ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Доклад за районен съд Костинброд

в изпълнение на Дейност 1.5. „Изготвяне на детайлни доклади по места за реорганизация на съдебни структури " по Договор № ВСС–1212 от 31.01.2019 г. с предмет: „Предоставяне на консултантски услуги за оптимизиране на съдебната карта"

София,
март 2020 г.

Global Advisers

Този документ е изготвен по Договор № ВСС–1212 от 31.01.2019 г. с предмет: „Предоставяне на консултантски услуги за оптимизиране на съдебната карта", във връзка с изпълнението на ДБФП № BG05SFOP001-3.001-0001-C01 „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", финансиран по Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Съдържание

I. Въведение 2
II. Социално-икономически и административно-териториални показатели/фактори 2
II.1. Исторически данни 2
II.2. Демографска структура 2
II.3. Социална и икономическа активност на гражданите и стопанските субекти 4
II.4. Географска структура на съответния район и транспортна свързаност 5
II.5. Криминогенни фактори, нива на престъпност 5
II.6. Други 5
III. Показатели за натовареност 6
IV. Показатели по критерии „Административна структура" 14
V. Показатели за ефективност 15
VI. Показатели за ефикасност 17
VII. Бюджет 18
VIII. Сграден фонд 19
IX. Обобщение, SWOT анализ, препоръки 20
Приложения 26

I. Въведение

Съгласно изискванията на Възложителя, описани в техническата спецификация по настоящата обществена поръчка, Изпълнителят следва в рамките на Дейност 1.5. „Изготвяне на детайлни доклади по места за реорганизация и/или обединяване на съдебни структури" да приложи аналитичните инструменти, изработени по дейност 1.4 „Подбор на пилотни структури и разработка на аналитични инструменти" и да изготви детайлни доклади за функционирането на съответните структури.

Данните в настоящия доклад съдържат информация от дефинираните и изследвани показатели в рамките на дейност 1.3. по проекта: „Анализ на състоянието на съдилищата и прокуратурите", както и допълнителна информация, извлечена чрез прилагане на аналитичните инструменти, разработени и тествани по дейност 1.4 за периода 2014-2018 г.

За идентифицирането на силните и слабите страни на потенциалните реорганизации и/или обединявания на ниво районен съд, в рамките на дейността, е приложен SWOT анализ.

Като резултат от изпълнението на Дейност 1.5. е предвидено да бъдат изработени детайлни доклади за функционирането на реорганизираните и/или обединените структури – 10 пилотни районни съдилища и съответните им 10 районни прокуратури.

Настоящият анализ представя текущото състояние на районен съд Костинброд.

II. Социално-икономически и административно-териториални показатели/фактори

II.1. Исторически данни

След освобождението на България е създаден околийски съд със седалище гр.Годеч. След това е преименуван, като Годечки околийски съд. През 1959 г. след административното деление на България е създаден Софийски селски съд, в който попада съдебния район на Костинброд и Годеч. С Указ на Държавния съвет през 1979 г.е създаден Районен съд - Костинброд Съдебният район на Районен съд е обхващал община Костинброд, Община, Годеч и Община Божурище. През 1986-1987 г. Община Божурище преминава към Районен съд гр. Сливница.

II.2. Демографска структура

По отношение на фактора „Демографска структура" са анализирани данни за петгодишен период 2014 - 2018 г. за брой население, % население в селата, както и механичен прираст на населението /разликата между броя на заселените и броя на изселените лица във и от всяко населено място през календарната година[1]/ или миграция. Част от избраните показатели са обусловени от приетите базови критерии за промяна на съдебната карта на районните съдилища от ВСС[2] и от направените заключения в доклада за значението на районните съдилища в структурата на съдебната система, а именно: „оптималният модел, който обяснява най-добре общия

[1] От 2007 година механичното движение на населението включва не само вътрешната миграция, а и движението на лицата към и от страната.

[2] Базовите критерии са приети с Доклад „Значението на районните съдилища в структурата на съдебната система. Критерии за промяна на съдебната карта в районите съдилища.", приет от ВСС с решение по Протокол № 40/15.07.2015 г.

брой дела и може да се използва и за прогнозиране, е съставен от показателите „общ брой население", „брой кметства в юрисдикцията на съответния РС" и „дял на населението, което живее в населено място на районен, окръжен или апелативен съд". Тук следва да се направи уточнението, че посочените критерии имат значение, от една страна за прогнозиране на общия брой дела, и от друга за определяне нивото на достъп до правосъдие[3].

Данните за населението в юрисдикцията на РС Костинброд, която обхваща общините Костинброд и Годеч, за изследвания период са представени в таблицата по-долу:

Година		Показатели - демографска структура				
	Обхванати общини	Население				Механичен прираст
		Общо	в градовете	в селата	% насел. в селата	
2014	Костинброд	17195	11788	5407		-15
	Годеч	5052	4188	864		1
Общо		22247			28%	
2015	Костинброд	17172	11661	5511		147
	Годеч	4962	4116	846		-1
Общо		22134			29%	
2016	Костинброд	16974	11546	5428		-29
	Годеч	4885	4039	846		27
Общо		21859			29%	
2017	Костинброд	16816	11455	5361		-17
	Годеч	4841	3987	854		43
Общо		21657			29%	
2018	Костинброд	16752	11423	5329		90
	Годеч	4722	3905	817		-25
Общо		21474			29%	

Източник: НСИ

Видно от представените данни, наблюдава се намаление на общия брой население в юрисдикцията на РС Костинброд – със 773 души по-малко към края на 2018 г. /21474/, в сравнение с края на 2014 г. /22247/, като намалението е по-голямо в броя на населението в градовете.

В съдебния район на РС Костинброд населението в селата възлиза на 28,8% от общия брой население за изследвания период 2014 - 2018 г.

[3] Достъп до правосъдие или достъп до съд е понятие, което подробно е развито от Европейския съд по правата на човека в Страсбург в практиката му по приложение на чл. 6, т. 1 от Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи. В делото Голдер9 се приема, че чл. 6 трябва да бъде тълкуван в светлината на следните два правни принципа: принципът, според който трябва да съществува възможност за отнасяне на една гражданска претенция до съдия - един от общопризнатите принципи на правото; и принципът на международното право, който забранява отказ от правосъдие. Правото на достъп до съд традиционно се разглежда от съда в Страсбург в неговите аспекти: достъп до съд – граждански дела, достъп до съд - наказателни дела и достъп до обжалване (достъп до съдебно апелативно производство).

II.3. Социална и икономическа активност на гражданите и стопанските субекти

Информацията по настоящия показател включва броя безработни лица и коефициент на безработица, обявени сезонни работни места, броя на активните субекти /търговски дружества, неправителствени организации, кооперации и др./, брой осигурени лица и др.

Безработни лица и коефициент на безработица

Няма предоставени данни за брой безработни лица в общините, обхванати от юрисдикцията на РС Костинброд. По отношение на коефициента на безработица, той е 4,29% за община Костинброд и съответно 7,76% за община Годеч към месец януари 2020 г. Има предоставени данни за сезонна заетост за община Костинброд – 30 работни места. Не са предоставени данни за сезонна заетост за община Годеч.

Стопански субекти – брой и вид дейности, осигурени лица

По данни от търговския регистър и регистър Булстат, броят на активните субекти в общините Костинброд и Годеч на територията на РС Костинброд е 1100 или много под средния брой за районен съд /5074/. На таблицата са показани данни за брой активни субекти по брой осигурени от тях лица.

Общини	до 10 осигурени лица	11-20 осигурени лица	20-50 осигурени лица	50-100 осигурени лица	над 100 осигурени лица	Общо активни субекти
Костинброд	750	37	35	13	13	848
Годеч	239	7	3	1	2	252
Общо	**989**	**44**	**38**	**14**	**15**	**1100**

Източник: търговски регистър и регистър Булстат

Водещ отрасъл в общинската икономика е хранително-вкусовата промишленост, която е и най-старият отрасъл на територията на общината. Добре развити са производството на текстил, изделия от текстил и облекло, производство на хартия, картони и изделия от тях, както и прозводството на химични продукти и изделия от пластмаси.

Индекс на социално-икономическо развитие

За базов критерии за промяна на съдебната карта на районните съдилища от ВСС[4] е приет и индекса на социално-икономическо развитие, като имащ отношение към общото ниво на достъп до правосъдие чрез нивото на социално-икономическо развитие на населените места, попадащи в юрисдикцията на даден районен съд[5]. Хипотезата на индекса е, че по-високата му стойност показва по-големи възможности за достъп до правосъдие на по-голяма част от населението, съответно по-ниските стойности на индекса показват по-малки възможности за достъп до правосъдие и следва да се имат предвид при промяна във функционално-териториалната структура на районните съдилища в страната, тъй като тази промяна може да доведе до потенциален положителен или отрицателен ефект върху социално-икономическото

[4] Базовите критерии са приети с Доклад „Значението на районните съдилища в структурата на съдебната система. Критерии за промяна на съдебната карта в районите съдилища.", приет от ВСС с решение по Протокол № 40/15.07.2015 г.

[5] Индексът за социално-икономическото развитие е изчислен в Доклад „Социално-икономически фактори и натовареност на районните съдилища", София, януари 2015, Център за изследване на демокрацията, д-р Тодор Галев

развитие на даден район. Индексът на социално-икономическо развитие за РС Костинброд е 7 по скала от 1 до 10, като следва да се има предвид, че същият е изчислен към 2015 г.

II.4. Географска структура на съответния район и транспортна свързаност

Съгласно утвърдените базови критерии от ВСС, достъп до правосъдие се разбира и в географския смисъл, с оглед на това, че седалищата на съдилищата следва да са съобразени с възможността на гражданите да посетят сградата на съда при минимум време и пътни разходи.

Данните по отношение на тези показатели за РС Костинброд са следните:

- 23.2% население в необлагодетелстван планински район;
- 18 км. отдалеченост до най-близкия РС /София/;
- 18 км. отдалеченост до РС в областния град /София/;
- налични са междуградски автобусни линии;
- налични са ж.п. линии в юрисдикцията на РС;
- липсват електронни връзки между РС *Костинброд и други държавни, общински или съдебни институции* - информация за предоставяне на административни услуги по електронен път и осигурен публичен онлайн достъп до шаблони на електронни формуляри е достъпна чрез сайта на РС Костинброд – https://kostinbrod-rs.justice.bg. Двустранна комуникация с други институции се осъществява, чрез e-mail пощата на съда – rsk@rs-kostinbrod.org;
- пощенските услуги се предоставят от Български пощи и всички куриерски услуги - на територията на съдебния район на съд има Български пощи „ЕАД", а съдът се обслужва и от всички куриерски услуги.

II.5. Криминогенни фактори, нива на престъпност

Отношение към натовареността на съдилищата имат и криминогенните фактори и нивата на престъпност в юрисдикцията на районния съд.

Не са предоставени данни от РС Костинброд по отношение на криминогенни фактори, с изключение на близкото географско положение на района до град София.

Предоставени са данни за нивото на престъпност и извършване на престъпления против личността, което се повишава за 2019 г. спрямо 2018 г. с 12% . Отново през 2019 г. спрямо предходната 2018 г. е налице увеличаване на посегателствата срещу имуществото на физическите лица с около 91%, а престъпленията срещу селскостопанската продукция са се повишили с около 31% . Престъпленията против държавните и общински органи, както и срещу реда и спокойствието са се увеличили с 27%, също за 2019 г.

II.6. Други

Наличие на правни и др. консултанти, медиатори

Въвеждането на алтернативен способи за разрешаване и предотвратяване на спорове и делата е изведено в Доклада по дейност 1.1. като препоръка, реализирането на която ще доведе до намаляване на случаите на сезиране на съдилищата. Развитието на алтернативните способи и в частност медиацията би дало възможност на страните да намерят решения, без да се налага непременно да се обръщат към съда. Наличието на правни консултанти в юрисдикцията на даден районен съд не може да бъде квалифицирано еднозначно: от една страна може да допринесе за разрешаването на даден спор извънсъдебно, но от друга да доведе до увеличаване на делата в съда.

В юрисдикцията на РС Костинброд има регистрирани 15 адвокати и съответно 4 действащи медиатори.

Наличие, капацитет и вид на пенитенциарни заведения и наличие на ГКПП в юрисдикцията на районния съд

Други показатели, които имат значение за запазването на седалището на районните съдилища в определено населено място са граничните райони, както и наличието на пенитенциарно заведение. Тези фактори влияят върху натовареността на отделните съдилища. В юрисдикцията на РС Костинброд няма ГКПП и пенитенциарно заведение.

III. Показатели за натовареност

За базов критерии за промяна на съдебната карта на районните съдилища, приет от ВСС[6] е и натовареността на районните съдилища, изчислена на база на обобщени статистически данни за пет годишен период и на база данни за натовареност по отделни видове граждански и наказателни дела.

Показателите по критерият за натовареност на районните съдилища са изчислени в доклада по дейност 1.3 „Анализ на състоянието на съдилищата и прокуратурите" на база обобщена статистическа информация за петгодишен период (2014 г.-2018 г.) за следните два основни елемента, чрез съпоставянето на които са формирани показателите:

- брой на постъпилите и свършени дела по видове граждански и наказателни дела;
- щатна численост на магистратите.

Общо постъпили дела

Предоставените данни показват, че РС Костинброд има увеличение в годините на общо постъпили дела през изследвания период /от 1242 през 2014 г. до 1514 през 2018 г./ при запазване на щата на магистратите през годините – 5-ма магистрати.

Районни съдилища в окръжен район София	Общ брой постъпили граждански и наказателни дела				
	2014	2015	2016	2017	2018
РС - Костинброд	1 242	1 324	1 348	1 510	1 514
РС - Ботевград	2 293	2 207	2 289	3 222	3 116
РС – Елин Пелин	1 210	1 349	1 466	1 723	1 493
РС - Етрополе	585	505	577	746	733
РС - Ихтиман	1 556	1 685	1 816	2 355	2 193
РС - Пирдоп	880	957	1 048	1 283	1 133
РС - Самоков	1 448	1 761	1 578	2 391	2 030
РС - Своге	806	923	1 024	1 191	1 112
РС - Сливница	1 574	2 030	1 566	1 727	1 650
СРС	92 753	104 601	99 713	110 764	103 924

[6] Базовите критерии са приети с Доклад „Значението на районните съдилища в структурата на съдебната система. Критерии за промяна на съдебната карта в районните съдилища.", приет от ВСС с решение по Протокол № 40/15.07.2015 г.

Численост на магистратите

Видно от данните, за РС Костинброд се запазва щатът на магистратите през годините – 5-ма магистрати.

Районни съдилища в окръжен район София	Общ брой магистрати				
	2014	2015	2016	2017	2018
РС - Костинброд	5	5	5	5	5
РС - Ботевград	7	7	6	5	5
РС – Елин Пелин	4	3	3	3	3
РС - Етрополе	2	2	2	2	2
РС - Ихтиман	5	4	4	4	4
РС - Пирдоп	3	3	3	3	3
РС - Самоков	5	5	5	5	5
РС - Своге	3	3	3	3	3
РС - Сливница	6	6	5	5	6
СРС	171	175	188	194	194

Командировани магистрати от и към РС, дежурства и извънреден труд

По данни на РС Костинброд за изследвания период има 3-ма командировани магистрати от РС Костинброд, разпределението по години е дадено в таблицата:

2014 г.	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.
1/Лилия Руневска	1/Лилия Руневска	1/Лилия Руневска	1/Лилия Руневска	1/ Лилия Руневска
2/Ив.Родопски	2/Ив.Родопски	2/Стефан Стойков	2/Стефан Стойков	2/Стефан Стойков

Дежурства са полагани през 2017 и 2018 г., а извънреден труд – всяка година без 2015 г., като броят решени дела от дежурства е 1 – през 2014 г., 11 – 2016 г., 3 – 2017 г. и 3 през 2018 г.

	Дежурства и извънреден труд				
	2014 г.	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.
Разходи за дежурства в празнични и почивни дни	-	-	-	да	да
Разходи за извънреден труд	да	-	да	да	да
Брой дела от дежурства	1 бр.	-	11 бр.	3 бр.	3 бр.

Проведени конкурси за назначаване на магистрати за петгодишен период

През 2015 г. е проведен един конкурс за назначаване на административен ръководител, като конкурсът завършва с назначаването на такъв. За разглеждания период 2014 – 2018 г. не са провеждани конкурси, завършили неуспешно поради липсата на кандидати.

Съдебни служители

В Районен съд – Костинброд заетият щат е 17 бр. съдебни служители, както следва:

Ръководни длъжности - 2 бр. - главен счетоводител и административен секретар;

Към специализираната администрация са назначени 13 щатни бройки, както следва:

Съдебни деловодители – 4 бр.;

Съдебни секретари – 3 бр.;

Съдебен секретар – ДСИ – 1 бр.;

Съдебен архивар - 1 бр.;

Призовкари – 2 бр.;

Системен администратор – 1 бр.;

Чистач – 1 бр.

Към общата администрация са назначени 2 щатни бройки, както следва:

Експертна длъжност - системен администратор – 1 бр.;

Техническа длъжност - чистач – 1 бр.

През 2021 г. предстои пенсиониране на административния секретар и 1 съдебен деловодител.

Административният секретар изпълнява функциите и на ССИ. Един от съдебните деловодители изпълнява и функциите на служба „Регистратура" и на „Бюро съдимост".

Съдия по вписванията, държавен съдебен изпълнител /ДСИ/, нотариуси, ЧСИ

В Районен съд – Костинброд има един Съдия по вписванията и един ДСИ.

В района има двама действащи нотариуси и един ЧСИ.

Бюро съдимости:

	2014 г.	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.
Издадени свидетелства по години	1941	2256	2455	2539	2016
Издадени справки за съдимост	382	453	344	313	327

Съдебни заседателни и вещи лица:

За мандат 2015 г. /2019 г. броят на съдебните заседатели е 13.

Платените разходи за съдебни заседатели, включително и пътни разноски за 5-годишен период и за вещите лица са както следва:

	2014 г.	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.
Разходи за съдебни заседатели	717,20	1078,00	1444,99	2370,10	3545,66
Разходи за вещи лица	4810,00	14715,44	9879,60	7365	5717,90

1. Показател „Брой постъпили и свършени дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г."

В първия от показателите за натовареност на районните съдилища е изчислен общия брой на постъпилите дела (граждански и наказателни) на един магистрат по щат за изследвания период. Данните за РС Костинброд показват тенденция за увеличаване на общия брой постъпили дела на един магистрат по щат от 248,4 общо постъпили дела през 2014 г. на 302,8 през 2018 г., като средният брой постъпили за периода /277,5/ е под средния брой за всички РС в страната /436,4/. В рамките на окръжния район РС Костинброд е с най-малък брой постъпили граждански и наказателни дела на 1 магистрат по щат.

Районни съдилища в окръжен район София	Общ брой постъпили граждански и наказателни дела на 1 магистрат по щат					
	2014	2015	2016	2017	2018	средно
РС - Костинброд	248,4	264,8	269,6	302,0	302,8	277,5
РС - Ботевград	327,6	315,3	381,5	644,4	623,2	458,4
РС – Елин Пелин	302,5	449,7	488,7	574,3	497,7	462,6
РС - Етрополе	292,5	252,5	288,5	373,0	366,5	314,6
РС - Ихтиман	311,2	421,3	454,0	588,8	548,3	464,7
РС - Пирдоп	293,3	319,0	349,3	427,7	377,7	353,4
РС - Самоков	289,6	352,2	315,6	478,2	406,0	368,3
РС - Своге	268,7	307,7	341,3	397,0	370,7	337,1
РС - Сливница	262,3	338,3	313,2	345,4	275,0	306,9
СРС	542,4	597,7	530,4	570,9	535,7	555,4
Средно за всички РС в страната	**393.7**	**425.3**	**430.8**	**477.5**	**454.6**	**436.4**

Общият брой на свършените дела на един магистрат по щат на годишна база за РС Костинброд следват статистиката на общо постъпилите дела - РС Костинброд е с най-малък брой свършени граждански и наказателни дела на 1 магистрат по щат в рамките на окръжния район и се движи доста под средния брой свършени дела на 1 магистрат

по щат за страната /средно 272,8 дела за РС Костинброд срещу средно 433,6 за страната/.

Районни съдилища в окръжен район София	Общ брой свършени граждански и наказателни дела на 1 магистрат по щат					
	2014	2015	2016	2017	2018	средно
РС - Костинброд	249,8	262,6	261,6	298,4	291,4	272,8
РС - Ботевград	333,4	322,1	385,2	637,4	595,6	454,7
РС – Елин Пелин	299,8	455,7	480,3	584,7	495,0	463,1
РС - Етрополе	290,0	252,5	293,0	375,5	356,5	313,5
РС - Ихтиман	311,2	420,3	443,8	569,5	490,5	447,0
РС - Пирдоп	292,0	319,0	338,7	426,7	375,3	350,3
РС - Самоков	285,4	345,2	338,6	477,8	385,0	366,4
РС - Своге	282,7	305,3	331,0	382,7	372,3	334,8
РС - Сливница	269,7	322,0	303,2	340,2	283,0	303,6
СРС	563,0	566,7	500,2	538,2	523,0	542,2
Средно за всички РС в страната	**403,9**	**424,4**	**425,9**	**469,2**	**444,8**	**433,6**

2. *Показател „Относителен дял на гражданските дела към общо постъпили и свършени на годишна база за периода 2014-2018 г."*

Относителният дял на постъпилите гражданските дела спрямо общия брой постъпили дела средно за страната за изследвания период варира в порядъка от 68 до 72 процента. В следващата таблица е показан този относителен дял на ниво окръжен район София. Конкретно за РС Костинброд, данните показват, че се движи в процентите, близки до средните за страната /74,0% за 2014, 64,4% за 2015, 64,1% за 2016 г., 79,5% за 2017 и 73,0% за 2018 г./.

Районни съдилища в окръжен район София	Дял на гражданските дела към общо постъпилите дела					
	2014	2015	2016	2017	2018	средно
РС - Костинброд	**74,0%**	**64,4%**	**64,1%**	**79,5%**	**73,0%**	**71,0%**
РС - Ботевград	61,9%	66,8%	72,1%	82,7%	76,3%	72,0%
РС – Елин Пелин	71,6%	72,1%	67,3%	73,4%	77,8%	72,4%
РС - Етрополе	64,4%	70,5%	65,3%	77,7%	80,5%	71,7%
РС - Ихтиман	58,2%	60,3%	56,1%	63,5%	67,8%	61,2%
РС - Пирдоп	64,1%	68,4%	62,9%	75,5%	74,7%	69,1%
РС - Самоков	66,9%	67,2%	64,2%	67,6%	68,9%	67,0%
РС - Своге	67,0%	67,0%	59,5%	71,9%	72,8%	67,6%
РС - Сливница	44,5%	37,9%	42,9%	52,9%	51,1%	45,9%
СРС	78,5%	77,9%	76,9%	81,8%	78,6%	76,8%
Средно за всички РС в страната	**68.6%**	**69.0%**	**67.1%**	**72.0%**	**72.0%**	**69.7%**

По отношение на дела граждански дела към общия брой свършени дела - РС Костинброд също се движи в процентите, средни за страната – средно за периода 71,2% за Костинброд при среден за страната за периода 2014-2018 г. – 69,2%.

Районни съдилища в окръжен район София	Дял на гражданските дела към общо свършените дела					
	2014	2015	2016	2017	2018	средно
РС - Костинброд	74,1%	64,0%	64,6%	79,3%	74,1%	71,2%
РС - Ботевград	60,9%	65,9%	72,9%	81,9%	77,2%	71,8%
РС – Елин Пелин	71,4%	72,4%	67,8%	73,0%	78,7%	72,7%
РС - Етрополе	66,4%	69,9%	65,2%	78,6%	79,5%	71,9%
РС - Ихтиман	56,6%	60,6%	57,7%	65,1%	65,4%	61,1%
РС - Пирдоп	64,6%	66,8%	64,4%	73,7%	74,1%	68,7%
РС - Самоков	66,0%	68,4%	64,9%	66,7%	69,9%	67,2%
РС - Своге	64,2%	66,7%	59,0%	72,8%	70,6%	66,7%
РС - Сливница	44,7%	36,7%	43,1%	50,4%	52,1%	45,4%
СРС	78,1%	75,8%	74,0%	79,6%	79,1%	77,3%
Средно за всички РС в страната	**68.4%**	**68.4%**	**66.6%**	**71.2%**	**71.6%**	**69.2%**

3. Показател „Брой постъпили и свършени граждански дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г."

Настоящият показател отразява общия брой постъпили и свършени граждански дела, които се падат на един магистрат по щат от РС, като е разгледана тенденцията за петгодишен период (2014-2018 г.). За РС Костинброд данните показват, че броят на постъпили граждански дела на 1 магистрат по щат се увеличават в периода от 2015 до 2017 г., но средната стойност за РС Костинброд /197,6 постъпили граждански дела на един магистрат/ е доста под средната стойност за районните съдилища /304,8/.

Районни съдилища в окръжен район София	Брой постъпили граждански дела (общо) на 1 магистрат по щат					
	2014	2015	2016	2017	2018	средно
РС - Костинброд	183,8	170,6	172,8	240,0	221,0	197,6
РС - Ботевград	202,9	210,6	275,2	532,8	475,6	339,4
РС – Елин Пелин	216,5	324,0	328,7	421,3	387,0	335,5
РС - Етрополе	188,5	178,0	188,5	290,0	295,0	228,0
РС - Ихтиман	181,2	254,0	254,8	374,0	371,5	287,1
РС - Пирдоп	188,0	218,3	219,7	323,0	282,0	246,2
РС - Самоков	193,8	236,8	202,6	323,4	279,8	247,3
РС - Своге	180,0	206,0	203,0	285,3	270,0	228,9
РС - Сливница	116,7	128,3	134,4	182,6	140,5	140,5
СРС	426,0	465,5	408,1	467,1	421,2	437,6
Средно за всички РС в страната	**270.2**	**293.3**	**289.2**	**344.0**	**327.1**	**304.8**

По отношение на свършените граждански дела за РС Костинброд данните показват аналогични нива като при постъпилите граждански дела – доста под средната стойност за районните съдилища – 194,9 за РС Костинброд при средно 300,5 за РС в страната.

Районни съдилища в окръжен район София	Брой свършени граждански дела (общо) на 1 магистрат по щат					
	2014	2015	2016	2017	2018	средно
РС - Костинброд	185,0	168,0	169,0	236,6	215,8	194,9
РС - Ботевград	203,0	212,4	280,7	522,0	460,0	335,6
РС – Елин Пелин	214,0	330,0	325,7	426,7	389,7	337,2
РС - Етрополе	192,5	176,5	191,0	295,0	283,5	227,7
РС - Ихтиман	176,2	254,8	256,3	370,8	321,0	275,8
РС - Пирдоп	188,7	213,0	218,0	314,3	278,0	242,4
РС - Самоков	188,4	236,2	219,8	318,6	269,0	246,4
РС - Своге	181,3	203,7	195,3	278,7	263,0	224,4
РС - Сливница	120,5	118,3	130,6	171,4	147,5	137,7
СРС	439,9	444,7	370,4	428,6	413,5	419,4
Средно за всички РС в страната	**276.1**	**290.5**	**283.5**	**334.2**	**318.4**	**300.5**

3.1. Показател – постъпили и свършени граждански дела на един магистрат по вид дела за РС Костинброд

Настоящият показател показва постъпили и свършени граждански дела по вид – искови, частни и заповедни производства на 1 магистрат по щат, като данните показват, че РС Костинброд се движи под средните стойности по трите вида граждански дела /постъпили: искови 70,8 дела срещу средна стойност за РС 87,1; ЧГД – 10,5 срещу средна стойност 31,1 и ЗП – 116,3 срещу средна стойност 186,6; свършени: искови 68,2 срещу средна стойност 84,2, ЧГД – 10,4 срещу средна стойност 30,4 и ЗП – 116,3 срещу 185,9 средна стойност/.

Вид граждански дела	Брой постъпили граждански дела по вид на 1 магистрат по щат за РС Костинброд					
	2014	2015	2016	2017	2018	средно
Искови производства	64,2	64,0	69,4	73,6	83,0	70,8
Средно искови производства	**86,6**	**85,3**	**80,8**	**82,2**	**100,7**	**87,1**
Частни граждански дела /ЧГД/	4,6	3,6	10,4	16,0	18,0	10,5
Средно ЧГД	**23,8**	**26,1**	**30,1**	**39,8**	**35,5**	**31,1**
Заповедни производства /ЗП/	115,0	103,0	93,0	150,4	120,0	116,3
Средно ЗП	**159,8**	**181,8**	**178,3**	**222,0**	**191,0**	**186,6**

Вид граждански дела	Брой свършени граждански дела по вид на 1 магистрат по щат за РС Костинброд					
	2014	2015	2016	2017	2018	средно
Искови производства	65,4	61,4	66,0	69,8	78,4	68,2
Средно искови производства	**90,7**	**85,2**	**77,2**	**77,1**	**90,9**	**84,2**
Частни граждански дела /ЧГД/	4,6	3,6	10,0	16,4	17,4	10,4
Средно ЧГД	**23,7**	**25,0**	**29,2**	**38,8**	**35,5**	**30,4**
Заповедни производства /ЗП/	115,0	103,0	93,0	150,4	120,0	116,3

Средно ЗП	161,6	180,3	177,1	218,3	192,1	185,9

4. Показател „Брой постъпили и свършени наказателни дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г."

Настоящият показател отразява общия брой постъпили и свършени наказателни дела, които се падат на един магистрат по щат от РС, като е разгледана тенденцията за петгодишен период (2014-2018 г.). За РС Костинброд данните показват, че броят на постъпили наказателни дела на 1 магистрат по щат има променливи стойности с годините, но средната стойност за РС Костинброд /79,9 постъпили наказателни дела на един магистрат/ е доста под средната стойност за районните съдилища /131,6/. В рамките на окръжния район РС Костинброд е с най-малък брой постъпили наказателни дела на 1 магистрат по щат.

Районни съдилища в окръжен район София	Брой постъпили наказателни дела (общо) на 1 магистрат по щат					
	2014	2015	2016	2017	2018	средно
РС - Костинброд	64,6	94,2	96,8	62,0	81,8	79,9
РС - Ботевград	124,7	104,7	106,3	111,6	147,6	119,0
РС – Елин Пелин	86,0	125,7	160,0	153,0	110,7	127,1
РС - Етрополе	104,0	74,5	100,0	83,0	71,5	86,6
РС - Ихтиман	130,0	167,3	199,3	214,8	176,8	177,6
РС - Пирдоп	105,3	100,7	129,7	104,7	95,7	107,2
РС - Самоков	95,8	115,4	113,0	154,8	126,2	121,0
РС - Своге	88,7	101,7	138,3	111,7	100,7	108,2
РС - Сливница	145,7	210,0	178,8	162,8	134,5	166,4
СРС	116,4	132,2	122,3	103,8	114,5	117,8
Средно за всички РС в страната	**123,6**	**132,0**	**141,5**	**133,5**	**127,5**	**131,6**

По отношение на свършените наказателни дела за РС Костинброд данните показват аналогични нива като при постъпилите наказателни дела – доста под средната стойност за районните съдилища – 77,9 за РС Костинброд при средно 133,1 за РС в страната.

Районни съдилища в окръжен район София	Брой свършени наказателни дела (общо) на 1 магистрат по щат					
	2014	2015	2016	2017	2018	средно
РС - Костинброд	64,8	94,6	92,6	61,8	75,6	77,9
РС - Ботевград	130,4	109,7	104,5	115,4	135,6	119,1
РС – Елин Пелин	85,8	125,7	154,7	158,0	105,3	125,9
РС - Етрополе	97,5	76,0	102,0	80,5	73,0	85,8
РС - Ихтиман	135,0	165,5	187,5	198,8	169,5	171,3
РС - Пирдоп	103,3	106,0	120,7	112,3	97,3	107,9
РС - Самоков	97,0	109,0	119,0	159,2	116,0	120,0
РС - Своге	101,3	101,7	135,7	104,0	109,3	110,4

РС - Сливница	149,2	203,7	172,6	168,8	135,5	165,9
СРС	123,1	142,0	129,8	109,6	109,4	122,8
Средно за всички РС в страната	**127,8**	**133,9**	**142,4**	**135,0**	**126,4**	**133,1**

4.1. Показател – постъпили и свършени наказателни дела на един магистрат по вид дела

Настоящият показател показва постъпили и свършени наказателни дела по вид – НОХД и НЧХД, АНХД и ЧНД на 1 магистрат по щат, като данните показват, че РС Костинброд се движи около и под средните стойности по трите вида наказателни дела /НОХД и НЧХД - 26,7 дела срещу средна стойност за РС 30,0; АНХД - 25,2 дела, което е доста под средната стойност 39,9 и ЧНД - 27,9 дела – доста под средната стойност 61,7/.

Вид наказателни дела	Брой постъпили наказателни дела по вид на 1 магистрат по щат за РС Костинброд					
	2014	2015	2016	2017	2018	средно
НОХД и НЧХД	20,8	51,2	27,2	16,0	18,4	26,7
Средно НОХД и НЧХД	**33,1**	**30,4**	**31,4**	**28,3**	**27,0**	**30,0**
АНХД	27,4	19,4	20,6	23,8	35,0	25,2
Средно АНХД	**44,3**	**38,4**	**38,5**	**40,4**	**38,1**	**39,9**
ЧНД	16,4	23,6	49,0	22,2	28,4	27,9
Средно ЧНД	**46,2**	**63,3**	**71,6**	**64,9**	**62,4**	**61,7**

По отношение на свършените наказателни дела по вид за РС Костинброд данните показват аналогични нива като при постъпилите наказателни дела по вид – при НОХД и НЧХД 26,6 дела – движи се под средна стойност за РС 30,7; АНХД - 23,4, което е под средната стойност 40,8 и ЧНД - 27,8 дела – доста под средната стойност 61,7/.

Вид наказателни дела	Брой свършени наказателни дела по вид на 1 магистрат по щат за РС Костинброд					
	2014	2015	2016	2017	2018	средно
НОХД и НЧХД	20,2	51,0	27,0	16,0	19,0	26,6
Средно НОХД и НЧХД	**34,1**	**31,1**	**31,9**	**28,8**	**27,4**	**30,7**
АНХД	28,2	20,2	16,6	24,2	28,0	23,4
Средно АНХД	**47,4**	**39,6**	**38,9**	**41,0**	**36,8**	**40,8**
ЧНД	16,4	23,4	49,0	21,6	28,6	27,8
Средно ЧНД	**46,3**	**63,2**	**71,6**	**65,1**	**62,2**	**61,7**

IV. Показатели по критерии „Административна структура"

При извършения преглед и анализ на реализираните през последните 10 години реформи на съдебни карти в държави-членки на ЕС, едни от основните критерии при анализа на състоянието на отделните типове съдебни институции са свързани със структурата на самата съдебна администрация. В тази връзка, за целите на анализа по дейност 1.3 бяха дефинирани няколко показатели, чрез които да бъде изследвано текущото състояние и да бъде оценена административната структура. Данните за показателите са към 31.12.2018 г.

1. Показател "Численост на администрацията (обща и специализирана) спрямо броя магистрати в районния съд"

Показателят е ключов във връзка с анализа на възможностите за оптимизиране на структурата на районните съдилища. Той отчита съотношението на броя на служителите в администрацията на районния съд, спрямо броя магистрати в съответния съд.

Поради различията в дейностите, извършвани от общата и специализираната администрация при РС, а именно че общата администрация обслужва съдът като самостоятелно юридическо лице, а специализираната администрация е предназначена само за специализираната правосъдна дейност, за целите на настоящия показател съотношението магистрати/администрация е разделено на магистрати/обща администрация и магистрати/специализирана администрация.

Средно на 1 съдия от районен съд извън областните центрове се падат по 2,81 служители специализирана администрация и 1,18 служители обща администрация. По този показател РС Костинброд е над средната стойност за районните съдилища извън областните центрове или 2,20 служители в специализираната администрация на 1 съдия и под средната стойност за районните съдилища извън областните центрове 0,80 служители в обща администрация на 1 съдия.

2. Показател „Брой магистрати спрямо броя на населението, обхванато от съответния районен съд"

Докладът „Значението на районните съдилища в структурата на съдебната система. критерии за промяна в съдебната карта на районните съдилища"[7], приет от ВСС с решение по Протокол № 40/15.07.2015 г. препоръчва да се обмисли възможността за определяне на норма, която да отразява съответствие на определен брой на населението към един брой съдия в районен съд, като предложението е да се определи съотношение на 10 000 души население – 1 съдия. Тази норма, наред с другите критерии, отчитащи спецификите на правораздавателния процес следва да бъде използвана при определяне на броя на съдиите в РС.

Пример за подобен подход при определяне на съотношение между население и щатна единица за служител съществува в чл. 10, ал. 1 от Закона за нотариусите и нотариалната дейност и в чл. 8 от Закона за частните съдебни изпълнители. В чл. 10, ал. 1 от ЗННД се приема, че на 10 000 жители в определен район се открива едно място за нотариус, а в чл. 8 от ЗЧСИ се утвърждава, че в определен район се открива едно място за частен съдебен изпълнител на 30 000 жители.

Към края на 2018 г., средния брой магистрати в районните съдилища в страната е 1,4 щ. бр. на 10 000 жители население. За РС Костинброд стойността е 2,3 щ.бр. на 10 000.

V. Показатели за ефективност

Показателите за ефективност, по които в настоящия доклад са представени данни за РС Костинброд са разработени в изпълнение на анализите по дейност 1.3. от проекта и се базират на данни към 31.12.2018 г.

[7] http://www.vss.justice.bg/root/f/uploads/files/Doklad-sadebna-karta[1].pdf

1. Показател „Брой свършени спрямо броя входящи дела на годишна база"

Докладът на Съвета на Европа „Европейски съдебни системи - Ефективност и качество на правосъдието" от 2018 г.[8] разглежда т.нар. „степен на разчистване" или на англ. Clearance Rate (CR) като основен показател за ефективност и качество на дейността на съдилищата и прокуратурата в общоевропейски мащаб. Този показател е просто съотношение, получено чрез разделяне на броя на разрешените дела на броя на входящите дела през съответния период, изразено в процент.

$$CR\ (\%) = \frac{\text{Бр. свършени дела през годината}}{\text{Бр. постъпили дела през годината}} \times 100$$

В случаите, когато стойностите на показателя са близки до 100%, това показва способността на съда да разрешава приблизително толкова дела, колкото е броят на входящите дела за дадения период от време. В случаите, при които стойностите на показателя са над 100%, това показва способността на съда да разрешава повече случаи от получените, като по този начин намалява броя на висящите дела в края на периода на измерване.

По същество степента на „разчистване" показва как съдът или съдебната система се справят с притока на дела. Той позволява сравнения, дори когато параметрите на разглежданите случаи в различните съдилища не са идентични.

Средно за страната показателя има следните стойности: 97,35% за граждански дела, 99,14% за наказателни дела, 97,85% - общо за всички дела. За РС Костинброд „степента на разчистване" е 97,65% за граждански дела, 92,42% за наказателни дела, 96,24% - общо за всички дела.

2. Показател „Време за разглеждане на едно дело"

Показателят „Време за разглеждане на едно дело" измерва теоретичното време, необходимо за решаване на едно дело (гражданско или наказателно) в съда с оглед на текущия темп на работа на районните съдилища.

Според доклада на Съвета на Европа „Европейски съдебни системи - Ефективност и качество на правосъдието" от 2018 г., времето за разглеждане /Disposition Time (DT)/ на едно дело се изчислява чрез разделяне на броя на висящите дела в края на наблюдавания период на броя на разрешените дела в същия период, умножен по 365 (дни в годината):

$$\text{DT (дни)} = \frac{\text{Бр. висящи дела в края на годината}}{\text{Бр. свършени дела през годината}} \times 365$$

Преобразуването в дни улеснява проследяването на връзката между висящи и разрешени дела в рамките на даден период, в случая календарна година. Показателят е подходящ за оценка на съдебната ефективност с оглед на установените стандарти за продължителността на съдебни производства.

За отбелязване е, че този показател не изчислява средното време, необходимо за разглеждане на дело, а представя теоретична оценка на времето, необходимо за обработка на висящи дела.

Средно за страната показателя има следните стойности: 79,8 дни за граждански дела, 58,2 дни за наказателни дела, 73,7 дни - общо за всички дела. За РС Костинброд „времето за разглеждане" е 58,5 дни за граждански дела, 94,6 дни за наказателни дела, 67,9 дни - общо за всички дела.

[8] https://rm.coe.int/rapport-avec-couv-18-09-2018-en/16808def9c

3. Показател, отразяващ процента свършени дела със съдебен акт по същество

Показателят отразява процента на делата, приключили със съдебен акт по същество спрямо общия брой на свършилите дела в съответния районен съд. Изчислява се по формулата:

$$SA\ (\%) = \frac{\text{Бр. свършени дела с акт по същество}}{\text{Общ брой свършени дела}} \times 100$$

При него също не се отчитат съществени елементи като: сложност на делото, причини за прекратяването му и др. и в този смисъл също не би могъл да се разглежда самостоятелно и да бъде сам по себе си основание за вземане на решение за преструктуриране на даден районен съд.

Средно за страната показателя има следните стойности: 87,3% граждански дела, приключили със съдебен акт по същество, 78,5% наказателни дела, приключили със съдебен акт по същество. За РС Костинброд 83,4% граждански дела са приключили със съдебен акт по същество, наред с 73,5% наказателни дела, приключили със съдебен акт по същество.

VI. Показатели за ефикасност

За целите на анализа по дейност 1.3, понятието „ефикасност" се използва за измерване на съотношението между вложените ресурси и постигнатите резултати от дейността на районните съдилища, като показателите за ефикасност, по които в настоящия доклад са представени данни за РС са разработени в изпълнение на посочената дейност от проекта и се базират на данни към 31.12.2018 г.

Важно е да се уточни, че показателите за ефикасност следва да се разглеждат с известна доза условност що се отнася до съдебната система като цяло и резултатите от тях не следва да се абсолютизират поради факта, че правосъдието не е типична публична услуга.

1. Показател „Стойности на годишните разходи за единица резултат"

Чрез настоящия показател се цели да бъде определена „цената" на крайния резултат от дейността на всеки от районните съдилища, а именно броя разглеждани и свършени дела. Показателят е изчислен като сумата на общите отчетени към 31.12.2018 г. разходи е разделена на броя разглеждани/свършени дела.

Средногодишният разход на едно разглеждано дело за районните съдилища извън областните центрове е в размер на 440 лева. При анализа на резултатите по този показател се констатира, че при 37 от изследваните съдилища, показателят е под средната стойност, тоест за тях ефикасността е по-висока. По този показател РС Костинброд е със стойност 455 лева или същата е почти равна на средната за РС в страната.

Средногодишният разход на едно свършено дело за районните съдилища извън областните центрове е в размер на 496 лева, като стойността за РС Костинброд е 539 лева, или по отношение на този РС се наблюдава по-ниска ефикасност.

2. Показател „Стойности на годишните разходи на един жител от населението"

Чрез измерването на този показател се цели определянето на цената за издръжка на районните съдилища спрямо населението, което е обхванато от дадения съдебен район на годишна база. Показателят се изчислява като сумата на отчетените към 31.12.2018 г. разходи за всеки от районните съдилища се раздели на броя на

населението в съответния съдебен район. Колкото по-малка е стойността на годишните разходи на съда на един жител от населението, толкова дейността на РС е по-ефикасна и обратното. Показателят „Стойност на годишните разходи на един жител от населението" е предназначен да послужи единствено за ориентир при сравнителния анализ между районните съдилища. Резултатите от него не следва да се разглеждат изолирано от общата система от показатели за ефективност и ефикасност.

Осреднените годишни разходи на всички районни съдилища извън областните центрове за 2018 г. е 28 лева на един жител от населението в съдебните райони, стойността по този показател за РС Костинброд е 37 или с ниска ефикасност по този показател.

3. Показател „Съотношение между годишните приходи и разходи"

Този показател, макар и не съвсем типичен при изследване на ефикасността има за цел, макар и косвено да отчете връзката между резултатите от дейността на съдилищата и размера на събраните приходи. Ролята на този показател при оценката на ефикасността е незначителна. Средно за районните съдилища извън областните центрове, общо събраните приходи представляват близо 20 % от сумата на отчетените към 31.12.2018 г. разходи. Резултатите от анализа по този показател за РС Костинброд показват 21,14% съотношение на приходи спрямо разходи.

VII. Бюджет

Видно от бюджета на РС Костинброд, разходите по §2 00 "Други възнаграждения и плащания на персонала през 2018 г. са 6,2% от общия бюджет, а разходите по § 10 00 "Издръжка" – 7,1%.

Приходи/Разходи	2014	2015	2016	2017	2018
Общ бюджет	-	-	-	-	951 448,65
Приходи /в т.ч. от съдебни такси/	229 730,75	255 059,40	218 356,40	299 104,61	166 055,65
Разходи по §2 00 "Други възнаграждения и плащания на персонала":	56 263,76	47 057,91	69 509,70	54 094,51	59 266,73
02021 Граждански договор	5257,50	4650,00	2200,00	2100,00	2450,00
02022 Съдебни заседатели	717,20	838,00	1128,99	2016,10	3191,66
02051 Облекло	31040,00	31140,00	33264,00	37469,00	41394,00
02051 СБКО	5582,00	8484,00	14216,37	9664,50	10202,00
0208 Обезщетения	12048,59	-	15184,87	-	-
0209 З дни работодател	1618,47	1945,91	3515,47	2844,91	2029,07
Разходи по § 10 00 "Издръжка"	35 439,48	48 177,10	52 134,46	50 698,95	67 773,85
1015 „Материали"	9200,96	10484,00	10383,33	13009,96	16984,31
1016 „Вода, горива и ел. енергия"	7484,84	9105,09	7907,14	8068,79	8726,33
102001 „Транспорт"	864,00	863,20	859,20	482,40	-
102002 „Пощенски и тел. услуги"	6068,64	5756,07	5940,82	5611,93	5611,72
102004 „Софтуер"	2878,19	3041,53	6020,39	7265,25	6979,61
102005 „Хардуер"	216,00	417,60	1343,52	103,20	-
102007 „ Вещи лица"	4320,00	14463,44	9461,60	7010,00	5367,90
102009 „ Изработка на очила"	2314,70	1577,49	3750,00	4250,00	4320,00

102010 „Други"	-	-	3323,94	1867,15	1989,28
1030 „Текущ ремонт"	-	-	-	-	15838,75
1051 „Командировки"	1792,15	1577,49	2624,39	2630,27	1555,95
1098 „Други"	300,00	400,00	400,00	400,00	400,00

Разходи за командировки по години

	2014	2015	2016	2017	2018
Разходи за командировани магистрати	11505,07	8669,53	13144,14	16067,31	18211,20

РС Костинброд има 3 на брой командировани съдии и разходи за командировки през изследвания период 2014 г. - 2018 г., както следва: 2014 г. – 11505,07 лева, 2015 г. – 8669,53 лева, 2016 г. – 13144,14 лева, 2017 г. – 16067,31 лева и 2018 г. – 18211,20 лева.

Разходи за дежурства и извънреден труд

	2014	2015	2016	2017	2018
Дежурства в празнични и почивни дни	-	-	-	158,40	816,00
Извънреден труд	144,61	-	337,92	244,29	143,04
Общо разходи	**144,61**	-	**337,92**	**402,69**	**959,04**

Както е видно, РС Костинброд има направени разходи за дежурства в празнични и почивни дни, съответно 158,40 лв. за 2017 г. и 816,00 лв. За 2018 г. От предоставените данни е видно, че са разходвани средства за положен извънреден труд през целия изследван период 2014 г. - 2018 г., с изключение на 2015 г., в рамките от 140,00 до 960,00 лева на година.

VIII. Сграден фонд

Сградата, в която се помещава Районен съд – Костинброд е публична държавна собственост с предоставено право на ползване чрез безвъзмезден договор, сключен между Община – Костинброд и Висш съдебен съвет. Разгънатата площ на сградата е 480 кв.м. Годините на нейното строителство са 2002 - 2004 г., а състоянието й към момента е много добро. Наличните разходи за текущи ремонти, изчислени за 2018 г., са на стойност 15838,75 лв.

Брой помещения, квадратура, предназначения на помещенията със съответния брой настанени лица в тях:

Сградата е на два етажа.

На първия етаж са разположени:

- 2 бр. съдебни зали;
- регистратура и „Бюро съдимост";
- кабинети Съдия по вписвания и ДСИ, секретар „ДСИ";
- стая за арестанти.

На втория етаж са разположени:

- 4 бр. кабинети
- служба „Съдебно деловодство";
- служба „Съдебни секретари";
- административен секретар;
- главен счетоводител;

- помещение за сървъри.

В сградата има Служба по вписванията, един ДСИ и един служител на ОЗ „Охрана". Ангажираният служител с поддръжка на сградата също е 1 на брой – огняр.

IX. Обобщение, SWOT анализ, препоръки

В настоящата точка е представено обобщение на всички показатели и фактори за РС Костинброд, като същото показва силните и слабите страни по фактори и показатели чрез сравнение в годините или чрез направено сравнение със средните стойности за всички районни съдилища за страната по съответния показател за изследвания период 2014-2018 г. или само за 2018 г.

Направеното обобщение е на база прилагане на разработените по дейност 1.4 аналитични инструменти и е основа за изготвяне на модели за оптимизация с обосновка за конкретни реорганизации и/или обединения на РС по места по предстоящата дейност 1.6 „Разработване на предложения за оптимизация на съдебната карта". В тази връзка, в настоящия доклад е направен SWOT анализ на силните и слабите страни на потенциални реорганизации и/или обединявания на ниво районен съд.

Задачата, да бъдат подробно изготвени предложения за оптимизиране на съдебната карта, в т.ч. предложения и обосновка за конкретни реорганизации и/или обединения по места е предмет на следващата дейност 1.6.[9]

Резултати – РС Костинброд		
Социално-икономически и административно-териториални фактори/показатели		
Демографска структура на съответния район		
1.	Население, % население в селата	Видно от представените данни, наблюдава се намаление на общия брой население в юрисдикцията на РС Костинброд – със 773 души по-малко към края на 2018 г. /21474/, в сравнение с края на 2014 г. /22247/, като намалението е по-голямо в броя на населението в градовете. В съдебния район на РС Костинброд населението в селата възлиза на 28,8% от общия брой население за изследвания период 2014 - 2018 г.
2.	Безработни лица, коефициент на безработица, сезонна заетост	Няма предоставени данни за брой безработни лица в общините, обхванати от юрисдикцията на РС Костинброд. По отношение на коефициента на безработица, той е 4,29% за община Костинброд и съответно 7,76% за община Годеч към месец януари 2020 г. Няма данни за сезонна заетост.

[9] Дейност 1.6. Разработване на предложения за оптимизация на съдебната карта. „Разработване на предложения за оптимизация на съдебната карта" въз основа на резултатите от Д1.1–Д1.5 и анализираните пилотни реорганизирани и/или обединени структури ще бъдат изготвени модели за оптимизация с обосновка за конкретни реорганизации и/или обединения на РС и РП по места, вкл. възможността за създаване на т.нар. обединен съд или обединена прокуратура. Всеки модел и прилежащата му рамка на план за реорганизация на съдебните структури на окръжно и апелативно ниво ще бъде оценен по силни и слаби страни; финансови, времеви и човешки ресурси; финансов анализ и пропозна оценка за влиянието на предложения модел върху бюджета и ефикасността на съдебната система в дългосрочен план; оценка на въздействието на предложената промяна върху дейността на структурите на местно ниво (регионалните и местни власти и представители на други юридически професии).

3.	Активни стопански субекти	По данни от търговския регистър и регистър Булстат, броят на активните субекти в общините Костинброд и Годеч на територията на РС Костинброд е 1100 или много под средния брой за районен съд - 5074. Водещ отрасъл в общинската икономика е хранително-вкусовата промишленост, която е и най-старият отрасъл на територията на общината. Добре развити са производството на текстил, изделия от текстил и облекло, производство на хартия, картони и изделия от тях, както и производството на химични продукти и изделия от пластмаси.
4.	Индекс на социално-икономическо развитие	Индексът на социално-икономическо развитие за РС Костинброд е 7 по скала от 1 до 10, като следва да се има предвид, че същият е изчислен към 2015 г.
	Географска структура на съответния район, свързаност	
1.	▪ %население в необлагодетелстван планински район ▪ км. до най близкия РС ▪ автобусни линии ▪ ж.п. връзки	▪ 23.2% население в необлагодетелстван планински район ▪ 18 км. отдалеченост до най-близкия РС /София/ ▪ 18 км. отдалеченост до РС в областния град /София/ ▪ налични са междуградски автобусни линии ▪ налични са ж.п. линии в юрисдикцията на РС
2.	Свързаност	▪ липса на електронни връзки между РС Костинброд и други държавни, общински или съдебни институции - информация за предоставяне на административни услуги по електронен път и осигурен публичен онлайн достъп до шаблони на електронни формуляри е достъпна чрез сайта на РС Костинброд – https://kostinbrod-rs.justice.bg. Двустранна комуникация с други институции се осъществява, чрез e-mail пощата на съда – rsk@rs-kostinbrod.org ▪ пощенските услуги се предоставят от Български пощи и всички куриерски услуги - На територията на съдебния район на съд има Български пощи „ЕАД", в съдът се обслужва и от всички куриерски услуги
	Криминална активност	
1.	Описание на криминогенните фактори	Близкото географско положение на района до град София
2.	Брой и вид престъпления	Предоставени са данни за нивото на престъпност и извършване на престъпления против личността, което се повишава за 2019 г. с 12%. Налице е увеличаване на посегателствата срещу имуществото на физическите лица около 91 %, а престъпленията срещу селскостопанската продукция са се повишили с около 31 %. Престъпленията против държавните и общински органи, както и срещу реда и спокойствието са се увеличили с 27 %.
	Други показатели	
1.	Наличие на ГКПП в юрисдикцията на РС	В юрисдикцията на РС Костинброд няма ГКПП и съответно пенитенциарно заведение.
2.	Наличие на правни и др. консултанти, медиатори	В юрисдикцията на РС Костинброд има регистрирани 15 адвокати и съответно 4 действащи медиатори.

	Натовареност	
1.	Общо постъпили дела и щатна численост на магистратите	Предоставените данни показват, че РС Костинброд има увеличение в годините на общо постъпили дела през изследвания период /от 1242 през 2014 г. до 1514 през 2018 г./ при запазване на щата на магистратите през годините – 5-ма магистрати.
2.	Командировани магистрати от и към РС, дежурства и извънреден труд	За изследвания период 2014 – 2018 г. има по двама командировани магистрати през всяка година от РС Костинброд. Дежурства са полагани през 2017 и 2018 г., а извънреден труд – всяка година без 2015 г., като броят решени дела от дежурства е 1 – през 2014 г., 11 – 2016 г., 3 – 2017 г. и 3 през 2018 г.
3.	Проведени конкурси за назначаване на магистрати за петгодишен период	През 2015 г. е проведен един конкурс за назначаване на административен ръководител като конкурса завършва с назначаването на такъв. За разглежданият период 2014 – 2018 г. не са провеждани конкурси, завършили неуспешно, поради липсата на кандидати.
4	Съдебни служители	В Районен съд Костинброд заетият щат е 17 бр. съдебни служители, от които 2 съдебни служители на ръководни длъжности: главен счетоводител и административен секретар, и 13 в специализирана администрация: 4 съдебни деловодители, 3 съдебни секретари, 1 съдебен секретар - ДСИ, 1 съдебен архивар, 2 призовкари, и в обща администрация - 1 системен администратор и 1 чистач. През 2021 г. предстои пенсиониране на административния секретар и 1 съдебен деловодител.
5	Съдия по вписванията, държавен съдебен изпълнител /ДСИ/, нотариуси, ЧСИ	В Районен съд – Костинброд има един Съдия по вписванията и един ДСИ. В района има двама действащи нотариуси и един ЧСИ.
7	Съдебни заседатели и вещи лица	Съдебните заседатели са 13 за мандат 2015 г. – 2019 г. Платените разходи за съдебни заседатели за периода 2014 – 2018 г. са 9 154 лева, а за вещите лица – 42 486 лева.
8	Бюро „Съдимост"	Работата, извършена от Бюро „Съдимост" за периода 2014 – 2018 г. е както следва: издадени свидетелства за съдимост – общо 11 207 броя; издадени справки – общо 1 819 броя.
	Показатели за натовареност	
1.	Показател „Брой постъпили и свършени дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г."	Данните за РС Костинброд показват тенденция за увеличаване на общия брой постъпили дела на един магистрат по щат от 248,4 общо постъпили дела през 2014 г. на 302,8 през 2018 г., като средният брой постъпили за периода /277,5/ е под средния брой за всички РС в страната /436,4/. В рамките на окръжния район РС Костинброд е с най-малък брой постъпили граждански и наказателни дела на 1 магистрат по щат. Общият брой на свършените дела на един магистрат по щат на годишна база за РС Костинброд следват статистиката на общо постъпилите дела - РС Костинброд е с най-малък брой свършени граждански и наказателни дела на 1 магистрат по щат в рамките на окръжния район и се движи доста под средния брой свършени дела на 1

		магистрат по щат за страната /средно 272,8 дела за РС Костинброд срещу средно 433,6 за страната/.
2.	Показател „Относителен дял на гражданските дела към общо постъпили и свършени на годишна база за периода 2014-2018 г."	Относителният дял на постъпилите граждански дела спрямо общия брой постъпили дела средно за страната за изследвания период варира в порядъка от 68 до 72 процента. В следващата таблица е показан този относителен дял на ниво окръжен район София. Конкретно за РС Костинброд данните показват, че се движи в процентите, близки до средните за страната /74,0% за 2014, 64,4% за 2015, 64,1% за 2016 г., 79,5% за 2017 и 73,0% за 2018 г./. По отношение на дела граждански дела към общия брой свършени дела - РС Костинброд също се движи в процентите, средни за страната – средно за периода 71,2% за Костинброд при среден за страната за периода 2014-2018 г. – 69,2%.
3.	Показател „Брой постъпили и свършени граждански дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г."	За РС Костинброд данните показват, че броят на постъпили граждански дела на 1 магистрат по щат се увеличават в периода от 2015 до 2017 г., но средната стойност за РС Костинброд /197,6 постъпили граждански дела на един магистрат/ е доста под средната стойност за районните съдилища /304,8/. По отношение на свършените граждански дела за РС Костинброд данните показват аналогични нива като при постъпилите граждански дела – доста под средната стойност за районните съдилища – 194,9 за РС Костинброд при средно 300,5 за РС в страната.
3.1.	*Показател – постъпили и свършени граждански дела на един магистрат по вид дела*	Настоящият показател показва постъпили и свършени граждански дела по вид – искови, частни и заповедни производства на 1 магистрат по щат, като данните показват, че РС Костинброд се движи под средните стойности по трите вида граждански дела /постъпили: искови 70,8 дела срещу средна стойност за РС 87,1; ЧГД – 10,5 срещу средна стойност 31,1 и ЗП – 116,3 срещу средна стойност 186,6; свършени: искови 68,2 срещу средна стойност 84,2, ЧГД – 10,4 срещу средна стойност 30,4 и ЗП – 116,3 срещу 185,9 средна стойност/.
4.	Показател „Брой постъпили и свършени наказателни дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г."	Настоящият показател отразява общия брой постъпили и свършени наказателни дела, които се падат на един магистрат по щат от РС, като е разгледана тенденцията за петгодишен период (2014-2018 г.). За РС Костинброд данните показват, че броят на постъпили наказателни дела на 1 магистрат по щат има променливи стойности с годините, но средната стойност за РС Костинброд /79,9 постъпили наказателни дела на един магистрат/ е доста под средната стойност за районните съдилища /131,6/. В рамките на окръжния район РС Костинброд е с най-малък брой постъпили наказателни дела на 1 магистрат по щат. По отношение на свършените наказателни дела за РС Костинброд данните показват аналогични нива като при постъпилите наказателни дела – доста под средната стойност за районните съдилища – 77,9 за РС Костинброд при средно 133,1 за РС в страната.
4.	*Показател – постъпили и*	Настоящият показател показва постъпили и свършени

1.	*свършени наказателни дела на един магистрат по вид дела*	наказателни дела по вид – НОХД и НЧХД, АНХД и ЧНД на 1 магистрат по щат, като данните показват, че РС Костинброд се движи около и под средните стойности по трите вида наказателни дела /НОХД и НЧХД 26,7 дела срещу средна стойност за РС 30,0; АНХД - 25,2 дела, което е доста под средната стойност 39,9 и ЧНД - 27,9 дела – доста под средната стойност 61,7/. По отношение на свършените наказателни дела по вид за РС Костинброд данните показват аналогични нива като при постъпилите наказателни дела по вид – при НОХД и НЧХД 26,6 дела – движи се под средна стойност за РС 30,7; АНХД - 23,4, което е доста под средната стойност 40,8 и ЧНД - 27,8 дела – доста под средната стойност 61,7/.
Показатели по критерии Административна структура		
1.	Показател "Численост на администрацията (обща и специализирана) спрямо броя магистрати в районния съд"	Средно на 1 съдия от районен съд извън областните центрове се падат по 2,81 служители специализирана администрация и 1,18 служители обща администрация. По този показател РС Костинброд е над средната стойност за районните съдилища извън областните центрове или 2,20 служители в специализираната администрация на 1 съдия и под средната стойност за районните съдилища извън областните центрове 0,80 служители в обща администрация на 1 съдия.
2.	Показател „Брой магистрати спрямо броя на населението, обхванато от съответния районен съд"	Към края на 2018 г., средния брой магистрати в районните съдилища в страната е 1,4 щ. бр. на 10 000 жители население. За РС Костинброд стойността е 2,3 щ. бр. на 10 000.
Показатели по критерии Ефективност		
1.	Показател „Брой свършени спрямо броя входящи дела на годишна база"	Средно за страната показателя има следните стойности: 97,35% за граждански дела, 99,14% за наказателни дела, 97,85% - общо за всички дела. За РС Костинброд „степента на разчистване" е 97,65% за граждански дела, 92,42% за наказателни дела, 96,24% - общо за всички дела.
2.	Показател „Време за разглеждане на едно дело"	Средно за страната показателя има следните стойности: 79,8 дни за граждански дела, 58,2 дни за наказателни дела, 73,7 дни - общо за всички дела. За РС Костинброд „времето за разглеждане" е 58,5 дни за граждански дела, 94,6 дни за наказателни дела, 67,9 дни - общо за всички дела.
3.	Показател, отразяващ процента свършени дела със съдебен акт по същество	Средно за страната показателя има следните стойности: 87,3% граждански дела, приключили със съдебен акт по същество, 78,5% наказателни дела, приключили със съдебен акт по същество. За РС Костинброд 83,4% граждански дела са приключили със съдебен акт по същество, наред с 73,5% наказателни дела, приключили със съдебен акт по същество.
Показатели по критерии Ефикасност		
1.	Показател „Стойност на годишните разходи за единица резултат"	Средногодишният разход на едно разглеждано дело за районните съдилища извън областните центрове е в размер на 440 лева. При анализа на резултатите по този показател се констатира, че при 37 от изследваните съдилища, показателят е под средната стойност, тоест за тях ефикасността е по-висока. По този показател РС Костинброд е със стойност 455 лева или същата е почти

		еднаквена със средната за РС в страната. Средногодишният разход на едно свършено дело за районните съдилища извън областните центрове е в размер на 496 лева, като стойността за РС Костинброд е 539 лева, или по отношение на този РС се наблюдава по-ниска ефикасност.
2.	Показател „Стойност на годишните разходи на един жител от населението"	Осредните годишни разходи на всички районни съдилища извън областните центрове за 2018 г. е 28 лева на един жител от населението в съдебните райони, стойността по този показател за РС Костинброд е 37 или с ниска ефикасност по този показател.
3.	Показател „Съотношение между годишните приходи и разходи"	Средно за районните съдилища извън областните центрове, общо събраните приходи представляват близо 20 % от сумата на отчетените към 31.12.2018 г. разходи. Резултатите от анализа по този показател за РС Костинброд показват 21,14% съотношение на приходи спрямо разходи.
4.	Бюджет	Видно от бюджета на РС Костинброд, разходите по §2 00 "Други възнаграждения и плащания на персонала през 2018 г. са 6,2% от общия бюджет, а разходите по § 10 00 "Издръжка" – 7,1%.
5.	Разходи за командировки по години	РС Костинброд има 3 на брой командировани съдии и разходи за командировки през изследвания период 2014 г. - 2018 г., както следва: 2014 г. – 11 505 лева, 2015 г. – 8 669 лева, 2016 г. – 13 144 лева, 2017 г. – 16 067 лева и 2018 г. – 18 211 лева.
6.	Разходи за дежурства и извънреден труд	Както е видно, РС Костинброд има направени разходи за дежурства в празнични и почивни дни, съответно 158,40 лв. за 2017 г. и 816,00 лв. За 2018 г. От предоставените данни е видно, че са разходвани средства за положен извънреден труд през целия изследван период 2014 г. - 2018 г., с изключение на 2015 г., в рамките от 140,00 до 960,00 лева на година.
Сграден фонд		
Сградата, в която се помещава Районен съд – Костинброд е публична държавна собственост с предоставено право на ползване чрез безвъзмездно сключен договор между Община – Костинброд и Висш съдебен съвет. Разгънатата площ на сградата е 480 кв.м. Годините на нейното строителство са 2002 - 2004 г., а състоянието й към момента е много добро. Наличните разходи за текущи ремонти, изчислени за 2018 г., са на стойност 15 838,75 лв.		

За идентифицирането на силните и слабите страни на потенциалните реорганизации и/или обединявания на ниво районен съд в рамките на дейността е приложен SWOT анализ.

- **Силни страни** – предимства и ползи на потенциална реорганизация;
- **Слаби страни** – недостатъците, идентифицираните проблеми при потенциална реорганизация.

СИЛНИ СТРАНИ	*СЛАБИ СТРАНИ*
• Изравняване на натовареността сред районните съдилища в страната • Постигане на равномерно натоварване	• Необходимост от време и ресурси за осъществяване на потенциална

на съдебните служители • По-добри възможности за бързо преодоляване на кризи, в следствие на неявяване на кандидати за магистрати в обявени конкурси • Оптимизиране на средствата за поддръжка на администрацията на съответния районен съд	реорганизация на нито районен съд: - средства за информиране на обществеността; - време и средства за съставяне на план за реорганизация и изпълнението му; - време и средства за доизграждане на електронни връзки между съдилищата; • Липса на съгласие на заинтересованите страни при потенциална реорганизация

Препоръката, въз основа на настоящия доклад, е бъдеща реорганизация на РС Костинброд да бъде обсъдена, след като бъдат разработени моделите за реорганизации на съдилищата и обосновката за конкретни реорганизации и/или обединения на РС по предстоящата дейност 1.6 „Разработване на предложения за оптимизация на съдебната карта".

Приложения

Попълнен въпросник от РС Костинброд

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Доклад за районен съд Омуртаг в изпълнение на Дейност 1.5. „Изготвяне на детайлни доклади по места за реорганизация на съдебни структури " по Договор № ВСС-1212 от 31.01.2019 г. с предмет: „Предоставяне на консултантски услуги за оптимизиране на съдебната карта"

София,
март 2020 г.

Global Advisers

Този документ е изготвен по Договор № ВСС-1212 от 31.01.2019 г. с предмет: „Предоставяне на консултантски услуги за оптимизиране на съдебната карта", във връзка с изпълнението на ДБФП № BG05SFOP001-3.001-0001-C01 „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна системи на съдилищата", финансиран по Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Съдържание

I. Въведение 2
II. Социално-икономически и административно-териториални показатели/фактори 2
II.1. Исторически данни 2
II.2. Демографска структура 2
II.3. Социална и икономическа активност на гражданите и стопанските субекти 4
II.4. Географска структура на съответния район и транспортна свързаност 5
II.5. Криминогенни фактори, нива на престъпност 5
II.6. Други 5
III. Показатели за натовареност 6
IV. Показатели по критерии „Административна структура" 13
V. Показатели за ефективност 14
VI. Показатели за ефикасност 15
VII. Бюджет 16
VIII. Сграден фонд 17
IX. Обобщение, SWOT анализ, препоръки 18
Приложения 24

I. Въведение

Съгласно изискванията на Възложителя, описани в техническата спецификация по настоящата обществена поръчка, Изпълнителят следва в рамките на Дейност 1.5. „Изготвяне на детайлни доклади по места за реорганизация и/или обединяване на съдебни структури" да приложи аналитичните инструменти, изработени по дейност 1.4 „Подбор на пилотни структури и разработка на аналитични инструменти" и да изготви детайлни доклади за функционирането на съответните структури.

Данните в настоящия доклад съдържат информация от дефинираните и изследвани показатели в рамките на дейност 1.3. по проекта: „Анализ на състоянието на съдилищата и прокуратурите", както и допълнителна информация, извлечена чрез прилагане на аналитичните инструменти, разработени и тествани по дейност 1.4 за периода 2014-2018 г.

За идентифицирането на силните и слабите страни на потенциалните реорганизации и/или обединявания на ниво районен съд, в рамките на дейността, е приложен SWOT анализ.

Като резултат от изпълнението на Дейност 1.5. е предвидено да бъдат изработени детайлни доклади за функционирането на реорганизираните и/или обединените структури – 10 пилотни районни съдилища и съответните им 10 районни прокуратури.

Настоящият анализ представя текущото състояние на районен съд Омуртаг.

II. Социално-икономически и административно-териториални показатели/фактори

II.1. Исторически данни

Районен съд – Омуртаг е с над 100 – годишна история. Създаден е след 1878 г., като при създаването си е носил наименованието Османпазарски мирови съд със съдебен район бившата Омуртагска околия. През 1913 г. е имало пожар в съда, след който през 1914 г. е възстановил дейността си като Османпазарски мирови съд. През 1934 година съгласно въвеждането на ново административно деление на Княжество България и Закон за устройство на съдилищата, Утвърден с Указ № 174 от 6 ноември 1934 г., съдът се преименува от мирови съд в околийски съд. Законът за устройство на съдилищата от 1952 година определя Съдебната система да се състои от народни съдилища, окръжни съдилища, Върховен съд и особени съдилища. Тогава Омуртагски околийски съд се преименува на Омуртагски народен съд. Настоящето наименование Районен съд – Омуртаг е от 1971 година.

Промени:

При създаването си след 1878 г. - Османпазарски мирови съд;

През 1934 г. – Омуртагски околийски съд;

През 1952 г. – Омуртагски народен съд;

От 1971 г. – Районен съд – Омуртаг.

II.2. Демографска структура

По отношение на фактора „Демографска структура" са анализирани данни за петгодишен период 2014 - 2018 г. за брой население, % население в селата, както и механичен прираст на населението /разликата между броя на заселените и броя на

изселените лица във и от всяко населено място през календарната година[1]/ или миграция. Част от избраните показатели са обусловени от приетите базови критерии за промяна на съдебната карта на районните съдилища от ВСС[2] и от направените заключения в доклада за значението на районните съдилища в структурата на съдебната система, а именно: „оптималният модел, който обяснява най-добре общия брой дела и може да се използва и за прогнозиране, е съставен от показателите „общ брой население", „брой кметства в юрисдикцията на съответния РС" и „дял на населението, което живее в населено място на районен, окръжен или апелативен съд". Тук следва да се направи уточнението, че посочените критерии имат значение, от една страна за прогнозиране на общия брой дела, и от друга за определяне нивото на достъп до правосъдие[3].

Данните за населението в юрисдикцията на РС Омуртаг за изследвания период са представени в таблицата по-долу:

Година		Показатели - демографска структура				
	Обхванати общини	Население				Механичен прираст на населението
		Общо	в градовете	в селата	% насел. в селата	
2014	Омуртаг	21442	7457	13985		-92
	Антоново	5859	1501	4358		2
Общо		27301			67%	
2015	Омуртаг	21442	7291	14151		66
	Антоново	5831	1473	4358		11
Общо		27273			68%	
2016	Омуртаг	21150	7263	13887		-203
	Антоново	5736	1455	4281		-39
Общо		26886			68%	
2017	Омуртаг	20853	7138	13715		-141
	Антоново	5676	1432	4244		-6
Общо		26529			68%	
2018	Омуртаг	20818	7074	13744		46
	Антоново	5598	1409	4189		-33
Общо		26416			68%	

Източник: НСИ

[1] От 2007 година механичното движение на населението включва не само вътрешната миграция, а и движението на лицата към и от страната.

[2] Базовите критерии са приети с Доклад „Значението на районните съдилища в структурата на съдебната система. Критерии за промяна на съдебната карта в районите съдилища.", приет от ВСС с решение по Протокол № 40/15.07.2015 г.

[3] Достъп до правосъдие или достъп до съд е понятие, което подробно е развито от Европейския съд по правата на човека в Страсбург в практиката му по приложение на чл. 6, т. 1 от Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи. В делото Голдер9 се приема, че чл. 6 трябва да бъде тълкуван в светлината на следните два правни принципа: принципът, според който трябва да съществува възможност за отнасяне на една гражданска претенция до съдия - един от общопризнатите принципи на правото; и принципът на международното право, който забранява отказ от правосъдие. Правото на достъп до съд традиционно се разглежда от съда в Страсбург в неговите аспекти: достъп до съд - граждански дела, достъп до съд - наказателни дела и достъп до обжалване (достъп до съдебно апелативно производство).

Видно от данните, за РС Омуртаг се наблюдава намаление на общия брой население в юрисдикцията й – с 1285 души към края на 2018 г. /26 416 души население/, в сравнение с 2014 г., когато населението е 27 701.

В съдебния район на РС Омуртаг населението в селата възлиза на 68% от общия брой население към края на 2018 г.

II.3. Социална и икономическа активност на гражданите и стопанските субекти

Информацията по настоящия показател включва броя безработни лица и коефициент на безработица, обявени сезонни работни места, броя на активните субекти /търговски дружества, неправителствени организации, кооперации и др./, брой осигурени лица и др.

Безработни лица и коефициент на безработица

Няма предоставени данни за безработни лица и за коефициента на безработица в юрисдикцията на РС Омуртаг.

Стопански субекти – брой и вид дейности, осигурени лица

По данни от търговския регистър и регистър Булстат, броя на активните субекти в търговския регистър и регистър Булстат на територията на РС Омуртаг е 941 или много под средния брой за районен съд /5074/. На таблицата са показани данни за брой осигурени лица от активните субекти.

Общини	до 10 осигурени лица	11-20 осигурени лица	20-50 осигурени лица	50-100 осигурени лица	над 100 осигурени лица	Общо активни субекти
Омуртаг	886	22	24	7	2	941

Източник: търговски регистър и регистър Булстат

Индекс на социално-икономическо развитие

За базов критерии за промяна на съдебната карта на районните съдилища от ВСС[4] е приет и индекса на социално-икономическо развитие, като имащ отношение към общото ниво на достъп до правосъдие чрез нивото на социално-икономическо развитие на населените места, попадащи в юрисдикцията на даден районен съд[5]. Хипотезата на индекса е, че по-високата му стойност показва по-големи възможности за достъп до правосъдие на по-голяма част от населението, съответно по-ниските стойности на индекса показват по-малки възможности за достъп до правосъдие и следва да се имат предвид при промяна във функционално-териториалната структура на районните съдилища в страната, тъй като тази промяна може да доведе до потенциален положителен или отрицателен ефект върху социално-икономическото развитие на даден район. Индекса на социално-икономическо развитие за РС Омуртаг е 3 по скала от 1 до 10, като следва да се има предвид, че същия е изчислен към 2015 г.

[4] Базовите критерии са приети с Доклад „Значението на районните съдилища в структурата на съдебната система. Критерии за промяна на съдебната карта в районите съдилища.", приет от ВСС с решение по Протокол № 40/15.07.2015 г.

[5] Индексът за социално-икономическото развитие е изчислен в Доклад „Социално-икономически фактори и натовареност на районните съдилища", София, януари 2015, Център за изследване на демокрацията, д-р Тодор Галев

II.4. Географска структура на съответния район и транспортна свързаност

Съгласно утвърдените базови критерии от ВСС, достъп до правосъдие се разбира и в географския смисъл, с оглед на това, че седалищата на съдилищата следва да са съобразени с възможността на гражданите да посетят сградата на съда при минимум време и пътни разходи.

Данните по отношение на тези показатели за РС Омуртаг са следните:

- 9,2% население в необлагодетелстван планински район;
- 24 км. отдалеченост до най-близкия РС /Търговище/;
- 24 км. отдалеченост до РС в областния град /Търговище/;
- налични са междуградски автобусни линии;
- няма ж.п. линии в юрисдикцията на РС;
- електронни връзки между РС *Омуртаг и други държавни, общински или съдебни институции* – има изградена точка за свързване с мрежата на държавната администрация, но съда не е прикачен към тази точка, както и изградена връзка между съдилищата;
- има налични пощенски и куриерски услуги.

II.5. Криминогенни фактори, нива на престъпност

Отношение към натовареността на съдилищата имат и криминогенните фактори и нивата на престъпност в юрисдикцията на районния съд. Сред криминогенните фактори за РС Омуртаг са: безработица, голям брой ромско население в района, голям брой жители с ниско или без образование, голям брой необитаеми жилища в малките населени места, голям брой самотно живеещи възрастни хора, преминаващите през територията на РС главни пътища: София – Варна и Русе – Сливен.

Ниво на престъпност – за периода от 01.01.2019 г. до 31.12.2019 година в РУ – Омуртаг са регистрирани 472 случаи с данни за извършени престъпления. От тях 402 са криминални случаи, а 70 са икономически.

II.6. Други

Наличие на правни и др. консултанти, медиатори

Въвеждането на алтернативен способи за разрешаване и предотвратяване на спорове и делата е изведено в Доклада по дейност 1.1. като препоръка, реализирането на която ще доведе до намаляване на случаите на сезиране на съдилищата. Развитието на алтернативните способи и в частност медиацията би дало възможност на страните да намерят решения, без да се налага непременно да се обръщат към съда. Наличието на правни консултанти в юрисдикцията на даден районен съд не може да бъде квалифицирано еднозначно: от една страна може да допринесе за разрешаването на даден спор извънсъдебно, но от друга да доведе до увеличаване на делата в съда.

В юрисдикцията на РС Омуртаг има регистрирани 34 адвоката и 1 адвокатско дружество, няма информация за действащи медиатори.

Наличие, капацитет и вид на пенитенциарни заведения и наличие на ГКПП в юрисдикцията на районния съд

Други показатели, които имат значение за запазването на седалището на районните съдилища в определено населено място са граничните райони, както и наличието на пенитенциарно заведение. Тези фактори влияят върху натовареността на отделните съдилища. В юрисдикцията на РС Омуртаг няма ГКПП и съответно пенитенциарно заведение.

III. Показатели за натовареност

За базов критерии за промяна на съдебната карта на районните съдилища, приет от ВСС[6] е и натовареността на районните съдилища, изчислена на база на обобщени статистически данни за пет годишен период и на база данни за натовареност по отделни видове граждански и наказателни дела.

Показателите по критерият за натовареност на районните съдилища са изчислени в доклада по дейност 1.3 „Анализ на състоянието на съдилищата и прокуратурите" на база обобщена статистическа информация за петгодишен период (2014 г.-2018 г.) за следните два основни елемента, чрез съпоставянето на които са формирани показателите:

- брой на постъпилите и свършени дела по видове граждански и наказателни дела;
- щатна численост на магистратите.

Общо постъпили дела

Предоставените данни показват, че в РС Омуртаг като цяло за разглеждания период има намаляване на общо постъпилите дела /от 788 през 2014 г. до 736 през 2018 г./. Най-голям брой дела са постъпили през 2017 г. Щатът на магистратите е намален през годините – от 3-ма през 2014 и 2015 г. до 2-ма магистрати през следващите години.

Районни съдилища в окръжен район Търговище	Общ брой постъпили граждански и наказателни дела				
	2014	2015	2016	2017	2018
РС - Омуртаг	788	818	716	867	736
РС - Попово	1 212	1 101	1 314	1 529	1 501
РС - Търговище	3 015	3 282	3 231	3 368	3 451

Численост на магистратите

Видно от данните, за РС Омуртаг щатът на магистратите през годините намалява от 3-ма през 2014 и 2015 г. до 2-ма магистрати през следващите години.

Районни съдилища в окръжен район Търговище	Численост на магистратите				
	2014	2015	2016	2017	2018
РС - Омуртаг	3	3	2	2	2
РС - Попово	4	4	4	4	4
РС - Търговище	9	9	9	9	9

[6] Базовите критерии са приети с Доклад „Значението на районните съдилища в структурата на съдебната система. Критерии за промяна на съдебната карта в районите съдилища.", приет от ВСС с решение по Протокол № 40/15.07.2015 г.

Командировани магистрати от и към РС, дежурства и извънреден труд

По данни на РС Омуртаг за изследвания период няма командировани магистрати от и в Районен съд - Омуртаг за продължителен период. Магистрати са командировани единствено във връзка с участие в обучения и семинари.

Проведени конкурси за назначаване на магистрати за петгодишен период

Проведен е един конкурс за избор на административен ръководител – председател на Районен съд - Омуртаг, съгласно протокол № 16, т. 2 от заседание на Висшия съдебен съвет, проведено на 01 април 2015 г. Няма неуспешно проведени конкурси, поради липсата на кандидати.

Съдебни служители

В Районен съд – Омуртаг работят 13 съдебни служители, от които:

Обща администрация:

- Главен счетоводител – 1 бр.;
- Административен секретар - 1 бр.;
- Системен администратор - 1 бр.;
- Работник поддръжка на сгради, огняр - 1 бр.;
- Чистач - 1 бр.;

Специализирана администрация:

- Призовкар - 1 бр.;
- Съдебен секретар - 4 бр.;
- Съдебен деловодител – 3 бр.

През 2021 г. предстои пенсиониране на един служител.

Длъжности по съвместяване; съвместяване на функции:

- Административен секретар – изпълнява и функциите на служител „Човешки ресурси", „Технически секретар".
- Системен администратор – подпомага административния ръководител на съда и административния секретар в изготвянето на всички статистически форми, утвърдени от ВСС в сроковете по ЗСВ.
- Работник поддръжка на сгради и огняр – през неотоплителния сезон и при отсъствие на призовкар, изпълнява неговите функции.
- Съдебен секретар – 1 служител на тази длъжност, изпълнява функциите и задълженията и на: „касиер" и на „съдебен архивар".
- Съдебен деловодител – граждански дела – на служителя е възложено: да входира и извежда съдебната кореспонденция, както и да образува, докладва и обработва несвършените дела.
- Съдебен деловодител – наказателни дела – на служителя е възложено: да осъществява изцяло дейността в „Бюро съдимост".

Съдия по вписванията, държавен съдебен изпълнител /ДСИ/, нотариус, ЧСИ

В Районен съд – Омуртаг има Съдия по вписванията и ДСИ.

Действащите нотариуси и ЧСИ са както следва:

- Брой нотариуси – понастоящем в района на РС – Омуртаг работи един нотариус;
- Брой ЧСИ – 1 лице, с район на действие района на Окръжен съд – Търговище.

Бюро съдимост:

Период	Брой издадени свидетелства за съдимост	Брой издадени справки
2014 г.	1832	1522
2015 г.	1980	1610
2016 г.	2057	1726
2017 г.	1951	1781
2018 г.	1537	1923
Общо	9357	8562

Съдебни заседатели и вещи лица:

Брой съдебни заседатели по общини:

- Община Омуртаг – 25 бр.
- Община Антоново – 5 бр.

Платени разходи за съдебни заседатели, включително и пътни разноски за 5-годишен период:

Период	Платени разходи за съдебни заседатели, включително и пътни разноски
2014 г.	1708
2015 г.	1279
2016 г.	690
2017 г.	1523
2018 г.	2938
Общо	8138

Платени разходи за вещи лица:

Период	Платени разходи за вещи лица
2014 г.	5546
2015 г.	3187
2016 г.	5145
2017 г.	3443
2018 г.	2547
Общо	19868

1. Показател „Брой постъпили и свършени дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г."

В първия от показателите за натовареност на районните съдилища е изчислен общия брой на постъпилите дела (граждански и наказателни) на един магистрат по щат за изследвания период. Данните за РС Омуртаг показват тенденция за увеличаване на общия брой постъпили дела на един магистрат по щат от 262,7 общо постъпили дела

през 2014 г. до 368 през 2018 г. Трябва да се отбележи, че най-голям брой дела са постъпили през 2017 г. - 433,5. Средният брой постъпили за периода 339 е под средния брой за всички РС в страната /436,4/. В рамките на окръжния район РС Омуртаг е с по-малък брой постъпили граждански и наказателни дела на 1 магистрат по щат в сравнение с РС – Търговище, но с по-голям брой от РС - Попово.

Районни съдилища в окръжен район Търговище	Общ брой постъпили граждански и наказателни дела на 1 магистрат по щат					
	2014	2015	2016	2017	2018	средно
РС - Омуртаг	262,7	272,7	358,0	433,5	368,0	339,0
РС - Попово	303,0	275,3	328,5	382,3	375,3	332,9
РС - Търговище	335,0	364,7	359,0	374,2	383,4	363,3
Средно за всички РС в страната	**393,7**	**425,3**	**430,8**	**477.5**	**454,6**	**436,4**

Общия брой на свършените дела на един магистрат по щат на годишна база за РС Омуртаг следва статистиката на общо постъпилите дела - РС Омуртаг е с по-малък брой свършени граждански и наказателни дела на 1 магистрат по щат в сравнение с РС Търговище, но с по-голям брой от РС Попово в рамките на окръжния район и се движи доста под средния брой свършени дела на 1 магистрат по щат за страната /средно 338,4 дела за РС Омуртаг срещу средно 433,6 за страната/.

Районни съдилища в окръжен район Търговище	Общ брой свършени граждански и наказателни дела на 1 магистрат по щат					
	2014	2015	2016	2017	2018	средно
РС - Омуртаг	277,7	262,3	359,5	415,0	377,5	338,4
РС - Попово	300,5	280,8	326,3	386,8	367,8	332,4
РС - Търговище	327,1	369,8	365,4	366,0	375,1	360,7
Средно за всички РС в страната	**403,9**	**424,4**	**425,9**	**469,2**	**444,8**	**433,6**

2. Показател „Относителен дял на гражданските дела към общо постъпили и свършени на годишна база за периода 2014-2018 г."

Относителният дял на постъпилите граждански дела спрямо общия брой постъпили дела средно за страната за изследвания период варира в порядъка от 68 до 72 процента. В следващата таблица е показан този относителен дял на ниво окръжен район Търговище. Конкретно за РС Омуртаг данните показват, че се движи около средните проценти за страната за всички РС /63,8% за 2014, почти 72% за 2015 г. 66-67% през 2016 г. и 2017 и почти 65% през 2018 г./ при среден процент за страната 69,7%.

Районни съдилища в окръжен район Търговище	Дял на гражданските дела към общо постъпилите дела					
	2014	2015	2016	2017	2018	средно
РС - Омуртаг	63,8%	71,8%	67,3%	66,1%	64,8%	66,8%
РС - Попово	75,4%	71,9%	72,2%	76,3%	76,9%	74,6%
РС - Търговище	59,0%	59,8%	54.4%	65,3%	67,1%	61,1%
Средно за всички РС в страната	**68,6%**	**69,0%**	**67.1%**	**72,0%**	**72,0%**	**69,7%**

По отношение на дела граждански дела към общия брой свършени дела - РС Омуртаг също е малко по-нисък процентите, средни за страната – средно за периода 67,0% за Омуртаг при среден за страната за периода 2014-2018 г. – 69,2%.

Районни съдилища в окръжен район Търговище	Дял на гражданските дела към общо свършените дела					
	2014	2015	2016	2017	2018	средно
РС - Омуртаг	64,1%	70,4%	67,6%	67,2%	65,4%	67,0%
РС - Попово	74,7%	73,1%	72,4%	76,3%	77,2%	74,7%
РС - Търговище	58,6%	60,0%	55,3%	64,7%	66,4%	61,0%
Средно за всички РС в страната	**68,4%**	**68,4%**	**66,6%**	**71,2%**	**71,6%**	**69,2%**

3. Показател „Брой постъпили и свършени граждански дела на 1 магистрат по годишна база за периода 2014-2018 г."

Настоящият показател отразява общия брой постъпили и свършени граждански дела, които се падат на един магистрат по щат от РС, като е разгледана тенденцията за петгодишен период (2014-2018 г.). За РС Омуртаг данните показват, че броят на постъпили граждански дела на 1 магистрат по щат се увеличава в периода 2014 -2017 година. Намалява единствено през 2018 г. спрямо предходната година. Средната стойност за РС Омуртаг /225,9 постъпили граждански дела на един магистрат/ е с около 26% по-ниска от средната стойност за районните съдилища /308,4/.

Районни съдилища в окръжен район Търговище	Брой постъпили граждански дела (общо) на 1 магистрат по щат					
	2014	2015	2016	2017	2018	средно
РС - Омуртаг	167,7	195,7	241,0	286,5	238,5	225,9
РС - Попово	228,5	198,0	237,3	291,8	288,8	248,9
РС - Търговище	197,6	218,0	195,2	244,3	257,1	222,4
Средно за всички РС в страната	**270,2**	**293,3**	**289,2**	**344,0**	**327,1**	**304,8**

По отношение на свършените граждански дела за РС Омуртаг данните показват аналогични нива като при постъпилите граждански дела – доста под средната стойност за районните съдилища – 226,3 за РС Омуртаг при средно 300,5 за РС в страната.

Районни съдилища в окръжен район Търговище	Брой свършени граждански дела (общо) на 1 магистрат по щат					
	2014	2015	2016	2017	2018	средно
РС - Омуртаг	178,0	184,7	243,0	279,0	247,0	226,3
РС - Попово	224,5	205,3	236,3	295,0	284,0	249,0
РС - Търговище	191,8	221,9	202,2	236,7	248,9	220,3
Средно за всички РС в страната	**276,1**	**290,5**	**283,5**	**334,2**	**318,4**	**300,5**

3.1. Показател – постъпили и свършени граждански дела на един магистрат по вид дела за РС Омуртаг

Настоящия показател показва постъпили и свършени граждански дела по вид – искови, частни и заповедни производства на 1 магистрат по щат, като данните показват, че РС Омуртаг се движи около средните за страната стойности по исковите и частните граждански дела и доста под средната стойност по заповедните производства /постъпили: искови 84,8 дела срещу средна стойност за РС 87,1; ЧГД 31,3 срещу средна стойност 31,1 и ЗП 109,8 срещу средна стойност 186,6; свършени: искови 85,8 срещу средна стойност 84,2, ЧГД 30,8срещу средна стойност 30,4 и ЗП 109,8 срещу 185,9 средна стойност/.

Вид граждански дела	Брой постъпили граждански дела по вид на 1 магистрат по щат за РС Омуртаг					
	2014	2015	2016	2017	2018	средно
Искови производства	76,7	91,3	97,5	87,5	71,0	84,8
Средно искови производства	**86,6**	**85,3**	**80,8**	**82,2**	**100,7**	**87,1**
Частни граждански дела /ЧГД/	25,3	19,7	39,5	37,5	34,5	31,3
Средно ЧГД	**23,8**	**26,1**	**30,1**	**39,8**	**35,5**	**31,1**
Заповедни производства /ЗП/	65,7	84,7	104,0	161,5	133,0	109,8
Средно ЗП	**159,8**	**181,8**	**178,3**	**222,0**	**191,0**	**186,6**

Вид граждански дела	Брой свършени граждански дела по вид на 1 магистрат по щат за РС Омуртаг					
	2014	2015	2016	2017	2018	средно
Искови производства	87,3	80,0	100,5	79,0	82,0	85,8
Средно искови производства	**90,7**	**85,2**	**77,2**	**77,1**	**90,9**	**84,2**
Частни граждански дела /ЧГД/	25,3	19,7	38,5	38,5	32,0	30,8
Средно ЧГД	**23,7**	**25,0**	**29,2**	**38,8**	**35,5**	**30,4**
Заповедни производства /ЗП/	65,3	85,0	104,0	161,5	133,0	109,8
Средно ЗП	**161,6**	**180,3**	**177,1**	**218,3**	**192,1**	**185,9**

4. Показател „Брой постъпили и свършени наказателни дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г."

Настоящият показател отразява общия брой постъпили и свършени наказателни дела, които се падат на един магистрат по щат от РС, като е разгледана тенденцията за петгодишен период (2014-2018 г.). За РС Омуртаг данните показват, че броят на постъпили наказателни дела на 1 магистрат по щат се увеличава общо за периода, но най-ниската му стойност е през 2015 г., а през 2018 г. се наблюдава спад спрямо предходната. Средната стойност за РС Омуртаг /113,1 постъпили наказателни дела на един магистрат/ е с 14% под средната стойност за районните съдилища /131,6/.

Районни съдилища в окръжен район Търговище	Брой постъпили наказателни дела (общо) на 1 магистрат по щат					
	2014	2015	2016	2017	2018	средно

РС - Омуртаг	95,0	77,0	117,0	147,0	129,5	113,1
РС - Попово	74,5	77,3	91,3	90,5	86,5	84,0
РС - Търговище	137,4	146,7	163,8	129,9	126,3	140,8
Средно за всички РС в страната	**123,6**	**132,0**	**141,5**	**133,5**	**127,5**	**131,6**

По отношение на свършените наказателни дела за РС Омуртаг данните показват аналогични нива като при постъпилите наказателни дела – малко под средната стойност за районните съдилища – 112,1 за РС Омуртаг при средно 133,1 за РС в страната.

Районни съдилища в окръжен район Търговище	**Брой свършени наказателни дела (общо) на 1 магистрат по щат**					
	2014	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Омуртаг	99,7	77,7	116,5	136,0	130,5	112,1
РС - Попово	76,0	75,5	90,0	91,8	83,8	83,4
РС - Търговище	135,3	147,9	163,2	129,3	126,2	140,4
Средно за всички РС в страната	**127,8**	**133,9**	**142,4**	**135,0**	**126,4**	**133,1**

4.1. Показател – постъпили и свършени наказателни дела на един магистрат по вид дела

Настоящия показател показва постъпили и свършени наказателни дела по вид – НОХД и НЧХД, АНХД и ЧНД на 1 магистрат по щат, като данните показват, че РС Омуртаг се движи над средните стойности за НОХД и НЧХД и АНХД. Много под средните стойности е по отношение на ЧНД /НОХД и НЧХД 43,1 дела срещу средна стойност за РС 30; АНХД 44,5 при средна стойност 39,9 и ЧНД 25,4 дела – доста под средната стойност 61,7/.

Вид наказателни дела	**Брой постъпили наказателни дела по вид на 1 магистрат по щат за РС Омуртаг**					
	2014	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
НОХД и НЧХД	40,3	27,3	44,0	53,5	50,5	43,1
Средно НОХД и НЧХД	**33,1**	**30,4**	**31,4**	**28,3**	**27,0**	**30,0**
АНХД	26,3	30,3	44,0	60,0	62,0	44,5
Средно АНХД	**44,3**	**38,4**	**38,5**	**40,4**	**38,1**	**39,9**
ЧНД	28,3	19,3	29,0	33,5	17,0	25,4
Средно ЧНД	**46,2**	**63,3**	**71,6**	**64,9**	**62,4**	**61,7**

По отношение на свършените наказателни дела по вид за РС Омуртаг данните показват аналогични нива като при постъпилите наказателни дела по вид – при НОХД и НЧХД 44,5 дела – движи се над средна стойност за РС 30,7; АНХД 42,6 малко над средната стойност 40,8 и ЧНД 25,0 дела – доста под средната стойност 61,7/.

Вид наказателни дела	**Брой свършени наказателни дела по вид на 1 магистрат по щат за РС Омуртаг**					
	2014	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
НОХД и НЧХД	46,0	27,3	45,5	50,0	53,5	44,5

Средно НОХД и НЧХД	**34,1**	**31,1**	**31,9**	**28,8**	**27,4**	**30,7**
АНХД	25,7	30,3	42,5	53,0	61,5	42,6
Средно АНХД	**47,4**	**39,6**	**38,9**	**41,0**	**36,8**	**40,8**
ЧНД	28,0	20,0	28,5	33,0	15,5	25,0
Средно ЧНД	**46,3**	**63,2**	**71,6**	**65,1**	**62,2**	**61,7**

IV. Показатели по критерии „Административна структура"

При извършения преглед и анализ на реализираните през последните 10 години реформи на съдебни карти в държави-членки на ЕС, едни от основните критерии при анализа на състоянието на отделните типове съдебни институции са свързани със структурата на самата съдебна администрация. В тази връзка, за целите на анализа по дейност 1.3 бяха дефинирани няколко показатели, чрез които да бъде изследвано текущото състояние и да бъде оценена административната структура. Данните за показателите са към 31.12.2018 г.

1. Показател "Численост на администрацията (обща и специализирана) спрямо броя магистрати в районния съд"

Показателят е ключов във връзка с анализа на възможностите за оптимизиране на структурата на районните съдилища. Той отчита съотношението на броя на служителите в администрацията на районния съд, спрямо броя магистрати в съответния съд.

Поради различията в дейностите, извършвани от общата и специализираната администрация при РС, а именно че общата администрация обслужва съдът като самостоятелно юридическо лице, а специализираната администрация е предназначена само за специализираната правосъдна дейност, за целите на настоящия показател съотношението магистрати/администрация е разделено на магистрати/обща администрация и магистрати/специализирана администрация.

Средно на 1 съдия от районен съд извън областните центрове се падат по 2,81 служители специализирана администрация и 1,18 служители обща администрация. По този показател РС Омуртаг е доста над средната стойност за районните съдилища извън областните центрове със стойности: 4,50 служители в специализираната администрация на 1 съдия и 2,50 служители в обща администрация на един съдия.

2. Показател „Брой магистрати спрямо броя на населението, обхващано от съответния районен съд"

Докладът „Значението на районните съдилища в структурата на съдебната система. критерии за промяна в съдебната карта на районните съдилища"[7] приет от ВСС с решение по Протокол № 40/15.07.2015 г. препоръчва да се обмисли възможността за определяне на норма, която да отразява съответствие на определен брой на населението към един брой съдия в районен съд, като предложението е да се определи съотношение на 10 000 души население – 1 съдия. Тази норма, наред с другите критерии, отчитащи спецификите на правораздавателния процес следва да бъде използвана при определяне на броя на съдиите в РС.

[7] http://www.vss.justice.bg/root/f/uploads/files/Doklad-sadebna-karta[1].pdf

Пример за подобен подход при определяне на съотношение между население и щатна единица за служител съществува в чл. 10, ал. 1 от Закона за нотариусите и нотариалната дейност и в чл. 8 от Закона за частните съдебни изпълнители. В чл. 10, ал. 1 от ЗННД се приема, че на 10 000 жители в определен район се открива едно място за нотариус, а в чл. 8 от ЗЧСИ се утвърждава, че в определен район се открива едно място за частен съдебен изпълнител на 30 000 жители.

Към края на 2018 г., средния брой магистрати в районните съдилища в страната е 1,4 щ. бр. на 10 000 жители население. За РС Омуртаг стойността е доста по-ниска - 0,8 щ. бр. на 10 000.

V. Показатели за ефективност

Показателите за ефективност, по които в настоящия доклад са представени данни за РС Омуртаг са разработени в изпълнение на анализите по дейност 1.3. от проекта и се базират на данни към 31.12.2018 г.

1. Показател „Брой свършени спрямо броя входящи дела на годишна база"

Докладът на Съвета на Европа „Европейски съдебни системи - Ефективност и качество на правосъдието" от 2018 г.[8] разглежда т.нар. „степен на разчистване" или на англ. Clearance Rate (CR) като основен показател за ефективност и качество на дейността на съдилищата и прокуратурата в общоевропейски мащаб. Този показател е просто съотношение, получено чрез разделяне на броя на разрешените дела на броя на входящите дела през съответния период, изразено в процент.

$$CR\ (\%) = \frac{\text{Бр. свършени дела през годината}}{\text{Бр. постъпили дела през годината}} \times 100$$

В случаите, когато стойностите на показателя са близки до 100%, това показва способността на съда да разрешава приблизително толкова дела, колкото е броят на входящите дела за дадения период от време. В случаите, при които стойностите на показателя са над 100%, това показва способността на съда да разрешава повече случаи от получените, като по този начин намалява броя на висящите дела в края на периода на измерване.

По същество степента на „разчистване" показва как съдът или съдебната система се справят с притока на дела. Той позволява сравнения, дори когато параметрите на разглежданите случаи в различните съдилища не са идентични.

Средно за страната показателят има следните стойности: 97,35% за граждански дела, 99,14% за наказателни дела, 97,85% - общо за всички дела. За РС Омуртаг „степента на разчистване" е по-висока - 103,56%за граждански дела, 100,77% за наказателни дела, 102,58% - общо за всички дела.

2. Показател „Време за разглеждане на едно дело"

Показателят „Време за разглеждане на едно дело" измерва теоретичното време, необходимо за решаване на едно дело (гражданско или наказателно) в съда с оглед на текущия темп на работа на районните съдилищата.

Според доклада на Съвета на Европа „Европейски съдебни системи - Ефективност и качество на правосъдието" от 2018 г., времето за разглеждане /Disposition Time (DT)/

[8] https://rm.coe.int/rapport-avec-couv-18-09-2018-en/16808def9c

на едно дело се изчислява чрез разделяне на броя на висящите дела в края на наблюдавания период на броя на разрешените дела в същия период, умножен по 365 (дни в годината):

$$DT\ (дни) = \frac{Бр.\ висящи\ дела\ в\ края\ на\ годината}{Бр.\ свършени\ дела\ през\ годината} \times 365$$

Преобразуването в дни улеснява проследяването на връзката между висящи и разрешени дела в рамките на даден период, в случая календарна година. Показателят е подходящ за оценка на съдебната ефективност с оглед на установените стандарти за продължителността на съдебни производства.

За отбелязване е, че този показател не изчислява средното време, необходимо за разглеждане на дело, а представя теоретична оценка на времето, необходимо за обработка на висящи дела.

Средно за страната показателя има следните стойности: 79,8 дни за граждански дела, 58,2 дни за наказателни дела, 73,7 дни - общо за всички дела. За РС Омуртаг „времето за разглеждане" е 73,1 дни за граждански дела, 65,7 дни за наказателни дела, 70,6 дни - общо за всички дела.

3. Показател, отразяващ процента свършени дела със съдебен акт по същество

Показателят отразява процента на делата, приключили със съдебен акт по същество спрямо общия брой на свършилите дела в съответния районен съд. Изчислява се по формулата:

$$SA\ (\%) = \frac{Бр.\ свършени\ дела\ с\ акт\ по\ същество}{Общ\ брой\ свършени\ дела} \times 100$$

При него също не се отчитат съществени елементи като: сложност на делото, причини за прекратяването му и др. и в този смисъл също не би могъл да се разглежда самостоятелно и да бъде сам по себе си основание за вземане на решение за преструктуриране на даден районен съд.

Средно за страната показателя има следните стойности: 87,3% граждански дела, приключили със съдебен акт по същество, 78,5% наказателни дела, приключили със съдебен акт по същество. За РС Омуртаг 83,0% граждански дела, приключили със съдебен акт по същество, 63,2% наказателни дела, приключили със съдебен акт по същество.

VI. Показатели за ефикасност

За целите на анализа по дейност 1.3, понятието „ефикасност" се използва за измерване на съотношението между вложените ресурси и постигнатите резултати от дейността на районните съдилища, като показателите за ефикасност, по които в настоящия доклад са представени данни за РС са разработени в изпълнение на посочената дейност от проекта и се базират на данни към 31.12.2018 г.

Важно е да се уточни, че показателите за ефикасност следва да се разглеждат с известна доза условност що се отнася до съдебната система като цяло и резултатите от тях не следва да се абсолютизират поради факта, че правосъдието не е типична публична услуга.

1. Показател „Стойности на годишните разходи за единица резултат"

Чрез настоящия показател се цели да бъде определена „цената" на крайния резултат от дейността на всеки от районните съдилища, а именно броя разглеждани и

свършени дела. Показателят е изчислен като сумата на общите отчетени към 31.12.2018 г. разходи е разделена на броя разглеждани/свършени дела.

Средногодишният разход на едно разглеждано дело за районните съдилища извън областните центрове е в размер на 440 лева. При анализа на резултатите по този показател се констатира, че при 37 от изследваните съдилища, показателят е под средната стойност, тоест за тях ефикасността е по-висока. По този показател РС Омуртаг е със стойност 656 лева доста над средната стойност за РС в страната (по-ниска ефикасност).

Средногодишният разход на едно свършено дело за районните съдилища извън областните центрове е в размер на 496 лева, като стойността за РС Омуртаг е 782 лева, или по отношение на този показател също се наблюдава по-ниска ефикасност.

2. Показател „Стойност на годишните разходи на един жител от населението"

Чрез измерването на този показател се цели определянето на цената за издръжка на районните съдилища спрямо населението, което е обхванато от дадения съдебен район на годишна база. Показателят се изчислява като сумата на отчетените към 31.12.2018 г. разходи за всеки от районните съдилища се раздели на броя на населението в съответния съдебен район. Колкото по-малка е стойността на годишните разходи на съда на един жител от населението, толкова дейността на РС е по-ефикасна и обратното. Показателят „Стойност на годишните разходи на един жител от населението" е предназначен да послужи единствено за ориентир при сравнителния анализ между районните съдилища. Резултатите от него не следва да се разглеждат изолирано от общата система от показатели за ефективност и ефикасност.

Осреднените годишни разходи на всички районни съдилища извън областните центрове за 2018 г. са 28 лева на един жител от населението в съдебните райони, стойността по този показател за РС Омуртаг е 22 лева, т.е. е с по-висока ефикасност по този показател.

3. Показател „Съотношение между годишните приходи и разходи"

Този показател, макар и не съвсем типичен при изследване на ефикасността има за цел, макар и косвено да отчете връзката между резултатите от дейността на съдилищата и размера на събраните приходи. Ролята на този показател при оценката на ефикасността е незначителна. Средно за районните съдилища извън областните центрове, общо събраните приходи представляват близо 20 % от сумата на отчетените към 31.12.2018 г. разходи. Резултатите от анализа по този показател за РС Омуртаг показват по-ниско съотношение - 15,85% на приходи спрямо разходи.

VII. Бюджет

Видно от бюджета на РС Омуртаг, разходите по §2 00 "Други възнаграждения и плащания на персонала през 2018 г. са 7,2% от общия бюджет, а разходите по § 10 00 "Издръжка" – 5,2 %.

Приходи/Разходи	2014	2015	2016	2017	2018
Общ бюджет	-	-	-	-	684332
Приходи	90 636	78 899	95 862	93 560	93 646
Разходи по §2 00 "Други възнаграждения и	43 695	60 187	43 748	46 555	49 513

плащания на персонала";					
Разходи по § 10 00 "Издръжка"	30 357	34 862	36 555	34 050	36 176

Разходи за командировки по години

	2014	2015	2016	2017	2018
Разходи за командировки	-	10,00	0	110,00	10,00
Разходи за командировани магистрати	-	-	-	-	-

Магистрати от РС Омуртаг са командировани единствено във връзка с участие в обучения и семинари. Общо разходите за командировки са в размер на 130,00 лв.

Разходи за дежурства и извънреден труд

	2014	2015	2016	2017	2018
Дежурства в празнични и почивни дни	-	-	-	-	-
Извънреден труд	-	-	-	-	-

РС Омуртаг няма разходи за дежурства в празнични и почивни дни, както и положен извънреден труд през изследвания период 2014 г. - 2018 г.

VIII. Сграден фонд

Районен съд Омуртаг се помещава в част от триетажна масивна сграда, находяща се в град Омуртаг. Сградата е собственост на РС: част от първия етаж (цялото западно крило), обхващащо площ от 203,73 кв. м., е предоставена на ВСС по АДС № 4660/10.08.2017 г. и се ползва от Районен съд – Омуртаг. С договор № ВСС-9403/18.07.2018 г. за учредяване безвъзмездно право на управление на имот – публична общинска собственост, по силата на който, е учредено безвъзмездно право на управление на ВСС, за нуждите на Районен съд – Омуртаг, върху част от административна сграда – публична общинска собственост, а именно: помещения с обща площ 181.21 кв. м., представляващи самостоятелен обект в сграда, част от първи етаж (източно крило) на административната сграда, в която се помещава съда. Година на строителство – 1948 г. и пристроена през 1968 г., състоянието на сградата е добро. През последните пет години е извършен текущ ремонт (през 2018 г.) на част от първия етаж (цялото западно крило), обхващащо площ от 203,73 кв. м., като са изразходвани средства в размер на 7 577, 00 лв.

Брой помещения, квадратура, предназначения на помещенията със съответния брой настанени лица в тях:

Общият брой на помещенията на етажа, на който се помещава Районен съд – Омуртаг е 14. Две от тях са обособени като съдебни зали, като едното е с площ от 38.48 кв.м., а второто с площ от 33.00 кв.м. Деловодството на съда се помещава в помещение с площ от 31.62 км. м., в което са обособени работни места на: двамата съдебни деловодители, един съдебен секретар на който са възложени функциите и задълженията на „архивар" и на призовкар. В деловодството е обособено сървърно помещение с площ от 3.71 кв.м. Две помещения са обособени като кабинети на работещите в съда магистрати – на административен ръководител с площ от 17.45 км. м. и на съдия с площ от 10.93 кв.м. Административния секретар и главния счетоводител работят в

едно помещение с площ от 11.04 кв.м., в което е трудно да се обособяват места за съхранение на трудовите досиета на работещите в съда, документация и кореспонденция на съда и счетоводна документация. Съдията по вписванията и служителят към службата по вписванията работят в един кабинет с площ от 11.04 кв.м. Един е кабинета и на съдебните секретари с площ от 15.67 кв.м., в който работят двама съдебни секретари. В Съдебно изпълнителна служба работят един секретар и един деловодител, които се помещават в един кабинет от 19.00 кв.м. Държавният съдебен изпълнител и системния администратор също работят в един кабинет с площ от 15.67 кв. м. Архивните дела се съхраняват в помещение представляващо бивше тоалетно помещение, което е с площ от 10.73 кв.м. Архивите на Съдебно-изпълнителна служба и на Служба по вписванията са в общо помещение представляващо преградена част от края на коридора в източното крило, което е с площ от около 4 кв. м.

Наличие в сградата на СВ, ДСИ, ОЗ „Охрана", медиационен център или други външни за системата лица, институции и други дейности: СВ, ДСИ, ОЗ „Охрана".

Ангажирани служители с поддръжка на сградата: - един служител на длъжност „работник поддръжка на сгради, огняр" при РС – Омуртаг.

IX. Обобщение, SWOT анализ, препоръки

В настоящата точка е представено обобщение на всички показатели и фактори за РС Омуртаг, като същото показва силните и слабите страни по фактори и показатели чрез сравнение в годините или чрез направено сравнение със средните стойности за всички районни съдилища за страната по съответния показател за изследвания период 2014-2018 г. или само за 2018 г.

Направеното обобщение е на база прилагане на разработените по дейност 1.4 аналитични инструменти и е основа за изготвяне на модели за оптимизация с обосновка за конкретни реорганизации и/или обединения на РС по места по предстоящата дейност 1.6 „Разработване на предложения за оптимизация на съдебната карта". В тази връзка, в настоящия доклад е направен SWOT анализ на силните и слабите страни на потенциални реорганизации и/или обединявания на ниво районен съд.

Задачата, да бъдат подробно изготвени предложения за оптимизиране на съдебната карта, в т.ч. предложения и обосновка за конкретни реорганизации и/или обединения по места е предмет на следващата дейност 1.6.[9]

Резултати - РС Омуртаг

[9] Дейност 1.6. Разработване на предложения за оптимизация на съдебната карта. „Разработване на предложения за оптимизация на съдебната карта" въз основа на резултатите от Д1.1-Д1.5 и анализираните пилотни реорганизирани и/или обединени структури ще бъдат изготвени модели за оптимизация с обосновка за конкретни реорганизации и/или обединения на РС и РП по места, вкл. възможността за създаване на т.нар. обединен съд или обединена прокуратура. Всеки модел и прилежащата му рамка на план за реорганизация на съдебните структури на окръжно и апелативно ниво ще бъде оценен по силни и слаби страни; финансови, времеви и човешки ресурси; финансов анализ и прогнозна оценка за влиянието на предложения модел върху бюджета и ефикасността на съдебната система в дългосрочен план; оценка на въздействието на предложената промяна върху дейността на структурите на местно ниво (регионалните и местни власти и представители на други юридически професии).

Социално-икономически и административно-териториални фактори/показатели		
Демографска структура на съответния район		
1.	Население, % население в селата	В юрисдикцията на РС Омуртаг се наблюдава намаление на общия брой население – с 1285 души към края на 2018 г. /26 416 души население/, в сравнение с 2014 г., когато населението е 27 701. В съдебния район на РС Омуртаг населението в селата възлиза на 68% от общия брой население към края на 2018 г.
2.	Безработни лица, коефициент на безработица, сезонна заетост	*Няма предоставени данни за безработни лица и за коефициента на безработица в юрисдикцията на РС Омуртаг.*
3.	Активни стопански субекти	Активните стопански субекти в юрисдикцията на РС Омуртаг са 941, много под средния брой за районен съд /5074/.
4.	Индекс на социално-икономическо развитие	Индекса на социално-икономическо развитие за РС Омуртаг, изчислен по 10-степенната скала е 3. Добро е социално-икономическото развитие, изчислено по 5-степенната скала. Следва да се има предвид, че индексът е изчислен към 2015 г.
Географска структура на съответния район, свързаност		
1.	• %население в необлагодетелстван планински район ▪ км. до най близка прокуратура ▪ автобусни линии ▪ ж.п. връзки	▪ 9,2% население в необлагодетелстван планински район; • 24 км. отдалеченост до най-близкия РС /Търговище/; ▪ 24 км. отдалеченост до РС в областния град /Търговище/; ▪ налични са междуградски автобусни линии; ▪ няма ж.п. линии в юрисдикцията на РС.
2.	Свързаност	▪ електронни връзки между РС Омуртаг и други държавни, общински или съдебни институции – има изградена точка за свързване с мрежата на държавната администрация, но съда не е прикачен към тази точка, както и изградена връзка между съдилищата. ▪ има налични пощенски и куриерски услуги.
Криминална активност		
1.	Описание на криминогенните фактори	Безработица, голям брой ромско население в района, голям брой жители с ниско или без образование, голям брой необитаеми жилища в малките населени места, голям брой самотно живеещи възрастни хора, преминаващите през територията на РС главни пътища: София – Варна и Русе – Сливен.
2.	Брой и вид престъпления	За периода от 01.01.2019 г. до 31.12.2019 година в РУ – Омуртаг са регистрирани 472 случаи с данни за извършени престъпления. От тях 402 са криминални случаи, а 70 са икономически.
	Други показатели	
1.	Наличие на ГКПП в юрисдикцията на РП	В юрисдикцията на РС Омуртаг няма ГКПП и съответно пенитенциарно заведение.

2.	Наличие на правни и др. консултанти, медиатори	В юрисдикцията на РС Омуртаг има регистрирани 34 адвоката и 1 адвокатско дружество, няма информация за действащи медиатори.
	Натовареност	
1.	Общо постъпили дела и щатна численост на магистратите	Предоставените данни показват, че в РС Омуртаг като цяло за разглеждания период има намаляване на общо постъпилите дела /от 788 през 2014 г. до 736 през 2018 г./. Най-голям брой дела са постъпили през 2017 г. Щатът на магистратите е намален през годините – от 3-ма през 2014 и 2015 г. до 2-ма магистрати през следващите години.
2.	Командировани магистрати от и към РС, дежурства и извънреден труд	Магистрати от РС Омуртаг са командировани единствено във връзка с участие в обучения и семинари. Общо разходите за командировки са в размер на 130,00 лв.
3.	Проведени конкурси за назначаване на магистрати за петгодишен период	Проведен е един конкурс за избор на административен ръководител – председател на Районен съд - Омуртаг, съгласно протокол № 16, т. 2 от заседание на Висшия съдебен съвет, проведено на 01 април 2015 г. Няма неуспешно проведени конкурси, поради липсата на кандидати.
4	Съдебни служители	В Районен съд – Омуртаг работят 13 съдебни служители, от които: • Главен счетоводител – 1 бр.; • Административен секретар - 1 бр.; • Системен администратор - 1 бр.; • Работник поддръжка на сгради, огняр - 1 бр.; • Чистач - 1 бр.; • Призовкар - 1 бр.; • Съдебен секретар - 4 бр.; • Съдебен деловодител – 3 бр. През 2021 г. предстои пенсиониране на един служител.
5	Съдия по вписванията, държавен съдебен изпълнител /ДСИ/, нотариус, ЧСИ	В Районен съд – Омуртаг има Съдия по вписванията и ДСИ. Действащите нотариуси и ЧСИ са както следва: • Брой нотариуси – понастоящем в района на РС – Омуртаг работи един нотариус; • Брой ЧСИ – 1 лице, с район на действие района на Окръжен съд – Търговище.
6	Нотариуси и ЧСИ	Понастоящем в района на РС – Омуртаг работи един нотариус; Един ЧСИ с район на действие района на Окръжен съд – Търговище.
7	Съдебни заседатели и вещи лица	Съдебните заседатели са както следва: в община Омуртаг – 25 бр.; в община Антоново – 5 бр. Платените разходи за съдебни заседатели за периода са 8 138 лева, а за вещите лица – 19 868 лева.
8	Бюро „Съдимост"	Работата, извършена от Бюро „Съдимост" за периода 2014 – 2018 г. е както следва: издадени свидетелства за съдимост – общо 9 357 броя; издадени справки – общо 8 562 броя.
	Показатели за натовареност	

1.	Показател „Брой постъпили и свършени дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г."	Данните за РС Омуртаг показват тенденция за увеличаване на общия брой постъпили дела на един магистрат по щат от 262,7 общо постъпили дела през 2014 г. до 368 през 2018 г. Трябва да се отбележи, че най-голям брой дела са постъпили през 2017 г. - 433,5. Средният брой постъпили за периода 339 е под средния брой за всички РС в страната /436,4/. В рамките на окръжния район РС Омуртаг е с по-малък брой постъпили граждански и наказателни дела на 1 магистрат по щат в сравнение с РС – Търговище, но с по-голям брой от РС - Попово. Общият брой на свършените дела на един магистрат по щат на годишна база за РС Омуртаг следва статистиката на общо постъпилите дела - РС Омуртаг е с по-малък брой свършени граждански и наказателни дела на 1 магистрат по щат в сравнение с РС – Търговище, но с по-голям брой от РС - Попово в рамките на окръжния район и се движи доста под средния брой свършени дела на 1 магистрат по щат за страната /средно 338,4 дела за РС Омуртаг срещу средно 433,6 за страната/.
2.	Показател „Относителен дял на гражданските дела към общо постъпили и свършени на годишна база за периода 2014-2018 г."	Относителният дял на постъпилите граждански дела спрямо общия брой постъпили дела средно за страната за изследвания период варира в порядъка от 68 до 72 процента. Конкретно за РС Омуртаг данните показват, че се движи около средните проценти за страната за всички РС /63,8% за 2014, почти 72% за 2015 г. 66-67% през 2016 г. и 2017 и почти 65% през 2018 г./ при среден процент за страната 69,7%. По отношение на свършените граждански дела за РС Омуртаг данните показват аналогични нива като при постъпилите граждански дела – доста под средната стойност за районните съдилища – 226,3 за РС Омуртаг при средно 300,5 за РС в страната.
3.	Показател „Брой постъпили и свършени граждански дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г."	За РС Омуртаг данните показват, че броят на постъпили граждански дела на 1 магистрат по щат се увеличава в периода 2014 -2017 година. Намалява единствено през 2018 г. спрямо предходната година. Средната стойност за РС Омуртаг /225,9 постъпили граждански дела на един магистрат/ е с около 26% по-ниска от средната стойност за районните съдилища /308,4/. По отношение на свършените граждански дела за РС Омуртаг данните показват аналогични нива като при постъпилите граждански дела – доста под средната стойност за районните съдилища – 220,3 за РС Омуртаг при средно 300,5 за РС в страната.
3.1.	*Показател – постъпили и свършени граждански дела на един магистрат по вид дела*	Настоящия показател показва постъпили и свършени граждански дела по вид – искови, частни и заповедни производства на 1 магистрат по щат, като данните показват, че РС Омуртаг се движи около средните за страната стойности по исковите и частните граждански дела и доста под средната стойност по заповедните производства /постъпили: искови 84,8 дела срещу средна стойност за РС 87,1; ЧГД 31,3 срещу средна стойност 31,1 и ЗП 109,8 срещу средна стойност 186,6; свършени: искови 85,8 срещу средна стойност 84,2, ЧГД 30.8срещу

		средна стойност 30.4 и ЗП 109,8 срещу 185,9 средна стойност/.
4.	Показател „Брой постъпили и свършени наказателни дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г."	За РС Омуртаг данните показват, че броят на постъпили наказателни дела на 1 магистрат по щат се увеличава общо за периода, но най-ниската му стойност е през 2015 г., а през 2018 г. се наблюдава спад спрямо предходната. Средната стойност за РС Омуртаг /113,1 постъпили наказателни дела на един магистрат/ е с 14% под средната стойност за районните съдилища /131,6/. По отношение на свършените наказателни дела за РС Омуртаг данните показват аналогични нива като при постъпилите наказателни дела – малко под средната стойност за районните съдилища – 112,1 за РС Омуртаг при средно 133,1 за РС в страната.
4.1.	*Показател – постъпили и свършени наказателни дела на един магистрат по вид дела*	Настоящия показател показва постъпили и свършени наказателни дела по вид – НОХД и НЧХД, АНХД и ЧНД на 1 магистрат по щат, като данните показват, че РС Омуртаг се движи над средните стойности за НОХД и НЧХД и АНХД. Много под средните стойности е по отношение на ЧНД /НОХД и НЧХД 43,1 дела срещу средна стойност за РС 30; АНХД 44,5 при средна стойност 39,9 и ЧНД 25,4 дела – доста под средната стойност 61,7/. По отношение на свършените наказателни дела по вид за РС Омуртаг данните показват аналогични нива като при постъпилите наказателни дела по вид – при НОХД и НЧХД 44,5 дела – движи се над средна стойност за РС 30,7; АНХД 42,6 малко над средната стойност 40,8 и ЧНД 25,0 дела – доста под средната стойност 61,7/.
Показатели по критерии Административна структура		
1.	Показател "Численост на администрацията (обща и специализирана) спрямо броя магистрати в районния съд"	Средно на 1 съдия от районен съд извън областните центрове се падат по 2,81 служители специализирана администрация и 1,18 служители обща администрация. По този показател РС Омуртаг е доста над средната стойност за районните съдилища извън областните центрове със стойности: 4,50 служители в специализираната администрация на 1 съдия и 2,50 служители в обща администрация на един съдия.
2.	Показател „Брой магистрати спрямо броя на населението, обхванато от съответния районен съд"	Към края на 2018 г., средния брой магистрати в районните съдилища в страната е 1,4 щ. бр. на 10 000 жители население. За РС Омуртаг стойността е доста по-ниска - 0,8 щ. бр. на 10 000.
Показатели по критерии Ефективност		
1.	Показател „Брой свършени спрямо броя входящи дела на годишна база"	Средно за страната показателят има следните стойности: 97,35% за граждански дела, 99,14% за наказателни дела, 97,85% - общо за всички дела. За РС Омуртаг „степента на разчистване" е по-висока - 103,56%за граждански дела, 100,77% за наказателни дела, 102,58% - общо за всички дела.
2.	Показател „Време за разглеждане на едно дело"	Средно за страната показателя има следните стойности: 79,8 дни за граждански дела, 58,2 дни за наказателни дела, 73,7 дни - общо за всички дела. За РС Омуртаг „времето за разглеждане" е 73,1 дни за граждански дела, 65,7 дни за наказателни дела, 70,6 дни - общо за всички

		дела.
3.	Показател, отразяващ процента свършени дела със съдебен акт по същество	Средно за страната показателя има следните стойности: 87,3% граждански дела, приключили със съдебен акт по същество, 78,5% наказателни дела, приключили със съдебен акт по същество. За РС Омуртаг 83,0% граждански дела, приключили със съдебен акт по същество, 63,2% наказателни дела, приключили със съдебен акт по същество.
Показатели по критерии Ефикасност		
1.	Показател „Стойност на годишните разходи за единица резултат"	Чрез настоящия показател се цели да бъде определена „цената" на крайния резултат от дейността на всеки от районните съдилища, а именно броя разглеждани и свършени дела. Средногодишният разход на едно разглеждано дело за районните съдилища извън областните центрове е в размер на 440 лева. При анализа на резултатите по този показател се констатира, че при 37 от изследваните съдилища, показателят е под средната стойност, тоест за тях ефикасността е по-висока По този показател РС Омуртаг е със стойност 656 лева доста над средната стойност за РС в страната (по-ниска ефикасност). Средногодишният разход на едно свършено дело за районните съдилища извън областните центрове е в размер на 496 лева, като стойността за РС Омуртаг е 782 лева, или по отношение на този показател също се наблюдава по-ниска ефикасност.
2.	Показател „Стойност на годишните разходи на един жител от населението"	Осредненитe годишни разходи на всички районни съдилища извън областните центрове за 2018 г. са 28 лева на един жител от населението в съдебните райони, стойността по този показател за РС Омуртаг е 22 лева, т.е. е с по-висока ефикасност по този показател.
3.	Показател „Съотношение между годишните приходи и разходи"	Средно за районните съдилища извън областните центрове, общо събраните приходи представляват близо 20 % от сумата на отчетените към 31.12.2018 г. разходи. Резултатите от анализа по този показател за РС Омуртаг показват по-ниско съотношение - 15,85% на приходи спрямо разходи.
4.	Бюджет	Видно от бюджета на РС Омуртаг, разходите по §2 00 "Други възнаграждения и плащания на персонала през 2018 г. са 7,2% от общия бюджет, а разходите по § 10 00 "Издръжка" – 5,2 %.
5.	Разходи за командировки по години	През изследвания период 2014 г. - 2018 г. от и към РС Омуртаг няма командировани съдии. Магистрати са командировани единствено във връзка с участие в обучения и семинари. Общо разходите за командировки са в размер на 130,00 лв.
6.	Разходи за дежурства и извънреден труд	РП Омуртаг няма разходи за дежурства в празнични и почивни дни, както и за положен извънреден труд през изследвания период 2014 г. - 2018 г.
Сграден фонд		
Сградата, в която се помещава Районен съд – Омуртаг е публична общинска собственост. Състоянието на сградата е добро. През последните пет години няма изразходвани средства за наем. Разходи на обща стойност 7 577 лв. за текущ ремонт са направени през 2018 г.		

За идентифицирането на силните и слабите страни на потенциалните реорганизации и/или обединявания на ниво районен съд в рамките на дейността е приложен SWOT анализ.

- **Силни страни** – предимства и ползи на потенциална реорганизация;
- **Слаби страни** – недостатъците, идентифицираните проблеми при потенциална реорганизация.

СИЛНИ СТРАНИ	*СЛАБИ СТРАНИ*
• Изравняване на натовареността сред районните съдилища в страната • Постигане на равномерно натоварване на съдебните служители • По-добри възможности за бързо преодоляване на кризи, в следствие на неявяване на кандидати за магистрати в обявени конкурси • Оптимизиране на средствата за поддръжка на администрацията на съответния районен съд	• Необходимост от време и ресурси за осъществяване на потенциална реорганизация на ниво районен съд: - средства за информиране на обществеността; - време и средства за съставяне на план за реорганизация и изпълнението му; - време и средства за доизграждане на електронни връзки между съдилищата; • Липса на съгласие на заинтересованите страни при потенциална реорганизация

Препоръката, въз основа на настоящия доклад, е бъдеща реорганизация на РС Омуртаг да бъде обсъдена, след като бъдат разработени моделите за реорганизации на съдилищата и обосновката за конкретни реорганизации и/или обединения на РС по предстоящата дейност 1.6 „Разработване на предложения за оптимизация на съдебната карта".

Приложения

Попълнен въпросник от РС Омуртаг

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Доклад за районен съд Сливница

в изпълнение на Дейност 1.5. „Изготвяне на детайлни доклади по места за реорганизация на съдебни структури " по Договор № ВСС–1212 от 31.01.2019 г. с предмет: „Предоставяне на консултантски услуги за оптимизиране на съдебната карта"

София,
март 2020 г.

Global Advisers

Този документ е изготвен по Договор № ВСС–1212 от 31.01.2019 г. с предмет: „Предоставяне на консултантски услуги за оптимизиране на съдебната карта", във връзка с изпълнението на ДБФП № BG05SFOP001-3.001-0001-C01 „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", финансиран по Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Съдържание

I. Въведение 2
II. Социално-икономически и административно-териториални показатели/фактори 2
II.1. Исторически данни 2
II.2. Демографска структура 2
II.3. Социална и икономическа активност на гражданите и стопанските субекти 4
II.4. Географска структура на съответния район и транспортна свързаност 5
II.5. Криминогенни фактори, нива на престъпност 5
II.6. Други 5
III. Показатели за натовареност 6
IV. Показатели по критерии „Административна структура" 15
V. Показатели за ефективност 16
VI. Показатели за ефикасност 17
VII. Бюджет 19
VIII. Сграден фонд 19
IX. Обобщение, SWOT анализ, препоръки 20
Приложения 27

I. Въведение

Съгласно изискванията на Възложителя, описани в техническата спецификация по настоящата обществена поръчка, Изпълнителят следва в рамките на Дейност 1.5. „Изготвяне на детайлни доклади по места за реорганизация и/или обединяване на съдебни структури" да приложи аналитичните инструменти, изработени по дейност 1.4 „Подбор на пилотни структури и разработка на аналитични инструменти" и да изготви детайлни доклади за функционирането на съответните структури.

Данните в настоящия доклад съдържат информация от дефинираните и изследвани показатели в рамките на дейност 1.3. по проекта: „Анализ на състоянието на съдилищата и прокуратурите", както и допълнителна информация, извлечена чрез прилагане на аналитичните инструменти, разработени и тествани по дейност 1.4 за периода 2014-2018 г.

За идентифицирането на силните и слабите страни на потенциалните реорганизации и/или обединявания на ниво районен съд, в рамките на дейността, е приложен SWOT анализ.

Като резултат от изпълнението на Дейност 1.5. е предвидено да бъдат изработени детайлни доклади за функционирането на реорганизираните и/или обединените структури – 10 пилотни районни съдилища и съответните им 10 районни прокуратури.

Настоящият анализ представя текущото състояние на районен съд Сливница.

II. Социално-икономически и административно-териториални показатели/фактори

II.1. Исторически данни

Районен съд Сливница е създаден през 1939 г. като приемник на Софийски Околийски съд.

II.2. Демографска структура

По отношение на фактора „Демографска структура" са анализирани данни за петгодишен период 2014 - 2018 г. за брой население, % население в селата, както и механичен прираст на населението /разликата между броя на заселените и броя на изселените лица във и от всяко населено място през календарната година[1]/ или миграция. Част от избраните показатели са обусловени от приетите базови критерии за промяна на съдебната карта на районните съдилища от ВСС[2] и от направените заключения в доклада за значението на районните съдилища в структурата на съдебната система, а именно: „оптималният модел, който обяснява най-общия брой дела и може да се използва и за прогнозиране, е съставен от показателите „общ брой население", „брой кметства в юрисдикцията на съответния РС" и „дял на населението, което живее в населено място на районен, окръжен или апелативен съд". Тук следва да се направи уточнението, че посочените критерии имат значение, от една страна за

[1] От 2007 година механичното движение на населението включва не само вътрешната миграция, а и движението на лицата към и от страната.

[2] Базовите критерии са приети с Доклад „Значението на районните съдилища в структурата на съдебната система. Критерии за промяна на съдебната карта в районите съдилища.", приет от ВСС с решение по Протокол № 40/15.07.2015 г.

прогнозиране на общия брой дела, и от друга за определяне нивото на достъп до правосъдие[3].

Данните за населението в юрисдикцията на РС Сливница за изследвания период са представени в таблицата по-долу:

Година		Показатели - демографска структура				
	Обхванати общини	Население				Миграция /вътрешна/
		Общо	в градовете	в селата	% насел. в селата	
2014	Сливница	9149	7295	1854		-28
	Драгоман	5092	3268	1824		43
	Божурище	8434	5622	2812		42
Общо		22675			29%	
2015	Сливница	9135	7273	1862		96
	Драгоман	5070	3243	1827		86
	Божурище	8453	5613	2840		93
Общо		22658			29%	
2016	Сливница	8999	7159	1840		-20
	Драгоман	4916	3161	1755		-15
	Божурище	8373	5543	2830		-14
Общо		22288			29%	
2017	Сливница	8911	7102	1809		35
	Драгоман	4822	3095	1727		-8
	Божурище	8348	5551	2797		48
Общо		22082			29%	
2018	Сливница	8801	7032	1769		-1
	Драгоман	4740	3075	1665		11
	Божурище	8379	5616	2763		92
Общо		21920			28%	

Източник: предоставени данни от НСИ

Видно от представените данни, наблюдава се леко намаление на общия брой население в юрисдикцията на РС Сливница– със 755 души по-малко към края на 2018 г. /21920/, в сравнение с края на 2014 г. /22675/. Населението в селата е 28,8% от общото население на РС Сливница.

[3] Достъп до правосъдие или достъп до съд е понятие, което подробно е развито от Европейския съд по правата на човека в Страсбург в практиката му по приложение на чл. 6, т. 1 от Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи. В делото Гондер9 се приема, че чл. 6 трябва да бъде тълкуван в светлината на следните два правни принципа: принципът, според който трябва да съществува възможност за отнасяне на една гражданска претенция до съдия - един от общопризнатите принципи на правото; и принципът на международното право, който забранява отказ от правосъдие. Правото на достъп до съд традиционно се разглежда от съда в Страсбург в неговите аспекти: достъп до съд – граждански дела, достъп до съд - наказателни дела и достъп до обжалване (достъп до съдебно апелативно производство).

II.3. Социална и икономическа активност на гражданите и стопанските субекти

Информацията по настоящия показател включва броя безработни лица и коефициент на безработица, обявени сезонни работни места, броя на активните субекти /търговски дружества, неправителствени организации, кооперации и др./, брой осигурени лица и др.

Безработни лица и коефициент на безработица

	2014 г.	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.
Сливница	7,09 %	6,99 %	5,46 %	4,47 %	4,02%
Драгоман	8,28 %	6,40 %	5,43 %	3,72%	3,51 %
Божурище	3,54 %	2,94 %	2,02 %	2,22 %	1,47 %

Данните за безработицата в юрисдикцията на РС Сливница показват, че най-висок процент на безработица в изследвания период 2014 г. - 2018 г. се наблюдават за община Драгоман през 2014 г. /8,28%/, следвана от община Сливница /7,09%/ и община Божурище /3,54%/. По-сериозен спад в коефициента на безработица за трите населени места се забелязва през 2018 г. – с 3,07% за Сливница, с 4,77% за Драгоман и с 2,07% за Божурище спрямо 2014 г. /4,02% за Сливница, 3,51% за Драгоман и 1,47% за Божурище/. Следва да се отбележи, че коефициентът на безработица в юрисдикцията на РС е малко по-висок от средния за страната към момента – 3,7%[4].

Стопански субекти – брой и вид дейност, осигурени лица

По данни от търговския регистър и регистър Булстат, броят на активните субекти на територията на РС Сливница е 1105 или много под средния брой за районен съд /5074/. На таблицата са показани данни за брой осигурени лица от активните субекти.

Общини	до 10 осигурени лица	11-20 осигурени лица	20-50 осигурени лица	50-100 осигурени лица	над 100 осигурени лица	Общо активни субекти
Сливница	429	16	13	3	1	462
Драгоман	219	12	3	2	3	239
Божурище	364	14	16	4	6	404
Общо	1012	42	32	9	10	1105

Източник: търговски регистър и регистър Булстат

Индекс на социално-икономическо развитие

За базов критерии за промяна на съдебната карта на районните съдилища от ВСС[5] е приет и индекса на социално-икономическо развитие, като имащ отношение към общото ниво на достъп до правосъдие чрез нивото на социално-икономическо

[4] НСИ, https://www.nsi.bg

[5] Базовите критерии са приети с Доклад „Значението на районните съдилища в структурата на съдебната система. Критерии за промяна на съдебната карта в районите съдилища.", приет от ВСС с решение по Протокол № 40/15.07.2015 г.

развитие на населените места, попадащи в юрисдикцията на даден районен съд[6]. Хипотезата на индекса е, че по-високата му стойност показва по-големи възможности за достъп до правосъдие на по-голяма част от населението, съответно по-ниските стойности на индекса показват по-малки възможности за достъп до правосъдие и следва да се имат предвид при промяна във функционално-териториалната структура на районните съдилища в страната, тъй като тази промяна може да доведе до потенциален положителен или отрицателен ефект върху социално-икономическото развитие на даден район. Индексът на социално-икономическо развитие за РС Сливница е 6 по скалата от 1 до 10, като следва да се има предвид, че същият е изчислен към 2015 г.

II.4. Географска структура на съответния район и транспортна свързаност

Съгласно утвърдените базови критерии от ВСС, достъп до правосъдие се разбира и в географския смисъл, с оглед на това, че седалищата на съдилищата следва да са съобразени с възможността на гражданите да посетят сградата на съда при минимум време и пътни разходи.

Данните по отношение на тези показатели за РС Сливница са следните:

- 10,4% население в необлагодетелстван планински район;
- 22 км. отдалеченост до най-близкия РС /Костинброд/;
- 32 км. отдалеченост до РС в областния град /София/;
- налични са междуградски автобусни линии;
- налични са ж.п. линии в юрисдикцията на РС Сливница;
- налични са Единна информационна система между съдебните институции, електронна връзка със САК, Електронна връзка между Бюра „Съдимост";
- пощенски/куриерски услуги - през 2017 г. Районен съд Сливница е оборудван с IP – телефонна централа. На територията на град Сливница има пощенска станция на „Български пощи" ЕАД[7] и офис на куриерска фирма „Еконт". Територията се обслужва и от други куриерски фирми.

II.5. Криминогенни фактори, нива на престъпност

Отношение към натовареността на съдилищата имат и криминогенните фактори и нивата на престъпност в юрисдикцията на районния съд.

РС Сливница не е предоставил данни за криминогенните фактори за юрисдикцията си, както и данни за брой и вид престъпления.

II.6. Други

Наличие на правни и др. консултанти, медиатори

Въвеждането на алтернативен способи за разрешаване и предотвратяване на спорове и делата е изведено в Доклада по дейност 1.1. като препоръка, реализирането на която ще доведе до намаляване на случаите на сезиране на съдилищата. Развитието на алтернативните способи и в частност медиацията би дало възможност на страните да намерят решения, без да се налага непременно да се обръщат към съда. Наличието на

---

[6] Индексът за социално-икономическото развитие е изчислен в Доклад „Социално-икономически фактори и натовареност на районните съдилища", София, януари 2015, Център за изследване на демокрацията, д-р Тодор Галев

[7] През 2017 г. Районен съд – Сливница е оборудван с IP – телефонна централа. На територията на град Сливница има пощенска станция на Български пощи ЕАД и офис на куриерска фирма „Еконт". Територията се обслужва и от други куриерски фирми

правни консултанти в юрисдикцията на даден районен съд не може да бъде квалифицирано еднозначно: от една страна може да допринесе за разрешаването на даден спор извънсъдебно, но от друга да доведе до увеличаване на делата в съда.

В юрисдикцията на РС Сливница има регистрирани 27 адвокати и 13 действащи медиатори.

Наличие, капацитет и вид на пенитенциарни заведения, РУ на МВР, арести и наличие на ГКПП в юрисдикцията на районния съд

Други показатели, които имат значение за запазването на седалището на районните съдилища в определено населено място са граничните райони, както и наличието на пенитенциарно заведение. Тези фактори влияят върху натовареността на отделните съдилища. В юрисдикцията на РС Сливница има ГКПП – Калотина, няма пенитенциарно заведение. На територията на град Сливница съществува Районно управление на МВР и арест за полицейско задържане за срок от 24 часа.

III. Показатели за натовареност

За базов критерии за промяна на съдебната карта на районните съдилища, приет от ВСС[8] е и натовареността на районните съдилища, изчислена на база на обобщени статистически данни за пет годишен период и на база данни за натовареност по отделни видове граждански и наказателни дела.

Показателите по критерият за натовареност на районните съдилища са изчислени в доклада по дейност 1.3 „Анализ на състоянието на съдилищата и прокуратурите" на база обобщена статистическа информация за петгодишен период (2014 г.-2018 г.) за следните два основни елемента, чрез съпоставянето на които са формирани показателите:

- брой на постъпилите и свършени дела по видове граждански и наказателни дела;
- щатна численост на магистратите.

Общо постъпили дела

Предоставените данни показват, че РС Сливница има леко увеличение в годините на общо постъпили дела през изследвания период от 1574 през 2014 г. до 1650 през 2018 г., като най-високи нива на постъпили дела са видни през 2015 г. /2030 бр./.

Районни съдилища в окръжен район София	Общ брой постъпили граждански и наказателни дела				
	2014	2015	2016	2017	2018
РС - Сливница	1 574	2 030	1 566	1 727	1 650
РС - Ботевград	2 293	2 207	2 289	3 222	3 116
РС - Елин Пелин	1 210	1 349	1 466	1 723	1 493
РС - Етрополе	585	505	577	746	733
РС - Ихтиман	1 556	1 685	1 816	2 355	2 193

[8] Базовите критерии са приети с Доклад „Значението на районните съдилища в структурата на съдебната система. Критерии за промяна на съдебната карта в районите съдилища.", приет от ВСС с решение по Протокол № 40/15.07.2015 г.

РС - Костинброд	1 242	1 324	1 348	1 510	1 514
РС - Пирдоп	880	957	1 048	1 283	1 133
РС - Самоков	1 448	1 761	1 578	2 391	2 030
РС - Своге	806	923	1 024	1 191	1 112
СРС	92 753	104 601	99 713	110 764	103 924

Численост на магистратите

Видно от данните, за РС Сливница щатът на магистратите през годините 2016 и 2017 г. е бил намален с 1 бройка /от 6 на 5/, но след това през 2018 г. отново е бил увеличен с един магистрат и към настоящия момент наброява 6-ма магистрати.

Районни съдилища в окръжен район София	Численост на магистратите				
	2014	2015	2016	2017	2018
РС - Сливница	6	6	5	5	6
РС - Ботевград	7	7	6	5	5
РС - Елин Пелин	4	3	3	3	3
РС - Етрополе	2	2	2	2	2
РС - Ихтиман	5	4	4	4	4
РС - Костинброд	5	5	5	5	5
РС - Пирдоп	3	3	3	3	3
РС – Самоков	5	5	5	5	5
РС – Своге	3	3	3	3	3
СРС	171	175	188	194	194

Командировани магистрати от и към РС, дежурства и извънреден труд

Командировани магистрати	2014 г.	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.
в друг ОСВ - брой	4	3	2	1	2
в Районен съд - Сливница - брой	4	2	-	2	1

Видно от данните предоставени от РС Сливница, през изследвания период има командировани магистрати в друг ОСВ – всяка година /2014 г. – 4, 2015 г. – 3, 2016 г. 2, 2017 г. – 1 и 2018 г. – 2/, както и командировани магистрати в РС Сливница – всяка година, с изключение на 2016 г. /2014 г. – 4, 2015 г. – 2, 2017 г. – 2 и 2018 г. – 1/.

	2014 г.	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.
Дежурства в празнични и почивни дни	-	-	-	да	да
Извънреден труд	да	да	да	да	да
Брой дела от дежурства	16	76	59	28	6

За последните пет изследвани години дежурства са полагани през 2017 г. и 2018 г., а извънреден труд през всяка една година от периода 2014-2018 г. Броя гледани дела от дежурства са: 2014 г. – 16, 2015 г. – 76, 2016 г. - 59, 2017 г. – 28 и 2018 г. – 6.

Проведени конкурси за назначаване на магистрати за петгодишен период

В Районен съд – Сливница са проведени два конкурса, приключили с назначаване на административен ръководител, а именно: един през 2014 г. и един през 2019 г. Няма неуспешно проведени конкурси поради липсата на кандидати.

Съдебни служители

В Районен съд - Сливница работят 15 съдебни служители (зает щат към 31.12.2018 г.), от които 12 съдебни служители в специализирана администрация и 3 съдебни служители в обща администрация, както следва:

Специализирана администрация:

Служба „Съдебни секретари" – 6 щатни бройки, както следва:

- Съдебен секретар – 4 щатни бройки, изпълняващи функциите на отдел „Съдебни секретари";
- Съдебен секретар – 1 щатна бройка, изпълняващ функциите на отдели „Съдебни секретари", „Регистратура", „Регистратура на класифицираната информация" и „Бюро съдимост";
- Съдебен секретар – 1 щатна бройка, изпълняващ функциите на отдел „Съдебно-изпълнителна служба";

Служба „Съдебно деловодство" – 5 щатни бройки, както следво:

- Съдебен деловодител – 1 щатна бройка, изпълняващ функциите на отдел „Съдебно деловодство – текущи дела";
- Съдебен деловодител – 1 щатна бройка, изпълняващ функциите на отдели „Съдебно деловодство – текущи дела", „Регистратура", „Регистратура на класифицираната информация" и „Бюро съдимост";
- Съдебен деловодител – 1 щатна бройка, изпълняващ и функциите на отдели „Регистратура", „Регистратура на класифицираната информация" и „Бюро съдимост";
- Съдебен деловодител – 2 щатни бройки, изпълняващи функциите на отдели „Съдебно деловодство – свършени дела" и „Архив";

Призовкар – 1 щатна бройка.

Обща администрация:

Ръководни длъжности – 2 щатни бройки:

- Административен секретар – 1 щатна бройка, изпълняващ функциите на Служител по сигурността на информацията, както и на отдели „Човешки ресурси", „Снабдяване", „Стопанисване и управление на съдебното имущество" и „Статистика";
- Главен счетоводител – 1 щатна бройка, изпълняващ функциите на отдел „Финансова дейност и снабдяване";

Технически длъжности – 1 щатна бройка чистач.

Не се очакват промени поради пенсиониране или поради друга причина на съдебни служители.

Съдия по вписванията, държавен съдебен изпълнител /ДСИ/, нотариуси, ЧСИ

В Районен съд Сливница има един Съдия по вписванията и един ДСИ. В юрисдикцията на РС Сливница извършват дейност 3 нотариуси /местоизпълнение на работата на двама от тях е в гр. Божурище./, както и 1 ЧСИ.

Бюро „Съдимост"

	2014 г.	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.
Брой издадени свидетелства за съдимост	1838	2037	2145	2235	1852
Брой издадени справки	424	691	769	679	601

Съдебни заседатели и вещи лица:

Броят на съдебните заседатели по предоставени данни за РС Сливница е 27, както следва: за Община Сливница е 15, за Община Драгоман – 5 и за Община Божурище - 7.

	2014 г.	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.
Платени разходи за съдебни заседатели, вкл. пътни разноски	**1 482**	**1 174**	**3 187**	**6 389**	**3 914**
възнаграждения	1 352	1 002	2 901	6 095	3 721
пътни	130	172	286	294	193
Платени разходи за вещи лица	**5 342**	**4 090**	**2 657**	**8 025**	**4 349**

1. Показател „Брой постъпили и свършени дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г."

В първия от показателите за натовареност на районните съдилища е изчислен общия брой на постъпилите дела (граждански и наказателни) на един магистрат по щат за изследвания период. Данните за РС Сливница показват леко увеличаване на общия брой постъпили дела на един магистрат по щат от 262,3 общо постъпили дела през 2014 г. на 275,0 през 2018 г., като средният брой постъпили за периода - 306,9, е под средния брой за всички РС в страната /436,4/.

Районни съдилища в окръжен район София	Общ брой постъпили граждански и наказателни дела на 1 магистрат по щат					
	2014	2015	2016	2017	2018	средно
РС - Сливница	262,3	338,3	313,2	345,4	275,0	306,9
РС - Ботевград	327,6	315,3	381,5	611,4	623,2	458,4
РС - Елин Пелин	302,5	449,7	488,7	574,3	497,7	462,6

РС - Етрополе	292,5	252,5	288,5	373,0	366,5	314,6
РС - Ихтиман	311,2	421,3	454,0	588,8	548,3	464,7
РС - Костинброд	248,4	264,8	269,6	302,0	302,8	277,5
РС - Пирдоп	293,3	319,0	349,3	427,7	377,7	353,4
РС – Самоков	289,6	352,2	315,6	478,2	406,0	368,3
РС – Своге	268,7	307,7	341,3	397,0	370,7	337,1
СРС	542,4	597,7	530,4	570,9	535,7	555,4
Средно за всички РС в страната	**393.7**	**425.3**	**430.8**	**477.5**	**454.6**	**436.4**

Общият брой на свършените дела на един магистрат по щат на годишна база за РС Сливница следват статистиката на общо постъпилите дела - РС Сливница е с малък брой свършени граждански и наказателни дела на 1 магистрат по щат в рамките на окръжния район и се движи доста под средния брой свършени дела на 1 магистрат по щат за страната /средно 303,6 дела за РС Сливница срещу средно 433,6 за страната/.

Районни съдилища в окръжен район София	Общ брой свършени граждански и наказателни дела на 1 магистрат по щат					
	2014	2015	2016	2017	2018	средно
РС - Сливница	**269,7**	**322,0**	**303,2**	**340,2**	**283,0**	**303,6**
РС - Богевград	333,4	322,1	385,2	637,4	595,6	454,7
РС - Елин Пелин	299,8	455,7	480,3	584,7	495,0	463,1
РС - Етрополе	290,0	252,5	293,0	375,5	356,5	313,5
РС - Ихтиман	311,2	420,3	443,8	569,5	490,5	447,0
РС - Костинброд	249,8	262,6	261,6	298,4	291,4	272,8
РС - Пирдоп	292,0	319,0	338,7	426,7	375,3	350,3
РС – Самоков	285,4	345,2	338,8	477,8	385,0	366,4
РС – Своге	282,7	305,3	331,0	382,7	372,3	334,8
СРС	536,0	586,7	500,2	538,2	523,0	542,2
Средно за всички РС в страната	**403,9**	**424,1**	**425,9**	**469,2**	**444,8**	**433,6**

2. Показател „Относителен дял на гражданските дела към общо постъпили и свършени на годишна база за периода 2014-2018 г."

Относителният дял на постъпилите граждански дела спрямо общия брой постъпили дела средно за страната за изследвания период варира в порядъка от 68 до 72 процента. В следващата таблица е показан този относителен дял на ниво окръжен район София. Конкретно за РС Сливница данните показват, че се движи доста под процентите, средни за страната /44,5% за 2014 г., 37,9% за 2015 г., 42,9% за 2016 г., 52,9% за 2017 г. и 51,1% 2018 г./. В рамките на окръжния район, РС Сливница е с най-малък дял на граждански към общо постъпилите дела на годишна база /45,9%/.

Районни съдилища в окръжен район София	Дял на гражданските дела към общо постъпилите дела					
	2014	2015	2016	2017	2018	средно
РС - Сливница	44,5%	37,9%	42,9%	52,9%	51,1%	45,9%

РС - Ботевград	61,9%	66,8%	72,1%	82,7%	76,3%	72,0%
РС - Елин Пелин	71,6%	72,1%	67,3%	73,4%	77,8%	72,4%
РС - Етрополе	64,4%	70,5%	65,3%	77,7%	80,5%	71,7%
РС - Ихтиман	58,2%	60,3%	56,1%	63,5%	67,8%	61,2%
РС - Костинброд	74,0%	64,4%	64,1%	79,5%	73,0%	71,0 %
РС - Пирдоп	64,1%	68,4%	62,9%	75,5%	74,7%	69,1%
РС – Самоков	66,9%	67,2%	64,2%	67,6%	68,9%	67,0 %
РС – Своге	67,0%	67,0%	59,5%	71,9%	72,8%	67,6%
СРС	78,5%	77,9%	76,9%	81,8%	78,6%	78,8%
Средно за всички РС в страната	**68.6%**	**69.0%**	**67.1%**	**72.0%**	**72.0%**	**69.7%**

По отношение на дела граждански дела към общия брой свършени дела - РС Сливница също е под стойностите, средни за страната – средно за периода - 45,4% за Сливница при среден за страната за периода 2014-2018 г. – 69,2%. В рамките на окръжния район РС Сливница е с най-малък дял на граждански към общо свършените дела на годишна база /45,4%/.

Районни съдилища в окръжен район София	Дял на гражданските дела към общо свършените дела					
	2014	2015	2016	2017	2018	средно
РС - Сливница	**44,7%**	**36,7%**	**43,1%**	**50,4%**	**52,1%**	**45,4%**
РС - Ботевград	60,9%	65,9%	72,9%	81,9%	77,2%	71,8%
РС – Елин Пелин	71,4%	72,4%	67,8%	73,0%	78,7%	72,7%
РС - Етрополе	66,4%	69,9%	65,2%	78,6%	79,5%	71,9 %
РС - Ихтиман	56,6%	60,6%	57,7%	65,1%	65,4%	61,1%
РС - Костинброд	74,1%	64,0%	64,6%	79,3%	74,1%	71,2%
РС - Пирдоп	64,6%	66,8%	64,4%	73,7%	74,1%	68,7%
РС - Самоков	66,0%	68,4%	64,9%	66,7%	69,9%	67,2%
РС - Своге	64,2%	66,7%	59,0%	72,8%	70,6%	66,7%
СРС	78,1%	75,8%	74,0%	79,6%	79,1%	77,3%
Средно за всички РС в страната	**68.4%**	**68.4%**	**66.6%**	**71.2%**	**71.6%**	**69.2%**

3. Показател „Брой постъпили и свършени граждански дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г."

Настоящият показател отразява общия брой постъпили и свършени граждански дела, които се падат на един магистрат по щат от РС, като е разгледана тенденцията за петгодишен период (2014-2018 г.). За РС Сливница данните показват, че броят на постъпили граждански дела на 1 магистрат по щат се увеличават до 2017 г., като средната стойност за РС Сливница /140,5 постъпили граждански дела на един магистрат/ е доста под средната стойност за районните съдилища /304,8/. В рамките на окръжния район, РС Сливница е с най-нисък показател на постъпили граждански дела на един магистрат по щат /140,5/.

Районни съдилища в окръжен район София	Брой постъпили граждански дела (общо) на 1 магистрат по щат

	2014	2015	2016	2017	2018	средно
РС - Сливница	**116,7**	**128,3**	**134,4**	**182,6**	**140,5**	**140,5**
РС - Ботевград	202,9	210,6	275,2	532,8	475,6	339,4
РС – Елин Пелин	216,5	324,0	328,7	421,3	387,0	335,5
РС - Етрополе	188,5	178,0	188,5	290,0	295,0	228,0
РС - Ихтиман	181,2	254,0	254,8	374,0	371,5	287,1
РС - Костинброд	183,8	170,6	172,8	240,0	221,0	197,6
РС - Пирдоп	188,0	218,3	219,7	323,0	282,0	246,2
РС - Самоков	193,8	236,8	202,6	323,4	279,8	247,3
РС - Своге	180,0	206,0	203,0	285,3	270,0	228,9
СРС	426,0	465,5	408,1	467,1	421,2	437,6
Средно за всички РС в страната	**270.2**	**293.3**	**289.2**	**344.0**	**327.1**	**304.8**

По отношение на свършените граждански дела за РС Сливница данните показват аналогични нива като при постъпилите граждански дела – доста под средната стойност за районните съдилища – 137,7 за РС Сливница при средно 300,5 за РС в страната. В рамките на окръжния район РС Сливница е с най-нисък показател на свършени граждански дела на един магистрат по щат /137,7/.

Районни съдилища в окръжен район София	**Брой свършени граждански дела (общо) на 1 магистрат по щат**					
	2014	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Сливница	**120,5**	**118,3**	**130,6**	**171,4**	**147,5**	**137,7**
РС - Ботевград	203,0	212,4	280,7	522,0	460,0	335,6
РС – Елин Пелин	214,0	330,0	325,7	426,7	389,7	337,2
РС - Етрополе	192,5	176,5	191,0	295,0	283,5	227,7
РС - Ихтиман	176,2	254,8	256,3	370,8	321,0	275,8
РС - Костинброд	185,0	168,0	169,0	236,6	215,8	194,9
РС - Пирдоп	188,7	213,0	218,0	314,3	278,0	242,4
РС - Самоков	188,4	236,2	219,8	318,6	269,0	246,4
РС - Своге	181,3	203,7	195,3	278,7	263,0	224,4
СРС	439,9	444,7	370,4	428,6	413,5	419,4
Средно за всички РС в страната	**276.1**	**290.5**	**283.5**	**334.2**	**318.4**	**300.5**

3.1. Показател – постъпили и свършени граждански дела на един магистрат по вид дела за РС Сливница

Настоящият показател отчита постъпили и свършени граждански дела по вид – искови, частни и заповедни производства на 1 магистрат по щат, като данните показват, че РС Сливница се движи чувствително под средните стойности по трите вида граждански дела /постъпили: искови - 51,6 дела срещу средна стойност за РС 87,1; ЧГД - 8,1 срещу средна стойност 31,1 и ЗП - 80,8 срещу средна стойност 186,6;

свършени: искови - 51,4 срещу средна стойност 84,2, ЧГД - 8,0 срещу средна стойност 30,4 и ЗП - 78,2 срещу 185,9 средна стойност/.

Вид граждански дела	Брой постъпили граждански дела по вид на 1 магистрат по щат за РС Сливница					
	2014	2015	2016	2017	2018	средно
Искови производства	52,7	55,7	51,8	53,4	44,3	51,6
Средно искови производства	**86,6**	**85,3**	**80,8**	**82,2**	**100,7**	**87,1**
Частни граждански дела /ЧГД/	0,8	1,3	11,8	14,8	11,8	8,1
Средно ЧГД	**23,8**	**26,1**	**30,1**	**39,8**	**35,5**	**31,1**
Заповедни производства /ЗП/	63,2	71,3	70,8	114,4	84,3	80,8
Средно ЗП	**159,8**	**181,8**	**178,3**	**222,0**	**191,0**	**186,6**

Вид граждански дела	Брой свършени граждански дела по вид на 1 магистрат по щат за РС Сливница					
	2014	2015	2016	2017	2018	средно
Искови производства	57,8	51,0	48,8	49,0	50,5	51,4
Средно искови производства	**90,7**	**85,2**	**77,2**	**77,1**	**90,9**	**84,2**
Частни граждански дела /ЧГД/	1,0	1,3	11,0	15,0	11,8	8,0
Средно ЧГД	**23,7**	**25,0**	**29,2**	**38,8**	**35,5**	**30,4**
Заповедни производства /ЗП/	61,7	66,0	70,8	107,4	85,2	78,2
Средно ЗП	**161,6**	**180,3**	**177,1**	**218,3**	**192,1**	**185,9**

4. Показател „Брой постъпили и свършени наказателни дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г."

Настоящият показател отразява общия брой постъпили и свършени наказателни дела, които се падат на един магистрат по щат от РС, като е разгледана тенденцията за петгодишен период (2014-2018 г.). За РС Сливница данните показват, че броят на постъпили наказателни дела на 1 магистрат по щат се намаляват в периода от 2015 г. до 2018 г., но средната стойност за РС Сливница /166,4 постъпили наказателни дела на един магистрат/ е малко над средната стойност за районните съдилища /131,6/.

Районни съдилища в окръжен район София	Брой постъпили наказателни дела (общо) на 1 магистрат по щат					
	2014	2015	2016	2017	2018	средно
РС - Сливница	**145,7**	**210,0**	**178,8**	**162,8**	**134,5**	**166,4**
РС - Ботевград	124,7	104,7	106,3	111,6	147,6	119,0
РС – Елин Пелин	86,0	125,7	160,0	153,0	110,7	127,1
РС - Етрополе	104,0	74,5	100,0	83,0	71,5	86,6
РС - Ихтиман	130,0	167,3	199,3	214,8	176,8	177,6
РС - Костинброд	64,6	94,2	96,8	62,0	81,8	79,9
РС - Пирдоп	105,3	100,7	129,7	104,7	95,7	107,2
РС - Самоков	95,8	115,4	113,0	154,8	126,2	121,0

РС - Своге	88,7	101,7	138,3	111,7	100,7	108,2
СРС	116,4	132,2	122,3	103,8	114,5	117,8
Средно за всички РС в страната	**123.6**	**132.0**	**141.5**	**133.5**	**127.5**	**131.6**

По отношение на свършените наказателни дела за РС Сливница данните показват аналогични нива като при постъпилите наказателни дела – над средната стойност за районните съдилища – 165,9 за РС Сливница при средно 133,1 за РС в страната.

Районни съдилища в окръжен район София	**Брой свършени наказателни дела (общо) на 1 магистрат по щат**					
	2014	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Сливница	**149,2**	**203,7**	**172,6**	**168,8**	**135,5**	**165,9**
РС - Ботевград	130,4	109,7	104,5	115,4	135,6	119,1
РС – Елин Пелин	85,8	125,7	154,7	158,0	105,3	125,9
РС - Етрополе	97,5	76,0	102,0	80,5	73,0	85,8
РС - Ихтиман	135,0	165,5	187,5	198,8	169,5	171,3
РС - Костинброд	64,8	94,6	92,6	61,8	75,6	77,9
РС - Пирдоп	103,3	106,0	120,7	112,3	97,3	107,9
РС - Самоков	97,0	109,0	119,0	159,2	116,0	120,0
РС - Своге	101,3	101,7	135,7	104,0	109,3	110,4
СРС	123,1	142,0	129,8	109,6	109,4	122,8
Средно за всички РС в страната	**127,8**	**133,9**	**142,4**	**135,0**	**126,4**	**133,1**

4.1. Показател – постъпили и свършени наказателни дела на един магистрат по вид дела

Настоящият показател показва постъпили и свършени наказателни дела по вид – НОХД и НЧХД, АНХД и ЧНД на 1 магистрат по щат, като данните показват, че РС Сливница се движи около и над средните стойности по трите вида наказателни дела /НОХД и НЧХД - 62,4 дела срещу средна стойност за РС /30,0/; АНХД - 28,5, което е малко под средната стойност /39,9/ и ЧНД - 75,5 дела – над средната стойност /61,7/.

Вид наказателни дела	**Брой постъпили наказателни дела по вид на 1 магистрат по щат за РС София**					
	2014	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
НОХД и НЧХД	56,2	88,5	77,4	55,2	34,5	62,4
Средно НОХД и НЧХД	**33,1**	**30,4**	**31,4**	**28,3**	**27,0**	**30,0**
АНХД	37,0	21,8	22,8	33,2	27,5	28,5
Средно АНХД	**44,3**	**38,4**	**38,5**	**40,4**	**38,1**	**39,9**
ЧНД	52,5	99,7	78,6	74,4	72,5	75,5
Средно ЧНД	**46,2**	**63,3**	**71,6**	**64,9**	**62,4**	**61,7**

По отношение на свършените наказателни дела по вид за РС Сливница данните показват аналогични нива като при постъпилите наказателни дела по вид – при НОХД и НЧХД - 62,5 дела – движи се доста над средна стойност за РС /30,7/; АНХД - 27,9,

което е малко под средната стойност /40,8/ и ЧНД - 75,6 дела – над средната стойност /61,7/.

Вид наказателни дела	Брой свършени наказателни дела по вид на 1 магистрат по щат за РС Сливница					
	2014	2015	2016	2017	2018	средно
НОХД и НЧХД	58,3	83,0	72,2	61,4	37,3	62,5
Средно НОХД и НЧХД	**34,1**	**31,1**	**31,9**	**28,8**	**27,4**	**30,7**
АНХД	38,5	21,0	23,0	31,0	25,8	27,9
Средно АНХД	**47,4**	**39,6**	**38,9**	**41,0**	**36,8**	**40,8**
ЧНД	52,3	99,7	77,4	76,4	72,3	75,6
Средно ЧНД	**46,3**	**63,2**	**71,6**	**65,1**	**62,2**	**61,7**

IV. Показатели по критерии „Административна структура"

При извършения преглед и анализ на реализираните през последните 10 години реформи на съдебни карти в държави-членки на ЕС, едни от основните критерии при анализа на състоянието на отделните типове съдебни институции са свързани със структурата на самата съдебна администрация. В тази връзка, за целите на анализа по дейност 1.3 бяха дефинирани няколко показатели, чрез които да бъде изследвано текущото състояние и да бъде оценена административната структура. Данните за показателите са към 31.12.2018 г.

1. Показател "Численост на администрацията (обща и специализирана) спрямо броя магистрати в районния съд"

Показателят е ключов във връзка с анализа на възможностите за оптимизиране на структурата на районните съдилища. Той отчита съотношението на броя на служителите в администрацията на районния съд, спрямо броя магистрати в съответния съд.

Поради различията в дейностите, извършвани от общата и специализираната администрация при РС, а именно че общата администрация обслужва съдът като самостоятелно юридическо лице, а специализираната администрация е предназначена само за специализираната правосъдна дейност, за целите на настоящия показател съотношението магистрати/администрация е разделено на магистрати/обща администрация и магистрати/специализирана администрация.

Средно на 1 съдия от районен съд извън областните центрове се падат по 2,81 служители специализирана администрация и 1,18 служители обща администрация. По този показател РС Сливница е под средната стойност за районните съдилища извън областните центрове или 2,00 служители в специализираната администрация на 1 съдия и 0,58 служители в обща администрация на един съдия.

2. Показател „Брой магистрати спрямо броя на населението, обхващано от съответния районен съд"

Докладът „Значението на районните съдилища в структурата на съдебната система. критерии за промяна в съдебната карта на районните съдилища"[9], приет от ВСС с

[9] http://www.vss.justice.bg/root/f/uploads/files/Doklad-sadebna-karta[1].pdf

решение по Протокол № 40/15.07.2015 г. препоръчва да се обмисли възможността за определяне на норма, която да отразява съответствие на определен брой на населението към един брой съдия в районен съд, като предложението е да се определи съотношение на 10 000 души население – 1 съдия. Тази норма, наред с другите критерии, отчитащи спецификите на правораздавателния процес следва да бъде използвана при определяне на броя на съдиите в РС.

Пример за подобен подход при определяне на съотношение между население и щатна единица за служител съществува в чл. 10, ал. 1 от Закона за нотариусите и нотариалната дейност и в чл. 8 от Закона за частните съдебни изпълнители. В чл. 10, ал. 1 от ЗННД се приема, че на 10 000 жители в определен район се открива едно място за нотариус, а в чл. 8 от ЗЧСИ се утвърждава, че в определен район се открива едно място за частен съдебен изпълнител на 30 000 жители.

Към края на 2018 г., средния брой магистрати в районните съдилища в страната е 1,4 щ. бр. на 10 000 жители население. За РС Сливница стойността е 2,7 щ.бр. на 10 000.

V. Показатели за ефективност

Показателите за ефективност, по които в настоящия доклад са представени данни за РС Сливница са разработени в изпълнение на анализите по дейност 1.3. от проекта и се базират на данни към 31.12.2018 г.

1. Показател „Брой свършени спрямо броя входящи дела на годишна база"

Докладът на Съвета на Европа „Европейски съдебни системи - Ефективност и качество на правосъдието" от 2018 г.[10] разглежда т.нар. „степен на разчистване" или на англ. Clearance Rate (CR) като основен показател за ефективност и качество на дейността на съдилищата и прокуратурата в общоевропейски мащаб. Този показател е просто съотношение, получено чрез разделяне на броя на разрешените дела на броя на входящите дела през съответния период, изразено в процент.

$$CR\ (\%) = \frac{\text{Бр. свършени дела през годината}}{\text{Бр. постъпили дела през годината}} \times 100$$

В случаите, когато стойностите на показателя са близки до 100%, това показва способността на съда да разрешава приблизително толкова дела, колкото е броят на входящите дела за дадения период от време. В случаите, при които стойностите на показателя са над 100%, това показва способността на съда да разрешава повече случаи от получените, като по този начин намалява броя на висящите дела в края на периода на измерване.

По същество степента на „разчистване" показва как съдът или съдебната система се справят с притока на дела. Той позволява сравнения, дори когато параметрите на разглежданите случаи в различните съдилища не са идентични.

Средно за страната показателя има следните стойности: 97,35% за граждански дела, 99,14% за наказателни дела, 97,85% - общо за всички дела. За РС Сливница „степента на разчистване" е 104,98% за граждански дела /една от трите най-високи стойности за страната, 100,74% за наказателни дела, 102,91% - общо за всички дела.

2. Показател „Време за разглеждане на едно дело"

[10] https://rm.coe.int/rapport-avec-couv-18-09-2018-en/16808def9c

Показателят „Време за разглеждане на едно дело" измерва теоретичното време, необходимо за решаване на едно дело (гражданско или наказателно) в съда с оглед на текущия темп на работа на районните съдилищата.

Според доклада на Съвета на Европа „Европейски съдебни системи - Ефективност и качество на правосъдието" от 2018 г., времето за разглеждане /Disposition Time (DT)/ на едно дело се изчислява чрез разделяне на броя на висящите дела в края на наблюдавания период на броя на разрешените дела в същия период, умножен по 365 (дни в годината):

$$DT\ (дни) = \frac{Бр.\ висящи\ дела\ в\ края\ на\ годината}{Бр.\ свършени\ дела\ през\ годината} \times 365$$

Преобразуването в дни улеснява проследяването на връзката между висящи и разрешени дела в рамките на даден период, в случая календарна година. Показателят е подходящ за оценка на съдебната ефективност с оглед на установените стандарти за продължителността на съдебни производства.

За отбелязване е, че този показател не изчислява средното време, необходимо за разглеждане на дело, а представя теоретична оценка на времето, необходимо за обработка на висящи дела.

Средно за страната показателя има следните стойности: 79,8 дни за граждански дела, 58,2 дни за наказателни дела, 73,7 дни - общо за всички дела. За РС Сливница „времето за разглеждане" е 106,8 дни за граждански дела, 42,7 дни за наказателни дела, 76,1 дни - общо за всички дела /стойност, най-близка до средната за страната/.

3. Показател, отразяващ процента свършени дела със съдебен акт по същество

Показателят отразява процента на делата, приключили със съдебен акт по същество спрямо общия брой на свършилите дела в съответния районен съд. Изчислява се по формулата:

$$SA\ (\%) = \frac{Бр.\ свършени\ дела\ с\ акт\ по\ същество}{Общ\ брой\ свършени\ дела} \times 100$$

При него също не се отчитат съществени елементи като: сложност на делото, причини за прекратяването му и др. и в този смисъл също не би могъл да се разглежда самостоятелно и да бъде сам по себе си основание за вземане на решение за преструктуриране на даден районен съд.

Средно за страната показателя има следните стойности: 87,3% граждански дела, приключили със съдебен акт по същество, 78,5% наказателни дела, приключили със съдебен акт по същество. За РС Сливница 83,1% граждански дела, приключили със съдебен акт по същество, наред със 72,4% наказателни дела, приключили със съдебен акт по същество.

VI. Показатели за ефикасност

За целите на анализа по дейност 1.3, понятието „ефикасност" се използва за измерване на съотношението между вложените ресурси и постигнатите резултати от дейността на районните съдилища, като показателите за ефикасност, по които в настоящия доклад са представени данни за РС са разработени в изпълнение на посочената дейност от проекта и се базират на данни към 31.12.2018 г.

Важно е да се уточни, че показателите за ефикасност следва да се разглеждат с известна доза условност що се отнася до съдебната система като цяло и резултатите от тях не

следва да се абсолютизират поради факта, че правосъдието не е типична публична услуга.

1. Показател „Стойност на годишните разходи за единица резултат"

Чрез настоящия показател се цели да бъде определена „цената" на крайния резултат от дейността на всеки от районните съдилища, а именно броя разглеждани и свършени дела. Показателят е изчислен като сумата на общите отчетени към 31.12.2018 г. разходи е разделена на броя разглеждани/свършени дела.

Средногодишният разход на едно разглеждано дело за районните съдилища извън областните центрове е в размер на 440 лева. При анализа на резултатите по този показател се констатира, че при 37 от изследваните съдилища, показателят е под средната стойност, тоест за тях ефикасността е по-висока. По този показател РС Сливница е със стойност 934 лева или същата е над два пъти над средната за РС в страната.

Средногодишният разход на едно свършено дело за районните съдилища извън областните центрове е в размер на 496 лева, като стойността за РС Сливница е 1129 лева, или по отношение на този РС се наблюдава много ниска ефикасност.

2. Показател „Стойност на годишните разходи на един жител от населението"

Чрез измерването на този показател се цели определянето на цената за издръжка на районните съдилища спрямо населението, което е обхванато от дадения съдебен район на годишна база. Показателят се изчислява като сумата на отчетените към 31.12.2018 г. разходи за всеки от районните съдилища се раздели на броя на населението в съответния съдебен район. Колкото по-малка е стойността на годишните разходи на съда на един жител от населението, толкова дейността на РС е по-ефикасна и обратното. Показателят „Стойност на годишните разходи на един жител от населението" е предназначен да послужи единствено за ориентир при сравнителния анализ между районните съдилища. Резултатите от него не следва да се разглеждат изолирано от общата система от показатели за ефективност и ефикасност.

Осреднените годишни разходи на всички районни съдилища извън областните центрове за 2018 г. е 28 лева на един жител от населението в съдебните райони, стойността по този показател за РС Сливница е 87 или с много ниска ефикасност по този показател.

3. Показател „Съотношение между годишните приходи и разходи"

Този показател, макар и не съвсем типичен при изследване на ефикасността има за цел, макар и косвено да отчете връзката между резултатите от дейността на съдилищата и размера на събраните приходи. Ролята на този показател при оценката на ефикасността е незначителна. Средно за районните съдилища извън областните центрове, общо събраните приходи представляват близо 20 % от сумата на отчетените към 31.12.2018 г. разходи. Резултатите от анализа по този показател за РС Сливница показват 9,92% съотношение на приходи спрямо разходи.

VII. Бюджет

Видно от бюджета на РС Сливница, разходите по §2 00 "Други възнаграждения и плащания на персонала през 2018 г. са 3,5% от общия бюджет, а разходите по § 10 00 "Издръжка" – 2,9%.

Приходи/Разходи	2014	2015	2016	2017	2018
Общ бюджет	-	-	-	-	**2 106 602**
Приходи	157 626	138 203	120 311	156 854	190 031
В т.ч. от съдебни такси	152 058	126 408	106 055	130 868	158 611
Разходи по §2 00 "Други възнаграждения и плащания на персонала":	54 135	59 505	72 345	59 435	75 781
Разходи по § 10 00 "Издръжка"	68 388	90 261	59 983	66 413	62 885

Разходи за командировки по години

	2014	2015	2016	2017	2018
в Районен съд - Сливница - разходи за пътни и дневни лв.	6445,00	1211,00	0,00	4958,00	1566,00
в друг ОСВ - разходи за разлика в заплата	16616,00	10657,00	8216,00	6385,00	8071,00

РС Сливница има разходи за командировки по години през изследвания период, с изключение на 2016 г., както следва: 6445,00 лв. за 2014 г., 1211,00 лв. за 2015 г., 4958,00 лв. за 2017 г. и 1566,00 лв. за 2018 г.

Разходи за дежурства и извънреден труд

	2014	2015	2016	2017	2018
Дежурства в празнични и почивни дни	-	-	-	719,00	870,00
Извънреден труд	554,00	1887,00	2898,00	1548,00	962,00
Общо	554,00	1887,00	2898,00	2267,00	1832,00

РС Сливница има разходи за дежурства в празнични и почивни дни през 2017 г. /719,00 лв./ и 2018 г. /870,00 лв./, както и разходи за положен извънреден труд през изследвания период 2014 г. - 2018 г. – всяка година, както следва: 554,00 лв. за 2014 г., 1887,00 лв. за 2015 г., 2898,00 лв. за 2016 г., 1548,00 лв. за 2017 г. и 962,00 лв. за 2018 г.

VIII. Сграден фонд

Районен съд - Сливница се помещава на четвъртия етаж в четириетажната административна сграда на Община Сливница, на адрес: гр. Сливница - 2200, пл. "Съединение" 1, ет. 4., като на същия етаж е разположена и Районна прокуратура - Сливница. Съдът разполага с единадесет стаи и две заседателни зали. Частта от недвижимото имущество е собственост на Висш съдебен съвет.

Съгласно Заповед № 75/22.02.1990 г. на Общински народен съвет - Сливница е отстъпено възмездно право на строеж на ОбС на БКП – построяване IV етаж и надстройка на сградата на ОбНС Сливница, с разгърната застроена площ общо от 710 кв.м. Четвъртият етаж и надстройката му са актувани като публична държавна

собственост с АДС № 5041/17.11.2015 г., актуализиран през 2016 г. /АДС № 5169/21.10.2016 г./.

Броят на помещения, квадратурата и настанените лица в тях са представени в следната таблица:

Брой помещения	Квадратура	Предназначения на помещенията със съответния брой настанени лица в тях
1	21,30 кв.м.	Кабинет на съдия – 1
1	15,10 кв.м.	Кабинет на съдия - 1
1	15,70 кв.м.	Кабинет на съдия - 1
1	15,70 кв.м.	Кабинет на съдия - 1
1	21,60 кв.м.	Главен счетоводител и административен секретар – 2
1	18,20 кв.м.	Секретари - 4
1	17,65 кв.м.	Деловодство /текущи дела/ – 2 броя съдебни деловодители
1	19,20 кв.м.	Деловодство /свършени дела/ - 2 броя съдебни деловодители
1	9,35 кв.м.	ДСИ
1	18,75 кв.м.	Съдебно изпълнителна служба – 1 брой съдебен секретар
1	18,30 кв.м.	Съдия по вписванията -1 и Служба по вписвания
1	39,80 кв.м.	Съдебна зала
1	18,76 кв.м.	Съдебна зала
1	7 кв.м.	Обособено помещение „Регистратура" и Бюро „Съдимост" /част от коридор / -1
1	2 кв.м.	Обособено помещение за сървър /част от коридора/

В сградата на Районен съд – Сливница има Съдия по вписванията, Служба по вписванията, ДСИ, ОЗ „Охрана" и медиационен център. Ангажираният служител с поддръжката на сградата е административният секретар, който изпълнява функциите на управител на сградата.

IX. Обобщение, SWOT анализ, препоръки

В настоящата точка е представено обобщение на всички показатели и фактори за РС Сливница, като същото показва силните и слабите страни по фактори и показатели чрез сравнение в годините или чрез направено сравнение със средните стойности за всички районни съдилища за страната по съответния показател за изследвания период 2014-2018 г. или само за 2018 г.

Направеното обобщение е на база прилагане на разработените по дейност 1.4 аналитични инструменти и е основа за изготвяне на модели за оптимизация с обосновка за конкретни реорганизации и/или обединения на РС по места по предстоящата дейност 1.6 „Разработване на предложения за оптимизация на съдебната карта". В тази връзка, в настоящия доклад е направен SWOT анализ на силните и слабите страни на потенциални реорганизации и/или обединявания на ниво районен съд.

Задачата, да бъдат подробно изготвени предложения за оптимизиране на съдебната карта, в т.ч. предложения и обосновка за конкретни реорганизации и/или обединения по места е предмет на следващата дейност 1.6.[11]

Резултати - РС Сливница		
Социално-икономически и административно-териториални фактори/показатели		
Демографска структура на съответния район		
1.	Население, % население в селата	Населението в селата е 28,8% от общото население на РС Сливница. По отношение на общия брой население - наблюдава се леко намаление със 755 души по-малко към края на 2018 г. /21920/, в сравнение с края на 2014 г. /22675/.
2.	Безработни лица, коефициент на безработица, сезонна заетост	Данните за безработицата в юрисдикцията на РС Сливница показват, че най-висок процент на безработица в изследвания период 2014 г. - 2018 г. се наблюдават за община Драгоман през 2014 г. /8,28%/, следвана от община Сливница /7,09%/ и община Божурище /3,54%/. По-сериозен спад в коефициента на безработица за трите населени места се забелязва през 2018 г. – с 3,07% за Сливница, с 4,77% за Драгоман и с 2,07% за Божурище спрямо 2014 г. /4,02% за Сливница, 3,51% за Драгоман и 1,47% за Божурище/. Следва да се отбележи, че коефициентът на безработица в юрисдикцията на РС е малко по-висок от средния за страната към момента – 3,7% .
3.	Активни стопански субекти	Активните стопански субекти в юрисдикцията на РС Сливница са 1105, което е много под средния брой за районен съд /5074/.
4.	Индекс на социално-икономическо развитие	Индексът на социално-икономическо развитие за РС Сливница е 6 по скалата от 1 до 10, като следва да се има предвид, че същият е изчислен към 2015 г.
Географска структура на съответния район, свързаност		
1.	▪ %население в необлагодетелстван планински район ▪ км. до най близкия РС ▪ автобусни линии ▪ ж.п. връзки	▪ 10,4% население в необлагодетелстван планински район • 22 км. отдалеченост до най-близкия РС /Костинброд/ ▪ 32 км. отдалеченост до РС в областния град /София/ ▪ налични са междуградски автобусни линии; ▪ налични са ж.п. линии в юрисдикцията на РС

[11] Дейност 1.6. Разработване на предложения за оптимизация на съдебната карта. „Разработване на предложения за оптимизация на съдебната карта" въз основа на резултатите от Д1.1-Д1.5 и анализираните пилотни реорганизирани и/или обединени структури ще бъдат изготвени модели за оптимизация с обосновка за конкретни реорганизации и/или обединения на РС и РП по места, вкл. възможността за създаване на т.нар. обединен съд или обединена прокуратура. Всеки модел и прилежащата му рамка на план за реорганизация на съдебните структури на окръжно и апелативно ниво ще бъде оценен по силни и слаби страни; финансови, времеви и човешки ресурси; финансов анализ и прогнозна оценка за влиянието на предложения модел върху бюджета и ефикасността на съдебната система в дългосрочен план; оценка на въздействието на предложената промяна върху дейността на структурите на местно ниво (регионалните и местни власти и представители на други юридически професии).

		Сливница
2.	Свързаност	▪ налични са Единна информационна система между съдебните институции, електронна връзка със САК, Електронна връзка между Бюра „Съдимост"; ▪ пощенски/куриерски услуги - през 2017 г. Районен съд Сливница е оборудван с IP – телефонна централа. На територията на град Сливница има пощенска станция на „Български пощи" ЕАД и офис на куриерска фирма „Еконт". Територията се обслужва и от други куриерски фирми.
	Криминална активност	
1.	Описание на криминогенните фактори	*Няма предоставени данни за криминогенните фактори.*
2.	Брой и вид престъпления	*Няма предоставени данни за брой и вид престъпления.*
	Други показатели	
1.	Наличие на ГКПП, пенитенциарни заведения, РУ на МВР, арести в юрисдикцията на РС	В юрисдикцията на РС Сливница има ГКПП – Калотина, няма пенитенциарно заведение. На територията на град Сливница съществува Районно управление на МВР и арест за полицейско задържане за срок от 24 часа.
2.	Наличие на правни и др. консултанти, медиатори	В юрисдикцията на РС Сливница има регистрирани 27 адвокати и 13 действащи медиатори.
	Натовареност	
1.	Общо постъпили дела	В РС Сливница има леко увеличение в годините на общо постъпили дела през изследвания период от 1574 през 2014 г. до 1650 през 2018 г., като най-високи нива на постъпили дела са видни през 2015 г. /2030 бр./.
2.	Численост на магистратите	Щатът на магистратите в РС Сливница през годините 2016 и 2017 г. е бил намален с 1 бройка /от 6 на 5/, но след това през 2018 г. отново е бил увеличен с един магистрат и към настоящия момент наброява 6-ма магистрати.
3.	Командировани магистрати от и към РС, дежурства и извънреден труд	През изследвания период има командировани магистрати в друг ОСВ – всяка година /2014 г. – 4, 2015 г. – 3, 2016 г. 2, 2017 г. – 1 и 2018 г. – 2/, както и командировани магистрати в РС Сливница – всяка година, с изключение на 2016 г. /2014 г. – 4, 2015 г. – 2, 2017 г. – 2 и 2018 г. – 1/. За последните пет изследвани години дежурства са полагани през 2017 г. и 2018 г., а извънреден труд през всяка една година от периода 2014-2018 г. Броя гледани дела от дежурства са: 2014 г. – 16, 2015 г. – 76, 2016 г. - 59, 2017 г. – 28 и 2018 г. – 6.
4	Проведени конкурси за назначаване на магистрати за петгодишен период	В Районен съд – Сливница са проведени два конкурса, приключили с назначаване на административен ръководител, а именно: един през 2014 г. и един през

		2019 г. Няма неуспешно проведени конкурси, поради липсата на кандидати.
5	Съдебни служители	В Районен съд - Сливница работят 15 съдебни служители (зает щат към 31.12.2018 г.), от които 12 съдебни служители в специализирана администрация и 3 съдебни служители в обща администрация. Не се очакват промени поради пенсиониране или поради друга причина на съдебни служители.
6.	Съдия по вписванията, държавен съдебен изпълнител /ДСИ/, нотариус, ЧСИ	В Районен съд – Сливница има един Съдия по вписванията и един ДСИ. В юрисдикцията на РС Сливница извършват дейност 3 нотариуси /мястоизпълнение на работата на двама от тях е в гр. Божурище./, както и 1 ЧСИ.
7.	Съдебни заседатели и вещи лица	Броят на съдебните заседатели по предоставени данни за РС Сливница е 27, както следва: община Сливница - 15, община Драгоман – 5 и община Божурище - 7. Платените разходи за съдебни заседатели за периода 2014 – 2018 г. са 32 292 лева, а за вещите лица – 24 463 лева.
8.	Бюро „Съдимост"	Работата, извършена от Бюро „Съдимост" за периода 2014 – 2018 г. е както следва: издадени свидетелства за съдимост – общо 10 107 броя; издадени справки – общо 3 164 броя.
	Показатели	
1.	Показател „Брой постъпили/свършени дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г."	Данните за РС Сливница показват леко увеличаване на общия брой постъпили дела на един магистрат по щат от 262,3 общо постъпили дела през 2014 г. на 275,0 през 2018 г., като средният брой постъпили за периода - 306,9, е под средния брой за всички РС в страната /436,4/. Броят свършени граждански и наказателни дела на 1 магистрат по щат в рамките на окръжния район и се движи доста под средния брой свършени дела на 1 магистрат по щат за страната /средно 303,6 дела за РС Сливница срещу средно 433,6 за страната/.
2.	Показател „Относителен дял на гражданските и наказателните дела към общо постъпили/свършени на годишна база за периода 2014-2018 г."	Относителният дял на постъпилите граждански дела спрямо общия брой постъпили дела средно за страната за изследвания период варира в порядъка от 68 до 72 процента. Конкретно за РС Сливница данните показват, че се движи доста под процентите, средни за страната /44,5% за 2014 г., 37,9% за 2015 г., 42,9% за 2016 г., 52,9% за 2017 г. и 51,1% 2018 г./. В рамките на окръжния район РС Сливница е с най-малък дял на граждански към общо постъпилите дела на годишна база /45,9%/. По отношение на дела граждански дела към общия брой свършени дела - РС Сливница също е под стойностите, средни за страната – средно за периода - 45,4% за Сливница при среден за страната за периода 2014-2018 г. – 69,2%. В рамките на окръжния район РС Сливница е с най-малък дял на граждански към общо свършените дела на годишна база /45,4%/.
3.	Показател „Брой постъпили/свършени	Общият брой постъпили граждански дела на 1 магистрат по щат се увеличават до 2017 г., като

	граждански дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г."	средната стойност за РС Сливница /140,5 постъпили граждански дела на един магистрат/ е доста под средната стойност за районните съдилища /304,8/. В рамките на окръжния район, РС Сливница е с най-нисък показател на постъпили граждански дела на един магистрат по щат /140,5/. По отношение на свършените граждански дела за РС Сливница данните показват аналогични нива като при постъпилите граждански дела – доста под средната стойност за районните съдилища – 137,7 за РС Сливница при средно 300,5 за РС в страната. В рамките на окръжния район, РС Сливница е с най-нисък показател на свършени граждански дела на един магистрат по щат /137,7/.
3.1.	Показател – постъпили и свършени граждански дела на един магистрат по вид дела	РС Сливница се движи чувствително под средните стойности по трите вида граждански дела /постъпили: искови - 51,6 дела срещу средна стойност за РС 87,1; ЧГД - 8,1 срещу средна стойност 31,1 и ЗП - 80,8 срещу средна стойност 186,6; свършени: искови - 51,4 срещу средна стойност 84,2, ЧГД - 8,0 срещу средна стойност 30,4 и ЗП - 78,2 срещу 185,9 средна стойност/.
4.	Показател „Брой постъпили и свършени наказателни дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г."	Настоящият показател отразява общия брой постъпили и свършени наказателни дела, които се падат на един магистрат по щат от РС, като е разгледана тенденцията за петгодишен период (2014-2018 г.). За РС Сливница данните показват, че броят на постъпили наказателни дела на 1 магистрат по щат се намаляват в периода от 2015 г. до 2018 г., но средната стойност за РС Сливница /166,4 постъпили наказателни дела на един магистрат/ е малко над средната стойност за районните съдилища /131,6/. По отношение на свършените наказателни дела за РС Сливница данните показват аналогични нива като при постъпилите наказателни дела – над средната стойност за районните съдилища – 165,9 за РС Сливница при средно 133,1 за РС в страната.
4.1.	Показател – постъпили и свършени наказателни дела на един магистрат по вид дела	РС Сливница се движи около и над средните стойности по трите вида наказателни дела /НОХД и НЧХД - 62,4 дела срещу средна стойност за РС /30,0/; АНХД - 28,5, което е малко под средната стойност /39,9/ и ЧНД - 75,5 дела – над средната стойност /61,7/. По отношение на свършените наказателни дела по вид за РС Сливница данните показват аналогични нива като при постъпилите наказателни дела по вид – при НОХД и НЧХД - 62,5 дела – движи се доста над средна стойност за РС /30,7/; АНХД - 27,9, което е малко под средната стойност /40,8/ и ЧНД - 75,6 дела – над средната стойност /61,7/.
Показатели по критерии Административна структура		
1.	Показател "Численост на администрацията (обща и специализирана) спрямо броя	Средно на 1 съдия от районен съд извън областните центрове се падат по 2,81 служители специализирана администрация и 1,18 служители обща

	магистрати в районния съд"	администрация. По този показател РС Сливница е под средната стойност за районните съдилища извън областните центрове или 2,00 служители в специализираната администрация на 1 съдия и 0,58 служители в обща администрация на един съдия.
2.	Показател „Брой магистрати спрямо броя на населението, обхванато от съответния районен съд"	Към края на 2018 г., средния брой магистрати в районните съдилища в страната е 1,4 щ. бр. на 10 000 жители население. За РС Сливница стойността е 2,7 щ. бр. на 10 000.
	Показатели по критерии Ефективност	
1.	Показател „Брой свършени спрямо броя входящи дела на годишна база"	За РС Сливница „степента на разчистване" е 104,98% за граждански дела /една от трите най-високи стойности за страната, 100,74% за наказателни дела, 102,91% - общо за всички дела.
2.	Показател „Време за разглеждане на едно дело"	За РС Сливница „времето за разглеждане" е 106,8 дни за граждански дела, 42,7 дни за наказателни дела, 76,1 дни - общо за всички дела /стойност, най-близка до средната за страната/. Средно за страната показателя има следните стойности: 79,8 дни за граждански дела, 58,2 дни за наказателни дела, 73,7 дни – общо за всички дела.
3.	Показател, отразяващ процента свършени дела със съдебен акт по същество	Средно за страната показателя има следните стойности: 87,3% граждански дела, приключили със съдебен акт по същество, 78,5% наказателни дела, приключили със съдебен акт по същество. За РС Сливница 83,1% граждански дела, приключили със съдебен акт по същество, наред със 72,4% наказателни дела, приключили със съдебен акт по същество.
	Показатели по критерии Ефикасност	
1.	Показател „Стойност на годишните разходи за единица резултат"	Средногодишният разход на едно разглеждано дело за районните съдилища извън областните центрове е в размер на 440 лева. При анализа на резултатите по този показател се констатира, че при 37 от изследваните съдилища, показателят е под средната стойност, тоест за тях ефикасността е по-висока. По този показател РС Сливница е със стойност 934 лева или същата е над два пъти над средната за РС в страната. Средногодишният разход на едно свършено дело за районните съдилища извън областните центрове е в размер на 496 лева, като стойността за РС Сливница е 1129 лева, или по отношение на този РС се наблюдава много ниска ефикасност.
2.	Показател „Стойност на годишните разходи на един жител от населението"	Осреднените годишни разходи на всички районни съдилища извън областните центрове за 2018 г. е 28 лева на един жител от населението в съдебните райони, стойността по този показател за РС Сливница е 87 или с много ниска ефикасност по този показател.
3.	Показател „Съотношение между годишните приходи и разходи"	Резултатите от анализа по този показател за РС Сливница показват 9,92% съотношение на приходи спрямо разходи. Средно за районните съдилища извън областните центрове, общо събраните приходи представляват близо 20 % от сумата на отчетените към

		31.12.2018 г. разходи.
4.	Бюджет	Видно от бюджета на РС Сливница, разходите по §2 00 "Други възнаграждения и плащания на персонала през 2018 г. са 3,5% от общия бюджет, а разходите по § 10 00 "Издръжка" – 2,9%.
5.	Разходи за командировки по години	РС Сливница има разходи за командировки по години през изследвания период, с изключение на 2016 г., както следва: 6445,00 лв. за 2014 г., 1211,00 лв. за 2015 г., 4958,00 лв. за 2017 г. и 1566,00 лв. за 2018 г. Разходите за разлика в заплатата за командировани магистрати в друг ОСВ са: 2014 г. – 16616 лева, 2015 г. – 10567, 2016 г. – 8216, 2017 г. – 6385 и 2018 г. – 8071 лева.
6.	Разходи за дежурства и извънреден труд	РС Сливница има разходи за дежурства в празнични и почивни дни през 2017 г. /719,00 лв./ и 2018 г. /870,00 лв./, както и разходи за положен извънреден труд през изследвания период 2014 г. - 2018 г. – всяка година, както следва: 554,00 лв. за 2014 г., 1887,00 лв. за 2015 г., 2898,00 лв. за 2016 г., 1548,00 лв. за 2017 г. и 962,00 лв. за 2018 г.
Сграден фонд		
Районен съд - Сливница се помещава на четвъртия етаж в четириетажната административна сграда на Община Сливница, на адрес: гр. Сливница - 2200, пл. "Съединение" 1, ет. 4., като на същия етаж е разположена и Районна прокуратура - Сливница. Съдът разполага с единадесет стаи и две заседателни зали. Частта от недвижимото имущество е собственост на Висш съдебен съвет. Съгласно Заповед № 75/22.02.1990 г. на Общински народен съвет - Сливница е отстъпено възмездно право на строеж на ОбС на БКП – построяване IV етаж и надстройка на сградата на Об НС Сливница, с разгърната застроена площ общо от 710 кв.м. Четвъртият етаж и надстройката му са актувани като публична държавна собственост с АДС № 5041/17.11.2015 г., актуализиран през 2016 г. /АДС № 5169/21.10.2016 г./.		

За идентифицирането на силните и слабите страни на потенциалните реорганизации и/или обединявания на ниво районен съд в рамките на дейността е приложен SWOT анализ.

- **Силни страни** – предимства и ползи на потенциална реорганизация;
- **Слаби страни** – недостатъците, идентифицираните проблеми при потенциална реорганизация.

СИЛНИ СТРАНИ	*СЛАБИ СТРАНИ*
• Изравняване на натовареността сред районните съдилища в страната • Постигане на равномерно натоварване на съдебните служители • По-добри възможности за бързо преодоляване на кризи, в следствие на неявяване на кандидати за магистрати в обявени конкурси • Оптимизиране на средствата за поддръжка на администрацията на съответния районен съд	• Необходимост от време и ресурси за осъществяване на потенциална реорганизация на ниво районен съд: - средства за информиране на обществеността; - време и средства за съставяне на план за реорганизация и изпълнението му; - време и средства за доизграждане на електронни връзки между съдилищата; • Липса на съгласие на заинтересованите

	страни при потенциална реорганизация

Препоръката, въз основа на настоящия доклад, е бъдеща реорганизация на РС Сливница да бъде обсъдена, след като бъдат разработени моделите за реорганизации на съдилищата и обосновката за конкретни реорганизации и/или обединения на РС по предстоящата дейност 1.6 „Разработване на предложения за оптимизация на съдебната карта".

Приложения

Попълнен въпросник от РС Сливница

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Доклад за районен съд Смолян

в изпълнение на Дейност 1.5. „Изготвяне на детайлни доклади по места за реорганизация на съдебни структури " по Договор № ВСС-1212 от 31.01.2019 г. с предмет: „Предоставяне на консултантски услуги за оптимизиране на съдебната карта"

София,
март 2020 г.

Global Advisers

Този документ е изготвен по Договор № ВСС-1212 от 31.01.2019 г. с предмет: „Предоставяне на консултантски услуги за оптимизиране на съдебната карта", във връзка с изпълнението на ДБФП № BG05SFOP001-3.001-0001-C01 „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", финансиран по Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Съдържание

I. Въведение 2
II. Социално-икономически и административно-териториални показатели/фактори 2
II.3. Социална и икономическа активност на гражданите и стопанските субекти. 4
II.3. Социална и икономическа активност на гражданите и стопанските субекти. 4
II.4. Географска структура на съответния район и транспортна свързаност 5
II.5. Криминогенни фактори, нива на престъпност 5
II.6. Други 6
III. Показатели за натовареност 6
IV. Показатели по критерии „Административна структура" 14
V. Показатели за ефективност 15
VI. Показатели за ефикасност 16
VII. Бюджет 17
VIII. Сграден фонд 18
IX. Обобщение, SWOT анализ, препоръки 19
Приложение 25

I. Въведение

Съгласно изискванията на Възложителя, описани в техническата спецификация по настоящата обществена поръчка, Изпълнителят следва в рамките на Дейност 1.5. „Изготвяне на детайлни доклади по места за реорганизация и/или обединяване на съдебни структури" да приложи аналитичните инструменти, изработени по дейност 1.4 „Подбор на пилотни структури и разработка на аналитични инструменти" и да изготви детайлни доклади за функционирането на съответните структури.

Целта на детайлните доклади е:

- да бъдат идентифицирани силните и слабите страни, които да се имат предвид потенциалните реорганизации и/или обединявания и възможните решения на възникнали проблеми;
- да се изготвят конкретни препоръки за реорганизация на тези групи съдебни структури въз основа на изготвените анализи,

като по този начин да се гарантира устойчивост на бъдещите предложения за оптимизация на съдебната карта в национален мащаб.

Данните в настоящия доклад съдържат информация от дефинираните и изследвани показатели в рамките на дейност 1.3. по проекта: „Анализ на състоянието на съдилищата и прокуратурите", както и допълнителна информация, извлечена чрез прилагане на аналитичните инструменти, разработени и тествани по дейност 1.4.

За идентифицирането на силните и слабите страни на потенциалните реорганизации и/или обединявания на ниво районен съд, в рамките на дейността е приложен SWOT анализ.

Като резултат от изпълнението на Дейност 1.5. е предвидено да бъдат изработени детайлни доклади за функционирането на реорганизираните и/или обединените структури – 10 пилотни районни съдилища и съответните им 10 районни прокуратури.

Настоящият анализ представя текущото състояние на районен съд Смолян.

II. Социално-икономически и административно-териториални показатели/фактори

II. Социално-икономически и административно-териториални показатели/фактори

II.1. Исторически данни

През 1913 г. се основава Гюмюрджинския окръжен съд като в негова помощ се създават десет мирови съдилища, начело с мирови съдии. Едно от тях е Мировият съд в Пашмаклъ (Смолян), част от окръга. За мирови съдия е назначен адвокатът от Пловдив – Владимир Казанджиев. През 1934 г. с промените в държавата, мировите съдилища биват трансформирани в околийски, а след 1944 г. – в народни. Тогова съдът се помещава в държавно здание заедно със следствения участък. Според новия Закон за устройство на съдилищата от 1952 г. и новото административно-териториално деление на страната, през 1959 г. е създаден и Окръжен съд – Смолян. С приемането на Конституцията през 1971 г. и Указ на Държавния съвет на Народна Република България от 1976 г. народният съд в град Смолян се преименува в Районен. От 1980 г. съдилищата са разположени в красивата сграда на Съдебната палата в центъра на града. Районен съд - Смолян днес е най - големият първоинстанционен съд на територията на Смолянска област и се помещава в сградата на Окръжен съд - Смолян, като заема част от първи и част втория етаж на сградата, която е построена през 1979

година. Съдът обслужва две общини – Смолян и Баните. На 23 май 2014 г. тържествено се отбеляза 100 -годишния юбилей от създаването на мирови съд в Пашмакли.

II.2. Демографска структура

По отношение на фактора „Демографска структура" са анализирани данни за петгодишен период 2014 - 2018 г. за брой население, % население в селата, както и механичен прираст на населението /разликата между броя на заселените и броя на изселените лица във и от всяко населено място през календарната година[1]/ или миграция. Част от избраните показатели са обусловени от приетите базови критерии за промяна на съдебната карта на районните съдилища от ВСС[2] и от направените заключения в доклада за значението на районните съдилища в структурата на съдебната система, а именно: „оптималният модел, който обяснява най-добре общия брой дела и може да се използва и за прогнозиране, е съставен от показателите „общ брой население", „брой кметства в юрисдикцията на съответния РС" и „дял на населението, което живее в населено място на районен, окръжен или апелативен съд". Тук следва да се направи уточнението, че посочените критерии имат значение, от една страна за прогнозиране на общия брой дела, и от друга за определяне нивото на достъп до правосъдие[3].

Данните за населението в юрисдикцията на РС Смолян за изследвания период са представени в таблицата по-долу:

Година		Показатели - демографска структура				
	Обхванати общини	Население				Миграция /вътрешна/
		Общо	в градовете	в селата	% насел. в селата	
2014	Смолян	39079	29124	9955		-79
	Баните	4503	-	4503		-365
Общо		43582			33%	
2015	Смолян	38272	28591	9681		-504
	Баните	4356	-	4356		-46
Общо		42628			33%	
2016	Смолян	37607	28160	9447		-357
	Баните	4181	-	4181		-95
Общо		41788			33%	

[1] От 2007 година механичното движение на населението включва не само вътрешната миграция, а и движението на лицата към и от страната.

[2] Базовите критерии са приети с Доклад „Значението на районните съдилища в структурата на съдебната система. Критерии за промяна на съдебната карта в районите съдилища.", приет от ВСС с решение по Протокол № 40/15.07.2015 г.

[3] Достъп до правосъдие или достъп до съд е понятие, което подробно е развито от Европейския съд по правата на човека в Страсбург в практиката му по приложение на чл. 6, т. 1 от Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи. В делото Голдер9 се приема, че чл. 6 трябва да бъде тълкуван в светлината на следните два правни принципа: принципът, според който трябва да съществува възможност за отнасяне на една гражданска претенция до съдия - един от общопризнатите принципи на правото; и принципът на международното право, който забранява отказ от правосъдие. Правото на достъп до съд традиционно се разглежда от съда в Страсбург в неговите аспекти: достъп до съд – граждански дела, достъп до съд - наказателни дела и достъп до обжалване (достъп до съдебно апелативно производство).

2017	Смолян	37057	27851	9206		-216
	Баните	4041	-	4041		-44
Общо		41098			32%	
2018	Смолян	36475	27505	8970		-267
	Баните	3890	-	3890		-68
Общо		40365			32%	

Източник: предоставени данни от РС Смолян

Наблюдава се намаление на общия брой население в юрисдикцията на РС Смолян – с 3217 души по-малко към края на 2018 г. /40 365 души/, в сравнение с края на 2014 г. /43 582/. Населението в селата е 32% към края на 2018 г.

II.3. Социална и икономическа активност на гражданите и стопанските субекти

Информацията по настоящия показател включва броя безработни лица и коефициент на безработица, обявени сезонни работни места, броя на активните субекти /търговски дружества, неправителствени организации, кооперации и др./, брой осигурени лица и др.

II.3. Социална и икономическа активност на гражданите и стопанските субекти

Информацията по настоящия показател включва броя безработни лица и коефициент на безработица, обявени сезонни работни места, броя на активните субекти /търговски дружества, неправителствени организации, кооперации и др./, брой осигурени лица и др.

Безработни лица и коефициент на безработица

Няма предоставени данни за безработни лица и за коефициента на безработица.

Стопански субекти – брой и вид дейност, осигурени лица

По данни от търговския регистър и регистър Булстат, броя на активните субекти в търговския регистър и регистър Булстат на територията на РС Смолян е 6102 или малко над средния брой за районен съд /5074/. На таблицата са показани данни за брой активни субекти по брой осигурени от тях лица.

Общини	до 10 осигурени лица	11-20 осигурени лица	20-50 осигурени лица	50-100 осигурени лица	над 100 осигурени лица	Общо активни субекти
Смолян	5294	310	187	66	47	5904
Баните	180	11	5	1	1	198

Източник: търговски регистър и регистър Булстат

Структуроопределящи отрасли на местната икономика са селското стопанство и преработващата промишленост. Основни подотрасли на преработващата промишленост в общината са машиностроителната, шивашката и хранително-вкусовата промишлености (хлебопроизводство и сладкарство). Добре развити са секторът на търговията и услугите, хотелиерството и ресторантьорството.

Индекс на социално-икономическо развитие

За базов критерии за промяна на съдебната карта на районните съдилища от ВСС[4] е приет и индекса на социално-икономическо развитие, като имащ отношение към общото ниво на достъп до правосъдие чрез нивото на социално-икономическо развитие на населените места, попадащи в юрисдикцията на даден районен съд[5]. Хипотезата на индекса е, че по-високата му стойност показва по-големи възможности за достъп до правосъдие на по-голяма част от населението, съответно по-ниските стойности на индекса показват по-малки възможности за достъп до правосъдие и следва да се имат предвид при промяна във функционално-териториалната структура на районните съдилища в страната, тъй като тази промяна може да доведе до потенциален положителен или отрицателен ефект върху социално-икономическото развитие на даден район. Индексът на социално-икономическо развитие за РС Смолян е 7 по скалата от 1 до 10, като следва да се има предвид, че същия е изчислен към 2015 г.

II.4. Географска структура на съответния район и транспортна свързаност

Съгласно утвърдените базови критерии от ВСС, достъп до правосъдие се разбира и в географския смисъл, с оглед на това, че седалищата на съдилищата следва да са съобразени с възможността на гражданите да посетят сградата на съда при минимум време и пътни разходи.

Данните по отношение на тези показатели за РС Смолян са следните:

- 100% население в необлагодетелстван планински район;
- 30 км. отдаленост до най-близкия РС /Мадан/;
- налични са междуградски автобусни линии;
- няма ж.п. линии в юрисдикцията на РС Смолян;
- електронни връзки между РС Смолян *и други държавни, общински или съдебни институции:* от 2002 г. РС Смолян работи с "АСУД" /Автоматизирана система за управление на делата/.Реална експлоатация на обмена на данни между информационната система на съда АСУД и ядрото на ЕИСПП; РС Смолян е регистриран като потребител и ползва информация от Регистъра за банкови сметки и сейфове към БНБ във връзка с делата; по споразумение между НАП и ВСС, съдебни служители са регистрирани като крайни потребители да получават достъп на електронни услуги НАП, за получаване информация необходима във връзка с изпълнение разпоредбата на чл. 47, ал. 3 ГПК; правят се справки с данни от Регистъра на населението – Национална база данни "Население", на основание чл. 5, ал. 2 от Наредба № 14/18.11.2009 г. за реда и начина за предоставяне достъп на органите на съдебната власт до Регистъра на населението – Национална база данни "Население";
- Пощенски и куриерски услуги се извършват от: Български пощи" АД, „Еконт", „Спиди", „Европът", „Лео Експрес", „Рапидо", M&BM Express".

II.5. Криминогенни фактори, нива на престъпност

Отношение към натовареността на съдилищата имат и криминогенните фактори и нивата на престъпност в юрисдикцията на районния съд. РС Смолян не са предоставили информация за видовете криминогенни фактори.

---

[4] Базовите критерии са приети с Доклад „Значението на районните съдилища в структурата на съдебната система. Критерии за промяна на съдебната карта в районите съдилища.", приет от ВСС с решение по Протокол № 40/15.07.2015 г.

[5] Индексът за социално-икономическото развитие е изчислен в Доклад „Социално-икономически фактори и натовареност на районните съдилища", София, януари 2015, Център за изследване на демокрацията, д-р Тодор Галев

От РС определят нивото на престъпност на територията на ОДМВР – Смолян като ниско – едва 0,6 % от регистрираните в страната престъпления, които съотнесени към 100 хил. от населението са 453,5 престъпления при 1 078,4 средно за страната.

В структурата на криминалната престъпност доминиращи са общоопасните престъпления, което се превръща в устойчива тенденция за обслужваната територия през последните години. Характера на регистрираната икономическа престъпност - като водещи са документните престъпления (в предходни години доминиращи са били престъпленията в горското стопанство). Конвенционалната престъпност е в ниски граници, като за района не са характерни набезите и опустошаването на изоставени жилища и имоти.

II.6. Други

Наличие на правни и др. консултанти, медиатори

Въвеждането на алтернативен способи за разрешаване и предотвратяване на спорове и делата е изведено в Доклада по дейност 1.1. като препоръка, реализирането на която ще доведе до намаляване на случаите на сезиране на съдилищата. Развитието на алтернативните способи и в частност медиацията би дало възможност на страните да намерят решения, без да се налага непременно да се обръщат към съда. Наличието на правни консултанти в юрисдикцията на даден районен съд не може да бъде квалифицирано еднозначно: от една страна може да допринесе за разрешаването на даден спор извънсъдебно, но от друга да доведе до увеличаване на делата в съда.

В юрисдикцията на РС Смолян има регистрирани 155 адвоката, 4 адвокатски дружества, 1 адвокатско сдружение и 13 действащи медиатори.

Наличие, капацитет и вид на пенитенциарни заведения, РУ на МВР, арести и наличие на ГКПП в юрисдикцията на районния съд

Други показатели, които имат значение за запазването на седалището на районните съдилища в определено населено място са граничните райони, както и наличието на пенитенциарно заведение. Тези фактори влияят върху натовареността на отделните съдилища. В юрисдикцията на РС Смолян няма ГКПП, но има налична Регионална дирекция „Гранична полиция", пенитенциарно заведение - ЗО „Смолян" към Затвор Пловдив и Областна дирекция на МВР - Смолян.

III. Показатели за натовареност

За базов критерии за промяна на съдебната карта на районните съдилища, приет от ВСС[6] е и натовареността на районните съдилища, изчислена на база на обобщени статистически данни за пет годишен период и на база данни за натовареност по отделни видове граждански и наказателни дела.

Показателите по критерият за натовареност на районните съдилища са изчислени в доклада по дейност 1.3 „Анализ на състоянието на съдилищата и прокуратурите" на база обобщена статистическа информация за петгодишен период (2014 г.-2018 г.) за следните два основни елемента, чрез съпоставянето на които са формирани показателите:

[6] Базовите критерии са приети с Доклад „Значението на районните съдилища в структурата на съдебната система. Критерии за промяна на съдебната карта в районите съдилища.", приет от ВСС с решение по Протокол № 40/15.07.2015 г.

- брой на постъпилите и свършени дела по видове граждански и наказателни дела;
- щатна численост на магистратите.

Общо постъпили дела

Предоставените данни показват, че РС Смолян има леко намаление в годините на общо постъпили дела през изследвания период /от 2312 през 2014 г. до 2105 през 2018 г./.

Районни съдилища в окръжен район Смолян	Общ брой постъпили граждански и наказателни дела				
	2014	2015	2016	2017	2018
РС - Смолян	2 312	2 108	2 107	2 337	2 105
РС - Девин	632	573	708	703	756
РС - Златоград	481	548	524	590	482
РС - Мадан	646	588	616	642	587
РС - Чепеларе	478	383	419	535	463

Численост на магистратите

Видно от данните, за РС Смолян през първите две години 2014 г. и 2015 г. числеността на магистратите остава непроменена- 6, но през 2017 г. и 2018 г. броят е 5 или с 1 по-малко в сравнение с началото на изследвания период.

Районни съдилища в окръжен район Смолян	Численост на магистратите				
	2014	2015	2016	2017	2018
РС - Смолян	6	6	5	5	5
РС - Девин	2	2	2	2	2
РС - Златоград	2	2	2	2	2
РС - Мадан	2	2	2	2	2
РС - Чепеларе	2	2	2	2	2

Командировани магистрати от и към РС, дежурства и извънреден труд

По данни на РС Смолян за изследвания период, от РС Смолян всяка година са били командировани съдии за разглеждане на дела в др. съдилища, като в таблицата по години са посочени брой командировки. Няма данни за времетраенето на командировките.

	2014 г.	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.
Брой командировани съдии от РС Смолян за разглеждане на дела в др. съдилища	4	15	6	5	6

Забележка: Съдиите от Районен съд – Смолян се командироват за разглеждане на дела в други съдилища в съдебния район от председателят на Окръжен съд – Смолян. Информацията е от наличните заповеди в кадровите досиета в РС Смолян.

По данни на РС Смолян за периода 2014 – 2018г. всяка година е имало командировани съдии с цел семинари и обучения, като през 2014 г. са били командировани 7 съдии, а през следващите години между 1 и 4 съдии.

	2014 г.	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.
Брой командировки на съдии за семинари и обучения	7	4	2	1	3

Проведени конкурси за назначаване на магистрати за петгодишен период

По данни на РС Смолян през последните пет години няма проведени конкурси за назначаване на магистрати.

Съдебни служители

В Районен съд - Смолян работят 21 съдебни служители, от които 18 съдебни служители в специализирана администрация и 3 съдебни служители в обща администрация, както следва:

Специализирана администрация:

Ръководни длъжности – 2 щатни бройки: административен секретар, който съвместява функциите и на съдебен статистик и главен счетоводител;

Завеждащ Деловодство – 1 щатна бройка, изпълняващ функциите и на отдел „Архив";

Служба „Съдебни секретари" – 5 щатни бройки, както следва:

- Съдебен секретар – 1 щатна бройка, изпълняващ функциите на завеждащ РКИ;
- Съдебен секретар – 4 щатни бройки;

Служба „Съдебно деловодство" – 7 щатни бройки, както следва:

- Съдебен деловодител – 1 щатна бройка, изпълняващ функциите на отдел „Бюро съдимост";
- Съдебен деловодител – 2 щатни бройки, изпълняващи функциите на отдел „Съдебно-изпълнителна служба", като един от тях съвместява дейността на домакин;
- Съдебен деловодител – 2 щатни бройки, изпълняващи функциите на Гражданско деловодство;
- Съдебен деловодител – 2 щатни бройки, изпълняващи функциите на Наказателно деловодство;

Технически длъжности – 3 щатни бройки, както следва:

- 1 щатна бройка шофьор, съвместяващ функциите и на работник по поддръжка;
- 1 щатна бройка куриер;
- 1 щатна бройка хигиенист.

Обща администрация:

Експертни длъжности – 3 щатни бройки:

- 1 щатна бройка системен администратор;
- 1 щатна бройка служител в отдел „Човешки ресурси", който съвместява функции на касиер и служител по сигурността;
- 1 щатна бройка счетоводител съдебно изпълнение.

Не се очакват промени, поради пенсиониране или друго.

Съдия по вписванията, държавен съдебен изпълнител /ДСИ/, нотариуси, ЧСИ

Районен съд Смолян е предоставил информация за 4 бр. действащи нотариуси в района и 4 действащи ЧСИ.

Бюро „Съдимост"

	2014 г.	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.
Брой издадени свидетелства за съдимост	4665	4894	5117	4867	3645
Брой издадени справки	3369	3909	4128	3911	4170

Съдебни заседатели и вещи лица:

Броят на съдебните заседатели по предоставени данни от РС Смолян към 17.01.2020 г. за Община Смолян е 20, а за Община Баните – 2.

Платените разходи за съдебни заседатели, включително и пътни разноски за 5-годишен период и за вещи лица са както следва:

	2014 г.	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.
Платени разходи за съдебни заседатели, включително и пътни разноски за 5-годишен период	1089	819	1683	2563	3847
Платени разходи за вещи лица	6450	7696	7723	7122	4788

1. Показател „Брой постъпили и свършени дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г."

В първия от показателите за натовареност на районните съдилища е изчислен общия брой на постъпилите дела (граждански и наказателни) на един магистрат по щат за изследвания период. Данните за РС Смолян показват тенденция за увеличаване на общия брой постъпили дела на един магистрат по щат от 385,3 общо постъпили дела през 2014 г. на 421 през 2018 г., като средния брой постъпили за периода 409,3 е малко под средния брой за всички РС в страната /436,4/. На ниво окръжен район РС Смолян е с най-висок среден общ брой постъпили граждански и наказателни дела на един магистрат.

Районни съдилища в окръжен район Смолян	Общ брой постъпили граждански и наказателни дела на 1 магистрат по щат

	2014	2015	2016	2017	2018	средно
РС - Смолян	385,3	351,3	421,4	467,4	421,0	409,3
РС - Чепеларе	239,0	191,5	209,5	267,5	231,5	227,8
РС - Златоград	240,5	274,0	262,0	295,0	241,0	262,5
РС - Мадан	323,0	294,0	308,0	321,0	293,5	307,9
РС - Девин	316,0	286,5	354,0	351,5	378,0	337,2
Средно за всички РС в страната	**393.7**	**425.3**	**430.8**	**477.5**	**454.6**	**436.4**

Общият брой на свършените дела на един магистрат по щат на годишна база за РС Смолян следват статистиката на общо постъпилите дела - РС Смолян и тук се наблюдава леко увеличение от 389,5 свършени дела през 2014г. на 418,2 през 2018 г. и се движи малко под средния брой свършени дела на 1 магистрат по щат за страната /средно 408,6 дела за РС Смолян срещу средно 433,6 за страната/. На ниво окръжен район РС Смолян е с най-висок среден общ брой свършени граждански и наказателни дела на един магистрат.

Районни съдилища в окръжен район Смолян	Общ брой свършени граждански и наказателни дела на 1 магистрат по щат					
	2014	2015	2016	2017	2018	средно
РС - Смолян	389,5	349,5	426,6	459,4	418,2	408,6
РС - Чепеларе	247,0	183,0	213,5	260,0	231,5	227,0
РС - Златоград	256,0	260,0	267,5	281,5	236,5	260,3
РС - Мадан	322,5	298,0	300,0	316,0	305,0	308,4
РС - Девин	317,5	298,5	342,5	356,0	372,5	337,4
Средно за страната	**403,9**	**424,1**	**425,9**	**469,2**	**444,8**	**433,6**

2. Показател „Относителен дял на гражданските дела към общо постъпили и свършени на годишна база за периода 2014-2018 г."

Относителният дял на постъпилите гражданските дела спрямо общия брой постъпили дела средно за страната за изследвания период варира в порядъка от 68 до 72 процента. В следващата таблица е показан този относителен дял на ниво окръжен район Смолян. Конкретно за РС Смолян данните показват, че се движи под средните за страната /54,7% за 2014, 55,5% за 2015, 58,7 % 2016 г., 65,3% за 2017 и 67,2% 2018 г./, средно за РС Смолян 60,3 % и средно за страната 69,7%.

Районни съдилища в окръжен район Смолян	Дял на гражданските дела към общо постъпилите дела					
	2014	2015	2016	2017	2018	средно
РС – Смолян	54,7%	55,5%	58,7%	65,3%	67,2%	60,3 %
РС Девин	72,2%	68,2%	60,3%	70,0%	68,4%	67,8%
РС - Чепеларе	57,9%	53,5%	54,9%	59,6%	54,4%	56,1%
РС - Златоград	68,4%	68,2%	64,5%	73,6%	75,9%	70,1%
РС - Мадан	61,8%	59,5%	60,1%	72,9%	77,7%	66,4%
Средно за всички РС в страната	**68.6%**	**69.0%**	**67.1%**	**72.0%**	**72.0%**	**69.7%**

По отношение на дела граждански дела към общия брой свършени дела - РС Смолян се движи отново под средните проценти за страната – средно за периода 60,2% за Смолян при среден за страната за периода 2014-2018 г. – 69,2%.

Районни съдилища в окръжен район Смолян	Дял на гражданските дела към общо свършените дела					
	2014	2015	2016	2017	2018	средно
РС – Смолян	54,7%	55,6%	58,3%	65,2%	67,5%	60,2
РС Девин	73,5%	66,7%	62,6%	68,0%	67,2%	67,6
РС - Чепеларе	58,3%	54,9%	54,3%	59,4%	55,3%	56,5
РС - Златоград	69,1%	67,1%	64,1%	74,6%	74,2%	69,8
РС - Мадан	61,4%	58,9%	60,3%	72,2%	76,3%	65,8
Средно за всички РС в страната	**68.4%**	**68.4%**	**66.6%**	**71.2%**	**71.6%**	**69.2%**

3. Показател „Брой постъпили и свършени граждански дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г."

Настоящият показател отразява общия брой постъпили и свършени граждански дела, които се падат на един магистрат по щат от РС, като е разгледана тенденцията за петгодишен период (2014-2018 г.). За РС Смолян данните показват, че броя на постъпили граждански дела на 1 магистрат по щат се увеличават в годините, но средната стойност за РС Смолян /248,2 постъпили граждански дела на един магистрат/ е под средната стойност за районните съдилища /304.8/.

Районни съдилища в окръжен район Смолян	Брой постъпили граждански дела (общо) на 1 магистрат по щат					
	2014	2015	2016	2017	2018	средно
РС – Смолян	210,8	195,0	247,4	305,2	282,8	248,2
РС - Девин	228,0	195,5	213,5	246,0	258,5	228,3
РС - Чепеларе	138,5	102,5	115,0	159,5	126,0	128,3
РС - Златоград	164,5	187,0	169,0	217,0	183,0	184,1
РС - Мадан	199,5	175,0	185,0	234,0	228,0	204,3
Средно за всички РС в страната	**270.2**	**293.3**	**289.2**	**344.0**	**327.1**	**304.8**

По отношение на свършените граждански дела за РС Смолян данните показват аналогични нива като при постъпилите граждански дела – под средната стойност за районните съдилища – 247,5 за РС Смолян при средно 300,5 за РС в страната.

Районни съдилища в окръжен район Смолян	Брой свършени граждански дела (общо) на 1 магистрат по щат					
	2014	2015	2016	2017	2018	средно
РС – Смолян	213,0	194,2	248,8	299,4	282,2	247,5
РС - Девин	233,5	199,0	214,5	242,0	250,5	227,9
РС - Чепеларе	144,0	100,5	116,0	154,5	128,0	128,6

РС - Златоград	177,0	174,5	171,5	210,0	175,5	181,7
РС - Мадан	198,0	175,5	181,0	228,0	233,0	203,1
Средно за всички РС в страната	**276.1**	**290.5**	**283.5**	**334.2**	**318.4**	**300.5**

3.1. Показател – постъпили и свършени граждански дела на един магистрат по вид дела за РС Смолян

Настоящия показател показва постъпили и свършени граждански дела по вид – искови, частни и заповедни производства на 1 магистрат по щат, като данните показват, че РС Смолян се движи под средните стойности по трите вида граждански дела /постъпили: искови 77,5 дела срещу средна стойност за РС 87,1; ЧГД 32,5 срещу средна стойност 31,1 и ЗП 138,3 срещу средна стойност 186,6; свършени: искови 77,2 срещу средна стойност 84,2, ЧГД 32,0 срещу средна стойност 30.4 и ЗП 138,3 срещу 185,9 средна стойност/.

Вид граждански дела	Брой постъпили граждански дела по вид на 1 магистрат по щат за РС Смолян					
	2014	2015	2016	2017	2018	средно
Искови производства	68,3	59,7	75,2	89,2	95,0	77,5
Средно искови производства	**86,6**	**85,3**	**80,8**	**82,2**	**100,7**	**87,1**
Частни граждански дела /ЧГД/	22,3	23,5	30,0	44,8	41,8	32,5
Средно ЧГД	**23.8**	**26.1**	**30.1**	**39.8**	**35.5**	**31.1**
Заповедни производства /ЗП/	120,2	111,8	142,2	171,2	146,0	138,3
Средно ЗП	**159,8**	**181,8**	**178,3**	**222,0**	**191,0**	**186,6**

Вид граждански дела	Брой свършени граждански дела по вид на 1 магистрат по щат за РС Смолян					
	2014	2015	2016	2017	2018	средно
Искови производства	71,7	61,0	72,0	85,2	96,0	77,2
Средно искови производства	**90,7**	**85,2**	**77,2**	**77,1**	**90,9**	**84,2**
Частни граждански дела /ЧГД/	22,2	22,8	31,0	43,6	40,6	32,0
Средно ЧГД	**23.7**	**25.0**	**29.2**	**38.8**	**35.5**	**30.4**
Заповедни производства /ЗП/	119,2	110,3	145,8	170,6	145,6	138,3
Средно ЗП	**161,6**	**180,3**	**177,1**	**218,3**	**192,1**	**185,9**

4. Показател „Брой постъпили и свършени наказателни дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г."

Настоящият показател отразява общия брой постъпили и свършени наказателни дела, които се падат на един магистрат по щат от РС, като е разгледана тенденцията за петгодишен период (2014-2018 г.). За РС Смолян данните показват, че броя на постъпили наказателни дела на 1 магистрат по щат се променя непоследователно в годините, но средната стойност за РС Смолян/161,0 постъпили наказателни дела на един магистрат/ е над средната стойност за районните съдилища /131,6/.

Районни съдилища в окръжен район Смолян	Брой постъпили наказателни дела (общо) на 1 магистрат по щат					
	2014	2015	2016	2017	2018	средно
РС - Златоград	76,0	87,0	93,0	78,0	58,0	78,4
РС - Чепеларе	100,5	89,0	94,5	108,0	105,5	99,5
РС - Мадан	123,5	119,0	123,0	87,0	65,5	103,6
РС - Девин	88,0	91,0	140,5	105,5	119,5	108,9
Средно за всички РС в страната	**123,6**	**132,0**	**141,5**	**133,5**	**127,5**	**131,6**
РС - Смолян	174,5	156,3	174,0	162,2	138,2	161,0

По отношение на свършените наказателни дела за РС Смолян данните показват аналогични нива като при постъпилите наказателни дела – доста над средната стойност за районните съдилища – 161,1 за РС Смолян при средно 133,1 за РС в страната.

Районни съдилища в окръжен район Смолян	Брой свършени наказателни дела (общо) на 1 магистрат по щат					
	2014	2015	2016	2017	2018	средно
РС- Смолян	176,5	155,3	177,8	160,0	136,0	161,1
РС - Златоград	79,0	85,5	96,0	71,5	61,0	78,6
РС - Чепеларе	103,0	82,5	97,5	105,5	103,5	98,4
РС - Мадан	124,5	122,5	119,0	88,0	72,5	105,3
РС - Девин	84,0	99,5	128,0	114,0	122,0	109,5
Средно за всички РС в страната	**127,8**	**133,9**	**142,4**	**135,0**	**126,4**	**133,1**

4.1. Показател – постъпили и свършени наказателни дела на един магистрат по вид дела

Настоящия показател показва постъпили и свършени наказателни дела по вид – НОХД и НЧХД, АНХД и ЧНД на 1 магистрат по щат, като данните показват, че РС Смолян се движи под и над средните стойности по трите вида наказателни дела /НОХД и НЧХД 25,5 дела срещу средна стойност за РС 30; АНХД 36,7 малко под средната стойност 39,9 и ЧНД 98,9 дела – над средната стойност 61,7/.

Вид наказателни дела	Брой постъпили наказателни дела по вид на 1 магистрат по щат за РС Смолян					
	2014	2015	2016	2017	2018	средно
НОХД и НЧХД	20,3	20,2	27,2	32,8	27,0	25,5
Средно НОХД и НЧХД	**33,1**	**30,4**	**31,4**	**28,3**	**27,0**	**30,0**
АНХД	38,2	28,3	35,8	46,8	34,2	36,7
Средно АНХД	**44,3**	**38,4**	**38,5**	**40,4**	**38,1**	**39,9**
ЧНД	116,0	107,8	111,0	82,6	77,0	98,9
Средно ЧНД	**46,2**	**63,3**	**71,6**	**64,9**	**62,4**	**61,7**

По отношение на свършените наказателни дела по вид за РС Смолян данните показват аналогични нива като при постъпилите наказателни дела по вид – при НОХД и НЧХД 25,4 дела – движи се под средна стойност за РС 30,7; АНХД 36,8 малко под средната стойност 40,8 и ЧНД 99,0 дела – над средната стойност 61,7/.

Вид наказателни дела	Брой свършени наказателни дела по вид на 1 магистрат по щат за РС Смолян					
	2014	2015	2016	2017	2018	средно
НОХД и НЧХД	19,5	20,3	27,8	32,2	27,2	25,4
Средно НОХД и НЧХД	**34,1**	**31,1**	**31,9**	**28,8**	**27,4**	**30,7**
АНХД	41,0	27,2	38,6	45,6	31,4	36,8
Средно АНХД	**47,4**	**39,6**	**38,9**	**41,0**	**36,8**	**40,8**
ЧНД	116,0	107,8	111,4	82,2	77,4	99,0
Средно ЧНД	**46,3**	**63,2**	**71,6**	**65,1**	**62,2**	**61,7**

IV. Показатели по критерии „Административна структура"

При извършения преглед и анализ на реализираните през последните 10 години реформи на съдебни карти в държави-членки на ЕС, едни от основните критерии при анализа на състоянието на отделните типове съдебни институции са свързани със структурата на самата съдебна администрация. В тази връзка, за целите на анализа по дейност 1.3 бяха дефинирани няколко показатели, чрез които да бъде изследвано текущото състояние и да бъде оценена административната структура. Данните за показателите са към 31.12.2018 г.

1. Показател "Численост на администрацията (обща и специализирана) спрямо броя магистрати в районния съд"

Показателят е ключов във връзка с анализа на възможностите за оптимизиране на структурата на районните съдилища. Той отчита съотношението на броя на служителите в администрацията на районния съд, спрямо броя магистрати в съответния съд.

Поради различията в дейностите, извършвани от общата и специализираната администрация при РС, а именно че общата администрация обслужва съдът като самостоятелно юридическо лице, а специализираната администрация е предназначена само за специализираната правосъдна дейност, за целите на настоящия показател съотношението магистрати/администрация е разделено на магистрати/обща администрация и магистрати/специализирана администрация.

Средно на 1 съдия от районен съд в областните центрове се падат по 2,35 служители специализирана администрация и 0,50 служители обща администрация. По този показател РС Смолян е малко над средната стойност за районните съдилища в областните центрове или 2,60 служители в специализираната администрация на 1 съдия и 1,60 служители в обща администрация на един съдия.

2. Показател „Брой магистрати спрямо броя на населението, обхванато от съответния районен съд"

Докладът „Значението на районните съдилища в структурата на съдебната система. критерии за промяна в съдебната карта на районните съдилища"[7], приет от ВСС с решение по Протокол № 40/15.07.2015 г. препоръчва да се обмисли възможността за определяне на норма, която да отразява съответствие на определен брой на населението към един брой съдия в районен съд, като предложението е да се определи съотношение на 10 000 души население – 1 съдия. Тази норма, наред с другите критерии, отчитащи спецификите на правораздавателния процес следва да бъде използвана при определяне на броя на съдиите в РС.

Пример за подобен подход при определяне на съотношение между население и щатна единица за служител съществува в чл. 10, ал. 1 от Закона за нотариусите и нотариалната дейност и в чл. 8 от Закона за частните съдебни изпълнители. В чл. 10, ал. 1 от ЗННД се приема, че на 10 000 жители в определен район се открива едно място за нотариус, а в чл. 8 от ЗЧСИ се утвърждава, че в определен район се открива едно място за частен съдебен изпълнител на 30 000 жители.

Към края на 2018 г., средния брой магистрати в районните съдилища в страната е 1,4 щ. бр. на 10 000 жители население. За РС Смолян стойността е малко под средната или 1,2 щ. бр. на 10 000.

V. Показатели за ефективност

Показателите за ефективност, по които в настоящия доклад са представени данни за РС Смолян са разработени в изпълнение на анализите по дейност 1.3. от проекта и се базират на данни към 31.12.2018 г.

1. Показател „Брой свършени спрямо броя входящи дела на годишна база"

Докладът на Съвета на Европа „Европейски съдебни системи - Ефективност и качество на правосъдието" от 2018 г.[8] разглежда т.нар. „степен на разчистване" или на англ. Clearance Rate (CR) като основен показател за ефективност и качество на дейността на съдилищата и прокуратурата в общоевропейски мащаб. Този показател е просто съотношение, получено чрез разделяне на броя на разрешените дела на броя на входящите дела през съответния период, изразено в процент.

$$CR\ (\%) = \frac{\text{Бр. свършени дела през годината}}{\text{Бр. постъпили дела през годината}} \times 100$$

В случаите, когато стойностите на показателя са близки до 100%, това показва способността на съда да разрешава приблизително толкова дела, колкото е броят на входящите дела за дадения период от време. В случаите, при които стойностите на показателя са над 100%, това показва способността на съда да разрешава повече случаи от получените, като по този начин намалява броя на висящите дела в края на периода на измерване.

По същество степента на „разчистване" показва как съдът или съдебната система се справят с притока на дела. Той позволява сравнения, дори когато параметрите на разглежданите случаи в различните съдилища не са идентични.

Средно за страната показателя има следните стойности: 97,35% за граждански дела, 99,14% за наказателни дела, 97,85% - общо за всички дела. За РС Смолян „степента на

[7] http://www.vss.justice.bg/root/f/uploads/files/Doklad-sadebna-karta[1].pdf
[8] https://rm.coe.int/rapport-avec-couv-18-09-2018-en/16808def9c

разчистване" е 99,79% за граждански дела, 98,41% за наказателни дела, 99,33% - общо за всички дела.

2. Показател „Време за разглеждане на едно дело"

Показателят „Време за разглеждане на едно дело" измерва теоретичното време, необходимо за решаване на едно дело (гражданско или наказателно) в съда с оглед на текущия темп на работа на районните съдилища.

Според доклада на Съвета на Европа „Европейски съдебни системи - Ефективност и качество на правосъдието" от 2018 г., времето за разглеждане /Disposition Time (DT)/ на едно дело се изчислява чрез разделяне на броя на висящите дела в края на наблюдавания период на броя на разрешените дела в същия период, умножен по 365 (дни в годината):

$$\text{DT (дни)} = \frac{\text{Бр. висящи дела в края на годината}}{\text{Бр. свършени дела през годината}} \times 365$$

Преобразуването в дни улеснява проследяването на връзката между висящи и разрешени дела в рамките на даден период, в случая календарна година. Показателят е подходящ за оценка на съдебната ефективност с оглед на установените стандарти за продължителността на съдебни производства.

За отбелязване е, че този показател не изчислява средното време, необходимо за разглеждане на дело, а представя теоретична оценка на времето, необходимо за обработка на висящи дела.

Средно за страната показателя има следните стойности: 79,8 дни за граждански дела, 58,2 дни за наказателни дела, 73,7 дни - общо за всички дела. За РС Смолян „времето за разглеждане" е 47,6 дни за граждански дела, 31,7 дни за наказателни дела, 42,4 дни - общо за всички дела.

3. Показател, отразяващ процента свършени дела със съдебен акт по същество

Показателят отразява процента на делата, приключили със съдебен акт по същество спрямо общия брой на свършилите дела в съответния районен съд. Изчислява се по формулата:

$$SA\ (\%) = \frac{\text{Бр. свършени дела с акт по същество}}{\text{Общ брой свършени дела}} \times 100$$

При него също не се отчитат съществени елементи като: сложност на делото, причини за прекратяването му и др. и в този смисъл също не би могъл да се разглежда самостоятелно и да бъде сам по себе си основание за вземане на решение за преструктуриране на даден районен съд.

Средно за страната показателя има следните стойности: 87,3% граждански дела, приключили със съдебен акт по същество, 78,5% наказателни дела, приключили със съдебен акт по същество. За РС Смолян 86,0% граждански дела, приключили със съдебен акт по същество, 81,8% наказателни дела, приключили със съдебен акт по същество.

VI. Показатели за ефикасност

За целите на анализа по дейност 1.3, понятието „ефикасност" се използва за измерване на съотношението между вложените ресурси и постигнатите резултати от дейността на районните съдилища, като показателите за ефикасност, по които в настоящия

доклад са представени данни за РС са разработени в изпълнение на посочената дейност от проекта и се базират на данни към 31.12.2018 г.

Важно е да се уточни, че показателите за ефикасност следва да се разглеждат с известна доза условност що се отнася до съдебната система като цяло и резултатите от тях не следва да се абсолютизират поради факта, че правосъдието не е типична публична услуга.

1. Показател „Стойност на годишните разходи за единица резултат"

Чрез настоящия показател се цели да бъде определена „цената" на крайния резултат от дейността на всеки от районните съдилища, а именно броя разглеждани и свършени дела. Показателят е изчислен като сумата на общите отчетени към 31.12.2018 г. разходи е разделена на броя разглеждани/свършени дела.

Средногодишният разход на едно разглеждано дело за районните съдилища в областните центрове е в размер на 238 лева. По този показател за РС Смолян средногодишния разход за едно разглеждано дело е 472 лева.

Средногодишния разход за едно свършено дело за районните съдилища в областните центрове е в размер на 294 лева. По този показател за РС Смолян средногодишния разход за едно свършено дело е 526 лева.

2. Показател „Стойност на годишните разходи на един жител от населението"

Чрез измерването на този показател се цели определянето на цената за издръжка на районните съдилища спрямо населението, което е обхванато от дадения съдебен район на годишна база. Показателят се изчислява като сумата на отчетените към 31.12.2018 г. разходи за всеки от районните съдилища се раздели на броя на населението в съответния съдебен район. Колкото по-малка е стойността на годишните разходи на съда на един жител от населението, толкова дейността на РС е по-ефикасна и обратното. Показателят „Стойност на годишните разходи на един жител от населението" е предназначен да послужи единствено за ориентир при сравнителния анализ между районните съдилища. Резултатите от него не следва да се разглеждат изолирано от общата система от показатели за ефективност и ефикасност.

Осреднените годишни разходи на всички районни съдилища в областните центрове за 2018 г. е 19,90 лева на един жител от населението в съдебните райони, стойността по този показател за РС Смолян е 27,27 лева.

3. Показател „Съотношение между годишните приходи и разходи"

Този показател, макар и не съвсем типичен при изследване на ефикасността има за цел, макар и косвено да отчете връзката между резултатите от дейността на съдилищата и размера на събраните приходи. Ролята на този показател при оценката на ефикасността е незначителна.

Средно за районните съдилища в областните центрове, общо събраните приходи представляват 38,26 % от сумата на отчетените към 31.12.2018 г. разходи. Резултатите от анализа по този показател за РС Смолян показват 22,87%.

VII. Бюджет

Видно от бюджета на РС Смолян, разходите по §2 00 "Други възнаграждения и плащания на персонала през изследвания период са между 5 и 6,7% от общия бюджет, а разходите по § 10 00 "Издръжка" - между 4 и 4,8%.

Приходи/Разходи	2014	2015	2016	2017	2018
Общ бюджет	**1231541**	**1382867**	**1295259**	**1358503**	**1354434**
Общо разходи	**857350**	**884555**	**990570**	**1031081**	**1101736**
Общо приходи	**374 191**	**498 312**	**304 689**	**327 422**	**252 698**
Разходи по §2 00 "Други възнаграждения и плащания на персонала":	71 250	71 771	87 472	74 777	79 956
Разходи по § 10 00 "Издръжка"	50 759	65 855	63 179	63 806	57 841

Разходи за командировки по години

	2014 г.	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.
Разходи за командировки по години	2509	1387	1134	2656	1272

Видно от таблицата разходите за командировки през изследвания период са както следва: през 2014 г. те са 2509 лв., 2015 г. 1387 лв., 2016 г.- 1134 лв., увеличение през 2017 г. – 2656 лв. и в края на 2018 г. отново се наблюдава намаляване - 1272 лв.

Разходи за дежурства и извънреден труд

	2014 г.	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.
Разходи за дежурства в празнични и почивни	-	-	77	542	543
Разходи за извънреден труд	1307	1134	1314	1130	1124
Общо разходи	**1307**	**1134**	**1391**	**1672**	**1667**

Разходите за дежурства и извънреден труд на РС Смолян се запазват без особени промени за изследвания период, 2014г. 1307 лв. общо за двете пера, в края на 2018 г. 1667 лв.

VIII. Сграден фонд

Районен съд - Смолян се помещава в Съдебната палата на гр. Смолян. Разполага с 2 бр. съдебни зали. Помещенията на деловодство са разположени в 3 стаи /гражданко деловодство, наказателно деловодство и съдебно-изпълнително деловодство/ на първия етаж. На първия етаж са стаите на Бюро „Съдимост", на системния администратор, заедно с този на См. ОС. В стаи на втория етаж се помещават съдиите, адм. секретар и човешки ресурси, главен счетоводител, съдебни секретари, ДСИ. Съдията по вписвания е с изнесено работно място в сградата на Областния управител.

Сградата е публична държавна собственост и се стопанисва от Окръжен съд – Смолян.

Съгласно решение на ВСС по протокол № 38/14.12.2005 г. за разпределяне плащанията за стопанисване, текущ ремонт и издръжка на съдебните сгради, в които са настанени няколко ОСВ е съставен разпределителен протокол между Окръжен съд – Смолян, Районен съд – Смолян, Окръжна прокуратура – Смолян /и за Районна прокуратура – Смолян/ и Административен съд – Смолян.

Сградата се охранява от ОЗ „Охрана". Към Смолянски окръжен съд действа Програма „Спогодби", която за момента предлага безплатно провеждането на медиация. В Съдебната палата има офис на банка, книжарница, адвокатска стая.

IX. Обобщение, SWOT анализ, препоръки

В настоящата точка е представено обобщение на всички показатели и фактори за РС Смолян, като същото показва силните и слабите страни по фактори и показатели чрез сравнение в годините или чрез направено сравнение със средните стойности за всички районни съдилища за страната по съответния показател за изследвания период 2014-2018 г. или само за 2018 г.

Направеното обобщение е на база прилагане на разработените по дейност 1.4 аналитични инструменти и е основа за изготвяне на модели за оптимизация с обосновка за конкретни реорганизации и/или обединения на РС по места по предстоящата дейност 1.6 „Разработване на предложения за оптимизация на съдебната карта". В тази връзка, в настоящия доклад е направен SWOT анализ на силните и слабите страни на потенциални реорганизации и/или обединявания на ниво районен съд.

Задачата, да бъдат подробно изготвени предложения за оптимизиране на съдебната карта, в т.ч. предложения и обосновка за конкретни реорганизации и/или обединения по места е предмет на следващата дейност 1.6.[9]

Резултати - РС Смолян		
Социално-икономически и административно-териториални фактори/показатели		
Демографска структура на съответния район		
1.	Население, % население в селата	Наблюдава се намаление на общия брой население в юрисдикцията на РС Смолян – с 3217 души по-малко към края на 2018 г. /40 365 души/, в сравнение с края на 2014 г. /43 582/. Населението в селата е 32% към края на 2018 г.
2.	Безработни лица, коефициент на безработица, сезонна	*Няма предоставени данни за безработни лица и за коефициента на безработица.*

[9] Дейност 1.6. Разработване на предложения за оптимизация на съдебната карта. „Разработване на предложения за оптимизация на съдебната карта" въз основа на резултатите от Д1.1-Д1.5 и анализираните пилотни реорганизирани и/или обединени структури ще бъдат изготвени модели за оптимизация с обосновка за конкретни реорганизации и/или обединения на РС и РП по места, вкл. възможността за създаване на т.нар. обединен съд или обединена прокуратура. Всеки модел и прилежащата му рамка на план за реорганизация на съдебните структури на окръжно и апелативно ниво ще бъде оценен по силни и слаби страни; финансови, времеви и човешки ресурси; финансов анализ и прогнозна оценка за влиянието на предложения модел върху бюджета и ефикасността на съдебната система в дългосрочен план; оценка на въздействието на предложената промяна върху дейността на структурите на местно ниво (регионалните и местни власти и представители на други юридически професии).

	заетост	
3.	Активни стопански субекти	Броят на активните субекти в търговския регистър и регистър Булстат на територията на РС Смолян е 6102 или малко над средния брой за районен съд /5074/.
4.	Индекс на социално-икономическо развитие	Индексът на социално-икономическо развитие за РС Смолян е 7 по скалата от 1 до 10.
Географска структура на съответния район, свързаност		
1.	▪ %население в необлагодетелстван планински район ▪ км. до най близкия РС ▪ автобусни линии ▪ ж.п. връзки	▪ 100% население в необлагодетелстван планински район; ▪ 30 км. отдалеченост до най-близкия РС /Мадан/; ▪ налични са междуградски автобусни линии; ▪ няма ж.п. линии в юрисдикцията на РС Смолян;
2.	Свързаност	▪ от 2002 г. РС Смолян работи с "АСУД" /Автоматизирана система за управление на делата/.Реална експлоатация на обмена на данни между информационната система на съда АСУД и ядрото на ЕИСПП; ▪ РС Смолян е регистриран като потребител и ползва информация от Регистъра за банкови сметки и сейфове към БНБ във връзка с делата; • по споразумение между НАП и ВСС, съдебни служители са регистрирани като крайни потребители да получават достъп на електронни услуги НАП, за получаване информация необходима във връзка с изпълнение разпоредбата на чл. 47, ал. 3 ГПК; • правят се справки с данни от Регистъра на населението – Национална база данни "Население", на основание чл. 5, ал. 2 от Наредба № 14/18.11.2009 г. за реда и начина за предоставяне достъп на органите на съдебната власт до Регистъра на населението – Национална база данни "Население"; • Пощенски и куриерски услуги се извършват от: Български пощи" АД, „Еконт", „Спиди", „Европът", „Лео Експрес", „Рапидо", M&BM Express".
Криминална активност		
1.	Описание на криминогенните фактори	-
2.	Брой и вид престъпления	РС Смолян класифицират нивото на престъпност на територията на ОДМВР – Смолян като ниско – едва 0,6 % от регистрираните в страната престъпления, които съотнесени към 100 хил. от населението са 453,5 престъпления при 1 078,4 средно за страната. В структурата на криминалната престъпност доминиращи са общоопасните престъпления, което се превръща в устойчива тенденция за обслужваната територия през последните години. Характера на регистрираната икономическа престъпност -като водещи са документните престъпления (в предходни години доминиращи са били престъпленията в горското

		стопанство). Конвенционалната престъпност е в ниски граници, като за района не са характерни набезите и опустошаването на изоставени жилища и имоти.
	Други показатели	
1.	Наличие на ГКПП, пенитенциарни заведения, РУ на МВР, арести в юрисдикцията на РС	В юрисдикцията на РС Смолян няма ГКПП, но има паличка Регионална дирекция „Гранична полиция",о пенитенциарно заведение – ЗО „Смолян" към Затвор Пловдив и Областна дирекция на МВР - Смолян.
2.	Наличие на правни и др. консултанти, медиатори	В юрисдикцията на РС Смолян има регистрирани 155 адвоката, 4 адвокатски дружества, 1 адвокатско сдружение и 13 действащи медиатора.
	Натовареност	
1.	Общо постъпили дела и щатна численост на магистратите	Предоставените данни показват, че РС Смолян има леко намаление в годините на общо постъпили дела през изследвания период /от 2312 през 2014 г. до 2105 през 2018 г./.
2.	Командировани магистрати от и към РС, дежурства и извънреден труд	За изследвания период от РС Смолян всяка година са били командировани съдии за разглеждане на дела в др. съдилища. Броят на осъществените командировки е както следва: 2014 г. – 4, 2015 г. – 15, 2016 г. – 6, 2017 г. – 5 и 2018 г. – 6 командировки. По данни на РС Смолян за периода 2014 – 2018г. всяка година е имало командировани съдии с цел семинари и обучения, като през 2014 г. са били командировани 7 съдии, а през следващите години между 1 и 4 съдии.
3.	Проведени конкурси за назначаване на магистрати за петгодишен период	На територията на РС Смолян през последните пет години няма проведени конкурси за назначаване на магистрати.
4	Съдебни служители	В Районен съд – Смолян работят 21 съдебни служители, от които 18 съдебни служители в специализирана администрация и 3 съдебни служители в обща администрация. Не се очакват промени, поради пенсиониране или друго.
5	Съдия по вписванията, държавен съдебен изпълнител /ДСИ/ Нотариуси, частен съдебен изпълнител /ЧСИ/	Районен съд Смолян е предоставил информация за 4 бр. действащи нотариуси в района и 4 действащи ЧСИ.
6	Съдебни заседатели и вещи лица	Броят на съдебните заседатели по предоставени данни от РС Смолян към 17.01.2020 г. за Община Смолян е 20, а за Община Банпте – 2. Платените разходи за съдебни заседатели за периода 2014 г. – 2018 г. са 10 001 лева, а за вещите лица – 33 779 лева.
7	Бюро „Съдимост"	Работата, извършена от Бюро „Съдимост" за периода 2014 – 2018 г. е както следва: Издадени свидетелства за съдимост за периода – общо 23 188 броя. Издадени справки за периода – общо 19 487 броя.
	Показатели за натовареност	
1.	Показател „Брой	Данните за РС Смолян показват тенденция за

	постъпили и свършени дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г."	увеличаване на общия брой постъпили дела на един магистрат по щат от 385,3 общо постъпили дела през 2014 г. на 421 през 2018 г., като средния брой постъпили за периода 409,3 е малко под средния брой за всички РС в страната /436,4/. На ниво окръжен район РС Смолян е с най-висок среден общ брой постъпили граждански и наказателни дела на един магистрат. Общият брой на свършените дела на един магистрат по щат на годишна база за РС Смолян следват статистиката на общо постъпилите дела - РС Смолян и тук се наблюдава леко увеличение от 389,5 свършени дела през 2014г. на 418,2 през 2018 г. и се движи малко под средния брой свършени дела на 1 магистрат по щат за страната /средно 408,6 дела за РС Смолян срещу средно 433,6 за страната/. На ниво окръжен район РС Смолян е с най-висок среден общ брой свършени граждански и наказателни дела на един магистрат.
2.	Показател „Относителен дял на гражданските дела към общо постъпили и свършени на годишна база за периода 2014-2018 г."	Конкретно за РС Смолян относителния дял на граждански дела към общо постъпили дела се движи под средните за страната /54,7% за 2014, 55,5% за 2015, 58,7 % 2016 г., 65,3% за 2017 и 67,2% 2018 г./, средно за РС Смолян 60,3 % и средно за страната 69,7%. По отношение на дела граждански дела към общия брой свършени дела - РС Смолян се движи отново под средните проценти за страната – средно за периода 60,2% за Смолян при среден за страната за периода 2014-2018 г. – 69,2%.
3.	Показател „Брой постъпили и свършени граждански дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г."	За РС Смолян данните показват, че броя на постъпили граждански дела на 1 магистрат по щат се увеличават в годините, но средната стойност за РС Смолян /248,2 постъпили граждански дела на един магистрат/ е под средната стойност за районните съдилища /304.8/. По отношение на свършените граждански дела за РС Смолян данните показват аналогични нива като при постъпилите граждански дела – под средната стойност за районните съдилища – 247,5 за РС Смолян при средно 300,5 за РС в страната.
3.1.	Показател – постъпили и свършени граждански дела на един магистрат по вид дела	Смолян се движи под средните стойности по трите вида граждански дела /<u>постъпили:</u> искови 77,5 дела срещу средна стойност за РС 87,1; ЧГД 32,5 срещу средна стойност 31,1 и ЗП 138,3 срещу средна стойност 186,6; <u>свършени:</u> искови 77,2 срещу средна стойност 84,2, ЧГД 32,0 срещу средна стойност 30.4 и ЗП 138,3 срещу 185,9 средна стойност/.
4.	Показател „Брой постъпили и свършени наказателни дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г."	За РС Смолян данните показват, че броя на постъпили наказателни дела на 1 магистрат по щат се променя непоследователно в годините, но средната стойност за РС Смолян/161,0 постъпили наказателни дела на един магистрат/ е над средната стойност за районните съдилища /131,6/. По отношение на свършените наказателни дела за РС Смолян данните показват аналогични нива като при постъпилите наказателни дела – доста над средната стойност за районните съдилища – 161,1 за РС Смолян

		при средно 133,1 за РС в страната.
4.1.	Показател – постъпили и свършени наказателни дела на един магистрат по вид дела	РС Смолян се движи под и над средните стойности по трите вида наказателни дела /НОХД и НЧХД 25,5 дела срещу средна стойност за РС 30; АНХД 36,7 малко под средната стойност 39,9 и ЧНД 98,9 дела – над средната стойност 61,7/. По отношение на свършените наказателни дела по вид за РС Смолян данните показват аналогични нива като при постъпилите наказателни дела по вид – при НОХД и НЧХД 25,4 дела – движи се под средна стойност за РС 30,7; АНХД 36,8 малко под средната стойност 40,8 и ЧНД 99,0 дела – над средната стойност 61,7/.
Показатели по критерии Административна структура		
1.	Показател "Численост на администрацията (обща и специализирана) спрямо броя магистрати в районния съд"	Средно на 1 съдия от районен съд в областните центрове се падат по 2,35 служители специализирана администрация и 0,50 служители обща администрация. По този показател РС Смолян е малко над средната стойност за районните съдилища в областните центрове или 2,60 служители в специализираната администрация на 1 съдия и 1,60 служители в обща администрация на един съдия.
2.	Показател „Брой магистрати спрямо броя на населението, обхванато от съответния районен съд"	За РС Смолян стойността е малко под средната или 1,2 щ. бр. на 10 000, при средна за страната 1,4 щ. бр. на 10 000 жители население.
Показатели по критерии Ефективност		
1.	Показател „Брой свършени спрямо броя входящи дела на годишна база"	За РС Смолян „степента на разчистване" е 99,79% за граждански дела, 98,41% за наказателни дела, 99,33% - общо за всички дела. Средно за страната показателя има следните стойности: 97,35% за граждански дела, 99,14% за наказателни дела, 97,85% - общо за всички дела.
2.	Показател „Време за разглеждане на едно дело"	За РС Смолян „времето за разглеждане" е 47,6 дни за граждански дела, 31,7 дни за наказателни дела, 42,4 дни - общо за всички дела. Средно за страната показателя има следните стойности: 79,8 дни за граждански дела, 58,2 дни за наказателни дела, 73,7 дни - общо за всички дела.
3.	Показател, отразяващ процента свършени дела със съдебен акт по същество	За РС Смолян 86,0% граждански дела, приключили със съдебен акт по същество, 81,8% наказателни дела, приключили със съдебен акт по същество. Средно за страната показателя има следните стойности: 87,3% граждански дела, приключили със съдебен акт по същество, 78,5% наказателни дела, приключили със съдебен акт по същество.
Показатели по критерии Ефикасност		
1.	Показател „Стойност на годишните разходи за единица резултат"	Средногодишният разход на едно разглеждано дело за районните съдилища в областните центрове е в размер на 238 лева. По този показател за РС Смолян средногодишния разход за едно разглеждано дело е 472 лева.
		Средногодишния разход за едно свършено дело за районните съдилища в областните центрове е в размер на 294 лева. По този показател за РС Смолян

		средногодишния разход за едно свършено дело е 526 лева
2.	Показател „Стойност на годишните разходи на един жител от населението"	Осреднените годишни разходи на всички районни съдилища в областните центрове за 2018 г. е 19,90 лева на един жител от населението в съдебните райони, стойността по този показател за РС Смолян е 27,27 лева.
3.	Показател „Съотношение между годишните приходи и разходи"	Средно за районните съдилища в областните центрове, общо събраните приходи представляват 38,26 % от сумата на отчетените към 31.12.2018 г. разходи. Резултатите от анализа по този показател за РС Смолян показват 22,87%.
4.	Бюджет	Видно от бюджета на РС Смолян, разходите по §2 00 "Други възнаграждения и плащания на персонала през изследвания период са между 5 и 6,7% от общия бюджет, а разходите по § 10 00 "Издръжка" – между 4 и 4,8%.
5.	Разходи за командировки по години	Разходите за командировки на РС Смолян през изследвания период са както следва: през 2014 г. те са 2509 лв., 2015 г. 1387 лв., 2016 г.- 1134 лв., увеличение през 2017 г. – 2656 лв. и в края на 2018 г. отново се наблюдава намаляване - 1272 лв.
6.	Разходи за дежурства и извънреден труд	Разходите за дежурства и извънреден труд на РС Смолян се запазват без особени промени за изследвания период, 2014г. 1 307 лв. общо за двете пера, в края на 2018 г. 1 667 лв.
	Сграден фонд	
Районен съд - Смолян се помещава в Съдебната палата на гр. Смолян. Разполага с 2 бр. съдебни зали. Помещенията на деловодство са разположени в 3 стаи /гражданко деловодство, наказателно деловодство и съдебно-изпълнително деловодство/ на първия етаж. На първия етаж са стаите на Бюро „Съдимост", на системния администратор, заедно с този на См. ОС. В стаи на втория етаж се помещават съдиите, адм. секретар и човешки ресурси, главен счетоводител, съдебни секретари, ДСИ. Съдията по вписвания е с изнесено работно място в сградата на Областния управител. Сградата е публична държавна собственост и се стопанисва от Окръжен съд – Смолян. Съгласно решение на ВСС по протокол № 38/14.12.2005 г. за разпределяне плащанията за стопанисване, текущ ремонт и издръжка на съдебните сгради, в които са настанени няколко ОСВ е съставен разпределителен протокол между Окръжен съд – Смолян, Районен съд – Смолян, Окръжна прокуратура – Смолян /и за Районна прокуратура – Смолян/ и Административен съд – Смолян. Сградата се охранява от ОЗ „Охрана". Към Смолянски окръжен съд действа Програма „Спогодби", която за момента предлага безплатно провеждането на медиация. В Съдебната палата има офис на банка, книжарница, адвокатска стая.		

За идентифицирането на силните и слабите страни на потенциалните реорганизации и/или обединявания на ниво районен съд в рамките на дейността е приложен SWOT анализ.

- **Силни страни** – предимства и ползи на потенциална реорганизация;
- **Слаби страни** – недостатъците, идентифицираните проблеми при потенциална реорганизация.

СИЛНИ СТРАНИ	*СЛАБИ СТРАНИ*

• Изравняване на натовареността сред районните съдилища в страната • Постигане на равномерно натоварване на съдебните служители • По-добри възможности за бързо преодоляване на кризи, в следствие на неявяване на кандидати за магистрати в обявени конкурси • Оптимизиране на средствата за поддръжка на администрацията на съответния районен съд	• Необходимост от време и ресурси за осъществяване на потенциална реорганизация на ниво районен съд: - средства за информиране на обществеността; - време и средства за съставяне на план за реорганизация и изпълнението му; - време и средства за доизграждане на електронни връзки между съдилищата; • Липса на съгласие на заинтересованите страни при потенциална реорганизация

Препоръката, въз основа на настоящия доклад, е бъдеща реорганизация на РС Смолян да бъде обсъдена, след като бъдат разработени моделите за реорганизации на съдилищата и обосновката за конкретни реорганизации и/или обединения на РС по предстоящата дейност 1.6 „Разработване на предложения за оптимизация на съдебната карта".

Приложение

Попълнен въпросник от РС Смолян с приложен бюджет

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Доклад за районен съд Тополовград

в изпълнение на Дейност 1.5. „Изготвяне на детайлни доклади по места за реорганизация на съдебни структури " по Договор № ВСС–1212 от 31.01.2019 г. с предмет: „Предоставяне на консултантски услуги за оптимизиране на съдебната карта"

София,
март 2020 г.

Global Advisers

:о Договор № ВСС–1212 от 31.01.2019 г. с предмет: „Предоставяне на консултантски услуги за оптимизиране на съдебната карта", във връзка с изпълнението на ДБФП № BG05SFOP001-3.001-0001-C01 „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", финансиран по Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Съдържание

I. Въведение 2
II. Социално-икономически и административно-териториални показатели/фактори 2
II.1. Исторически данни 2
II.2. Демографска структура 2
II.3. Социална и икономическа активност на гражданите и стопанските субекти 3
II.4. Географска структура на съответния район и транспортна свързаност 4
II.5. Криминогенни фактори, нива на престъпност 5
II.6. Други 5
III. Показатели за натовареност 6
IV. Показатели по критерии „Административна структура" 12
V. Показатели за ефективност 13
VI. Показатели за ефикасност 15
VII. Бюджет 16
VIII. Сграден фонд 17
IX. Обобщение, SWOT анализ, препоръки 17
Приложения 23

I. Въведение

Съгласно изискванията на Възложителя, описани в техническата спецификация по настоящата обществена поръчка, Изпълнителят следва в рамките на Дейност 1.5. „Изготвяне на детайлни доклади по места за реорганизация и/или обединяване на съдебни структури" да приложи аналитичните инструменти, изработени по дейност 1.4 „Подбор на пилотни структури и разработка на аналитични инструменти" и да изготви детайлни доклади за функционирането на съответните структури.

Данните в настоящия доклад съдържат информация от дефинираните и изследвани показатели в рамките на дейност 1.3. по проекта: „Анализ на състоянието на съдилищата и прокуратурите", както и допълнителна информация, извлечена чрез прилагане на аналитичните инструменти, разработени и тествани по дейност 1.4 за периода 2014-2018 г.

За идентифицирането на силните и слабите страни на потенциалните реорганизации и/или обединявания на ниво районен съд, в рамките на дейността, е приложен SWOT анализ.

Като резултат от изпълнението на Дейност 1.5. е предвидено да бъдат изработени детайлни доклади за функционирането на реорганизираните и/или обединените структури – 10 пилотни районни съдилища и съответните им 10 районни прокуратури.

Настоящият анализ представя текущото състояние на районен съд Тополовград.

II. Социално-икономически и административно-териториални показатели/фактори

II.1. Исторически данни

До 1971 г. в Тополовград е имало Народен съд, от 1972 г. се преименува на районен съд. През м. май 1976 г. районният съд в Тополовград е закрит и дейността му се поема от Районен съд - Елхово. На основание Решение № 8 от 31.03.1981 г. на Държавния съвет на НР България /ДВ бр.44 от 1981 г./ за определяне на районите и седалищата се разкрива отново РС Тополовград, считано от юни 1981 г.

II.2. Демографска структура

По отношение на фактора „Демографска структура" са анализирани данни за петгодишен период 2014 - 2018 г. за брой население, % население в селата, както и механичен прираст на населението /разликата между броя на заселените и броя на изселените лица във и от всяко населено място през календарната година[1]/ или миграция. Част от избраните показатели са обусловени от приетите базови критерии за промяна на съдебната карта на районните съдилища от ВСС[2] и от направените заключения в доклада за значението на районните съдилища в структурата на съдебната система, а именно: „оптималният модел, който обяснява най-добре общия брой дела и може да се използва и за прогнозиране, е съставен от показателите „общ брой население", „брой кметства в юрисдикцията на съответния РС" и „дял на

[1] От 2007 година механичното движение на населението включва не само вътрешната миграция, а и движението на лицата към и от страната.

[2] Базовите критерии са приети с Доклад „Значението на районните съдилища в структурата на съдебната система. Критерии за промяна на съдебната карта в районите съдилища.", приет от ВСС с решение по Протокол № 40/15.07.2015 г.

населението, което живее в населено място на районен, окръжен или апелативен съд". Тук следва да се направи уточнението, че посочените критерии имат значение, от една страна за прогнозиране на общия брой дела, и от друга за определяне нивото на достъп до правосъдие[3].

Данните за населението в юрисдикцията на РС Тополовград за изследвания период са представени в таблицата по-долу:

Година		Показатели - демографска структура				
	Обхванати общини	Население				Миграция /вътрешна/
		Общо	в градовете	в селата	% насел. в селата	
2014	Тополовград	10572	5181	5391	51%	-126
2015	Тополовград	10625	5088	5537	52%	-120
2016	Тополовград	10357	4896	5371	52%	-104
2017	Тополовград	10081	4892	5189	51%	253
2018	Тополовград	9801	4811	4990	51%	-74

Източник: предоставени данни от РС Тополовград

Видно от представените данни, наблюдава се леко намаление на общия брой население в юрисдикцията на РС Тополовград – с 771 души по-малко към края на 2018 г., в сравнение с края на 2014 г. Характерно за РС Тополовград, е че населението в селата надвишава населението в града и е 51% към края на 2018 г.

II.3. Социална и икономическа активност на гражданите и стопанските субекти

Информацията по настоящия показател включва броя безработни лица и коефициент на безработица, обявени сезонни работни места, броя на активните субекти /търговски дружества, неправителствени организации, кооперации и др./, брой осигурени лица и др.

Безработни лица и коефициент на безработица

	Община	2014	2015	2016	2017	2018
Брой безработни лица	Тополовград	-	-	-	-	-
Коефициент на безработица	Тополовград	22,44%	21,68%	18,1%	13,6%	10,7%

През последните две изследвани години 2017 и 2018 г. се наблюдава сериозен спад на коефициента безработица в района на РС Тополовград /13,6% през 2017 г. и 10,7% през

[3] Достъп до правосъдие или достъп до съд е понятие, което подробно е развито от Европейския съд по правата на човека в Страсбург в практиката му по приложение на чл. 6, т. 1 от Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи. В делото Голдер9 се приема, че чл. 6 трябва да бъде тълкуван в светлината на следните два правни принципа: принципът, според който трябва да съществува възможност за отнасяне на една гражданска претенция до съдия - един от общопризнатите принципи на правото; и принципът на международното право, който забранява отказ от правосъдие. Правото на достъп до съд традиционно се разглежда от съда в Страсбург в неговите аспекти: достъп до съд – граждански дела, достъп до съд - наказателни дела и достъп до обжалване (достъп до съдебно апелативно производство).

2018 г./, в сравнение с 22,44% през 2014 г. Въпреки това, следва да се отбележи, че коефициента на безработица е доста висок, в сравнение със средния за страната към момента – 3,7%[4].

Стопански субекти – брой и вид дейност, осигурени лица

По данни от търговския регистър и регистър Булстат, броя на активните субекти в търговския регистър и регистър Булстат на територията на РС Тополовград е 420 или много под средния брой за районен съд /5074/. На таблицата са показани данни за брой активни субекти по брой осигурени от тях лица.

Общини	до 10 осигурени лица	11-20 осигурени лица	20-50 осигурени лица	50-100 осигурени лица	над 100 осигурени лица	Общо активни субекти
Тополовград	396	14	5	4	1	420

Източник: търговски регистър и регистър Булстат

Структуроопределящи отрасли на местната икономика са селското стопанство и преработващата промишленост. Основни подотрасли на преработващата промишленост в общината са машиностроителната, шивашката и хранително-вкусовата промишлености (хлебопроизводство и сладкарство). Добре развити са секторът на търговията и услугите, хотелиерството и ресторантьорството.

Индекс на социално-икономическо развитие

За базов критерии за промяна на съдебната карта на районните съдилища от ВСС[5] е приет и индекса на социално-икономическо развитие, като имащ отношение към общото пиво на достъп до правосъдие чрез нивото на социално-икономическо развитие на населените места, попадащи в юрисдикцията на даден районен съд[6]. Хипотезата на индекса е, че по-високата му стойност показва по-големи възможности за достъп до правосъдие на по-голяма част от населението, съответно по-ниските стойности на индекса показват по-малки възможности за достъп до правосъдие и следва да се имат предвид при промяна във функционално-териториалната структура на районните съдилища в страната, тъй като тази промяна може да доведе до потенциален положителен или отрицателен ефект върху социално-икономическото развитие на даден район. Индекса на социално-икономическо развитие за РС Тополовград е 4 по скалата от 1 до 10, като следва да се има предвид, че същия е изчислен към 2015 г.

П.4. Географска структура на съответния район и транспортна свързаност

Съгласно утвърдените базови критерии от ВСС, достъп до правосъдие се разбира и в географския смисъл, с оглед на това, че седалищата на съдилищата следва да са съобразени с възможността на гражданите да посетят сградата на съда при минимум време и пътни разходи.

Данните по отношение на тези показатели за РС Тополовград са следните:

---

[4] НСИ, https://www.nsi.bg

[5] Базовите критерии са приети с Доклад „Значението на районните съдилища в структурата на съдебната система. Критерии за промяна на съдебната карта в районните съдилища.", приет от ВСС с решение по Протокол № 40/15.07.2015 г.

[6] Индексът за социално-икономическото развитие е изчислен в Доклад „Социално-икономически фактори и натовареност на районните съдилища", София, януари 2015, Център за изследване на демокрацията, д-р Тодор Галев

- 2% население в необлагодетелстван планински район;
- 26 км. отдалеченост до най-близкия РС /Елхово/;
- 64 км. отдалеченост до РС в областния град /Ямбол/;
- налични са междуградски автобусни линии;
- няма ж.п. линии в юрисдикцията на РС;
- липса на електронни връзки между РС *Тополовград и други държавни, общински или съдебни институции;*
- пощенските услуги се предоставят от Български пощи[7]

II.5. Криминогенни фактори, нива на престъпност

Отношение към натовареността на съдилищата имат и криминогенните фактори и нивата на престъпност в юрисдикцията на районния съд. Сред криминогенните фактори за РС Тополовград са: безработица, нисък жизнен стандарт, ниска степен на образование и култура, липса на изградени трудови навици, неустойчива ценностна система, употреба на алкохол и др.

Видно от данните за регистрирани престъпления за периода 2014-2018 г., същите намаляват с около 34% през 2018 г. /102 престъпления/ спрямо 2014 г. /153 регистрирани престъпления/.

Вид престъпления	2014	2015	2016	2017	2018
Брой регистрирани престъпления	153	161	137	116	102
Брой разкрити престъпления	78	97	84	70	66

Източник: сайта на ОДМВР

II.6. Други

Наличие на правни и др. консултанти, медиатори

Въвеждането на алтернативен способи за разрешаване и предотвратяване на спорове и делата е изведено в Доклада по дейност 1.1. като препоръка, реализирането на която ще доведе до намаляване на случаите на сезиране на съдилищата. Развитието на алтернативните способи и в частност медиацията би дало възможност на страните да намерят решения, без да се налага непременно да се обръщат към съда. Наличието на правни консултанти в юрисдикцията на даден районен съд не може да бъде квалифицирано еднозначно: от една страна може да допринесе за разрешаването на даден спор извънсъдебно, но от друга да доведе до увеличаване на делата в съда.

В юрисдикцията на РС Тополовград има регистрирани 8 адвоката, няма информация за действащи медиатори.

Наличие, капацитет и вид на пенитенциарни заведения и наличие на ГКПП в юрисдикцията на районния съд

Други показатели, които имат значение за запазването на седалището на районните съдилища в определено населено място са граничните райони, както и наличието на

[7] В Община Тополовград има общо 10 пощенски станции. Една, обслужваща града и още 9 на територията на общината, разположени в част от селата. В гр. Тополовград има открит офис само на една куриерска служба /Еконт/, а останалите куриерски служби обслужват града и селата в общината по график в определени дни от седмицата.

пенитенциарно заведение. Тези фактори влияят върху натовареността на отделните съдилища. В юрисдикцията на РС Тополовград няма ГКПП и съответно пенитенциарно заведение.

III. Показатели за натовареност

За базов критерии за промяна на съдебната карта на районните съдилища, приет от ВСС[8] е и натовареността на районните съдилища, изчислена на база на обобщени статистически данни за пет годишен период и на база данни за натовареност по отделни видове граждански и наказателни дела.

Показателите по критерият за натовареност на районните съдилища са изчислени в доклада по дейност 1.3 „Анализ на състоянието на съдилищата и прокуратурите" на база обобщена статистическа информация за петгодишен период (2014 г.-2018 г.) за следните два основни елемента, чрез съпоставянето на които са формирани показателите:

- брой на постъпилите и свършени дела по видове граждански и наказателни дела;
- щатна численост на магистратите.

Общо постъпили дела

Предоставените данни показват, че РС Тополовград има увеличение в годините на общо постъпили дела през изследвания период /от 337 през 2014 г. до 604 през 2018 г./ при запазване на щата на магистратите през годините – 2-ма магистрати.

Районни съдилища в окръжен район Ямбол	Общ брой постъпили граждански и наказателни дела				
	2014	2015	2016	2017	2018
РС - Тополовград	337	443	455	533	604
РС - Елхово	1,978	1,556	1,337	1,452	1,511
РС - Ямбол	4,861	4,827	5,366	6,561	6,432

Численост на магистратите

Видно от данните, за РС Тополовград се запазва щата на магистратите през годините – 2-ма магистрати.

Районни съдилища в окръжен район Ямбол	Численост на магистратите				
	2014	2015	2016	2017	2018
РС - Тополовград	2	2	2	2	2
РС - Елхово	4	4	4	4	4
РС - Ямбол	14	14	14	14	14

[8] Базовите критерии са приети с Доклад „Значението на районните съдилища в структурата на съдебната система. Критерии за промяна на съдебната карта в районите съдилища.", приет от ВСС с решение по Протокол № 40/15.07.2015 г.

Командировани магистрати от и към РС, дежурства и извънреден труд

По данни на РС Тополовград за изследвания период няма командировани магистрати от и към РС, също така няма полагани дежурства и извънреден труд.

Проведени конкурси за назначаване на магистрати за петгодишен период

През 2015 г. е проведен конкурс за назначаване на административен ръководител и считано от 14.04.2015 г., съдия Иван Христов е встъпил в длъжност „Председател" на Районен съд – Тополовград. Няма неуспешно проведени конкурси, поради липсата на кандидати.

Съдебни служители

В Районен съд – Тополовград работят 10 съдебни служители, от които 4 съдебни служители в обща администрация: главен счетоводител и административен секретар /които са „Ръководни длъжности"/, чистач, работник „Поддръжка сгради" /огняр/ и 6 в специализирана администрация: съдебен деловодител – 3 лица /в т.ч. един съдебен деловодител СИС/, съдебен секретар – 2 лица и 1 призовкар.

През м. ноември 2020 г. предстои пенсиониране на съдебния деловодител, който е и служител по сигурността на информацията.

Административният секретар изпълнява и функциите на служба „Регистратура", на касиер, на статистик, личен състав. Замества при отсъствие деловодителя, изпълняващ функциите на „Бюро съдимост". Единият съдебен деловодител изпълнява функциите и на „Бюро съдимост" и на служба „Архив", извършва необходимите справки в ГРАО и НАП. Другият съдебен секретар е и служител по сигурността на информацията. Съдебният деловодител в Съдебно-изпълнителна служба изпълнява функциите на домакин, води книгата за приемане и отказ от наследство и книгата за веществени доказателства по делата.

Съдия по вписванията, държавен съдебен изпълнител /ДСИ/, нотариуси, ЧСИ

В Районен съд – Тополовград има един Съдия по вписванията и един ДСИ. В района има един действащ ЧСИ, нотариус - не.

Бюро съдимост:

Година	Брой издадени свидетелства за съдимост	Брой направени справки
2018 г.	1376	1662
2017 г.	1351	1499
2016 г.	1652	1626
2015 г.	1645	1766
2014 г.	1264	1566

Съдебни заседатели и вещи лица:

Броя на съдебните заседатели по общини за мандат 2016 г. -2019 г. е 20.

Платените разходи за съдебни заседатели, включително и пътни разноски за 5-годишен период са както следва:

Година	Платени разходи
2018 г.	984,40
2017 г.	973,98
2016 г.	230,46
2015 г.	566,96
2014 г.	320,26

Платените разходи за вещи лица:

Година	Платени разходи
2018 г.	2 236,88
2017 г.	1 959,36
2016 г.	2 102,53
2015 г.	3 291,32
2014 г.	3 654,60

1. Показател „Брой постъпили и свършени дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г."

В първия от показателите за натовареност на районните съдилища е изчислен общия брой на постъпилите дела (граждански и наказателни) на един магистрат по щат за изследвания период. Данните за РС Тополовград показват тенденция за увеличаване на общия брой постъпили дела на един магистрат по щат от 168 общо постъпили дела през 2014 г. на 302 през 2018 г., като средния брой постъпили за периода 237,2 е под средния брой за всички РС в страната /436,4/. В рамките на окръжния район РС Тополовград е с най-малък брой постъпили граждански и наказателни дела на 1 магистрат по щат.

Районни съдилища в окръжен район Ямбол	Общ брой постъпили граждански и наказателни дела на 1 магистрат по щат					
	2014	2015	2016	2017	2018	средно
РС - Тополовград	168.5	221.5	227.5	266.5	302.0	237.2
РС - Елхово	494.5	389.0	334.3	363.0	377.8	391.7
РС - Ямбол	347.2	344.8	383.3	468.6	459.4	400.7
Средно за всички РС в страната	**393.7**	**425.3**	**430.8**	**477.5**	**454.6**	**436.4**

Общия брой на свършените дела на един магистрат по щат на годишна база за РС Тополовград следват статистиката на общо постъпилите дела - РС Тополовград е с най-малък брой свършени граждански и наказателни дела на 1 магистрат по щат в рамките на окръжния район и се движи доста под средния брой свършени дела на 1 магистрат по щат за страната /средно 235.8 дела за РС Тополовград срещу средно 433,6 за страната/.

Районни съдилища в окръжен район Ямбол	Общ брой свършени граждански и наказателни дела на 1 магистрат по щат					
	2014	2015	2016	2017	2018	средно
РС - Тополовград	181.5	216.5	228.5	267.0	285.5	235.8

РС - Елхово	564.3	395.3	337.8	359.0	369.0	405.1
РС - Ямбол	350.7	349.3	379.5	468.9	453.2	400.3
Средно за всички РС в страната	**403,9**	**424,1**	**425,9**	**469,2**	**444,8**	**433,6**

2. Показател „Относителен дял на гражданските дела към общо постъпили и свършени на годишна база за периода 2014-2018 г."

Относителният дял на постъпилите граждански дела спрямо общия брой постъпили дела средно за страната за изследвания период варира в порядъка от 68 до 72 процента. В следващата таблица е показан този относителен дял на ниво окръжен район Ямбол. Конкретно за РС Тополовград данните показват, че се движи в процентите, средни за страната /60,2% за 2014, 67% за 2015 и 2016 г., и 72% за 2017 и 2018 г./.

Районни съдилища в окръжен район Ямбол	**Дял на гражданските дела към общо постъпилите дела**					
	2014	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Тополовград	60.2%	67.9%	67.3%	71.5%	72.0%	67.8%
РС - Елхово	32.1%	45.3%	46.1%	58.2%	62.6%	48.9%
РС - Ямбол	70.7%	70.9%	69.4%	74.3%	79.7%	73.0%
Средно за всички РС в страната	**68.6%**	**69.0%**	**67.1%**	**72.0%**	**72.0%**	**69.7%**

По отношение на дела граждански дела към общия брой свършени дела - РС Тополовград също се движи в процентите, средни за страната – средно за периода 67,9% за Тополовград при среден за страната за периода 2014-2018 г. – 69,2%.

Районни съдилища в окръжен район Ямбол	**Дял на гражданските дела към общо свършените дела**					
	2014	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Тополовград	58.4%	67.7%	67.6%	70.8%	75.0%	67.9%
РС - Елхово	29.2%	45.0%	46.2%	58.6%	63.3%	48.5%
РС - Ямбол	70.3%	71.1%	69.8%	74.3%	78.5%	72.8%
Средно за всички РС в страната	**68.4%**	**68.4%**	**66.6%**	**71.2%**	**71.6%**	**69.2%**

3. Показател „Брой постъпили и свършени граждански дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г."

Настоящият показател отразява общия брой постъпили и свършени граждански дела, които се падат на един магистрат по щат от РС, като е разгледана тенденцията за петгодишен период (2014-2018 г.). За РС Тополовград данните показват, че броя на постъпили граждански дела на 1 магистрат по щат се увеличават в годините, но средната стойност за РС Тополовград /162.6 постъпили граждански дела на един магистрат/ е доста под средната стойност за районните съдилища /304.8/.

Районни съдилища в окръжен район Ямбол	**Брой постъпили граждански дела (общо) на 1 магистрат по щат**

	2014	2015	2016	2017	2018	средно
РС - Тополовград	101.5	150.5	153.0	190.5	217.5	162.6
РС - Елхово	158.5	176.3	154.3	211.3	236.5	187.4
РС - Ямбол	245.4	244.6	266.1	348.0	366.1	294.0
Средно за всички РС в страната	**270.2**	**293.3**	**289.2**	**344.0**	**327.1**	**304.8**

По отношение на свършените граждански дела за РС Тополовград данните показват аналогични нива като при постъпилите граждански дела – доста под средната стойност за районните съдилища - 162 за РС Тополовград при средно 300.5 за РС в страната.

Районни съдилища в окръжен район Ямбол	**Брой свършени граждански дела (общо) на 1 магистрат по щат**					
	2014	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Тополовград	106.0	146.5	154.5	189.0	214.0	162.0
РС - Елхово	165.0	177.8	156.0	210.5	233.8	188.6
РС - Ямбол	246.4	248.5	264.9	348.4	355.6	292.8
Средно за всички РС в страната	**276.1**	**290.5**	**283.5**	**334.2**	**318.4**	**300.5**

3.1. Показател – постъпили и свършени граждански дела на един магистрат по вид дела

Настоящия показател показва постъпили и свършени граждански дела по вид – искови, частни и заповедни производства на 1 магистрат по щат, като данните показват, че РС Тополовград се движи около половината под средните стойности по трите вида граждански дела /постъпили: искови 39,3 дела срещу средна стойност за РС 87,1; ЧГД 12,7 срещу средна стойност 31,1 и ЗП 110,6 срещу средна стойност 186,6; свършени: искови 38,6 срещу средна стойност 84,2, ЧГД 12.9 срещу средна стойност 30.4 и ЗП 110,5 срещу 185,9 средна стойност/.

Вид граждански дела	**Брой постъпили граждански дела по вид на 1 магистрат по щат за РС Тополовград**					
	2014	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
Искови производства	30,5	40,0	43,5	41,5	41,0	39,3
Средно искови производства	**86,6**	**85,3**	**80,8**	**82,2**	**100,7**	**87,1**
Частни граждански дела /ЧГД/	11.5	7.5	9.5	15.0	20.0	12.7
Средно ЧГД	**23.8**	**26.1**	**30.1**	**39.8**	**35.5**	**31.1**
Заповедни производства /ЗП/	59,5	103,0	100,0	134,0	156,5	110,6
Средно ЗП	**159,8**	**181,8**	**178,3**	**222,0**	**191,0**	**186,6**

Вид граждански дела	**Брой свършени граждански дела по вид на 1 магистрат по щат за РС Тополовград**					
	2014	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
Искови производства	34,0	37,5	44,0	40,0	37,5	38,6
Средно искови производства	**90,7**	**85,2**	**77,2**	**77,1**	**90,9**	**84,2**
Частни граждански дела /ЧГД/	12.5	6.0	10.5	15.0	20.5	12.9

Средно ЧГД	23.7	25.0	29.2	38.8	35.5	30.4
Заповедни производства /ЗП/	59,5	103,0	100,0	134,0	156,0	110,5
Средно ЗП	161,6	180,3	177,1	218,3	192,1	185,9

4. Показател „Брой постъпили и свършени наказателни дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г."

Настоящият показател отразява общия брой постъпили и свършени наказателни дела, които се падат на един магистрат по щат от РС, като е разгледана тенденцията за петгодишен период (2014-2018 г.). За РС Тополовград данните показват, че броя на постъпили наказателни дела на 1 магистрат по щат се увеличават леко в годините, но средната стойност за РС Тополовград /74,6 постъпили наказателни дела на един магистрат/ е доста под средната стойност за районните съдилища /131,6/.

Районни съдилища в окръжен район Ямбол	Брой постъпили наказателни дела (общо) на 1 магистрат по щат					
	2014	2015	2016	2017	2018	средно
РС - Тополовград	67.0	71.0	74.5	76.0	84.5	74.6
РС - Ямбол	101.8	100.2	117.2	120.6	93.4	106.6
Средно за всички РС в страната	**123.6**	**132.0**	**141.5**	**133.5**	**127.5**	**131.6**
РС - Елхово	336.0	212.8	180.0	151.8	141.3	204.4

По отношение на свършените наказателни дела за РС Тополовград данните показват аналогични нива като при постъпилите наказателни дела – доста под средната стойност за районните съдилища – 73,8 за РС Тополовград при средно 133,1 за РС в страната.

Районни съдилища в окръжен район Ямбол	Брой свършенинаказателни дела (общо) на 1 магистрат по щат					
	2014	2015	2016	2017	2018	средно
РС - Тополовград	75,5	70,0	74,0	78,0	71,5	73,8
РС - Елхово	399,3	217,5	181,8	148,5	135,3	216,5
РС - Ямбол	104,3	100,8	114,6	120,6	97,6	107,6
Средно за всички РС в страната	**127,8**	**133,9**	**142,4**	**135,0**	**126,4**	**133,1**

4.1. Показател – постъпили и свършени наказателни дела на един магистрат по вид дела

Настоящия показател показва постъпили и свършени наказателни дела по вид – НОХД и НЧХД, АНХД и ЧНД на 1 магистрат по щат, като данните показват, че РС Тополовград се движи около и под средните стойности по трите вида наказателни дела /НОХД и НЧХД 29,8 дела срещу средна стойност за РС 30; АНХД 18,8 доста под средната стойност 39,9 и ЧНД 26 дела – доста под средната стойност 61,7/.

Вид наказателни дела	Брой постъпили наказателни дела по видна 1 магистрат по щат за РС Тополовград					
	2014	2015	2016	2017	2018	средно

НОХД и НЧХД	37,0	34,0	30,0	29,0	19,0	29,8
Средно НОХД и НЧХД	**33,1**	**30,4**	**31,4**	**28,3**	**27,0**	**30,0**
АНХД	11,0	11,5	22,0	12,0	37,5	18,8
Средно АНХД	**44,3**	**38,4**	**38,5**	**40,0**	**38,1**	**39,9**
ЧНД	19,0	25,5	22,5	35,0	28,0	26,0
Средно ЧНД	**46,2**	**63,3**	**71,6**	**64,9**	**62,4**	**61,7**

По отношение на свършените наказателни дела по вид за РС Тополовград данните показват аналогични нива като при постъпилите наказателни дела по вид – при НОХД и НЧХД 31,2,8 дела – движи се над средна стойност за РС 30,7; АНХД 16,9 доста под средната стойност 40,8 и ЧНД 25,7 дела – доста под средната стойност 61,7/.

Вид наказателни дела	Брой свършени наказателни дела по вид на 1 магистрат по щат за РС Тополовград					
	2014	2015	2016	2017	2018	средно
НОХД и НЧХД	43,0	33,5	30,5	29,0	20,0	31,2
Средно НОХД и НЧХД	**34,1**	**31,1**	**31,9**	**28,8**	**27,4**	**30,7**
АНХД	13,5	11,0	21,0	15,0	24,0	16,9
Средно АНХД	**47,4**	**39,6**	**38,9**	**41,0**	**36,8**	**40,8**
ЧНД	19,0	25,5	22,5	34,0	27,5	25,7
Средно ЧНД	**46,3**	**63,2**	**71,6**	**65,1**	**62,2**	**61,7**

IV. Показатели по критерии „Административна структура"

При извършения преглед и анализ на реализираните през последните 10 години реформи на съдебни карти в държави-членки на ЕС, едни от основните критерии при анализа на състоянието на отделните типове съдебни институции са свързани със структурата на самата съдебна администрация. В тази връзка, за целите на анализа по дейност 1.3 бяха дефинирани няколко показатели, чрез които да бъде изследвано текущото състояние и да бъде оценена административната структура. Данните за показателите са към 31.12.2018 г.

1. Показател "Численост на администрацията (обща и специализирана) спрямо брой магистрати в районния съд"

Показателят е ключов във връзка с анализа на възможностите за оптимизиране на структурата на районните съдилища. Той отчита съотношението на броя на служителите в администрацията на районния съд, спрямо броя магистрати в съответния съд.

Поради различията в дейностите, извършвани от общата и специализираната администрация при РС, а имено че общата администрация обслужва съдът като самостоятелно юридическо лице, а специализираната администрация е предназначена само за специализираната правосъдна дейност, за целите на настоящия показател съотношението магистрати/администрация е разделено на магистрати/обща администрация и магистрати/специализирана администрация.

Средно на 1 съдия от районен съд извън областните центрове се падат по 2,82 служители специализирана администрация и 1,18 служители обща администрация. По този показател РС Тополовград е над средната стойност за районните съдилища извън областните центрове или 2,81 служители в специализираната администрация на 1 съдия и 1,18 служители в обща администрация на един съдия.

2. Показател „Брой магистрати спрямо броя на населението, обхванато от съответния районен съд"

Докладът „Значението на районните съдилища в структурата на съдебната система, критерии за промяна в съдебната карта на районните съдилища"[9] приет от ВСС с решение по Протокол № 40/15.07.2015 г. препоръчва да се обмисли възможността за определяне на норма, която да отразява съответствие на определен брой на населението към един брой съдия в районен съд, като предложението е да се определи съотношение на 10 000 души население – 1 съдия. Тази норма, наред с другите критерии, отчитащи спецификите на правораздавателния процес следва да бъде използвана при определяне на броя на съдиите в РС.

Пример за подобен подход при определяне на съотношение между население и щатна единица за служител съществува в чл. 10, ал. 1 от Закона за нотариусите и нотариалната дейност и в чл. 8 от Закона за частните съдебни изпълнители. В чл. 10, ал. 1 от ЗННД се приема, че на 10 000 жители в определен район се открива едно място за нотариус, а в чл. 8 от ЗЧСИ се утвърждава, че в определен район се открива едно място за частен съдебен изпълнител на 30 000 жители.

Към края на 2018 г., средния брой магистрати в районните съдилища в страната е 1,4 щ. бр. на 10 000 жители население. За РС Тополовград стойността е 2,0 щ. бр. на 10 000.

V. Показатели за ефективност

Показателите за ефективност, по които в настоящия доклад са представени данни за РС Тополовград са разработени в изпълнение на анализите по дейност 1.3. от проекта и се базират на данни към 31.12.2018 г.

1. Показател „Брой свършени спрямо броя входящи дела на годишна база"

Докладът на Съвета на Европа „Европейски съдебни системи - Ефективност и качество на правосъдието" от 2018 г.[10] разглежда т.нар. „степен на разчистване" или на англ. Clearance Rate (CR) като основен показател за ефективност и качество на дейността на съдилищата и прокуратурата в общоевропейски мащаб. Този показател е просто съотношение, получено чрез разделяне на броя на разрешените дела на броя на входящите дела през съответния период, изразено в процент.

$$CR\ (\%) = \frac{\text{Бр. свършени дела през годината}}{\text{Бр. постъпили дела през годината}} \times 100$$

В случаите, когато стойностите на показателя са близки до 100%, това показва способността на съда да разрешава приблизително толкова дела, колкото е броят на входящите дела за дадения период от време. В случаите, при които стойностите на показателя са над 100%, това показва способността на съда да разрешава повече случаи

[9] http://www.vss.justice.bg/root/f/uploads/files/Doklad-sadebna-karta[1].pdf
[10] https://rm.coe.int/rapport-avec-couv-18-09-2018-en/16808def9c

от получените, като по този начин намалява броя на висящите дела в края на периода на измерване.

По същество степента на „разчистване" показва как съдът или съдебната система се справят с притока на дела. Той позволява сравнения, дори когато параметрите на разглежданите случаи в различните съдилища не са идентични.

Средно за страната показателя има следните стойности: 97,35% за граждански дела, 99,14% за наказателни дела, 97,85% - общо за всички дела. За ТС Тополовград „степента на разчистване" е 98,39% за граждански дела, 84,62% за наказателни дела, 94,54% - общо за всички дела.

2. Показател „Време за разглеждане на едно дело"

Показателят „Време за разглеждане на едно дело" измерва теоретичното време, необходимо за решаване на едно дело (гражданско или наказателно) в съда с оглед на текущия темп на работа на районните съдилищата.

Според доклада на Съвета на Европа „Европейски съдебни системи - Ефективност и качество на правосъдието" от 2018 г., времето за разглеждане /Disposition Time (DT)/ на едно дело се изчислява чрез разделяне на броя на висящите дела в края на наблюдавания период на броя на разрешените дела в същия период, умножен по 365 (дни в годината):

$$\text{DT (дни)} = \frac{\text{Бр. висящи дела в края на годината}}{\text{Бр. свършени дела през годината}} \times 365$$

Преобразуването в дни улеснява проследяването на връзката между висящи и разрешени дела в рамките на даден период, в случая календарна година. Показателят е подходящ за оценка на съдебната ефективност с оглед на установените стандарти за продължителността на съдебни производства.

За отбелязване е, че този показател не изчислява средното време, необходимо за разглеждане на дело, а представя теоретична оценка на времето, необходимо за обработка на висящи дела.

Средно за страната показателя има следните стойности: 79,8 дни за граждански дела, 58,2 дни за наказателни дела, 73,7 дни - общо за всички дела. За ТС Тополовград „времето за разглеждане" е 23 дни за граждански дела, 86 дни за наказателни дела, 39 дни - общо за всички дела.

3. Показател, отразяващ процента свършени дела със съдебен акт по същество

Показателят отразява процента на делата, приключили със съдебен акт по същество спрямо общия брой на свършилите дела в съответния районен съд. Изчислява се по формулата:

$$SA\ (\%) = \frac{\text{Бр. свършени дела с акт по същество}}{\text{Общ брой свършени дела}} \times 100$$

При него също не се отчитат съществени елементи като: сложност на делото, причини за прекратяването му и др. и в този смисъл също не би могъл да се разглежда самостоятелно и да бъде сам по себе си основание за вземане на решение за преструктуриране на даден районен съд.

Средно за страната показателя има следните стойности: 87,3% граждански дела, приключили със съдебен акт по същество, 78,5% наказателни дела, приключили със съдебен акт по същество. За ТС Тополовград 87,6% граждански дела, приключили със

съдебен акт по същество, 74,8% наказателни дела, приключили със съдебен акт по същество.

VI. Показатели за ефикасност

За целите на анализа по дейност 1.3, понятието „ефикасност" се използва за измерване на съотношението между вложените ресурси и постигнатите резултати от дейността на районните съдилища, като показателите за ефикасност, по които в настоящия доклад са представени данни за РС са разработени в изпълнение на посочената дейност от проекта и се базират на данни към 31.12.2018 г.

Важно е да се уточни, че показателите за ефикасност следва да се разглеждат с известна доза условност що се отнася до съдебната система като цяло и резултатите от тях не следва да се абсолютизират поради факта, че правосъдието не е типична публична услуга.

1. Показател „Стойност на годишните разходи за единица резултат"

Чрез настоящия показател се цели да бъде определена „цената" на крайния резултат от дейността на всеки от районните съдилища, а именно броя разглеждани и свършени дела. Показателят е изчислен като сумата на общите отчетени към 31.12.2018 г. разходи е разделена на броя разглеждани/свършени дела.

Средногодишният разход на едно разглеждано дело за районните съдилища извън областните центрове е в размер на 440 лева. При анализа на резултатите по този показател се констатира, че при 37 от изследваните съдилища, показателят е под средната стойност, тоест за тях ефикасността е по-висока. По този показател РС Тополовград е със стойност 801 лева или същата е почти два пъти над средната за РС в страната.

Средногодишният разход на едно свършено дело за районните съдилища извън областните центрове е в размер на 496 лева, като стойността за РС Тополовград е 887 лева, или по отношение на този РС се наблюдава по-ниска ефикасност.

2. Показател „Стойност на годишните разходи на един жител от населението"

Чрез измерването на този показател се цели определянето на цената за издръжка на районните съдилища спрямо населението, което е обхванато от дадения съдебен район на годишна база. Показателят се изчислява като сумата на отчетените към 31.12.2018 г. разходи за всеки от районните съдилища се раздели на броя на населението в съответния съдебен район. Колкото по-малка е стойността на годишните разходи на съда на един жител от населението, толкова дейността на РС е по-ефикасна и обратното. Показателят „Стойност на годишните разходи на един жител от населението" е предназначен да послужи единствено за ориентир при сравнителния анализ между районните съдилища. Резултатите от него не следва да се разглеждат изолирано от общата система от показатели за ефективност и ефикасност.

Осреднените годишни разходи на всички районни съдилища извън областните центрове за 2018 г. е 28 лева на един жител от населението в съдебните райони, стойността по този показател за РС Тополовград е 52 или с ниска ефикасност по този показател.

3. Показател „Съотношение между годишните приходи и разходи"

Този показател, макар и не съвсем типичен при изследване на ефикасността има за цел, макар и косвено да отчете връзката между резултатите от дейността на съдилищата и размера на събраните приходи. Ролята на този показател при оценката на ефикасността е незначителна. Средно за районните съдилища извън областните центрове, общо събраните приходи представляват близо 20 % от сумата на отчетените към 31.12.2018 г. разходи. Резултатите от анализа по този показател за РС Тополовград показват 24,95% съотношение на приходи спрямо разходи.

VII. Бюджет

Видно от бюджета на РС Тополовград, разходите по §2 00 "Други възнаграждения и плащания на персонала през 2018 г. са 5,6% от общия бюджет, а разходите по § 10 00 "Издръжка" – 4,6%.

Приходи/Разходи	2014	2015	2016	2017	2018
Общ бюджет	-	-	-	-	**632,625**
Приходи	126 225,08	154 527,96	128 313,03	120 407,19	125 241,91
Разходи по §2 00 "Други възнаграждения и плащания на персонала":	29 055,08	31 062,07	32 619,20	32 765,33	35 477,31
Разходи по § 10 00 "Издръжка"	36 955,79	31 960,60	33 778,89	38 699,07	29 317,45

Разходи за командировки по години

	2014	2015	2016	2017	2018
Разходи за командировки[11]	2 094	1 222	1347	724	248
Разходи за командировани магистрати	-	-	-	-	-

РС Тополовград няма командировани съдии и разходи за командировки през изследвания период 2014 г. - 2018 г.

Разходи за дежурства и извънреден труд

	2014	2015	2016	2017	2018
Дежурства в празнични и почивни дни	-	-	-	-	-
Извънреден труд	-	-	-	-	-

РС Тополовград няма разходи за дежурства в празнични и почивни дни, както и положен извънреден труд през изследвания период 2014 г. - 2018 г.

[11] Източник: ВСС

VIII. Сграден фонд

Сградата, в която се помещава Районен съд – Тополовград е публична държавна собственост с предоставени права за управление на Пленум на Висш съдебен съвет. Сградата е собственост на РС: година на строителство – 1895 г., реконструирана 1996 г., състоянието на сградата е отлично. През последните пет години няма изразходвани средства за основни или текущи ремонти поради отличното състояние на сградата.

Брой помещения, квадратура, предназначения на помещенията със съответния брой настанени лица в тях:

На първо ниво са разположени 10 броя помещения:

1. Съдебна зала;
2. „Съдебна охрана" – 2 лица;
3. Служба по вписванията – 1 лице;
4. Служба „Архив";
5. Деловодство и Бюро съдимост – 2 лица;
6. Сървърно помещение;
7. Тоалетна;
8. Арест;
9. Голям архив;
10. Малка заседателна зала.

На второ ниво са разположени 10 броя помещения:

1. Кабинет на Председателя – 1 лице;
2. Кабинет на Гл. Счетоводител – 1 лице;
3. Кабинет на Адм. Секретар – 1 лице;
4. Кабинет на Районен съдия – 1 лице;
5. Кабинет на Съдия по вписванията – 1 лице;
6. Празно помещение, предвидено за регистратура за класифицирана информация;
7. Кабинет на ДСИ – 1 лице;
8. Кабинет на Деловодител СИС – 1 лице;
9. Кабинет на Съдебни секретари – 2 лица;
10. Тоалетна.

В сградата на Районен съд – Тополовград има един Съдия по вписванията, Служба по вписванията, един ДСИ и двама служители на ОЗ „Охрана". Ангажираните служители с поддръжка на сградата са двама - един чистач и един работник „Поддръжка сгради" /огняр/.

IX. Обобщение, SWOT анализ, препоръки

В настоящата точка е представено обобщение на всички показатели и фактори за РС Тополовград, като същото показва силните и слабите страни по фактори и показатели чрез сравнение в годините или чрез направено сравнение със средните стойности за всички районни съдилища за страната по съответния показател за изследвания период 2014-2018 г. или само за 2018 г.

Направеното обобщение е на база прилагане на разработените по дейност 1.4 аналитични инструменти и е основа за изготвяне на модели за оптимизация с обосновка за конкретни реорганизации и/или обединения на РС по места по предстоящата дейност 1.6 „Разработване на предложения за оптимизация на съдебната карта". В тази връзка, в настоящия доклад е направен SWOT анализ на

силните и слабите страни на потенциални реорганизации и/или обединявания на ниво районен съд.

Задачата, да бъдат подробно изготвени предложения за оптимизиране на съдебната карта, в т.ч. предложения и обосновка за конкретни реорганизации и/или обединения по места е предмет на следващата дейност 1.6.[12]

Резултати - РС Тополовград		
Социално-икономически и административно-териториални фактори/показатели		
Демографска структура на съответния район		
1.	Население, % население в селата	Характерно за РС Тополовград, е че населението в селата надвишава населението в града и е 51% към края на 2018 г. По отношение на общ брой населението - наблюдава се леко намаление с 771 души по-малко към края на 2018 г. /9801/, в сравнение с края на 2014 г. /10572/.
2.	Безработни лица, коефициент на безработица, сезонна заетост	През последните две изследвани години 2017 и 2018 г. се наблюдава сериозен спад на коефициента безработица в района на РС Тополовград /13,6% през 2017 г. и 10,7% през 2018 г./, в сравнение с 22,44% през 2014 г. Въпреки това, следва да се отбележи, че коефициента на безработица е доста висок, в сравнение със средния за страната към момента – 3,7%. Няма данни за сезонна заетост.
3.	Активни стопански субекти	Активните стопански субекти в юрисдикцията на РС Тополовград са 420, което е доста под средния брой за районен съд /5074/. Структуроопределящи отрасли на местната икономика са селското стопанство и преработващата промишленост.
4.	Индекс на социално-икономическо развитие	Индекса на социално-икономическо развитие за РС Тополовград е 5/добро/, като следва да се има предвид, че същия е изчислен към 2015 г.
Географска структура на съответния район, свързаност		
1.	▪ %население в необлагодетелстван планински район ▪ км. до най близкия РС ▪ автобусни линии ▪ ж.п. връзки	▪ 2% население в необлагодетелстван планински район ▪ 26 км. отдалеченост до най-близкия РС /Елхово/ ▪ 64 км. отдалеченост до РС в областния град /Ямбол/ ▪ налични са междуградски автобусни линии ▪ няма ж.п. линии в юрисдикцията на РС
2.	Свързаност	▪ липса на електронни връзки между РС

[12] Дейност 1.6. Разработване на предложения за оптимизация на съдебната карта. „Разработване на предложения за оптимизация на съдебната карта" въз основа на резултатите от Д1.1–Д1.5 и анализираните пилотни реорганизирани и/или обединени структури ще бъдат изготвени модели за оптимизация с обосновка за конкретни реорганизации и/или обединения на РС и РП по места, вкл. възможността за създаване на т.нар. обединен съд или обединена прокуратура. Всеки модел и прилежащата му рамка на план за реорганизация на съдебните структури на окръжно и апелативно ниво ще бъде оценен по силни и слаби страни; финансови, времеви и човешки ресурси; финансов анализ и прогнозна оценка за влиянието на предложения модел върху бюджета и ефикасността на съдебната система в дългосрочен план; оценка на въздействието на предложената промяна върху дейността на структурите на местно ниво (регионалните и местни власти и представители на други юридически професии).

		Тополовград и други държавни, общински или съдебни институции ▪ пощенските услуги се предоставят от Български пощи
	Криминална активност	
1.	Описание на криминогенните фактори	Безработица, нисък жизнен стандарт, ниска степен на образование и култура, липса на изградени трудови навици, неустойчива ценностна система, употреба на алкохол и др.
2.	Брой и вид престъпления	За периода 2014-2018 г., регистрираните престъпления в юрисдикцията на РС намаляват с около 34% през 2018 г. /102/ спрямо 2014 г. /153 регистрирани престъпления/.
	Други показатели	
1.	Наличие на ГКПП/пенитенциарно заведение в юрисдикцията на РС	В юрисдикцията на РС Тополовград няма ГКПП и съответно пенитенциарно заведение.
2.	Наличие на правни и др. консултанти, медиатори	В юрисдикцията на РС Тополовград има регистрирани 8 адвоката, няма информация за действащи медиатори.
	Натовареност	
1.	Общо постъпили дела и щатна численост на магистратите	Предоставените данни показват, че РС Тополовград има увеличение в годините на общо постъпили дела през изследвания период /от 337 през 2014 г. до 604 през 2018 г./ при запазване на щата на магистратите през годините – 2-ма магистрати.
2.	Командировани магистрати от и към РС, дежурства и извънреден труд	По данни на РС Тополовград за изследвания период няма командировани магистрати от и към РС, също така няма полагани дежурства и извънреден труд.
3.	Проведени конкурси за назначаване на магистрати за петгодишен период	През 2015 г. е проведен конкурс за назначаване на административен ръководител и считано от 14.04.2015 г., съдия Иван Христов е встъпил в длъжност „Председател" на Районен съд – Тополовград. Няма неуспешно проведени конкурси, поради липсата на кандидати.
4	Съдебни служители	В Районен съд – Тополовград работят 10 съдебни служители, от които 4 съдебни служители в обща администрация: главен счетоводител и административен секретар /които са „Ръководни длъжности"/, чистач, работник „Поддръжка сгради" /огняр/ и 6 в специализирана администрация: съдебен деловодител – 3 лица /в т.ч. един съдебен деловодител СИС/, съдебен секретар – 2 лица и 1 призовкар. През м. ноември 2020 г. предстои пенсиониране на съдебния деловодител, който е и служител по сигурността на информацията.
5	Съдия по вписванията, държавен съдебен изпълнител /ДСИ/, нотариуси, ЧСИ	В Районен съд – Тополовград има един Съдия по вписванията и един ДСИ. В района има един действащ ЧСИ, нотариус - не.
7	Съдебни заседатели и вещи лица	Съдебните заседатели за мандат 2016 г. – 2019 г. са 20. Платените разходи за съдебни заседатели за периода 2014 – 2018 г. са 3 072 лева, а за вещите лица – 13 242 лева.

8	Бюро „Съдимост“	Работата, извършена от Бюро „Съдимост“ за периода 2014 – 2018 г. е както следва: 7 288 издадени свидетелства за съдимост, 8 119 извършени справки.
	Показатели за натовареност	
1.	Показател „Брой постъпили и свършени дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г.“	Данните за РС Тополовград показват тенденция за увеличаване на общия брой постъпили дела на един магистрат по щат от 168 общо постъпили дела през 2014 г. на 302 през 2018 г., като средния брой постъпили за периода 237,2 е под средния брой за всички РС в страната /436,4/. В рамките на окръжния район РС Тополовград е с най-малък брой постъпили граждански и наказателни дела на 1 магистрат по щат. Общия брой на свършените дела на един магистрат по щат на годишна база за РС Тополовград следват статистиката на общо постъпилите дела - РС Тополовград е с най-малък брой свършени граждански и наказателни дела на 1 магистрат по щат в рамките на окръжния район и се движи доста под средния брой свършени дела на 1 магистрат по щат за страната /средно 235.8 дела за РС Тополовград срещу средно 433,6 за страната/.
2.	Показател „Относителен дял на гражданските дела към общо постъпили и свършени на годишна база за периода 2014-2018 г.“	Относителният дял на постъпилите гражданските дела спрямо общия брой постъпили дела средно за страната за изследвания период варира в порядъка от 68 до 72 процента. Конкретно за РС Тополовград данните показват, че се движи в процентите, средни за страната /60,2% за 2014, 67% за 2015 и 2016 г., и 72% за 2017 и 2018 г./. По отношение на дела граждански дела към общия брой свършени дела - РС Тополовград също се движи в процентите, средни за страната – средно за периода 67,9% за Тополовград при среден за страната за периода 2014-2018 г. – 69,2%.
3.	Показател „Брой постъпили и свършени граждански дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г.“	За РС Тополовград данните показват, че броя на постъпили граждански дела на 1 магистрат по щат се увеличават в годините, но средната стойност за РС Тополовград /162.6 постъпили граждански дела на един магистрат/ е доста под средната стойност за районните съдилища /308.4/. По отношение на свършените граждански дела за РС Тополовград данните показват аналогични нива като при постъпилите граждански дела – доста под средната стойност за районните съдилища 162 за РС Тополовград при средно 300.5 за РС в страната.
3.1.	*Показател – постъпили и свършени граждански дела на един магистрат по вид дела*	Настоящия показател показва постъпили и свършени граждански дела по вид – искови, частни и заповедни производства на 1 магистрат по щат, като данните показват, че РС Тополовград се движи около половината под средните стойности по трите вида граждански дела /постъпили: искови 39,3 дела срещу средна стойност за РС 87,1; ЧГД 12,7 срещу средна стойност 31,1 и ЗП 110,6 срещу средна стойност 186,6; свършени: искови 38,6 срещу средна стойност 84,2, ЧГД 12.9 срещу средна стойност 30.4 и ЗП 110,5 срещу 185,9 средна стойност/.

4.	Показател „Брой постъпили и свършени наказателни дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г."	За РС Тополовград данните показват, че броя на постъпили наказателни дела на 1 магистрат по щат се увеличават леко в годините, но средната стойност за РС Тополовград /74,6 постъпили наказателни дела на един магистрат/ е доста под средната стойност за районните съдилища /131,6/. По отношение на свършените наказателни дела за РС Тополовград данните показват аналогични нива като при постъпилите наказателни дела – доста под средната стойност за районните съдилища – 73,8 за РС Тополовград при средно 133,1 за РС в страната.
4.1.	*Показател – постъпили и свършени наказателни дела на един магистрат по вид дела*	Настоящия показател показва постъпили и свършени наказателни дела по вид – НОХД и НЧХД, АНХД и ЧНД на 1 магистрат по щат, като данните показват, че РС Тополовград се движи около и под средните стойности по трите вида наказателни дела /НОХД и НЧХД 29,8 дела срещу средна стойност за РС 30; АНХД 18,8 доста под средната стойност 39,9 и ЧНД 26 дела – доста под средната стойност 61,7/. По отношение на свършените наказателни дела по вид за РС Тополовград данните показват аналогични нива като при постъпилите наказателни дела по вид – при НОХД и НЧХД 31,2,8 дела – движи се над средна стойност за РС 30,7; АНХД 16,9 доста под средната стойност 40,8 и ЧНД 25,7 дела – доста под средната стойност 61,7/.
Показатели по критерии Административна структура		
1.	Показател "Численост на администрацията (обща и специализирана) спрямо броя магистрати в районния съд"	Средно на 1 съдия от районен съд извън областните центрове се падат по 2,81 служители специализирана администрация и 1,18 служители обща администрация. По този показател РС Тополовград е над средната стойност за районните съдилища извън областните центрове или 2,81 служители в специализираната администрация на 1 съдия и 1,18 служители в обща администрация на един съдия.
2.	Показател „Брой магистрати спрямо броя на населението, обхванато от съответния районен съд"	Към края на 2018 г., средния брой магистрати в районните съдилища в страната е 1,4 щ. бр. на 10 000 жители население. За РС Тополовград стойността е 2,0 щ. бр. на 10 000.
Показатели по критерии Ефективност		
1.	Показател „Брой свършени спрямо броя входящи дела на годишна база"	Средно за страната показателя има следните стойности: 97,35% за граждански дела, 99,14% за наказателни дела, 97,85% - общо за всички дела. За ТС Тополовград „степента на разчистване" е 98,39% за граждански дела, 84,62% за наказателни дела, 94,54% - общо за всички дела.
2.	Показател „Време за разглеждане на едно дело"	Средно за страната показателя има следните стойности: 79,8 дни за граждански дела, 58,2 дни за наказателни дела, 73,7 дни - общо за всички дела. За ТС Тополовград „времето за разглеждане" е 23 дни за граждански дела, 86 дни за наказателни дела, 39 дни - общо за всички дела.
3.	Показател, отразяващ процента свършени дела със съдебен акт по същество	Средно за страната показателя има следните стойности: 87,3% граждански дела, приключили със съдебен акт по същество, 78,5% наказателни дела, приключили със съдебен акт по същество. За ТС Тополовград 87,6% граждански дела, приключили със съдебен акт по

		същество, 74,8% наказателни дела, приключили със съдебен акт по същество.
Показатели по критерии Ефикасност		
1.	Показател „Стойност на годишните разходи за единица резултат"	Чрез настоящия показател се цели да бъде определена „цената" на крайния резултат от дейността на всеки от районните съдилища, а именно броя разглеждани и свършени дела. Средногодишният разход на едно разглеждано дело за районните съдилища извън областните центрове е в размер на 440 лева. По този показател РС Тополовград е със стойност 801 лева или същата е почти два пъти над средната за РС в страната, т.е ефикасността на РС Тополовград е по-ниска. Средногодишният разход на едно свършено дело за районните съдилища извън областните центрове е в размер на 496 лева, като стойността за РС Тополовград е 887 лева.
2.	Показател „Стойност на годишните разходи на един жител от населението"	Осреднените годишни разходи на всички районни съдилища извън областните центрове за 2018 г. е 28 лева на един жител от населението в съдебните райони, стойността по този показател за РС Тополовград е 52 или с ниска ефикасност по този показател.
3.	Показател „Съотношение между годишните приходи и разходи"	Средно за районните съдилища извън областните центрове, общо събраните приходи представляват близо 20 % от сумата на отчетените към 31.12.2018 г. разходи. Резултатите от анализа по този показател за РС Тополовград показват 24,95% съотношение на приходи спрямо разходи.
4.	Бюджет	Видно от бюджета на РС Тополовград, разходите по §2 00 "Други възнаграждения и плащания на персонала през 2018 г. са 5,6% от общия бюджет, а разходите по § 10 00 "Издръжка" – 4,6%.
5.	Разходи за командировки по години	РС Тополовград няма командировани съдии и разходи за командировки през изследвания период 2014 г. - 2018 г.
6.	Разходи за дежурства и извънреден труд	РС Тополовград няма разходи за дежурства в празнични и почивни дни, както и положен извънреден труд през изследвания период 2014 г. - 2018 г.
Сграден фонд		
Сградата, в която се помещава РС Тополовград е публична държавна собственост с предоставени права за управление на Пленума на Висш съдебен съвет. Сградата е собственост на РС: година на строителство – 1895 г., реконструирана 1996 г., състоянието на сградата е отлично. През последните пет години няма изразходвани средства за основни или текущи ремонти поради отличното състояние на сградата.		

За идентифицирането на силните и слабите страни на потенциалните реорганизации и/или обединявания на ниво районен съд в рамките на дейността е приложен SWOT анализ.

- **Силни страни** – предимства и ползи на потенциална реорганизация;
- **Слаби страни** – недостатъците, идентифицираните проблеми при потенциална реорганизация.

СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
• Изравняване на натовареността сред районните съдилища в страната • Постигане на равномерно натоварване на съдебните служители • По-добри възможности за бързо преодоляване на кризи, в следствие на неявяване на кандидати за магистрати в обявени конкурси • Оптимизиране на средствата за поддръжка на администрацията на съответния районен съд	• Необходимост от време и ресурси за осъществяване на потенциална реорганизация на ниво районен съд: - средства за информиране на обществеността; - време и средства за съставяне на план за реорганизация и изпълнението му; - време и средства за доизграждане на електронни връзки между съдилищата; • Липса на съгласие на заинтересованите страни при потенциална реорганизация

Препоръката, въз основа на настоящия доклад, е бъдеща реорганизация на РС Тополовград да бъде обсъдена, след като бъдат разработени моделите за реорганизации на съдилищата и обосновката за конкретни реорганизации и/или обединения на РС по предстоящата дейност 1.6 „Разработване на предложения за оптимизация на съдебната карта".

Приложения

Попълнен въпросник от РС Тополовград

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Доклад за районен съд Търговище

в изпълнение на Дейност 1.5. „Изготвяне на детайлни доклади по места за реорганизация на съдебни структури " по Договор № ВСС-1212 от 31.01.2019 г. с предмет: „Предоставяне на консултантски услуги за оптимизиране на съдебната карта"

София,
март 2020 г.

Global Advisers

Този документ е изготвен по Договор № ВСС-1212 от 31.01.2019 г. с предмет: „Предоставяне на консултантски услуги за оптимизиране на съдебната карта", във връзка с изпълнението на ДБФП № BG05SFOP001-3.001-0001-C01 „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", финансиран по Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Съдържание

I. Въведение 2
II. Социално-икономически и административно-териториални показатели/фактори 2
II.1. Исторически данни 2
II.2. Демографска структура 3
II.3. Социална и икономическа активност на гражданите и стопанските субекти 3
II.4. Географска структура на съответния район и транспортна свързаност 4
II.5. Криминогенни фактори, нива на престъпност 5
II.6. Други 5
III. Показатели за натовареност 5
IV. Показатели по критерии „Административна структура" 13
V. Показатели за ефективност 14
VI. Показатели за ефикасност 15
VII. Бюджет 17
VIII. Сграден фонд 17
IX. Обобщение, SWOT анализ, препоръки 17
Приложения 23

I. Въведение

Съгласно изискванията на Възложителя, описани в техническата спецификация по настоящата обществена поръчка, Изпълнителят следва в рамките на Дейност 1.5. „Изготвяне на детайлни доклади по места за реорганизация и/или обединяване на съдебни структури" да приложи аналитичните инструменти, изработени по дейност 1.4 „Подбор на пилотни структури и разработка на аналитични инструменти" и да изготви детайлни доклади за функционирането на съответните структури.

Данните в настоящия доклад съдържат информация от дефинираните и изследвани показатели в рамките на дейност 1.3. по проекта: „Анализ на състоянието на съдилищата и прокуратурите", както и допълнителна информация, извлечена чрез прилагане на аналитичните инструменти, разработени и тествани по дейност 1.4 за периода 2014-2018 г.

За идентифицирането на силните и слабите страни на потенциалните реорганизации и/или обединявания на ниво районен съд, в рамките на дейността, е приложен SWOT анализ.

Като резултат от изпълнението на Дейност 1.5. е предвидено да бъдат изработени детайлни доклади за функционирането на реорганизираните и/или обединените структури – 10 пилотни районни съдилища и съответните им 10 районни прокуратури.

Настоящият анализ представя текущото състояние на районен съд Търговище.

II. Социално-икономически и административно-териториални показатели/фактори

II.1. Исторически данни

До 1971 г. в Търговище е имало Народен съд, от 1971 г. се преименува на районен съд.

Създаване - със Закона за устройство на съдилищата от 1880 г. и Устава на гражданското съдопроизводство на мировите съдии са учредени и е регламентирана дейността на мировите съдилища. В гр.Ески Джумая (Търговище) също се създава Мирови съд. Мировия съдия е еднолична власт с район на действие - съответната околия. Неговите решения се изпълняват от местните полицейски чинове или от общинското началство. Към мировия съдия има назначен, от Окръжен съд - Шумен, съдебен пристав. Той изпълнява углавното и гражданско съдопроизводство. Със Закона за устройство на съдилища от 1934 г. мировите съдилища се преименуват в околийски. Околийски съд - Търговище е едноличен съд и неговата компетентност се простира на територията на Търговищка околия. През 1971 г. народните съдилища променят наименованието си на районни - чл. 126 от Конституцията на Народна република България (ДВ бр. 39 от 18 май 1971 г.).

Промени:

Мирови съд -Ески Джумая (1880-1934)

Околийски съд - Търговище (1934-1944)

Околийски народен съд – Търговище (1944–1952)

Народен съд – Търговище (1952–1971)

Районен съд – Търговище (1971– до настоящия момент).

II.2. Демографска структура

По отношение на фактора „Демографска структура" са анализирани данни за петгодишен период 2014 - 2018 г. за брой население, % население в селата, както и механичен прираст на населението /разликата между броя на заселените и броя на изселените лица във и от всяко населено място през календарната година[1]/ или миграция. Част от избраните показатели са обусловени от приетите базови критерии за промяна на съдебната карта на районните съдилища от ВСС[2] и от направените заключения в доклада за значението на районните съдилища в структурата на съдебната система, а именно: „оптималният модел, който обяснява най-добре общия брой дела и може да се използва и за прогнозиране, е съставен от показателите „общ брой население", „брой кметства в юрисдикцията на съответния РС" и „дял на населението, което живее в населено място на районен, окръжен или апелативен съд". Тук следва да се направи уточнението, че посочените критерии имат значение, от една страна за прогнозиране на общия брой дела, и от друга за определяне нивото на достъп до правосъдие[3].

Данните за населението в юрисдикцията на РС Търговище за изследвания период са представени в таблицата по-долу:

Източник: предоставени данни от РС Търговище

II.3. Социална и икономическа активност на гражданите и стопанските субекти

Информацията по настоящия показател включва броя безработни лица и коефициент на безработица, обявени сезонни работни места, броя на активните субекти /търговски дружества, неправителствени организации, кооперации и др./, брой осигурени лица и др.

Година		Показатели - демографска структура				
	Обхванати общини	Население				Механичен прираст
		Общо	в градовете	в селата	% насел. в селата	
2014	Търговище	116420	62948	53472	46%	-217
2015	Търговище	115211	61814	53397	46%	-342
2016	Търговище	113694	61212	52482	46%	-181
2017	Търговище	112474	60746	51728	46%	39

[1] От 2007 година механичното движение на населението включва не само вътрешната миграция, а и движението на лицата към и от страната.

[2] Базовите критерии са приети с Доклад „Значението на районните съдилища в структурата на съдебната система. Критерии за промяна на съдебната карта в районите съдилища.", приет от ВСС с решение по Протокол № 40/15.07.2015 г.

[3] Достъп до правосъдие или достъп до съд е понятие, което подробно е развито от Европейския съд по правата на човека в Страсбург в практиката му по приложение на чл. 6, т. 1 от Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи. В делото Голдер9 се приема, че чл. 6 трябва да бъде тълкуван в светлината на следните два правни принципа: принципът, според който трябва да съществува възможност за отнасяне на една гражданска претенция до съдия - един от общопризнатите принципи на правото; и принципът на международното право, който забранява отказ от правосъдие. Правото на достъп до съд традиционно се разглежда от съда в Страсбург в неговите аспекти: достъп до съд – граждански дела, достъп до съд - наказателни дела и достъп до обжалване (достъп до съдебно апелативно производство).

2018	Търговище	111597	60414	51183	46%	236

Видно от данните, наблюдава се намаление на общия брой население в юрисдикцията на РС Търговище – с 4 823 по-малко към края на 2018 г. /111597 души население/, в сравнение с 2014 г., когато населението е 116420.

В съдебния район на РС Търговище населението в селата възлиза на 46% от общия брой население към края на 2018 г.

Безработни лица и коефициенти на безработица

Няма предоставени данни за безработни лица и за коефициента на безработица в юрисдикцията на РС Търговище.

Стопански субекти – брой и вид дейност, осигурени лица

По данни от търговския регистър и регистър Булстат, броя на активните субекти в търговския регистър и регистър Булстат на територията на РС Търговище е 5,573, което е с почти 10 % над средния брой за районен съд /5074/. На таблицата са показани данни за брой осигурени лица от активните субекти.

Общини	до 10 осигурени лица	11-20 осигурени лица	20-50 осигурени лица	50-100 осигурени лица	над 100 осигурени лица	Общо активни субекти
Търговище	5068	236	184	44	41	5573

Източник: търговски регистър и регистър Булстат

Индекс на социално-икономическо развитие

За базов критерии за промяна на съдебната карта на районните съдилища от ВСС[4] е приет и индекса на социално-икономическо развитие, като имащ отношение към общото ниво на достъп до правосъдие чрез нивото на социално-икономическо развитие на населените места, попадащи в юрисдикцията на даден районен съд[5]. Хипотезата на индекса е, че по-високата му стойност показва по-големи възможности за достъп до правосъдие на по-голяма част от населението, съответно по-ниските стойности на индекса показват по-малки възможности за достъп до правосъдие и следва да се имат предвид при промяна във функционално-териториалната структура на районните съдилища в страната, тъй като тази промяна може да доведе до потенциален положителен или отрицателен ефект върху социално-икономическото развитие на даден район. Индексът на социално-икономическо развитие за РС Търговище, изчислен по 10-степенна скала е 6. Следва да се има предвид, че индекса е изчислен към 2015 г.

II.4. Географска структура на съответния район и транспортна свързаност

Съгласно утвърдените базови критерии от ВСС, достъп до правосъдие се разбира и в географския смисъл, с оглед на това, че седалищата на съдилищата следва да са

[4] Базовите критерии са приети с Доклад „Значението на районните съдилища в структурата на съдебната система. Критерии за промяна на съдебната карта в районите съдилища.", приет от ВСС с решение по Протокол № 40/15.07.2015 г.

[5] Индексът за социално-икономическото развитие е изчислен в Доклад „Социално-икономически фактори и натовареност на районните съдилища", София, януари 2015, Център за изследване на демокрацията, д-р Тодор Галев

съобразени с възможността на гражданите да посетят сградата на съда при минимум време и пътни разходи.

Данните по отношение на тези показатели за РС Търговище са следните:

- няма население в необлагодетелстван планински район;
- РС Търговище се намира в областния град Търговище;
- налични са междуградски автобусни линии;
- община Търговище разполага с две железопътни гари по линията София-Горна Оряховица-Варна;
- няма изградени електронни връзки между РС *Търговище и други държавни, общински или съдебни институции;*
- ползвани електронни услуги –НАП и община Търговище;
- пощенските услуги се предоставят от Български пощи. Налични са и куриерски услуги.

II.5. Криминогенни фактори, нива на престъпност

Не са предоставени данни от РС Търговище.

II.6. Други

Наличие на правни и др. консултанти, медиатори

Въвеждането на алтернативен способи за разрешаване и предотвратяване на спорове и делата е изведено в Доклада по дейност 1.1. като препоръка, реализирането на която ще доведе до намаляване на случаите на сезиране на съдилищата. Развитието на алтернативните способи и в частност медиацията би дало възможност на страните да намерят решения, без да се налага непременно да се обръщат към съда. Наличието на правни консултанти в юрисдикцията на даден районен съд не може да бъде квалифицирано еднозначно: от една страна може да допринесе за разрешаването на даден спор извънсъдебно, но от друга да доведе до увеличаване на делата в съда.

В юрисдикцията на РС Търговище има регистрирани 130 адвоката и 14 действащи медиатори.

Наличие, капацитет и вид на пенитенциарни заведения, РУ на МВР, арести и наличие на ГКПП в юрисдикцията на районния съд

Други показатели, които имат значение за запазването на седалището на районните съдилища в определено населено място са граничните райони, както и наличието на пенитенциарно заведение. Тези фактори влияят върху натовареността на отделните съдилища. В юрисдикцията на РС Търговище няма ГКПП, съответно пенитенциарно заведение и арест. На територията се намира Районно управление на МВР – Търговище.

III. Показатели за натовареност

За базов критерии за промяна на съдебната карта на районните съдилища, приет от ВСС[6] е и натовареността на районните съдилища, изчислена на база на обобщени статистически данни за пет годишен период и на база данни за натовареност по отделни видове граждански и наказателни дела.

[6] Базовите критерии са приети с Доклад „Значението на районните съдилища в структурата на съдебната система. Критерии за промяна на съдебната карта в районите съдилища.", приет от ВСС с решение по Протокол № 40/15.07.2015 г.

Показателите по критерият за натовареност на районните съдилища са изчислени в доклада по дейност 1.3 „Анализ на състоянието на съдилищата и прокуратурите" на база обобщена статистическа информация за петгодишен период (2014 г. - 2018 г.) за следните два основни елемента, чрез съпоставянето на които са формирани показателите:

- брой на постъпилите и свършени дела по видове граждански и наказателни дела;
- щатна численост на магистратите.

Общо постъпили дела

Предоставените данни показват, че в периода 2014 – 2018 година, РС Търговище има увеличение на общо постъпили дела през изследвания период /от 3015 през 2014 г. до 3451 през 2018 г./ при запазване на щата на магистратите през годините – 9 магистрата.

Районни съдилища в окръжен район Търговище	Общ брой постъпили граждански и наказателни дела				
	2014	2015	2016	2017	2018
РС - Търговище	3015	3282	3231	3368	3451
РС - Омуртаг	788	818	716	867	736
РС - Попово	1212	1101	1314	1529	1501

Численост на магистратите

Видно от данните, за РС Търговище се запазва щата на магистратите през годините – 9 магистрати.

Районни съдилища в окръжен район Търговище	Численост на магистратите				
	2014	2015	2016	2017	2018
РС - Търговище	9	9	9	9	9
РС - Омуртаг	3	3	2	2	2
РС - Попово	4	4	4	4	4

Командировани магистрати от и към РС, дежурства и извънреден труд

По данни на РС Търговище за изследвания период, от РС Търговище всяка година са били командировани съдии за разглеждане на дела в др. съдилища, като в таблицата са посочени конкретни данни.

	2014 г.	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.

Брой командировани съдии от РС Търговище за разглеждане на дела в др. съдилища	съдия Христина Сярова, командирована в Районен съд – Варна	съдия Христина Сярова, командирована в Районен съд – Варна	съдия Христина Сярова, командирована в Районен съд – Варна	съдия Христина Сярова, командирована в Районен съд – Варна; съдия Боряна Петрова, командирована в Окръжен съд – Търговище, считано от 03.04.2017 г.	съдия Хр. Сярова, командирована в Районен съд – Варна; съдия Боряна Петрова, командирована в Окръжен съд – Търговище, до 03.04.2018 г.

Дежурства са полагани през 2018 г., а извънреден труд всяка година. Броят на делата, водени при дежурства за периода 2014 – 2019 година е общо 26.

	2014	2015	2016	2017	2018
Дежурства в празнични и почивни дни	-	-	-	-	да
Извънреден труд	да	да	да	да	да
Брой дела от дежурства	2	9	7	6	2

Проведени конкурси за назначаване на магистратни за петгодишен период

През 2014 г. е проведен конкурс за назначаване на административен ръководител в Районен съд – Търговище. Няма неуспешно проведени конкурси, поради липсата на кандидати.

Съдебни служители

В Районен съд - Търговище работят 25 съдебни служители, от които 20 съдебни служители в специализирана администрация и 5 съдебни служители в обща администрация, както следва:

Специализирана администрация:

Завеждащ Служба „Съдебни секретари" – 1 щатна бройка;

Служба „Съдебни секретари" – 9 щатни бройки, както следва:

- Съдебен секретар – 1 щатна бройка, изпълняващ функциите на отдел „Архив";
- Съдебен секретар – 1 щатна бройка, изпълняващ функциите на отдел „Бюро съдимост" и на касиер;
- Съдебен секретар – 7 щатни бройки;

Служба „Съдебно деловодство" – 8 щатни бройки, както следва:

- Съдебен деловодител – 1 щатна бройка, изпълняващ функциите на отдел „Регистратура";
- Съдебен деловодител – 2 щатни бройки, изпълняващи функциите на отдел „Съдебно-изпълнителна служба";
- Съдебен деловодител – 5 щатни бройки;

Призовкари – 2 щатни бройки, един от които е изпълняващ функциите и на чистач.

Обща администрация:

Ръководни длъжности – 2 щатни бройки, както следва:

- 1 щатна бройка административен секретар ;
- 1 щатна бройка главен счетоводител;

Експертни длъжности – 2 щатни бройки, както следва:

- 1 щатна бройка системен администратор;
- 1 щатна бройка служител в отдел „Човешки ресурси", съвместяващ функциите на служител по сигурността на информацията;

Технически длъжности – 1 щатна бройка домакин, изпълняващ и функциите на шофьор.

Предстои пенсиониране на един от съдебните секретари.

Съдия по вписванията, държавен съдебен изпълнител /ДСИ/, нотариус, ЧСИ

В Районен съд Търговище има Съдия по вписванията и ДСИ.

На територията на РС Търговище има 5 нотариуси и 1 ЧСИ.

Бюро съдимост:

	2014 г.	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.
Брой издадени свидетелства за съдимост	5108	5672	5573	5577	4810
Брой издадени справки	1032	1069	1099	1124	1245

Съдебни заседатели и вещи лица:

Съдебните заседатели към Районен съд – Търговище за Мандат 2015 г. – 2019 г. са 32 бр., а за Мандат 2020 г. – 2023 г. – 33 бр.

Платени разходи за съдебни заседатели, включително и пътни разноски за 5-годишен период:

	2014 г.	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.
Платени разходи за съдебни заседатели, включително и пътни разноски за 5-годишен период	570,25	1244,64	1529,03	4331,19	4345,38

Платените разходи за вещи лица са както следва:

	2014 г.	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.
Платени разходи за вещи лица	10 706,48	14 358,37	18 881,85	19 530,08	13 608,67

1. Показател „Брой постъпили и свършени дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г."

В първия от показателите за натовареност на районните съдилища е изчислен общия брой на постъпилите дела (граждански и наказателни) на един магистрат по щат за изследвания период. Данните за РС Търговище показват тенденция за увеличаване на общия брой постъпили дела на един магистрат по щат от 335 общо постъпили дела през 2014 г. на 383,4 през 2018 г., като лек спад спрямо предходната година се наблюдава през 2016 г. Средния брой постъпили дела за периода 2014 г. – 2018 г. – 363,3 е с около 16% под средния брой за всички РС в страната /436,4/. В рамките на окръжния район РС Търговище е с най-голям среден брой постъпили граждански и наказателни дела на 1 магистрат по щат.

Районни съдилища в окръжен район Търговище	Общ брой постъпили граждански и наказателни дела на 1 магистрат по щат					
	2014	2015	2016	2017	2018	средно
РС - Търговище	335,0	364,7	359,0	374,2	383,4	363,3
РС - Омуртаг	262,7	272,7	358,0	433,5	368,0	339,0
РС - Попово	303,0	275,3	328,5	382,3	375,3	332,9
Средно за всички РС в страната	**393,7**	**425,3**	**430,8**	**477,5**	**454,6**	**436,4**

Общия брой на свършените дела на един магистрат по щат на годишна база за РС Търговище следва, статистиката на общо постъпилите дела - РС Търговище е с най-голям брой свършени граждански и наказателни дела на 1 магистрат по щат в рамките на окръжния район и се движи с около 17% под средния брой свършени дела на 1 магистрат по щат за страната /средно 360,7 дела за РС Търговище срещу при 433,6 за страната/.

Районни съдилища в окръжен район Търговище	Общ брой свършени граждански и наказателни дела на 1 магистрат по щат					
	2014	2015	2016	2017	2018	средно
РС - Търговище	327,1	369,8	365,4	366,0	375,1	360,7
РС - Омуртаг	277,7	262,3	359,5	415,0	377,5	338,4
РС - Попово	300,5	280,8	326,3	386,8	367,8	332,4
Средно за всички РС в страната	**403,9**	**424,1**	**425,9**	**469,2**	**444,8**	**433,6**

2. Показател „Относителен дял на гражданските дела към общо постъпили и свършени на годишна база за периода 2014-2018 г."

Относителният дял на постъпилите гражданските дела спрямо общия брой постъпили дела средно за страната за изследвания период варира в порядъка от 68 до 72 процента. В следващата таблица е показан този относителен дял на ниво окръжен район Търговище. За РС Търговище данните показват, че е по-нисък от процентите, средни за страната /от 54,4% за 2016 г., до 67,1% за 2018 г./

Районни съдилища в окръжен район Търговище	Дял на гражданските дела към общо постъпилите дела

	2014	2015	2016	2017	2018	средно
РС - Търговище	59,0%	59,8%	54,4%	65,3%	67,1%	61,1%
РС - Омуртаг	63,8%	71,8%	67,3%	66,1%	64,8%	66,8%
РС - Попово	75,4%	71,9%	72,2%	76,3%	76,9%	74,6%
Средно за всички РС в страната	**68,6%**	**69,0%**	**67,1%**	**72,0%**	**72,0%**	**69,7%**

Делът граждански дела към общия брой свършени дела за РС Търговище също е по-нисък от процентите, средни за страната – средно за периода 61,0% за Търговище при среден за страната за периода 2014 г. -2018 г. – 69,2%.

Районни съдилища в окръжен район Търговище	**Дял на гражданските дела към общо свършените дела**					
	2014	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Търговище	58,6%	60,0%	55,3%	64,7%	66,4%	61,0%
РС - Омуртаг	64,1%	70,4%	67,6%	67,2%	65,4%	67,0%
РС - Попово	74,7%	73,1%	72,4%	76,3%	77,2%	74,7%
Средно за всички РС в страната	**68,4%**	**68,4%**	**66,6%**	**71,2%**	**71,6%**	**69,2%**

3. Показател „Брой постъпили и свършени граждански дела на 1 магистрат по годишна база за периода 2014-2018 г."

Настоящият показател отразява общия брой постъпили и свършени граждански дела, които се падат на един магистрат по щат от РС, като е разгледана тенденцията за петгодишен период (2014-2018 г.). За РС Търговище данните показват, че броя на постъпили граждански дела на 1 магистрат по щат се увеличават в годините (с изключение на 2016 г.), но средната стойност за РС Търговище /222,4 постъпили граждански дела на един магистрат/ е доста под средната стойност за районните съдилища /304,8/.

Районни съдилища в окръжен район Търговище	**Брой постъпили граждански дела (общо) на 1 магистрат по щат**					
	2014	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Търговище	197,6	218,0	195,2	244,3	257,1	222,4
РС - Омуртаг	167,7	195,7	241,0	286,5	238,5	225,9
РС - Попово	228,5	198,0	237,3	291,8	288,8	248,9
Средно за всички РС в страната	**270,2**	**293,3**	**289,2**	**344,0**	**327,1**	**304,8**

По отношение на свършените граждански дела за РС Търговище данните показват аналогични нива като при постъпилите граждански дела – доста под средната стойност за районните съдилища – 220,3 за РС Търговище при средно 300,5 за РС в страната.

Районни съдилища в окръжен район Търговище	**Брой свършени граждански дела (общо) на 1 магистрат по щат**

	2014	2015	2016	2017	2018	средно
РС - Търговище	191,8	221,9	202,2	236,7	248,9	220,3
РС - Омуртаг	178,0	184,7	243,0	279,0	247,0	226,3
РС - Попово	224,5	205,3	236,3	295,0	284,0	249,0
Средно за всички РС в страната	**276,1**	**290,5**	**283,5**	**334,2**	**318,4**	**300,5**

3.1. Показател – постъпили и свършени граждански дела на един магистрат по вид дела за РС Търговище

Настоящия показател показва постъпили и свършени граждански дела по вид – искови, частни и заповедни производства на 1 магистрат по щат, като данните показват, че РС Търговище се движи под средните стойности по трите вида граждански дела /постъпили: с около 10 % по-малко искови – 75,4 дела срещу средна стойност за РС 87,1; и с около една трета по-малко за ЧГД и ЗП - ЧГД 22,4 срещу средна стойност 31,1 и ЗП 124,6 срещу средна стойност 186,6. Същата тенденция се запазва и при свършените дела: искови 73,5 срещу средна стойност 84,2, ЧГД 22,2 срещу средна стойност 30,4 и ЗП 124,6 срещу 185,9 средна стойност/.

Вид граждански дела	Брой постъпили граждански дела по видна 1 магистрат по щат за РС Търговище					
	2014	2015	2016	2017	2018	средно
Искови производства	81,4	79,6	68,4	70,0	77,6	75,4
Средно искови производства	**86,6**	**85,3**	**80,8**	**82,2**	**100,7**	**87,1**
Частни граждански дела /ЧГД/	18,1	16,4	20,3	29,4	27,7	22,4
Средно ЧГД	**23,8**	**26,1**	**30,1**	**39,8**	**35,5**	**31,1**
Заповедни производства /ЗП/	98,0	122,0	106,4	144,9	151,9	124,6
Средно ЗП	**159,8**	**181,8**	**178,3**	**222,0**	**191,0**	**186,6**

Вид граждански дела	Брой свършени граждански дела по вид на 1 магистрат по щат за РС Търговище					
	2014	2015	2016	2017	2018	средно
Искови производства	75,7	83,1	75,9	62,4	70,3	73,5
Средно искови производства	**90,7**	**85,2**	**77,2**	**77,1**	**90,9**	**84,2**
Частни граждански дела /ЧГД/	18,1	16,8	19,9	29,4	26,7	22,2
Средно ЧГД	**23,7**	**25,0**	**29,2**	**38,8**	**35,5**	**30,4**
Заповедни производства /ЗП/	98,0	122,0	106,4	144,8	151,9	124,6
Средно ЗП	**161,6**	**180,3**	**177,1**	**218,3**	**192,1**	**185,9**

4. Показател „Брой постъпили и свършени наказателни дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г."

Настоящият показател отразява общия брой постъпили и свършени наказателни дела, които се падат на един магистрат по щат от РС, като е разгледана тенденцията за петгодишен период (2014-2018 г.). За РС Търговище данните показват, че броят на постъпили наказателни дела на 1 магистрат по щат се увеличава в периода 2014-2016 година, и намалява в периода 2017-2018 година. Средната стойност за РС Търговище

/140,8 постъпили наказателни дела на един магистрат/ е над средната стойност за районните съдилища /131,6/.

Районни съдилища в окръжен район Търговище	Брой постъпили наказателни дела (общо) на 1 магистрат по щат					
	2014	2015	2016	2017	2018	средно
РС - Търговище	137,4	146,7	163,8	129,9	126,3	140,8
РС - Попово	74,5	77,3	91,3	90,5	86,5	84,0
РС - Омуртаг	95,0	77,0	117,0	147,0	129,5	113,1
Средно за всички РС в страната	**123,6**	**132,0**	**141,5**	**133,5**	**127,5**	**131,6**

По отношение на свършените наказателни дела за РС Търговище данните показват аналогични нива като при постъпилите наказателни дела – над средната стойност за районните съдилища – 140,4 за РС Търговище при средно 133,1 за РС в страната.

Районни съдилища в окръжен район Търговище	Брой свършени наказателни дела (общо) на 1 магистрат по щат					
	2014	2015	2016	2017	2018	средно
РС - Търговище	135,3	147,9	163,2	129,3	126,2	140,4
РС - Попово	76,0	75,5	90,0	91,8	83,8	83,4
РС - Омуртаг	99,7	77,7	116,5	136,0	130,5	112,1
Средно за всички РС в страната	**127,8**	**133,9**	**142,4**	**135,0**	**126,4**	**133,1**

4.1. Показател – постъпили и свършени наказателни дела на един магистрат по вид дела

Настоящия показател показва постъпили и свършени наказателни дела по вид – НОХД и НЧХД, АНХД и ЧНД на 1 магистрат по щат, като данните показват, че РС Търговище се движи под средната стойност за НОХД и НЧХД и над средните стойности за АНХД и ЧНД /НОХД и НЧХД 27,4 дела срещу средна стойност за РС 30; АНХД 42,5, което е малко над средната стойност 39,9 и ЧНД 70,9 дела – доста над средната стойност 61,7/.

Вид наказателни дела	Брой постъпили наказателни дела по вид на 1 магистрат по щат за РС Търговище					
	2014	2015	2016	2017	2018	средно
НОХД и НЧХД	30,9	30,8	26,4	25,7	23,3	27,4
Средно НОХД и НЧХД	**33,1**	**30,4**	**31,4**	**28,3**	**27,0**	**30,0**
АНХД	51,4	43,0	43,6	39,6	35,1	42,5
Средно АНХД	**44,3**	**38,4**	**38,5**	**40,0**	**38,1**	**39,9**
ЧНД	55,1	72,9	93,8	64,7	67,9	70,9
Средно ЧНД	**46,2**	**63,3**	**71,6**	**64,9**	**62,4**	**61,7**

По отношение на свършените наказателни дела по вид за РС Търговище данните показват аналогични нива като при постъпилите наказателни дела по вид – при НОХД и НЧХД 27,1 дела – движи се под средна стойност за РС 30,7; АНХД 42,6 над средната стойност 40,8 и ЧНД 70,7 дела – над средната стойност от 61,7 дела/.

Вид наказателни дела	Брой свършени наказателни дела по вид на 1 магистрат по щат за РС Търговище					
	2014	2015	2016	2017	2018	средно
НОХД и НЧХД	30,3	31,2	26,0	25,1	22,9	27,1
Средно НОХД и НЧХД	**34,1**	**31,1**	**31,9**	**28,8**	**27,4**	**30,7**
АНХД	50,1	43,8	43,2	39,9	36,0	42,6
Средно АНХД	**47,4**	**39,6**	**38,9**	**41,0**	**36,8**	**40,8**
ЧНД	54,9	72,9	94,0	64,3	67,3	70,7
Средно ЧНД	**46,3**	**63,2**	**71,6**	**65,1**	**62,2**	**61,7**

IV. Показатели по критерии „Административна структура"

При извършения преглед и анализ на реализираните през последните 10 години реформи на съдебни карти в държави-членки на ЕС, едни от основните критерии при анализа на състоянието на отделните типове съдебни институции са свързани със структурата на самата съдебна администрация. В тази връзка, за целите на анализа по дейност 1.3 бяха дефинирани няколко показатели, чрез които да бъде изследвано текущото състояние и да бъде оценена административната структура. Данните за показателите са към 31.12.2018 г.

1. Показател "Численост на администрацията (обща и специализирана) спрямо броя магистрати в районния съд"

Показателят е ключов във връзка с анализа на възможностите за оптимизиране на структурата на районните съдилища. Той отчита съотношението на броя на служителите в администрацията на районния съд, спрямо броя магистрати в съответния съд.

Поради различията в дейностите, извършвани от общата и специализираната администрация при РС, а именно че общата администрация обслужва съдът като самостоятелно юридическо лице, а специализираната администрация е предназначена само за специализираната правосъдна дейност, за целите на настоящия показател съотношението магистрати/администрация е разделено на магистрати/обща администрация и магистрати/специализирана администрация.

Средно на 1 съдия от районен съд в областните центрове се падат по 2,35 служители специализирана администрация и 0,50 служители обща администрация. По този показател РС Търговище е около средната стойност за районните съдилища в областните центрове или 2,33 служители в специализираната администрация на 1 съдия и 0,56 служители в обща администрация на един съдия.

2. Показател „Брой магистрати спрямо броя на населението, обхващано от съответния районен съд"

Докладът „Значението на районните съдилища в структурата на съдебната система. критерии за промяна в съдебната карта на районните съдилища"[7] приет от ВСС с решение по Протокол № 40/15.07.2015 г. препоръчва да се обмисли възможността за определяне на норма, която да отразява съответствие на определен брой на

[7] http://www.vss.justice.bg/root/f/uploads/files/Doklad-sadebna-karta[1].pdf

населението към един брой съдия в районен съд, като предложението е да се определи съотношение на 10 000 души население – 1 съдия. Тази норма, наред с другите критерии, отчитащи спецификите на правораздавателния процес следва да бъде използвана при определяне на броя на съдиите в РС.

Пример за подобен подход при определяне на съотношение между население и щатна единица за служител съществува в чл. 10, ал. 1 от Закона за нотариусите и нотариалната дейност и в чл. 8 от Закона за частните съдебни изпълнители. В чл. 10, ал. 1 от ЗННД се приема, че на 10 000 жители в определен район се открива едно място за нотариус, а в чл. 8 от ЗЧСИ се утвърждава, че в определен район се открива едно място за частен съдебен изпълнител на 30 000 жители.

Към края на 2018 г., средния брой магистрати в районните съдилища в страната е 1,4 щ. бр. на 10 000 жители население. За РС Търговище стойността е над средната за страната - 1,7 щ. бр. на 10 000.

V. Показатели за ефективност

Показателите за ефективност, по които в настоящия доклад са представени данни за РС Търговище са разработени в изпълнение на анализите по дейност 1.3. от проекта и се базират на данни към 31.12.2018 г.

1. Показател „Брой свършени спрямо броя входящи дела на годишна база"

Докладът на Съвета на Европа „Европейски съдебни системи - Ефективност и качество на правосъдието" от 2018 г.[8] разглежда т.нар. „степен на разчистване" или на англ. Clearance Rate (CR) като основен показател за ефективност и качество на дейността на съдилищата и прокуратурата в общоевропейски мащаб. Този показател е просто съотношение, получено чрез разделяне на броя на разрешените дела на броя на входящите дела през съответния период, изразено в процент.

$$CR\ (\%) = \frac{\text{Бр. свършени дела през годината}}{\text{Бр. постъпили дела през годината}} \times 100$$

В случаите, когато стойностите на показателя са близки до 100%, това показва способността на съда да разрешава приблизително толкова дела, колкото е броят на входящите дела за дадения период от време. В случаите, при които стойностите на показателя са над 100%, това показва способността на съда да разрешава повече случаи от получените, като по този начин намалява броя на висящите дела в края на периода на измерване.

По същество степента на „разчистване" показва как съдът или съдебната система се справят с притока на дела. Той позволява сравнения, дори когато параметрите на разглежданите случаи в различните съдилища не са идентични.

Средно за страната показателят има следните стойности: 97,35% за граждански дела, 99,14% за наказателни дела, 97,85% - общо за всички дела. За РС Търговище „степента на разчистване" е 96,80% за граждански дела, 99,91% за наказателни дела, 97,83% - общо за всички дела.

2. Показател „Време за разглеждане на едно дело"

[8] https://rm.coe.int/rapport-avec-couv-18-09-2018-en/16808def9c

Показателят „Време за разглеждане на едно дело" измерва теоретичното време, необходимо за решаване на едно дело (гражданско или наказателно) в съда с оглед на текущия темп на работа на районните съдилищата.

Според доклада на Съвета на Европа „Европейски съдебни системи - Ефективност и качество на правосъдието" от 2018 г., времето за разглеждане /Disposition Time (DT)/ на едно дело се изчислява чрез разделяне на броя на висящите дела в края на наблюдавания период на броя на разрешените дела в същия период, умножен по 365 (дни в годината):

$$DT\ (дни) = \frac{Бр.\ висящи\ дела\ в\ края\ на\ годината}{Бр.\ свършени\ дела\ през\ годината} \times 365$$

Преобразуването в дни улеснява проследяването на връзката между висящи и разрешени дела в рамките на даден период, в случая календарна година. Показателят е подходящ за оценка на съдебната ефективност с оглед на установените стандарти за продължителността на съдебни производства.

За отбелязване е, че този показател не изчислява средното време, необходимо за разглеждане на дело, а представя теоретична оценка на времето, необходимо за обработка на висящи дела.

Средно за страната показателят има следните стойности: 79,8 дни за граждански дела, 58,2 дни за наказателни дела, 73,7 дни - общо за всички дела. За ТС Търговище „времето за разглеждане" е доста по-кратко в сравнение със средните стойности за страната 47,9 дни за граждански дела, 17 дни за наказателни дела, 37,5 дни - общо за всички дела.

3. Показател, отразяващ процента свършени дела със съдебен акт по същество

Показателят отразява процента на делата, приключили със съдебен акт по същество спрямо общия брой на свършилите дела в съответния районен съд. Изчислява се по формулата:

$$SA\ (\%) = \frac{Бр.\ свършени\ дела\ с\ акт\ по\ същество}{Общ\ брой\ свършени\ дела} \times 100$$

При него също не се отчитат съществени елементи като: сложност на делото, причини за прекратяването му и др. и в този смисъл също не би могъл да се разглежда самостоятелно и да бъде сам по себе си основание за вземане на решение за преструктуриране на даден районен съд.

Средно за страната показателят има следните стойности: 87,3% граждански дела, приключили със съдебен акт по същество, 78,5% наказателни дела, приключили със съдебен акт по същество. За РС Търговище 89,4% граждански дела, приключили със съдебен акт по същество, 80,5% наказателни дела, приключили със съдебен акт по същество.

VI. Показатели за ефикасност

За целите на анализа по дейност 1.3, понятието „ефикасност" се използва за измерване на съотношението между вложените ресурси и постигнатите резултати от дейността на районните съдилища, като показателите за ефикасност, по които в настоящия доклад са представени данни за РС са разработени в изпълнение на посочената дейност от проекта и се базират на данни към 31.12.2018 г.

Важно е да се уточни, че показателите за ефикасност следва да се разглеждат с известна доза условност що се отнася до съдебната система като цяло и резултатите от тях не следва да се абсолютизират поради факта, че правосъдието не е типична публична услуга.

1. Показател „Стойности на годишните разходи за единица резултат"

Чрез настоящия показател се цели да бъде определена „цената" на крайния резултат от дейността на всеки от районните съдилища, а именно броя разглеждани и свършени дела. Показателят е изчислен като сумата на общите отчетени към 31.12.2018 г. разходи е разделена на броя разглеждани/ свършени дела.

Средногодишният разход на едно разглеждано дело за районните съдилища в областните центрове е в размер на 238 лева. При анализа на резултатите по този показател се констатира, че при 4 от изследваните съдилища, показателят е под средната стойност, тоест за тях ефикасността е по-висока. По този показател РС Търговище е със стойност 393 лева или с около 65 % над средната за РС в страната, т.е. с по-ниска ефикасност.

Средногодишният разход на едно свършено дело за районните съдилища в областните центрове е в размер на 294 лева, като стойността за РС Търговище е 433 лева. По отношение на този показател също се наблюдава по-ниска ефикасност.

2. Показател „Стойности на годишните разходи на един жител от населението"

Чрез измерването на този показател се цели определянето на цената за издръжка на районните съдилища спрямо населението, което е обхванато от дадения съдебен район на годишна база. Показателят се изчислява като сумата на отчетените към 31.12.2018 г. разходи за всеки от районните съдилища се раздели на броя на населението в съответния съдебен район. Колкото по-малка е стойността на годишните разходи на съда на един жител от населението, толкова дейността на РС е по-ефикасна и обратното. Показателят „Стойност на годишните разходи на един жител от населението" е предназначен да послужи единствено за ориентир при сравнителния анализ между районните съдилища. Резултатите от него не следва да се разглеждат изолирано от общата система от показатели за ефективност и ефикасност.

Осреднените годишни разходи на всички районни съдилища в областните центрове за 2018 г. е 19,90 лева на един жител от населението в съдебните райони, стойността по този показател за РС Търговище е 27,07 лева, т.е. по-ниска ефикасност.

3. Показател „Съотношение между годишните приходи и разходи"

Този показател, макар и не съвсем типичен при изследване на ефикасността има за цел, макар и косвено да отчете връзката между резултатите от дейността на съдилищата и размера на събраните приходи. Ролята на този показател при оценката на ефикасността е незначителна. Средно за районните съдилища в областните центрове, общо събраните приходи представляват 38,26 % от сумата на отчетените към 31.12.2018 г. разходи. Резултатите от анализа по този показател за РС Търговище показват по-нисък относителен дял на събраните приходи - 27,51% съотношение на приходи спрямо разходи.

VII. Бюджет

Видно от бюджета на РС Търговище, разходите за 2018 г. по §2 00 "Други възнаграждения и плащания на персонала през 2018 г. са 4,3 % от общия бюджет, а разходите по § 10 00 "Издръжка" – 4,2%.

Приходи/Разходи	2014	2015	2016	2017	2018
Общ бюджет	-	-	-	-	2317778
Приходи	90636	78899	95862	93560	93646
Разходи по §2 00 "Други възнаграждения и плащания на персонала":	82714	93056	135323	95092	101433
Разходи по § 10 00 "Издръжка"	74929	97969	125745	115152	98585

Разходи за командировки по години

	2014	2015	2016	2017	2018
Разходи за командировки	40,00	145,00	789,00	844,22	776,45
Разходи за командировани магистрати	-	-	-	5023,20	1856,40

Разходи за дежурства и извънреден труд

	2014	2015	2016	2017	2018
Дежурства в празнични и почивни дни	-	-	-	-	1455,90
Извънреден труд	240,57	1048,35	983,32	533,71	866,73

VIII. Сграден фонд

Сградата, в която се помещава Районен съд е публично-държавна собственост. През последните пет години няма изразходвани средства за наем. Разходи на обща стойност 25 342,85 лв. за текущи ремонти са направени в периода 2015 – 2017 г.

Брой помещения, квадратура, предназначения на помещенията със съответния брой настанени лица в тях:

- брой помещения – 29 бр.
- квадратура – 1671 кв.м., от които 1155 кв.м. полезна площ и 516 кв.м. общи части.
- предназначения на помещенията – за административна дейност
- съответен брой настанени лица - 36 бр.

В сградата се помещават ДСИ и ОЗ „Охрана".

Няма ангажирани служители с поддръжка на сградата.

IX. Обобщение, SWOT анализ, препоръки

В настоящата точка е представено обобщение на всички показатели и фактори за РС Търговище, като същото показва силните и слабите страни по фактори и показатели чрез сравнение в годините или чрез направено сравнение със средните стойности за

всички районни съдилища за страната по съответния показател за изследвания период 2014-2018 г. или само за 2018 г.

Направеното обобщение е на база прилагане на разработените по дейност 1.4 аналитични инструменти и е основа за изготвяне на модели за оптимизация с обосновка за конкретни реорганизации и/или обединения на РС по места по предстоящата дейност 1.6 „Разработване на предложения за оптимизация на съдебната карта". В тази връзка, в настоящия доклад е направен SWOT анализ на силните и слабите страни на потенциални реорганизации и/или обединявания на ниво районен съд.

Задачата, да бъдат подробно изготвени предложения за оптимизиране на съдебната карта, в т.ч. предложения и обосновка за конкретни реорганизации и/или обединения по места е предмет на следващата дейност 1.6.[9]

Резултати – РС Търговище		
Социално-икономически и административно-териториални фактори/показатели		
Демографска структура на съответния район		
1.	Население, % население в селата	Наблюдава се намаление на общия брой население в юрисдикцията на РС Търговище – с 4 823 по-малко към края на 2018 г. /111597 души население/, в сравнение с 2014 г., когато населението е 116420. В съдебния район на РС Търговище населението в селата възлиза на 46% от общия брой население към края на 2018 г.
2.	Безработни лица, коефициент на безработица, сезонна заетост	*Няма предоставени данни за безработни лица и за коефициента на безработица в юрисдикцията на РС Търговище.*
3.	Активни стопански субекти	Активните стопански субекти в юрисдикцията на РС Търговище са 5573, което е с почти 10 % над средния брой за районен съд /5074/.
4.	Индекс на социално-икономическо развитие	Индекса на социално-икономическо развитие за РС Търговище, изчислен по 10-степенната скала е 6. Следва да се има предвид, че индексът е изчислен към 2015 г.
Географска структура на съответния район, свързаност		
1.	▪ %население в необлагодетелстван планински район ▪ км. до най близкия РС ▪ автобусни линии	▪ няма население в необлагодетелстван планински район ▪ РС Търговище се намира в областния град Търговище; ▪ налични са междуградски автобусни линии;

[9] Дейност 1.6. Разработване на предложения за оптимизация на съдебната карта. „Разработване на предложения за оптимизация на съдебната карта" въз основа на резултатите от Д1.1-Д1.5 и анализираните пилотни реорганизирани и/или обединени структури ще бъдат изготвени модели за оптимизация с обосновка за конкретни реорганизации и/или обединения на РС и РП по места, вкл. възможността за създаване на т.нар. обединен съд или обединена прокуратура. Всеки модел и прилежащата му рамка на план за реорганизация на съдебните структури на окръжно и апелативно ниво ще бъде оценен по силни и слаби страни; финансови, времеви и човешки ресурси; финансов анализ и прогнозна оценка за влиянието на предложения модел върху бюджета и ефикасността на съдебната система в дългосрочен план; оценка на въздействието на предложената промяна върху дейността на структурите на местно ниво (регионалните и местни власти и представители на други юридически професии).

	▪ ж.п. връзки	▪ налични ж.п. линии в юрисдикцията на РС
2.	Свързаност	▪ няма изградени електронни връзки между РС Търговище и други държавни, общински или съдебни институции; ▪ ползвани електронни услуги –НАП и община Търговище; ▪ пощенските услуги се предоставят от Български пощи. Налични са и куриерски услуги.
	Криминална активност	
1.	Описание на криминогенните фактори	*Не са предоставени данни от РС Търговище*
2.	Брой и вид престъпления	*Не са предоставени данни от РС Търговище*
	Други показатели	
1.	Наличие на ГКПП, пенитенциарни заведения, РУ на МВР, арести в юрисдикцията на РС	В юрисдикцията на РС Търговище няма ГКПП, съответно пенитенциарно заведение и арест. На територията се намира Районно управление на МВР – Търговище.
2.	Наличие на правни и др. консултанти, медиатори	В юрисдикцията на РС Търговище има регистрирани 130 адвоката и 14 действащи медиатори.
	Натовареност	
1.	Общо постъпили дела и щатна численост на магистратите	Предоставените данни показват, че в периода 2014 – 2018 година, РС Търговище има увеличение на общо постъпили дела през изследвания период /от 3015 през 2014 г. до 3451 през 2018 г./ при запазване на щата на магистратите през годините – 9 магистрата. Лек спад спрямо предходната година се наблюдава единствено през 2016 година.
2.	Командировани магистрати от и към РС, дежурства и извънреден труд	По данни на РС Търговище за изследвания период, от РС Търговище всяка година са били командировани съдии за разглеждане на дела в др. съдилища – за периода 2014 – 2016 г. – по 1 съдия в РС Варна, за периода 2017 – 2018 г. – 2-ма магистрати в РС Варна и ОС Търговище. Дежурства са полагани през 2018 г., а извънреден труд всяка година. Броят на делата, водени при дежурства за периода 2014 – 2019 година е общо 26.
3.	Проведени конкурси за назначаване на магистрати за петгодишен период	През 2014 г. е проведен конкурс за назначаване на административен ръководител в Районен съд – Търговище. Няма неуспешно проведени конкурси, поради липсата на кандидати.
4.	Съдебни служители	В Районен съд - Търговище работят общо 25 съдебни служители, от които 20 съдебни служители в специализирана администрация и 5 съдебни служители в обща администрация. Предстои пенсиониране на един от съдебните секретари.
5	Съдия по вписванията, държавен съдебен изпълнител /ДСИ/, нотариус, ЧСИ	В Районен съд Търговище има Съдия по вписванията и ДСИ. На територията на РС Търговище има 5 нотариуса и 1 ЧСИ.
6	Бюро „Съдимост"	Работата, извършена от Бюро „Съдимост" за периода

		2014 – 2018 г. е както следва: 26 740 издадени свидетелства за съдимост, 5 569 извършени справки.
7	Съдебни заседатели и вещи лица	Съдебните заседатели за мандат 2015 г. – 2019 г. – 32. Разходите за съдебни заседатели за период 2014 - 2018 г. са 12 020 лева. Разходите за вещи лица за период 2014 – 2018 г. са 77 085 лева.
	Показатели за натовареност	
1.	Показател „Брой постъпили и свършени дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г."	Данните за РС Търговище показват тенденция за увеличаване на общия брой постъпили дела на един магистрат по щат от 335 общо постъпили дела през 2014 г. на 383,4 през 2018 г., като лек спад спрямо предходната година се наблюдава през 2016 г. Средния брой постъпили дела за периода 2014 – 2018 година – 363,3 е с около 16% под средния брой за всички РС в страната /436,4/. В рамките на окръжния район РС Търговище е с най-голям среден брой постъпили граждански и наказателни дела на 1 магистрат по щат. Общия брой на свършените дела на един магистрат по щат на годишна база за РС Търговище следват статистиката на общо постъпилите дела - РС Търговище е с най-малък брой свършени граждански и наказателни дела на 1 магистрат по щат в рамките на окръжния район и се движи малко под средния брой свършени дела на 1 магистрат по щат за страната /средно 360,7 дела за РС Търговище срещу средно 433,6 за страната/.
2.	Показател „Относителен дял на гражданските дела към общо постъпили и свършени на годишна база за периода 2014-2018 г."	Относителният дял на постъпилите граждански дела спрямо общия брой постъпили дела средно за страната за изследвания период варира в порядъка от 68 до 72 процента. За РС Търговище данните показват, че този дял е по-нисък от процентите, средни за страната /от 54,4% за 2016 г., до 67,1% за 2018 г./ Дела граждански дела към общия брой свършени дела за РС Търговище също е по-нисък от процентите, средни за страната – средно за периода 61,0% за Търговище при среден за страната за периода 2014-2018 г. – 69,2%.
3.	Показател „Брой постъпили и свършени граждански дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г."	За РС Търговище данните показват, че броя на постъпили граждански дела на 1 магистрат по щат се увеличават в годините (с изключение на 2016 г.), но средната стойност за РС Търговище /222,4 постъпили граждански дела на един магистрат/ е доста под средната стойност за районните съдилища /304,8/. По отношение на свършените граждански дела за РС Търговище данните показват аналогични нива като при постъпилите граждански дела – доста под средната стойност за районните съдилища – 220,3 за РС Търговище при средно 300,5 за РС в страната.
3.1.	*Показател – постъпили и свършени граждански дела на един магистрат по вид дела*	Настоящия показател показва постъпили и свършени граждански дела по вид – искови, частни и заповедни производства на 1 магистрат по щат, като данните показват, че РС Търговище се движи под средните стойности по трите вида граждански дела /постъпили: с около 10 % по малко искови – 75,4 дела срещу средна стойност за РС 87,1; и с около една трета по-малко за ЧГД

		и ЗП - ЧГД 22,4 срещу средна стойност 31,1 и ЗП 124,6 срещу средна стойност 186,6; Същата тенденция се запазва и при свършените дела: искови 73,5 срещу средна стойност 84,2, ЧГД 22,2 срещу средна стойност 30,4 и ЗП 124,6 срещу 185,9 средна стойност/.
4.	Показател „Брой постъпили и свършени наказателни дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г."	За РС Търговище данните показват, че броя на постъпили наказателни дела на 1 магистрат по щат се увеличават в периода 2014-2016 година, и намаляват в периода 2017-2018 година. Средната стойност за РС Търговище /140,8 постъпили наказателни дела на един магистрат/ е над средната стойност за районните съдилища /131,6/. По отношение на свършените наказателни дела за РС Търговище данните показват аналогични нива като при постъпилите наказателни дела – над средната стойност за районните съдилища - 140,4 за РС Търговище при средно 133,1 за РС в страната.
4.1.	*Показател – постъпили и свършени наказателни дела на един магистрат по вид дела*	Настоящия показател показва постъпили и свършени наказателни дела по вид – НОХД и НЧХД, АНХД и ЧНД на 1 магистрат по щат, като данните показват, че РС Търговище се движи под средната стойност за НОХД и НЧХД и над средните стойности за АНХД и ЧНД /НОХД и НЧХД 27,4 дела срещу средна стойност за РС 30; АНХД 42,5, което е малко над средната стойност 39,9 и ЧНД 70,9 дела – доста над средната стойност 61,7/. По отношение на свършените наказателни дела по вид за РС Търговище данните показват аналогични нива като при постъпилите наказателни дела по вид – при НОХД и НЧХД 27,1 дела – движи се под средна стойност за РС 30,7; АНХД 42,6 над средната стойност 40,8 и ЧНД 70,7 дела – над средната стойност от 61,7 дела/.
Показатели по критерии Административна структура		
1.	Показател "Численост на администрацията (обща и специализирана) спрямо броя магистрати в районния съд"	Средно на 1 съдия от районен съд в областните центрове се падат по 2,35 служители специализирана администрация и 0,50 служители обща администрация. По този показател РС Търговище е около средната стойност за районните съдилища в областните центрове или 2,33 служители в специализираната администрация на 1 съдия и 0,56 служители в обща администрация на един съдия.
2.	Показател „Брой магистрати спрямо броя на населението, обхванато от съответния районен съд"	Към края на 2018 г., средния брой магистрати в районните съдилища в страната е 1,4 щ. бр. на 10 000 жители население. За РС Търговище стойността е над средната за страната - 1,7 щ.бр. на 10 000.
Показатели по критерии Ефективност		
1.	Показател „Брой свършени спрямо броя входящи дела на годишна база"	Средно за страната показателя има следните стойности: 97,35% за граждански дела, 99,14% за наказателни дела, 97,85% - общо за всички дела. За РС Търговище „степента на разчистване" е 96,80% за граждански дела, 99,91% за наказателни дела, 97,83% - общо за всички дела.
2.	Показател „Време за разглеждане на едно дело"	Средно за страната показателя има следните стойности: 79,8 дни за граждански дела, 58,2 дни за наказателни дела, 73,7 дни - общо за всички дела. За ТС Търговище „времето за разглеждане" е доста по-кратко в сравнение

		със средните стойности за страната 47,9 дни за граждански дела, 17 дни за наказателни дела, 37,5 дни - общо за всички дела.
3.	Показател, отразяващ процента свършени дела със съдебен акт по същество	Средно за страната показателя има следните стойности: 87,3% граждански дела, приключили със съдебен акт по същество, 78,5% наказателни дела, приключили със съдебен акт по същество. За РС Търговище 89,4% граждански дела, приключили със съдебен акт по същество, 80,5% наказателни дела, приключили със съдебен акт по същество.
Показатели по критерии Ефикасност		
1.	Показател „Стойност на годишните разходи за единица резултат"	Чрез настоящия показател се цели да бъде определена „цената" на крайния резултат от дейността на всеки от районните съдилища, а именно броя разглеждани и свършени дела. Средногодишният разход на едно разглеждано дело за районните съдилища в областните центрове е в размер на 238 лева. При анализа на резултатите по този показател се констатира, че при 4 от изследваните съдилища, показателят е под средната стойност, тоест за тях ефикасността е по-висока. По този показател РС Търговище е със стойност 393 лева или с около 65 % над средната за РС в страната, т.е. с по-ниска ефикасност. Средногодишният разход на едно свършено дело за районните съдилища в областните центрове е в размер на 294 лева, като стойността за РС Търговище е 433 лева. По отношение на този показател също се наблюдава по-ниска ефикасност.
2.	Показател „Стойност на годишните разходи на един жител от населението"	Осреднените годишни разходи на всички районни съдилища в областните центрове за 2018 г. е 19,90 лева на един жител от населението в съдебните райони, стойността по този показател за РС Търговище е 27,07 лева, т.е. по-ниска ефикасност.
3.	Показател „Съотношение между годишните приходи и разходи"	Средно за районните съдилища в областните центрове, общо събраните приходи представляват 38,26 % от сумата на отчетените към 31.12.2018 г. разходи. Резултатите от анализа по този показател за РС Търговище показват по-нисък относителен дял на събраните приходи - 27,51% съотношение на приходи спрямо разходи.
4.	Бюджет	Видно от бюджета на РС Търговище, разходите за 2018 г. по §2 00 "Други възнаграждения и плащания на персонала през 2018 г. са 4,3 % от общия бюджет, а разходите по § 10 00 "Издръжка" - 4,2%.
5.	Разходи за командировки по години	През изследвания период 2014 г. - 2018 г. от и към РС Търговище има командировани съдии. Общо разходите за командировки са в размер на 9474,27 лв.
6.	Разходи за дежурства и извънреден труд	Общо направените разходи за дежурства и извънредни разходи са 5 128,58 лв. за периода 2014 – 2019 година. Броят на заведените дела от дежурства за периода 2014 – 2019 година е 26.
Сграден фонд		
Сградата, в която се помещава Районен съд – Търговище е публично-държавна собственост.		

През последните пет години няма изразходвани средства за наем. Разходи на обща стойност 25 342,85 лв. за текущи ремонти са направени в периода 2015 – 2017 г.

За идентифицирането на силните и слабите страни на потенциалните реорганизации и/или обединявания на ниво районен съд в рамките на дейността е приложен SWOT анализ.

- **Силни страни** – предимства и ползи на потенциална реорганизация;
- **Слаби страни** – недостатъците, идентифицираните проблеми при потенциална реорганизация.

СИЛНИ СТРАНИ	*СЛАБИ СТРАНИ*
• Изравняване на натовареността сред районните съдилища в страната • Постигане на равномерно натоварване на съдебните служители • По-добри възможности за бързо преодоляване на кризи, в следствие на неявяване на кандидати за магистрати в обявени конкурси • Оптимизиране на средствата за поддръжка на администрацията на съответния районен съд	• Необходимост от време и ресурси за осъществяване на потенциална реорганизация на ниво районен съд: - средства за информиране на обществеността; - време и средства за съставяне на план за реорганизация и изпълнението му; - време и средства за доизграждане на електронни връзки между съдилищата; • Липса на съгласие на заинтересованите страни при потенциална реорганизация

Препоръката, въз основа на настоящия доклад, е бъдеща реорганизация на РС Търговище да бъде обсъдена, след като бъдат разработени моделите за реорганизации на съдилищата и обосновката за конкретни реорганизации и/или обединения на РС по предстоящата дейност 1.6 „Разработване на предложения за оптимизация на съдебната карта".

Приложения

Попълнен въпросник от РС Търговище

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Доклад за районен съд Чепеларе в изпълнение на Дейност 1.5. „Изготвяне на детайлни доклади по места за реорганизация на съдебни структури " по Договор № ВСС–1212 от 31.01.2019 г. с предмет: „Предоставяне на консултантски услуги за оптимизиране на съдебната карта"

София,
март 2020 г.

Global Advisers

Този документ е изготвен по Договор № ВСС–1212 от 31.01.2019 г. с предмет: „Предоставяне на консултантски услуги за оптимизиране на съдебната карта", във връзка с изпълнението на ДБФП № BG05SFOP001-3.001-0001-C01 „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработването на Единна информационна система на съдилищата", финансиран по Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Съдържание

I. Въведение 2
II. Социално-икономически и административно-териториални показатели/фактори 2
II.3. Социална и икономическа активност на гражданите и стопанските субекти 4
II.4. Географска структура на съответния район и транспортна свързаност 5
II.5. Криминогенни фактори, нива на престъпност 6
II.6. Други 6
III. Показатели за натовареност 6
IV. Показатели по критерии „Административна структура" 14
V. Показатели за ефективност 15
VI. Показатели за ефикасност 17
VII. Бюджет 18
VIII. Сграден фонд 19
IX. Обобщение, SWOT анализ, препоръки 20
Приложение 26

I. Въведение

Съгласно изискванията на Възложителя, описани в техническата спецификация по настоящата обществена поръчка, Изпълнителят следва в рамките на Дейност 1.5. „Изготвяне на детайлни доклади по места за реорганизация и/или обединяване на съдебни структури" да приложи аналитичните инструменти, изработени по дейност 1.4 „Подбор на пилотни структури и разработка на аналитични инструменти" и да изготви детайлни доклади за функционирането на съответните структури.

Целта на детайлните доклади е:

- да бъдат идентифицирани силните и слабите страни, които да се имат предвид потенциалните реорганизации и/или обединявания и възможните решения на възникнали проблеми;
- да се изготвят конкретни препоръки за реорганизация на тези групи съдебни структури въз основа на изготвените анализи,

като по този начин да се гарантира устойчивост на бъдещите предложения за оптимизация на съдебната карта в национален мащаб.

Данните в настоящия доклад съдържат информация от дефинираните и изследвани показатели в рамките на дейност 1.3. по проекта: „Анализ на състоянието на съдилищата и прокуратурите", както и допълнителна информация, извлечена чрез прилагане на аналитичните инструменти, разработени и тествани по дейност 1.4.

За идентифицирането на силните и слабите страни на потенциалните реорганизации и/или обединявания на ниво районен съд, в рамките на дейността е приложен SWOT анализ.

Като резултат от изпълнението на Дейност 1.5. е предвидено да бъдат изработени детайлни доклади за функционирането на реорганизираните и/или обединените структури – 10 пилотни районни съдилища и съответните им 10 районни прокуратури.

Настоящият анализ представя текущото състояние на районен съд Чепеларе.

II. Социално-икономически и административно-териториални показатели/фактори

II. Социално-икономически и административно-териториални показатели/фактори

II.1. Исторически данни

Правораздаването в град Чепеларе има 140 – годишна история.

След Освобождението през 1878 г., Чепеларе (тогава село) попада в територията на Източна Румелия. С Приказ № 1/24.05.1879 г. генерал-губернаторът на Източна Румелия са обособени 6 околии Пловдивска, Станимашка, Карловска, Овчехълмска, Сърнегорска и Рупчоска. За административно седалище на Рупчоската околия е определено с. Чепеларе. До края на месец юни 1879 г., околийските учреждения в Чепеларе, вече са настанени и функционират – Околийско управление, Околийски съд и Околийско бирничество.

През 1887 г. в с. Чепеларе се открива мирови съд и за мирови съдия бил назначен Стоян Брадинов, племенник на първия съдия – Христо Брадинов.

През 1948 г. в съответствие с новата Конституция на Народна Република България от 1947 г. е извършено и пълно преустройство на държавния апарат. Именно съобразно тези преустройства мировия съд в с. Чепеларе бил закрит през 1949 г. Налице са данни,

че от 1949 г. до 1959 г. съдебния район на Чепеларе е обслужван от Асеновградски районен съд и е обособен като II-ри район.

През 1959 г. селищата Смолян, Райково и Устово се обединяват като гр. Смолян, който бива обявен за окръжен център. Съгласно новото административно-териториално деление на България Чепеларе става част от Смолянски окръг.

През 1959 г. в Народния съд в гр. Смолян, са обособени два съдебни района: I-ви и II-ри, като I-ви район обхваща бившата Смолянска околия, а II-ри район част от бившата Асеновградска околия, със селата Чепеларе, Хвойна, Нареченски бани, Лъки Забърдо и Орехово и съставните към тях.

От 1 април 1965 г. в с. Чепеларе е открит Народен съд, който през 1971 г. е преименуван на Районен съд и продължава да съществува и до днес.

През 1988 г. с. Нареченски бани, а през втората половина на 90-те години община Лъки и съставни към тях преминават на административно-териториално управление към област Пловдив, а с това се стеснява и съдебния район на Районен съд Чепеларе.

До 1998 г. в Районен съд Чепеларе е работил само един съдия, който е извършвал всички функции – разглеждане на граждански и наказателни дела, изповядване на нотариални сделки. През септември 2000 г. е назначен съдия изпълнител, който изпълнява и длъжността съдия по вписванията. От месец януари 2004 г. вече има отделен щат и за съдия по вписванията.

II.2. Демографска структура

По отношение на фактора „Демографска структура" са анализирани данни за петгодишен период 2014 - 2018 г. за брой население, % население в селата, както и механичен прираст на населението /разликата между броя на заселените и броя на изселените лица във и от всяко населено място през календарната година[1]/ или миграция. Част от избраните показатели са обусловени от приетите базови критерии за промяна на съдебната карта на районните съдилища от ВСС[2] и от направените заключения в доклада за значението на районните съдилища в структурата на съдебната система, а именно: „оптималният модел, който обяснява най-добре общия брой дела и може да се използва и за прогнозиране, е съставен от показателите „общ брой население", „брой кметства в юрисдикцията на съответния РС" и „дял на населението, което живее в населено място на районен, окръжен или апелативен съд". Тук следва да се направи уточнението, че посочените критерии имат значение, от една страна за прогнозиране на общия брой дела, и от друга за определяне нивото на достъп до правосъдие[3].

---

[1] От 2007 година механичното движение на населението включва не само вътрешната миграция, а и движението на лицата към и от страната.

[2] Базовите критерии са приети с Доклад „Значението на районните съдилища в структурата на съдебната система. Критерии за промяна на съдебната карта в районите съдилища.", приет от ВСС с решение по Протокол № 40/15.07.2015 г.

[3] Достъп до правосъдие или достъп до съд е понятие, което подробно е развито от Европейския съд по правата на човека в Страсбург в практиката му по приложение на чл. 6, т. 1 от Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи. В делото Голдер9 се приема, че чл. 6 трябва да бъде тълкуван в светлината на следните два правни принципа: принципът, според който трябва да съществува възможност за отнасяне на една гражданска претенция до съдия - един от общопризнатите принципи на правото; и принципът на международното право, който забранява отказ от правосъдие. Правото на достъп до съд традиционно се разглежда от съда в Страсбург в неговите аспекти: достъп до съд – граждански дела, достъп до съд - наказателни дела и достъп до обжалване (достъп до съдебно апелативно производство).

Община Чепеларе на територията си има 20 населени места- с. Орехово, Малево, Хвойна, Павелско, Богутево, Острица, Лилеково, Дряновец, Проглед, Студенец, Забърдо, Зорница и курорт Пампорово.

Данните за населението в юрисдикцията на РС Чепеларе за изследвания период са представени в таблицата по-долу:

Година		Показатели - демографска структура				
	Обхванати общини	Население				Миграция /вътрешна/
		Общо	в градовете	в селата	% насел. в селата	
2014	Чепеларе	7245	5084	2161	30%	-7
2015	Чепеларе	7115	5020	2095	30%	-60
2016	Чепеларе	6927	4944	1983	29%	-99
2017	Чепеларе	6748	4839	1909	28%	-69
2018	Чепеларе	6636	4803	1833	28%	-36

Източник: НСИ

Наблюдава се леко намаление на общия брой население в юрисдикцията на РС Чепеларе – с 609 души по-малко към края на 2018 г. /6 636 души/, в сравнение с края на 2014 г. /7 245 души/. Процентът на селското население е 28 % към края на 2018 г.

II.3. Социална и икономическа активност на гражданите и стопанските субекти

Информацията по настоящия показател включва броя безработни лица и коефициент на безработица, обявени сезонни работни места, броя на активните субекти /търговски дружества, неправителствени организации, кооперации и др./, брой осигурени лица и др.

Безработни лица и коефициент на безработица

Няма предоставени данни за безработни лица и за коефициента на безработица в юрисдикцията на РС Чепеларе.

Стопански субекти – брой и вид дейност, осигурени лица

По данни от търговския регистър и регистър Булстат, броя на активните субекти в търговския регистър и регистър Булстат на територията на РС Чепеларе е 437 или много под средния брой за районен съд /5074/. На таблицата са показани данни за брой активни субекти по брой осигурени от тях лица.

Общини	до 10 осигурени лица	11-20 осигурени лица	20-50 осигурени лица	50-100 осигурени лица	над 100 осигурени лица	Общо активни субекти
Чепеларе	395	22	14	3	3	437

Източник: търговски регистър и регистър Булстат

По данни на РС Чепеларе основните икономически отрасли в община Чепеларе са туризмът и горското стопанство.

На територията на община Чепеларе стопанска дейност развиват и регистрираните 23 горовладелски кооперации и дружества по ЗЗД, които управляват частни гори. В общината съществуват около двадесет дървообработващи предприятия и

работилници за мебели, дограма, пелети и дърводелски услуги, както и фабрика за производство на багажни изделия, дамски и мъжки чанти, раници и сакове. Съществуват още предприятия за строителни материали и фирми за строителна дейност.

Освен това съществуват и предприятия от хранително-вкусовата и преработвателната промишленост: фурни за хляб – 2 бр.; цех за сладка – 1 бр.; Рибопреработвателно предприятие – 1 бр.; млекопреработвателно предприятие – 2 бр.; пунктове за изкупуване на гъби – 5 бр.; млекосъбирателни пунктове 1 бр.

Пчеларството на територията на общината е развито. Съществуват 46 броя пчелари при 13 броя през 2015 г., които отглеждат 485 пчелни семейства при 146 пчелина през 2015 г. Очаква се тази дейност поради благоприятните климатични условия да се разраства в бъдеще.

Индекс на социално-икономическо развитие

За базов критерии за промяна на съдебната карта на районните съдилища от ВСС[4] е приет и индекса на социално-икономическо развитие, като имащ отношение към общото ниво на достъп до правосъдие чрез нивото на социално-икономическо развитие на населените места, попадащи в юрисдикцията на даден районен съд[5]. Хипотезата на индекса е, че по-високата му стойност показва по-големи възможности за достъп до правосъдие на по-голяма част от населението, съответно по-ниските стойности на индекса показват по-малки възможности за достъп до правосъдие и следва да се имат предвид при промяна във функционално-териториалната структура на районните съдилища в страната, тъй като тази промяна може да доведе до потенциален положителен или отрицателен ефект върху социално-икономическото развитие на даден район. Индексът на социално-икономическо развитие за РС Чепеларе е 6 по скала от 1 до 10, като следва да се има предвид, че същия е изчислен към 2015 г.

II.4. Географска структура на съответния район и транспортна свързаност

Съгласно утвърдените базови критерии от ВСС, достъп до правосъдие се разбира и в географския смисъл, с оглед на това, че седалищата на съдилищата следва да са съобразени с възможността на гражданите да посетят сградата на съда при минимум време и пътни разходи.

Данните по отношение на тези показатели за РС Чепеларе са следните:

- 100% население в необлагодетелстван планински район;
- 27км. отдалеченост до най-близкия РС /Смолян/;
- налични са междуградски автобусни линии;
- няма ж.п. линии в юрисдикцията на РС Чепеларе;
- липса на електронни връзки между РС *Чепеларе и други държавни, общински или съдебни институции;*
- Пощенски и куриерски услуги се извършват от: Български пощи" АД, „Еконт", „Спиди".

[4] Базовите критерии са приети с Доклад „Значението на районните съдилища в структурата на съдебната система. Критерии за промяна на съдебната карта в районите съдилища.", приет от ВСС с решение по Протокол № 40/15.07.2015 г.

[5] Индексът за социално-икономическото развитие е изчислен в Доклад „Социално-икономически фактори и натовареност на районните съдилища", София, януари 2015, Център за изследване на демокрацията, д-р Тодор Галев

II.5. Криминогенни фактори, нива на престъпност

Отношение към натовареността на съдилищата имат и криминогенните фактори и нивата на престъпност в юрисдикцията на районния съд.

Криминогенните фактори определящи състоянието на престъпността на територията на област Смолян, а също и в района на РС Чепеларе, са свързани с икономическите характеристики и географските особености на района.

По данни на РУП Чепеларе през гр. Чепеларе и к.к. Пампорово преминават над 150 000 туристи годишно. Това води до засилване на криминогенната обстановка през месеците – декември, януари, февруари, март и април, и усложняване на оперативната работа. Тези специфики водят до по-голям брой производства по УБДХ, по чл. 161 НПК, разпити на свидетели пред съдия, бързи наказателни производства срещу български и чужди граждани през зимните месеци.

Дела характерни за района са престъпления като: извършване на незаконна сеч, кражби, пътнотранспортни произшествия, управление на МПС след употреба на алкохол или други упойващи вещества, и за притежание на наркотични вещества.

Броят на извършените престъпления в община Чепеларе се запазва през годините, като същият продължава да е по-голям процент от същите, извършени в другите общини на област Смолян.

II.6. Други

Наличие на правни и др. консултанти, медиатори

Въвеждането на алтернативен способи за разрешаване и предотвратяване на спорове и делата е изведено в Доклада по дейност 1.1. като препоръка, реализирането на която ще доведе до намаляване на случаите на сезиране на съдилищата. Развитието на алтернативните способи и в частност медиацията би дало възможност на страните да намерят решения, без да се налага непременно да се обръщат към съда. Наличието на правни консултанти в юрисдикцията на даден районен съд не може да бъде квалифицирано еднозначно: от една страна може да допринесе за разрешаването на даден спор извънсъдебно, но от друга да доведе до увеличаване на делата в съда.

В юрисдикцията на РС Чепеларе има регистрирани 10 адвокати.

Наличие, капацитет и вид на пенитенциарни заведения и наличие на ГКПП в юрисдикцията на районния съд

Други показатели, които имат значение за запазването на седалището на районните съдилища в определено населено място са граничните райони, както и наличието на пенитенциарно заведение. Тези фактори влияят върху натовареността на отделните съдилища. В юрисдикцията на РС Чепеларе няма ГКПП, както и пенитенциарно заведение.

III. Показатели за натовареност

За базов критерии за промяна на съдебната карта на районните съдилища, приет от ВСС[6] е и натовареността на районните съдилища, изчислена на база на обобщени статистически данни за пет годишен период и на база данни за натовареност по отделни видове граждански и наказателни дела.

[6] Базовите критерии са приети с Доклад „Значението на районните съдилища в структурата на съдебната система. Критерии за промяна на съдебната карта в районите съдилища.", приет от ВСС с решение по Протокол № 40/15.07.2015 г.

Показателите по критерият за натовареност на районните съдилища са изчислени в доклада по дейност 1.3 „Анализ на състоянието на съдилищата и прокуратурите" на база обобщена статистическа информация за петгодишен период (2014 г.-2018 г.) за следните два основни елемента, чрез съпоставянето на които са формирани показателите:

- брой на постъпилите и свършени дела по видове граждански и наказателни дела;
- щатна численост на магистратите.

Общо постъпили дела

Предоставените данни показват, че при РС Чепеларе се запазва тенденцията на общо постъпили дела през изследвания период /от 478 през 2014 г. до 463 през 2018 г./.

Районни съдилища в окръжен район Смолян	Общ брой постъпили граждански и наказателни дела				
	2014	2015	2016	2017	2018
РС - Чепеларе	**478**	**383**	**419**	**535**	**463**
РС - Смолян	2 312	2 108	2 107	2 337	2 105
РС - Девин	632	573	708	703	756
РС - Златоград	481	548	524	590	482
РС - Мадан	646	588	616	642	587

Численост на магистратите

Видно от данните, за РС Чепеларе през изследвания период 2014 г. -2018 г. числеността на магистратите остава непроменена- 2.

Районни съдилища в окръжен район Смолян	Численост на магистратите				
	2014	2015	2016	2017	2018
РС - Чепеларе	**2**	**2**	**2**	**2**	**2**
РС - Смолян	6	6	5	5	5
РС - Девин	2	2	2	2	2
РС - Златоград	2	2	2	2	2
РС - Мадан	2	2	2	2	2

Командировани магистрати от и към РС, дежурства и извънреден труд

Командировани съдии за разглеждане на дела в РС Чепеларе – 1 през 2018 г. /1 ден/, 2-ма през 2015 г. /2 дни/ и 5-ма през 2014 г. /9 месеца и 10 дни общо/.

Година	Имена на командированите съдии
2018 г.	Илияна Зелева – съдия в РС Девин, командирована на 20.08.2018 г.
2017 г.	няма
2016 г.	няма
2015 г.	Сийка Златапова – съдия в РС-Смолян, командирована на 30.12.2018 г.
	Стою Зуров-съдия в РС-Смолян, командирован на 23.12.2018 г.
2014 г.	Володя Янков- съдия в ОС-Смолян-от 04.03.2014 г. до 11.07.2014 г. – 4 м.

	Елен Маламов-съдия в ОС-Смолян – от 01.09.13г. до 05.10.2013 г. -1 м.
	Дафинка Чакърова-съдия в ОС-Смолян-от 02.12.2013г. до 28.02.2014 г. - 2 м.
	Петър Маргаритов-съдия в РС-Смолян – от 21.07.2014г. до 12.09.2014 г. – 1 м. 10 дни
	Петя Оджакова –съдия в РС-Смолян – от 21.07.2014 г. до 12.09.2014 г. – 1 м. 10 дни

Необходимостта от командироване на съдии от съдебния район се наложи след като районният съдия Владимир Руменов, от 01.04.2012 г. бе преместен на длъжност „съдия" в Районен съд гр. Пловдив, с решение на ВСС по протокол № 9/01.03.2012 г., а щатната бройка за районен съдия остана незаета.

Командировани съдии от РС Чепеларе, за разглеждане на дела в друг съд са 2-ма през 2018 г. /общо 3 дни/ и един през 2017 г. /2,5 месеца/.

Година	Имена на командированите съдии
2018 г.	Десислава Петрова, съдия в РС Чепеларе – командирована в РС Девин на 10.09.2018 г. и 11.09.2019 г.
	Славка Кабасанова, председател на РС- Чепеларе, командирована в РС Девин на 08.11.2018 г.
2017 г.	Десислава Петрова, съдия в РС Чепеларе – командирована в РС Мадан, за разглеждане на дела в периода 23.10.2017 г. до 19.01.2018 г.

Проведени конкурси за назначаване на магистрати за непопълнен период

Висшият съдебен съвет обяви в края на 2014 г. конкурс за първоначално назначаване на длъжността за „съдия" в районен съд гр. Чепеларе, с решение по протокол № 9/10.09.2014 г.

На 16.03.2015 г., Десислава Георгиева Петрова встъпи в длъжност „съдия" в Районен съд – Чепеларе, в изпълнение на решение на ВСС по протокол № 2/15.01.2015 г., след проведен конкурс.

Съдебни служители

Общата щатна численост на съдебните служители в Районен съд Чепеларе е 11, от които:

Администрация:

Ръководни длъжности - 2:

1. Главен счетоводител – 1 брой;
2. Административен секретар – 1 брой.

Специализирана администрация - 6:

1. Съдебен секретар – 2 броя;
2. Съдебен деловодител – 2 броя;
3. Съдебен деловодител – СИС – 1 брой;
4. Призовкар – 1 брой.

Обща администрация -3:

Експертни длъжности.

1. Системен администратор – 1 брой;

Технически длъжности.

2. Работник, поддръжка сгради-огняр" – 1 брой;
3. Чистач – 1 брой.

По данни на Районен съд – Чепеларе не се очакват промени в списъчния състав поради предстоящо пенсиониране на служители.

Разпределението по длъжности е утвърдено със заповед № 8/09.01.2017 г. на председателя на съда, съгласно Класификатора на длъжностите за съдебни служители в администрацията на органите на съдебната власт, в сила от 01.12.2016 г. и приетите Правила за прилагането му.

Съдия по вписванията, държавен съдебен изпълнител /ДСИ/, нотариуси, ЧСИ

В съдебен район гр. Чепеларе нотариалната дейност се извършва от двама нотариуси: Христина Даскалова с рег. № 686 и Венцислав Енев с рег.№ 769.

Частните съдебни изпълнители с район на действие Окръжен съд Смолян са четирима – Петко Мачкърски с рег. № 881, Соня Димитрова с рег.№ 917, Тодор Витанов с рег. № 918 и Здравка Тонева с рег. № 916.

В Районен съд Чепеларе работи 1 държавен съдебен изпълнител и 1 съдия по вписванията.

Бюро „Съдимост"

Услуги	2014 г.	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.
Брой издадени свидетелства за съдимост	732	866	868	848	436	522
Брой издадени справки	395	444	447	486	487	329
Общо	1127	1310	1315	1334	923	851

Съдебни заседатели и вещи лица:

	2014 г.	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.
Брой съдебни заседатели по общини	10	15	15	15	15
Платени разходи за съдебни заседатели, включително и пътни разноски в лв.	253.34	305.92	283.68	805.00	2001.00
Платени разходи за вещи лица в лв.	1655.94	1283.53	1443.54	1417.00	1480.00

1. Показател „Брой постъпили и свършени дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г."

В първия от показателите за натовареност на районните съдилища е изчислен общия брой на постъпилите дела (граждански и наказателни) на един магистрат по щат за изследвания период. Данните за РС Чепеларе показват тенденция за незначително намаляване на общия брой постъпили дела на един магистрат по щат от 239,0 общо постъпили дела през 2014 г. на 231,5 през 2018 г., като средния брой постъпили за

периода 227,8 е под средния брой за всички РС в страната /436,4/. На ниво окръжен район РС Чепеларе е с най-нисък среден общ брой постъпили граждански и наказателни дела на един магистрат.

Районни съдилища в окръжен район Смолян	Общ брой постъпили граждански и наказателни дела на 1 магистрат по щат					
	2014	2015	2016	2017	2018	средно
РС - Чепеларе	239,0	191,5	209,5	267,5	231,5	227,8
РС - Смолян	385,3	351,3	421,4	467,4	421,0	409,3
РС - Златоград	240,5	274,0	262,0	295,0	241,0	262,5
РС - Мадан	323,0	294,0	308,0	321,0	293,5	307,9
РС - Девин	316,0	286,5	354,0	351,5	378,0	337,2
Средно за всички РС в страната	**393.7**	**425.3**	**430.8**	**477.5**	**454.6**	**436.4**

Общият брой на свършените дела на един магистрат по щат на годишна база за РС Чепеларе следват статистиката на общо постъпилите дела - РС Чепеларе и тук се наблюдава лек спад от 247,0 свършени дела през 2014г. на 231,5 през 2018 г. и се движи много под средния брой свършени дела на 1 магистрат по щат за страната /средно 227,0 дела за РС Чепеларе срещу средно 433,6 за страната/. На ниво окръжен район РС Чепеларе е с най-нисък среден общ брой свършени граждански и наказателни дела на един магистрат.

Районни съдилища в окръжен район Смолян	Общ брой свършени граждански и наказателни дела на 1 магистрат по щат					
	2014	2015	2016	2017	2018	средно
РС - Чепеларе	247,0	183,0	213,5	260,0	231,5	227,0
РС - Смолян	389,5	349,5	426,6	459,4	418,2	408,6
РС - Златоград	256,0	260,0	267,5	281,5	236,5	260,3
РС - Мадан	322,5	298,0	300,0	316,0	305,0	308,4
РС - Девин	317,5	298,5	342,5	356,0	372,5	337,4
Средно за страната	**403,9**	**424,1**	**425,9**	**469,2**	**444,8**	**433,6**

2. Показател „Относителен дял на гражданските дела към общо постъпили и свършени на годишна база за периода 2014-2018 г."

Относителният дял на постъпилите гражданските дела спрямо общия брой постъпили дела средно за страната за изследвания период варира в порядъка от 68 до 72 процента. В следващата таблица е показан този относителен дял на ниво окръжен район Смолян. Конкретно за РС Чепеларе данните показват, че по този показател се движи под средните за страната стойности /57,9% за 2014, 53,5% за 2015, 54,9 % 2016 г., 59,6% за 2017 и 54,4% 2018 г./. Средната стойност за РС Чепеларе е 56,1 % при средно за страната - 69,7%.

Районни съдилища в окръжен район Смолян	Дял на гражданските дела към общо постъпилите дела					
	2014	2015	2016	2017	2018	средно

РС - Чепеларе	57,9%	53,5%	54,9%	59,6%	54,4%	56,1%
РС – Смолян	54,7%	55,5%	58,7%	65,3%	67,2%	60,3%
РС - Девин	72,2%	68,2%	60,3%	70,0%	68,4%	67,8%
РС - Златоград	68,4%	68,2%	64,5%	73,6%	75,9%	70,1%
РС - Мадан	61,8%	59,5%	60,1%	72,9%	77,7%	66,4%
Средно за всички РС в страната	**68.6%**	**69.0%**	**67.1%**	**72.0%**	**72.0%**	**69.7%**

По отношение на дела граждански дела към общия брой свършени дела - РС Чепеларе се движи отново много под средните проценти за страната – средно за периода 56,5% за Чепеларе при среден за страната за периода 2014-2018 г. – 69,2%.

Районни съдилища в окръжен район Смолян	**Дял на гражданските дела към общо свършените дела**					
	2014	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Чепеларе	58,3%	54,9%	54,3%	59,4%	55,3%	56,5
РС – Смолян	54,7%	55,6%	58,3%	65,2%	67,5%	60,2
РС - Девин	73,5%	66,7%	62,6%	68,0%	67,2%	67,6
РС - Златоград	69,1%	67,1%	64,1%	74,6%	74,2%	69,8
РС - Мадан	61,4%	58,9%	60,3%	72,2%	76,3%	65,8
Средно за всички РС в страната	**68.4%**	**68.4%**	**66.6%**	**71.2%**	**71.6%**	**69.2%**

3. Показател „Брой постъпили и свършени граждански дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г."

Настоящият показател отразява общия брой постъпили и свършени граждански дела, които се падат на един магистрат по щат от РС, като е разгледана тенденцията за петгодишен период (2014-2018 г.). За РС Чепеларе данните показват, че броя на постъпили граждански дела на 1 магистрат по щат леко намаляват през периода, но средната стойност за РС Чепеларе/128,3 постъпили граждански дела на един магистрат/ е почти два пъти под средната стойност за районните съдилища /304.8/.

Районни съдилища в окръжен район Смолян	**Брой постъпили граждански дела (общо) на 1 магистрат по щат**					
	2014	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Чепеларе	138,5	102,5	115,0	159,5	126,0	128,3
РС – Смолян	210,8	195,0	247,4	305,2	282,8	248,2
РС - Девин	228,0	195,5	213,5	246,0	258,5	228,3
РС - Златоград	164,5	187,0	169,0	217,0	183,0	184,1
РС - Мадан	199,5	175,0	185,0	234,0	228,0	204,3
Средно за всички РС в страната	**270.2**	**293.3**	**289.2**	**344.0**	**327.1**	**304.8**

По отношение на свършените граждански дела за РС Чепеларе данните показват аналогични нива като при постъпилите граждански дела – двойно под средната стойност за районните съдилища – 128,6 за РС Чепеларе при средно 300.5 за РС в страната.

Районни съдилища в окръжен район Смолян	Брой свършени граждански дела (общо) на 1 магистрат по щат					
	2014	2015	2016	2017	2018	средно
РС - Чепеларе	144,0	100,5	116,0	154,5	128,0	128,6
РС – Смолян	213,0	194,2	248,8	299,4	282,2	247,5
РС - Девин	233,5	199,0	214,5	242,0	250,5	227,9
РС - Златоград	177,0	174,5	171,5	210,0	175,5	181,7
РС - Мадан	198,0	175,5	181,0	228,0	233,0	203,1
Средно за всички РС в страната	**276.1**	**290.5**	**283.5**	**334.2**	**318.4**	**300.5**

3.1. Показател – постъпили и свършени граждански дела на един магистрат по вид дел за РС Чепеларе

Настоящия показател показва постъпили и свършени граждански дела по вид – искови, частни и заповедни производства на 1 магистрат по щат, като данните показват, че РС Чепеларе се движи много под средните стойности по трите вида граждански дела /постъпили: искови 38,8 дела срещу средна стойност за РС 87,1; ЧГД 13,9 срещу средна стойност 31,1 и ЗП 75,6 срещу средна стойност 186,6; свършени: искови 39,1 срещу средна стойност 84,2, ЧГД 13,9 срещу средна стойност 30.4 и ЗП 75,6 срещу 185,9 средна стойност/.

Вид граждански дела	Брой постъпили граждански дела по вид на 1 магистрат по щат за РС Чепеларе					
	2014	2015	2016	2017	2018	средно
Искови производства	43,5	41,0	33,5	40,5	35,5	38,8
Средно искови производства	**86,6**	**85,3**	**80,8**	**82,2**	**100,7**	**87,1**
Частни граждански дела /ЧГД/	14,0	5,5	13,0	24,0	13,0	13,9
Средно ЧГД	**23.8**	**26.1**	**30.1**	**39.8**	**35.5**	**31.1**
Заповедни производства /ЗП/	81,0	56,0	68,5	95,0	77,5	75,6
Средно ЗП	**159,8**	**181,8**	**178,3**	**222,0**	**191,0**	**186,6**

Вид граждански дела	Брой свършени граждански дела по вид на 1 магистрат по щат за РС Чепеларе					
	2014	2015	2016	2017	2018	средно
Искови производства	48,5	40,0	35,0	36,0	36,0	39,1
Средно искови производства	**90,7**	**85,2**	**77,2**	**77,1**	**90,9**	**84,2**
Частни граждански дела /ЧГД/	14,5	5,0	12,5	24,5	13,0	13,9
Средно ЧГД	**23.7**	**25.0**	**29.2**	**38.8**	**35.5**	**30.4**
Заповедни производства /ЗП/	81,0	55,5	68,5	94,0	79,0	75,6
Средно ЗП	**161,6**	**180,3**	**177,1**	**218,3**	**192,1**	**185,9**

4. Показател „Брой постъпили и свършени показателни дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г."

Настоящият показател отразява общия брой постъпили и свършени показателни дела, които се падат на един магистрат по щат от РС, като е разгледана тенденцията за

петгодишен период (2014-2018 г.). За РС Чепеларе данните показват, че броя на постъпили наказателни дела на 1 магистрат по щат се запазват през годините, но средната стойност за РС Чепеларе/99,5 постъпили наказателни дела на един магистрат/ е много под средната стойност за районните съдилища /131,6/. В рамките на окръжния район само РС Мадан е с по-малко постъпили наказателни дела на един магистрат.

Районни съдилища в окръжен район Смолян	Брой постъпили наказателни дела (общо) на 1 магистрат по щат					
	2014	2015	2016	2017	2018	средно
РС - Чепеларе	100,5	89,0	94,5	108,0	105,5	99,5
РС - Златоград	76,0	87,0	93,0	78,0	58,0	78,4
РС - Мадан	123,5	119,0	123,0	87,0	65,5	103,6
РС - Девин	88,0	91,0	140,5	105,5	119,5	108,9
Средно за всички РС в страната	**123.6**	**132.0**	**141.3**	**133.5**	**127.5**	**131.6**
РС - Смолян	**174,5**	**156,3**	**174,0**	**162,2**	**138,2**	**161,0**

По отношение на свършените наказателни дела за РС Чепеларе данните показват аналогични нива като при постъпилите наказателни дела – отново под средната стойност за районните съдилища – 98,4 за РС Чепеларе при средно 133,1 за РС в страната. В рамките на окръжния район само РС Мадан е с по-малко свършени наказателни дела на един магистрат.

Районни съдилища в окръжен район Смолян	Брой свършени наказателни дела (общо) на 1 магистрат по щат					
	2014	2015	2016	2017	2018	средно
РС - Чепеларе	103,0	82,5	97,5	105,5	103,5	98,4
РС- Смолян	176,5	155,3	177,8	160,0	136,0	161,1
РС - Златоград	79,0	85,5	96,0	71,5	61,0	78,6
РС - Мадан	124,5	122,5	119,0	88,0	72,5	105,3
РС - Девин	84,0	99,5	128,0	114,0	122,0	109,5
Средно за всички РС в страната	**127,8**	**133,9**	**142,4**	**135,0**	**126,4**	**133,1**

4.1. Показател – постъпили и свършени наказателни дела на един магистрат по вид дела

Настоящия показател показва постъпили и свършени наказателни дела по вид – НОХД и НЧХД, АНХД и ЧНД на 1 магистрат по щат, като данните показват, че РС Чепеларе се движи под средните стойности по трите вида наказателни дела /НОХД и НЧХД 20,5 дела срещу средна стойност за РС 30; изключение прави показателят АНХД 45,6, или малко над средната стойност 39,9 и ЧНД 33,4 дела – почти двойно под средната стойност 61,7/.

Вид наказателни дела	Брой постъпили наказателни дела по вид на 1 магистрат по щат за РС Чепеларе					
	2014	2015	2016	2017	2018	средно
НОХД и НЧХД	17,5	26,0	16,5	17,5	25,0	20,5

Средно НОХД и НЧХД	**33,1**	**30,4**	**31,4**	**28,3**	**27,0**	**30,0**
АНХД	56,5	33,0	41,5	52,0	45,0	45,6
Средно АНХД	**44,3**	**38,4**	**38,5**	**40,4**	**38,1**	**39,9**
ЧНД	26,5	30,0	36,5	38,5	35,5	33,4
Средно ЧНД	**46,2**	**63,3**	**71,6**	**64,9**	**62,4**	**61,7**

По отношение на свършените наказателни дела по вид за РС Чепеларе данните показват аналогични нива като при постъпилите наказателни дела по вид – при НОХД и НЧХД 20,2 дела – движи се под средна стойност за РС 30,7; АНХД 44,9 или малко над средната стойност 40,8 и ЧНД 33,3 дела – доста под средната стойност 61,7/.

Вид наказателни дела	Брой свършени наказателни дела по вид на 1 магистрат по щат за РС Чепеларе					
	2014	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
НОХД и НЧХД	19,5	22,0	19,0	16,5	24,0	20,2
Средно НОХД и НЧХД	**34,1**	**31,1**	**31,9**	**28,8**	**27,4**	**30,7**
АНХД	58,5	29,0	42,0	51,0	44,0	44,9
Средно АНХД	**47,4**	**39,6**	**38,9**	**41,0**	**36,8**	**40,8**
ЧНД	25,0	31,5	36,5	38,0	35,5	33,3
Средно ЧНД	**46,3**	**63,2**	**71,6**	**65,1**	**62,2**	**61,7**

IV. Показатели по критерии „Административна структура"

При извършения преглед и анализ на реализираните през последните 10 години реформи на съдебни карти в държави-членки на ЕС, едни от основните критерии при анализа на състоянието на отделните типове съдебни институции са свързани със структурата на самата съдебна администрация. В тази връзка, за целите на анализа по дейност 1.3 бяха дефинирани няколко показатели, чрез които да бъде изследвано текущото състояние и да бъде оценена административната структура. Данните за показателите са към 31.12.2018 г.

1. Показател "Численост на администрацията (обща и специализирана) спрямо броя магистрати в районния съд"

Показателят е ключов във връзка с анализа на възможностите за оптимизиране на структурата на районните съдилища. Той отчита съотношението на броя на служителите в администрацията на районния съд, спрямо броя магистрати в съответния съд.

Поради различията в дейностите, извършвани от общата и специализираната администрация при РС, а именно че общата администрация обслужва съдът като самостоятелно юридическо лице, а специализираната администрация е предназначена само за специализираната правосъдна дейност, за целите на настоящия показател съотношението магистрати/администрация е разделено на магистрати/обща администрация и магистрати/специализирана администрация.

Средно на 1 съдия от районен съд извън областните центрове се падат по 2,81 служители специализирана администрация и 1,18 служители обща администрация. По този показател РС Чепеларе е над средната стойност за районните съдилища извън областните центрове или 3,00 служители в специализираната администрация на 1 съдия и 2,50 служители в обща администрация на един съдия.

2. Показател „Брой магистрати спрямо броя на населението, обхващано от съответния районен съд"

Докладът „Значението на районните съдилища в структурата на съдебната система. критерии за промяна в съдебната карта на районните съдилища"[7] приет от ВСС с решение по Протокол № 40/15.07.2015 г. препоръчва да се обмисли възможността за определяне на норма, която да отразява съответствие на определен брой на населението към един брой съдия в районен съд, като предложението е да се определи съотношение на 10 000 души население – 1 съдия. Тази норма, наред с другите критерии, отчитащи спецификите на правораздавателния процес следва да бъде използвана при определяне на броя на съдиите в РС.

Пример за подобен подход при определяне на съотношение между население и щатна единица за служител съществува в чл. 10, ал. 1 от Закона за нотариусите и нотариалната дейност и в чл. 8 от Закона за частните съдебни изпълнители. В чл. 10, ал. 1 от ЗННД се приема, че на 10 000 жители в определен район се открива едно място за нотариус, а в чл. 8 от ЗЧСИ се утвърждава, че в определен район се открива едно място за частен съдебен изпълнител на 30 000 жители.

Към края на 2018 г., средния брой магистрати в районните съдилища в страната е 1,4 щ. бр. на 10 000 жители население. За РС Чепеларе стойността е над средната или 3,0 щ. бр. на 10 000.

V. Показатели за ефективност

Показателите за ефективност, по които в настоящия доклад са представени данни за РС Чепеларе са разработени в изпълнение на анализите по дейност 1.3. от проекта и се базират на данни към 31.12.2018 г.

1. Показател „Брой свършени спрямо броя входящи дела на годишна база"

Докладът на Съвета на Европа „Европейски съдебни системи - Ефективност и качество на правосъдието" от 2018 г.[8] разглежда т.нар. „степен на разчистване" или на англ. Clearance Rate (CR) като основен показател за ефективност и качество на дейността на съдилищата и прокуратурата в общоевропейски мащаб. Този показател е просто съотношение, получено чрез разделяне на броя на разрешените дела на броя на входящите дела през съответния период, изразено в процент.

$$CR\ (\%) = \frac{\text{Бр. свършени дела през годината}}{\text{Бр. постъпили дела през годината}} \times 100$$

В случаите, когато стойностите на показателя са близки до 100%, това показва способността на съда да разрешава приблизително толкова дела, колкото е броят на входящите дела за дадения период от време. В случаите, при които стойностите на показателя са над 100%, това показва способността на съда да разрешава повече случаи от получените, като по този начин намалява броя на висящите дела в края на периода на измерване.

По същество степента на „разчистване" показва как съдът или съдебната система се справят с притока на дела. Той позволява сравнения, дори когато параметрите на разглежданите случаи в различните съдилища не са идентични.

[7] http://www.vss.justice.bg/root/f/uploads/files/Doklad-sadebna-karta[1].pdf
[8] https://rm.coe.int/rapport-avec-couv-18-09-2018-en/16808def9c

Средно за страната показателя има следните стойности: 97,35% за граждански дела, 99,14% за наказателни дела, 97,85% - общо за всички дела. За РС Чепеларе „степента на разчистване" е 101,59 % за граждански дела, 98,10% за наказателни дела, 100% - общо за всички дела.

2. Показател „Време за разглеждане на едно дело"

Показателят „Време за разглеждане на едно дело" измерва теоретичното време, необходимо за решаване на едно дело (гражданско или наказателно) в съда с оглед на текущия темп на работа на районните съдилищата.

Според доклада на Съвета на Европа „Европейски съдебни системи - Ефективност и качество на правосъдието" от 2018 г., времето за разглеждане /Disposition Time (DT)/ на едно дело се изчислява чрез разделяне на броя на висящите дела в края на наблюдавания период на броя на разрешените дела в същия период, умножен по 365 (дни в годината):

$$\text{DT (дни)} = \frac{\text{Бр. висящи дела в края на годината}}{\text{Бр. свършени дела през годината}} \times 365$$

Преобразуването в дни улеснява проследяването на връзката между висящи и разрешени дела в рамките на даден период, в случая календарна година. Показателят е подходящ за оценка на съдебната ефективност с оглед на установените стандарти за продължителността на съдебни производства.

За отбелязване е, че този показател не изчислява средното време, необходимо за разглеждане на дело, а представя теоретична оценка на времето, необходимо за обработка на висящи дела.

Средно за страната показателя има следните стойности: 79,8 дни за граждански дела, 58,2 дни за наказателни дела, 73,7 дни - общо за всички дела. За РС Чепеларе „времето за разглеждане" е 49,9 дни за граждански дела- 45,8 дни за наказателни дела, 48,1 дни - общо за всички дела.

3. Показател, отразяващ процента свършени дела със съдебен акт по същество

Показателят отразява процента на делата, приключили със съдебен акт по същество спрямо общия брой на свършилите дела в съответния районен съд. Изчислява се по формулата:

$$SA\ (\%) = \frac{\text{Бр. свършени дела с акт по същество}}{\text{Общ брой свършени дела}} \times 100$$

При него също не се отчитат съществени елементи като: сложност на делото, причини за прекратяването му и др. и в този смисъл също не би могъл да се разглежда самостоятелно и да бъде сам по себе си основание за вземане на решение за преструктуриране на даден районен съд.

Средно за страната показателя има следните стойности: 87,3% граждански дела, приключили със съдебен акт по същество, 78,5% наказателни дела, приключили със съдебен акт по същество. За РС Чепеларе 84,8% граждански дела, приключили със съдебен акт по същество, 75,8% наказателни дела, приключили със съдебен акт по същество.

VI. Показатели за ефикасност

За целите на анализа по дейност 1.3, понятието „ефикасност" се използва за измерване на съотношението между вложените ресурси и постигнатите резултати от дейността на районните съдилища, като показателите за ефикасност, по които в настоящия доклад са представени данни за РС са разработени в изпълнение на посочената дейност от проекта и се базират на данни към 31.12.2018 г.

Важно е да се уточни, че показателите за ефикасност следва да се разглеждат с известна доза условност що се отнася до съдебната система като цяло и резултатите от тях не следва да се абсолютизират поради факта, че правосъдието не е типична публична услуга.

1. Показател „Стойности на годишните разходи за единица резултат"

Чрез настоящия показател се цели да бъде определена „цената" на крайния резултат от дейността на всеки от районните съдилища, а именно броя разглеждани и свършени дела. Показателят е изчислен като сумата на общите отчетени към 31.12.2018 г. разходи е разделена на броя разглеждани/свършени дела.

Средногодишният разход на едно разглеждано дело за районните съдилища извън областните центрове е в размер на 440 лева. При анализа на резултатите по този показател се констатира, че при 37 от изследваните съдилища, показателят е под средната стойност, тоест за тях ефикасността е по-висока. По този показател РС Чепеларе е 910 лева, с което се нарежда на едно от челните позиции по средногодишен разход на едно разглеждано дело.

Средногодишният разход на едно свършено дело за районните съдилища извън областните центрове е в размер на 496 лева, като стойността за РС Чепеларе отново е една от най-високите 1030 лева.

2. Показател „Стойности на годишните разходи на един жител от населението"

Чрез измерването на този показател се цели определянето на цената за издръжка на районните съдилища спрямо населението, което е обхванато от дадения съдебен район на годишна база. Показателят се изчислява като сумата на отчетените към 31.12.2018 г. разходи за всеки от районните съдилища се раздели на броя на населението в съответния съдебен район. Колкото по-малка е стойността на годишните разходи на съда на един жител от населението, толкова дейността на РС е по-ефикасна и обратното. Показателят „Стойност на годишните разходи на един жител от населението" е предназначен да послужи единствено за ориентир при сравнителния анализ между районните съдилища. Резултатите от него не следва да се разглеждат изолирано от общата система от показатели за ефективност и ефикасност.

Осреднените годишни разходи на всички районни съдилища извън областните центрове за 2018 г. е 28 лева на един жител от населението в съдебните райони, стойността по този показател за РС Чепеларе е много над средната или 72 лева.

3. Показател „Съотношение между годишните приходи и разходи"

Този показател, макар и не съвсем типичен при изследване на ефикасността има за цел, макар и косвено да отчете връзката между резултатите от дейността на съдилищата и размера на събраните приходи. Ролята на този показател при оценката на ефикасността е незначителна.

Средно за районните съдилища извън областните центрове, общо събраните приходи представляват близо 20 % от сумата на отчетените към 31.12.2018 г. разходи. Резултатите от анализа по този показател за РС Чепеларе показват 11,51 % или доста под средните за страната.

VII. Бюджет

Видно от бюджета на РС Чепеларе, разходите по §2 00 "Други възнаграждения и плащания на персонала през 2018 г. са 7,7% от общия бюджет, а разходите по § 10 00 "Издръжка" – 5,4%.

Приходи/Разходи	2014	2015	2016	2017	2018
Общ бюджет	-	-	-	-	**531764**
Приходи	**213173**	**67475**	**139262**	**93297**	**54909**
в това число приходи ДТ по §26-00	208020	62039	130643	61798	45584
Разходи по §2 00 "Други възнаграждения и плащания на персонала":	48536	33000	37326	42187	41189
Разходи по § 10 00 "Издръжка"	33239	32809	44470	38217	29077

Разходи за командировки по години

	2014	2015	2016	2017	2018
Общо разходи за командировани магистрати и служители общо	2067	1513	855	1769	934

Видно от таблицата разходите за командировки за служители и магистрати общо са между 855 и 2067 лева на година. За 2018 г. разходите са 934 лева.

Разходи за дежурства и извънреден труд

	2014 г.	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.
Разходи за дежурства в празнични и почивни дни	-	-	-	-	-
Разходи за извънреден труд	-	235.66	210.02	516.80	505.81
Брой дела от дежурства	-	1	7	9	5

Забележка: Районен съд Чепеларе не изплаща суми за часовете на разположение в празнични и почивни дни. Изплатените суми са за разглеждане на дела в празнични и почивни дни и действително отработено време от магистратите и съдебните служители.

VIII. Сграден фонд

През месец юни 2001 г. започва строежа на новата съдебна палата и от месец януари 2003 г. Районният съд, Службата по вписванията, ТО-Чепеларе към Районна прокуратура – Смолян и служителите от ОЗ „Охрана" – Смолян се помещават в сградата на Районния съд Чепеларе, на ул. Беломорска № 48. Издаден е акт за публична държавна собственост № 3264/23.12.2008 г. с предоставени права за управление на Висшия съдебен съвет. С решение на Пленума на ВСС по протокол № 9/09.03.2017 г. т.36, правото на стопанисване на административната сграда е предоставено на административния ръководител – председател на Районен съд – Чепеларе.

Съдебната палата представлява четириетажна масивна сграда, със застроена площ 343 кв.м., състояща се от сутерен (полуподземен етаж), три етаж и тавански (мансарден) етаж, с общо разгърната застроена площ 1394.97 кв. м. До настоящия момент не се е налагало извършването на дейности по основен ремонт.

Съдът разполага с две съдебни зали на първия етаж, до които има изграден подход за хора с увреждания в инвалидни колички. През 2017 г., с цел подобряване на достъпа до сградата на ЧлРС на хора с увреждания, е закупен стълбищен робот, със средства одобрени от ВСС. Към залите има обособени предзали, като едната е специално оборудвана за „Стая за изслушване на деца" съобразно чл. 15 ал 1 ЗЗДет. Залите са оборудвани с контролни монитори за съдиите, води се паралелен звукозапис на заседанията, а пред залите има информационни табла за делата. Всички граждански и наказателни дела се въвеждат в Автоматизирана система за управление на делата. Материалната база в съда е отлична. Съдът е обезпечен с техника и програмни продукти.

На първия в централния вход на сградата е обособено и помещение за служителите от ОЗ „Охрана"-Смолян, Арестантско помещение, към което има и отделен вход към сградата, и 4 броя санитарни възли.

На втория и третия етаж са разположени 9 стаи и 3 санитарни помещения. На втори етаж се намира кабинет на районния съдия, стая за съдебен секретар, стая на Бюро съдимост „Архив", „Регистратура „КИ", стая на главен счетоводител, стая на призовкаря, Съдебното деловодство. Съдебното деловодство се състои от две помещения с подход към „Стаята за четене на дела" и „Информационен център".

На третия етаж се помещават – кабинета на председателя , стая на съдебен секретар, кабинет на съдията по вписвания, службата по вписвания, архив на АВ, кабинет на държавен съдебен изпълнител и съдебно-изпълнителната служба, стая – сървърно на системния администратор и деловодството на РП-Смолян, ТО-Чепеларе.

На четвъртия етаж – два кабинета, стая и архив, които се ползват от ТО-Чепеларе на РП-Смолян. На този етаж е разположена и конферентната зала на съда, която е с капацитет 25 човека.

Всеки съдия, прокурор, включително съдията по вписвания и държавния съдебен изпълнител имат самостоятелни кабинети. Службите в съда са разположени в самостоятелни стаи, които се обслужват от един служител. Единствено „Съдебното деловодство е с подход към „Стаята за четене на дела" и „Информационния център, и там работят двама съдебни деловодители. Стълбищните подходи в сградата са два, като единият се използва за авариен изход.

Поддръжката на сградата се осъществява от един съдебен служител „работник по поддръжката на сгради-огняр". Същият е ангажиран и като огняр, предвид това, че

отоплението на административната сграда се осъществява с газьол. През летния сезон същият извършва текущи ремонти на сградата – боядисване на помещенията, поддържа подовите настилки, външната облицовка на сградата , която е от каменни плочи, което през годините е довело до икономия на средства за външни услуги. През зимния сезон поддържа покрива и почистването на пространството около сградата от сняг. На този служител е възложено и управлението на служебното МПС, както и неговата поддръжка. Същият е ангажиран с превозването на съдиите при командировки, замества призовкаря при ползване на отпуск.

Изразходвани средства за поддръжка:

Година	Описание на материалите	Помещения	Сума в лв.
2014 г.	Боя и строителни материали, луминесцентни лампи, ВиК части	Кабинети, санитарни възли	177.30
2015 г.	Подмяна на подова настилка – ламиниран паркет	„Съд. Деловодство", Стая за четене на дела	1761.00
2016 г.	Подмяна на подова настилка – ламиниран паркет	В останалите 11 кабинета и канцелории	7236.00
2017 г.	Боя и др. строителни материали	Кабинети, стаи, фоайета и стълбища	700.90
2018 г.	Ел. материали и тоалетни казанчета, материални за котела за отопление, облицовъчни плочи и др. строителни материали;	Санитарни възли, котелно помещение и фасада на сградата	484.24
Общо			10 359.44

IX. Обобщение, SWOT анализ, препоръки

В настоящата точка е представено обобщение на всички показатели и фактори за РС Чепеларе, като същото показва силните и слабите страни по фактори и показатели чрез сравнение в годините или чрез направено сравнение със средните стойности за всички районни съдилища за страната по съответния показател за изследвания период 2014-2018 г. или само за 2018 г.

Направеното обобщение е на база прилагане на разработените по дейност 1.4 аналитични инструменти и е основа за изготвяне на модели за оптимизация с обосновка за конкретни реорганизации и/или обединения на РС по места по предстоящата дейност 1.6 „Разработване на предложения за оптимизация на съдебната карта". В тази връзка, в настоящия доклад е направен SWOT анализ на силните и слабите страни на потенциални реорганизации и/или обединявания на ниво районен съд.

Задачата, да бъдат подробно изготвени предложения за оптимизиране на съдебната карта, в т.ч. предложения и обосновка за конкретни реорганизации и/или обединения по места е предмет на следващата дейност 1.6.[9]

[9] Дейност 1.6. Разработване на предложения за оптимизация на съдебната карта. „Разработване на предложения за оптимизация на съдебната карта" въз основа на резултатите от Д1.1-Д1.5 и анализираните пилотни реорганизирани и/или обединени структури ще бъдат изготвени модели за оптимизация с обосновка за конкретни реорганизации и/или обединения на РС и РП по места, вкл. възможността за създаване на т.нар. обединен съд или обединена прокуратура. Всеки модел и прилежащата му рамка на план за реорганизация на съдебните структури на окръжно и апелативно ниво ще бъде оценен по силни и слаби страни; финансови, времеви и човешки ресурси; финансов анализ и

Резултати - Чепеларе		
Социално-икономически и административно-териториални фактори/показатели		
Демографска структура на съответния район		
1.	Население, % население в селата	Наблюдава се леко намаление на общия брой население в юрисдикцията на РС Чепеларе – с 609 души по-малко към края на 2018 г. /6 636 души/, в сравнение с края на 2014 г. /7 245 души/. Процентът на селското население е 28 % към края на 2018 г.
2.	Безработни лица, коефициент на безработица, сезонна заетост	*Няма предоставени данни за безработни лица и за коефициента на безработица в юрисдикцията на РС Чепеларе.*
3.	Активни стопански субекти	Броят на активните субекти в търговския регистър и регистър Булстат на територията на РС Чепеларе е 437 или много под средния брой за районен съд /5074/. По данни на РС Чепеларе основните икономически отрасли в община Чепеларе са туризмът и горското стопанство.
4.	Индекс на социално-икономическо развитие	Индексът на социално-икономическо развитие за РС Чепеларе е 6 по скала от 1 до 10.
Географска структура на съответния район, свързаност		
1.	▪ %население в необлагодетелстван планински район • км. до най близкия РС ▪ автобусни линии ▪ ж.п. връзки	▪ 100% население в необлагодетелстван планински район ▪ 27 км. отдаленост до най-близкия РС /Смолян/ • налични са междуградски автобусни линии; • няма ж.п. линии в юрисдикцията на РС Чепеларе
2.	Свързаност	▪ липса на електронни връзки между РС Чепеларе и други държавни, общински или съдебни институции ▪ Пощенски и куриерски услуги се извършват от: Български пощи" АД, „Еконт", „Спиди"
Криминална активност		
1.	Описание на криминогенните фактори	Криминогенните фактори определящи състоянието на престъпността на територията на област Смолян, а също и в района на РС Чепеларе, са свързани с икономическите характеристики и географските особености на района.
2.	Брой и вид престъпления	Дела характерни за района са престъпления като: извършване на незаконна сеч, кражби, пътно-транспортни произшествия, управление на МПС след употреба на алкохол или други упойващи вещества, притежание на наркотични вещества.
	Други показатели	

прогнозна оценка за влиянието на предложения модел върху бюджета и ефикасността на съдебната система в дългосрочен план; оценка на въздействието на предложената промяна върху дейността на структурите на местно ниво (регионалните и местни власти и представители на други юридически професии).

1.	Наличие на ГКПП/пенитенциарно заведение в юрисдикцията на РС	не
2.	Наличие на правни и др. консултанти, медиатори	В юрисдикцията на РС Чепеларе има регистрирани 10 адвокати.
	Натовареност	
1.	Общо постъпили дела и щатна численост на магистратите	РС Чепеларе се запазва тенденцията на общо постъпили дела през изследвания период /от 478 през 2014 г. до 463 през 2018 г./.
2.	Командировани магистрати от и към РС, дежурства и извънреден труд	Командировани съдии за разглеждане на дела в РС Чепеларе – 1 през 2018 г. /1 ден/, 2-ма през 2015 г. /2 дни/ и 5-ма през 2014 г. /9 месеца и 10 дни общо/. Командировани съдии от РС Чепеларе, за разглеждане на дела в друг съд са 2-ма през 2018 г. /общо 3 дни/ и един през 2017 г. /2,5 месеца/.
3.	Проведени конкурси за назначаване на магистрати за петгодишен период	Един успешно проведен конкурс през 2014 г. с встъпил в длъжност съдия в РС Чепеларе на 16.03.2015 г.
4	Съдебни служители	Общата щатна численост на съдебните служители в Районен съд Чепеларе е 11, от които: Администрация: Ръководни длъжности – 2; Специализирана администрация – 6; Обща администрация – 3. По данни на Районен съд – Чепеларе не се очакват промени в списъчния състав поради предстоящо пенсиониране на служители.
5	Съдия по вписванията, държавен съдебен изпълнител /ДСИ/ Нотариуси, частен съдебен изпълнител /ЧСИ/	В съдебен район гр. Чепеларе нотариалната дейност се извършва от двама нотариуси: Христина Даскалова с рег. № 686 и Вещислав Енев с рег.№ 769. Частните съдебни изпълнители с район на действие Окръжен съд Смолян са четирима – Петко Мачкърски с рег. № 881, Соня Димитрова с рег.№ 917, Тодор Витанов с рег. № 918 и Здравка Тонева с рег. № 916. В Районен съд Чепеларе работи 1 държавен съдебен изпълнител и 1 съдия по вписванията.
7	Съдебни заседатели и вещи лица	Съдебните заседатели за мандат 2014 - 2018 г. са 70. Платените разходи за съдебни заседатели за периода 2014 – 2018 г. са 3 647 лева, а за вещите лица – 7 278 лева.
8	Бюро „Съдимост"	Работата, извършена от Бюро „Съдимост" за периода 2014 – 2018 г. е както следва: 4 272 издадени свидетелства за съдимост и 2 588 издадени справки.
	Показатели за натовареност	
1.	Показател „Брой постъпили и свършени дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г."	Данните за РС Чепеларе показват тенденция за незначително намаляване на общия брой постъпили дела на един магистрат по щат от 239,0 общо постъпили дела през 2014 г. на 231,5 през 2018 г., като средния брой постъпили за периода 227,8 е под средния брой за всички РС в страната /436,4/. На ниво окръжен район РС Чепеларе е с най-нисък среден общ брой постъпили граждански и наказателни дела на един магистрат.

		Общият брой на свършените дела на един магистрат по щат на годишна база за РС Чепеларе следват статистиката на общо постъпилите дела - РС Чепеларе и тук се наблюдава лек спад от 247,0 свършени дела през 2014г. на 231,5 през 2018 г. и се движи много под средния брой свършени дела на 1 магистрат по щат за страната /средно 227,0 дела за РС Чепеларе срещу средно 433,6 за страната/. На ниво окръжен район РС Чепеларе е с най-нисък среден общ брой свършени граждански и наказателни дела на един магистрат.
2.	Показател „Относителен дял на гражданските дела към общо постъпили и свършени на годишна база за периода 2014-2018 г."	Конкретно за РС Чепеларе данните показват, че по този показател се движи под средните за страната стойности /57,9% за 2014, 53,5% за 2015, 54,9 % 2016 г., 59,6% за 2017 и 54,4% 2018 г./. Средната стойност за РС Чепеларе е 56,1 % при средно за страната - 69,7%. По отношение на дела граждански дела към общия брой свършени дела - РС Чепеларе се движи отново много под средните проценти за страната – средно за периода 56,5% за Чепеларе при среден за страната за периода 2014-2018 г. – 69,2%.
3.	Показател „Брой постъпили и свършени граждански дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г."	За РС Чепеларе данните показват, че броя на постъпили граждански дела на 1 магистрат по щат леко намаляват през периода, но средната стойност за РС Чепеларе/128,3 постъпили граждански дела на един магистрат/ е почти два пъти под средната стойност за районните съдилища /304.8/. По отношение на свършените граждански дела за РС Чепеларе данните показват аналогични нива като при постъпилите граждански дела – двойно под средната стойност за районните съдилища – 128,6 за РС Чепеларе при средно 300,5 за РС в страната.
3.1.	Показател – постъпили и свършени граждански дела на един магистрат по вид дела	че РС Чепеларе се движи много под средните стойности по трите вида граждански дела /<u>постъпили:</u> искови 38,8 дела срещу средна стойност за РС 87,1; ЧГД 13,9 срещу средна стойност 31,1 и ЗП 75,6 срещу средна стойност 186,6; <u>свършени:</u> искови 39,1 срещу средна стойност 84,2, ЧГД 13,9 срещу средна стойност 30.4 и ЗП 75,6 срещу 185,9 средна стойност/.
4.	Показател „Брой постъпили и свършени наказателни дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г."	За РС Чепеларе данните показват, че броя на постъпили наказателни дела на 1 магистрат по щат се запазват през годините, но средната стойност за РС Чепеларе/99,5 постъпили наказателни дела на един магистрат/ е много под средната стойност за районните съдилища /131,6/. В рамките на окръжния район само РС Мадан е с по-малко постъпили наказателни дела на един магистрат. По отношение на свършените наказателни дела за РС Чепеларе данните показват аналогични нива като при постъпилите наказателни дела – отново под средната стойност за районните съдилища – 98,4 за РС Чепеларе при средно 133,1 за РС в страната. В рамките на окръжния район само РС Мадан е с по-малко свършени наказателни дела на един магистрат.
4.1.	Показател – постъпили и свършени наказателни	РС Чепеларе се движи под средните стойности по трите вида наказателни дела /НОХД и НЧХД 20,5 дела срещу

	дела на един магистрат по вид дела	средна стойност за РС 30; изключение прави показателят АНХД 45,6 малко над средната стойност 39,9 и ЧНД 33,4 дела – почти двойно под средната стойност 61,7/. По отношение на свършените наказателни дела по вид за РС Чепеларе данните показват аналогични нива като при постъпилите наказателни дела по вид – при НОХД и НЧХД 20,2 дела – двойки се под средна стойност за РС 30,7; АНХД 44,9 или малко над средната стойност 40,8 и ЧНД 33,3 дела – доста под средната стойност 61,7/.
Показатели по критерии Административна структура		
1.	Показател "Численост на администрацията (обща и специализирана) спрямо броя магистрати в районния съд"	Средно на 1 съдия от районен съд извън областните центрове се падат по 2,81 служители специализирана администрация и 1,18 служители обща администрация. По този показател РС Чепеларе е над средната стойност за районните съдилища извън областните центрове или 3,00 служители в специализираната администрация на 1 съдия и 2,50 служители в обща администрация на един съдия.
2.	Показател „Брой магистрати спрямо броя на населението, обхванато от съответния районен съд"	Към края на 2018 г., средния брой магистрати в районните съдилища в страната е 1,4 щ. бр. на 10 000 жители население. За РС Чепеларе стойността е над средната или 3,0 щ. бр. на 10 000.
Показатели по критерии Ефективност		
1.	Показател „Брой свършени спрямо броя входящи дела на годишна база"	За РС Чепеларе „степента на разчистване" е 101,59 % за граждански дела, 98,10% за наказателни дела, 100% - общо за всички дела.
2.	Показател „Време за разглеждане на едно дело"	Средно за страната показателя има следните стойности: 79,8 дни за граждански дела, 58,2 дни за наказателни дела, 73,7 дни - общо за всички дела. За РС Чепеларе „времето за разглеждане" е 49,9 дни за граждански дела-45,8 дни за наказателни дела, 48,1 дни - общо за всички дела.
3.	Показател, отразяващ процента свършени дела със съдебен акт по същество	За РС Чепеларе 84,8% граждански дела, приключили със съдебен акт по същество, 75,8% наказателни дела, приключили със съдебен акт по същество.
Показатели по критерии Ефикасност		
1.	Показател „Стойност на годишните разходи за единица резултат"	Средногодишният разход на едно разглеждано дело за районните съдилища извън областните центрове е в размер на 440 лева. При анализа на резултатите по този показател се констатира, че при 37 от изследваните съдилища, показателят е под средната стойност, тоест за тях ефикасността е по-висока. По този показател РС Чепеларе е 910 лева, с което се нарежда на едно от челните позиции по средногодишен разход на едно разглеждано дело. Средногодишният разход на едно свършено дело за районните съдилища извън областните центрове е в размер на 496 лева, като стойността за РС Чепеларе отново е една от най-високите 1030 лева.
2.	Показател „Стойност на годишните разходи на един жител от	Осреднените годишни разходи на всички районни съдилища извън областните центрове за 2018 г. е 28 лева на един жител от населението в съдебните райони,

	населението"	стойността по този показател за РС Чепеларе е много над средната или 72 лева.
3.	Показател „Съотношение между годишните приходи и разходи"	Средно за районните съдилища извън областните центрове, общо събраните приходи представляват близо 20 % от сумата на отчетените към 31.12.2018 г. разходи. Резултатите от анализа по този показател за РС Чепеларе показват 11,51 % или доста под средните за страната.
4.	Бюджет	Разходите по §2 00 "Други възнаграждения и плащания на персонала през 2018 г. от бюджета на РС Чепеларе са 7,7% от общия бюджет, а разходите по § 10 00 "Издръжка" – 5,4%.
5.	Разходи за командировки по години	Разходите за командировки за служители и магистрати общо са между 855 и 2067 лева на година. За 2018 г. разходите са 934 лева.
6.	Разходи за дежурства и извънреден труд	Районен съд Чепеларе не изплаща суми за часовете на разположение в празнични и почивни дни. Изплатените суми са за разглеждане на дела в празнични и почивни дни и действително отработено време от магистратите и съдебните служители. Изплащаните суми са: за 2015 г. – 235 лв., 2016 г. – 210 лв., 2017 г. – 516 лв. и 2018 г. – 505 лв.
Сграден фонд		
През месец юни 2001 г. започва строежа на новата съдебна палата и от месец януари 2003 г. Районният съд, Службата по вписванията, ТО-Чепеларе към Районна прокуратура – Смолян и служителите от ОЗ „Охрана" – Смолян се помещават в сградата на Районния съд Чепеларе, на ул. Беломорска № 48. Издаден е акт за публична държавна собственост № 3264/23.12.2008 г. с предоставени права за управление на Висшия съдебен съвет. С решение на Пленума на ВСС по протокол № 9/09.03.2017 г. т.36, правото на стопанисване на административната сграда е предоставено на административния ръководител – председател на Районен съд – Чепеларе. Съдебната палата представлява четириетажна масивна сграда, със застроена площ 343 кв.м., състояща се от сутерен (полуподземен етаж), три етаж и тавански (мансарден) етаж, с обща разгърната застроена площ 1394.97 кв. м. До настоящия момент не се е налагало извършването на дейности по основен ремонт.		

За идентифицирането на силните и слабите страни на потенциалните реорганизации и/или обединявания на ниво районен съд в рамките на дейността е приложен SWOT анализ.

- **Силни страни** – предимства и ползи на потенциална реорганизация;
- **Слаби страни** – недостатъците, идентифицираните проблеми при потенциална реорганизация.

СИЛНИ СТРАНИ	*СЛАБИ СТРАНИ*
• Изравняване на натовареността сред районните съдилища в страната • Постигане на равномерно натоварване на съдебните служители • По-добри възможности за бързо преодоляване на кризи, в следствие на неявяване на кандидати за магистрати в обявени конкурси • Оптимизиране на средствата за	• Необходимост от време и ресурси за осъществяване на потенциална реорганизация на ниво районен съд: - средства за информиране на обществеността; - време и средства за съставяне на план за реорганизация и изпълнението му; - време и средства за доизграждане на

поддръжка на администрацията на съответния районен съд	електронни връзки между съдилищата; • Липса на съгласие на заинтересованите страни при потенциална реорганизация

Препоръката, въз основа на настоящия доклад, е бъдеща реорганизация на РС Чепеларе да бъде обсъдена, след като бъдат разработени моделите за реорганизации на съдилищата и обосновката за конкретни реорганизации и/или обединения на РС по предстоящата дейност 1.6 „Разработване на предложения за оптимизация на съдебната карта".

Приложение

Попълнен въпросник от РС Чепеларе

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

МЕЖДИНЕН ДОКЛАД

ЗА ПРИКЛЮЧВАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ДЕЙНОСТ 1.5. „ИЗГОТВЯНЕ НА ДЕТАЙЛНИ ДОКЛАДИ ПО МЕСТА ЗА РЕОРГАНИЗАЦИЯ НА СЪДЕБНИ СТРУКТУРИ“

Този документ е изготвен по Договор № ВСС–1212 от 31.01.2019 г. с предмет: „Предоставяне на консултантски услуги за оптимизиране на съдебната карта“, във връзка с изпълнението на ДБФП № BG05SFOP001-3.001-0001-C01 „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата”, финансиран по Оперативна програма „Добро управление“ 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

ВЪВЕДЕНИЕ

Изготвянето на настоящия Доклад е свързано с приключване на изпълнението на Дейност 1.5. „Изготвяне на детайлни доклади по места за реорганизация на съдебни структури“.

Докладът съдържа резюмирана информация за извършената работа в хода на изпълнение на дейността, постигнатите цели, резултати и индикатори за изпълнението.

Пълната информация от анализа на съдебните структури е представена в Детайлни доклади по места за реорганизация на съдебни структури – 10 доклада за районни съдилища /РС Елхово, РС Тополовград, РС Омуртаг, РС Търговище, РС Велико Търново, РС Елена, РС Чепеларе, РС Смолян, РС Костинброд и РС Сливница и 10 доклада за районни прокуратури /РП Айтос, РП Карнобат, РП Балчик, РП Каварна, РП Севлиево, РП Павликени, РП Панагюрище и РП Харманли, РП Берковица и РП Мездра/.

ОПИСАТЕЛНА ЧАСТ НА ИЗВЪРШЕНАТА РАБОТА ПО ДЕЙНОСТТА

Д1.5 „Изготвяне на детайлни доклади по места за реорганизация и/или обединяване на съдебни структури“ отговаря за ефективното прилагане на аналитичните инструменти, изработени в Д1.4, в подбраните по Д1.4 пилотни 10 РС и 10 РП, като целта е да бъдат изготвени детайлни доклади за функционирането на съответните структури.

Бяха осъществени прегледи и анализи на състоянието на отделните районни съдилища и районни прокуратури по конкретно дефинирани за целите на дейността критерии и показатели, а именно:

- социално-икономически и административно-териториални показатели/фактори;
- показатели за натовареност;
- показатели по критерии „Административна структура“ – само за районните съдилища;
- показатели за ефективност;
- показатели за ефикасност.

Беше изготвен SWOT анализ за да се идентифицират силните и слабите страни на потенциалните реорганизации и/или обединявания и възможните решения на възникнали проблеми и бяха изготвени конкретни препоръки за реорганизация на изследваните РС и РП, въз основа на изготвените анализи.

Изпълнението на дейността премина през следните етапа:

1. Планиране

<u>При изготвянето на детайлни доклади по места за реорганизация на съдебни структури /районни съдилища и районни прокуратури/, Изпълнителят в етапа на планиране извърши следното:</u>

- Запознаване с и проучване на създадените аналитични инструменти по дейност 1.4. „Подбор на пилотни структури и разработка на аналитични инструменти“;
- Създаване на организация за прилагане на аналитичните инструменти, в изпълнение на дейност 1.4;
- Създаване на организация за събиране на доклади и анализи, които имат отношение към изпълнението на дейност 1.5;
- Проучване на източниците, от които да бъде събрана информация, необходима за детайлните доклади, свързана с демография, население, осигурени лица, криминогенна обстановка и др. в районите на изследваните РС и РП.

2. Изпълнение

<u>В анализа за детайлни доклади по места за реорганизация на съдебни структури /районни съдилища и районни прокуратури/, Изпълнителят в етапа на изпълнение извърши следното:</u>

2.1. Събиране на информация, необходима за изготвяне на детайлните доклади, чрез:

- изпращане на анкета с теми до 10-те РП и 10-те РС, с цел попълването ѝ от съответните структури / анкетата е създадена като аналитичен инструмент, в изпълнение на дейност 1.4 „Подбор на пилотни структури и разработка на аналитични инструменти“;
- събиране на информация от публични източници, като НОИ, НСИ, МВР, страниците на избраните прокуратури и съдилища, с цел допълване на информацията, необходима за детайлните доклади;
- провеждане на интервюта с РП и РС за уточняване на предоставената информация и допълването ѝ;
- изследване на други изготвяни анализи и доклади по темата;

2.2. Изготви дизайн на детайлен доклад за районните прокуратури, чрез:

- анализ на информацията, изведена от прилагането на аналитичните инструменти, създадени по дейност 1.4;
- анализ на показателите и факторите, създадени при анализа по дейност 1.3 „Анализ на състоянието на съдилищата и прокуратурите“;
- извеждане на най-важните фактори и показатели от доклада за всички районни прокуратури в страната;

- структуриране на информацията от анкетата и интервютата;
- обсъждане на структурата от екипа на Изпълнителя и съставяне на окончателен вариант;

2.3. Изготви дизайн на детайлен доклад за районните съдилища, чрез:

- анализ на информацията, изведена от прилагането на аналитичните инструменти, създадени по дейност 1.4;
- анализ на показателите и факторите, създадени при анализа по дейност 1.3 „Анализ на състоянието на съдилищата и прокуратурите“;
- извеждане на най-важните фактори и показатели от доклада за всички районни съдилища в страната;
- структуриране на информацията от анкетата и интервютата;
- обсъждане на структурата от екипа на Изпълнителя и съставяне на окончателен вариант;

2.4. Изготви 10 детайлни доклади за районните съдилища, в които са анализирани следните основни фактори/показатели и данни:

- Исторически данни
- Социално-икономически и административно-териториални показатели/фактори:
  - демографска структура;
  - социална и икономическа активност на гражданите и стопанските субекти;
  - географска структура на съответния район, свързаност;
  - криминогенни фактори, нива на престъпност;
- Показатели за натовареност
- Показатели по критерии „Административна структура“
- Показатели за ефективност
- Показатели за ефикасност
- Бюджет
- Сграден фонд

Въз основа на изложеният анализ е направен SWOT анализ и са формулирани препоръки.

2.5. Изготви 10 детайлни доклада за районните прокуратури, в които са анализирани следните основни фактори/показатели и данни:

- Социално-икономически и административно-териториални показатели/фактори:
  - демографска структура;
  - социална и икономическа активност на гражданите и стопанските субекти;
  - географска структура на съответния район, свързаност;
  - криминогенни фактори, нива на престъпност;

  - наличие на ГКПП, пенитенциарни заведения;
- Показатели за натовареност
- Показатели за ефективност
- Показатели за ефикасност
- Бюджет
- Сграден фонд.

Въз основа на изложеният анализ е направен SWOT анализ и са формулирани препоръки.

3. Методология

Бяха използвани два типа методи – методи за събиране на информация и методи за анализ. При събирането на данни за целите на дейността се използваха следните методи: кабинетно проучване; проучване чрез анкета и интервю.

За анализ на данните бяха използвани методите: вторичен анализ на данни; анализ на ефективността и ефикасността; експертен панел и SWOT анализ.

4. Документиране на анализа

В рамките на този заключителен етап от дейността бяха изготвени самите доклади от извършения детайлен преглед и анализ на състоянието на съдилищата и прокуратурите, както следва:

1. Доклад за РС Елхово;
2. Доклад за РС Тополовград;
3. Доклад за РС Омуртаг;
4. Доклад за РС Търговище;
5. Доклад за РС Велико Търново;
6. Доклад за РС Елена;
7. Доклад за РС Чепеларе;
8. Доклад за РС Смолян;
9. Доклад за РС Костинброд;
10. Доклад за РС Сливница;
11. Доклад за РП Айтос;
12. Доклад за РП Карнобат;
13. Доклад за РП Балчик;
14. Доклад за РП Каварна;
15. Доклад за РП Севлиево;
16. Доклад за РП Павликени;
17. Доклад за РП Панагюрище;
18. Доклад за РП Харманли;
19. Доклад за РП Берковица;
20. Доклад за РП Мездра.

ПОСТИГНАТИ ЦЕЛИ ОТ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ДЕЙНОСТТА

Чрез изпълнението на дейност 1.5 „Изготвяне на детайлни доклади по места за реорганизация на съдебни структури“ се постига целта да бъдат приложени ефективно аналитичните инструменти, създадени по дейност 1.4. в подбраните по Д1.4 пилотни 10 РС и 10 РП, и да бъдат идентифицират силните и слабите страни на потенциалните реорганизации и/или обединявания и възможните решения на възникнали проблеми.

ПОСТИГНАТИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ДЕЙНОСТТА

В резултат от изпълнението на дейността бе постигнат основният резултат, свързан с дейността, а именно изготвени бяха 20 доклада по места за реорганизация и/или обединяване на съдебни структури – 10 районни прокуратури и 10 районни съдилища.

Докладите, предмет на изпълнената дейност, бе изключително необходим резултат за реализирането на предмета на обществената поръчка като цяло, защото ще бъде основа за изпълнението на дейност 1.6 „Разработване на предложения за оптимизиране на съдебна та карта“ в която въз основа на резултатите от дейности 1.1 – 1.5. ще бъдат изготвени модели за оптимизация с обосновка за конкретни реорганизации и/или обединения на РС и РП по места.

ПОСТИГНАТ ИНДИКАТОР ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ ПО ДЕЙНОСТТА

Изготвени детайлни доклади за функционирането на 10 пилотни районни съдилища и 10 районни прокуратури.

С уважение,

Тодор Тодоров,
Изпълнителен директор на
„Глобал Адвайзърс“ АД

Този документ е изготвен по Договор № ВСС–1212 от 31.01.2019 г. с предмет: „Предоставяне на консултантски услуги за оптимизиране на съдебната карта“, във връзка с изпълнението на ДБФП № BG05SFOP001-3.001-0001-C01 „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата”, финансиран по Оперативна програма „Добро управление“ 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Доклад – предложения за оптимизация на съдилища

в изпълнение на Дейност 1.6. „Разработване на предложения за оптимизация на съдебната карта“ по Договор № ВСС–1212 от 31.01.2019 г. с предмет: „Предоставяне на консултантски услуги за оптимизиране на съдебната карта“

София,
юни 2020 г.

Global Advisers

Съдържание

I. Въведение ... 3

II. Цели на моделите за оптимизация ... 3

III. Модел 1 за оптимизиране на районните съдилища ... 3

3.1. Описание на модел 1 ... 3

3.2. Правна рамка ... 4

3.3. Фази и дейности за реализиране на модел 1. Финансови, времеви и човешки ресурси ... 5

3.4. Силни и слаби страни на модел 1 ... 10

3.5. Финансов анализ и прогнозна оценка за влиянието на предложения модел 1 върху бюджета и ефикасността на съдебната система в дългосрочен план ... 10

3.6. Анализ по критериите за „Натовареност“, „Административна структура“, „Ефективност“ и „Ефикасност“ ... 14

3.7. Изводи и предложения за конкретни реорганизации по модел 1 ... 22

IV. Модел 2 за оптимизиране на районните съдилища ... 22

4.1. Описание на модел 2 ... 22

4.2. Правна рамка ... 23

4.3. Фази и дейности за реализиране на модел 2. Финансови, времеви и човешки ресурси ... 23

4.4. Силни и слаби страни на модел 2 ... 29

4.5. Финансов анализ и прогнозна оценка за влиянието на предложения модел 2 върху бюджета и ефикасността на съдебната система в дългосрочен план ... 29

4.6. Анализ по критериите за „Натовареност“, „Административна структура“, „Ефективност“ и „Ефикасност“ ... 31

4.7. Изводи и предложения за конкретни реорганизации по модел 2 ... 32

V. Модел 3 за реорганизация на районните съдилища ... 32

5.1. Описание на модел 3 ... 32

5.2. Правна рамка ... 33

5.3. Дейности за реализиране на модел 3. Финансови, времеви и човешки ресурси 34

5.4. Силни и слаби страни на модел 3 ... 38

5.5. Финансов анализ и прогнозна оценка за влиянието на предложения модел 3 върху бюджета и ефикасността на съдебната система в дългосрочен план ... 38

VI. Оценка на въздействието на предложената промяна ... 39

VI. Изводи и предложения за конкретна реорганизация на районните съдилища 54

Приложения: ... 54

I. Въведение

Съгласно изискванията на Възложителя, описани в техническата спецификация по настоящата обществена поръчка, Изпълнителят следва в рамките на Дейност 1.6. „Разработване на предложения за оптимизация на съдебната карта“ да изготви модели за оптимизация с обосновка за конкретни реорганизации и/или обединения на РС и РП по места, вкл. възможността за създаване на т.нар. обединен съд или обединена прокуратура.

Всеки модел и прилежащата му рамка на план за реорганизация на съдебните структури е оценен по силни и слаби страни; финансови, времеви и човешки ресурси; финансов анализ и прогнозна оценка за влиянието на предложения модел върху бюджета и ефикасността на съдебната система в дългосрочен план.

С цел провеждане на оценка на въздействието на предложената промяна върху дейността на структурите на местно ниво (регионалните и местни власти и представители на други юридически професии) е изготвен инструмент за провеждането ѝ, който ще бъде приложен при обсъждането на моделите по дейност 1.7 „Избор на модел за оптимизация на съдебната карта“.

Като резултат от изпълнението на Дейност 1.6. са изготвени предложения за оптимизиране на съдилищата, в т.ч. предложения и обосновка за конкретни реорганизации и/или обединения по места.

II. Цели на моделите за оптимизация

2.1. Изравняване на натовареност

- балансиране на неравномерната натовареност между съдиите в отделните районни съдилища
- балансиране на неравномерната натовареност между съдебните служители в отделните районни съдилища

2.2. Подобряване на качеството на работа

- развитие на използването на технологиите в работата на магистратите и съдебните служители
- подкрепа на човешките ресурси, чрез обучения и повишаване на квалификацията
- развитие на политиката за човешките ресурси, съобразени с изискванията на съдилищата и съдебните служби - по-ефективно набиране, развитие и използване на персонала

2.3. Оптимизация на човешки и финансови ресурси

- оптимизация на бюджета на съдебната система.

III. Модел 1 за оптимизиране на районните съдилища

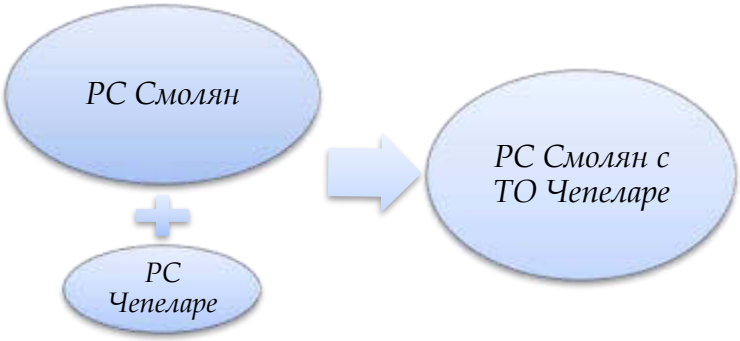
3.1. Описание на модел 1

По своята същност модел 1 представлява подход, при който малък[1] районен съд в рамките на окръжния съд се обединява с районния съд със седалище в областния град,

[1] По данни на изготвеният през 2015 г. Доклад „Значението на районните съдилища в структурата на съдебната система. Критерии за промяна в съдебната карта на районните съдилища“ *от 113 районни съдилища в България в 68 от тях по щат работят от 2 до 5 съдии*. Анализът на измененията в щатната численост на магистратите в районните съдилища за петгодишния период /направен в изпълнение на дейност 1.3/

като на негово място се разкрива териториално отделение, т.е. малкият районен съд става териториално отделение към РС в областния град. При евентуален избор на модел 1, ВСС следва да определи кой е малък районен съд, за да има ясен критерий за кои РС може да се приложи модела.

Фигура 1 Визуално представяне на модел 1 за оптимизация на РС

3.2. Правна рамка

Реализирането на модел 1 е обвързано с извършването на подробен анализ на нормативните актове, имащи отношение към съдебната карта и по-конкретно броя, районите и седалищата на районните съдилища в страната. Посоченият анализ е предмет на дейност 1.8. „Изготвяне на пакет от предложения за изменение и допълнение на действащото законодателство за въвеждане на оптимизирана съдебна карта“ след като се осъществи избор на модел в рамките на дейност 1.7 „Избор на модел за оптимизация на съдебната карта“. Целта е избраният модел да бъде завършен и устойчив чрез имплементиране на предложените промени в конкретни текстове-предложения изменение и допълнение на действащото законодателство в съответствие изискванията на Закона за нормативните актове.

По-конкретно, при избор на настоящия модел следва да бъде извършен анализ на следните нормативни актове:

- Закон за съдебната власт[2] - анализ на разпоредбите, свързани с броя, районите и седалищата на районните съдилища в страната, както и с работата на съдиите по вписвания и държавните съдебни изпълнители;
- Устройствен правилник на Министерство на правосъдието[3] - работата на съдиите по вписвания и държавните съдебни изпълнители.

Следва да се отбележи, че към настоящия момент е в сила разпоредбата на чл.30, ал.2, т.7 от Закона за съдебната власт, съгласно която Пленумът на Висшия съдебен съвет „*по предложение на една от колегиите след съгласуване с министъра на правосъдието или по предложение на министъра на правосъдието, а по отношение на военните съдилища – след съгласуване с министъра на отбраната, определя броя, съдебните райони и седалищата на районните, окръжните, военните, административните и апелативните съдилища и прокуратури, създава и закрива съдилища и прокуратури, променя тяхното седалище и*

показва, че ситуацията в това отношение не се е променила. Към 31.12.2018 г. в 72 от общо 113 районни съдилища по щат работят от 2 до 5 съдии, като в 23 районни съдилища, броят на съдиите по щат е 2. Районните съдилища, в които щатната численост на съдиите е до 5 бройки са извън областните центрове.

[2] Обн., ДВ, бр. 64 от 7.08.2007 г., посл. изм. и доп., бр. 11 от 7.02.2020 г.

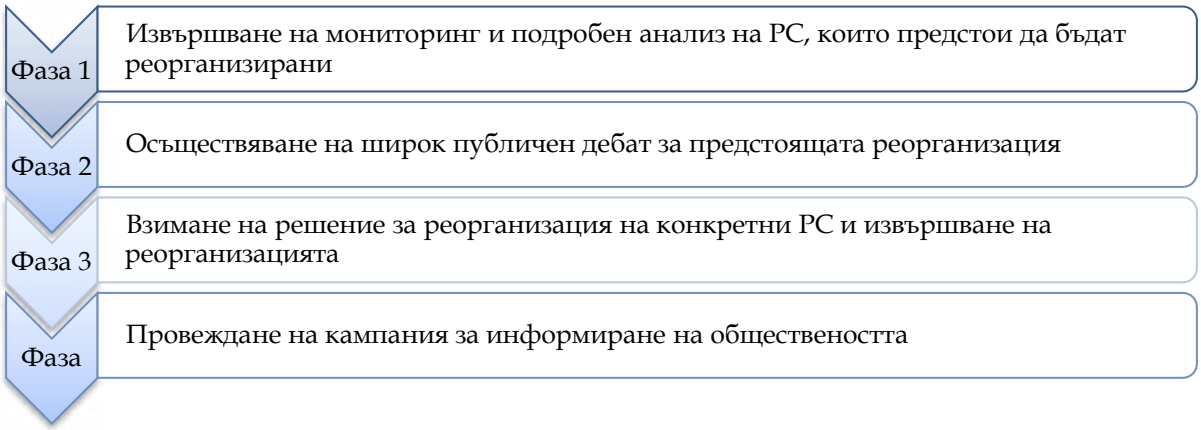
[3] Приет с ПМС № 38 от 23.02.2015 г., обн., ДВ, бр. 16 от 27.02.2015 г., в сила от 27.02.2015 г., посл. изм. бр. 15 от 21.02.2020 г., в сила от 1.07.2020 г.

определя населените места, в които се разкриват териториални отделения към съответния районен съд и към съответната районна прокуратура".

3.3. Фази и дейности за реализиране на модел 1. Финансови, времеви и човешки ресурси

Реализацията на модел 1 на реорганизация на районните съдилища предполага преминаването на четири основни фази /*показани на фигура 2*/, в рамките на които са включени определен набор от дейности и съответно необходимите за това финансови, времеви и човешки ресурси.

Фигура 2 Основни фази при реализирането на модел 1 за оптимизация на РС

В рамките на посочените основни фази следва да бъдат извършени конкретни дейности и отделени съответните ресурси за тях.

Фаза 1: Извършване на подробен анализ на РС, които предстои да бъдат реорганизирани

Настоящата фаза обхваща две взаимно свързани дейности.

Първата дейност обхваща мониторинг на съдебната система, който се извършва по избраните базови критерии[4] с цел получаване на информация за районни съдилища, при които е налице:

- много ниска или много висока натовареност на районен съд като цяло и индивидуалната на магистратите;
- липса на кадрова обезпеченост с магистрати и служители - неколкократно проведени процедури и/или прекратени процедури за избор поради липса на кандидати;
- малко население на районите на действие на районен съд;
- др.

Втората основна дейност е изготвяне на анализ по критериите за натовареност, административна структура, ефективност и ефикасност[5]; социално-икономически и демографски фактори за избраните районни съдилища в следствие на прилагането на мониторинга.

[4] Базовите критерии са приети с Доклад „Значението на районните съдилища в структурата на съдебната система. Критерии за промяна на съдебната карта в районите съдилища.", приет от ВСС с решение по Протокол № 40/15.07.2015 г.

[5] Критериите по показатели Натовареност, Административна структура, Ефективност и Ефикасност, както и информация за социално-икономическите и демографски фактори са разработени в рамките на дейност 1.3. „Анализ на състоянието на съдилищата и прокуратурите"

Въз основа от данните на изготвените анализи следва да се изготви План за реорганизация и кратка информация за Плана, която да послужи за целите на Фаза 2.

Важни моменти, които следва да бъдат отчетени при реализирането на Фаза 1:

- При изготвянето на анализите под внимание следва да се вземат и достъпността на населението до органите на съдебна власт, отдалечеността и наличието на обществен транспорт;
- Да се оцени нуждата от правосъдие в съответния регион, в т.ч. да се оцени нуждата от съществуване на органи на съдебната власт в отделните населени места и обединението им в по-големи райони или области;
- Да се проучва въздействието от прехвърлянето на дейността на по-малки районни съдилища към съдилищата, които ще ги поемат, така че последните да не се окажат претоварени, като се прецени и възможността за организация на работа и контрол.

Фаза 2: Осъществяване на широк публичен дебат за предстоящата реорганизация

Целта на Фаза 2 е реформирането на съдебната карта да не се извършва фрагментирано и да се осъществи след широк публичен дебат, с участието на всички заинтересовани страни.

Основните дейности в рамките на тази фаза са организиране и провеждане на публичен дебат с участие на всички заинтересовани страни от районите на съдилищата, които предстои да бъдат реорганизирани, както и отразяване на препоръки от публичния дебат в изготвения План за реорганизация.

Важни моменти, които следва да бъдат отчетени при реализирането на Фаза 2:

- Извършване на внимателен подбор на заинтересованите страни, с които да се осъществи публичния дебат с цел обхващане на максимално широк кръг;
- Комуникиране на принципите и целите за реорганизация на съдебната карта с цел балансиране на натовареността на отделните органи на съдебна власт и ненарушаване достъпа до правосъдие;
- Много ясно комуникиране на Плана за реорганизация;
- Ангажиране на участващите районни съдилища, за да се гарантира, че реформата на съдебната карта ще бъде разбрана и подкрепена от хората, отговорни за нейното изпълнение.

Фаза 3: Взимане на решение за реорганизация на конкретни РС и извършване на реорганизацията

Фаза 3 е същинската фаза или самата реорганизация на избраните районни съдилища. В рамките на тази фаза се включват следните дейности, гарантиращи успешната реорганизация на районните съдилища:

3.1. Подготвителната дейност за настоящата фаза е провеждане на заседание на Пленума на ВСС, с което се взима решение за реорганизация и разкриване на териториално/и отделение/я и приемане на План за реорганизация.

След осъществяването ѝ предстоят същинските дейности по реорганизация:

3.2. Реорганизация на финансово-стопанската дейност и сграден фонд:

3.2.1. Разпределяне ползването на недвижимата собственост на РС, който става териториално отделение – в т.ч. предприемане на действия за изменение на договори за безвъзмездно ползване на имоти или друго, като:

- се осигури пространство за съхранение на делата, включително пространство за адвокати, граждани, услуги за поддръжка и др.;

- се насърчи поддържането на държавни структури или други сгради, които изискват малко модернизация (особено по отношение на достъпа за хора с увреждания), с цел спестявания в дългосрочен план.

3.2.2. Реорганизация на финансово-стопанската дейност – в т.ч.:

- закриване на банковите сметки на определените за реорганизиране РС;
- закриване на БУЛСТАД и кодове в СЕБРА на определените за реорганизиране РС.

3.2.3. Извършване на инвентаризация на имуществото:

- разпределение на сградния фонд;
- разпределение на автомобилния парк от подлежащите на реорганизиране РС.

3.3. Реорганизиране на дейността, свързана с човешки ресурси:

3.3.1. Разкриване на щатни бройки за магистрати в РС със седалище в областния град в зависимост от щата на реорганизираните малки РС и преназначаването им без провеждане на конкурс;

3.3.2. Определяне на броя и видовете длъжности на съдебните служители в администрациите на РС в областния град и в администрациите на териториалните отделения и изменение/прекратяване на трудовите правоотношения със съдебните служители съобразно определените брой и длъжности.

3.3.3. Уредба на въпросът, свързан с дейността на държавни съдебни и изпълнители и съдии по вписвания.

- съгласно разпоредбата на чл. 265 от ЗСВ, държавните съдебни изпълнители се назначават от министъра на правосъдието след провеждане на конкурс.
- по отношение на съдиите по вписвания – съгласно разпоредбата на чл. 279 от ЗСВ броят на съдиите по вписванията се определя от министъра на правосъдието. Министърът на правосъдието може да насрочи конкурс и по предложение на председателя на районния съд.

Забележка: посочените разпоредби ще бъдат обект на правния анализ по дейност 1.8 при избор на настоящия модел.

3.3.4. Обучение на персонала през преходния период.

3.4. Реорганизация на същинската дейност по правораздаване, включва:

3.4.1. Разпределяне на делата;

По своята същност модела предвижда разпределението на делата за съдебния район, обхващащ РС – правоприемник и ТО към него да се извършва общо в РС. На база на спецификата на делата се определят дните, в които дадени дела се разглеждат на територията на ТО.

3.4.2. Организиране на деловодната работа и използване на електронната система.

Важни моменти, които следва да бъдат отчетени при реализирането на Фаза 2:

- Постоянна на комуникацията на органите на съдебна власт с други държавни и общински органи, с оглед обмен на данни и информиране за хода на реформата;
- Осигуряване на адекватни връзки между съдебните служби и механизмите за алтернативно разрешаване на спорове, като правни консултации и информация, посредничество и арбитражни услуги.

Фаза 4: Провеждане на кампания за информиране на обществеността

Целта на последната фаза е осигуряване на достатъчна информация за обществеността за реализирането на реформата на съдебната карта.

Дейностите включват изготвяне на съобщения към широката общественост, които информират за всяка фаза на реформата - подготовката, реализацията и ефектите от нея, както и правилното планиране и провеждане на самата кампания /чрез използването на местни и национални медии, интернет страници на местните власти и заинтересованите страни и др./

В таблицата по-долу са описани конкретните дейности по фазите и необходимите за реализирането им ресурси.

Таблица 1 Необходими ресурси за реализирането на модел 1 за оптимизация на РС

Фаза 1: Извършване на мониторинг и подробен анализ на РС, които предстои да бъдат реорганизирани			
Дейности по фаза 1	**Финансов ресурс**	**Човешки ресурс**	**Времеви ресурс**
1.1. Мониторинг на съдебната система	-	-	*постоянен*
1.2. Изготвяне на анализ за натовареност, административна структура, ефективност и ефикасност; социално-икономически фактори[6]	*Възнаграждения за експерти от ВСС, които да извършат анализа,* *Средства в случай на външно възлагане*	*2 ма експерти анализи и прогнози*	*1 месец*
1.3. Изготвяне на План за реорганизация	*Възнаграждения за експерти от ВСС, които да изготвят Плана* *Средства в случай на външно възлагане*	*експерти финансист, човешки ресурси, магистрати, ръководители на РС*	*2 седмици*
1.3. Изготвяне на кратка информация от изготвения анализ и План за целите на Фаза 2	*Възнаграждения за експерт от ВСС, които да изготви презентация*	*1 експерт*	*1 ден*
Фаза 2: Осъществяване на широк публичен дебат за предстоящата реорганизация			
Дейности по фаза 2	**Финансов ресурс**	**Човешки ресурс**	**Времеви ресурс**
2.2. Организиране на публичен дебат с участие на всички заинтересовани страни в района на РС, които следва да бъдат реорганизирани	*Възнаграждения за експерти, които да организират дебата* *Средства в случай на външно възлагане*	*организатори, ПР специалисти*	*2 седмици*
2.2. Провеждане на публичен дебат	*Възнаграждения за експерти – организатори, ПР специалисти, експерти,*	*организатори, ПР специалисти, експерти, изготвили анализа и Плана*	*1 ден*

[6] Под внимание да се вземат и достъпността на населението до органите на съдебна власт, отдалечеността и наличието на обществен транспорт

	изготвили анализа и Плана *Средства в случай на външно възлагане*		
2.3. Отразяване на препоръките от обсъждането в Плана за реорганизация	*Възнаграждения за експерти*	*изготвили анализа и Плана за реорганизация*	*1 ден*
Фаза 3: Взимане на решение за реорганизация на конкретни РС и извършване на реорганизацията			
Дейности по фаза 3	**Финансов ресурс**	**Човешки ресурс**	**Времеви ресурс**
3.1. Провеждане на заседание на Пленума на ВСС, с което се взима решение за реорганизация и разкриване на териториално/и отделение/я и приемане на План за реорганизация	-	*членове на ВСС и служители на ВСС*	*1 месец*
3.2. Реорганизация на финансово-стопанската дейност и сграден фонд	*Възнаграждения за експерти*	*Експерти от ВСС, служители и магистрати от определените за реорганизация РС*	*3-6 месеца*
3.3. Реорганизация на дейността, свързана с човешките ресурси	*Възнаграждения за експерти*	*Експерти от ВСС, служители и магистрати от определените за реорганизация РС*	*3-6 месеца*
3.4. Реорганизация на същинската дейност по правораздаване	*Възнаграждения за експерти*	*Експерти от ВСС, служители и магистрати от определените за реорганизация РС*	*3-6 месеца*
Фаза 4: Провеждане на кампания за информиране на обществеността			
Дейности по фаза 4	**Финансов ресурс**	**Човешки ресурс**	**Времеви ресурс**
4.1. Изготвяне на съобщения за информиране на обществеността за всяка фаза от реформата	*Възнаграждения за експерти*	*ПР експерти*	*Преди, по време и след реализиране на плана*
4.2. Информиране на обществеността	*Възнаграждения за експерти*	*ПР експерти* *ИТ експерти*	*Преди, по време и след реализиране на плана*

Таблица 2 Линеен график за реализиране на фазите

Фази	***Месеци***									
	1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*	*8*	*9*	*10*
Фаза 1										
Фаза 2										
Фаза 3										
Фаза 4										

3.4. Силни и слаби страни на модел 1

За идентифицирането на силните и слабите страни на модел 1 за реорганизация на районни съдилища е приложен SWOT анализ.

- **Силни страни –** предимства и ползи на модел 1
- **Слаби страни –** недостатъци, идентифицираните проблеми на модел 1

СИЛНИ СТРАНИ	*СЛАБИ СТРАНИ*
• Постигане на балансирана натовареност в рамките на окръжните райони • Специализация на съдиите и подобряване качеството на правораздаване • Оптимизиране на заетостта на служителите и постигане на оптимално съотношение между тях и магистратите • Оптимизиране на средствата за поддръжка на администрацията на районните съдилища • Информиране на широката общественост преди, по време и след осъществяване на реорганизацията	• Мащабността на модела ангажира едновременно значителни времеви и човешки ресурси за осъществяване на оптимизацията на РС по модел 1 • Даване на автоматично предимство на РС в окръжните градове пред останалите • Проявлението на крайния ефект от прилагането на модела ще се отложи във времето, което може да разколебае заинтересованите страни в правилността на избора на модел • Прилагането на модела изисква средства, човешки ресурси и минимум 3 месеца за реализация

3.5. Финансов анализ и прогнозна оценка за влиянието на предложения модел 1 върху бюджета и ефикасността на съдебната система в дългосрочен план

Финансовият анализ и оценката на прогнозното влияние на модел 1 върху бюджета и ефикасността на съдебната система е базиран основно на:

- спецификата и основните характеристики на модел 1, които биха имали финансово отражение върху структурата и величината на разходите;
- прогнозна оценка на влиянието на модела върху бюджета на пилотните районни съдилища и тяхната ефикасност.

Реорганизацията на районните съдилища по модел 1 предполага един или повече РС да станат ТО към РС в областния град и на тяхно място да се открият териториални отделения. На практика това означава, че финансово-стопански дейности, в това число и разходите за тях се съсредоточават в РС в областния град за сметка на териториалните отделения.

В изготвените в рамките на дейност 1.3. доклади е направен анализ на структурата на бюджета на съдилищата. От анализа е видно, че за 2018 г. 91,29% от разходите представляват плащания за работни заплати и възнаграждения, включително осигурителни вноски. Следователно най-голям ефект от прилагането на модел 1 върху бюджета би имало потенциалното намаление на числеността на персонала.

Прилагането на модел 1 в завършен вид би имало следният потенциален ефект върху видовете разходи от бюджета:

- ✓ **Разходи за възнаграждения на персонала –** оптимизацията би засегнала предимно щатната численост на съдебните служители и по-специално на общата администрация. Основна причина за това, е че административните дейности, предимно свързани с финансово-стопанските дейности ще бъдат

обединени и няма да е налице необходимост от поддържане на задължителния брой персонал за извършването на тези дейности за два самостоятелни органа на съдебната власт /*например,* планиране, изпълнение и отчитане на бюджет, обслужване на банкови сметки, поддръжка на материална база и др./

По отношение на служителите в специализирана администрация на ниво РС в областния град и териториално отделение следва да се вземат предвид показателите в таблици 4 и 5 и да се прецени промяната.

За целите на оценката на прогнозното влияние на модел 1 върху бюджета условно може да се приеме, че за осъществяването на дейностите по съдопроизводството в териториалните отделения ще е необходима една щатна бройка деловодител на двама магистрати. Отделно, за функционирането на ТО ще са необходими още две щатни бройки – 1 шофьор – куриер/призовкар и 1 щатна бройка за съдебен секретар или поддръжка или др.[7].

Влиянието на този вид разходи върху бюджета ще бъде най-сериозно предвид факта, че 91,29% от разходите на районните съдилища представляват плащания за работни заплати и възнаграждения, включително осигурителни вноски. Влиянието върху пилотните районни съдилища е изчислено по-долу.

- ✓ **Разходи за поддръжка и ползване на материално-техническа база /включително режийни разходи/ и сграден фонд[8]** – оценката на влиянието на този вид разходи върху бюджета са изцяло зависими от конкретната ситуация за всяка от отделните структури, които могат да бъдат включени в реорганизация по модел 1: как ще бъде организирана работата в териториалното поделение и колко ще са необходимите помещения за магистрати и служители. Допълнително, значение има дали РС, които ще станат ТО заплащат наем или ползват сградата безвъзмездно; какво е състоянието на сградата и дали отговаря на заложените в законодателството норми; какви са разходите за поддръжка, режийните разходи и разходите за текущи ремонти.

  В случая, с пилотно избраните РС, информацията дали заплащат наем или ползват сградите безвъзмездно, съответно направените разходи за ремонти за периода 2015-2019 г. са представени в таблица 3 по-долу.

  Влиянието на този вид разходи предвид това, че по-голямата част от сградите на пилотните РС са предоставени за безвъзмездно ползване не е голямо. Оптимизация на бюджета в посока намаление може да се прогнозира по отношение на намаляване на ползваните помещения и оттам разходите за ремонт, поддръжка и режийни разходи.

Таблица 3 Сграден фонд и разходи за ремонт на МТБ на РС, изследвани по Дейност 1.5

Районен съд	Сграден фонд	Разходи за основен и/ или текущ ремонт и наем
1. РС Велико Търново	Районен съд - Велико Търново се помещава в 2 броя съдебни сгради, стопанисвани от Окръжен съд - Велико Търново.	Изразходвани са средства за ремонт през 2015 г. , съответно - 19 850.02 лв. и през 2016 г. , съответно - 694.32 лв.

[7] Функциите са следствие от преценка за всеки отделен случай

[8] Чл. 388. (1) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2016 г.) Пленумът на Висшия съдебен съвет разпределя ползването на недвижимите имоти, предоставени на съдебната власт, между отделните нейни органи и може да възлага стопанисването им на административните им ръководители.
(2) (Доп. - ДВ, бр. 33 от 2009 г., изм. - ДВ, бр. 28 от 2016 г.) Средствата за строителство и основен ремонт на недвижимите имоти, както и средствата за задължения, произтичащи от собствеността на имотите - данъци, такси, наеми, застраховки и преоценки се осигуряват по бюджета на съдебната власт.

2. РС Елена	С договор за дарение № РД.02.11-24/14.04.2006 г. Община Елена дарява на Висшия съдебен съвет Административната сграда, в която се помещава РС Елена.	През 2015 г. са изразходвани средства за текущи ремонтни дейности на санитарни възли, възлизащи на обща сума 7 996 лв.
3. РС Търговище	Сградата, в която се помещава Районен съд Търговище е публична държавна собственост. Сградата се ползва безвъзмездно.	Извършените разходи за текущи ремонти направени в периода 2015-2017 г. са на обща стойност 25 342,85 лв.
4. РС Омуртаг	Сградата е публична общинска собственост, с безвъзмездно право на управление на ВСС, за нуждите на РС Омуртаг.	През 2018 г. са изразходвани 7 577 лв. за ремонт на част от първия етаж.
5. РС Смолян	Сградата е публична държавна собственост и се стопанисва от Окръжен съд – Смолян.	-
6. РС Чепеларе	Сградата е публично-държавна собственост с предоставени права за управление на Висшия съдебен съвет.	Изразходваните средства за поддръжка на сградния фонд са както следва: през 2014 г. – 177,30 лв., през 2015 г. – 1761,00 лв., през 2016 г. – 7 236,00 лв., през 2017 г. – 700,90 лв. и през 2018 г. – 484,24 лв.
7. РС Елхово	Сградата е публична държавна собственост, предоставена за управление на Министерство на правосъдието и Районен съд – Елхово.	Изразходваните средства за поддръжка на сградния фонд са както следва: през 2015 г. – 14 167,04 лв., през 2016 г. – 9 230,84 лв., през 2017 г. – 2 299,98 лв. и през 2018 г. – 2 727,60 лв.
8. РС Тополовград	Сградата, в която се помещава Районен съд – Тополовград е публична държавна собственост с предоставени права за управление на Пленум на Висш съдебен съвет.	-
9. РС Сливница	Районен съд - Сливница се помещава на четвъртия етаж в четириетажната административна сграда на Община Сливница, който е собственост на Висш съдебен съвет.	-
10. РС Костинброд	Сградата е публична държавна собственост – предоставена за безвъзмездно ползване на ВСС по договор между Община – Костинброд и ВСС.	През 2018 г. са изразходвани средства за текущ ремонт на стойност 15 838,75 лв.

- ✓ **Разходи за командировки и транспорт –** оптимизацията на РС по модел 1 следва да доведе до намаляване на разходи за командировки, но увеличаване на разходи за транспорт с цел гарантирано изпълняването на функциите на РС в населените места, обслужвани от ТО. Размерът на това увеличение зависи от спецификата на съдебните райони във всеки конкретен случай.

Влиянието на този вид разходи върху бюджета може да се прогнозира в посока намаляване на разходи за командировки, но увеличаване на разходи за транспорт, но и

двата разхода ще са в зависимост от начина на организация на работата в РС, към който се разкрива ТО.

В обобщение, резултатите от финансовия анализ и прогнозната оценка за влиянието на модел 1 върху бюджета и ефикасността на съдебната система в дългосрочен план показват, че спецификата на модела дава методическата рамка за потенциалния ефект от оптимизацията за всеки отделен случай върху идентифицираните в хода на анализа типове разходи и посоката на изменение на величината им. Конкретно влияние може да бъде представено за пилотните РС, а именно:

РС с териториално отделение	**Влиянието на предложения модел върху бюджета на пилотните РС**
РС Велико Търново с ТО Елена	*Видно от данните в таблица 4, числеността на съдебните служители в РС Елена е 8 при 2 щатни бройки за магистрати. При прилагане на условното определяне на минимално необходимата численост за функциониране на териториалното отделение може да се прогнозира, че ще са необходими общо 3 щатни бройки за съдебни служители (1 деловодител, 1 призовкар и 1 съдебен секретар/поддържа/) или 5 щатни бройки по-малко. От друга страна, за обезпечаване на финансово-стопанската дейност в РС-правоприемник, от ТО следва да бъде прехвърлена минимум 1 щатна бройка за счетоводител/касиер. Тоест, прогнозно оптимизацията на числеността на служителите от прилагането на модела в случая се свежда до намаляването на 4 щатни бройки. Съгласно публикуваната на интернет страницата на ВСС информация за изпълнението на бюджета на съдебната власт към 31.12.2019 г. средната месечна работна заплата на служителите общо в органите на съдебната власт е 1 625 лева. При тези параметри годишната сума на разходите, която потенциално може да повлияе върху бюджета в посока оптимизация на ресурсите е в размер на 78 000 лева.*
РС Търговище с ТО Омуртаг	*Видно от данните в таблица 4, числеността на съдебните служители в РС Омуртаг е 13 при 2 щатни бройки за магистрати. При прилагане на условното определяне на минимално необходимата численост за функциониране на териториалното отделение може да се прогнозира, че ще са необходими общо 3 щатни бройки за съдебни служители (1 деловодител, 1 призовкар и 1 съдебен секретар/поддържа/) или 10 щатни бройки по-малко. От друга страна, за обезпечаване на финансово-стопанската дейност в РС-правоприемник, от ТО следва да бъде прехвърлена минимум 1 щатна бройка за счетоводител/касиер. Тоест, прогнозно оптимизацията на числеността на служителите от прилагането на модела в случая се свежда до намаляването на 9 щатни бройки. Съгласно публикуваната на интернет страницата на ВСС информация за изпълнението на бюджета на съдебната власт към 31.12.2019 г. средната месечна работна заплата на служителите общо в органите на съдебната власт е 1 625 лева. При тези параметри годишната сума на разходите, която потенциално може да повлияе върху бюджета в посока оптимизация на ресурсите е в размер на 175 500 лева.*
РС Смолян с ТО Чепеларе	*Видно от данните в таблица 4, числеността на съдебните служители в РС Чепеларе е 11 при 2 щатни бройки за магистрати. При прилагане на условното определяне на минимално необходимата численост за функциониране на териториалното отделение може да се прогнозира, че ще са необходими общо 3 щатни бройки за съдебни служители (1*

	деловодител, 1 призовкар и 1 съдебен секретар/поддържа/) или 8 щатни бройки по-малко. От друга страна, за обезпечаване на финансово-стопанската дейност в РС-правоприемник, от ТО следва да бъде прехвърлена минимум 1 щатна бройка за счетоводител/касиер. Тоест, прогнозно оптимизацията на числеността на служителите от прилагането на модела в случая се свежда до намаляването на 7 щатни бройки. Съгласно публикуваната на интернет страницата на ВСС информация за изпълнението на бюджета на съдебната власт към 31.12.2019 г. средната месечна работна заплата на служителите общо в органите на съдебната власт е 1 625 лева. При тези параметри годишната сума на разходите, която потенциално може да повлияе върху бюджета в посока оптимизация на ресурсите е в размер на 136 500 лева.

3.6. Анализ по критериите за „Натовареност“, „Административна структура“, „Ефективност“ и „Ефикасност“

Извън финансовият анализ и прогнозната оценка за влиянието на предложения модел 1 е извършен и анализ по критериите за „Натовареност“, „Административна структура“, „Ефективност“ и „Ефикасност“ чрез съпоставяне на данни по отделните критерии за пилотно избраните районни съдилища. Целта на представяне на посочения анализ е да се установи дали при реализиране на модел 1 ще се постигне по-балансирана натовареност между съдиите и съдебните служители в при пилотно избраните районни съдилища, и да бъдат обосновани изведените предложения за конкретни реорганизации и/или обединения по места.

По-конкретно, в таблиците по-долу са представени данни за всички одобрени с Протокол 29 от заседание на Пленума на ВСС[9] съдебни структури, за които са разработени детайлни доклади по дейност 1.5. „Изготвяне на детайлни доклади по места за реорганизация и/или обединяване на съдебни структури“. В случая, следва да бъде направено уточнението, че данните са за всички 10 пилотни РС, но модел 1 е по-подходящ да бъде приложен за следните групи РС: РС Велико Търново и РС Елена /апелативен район Велико Търново/; РС Смолян и РС Чепеларе /апелативен район Пловдив/ и РС Търговище и РС Омуртаг /апелативен район Варна/, тъй като РС в областните градове имат капацитета да поемат обслужването на териториално отделение.

В *таблици 4 и 5* по-долу е представена картината по показатели на обединени малък РС към РС в областен град в случай на прилагане на модел 1.

Анализа на представените данни при бъдещо приложение на модел 1 показва следното:

- влиянието на модела върху натовареността, ефективността и ефикасността на районните съдилища не е съществено, т.е. много малко от стойностите се доближават до средните стойности за всички районни съдилища;
- наблюдава се по скоро изравняване на натовареността между двата РС, за които ще се приложи модела – *напр. при показателите за натовареност за РС Елена и РС Чепеларе е видно, че постъпилите и свършените граждански и наказателни дела на 1 магистрат по щат средно за периода 2014-2018 г. са много по малки от същите дела на 1 магистрат по щат за РС Велико Търново и РС Смолян. Съответно при прилагане на модела се наблюдава липса на такива отклонения спрямо средните стойности за всички районни съдилища,* т.е. наблюдава се балансиране на натовареността;

[9] Заседанието е проведено на 05.12.2019 г.

- при показател „Брой магистрати спрямо броя на населението, обхванато от РС“ от критерии „Административна структура“ при прилагане на модел 1 се наблюдава че при РС Търговище с ТО Омуртаг стойността ще доближи средната за всички районни съдилища, а именно 1,4 броя магистрати на 10 000 души население. Същото се наблюдава и ако модела се приложи за РС Смолян и РС Чепеларе.
- по показателите за „Ефективност“ се наблюдава доближаване до средните показатели за всички районни съдилища в страната при прилагане на модела;
- по показателите за „Ефикасност“ се наблюдава доближаване до средните показатели за всички РС Велико Търново и РС Елена, и за РС Търговище и РС Омуртаг при прилагане на модела.

Таблица 4 Показатели по критерии „Натовареност“ и „Административна структура“ за трите групи пилотно избрани РС при реализиране на модел 1

Районни съдилища	**Показатели по критерии „Натовареност“**									**Показател по критерии „Административна структура“**
	Съдебни служители[10]	Магистрати[11]	Общ брой пост. дела /средно за 2014-2018 г./	Относит. дял на ГД към общо постъпили на год. база за периода 2014-2018 г	Общ брой постъпили ГД на 1 магистрат по щат /средно за 2014-2018 г./	Общ брой свършени ГД на 1 магистрат по щат /средно за 2014-2018 г./	Общ брой постъпили НД на 1 магистрат по щат /средно за 2014-2018 г./	Общ брой свършени НД на 1 магистрат по щат /средно за 2014-2018 г./	Общ брой постъпили дела на 1 съдебен служител	Брой магистрати спрямо броя на населението, обхванато от РС
Средна стойност за страната по показатели	**н/п**	**н/п**	**н/п**	**69.7%**	**304.8**	**300.5**	**131.6**	**133.1**	**н/п[12]**	**1.4[13]**
РС Велико Търново	42	19	6 555	60.4%	212.8	212.9	140.3	142.6	156	1.9
РС Елена	8	2	592	53.8%	192.6	190.6	163.5	163.8	74	1.6
Данни при обединение на РС В.Т. и РС Елена	**50**	**21**	**7,147**	**59.9%**	**210.9**	**210.8**	**142.5**	**144.6**	**142.9**	**1.88**
РС Търговище	34	9	3,269	61.1%	222	220	141	140	96	1.7
РС Омуртаг	13	2	785	66.8%	226	226	113	112	60	0.8
Данни при обединение на РС Омуртаг	**47**	**11**	**4,054**	**62.2%**	**222.7**	**221.1**	**135.9**	**134.9**	**86.3**	**1.4**

[10] Данните за съдебните служители са актуални към февруари 2020 г.
[11] Данните за магистратите са актуални към декември 2018 г.
[12] Не е изчислена средна стойност за всички районни съдилища, тъй като няма данни за съдебните служители в специализирана администрация за всички РС
[13] Щатни бройки на 10 000 жители население

Районни съдилища	**Показатели по критерии „Натовареност“**									**Показател по критерии „Административна структура“**
	Съдебни служители[10]	Магистрати[11]	Общ брой пост. дела /средно за 2014-2018 г./	Относит. дял на ГД към общо постъпили на год. база за периода 2014-2018 г	Общ брой постъпили ГД на 1 магистрат по щат /средно за 2014-2018 г./	Общ брой свършени ГД на 1 магистрат по щат /средно за 2014-2018 г./	Общ брой постъпили НД на 1 магистрат по щат /средно за 2014-2018 г./	Общ брой свършени НД на 1 магистрат по щат /средно за 2014-2018 г./	Общ брой постъпили дела на 1 съдебен служител	Брой магистрати спрямо броя на населението, обхванато от РС
Средна стойност за страната по показатели	**н/п**	**н/п**	**н/п**	**69.7%**	**304.8**	**300.5**	**131.6**	**133.1**	**н/п[12]**	**1.4[13]**
и РС Търговище										
РС Смолян	21	5	2,194	60.3%	248	248	161	161	104	1.2
РС Чепеларе	11	2	456	56.1%	128	129	100	98	41	3.0
Данни при обединение на РС Смолян и РС Чепеларе	**32**	**7**	**2,650**	**59.6%**	**213.7**	**214.0**	**143.6**	**143.0**	**82.8**	**1.5**
РС Елхово	16	4	1,567	48.90%	187	189	204	217	98	2.2
РС Тополовград	12	2	474	67.80%	163	162	75	74	40	2.0
Данни при обединение на РС Елхово и РС Тополовград	**28**	**6**	**2,041**	**53.29%**	**179.0**	**180.0**	**161.0**	**169.3**	**72.9**	**2.2**
РС Сливница	15	6	1,709	45.90%	141	138	166	166	114	2.7
РС Костинброд	17	5	1,388	71.00%	198	195	80	78	82	2.3
Данни при обединение на										

Районни съдилища	**Показатели по критерии „Натовареност“**									**Показател по критерии „Административна структура“**
	Съдебни служители[10]	Магистрати[11]	Общ брой пост. дела /средно за 2014-2018 г./	Относит. дял на ГД към общо постъпили на год. база за периода 2014-2018 г	Общ брой постъпили ГД на 1 магистрат по щат /средно за 2014-2018 г./	Общ брой свършени ГД на 1 магистрат по щат /средно за 2014-2018 г./	Общ брой постъпили НД на 1 магистрат по щат /средно за 2014-2018 г./	Общ брой свършени НД на 1 магистрат по щат /средно за 2014-2018 г./	Общ брой постъпили дела на 1 съдебен служител	Брой магистрати спрямо броя на населението, обхванато от РС
Средна стойност за страната по показатели	**н/п**	**н/п**	**н/п**	**69.7%**	**304.8**	**300.5**	**131.6**	**133.1**	**н/п[12]**	**1.4[13]**
РС Сливница и РС Костинброд	**32**	**11**	**3,097**	**57.15%**	**166.9**	**163.9**	**126.9**	**126.0**	**96.8**	**2.5**

Таблица 5 Показатели по критерии „Ефективност“ и „Ефикасност“ за трите групи пилотно избрани РС при реализиране на модел 1

Районни съдилища	**Показатели по критерии „Ефективност“**								**Показатели по критерии „Ефикасност“**		
	Процент свършени спрямо броя входящи дела на годишна база	**Брой свършени спрямо броя входящи ГД на годишна база**	**Брой свършени спрямо броя входящи НД на годишна база**	**Време за разглеждане на едно дело /общо за всички дела/**	**Време за разглеждане на едно ГД**	**Време за разглеждане на едно НД**	**Процент свършени ГД със съдебен акт по същество**	**Процент свършени НД със съдебен акт по същество**	**Стойност на годишните разходи за единица резултат /разгледано дело/[14]**	**Стойност на годишните разходи за единица резултат /свършено дело/**	**Стойност на годишните разходи на един жител от населението[15]**
Средна стойност за страната по показатели	**97.9%**	**97.4%**	**99.1%**	**73.7 дни**	**79.8 дни**	**58.2 дни**	**87.3%**	**78.5%**	**440 лева[16]** 238 лева[17]	**496 лева[18]** 294 лева[19]	**28 лева[20]** 19.90 лева[21]
РС Велико Търново	97.2%	95.3%	100.3%	38.7	50.7	19.7	88.4%	79.4%	335	371	23.3
РС Елена	99.4%	98.1%	101.3%	33.4	47.8	11.9	84.5%	72.0%	561	613	38.0
Данни при обединени РС В.Т. и РС Елена	**97.4%**	**95.6%**	**100.4%**	**38.2**	**50.4**	**18.8**	**88.1%**	**78.6%**	**359**	**395**	**24.9**

[14] Чрез показателя се цели да бъде определена „цената“ на крайния резултат от дейността на всеки от районните съдилища, а именно броя разглеждани и свършени дела. Показателят е изчислен като сумата на общите отчетени към 31.12.2018 г. разходи е разделена на броя разглеждани/свършени дела.

[15] Чрез измерването на този показател се цели определянето на цената за издръжка на районните съдилища спрямо населението, което е обхванато от дадения съдебен район на годишна база. Показателят се изчислява като сумата на отчетените към 31.12.2018 г. разходи за всеки от районните съдилища се раздели на броя на населението в съответния съдебен район. Колкото по-малка е стойността на годишните разходи на съда на един жител от населението, толкова дейността на РС е по-ефикасна и обратното.

[16] Средногодишен разход на едно разглеждано дело за районните съдилища извън областните центрове

[17] Средногодишен разход на едно разглеждано дело за районните съдилища в областните центрове

[18] Средногодишен разход на едно свършено дело за районните съдилища извън областните центрове

[19] Средногодишен разход на едно свършено дело за районните съдилища в областните центрове

[20] За районните съдилища извън областните центрове

[21] За районните съдилища в областните центрове

Районни съдилища	Показатели по критерии „Ефективност“								Показатели по критерии „Ефикасност“		
	Процент свършени спрямо броя входящи дела на годишна база	**Брой свършени спрямо броя входящи ГД на годишна база**	**Брой свършени спрямо броя входящи НД на годишна база**	**Време за разглеждане на едно дело /общо за всички дела/**	**Време за разглеждане на едно ГД**	**Време за разглеждане на едно НД**	**Процент свършени ГД със съдебен акт по същество**	**Процент свършени НД със съдебен акт по същество**	**Стойност на годишните разходи за единица резултат /разглеждано дело/[14]**	**Стойност на годишните разходи за единица резултат /свършено дело/**	**Стойност на годишните разходи на един жител от населението[15]**
Средна стойност за страната по показатели	**97.9%**	**97.4%**	**99.1%**	**73.7 дни**	**79.8 дни**	**58.2 дни**	**87.3%**	**78.5%**	**440 лева[16]** 238 лева[17]	**496 лева[18]** 294 лева[19]	**28 лева[20]** 19.90 лева[21]
РС Търговище	97.8%	96.8%	99.9%	37.5	47.9	17.0	89.4%	80.5%	393	433	27.1
РС Омуртаг	102.6%	103.6%	100.8%	70.6	73.1	65.7	83.0%	63.2%	656	782	22.0
Данни при обединение на РС Омуртаг и РС Търговище	**98.7%**	**98.2%**	**100.1%**	**43.9**	**53.1**	**25.3**	**88.1%**	**77.6%**	**444**	**503**	**25.5**
РС Смолян	99.3%	99.8%	98.4%	42.4	47.6	31.7	86.0%	81.8%	472	526	27.3
РС Чепеларе	100.0%	101.6%	98.1%	48.1	49.9	45.8	84.8%	75.8%	910	1,030	72.0
Данни при обединение на РС Смолян и РС Чепеларе	**99.4%**	**100.1%**	**98.4%**	**43.4**	**48.0**	**34.3**	**85.8%**	**80.7%**	**552**	**613**	**33.6**
РС Елхово	97.7%	98.8%	95.8%	56.6	34.7	94.5	90.1%	76.0%	443	512	42.0
РС Тополовград	94.5%	98.4%	84.6%	39.0	23.0	86.0	87.6%	74.8%	801	887	52.0
Данни при обединение на РС Елхово и РС Тополовград	**97.0%**	**98.7%**	**94.0%**	**52.5**	**31.2**	**93.1**	**89.4%**	**75.8%**	**540**	**597**	**45.7**
РС Сливница	102.9%	105.0%	100.7%	76.1	106.8	42.7	83.1%	72.4%	934	1,129	87.0

Районни съдилища	Показатели по критерии „Ефективност“								Показатели по критерии „Ефикасност“		
	Процент свършени спрямо броя входящи дела на годишна база	**Брой свършени спрямо броя входящи ГД на годишна база**	**Брой свършени спрямо броя входящи НД на годишна база**	**Време за разглеждане на едно дело /общо за всички дела/**	**Време за разглеждане на едно ГД**	**Време за разглеждане на едно НД**	**Процент свършени ГД със съдебен акт по същество**	**Процент свършени НД със съдебен акт по същество**	**Стойност на годишните разходи за единица резултат /разглеждано дело/[14]**	**Стойност на годишните разходи за единица резултат /свършено дело/**	**Стойност на годишните разходи на един жител от населението[15]**
Средна стойност за страната по показатели	**97.9%**	**97.4%**	**99.1%**	**73.7 дни**	**79.8 дни**	**58.2 дни**	**87.3%**	**78.5%**	**440 лева[16]** 238 лева[17]	**496 лева[18]** 294 лева[19]	**28 лева[20]** 19.90 лева[21]
РС Костинброд	96.2%	97.7%	92.4%	67.9	58.5	94.6	83.4%	73.5%	455	539	37.0
Данни при обединение на РС Сливница и РС Костинброд	**99.9%**	**100.9%**	**98.2%**	**72.4**	**79.9**	**58.4**	**83.3%**	**72.7%**	**715**	**874**	**62.3**

3.7. Изводи и предложения за конкретни реорганизации по модел 1

Въз основа на финансовия анализ и данните от анализа на показателите в т.3.6 могат да бъдат изведено следното предложение за конкретни реорганизации: за трите групи пилотно изследвани районни съдилище: РС Велико Търново и РС Елена; РС Търговище и РС Омуртаг и РС Смолян и РС Чепеларе може да се приложи пилотно модел 1, в случай че същият бъде приет от Пленума на ВСС след проведените обсъждания по дейност 1.7.

Обосновка на предложението:

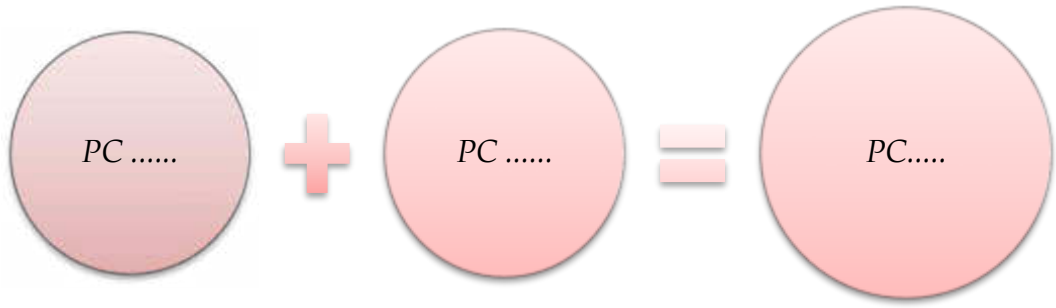
- при съпоставянето на показателите се наблюдава доближаване до средните стойности по ключовите показатели, което от своя страна ще доведе до балансиране на неравномерна натовареност;
- данните от финансовия анализ показват, че в областния център ще бъдат съсредоточени финансови и други дейности, които ще доведат до облекчаване на бюджета на съдебната система в дългосрочен план;
- възприемането на двуетапно прилагане на модела /първоначално апробиране на модела в посочените РС преди въвеждане сред повече РС/ намалява риска от проявата на дефекти в алгоритъма и дава възможност за отстраняването им в хода на изпълнение на първия етап.

IV. Модел 2 за оптимизиране на районните съдилища

4.1. Описание на модел 2

По своята същност модел 2 представлява подход, при който два или повече районни съдилища съд в рамките на окръжен район се обединяват в един районен съд, като един от РС става приемащ РС, а другия/ите РС, чиято дейност се прехвърля.

Фигура 3 Визуално представяне на модел 2 за оптимизация на РС

Критерии за обединение на РС

За разлика от модел 1, при този модел се извършва пълно закриване на РС, като цялата му дейност /по правоприлагане, финансово-стопански дейности и управление на човешките ресурси/ се прехвърля към друг РС /приемащ РС/. Поради тази причина изборът следва да се базира на ясни критерии за преценка, като:

- Натовареност по показатели за ефективност
- Достъп до правосъдие
- Население
- Численост на съдиите
- Специфични фактори с определена тежест само за определени районни съдилища – напр. географско положение, гранични райони и др.

4.2. Правна рамка

Реализирането на модел 2, аналогично на описаното по модел 1, е обвързано с извършването на подробен анализ на нормативните актове, имащи отношение към съдебната карта и по-конкретно броя, районите и седалищата на районните съдилища в страната. Както е посочено и по-горе, анализът ще е предмет на дейност 1.8. „Изготвяне на пакет от предложения за изменение и допълнение на действащото законодателство за въвеждане на оптимизирана съдебна карта“ и ще включва:

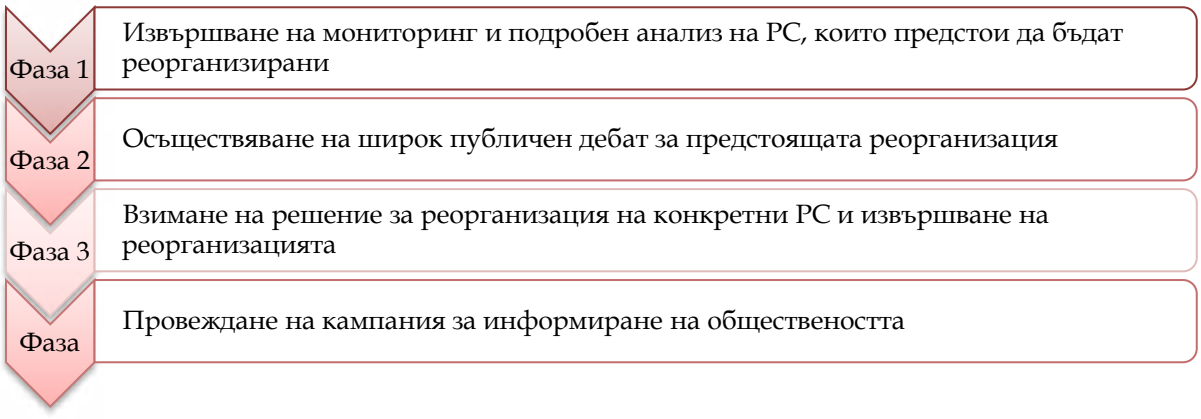
- Закон за съдебната власт[22] - анализ на разпоредбите, свързани с броя, районите и седалищата на районните съдилища в страната, както и с работата на съдиите по вписвания и държавните съдебни изпълнители;
- Устройствен правилник на Министерство на правосъдието[23] - работата на съдиите по вписвания и държавните съдебни изпълнители.

Следва да се отбележи, че към настоящия момент е в сила разпоредбата на чл.30, ал.2, т.7 от Закона за съдебната власт, съгласно която Пленумът на Висшия съдебен съвет „*по предложение на една от колегиите след съгласуване с министъра на правосъдието или по предложение на министъра на правосъдието, а по отношение на военните съдилища – след съгласуване с министъра на отбраната, определя броя, съдебните райони и седалищата на районните, окръжните, военните, административните и апелативните съдилища и прокуратури, създава и закрива съдилища и прокуратури, променя тяхното седалище и определя населените места, в които се разкриват териториални отделения към съответния районен съд и към съответната районна прокуратура*“.

4.3. Фази и дейности за реализиране на модел 2. Финансови, времеви и човешки ресурси

Реализацията на модел 2 на реорганизация на районните съдилища предполага преминаването на четири основни фази /*показани на фигура 4*/, в рамките на които са включени определен набор от дейности и съответно необходимите за това финансови, времеви и човешки ресурси.

Фигура 4 Основни фази при реализирането на модел 2 за оптимизация на РС

В рамките на посочените основни фази следва да бъдат извършени конкретни дейности и отделени съответните ресурси за тях.

[22] Обн., ДВ, бр. 64 от 7.08.2007 г., посл. изм. и доп., бр. 11 от 7.02.2020 г.

[23] Приет с ПМС № 38 от 23.02.2015 г., обн., ДВ, бр. 16 от 27.02.2015 г., в сила от 27.02.2015 г., посл. изм. бр. 15 от 21.02.2020 г., в сила от 1.07.2020 г.

Фаза 1: Извършване на подробен анализ на РС, които предстои да бъдат реорганизирани

Настоящата фаза обхваща две взаимно свързани дейности.

Първата дейност обхваща мониторинг на съдебната система, който се извършва по избраните базови критерии[24] с цел получаване на информация за районни съдилища, при които е налице:

- много ниска или много висока натовареност на районен съд като цяло и индивидуалната на магистратите;
- липса на кадрова обезпеченост с магистрати и служители - неколкократно проведени процедури и/или прекратени процедури за избор поради липса на кандидати;
- малко население на районите на действие на районен съд;
- особености на района от гледна точка на географско положение;
- др.

Втората основна дейност е изготвяне на анализ по критериите за натовареност, административна структура, ефективност и ефикасност[25]; социално-икономически и демографски фактори за избраните районни съдилища в следствие на прилагането на мониторинга.

Въз основа от данните на изготвените анализи следва да се изготви План за реорганизация и кратка информация за Плана, която да послужи за целите на Фаза 2.

Планът за реорганизацията следва да засяга следните важни въпроси:

- Определяне на РС, подлежащ на закриване;
- Определяне на правоприемник;
- Преструктуриране на съдебните райони, там където се предвижда реорганизацията;
- Определяне на броя на магистратите и съдебните служители в приемащия РС.

Важни моменти, които следва да бъдат отчетени при реализирането на Фаза 1:

- При изготвянето на анализите под внимание следва да се вземат и достъпността на населението до органите на съдебна власт, отдалечеността и наличието на обществен транспорт;
- Да се оцени нуждата от правосъдие в съответния регион, в т.ч. да се оцени нуждата от съществуване на органи на съдебната власт в отделните населени места и обединението им в по-големи райони или области;
- Да се проучва въздействието от прехвърлянето на дейността на по-малки районни съдилища към съдилищата, които ще ги поемат, така че последните да не се окажат претоварени, като се прецени и възможността за организация на работа и контрол.

Фаза 2: Осъществяване на широк публичен дебат за предстоящата реорганизация

Целта на Фаза 2 е реформирането на съдебната карта да не се извършва фрагментирано и да се осъществи след широк публичен дебат, с участието на всички заинтересовани страни.

[24] Базовите критерии са приети с Доклад „Значението на районните съдилища в структурата на съдебната система. Критерии за промяна на съдебната карта в районите съдилища.“, приет от ВСС с решение по Протокол № 40/15.07.2015 г.

[25] Критериите по показатели Натовареност, Административна структура, Ефективност и Ефикасност, както и информация за социално-икономическите и демографски фактори са разработени в рамките на дейност 1.3. „Анализ на състоянието на съдилищата и прокуратурите“

Основните дейности в рамките на тази фаза са организиране и провеждане на публичен дебат с участие на всички заинтересовани страни от районите на съдилищата, които предстои да бъдат реорганизирани, както и отразяване на препоръки от публичния дебат в изготвения План за реорганизация.

Важни моменти, които следва да бъдат отчетени при реализирането на Фаза 2:

- Извършване на внимателен подбор на заинтересованите страни, с които да се осъществи публичния дебат с цел обхващане на максимално широк кръг;
- Комуникиране на принципите и целите за реорганизация на съдебната карта с цел балансиране на натовареността на отделните органи на съдебна власт и ненарушаване достъпа до правосъдие;
- Много ясно комуникиране на Плана за реорганизация;
- Ангажиране на участващите районни съдилища, за да се гарантира, че реформата на съдебната карта ще бъде разбрана и подкрепена от хората, отговорни за нейното изпълнение.

Фаза 3: Взимане на решение за реорганизация на конкретни РС и извършване на реорганизацията

Фаза 3 е същинската фаза или самата реорганизация на избраните районни съдилища. В рамките на тази фаза се включват следните дейности, гарантиращи успешната реорганизация на районните съдилища:

3.1. Подготвителната дейност за настоящата фаза е провеждане на заседание на Пленума на ВСС, с което се взима решение за реорганизация и сливане на два или повече РС и приемане на изготвения План за реорганизация. Стъпките за тази дейност са:

3.1.1. Вземане на решение на Съдийска колегия и изготвяне на предложение до Пленума на ВСС;

3.1.2. Съгласуване на предложението с министъра на правосъдието;

3.1.3. Внасяне на съгласуваното предложение за обсъждане на Пленума на ВСС;

3.1.4. Вземане на решение от Пленума на ВСС, съобразно правомощията му по чл.30, ал.2, т.7 от ЗСВ за закриване на РС, определянето на структурата и районите на компетентност на РС по следните пунктове:

- граници на районите;
- РС – правоприемник/ци на закрития/те РС;
- дата на закриване на определените за това РС;
- структура и райони на компетентност на РС;
- възлагане на компетентности на административните ръководители.

След осъществяването ѝ предстоят същинските дейности по реорганизация:

3.2. Реорганизиране на дейността, свързана с човешки ресурси:

- 3.2.1. Разкриване на щатни бройки за магистрати в приемащия РС в зависимост от щата на РС, чиято дейност се прехвърля и преназначаването им без провеждане на конкурс по чл. 194, ал.1 от ЗСВ – в т.ч.:
  - правоприемащия РС изготвя акт за изменение на акта за заемане на длъжност на съответния магистрат;
  - с надлежен опис се извършва предаване на кадровите досиета в оригинал между двата РС;
  - други дейности, свързани с оформяне на документацията на кадровите досиета на магистратите.

3.2.2. Определяне на броя и видовете длъжности на съдебните служители в администрациите на приемащия РС и изменение/прекратяване на трудовите правоотношения със съдебните служители съобразно определените брой и длъжности, по конкретно:

- прекратяване на трудовите правоотношения със служителите в съответствие с разпоредбите на КТ;
- по предложение на административния ръководител на приемащия РС до СК се взема решение за увеличаване на щатната численост с необходимите с оглед натовареността щатни бройки за съдебни служители;
- с надлежен опис се извършва предаване на кадровите досиета в оригинал между двата РС;
- други дейности, свързани с оформяне на документацията на кадровите досиета на съдебните служители.

3.2.3. Уредба на въпросът, свързан с дейността на държавни съдебни и изпълнители и съдии по вписвания:

- съгласно разпоредбата на чл. 265 от ЗСВ, държавните съдебни изпълнители се назначават от министъра на правосъдието след провеждане на конкурс.
- по отношение на съдиите по вписвания – съгласно разпоредбата на чл. 279 от ЗСВ броят на съдиите по вписванията се определя от министъра на правосъдието. Министърът на правосъдието може да насрочи конкурс и по предложение на председателя на районния съд.

Забележка: посочените разпоредби ще бъдат обект на правния анализ по дейност 1.8 при избор на настоящия модел.

3.2.4. Обучение на персонала през преходния период.

3.3. Реорганизация на същинската дейност по правораздаване, включва:

3.3.1. Разпределяне на делата

3.3.2. Организиране на деловодната работа и използване на електронната система.

3.4. Реорганизация на финансово-стопанската дейност и сграден фонд:

3.4.1. Разрешаване на въпроса с ползването на недвижимата собственост

- анализ на необходимостта от допълнителни помещения и сграден фонд на приемащата РС / в приемащия РС, в който ще е седалището на двата обединени РС следва да се осигури пространство за съхранение на делата, включително пространство за адвокати, граждани, услуги за поддръжка и др.;
- изготвяне на предложение чрез Комисия „Управление на собствеността“ при ВСС и вземане на решение от Пленума на ВСС за промяна в правните актове за предоставяне право на управление/ползване и промяна на решения на Пленума на ВСС за възлагане стопанисването на недвижимите имоти по апелативни райони по отношение на съответния РС, чиято дейност се прехвърля.

3.4.2. Реорганизация на финансово-стопанската дейност – в т.ч.:

- прекратяване като разпоредители с бюджет на РС, чиято дейност се прехвърля;

- закриване на банковите сметки на РС, чиято дейност се прехвърля и уведомяване от страна на ВСС на Министерство на финансите и обслужващите банки за решението за закриване/;
- закриване на БУЛСТАД и кодове в СЕБРА на РС, чиято дейност се прехвърля /изготвяне на предложение и вземане на решение от Пленума на ВСС за закриване на банковите сметки, кодове в СЕБРА и кодове по БУЛСТАТ от датата на закриване на определения/те РС;
- извършване от комисия на приемащия/ите РС пълна инвентаризация на движими и недвижими вещи, парични средства, вземания и задължения с доставчици и клиенти, поети ангажименти по договори;
- организиране на предаването и приемането на финансово-счетоводните документи, движимо и недвижимо имущество и счетоводен архив

Важни моменти, които следва да бъдат отчетени при реализирането на Фаза 2:

- Постоянна на комуникацията на органите на съдебна власт с други държавни и общински органи, с оглед обмен на данни и информиране за хода на реформата;
- Осигуряване на адекватни връзки между съдебните служби и механизмите за алтернативно разрешаване на спорове, като правни консултации и информация, посредничество и арбитражни услуги.

Фаза 4: Провеждане на кампания за информиране на обществеността

Целта на последната фаза е осигуряване на достатъчна информация за обществеността за реализирането на реформата на съдебната карта.

Дейностите включват изготвяне на съобщения към широката общественост, които информират за всяка фаза на реформата - подготовката, реализацията и ефектите от нея, както и правилното планиране и провеждане на самата кампания /чрез използването на местни и национални медии, интернет страници на местните власти и заинтересованите страни и др./

В таблицата по-долу са описани конкретните дейности по фазите и необходимите за реализирането им ресурси.

Таблица 6 Необходими ресурси за реализирането на модел 2 за оптимизация на РС

Фаза 1: Извършване на мониторинг и подробен анализ на РС, които предстои да бъдат реорганизирани			
Дейности по фаза 1	**Финансов ресурс**	**Човешки ресурс**	**Времеви ресурс**
1.1. Мониторинг на съдебната система	-	-	*постоянен*
1.2. Изготвяне на анализ за натовареност, административна структура, ефективност и ефикасност; социално-икономически фактори[26]	*Възнаграждения за експерти* *Средства в случай на външно възлагане*	*2 ма експерти анализи и прогнози*	*1 месец*
1.3. Изготвяне на План за реорганизация	*Възнаграждения за експерти* *Средства в случай на външно възлагане*	*експерти финансист, човешки ресурси, магистрати, административни ръководители на РС*	*2 седмици*

[26] Под внимание да се вземат и достъпността на населението до органите на съдебна власт, отдалечеността и наличието на обществен транспорт

1.3. Изготвяне на кратка информация от изготвения анализ и План за целите на Фаза 2	*Възнаграждения за експерт*	*1 експерт от ВСС*	*1 ден*
Фаза 2: Осъществяване на широк публичен дебат за предстоящата реорганизация			
Дейности по фаза 2	**Финансов ресурс**	**Човешки ресурс**	**Времеви ресурс**
2.2. Организиране на публичен дебат с участие на всички заинтересовани страни в района на приемащия РС, и РС, чиято дейност се прехвърля	*Възнаграждения за експерти* *Средства в случай на външно възлагане*	*организатори, ПР специалисти*	*2 седмици*
2.2. Провеждане на публичен дебат	*Възнаграждения за експерти* *Средства в случай на външно възлагане*	*организатори, ПР специалисти, експерти, изготвили анализа и Плана*	*1 ден*
2.3. Отразяване на препоръките от обсъждането в Плана за реорганизация	*Възнаграждения за експерти*	*изготвили анализа и Плана за реорганизация*	*1 ден*
Фаза 3: Взимане на решение за реорганизация на конкретни РС и извършване на реорганизацията			
Дейности по фаза 3	**Финансов ресурс**	**Човешки ресурс**	**Времеви ресурс**
3.1. Провеждане на заседание на Пленума на ВСС, с което се взима решение за реорганизация и приемане на План за реорганизация	*Възнаграждения за членове на СК;* *Административни разходи за провеждане на заседанията*	*членовете на СК на ВСС*	*2-3 заседания по 4 часа*
3.2. Реорганизация на дейността, свързана с човешките ресурси	*Възнаграждения за експерти*	*Експерти от ВСС - ЧР, служители, административни ръководители и магистрати от определените за реорганизация РС*	*3-8 месеца*
3.3. Реорганизация на същинската дейност по правораздаване	*Възнаграждения за експерти*	*Експерти от ВСС, служители, административни ръководители и магистрати от определените за реорганизация РС*	*3-8 месеца*
3.4. Реорганизация на финансово-стопанската дейност и сграден фонд	*Възнаграждения за експерти*	*Експерти от ВСС, служители и магистрати от определените за реорганизация РС*	*3-8 месеца*
Фаза 4: Провеждане на кампания за информиране на обществеността			
Дейности по фаза 4	**Финансов ресурс**	**Човешки ресурс**	**Времеви ресурс**
4.1. Изготвяне на съобщения за информиране на	*Възнаграждения за експерти*	*ПР експерти*	*Преди, по време и след*

обществеността за всяка фаза от реформата			*реализиране на плана*
4.2. Информиране на обществеността	*Възнаграждения за експерти*	*ПР експерти* *ИТ експерти*	*Преди, по време и след реализиране на плана*

Таблица 7 Линеен график за реализиране на фазите

Фази	*Месеци*									
	1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*	*8*	*9*	*10*
Фаза 1										
Фаза 2										
Фаза 3										
Фаза 4										

4.4. Силни и слаби страни на модел 2

За идентифицирането на силните и слабите страни на модел 2 за реорганизация на районни съдилища е приложен SWOT анализ.

- **Силни страни –** предимства и ползи на модел 2
- **Слаби страни –** недостатъци, идентифицираните проблеми на модел 2

СИЛНИ СТРАНИ	*СЛАБИ СТРАНИ*
• Преодоляване на неравномерната натовареност в определените за реорганизация РС • Специализация на съдиите и подобряване качеството на правораздаване • Оптимизиране на заетостта на служителите и постигане на оптимално съотношение между тях и магистратите • Оптимизиране на средствата за поддръжка на администрацията на районните съдилища • Информиране на широката общественост преди, по време и след осъществяване на реорганизацията	• Липса на съгласие на заинтересованите страни при потенциална реорганизация • Мащабността на модела ангажира едновременно значителни времеви и човешки ресурси за осъществяване на оптимизацията на РС по модел 2 • Проявлението на крайния ефект от прилагането на модела ще се отложи във времето, което може да разколебае заинтересованите страни в правилността на избора на модел • Прилагането на модела изисква средства, човешки ресурси и от 3 до 8 месеца за реализация

4.5. Финансов анализ и прогнозна оценка за влиянието на предложения модел 2 върху бюджета и ефикасността на съдебната система в дългосрочен план

Финансовият анализ и оценката на прогнозното влияние на модел 2 върху бюджета и ефикасността на съдебната система е базиран основно на:

- спецификата и основните характеристики на модел 2, които биха имали финансово отражение върху структурата и величината на разходите;

- прогнозна оценка на влиянието на модела върху бюджета и ефикасността на базирана на анализа по отношение на ефикасността, извършен в рамките на Дейност 1.3.

Закриването на дадена РС и прехвърлянето изцяло на функциите ѝ към РС – правоприемник потенциално би повлияло основно върху оптимизацията на следните групи разходи от бюджета:

- ✓ **Разходи за възнаграждения на персонала** – и тук, както и при финансовия анализ на модел 1 оптимизацията би засегнала предимно щатната численост на съдебните служители и по-специално на общата администрация. Основна причина за това, е че административните дейности, предимно свързани с финансово-стопанските дейности ще бъдат обединени и няма да е налице необходимост от поддържане на задължителния брой персонал за извършването на тези дейности за два самостоятелни органа на съдебната власт. *Например,* планиране, изпълнение и отчитане на бюджет, обслужване на банкови сметки, поддръжка на материална база и др.

  Влиянието на този вид разходи върху бюджета ще бъде най-сериозно предвид факта, че 91,29% от разходите на районните съдилища представляват плащания за работни заплати и възнаграждения, включително осигурителни вноски. Влиянието е изчислено по-долу.

- ✓ **Разходи за поддръжка и ползване на материално-техническа база /включително режийни разходи/ и сграден фонд** – оценката на влиянието на този вид разходи върху бюджета са изцяло зависими от конкретната ситуация за всяка от отделните структури, които могат да бъдат включени в реорганизация по модел 2. В случаите, в които определения за закриване РС разполага със собствена материално-техническа база и сграден фонд в населеното място, решенията биха могли да бъдат или безвъзмездното им прехвърляне на друга структура от съдебната власт или отдаването им под наем и т.н. Във всички случаи, разходите за поддръжката им в бюджета биха били значително намалени и дори изцяло изключени. В случаите, в които определения за закриване РС е ползвала материално-техническа база и сграден фонд, собственост на друга структура (районен съд, общинска собственост или под наем), то оптимизацията на тези разходи би засегнала единствено разходите за поддръжка, режийните разходи и разходите за текущи ремонти. Не без значение за величината на този вид разходи е наличието или липсата на достатъчен сграден фонд и помещения на правоприемащия РС, в които да бъдат настанени магистратите и служителите от закрития РС, както и архива. В този смисъл икономиите от средства в бюджета на закрития РС или част от тях ще бъдат необходими за осигуряването на нужната материално-техническа база на правоприемника. В *таблица 3* по-горе е представена информация за собствеността на сградния фонд и разходите за текущ ремонт на пилотните РС, включени в детайлния анализ, извършен по Дейност 1.5.

  Влиянието на този вид разходи предвид това, че по-голямата част от сградите на пилотните РС са собствени или предоставени за безвъзмездно ползване не е голямо. Оптимизация на бюджета в посока намаление може да се прогнозира по отношение на разходите за ремонт, поддръжка и режийни разходи за ползваната от закритите РС. От друга страна, е възможно завишаване на този вид разходи за РС – правоприемник.

- ✓ **Разходи за командировки и транспорт** – оценката на влиянието на този вид разходи върху бюджета е в пряка зависимост от решението за обхвата на

населените места в съдебния район на РС – правоприемник. Логично, оптимизацията на РС по модел 2 следва да доведе до увеличаването на този вид разходи, за да бъде гарантирано изпълняването на функциите на РС в населените места, обслужвани от закрития РС. Размерът на това увеличение зависи от спецификата на съдебните райони във всеки конкретен случай.

Влиянието на този вид разходи върху бюджета може да се прогнозира в посока увеличение, като конкретните размери зависят изцяло от начина по който ще бъде организирана работата в РС – правоприемник.

В обобщение, резултатите от финансовия анализ и прогнозната оценка за влиянието на диференцирания модел върху бюджета и ефикасността на районните съдилища в дългосрочен план показват, че спецификата на модела не дава възможност за конкретизиране на изменението във величините на идентифицираните, в следствие от анализа, типове разходи поради две основни причини:

- Първо – моделът предполага частична оптимизация на районните съдилища, изборът на които е следствие от множество фактори. Спецификата на всеки от районните съдилища по отношение на големина, обхват на съдебния район, структура и съответно численост и бюджет, както и уникалността за всеки отделен случай на връзката между РС за закриване и правоприемащия РС не допуска прилагането на унифициран подход за конкретизиране на величината на изменение на съответните разходи, което да определи влиянието на реформата върху бюджета на съдилищата като цяло;
- Второ – наличието на различни варианти за прилагането на модел 2. Многообразието от възможни подходи за реализацията на модела от една страна би позволило на взимащите решения за оптимизация на районните съдилища да индивидуализират модела съобразно конкретната специфика. От финансова гледна точка, обаче многовариантността възпрепятства конкретизирането на параметрите за изменение в бюджета на съдилищата.

В заключение, финансовият анализ и прогнозната оценка на влиянието на диференцирания модел върху бюджета и ефикасността на съдилищата в дългосрочен план следва да се използват като методическа рамка за потенциалния ефект от оптимизацията за всеки отделен случай върху идентифицираните в хода на анализа типове разходи и посоката на изменение на величината им.

4.6. Анализ по критериите за „Натовареност“, „Административна структура“, „Ефективност“ и „Ефикасност“

Извън финансовият анализ и прогнозната оценка за влиянието на предложения модел 2 е извършен и анализ по критериите за „Натовареност“, „Административна структура“, „Ефективност“ и „Ефикасност“ чрез съпоставяне на данни по отделните критерии за пилотно избраните районни съдилища. Данните и анализа са представени по-горе в *таблици 4 и 5* при описанието на модел 1. Целта на представяне на посочения анализ е да се установи дали при реализиране на модел 2 ще се постигне по-балансирана натовареност между съдиите и съдебните служители в при пилотно избраните районни съдилища, и да бъдат обосновани изведените предложения за конкретни реорганизации и/или обединения по места.

Анализа на данните по показателите за РС Елхово и РС Тополовград и РС Сливница и РС Костинброд показва следното:

- По показателите по критерии „Натовареност“ се наблюдава доближаване до средните стойности за всички районни съдилища, т.е. постига се балансиране на натовареността;

- по показателите за „Ефективност“ се наблюдава доближаване до средните показатели за всички районни съдилища в страната при прилагане на модела;
- по показателите за „Ефикасност“ също се наблюдава доближаване до средните показатели за пилотните РС при прилагане на модела.

4.7. Изводи и предложения за конкретни реорганизации по модел 2

Въз основа на финансовия анализ и данните от анализа на показателите в т.4.6 може да бъдат изведено следното предложение за конкретни реорганизации: за двете групи пилотно изследвани районни съдилище: РС Елхово и РС Тополовград и РС Сливница и РС Костинброд може да се приложи пилотно модел 2, в случай че същият бъде приет от Пленума на ВСС, след проведените обсъждания по дейност 1.7.

Обосновка на предложението:

- при съпоставянето на показателите се наблюдава доближаване до средните стойности по ключовите показатели, което от своя страна ще доведе до балансиране на неравномерна натовареност;
- административно-териториалното разположение на посочените групи РС позволява прилагането на модел 2;
- данните от финансовия анализ показват, че при прилагането на модела ще бъде облекчен бюджета на съдебната система в дългосрочен план основно по отношение на разходите за възнаграждения на съдебни служители. Облекчение ще бъде постигнато и при разходите за поддръжка и ползване на материално-техническа база /включително режийни разходи/ и сграден фонд, но следва да се отбележи, че те ще бъдат в много малък размер предвид структурата на бюджета на РС;
- възприемането на двуетапно прилагане на модела /първоначално апробиране на модела в посочените РС преди въвеждане сред повече РС/ намалява риска от проявата на дефекти в алгоритъма и дава възможност за отстраняването им в хода на изпълнение на първия етап.

V. Модел 3 за реорганизация на районните съдилища

5.1. Описание на модел 3

По своята същност модел 3 представлява комплексен подход, при който се осигурява възможност за мобилност на съдебните служители в районните съдилища в рамките на даден окръжен съд на база на определени стандарти за численост.

Основната цел на модела е осигуряването на балансирана натовареност на районните съдилища в рамките на окръжен съд при вариращо през текущата година постъпление на делата. Прилагането на мобилността ще даде възможност в случаите, в които в даден районен съд постъпват дела в по-голям обем от предварително планираното за съответната година и/или при временно дългосрочно отсъствие на служители, такива да бъдат премествани от по-слабо натоварен районен съд без промяна на длъжностно и щатно разписание.

Мобилността е процес, при който съдебен служител заема длъжност в друг районен съд в съдебния район на съответния окръжен съд след сключване на писмено тристранно споразумение между него и органите по назначаване. При прилагането на мобилността на съдебните служители не се изисква промяна в разписанието на длъжностите на съответните районни съдилища. Споразумението за мобилност се сключва с определен срок, максимум до изтичането на календарната година. В случай, че осигурената чрез мобилност численост на служители се счете за необходима и през следваща календарна

година, процедурата по мобилност се прекратява, а промяната на числеността се извършва чрез установената процедура за изменение на длъжностното и щатно разписание.

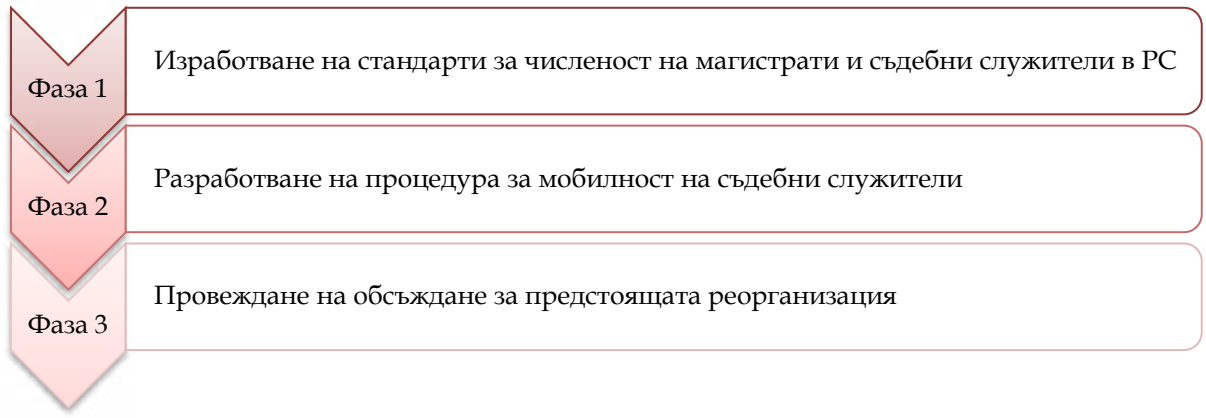
Моделът предвижда прилагането на мобилността да се базира на приети от ВСС стандарти за численост, които подлежат на периодична актуализация минимум два пъти годишно. Стандартът за численост на съдебните служители в районните съдилища следва да е в пряка зависимост от броя на магистратите. Стандартът за численост на магистратите следва да се базира на статистическата информация за броя на постъпилите дела за разглеждане.

Моделът предполага анализ на всички разработени показатели за натовареност, ефективност и ефикасност и анализ на Закона за съдебната власт с цел осигуряване на условия за прилагането му.

Към настоящия момент нито в Закона за съдебната власт, нито в друг нормативен акт са определени минимални стандарти за числеността на съдебните служители и магистратите в районните съдилища. Видно от данните в доклада за състоянието на районните съдилища в момента се наблюдава неравномерно разпределение на районните съдилища в страната, с оглед на броя на съдиите и съдебните служители, които работят в тях.

Реализацията на модел 3 на реорганизация на районните съдилища предполага преминаването на три основни фази /*показани на фигура 5*/, в рамките на които са включени определен набор от дейности и съответно необходимите за това финансови, времеви и човешки ресурси.

Фигура 5 Основни фази при реализирането на модел 3 за оптимизация на РС

В рамките на посочените основни фази следва да бъдат извършени конкретни дейности и отделени съответните ресурси за тях.

5.2. Правна рамка

Реализирането на модел 3, аналогично на модели 1 и 2 е обвързано с извършването на подробен анализ на нормативния акт, имащ отношение към назначаването на магистрати и съдебните служители и по-конкретно:

- Закон за съдебната власт[27] - анализ на разпоредбите, свързани с реда за назначаването и освобождаването на магистрати и съдебни служители в районните съдилища; класификатор на длъжностите, вкл. наименования на длъжностите, минималната образователна степен и други изисквания за съответната длъжност, възнаграждението за длъжността, ранг за длъжността и възнаграждение за ранг и др.;

[27] Обн., ДВ, бр. 64 от 7.08.2007 г., посл. изм. и доп., бр. 11 от 7.02.2020 г.

- В допълнение, чрез анализа на Закона за съдебната власт трябва да бъде изследван и въпросът за необходимостта от предоставяне на възможност за мобилност на съдебните служители в системата на районните съдилища.

Посоченият анализ, както е описано и по-горе ще бъде предмет на дейност 1.8. „Изготвяне на пакет от предложения за изменение и допълнение на действащото законодателство за въвеждане на оптимизирана съдебна карта“ след като се осъществи избор на модел в рамките на дейност 1.7 „Избор на модел за оптимизация на съдебната карта“.

5.3. Дейности за реализиране на модел 3. Финансови, времеви и човешки ресурси

Реализацията на модел 3 на реорганизация на районните съдилища предполага преминаването на следните основни фази:

Фаза 1: Изработване на стандарти за численост на магистрати и съдебни служители в РС

Въз основа на разработените доклади „Анализ на състоянието на съдилищата и прокуратурите“, където е извършен преглед и анализ на текущото състояние на районните съдилища, тяхната ефективност и ефикасност, заедно с влияещите социално-икономически и административно-териториални фактори следва да се изработят стандарти за численост на магистрати и съдебни служители в РС.

Важно е при изработването на стандартите да се осигури адекватен брой магистрати и съдебни служители в районните съдилища с цел:

- обслужване на делата;
- осигуряване на качество на работа;
- приемственост в случай на болест или отпуск;
- осигуряване на равномерна натовареност;
- възможности за специализация.

В рамките на тази първа фаза, определена от Съдийската колегия на ВСС работна група се планира да изготви съответните стандарти за численост, както следва:

- стандарт на численост на съдебни служители – стандартът следва да определи минималната численост на съдебни служители за един магистрат- например един деловодител на двама магистрати;
- стандарт за численост на магистрати – за базов критерии при определянето му следва да се използва брой дела за разглеждане – например един магистрат на 400 дела.

На база на изготвените и приети стандарти за численост в рамките на бюджетната процедура са съответната година се определя необходимата численост на персонала в районните съдилища.

Необходимите ресурси са експерти и магистрати, включени в работна група които да изготвят стандарта.

Срок: 4 месеца

Фаза 2: Разработване на процедура за мобилност на съдебни служители

В рамките на втората фаза от прилагането на модела се предвижда определена от Съдийската колегия на ВСС работна група да разработи процедура за мобилност на

съдебните служители[28]. В работната група следва да бъдат включени и експерти по управление на човешките ресурси. В процедурата следва да бъдат определени като минимум условията, на които следва да отговарят съдебните служители, за които е приложима мобилността.

Моделът предвижда определянето на следните базови условия за преместване на съдебни служители:

1. Съдебният служител може да изпълнява длъжност в друг РС от съдебния район на съответния окръжен съд за определен срок, ако отговаря на условията за нейното заемане и трудовото му правоотношение е безсрочно.

2. Временното преместване в друг РС се извършва след сключване на писмено споразумение между органите по назначаване на изпращащият и приемащият РС и на съдебния служител по предложение и след съгласуване с административния ръководител на съответния окръжен съд. В споразумението се определят наименованието на длъжността, срокът за изпълнението ѝ, като служителят продължава да получава от изпращащият РС основната си месечна заплата. Органът по назначаване на изпращащият РС издава заповед за преместването.

3. Всички заповеди, свързани с трудовото му правоотношение в рамките на срока за изпълнението на новата длъжност, с изключение на тези за прекратяване на правоотношението, се издават от приемащият РС и се отразяват в трудовото досие на служителя, което се съхранява в приемащия РС.

4. Когато временното преместване в друг РС е свързано със смяна на населено място, органът по назначаването в приемащия РС е длъжен да изплати на съдебния служител:

- пътните разноски за пътуване от местоживеенето до месторабoтата на служителя и обратно;
- разходи за нощувки при необходимост.

Процедурата за мобилност е приложима единствено в случаите, в които служителят не променя местоживеенето си.

5. Изпълняването на длъжност в друг РС може да бъде предсрочно прекратено по искане на приемащия РС или на съдебния служител. Органът по назначаването на изпращащият РС издава заповед за прекратяване на преместването.

6. След изтичането на срока за временно изпълнение на длъжност в друг РС администрация, както и в случаите по т. 5, съдебният служител заема незабавно предишната си длъжност в изпращащият РС.

Съгласно разпоредбата на чл. 341, ал.2 от ЗСВ „Броят на съдебните служители в органите на съдебната власт се определя от колегиите по предложение на съответния административен ръководител съобразно степента на натовареност на органа на съдебната власт и след съгласуване с Комисия "Бюджет и финанси". Посочената разпоредба следва да се анализира в доклада по дейност 1.8 „Изготвяне на пакет от предложения за изменение и допълнение на действащото законодателство за въвеждане на оптимизирана съдебна карта“ с цел осигуряване на възможност изготвения щат да бъде приет въз основа на прилагане на стандартите.

Необходимите ресурси са експерти и магистрати, включени в работната група, които да разработят процедурата за мобилност.

Срок: 4 месеца

[28] Мобилността на магистратите е уредена под формата на командироване в чл.227 от Закона за съдебната власт.

Фаза 3: Провеждане на обсъждане за предстоящата реорганизация

В рамките на третата фаза се предвижда обсъждане на разработените в рамките на първите две фази стандарти за численост и процедура за мобилност на съдебните служители след магистратите и служителите на съдилищата от всички нива. На база на обсъжданията се планира работната група да обобщи препоръките, да изготви евентуални промени в стандартите за численост и процедурата за мобилност на съдебните служители и да ги внесе за разглеждане и приемане от съдийската колегия на ВСС. След приемането им се предвижда одобрените материали да бъдат внесени за окончателно приемане от Пленума на ВСС.

Необходимите ресурси са експерти и магистрати, които организират провеждането на обсъждането и тез, включени в работните групи, отговорни за изготвянето на стандартите за численост и процедурата за мобилност.

Срок: 4 месеца

В таблицата по-долу са описани конкретните дейности по фазите и необходимите за реализирането им ресурси.

Таблица 8 Необходими ресурси за реализирането на модел 3 за оптимизация на РС

Фаза 1: Изработване на стандарти за численост на магистрати и съдебни служители в РС			
Дейности по фаза 1	**Финансов ресурс**	**Човешки ресурс**	**Времеви ресурс**
1.1. Сформиране на работна група за изготвяне на стандарти за численост	*Възнаграждения на членове на Съдийската колегия на ВСС*	*Членове на съдийската колегия на ВСС*	*2 седмици*
1.2. Изготвяне на стандарти за численост на магистрати и съдебни служители	*Възнаграждения за членове на работната група* *Средства в случай на външно възлагане*	*Членове на работната група*	*2 месеца*
1.3. Обсъждане и приемане на стандартите за численост от Съдийската колегия на ВСС	*Възнаграждения на членове на Съдийската колегия на ВСС;* *Възнаграждения за членове на работната група*	*Членове на съдийската колегия на ВСС ;* *Членове на работната група*	*1 месец*
1.4. Разглеждане и приемане на стандартите за численост от Пленума на ВСС	*Възнаграждения за членове на ВСС*	*Членове на ВСС*	*2 седмици*
Фаза 2: Разработване на процедура за мобилност на съдебни служители			
Дейности по фаза 2	**Финансов ресурс**	**Човешки ресурс**	**Времеви ресурс**
2.1. Сформиране на работна група за разработване на процедура за мобилност на съдебните служители	*Възнаграждения на членове на Съдийската колегия на ВСС*	*Членове на съдийската колегия на ВСС*	*2 седмици*
2.2. Разработване на процедура за мобилност на съдебните служители	*Възнаграждения за членове на работната група* *Средства в случай на външно възлагане*	*Членове на работната група*	*2 месеца*

2.3. Обсъждане и приемане на процедура за мобилност на съдебните служители **от** Съдийската колегия на ВСС	*Възнаграждения на членове на Съдийската колегия на ВСС;* *Възнаграждения за членове на работната група*	*Членове на съдийската колегия на ВСС ;* *Членове на работната група*	*1 месец*
2.4. Разглеждане и приемане на процедура за мобилност на съдебните служители от Пленума на ВСС	*Възнаграждения за членове на ВСС*	*Членове на ВСС*	*2 седмици*
Фаза 3: Провеждане на обсъждане за предстоящата реорганизация			
Дейности по фаза 3	**Финансов ресурс**	**Човешки ресурс**	**Времеви ресурс**
3.1. Организиране на обсъждане с участие на всички заинтересовани страни от съдилищата	*Възнаграждения за експерти* *Средства в случай на външно възлагане*	*организатори, ПР специалисти*	*2 седмици*
3.2. Провеждане на обсъждането	*Възнаграждения за експерти* *Средства в случай на външно възлагане*	*организатори, ПР специалисти*	*1 месец*
3.3. Отразяване на препоръките от обсъждането на стандартите за численост и процедурата за мобилност на съдебните служители	*Възнаграждения за членовете на работните групи*	*Членове на работните групи*	*1 месец*
3.4. Обсъждане на промените и окончателно приемане на стандартите за численост и процедурата за мобилност на съдебните служители **от** Съдийската колегия на ВСС	*Възнаграждения на членове на Съдийската колегия на ВСС;* *Възнаграждения за членове на работните групи*	*Членове на съдийската колегия на ВСС ;* *Членове на работните групи*	*1 месец*
3.5. Разглеждане и окончателно приемане на стандартите за численост и процедурата за мобилност на съдебните служители от Пленума на ВСС	*Възнаграждения за членове на ВСС*	*Членове на ВСС*	*2 седмици*

Таблица 9 Линеен график за реализиране на фазите

Фази	*Месеци*											
	1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*	*8*	*9*	*10*	*11*	*12*
Фаза 1												
Фаза 2												
Фаза 3												

5.4. Силни и слаби страни на модел 3

За идентифицирането на силните и слабите страни на модел 3 за реорганизация на районни съдилища е приложен SWOT анализ.

- **Силни страни –** предимства и ползи на модел 3
- **Слаби страни –** недостатъци, идентифицираните проблеми на модел 3

СИЛНИ СТРАНИ	*СЛАБИ СТРАНИ*
• Изработване на стандарт за численост на магистрати и съдебни служители и процедура за мобилност на съдебните служители • Преодоляване на неравномерната натовареност в РС • Специализация на съдиите и подобряване качеството на правораздаване • Оптимизиране на заетостта на служителите и постигане на оптимално съотношение между тях и магистратите	• Липса на съгласие на заинтересованите страни при потенциална реорганизация • Прилагането на модела изисква средства, човешки ресурси и около една година за реализация

5.5. Финансов анализ и прогнозна оценка за влиянието на предложения модел 3 върху бюджета и ефикасността на съдебната система в дългосрочен план

Финансовият анализ и оценката на прогнозното влияние на модел 3 върху бюджета и ефикасността на съдебната система е базиран основно на спецификата и основните характеристики на модел 3, които биха имали финансово отражение върху структурата и величината на разходите.

Потенциален ефект в посока оптимизиране на разходите на РС от въвеждането на стандарт за определяне на числеността на магистратите и съдебните служители може да се очаква в случаите, в които от анализа при съпоставянето на реалната численост в РС и приетите стандарти се открояят значителни отклонения. Това може да доведе до необходимост от намаляване на числеността в РС с по-ниска натовареност и обратното – до необходимост от увеличаване на числеността в РС с висока натовареност. Финансовото изражение на влиянието на този ефект върху бюджета на съдебната власт би могло да бъде изчислено след приключването на процеса по разработването и приемането на стандартите за численост и извършването на сравнителен анализ с утвърдената численост в РС.

Приемането на стандарти за численост потенциално би повлияло основно върху оптимизацията на **Разходите за възнаграждения на персонала.** Влиянието на този вид разходи върху бюджета ще бъде най-сериозно предвид факта, че 91,29% от разходите на районните съдилища представляват плащания за работни заплати и възнаграждения, включително осигурителни вноски.

Другата част от модел 3, свързана с разработването на процедура за мобилност на съдебните служители сама по себе си не предполага наличието на сериозен ефект и потенциално влияние върху бюджета на съдебната власт. Евентуалното прилагане на процедурата има за цел изравняване на натовареност и не се очаква да доведе до оптимизиране на разходите. В дългосрочен план може да се прогнозира евентуалното увеличаване на **разходите за транспорт** за служителите, които по процедурата за мобилност ще изпълняват задълженията си в друг РС.

VI. Оценка на въздействието на предложената промяна

Независимо от спецификата на материята, свързана с оптимизацията на районните съдилища, оценката на въздействието от предложените три модела е съобразена с основните принципи и критерии, заложени в НАРЕДБАТА за обхвата и методологията за извършване на оценка на въздействието, приета с ПМС № 301 от 14.11.2016 г., обн., ДВ, бр. 91 от 18.11.2016 г., в сила от 18.11.2016 г., изм., бр. 5 от 17.01.2017 г., в сила от 18.11.2016 г. В конкретния случай, оценката на въздействието от прилагането на предложените модели се класифицира като предварителна оценка. В този смисъл при извършването ѝ са взети предвид и основните принципни положения, разработени в Ръководството за извършване на предварителна оценка на въздействието, прието с Решение № 728 на Министерския съвет от 05 декември 2019 г.

Цитираните по-горе документи са използвани основно за структурирането и провеждането на обществените консултации със заинтересованите от предложената оптимизация страни.

Оценката на въздействието е базирана на разработен за целта Консултационен документ ведно с приложен образец за изразяване на становищата на заинтересованите страни по предложените модели за оптимизация за районните съдилища.

Основните етапи от провеждането предварителна оценка на въздействието, приложими и в конкретния случай са:

1. Дефиниране на проблема
2. Определяне на целите
3. Идентифициране на заинтересованите страни
4. Анализ на въздействията на предложените модели
5. Сравняване на моделите

Първите три етапа от провеждането на предварителната оценка на въздействието са описани в предните раздели от настоящия доклад, включително и чрез разработването на отделните модели за оптимизация, които в случая изпълняват функцията на варианти за действие. Отделно от това, в предните раздели на доклада са изведени силни и слаби страни на всеки от моделите, както и финансов анализ и прогнозна оценка за влиянието на диференцирания модел върху бюджета и ефикасността на съдилищата в дългосрочен план, които са част от оценката на въздействието.

Поради това, настоящият раздел от доклада е концентриран към резултатите от проведеното обществено обсъждане със заинтересованите страни.

Дефиниране на проблема

В консултационния документ е включено подробно описание на причините, налагащи реорганизация на районните съдилища. Основно те са свързани с необходимостта за създаването на модел за оптимизиране на съдебната карта на районните съдилища и прокуратури и изготвяне на Пътна карта за реформа на териториалната структура на останалите съдилища.

Определяне на целите

Основната цел на оптимизацията на районните съдилища е създаването на условия за повишаване на ефективността и ефикасността от дейността им.

Конкретните цели на реформата са:

- Преодоляване на дисбалансите в натовареността на магистратите и съдебните служители в районните съдилища;

- Осигуряване на специализация в дейността на магистратите;
- Гарантиране на качеството на предоставяните от районните съдилища услуги за гражданите и обществото.

Целите на обществената консултация, дефинирани в Консултационния документ са от една страна да се запознаят заинтересуваните страни с предложените модели за оптимизация на районните съдилища и да бъде предоставена възможност на заинтересованите страни да изразят мнението си по предложените модели с цел избор на конкретен модел за оптимизация на съдебните структури на ниво районен съд и изготвяне на Пътна карта за реформа на съдебни структури от друга.

Идентифициране на заинтересованите страни

Съгласно изискванията на техническите спецификации, оценката на въздействието следва да се извърши върху дейността на структурите на местно ниво (регионалните и местни власти и представители на други юридически професии). В този смисъл в настоящата оценка на въздействието са обхванати заинтересованите страни в съдебните райони на изследваните по Дейност 1.5. районни съдилища.

Основните заинтересовани страни, включени в общественото обсъждане за целите на настоящата оценка на въздействието са:

- ВСС;
- Апелативни, окръжни и районни съдилища;
- Представители на местната власт;
- Представители на нотариални камари;
- Представители на частни/държавни съдебни изпълнители;
- Представители на адвокатските съсловия.

Разработените в рамките на изпълнение на Дейност 1.6. модели за оптимизация на районните съдилища бяха подложени на предварително обсъждане с представителите на ВСС и апелативните, окръжни и районни съдилища, включени в работните групи по проекта.

До останалите представители на заинтересованите страни в съдебните райони на изследваните по Дейност 1.5. районни съдилища беше изпратен разработения за целите на оценката на въздействието Консултационен документ, придружен с образец за изразяване на становищата на заинтересованите страни по предложените модели за оптимизация на районните съдилища /*Приложение 2*/.

В следващата таблица е представен броят на получените становища от представителите на отделните заинтересовани страни. Становищата са приложени към настоящия доклад /*Приложение 3*/.

Таблица 10 Получени становища от представители на заинтересованите страни

Вид на заинтересованата страна	Град, област	Брой получени становища
1. Представители на местната власт – в т.ч:		5
- областна администрация	Търговище, Смолян, Велико Търново, Чепеларе	4
- общини	Чепеларе	1
2. Представители на адвокатски колегии		0

Вид на заинтересованата страна	Град, област	Брой получени становища
3. Представители на нотариални камари	Костинброд, Смолян, Чепеларе, Елхово	4
4. Представители на частни (държавни) съдебни изпълнители	София	1

Тук е мястото да се отбележи, че в рамките на следващата Дейност 1.7. са предвидени десет обществени обсъждания на предложените модели, обхващащи максимално широк кръг от заинтересован страни с 50 участници (представители на районни, окръжни и апелативни съдилища, регионални и местни власти, нотариални камари, съдебни изпълнители, юристи, представители на гражданското общество и др.) във всяко събитие.

Анализ на въздействията на предложените модели

За целите на оценката на въздействието, в Консултационния документ бяха дефинирани шест основни критерия (теми), по които заинтересованите страни да изразят становище. Чрез тях се целеше да бъде извършена същинската оценка на въздействията по всеки от моделите.

Темите, включени в процеса на консултация са, както следва:

- **Тема 1.** Очаквани ефекти (положителни и отрицателни) от прилагането на всеки от двата модела за оптимизация на районните съдилища върху натовареността на магистратите, числеността на персонала, оптимизация на разходите;
- **Тема 2.** Възможни социални въздействия от реализирането на всеки от двата модела за оптимизация на районните съдилища;
- **Тема 3.** Възможни икономически въздействия от реализирането на всеки от двата модела за оптимизация на районните съдилища;
- **Тема 4.** Възможни трудности и проблеми при прилагане на всеки от моделите за оптимизация на районните съдилища;
- **Тема 5.** Потенциални разходи и рискове за заинтересованите страни от прилагане на всеки от моделите за оптимизация на районните съдилища;
- **Тема 6.** Потенциални ползи и възможности за заинтересованите страни от прилагане на всеки от моделите за оптимизация на районните съдилища.

Данните от консултациите със заинтересованите страни са представени в следващата таблица като е направено обобщение за всяка от темите по отделните предложени модели. Извън зададените теми са отразени и други становища и коментари.

Таблица 11 Обобщение на становищата на заинтересованите страни по Консултационния документ

Тема 1: *„Очаквани ефекти (положителни и отрицателни) от прилагането на всеки от двата модела за оптимизация на районните съдилища върху натовареността на магистратите, числеността на персонала, оптимизация на разходите“*	
Модел 1	
Положителни ефекти	**Отрицателни ефекти**
• Постигане на балансирана натовареност в рамките на окръжните райони. • Запазва се съществуването на съдилища в населените места, където се намира	• Незначително намаляване на числеността на персонала и липса на оптимизация на разходите, както и занижен вътрешен контрол.

териториалното поделение на съда. По този начин: ще се ползва наличния сграден фонд и ще продължи процеса на правораздаване в близост до хората, живеещи в тези малки населени места; ще се запазят работните места на служителите от съдебната администрация и ще се ползват техните умения; може да се регулира различната натовареност между магистратите.

- Балансирана натовареност в рамките на окръжния район, оптимизиране на заетостта на служителите, специализация на съдиите.
- РС Чепеларе е сред ниско натоварените районни съдилища. Оптимизацията на работата, при която натовареността на магистратите да е адекватна на средната за страната би могла да се постигне по начин различен от предложените три модела. До около 1998 г. в РС Чепеларе е работел един съдия, който е бил и негов административен ръководител - връщане на този модел на работа на съда, ще е по-удачно, отколкото преобразуването му в териториално отделение. Предимства: ще е ясно кой носи отговорност за работата на съда и администрацията. При предлагания модел отново би могла да се предвиди оптимизация на администрацията. До 2005 г. в по-малки районните съдилища като РС Чепеларе не са били налични щатове за главни счетоводители. Част от функциите на гл. счетоводител са били изпълнявани от административния секретар.
- При този модел практически не би бил засегнат достъпът на гражданите до правосъдие, нито пък би се стигнало до обществена реакция.
- Вече няколко години РС гр. Трън функционира като съд с щат за един съдия, който е и негов административен ръководител. Проучването на този модел на работа и включването му за дискусия намирам за необходимо и удачно за съдилища от типа на РС Чепеларе.

- Мащабността на модела, ангажира значителни времеви и човешки ресурси.
- Допълнителни разходи за пътувания на магистрати, както и за пощенски и куриерски услуги. Електронното правосъдие в България не е разработено на ниво, обезпечаващо комуникация между деловодители, секретари, магистрати, страни и адвокати изцяло в електронна среда, липсват електронни дела.
- Обществеността не е информирана за оптимизацията и ефектите от реорганизацията.
- Накърняване на гражданските и човешки права на населението на територията на съответната община, и на бизнеса. Липсват гаранции, и то разписани в закона, че ТО ще предоставя и има функциите да предоставя на населението правораздаване в обема, в който правораздава самостоятелен РС, както и ще предоставя другите услуги влизащи в дейността на съда. Ще се засилят негативните социално-икономически тенденции, които държавата следва да неутрализира, а не да засилва.
- Възможно, е да се балансира натовареността на магистратите, но това във всички случаи ще доведе до понижаване качеството на правораздаване, както и до повишаване на разходите за осъществяването му, в случай че производство в ТО-Чепеларе се разглежда от командирован съдия от РС-Смолян например.
- Липсва нормативна уредба за разпределяне именно на обема от функции и услуги, които ще може да изпълнява едно ТО. Предстои същата да бъде извършена, поради което дали едно ТО ще правораздава и осъществява услуги, в същия обем, както и самостоятелен съд - към момента е въпрос с неизвестни.
- Влошаване на правораздаването: забавяне на правораздаването, доколкото администрирането и насрочването на делата ще се извършва от разстояние, без

да е обезпечена комуникация в електронна среда; при случайното разпределение на дела ще се достигне до ситуация, налагаща пътуването на страните, адвокатите и свидетелите до седалището на съда за извършване на съдопроизводствени действия, което ще оскъпи и затрудни правото на защита, имайки предвид затруднените транспортни връзки и усложнената, особено през зимата, пътна обстановка, поради релефа в Община Смолян.

- При евентуално преобразуване на РС – Чепеларе в ТО на РС Смолян за нас остава неясно кое ще е работното място на магистратите и как ще протича работния процес-образуването и разпределянето на делата.
- Липсва детайлизирано предложение относно практическото прилагане на Модел 1.
- При модела с ТО практически би се стигнало до липса на пряк надзор върху работата на магистратите и съдебната администрация от ръководителя, който се намира в съда в областния град.
- В ТО ще следва да има задължително един дежурен съдия, който ще се занимава с организационни въпроси-обслужване на Бюро съдимост, провеждане на разпити пред съдия, администриране на подадени молби и документи и т.н.
- Невъзможност за оптимизация дейността на съдиите по вписванията – в случай, че РС – Ямбол остане единствен РС би означавало в района да е с огромна площ и огромни разстояния между крайните северни села на Община Тунджа и Община Стралджа до крайните южни села на Община Тополовград и Община Болярово – територия, която ще обхваща може би 1/10 част от Южна България. През годините се поддържа голям обем сделки със земеделски недвижими имоти, договори за наем/аренда на такива имоти, както и при законовото изискване за незабавно нотариално производство и незабавното производство по вписвания. Това води и

	до сравнително голям обем нотариални производства.
Модел 2	
Положителни ефекти	**Отрицателни ефекти**
• Балансирано натоварване на магистратите, намаляване на числеността на персонала и добра оптимизация на разходите. • Преодоляване на неправомерната натовареност в определените за реорганизация районни съдилища. • Оптимизиране на администрацията. • В случай на подход, при който РС-Чепеларе става приемащ дейността на друг съд - поддържам изразеното по отношение на модел 1 положително становище, което важи в пълна степен и оказва своя положителен ефект и по отношение на модел 2. • Считам, че този модел ще създаде повече затруднения, отколкото ползи. Закриването на съд в едно населено място ще оптимизира процеса на работа в „приемащия" съд, като съдиите ще бъдат равномерно натоварени , ще се обезпечи принципа на случайно разпределение на делата, възможно е да се въведе специализация, няма да има организационни проблеми в процеса на работа, обусловени от ползване на отпуски или отсъствие на магистрати. • Преструктуриране на съдебните райони с оглед натовареността на отделните районни съдилища. • Исторически, обслужването на територията на Община Тополовград от Районен съд в град Елхово, не е непознато за населението, и е съществувало дълги години. Мисля, че дори и най-отдалечените западни села на Община Тополовград са на по-близко разстояние до град Елхово от най-източните села на съставната на РС - Елхово територия на Община Болярово. Т.е. поемането на малкия РС-Тополовград от РС - Елхово, е най-логически поносимото състояние, което би могло да оптимизира съдебната карта в областта. Това би било и най-поносимото от гледна точка на реорганизация на работата на живущите в	• Липса на съгласие на част от заинтересованите страни. • Мащабността на модела, ангажира значителни времеви и човешки ресурси. • Доста по-голям разход на ресурси и по-дълъг период от време за реализация. • Отрицателните ефекти, изложени за модел 1, важат с пълна сила и за модел 2, като последния е още по-неблагоприятен и засилва всички отрицателни ефекти на модел 1, без да има свои положителни такива. • Накърняване гражданските и човешки права на населението на територията на Община Чепеларе, лишаване от достъп до съд поради: силно пресечен планински терен /например с. Забърдо/, неблагоприятни климат и липса на редовен транспорт; населението е по-скоро с ниски към средни доходи и няма да може да си позволи придвижване до съда в областния град не само за явяване на дела, но и за получаване на други административни услуги като снабдяване със свидетелства за съдимост и др. • Закриване на съдилища ще създаде трудности пред приемащия съд, като последният съд едва ли ще е обезпечен със съответния сграден фонд, позволяващ нормална работа на съдиите и служителите. Ще се ограничи и достъпа до правосъдие , като страните ще правят допълнителни разноски и ще отделят допълнително време, за да обезпечат участието си в процеса. Закриването на съд ще създаде затруднения за съдебните служители и магистратите, които живеят в населеното място, различно от това в което се намира „приемащия" съд, като е възможно да възникне кадрови проблем пред последния посочен съд. • Не е изградена платформа за електронно правосъдие.

град Тополовград съдебни служители, които ще пътуват най-много 27-28 км. в посоката до град Елхово, вместо пр. 70 км. до град Ямбол. • Реформата на съдебната карта, според нас следва да е съпътствана с реформа на Бюрата „Съдимост“ , които да бъдат изведени от съдилищата в отделни структури, както е в другите държави в ЕС.	
Модел 3	
• Възможност за анализ на неравномерната натовареност в районните съдилища. • Изработване на стандарт за численост на магистрати, съдебни служители и утвърждаване на процедурата за мобилност. • Равномерна натовареност на съдилищата и оптимизиране на заетостта на служителите. • При този модел се запазва съществуването и самостоятелността на структурите, което гарантира за гражданите осъществяваната и досега в пълен обем правораздавателна дейност. Запазват се районите на действие на всички засегнати от реформата съсловия и гилдии, сред които на нотариуси, адвокати и други. Това ще гарантира липсата на сътресения и засягане на пазара на съответните услуги. При този модел е гарантирана липсата на обществена съпротива, тъй като няма да бъдат засегнати нито бизнеса, нито гражданите. По отношение на този модел обществеността ще съдейства, а няма да пречи на реформата. Моделът е гъвкав и дава възможност да бъде приложен и по отношение на ротация и преразпределение не само на съдебните служители, но и на магистратите. Дава възможност административните ръководители да преразпределят магистрати и съдебни служители от по-ниско натоварените към по-високо натоварените структури. Чрез преразпределение на магистрати и съдебни служители, модела гарантира едновременно преразпределение на натовареността на отделните магистрати, а от друга създава възможност и за специализация на същите. Доколкото модела е гъвкав може да бъде съвместен и с	• Липса на съгласие на част от заинтересованите страни, вероятност от обективна невъзможност за прилагане на модела в някои райони и отлагане във времето на търсения ефект. • Липса на съгласие на заинтересованите страни. • Проявление на ефектите от модела след по-дълъг период от време.. • Липсата на съгласие от страна на засегнати магистрати и съдебни служители, но тази страна може да бъде преодоляна чрез съгласуване на графици със засегнатите. Със сигурност необходимите средства за пътни разноски няма да бъдат в по-голяма размер от необходимите за реализацията на модел 1. Считам, че този модел има пренебрежително малко слаби страни в сравнение с другите модели, което е видно и от изготвената от Изпълнителят таблица - съпоставка на силни и слаби страни, при всеки от моделите. • Предложения модел не може да функционира постоянно във времето. Прилаганото на този модел в един планински район е невъзможно, като мобилността ще принуди във времето съдебните служители да си намерят друга работа, за да продължат да живеят и работят в близост до местата, където са трайно установени. • При третия модел, предвиждащ преместване на работното място на служители считам, че ще се стигне до напускане на съответните деловодители/секретари, тъй като пътуването в района е трудно, дори при наличието на автомобил и умения за

друг мерки, засилващи благоприятните му ефекти, като промяна в законодателството относно местната подсъдност на гражданските дела. • Предложения в настоящия модел 3 комплексен подход, ще позволи РС-Чепеларе да продължи да съществува като самостоятелна съдебна единица. Чрез заложената мобилност на съдебните служители и магистратите, ще се осигури и гарантира достъпа на гражданите на Общината до съд. Чрез преразпределение на магистрати и съдебни служители, модела гарантира едновременно преразпределение на натовареността на отделните магистрати, а от друга създава възможност и за специализация на същите, което осигурява в максимална степен целта на проекта, а именно да бъде балансирана натовареността в различните районни съдилища в страната ни. Единственото, което следва да се изработи при оптимизация по този модел са стандарти за численост на магистрати и съдебни служители, което улеснява този подход при реализацията му, в сравнение с другите два модела, които налагат множество законодателни промени, за да уредят съществуването на предложените там подходи. • Ще се обезпечи еднаква натовареност на съдебните служители. Не мисля , че този модел може да функционира постоянно във времето. Прилаганото на този модел в един планински район е невъзможно. • Мобилност на служителите, преодоляване на неравномерната натовареност, специализация на съдиите, оптимизиране на заетостта.	управлението му, освен това касае и личния живот на съответните лица. • Дълъг времеви период за реализация. • Въвеждането на модел 3 няма да създаде усещане за правна сигурност в нотариалните производства и в тези по вписванията на подлежащи на вписване актове.
<u>Тема 2</u>: *„Възможни социални въздействия от реализирането на всеки от двата модела за оптимизация на районните съдилища“*	
<u>Модел 1</u>	
Положителни въздействия	**Отрицателни въздействия**
• По-добро качество на правораздаването. • Запазване на досегашната възможност на гражданите и юридическите лица в населеното място където се намира РС, който се реорганизира за достъп до правосъдие, както и за защитата на правата на гражданите и на другите	• Очаквано негативно отношение на живеещите в малкото населено място лица към промяната. Възможни критики към относно достъпа до правосъдие. • Реализацията на този модел би довела до повишаване на миграцията на граждани на Общината към други населени места.

правни субекти посредством функцията на съда. • Считам, че този модел е най - благоприятния, като ще се запазят до голяма степен работните места по малките населени места и ще се ползва съществуващия сграден фонд. • Значително намаляване на броя и видовете длъжности на съдебните служители в администрациите на районните съдилища и териториалните поделения.	И това е така, предвид неминуемата оптимизация /съкращаване на персонала, която ще се извърши, ако бъде избран този модел на оптимизация на съдебната карта. Миграцията ще бъде провокирана и от липсата на гаранции, че оставащото териториално отделение, ще изпълнява всички функции на досегашния РС Чепеларе. • Струпването на целия правен живот в едно населено място - единствено в главния град на област Ямбол, ще доведе още повече до културното и личностното обезличаване на южната част на региона, който съставлява външна граница на Евросъюза. Елхово, макар и малък град, е с градско самочувствие от края на 19 век.
Модел 2	
Положителни въздействия	**Отрицателни въздействия**
• Трудно, но възможно възприемане на правилността на предприетите промени. • Познавайки особеностите на района и изхождайки от преливането на медицинските кадри при закриването на болницата в град Тополовград, може би вливането на РС-Тополовград в РС-Елхово ще бъде може би най-безболезненото решение и ситуация на населението на Община Тополовград – разстоянието и релефът на пътя до Елхово, като следващ голям град е малко и по-добро, в сравнение с другите възможности за града – до Харманли, Раднево/Гълъбово или Ямбол/Хасково.	• Прехвърляне на съдиите и съдиите по вписвания ще доведе до увеличаване на административната тежест върху гражданите и ЮЛ, както и техните разходи за пътуване до съответните областни градове. • Ще бъде затруднена досегашната възможност на гражданите и юридическите лица в населеното място където се намира РС, който се реорганизира за достъп до правосъдие, както и за защитата на правата на гражданите и на другите правни субекти посредством функцията на съда. • Избирането на този модел ще доведе до масово напускане на съдебни служители, като прилагането на този модел ще се приеме крайно негативно от хората, живеещи в района на закрития съд. • Окрупняването и закриването само на част от РС може да допусне субективизъм при подбора.
Модел 3	
• Запазване или подобряване на досегашната възможност на гражданите и юридическите лица в населеното място където се намира РС, който се реорганизира за достъп до правосъдие, както и за защитата на правата на	• Вероятност за затвърждаване на усещането за формална промяна. • Модела ще натовари съдебната система с разходи по отношение на командировъчни и др., свързани с мобилността.

гражданите и на другите правни субекти посредством функцията на съда. • При този модел е гарантирана липсата на обществена съпротива, тъй като няма да бъдат засегнати нито бизнеса, нито гражданите. • Запазва се броя на магистратите и в същото време и има гъвкавост в системата – магистратите се пренасочват, където са най-необходими в конкретния момент.	• Приемането на този модел ще доведе до постоянно текучество на кадри.
Тема 3: *„Възможни икономически въздействия от реализирането на всеки от двата модела за оптимизация на районните съдилища“*	
Модел 1	
Положителни въздействия	**Отрицателни въздействия**
• Не се очаква значително положително икономическо въздействие върху бюджета на съдебната власт. • Запазване на съществуващото към момента икономическо въздействие върху гражданите и юридическите лица в населеното място където се намира РС, който се реорганизира с оглед на това че достъпа на гражданите и на другите правни субекти до правосъдие ще се запази, тъй като поделението на РС ще се запази като локация. • При избирането на този модел няма да се налагат допълнителни разходи от гледна точка на обезпечаване със сграден фонд и работни места.	• Не се очаква значително положително икономическо въздействие върху бюджета на съдебната власт. • Икономическите въздействия на модел 1 ще бъдат негативни за развитието на Община Чепеларе. • Увеличаване на някои разходи-транспортни, за кореспонденция и т.н. • Прекомерно натоварване на районния съд, намиращ се в областния град, във връзка с обезпечаване работата на закритите РС и разкритите на тяхно място ТО.
Модел 2	
Положителни въздействия	**Отрицателни въздействия**
• Възможен положителен ефект за бюджета на съдебната власт. • Може би най-доброто икономическо решение е вливане на РС - Тополовград в структурата на РС - Елхово.	• Ще повлияе негативно като икономическо въздействие върху гражданите и юридическите лица в населеното място където се намира РС, който се реорганизира с оглед на това че достъпа на гражданите и на другите правни субекти до правосъдие ще се усложни. • Възможно преместване на седалищата на бизнес субектите, поради липса на гаранции за предоставяне на необходимите услуги от РС. • В случай на закриване на РС Чепеларе, се застрашава сериозно сигурността на гражданите на общината, както и нейния икономически просперитет.

	• Ще възникнат проблеми, свързани със сградния фонд на приемащия съд и закрития съд. • Приемащите РС ще бъдат значително по-натоварени след прехвърлянето на дейността и имуществото на закритите РС.
Модел 3	
• Запазване или подобряване на съществуващото към момента икономическо въздействие върху гражданите и юридическите лица в населеното място където се намира РС, който се реорганизира с оглед на това че достъпа на гражданите и на другите правни субекти до правосъдие ще се запази, тъй като РС, който се реорганизира ще се запази като локация. • Благоприятства икономическото развитие и институционалния облик на Общината, както и възможността за привличане на нови инвеститори на територията ѝ. • За сметка на незначително увеличаване на разходите(пътни и квартирни) ще се постигне гъвкавост при осъществяване на правораздавателната дейност, съобразена с натовареността на РС в определен период.	• От страна за недвижимите имоти – публична държавна собственост, предоставени вече в управление на ВСС за нуждите на РС - Омуртаг, РС – Търговище, ОС – Търговище към момента на територията на град Търговище, няма възможност за предоставяне на други подходящи имоти за нуждите на съдебната система. • Изборът на този модел ще се отрази негативно на доходите на „мобилните" служители, като е възможно същите да предявят претенции за възстановяване на направени от тях транспортни и квартирни средства. • Ако идеята е икономически разходи, не смятам, че ще бъде оптимално постигната.
Тема 4: „*Възможни трудности и проблеми при прилагане на всеки от моделите за оптимизация на районните съдилища*"	
Модел 1	
• Възможна неяснота, относно изпълнението на някои задължения на страни и участници в производствата пред съдилищата, съответно при упражняването на техните права. Неяснота и относно някои задължителни правила в рамките на изпълнителното производство, по-специално-във връзка с разгласяване и провеждане на публични продани и обявяването на купувачи. • Необходимост от допълнителни законодателни промени във връзка с това, че района не действие на нотариусите е свързан с района на съответния РС. • Липсата на нормативна уредба и ясна законова регламентация при функционирането на едно такова териториално отделение, говори за несигурност на съществуването и функциите му. Затрудняване на обмена от документи между РС и ТО, нещо, което е видно и като последица от функционирането вече една година на прокуратурата в гр. Чепеларе, като териториално отделение. • Проблеми, свързани с видовете дела, които ще се гледат в териториалните поделения. • Прекомерно натоварване на РС в областния град, ако бъде закрит повече от един малък РС и същия бъде трансформиран в ТО.	
Модел 2	
• Възможни проблеми с достъпа до правосъдие, заради отдаленото местоживеене на част от гражданите от съответния районен съд.	

- Липса на съгласие на заинтересованите страни.
- Необходимост от допълнителни законодателни промени във връзка с това, че района не действие на нотариусите е свързан с района на съответния РС.
- Липса на ясна представа и прогноза да действителния/ практическия ефект при оптимизиране на съдебната карта при този модел.
- Необходимост от продължително време за прилагането на модела, закриването на съд в едно населено място ще се възприеме от обществото като част от политика, насочена към обезлюдяване на малките населени места и отстъпване от „държавността".
- РС може да допусне субективизъм при подбора и обединяването на РС в прекалено големи съдебни райони, би довело до прекомерна натовареност.

Модел 3

- Вероятно възникване на затруднения при командироването и квалификацията на служители, както и способността им за адекватна работа, съобразно правилата на конкретния съд.
- Липса на съгласие на заинтересованите страни.
- Продължителното време за организация на засегнатите от реорганизацията по този модел страни.
- Моделът е неприложим в рамките на региона, предвид отдалечеността между отделните съдилища и релефа на съдебния район.
- Реализирането на модела е обусловено от съгласието от страна на командированите служители, тъй като това може да се извърши само при изрична воля от тяхна страна.

Тема 5: *„Потенциални разходи и рискове за заинтересованите страни от прилагане на всеки от моделите за оптимизация на районните съдилища"*

Модел 1

- Увеличаване на разходите за придвижване на повечето заинтересовани лица, включително на гражданите, служителите на съда и на частните съдебни изпълнители и техни служители, във връзка с изпълнението на техните задължения в рамките на окръжния съд.
- При случайното разпределение на дела ще се достигне до ситуация, налагаща пътуването на страните, адвокатите и свидетелите до седалището на съда за извършване на съдопроизводствени действия, което ще оскъпи и затрудни правото на защита, особено имайки предвид затруднените транспортни връзки и усложнената, особено през зимата, пътна обстановка, поради географските особености.
- Този модел е най - приемливия, като няма да доведе до сериозни икономически разходи. Ще се запази и достъпа до правосъдие на живеещите в малките населени места.

Модел 2

- Увеличаване на разходите по отношение на гражданите и ЮЛ за пътуване до областния град.
- Евентуална необходимост от преместване на нотариалната кантора, с оглед на това, че ще бъде преместено седалището на РС в друго населено място, или ако е възможно и нотариалната кантора остане в населеното място, където сега е установена, ще се увеличат разходите и времето, необходими за вписване на документите, подлежащи на вписване, с оглед на това че РС и СВ ще бъде в друго населено място.
- Този модел ще изисква инвестиции, за да се обезпечи нормалното функциониране на приемащия съд. Възможно е възприемането на този модел за оптимизация да се политизира в обществото.
- Затрудняване достъпа на гражданите до правосъдие от районите на закритите РС.

Модел 3

- Не е ясно и доколко, ще е ефективна извършената реорганизация при една потенциална мобилност.
- Този модел ще създаде кадрови проблем пред съдебната администрация.
- Прилагането на модела изисква допълнително средства с оглед заплащането на пътни и квартирни разходи, както и по-дълъг период за успешна реализация.

Тема 6: *„Потенциални ползи и възможности за заинтересованите страни от прилагане на всеки от моделите за оптимизация на районните съдилища“*

Модел 1

- Минимално повишаване на качеството на правораздаване.
- По-добро качество на правораздаването.
- Ще се реши проблема с неравномерната натовареност и ще се оптимизират разходите за функциониране на съдилищата.
- Достъпът на гражданите до правосъдие не е ограничен, поради запазването на съдебни структури във всички съдебни райони.

Модел 2

- Ще се реши проблема с неравномерната натовареност и ще се оптимизират разходите за функциониране на съдилищата.
- Съкращаване на финансови разходи за поддръжка на съдебни структури в райони с ниска натовареност.

Модел 3

- Модела е гъвкав и дава възможност да бъде приложен и по отношение на ротация и преразпределение не само на съдебните служители, но и на магистратите. Иначе казано дава възможност административните ръководители да преразпределят магистрати и съдебни служители от по-ниско натоварените към по-високо натоварените структури. Достъпа до съд и реализацията на защита на гражданските и човешките права на гражданите на Община Чепеларе при реализацията на този модел са гарантирани.
- Ще се реши проблема с неравномерната натовареност на съдебните служители.
- Установява се обмяна на опит и добри практики между служителите в администрацията на съдилищата.

Други становища/коментари

Предложен нов модел 4

Този нов модел може изцяло да се базира на изменение на законодателството, касаещо подсъдността на делата и по-специално гражданските дела, като в законодателството се заложи система, която преразпределя дела от по-натоварените към по-ниско натоварените съдилища. При това разбира се следва да се държи сметка за необходимостта от извършване на действия с участието на страните и връзка на съответната категория дела с определено място. В тази връзка ВСС вече е обсъждало възможността за преразпределение на заповедните производства, които се разглеждат без участието на страните, в закрити заседания. Преразпределянето на тези дела, ще разтовари по-натоварените съдилищата и ще натовари по-ниско натоварените.

Както се посочи тези мерки, могат да бъдат част и от разработения модел 3. Друга възможност за преодоляване недостатъците на модел 1 била на мястото на всички районни съдилища в страната, извън тези в областните центрове, да се създадат Териториални структури, които от една страна да са подчинени на Районният съд в областния център, но от друга страна да запазят самостоятелност в определени отношения, така че да се гарантира правораздаване от страна на тези структури на същото и по-високо ниво, от това на сегашните районни съдилища. Предоставянето на самостоятелни райони на тези териториални структури, съвпадащи с районите на бившите районни съдилища, ще реши и проблема с неблагоприятното засягане на нотариуси, адвокати и други съсловия.

Сравняване на моделите

Сравняването на вариантите при извършването на предварителна оценка на въздействието, в конкретния случай разработените за целите на настоящия доклад модели за оптимизация на районните съдилища е процес, преминаващ през два основни етапа: сравняване на ключовите положителни и отрицателни въздействия на всеки от моделите; и сравнение на моделите по критериите ефективност, ефикасност и оценка на риска за прилагане.

❖ Сравняване на ключовите положителни и отрицателни въздействия на моделите

Сравнението на ключовите положителни и отрицателни въздействия от прилагането на всеки от разглежданите модели за оптимизация на районните съдилища и представена в следващата таблица.

Таблица 12 Сравнение на ключовите въздействия от прилагането на моделите за оптимизация

Въздействие	*Модели*		
	Модел 1	*Модел 2*	*Модел 3*
Социални въздействия - положителни			
Гражданите ще имат достъп до правосъдие, без значение промяната в структурата на системата.	***x***	**-**	***x***
Балансирана натовареност в рамките на окръжния район, оптимизиране на заетостта на служителите, специализация на съдиите.	***x***	**-**	***xx***
Запазване на работните места	***x***	***x***	**-**
Социални въздействия - отрицателни			
Нарушен достъп до правосъдие	***x***	***xx***	**-**
Забавяне на правораздаването и влошено качество на правораздаването	***xx***	***xx***	**-**
Затрудняване дейността на съдии по вписвания и нотариалната дейност	***x***	***x***	**-**
Повишаване миграцията на граждани към други населени места	***x***	***x***	**-**
Очаквано негативно отношение към промяната от заинтересованите страни	***xx***	***xx***	**-**
Икономически въздействия - положителни			
Икономия на средства/оптимизиране на администрацията/	***x***	***x***	**-**
Положително икономическо развитие на района	**-**	**-**	***x***
Икономически въздействия - отрицателни			
Повишаване на разходите за пътуване.	***x***	***x***	**-**
Намаляване на работните места в малките населени места.	***x***	***xx***	**-**

Засягане на бизнес структурите поради липса на гаранции за предоставяне на услуги от РС	-	*xx*	-
Обезличаване на малките населени места	-	*xx*	-
Липса на значително положително икономическо въздействие върху бюджета на съдебната власт.	*x*	*x*	-
Прекомерно натоварване на по-големите съдилища	*x*	*x*	-

- **Сравняване на моделите по критериите ефективност, ефикасност и оценка на риска за прилагане**

Критериите за сравняване на разработените модели за оптимизация на районните съдилища са:

- ✓ ***ефективност,*** чрез която се измерва степента, до която моделите постигат целите на предложението;
- ✓ ***ефикасност,*** която отразява степента, до която целите могат да бъдат постигнати при определено ниво на ресурсите или при най-малко разходи***;***

Сравняването на моделите по критерий „ефективност“ е базирано на дефинираните за целта на оценката на въздействието цели, а именно: *Преодоляване на дисбалансите в натовареността на магистратите и съдебните служители в районните съдилища; Осигуряване на специализация в дейността на магистратите; Гарантиране на качеството на предоставяните от районните съдилища услуги за гражданите и обществото.*

Сравняването на моделите по критерий „ефикасност“ е базирано на извършения за целите на дейност 1.6. и описан в т 3.5. и 4.5. на настоящия доклад финансов анализ и прогнозна оценка за влиянието на всеки от моделите върху бюджета и ефикасността на съдилищата в дългосрочен план.

Сравнението е представено в следващата таблица.

Таблица 13 Сравняване на моделите по критериите ефективност, ефикасност и оценка на риска за прилагане

Критерии	Модели		
	Модел 1	*Модел 2*	*Модел 3*
Ефективност			
Цел 1: Преодоляване на дисбалансите в натовареността на магистратите и съдебните служители в районните съдилища	+ частично	+ частично	++ напълно
Цел 2: Осигуряване на специализация в дейността на магистратите	+ частично	+ частично	++ напълно
Цел 3: Гарантиране на качеството на предоставяните от съдилищата услуги за гражданите и обществото	+ частично	-	++ напълно
Ефикасност	+ частично	+ частично	+ частично
Рискове	Ограничени рискове	Важни рискове	Ограничени рискове

VI. Изводи и предложения за конкретна реорганизация на районните съдилища

На база на извършения анализ могат да бъдат направени следният обосновани изводи и предложения за реорганизация на РС:

- при провеждане на обществените обсъждания на моделите по дейност 1.7 „Избор на модел за оптимизация на съдебната карта“ да бъде представена оценката на трите модела;
- въз основа на проведените обсъждания да бъдат усъвършенстван модел 3 като модел с най-добра оценка от гледна точка на критериите ефективност, ефикасност и оценка на риска за прилагане.

Приложения:

Приложение 1. Консултативен документ за целите на оценката на въздействието и образец изразяване на становищата на заинтересованите страни по предложените модели за оптимизация на районните съдилища.

Приложение 2. Становища на заинтересованите страни от проведеното обществено обсъждане.

Модел 4 за оптимизиране на районните съдилища[1]

1. Описание на модел 4

По своята същност модел 4 представлява подход, при който районният съд, след частична промяна на родова подсъдност, остава съд за заповедни производства, охранителни производства, за други дела дела, разглеждани в закрито заседание, вкл. всички дела, разглеждани по дежурство, както и за сравнително по-леки от правна страна спорове.

Създава се единен /основен/ първоинстанционен съд – Окръжен съд /обединяващ част от досегашна подсъдност на районни и подсъдността на окръжни съдилища в България/ и единен второинстанционен съд /апелативните съдилища в България/ при следната примерна подсъдност, начин на формиране на състав и численост на съдии, съдебна администрация и организация на работата /разпределение и разглеждане на делата/:

1.1. Видове съдилища, подсъдност и състав и численост на магистрати:

1.1.1. Районен съд /всички 28 районни съдилища в областните градове/

Подсъдност на РС:

1. Заповедни производства;
2. Всички дела по дежурство- граждански и наказателни /без МНО по определен вид тежки наказателни дела/;
3. Обезпечения - без значение, че делата може да са подсъдни на ОС сега;
4. Обезпечение на доказателства – чл.207 ГПК;
5. Делата по СК /дали всиички е въпрос на експертна преценка/;
6. Делата по ЗЗДН;
7. Делата по Регламенти /ако няма обвързваща подсъдност/;
8. Делата по чл.356 ГПК- защита и възстановяване на нарушено владение;
9. Охранителни производства;
10. Установяване на факти - глава 50 ГПК;
11. Обявяване на отсъствие или смърт - глава 51 ГПК;
12. Производство по открито наследство - глава 52 ГПК;
13. Наказателните дела от административен характер;
14. Други – ако искаме критерият да е бързина, за наказателните е вариант – всички дела за контрол в досъдебното производство: включва и мерките /с горното изключение/, и ЗЕС, и спиранията.

**Всички/или повечето дела, които се разглеждат и приключват веднага, в закрито заседание или в кратки срокове.*

---

[1] Настоящият модел е разработен по време на провеждане на публичните обсъждания по Дейност 1.7 „Избор на модел за оптимизация на съдебната карта".

Състав и численост на магистратите в РС:

Съставът на магистратите в РС ще се състои от постоянен състав и магистрати по график:

1. **Постоянен състав:**
   - **всички районни съдии от наличния сега състав с най-малък стаж** и всички външни назначения[2], които следва да започват винаги от районно ниво;
   - всички останали районни съдии се преназначават в ОС, който става единен /или основен/ първоинстанционен съд.

**Макар че ще разглежда като въззив само актовете на районния съд, които подлежат на обжалване.*

**Изборът на съдии, които да бъдат преназначени в ОС би могъл да се осъществи по критериите: ранг, една/две последни положителни атестации и решение на общото събрание на ОС.*

2. **Непостоянен състав:**
   - останалата част от **необходимите съдии са съдии от ОС**, които работят в районен съд по график.

Начин на определяне на постоянния и непостоянен състав:

Броят на необходимите съдии в РС се определя **ежегодно** от СК/Пленума на ВСС според броя на делата /прогнозен, въз основа на петгодишен анализ/.

Графикът на необходимите окръжни съдии /непостоянният състав на РС/ следва да се изготвя **към 1 януари на съответната година за цялата календарна година**. Така на 1 съдия от ОС ще се паднат по 1-2 дежурства за цялата година.

От необходимия брой съдии, напр. ½ /или повече, или по-малко/ са на постоянен щат в РС, а другата ½ - от ОС по график, изготвян към 1 януари на съответната година за цялата календарна година. **При необходимост** /необходимост ще има само при увеличаване на делата, с които определения за годината състав не може да се справи/, дежурствата на съдиите от ОС в РС могат да бъдат увеличени като дни или като хора. При подпомагане с още хора, дежурствата за окръжните съдии ще останат отново в рамките на няколко дни.

Необходимост от подпомагане с още хора или дежурни дни ще е налице, **когато показателят за натовареност спрямо постъплението се повиши с например 10 дела над средната норма**, отчитана на шестмесечие.

Във всеки един момент, дейността на РС може да бъде, както подпомагана чрез включване на още съдии в графика на РС или удължаване на дните, така и съответно първоначалният график ще подлежи на редуциране при липса на нужда от тях.

---

[2] Като се има предвид, че в малочислените съдилища, като напр. Ямбол, Смолян, Кърджали и др., работят съдии с многогодишен стаж, поради липса на места в по-горната инстанция, може би по-удачно би било критерият да е „най-малък стаж" за необходимия брой съдии в съответния РС.

Когато ОС има необходимост - или се редуцира графикът на дежурствата в РС, или се командироват съдии от РС.
Липса на необходимост от съдии извън постоянния състав на РС ще е налице, когато показателят за натовареност спрямо постъпление спадне с **10 дела под средната норма** /броят дела е примерен/.

Когато **ОС има необходимост от увеличаване на състава:**

1) би могъл да бъде редуциран състава на дежурните окръжни съдии в РС или

2) да бъдат командировани съдии от районния съд, които имат изискуемия по закон стаж за ОС и натовареността на районния съд позволява. Натовареността на районния съд трябва да е, например, на средния или с 10 дела под средния показател за РС за шестмесечие, за да е допустимо. **Редукция на състава на Районния съд** означава определен брой окръжни съдии, макар и по график, да не дават дежурства в РС, поради спадане натовареността на РС и повишаване тази на ОС. Не случайно са посочени брой дела над и под средния показател за шестмесечие. Броят съдии ще се редуцира според броя дела под или над средната норма.

Използването на „брой дела" ще бъде обективният показател, по който председателите на /окръжни/ съдилища ще могат да редуцират дежурствата на съдиите от ОС в РС.

Ако е необходимо увеличение на постоянните съдии в РС /занапред/ над определените за годината или отмяна на цения график за дежурни окръжни съдии - и в двата случая, поради непредвидено изменение в натовареността, въпросът следва да се отнесе към СК на ВСС, която да вземе решение по предложението на председателя.

При липса на необходимост от определените за годината постоянен брой районни съдии, председателят на ОС може да командирова съдии от РС в Окръжния, при необходимост, която необходимост пак следва да е по обективен критерий - брой дела над средния показател за шестмесечие.

За районните съдилища най-важните и единствени показатели, които следва да се наблюдават са брой дела и срочност, защото почти всички дела ще са с еднаква степен на сложност. По брой дела ще се определя ежегодната численост на районния съд. По брой дела ще се редуцират дежурства и командироването при необходимост.

<u>РС в малките градове /всички 85 РС към момента, които са извън областните градове/</u>

1. Стават естествени териториални отделения /ТО/ и „входяща точка" за книжата към РС, ОС и АС /ще се предоставят и услуги за ОС и АС, като освен подаване на книжа, ще се извършват и справки/.
2. В ТО ще се разглеждат делата, подсъдни на РС */виж по-горе т.1/*.
3. Съставът на ТО ще се редуцира до необходимост. Остава минимален брой съдии и служители.
4. Осигурена публичност на делата в РС, ОС и АС чрез видеоконферентна връзка.

1.1.2. Окръжен съд - единен /основен/ първоинстанционен съд /28 окръжни съдилища/

Подсъдност на единния /основния/ първоинстанционен съд – Окръжен съд:

1. Всички първоинстанционни дела - граждански, наказателни, търговски, **с изключение** на подсъдните на районен съд /*виж по-горе т.1*/;
2. ОС не се дават дежурства, с изключение на МНО по определен вид 1-во инст. наказателни дела от общ характер /може да се прецени, че е подходящо и те да са подсъдни на РС/;
3. Окръжният съд разглежда като въззивна инстанция делата, по които съдебните актове на РС подлежат на обжалване - *очаква се броят им да не е голям /описан е вариант въззивна инстанция и по тези дела да е АС/.*

Състав и численост на магистратите в единния /основния/ първоинстанционен съд – Окръжен съд:

Съставът на ОС ще се състои **от част от съдиите в окръжните съдилища** към момента, /останалата част ще бъдат преместени във второинстанционния АС/ и **част от съдиите от РС** /тези с най-голям стаж и положителна атестация/ към момента. Всички ще са с минимален ранг „окръжен съдия". Всички съдии в ОС ще получават еднакво възнаграждения за длъжност[3].

Увеличеният щат на окръжния съд, умерената концентрация на същински дела и по-опитен състав позволяват:

- **истинска специализация по материи** - в по-големите съдилища, по отделения - в по-малките;
- **равномерно натоварване**, тъй като ще има достатъчен брой съдии и липса на необходимост от командироване.

**Необходимият брой съдии в окръжните съдилища също ще се определя ежегодно към края на текуща година за следващата.*

Ако се констатира необходимост от увеличаване на щат, в рамките на апелативния район биха могли да бъдат предприети мерки, ако няма възможност да се преместят съдии от постоянния състав на районния съд в окръжния район.

При непредвидено освобождаване на място, независимо в РС, ОС или АС, кадрови проблем няма да има, защото на съдията, на когото е ред да се премести в ОС, респ. АС /при ранг, положителна атестация 1 или 2 и решение на ОС, напр./, ще заеме мястото веднага, а на освободения щат в РС ще бъде изготвен допълнителен график за дежурство от съдиите от ОС, докато бъде обявен конкурс за заемане на щата, ако има необходимост/. Общото събрание на ОС би могло да реши да не се спази точно реда по старшинство, за което ще е необходимо да се изложи мотив.

[3] Съдиите, които остават в РС получават малко по-ниско възнаграждение за длъжност.

Ако се приеме този вариант за реформа, вероятно следва да се обяви нулева година за младши съдии и/или външни бройки за някои и/или за всички окръжни съдилища, тъй като съдиите в *България са достатъчно по брой, но неравномерно разпределени и съответно различно натоварени.*

По отношение на младшите съдии:
Предлага се да се намали мандата на младшите съдии: 6 мес. в НИП и 6 мес. в ОС.
Ако за районния съд остане подсъдност по дела без особена правна сложност, мандатът от една година като младши съдия е оптимален, защото: от една страна, в НИП се обучават основно за първоинстанционни съдии, от друга - в Окръжен съд участват във въззивните състави, които разглеждат делата на районния съд, поради което те биха били подготвени в достатъчна степен, за да правораздават в районен съд, където делата са по-леки, но се работи при по-интензивен график.
Счита се, че тази практическа подготовка и преход към по-тежките дела, които на по-късен етап ще разглеждат в първоинстанционния ОС, е по-смислена за подготовката на младшите съдии от сегашното положение и води до по-добро качество на правосъдието.

1.1.3. Апелативен съд

Подсъдност на АС - основен второинстанционен съд
Въззивен съд за първоинстанционните дела на Окръжен съд.

Брой Апелативни съдилища:
Броят на АС вероятно следва да се увеличи от 5 на максимум 10, защото като основна втора инстанция ще се натоварят с дела. Предлага се на най-малко три окръжни съдилища да има един Апелативен съд. Броят им обаче ще се реши според натовареността и възможността за създаване на нови съдилища, вкл. брой на съдиите. Няма обективни данни към момента, че броят на АС при увеличаване на числеността на съдиите и делата няма да е достатъчен, поради което предложението е само предположение.

Състав на магистратите в Апелативния съд:
Апелативните съдии и част от окръжните съдии */на принципа за ОС, описан по-горе/.*
Ще стане възможна **специализация по материи**, каквато опция в момента е немислима в четири от петте апелативни съдилища и представлява проблем. Ще доведе до повишаване на качеството, каквато цел винаги стои пред правосъдието.

1.2. Съдебна администрация /РС, ОС и АС/:
1. Единна – за РС + ТО /с всички възможности за мобилност, посочена по-горе/.
2. Обща администрация следва да има само в РС /ограничена/ и ОС, респ. АС, като е възможно и подходящо РС и ОС да имат общи служби /както са призовкарите по сегашния ПАС/, напр. за стражния фонд, за финансите, за ИТ, PR и др. Службите следва да са само по една в окръжния район.

3. В ТО остава минимален брой специализирана администрация - с място на работа в съответното ТО, напр. 1 или 2 секретари, 1 или 2 деловодители. При липсата им, се заместват от други деловодители или секретари от РС/ОС.

4. Броят на администрацията следва да се определи според функциите, които остават.

5. ТО не следва да има самостоятелен бюджет (или ще са третостепенни разпоредители).

1.3. Разпределение на делата. Разглеждане на дела /РС, ОС и АС/:

1. Всички дела, подсъдни, според горното, на РС постъпват и се разпределят в РС. Би могло и би било удачно да се запази подсъдността на ТО. Това е възможно да се уреди законодателно и не е особено сложно.

2. Запазва се възможността за подаване в ТО на книжа по всички видове дела, разглеждани от първоинстанционния съд – Окръжен съд, вкл. за образуването им. Постъпилите в съответните ТО дела за ОС се изпращат като входящ номер и в електронен формат в ОС до 17,00 часа всяка вечер и се разпределят наред с останалите, според времето на пристигането им на следващия ден. Останалите съдебни книжа, постъпващи по дела, се сканират, заверяват и изпращат по електронен път до съда, до който са адресирани. Хартиените книжа /респ. дела се изпращат чрез служебна поща. С течение на времето, потребителите ще научат, че могат да подават книжата или електронно, или по пощата директно до първоинстанционния ОС, или до АС.

3. Предлага се ТО, наред с делата, които ще се разглеждат там, да станат **входящи „хъбове" за книжа до и от ОС и АС** в съответния апелативен район. Това ще осигури пълен и безусловен достъп до правосъдие: Предлага се възможността, получаването на документ по дело от първоинстанционния ОС, респ.АС, да става по заявка, подадена в ТО на РС (ако страната няма възможност да я подаде по електронен път директно до ОС, респ. АС). Заявката се изпраща от ТО по електронен път в ОС/АС незабавно. Съответно, документът, който се иска от ОС/АС се връща в ТО по електронен път и се предоставя на гражданина. Предлага се това да става в рамките на 24 часа - от днес за утре и само при спешност - веднага.

4. При невъзможност на страна по дело в ОС/АС да се яви физически по делото си в ОС (който се намира в областния град) или в АС, участва от залата в ТО чрез видеоконферентна връзка – ТО се оборудват с техника за целта. Запазва се напълно и физически достъпът до правосъдие.

1.4. Сграден фонд /РС, ОС и АС/:

1. Редуциране на площи /връщане на части или цели сгради/.

2. Заплащане на по-ниски данъци и такси; по-малки капиталови разходи.

3. При този модел, само за АС ще възникне проблем за места, защото ще се увеличи щата на съдии и служители от повече от един Окръжен съд от региона. Освен кабинети, ще е необходимо обособяването на още деловодства и съдебни зали /но не навсякъде/. Четири от петте апелативни съдилища са със сравнително малка численост и съответно заемат малка част от съдебните сгради.

В РС ще се преместят не голям брой съдии и служители от ТО /касае се най-вече за съдилищата извън София/. Те ще заемат места на преместените в ОС, а дежурните от ОС в графика на РС на практика няма да сменят местата си.

В ОС ще работят повече хора от досега, но те основно ще са от районния съд, помещаващ се в същата сграда или, ако са от друг малък съд, то те няма да са много на брой, просто защото като общ брой районните съдии в съдилищата извън областните градове не са много. Ще се изследват възможностите за доизграждане на помещения или друго подходящо. На някои места ще се наложи преразпределяне на помещения, но и ще се вземат устойчиви решения за капиталови разходи.

2. Правна рамка

Реализирането на модел 4 е обвързано с извършването на подробен анализ на нормативните актове, имащи отношение към съдебната карта и по-конкретно подсъдността. Посоченият анализ е предмет на дейност 1.8. „Изготвяне на пакет от предложения за изменение и допълнение на действащото законодателство за въвеждане на оптимизирана съдебна карта" след като се осъществи избор на модел в рамките на дейност 1.7 „Избор на модел за оптимизация на съдебната карта". Целта е избраният модел да бъде завършен и устойчив чрез имплементиране на предложените промени в конкретни текстове-предложения изменение и допълнение на действащото законодателство в съответствие изискванията на Закона за нормативните актове.

По-конкретно, при избор на настоящия модел следва да бъде извършен анализ на следните нормативни актове:

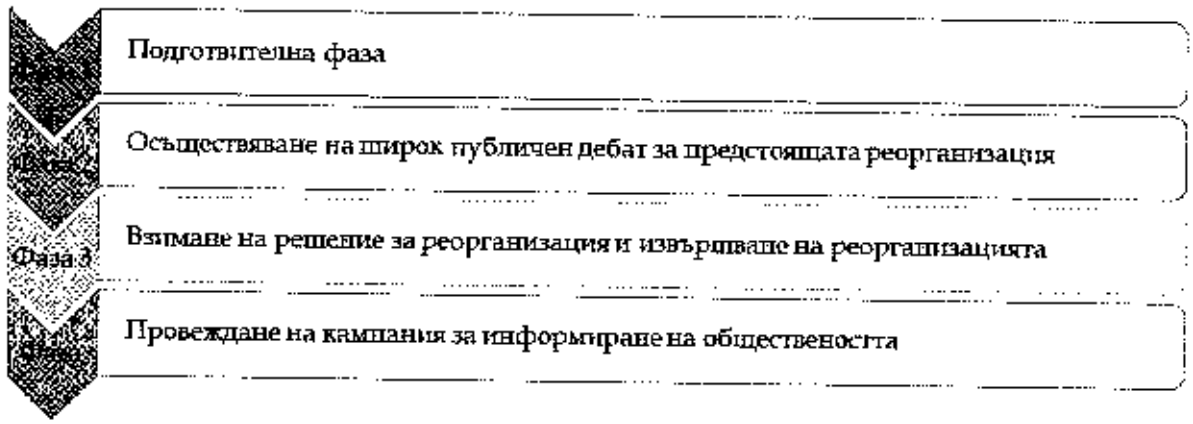
- Конституция на Република България;
- Закон за съдебната власт;
- Граждански процесуален кодекс;
- Наказателен процесуален кодекс;
- Семеен кодекс;
- Устройствен правилник на Министерство на правосъдието и др.

Извън посочените нормативни актове, следва да се предвиди изготвянето и приемането на нов Правилник за администрацията в съдилищата.

3. Фази и дейности за реализиране на модел 4. Финансови, времеви и човешки ресурси

Реализацията на модел 4 на реорганизация на съдилищата предполага преминаването на четири основни фази */показани на фигура 2/*, в рамките на които са включени определен набор от дейности и съответно необходимите за това финансови, времеви и човешки ресурси.

Фигура 1 Основни фази при реализирането на модел 4 за оптимизация на РС

В рамките на посочените основни фази следва да бъдат извършени конкретни дейности и отделени съответните ресурси за тях.

Фаза 1 Подготвителна фаза

Настоящата фаза обхваща следните дейности:

1. Изработване на норми за необходимите съдии и съдебни служители по региони и общо за страната на база на събраните данни за брой съдии и съдебни служители и за тяхната натовареност;
2. Разпределяне на съдиите като брой според натовареността /за РС - редовни + по график + предвиждат се възможност за редуциране на графика на РС в зависимост от натовареността и необходимостта от предвидените по график съдии или командироване на районни съдии от РС, по старшинство, за разглеждане на дела в ОС при необходимост, но само, ако РС нима нужда от тях/;
3. Очертаване на функциите и на минималният брой специализирана администрация в ТО;
4. Изготвяне на проект за общите служби;
5. Изготвяне на проекти на бюджети за РС, ОС, АС[4].
6. Изготвяне на проект за ползване на съдебните сгради – за ТО, РС, ОС, АС.

Въз основа от данните на изготвените анализи следва да се изготви План за реорганизация и кратка информация за Плана, която да послужи за целите на Фаза 2.

Фаза 2. Осъществяване на широк публичен дебат за предстоящата реорганизация

Целта на Фаза 2 е реформирането на съдебната карта да не се извършва фрагментирано и да се осъществи след широк публичен дебат, с участието на всички заинтересовани страни.

Основните дейности в рамките на тази фаза са организиране и провеждане на публичен дебат с участие на всички заинтересовани страни, както и отразяване на препоръки от публичния дебат в изготвения План за реорганизация.

Важни моменти, които следва да бъдат отчетени при реализирането на Фаза 2:

- Извършване на внимателен подбор на заинтересованите страни, с които да се осъществи публичния дебат с цел обхващане на максимално широк кръг;

[4] Второстепенен разпоредител с бюджет да бъде само РС в областния град - останалите ТО, на практика, ще са третостепенни - ще имат толкова средства, колкото са необходими.

- Комуникиране на принципите и целите за реорганизация на съдебната карта с цел балансиране на натовареността на отделните органи на съдебна власт и непарушаване достъпа до правосъдие;
- Много ясно комуникиране на Плана за реорганизация;
- Ангажиране на участващите районни съдилища, за да се гарантира, че реформата на съдебната карта ще бъде разбрана и подкрепена от хората, отговорни за нейното изпълнение.

Фаза 3: Взимане на решение за реорганизация и извършване на реорганизацията

Фаза 3 е същинската фаза или самата реорганизация на съдилищата. В рамките на тази фаза се включват следните дейности, гарантиращи успешната реорганизация на съдилищата:

3.1. Подготвителната дейност за настоящата фаза е провеждане на заседание на Пленума на ВСС, с което се взима решение за реорганизация и приемане на План за реорганизация.

След осъществяването й предстоят същинските дейности по реорганизация:

3.2. Реорганизация на финансово-стопанската дейност и сграден фонд:

3.2.1. Разпределяне ползването на недвижимата собственост на РС, който стават териториални отделения – в т.ч. предприемане на действия за изменение на договори за безвъзмездно ползване на имоти или друго.

3.2.2. Реорганизация на финансово-стопанската дейност – в т.ч.:

- закриване на банковите сметки на определените за реорганизиране РС;
- закриване на БУЛСТАД и кодове в СЕБРА на определените за реорганизиране РС.

3.2.3. Извършване на инвентаризация на имуществото:

- разпределение на сградния фонд и част от движимото имущество;
- разпределение на автомобилния парк от подлежащите на реорганизиране РС.

3.3. Реорганизиране на дейността, свързана с човешки ресурси:

3.3.1. Разместване на щатни бройки за магистрати в РС, ОС И АС, въз основа на изготвената норма за броя на магистратите в отделните съдилища и преназначаването им без провеждане на конкурс;

3.3.2. Определяне на броя и видовете длъжности на съдебните служители в администрациите на РС в областния град и в администрациите на териториалните отделения и изменение на трудовите правоотношения със съдебните служители съобразно определените брой и длъжности.

Създаване на нов вид служби в ОС с повече функции и задължения.

3.3.3. Уредба на въпросът, свързан с дейността на държавни съдебни и изпълнители и съдии по вписвания.

- съгласно разпоредбата на чл. 265 от ЗСВ, държавните съдебни изпълнители се назначават от министъра на правосъдието след провеждане на конкурс.
- по отношение на съдиите по вписвания – съгласно разпоредбата на чл. 279 от ЗСВ броят на съдиите по вписванията се определя от министъра

на правосъдието. Министърът на правосъдието може да насрочи конкурс и по предложение на председателя на районния съд.

Забележка: посочените разпоредби ще бъдат обект на правния анализ по дейност 1.8 при избор на настоящия модел.

3.3.4. Обучение на персонала през преходния период.

3.4. Реорганизация на съдинската дейност по правораздаване, включва:

3.4.1. Разпределяне на делата;

3.4.2. Разпределяне на делата;

3.4.3. Организиране на деловодната работа и използване на електронната система.

Важни моменти, които следва да бъдат отчетени при реализирането на Фаза 3:

- Постоянна на комуникацията на органите на съдебна власт с други държавни и общински органи, с оглед обмен на данни и информиране за хода на реформата;
- Осигуряване на адекватни връзки между съдебните служби и механизмите за алтернативно разрешаване на спорове, като правни консултации и информация, посредничество и арбитражни услуги.

Фаза 4: Провеждане на кампания за информиране на обществеността.

Цепта на последната фаза е осигуряване на достатъчна информация за обществеността за реализирането на реформата на съдебната карта.

Дейностите включват изготвяне на съобщения към широката общественост, които информират за всяка фаза на реформата - подготовката, реализацията и ефектите от нея, както и правилното планиране и провеждане на самата кампания /чрез използването на местни и национални медии, интернет страници на местните власти и заинтересованите страни и др./.

В таблицата по-долу са описани конкретните дейности по фазите и необходимите за реализирането им ресурси.

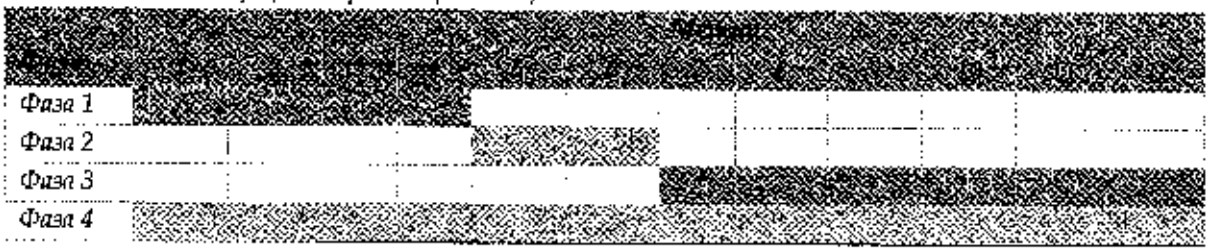
Таблица 1 Необходими ресурси за реализирането на модел 4 за оптимизация на РС

Фаза 1: Извършване на мониторинг и цялостен анализ на РС, които предстои да бъдат реорганизирани			
Дейности по фаза 1	**Финансов ресурс**	**Човешки ресурс**	**Времеви ресурс**
1.1. Изготвяне на анализи, норми и др.	*Възнаграждения за експерти от ВСС, които да извършат анализа, Средства в случай на външно възлагане*	*експерти анализи и прогнози, човешки ресурси, финансисти, магистрати и др.*	*3 месеца*
1.2. Изготвяне на План за реорганизация	*Възнаграждения за експерти от ВСС, които да изготвят Плана Средства в случай*	*експерти финансист, човешки ресурси, магистрати, ръководители на РС*	*2 седмици*

	на външно възлагане		
1.3. Изготвяне на кратка информация от изготвения анализ и План за целите на Фаза 2	*Възнаграждения за експерти от ВСС, които да изготвят презентация*	*1 експерт*	*1 ден*
Фаза 2: Осъществяване цикличен публичен дебат за предложения реорганизация			
Дейности по фаза 2	**Финансов ресурс**	**Човешки ресурс**	**Времеви ресурс**
2.1. Организиране на публичен дебат с участие на всички заинтересовани страни за 5-те апелативни района	*Възнаграждения за експерти, които да организират дебата Средства в случай на външно възлагане*	*организатори, ПР специалисти*	*2 седмици*
2.2. Провеждане на публичен дебат	*Възнаграждения за експерти – организатори, ПР специалисти, експерти, изготвили анализа и Плана Средства в случай на външно възлагане*	*организатори, ПР специалисти, експерти, изготвили анализа и Плана*	*1 месец*
2.3. Отразяване на препоръките от обсъждането в Плана за реорганизация	*Възнаграждения за експерти*	*изготвили анализа и Плана за реорганизация*	*1 седмица*
Фаза 3: Вземане на решение за реорганизация на конкретни РС и извършване на реорганизацията			
Дейности по фаза 3	**Финансов ресурс**	**Човешки ресурс**	**Времеви ресурс**
3.1. Провеждане на заседание на Пленума на ВСС, с което се взима решение за реорганизация и приемане на План за реорганизация	-	*членове на ВСС и служители на ВСС*	*1 месец*
3.2. Реорганизация на финансово-стопанската дейност и сграден фонд	*Възнаграждения за експерти*	*Експерти от ВСС, служители и магистрати от определените за реорганизация РС*	*4-6 месеца*
3.3. Реорганизация на дейността, свързана с човешките ресурси	*Възнаграждения за експерти*	*Експерти от ВСС, служители и магистрати от определените за реорганизация РС*	*4-6 месеца*
3.4. Реорганизация на съдебната дейност по правораздаване	*Възнаграждения за експерти*	*Експерти от ВСС, служители и магистрати от определените за реорганизация РС*	*4-6 месеца*

Фаза 4. Провеждане на кампания за информиране на обществеността			
Дейности по фаза 4	**Финансов ресурс**	**Човешки ресурс**	**Времеви ресурс**
4.1. Изготвяне на съобщения за информиране на обществеността за всяка фаза от реформата	*Възнаграждения за експерти*	*ПР експерти*	*Преди, по време и след реализиране на плана*
4.2. Информиране на обществеността	*Възнаграждения за експерти*	*ПР експерти ИТ експерти*	*Преди, по време и след реализиране на плана*

Таблица 2 Линеен график за реализиране на фазите

4. Силни и слаби страни на модел 4

За идентифицирането на силните и слабите страни на модел 4 за реорганизация на районни съдилища е приложен SWOT анализ.

- **Силни страни** – предимства и ползи на модел 4
- **Слаби страни** – недостатъци, идентифицираните проблеми на модел 4

СИЛНИ СТРАНИ	*СЛАБИ СТРАНИ*
• Решаване на всички кадрови въпроси[5]: възможност за реакция във всеки момент – в ситуации на свръхнатовареност или при спадане на натовареността в един ОСВ и в различните пива в един апелативен регион; • Пълна мобилност във всяка ситуация и на съдии, и на служители; • Отпадане на необходимостта от конукрси или поне много рядко,	• Недоволство от страна на съдиите - районните съдии за това, че определен период от време ще се занимават със сравнително по-елементарни дела; окръжните съдии - за това, че ще работят по график в РС; • Мащабността на модел 4 ангажира едновременно значителни времеви и човешки ресурси за осъществяване на

[5] Следва да се има предвид, че БГ е на едно от челните места по брой съдии. Правилното им разпределяне, което би се получило при този модел, ще открои ясно липсата на необходимост от още съдии или обратното. При истинско планиране занапред, при отчитане на освобождаващите се чрез пенсиониране места за няколко години напред, натовареността и др., и по-дългосрочен план системата ще разполага с необходимия брой съдии и ще се знае в кой момент да е пуснат конкурса за нов съдии и пълнене бройки, в кой момент – конкурси. Същевременно, при непредвидено освобождаване на място, независимо в РС, ОС или АС, кадрови проблем няма да има, защото съдията по ред, отговарящ на определени условия и избран от общото събрание на по-горния съд , да се премести в ОС, респ. АС, ще заеме мястото веднага, а на освободения щат в РС ще бъде изготвен допълнителен график за дежурство на всички съдии от ОС, докато бъде обявен конкурс за заемане на щата, ако има необходимост.

предварително планирани, дори дългосрочно и ясно определени във времето;

- Приближаване на трудовите възнаграждения между различните нива до ниво АС /справедливо възнаграждение/;
- Преодоляване на невъзможността за развитие на съдиите от по-ниските инстанции, поради липса на места в по-горните;
- Справедливо кариерно развитие;
- Еднаква натовареност на съдиите - в рамките на апелативния район и на национално ниво;
- Командироването на съдии ще е изключение и действително при временна нужда;
- Задържане на сравнително големия брой съдии без необходимост от постоянно назначаване на младши съдии или „външни бройки";
- Възможност за разумно преразпределение на човешки ресурси в рамките първо на апелативен район, след което в национален мащаб;
- Преодоляване на напрежението между инстанциите, породило се вследствие продължилата прекалено дълго кадрова криза и постоянното командироване на съдии;
- **Възможност за истинска специализация, включително в АС, респ. повишаване на качеството;**
- Редуциране на разходите в дългосрочен план и възможност за планирано увеличаване на възнагражденията на магистратите, респ. съдебните служители;
- Осигуряване на бързо и качествено оптимизацията.

правосъдие;

- При този модел отчитането на сложността на делата по СИНС[6] би имало смисъл за равномерно натоварване вътре в един съд и в рамките на апелативния район първо. При РС ще се очертае като съществен елемент за сравнение основно количественият показател. Почти всички дела там ще са сравнително елементарни с ясни времеви стандарти при разглеждането и решаването им, поради което количественият показател там ще е водещ. Изравняване между съдиите в РС следва да се случва основно по количество /вътрешно-по групи/;
- Редуциране броя на председателите на РС - само 28;
- Пълно осмисляне на ролята и функцията на съдебния администратор;
- **Пълен и безусловен достъп до правосъдие от всяко ТО до всеки съд в региона - РС, ОС, АС;**
- Спестяват се разходи, както на страните, имащи нужда от правосъдие, така и на съда, предоставящ защита на нарушените права;
- Електронното правосъдие ще бъде осъзната необходимост и за граждани, и за съд, а не задължение;
- Обемно, но не сложно законодателно изменение в законите, касаещи структурата и дейността на съдебната власт, вкл. процесуалните и др.;
- Без засягане на подсъдността на делата на държавни органи, което е възможно с несъществено законодателно изменение;

[6] Тази система няма особено значение за натовареността на съдилищата и сравнението помежду им, тъй като нито един съд не регулира постъплението, а то зависи от редица фактори, между които и икономическото развитие на региона, демографското развитие, дори грамотността на населението и преобладаващият образователен цензъ.

- Запазване на човешкия ресурс - нова организация и разпределение между съдилищата; Няма да се стигне до заплащане на обезщетения и освобождаване на съдебни служители;
- Освобождаване на сгради или части от тях в малките населени места, респ. понижаване на разходите за ТО. Възможно е на места да се вземат по-малки имоти за нуждите на ТО като се освободят ненужно големите такива, за които в момента се заплащат сериозни разходи;
- Без промяна на районите на действие на нотариусите, което е възможно с несъществено законодателно изменение;
- Предоставяне на възможност за запазване на дейността на ЧСИ, адвокати др., тъй като съдебната система запазва дейността си.

5. Финансов анализ и прогнозна оценка за влиянието на предложения модел 4 върху бюджета и ефикасността на съдебната система в дългосрочен план

Финансовият анализ и оценката на прогнозното влияние на модел 4 върху бюджета и ефикасността на съдебната система може да бъде изготвен след приключване на подготвителната фаза. До тогава може само да бъдат посочени потенциалните ефекти върху видовете разходи:

В изготвените в рамките на дейност 1.3. доклади е направен анализ на структурата на бюджета на съдилищата. От анализа е видно, че за 2018 г. 91,29% от разходите представляват плащания за работни заплати и възнаграждения, включително осигурителни вноски. Следователно най-голям ефект от прилагането на модел 4 върху бюджета би имало потенциалното намаление на числеността на персонала.

Прилагането на модел 4 в завършен вид би имало следният потенциален ефект върху видовете разходи от бюджета:

- ✓ **Разходи за възнаграждения на персонала** – оптимизацията би засегнала предимно щатната численост на съдебните служители и по-специално на общата администрация. Основна причина за това, е че административните дейности, предимно свързани с финансово-стопанските дейности ще бъдат на ниво РС, ОС и АС, но не и в териториалните отделения, т.е. дейности по планиране, изпълнение и отчитане на бюджет, обслужване на банкови сметки, поддръжка на материална база и др. ще бъдат съсредоточени в малко на брой РС, ОС и АС. По отношение на магистратите и служителите в специализирана администрация на ниво РС дали ще е налице оптимизация може да се определи

след като се изработи нормата за брой магистрати и служители. Предвижданото в модела увеличаване на броя на съдиите в ОС и АС води със себе си и по-високи заплати, което ще доведе до прекрояване на бюджета на съдебната власт.

Влиянието на този вид разходи върху бюджета ще бъде най-сериозно предвид факта, че 97,29% от разходите на районните съдилища представляват плащания за работни заплати и възнаграждения, включително осигурителни вноски.

- ✓ **Разходи за поддръжка и ползване на материално-техническа база /включително режийни разходи/ и сграден фонд**[7] – оценката на влиянието на този вид разходи върху бюджета са изцяло зависими от конкретната ситуация за всяка от отделните структури, които ще бъдат включени в реорганизация по модел 4: как ще бъде организирана работата в териториалното поделение и колко ще са необходимите помещения за магистрати и служители. Допълнително, значение има дали РС, които ще станат ТО заплащат наем или ползват сградата безвъзмездно; какво е състоянието на сградата и дали отговаря на заложените в законодателството норми; какви са разходите за поддръжка, режийните разходи и разходите за текущи ремонти.

Влиянието на този вид разходи предвид това, че по-голямата част от сградите на пилотните РС са предоставени за безвъзмездно ползване не е голямо. Оптимизация на бюджета в посока намаление може да се прогнозира по отношение на намаляване на ползваните помещения и оттам разходите за ремонт, поддръжка и режийни разходи.

- ✓ **Разходи за командировки и транспорт** – оптимизацията на РС по модел 4 следва да доведе до намаляване на разходи за командировки, поради това, че ще работят магистрати и служители основно от съответното населено място. По отношение на разходите за транспорт също се предвижда намаляване на разходите, поради това, че магистратите от ОС, които ще работят по график в РС ще се помещават в една и съща сграда.

- ✓ **Разходи за техника** – при прилагането на модел 4 следва да бъдат предвидени средства за оборудване на всички ТО с техника за видеоконферентни връзки.

В обобщение, резултатите от финансовия анализ и прогнозната оценка за влиянието на модел 4 върху бюджета и ефикасността на съдебната система в дългосрочен план показват, че спецификата на модела дава методическата рамка за потенциалния ефект от оптимизацията за всеки отделен случай върху идентифицираните в хода на анализа типове разходи и посоката на изменение на величината им.

---

[7] Чл. 388. (1) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2016 г.) Пленумът на Висшия съдебен съвет разпределя ползването на недвижимите имоти, предоставени на съдебната власт, между отделните нейни органи и може да възлага стопанисването им на административните им ръководители.
(2) (Доп. - ДВ, бр. 33 от 2009 г., изм. - ДВ, бр. 28 от 2016 г.) Средствата за строителство и основен ремонт на недвижимите имоти, както и средствата за задължения, произтичащи от собствеността на имотите - данъци, такси, наеми, застраховки и преоценки се осигуряват по бюджета на съдебната власт.

Global Advisers
audit & consulting

Изх. № 1496/29.06.2020 г.

ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ
Регистрационен индекс | Дата
ВСС - 1212 / 19 | 30-06-2020

ДО
Г-ЖА ГЕРГАНА МУТАФОВА
Ръководител проект
Висш съдебен съвет
Адрес: София 1000
ул. „Екзарх Йосиф" № 12

ОТНОСНО: Междинен доклад в изпълнение на Дейност 1.6 „Разработване на предложения за оптимизация на съдебната карта" по Договор № ВСС-1212/ 31.01.2019 г., сключен между Висшия съдебен съвет и „Глобал Адвайзърс" АД

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО МУТАФОВА,

Във връзка с изпълнението на Договор № ВСС-1212/ 31.01.2019 г. с предмет: „Предоставяне на консултантски услуги за оптимизиране на съдебната карта", приложено Ви изпращам междинен доклад в изпълнение на Дейност 1.6 „Разработване на предложения за оптимизация на съдебната карта".

Приложение: съгласно текста.

Todor Tenchev Todorov
Digitally signed by Todor Tenchev Todorov
Date: 2020.06.29 15:43:42 +03'00'

С УВАЖЕНИЕ,
ТОДОР ТОДОРОВ
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР
НА „ ГЛОБАЛ АДВАЙЗЪРС" АД

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

МЕЖДИНЕН ДОКЛАД

ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ДЕЙНОСТ 1.6. „РАЗРАБОТВАНЕ НА ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА ОПТИМИЗАЦИЯ НА СЪДЕБНАТА КАРТА“

Този документ е изготвен по Договор № ВСС-1212 от 31.01.2019 г. с предмет: „Предоставяне на консултантски услуги за оптимизиране на съдебната карта“, във връзка с изпълнението на ДБФП № BG05SFOP001-3.001-0001-C01 „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата“, финансиран по Оперативна програма „Добро управление“ 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящият Доклад е изготвен с цел отчитане изпълнението на Дейност 1.6. „Разработване на предложения за оптимизация на съдебната карта", съгласно Договор № ВСС-1212 от 31.01.2019 г. с предмет: „Предоставяне на консултантски услуги за оптимизиране на съдебната карта" между Висшия съдебен съвет - Възложител и „Глобал Адвайзърс" АД - Изпълнител.

Докладът съдържа резюмирана информация за извършената работа в хода на изпълнение на дейността, постигнатите цели, резултати и индикатори за изпълнението.

Пълната информация от реализацията на дейността е представена в два доклада - предложения с изготвени модели за оптимизация с обосновка за конкретни реорганизации и/или обединения отделно на районни съдилища (РС) и на районни прокуратури (РП) по места, вкл. възможността за създаване на т.нар. обединен съд или обединена прокуратура.

ОПИСАТЕЛНА ЧАСТ НА ИЗВЪРШЕНАТА РАБОТА ПО ДЕЙНОСТТА

Д1.6 „Разработване на предложения за оптимизация на съдебната карта" е извършена на база резултатите от предходните пет поддейности (Д1.1-Д1.5), а именно ефективното прилагане на аналитичните инструменти, изработени в Д1.3; прегледа по Д1.3 на отделните типове съдебни структури по йерархични нива за ефективност и ефикасност и анализа на взаимовръзките между отделните инстанции, изготвянето на предложения за реорганизация на конкретни районни съдилища и прокуратури в контекста на цялостна реформа на териториалните структури и в следствие прегледа на ефективността и ефикасността на отделните инстанции; подбраните по Д1.4 пилотни 10 РС и 10 РП; проучване на изготвените детайлни доклади за функционирането на съответните структури по Д1.5. Изводите и препоръките от анализите на пилотните реорганизирани и/или обединени структури са систематизирани и обобщени, с цел идентифициране на тези модели, които биха били най-удачни в контекста на цялостна реформа на териториалните структури.

Изпълнението на дейността премина през следните етапи:

1. Планиране

<u>При изготвянето на доклади – предложения за оптимизация на съдебни структури /районни съдилища и районни прокуратури/, Изпълнителят в етапа на планиране извърши следното:</u>

- Систематизиране на информацията от анализите на пилотните реорганизирани и/или обединени структури по дейност 1.5. „Изготвяне на детайлни доклади по места за реорганизация и/или обединяване на съдебни структури";

- Създаване на организация за събирането на информация за целите на изпълнението на Дейност 1.6.

2. *Изпълнение*

В анализа за доклади – предложения за оптимизация на съдебни структури /районни съдилища и районни прокуратури/, Изпълнителят в етапа на изпълнение извърши следното:

2.1. Идентифициране на възможните модели за оптимизация на база на извършения повторен преглед на резултатите от изпълнението на предходните дейности;

2.2. Обсъждане на идентифицираните модели с Възложителя;

2.3. Изготвяне и съгласуване с Възложителя на консултационен документ за изследване мнението на заинтересованите страни в съдебните райони на изследваните в рамките на Дейност 1.5. пилотни РС и РП по предложените модели за реорганизация;

2.4. Организиране и провеждане на проучването на мнението на заинтересованите страни по консултационните документи за РС и РП;

2.5. Анализ и оценка на моделите за оптимизация – в т.ч.:;

- Извършване на оценка на силните и слаби страни на идентифицираните модели за оптимизация;
- Идентифициране на необходимите ресурси (финансови, времеви и човешки) за всеки от моделите;
- Изготвяне на финансов анализ и прогнозна оценка за влиянието на предложения модел върху бюджета и ефикасността на съдебната система в дългосрочен план;
- Извършване на оценка на въздействието на предложените модели върху дейността на структурите на местно ниво.

2.6. Изготвяне на доклад – предложение за оптимизация на районните съдилища със следното съдържание:

- Цели на предлаганите модели за реорганизация и/или обединяване на районните съдилища
- Описание на Модел 1 за оптимизиране на районните съдилища – в т.ч.:
  - Описание на модела;
  - Правна рамка на модела;
  - Фази и дейности за реализиране на Модел 1. Финансови, времеви и човешки ресурси;
  - Анализ на силни и слаби страни на Модел 1;
  - Финансов анализ и прогнозна оценка на влиянието на Модел 1 върху бюджета и ефикасността на съдебната система в дългосрочен план;

- Анализ по критериите за „Натовареност", „Административна структура", „Ефективност" и „Ефикасност" „Ефикасност";
- Изводи и предложения за конкретни реорганизации по Модел 1.

- Описание на Модел 2 за оптимизиране на районните съдилища – в т.ч.:
  - Описание на модела;
  - Правна рамка на модела;
  - Фази и дейности за реализиране на Модел 2. Финансови, времеви и човешки ресурси;
  - Анализ на силни и слаби страни на Модел 2;
  - Финансов анализ и прогнозна оценка на влиянието на Модел 2 върху бюджета и ефикасността на съдебната система в дългосрочен план;
  - Анализ по критериите за „Натовареност", „Административна структура", „Ефективност" и „Ефикасност" „Ефикасност";
  - Изводи и предложения за конкретни реорганизации по Модел 2.
- Описание на Модел 3 за оптимизиране на районните съдилища – в т.ч.:
  - Описание на модела;
  - Правна рамка на модела;
  - Фази и дейности за реализиране на Модел 3. Финансови, времеви и човешки ресурси;
  - Анализ на силни и слаби страни на Модел 3;
  - Финансов анализ и прогнозна оценка на влиянието на Модел 3 върху бюджета и ефикасността на съдебната система в дългосрочен план;
  - Изводи и предложения за конкретни реорганизации по Модел 3.
- Оценка на въздействие на предложената промяна
  - Изводи и предложения за конкретна реорганизация на районните съдилища

2.7. Изготвяне на доклад – предложение за оптимизация на районните съдилища със следното съдържание:

- Цели и методологичен подход за оптимизиране на районните прокуратури
- Описание на Модел 1 за оптимизиране на районните прокуратури – в т.ч.:
  - Описание на унифицирания модел;
  - Етапи за реализиране на унифицирания модел;
  - Фази и дейности за реализиране на унифицирания модел. Финансови, времеви и човешки ресурси;
  - Силни и слаби страни на унифицирания модел;
  - Финансов анализ и прогнозна оценка за влиянието на унифицирания модел върху бюджета и ефикасността на прокуратурата в дългосрочен план;
  - Резултати от прилагането на унифицирания модел.

- Описание на Модел 2 за оптимизиране на районните прокуратури – в т.ч.:
  - Описание на диференцирания модел;
  - Критерии за определяне на районни прокуратури, подлежащи на оптимизиране по Модел 2;
  - Фази и дейности за реализиране на диференцирания модел. Финансови, времеви и човешки ресурси;
  - Силни и слаби страни на диференцирания модел;
  - Финансов анализ и прогнозна оценка на влиянието на Модел 2 върху бюджета и ефикасността на прокуратурата в дългосрочен план;
- Оценка на въздействие на предложените модели за оптимизация на районните прокуратури;
- Изводи и предложения за конкретна реорганизация на районните прокуратури.

3. Методология

Основните методи за набиране на информация, използвани за целите на изпълнение на Дейност 1.6. Разработване на предложения за оптимизация на съдебната карта са:

- ✓ кабинетното проучване;
- ✓ работните срещи (обсъждания) с представителите на Възложителя и работните групи;
- ✓ анкетно проучване сред заинтересованите страни в рамките на обсъждането на моделите за оптимизация чрез разработеният за целите консултационен документ, отделно за съдилищата и прокуратурите.

От друга страна, за целите на аналитичните дейности по изпълнението на Д.1.6. са използвани и следните **методи за анализ на събраната информация**:

- ✓ анализ на силните и слабите страни, възможностите и заплахите (SWOT) на предложените модели;
- ✓ анализ на ефективността и ефикасността на предлаганите модели, в т.ч. анализ на необходимите ресурси и финансов анализ;
- ✓ оценка на въздействието на предлаганата промяна.

4. Документиране на анализа

В рамките на този заключителен етап от дейността бяха изготвени самите доклади- предложения за преструктуриране, както следва:

1. Доклад - предложения за оптимизация на съдилища;
2. Доклад - предложения за оптимизация на прокуратури.

ПОСТИГНАТИ ЦЕЛИ ОТ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ДЕЙНОСТТА

Изготвените модели за оптимизация с обосновка за конкретни реорганизации и/или обединения на РС и РП по места ще бъдат предложени за публично

обсъждане (в рамките на следващата Д.1.7.) с цел избор на конкретен модел за оптимизация на съдебната карта на ниво районни съдилища и прокуратури и изготвяне на Пътна карта за реформа на териториалната структура на останалите съдилища.

Реализацията на Дейност 1.6. цели да бъде подпомогната реализацията на два от очакваните резултати в Пътната карта за изпълнението на Актуализираната стратегия за продължаване на реформата в съдебната система, касаещи Специфична цел 4: Въвеждане на инструменти за дългосрочно планиране, а именно:

- Избора на модел за оптимизиране на съдебната карта и пътна карта (план за действие) чрез реформа на броя и начина на работа на съдебните структури на районно, окръжно и апелативно ниво и
- Оптимизирането на разходите за административно управление на съдебните структури чрез приет модел за оптимизация на съдебната карта на ниво районни съдилища и прокуратури и планиране на промени на окръжно и апелативно ниво.

ПОСТИГНАТИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ДЕЙНОСТТА

В резултат от изпълнението на дейността бе постигнат основният резултат, свързан с нея, а именно изготвени предложения за оптимизация на районните съдилища районните прокуратури.

ПОСТИГНАТ ИНДИКАТОР ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ ПО ДЕЙНОСТТА

Изготвени доклади - предложения за оптимизация на районните съдилища и районните прокуратури.

Todor Tenchev Todorov
Digitally signed by Todor Tenchev Todorov
Date: 2020.06.29 15:42:41 +03'00'

С уважение,

Тодор Тодоров,
Изпълнителен директор на
„Глобал Адвайзърс" АД

Висш съдебен съвет

From: Gergana Indjebazowa <g.indjebazowa@globaladvisers.eu>
Sent: 29 юни 2020 г. 15:51
To: vss@vss.justice.bg; Silvia Tsanova
Subject: Междинен доклад - Дейност 1.6
Attachments: Междинен доклад_Дейност 1.6_29_06_2020_signed.pdf; Писмо ВСС_междинен_доклад_Дейност 1.6_29_06_2020_signed.pdf

ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕ
Регистрационен индекс: Дат
ВСС - 1212 /19

Здравейте,

Изпращам Ви Междинен доклад в изпълнение на Дейност 1.6 „Разработване на предложения за оптимизация на съдебната карта“ по Договор № ВСС-1212/ 31.01.2019 г., сключен между Висшия съдебен съвет и „Глобал Адвайзърс“ АД.
Очаквам входящ номер. Благодаря Ви предварително!

Успешен ден
Гергана Инджебазова

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
АПЕЛАТИВЕН СЪД – ВАРНА

П Р О Т О К О Л

Днес 28.10.2020 г. от 10.00 часа се проведе среща за запознаване и обсъждане на модел 4 за оптимизиране на съдебната карта с магистрати от съдилищата в Апелативен район – Варна.

На срещата присъстваха 19 съдии – административни ръководители и съдии от Апелативен район - Варна.

ВАНУХИ АРАКЕЛЯН ПРЕДСЕДАТЕЛ НА АПЕЛАТИВЕН СЪД –ВАРНА:

Бихме били много повече в една друга ситуация, но като адаптивни хора се съобразяваме с това, което живота ни поднася. По този повод трябва да благодарим на нашите символични домакини от Радио „Варна“, защото не знам къде бихме могли да се съберем, ако те не ни бяха предоставили тази зала. Искам да благодаря по специален начин на колегите съдии - Красимир Шекерджиев и Боряна Димитрова, за тяхното лично присъствие днес, защото предполагам всеки един от Вас ще се съгласи, че дигитализацията е прекрасно нещо, но никога не може да замени личния контакт. Искам да уверя нашите колеги, че независимо от това, че не сме много днес, имаме достатъчната представителност, защото всеки един от колегите, който присъства е взел мнението, становището и оторизация да изрази мнение от името на непредставения физически днес орган на съдебна власт. Имам молба, когато се изказвате да сте на микрофон, защото се води звукозапис и протокол, който е на основата на звукозаписа. Моля Ви, когато започвате да говорите да се представяте.

Колеги, изключително е важна днешната среща, защото тя в най-близка степен според мен се асоциира с понятието и с разбирането за съдебна реформа – съдебната карта. И думата на нашите гости. Само да кажа, че колегата Ерна Якова, която е пред нас и очакваме всеки момент да се присъедини колегата Галатея Ханджиева, която пътува вече към Варна са представители на нашия североизточен съдебен район в сериозното начинание наречено Съдебната карта на съдебната система в България.

Уважаеми колеги, не искам да Ви нарека гости, уважаеми скъпи колеги, имате думата!

БОРЯНА ДИМИТРОВА ВСС: Колеги, здравейте и от нас. Първо искам да Ви благодарим, че дойдохте в тази тежка обстановка и в последния ден, в който може да се съберем заедно. Аз лично винаги съм се чувствала добре сред Вас и в този регион, така, че надявам се и днес да прекараме добре заедно по тази важна тема. За нас наистина беше важно визуалният контакт и по-скоро да чуем какво мислите по въпроса за този Модел 4, който някои наскоха революционен, други земетресение щял да предизвика, а за нас е един път за нормално развитие на тази система. За да не губя повече време накратко ще се опитам да представя този модел, защото съм сигурна, че нито писанията бяха пълни, нито някой от Вас е имал време да слуша 5 часа съдийската колегия.

Този Модел 4 е базиран на вътрешно преструктуриране, въз основа частична промяна на родовата подсъдност. Може би преди това трябва да кажа и това, че като идея се зароди както в съдийската колегия, в някои членове на съдийската колегия, сила да го разработим ни даде и това, че когато минахме при предходното обсъждане

по региони този модел разбира се модификация, беше засегната темата за по-сериозна реформа. Спомням си, че с г-н Марипов проведохме сериозен разговор на тази тема и това някак си ни даде и сила да продължим. Моделът е базирам на частична промяна на родовата подсъдност. Моделът е съобразен с това, че по Конституция ние не можем да направим единен първоинстанционен съд и единен второинстанционен, закривайки районните съдилища, т.е. обединявайки районен и окръжен съд в един, просто защото Конституцията не го позволява. Уверявам Ви, че този модел е съобразен и с глава 6 от Конституцията, както и с чл. 6 от Европейската конвенция за правата на човека. Моля Ви да приемете, че всичко, което казвам като родова подсъдност, като изменение на родова подсъдност и много други неща в краткото представяне е условно, то е примерно. Това, с което ще започна, а именно каква би била родовата подсъдност на районния съд при този модел изобщо не е изчерпателна, а е примерна. По-късно ще стане въпрос и за възраженията по някои от делата, които се чуха. Предложението е на Районен съд като родово подсъдни да останат заповедните производства, всички дела по дежурство – граждански и наказателни, обезпечения без значение, че делата може да са подсъдни на окръжен съд сега, обезпечение на доказателства, делата по Семейния кодекс, дали всички е въпрос на експертна преценка, делата по Закона за домашното насилие, делата по регламенти, ако няма разбира се обвързваща подсъдност за окръжния съд, делата по чл.356 ГПК, защита и възстановяване на нарушено владение, охранителните производства, установяване на факти, обявяване на отсъствие или смърт, производство по открито наследство, наказателни дела от административен характер и други, ако критерия е бързина. В този вариант, каквато и родова подсъдност да се промени няма да се дават, а ще се отнемат като вид, сложност и брой дела от районните съдилища. Разбира се, че изключение по отношение на сложността винаги ще има и бързам да кажа, че едно обезпечително производство по бъдещ иск, включително по търговско дело едва ли е елементарно, за да бъде пренебрегвано.

По отношение на състава на Районния съд - предложението е той да бъде постоянен и непостоянен. В постоянният състав да влизат всички онези районни съдии от наличния състав на районния съд с най-малък стаж и всички външни назначения, които да започват само от това ниво. Като казвам най-малък стаж, това няма да е единствения критерий за оставане в Районен съд, съответно за повишаване в по-горното ниво. Непостоянният състав ще се състои от останалата част от необходимите съдии от окръжен съд, които ще дават дежурства в Районен съд по график. Какво имам предвид, може би някакъв пример да дам. Ако се сметне, че за съответната година натовареността следва да бъде 20 съдии, 10 от тях ще бъдат от постоянния състав на районния съд, 10 ще бъдат от повишените в окръжния съд окръжни съдии. Към 01.01. всяка година натовареността занапред е ясната като прогноза, направена въз основа на 5 годишната прогноза за натовареността на съответния районен съд и регион. Към 01.01. на съответната година този график с дежурствата на съдиите би могъл и би било добре да е готов за цялата година в кой момент, кой съдия колко дежурства ще дава. Повярвайте, че се падат по дни най-много по седмица или седмици за дежурства в районния съд. Какво се случва с останалата образно казано ½ от районния съд, тя може да е повече, може и да е по-малко. Останалата част от районните съдии ще бъдат преместени в окръжния съд, само, че това преместване няма да се случи напълно служебно, това преместване ще се случи по определени критерии - стаж, ранг, положителна атестация - една или две положителни атестации, и решение на съответните отделения на Окръжния съд, част от общото събрание на Окръжния съд. Тук вариантите са много, има предложения вече в тази насока, свързано с това, че например в Съвета по партньорство се обсъжда как да се променят конкурсите, защото добре знаете, че тези конкурси блокираха цялата система и цялата система е в кадрови колапс.

По отношение на определянето на съдиите пак да кажа, общият брой на необходимите съдии в Районния съд ще се определя ежегодно според броя на делата,

прогнозен въз основа на 5-годишния анализ. Това следва да се направи от съдийската колегия на ВСС в края на всяка предходна година за следващата. От необходимия брой съдии, половината, или повече, или по-малко ще са постоянния щат в районния съд, а останалата част, необходима за справяне с натовареността в съответния районен съд ще заседава по график, изготвен към 01.01. на съответната година за цялата календарна година. При необходимост, а необходимост ще има тогава, когато делата се увеличат или тогава когато делата спаднат, съставът може да бъде редуциран. Т.е., ако делата се увеличат във всеки един момент съдии от окръжния съд биха могли да помогнат със справяне с натовареността на районния съд. Ако натовареността на районния съд спадне съответно графика, който е изготвен до края на годината няма да бъде изпълнен в цялост. По същият начин, ако на окръжния съд натовареността се увеличи винаги би могъл да се използва ресурса на районните съдии, които са от постоянния състав. Защо казваме, че следва да има необходимост за промяна на състава. За да няма своеволно изпълнение на графика или претоварване на графика, може би е добре тази необходимост да бъде обвързана с някакъв обективен критерий като например броя на делата. Тъй като в районния съд се предвижда да останат сравнително по-леки от фактическа и правна страна дела и такива, които са, ще използвам грозната дума бързо ликвидни - по-бързо приключващи дела, броя на тези дела ще бъде определящ за натовареността на това първо ниво, поради което повишаването или понижаването на натовареността с 10 дела например, над или под, би бил ясен ориентир, обективен критерий за това дали ще се изпълни графика или ще има необходимост от повече или по-малко съдии.

Какво се случва с Окръжния съд? Окръжният съд ще разглежда всички първоинстанционни дела - граждански, наказателни, търговски, с изключение на подсъдните на районния съд. В окръжният съд няма да дават никакви дежурства, с изключение на мерките за неотклонение по първоинстанционните наказателни дела от общ характер по глава или член от НК. Както казах всичко е условно и предстои да бъде решавано не от ВСС, а от нас в бъдещи експертни групи. Окръжният съд ще разглежда като въззивна практика само онези дела, които идват от Районния съд, като се надяваме, че те всъщност не би следвало да са голям брой. Какво става със състава на окръжния съд? Всъщност в окръжния съд остава част от състава на окръжния съд и онези районни съдии, които ще отидат в окръжния съд. Съответно половината Окръжен съд ще отиде в Апелативен съд, тъй като Апелативния съд ще стане основна въззивна инстанция. Всички съдии в Окръжния съд ще получават еднакво възнаграждение за длъжност. Увеличеният щат на Окръжния съд считаме, че ще позволи истинска специализация по материя в по-големите съдилища, а в по-малките поне специализация по отделения. Това ще доведе и до равномерно натоварване, тъй като ще има достатъчен брой съдии и липсата от необходимост от командироване. Тогава и системата за измерване на натовареността в рамките на самия съд или в рамките на апелативния регион би имала истински смисъл. Необходимият брой съдии в окръжния съд също ще се определят ежегодно към края на текущата година за следващата. Ако се констатира увеличаване на щата на окръжния съд в рамките на апелативния район биха могли да бъдат предприети мерки, ако няма възможност да се преместят съдии от постоянния състав на районния съд в окръжния съд.

Какво се случва и какво се предлага по отношение на младшите съдии? Скандално предлагаме техния мандат да се намали - 6 месеца в НИП и 6 месеца в Окръжния съд. Ако в Районния съд останат да се гледат дела без особена правна сложност считаме, че мандата от 1 година е достатъчен. От една страна в НИП добре знаете, че те основно ги обучават за първоинстанционни съдии. От друга страна бидейки 6 месеца като член на въззивен състав в Окръжния съд, който ще гледа само тези ограничен брой дела, които ще се качват от Районния съд, би било достатъчна подготовка за това младшите съдии в сравнително кратък период да започнат да правораздават. Още повече добре знаете, че един съдия се гради във времето, а не в

НИП. Ако се приеме този вариант за реформа вероятно ще следва да се обяви и нулева или нулеви години за младши съдии или за външни назначения.

Какво се случва с Апелативния съд? Освен, че става въззивен съд за първоинстанционни дела на окръжен съд, вероятно на места би се стигнало и до увеличаване броя на апелативните съдилища. Единственият район, в който има три окръжни съда на един апелативен, това е бургаския, всички останали са с по 6. Дали ще има един апелативен или ще има два е въпрос на сметка наистина, колко ще бъде натоварен този апелативен съд. Естествено е, че възниква веднага въпроса къде ще сложим този апелативен съд и какво ще се случи. Ако си помислите това, което до момента разказах, на практика означава, че тъй като най-много съдии ще се преместят от районните съдилища в областните градове, съответно от окръжните съдилища в областните в апелативните, на практика има едно вътрешно разместване. Съдиите от малките районни съдилища, които ще дойдат в районния съд или в окръжния на практика са малко, а не защото малко съдии ще вземем от тях, а защото просто са малко като брой. А и има такива, които не желаят да се преместят от малките районни съдилища, нещо което ние насила няма да направим, поради което те дори биха могли да си останат на същите места, на които работят в момента, абсолютно условно казано. Мисълта ми е, че при едно вътрешно преструктуриране, което ще има смисъл за в бъдеще, а при Вас, изграждайки нова съдебна палата изцяло би могло да се съобрази подобен модел, нещата няма да са толкова сложни. Още повече, че ако се обособи, ако се организира Апелативен съд на три съдилища, той разбира се ще влезе в една от трите съдебни палати и този съд ще бъде по-малък отколкото, ако например Апелативен съд - Варна остане за всички. Това обаче е въпрос на говорене и пак казвам на точна сметка за в бъдеще. Но този начин и в апелативния съд броя на съдиите ще е достатъчен за създаване и поддържане на специализация, каквато възможност в момента е немислима във всички апелативни съдилища, да не кажем в почти всички, а това разбира се ще доведе и до повишаване на качеството, това е една от основните цели на съдебната система и на всеки един проект, който се разработва.

Какво се случва с районните съдилища в малките градове? Те са всъщност 85 на брой към момента. Може би прочетохте на много места, че едва ли не предлагаме те да станат хъбове за книжа, нищо подобно, това с допълнението, което предлагаме за районните съдилища. Това, което предлагаме е районните съдилища да станат или естествени териториални отделения на районните съдилища, или изнесени работни места, или да си останат районен съд, като третостепенен разпоредител с бюджет, въпрос е на решение как ще решим да остане и как ще го кръстим. Но идеята е делата, които постъпват в тези съдилища сега да продължат да си постъпват там и да се разглеждат там. Ще кажа след малко по отношение на разглеждането.

Защо казахме, че стават хъбове? Защото при въвеждането на ЕИСС, при въвеждане на електронно правосъдие, при въвеждане на видеоконферентни връзки, цялата тази модернизация, която тече и за съдебната система, няма да бъде проблем книжата и до районния съд в областния град, т.е. основният Районен съд и до Окръжния съд и до Апелативния съд да се подават чрез така наречените хъбове – териториални отделения, така ще ги наричам за яснота на районния съд. Те биха могли да бъдат и за изходяща точка, ако искат нещо да получат. След като всичко ще върви по електронен път не би следвало да има проблем. Но този начин ние ще осигурим на практика безусловен достъп до правосъдие. Разписали сме и как биха се подавали и изходирали книжата от Районния съд, чисто практически сме си го представили, но това е въпрос на детайл, който можем по-късно в разговора да обсъдим.

Но отношение на делата, които постъпват има няколко варианта, които следва да се решат. Дали да се разпределят между всички съдии в районните съдилища, дали да се разпределят между съдиите, които не работят в определен период или по график в териториалното отделение, дали да се разпределят на съдията или съдиите, които ще правораздават в териториалното отделение, пак казваме при запазване на местната

подсъдност на териториалното отделение. От тук насетне всичко е въпрос на организация. Ако обаче делата се разпределят между всички съдии в районния съд, който например ще е във Варна, разглеждането на делата би следвало да стана или по график, т.е. всички съдии да ходят да разглеждат дела, което не знам колко е целесъобразно и разумно, или да имаме дежурен съдия, който ще разглежда на място дела, или действително да се възползваме от модерните технологии. Защото за едно дежурство едва ли районните съдии държат да видят на живо например гражданката, която на 14 години ще сключва брак и цялата рода е с нея. Мисълта ми е такава, че дежурството също би могло да върви по електронен път, с видеоконференция, през малкото териториално отделение, делата биха могли също да се разглеждат по този начин, съдията да е във Варна, а страната да е в териториалното отделение. По същият начин може да се процедира и със свидетели, вещи лица, експерти и т.н. Т.е. вариантите са или в залата на териториалното отделение да се разглеждат делата, или чрез видеоконферентна връзка. По същият начин окръжен и апелативен съд биха могли да разглеждат делата по този модерен начин, защото ако подсъдността, основната се качи на Окръжен съд, тогава не можем да лишим гражданите от правосъдие, най-малкото това бихме могли да направим.

Какво се случва с администрацията? Администрацията в такива случаи би следвало да бъде единна за районен съд и териториалното отделение. Обща администрация би следвало да има само в районните съдилища и то по-ограничена и в Окръжния съд, респективно в Апелативния съд. Районният съд и Окръжният съд биха могли да имат общи служби, като например за сградния фонд, за финансите, за IT, пиари и т.н. Минимален брой специализирана администрация следва да остане в териториалното отделение, като нейния брой следва да се определи според функциите, които ще останат в териториалното отделение, в Районния съд, в Окръжния съд, в Апелативния съд. Мислими са и общи служби - съдебни секретари, съдебни деловодители на районен и окръжен съд. Териториалното отделение със сигурност няма да има самостоятелен бюджет. Най-после е време да се осмисли ролята на съдебния администратор и администрацията да се ръководи и разпределя от истински административен директор. Да, знам, че сте скептични, но идеята за съдебния администратор добре знаете, че тръгна от там, председателите да бъдат разтоварени от част от администрирането на съдилищата и в много от случаите мисля, че съдебните администратори биха се справила успешно.

Какво се случва по отношение на сградите? Ако ние преминем към териториално отделение, или всякакъв по-малък вид на Районен съд в малките населени места, ще стигнем и до редуциране на площи, връщане на части или на цели сгради, ще заплащаме по-ниски данъци и такси, съответно по-малко капиталови разходи и по-разумни капиталови разходи ще се извършват. При този модел отчитаме, че за апелативните съдилища, където броя рязко ще се промени, ще следва да се осигурят места не само за съдии, но и за служители. В районните съдилища сме отчели, че ще се преместят не голям брой съдии и служители от териториалните отделения. В Окръжният съд ще работят повече хора от досега, ще се изследват възможностите за изграждане на помещения и други нови или подходящи сгради, но ако се приеме този модел това е инвестиция в бъдещето, която ще има възвръщаемост.

Какво всъщност постигаме при териториалните отделения? Постигаме и при този начин по-модерен съдебен процес, използване на всички описи технологии и информационни системи, за които ние не мечтаем, а вече ги въвеждаме в съдебната система, и за голяма част, от които има изготвени законопроекти, които са на ход фаза приемане. Та какво постигаме в тази ситуация? Постигаме пълен и безусловен достъп до правосъдие, постигаме движение на документите между страните, между съда и между съдилищата по сигурен вътрешен електронен път, осигуряващ бързина, постигаме електронни документи и електронно правосъдие, съвременен начин на провеждане на съдебните заседания, без загуба на време и ресурси, постигаме и

спестяване на финансови ресурси и за страните и за съда. Не само, че в този случай съдебната система няма да си тръгне от нито едно място, а се предоставя възможност за запазване на досегашната дейност, чрез използване на новите технологии и в допълнение отдалечен, лесен и удобен достъп. Осигуряваме и възможност на всеки български гражданин да участва в съдебното производство без напускане мястото където живее и без допълнителни разходи. Като всеки един модел, този ще доколкото сме се сетили, се опитахме да изведем силни и слаби страни на настоящият модел.

Ще започна от слабите страни, защото те за нас са по-малко. Като слаби страни сме отчели, че вероятно районните съдии ще недоволстват за това, че определен период от време ще се занимават със сравнително по-леки от правна страна дела. Вероятно окръжните съдии ще недоволстват за това, че ще работят по няколко дни или седмица в Районния съд. Вероятно ще има разходи за вътрешна реорганизация, включително изграждане на нови помещения - зали и деловодства и подобрение на съдебните сгради, където е необходимо. Вероятно ще има необходимост от по-висок бюджет, предвид преместването на съдии от районен в окръжен, от окръжен в апелативен и т.н., но в дългосрочен план.

Колеги, нашият бюджет е над 900 000 000 лв. годишно. Това, което предложихме и изчислихме със съдийската колегия бяха приблизителни стойности. Въз основа на това, което Ви казваме като промяна на родовата подсъдност извадихме делата от районен и окръжен, съответно ги преместихме в таблиците, които ползваме за статистиката, получихме някакъв брой дела и въз основа на тях сметнахме необходимостта от съдии за всяко едно ниво и норма за натовареност, която определихме като оптимална. Т.е. нашата цел е не сега съдиите от съответните нива да станат по-натоварени отколкото са, напротив, нашата цел е да станем по-малко натоварени и да имаме повече време за истинското правосъдие, поради което заложихме 11 дела за Окръжния съд, с идеята да станат и по-малко и 8 дела за Апелативния съд, с идеята да станат и по-малко и 40 дела за Районния съд, за което районните съдии дори ни казаха, че при тези 40 дела няма да са много като бройка. При тези заложени стойности се оказа, че около 10 100 000 лв. ще струва реформата на човешкия ресурс в системата, което далеч не е много. Но и 10 , и 20 , и 30 да стига, ако тръгнем по пътя на този модел ние има какво да защитим, защото ние срещу всичко това предлагаме някаква реформа, която във времето ще даде своя резултат. Най-важното от всичко и сме го отчели в силните страни, знаете, че ние сме на едно от челните места по брой съдии на глава от населението. И в последният доклад на Европейската комисия ни се каза, че „Имате достатъчно много на брой съдии, но просто вътрешното Ви разпределение е неправилно". И като погледнете съдебната карта действително се оказва така. Предлагайки този модел ние считаме, че като силна страна ще бъде решаване на всички кадрови въпроси и то с възможност за реакция във всеки един момент, в ситуация на свръх натовареност или при спадане на натовареността в един орган на съдебна власт или в различните нива в един апелативен регион. Ще имаме пълна мобилност във всяка ситуация и на съдии и на служители. Ще отпадне постоянната необходимост от конкурси. Ще има възможност за предварително планиране, дори дългосрочно и ясно разписани във времето. Ще има приближаване на трудовите възнаграждения между различните нива до ниво апелативно и ще има малко по-справедливо разпределяне на възнаграждението, ще се преодолее невъзможността за професионално развитие на съдиите от по-ниските инстанции поради липса на места в по-горните, че има по-справедливо кариерно развитие на съдиите, ще има еднаква натовареност на съдиите, което е една от целите на този проект. Ще има задържане на броя на съдиите, това което Ви казах преди малко, като няма да се назначават постоянно младши съдии или външни бройки. Ще има възможност за истинска специализация, включително в Апелативен съд и е много важно да подчертаем, че ще достигнем или поне ще вървим уверено към целеното повишаване на качество на правосъдие в България. Ще имаме редуциране на разходите и възможност за планирано

увеличаване на възнаграждението на магистратите, респективно на съдебните служители занапред. Ще има преодоляване на напрежението между инстанциите, породило се вследствие на продължилата прекалено дълго кадрова криза и постоянно командироване на съдии. Ще има 28 председатели само на районните съдилища, ще се осмисли ролята на съдебния администратор, ще се повиши качеството на административно обслужване, ще имаме пълен и безусловен достъп, спестяване на разходи, електронно правосъдие. Няма да има промяна на районите на действие на нотариусите, няма да има засягане подсъдността на делата на държавните органи, ще освободим сгради или части от сгради. И не на последно място ще се облекчи и дейността на ВСС по кадровите въпроси, защото той ще се занимава само с въпросите, които биха променили планираната и предварително обявена кадрова визия на органа за съответната година, ще се намесва само по спорни въпроси и такива, които ще налагат промяна на планирането от съдилищата по графици и командировки.

Аз ще спра до тук с картината, която описах. Предполагам, че стана ясно като модел какво се предлага, предполагам, че стана ясно, че целим равномерна натовареност, излизане от кадровата криза, в която сме, повишаване на качеството, достъпа до правосъдие и една идея повече доверие в нас и качество от наша страна.

Ние сме тук, за да представим, да чуем въпроси, становища, критика и всичко, по което мислите за това което чухте или сте чели и с предизвикало въпроси. Не се притеснявайте по нито една тема, по нито един въпрос да ни питате, ние дължим отговори на колегите ни във ВСС. Миналият път не случайно обещахме, че който и вариант да се разработи, но преди приемане на решението кой модел ще бъде, ще минем отново и ще го споделим с Вас и се надяваме на откровени становища.

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ ВСС: Аз Ви предлагам да задавате въпроси, защото със сигурност имате въпроси. Ако знаем въпросите ще се опитаме да отговорим максимално точно, за се опитате да си представите това, което Боряна Димитрова преди малко представи.

ВАНУХИ АРАКЕЛЯН ПРЕДСЕДАТЕЛ НА АПЕЛАТИВЕН СЪД–ВАРНА:

На мен за Апелативния съд ми стана горе-долу ясно. Искам да питам за районните съдии. Има един постоянен състав на Районния съд „Х", така ли и един състав, който се определя като непостоянен, вероятно от председателя на Окръжния съд?

БОРЯНА ДИМИТРОВА ВСС: От ВСС по предложение на председателя.

ВАНУХИ АРАКЕЛЯН ПРЕДСЕДАТЕЛ НА АПЕЛАТИВЕН СЪД–ВАРНА:

Разбрах. Този списък представлява своеобразно дежурство, опитвам се да си го представя прагматично, представлява своеобразен списък на дежурни съдии по периоди, така ли да го наречем?

БОРЯНА ДИМИТРОВА ВСС: Ами да, той може да е по периоди, може да е по дни, може 5 човека тази година да дават дежурства в Районния съд, останалите 155 няма да дават дежурства, всъщност както и да го смятаме не се пада дежурство на всички съдии от окръжния съд.

ВАНУХИ АРАКЕЛЯН ПРЕДСЕДАТЕЛ НА АПЕЛАТИВЕН СЪД–ВАРНА:

Т.е. може да се реши този непостоянен състав да бъде от едни и същи съдии примерно, които да дават дежурство по 1 месец или по 2 месеца хипотетично, вместо да са 10, т.е. всичко това е въпрос на преценка на съответния орган на съдебна власт. Да кажем ще бъде в рамките на неговата визия за целесъобразност, кадрови подход и необходимост.

БОРЯНА ДИМИТРОВА ВСС: Ние го предлагаме така, но всъщност можи би когато започнем да разписваме детайлите все пак да достигнем до някакви общи параметри и правила, за да няма злоупотреби. Както ни попитаха и вчера - вътрешното разпределение на специализацията Вие ли ще го определяте. Няма как ВСС да определи нещо подобно, но има как да се заложат някакви параметри. Например, тъй като голяма част от районните съдии ще се качат в окръжния съд, това е характерно за по-големите градове, на места окръжни съдии имат притеснения, че един районен съдия не би искал да гледа дашьчно дело, да не бъркам нещо, не съм наказателен съдия, тежко накачателно дело, дали казват не е добре в специализацията да има някакво ограничаване. Честно казано приемаме го като идея, но не можем да дадем отговор в момента, защото това наистина е въпрос на обсъждане с Вас. Идеята е да се даде свобода на съдилищата да преценят по какъв най-добър начин ще го направят този график, който е удобен за тях, но все пак да има някакви гаранции, че всички са равни, няма едни и същи да бъдат робите в районния съд, защото в един момент да си говорим направо ще почнат по този начин да го възприемат. Идеята обаче на този модел е бързо в районния съд да остават по-малко като време и същинското правосъдие започвайки от окръжен съд да се осъществява от максимален брой съдии. Друг е въпросът какво в личен план представлява това като кариерно израстване на съдиите, че е доста по-добро, отколкото в момента състоянието, както и да се променят конкурсите в момента, ще се запълнят наличните щатове и точка по въпроса. Знаете, че в провинциалните региони при нас движението на кадри е изключително сложно.

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ ВСС: Мога да добавя някои неща. В момента има 1004 районни съдии, последния път като погледнах статистиката бяха толкова. Ако приемем този модел и преценим, че трябва да определим норма на натоварване на Районен съд, ние сме го смятали с норма на натоварване 40. 40 е горе-долу натоварването и към момента в Районен съд – плюс, минус няколко дела. Истината е, че ние, ако махнем исковите производства, ако махнем ОХ-тата, то тогава на мен ми се струва, че норма на натоварване 40, които ще бъдат мерки. АХ-та, почвам от тях, защото съм наказателен съдия, поне бях, след това заповедни производства, повечето закрити, обезпечения и т.н., ако приемем, че остават 40, тогава ние ще кажем, че в тази държава имаме нужда не от 1004 съдии, които са районни, а от 600 районни съдии. На мен, когато си говорих с районните съдии поне в София ми казаха, че за тях 40 заповедни е работа за два дена в седмицата, така, че смятам, че трябва да е по-голяма. Ако вдигнем нормата по-високо, тогава ще ни сладне още повече необходимостта от броя районни съдиите, могат да бъдат 500, могат да речем в определени случаи дори да са по-малко. Тогава, когато ние направим един малък брой, защото това е много по-малък брой районни съдии, тогава ние ще им гарантираме възможността максимално бързо те да се издигнат в по-горен съд. Ще обясня защо. В момента ние знаем колко места се освобождават в системата годишно. Когато погледнахме за 5 години назад ние видяхме в системата се освобождават места по четири начина - поради пенсиониране, поради напускане, за съжаление поради смърт на колеги и поради дисциплинарно уволнение. Средно в системата се освобождават между 30-35 и 50-55 места годишно. Ако си представим един по-малък на брой районен съд, то тогава ние знаем, че всяко едно място, което се освобождава в системата, без значение в окръжен, апелативен или върховен съд на практика ще бъде запълнено от някои от членовете на районния съд. По този начин ние осигуряваме естествено развитие за сравнително кратък период. Примерно в рамките на 4, 5, 6 или 7 години в зависимост какъв брой дела оставим в районен съд ние ще гарантираме възможност районния съдия да стане окръжен съдия, респективно окръжния съдия да стане апелативен съдия и т.н. и т.н. Но необходимостта да се издигне районния съдия не ни е цел, ние не правим това, за да направим максимален брой районни съдии-окръжни и максимален брой окръжни съдии-

апелативни. На нас това ни е бонус образно казано, но не е цел. Когато ние мислихме за реформата в съдебната карта ние тръгнахме от следните виждания. Ние искаме да изравним натоварването, защото това ни е най-големия проблем и искаме да постигнем специализация, защото ние вярваме, че специализацията ще направи по-качествено и по-бързо правосъдие. Модел 1, който представихме миналия път с териториалните отделения ни дава възможност да постигнем тези цели чрез образно казано миграция на магистрати по хоризонтала. Модел 4, който предвижда да имаме малък брой районни съдии и възможност, предвидена по закон окръжни съдии да помагат на районните съдии, когато има такава необходимост, ако има такава необходимост, то ни дава възможност така пречената миграцията да бъде не само по хоризонтала, но и по вертикала. Това ще ни даде възможност и за специализация и за изравняване на натоварването. От тази гледна точка как си го представяме ние съда. Нека не взимаме съд от този регион. Но примерно, ако вземем един средно голям районен съд, който сега е от 7 съдии, ние когато направим норма за натоварване, дали ще я направим по дела, дали ще я направим по СИНС, или както искате, то няма никакво значие, ние казваме в този съд примерно трябва да има 6 души районни съдии и преценяваме 4 от тях трябва да бъдат постоянни и 2-ма непостоянни. В зависимост от натоварването тези две места ще бъдат попълнени от съдиите от окръжен съд, така както те преценят, ако има необходимост от това. Това ни дава възможност, тогава когато имаме кризисна ситуация някъде, например в Царево, което наложи Царево от 2-ма да стане на 5 души съдии, а след това да вземе същите тези щатове, този въпрос да бъде решен бързо и оперативно, защото можете да ползвате ресурса на съдебния регион, скалайки от горе долу да помагат или обратно. Така си го представяме ние.

Кое е проблема, това което районните съдии дефинират като проблем. Те казват – „Ако ни вземете класическите искови производства, ако ни вземете ОХ-та, то тогава има опасност от деквалифициране“. Ние го отчитаме като слаба страна на модела, но разберете идеята е да осигурим максимално, прозрачно и бързо развитие. Колкото по-малко дела има в районен съд, толкова по-малко районни съдии ще имаме, толкова по-малко те ще бъдат районни съдии. Ние смятаме, че районните съдии, от там трябва да се започва, външните назначения трябва да бъдат там, младшите съдии трябва да бъдат там и ние им даваме едно обозримо бъдеще. В рамките на 4 или 5 години от момента, в който са станали съдии, или 6 или 7 години, въпрос на смятане, ние ще им кажем, че „Ако имате желание, то за Вас ще има място вече в Окръжен съд“. Как ще го постигнем? Ще го постигнем като регулираме достъпа до системата. Всяка година ние вкарваме нови и нови съдии в системата, защото ние разглеждаме системата не като едно цяло, а като отделни самостоятелни съда, отделни самостоятелни клетки. Казвам Ви го най-откровено - в Мадан има съд, в Мадан няма съдия от много време. В Мадан никой не иска да отиде съдия. Ако ние искаме да има съд в Мадан, ние ще трябва и да намерим съдия в Мадан. Обявяваме конкурс за преместване, с молба на някой от вече станалите съдии да отиде в Мадан да правораздава. Вече станалите съдии ни казват „Не, ние в Мадан няма да отидем“. Ние нямаме друг избор, освен да обявим така наречения външен конкурс, на който винаги има кандидати. Някой отива в Мадан, правораздава в Мадан, стои 3 години в Мадан и на третата година казва – „Аз приключих с Мадан, искам на друго място“, примерно в Смолян. След което ние след 3 години като кадрови орган сме в същата ситуация „Иска ли някой в Мадан“, пе, външен конкурс. На практика системата гледана от горе изглежда така. Ние сме достатъчно съдии, но неправилно разпределени като работа. Ние имаме съдилища над 60 броя с под пет човека, които са районни съдилища, съд с под 5 човека няма специализация. Недопустимо е да има апелативен съд, в който да не могат да организират търговско отделение, а ние имаме такъв съд. Ето защо ние с Боряна предлагаме нещо, което изглежда много странно, но то на практика казва така „Ние имаме ресурс, просто трябва да го разпределим правилно“. Как ще стане? Ако се възприеме Модел 4 тогава ние можем да знаем колко съдии ни трябват. Тогава, когато ги имаме ние просто няма

да назначаваме нови. Няма да приемаме всяка година 30 младши съдии и после да се чудим къде да ги сложим. Защото младшият съдия в Ловеч не може да отиде в Ловеч, защото място в Ловеч няма. На практика системата е напълно запушена. Аз мога да говоря с часове защо е запушена. Мога да ви кажа, имаме 13 конкурса, всичките са висящи. Вчера гласувахме по чл.193 ЗСВ за един малък конкурс, който е за ВКС, наказателна колегия, който скъпи колеги е обявен 2017 г. Конкурса за Окръжен съд ви казвам най-откровено няма да бъде решен от този ВСС. Защо, мога да ви обясня защо, но това е факт. Ние сме кадрово блокирани. На практика в страната има не десетки, има стотици командировани. Имаме само няколко десетки районни съдии, които са командировани в административни съдилища. В Градски съд само има няколко десетки съдии командировани от Районен съд. Това не може да продължава, няма как да го решим по друг начин. Не може непрестанно да назначаваме хора, същевременно да имаме съдилища, в които натоварването да е 10 дела, в други съдилища, в които натоварването да е 60 дела и трети съдилища като в Нова Загора, където натоварването е 80 дела, защото трябва да бъдат петима, а те са двама, защото никой не иска да отиде. Трябва по някакъв начин да направим нещо така, щото да използваме потенциала, да го разпределим правилно и най-важното, да дадем възможност на магистратите да имат пътна карта, да знаят какво следва от тук насетне.

Въпросите, които не сте ми задали, но до сега съм ги чувал, може би трябва да кажа отговора. Това, което каза Боряна Димитрова го споделям изцяло. Какво ще стана, ако приемем, че Модел 4 започна да се въвежда, как ще изберем кои районни съдии ще станат окръжни съдии, въпрос, който е важен. На първо място - ще определим изискване за стаж, нещо което и в момента съществува. На следващо място - ще имаме изискване разбира се за атестация, с ясното съзнание, че всички съдии в държавата са отличници. Третото нещо, което за мен е важно е желанието. Никой няма да стане окръжен съдия, ако не иска да стане окръжен съдия. Защото ставането, отиването в по-горен окръжен съд може да е свързано с промяна на мястото където живеете, с промяна на социален статус, деца, училища, детски градини и т.н. Следващото нещо, което ни се струва разумно може би съда, в който се отива, бил той Окръжен съд - Добрич, Окръжен съд - Варна, Окръжен съд – Търговище, може би трябва да бъдат попитани и съдиите там в съответното отделение за мястото, което ще бъде заето, защото смятам, че така е правилно, защото, като че ли тези съдии имат ясен поглед върху работата на районните съдии. Не казвам, че това ще бъде определящо, но ми се струва, че трябва да бъде взето становището на съдиите. Изглежда малко странно, но това аз съм го правил. Във ВКС, когато се командироваха хора, съответното отделение даваше становище. То беше неофициално, но примерно зам.председателят сядаше и питаше „командироваме този и този" и ние гласувахме и казваме „този". Имаше чисто изказване на мнение, смятам, че можем да го разширим. На много от въпросите ние не можем да отговорим, защото ние се опитваме да представим в ясната целия модел. Ние не знаем все още как ще бъдат в детайли, но това е въпрос, който подлежи на разработване.

Следващите въпроси, съжалявам, просто отговарям на въпроси, които са ни били поставяни, защото вече ни е за трети път, дали няма да имаме запушване на ниво окръжен съд, когато вдигнем една голяма част от колегите и те отидат в окръжен съд, дали там те няма да останат за дълго. Според мене не, защото всяка година системата се обновява с между 30 и 50 човека. И работа на кадровия орган е да прецени дали имаме нужда да ги вкараме тези хора или просто вместо 30 младши съдии ще вземем 10 младши съдии, това ще ни позволи естествено движение в самата система. Има и недостатъци, да, може би има районен съдия, който просто не иска да напусне районния съд, ще загуби исковите си дела, ако приемем, че там няма искови дела. Хубаво, това е недостатък, но истината е, че при сегашното положение ние държим 1004 районни съдии, които практически седят там не 10 години, вече има хора с по 20 години стаж в районен съд. Всяко поколение, аз съм съдия от началото на 1996 г., всяко поколение е имало своя шанс. Моето поколение имаше шанс благодарение, на който

придвижването ни беше бързо. И ще Ви кажа кой беше нашият шанс – апелативните съдилища. Създаването на апелативните съдилища бутна огромна част от Окръжния съд в Апелативния съд и огромна част от Районния съд в Окръжния съд. Аз съм софиянец, правораздавал съм във всички софийски съдилища. Средно хората от моето поколение стояха в районен съд между 4 и 7 години, в зависимост от специализацията. Наказателните съдии се издигаха по-бързо, просто защото тогава имаше голяма нужда от наказателни съдии, сега обратното. Сега наказателните съдии нямат никакъв шанс. Следващото поколение, ако приемем така колкото и да е условно, имаха своя шанс и това бяха административните съдилища. Създаването на административните съдилища обаче не можа да се превърне, в това което за нас беше апелативните съдилища. Защо? Защото тогава ВСС реши, че ще попълни състава на административните съдилища с конкурс. Съдиите, които работеха административно право казаха – „Не, ние на конкурс няма да отидем" и не отидоха. За добро или за лошо тогава административните съдилища се попълниха с външни за системата хора. Ето защо ние с Боряна няма да предложим районните съдии да отидат на конкурс, за да запълнят тези няколко стотин според мен места, които ще се отворят в Окръжния съд, респективно окръжните съдиите, за да попълнят тези няколко десетки места, които се отварят в Апелативен съд. Образно казано кое още ще може да се промени в негативен план в работата на апелативните съдии. Въпреки, че техния брой ще се увеличи, когато те гледат всички въззивни производства, то тогава естествено да се увеличи в известен смисъл работата. Гледайки натоварването на Апелативен съд, то дори да се вдигне с 10, 15 или 20 %, то не би било непосилно поне според мен.

МАРИН МАРИНОВ – ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ОКРЪЖЕН СЪД – ВАРНА:

Благодаря за огромната свършена работа, защото предполагам какво Ви е коствало да го разработите този модел, така, че аз съм респектиран.

Първо тръгвам от леките промени, обмисля ли се вариант да се престане с използването на понятието Окръжен съд, окръзи няма от 30 години, имаме области. Второ, понеже се говори за кариерно развитие и това е нещото, което кара хората да се мотивират да работят или не, поне една част от хората, които работят в съда за тях е важно да получат съответното кариерно развитие, което те смятат за признание. Обмисля ли се вариант, с оглед натовареността, както виждам ще се получи, областния първоинстанционен съд става категорично основен съд, той ще гледа и въззивни дела на районните съдилища, малък на брой, но бързо ликвидните производства, вариантът да се изравнят възнагражденията между окръжните съдилища и апелативните, сегашните. Защото, натоварването ще е горе-долу еднакво, така ще се даде възможност на един съдия, който е работил примерно 10 години в Апелативен съд и казва „Омръзна ми да гледам въззивни дела, искам да гледам едно дело, да почне от папка", има такива колеги и те да могат без никакъв финансов дефицит за себе си да се преместят в съответния областен съд. Това ще се налага много пъти и по чисто битови съображения. Така няма да загубяме възможността и хора от един областен град, примерно ще говоря за варненския апелативен район –Добрич, Търговище, Силистра, Разград, да поработят някоя и друга година в Апелативен съд, има такива ситуации, сега ги командирова председателя и след това да кажат „Искам да се върна в града, където съм работил и съм живял и ще гледам първоинстанционни дела". Така те ще могат да си менажират кариерата колегите, без това да води до финансови дефицити. Разликите в момента, някои хора за тях парите са важно нещо и 100 и 200 лв.

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ ВСС: Разликата сега е близо 700 лв. между окръжен и апелативен съдия. Аз съм бил 20 и няколко години съдия, надявам се да добавя още някоя към тази година и заплатата винаги ме е интересувала, повярвайте ми.

МАРИН МАРИНОВ –ПРЕДСЕДАТЕЛ ОКРЪЖЕН СЪД – ВАРНА. Т.е. заплатата да бъде на база стаж, без значение къде, защото по този начин ще се осигури, ще се гарантира възможност и за обезпечаване кадрово на малките съдилища, на най-ниско ниво. Има много колеги, които казват „Бих гледал по-леки дела, повече на брой, но по-леки, не искам да гледам тежки дела и тези хора биха гледали дела и в по-малките населени места, т.е. не говоря само за ниво районен и окръжен съд. Смятам, че между областните и първоинстанционни и второинстанционни не би трябвало да има разлика във базисните възнаграждения. Докато за районните съдилища както ги мислите, там естествено, те са стартер, от там се започва и възнагражденията би следвало да бъдат съобразени с интензитета и със сложността на делата, които гледат.

БОРЯНА ДИМИТРОВА ВСС: В нашата презентацията бяхме кръстихме съда „единен първоинстанционен съд", и после нещо като „единен второинстанционен", опитахме се да играем с думите и „основен съд" го кръстихме, обаче чл.119, ал.1 от Конституцията казва, че в България има районен, окръжен, апелативен, върховен, поради което се върнахме на традиционните окръжни съдилища.

По отношение на изравняване на възнагражденията, ако забележахте казахме, че така ще се стигне до по-справедливо възнаграждение, до възможност за промяна на бюджета и до повишаване на възнагражденията в бъдеще. Ние от името на нашата съдийска колегия не можем да говорим по този въпрос, но можем в този модел да разработим и такъв вариант, който дори и да не мине на първо четене, ако има воля би могъл да се обсъди и да се случи. Просто не сме влезли съвсем в детайлите, защото искахме глобалния поглед над Модел 4 да се осъществи, но го записахме и ще го разработим като вариант, има резон да го разработим.

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ ВСС: Няма какво да се лъжем, в България нямаме традиция каквато ни казаха, че има в Италия. За Италия ни казаха, че там възнагражденията са равни във всички степени в съдилища. Аз съм взимал заплата на районен, градски, апелативен и върховен съдия. И горе-долу имам някакъв поглед върху мисленето на колегите, а и върху мисленето в сегашния състав на съдийската колегия и на пленума като цяло. Нямате опция да се изравните заплатата на окръжния и апелативния съдия като намалите заплатата на апелативен съдия, това е абсурд. Което значи, че всички трябва да се равняват по по-високата. Имате опция да вдигнете заплатата на районния съдия до нивото на окръжния, респективно на окръжния до нивото на апелативния. Понеже аз и Боряна се опитахме в началото, и не само ние, бяхме 11 човека, се опитахме да снижим ножицата между отделните нива съдилища, дори подписахме един документ, с което искахме увеличението да не бъде по равно на всички, ако се не лъжа, а да бъде процентно, за да се снижи ножицата. Да, единственото, което постигнахме е една част от ресурса да го насочим към увеличаване на класа, вие знаете, че той се увеличи. Не мисля, че такава идея, дори и да бъде разработена, би могла да бъде възприета от този състав на съдийската колегия, въпреки, че не сме го правили. Но все пак докато ни изслушваха, това което чухме, основните въпроси бяха свързани с това колко струва реформата. Това, което Боряна каза 10 000 000 лв. на практика е разликата в заплащането на тези районни съдии, които ще станат окръжни съдии, ако те са да речем 400 човека. Тя не е точна сметка, защото трябва да махнем класа, трябва да махнем възнагражденията на председателите, които са по-големи отколкото на редовите съдии, долу-горе 10 000 000 лв. Ако прибавим към тези 10 000 000 лв. изравняване на възнагражденията на бъдещите съдии от основен първоинстанционен съд, с тези в апелативните съдилища, то тогава числото ще бъде твърде по-голямо и не мисля, че ще получим подкрепа. Пак казвам, ние нямаме традиция каквато имат италианците в този смисъл, няма мислене. Моите колеги от ВКС се обиждат тогава, когато се предложи тяхната заплата да бъде вдигната с по-малък процент, отколкото заплатата на районен съдия и не възприемат аргументи свързани с

брой дела, натовареност и т.н. Казвам Ви го като човек, който е водил тези разговори. Те казват „Ние като бихме районни съдии ние сме ги гледали", така е било. Можем да го разработим, но личното ми мнение е не съм оптимист, че ще намерим подкрепа.

БОРЯНА ДИМИТРОВА ВСС: Но всъщност идеята на колегата е много добра, защото тя осигурява мобилност между другото, абсолютна мобилност между окръжен и апелативен.

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ ВСС: На ниво окръжен съд нямаме проблем с намирането на хора. Имаме 270 кандидата за обявените места, като има един куп колеги, които кандидатстват където и да е било. Има колега от Петрич, която кандидатства за всички апелативни съдилища, без значение дали наказателна, гражданска или търговска колегия. Така, че ние на ниво Окръжен съд проблеми нямаме, проблемите са на ниво Районен съд.

БОРЯНА ДИМИТРОВА ВСС: Може би трябва да кажем и за Модел 5, за който разбрахме, че има кандидати нищо да не се променя. Също така установихме, че, не е хубаво да го кажа, обаче ще Ви го споделя, защото 20 и коя година не знам съм в тази система и не мога да го приема. Съдилищата, които са супер ниско натоварени, без значение дали са районно или окръжно ниво, са абсолютно неангажирани с това какво ще се случи в тази система и какво се случва. Може би мина времето на скъпо платената безработица и наистина е време всички да се ангажират. Защото за ВСС няма да е от особена сложност всички под чертата с дела 4 цяло и нещо да вземат еднакви възнаграждения с тези, които гледат по 60-70 дела на месец да затворим тези съдилища, въпреки всичко. Стремежът е с този ресурс, с всички тези съображения, които казахме да бъде разпределен правилно, равномерно, справедливо и в същото време правосъдието да си изпълнява функцията.

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ ВСС: Модел 4 е модел, който не може да стане утре, в други ден, или догодина. Модел 4 никой не се знае дали ще го възприеме съдийската колегия. Ако го възприеме, тогава ние можем да започнем да работим. Истината е, че този състав на съдийската колегия няма да направи тази реформа, тъй като тя зависи от законодателя, тя зависи от съдействие от изпълнителната власт, тя зависи от един куп неща, но ако ние я почнем, то този съвет може да даде едно начало и да достигнем до точка, в която тя вече от там насетне ще бъде със сигурност реализируема. Колеги, предишния път когато дойдохме тук най-радикалното нещо, което Ви предложихме беше териториалните отделения, това беше Модел 1. Модел 2 няма да го обсъждам, ще кажа от името и на Боряна ние няма да подкрепим закриване на съдилища. Модел 3 е миграция на служители, но това не е много приличащо на реформа на съдебната карта. Както казаха нашите колеги в Пловдив Модел 4 е голяма реформа, приличаща на земетресение, дали ще се случи или не, не знаем, но на мен почва да ми се струва, че тази система май има нужда да преживее едно земетресение, защото вътрешните напрежения, които аз усещам в нея са толкова големи, че тя вече на практика стои блокирана. Сега мога да Ви говоря много за атестации, за конкурси, но истината е, че ние нищо не правим и не можем да направим, ако не променим нещо и то не го променим генерално, дали ще е това, дали ще е нещо друго, не знам. Но за това сме се сетили и затова както казах предишния път ние не сме дошли да Ви кажем какво ще стане, ние сме дошли да Ви кажем какво сме измислили и да Ви чуем. И пак Ви казвам заповядайте.

Г-ЖА АРАКЕЛЯН: Колеги ще направим една малка пауза.

След десетминутна пауза, председателят на Апелативен съд – Варна г-жа Аракелян, дава думата за продължаване на дискусията.

СОФИЯ РАДОСЛАВОВА ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ОС-ШУМЕН: Ще изразя становището на колегите от РС - Велики Преслав и РС – Нови Пазар, които не можаха днес да изпратят свой представител, тъй като и в двата съда сме в сериозна епидемиологична криза и ситуация. В Преслав двамата колеги – председателят и командированият колега са под карантина от вчера. Целият съд в момента е на PCR тестове. Предстои командироване на колега от РС-Шумен. В Нови Пазар днес също имаме болен колега, който е с положителен тест и всички съдии в момента са на PCR тестове и си изчакват резултатите. Ситуацията явно ще изисква да вземем спешни мерки от организационен характер и дано само с това да се разминем.

Накратко - това което ме помолиха да предам като становище: Колегите и от двете съдилища изразяват положително отношение към идеите, свързани с направените предложения - по този начин да протече реформата и виждат възможност, тъй като всички от тях са вече с доста години съдийски стаж - над 20 години, като някаква реална възможност някои от тях да могат и професионално да се надградят и да се качат и на по-горното ниво. Единствените притеснения, които изразяват е, че първо не става ясно с тази реформа какво ще се случи със съдебните служители и се опасяват, че ако протече по този начин реформата, както и в прокуратурата – голяма част от служителите добре обучени, ще останат извън системата и без работа.

На второ място – притесненията им са, че дори и да се обособят така наречените териториални отделения или изнесени пунктове или както там да се нарече, ще възникнат много сериозни проблеми със стопанисването и поддръжката на съдебните сгради. И така както са изградени самите сгради - съдебни палати няма да има възможност частично те да бъдат ползвани и поддържани, а другата част да бъдат предоставени на други държавни органи за ползване с друго предназначение и ще създадат големи проблеми. И по никакъв начин откъм разходи това няма да може да бъде спестено на бюджета. Това са техните становища.

Колегите от Районен съд задават и въпроса какво ще стане и със службите по вписвания, които сега са ситуирани в районните съдилища, както и държавните съдебни изпълнители. Това са техните въпроси. Като цяло моето становище е, че идеята по този начин да бъде проведена реформата в съдебната власт и въобще в съдилищата е добре. Лично моето мнение е, че и предвид демографските сривове, които настъпват в малките населени места, много трудно би могло да поддържаме такива териториални отделения, в които да няма работещи в момента там постоянно съдии. Аз и в предната ни работна среща изразих такова становище, че все пак трябва да има един човек, който да поема и чисто организационни въпроси и да решава в момента или да наговари някой служител. Видеоконференциите разбира се навлизат в нашата дейност и това бъдещето, но като как ще провеждаме чрез видеоконференция такива заседания, кой ще снема самоличността на лицата и по какъв начин. Това може е би въпрос на законодателно уреждане. Определено има нужда от тази реформа и мисля, че ще бъде като цяло добре приета от колегите от съдийската гилдия. Единственото, което нас на окръжно ниво ни притеснява е какво ще стане и ще има ли реформа и в административните съдилища. Тъй като при една такава бъдеща промяна и примерно се подсилят щатовете на окръжните съдилища, няма ли пък те да станат донори за постоянно командироване към административните съдилища, каквито вече в момента се явяваме. Това е моят въпрос: Предстои ли реформа и в административните съдилища?

БОРЯНА ДИМИТРОВА ВСС: Благодаря, ще се опитаме да отговорим. Отзад напред – за административните съдилища не можем да отговорим. Те не са част от този проект и от системата на общите съдилища, така че това за в бъдеще. При Вас Окръжен

съд е донор за административния. На много места районните съдилища са донор и в същото време и възможност за развитие. Не знам какво ще се случи.

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ ВСС: Колеги скоро си го мислех - ако ние увеличим броя на окръжните съдии и увеличим броя на апелативните съдии, казах не съдилища, а съдии, ако го увеличим аз имам чувството, че ще има и обратната тенденция. Сега тенденцията е районните съдии да кандидатстват за позиция в Административен съд, защото той се явява по-горен по степен, разликата е 770 лева, когато за последно погледнах. Това е и причината няколко десетки районни съдии да бъдат командировани в Административен съд и да участват в бъдещия конкурс, който тропа на вратата. Но тогава, когато вече ще имаме свободни места в апелативните съдилища, защото те трябва да се увеличат като бройки, които носят правомощия, започвам да си мисля, че ще има обратната тенденция – съдии от административните съдилища с необходимите стаж и желание ще кандидатстват може би за позицията в Апелативен съд. Но така или иначе ние говорим за реформа само на общите съдилища, не на друго. Административните - чисто служебно могат да кажат: Сега ще направим преглед на местата и натоварването, евентуално ще бъдат преместени места и веднага след това ще бъде обявен конкурс. Очаквам да бъде обявен до няколко седмици за попълване на тези близо 40 свободни бройки в административните съдилища, но не сме обсъждали реформа на административните съдилища. Не съм и чувал някой да го прави в Съдийска колегия.

БОРЯНА ДИМИТРОВА ВСС: По отношение на съдебната администрация – всъщност това е единственият модел при който нито съдиите по закон и администрацията няма да пострада, защото има увеличение на администрацията в Окръжен и в Апелативен съд, съответно тази администрация ще бъде използвана, на нея ще й бъдат предложени работни места и гарантирани, а доколко ще се съгласят? Нямаме предвиждане за съкращаване на съдебни служители, по-скоро за оползотворяване на ресурса, включително и чрез трансформиране на длъжности, преквалификация и прочие, който иска и който го може.

По отношение на сградата, аз още не знам за каква сграда точно става въпрос. Това е въпрос, който още не сме разработвали в детайли, но предполагам, че ще стигнем до някакво компромисно решение. Не знам точно за какво ми говорите в случая, не мога да дам конкретен отговор.

Права сте, че един съд без контрол ще работи трудно и това предстои да го решим. Не сме казали, че абсолютно всички трябва да ги изтеглим от този съд. Говорихме за териториално отделение със съдии, които ще останат, териториално отделение с дежурен и т.н. Има варианти, въпрос на детайлен преглед е като седнем да го разработим как точно да се случва.

Съдиите по вписвания и държавните съдебни изпълнители – колеги, чийто статут е ни риба ни рак. А може би ще дойде времето и това да се реши като въпрос, в крайна сметка в съдебната система ли са или извън нея.

По отношение на службите по вписвания, ние нямаме абсолютно никакъв ангажимент. Ако питате мен лично, още като председател исках да ги изхвърля от съдилищата. Съгласна съм, че нашата работа донякъде е свързана с тяхната, но не може на гърба на съдилищата всички да живеят. Ние плащахме и за Прокуратура, чистихме на Прокуратура, плащахме за Съдебно изпълнение, за Служба по вписвания. Не може така и после бюджета на съдебната система бил 900 милиарда, нали. Хубаво е да видим и какъв процент плащаме за всичко друго, което не е ангажирано с пряката ни дейност. Така, че за службите по вписвания не поемаме абсолютно никакъв ангажимент. Постъпленията не идват в бюджета. Опитахме се преди време ако си спомняте да правим предложения за постъпленията, не се съгласиха. Така, че ние ще мислим за съдиите и за нашата администрация. Да, съдиите по вписвания са към нас, по съответно

ние обезпечаваме работни места по простата причина, че районните съдии им вършат работата понякога, нали така беше и на държавните съдебни изпълнители. Дотолкова доколкото на нашите структури да е удобно, ще мисля. Просто в детайлите ще влезем заедно.

МАРИЯНА ИВАНОВА ОС – ТЪРГОВИЩЕ: Искам аз да задам няколко въпроса и по-скоро да кажа становище. Сега в момента изпълнявам длъжността и.ф. на и.ф.-то, което е и.ф. от година и осем месеца. Предполагам, че скоро ще имаме конкурс. Да предам поздрави на колегите съдии от всички районни съдилища. При нас са три районни съдилища. Едното е при нас - Районен съд –Търговище, в нашия район, на колегите от Окръжния съд, с една голяма забележка от тяхна страна, ще Ви кажа защо. В петък получихме писмото, засилих се да гърся, а не само аз и колегите, съответно Модел № 4 някъде да го видя.

БОРЯНА ДИМИТРОВА ВСС: Няма да го намерите.

МАРИЯНА ИВАНОВА ОС – ТЪРГОВИЩЕ: А, определено, затова и не се обадих на някой от работната група за да питам, защото в началото реших, че аз не мога да се справя с така добрия сайт на ВСС. Имаме резерви към доброто водене на този сайт. Жалкото е, че част от съдиите са разбрали за този модел от това споделяне, което беше в Lex.bg – обсъждането, което е в съдийската колегия на Модел № 5, да на Модел № 4, аз всъщност се впечатлих от № 5 затова се засилих към него. Защото пък за жалост протоколът от заседанието на съдийската колегия от датата, когато е обсъждан този модел, все още е стенографския, съответно не е изнесен. Последният изнесен протокол е от 6 октомври. Това не е моя работа да обсъждам организацията на ВСС.

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ ВСС: Той и при нас не е, защото не е подписан.

МАРИЯНА ИВАНОВА ОС – ТЪРГОВИЩЕ: Това също не е нещо, което чак толкова да ме вълнува, да не говорим как беше озаглавен, Вие го казахте „земетресение в съдебната система", да не говоря как някои от колегите от Районния съд определиха модела като екзотичен. Сега намирам обяснение днес и по-скоро снощи в това определение „екзотичен", защото за разлика от обсъждането, което сте правили юли месец, в което аз не съм участвала, защото не съм в ръководните кадри, тогава разбрах, че са ни били разпратени и трите модела, което е било чудесно като организация – говоря за организацията. Първо – колегите ги притесни тази спешност от петък за сряда, да не говоря, че в другите райони е било в понеделник или вторник. Липсата на този модел разпратен до съдилищата, т.е. вече до апелативните и до окръжните съдилища. Благодаря са съдия Галатея Хаджиева, на която се обадих, но чак във вторник след като разбрах, че никой не може да намери този модел и, че го няма качен, както и да е – получихме, го, веднага съм го разпратила по служебните имейли на съдилищата, но беше твърде късно. Снощи до 3 часа съм разглеждала целия този модел и за себе си съм намерила отговор на много от въпросите, които колегите ги поставиха и казаха: „Ами ние как да вземем становище за нещо, което изобщо не ни е ясно от тази публикация в Lex.bg". До тук с тази организация и начин на обсъждане. Само ще предам това, което колегите, с които аз смея да твърдя, може би с двама или трима от колегите в районните съдилища не съм се чула или видяла в рамките на тези два дни, това което те са ми предали пак казвам от тяхно име много общи са им становищата. Може би само това да кажа е разрешение на колегата от Районен съд – Омуртаг, който остава там съдия Захариева, след като днес встъпи в длъжност съдия Петров, Вие знаете като председател на Районен съд – Търговище, даже тя заявява като вариант по-скоро емоционално настроена вследствие на това скоростно обсъждане, че при тази неяснота в този 4-ти модел, едва ли не тя предпочита с риск да бъде много натоварена,

да стои до 8, 9 часа вечерта, да остане този модел, което разбира се няма как да стане, защото като оставим само един човек, един съдия, не само в Районен съд – Омуртаг, но и в други малки районни съдилища, да поеме целия поток дела, администриране и каквото и да бизо. Това, което колегите в общи линии са ми поставили като нещо, което да предам като становище много общо: Какви са целите на този проект? Времевият период, в който се предполага, че може да бъде осъществен, защото едва ли не се подозира, че се залага една меко казано „бомба със закъснител" за следващия ВСС, който ако този проект бъде приет сега, независимо кой от всичките модели, другият ВСС ще трябва да го изпълнява. В тази връзка, съжалявам да го кажа и съмненията за това защо толкова се бърза и толкова малко време се предоставя в случая на редовите съдии, да вземат становище и аз имам чувството, че ако беше постигнат някакъв консенсус за заседанията на съдийската колегия, може би нямаше да се стигне до това допитване и някакъв срок, който до 30 ноември трябва да се приеме. Нахвърлям това, което колегите са ми предали. Аз ще кажа и моето становище. Освен това, ясен ли е подходът при изменение на нормативната уредба, защото прочетох в този модел, че няма да са чак толкова драстични мерките в различните закони. Колегите не смятат, че това ще е така. Говоря особено за колегите от Районния съд, с оглед делата, които те гледат и които са на тяхно ниво, голяма част от които ще се качат в Окръжен съд. Това, което приветстват всички колеги от Районен съд естествено е възможността за кариерно израстване с обаче опасението относно критериите при преместване. Видях аз вече в модела като го четох, че има определени критерии, само че моето притеснение и неяснота идва от следното: Значи критериите са три най-общо казано, които Вие ни споделихте и при представянето на модела. В същото време обаче когато се казва как ще бъде структурирано преместването на колегите в окръжния съд, критериите съответно са: рамка, атестация, решение на окръжния съд, то вече не е критерий, а там на съответното отделение. И в същото време в модела е заложено, че в състава на окръжен съд, съдиите от районен съд с най-голям стаж към момента на преструктурирането ще бъдат преместени в окръжен съд, т.е. само на база на един показател „с най-голям стаж". На друго място е записано „съдиите с най-малък стаж или външни съдии ще останат в районен съд, да гледат тези бързо ликвидни производства". За мен звучи много обидно за тези бързо ликвидни производства, но така. В тази връзка колегите поставят и въпроса, тъй като ясно е, че една от натовареностите като бройка говоря, на районните съдии идва от заповедните производства. Това което аз гледах на определени места, не твърдя, че съм прегледала за всички съдилища, това е някъде като 50% от техните производства. Защо да не се помисли за някакъв модел ако щете и под формата на това мисля, че някой при обсъждането беше маркирано от сорта на ТР и това разпределение централното, което е на заповедните производства. Това не се споделя от всички колеги от районните съдилища, но просто казвам, че част от тях смятат, че това също е вариант за намаляване на натовареността. Другото което е - всички смятат, че ще бъде налице деквалифициране определено на колегите, които остават в районните съдилища. Защото съгласете се, че Вие залагате доколкото виждам в модела малко време да стоят тези колеги, които ще останат в районните съдилища, но тези колеги колкото и малко да стоят – 3,4, 5 години примерно, по-добре ще бъде да е по-малък периода, те като гледат само такива бързо ликвидни производства как после при израстването си в окръжен съд, ще бъдат достатъчно квалифицирани самите те за себе си и за хората на които раздават правосъдие да разглеждат основните искови производства.

Друго, което ми беше поставено като въпрос, Вие отговорихте за ДСИ и за съдиите по вписванията. За служителите при съкращаване, разбрахме, че няма да има съкращаване, но това ми беше поставено като въпрос. Какви длъжности остават на това районно ниво, ще бъде вече въпрос на конкретизация, това е очевидно.

Това, което на мен ми направи впечатление – предвижда се в тези т.пар. хъбове - тази чудесна българска дума – териториални отделения – минималният брой служители

в специалната администрация да бъде 1 или 2 секретари, 1 или 2 деловодители, при липсата или отсъствието им се заместват от други деловодители или секретари от районния съд, очевидно това е от районния съд, който ще остане към окръжния съд. Тук изобщо не знам дали е помислен въпроса за пътуването, не само на служителите, за пътуването, за преместването, за семейното положение било на служители, било на съдии. Дали това ще бъде свързано с някакъв финансов ресурс, с някакво поемане, как да кажа това са неща, които ги вълнуват съдиите. Не, че съм обидена от това, което казахте съдия Шекерджиев, че писко натоварените съдилища безспорно, ние сме такъв, ние сме долната там черта, говоря за Окръжен съд – Търговище, неглижираме реформата. Ами не е така.

БОРЯНА ДИМИТРОВА ВСС: Аз го казах.

МАРИЯНА ИВАНОВА ОС – ТЪРГОВИЩЕ: Вие ли го казахте, много се извинявам, значи към Вас е този упрек. Не е така, поне в нашия съд, смея да твърдя за окръжния съд, не само се вълнуваме, а милеем за тази съдебна система. Ние ако не милеехме нямаше да оставаме и да работим по този начин. Ние по статистически данни сме един от добре работещите съдилища в нашия апелативен район и не само, че работим добре, но имаме грижата за тази система. Може би трябва да сме по инициативни, да това е така.

Предвиждали се в проекта, т.е. в модела някаква по-малка натовареност на председателите на окръжните съдилища? Те изобщо ще се занимават ли с разглеждане на дела, с оглед на всичките тези данни, които ще се правят – графици, командирования, предложения до ВСС, защото всяко нещо е свързано всяка година с предложения до ВСС. Харесва ни тази възможност за гъвкавост и мобилност, но в същото това време това е как да кажа, може би не мога да намеря сега думата – много несигурност и неяснота, било с командированията, било с всичко това за всяка година да се прави като сметка, а това което преди малки чухме за това защо трябва да има непостоянен състав в състава на Районен съд –Търговище, с оглед разбира се натовареността, това ми беше разяснено сега. Пак казвам, след като спощи до 2 часа съм чела модела, имам много по-малко обструкции и много по-малко забележки към пся и вече много неща вече ги приемам лично за себе си, защото смятам, че да – трябва да има някаква промяна, но трябва да бъде може би по-обмислена, повече свързана със съдилищата по-надолу. Не казвам, че който се качи нагоре се отделя от редовото правосъдие, но поне според колегите има нещо такова.

Друго което са ми казали колегите – във връзка с въвеждането, защото цялата тази система е свързана с електронното правосъдие, да това е чудесно, много е хубаво, обаче нека да Ви кажа, че в нашия съд, не съм подготвена със статистически данни, но с тази възможност „електронен достъп до делата", са подадени много малко заявления от адвокати, от страни изобщо да не говоря и в същото време един единствен е заявил желание за получава документи, призовки, съобщения и т.н. по електронен път. Т.е. „Аз ще се възползвам от това да имам достъп до системата, пък не искам Вие да ме призовавате по този начин".

По отношение на видеоконферентните връзки, защото това беше поставено и от колегите също като проблем, аз също смятам, че е проблем. Тук чухме, че всичко това може да стане евентуално в тези, т.е. е предвидено да става в тези териториални отделения и може едновременно да бъде и за районен съд и за окръжен и за апелативен. Ами какъв ще е този ресурс, къде ще са тези помещения, как ще се осъществява тази видеоконферентна връзка по едно дело. Добре, ама ако е по повече. И пс съдията толкова държи да види съответния гражданин, но може би гражданинът иска да види съдията може би, незнайно защо, но това е философията на българина.

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ ВСС: И двамата да се видят.

МАРИЯНА ИВАНОВА ОС–ТЪРГОВИЩЕ: Това е най-хубаво, но това очевидно ние не го залагаме, защото ние залагаме много на електронното правосъдие. Да това е бъдещето, аз съм съгласна, но това е една огромна стъпка и не виждам с това - пека да кажа понятието, което се използва сред колегите, то много мило казано „недоносче ЕИСС". Стартира много зле, поне това което чувам от обсъжданията, включително и във фейсбук мрежата и от това което двете наши пилотни съдилища са ни казали - да добре, че се реагира своевременно, но не на всичко включително и сега при толкова време минало, изпитен период не знам какъв си период и т.н. Не знам, просто това което прави впечатление е, че при изготвянето на тази система ЕИСС, съжалявам че се прехвърлям на нея, но тя е свързана и с модела, а и по принцип с нашата работа, очевидно когато се е работило от компютърните специалисти, ами те не са имали не знам на колко процента, някакво понятие от разпоредбата на ГПК, след като се оказа, че в някакъв си вариант системата изисквала протокола от съдебно заседание да бъде подписан от тримата колеги съдии. Само това ще кажа, друго нямам по отношение на нея.

За да разбера обстановката обаче си направих труда да погледна тази хубава думичка хъб какво означава, защото аз я свързвам с компютъризация и с всичко друго, не и със съдебната система, оказа се, че връзка с нея. Като чукнете в гугъл – тълковен речник излиза така: има такава дума в речника, но няма описание за нея. В буквален превод това е: Център на колела, концентратор, възел в мрежата, в най-общата си форма, USB, адаптер и като заключение значи: Хъб е едно чудо, което е като електрически разклонител откъм функционалност. И аз искам да завърна така позитивно – нека тези хъбове ако се приеме този модел, да бъдат чудото, което очакваме да се случи в системата.

БОРЯНА ДИМИТРОВА ВСС: А може ли да чуем и предложенията Ви?

МАРИЯНА ИВАНОВА ОС–ТЪРГОВИЩЕ: Предложения съгласете се, че нямаше как да имаме при положение, че нямаме яснота по тази система. Пак казвам, това намирам просто за организацията да се прави то не е обсъждане, Вие ме апострофирахте, не знам каква е идеята, която сте имали при това събиране, но все пак за да изразим становище нали трябва да имаме някаква яснота. И ако примерно този модел беше разпратен, аз съм сигурна, че по-голяма част от колегите не само щяха да имат предложения, но щяха да са далеч по-положително настроени към голяма част от тези разработки.

БОРЯНА ДИМИТРОВА ВСС: Ще се опитаме да обясним въпрос защо сме тук. Ние вече сме отговаряли на подобни въпроси по-миналия вторник, дори в същия порядък и същата терминология. Отново ще обясним – този Модел 4-ти се роди и най-вече по време на обсъжданията, когато разговаряхме с Вас, включително и в коридорите: Каква трябва да е тази съдебна реформа, че да променим нещо в нашата система? Освен, че няколко колеги в съдийската колегия имам го протоколирано, заявихме тогава: „Време е да направим единен първоинстанционен, второинстанционен съд и да тръгнем към по-кардинална реформа." Разбира се, че всеки се притеснява да върви по трънлив път, но в рамките на проекта в съответствие с волята на ВСС, ние започнахме да стъпваме по внимателно. Първите три модела съгласете се, че са абсолютно палеативни. Който и от тях да предложим, няма да доведе до ефекта, който целим. Ние няколко пъти повторихме какви са целите на този проект, както публично така и пред съдийската колегия, така и пред Вас на всяко едно обсъждане и продължаваме да повтаряме – равномерна натовареност, разпределение на ресурсите, кадрового израстване е въпрос, който не е съществено в полезрението, когато гледаш модела глобално. Ние помолихме да се погледне на модела глобално. Всички онези

детайли ще бъдат разработвани ако този модел бъде припознат от някого. В рамките на проекта, тъй като той не е приключил бяха разработени и четирите модела, като четвъртият модел беше последно разработен и беше за пръв път представен на съдийската колегия онзи вторник или сряда вече не си спомням, когато специално се отдели внимание на това.

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ ВСС: Вторник беше.

БОРЯНА ДИМИТРОВА ВСС: Той е обсъждан и с експертната група. Редно беше първо да се разясни като модел на съдийската колегия, ние поехме ангажимент пред Вас да минем да разясним какъвто и модел да изпикне още докато тази част от дейността на проекта приключи и затова днес сме тук. Тази презентация не е предназначена за Вас все още. В смисъл, трябваше съдийската колегия първо да я види и да ни даде някакъв мандат. Ние сме тук за да отговорим на всеки един въпрос и да разясним тази нова концепция за реформа, защото това е коренно различно от всичкото тук останало. Ще подмина разясненията какво е хъб – дейност или каквото и да било. Ще подмина и това за бързо ликвидните дела. Извинихме се в началото на презентацията, че терминологията, която ще използваме няма да е най-точната на света, няма да е най-правилна и няма да се харесва, но се чудехме по какъв по-прост начин да обясним какво искаме да вложим като смисъл за делата на районните съдилища. Помолихме и да не се вглеждате в примерно изброената родова подсъдност на делата за районния съд. Колегата Шекерджиев обясни, че вече имахме въпроси на тази тема, поради което и отговорихме: Това с въпрос на бъдеща експертиза от ваша и от наша страна -- какво точно ще се обхваща от тази родова подсъдност? Покрай реформата на системата, която ще осигури равномерна натовареност, достъп до правосъдие за всички за всички и всички онези цели, които съдебната система си е поставяла във времето, се засяга и въпросът с кариерното израстване на съдиите. В който модел, този въпрос с може би удовлетворителен за съдиите, той не е центърът на този модел, но допринася и за това и го разглеждаме това кариерно развитие, дотолкова доколкото нашите колеги трябва да бъдат мотивирани да продължат да работят, все така добре и все така качествено. От тази гледна точка го гледаме модела.

Вероятно сте права за всички онези детайли, които не са изчистени. Ще бъдат изчистени. Ако този модел се припознае и счетете, че той действително ще доведе до реформа, ще бъдат изчистени във времето.

Защо сме казали, че законодателно не е сложно? Обемно е, но всеки един магистрат вижда, че няма да е най-сложното нещо на света. Защо ли? Защото разполагаме с експертиза да го свършим и нямаме необходимост от външен ресурс. Това дали ще убедим законодателят или не, е наш проблем. Това дали ще има пари или не, е наш проблем. Въпросът е в това, че за пръв път и законодателната и изпълнителната власт ни пита: Абе хора, Вие какво искате от съдебната власт? Каква точно реформа искате да направите? Това е за пръв път и това ни се показа включително и в бюджета, който имаме в момента и ние сме тези, които трябва да кажем какво искаме. Искаме леко прах да махнем от раменете си или искаме да си изправим раменете? Ние просто трябва да решим. Затова сме се наели в тази ситуация и затова Ви благодарим, че и Вие сте тук да обсъдим дали този модел си струва да му обърнем внимание в тази ситуация. Ако не считате, че трябва да приемем подадената ръка, спираме до тук. За нас е лесно.

ВАНУХИ АРАКЕЛЯН АС-ВАРНА: Модел 5.

БОРЯНА ДИМИТРОВА ВСС: Отиваме на Модел 5, въпросът се решава. Добре сме си, така ще си стоим в тази натовареност. Но нека използваме този шанс и да видим какво хубаво може да постигнем в тази система, а не да критикуваме всяко нещо, което

се спусне и без да даваме предложения. Затова Ви питам: Ако има Модел 6 веднага ще го разработим, Модел 7 – също. Нека да намерим най-добрият вариант, който ще работи за нас.

По отношение на всичко останало за което са притеснени колегите от районните съдилища, с право са притеснени, защото не го виждат изписано. Пали ние съдиите сме свикнали да оставяме без движение всичко, което ни се представи. Ще ги разработим всички тези детайли и те не са сложни. Тук всички административни ръководители предполагам разбират, че не са сложни, защото е въпрос на организация и най-вече на вътрешна такава.

Деквалификацията, може би колегата Шекерджиев ще обясни.

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ ВСС: Да, може би аз ще кажа няколко неща. Това което каза колегата Боряна Димитрова: Скъпи колеги, този проект не е точно от този ВСС. Ние този проект го наследихме. Ние наследихме много неща, например СИНС и т.н., но този проект не е наше дело, ние просто се опитваме да го направим. Дали ще успеем да го завършим не знам, но дори и да не го завършим, нашата работа е да се опитаме да предложим на съдийската колегия реформа, която според нас ще реши някои конкретни проблеми.

На следващо място – ако трябва да бъда откровен най-големият ми проблем с възможността за деквалификация на районните съдии. Аз не разбирам от гражданско право, защото винаги съм бил наказателен съдия в съдилища, в които има почти пълна специализация, но от гледна точка на Модел 4, ако на един наказателен съдия му се оставят АХ, оставят му се ЧХ, които са открит състезателен процес при изцяло използване на НПК. Ако му се оставят мерките за неотклонение, която може би правилно или не смятам за високо специализирана дейност, то аз съм категоричен, че няма да бъде оставен да решава дела, които не предполагат неговото развитие. Дори съм сигурен в обратното. Каква е ситуацията в момента? Хората, които се занимават с наказателно право знаят – над 50% от делата са 343б и 343в. Просто така стоят нещата. Ако тези дела ние ги дадем и ги пратим там където са всички АХ-та, това няма е голяма загуба за един съдия, който се занимава с наказателно право.

На следващо място: Аз не исках да говоря за който и да е съд включен в съдебния район, но мога да кажа няколко думи за Търговище. Колеги, кога за последно районен съдия от съдебния район на Търговище е станал окръжен съдия? Не знам кога, но е било много отдавна. Какво прави съдийската колегия? Вчера ние открихме бройка за допълнителен щат за Районен съд –Търговище. Трябва ли ни? Не. Никак даже не ни трябва. Миналия вторник или по-миналия вторник взехме един съдия от Омуртаг и го изпратихме в Търговище. Колко трябва да са в Омуртаг?Двама. Колко са? Един. Как ще запълним дефицита? Не знам. Иска ли някой да отиде в Омуртаг? Не иска. Как да намеря втория необходим за Омуртаг? Извинявайте, че казвам как да намеря защото аз, защото аз си го задавам въпроса като човек. Единственият ми шанс е външен конкурс. Трябва ли ни още един районен съдия в Търговищкия окръжен съд? Никак не ни трябва. Имаме ли младши съдия в Търговище? Имаме. Кога за последно младшия съдия в Търговище остана в района на Търговище? Много отдавна. Какво правите Вие? Обучавате младши съдия, той отива във Варна, Смолян, Пловдив, Бургас. Това добре ли е? Никак не е добре.

МАРИЯНА ИВАНОВА ОС – ТЪРГОВИЩЕ: Не е така. Имахме младши съдия и отиде в Районен съд – Попово.

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ ВСС: Хубаво, а предпоследният?

МАРИЯНА ИВАНОВА ОС – ТЪРГОВИЩЕ: Предпоследният е във Варна.

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ ВСС: Добре. Ще продължа нататък. Ако се освободи едно място в Окръжен съд – Търговище с натоварване, Вие го знаете по-добре от мен, мислите ли, че то ще бъде обявено на конкурс? Като да не. Какво ще стане с него? Каквото става с местата в Добрич, Силистра, Смолян, Кърджали, да не продължавам нататък. Смятате ли, че тази система е добра? На мен не ми харесва.

МАРИЯНА ИВАНОВА ОС – ТЪРГОВИЩЕ: Аз не съм казала, че е добра, но Вие изобщо не ме разбрахте.

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ ВСС: Аз Ви казвам как изглеждат в Търговище нещата от моята гледна точка. Ние трябва да предложим решение, с което според мен тази ситуация да престане. Модел 4 е такъв. Ако ние имаме постоянен и непостоянен съдия в Районния съд в Омуртаг, тогава в зависимост от натоварването ще оставим един съдия в Омуртаг или двама съдии в Омуртаг и ако има необходимост ще отиде трети. Кой ще отиде, ще решите Вие. За колко време ще отиде, дали ще се върнат всичките съдии или ще отидат част от тях, пак Вие ще решите. Не ВСС. По същия начин ще бъде с останалите районни съдилища. Ще можем да направим планиране, ще знаем колко хора ще имат възможност да станат окръжни съдии. Ще знаем колко човека ще ни трябват от окръжните съдии за да станат съдии в Апелативен съд от района на Търговище. Не знам, на мен ми се струва, че моделът колкото и недостатъци да има, дава отговор на въпросите, които сегашното законодателство и сегашната практика на ВСС не дават. Заради това и го предлагаме.

Да кажа нещо и в лично качество. Скъпи колеги, за добро или лошо когато се кандидатирах за позицията, която заемах и сега заемам обещах нещо, което ако Господ е с мен ще го спазя. Когато моят мандат свърши аз ще се върна точно там, където съм бил. Никъде другаде. Аз в професионално качество, необходимост от реформа на районен, окръжен и апелативен съд нямам. Но аз съм в този съвет защото считам, че една работа трябва да се свърши. Поне аз се опитвам да го правя, питайки Вас - хора, които разбирате повече от мен. Ние сме тук, между другото когато обсъждахме Модел 4, хората ни питаха: Ама Вие пали сте минали обществено обсъждане? Вие защо ще ходите пак? И ние казахме: Защото сме представили три модела, не сме представили четвърти, а сме обещали. Да се опитаме се да спазим обещанието си. От тук нататък какво следва? Ще се опитаме да го защитим пред Съдийска колегия. Дали ще успеем? Не знам. В зависимост от това каквото избере Съдийска колегия, ако избере Модел 1,2,3,4 ние имаме следваща стъпка – законодателни промени. Те са разписани в това, което трябва да свършим. Дали бързаме? Бързаме колеги, защото три пъти удължаваме срока. Ние бързаме, защото имаме необходимост да вземем решение, не да го реализираме - да вземем решение. Да кажем по кой път ще тръгнем – наляво, надясно или ще останем на Модел 5. Дали ако вземем решение то ще се реализира бързо? Никак. Тогава ние няма да сме пресрани. Тогава вече ние ще можем в спокойна ситуация да кажем следното: Дали в районен съд да не оставим тези искови производства, защото те са важни за гражданските съдии. Дали да не трябва да направим еди какво си? Как да определим нормата? Колко да бъдат съдилищата? Дали да има териториално отделение или напротив да няма териториално и да си остане съд. Всичко това обаче е въпроси, които не са свързани със сградата. Аз го казах няколко пъти. Ако имате един парцел, Вие имате няколко възможности – да построите нещо или да не построите нещо. Ако решите да построите нещо може да построите 7 къщи, може да построите блок със 7 входа или един небостъргач с един, но с много етажи. Ние правим това решение — какво ще правим там? Когато Вие ме питате колко ще е голяма спалнята на седмия етаж, аз отговора не го знам. Ние обаче трябва да решим важното и трябва да го направим бързо. По проект трябва да го сторим до Нова година. Заради това ние обикаляме бързо, за да може да внесем това, което Вие сте казали като резюме, за да стане достояние на всички съдии от Съдийската колегия по-скоро. Те ще

са съдии, само двама от тях. Всички са чиновници в съдийската колегия. Ще направим дебат, ще се вземе решение, но ние ще кажем това, което сме чули от Вас. От там насетне какво следва: След вземането на решение, ще започнем детайлна разработка, ако ще правим пешо. Ако ще е Модел 1, ще гледаме за Модел 1. Ако ще е Модел 2 не дай Боже, ще се гледа Модел 2. Модел 3, Модел 4. Това, което правим в момента е да се опитваме да отговаряме на въпроси по Модел 4. Защото аз и Боряна считаме, че в момента нещата не се случват, така както трябва да се случват. Не се решават въпросите, защото няма как да се решат при сегашната практика, сегашното законодателство и сегашните възможности.

ВАНУХИ АРАКЕЛЯН – ПРЕДСЕДАТЕЛ АС-ВАРНА: Ще позволите да взема думата, защото след малко ще се наложи да отида в съдебно заседание, а пък се надявам да продължи дискусията. Действително Модел 4 е революционен. Действително той фундаментално променя цялата философия на това по какъв начин може да функционира и да се управлява съдебната система. И какво от това като е революционен, аз поне не знам пропаст да се преминава на две крачки. Не искам да звуча като в нощта на Оскарите, но колеги – уважение към смелостта Ви да предложите един толкова радикален, смислен и рационален модел. Всичко останало, което до момента чувахме бе най-близко до мимикрията, до имитация и до палеативни мерки, които трудно биха могли да бъдат наречени съдебна реформа. Единствено според мен Вариант 4, който днес разглеждаме е в най-близка корелация с разбирането за съдебна реформа, което иначе е едно доста аморфно понятие и има нужда от своите конкретни проявления. Няма да повтарям достойнствата на Модел 4 въпреки, че съм изкушена. Хората от нас очакват две основни неща – очакват бързо производство и справедливост. От своя страна съдиите в съдебната система, които трябва бързо да престираме този много специален продукт на социалната справедливост - юридическа, житейска и съдебна е да се разрешат няколко хронифицирани конфликтни точки каквито са натовареността, запушената съдебна система, липсата на кариерна перспектива или достъпа до нея. И не на последно място – възможността от наистина действителна специализация, много по-различна от тази между трите отделения. Според мен Вариант 4 на този етап е най-точният отговор, който ние сме получавали за всички тези проблеми. Първо – той ще ускори в допълнителна степен бързината на съдопроизводството. Ще ускори защото аз за разлика от колегата не виждам неудобство да спомена термина макар и не толкова съвършен вероятно „бързо ликвидни дела". Ами ние си говорим така. Да, има категория „бързо ликвидни дела". Такива, в които трябва да се произнесеш бързо, незабавно в същия или най-късно на другия ден, казва законът. Това означава бърз оборот на това съдопроизводство.

На следващо място – Модел 4 при всяко положение ще увеличи усещането за справедливост, защото ще даде възможност вътре в рамките на отделенията, както на окръжен така и на апелативен съд, да има своята по детайлна специализация. Каква ще е тя е един от многото въпроси, на които бъдещето ще отговори. Най-вероятно и всички ние. Но динамиката на обществените отношения, които виждаме като отражение в делата, които гледаме е много голяма и няма защо да се лъжем. Времето на универсалните гении в съдопроизводството отдавна е отминало и в много отношения, необходимостта от специализация всъщност означава необходимост от експертност, а експертността е другото име на справедливостта. Ако ти си достатъчно подготвен в една втора или трета тясна материя, аз ще се спра на основата на търговското производство – например проблемите свързани с енергетиката. Там има толкова специфични терминологични уточнения, които един съдия трябва да знае и да се справи. В областта на несъстоятелността, в областта на новите платежни средства и всичко останало, аз поне не се считам готова да бъда еднакво експертна във всеки един момент. Не съм ли еднакво експертна, аз не мога да престирам онзи труд и онзи продукт на справедливост, който от мен се очаква.

Няма да повтарям, действително шансът, който колегите имат като пътна карта за своето кариерно израстване. Много по-обозрим, много по-близък, много по-реалистичен. Няма да говоря, че това ще реши проблема с мъчително движещите се и случващи се въпреки презюмирам всички благородни усилия на КАК по това да се движат по–бързо конкурсите. Бързо, бързо – колко да са бързо? Между три или четири години.

Ще завърша с категоричността въпреки, че от всичко това, което до момента казах е ясно – Апелативен съд – Варна не просто приема Модел 4. Апелативен съд – Варна в мое лице счита, че това е разумен, рационален, смислен подход към разрешаването на тежки и хронифицирани проблеми. Благодарим Ви, че за може би един от много редките случаи Вие направихте на съдилищата не просто обект на съдебната реформа и на промяната. Търсите от нас активност, т.е. искате да бъдем заедно. Това усещане за единение е нещото, с което искам да завърша. Колеги, благодаря Ви отново за смелостта, за визионерството, за погледа на хора, за които желанието да променят истински нещо в съдебната система с грижа за поставените неведнократно въпроси е въпрос на кауза. От тук нататък ще се радвам да чуя мнението и на останалите съдебни райони. Не мога да пропусна един проблем, със съзнанието че той ще бъде един от многото, които ще решаваме в последствие – проблемът с сградния фонд на Варна. По необходимост увеличаването на щата на Окръжен и на Апелативен съд ще постави този въпрос с особена актуалност, но съм сигурна, че ако човек прескочи пропаст на велитъж се една голяма крачка, нататък отговорите ще ги търсим общо. Благодаря Ви.

БОРЯНА ДИМИТРОВА ВСС: Благодаря много на съдия Аракелян. Готови сме ако има въпроси да отговаряме. Само пропуснах да отговоря на съдия Радославова – по отношение на видеоконферентната връзка, проектът вече е в Народното събрание, служители ще установяват идентичност.

ГАЛАТЕЯ ХАНДЖИЕВА ОС-ДОБРИЧ: Просто не съм толкова добре запозната с техните проблеми. Допускам при тях нещата малко да са по-различни доколкото самият град е по-голям, обемът на колегите е повече като бройка, рамката е повече и затова може би, това което искам да кажа не е относимо към тях, поне не в такава степен. Останалите окръжни съдилища са приблизително на едно ниво – еднакво големи градове, сега в някои има райони малко повече районни съдилища, но остава несъществено. Приблизително еднакъв обем работа, еднакъв брой съдии. Ама аз си мисля, че всъщност този Модел 5 той не съществува, защото той не може да продължи да съществува. Ние във всеки следващ момент запазвайки този Модел 5 всъщност го променяме защото мисля, че това което се случва при нас се случва и в другите окръжни съдилища и техните райони. Работата непрекъснато се отнася към щата, взимат се бройки щатни – било то се съкращават празни щатове, било то се местят по 194. Всъщност никой няма да ни остави да съществуваме в Модел 5. Запазвайки формално Модел 5, ние отиваме в един друг проблем – ние в нашия съд вече го изпитахме. Проявява се проблем в Окръжния съд със специализацията. Не говоря за районните съдилища. В нашия район вече просто почти няма районен съд, изключвам Добрич, който да е в чиста специализация, хайде и Балчик за момента държи фронта, но поради обективни обстоятелства, които ще се случат наскоро там ще бъде същото. Дълбокото ми убеждение е, че съд от двама съдии не може да дава качествено правораздаване, просто защото никой не е гений. Ние не сме гении, аз не съм гений и не бих могла да бъда добра във всичко. Ако някой ми каже нещо друго, не знам – може и да му повярвам, но може и да не му повярвам. И това не го казвам за да обидя колегите от районните съдилища, които наистина в момента правораздават – малко гражданско, малко наказателно, малко нещо друго. Аз имам такива колеги и всеки ден си говоря с тях. Този проблем вече се появява и в окръжните съдилища. Поне при нас

се появи. Доколкото знам и в други окръжни съдилища, изключвам Варна, където просто имат много хора и засега нямат този проблем. При нас също се появява. Ами това ли искаме? Да съществуваме в Модел 5, да ни взимат бройките, да ни местят хората по 194. Аз уважавам личните желания на колегите. Всеки от нас е човек, всеки си има личен живот, не мога да им се сърдя, но ние оставаме и трябва да гледаме и наказателни дела, а пък наказателни някои съдии примерно в нашия съд трябваше да вземат граждански дела. Да не говоря за ужасно неприятните колегиални конфликти. В Добричкия районен съд, аз казах държи положение за специализацията – да, но не съвсем, защото там наказателните съдии също гледат малко граждански дела. Аз лично мисля, че е добре някой да ни изкара от това положение и не го казвам, защото съм пристрастна, защото съм част от работната група – изобщо не е затова. Просто мисля за нас и мисля за работата. В крайна сметка не е важно толкова дали на нас ни е добре. Нали ние сме сложени там да решим проблемите на хората, да им дадем сравнително добър съдебен акт. Може би даже не съм точна, не сравнително а наистина добър съдебен акт, в някакъв сравнително кратък срок. Аз мисля, че от тази гледна точка трябва да разсъждаваме. Аз не съм убедена - наистина не е лесно да се сменим местенцето, къщичката и т.н., но това е въпрос на личен избор. Служителите как ще пътуват? Ами не знам как ще пътуват, но те и сега много служители пътуват, поне при нас. В нашия съд имаме служители от други населени места и пътуват, а пък същевременно едни други хора от Добрич, даже тук присъстват някои от тях пътуват всеки ден до едни районни съдилища. Това си мисля, че са запетайките. Има хора, те ще измислят къде ще сложат запетайките и как да ги сложат. Въпросът е принципен. Ние не можем да съществуваме в това положение. Всички се сърдим когато ни вземат бройка. Още нещо исках да кажа – това също е относимо към съдилищата от такива градове като Добрич. Ами ние след няколко години вече ще имаме ужасно сериозен проблем – ние остаряваме, простичко казано. Следователно, след няколко години ще започнат хората да се пенсионират. Какво ще се случи? Масово окръжните съдилища в тази държава ще спрат да функционират, защото няма да има хора. Да, добре ще се реши проблемът, ще се командироват хора от районните съдилища и какво от това? Проблемът отива в районните съдилища. Аз може много да го мисля, да – това не е мой проблем, защото тогава аз няма да съм председател, но и аз ще съм една от тези в средата които ще се пенсионират. Има малко преди мен и малко след мен –аз ще бъда по средата, ама все пак това си е важно. Това исках да кажа.

ЛАЗАР МИНЧЕВ – И.Ф. АДМ. Р-Л ОС-РАЗГРАД: Бих искал да кажа становището на част от колегите, защото не съм сигурен за част от колегите, защото не съм сигурен, че представително мога да кажа за всички. Поздрави от колегите на всички колеги тук присъстващи.

Говорих с административния ръководител на РС-Разград, който изрази становище, че по-скоро според тях въпреки оскъдната информация, с която все пак са могли да разполагат във връзка с Модел 4, по-скоро са положително настроени. Считам, че този модел има предимства. Колегите от Районен съд – Кубрат или поне председателя – те там са двама съдиите - изразяват становище, според мен може би поради недостатъчна информация, че са склонни към модела, който предвижда – мисля, че беше Модел 1 и териториалните отделения. Председателят на Районен съд – Исперих е тук, тя може лично да каже какво е тяхното становище. В Окръжен съд са разделени колегите, според мен пак поради липсата на достатъчно информация и време за запознаване, а сега вече получих презентацията, която се ангажирам като се върна да я разпространя сред колегите. Моето лично мнение е, че този модел дава възможност за промяна каквато заслужава системата и хората, които работят в нея. Аз през последните пет вече почти шест години като административен усещам, че по отношение на кадровите въпроси нещата стават все по-зле, с всяка година все по-зле. След няколкократни съкращения на щата и по-малкото хора, това създава затруднения

по организацията на оперативната работа, съставянето на състави, специализация и очевидно има необходимост нашата система да бъде променена по начин, който даде възможност тези въпроси да се решават значително по-бързо и ефективно.

Моите поздравления за това, че Вие сте се ангажирали да търсите начин как да се променят нещата, защото може би, както и за други неща е по-лесно да кажеш защо не трябва и не може да стане нещо, отколкото да предложиш реално някакви въпроси. Идеи за промени вероятно и в хода на самата реформа допълнително ще възникнат, но както каза съдия Шекерджиев въпросът е да решим, че има нужда от промяна, а каква точно чисто идейно след като сме се съгласили ще търсим решение, включително и на технически въпроси и други такива. Така, че и аз като съдия Аракелян бих подкрепил и подкрепям тази идея за реформа, защото смятам, че тя ще допринесе за решаването на много въпроси, които са натрупани през годините и на практика не виждаме решение на този етап. Благодаря Ви.

БОРЯНА ДИМИТРОВА ВСС: И ние Ви благодарим. Всъщност ние дойдохме тук за да представим модела, да донесем Модела, сега Вие го запесете на колегите. Ако има допълнителни въпроси, насреща сме да отговаряме, ще оставим имейлите си, телефоните си във всеки един момент. Благодарим Ви за това, което зададохте като въпроси, за това което изразихте като становища. Ще качим и презентацията ако тя наистина представлява интерес, ще махнем цифрите, защото те не са важни. Пак казваме: В Модела разработването с хипотетично, експертизата предстои.

ГЕОРГИ ГЕОРГИЕВ РС-ТУТРАКАН: Аз също искам да Ви поздравя за разработването на Модел 4. При всички положения, колкото повече варианти има за една оптимизация, толкова по-добре, повече варианти има за избор. За разлика от колегите обаче аз съм крайно скептичен по отношение специално на Модел 4, като без да повтарям другите колеги и това, което Вие упоменахте като критики, ще се спра само на някои неща: На първо място, понеже Вие слагате като акцент в приоритетите на реформата, повишаване на достъпа до правосъдие. С този модел, може би след Модел 2, ще се влоши според мен най-много достъпът до правосъдие поради простата причина, че основната част от делата ще бъдат изпесени на областно ниво, т.е. казано образно, за да проведете някаква делба или някакъв вещен иск или някакво семейно дело няма значение какво ще бъде, всички страни трябва да пътуват до областния град, всички свидетели трябва да бъдат пренесени до областния град. Цялата доказателствена тежест и концентрирането на доказателства следва да бъде извършена областния град вместо в районните съдилища. При изслушването на голяма част от свидетелите с видеоконферентна връзка, този модел се оказа неудачен поради простата причина, че се налага да се придобият преки впечатления от лицето, което се разпитва, защото в голяма част от ситуациите те се изказват неточно, непрецизно, има някакви обстоятелства свързани с поведението им, които няма как да ги забележите чрез видеоконферентна връзка. Отделно от това, извън достъпът до правосъдие, според мен този модел ще излезе най-скъпо от всички останали модели поради простата причина, че трябват допълнителни средства за възнаграждение на съдии, ще имат и допълнителна реорганизация във връзка с осигуряване на места на окръжно ниво на районните съдилища, т.е. трябва да се разшири сграден фонд и техническо осигуряване и всички останали, които са нужни за кадровото обезпечаване на самите разширени окръжни съдилища. Освен това, ще има разкриване на нови апелативни съдилища. Аз разбрах, че от пет ще станат десет. Нали е така Моделът или не е така? Знам, че се откриват пет нови.

БОРЯНА ДИМИТРОВА ВСС: Пак ще кажа, че това е вариант. Ако се приеме, че на три окръжни да има един апелативен.

ГЕОРГИ ГЕОРГИЕВ РС-ТУТРАКАН: Е, това е по-добрият вариант.

БОРЯНА ДИМИТРОВА ВСС: Добре обаче помислете, че биха могли да бъдат и териториални отделения към Апелативния съд, не е задължително да има нова структура.

ГЕОРГИ ГЕОРГИЕВ РС-ТУТРАКАН: Да, там ще е по-голям персонала, както и да е. Според мен ако имате над 10-15 съдии вече териториалното поделение е нефункциониращ тип. В смисъл персонал например от над 50 човека не може да се управлява добре чрез централни отделения, ще има забавяне в управлението, примерно.

ВАНУХИ АРАКЕЛЯН – ПРЕДСЕДАТЕЛ АС-ВАРНА: Сегашният Апелативен съд е с 52 човека.

ГЕОРГИ ГЕОРГИЕВ РС-ТУТРАКАН: Сега ще Ви станат сто, разбирате ли? Така или иначе ще качат още сто горе. Ако направят Добрич териториално отделение към Вас, те ще имат 50 човека, които са териториално отделение, което не могат да го администрират. Няма как да стане да го администрирате Вие от Варна, 50 човека от Добрич. Окръжен съд – Варна сега функционира със 150 човека, но той си има отделен председател, председатели на отделения.

БОРЯНА ДИМИТРОВА ВСС: Ще има заместник председател, който ще бъде в Окръжен съд и няма да има 50 съдии, ще има 10, защото ако се прави някакъв принцип, той ще е на брой дела, т.е. ако има необходимост от разкриване примерно на отделение или на съд, тогава той ще бъде разкрит, но ако Апелативният съд, както се предвижда с броя съдии, които ще са тук във Варна успее да поеме тази натовареност, няма да се разкрива съд.

ГЕОРГИ ГЕОРГИЕВ РС-ТУТРАКАН: С 50 човека да посмс всички въззивни?

БОРЯНА ДИМИТРОВА ВСС: В момента не си говорим за бройки, затова казвам алтернативно.

ГЕОРГИ ГЕОРГИЕВ РС-ТУТРАКАН: Както и да е, приемаме оптимален вариант, че няма да има разкриване на апелативни съдилища.

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ ВСС: И няма да са десет. Защото ако погледнем в София има един Апелативен съд на 9 района. Повече от половината дела в Апелативен съд се гледат в момента от един апелативен съд. Броят на наказателните съдии в София е почти равен на всичките от останалите. Така, че въпрос на сметка е. На мен ми се струва, че е трудно една структура по Модел 4 – Апелативен съд София с между 70-80 човека, трудно би могла да обхване всичко от Благоевград до Видин.

ГЕОРГИ ГЕОРГИЕВ РС-ТУТРАКАН: Точно и там ще Ви трябва още един най-малко.

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ ВСС: Примерно, но всичко това е въпрос на модел. Но със сигурност няма да ни трябват още пет души.

ГЕОРГИ ГЕОРГИЕВ РС-ТУТРАКАН: По отношение на останалите аспекти: Това, което засегнах бегло – ще има 100 % миграция, както на съдебни кадри така и на съдебни служители. Задължително ще има невинати желания ефект. Така или иначе

като оставите в отделения някакви по-малки структури в по-малките съдилища, там трябва да се съкрати персонал. Няма да остане същия както досега.

БОРЯНА ДИМИТРОВА ВСС: Този персонал няма да го съкращаваме. Ще му предложим работа в окръжния и в апелативния съд.

ГЕОРГИ ГЕОРГИЕВ РС-ТУТРАКАН: Добре, там ще има също съкращения, защото те няма да искат всички да отидат.

На следващо място, това което мен ме притеснява – от организационно естество, това което засегнахме преди малко: По-големите структури се управляват по-трудно, т.е. като създадете многостепенен системен процес като районен съд отделно, който ще функционира отчасти като отделение и отделно окръжен съд, който ще има определени функции върху районен съд пък – това неминуемо ще доведе до затруднения от чисто административен аспект, примерно движение на дела, ако аз подам някакво дело в РС-Омуртаг примерно, то ще трябва да се придвижи до областния град в един момент или да се разпредели. Разпределението къде ще става? В смисъл трябва да има там някой с административни функции, които да са изнесени.

БОРЯНА ДИМИТРОВА ВСС: Вие бяхте ли в началото или не?

ГЕОРГИ ГЕОРГИЕВ РС-ТУТРАКАН: Първите 10 минути не бях в началото.

БОРЯНА ДИМИТРОВА ВСС: Да Ви отговоря веднага. Независимо, че действително влизаме в детайлите. Има вариант следния: Подава се на хартиен носител, защото човекът не може по електронен път. Делото му е предназначено за Районен съд – Варна, тогава служителят, понеже и сега положението е същото и след време пак ще е същото – сканира го и го изпраща в районния съд по ЕИСС за разпределение. И понеже Вашето териториално отделение и районния съд ще ползват една и съща номерация, защото са в ЕИСС, то ще се пареди в групата за разпределение на дела. Говорим за новообразувано дело. В зависимост от това дали ще се реши да има съдия в териториалното отделение или ще идва съдия в териториалното отделение, делото ще стои там или ще бъде изпратено на хартиен носител или на електронен носител, защото от първи януари всичките дела трябва да са електронни. Така, че делото ще бъде там, но хартиеният носител ще си стои в териториалното отделение, поради непроменена териториална подсъдност.

ГЕОРГИ ГЕОРГИЕВ РС-ТУТРАКАН: Ако Ви донесат един обвинителен акт, там ще има и веществени доказателствена примерно.

БОРЯНА ДИМИТРОВ ВСС: Обвинителният акт нали подлежи на разпределение? Аз казвам, че остава в териториалното отделение хартиеният носител, но изпадаме в детайли.

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ ВСС: Преместването е точно, както премествате от районен съд до окръжен.

ГЕОРГИ ГЕОРГИЕВ РС-ТУТРАКАН: Да, но има движение на папки.

БОРЯНА ДИМИТРОВА ВСС: Няма да има движение на папките, ние сме на вариант Прокуратура. Папките ще си останат в териториалното отделение.

ГЕОРГИ ГЕОРГИЕВ РС-ТУТРАКАН: Делото нали ще се гледа в областния град?

БОРЯНА ДИМИТРОВА ВСС: Ако делото Ви е толкова голяма за каквото говорите в районния съд, аз пък си представям и друго. Едно време имаше и сега има едни председатели, които го правят и аз адмирирам идеята – разглеждане на дело на пункт. Ами дали не е по-евтино за системата тогава Вие да отидете да разгледате делото вместо да дойдат 20 човека при Вас.

ГЕОРГИ ГЕОРГИЕВ РС-ТУТРАКАН: Така е.

БОРЯНА ДИМИТРОВА ВСС: Защо не помислим малко по-креативно в тази система. Защо трябва каквото сме правили, това да правим. Дайте да обединим старо и ново тогава и лека полека хората ще свикнат къде е този първоинстанционен съд и, че това териториално поделение е останала възможност за тях. Да не се разкарват до големия съд, а да си правят справки и всичко каквото искат, не само от районния съд и от окръжния съд и от апелативния съд, защото всичко ще бъде в една програма, защото ако има смисъл от тези проекти, трябва да ги напълним. ЕИСС хубав или лош, всички ни уверяват, че той има връзка между съдилищата, има връзка с външния свят и ние това трябва да си го търсим и да си го искаме. И ако ЕИСС е във варианта в който ни е предложен, това нещо ще е абсолютно лесно осъществимо.

ГЕОРГИ ГЕОРГИЕВ РС-ТУТРАКАН: Да, понякога трябва делото физически да го видите, да не навлизам в детайли.

БОРЯНА ДИМИТРОВА ВСС: Няма проблем да изискате едно дело от районния съд и да го върнете, имаме служебни пощи, служебни коли.

ГЕОРГИ ГЕОРГИЕВ РС-ТУТРАКАН: Това са административни забавяния. С районната прокуратура гледаме същите истории, пътуват и се връщат.

БОРЯНА ДИМИТРОВА ВСС: Ние не искаме да правим модела на Прокуратурата.

ГЕОРГИ ГЕОРГИЕВ РС-ТУТРАКАН: Да, но то така ще се получи.

БОРЯНА ДИМИТРОВА ВСС: Няма да се получи, ние делата няма да ги местим, делата няма да ги пипаме.

ГЕОРГИ ГЕОРГИЕВ РС-ТУТРАКАН: Аз не мога да си представя на практика как ще работи този модел, както и да е, моята идея беше друга. От сегашното обсъждане установих, че все пак имате някаква норма за натовареност на съдията или не. Защото моята идея е такава и аз се солидаризирам с Вас, че първите три модела като глобална концепция не работят, като според мен и четвъртият не работи. Затова смятам, че най-добър е всъщност прилагането на някакъв индивидуален модел спрямо един съд, защото проблемът в Районен съд – Тутракан е един, в Районен съд – София е друг. Ако приложите един модел спрямо единия съд, той няма да работи спрямо другия. Модел № 4 спрямо Софийски районен съд 100 % няма да проработи според мен. Добре, оставяме Софийския съд. Затова според мен може да се разработи единна стратегия какво да се прави примерно при определен дисбаланс. Примерно – при определен дисбаланс на 10 дела примерно – командироване, при еди какъв си дисбаланс да правим отделение или пък на определени бройки останали съдии може да се вземат някакви такива организационни мерки. Решения могат да си вземат спрямо всеки един съд, за да може да се вземе конкретния проблем наистина и да се постигне тази равномерност в натоварването.

БОРЯНА ДИМИТРОВА ВСС: Всъщност ние говорим едно и също.

ГЕОРГИ ГЕОРГИЕВ РС-ТУТРАКАН: Говорим само, че аз смятам, че има нужда от индивидуален подход, докато Вие смятате, че трябва генерален подход.

БОРЯНА ДИМИТРОВА ВСС: Не, може би това го пропуснахме в началото да го кажем, извинявайте. Няма да има генерален подход, в смисъл като модел да, но ще има региони в които ще има съд, който ще остане.

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ ВСС: Не може да има Модел 4 във Варненския апелативен район с моето мнение. Боряна не е съвсем съгласна, но аз не мога да си го представя как правим Модел 1 във Враца или в София Модел 4. Разликата между Тутракан и София ако трябва да бъдем откровени е в липсата или наличието на специализация. Модел 4 Ви дава специализация. Тогава аз ще твърдя, че можем да сравним работата на наказателен съдия работещ в по-големия районен съд в провинцията и тази в София. Така мисля. Така, че ние можем да направим обща норма за натовареност, което сега ни пречи. Защото едно е да гледаш заповедни искови мерки, бързи, 78 или ЧХ.

ГЕОРГИ ГЕОРГИЕВ РС-ТУТРАКАН: Както съм аз.

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ ВСС: Както сте Вие, друго е да гледаш само вещни дела, както могат да си позволят в София, само брачни дела, както могат или само наказателни дела, както могат. Идеята и на Модел 1 и на Модел 4 е да имаме точно тази специализация, защото аз вярвам, че наказателните дела трябва да се гледат от наказателни съдии, гражданските дела от гражданските съдии. Така смятам, че може стане. Вие казвате: Ще станат големи структури, ще станат, но не тук. Ще станат в София, ама те и сега са големи. Имаме 210 районни съдии, сигурно 170 градски съдии и седемдесет и няколко човека апелативни съдии. В един по-малък район, примерно в Смолян, всички районни съдии да речем са 11, с всичките районни съдилища – Девин, Чепеларе, Мадан, Златоград – всичките са 12, 13, 15 да са. Окръжният съд е малък. Имаме 10 окръжни съдилища, които са с 10 човека, те не губят бройки, това за което Галатея говори, само защото сме казали: Един окръжен съд не може да стане под 10. Ако не го бяхме казали повярвайте ми Разград щеше да загуби бройка, Силистра щеше да загуби бройка, Смолян щеше да загуби бройка, Кърджали ще загуби бройка, което не може да продължава. Тази система не може по този начин. Аз много искам да благодаря на Галатея, защото тя каза нещо, което не се бях сетил, но Модел 5 не може да продължи. Разбирате ли? Статуквото няма да остане. Няма да остане не за друго, пас непрестанно ни казват: Съдиите са Ви много и работят по-малко, отколкото другите съдии в европейските държави и делата Ви струват повече. Има един документ – така го пишат. Ние не можем да избягаме колкото и да спорим с тях. Нас непрестанно ни натискат и ни казват съдебната реформа трябва да Ви намали съдиите, да Ви изравни натоварването и да Ви вдигне производителността. Стойността на делото.

ГЕОРГИ ГЕОРГИЕВ РС-ТУТРАКАН: Те са обратно пропорционални.

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ ВСС: Ние не сме на остров. Те гледат как е там, гледат как е тук. Гледат колко дела гледа един белгийски съдия, колко дела гледа немски съдия и казват: Да, де по Вие защо имате два пъти повече съдии на глава от населението? Знам, че е несправедливо, но Ви казвам, че това е проблемът. Ние ще мълчим, следващият ВСС ще мълчи, но най-накрая някой ще каже и няма как заравяйки си главата в пясъка нас ще ни отмине, ние ще се пенсионираме, ще ни

свърши мандата, аз ше си седна на мястото ще си гледам делата и т.н.. Просто нещо трябва да се направи, защото иначе ще ни принудят да го направим.

ГЕОРГИ ГЕОРГИЕВ РС-ТУТРАКАН: Добре, а със сегашния механизъм, с който разполагате, ами прекратете им командировките, командировайте съдии ако трябва, Вие и сега имате механизма.

БОРЯНА ДИМИТРОВА ВСС: Откъде да вземем съдии?

ГЕОРГИ ГЕОРГИЕВ РС-ТУТРАКАН: Вие като прекратите ще балансирате натоварването.

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ ВСС: Съдията в Чепеларе, съдията в Мадан, съдията в Ардино, Златоград, Ивайловград, вторият съдия в Омуртаг, съдията в Лом, съдията в Трън е един, ами като му свърши мандата какво го правим? Откъде да намерим втори председател? Ние в момента се занимаваме с въпроса - председателят на Окръжен съд Перник казва: Дали е възможно, защото в Окръжен съд – Перник има един съдия, прекрасен човек, много симпатичен, който обаче има работа за половин съдия, толкова са делата и в Трън. В Брезник има един съдия, трябва да са двама, но е само един, но има работа за съдия и половина. Председателят на Перник пита: А дали е възможно щото всички са съгласни да помогнат, да командироват председателя от Трън в Брезник за половин ден, за да могат тези двама човека да свършат работата на двете районни съдилища като този с по-малко работа да помогне на този с повечето работа. ВСС е казал, че има едно правило, че не можеш да командироваш административен ръководител и сега той пита колегата Батаклиски дали е възможно ние да го преосмислим за да свърши той тази работа, защото ние не можем да намерим съдия за Трън, не можем да намерим съдия за Брезник, не можем да принудим никой от Перник да го стори, камо ли от София. Разбирате ли? Ние трябва да вземем решение, но решението е от вчера, защото там дела макар и малко вървят. Ние сме в тази ситуация. Така изглежда отгоре системата. Каквото искате можем да си говорим – за натоварване, индивидуален подход, каквото искате. Ние имаме един единствен шанс – или да промениm нещата така щото тези хора да си помагат, да се командироват без да местим места и без процедура по 194. Другият прийом – караме при сегашния вариант, питаме: Иска ли някой да отиде в Брезник? Получаваме отговор „не, за нищо на света няма да отида в Брезник“ и обявяваме т.нар. външен конкурс, което не е опция. Извинявайте, но не е опция, поне аз така си мисля.

ГЕОРГИ ГЕОРГИЕВ РС-ТУТРАКАН: Добре. Благодаря Ви.

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ ВСС: Аз също Ви благодаря. Ще се замисля върху това, че видеоконференцията ще снижи качеството на правораздаване. Аз съм разпитвал свидетели и знам как е хубаво да ги видиш на живо.

ГЕОРГИ ГЕОРГИЕВ РС- ТУТРАКАН: Ние и сега сме се опитвали, но не става.

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ ВСС: Значи когато затворихме съдилищата, каквото и да говорим в един момент съдилищата бяха в голяма степен затворени. Тогава един куп дела се изгледаха с видеоконференция - бяха и мерки, бяха и бързи производства и нещата се получиха. Това е малко като да минем от „Марица“ на компютър. Би трябвало да почнем да свикваме. Както децата минаха на онлайн обучение – големият ми син от утре е на онлайн обучение, така и ние трябва да влезем по този начин. Ако не искаме да затваряме съдилища, там където няма достатъчно

работа трябва да направим крачка напред, да вкараме системата, за която да използваме като техника. И още нещо – колеги, пари имаме. За пръв път имаме уникалния шанс нашата идея да може да бъде финансирана. Те ни казват правете съдебна реформа, ние сме в силната позиция. Ние можем да кажем окей, на нас спестяването на пари не ни е цел. Повярвайте ми не ни е цел, но ако това нещо струва пари – повишаване на заплати на част от съдиите, купуване на нова техника, правене на нова организация, вкарване на специалисти, които да ни помагат да вършим работата, ние можем да кажем: Който иска, да прави съдебна реформа, трябва да плати съдебната реформа. Затова 10 милиона, 20 милиона, 30 милиона – ние сме в позицията, но ние трябва да им дадем план. Да кажем: Ние променяме нещата. Ще ни подкрепите ли или не? Дали ще стане? Не знам дали ще стане. Един куп неща, не знаем. Не знаем какво ще кажат прокурорите, защото нали си представяте, че 500 районни съдии ако рязко станат съдии в първоинстанционен съд, може би прокурорите в районна прокуратура ще кажат ами извинявайте. Това не е наш проблем. Ние предлагаме модел. Нашата работа е да опитаме, да предложим модел. От там насетне е дълъг път. Дали ще успеем не знам, но всеки дълъг път тръгва с една крачка. Това е идеята, да направим крачката, да кажем – ние ще се обединим с всичките условности върху това. Така искаме да изглежда, смятаме, че ще проработи. А дали ще проработи не знам. Вече ще започнем да чукаме на вратата на законодателя, на вратата на изпълнителната власт, ще чакаме в този Парламент, ще ходим в тази Правна комисия, ще опитваме, ще опитваме. Няма и да бързаме, защото нямаме основание да бързаме, но трябва да бързаме за да изберем дали въобще ще тръгнем по пътя. Това е моята идея.

Аз доста мислих, защото за мен и за Боряна е много лесно, тъй като Модел 4 и който и да е от другите модели, като координатори се свързват с нашите имена. Ако нещата не тръгнат, негативът няма да е за всички, негативът ще е за нас и поне аз си зададох въпроса: Има ли смисъл? Вярвайте мисля, че има смисъл да опитаме, защото всекидневно говоря с не малка част от Вас и ми поставяте въпроси, на които в сегашния вариант аз не мога да дам смислен отговор. Не мога да дам смислен отговор, не знам какво да Ви кажа. Не знам къде да намеря съдия за там, не знам защо не върви конкурса за там, не знам защо има 170 неписани атестации и ми омръзна да казвам „не зависи от мен". Така или иначе ние сме в Съвета, ще опитаме. Ако ни помогнете - помогнете, ако ни подкрепите – подкрепите, то не е и задължително, но ние ще опитаме.

ГЕОРГИ ГЕОРГИЕВ РС ТУТРАКАН: Добре. Благодаря Ви.

БОРЯНА ДИМИТРОВА ВСС: Може би всички се измориха вече. Ние можем да оставим имейли, телефони. По всяко време каквото искате да ни кажете, да предложите или да, имате право на абсолютно мнение, на становища. Не си мислете, че се опитахме да Ви убедим в Модел 4, не просто опитахме се да разясним идеята на Модел 4. Имате право, който модел си харесате него и който предложите ние бихме помислили над него, но сме на прага на някаква промяна и пека да е смислена. Благодарим Ви за всичките въпроси и идеи.

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ ВСС: Много Ви благодаря за всички идеи, които ни дадохте.

ВАНУХИ АРАКЕЛЯН АС-ВАРНА: Аз се радвам на тази много искрена, много неподправена дискусия. Радвам се защото колегите можаха да си зададат въпросите, които ги притесняват. Нашите колеги чакат тези отговори, които днес получихме. Колеги, коригирайте ме ако бъркам, но аз мисля, че Апелативен съдебен район – Варна не вижда друга алтернатива за реализация на съдебната реформа извън Модел 4. Правилно ли разбирам? Правилно разбирам. Тогава ще ми позволите преди да закрия, отново да благодаря за куража по толкова шекотлива, взривоопасна тема да имат

ангажимент двама достойни и наши колеги. Колега Димитрова, колега Шекерджиев, разчитайте на Апелативен съдебен район – Варна и впоследствие в реализацията и съм сигурна, че с каквото да се запомнят имената Ви с този проект, то ще Ви прави чест. Благодаря Ви.

Срещата приключи в 13.15 часа.

АДМ. РЪКОВОДИТЕЛ –
ПРЕДСЕДАТЕЛ: .....
/В. АРАКЕЛЯН/

ПРОТОКОЛИСТ: .....
/В.ТОДОРОВА/

П Р О Т О К О Л

от **обсъждане със съдии от апелативен район ВЕЛИКО ТЪРНОВО** на разработения Модел 4 за реформа на съдебната карта на ниво въззивно и първоинстанционно производство, в изпълнение на поддейност 1.7 „Избор на модел за оптимизация на съдебната карта“ от обхвата на проект “Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата“, изпълняван от Висшия съдебен съвет по Оперативна прогарма „Добро управление“ 2014 - 2020

3 ноември 2020 г., вторник, 15.00 часа

Начало: 15:00 часа

Край: 16.45 часа

В обсъждането участват членове на Съдийската колегия на ВСС, административни ръководители и съдии от съдилищата в Апелативен район Велико Търново, по приложения към протокола списък.

Обсъждането се осъществи дистанционно чрез видеоконферентна връзка с интернет платформа ZOOM и протече по следния сценарий:

1. Встъпителни думи от г-н Красимир Шекерджиев, член на ВСС и координатор по Дейност 1 „Разработване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури“ по проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата“. Представяне накратко Дейност 1 на проекта и извършеното до момента.

2. Детайлно представяне на Модел 4 за реформа на съдебната карта на първоинстанционно и въззивно ниво от г-жа Боряна Димитрова, член на ВСС и координатор по Дейност 1 „Разработване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури“ по проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата“. Представяне накратко Дейност 1 на проекта и извършеното до момента.

3. Дискусия по предложения модел, както следва.

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ: Колеги, заповядайте за въпроси.

ЯНКО ЯНЕВ, председател на АС Велико Търново: Позволявам си първо аз да взема думата като административен ръководител на апелативния съд в района.

Да ви кажа честно, още в началото преди няколко години, когато започна реализирането на този проект за реформа на съдебната карта, запознавайки се по различни поводи и с други правораздавателни системи в Европейския съюз, в мен се породи такава идея, каквато вие предложихте като модел 4, която днес представихте. Не смеех тогава да изрека това, защото знаех колко трудно реализируема би била една такава идея, колко много неща следва да се направят, за да се осъществи тя, колко много средства са необходими това да се случи. Сега обаче виждам вече, че е налице воля за такава радикална реформа.

Наистина само този модел би могъл да се характеризира като реформаторски и революционен. За да се реализира обаче той, според мен, трябва да се свърши доста работа – да се направят много задълбочени анализи, да се проведат консултации както с държавното ръководство, защото без подкрепа на държавата тази революционна и реформаторска идея не би могла да се реализира. Трябва да се проведат консултации, според мен, със законодателната власт, тъй като този вид реформа ще изисква промяна в множество нормативни актове. И не на последно място, считам, че следва да се проведе обсъждане и с правната доктрина.

Какво обаче трябва да свършим преди всичко ние – съдебната власт, за да имаме достатъчно основание и необходимата подготовка да се вземе такова бих казал кардинално, тежко решение? Ще ви посоча няколко неща, които считам, че трябва да се направят на първо време. Трябва да се направи анализ какво е процентното съотношение на тези дела, за които се предлага да се разглеждат от районните съдилища, от всичките дела, които до сега се разглеждат в районните съдилища. Трябва да се направи анализ колко на брой дела ще се прехвърлят образно казано от районните в окръжните съдилища, съответно от окръжните в апелативните. И това не би било трудно да се случи с оглед статистиката, която ВСС разполага и някои допълнителни справки, които да се изискат от съдилищата.

На следващо място. По какъв начин окръжните съдилища ще могат да се справят с тези дела, които поради променената подсъдност ще са подсъдни на тях, като първа инстанция – в смисъл на сграден фонд и съществуващата съдебна администрация. Г-жа Димитрова засегна този проблем и даде може би някакво разрешение на него. Считам, че той също трябва да се анализира задълбочено. Същият въпрос стои и за въззивната

инстанция – за апелативните съдилища, която се предвижда да бъде основна въззивна инстанция.

Също така смятам, че следва много сериозно да се обсъди и въпросът как и по какви критерии ще се случи повишаването в длъжност на съдиите от районни съдилища в окръжни и съответно на тези колеги от окръжни в апелативни съдилища. Казвам това, защото, ако за това не се изработят ясни правила ще се създаде сериозно напрежение между колегите, ще се нарушат добрите лични и професионални взаимоотношения помежду ни.

Общо взето считам, че този модел от съществуващите и предложени три и сега предложения четвърти, е най-удачният, ако има воля да бъдат решени тези въпроси, които изложих и тези, които неминуемо ще възникнат.

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ: Благодаря за становището. Абсолютно сте прав. За да бъде реализиран този модел той няма да може да бъде реализиран бързо. При реализацията на този модел ние зависим от много фактори, част от които са извън съдебната система. Разбира се, че ние трябва да проведем срещи не само с изпълнителната, законодателната власт, с всички гилдии, които работят в рамките на съдебната система. Разбира се, че ние трябва да подготвим съществени, според мен възможни изменения на закона, което е следващият етап от реализиране на този проект.

По въпроса за повишаването, Боряна го спомена, но аз пак ще кажа. Колеги, в момента има 13 висящи конкурса. Конкурсите не работят. Имаме конкурси, които продължават повече от година. Имаме над 500 кандидати. Имаме хора, които са командировани от повече от 7 години – такива има на всички нива – и в окръжните съдилища, и в апелативните съдилища, познавам такива.

Как предлагаме да стане повишаването на съдии от районен в окръжен – който ще се нарича основен първоинстанционен съд, и съдии от сегашните окръжни съдилища в основния въззивен – второинстанционен съд. Пак казвам: стаж задължително, той и сега е задължително; на следващо място – следва да има атестация. Да знам, че всички са отличници, но това също следва да бъде отчетено. На следващо място – на мен ми се струва, че е логично тогава, когато се кандидатства за по-горен съд за работа в конкретно отделение, то колегите, които работят вече в това отделение да дадат становище. То няма да е във варианта вето, но във всички случаи е добре да попитаме хората, които ежедневно четат и контролират актовете на съдиите от по-ниското ниво съдилища какво е тяхното становище. Да, възможно е да има конфликти. Но аз смятам, че разумното решение всеки един разумен съдия би избрал някой, който да се

присъедини към техния екип не въз основа на лични приятелства или симпатии, а въз основа на преценка на професионалните му качества.

И разбира се, никой не може да бъде преместен без негово желание. На практика желанието на съдията да се премести в друг съд – по-горен или различен, абсолютно е определящ. Смятам, че това нещо може да работи.

И последно. Колеги, дори и колкото и да бързаме, ако се приеме да се тръгне по този път, той е дълъг. Този съдебен съвет няма да може да въведе модел 4. Но ние можем да започнем да вървим по пътя и рано или късно да изминем, толкова голяма част от него, че, ако смятаме, че това е правилният модел, то той да бъде реализиран в обозримо бъдеще, макар и не от този висш съдебен съвет.

БОРЯНА ДИМИТРОВА: Също благодаря на г-н Янев за становището. Вярно е, трябват подробни анализи, една част от тях са налични.

По отношение на натовареността бяхме направили примерни модели, за да могат членовете на съвета да се ориентират по-лесно, които примерни модели бяха въз основа на същинските цифри. Т.е. на ясно сме колко дела отиват от районния в окръжния съд и колко от окръжния ще отидат в апелативния в случай, че този каталог от дела, които предлагаме да остане в районния съд, остане.

Въз основа на това заложихме като норма на натовареност на районен съд 40, на окръжен съд – 11, на апелативен съд – 8 дела. Идеята ни е не да бъдем натоварени, а да бъдем по-малко и равно натоварени. При тези цифри във вашия апелативен регион нямаше необходимост от даване на дежурство в районния съд, защото регионът ви е достатъчно обезпечен с районни съдии. Въпрос на разпределение е останалото.

Но сте прав – трябва много точна сметка и, ако този модел бъде припознат, тогава ще се върви към наистина много точни сметки, както по отношение на делата, така и по отношение на сградите.

Няма да говоря за законодателните изменения. Ясно е за взаимодействието с всички останали органи, от чиято воля имаме нужда и с чието взаимодействие трябва да работим.

ЯНКО ЯНЕВ: Искам да се присъединя към казаното от г-н Шекерджиев по отношение на повишаването на съдиите и това, което се предлага като становище на по-висшата инстанция за съответно на окръжния или апелативния съд кои съдии да бъдат, образно казано – преместени, на по-горната инстанция, тъй като те най-добре познават работата на тези колеги, всекидневно четат техните актове и може би едно решение на общото събрание на съответната колегия – наказателна или гражданска, на горната инстанция, следва да изразява такова становище.

Само в допълнение ще кажа, че поне в нашия съд се прилага по отношение на командироването, може би от пет години.

ПАНОВА, и.ф. председател на ОС-Плевен: Аз мисля, че този модел не е най-революционният. Според мен най-революционният е закриването на съдилища. Така че тук не сме изправени чак пред революция. А и аз в този модел съзирам елементи от останалите модели – това са териториалните отделения и т.н., така че това е някаква комбинация от модели.

Мисля, че има известна логика в извършването на тази реформа, но може би твърде много са въпросите, които следва да бъдат решени, за да може да се вземе становище още сега дали ще бъде добре или не.

Чух, че ще има движение на районни съдии, на окръжни съдии. При нужда – ако окръжният съд е по-натоварен там ще отиват районни съдии, ако районният съд е по-натоварен – там ще отиват окръжни съдии. При положение, че ние ще оставим на районните съдии да разглеждат едни – нека да не се лъжем, с по-малка и фактическа, и правна сложност дела, независимо колко трудоемки. Ако окръжни съдии отиват в районния съд да разглеждат делата – добре. Но ако районни съдии с опит в един определен обем дела се наложи да отидат в окръжния съд и да разглеждат по-сложни от фактическа и правна страна дела – дали те ще се справят достатъчно добре и дали няма да се влоши качеството по този начин пък на окръжния съд. Тъй като ние предвиждаме районните съдии да разглеждат един по-ограничен вид дела, които няма да са толкова сложни от фактическа и правна страна.

Как стои въпросът с този толкова дискутиран достъп до правосъдие? Да разбираме ли, че ще преминем изцяло към електронно правосъдие и страните при въззивна инстанция няма да се налага да ходят до апелативния съд, а всички ще бъде в електронен вариант? Защото при това положение, ако окръжният съд стане основна първа инстанция, то за много повече дела и много повече хора ще се наложи да изминават повече разстояние, за да стигнат до апелативния съд, за да се явят на въззивните си дела. А тук разбира се чухме нещо, което вероятно ще зарадва много Плевен, Русе, ако има и други апелативни съдилища, защото те са засегнати от това, че няма там апелативен съд. Но дали този достъп до правосъдие ще бъде лесен, ако трябва един човек от малък град в Ловешки окръг да трябва да отиде до Велико Търново, докато той сега ходи по въззивно дело в Ловеч, тъй като сега за въззивна инстанция ще трябва да стигне до апелативния съд. И дали това няма да наруши достъпа до правосъдие, макар че аз винаги съм казвала, че това не е като да си купиш хляб и да е необходимо фурната да е на 200 метра, защото всеки ден си купуваш хляб. Не можем да обезпечим на разстояние от 15 километра да има съд, но все пак това ще увеличи доста разстоянието, ако не се касае за

електронно правосъдие разбира се, на хората, които за въззивна инстанция ще трябва да стигнат до апелативния съд.

Това са моите въпроси.

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ: Колега, идеята е рязко да попълним окръжния съд, районния съд. На практика няколко стотин районни съдии, които са подготвени, с много стаж и качества, те ще попълнят окръжния съд. Идеята е в районния съд да останат много малък или много по-малък брой съдии за много по-кратко време. Ето защо аз смятам, че вероятността окръжният съд да се нуждае от помощ от този малък брой съдии, е минимална.

За достъпа до правосъдие може би Боряна ще отговори.

БОРЯНА ДИМИТРОВА: Може би не бях правилно разбрана. Достъпът до правосъдие се разширява, а не се стеснява, тъй като районните съдилища запазват седалищата си, но стават териториални отделения, тъй като от 1 януари 2021 г. законодателят е предвидил да имаме електронни дела. Но и да нямаме електронни дела ние така или иначе и сега сканираме и предоставяме електронни услуги. Идеята е, когато съответният гражданин има дело във въззивна инстанция или първа инстанция в окръжен съд, да може чрез това териториално отделение да си подава документите и да прави справки и да получава, както и да участва чрез видеоконференция от това териториално отделение и изобщо да не ходи до областния град. Това е идеята.

И не само до окръжен и апелативен, а ако и върховният съд позволи, и до върховния ще се подават по електронен път книжата. Ако няма възможност да ги подава по електронен път, защото не разчитаме електронното правосъдие да тръгне безпроблемно, тогава, отивайки и носейки физически своя документ той бива сканиран и изпращан в съответния съд за където е предназначен за разпределение или за удовлетворяване на някакво искане по висящо дело, а пък хартиеният носител ще заминава със служебната поща. Защото ние не можем да накараме хората да има електронно правосъдие в смисъл да подават само по електронен път.

Така че и в двата варианта – от териториалното отделение, даже до всички апелативни съдилища в региона.

БОЯН НОВАНСКИ: Но Плевен питат, че физически хората ще трябва да отиват от едно място на друго.

БОРЯНА ДИМИТРОВА: Това обяснявам, че няма да трябва да ходят, защото в териториалното...

БОЯН НОВАНСКИ: Те казват, че това, че районният съдия става окръжен това не значи, че трябва да отиде в окръжния съд в другия град, а може пак да си седи в районния съд...

БОРЯНА ДИМИТРОВА: Може и да си седи, може и да отиде, всичко зависи от това, което се решава на място. Но човекът на когото делото до вчера е било в малкия районен съд, а пък днес поради промяна в подсъдността отива в районния съд в областния град как ще го разкарваме до големия град и после до въззивната инстанция – нали така е въпросът ви?

ПАНОВА: По-скоро който до днес въззивна инстанция му е бил Плевенският окръжен съд, а сега въззивна инстанция ще му стане Великотърновският апелативен съд.

БОРЯНА ДИМИТРОВА: Да, така е, освен ако няма териториално отделение на апелативния съд в Плевен.

По същия начин – по електронен път книжата и видеоконференция може да участва.

ПАНОВА: Т.е. в заседанието да участва чрез видеоконференция – това звучи много напредничаво

БОРЯНА ДИМИТРОВА: Да, ако желае.

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ: Само ако желае. Ако на мен делото ми е гледано да речем в Червен бряг и сега делото ми трябва да бъде гледано от първоинстанционния съд, който ще бъде в Плевен, то във всички случаи ние не можем да накараме страната и не бива да караме страната да ходи до Плевен. Четвърти модел би проработил само ако страната има възможност да отиде отново там, където и досега е ходила – до Червен бряг, за да се яви и участва ефективно, което може да стане по електронен път.

ПАНОВА: Да, само при електронно правосъдие съм съгласна – това би могло да стане. Именно това ми беше въпроса – че ако пристъпим към изцяло електронно правосъдие, да, но иначе не можем.

БОРЯНА ДИМИТРОВА: В този модел са заложени всички проекти, които съдебната е изработила и които би следвало да действат.

ПАНОВА: Затова казах, че този модел има елементи от всички други модели.

БОРЯНА ДИМИТРОВА: Да. И от моделите, и от проектите, и от бъдещето, което се очаква от 1 януари 2021 г.

ИСКРА ПЕНЧЕВА, съдия от ОС Велико Търново, командирована в АС Велико Търново: Въпросите, които зададе г-жа Панова, не се ли предвижда някаква промяна в процесуалния закон във връзка с въззивната инстанция, която да реши въпроса с необходимостта на гражданите да пътуват, доколкото в повечето случаи във въззивните производства няма доказателствени искания и фактически абсолютно се обезсмисля провеждането на открито съдебно заседание. Дали се мисли по

въпроса въззивната инстанция при липса на доказателствени искания въобще да не заседава в открити съдебни заседания? Знам, че има такива модели в Европа.

И другото, което искам да попитам. Доколкото няма съмнение, че въвеждането на така предлагания модел изисква сериозно време, кое пречи начинът по който се предвижда да стане повишаване на магистратите при този модел да се въведе и относно сега висящите конкурси? Защото, специално ние в ОС Велико Търново в момента има много голяма бройка и всички съдии са ангажирани с извършване на атестации, като на един съдия има минимум 4 атестации. Това абсолютно спъва работата ни като магистрати, защото сме заети с друга дейност. Така че, както казахте Вие, г-н Шекерджиев, какъв е проблемът да започнем да вървим пътя, ако има някакъв консенсус? Това исках да попитам.

БОРЯНА ДИМИТРОВА: Това, което казахте за въззивните производства го бяхме предложили на законодателя, обаче не се прие.

Следващата фаза на проекта е законодателни изменения, което ще обхване включително изменения в процесуалните закони. Отбелязали сме си го. Благодаря много, че го споменахте, ще го предложим. Дали ще мине е друга тема.

Този модел - да, той е дълъг във времето, но той ще се прилага поетапно, няма да е накуп. Така че може и да доживеем първите промени, ако бъде предложен.

По отношение на конкурсите ще отговори г-н Шекерджиев.

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ: За конкурсите – те не работят, защото се провеждат въз основа на измененията, които бяха направени от други хора през 2016 г. Беше създадена КАК – последната КАК е направила 100 атестации и е оставила 300. Ето защо ние нямаме друга опция извън тази, да помолим съдиите да напишат атестациите. Знам, че е трудно, знам, че 4 атестации са много, опитваме се да помогнем. Казвам така от името на администрацията на съвета, знаете, че те идват до голяма степен попълнени.

Другото, което направихме – предвидихме допълнително заплащане за всички колеги, а не само за този който е докладчик по атестацията, но за всички колеги, които са в атестационната комисия. Това нещо очаквам до няколко седмици да бъде одобрено от съдийската колегия, в момента сме на обществени обсъждания.

На следващо място. Не, нямаме консенсус да отменим конкурсите. Такъв консенсус няма. Аз съм в работна група, в която идеите, които се обсъждат са от писмен тест, следван от писмено решаване на казус и завършване с устен изпит до всякакви други варианти. Ние на този етап не можем да си позволим да въведем подобна драстична промяна в

конкурсите, още повече, че я пишем за хора. Но, колеги, не можем да си позволим да оставим, ако приемем модел 4, това повишаване от ниво – допълването на съдиите от ниво районен в окръжен и от окръжен в апелативен, да го направим въз основа на конкурсите. Опитът сочи, че всеки път, когато сме обявявали конкурс за подобни големи промени, например когато се създаваха административните съдилища резултатът беше следният – просто колегите не отидоха да бъдат изпитвани и в момента административните съдилища, с цялото ми уважение към колегите, в тях повече от половината са от т.нар. външни назначения. Когато се създадоха административните съдилища вие помните (тези от вас, които са съвременници, аз съм един от тях) как бяха повишени съдиите. Мисля, че това е по-правилният вариант. Пак казах – преценка на Общото събрание – това нещо е работило и във Върховен касационен съд. Във Върховен касационен съд, когато се командирова човек от някое от съдилищата, сме правили събрание и сме изказвали становище кой да бъде командирован. Смятам, че това е разумно, още повече – то е разписано, като предложение, включително и от Съюза на съдиите.

По отношение да отменим във въззивното производство. Колеги, аз съм наказателен съдия, надявам се да стана пак, няма как да направим изцяло закрито въззивно производство по наказателни дела. Просто не работи. Над 65% от всички апелативни дела, когато аз съм бил в апелативен съд, са били със съдебно следствие. Така или иначе, какъв ще е форматът на въззивното производство не е нещо, което е пряко свързано с този модел.

БОРЯНА ДИМИТРОВА: Да, аз говорех само за гражданския въззив.

ЛИЧЕВА, председател на РС Горна Оряховица: Изслушах внимателно презентацията, която представи г-жа Димитрова. Моите въпроси са свързани повече със статута на районния съд и съответно повишението на колегите, което би се случило в окръжен съд.

Безспорно е много добра идея да бъдат преместени в един момент повече колеги от районен съд в окръжен съд. Делата обаче, които ще останат да се разгледат в районния съд ми прави впечатление, че липсват наказателни дела от общ характер, от частен характер. Повечето от тези дела са предвидени да се разглеждат от окръжен съд. Също така що се отнася до гражданските дела, голяма част от гражданските дела не се предвижда да останат за разглеждане в районен съд. И според мен тези колеги, които ще останат да гледат делата в районен съд ще се деквалифицират в един момент и когато настъпи момент да отидат в окръжен съд предполагам, че ще им е доста трудно да навлязат в материята. Да не говорим, че в районен съд колегите, които тепърва ще дойдат, те тепърва ще трябва да се запознаят с делата от общ характер и от

частен характер – наказателните, и гражданските, които в момента се разглеждат в районен съд.

Другото, което мен лично ме притеснява – не знам какво би се случило със служителите от общата администрация в териториалните отделения, за които говорите - имам предвид съдебен администратор, главен счетоводител – тъй като вие не предвиждате да има такава администрация в териториалните отделения.

От друга страна, говорите за териториалните отделения като за малки съдилища. Районен съд Горна Оряховица не бих казала, че се причислява към така наречените малки съдилища, както и за може би още няколко съдилища в България, като да речем Казанлък, Горна Оряховица, Дупница, които са всъщност с щат от по 10 съдии. Не мога да твърдя, че всички те са с 10 съдии, Горна Оряховица е с толкова. Този щат се явява например по-висок дори от щата на Районен съд Кърджали. Дали при преминаването на Районен съд Горна Оряховица в териториално отделение няма да се отрази негативно, тъй като работата, която имаме тук е доста. И, ако няма съдебен администратор или главен счетоводител, работата, която трябва да се извършва от районния съд, свързана с териториалното отделение например в Горна Оряховица, ще е много и е непосилна за извършване.

Другото, което казахте – окръжните съдии, които ще се качат от районния съд, ще са предимно от районния съд в областните градове. Какво ще стане с тези съдии, които са в териториалното отделение например в Горна Оряховица? Тук сме 6-7 човека с 20-годишен стаж.

БОРЯНА ДИМИТРОВА: Нямах предвид, че по правило ще се качват от областния районен съд. Имах предвид, че там са повече от съдиите в малките съдилища, по правило.

ЛИЧЕВА: Да. Също така и базата на Районен съд Горна Оряховица е огромна. Тази база какво ще стане с нея? Действително тук ще се намали обемът на работа, а районните съдии и администрацията, които ще останат тук ще са много по-малко от необходимото за запълване на капацитета на сградата.

Това са проблемите на този етап, които ме притесняват.

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ: Ще отговоря на въпросите от гледна точка на наказателните съдии. Колега, ЧХД-тата трябва да останат на районен съд, ОХД-тата отиват на окръжен съд, всички АХД-та остават на районен съд, всички ЧНД-та остават на районен съд. При това положение на мен ми се струва, че загубата на ОХД-тата няма да доведе до рязка деквалификация на съдиите. ЧХД-тата са състезателен открит същински процес. Мерките за неотклонение, голяма част от които ще се гледат от районния съд, също са открит състезателен процес. АХД-тата

имат изключително висока сложност – предполагам сте наясно. Така че от гледна точка на наказателните съдии, според мен, няма да има съществена деквалификация. Още повече – да не се лъжем – към настоящия момент повече от 50% от всички ОХД-та на ниво районен съд са с квалификация по чл. 343б и чл. 343в. Не може 20 години да се гледа чл. 343б и чл. 343в, никога да не си виждал убийство, никога да не си виждал длъжностно присвояване по чл. 203 и т.н.

Ето защо аз смятам следното. Трябва да оставим минимален брой дела в районен съд, защото това ще ни позволи да оставим минимален брой районни съдии, които в кратък период от време ще се качат в по-горен съд.

По отношение на гражданските дела се чувствам некомпетентен, но това, което Вие казахте, го казаха и съдиите от Районен съд Пловдив. Те казаха – искаме си исковите производства, искаме да гледаме същински процеси. Това е въпрос, който трябва да обсъдим. Например те предлагат нещо, което аз с цялото ми уважение, не съм достатъчно компетентен, но те казват така – тези заповедни производства, които се превърнат в искови, нека останат на районен съд. На мен това ми се струва разумно. Но пак ви казвам – оставим ли много дела на районен съд, това означава, че ще останат много районни съдии с 20 години стаж, което за мен не е опция. Смятам, че тази най-слаба страна на този модел заслужава риска и в рамките на 5-6-7 години районните съдии да гледат тези по-бързо оборотни дела, но да имат ясна перспектива да се качат в окръжен съд, където да гледат всякакви дела. Смятам, че това е разумно.

БОРЯНА ДИМИТРОВА: В началото казахме, че това е абсолютно примерен списък за изменение на родовата подсъдност. Това е въпрос на консенсус.

За съдебната администрация – тази съдебна администрация няма да ни е ненужна, защото този същия обем дела и брой съдии се запазва в системата, само че може би длъжностите няма да останат разпределени така, както са в момента, може би ще има необходимост от някаква преквалификация, вероятно.

Освен това, тук изказвам собствено мнение, вероятно и колегията ще прояви разум, вярно е, че има няколко съдилища в България, които не могат да се причислят към малките съдилища. Нито са големи, нито са малки. Аз лично имам особено мнение, че трябва да се подхожда малко по-индивидуално. Подхожда ли се малко по-индивидуално към няколко такива, както и към пограничните съдилища, тогава трябва да се реши въпроса какво става с районните съдии от тези съдилища, защото няма да бъдат поставени на равна основа с всички останали.

Но ви моля да не гледате детайлите в момента, а да погледнете глобалната картина. Детайлите ще ги изясним.

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ: Няколко думи за сградите. Колеги, сградите не може да са определящите. Районен съд Трън има един съдия и работа за половин съдия. Просто няма там дела. Бюджетът на Районен съд Трън е 550 хиляди лева последния път, когато го гледах. За мен това е пълно безумие. Същата е ситуацията и с един куп други съдилища. В Районен съд Чепеларе – чудесна сграда, невероятна, три етажа, никога не съм виждала толкова прекрасно място за работа на районни съдии, да не обидя някой, обаче там има работа за един съдия. Ние не можем да си позволим да плащаме за сграда много повече, отколкото плащаме за съдията, който работи там. Не може сградата да бъде определяща или поне аз така си го мисля.

МЛАДЕН ДИМИТРОВ, председател на РС Велико Търново: Колегата Личева всъщност изчерпа повечето и от моите въпроси.

Приветствам всеки радикален опит да се реформира системата, доколкото може. Но повечето ми притеснения са свързани с квалификацията на тези колеги, които ще останат да работят в районен съд. Действително, ако останат ЧХД-тата, ЧНД-тата и НАХД-тата – те са дела, по които се иска доста работа и то задълбочена. Но все пак ми се струва, че няма да може да се придобие този опит, който е в един същински процес по делата от общ характер.

Затова пък ми хрумна една идея, докато слушах дискусията – нека тогава в този районен съд и в първоинстанционния окръжен съд да няма такова разделение между длъжностите съдии, за да не се натрупва напрежение и в заплащането също. Тези окръжни съдии нека не бъдат по дежурства, а на някакъв ротационен принцип за известен период от време да разглеждат дела в районен съд. Тогава според мен ще има по-голям контакт между съдиите, които са в окръжен съд и тези, които са в районен съд и възможност за обмяна на знания и по този начин да се развие и квалификацията на младите съдии, които ще бъдат в районен съд.

БОРЯНА ДИМИТРОВА: Дали дежурства или ротационен принцип – не е ли едно и също, какво имате предвид? Трима съдии да са цяла година, следващата година – други трима?

МЛАДЕН ДИМИТРОВ: Да, по-скоро да са със знанието, че в определен период от време тези хора ще са в районен съд, въпреки че са съдии от окръжен съд.

БОРЯНА ДИМИТРОВА: Всъщност това е идеята, а дали ще е дежурство или ротационен принцип е въпрос на решение.

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ: Това е идеята да има непостоянен състав районният съд. По-малко районни съдии и непостоянен състав от тези окръжни съдии, както те си решат – на дежурства, на седмица, на месец, както си решат да работят в районния

съд. Да, това е неудобство за окръжните съдии, но колеги, ако няколко стотин районни съдии станат окръжни съдии ми се струва, че това неудобство е преодолимо.

ПАНОВА: Във връзка с това, което казвате, че ще има норма на натовареност. Ако е постигната тази норма на натовареност

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ: Тогава няма да ходят окръжни съдии.

ПАНОВА: Аз имам предвид, че няма да ходят и районни в окръжните съдилища, ако се постигне нормата за натовареност на окръжните съдилища. Тогава няма да постигнем тази цел, която си поставяме, за израстването на районните съдии и бързото качване на районните съдии в окръжните съдилища. Защото няма нужда да направим един окръжен съд с много хора, ако той не е много натоварен, ако няма какво да гледат в него.

БОРЯНА ДИМИТРОВА: Не-не. Всъщност няма да ходят командировани. Но при този модел от тук нататък пенсионирането вече няма да се случва на районно ниво или поне в изключителни случаи и местата ще се освобождават от окръжно ниво нагоре.

ПАНОВА: Да, може би. Просто не ми е ясно, ако натовареността на окръжния съд е малка тези районни съдии просто няма да отидат в окръжния съд, защото просто няма да има нужда от тях.

БОРЯНА ДИМИТРОВА: Те и сега няма да отидат.

ПАНОВА: Да, и сега няма да отидат. Но няма да отидат и в новия модел.

БОРЯНА ДИМИТРОВА: Ако концентрираме същинската работа от окръжния съд нагоре, това е стремежът да се качват кадрите по-бързо, там да има значение увеличаване и намаляне на натовареност и т.н. Това е стремежът. Там да има пенсиониране, от там да да започва освобождаването на всякакви места, а районният съд да е за малко и за малко хора.

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ: Колеги, проблемът е следният. Ние имаме абсолютно порочна система. Ще се опитам да дам пример с Районен съд Червен бряг. Вие в Червен бряг в момента имате примерно работа за 4-ма съдии, имате обаче 2-ма съдии, тъй като един от Червен бряг отиде в Плевен, един от Червен бряг е подал документи и ни е уведомил, че иска да се използва възможността по чл. 194. Ако по някаква причина в Червен бряг останат 2-ма съдии, тогава ние трябва да намерим още 2-ма съдии за Червен бряг. Когато пуснем конкурс за преместване няма нито един желаещ за Червен бряг, но на нас продължава да ни трябват двама съдии в Червен бряг. И какво правим – обявяваме външен конкурс, тъй като това е единственият ни шанс да намерим необходимите ни двама

съдии за Червен бряг. И идват един двама души от външен конкурс, чакат 3 години след което подават молба за преместване и ние сме пак в изходна позиция. Така е в Мадан, така е в Чепеларе, така е в Сливница, така е в Лом, така е в един куп съдилища.

Крайно време е да спрем да пълним системата със съдии, които обективно не ни трябват, тъй като районните съдии в рамките на Плевенски окръжен съд са ни достатъчни. Ето защо ние трябва да направим така, че да запазим сегашните си кадри. А сегашните кадри ще ги запазим по следния начин – спираме да приемаме за определен период от време или приемаме много по-малко и всеки, който приемем му казваме – ти започваш от най-ниското ниво и от там нататък всяко едно място в системата – върховен съд, апелативен съд, окръжен съд – това са между 30-50 места годишно, се заместват от сегашните районни съдии, които тръгват нагоре по системата. В дадени моменти ще вървят по-бързо, в други моменти ще вървят по-бавно. Но когато ние имаме един голям апелативен съд, дали ще е териториално отделение или апелативен съд в Пловдив, който ще гледа много повече дела, отколкото сега се гледат от апелативен съд, ще има нужда и от повече съдии, а те ще дойдат от окръжния съд. Окръжният съд същевременно ще гледа повече дела, ще има много повече нужда от съдии – тези съдии ще идват от районния съд. Всяко място ще се заема от районен съдия. Да, в София ще се расте може би по-бързо, защото ще има по-голямо движение, но и там делата са повече, респективно натовареността ще бъде еднаква. И ние ще можем да направим планиране и да знаем колко първоинстанционни съдии ни трябват в Плевен, колко апелативни съдии ни трябват в апелативния съд, към който е Плевен, респективно колко районни съдии ни трябват и няма да приемаме, ако на нас не ни трябват. Това планиране ще бъде година за година. А не, като сега – всеки съд е самостоятелен, веднъж станал съдия той започва да циркулира в системата, а на нас той просто не ни трябва. Това е довело до варианта да сме трети в Европа по брой съдии.

Аз съм станал съдия през 1996 г. Тогава съдиите бяха два пъти по-малко, а работата не беше два пъти по-малко.

Именно това развитие на конкурсите и попълване на щатове доведе до една ситуация, която повярвайте ми, не може да продължава.

БОРЯНА ДИМИТРОВА: В чата има интересен въпрос на съдия Бонева от РС-Бяла. Вероятно няма камера и микрофон.

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ: Да го прочетем и да отговорим.

БОРЯНА ДИМИТРОВА (чете от чата): Ивелина Бонева, РС Бяла: Въпросът ми е следният - тук сме по щат петима съдии, а реално работят четирима със стаж над 15 години, всички с много добри атестации. Как ще се преборим с конкуренцията на съдиите в РС Русе, които са съдии към съответния областен град? И от тук дали това, което сме надграждали

в професионална гледна точка през тези 15 години няма да отиде на вятъра? Не е ли този модел според Вас демотивиращ за много от нас?

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ: Стажът има значение. Атестацията има значение. Желанието има значение. И вярвам в здравия разум на съдиите в Русе да вземат становище по силата на което да не фаворизират само тези, които са в една сграда. Ако обаче обявим конкурс, конкурсът няма да тръгне, повярвайте ми. 13 такива има обявени. Не веднъж съм го казал – конкурс за наказателна колегия за 4 места във ВКС от 2017 г. не е приключил, вчера имах поредна жалба. Ние сме в ситуация в която в конкурс има жалба от съпруг срещу конкурс, спечелен от съпругата му. Повярвайте ми, в тупик сме. Това е катастрофа.

Ето защо, ако имате по-различи идеи как да се осигури кариерно развитие, ние сме в изключително ви молим да ни ги кажете. Но за нас стажът, атестацията, становището на по-горния съд и желанието на съдията е нещо, което може да проработи.

БОРЯНА ДИМИТРОВА: И още нещо да добавим. Всъщност съдиите, които ще са необходими на окръжния съд, ще са много повече от тези, които имат само стажа да се качат от РС – Русе. А предполагам, че съдии от РС – Русе или ще искат да отидат в някой апелативен съд или в териториално отделение на апелативен съд. Така че това движение ще осигури максимална възможност за качване на съдии. И мисля, че би следвало да ви е мотивиращо, а не демотивиращо.

Освен това, ако няма необходимост от толкова съдии в Районен съд Бяла, при този модел далеч няма да ги държим тези съдии в Районен съд Бяла.

И още един въпрос от чата: **Koseva:** А сега как се преборват?

БОРЯНА ДИМИТРОВА: Ами по тези обективни – смятам – критерии, които изброяваме. Освен стажа, ранга и положителните атестации, които всички са отлични, имаме становище на съответното отделение на общо събрание на съответния по-горен съд. Това не смятате ли, че е добър модел за работа? Кой по-добре от горната инстанция познава работата ви?

БОЯН НОВАНСКИ: В смисъл, че има субективен елемент. Но то и при конкурсите го има така или иначе. Няма какво да се лъжем.

БОРЯНА ДИМИТРОВА (чете от чата): Още един въпрос: **СИЛВИЯ КРЪСТЕВА, ОС Плевен:** Колко дълга ще бъде процедурата по преценката на качествата на съответния районен съдия, за да бъде повишен в окръжния съд?

БОРЯНА ДИМИТРОВА: Ами той, ако е работил 8 години като районен съдия, сигурно преценката, решението ще е кратка, защото знаят как работи. Всъщност на това се разчита.

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ (чете от чата): И още един въпрос от **съдия КРЪСТЕВА:** А когато са необходими само двама съдии, а има четири щата, не е ли възможно тези два излишни бройки да бъдат прехвърлени в друг съд?

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ: Разбира се, че е възможно, могат да бъдат и съкратени.

Ние, ако направим норма на натовареност, което аз много искам да се случи, тогава ние ще знаем в кой районен съд или в кое териториално отделение на районен съд колко съдии ни трябват. Защото има съдилища, в които ни трябва 1 съдия, в други ни трябват 2-ма, а в трети ни трябват повече, отколкото щатове има. Именно тази норма за натовареност ще ни даде възможност да направим предвиждане и да знаем колко човека ни трябват, съответно да организираме или прием на младши съдии за съответните бройки или по някакъв друг начин да разместим бройките. Но не е приемливо това, което се случва – ние всяка година приемаме 30 души младши съдии и след 3 години, когато те трябва да станат районни съдии за тях има места в съответния съдебен район едва за не повече 10 от тях и те започват да митарстват из страната. Не е опция това.

Ето сега например в Плевен един младши съдия с удължен стаж и разчитаме да мине един конкурс, който да освободи възможност да продължи там. Но това е системен проблем.

Имаме невъзможност да оперираме с наличните съдии. Ето защо, ако направим норма за натовареност и възможност за бързо движение в системата, то тогава най-вероятно този въпрос ще бъде решен или поне ще бъде решен по-добре, отколкото сега.

БОРЯНА ДИМИТРОВА: Всъщност, ако ви възникнат допълнителни въпроси ние сме на линия да отговаряме и извън сега. Идеята беше да успеем по някакъв начин да дадем малко повече разяснения по този модел, защото той действително беше последен по време и предполагам, че вие от медиите разбрахте за него.

Ще си вземем бележки и от написаното в чата в момента.

Ако няма други въпроси?

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ: Аз много ви благодаря за участието.

БОРЯНА ДИМИТРОВА: Аз също.

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ: Наистина това, което ни казвате е от значение за нас. За нас цялата тази дискусия, включително въпросите от чата ще бъдат предоставени на колегите от съдийската колегия, разбира се заедно с абсолютно всички други въпроси, които бяха повдигнати и

евентуално ще бъдат повдигнати утре в петото обсъждане с колегите от апелативен район София.

БОЯН НОВАНСКИ: Краси, извинявай за една минута само. Може ли да се върнем на въпроса на колежката Личева, защото направо я уплаши така. Едва ли не излезе, че районен съд като техния в Горна Оряховица от 10 човека, ако след избирането на модел 4 ще трябва да останат 6 – условно казано, защото другите ще трябва да отидат в окръжния съд, едва ли не излезе така, че тя не може да ползва материалната си база, едва ли не – търси си нова сграда, защото тази ти е много голяма. Така излезе.

БОРЯНА ДИМИТРОВА: Не-не.

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ: Не-не.

БОЯН НОВАНСКИ: Това исках да кажа и аз – че това, че те от районни ще станат окръжни съдии не значи, че трябва да отидат физически в сградата на Окръжен съд Велико Търново, могат да си останат и в горна Оряховица, защото те там са свикнали и там работят, просто няма да са районни, а ще са окръжни. Нали така?

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ: Може и това да се обмисли. Още повече, че тогава голяма част от делата, които сега са се гледали в районен съд Горна Оряховица, примерно исковите производства, ще се гледат от окръжен съд Велико Търново и няма никаква пречка тези дела да измислим схема, в която те да бъдат гледани в Районен съд Горна Оряховица.

БОРЯНА ДИМИТРОВА: На пункт.

БОЯН НОВАНСКИ: Да. За да не стане така, че тази сграда им е голяма. А знаеш колко трудно се наемат сгради.

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ: Ами ето – в Районен съд Дупница ще се гледат дела от Районен съд Кюстендил, а Дупница е съизмерим като обем и работа с Районен съд Горна Оряховица.

БОРЯНА ДИМИТРОВА: И Окръжен съд Кюстендил ходи в Дупница на пункт, периодично, и това между другото вдига авторитета на съдебната власт.

БОЯН НОВАНСКИ: Така е било преди 30-40 години.

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ: Това е техника, която ние можем да оглеждаме за всеки един съдебен район. Но ние се опитваме да представим модела, а това как точно ще изглежда е въпрос на дискусии не само в съдийска колегия, но и на срещи със съдиите в съответния съдебен район.

БОРЯНА ДИМИТРОВА: И то много подробни срещи до детайли.

ПАНОВА: Не би било възможно вероятно това, което каза г-н Новански – да си стои в Горна Оряховица окръжният съдия, защото на него ще му се налага да участва и в тройни състави, защото, доколкото схващам въззивната дейност на окръжния съд по дела на районния съд ще се запази в някаква степен. Така че той не може да си стои в Горна Оряховица и да не ходи въобще там, където е окръжния съд.

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ: Това е дискусия, която можем да водим, след като видим колко дела гледа Горна Оряховица, колко дела гледа Велико Търново и т.н.

БОЯН НОВАНСКИ: Е да, но в случая тук е много лесно, защото то Горна Оряховица и Велико Търново е едно и също вече.

ПАНОВА: Да, но на други места не е така.

БОЯН НОВАНСКИ: да, може би за всеки съд по отделно трябва да се преценява, както каза Краси – разстояния, сгради и т.н.

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ: Брой дела и т.н.

Колеги, благодарим ви за участието.

- o -

Изготвил:
Емилия Петкова,
главен експерт в отдел ЕИСС, дирекция ИТСС,
технически сътрудник на проекта,

П Р О Т О К О Л

от **обсъждане със съдии от апелативен район СОФИЯ** на разработения Модел 4 за реформа на съдебната карта на ниво въззивно и първоинстанционно производство, в изпълнение на поддейност 1.7 „Избор на модел за оптимизация на съдебната карта“ от обхвата на проект “Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата“, изпълняван от Висшия съдебен съвет по Оперативна прогарма „Добро управление“ 2014 - 2020

4 ноември 2020 г., вторник, 14.00 часа

Начало: 14:00 часа

Край: 16.32 часа

В обсъждането участват членове на Съдийската колегия на ВСС, административни ръководители и съдии от съдилищата в Апелативен район София, по приложения към протокола списък.

Обсъждането се осъществи дистанционно чрез видеоконферентна връзка чрез интернет платформа ZOOM и протече по следния сценарий:

1. Встъпителни думи от г-н Красимир Шекерджиев, член на ВСС и координатор по Дейност 1 „Разработване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури“ по проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата“. Представяне накратко Дейност 1 на проекта и извършеното до момента.

2. Детайлно представяне на Модел 4 за реформа на съдебната карта на първоинстанционно и въззивно ниво от г-жа Боряна Димитрова, член на ВСС и координатор по Дейност 1 „Разработване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури“ по проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна

информационна система на съдилищата“. Допълване на представянето от г-н Красимир Шекерджиев.

3. Дискусия по предложения модел, както следва.

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ: Колеги, извинявайте, ако съм бил многословен. Заповядайте за въпроси.

АНЕЛИЯ ЯНЕВА, Софийски районен съд: Аз имам множество въпроси, но тези, които са на прима виста.

Първо, вие имате ли времеви диапазон в който да се случи тази реформа, защото например, ако ще има Мега Софийски окръжен съд, то може би ще му трябва някаква Мега сграда. В какъв времеви диапазон го виждате да се случи? Да, съгласна съм - на повечето места има една сграда в която дали ще са две или три съдилища е само в кабинетно устройство, но в по-големите градове това не е така.

Вторият ми въпрос, не считате ли че... вие казвате да може съдиите да се специализират и да има по-добра квалификация – да, но това ще стане, както вие сам казахте, на петата или седмата година. По моите наблюдения на петата или седмата година в Районен съд с тази му натовареност, при това натоварване с дела, което е от тази му компетентност, колегите вече свикваме с делата. Да, в Софийски районен съд действително сме по отделения. Та мисълта ми е такава, че, оставяйки определен много елементарен брой дела, с каква точно квалификация ще се качват съдиите в окръжен съд на петата или седмата година? Да, ако е една година окей, съгласна съм, но не е една и няма да бъде. Поради което считам, че това ще деквалифицира съдиите и ако аз съм на 25 години последното, което би ми хрумнало е да стана съдия, за да може следващите пет или седем години да гледам охранителни производства. Извинете ме, но нека бъдем честни, аз така смятам и смятам, че и Вие така бихте постъпили.

Като цяло искам първо да кажа, че идеята ви за реформа, според мен, има позитиви, но аз ще ви задам въпросите по точки, които ме притесняват.

Третият ми въпрос е защо според вас, с кое е по-добре да останат районни съдилища, тоест според вас защо тази система е по-добра от единен първоинстанционен съд, изцяло един в който да се гледат и тези елементарни производства. Което според мен е добра идея. Но защо трябва да остават такива районни съдилища.

Третото, което не разбрах от това, което каза съдията Димитрова - тя веднъж каза, че ще се повишават с конкурс от районно в окръжно и от окръжно в апелативно ниво съдиите, а след това каза, че ще се преместят тези, които са с най-много стаж и добра атестация. Не разбрах каква е

финалната идея, защото чух и двете. И как в хода на годините ще стават конкурсите, но може би това не е съвсем по темата.

Третото - мислите ли, че трябва да останат като поделения всички районни съдилища? Защото Перник, Брезник, Мездра, Враца това са населени места, където хората ходят буквално заради супермаркет в по-големия град, защо да не отидат до съда в по-големия град? И например аз ще ви кажа нещо от собствения ми опит като адвокат, който беше точно едногодишен, но в Районния съд в Брезник на 2012 г., ако нямах сметка в ДСК, държавната такса щеше да ми е там 5 лева или колкото беше, с такса за Банка ДСК от 15 лева. Аз за 15 лева – не само аз, а всеки човек, мисля че за 15 лева ще отиде до Перник няколко пъти и ще се върне с подсигурения градски транспорт. Та мисълта ми е всички до момента районни съдилища ли ще остават като поделения.

За младшите съдии изчерпахте.

За момента това са ми въпросите и по-нататък сигурно ще имам още.

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ: Да почна аз, може би Боряна след това ще ме допълни.

Първо за сградите. На мен ми се струва, че няма да имаме проблем със сградите. Помислете - в първоинстанционния окръжен съд, който евентуално би станал първоинстанционен окръжен съд се намира на втория етаж на Съдебната палата, апелативният съд - един етаж по-надолу. Няма никакво значение съдиите, които седят на тези етажи в кой съд ще правораздават, така или иначе имат едно пространство и то ще бъде същото. По същия начин би могло да бъде решен въпросът за тези районни съдии, които ще станат окръжни съдии, които в момента са в двете сгради на Софийски районен съд. Мисля, че сградите не може да е определяща.

На следващо място - дали смятаме че не е по-добре просто районните съдилища да станат единен районен съд със съответните териториални отделения. Аз лично смятам, че това е възможен вариант, това на практика е модел 1. Само че модел 1 няма да ни даде отговор на въпроси, свързани с изравняване на натовареността. Тогава ще изравним натовареността в рамките на един окръжен съдебен район. Така например ще изравним натовареността в район Добрич и тя ще бъде много по-ниска, отколкото тази в съда, в който вие правораздавате. Считам, че тогава, когато намалим броя на районните съдии, тогава ще постигнем следното: ще направим модел който ни дава възможност малък брой съдии да решават голям брой дела и да останат на това ниво много по-малко време. Не знам от колко време сте съдия, не знам колко е средното пребиваване на съдиите в Софийски районен съд - повярвайте ми, то е най-ниското страната, защото там е най-бързото движение. Но на мен ми се струва, че

вече вашите колеги преседяват в районен съд повече от 10 години. Аз съм бил в Софийски районен съд и бях там пет години.

На следващо място - дали не трябва да затворим съдилища защото вие казвате дали имаме нужда от всички съдилища. Ще изразя моето мнение и то е категорично. Аз съм против затварянето на съдилища под каквато и да е форма. Може би няма достатъчно дела в Трън, може би няма достатъчно дела в Брезник, но ние не можем да си позволим да затворим нито съда в Трън, нито съда в Брезник, нито който и да е друг от тези съдилища, без значение неговата натовареност. Говоря за Ивайловград, говоря за Каварна, говоря за Малко Търново – говоря все за съдилища, които са много ниско натоварени. Ние не можем да си го позволим, защото финансовият въпрос не е определящ. Аз считам, че основното трябва да бъде възможността за достъп до правосъдие. Не съм много наясно с общините в Трън, но съм сигурен, че Трън е граничен съд. От там до Перник първо транспортните връзки не са достатъчно добри, на следващо място считам, че не можем да накараме гражданите, търсейки услуга в съд да изминат това разстояние, без значение колко ще ни струва. Понастоящем, между другото, в Трън има един съдия, в Брезник – двама, но правораздава само един. Ние имаме отправено питане в което съдията от Трън да помага на съдията от Брезник, защото в единия съд има работа за половин съдя, а в другия - за съдия и половина. Считам, че модел 4 ще реши този въпрос.

На следващо място - дали става дума за деквалифицране на районните съдии. Максимално откровен ще бъда - за мен това е единственото слабо място на този модел, но аз считам следното. Аз ще говоря за наказателно право, защото от наказателно право нещо разбирам. Ако ние оставим на ниво районен съд АХ-тата, оставим ЧХ-тата, оставим мерките, оставим всички ЧД-та, то тогава на практика един наказателен съдия няма да се деквалифицира. Защо няма да се деквалифицира - защото и мерките, и ЧХ-тата са открит състезателен процес, който на практика е класически – единият е мини съдебно производство, другото е класическо съдебно производство. Тогава, когато оставим АХ-тата – хората, които се занимават с наказателно право знаят, че те стават все по-сложни и изискват все по-голям ресурс. Ако загубим ОХ-тата на практика те ще се качат в първоинстанционен съд, който сега е окръжен – да, действително ние ще лишим от възможност колегите, занимаващи се с тази материя, да се докоснат до една категория дела, но нека не се лъжем - статистиката от последните няколко години сочи следното - близо 55% от всички дела в страната са по чл.343, чл.343б и чл.343в. Моето уважение, но, когато държим един районен съдия 20 години, както е в Търговище, или 10 години - както е в София, и един наказателен съдия никога не вижда убийство, подкуп или длъжностно престъпление, това е нещо, което го осакатява много повече, поне според мен.

По отношение на гражданските съдии – не знам каква е вашата специалност, сигурно е така. Имахме едно писмо от 22-ма колеги от Пловдив, те точно това се оплакваха и твърдяха, че това е съществен недостатък на модела, защото на практика те искат да имат досег до исковите производства, иначе смятат, че ще се деквалифицират. Няма пречка това да бъде обмислено. Те например ни предлагат различни варианти, ние ще ги предложим и на съдийската колегия. Няма пречка да намалим или да включим някакви категории дела, но колеги, ако ние оставим много дела в районен съд, тогава и районните съдии трябва да бъдат много, и ще трябва да стоят много дълго там, а нашата идея на модел 4 един от позитивите е пак казвам - всички външни назначения и всички млади съдии да започват от там, след което в обозрим срок да бъдат повишени съответно в първоинстанционен или във въззивен съд.

По отношение на повишаването. Може би не сте разбрали Боряна. Аз ще кажа това, което аз си мисля. Има четири предпоставки за повишаване, когато говорим за това повишаване ако се приеме модел 4. Първата е определено изискване за стаж - тя съществува и сега. Втората е изискване за атестация - ясно ми е, че всички са отличници в тази държава. Към настоящия момент КАК тази година не е приел атестация, различна от отлична. Следващото обаче, което на мен ми се струва разумно е да се вземе становището на съответното общо събрание от съда, за който се очаква да бъде повишен районният съдия. Защо е така - защото съдиите, които работят там имат поглед върху работата на кандидата. Освен това вярвам, че тя няма да вземат решения по симпатия, тъй като те ще работят с този човек, така че би следвало професионализмът и здравият разум да надделеят. И на трето място - това съм го виждал - когато работех във Върховния съд тогава въпросът за повишаване или за командироване на определени колеги се взимаше, беше след гласуване на съответното отделение. На мен ми се струва, че вариантът е възможен и във всички случаи би проработил.

Обмислихме и възможността за кариерно развитие посредством конкурс. Повярвайте ми - във Висшия съдебен съвет се обмислят вариантите за промяна на тази материя, а именно материята, уреждаща конкурсите. Но си спомням следното нещо – споменах, че съм бил пет години районен съдия. И съм бил пет години районен съдия не защото съм бил по-различен от всички останали, а просто защото такива бяха времената. Аз имах уникалния шанс тогава да се търсят наказателни съдии, никой не искаше да работи това, разкриваха се ужасно много места в наказателна колегия и същевременно бяха създадени апелативните съдилища - това доведе до едно масирано няколко десетки съдии от София се качиха в апелативния съд, респективно районните съдии заеха техните места в окръжния съд. Това беше шансът на поколението, към което аз принадлежа. Следващото поколение, ако мога образно казано да се изразя,

имаше шанса да има раздвижване на системата на базата на създаването на административните съдилища. Вие знаете, че бяха създадени първоинстанционни административни съдилища, тогава Висшият съдебен съвет избра формата на конкурса. Резултатът какъв беше - просто съдиите, които работеха в административни съдилища или една голяма част от тях просто не се явиха. Резултатът беше че за добро или лошо повечето от съдиите, които в момента правораздават в административното правосъдие, станаха съдии на базата на този конкурс тогава. На мен ми се струва, че сега сме в ситуация в която имаме над 500 души, които кандидатстват в различни конкурси. Почти нито един от тях не приключва Ние сме в уникалната ситуация да имаме жалби срещу всеки конкурс, включително имаме жалба от съпруг срещу конкурс, специален от съпругата му. Но такъв е законът, такава е уредбата. Ние трябва да сложим край на това нещо. Считам, че модел 4, наред с всички останали позитиви, може да постигне и този вариант.

Деквалифицирането е слаба страна и аз го признавам, но считам, че силните страни са повече.

Може би и Боряна нещо да допълня, ако не съм бил изчерпателен или вие ме поправете, ако съм забравил някой от въпросите.

БОРЯНА ДИМИТРОВА: Само ще допълня, защото не отговори на въпроса защо не предлагаме един първоинстанционен съд. Ами зареди чл. 119, ал. 1 от Конституцията. Няма според нас как да бъде по друг начин създадено, но, ако имате идея - готови сме да чуем.

По отношение на това, което говорих за преместването - надявам се, че стана ясно. Всъщност това имахме предвид - конкурси за повишаване и преместване по тази форма, която и Краси обясни допълнително.

По отношение на родовата подсъдност на делата, които остават за районен съд – това, което предложихме е примерно. В зависимост от становищата, които получихме от апелативните региони вероятно ще разработим още един или два варианта в допълнение. Но към момента в който този модел отново бъде представен пред съдийската колегия, ние ще представим и конкретика за съответния регион.

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ: И още един въпрос на който не отговорих. Този въпрос беше - кога ще стане. Ние знаем, че, ако се приеме модел 4, той няма да стане сега. Ние сме сигурни дори, че той няма да стане в мандата на тази колегия. Ние трябва да вземем решение - говоря за Висшия съдебен съвет и съдийската колегия, а след това и пленума - ние трябва да вземем решение по кой път да тръгнем. Практически ние имаме четири модела - три сме представили, днес представяме четвъртия. Но, ако трябва да бъда откровен, както каза председателят на Районен съд Кърджали, има и пети модел и петият модел е нищо да не правим, но той

за нас е абсолютно неприемлив. Но, ако ние изберем един модел, следващата стъпка по проекта по който с Боряна сме координатори, е да разработим и да предложим законодателни промени. Ние знаем, че това не зависи само от нас. За да се постигне съществена промяна в съдебната карта - било то през модел 1, модел 3, модел 2, който вие предложихте или поне части от него, или модел 4, ние зависим от законодателната, зависим и от изпълнителната власт. Но това, което ние следва да направим е да изберем пътя. Ако изберем пътя, тогава ще посочим стъпките, ще започнем да ги вървим една по една и няма да има нужда да бързаме. Ние знаем, че това няма да се случи скоро в рамките на месец или година, но считаме, че можем да вземем решение и да тръгнем по този път.

Заповядайте за въпроси.

ДОНКА ПАРАЛЕЕВА, РС-Пирдоп: Аз имам два въпроса. Първия ми е каква е визията на този вашия четвърти модел относно Софийски окръжен съд и съответно съдебния окръг на този окръжен съд, тъй като всички знаем, че малко по-специфична е тази област, тъй като Софийски окръжен съд се намира в София и има девет районни съдилища към него, един от които е и Районен съд Пирдоп. И ми се струва, че там моделът би бил малко по-затруднен. Дали съответно на този етап имате някаква визия.

Вторият ми въпрос е дали според вас няма да загубите част от най-младите и най-амбициозни да кажем кадри, които към момента са минали през НИП, които са на едно добро ниво в развитието си. Тъй като аз например - давам за пример себе си, но и колегата Цончев, и други съдии са в същата ситуация - аз вече пет години съм в Районен съд Пирдоп, докато се реализира моделът ще минат още няколко години в които няма как да мръдна наникъде, тъй като атестацията ми все още не е готова за несменяемост. След това вероятно ще остана тук, тъй като съм най-младият съдия, предполагам така ще се реши. И така ще мине един голям период от време в който всъщност няма да мога да се развивам и част от колегите, не визирам сега в момента никого конкретно, но ще предпочетат да напуснат системата и да станат адвокати, отколкото да стоят в застой един продължителен период от време.

Това са въпросите ми.

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ: Да започна аз от последния въпрос. Модел 4 ви дава опция за развитие, в момента нямате. Извинявайте, че го казвам, но в момента нямате - нито има обявен конкурс, а обявеният конкурс е много далече от приключване. Ние сме на повече от трицифрено число на атестации, които чакаме, не знаем кога те ще станат готови, кога конкурсната комисия ще чете дела, след като ги прочете кога ще го приемем, след като го приемем колко жалби ще има. От тази гледна точка на мен ми се струва опитам ми на човек, който нещо разбира от

конкурси при сегашната уредба, е че с модел 4 имате много по-голям шанс за кариерно развитие, отколкото към настоящия момент.

По отношение на Софийски окръжен съд – да, той е особен от гледна точка на това, че има много районни съдилища в София окръг. Но тук трябва да кажа нещо, което си ми се струва важно - модел 4, ако бъде реализиран, може да бъде реализиран едновременно навсякъде. Той не може да бъде реализиран, според мен, в рамките на един съдебен район, бил той и апелативен. А не виждам някаква причина модел 4 да не се реализира в рамките на Софийски окръжен съд. Софийски окръжен съд би следвало да бъде първоинстанционен съд и няма никаква пречка да се направи районен съд а всички останали да бъдат териториални отделения към съответния Софийски окръжен съд. Към настоящия момент вие имате виден недостиг на съдии. Вие имате недостиг в повечето от тези съдилища, ние сме се занимавали и с Ихтиман, и със Сливница, занимавали сме се и с други съдилища. На мен ми се струва, че ако намалим обема дела, които се разглеждат в тези съдилища, съдиите които сега има в тях, а и много по-малко от тях, биха се справили. Респективно те ще имат и по-голяма възможност за кариерно израстване, защото пак казвам - всяка година между 30 и 50 съдии би следвало да бъдат повишени, защото толкова напускат системата. Ако изберем модел 4 това ще ни позволи да спрем за известно време обявяването на външни конкурси. Това ще ни позволи за известно време да регулираме приема на младши съдии.

Какво се случва всяка година - ние приемаме около 30 младши съдии и три години по-късно поне половината от тях нямат места на които да продължа да работя като районни съдии в рамките на окръжния съд, в който се били младши съдии. Този проблем не стои в София, но този проблем стои почти навсякъде в страната. Така стои да речем в Благоевград, така стои да речем във Видин и мога да дам много повече примери и с другия апелативни райони.

Дали ще загубим симпатиите на младите съдии, възпитаници на НИП - не знам дали ще ги загубим. Знам само, че напълно естествено е всеки един модел да бъде подкрепен от една група съдии и отхвърлен от друга група съдии. Ние затова сме тук - за да го представим и за да го чуем. Но ако трябва да чуете моето мнение, то е следното - без значение кой модел ще бъде реализиран, включително и модел 5 - нищо да не правим, така или иначе аз, както неведнъж съм казвал, когато моят мандат свърши ще се върна точно там, откъдето съм дошъл.

Повярвайте ми, аз нямам никакво лично отношение към реализиране на който и да е от тези модели. Това, което се опитвам да направя е да ви предложим промяна. Считам, че тя е правилна и търсим съвет, а ако решите - и подкрепа. Но дали една или друга гилдия или по-скоро не гилдия, а съдии от различни съдилища, ще ни подкрепят или не,

ще свалят доверието си от нас или не, не може да бъде определящо при реформа на съдебната карта. Аз не смятам също така, че всички апелативни съдии ще припознаят този модел, защото няма какво да се лъжем - те ще работят повече. Тъй като в момента апелативните съдии гледат малка част от въззивните производства, а когато модел 4 се реализира, ако се реализира, те ще гледат всички въззивни производства.

Така или иначе ние предлагаме модел и сме тук, за да отговаряме на въпроси и разбира се да чуем вашите становища.

Дано дано съм успял да отговоря на всичките Ви въпроси.

ДОНКА ПАРАЛЕЕВА: Да, благодаря.

ДАНИЕЛА АЛЕКСАНДРОВА, Софийски районен съд, заместник-председател на СРС, ГО: Аз с интерес слушам това, което обяснявате и разяснявате, макар че наистина твърде много въпросителни имам около този модел, за да мога да изразя някакво становище дали бих го подкрепила или не, тъй като наистина ще има нужда и от законодателни промени, които не знаем какви биха били те, за да се случи целия този модел и всичко това. Но това, което лично мен ме касае, ако щете и като част от ръководството на Софийски районен съд през последните две години, проблемът знаете тук в Софийски районен съд е голямата натовареност, въпреки големия брой съдии, големия брой дела, които постъпват. И лично моето питане е този модел по какъв начин виждате да облекчи работата на Софийските съдилища, в частност Софийски районен и тука ще бъде и градски съд, тъй като тази реформа ще обхване и съдиите от Софийския районен, и от Софийския градски съд, тъй като лично аз не мога да си го представя по какъв начин ще функционира тук в София този модел номер 4.

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ: Ще се опитам веднага да ви отговоря с всички условности на човек, който наистина нищо не разбира от гражданско право.

Говорих си обаче с ваши колеги от съда, в който Вие работите, и те ми казаха следното - ние 40 заповедни производства успяваме да минем в рамките на два работни дни от седмицата. Вашите колеги твърдят следното - ако не гледаме исковите производства, то тогава ние можем да свършим много повече работа. И хората от вашия съд, с които аз си говорих, смятат, че натоварване от 40 дела извън исковите, тези които са предвидени за гражданско, са доста по-малко, отколкото обичайно се прави. Помня когато дойдох в съвета имахме едно дисциплинарно производство на една ваша колега - тя беше граждански съдия. Когато я попитахме колко е нормалното натоварване според вас, тя отговори нещо от типа на 80 или 90 дела.

Така че, как си представям при вас - при вас, колега, си представям да видим общия брой на гражданските дела, да го разделим на нормата на натовареност и да видим колко съдии могат да ги свършат. Вие в момента сте повече от 200 души. Ако ние махнем една голяма част от делата, които разглежда Софийски районен съд, ние ще разберем, че нямаме нужда от повече от 200 души районни съдии в Софийски районен съд. Може би тази работа ще може да бъде свършена със 100. Останалите сто ще отидат в Софийски градски съд, където ще гледат исковите производства. Какво печелим - печелим пълна специализация, което при вас не е проблем, защото вие сте достатъчно голям съд, който го има. Но печелим възможност за кариерно развитие, възможност да имаме по-малко на брой дела, гледани от по-малко на брой съдии, няма да имаме необходимост да приемаме помежду между 13 и 16 младши съдии всяка година - тази година са 13 - и всяка година имаме нови искания. И на практика ние ще свършим същия по обем работа с ресурса, който имаме.

Пак ви казвам - на трето място по съдии сме, със стойност на правосъдието, която въобще не е за завиждане. От гледна точка на това ние сме непрестанно упреквани.

Считам, че може да се случи в Софийски районен съд без проблем. Така си мисля аз.

За наказателните съдии излишно да ви казвам - не знам дали сте запозната - в районния съд има почти 60 наказателни съдии, в градски съд има 40 наказателни съдии, в апелативния съд са 24. Конкурс за наказателни съдии в градски съд няма отдавна, конкурс за Апелативен съд няма отдавна, по една проста причина, че там има повече съдии, отколкото има нужда. Няма сега да ви обяснявам какъв е проблема, общите събрания, но вие прекрасно знаете, че нито един от новоназначените съдии във вашия съд не е станал наказателен, напротив - имате списък за чакащи.

Ето тези дисбаланси и тази невъзможност за кариерно развитие, ако си съдия в Софийски районен съд, наказателно отделение, ще бъде преодоляна в модел 4.

Заповядайте за въпроси.

АНЕЛИЯ ЯНЕВА: По повод на конкурса въпросът ми може би не съм го задала достатъчно ясно, беше следният - не как ще протичат конкурсите след като се въведе моделът, а как ще се подбере кои от 200-те районни съдии в Софийски районен съд ще отидат в Окръжен и кои ще останат в Районен. Можи би оттам дойде объркването ми, ако правилно съм разбрала, че конкурсите ще са така, както казахте в началото и повторихте заради мен, а пък по стаж само ще се преценява кой да отиде в окръжен съд и кой да остане в Районен. Така ли е?

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ: Това, което ние си мислим е следното. Тъй като ние ще имаме едно голямо движение, то ще е като земетресение, както казват някои от колегите от съдийската колегия. Да, това ще бъде една много съществена, дори бих казал революционна реформа. Аз си представям няколко стотин районни съдии да станат съдии в първостепенния съд и няколко десетки поне да станат съдии в апелативен съд. От тази гледна точка ние изключваме възможността това да стане по сегашния ред с конкурс, който е дълъг, труден, бавен и практически не работи.

Може би не сме били разбрани, но ще го кажа пак. Ще бъдат повишени на първо място тези, които искат, защото има един куп районни съдии, които не желаят да бъдат повишени, тъй като не желая да сменят мястото, където работят, имат семейни задължения и така нататък. Това в София обаче може би не е актуално. Тези, които искат, след което ще има изискване за стаж, което е налично и към настоящия момент. След което това на което ние държим и смятаме, че ще намерим подкрепа е, ако вие кандидатствате за гражданско отделение, то колегите от Софийски градски съд или съответното гражданско отделение ще дадат становище - то няма да е като форма на вето, но според мен ще е от съществено значение. Защо смятам, че това становище ще е обективно - защото не най-добре познават работата много по-добре, отколкото всякаква конкурсна комисия или какъвто и да е орган, а още по-малко Висшият съдебен съвет. И на последно място - това би следвало да става и въз основа на атестацията, защото и сега тя е определяща при сегашните конкурси. Това ще даде възможност да направим едно бързо повишение, ако си тръгна по този модел. Това е начинът.

Сега, ако ми зададете въпрос - тук вече разширявам това, което вие питахте – след като веднъж вече се установят тези съдилища как ще стане движението по тях. Вашите колеги казват следното - хубаво де, когато няколкостотин районни съдии станат окръжни, тогава за тия, които останат долу какви ще са опциите. И аз пак казвам - опциите са между 30 и 50 свободни места и повишаване. Сега, ако ме питате как ще бъде повишаването - на тези по-малкото примерно един, двама или трима, един или двама в Софийски окръжен съд, пет или осем в Софийски градски и така нататък, то може да бъде решено чрез конкурс, както е досега, а може да измислим и нещо друго. Верният отговор е, че не знам.

БОРЯНА ДИМИТРОВА: Всъщност отговорът на колегата е, че и при първоначалното преместване и повишаване на съдиите, защото те могат да дойдат най-вероятно от районен съд, могат да дойдат от окръжен съд, ще бъдат по една и съща процедура. Тази, която описахме с Краси - това е процедурата без значение дали е първоначалната или последваща, няма да има отделно първоначално качване само по стаж, а като съвкупност от всички тези елементи, които описахме.

АНЕЛИЯ ЯНЕВА: Това става въпрос и за първоначалното ли?

БОРЯНА ДИМИТРОВА: Да, и за първоначалното.

АНЕЛИЯ ЯНЕВА: При самата реформа?

БОРЯНА ДИМИТРОВА: Точно така, да.

АНЕЛИЯ ЯНЕВА: И още един въпрос към Вас. Понеже казахте за чл. 114, ако не се лъжа, от Конституцията...

БОРЯНА ДИМИТРОВА: 119

АНЕЛИЯ ЯНЕВА: ...текста, да, губи ми се, това според вас достатъчно разумен аргумент ли е? Аз не съм специалист в областта на конституцията, но сега подлежи на промяна - дали от обикновено, дали от Велико народно събрание, нямам тази компетентност, още повече така на прима виста - но не считате ли, ако само това е аргументът, да няма един единен първоинстанционен съд? Е ли това достатъчно разумно?

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ: В констутиуцията го пише.

АНЕЛИЯ ЯНЕВА: А не може ли да се измени Конституцията ми е въпросът, иначе знам, че го пише в конституцията?

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ: Нали знаете, както някой беше казал, че дипломацията е изкуство на възможното. Ние знаем колко ще ни бъде трудно да променим устройствените закони, да променим законодателството, но да тръгнем да променяме Конституцията вече ни идва малко екстремно.

АНЕЛИЯ ЯНЕВА: Ами тя беше променена през 2015 г. Имам предвид – не ми се струва толкова невъзможно, ако това е единственият аргумент, но може би има и други? Това и е въпросът.

БОРЯНА ДИМИТРОВА: Май е единственият към момента. Единният първоинстанционен съд няма как да го има при сега действащата Конституция.

Искам и друго да ви кажа - през всичките тези години нас ни питат: кажете каква реформа искате. На нас особено тази година ни осигуриха изключително добър бюджет. Не е ли по-добре да направим първи стъпки към истинска реформа, защото ние нито сме хората, нито можем по някакъв начин да предлагаме промени в конституционния модел на държавата. Приемете го като първа стъпка към реформиране начинът по който ние сме тръгнали, ако разбира се ви харесва, не е задължително. А пък за следващите стъпки, когато покажем, че можем да се реформираме вероятно ще е по-лесно.

АНЕЛИЯ ЯНЕВА: Една реплика само - това, което мен ме притеснява изключително много е деквалификацията на съдиите в районния съд и ви го казвам от позицията си на съдия в районния съд,

който може и да остане да кажем при тази реформа, са две неща. Едното е личностно - според мен ще загубите много голяма част от районните съдии, които искат да се квалифицират, а те са множеството предвид контактите ми с колегите, защото аз лично ако остана - ще напусна, защото считам, че това не би ми дало достатъчно предизвикателство. Второто - не смятате ли, че след пет или седем години, съдия Димитрова, вие сте граждански съдия и сте била в Районен съд и знаете, че да, може да има еднотипни дела, особено където има специализация, но все пак има дела, които са предизвикателство - чисто правно, в Районния съд и това именно развива да кажем професионалните качества на всеки съдия. Смятате ли, че съдия, който е бил 5 или 7 години в Районен съд и е разглеждал този вид дела, който сте предвидили, дори и да вкарате малко искови те биха били с много ниска правна сложност, вероятно и фактическа, те ще бъдат достатъчно добри на база опита си да могат да поемат казусите в по-горния съд? Аз съм си коментирала с колеги, а Вие вече сте по-опитен съдия, който е бил по станциите, аз съм коментирала с колегите - всеки колега, който е повишен или командирован в по-горна инстанция се сблъсква с по-различен по вид дела и това е предизвикателство за него. А съдия, който е гледал тези по-елементарни дала да отиде на така да кажем висшия пилотаж в окръжния съд за мен той не би бил подготвен. Може би се бъркам разбира се, но не мислите ли така?

БОРЯНА ДИМИТРОВА: Пак ще се върна в началото. Този списък, който е предложен, наистина е само предложение, предстои да се прецизира кои дела ще останат на районния съд. Ако говорим за още повече снижаване на цената на иска, също ще останат никакви производства. Обаче вижте, ако системата към момента в който вие сте влязла имаше друго законодателство - беше такова каквото е в момента, вероятно нямаше да поставите въпроса. Нашият стремеж е колкото се може повече съдии да се качат и да се развиват от окръжно ниво нагоре, а в районния съд да предложим бързо правосъдие и да останат онези дела, които губят времето на съдиите за развитие именно за истинското правосъдие, защото покрай цялото това тежко администриране покрай всичките, позволете да ги нарека леки дела, на нас не ни остава време да четем, да се развиваме и да пишем.

БОРЯНА ДИМИТРОВА: Ами да, може би сте прави и затова.

АНЕЛИЯ ЯНЕВА: Може ли само да ви прекъсна за секунда. Вие казвате да бъдат лишени съдиите от бумацината, най-общо казано. Да, едни ще бъдат лишени от това, но други ще бъдат натоварени изцяло с това, което ще ги деквалифицира и демотивира. И, сигурна съм, всеки човек, който иска да се развива, млад, не би отишъл там, единственият стимул ще бъде добрата и сигурна заплата.

БОРЯНА ДИМИТРОВА: Добре, очакваме предложение. Тоест вие предлагате да остане сегашното състояние – така ли?

АНЕЛИЯ ЯНЕВА: Не, не предлагам да остане сегашното състояние, аз зададох въпрос.

БОРЯНА ДИМИТРОВА: Ние в момента обсъждаме. Нашата идея беше такава - колкото се може по-малко да се стои в районния съд, първоначално съдиите имат и заряда, и желанието да работят и на високи обороти, и да работят всичко, което е възможно. Истина обаче е и старите съдии смятам, че ще го потвърдят, че за един съдия не само познанията са важни, а той се гради с години. Така че едно кратко стоене по по-елементарни дела в районния съд, не мисля, че ще деквалифицира, а още повече, че ще има възможност за допълнителни квалификационни курсове и т.н. Все пак намаляме и мандата на младши съдиите.

Това е само предложение. Разбира се, че във всеки един момент сме готови да обсъдим.

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ: Искам само да добавя следното - наистина много се радвам че вие имате тази теза. Тя е отговор на виждането на част от нашите колеги в съдийска колегия, че моделът ще бъде изцяло подкрепен единствено и само защото предвижда бързо развитие, вдигане на заплатата. Вие сте представител именно на тези хора

...?....: Не за всички, обаче, Краси.

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ: Да, но мога да кажа за кои, всички знаем. Така или иначе, от тези хора, които се интересуват от естеството на работата, която вършат.

Да ви кажа и аз нещо. Аз съм бил във всички нива съдилища и мога да ви кажа от собствения си опит и той е следният - на петата година нещата започват да се повтарят добри или лоши. Това ми се случи и в районния съд, случи ми се в градския съд, и в апелативния - в един момент човек стига до едно ниво на комфорт в който нищо не се случва. Така или иначе материята, макар и по-широка, е ограничена и ако нямате бъдеще за развитие (а аз твърдя, че вие в София имате най-голямото, но то пак не е съизмеримо с това, което е било), но ако нямате бъдеще за развитие, ако нямате ясен път, по който се знае кога може да отидете в горната инстанция, то това е много по-демотивиращо, отколкото да гледате искови производства или не.

Освен това, нашата работа е да гледаме цялата картина Вие работите в съд с ясна специализация. Ако работите обаче в съд с липса на специализация, тогава гледната точка е различна. Не знам от колко време сте районен съдия, но ако сте от 25 години районен съдия или най-младшия на 15 години, както беше вчера в района Районен съд Бяла, тогава истината е, че разсъжденията са абсолютно различни. Но аз Ви

поздравявам и категорично смятам, че вие изразявате една част от становищата на районните съдии и тя ще стане достояние на съдийска колегия.

РАДОСЛАВА ЙОРДАНОВА, председател на РС-Ихтиман: Много бързо и много кратко – имам въпрос, който поставих и на предходното обсъждане, което беше в друг формат с местните общности, искам сега да го поставя вече пред всички колеги. Откъде вадите обобщения извод, че липсата на специализация води до по-некачествено правосъдие; имате ли статистически данни някакви за брой обжалвани и брой потвърдени дела на специализираните и неспециализираните съдии; какво имате предвид под истинско правосъдие? Нима правосъдието по делбата примерно на една нива е по-неистинско от търговския спор за многомилионни вземания? Общо взето това са ми въпросите.

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ: Веднага ще ви отговоря на първия въпрос от собствената си практика. Аз съм човек, който е бил, ако се не лъжа, 22 години съдия и не съм чел ГПК, тъй като, когато го приеха вече отдавна бях наказателен съдия. Смятам, че правото е твърде широка област, имам огромен респект към всички, които гледат дела, но считам, че специализацията е от значение. Считам, че наказателните съдии трябва да разглеждат мерките за неотклонение, защото го правят по-бързо и по-качествено, смятам, че имат възможност да се развиват повече в тази област и смятам, че наказателните съдии не трябва да гледат обезпечения по бъдещи граждански искове, защото не разбират достатъчно от това. Това е моето убеждение и ми се струва, че то е убеждение на повечето от колегите. Няма да кажа, че съдиите в малките съдилища, които гледат всичко, гледат по-некачествено, но считам, че специализацията ще вдигне и качеството, ще вдигне и скоростта.

Това за истинското правосъдие не го разбрах.

РАДОСЛАВА ЙОРДАНОВА: Преди малко се спомена...

БОРЯНА ДИМИТРОВА: Аз го казах, имах предвид следното. Прекалено много администриране и спорна администрация има в съдилищата. Това за мене е неистинско правосъдие. Извинявам се, това е моето мнение.

Считам, че... всъщност никога не съм гледала на делата като на по-важни или по-малко важни. Неслучайно, когато говорихме и в началото, и в съдийската колегия употребихме думата бързоликвидни дела. Разбира се, че е грозна, разбира се, че няма нищо общо с правото, но ставаше въпрос за дела, които приключват по-бързо и са сравнително по-елементарни от правна страна, поне от опита ни, плюс всичко онова, което Краси каза.

Вярно е, че само в големите съдилища има възможност за специализация, навсякъде другаде няма такава възможност. И мисля, че - пак ще го повторя – стремежа на този модел е колкото се може по-малко съдиите да стоят в нивото, в което делата са с по-малка правна сложност, но се разглеждат по-бързо. И ще ви кажа - нима когато ставаме окръжни съдии или апелативни сме гледали търговски дела от типа, който сее гледа в окръжните съдилища? Не. Но се квалифицираме достатъчно добре, за да можем да правораздаваме и в тази материя. Тук е същото или поне сме използвали същата логика.

СИМЕОН ГЮРОВ, РС-Пирдоп: Разбрах, че ще има териториални отделения към съответните сега окръжни, респективно в бъдеще районни съдилища. Това означава ли, че в тези териториални отделения възнаграждението на всички съдии ще бъде изравнено в страната? Какво имам предвид. Споменахте за Брезник. Съдия примерно в РС-Брезник започва с еди си колко лева заплата. Съдия в РС-София започва с по-голям процент. Сега ще бъдат ли изравнени тези териториални отделения? В смисъл – примерно съдия в ТО в Пернишкия районен съд, т.е. в Брезник, ще получава ли такова възнаграждение, каквото ще получава съдия от ТО на бъдещия Софийски районен съд? Защото сега има една разлика, която никой не я споменава, тя не е толкова съществена, но сам знаете, че колегите от Софийския районен съд, тази изключителна месомелачка да я наречем, не са равни по възнаграждение с нас – съдиите от съответните районни съдилища. Те са с един ранг по-нагоре и с добро възнаграждение в сравнение с нас. Четох на съдия Марчева изказването – наистина една четвърт от всички дела в България се разглеждат от Софийския районен съд в момента. Да, но то е, защото в София живеят и работят една четвърт от гражданите на Република България. Така че това ми е единият въпрос.

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ: Ако е въпросът дали ще взимат едно и също възнаграждение, на мен ми се струва че и понастоящем съдиите на ниво Районен съд взимат едно и също възнаграждение с изключение на съдиите от Софийски районен съд. Ако ме питате дали ще взимате едно и също възнаграждение със съдиите от Брезник - дано не бъркам - верният отговор е да, ще бъде едно и също.

Аз съм голям противник на диференциация на възнагражденията на база натовареност, защото нито един съдия не е виновен за това, че има малко или много дела. Модел 4 ще изравни натовареността и то ще я изравни както искате я мерете - по брой дела или по СИНС. Но ще изравни между всички съдии, които правораздават в съответната материя, защото тогава ще имаме специализация.

Но на въпроса дали ще има разлика между възнагражденията на софийските съдии и другите съдии от равни по степен съдилища, то това

не е въпрос, който е от значение за реализацията или действието на модел 4.

А иначе, ако не съм разбрал правилно въпроса ви, съдиите в териториалното деление например Брезник ако то бъде териториално отделение на Районен съд Перник, ще взимат точно толкова пари, колкото и колегите си в Районен съд Перник, защото така е справедливо, поне според мен. Ако нещо не съм разбрал, може би Боряна ще ме допълни.

БОРЯНА ДИМИТРОВА: Всъщност въпросът на колегата беше дали ще се изравнят на всички районни съдии възнагражденията и дали ще се понижат на Софийския районен съд – нали така?

СИМЕОН ГЮРОВ: Да, може би.

БОРЯНА ДИМИТРОВА: В интерес на истината не сме го отбелязали в модела, сега обаче ще си го отбележим за обсъждане. Ако изразя становище – ще бъде лично. При положение, че моделът цели равномерна натовареност навсякъде една и съща - софийските съдии и съдиите във вашия съд и където и да било следва да имат натовареност една и съща, примерно 40 дела. Така че нормално е да имат и еднакво възнаграждение. Но това е лично мнение.

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ: Ще допълня нещо - в системата никога не са намалявани заплати и ние няма да сме хората, които ще го сторим.

...?...: Законът не го допуска.

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ: Така или иначе няма да намаляваме заплатите. Във всички случаи, ако има изравняване на заплатите, ще бъде нагоре.

ПЕНКА БРАТАНОВА, председател на ОС-Кюстендил: Съгласна съм наистина, че продължителният престой на ниво Районен съд води до деквалификация. Моделът е интересен, но според мен може би е необходимо да мине по-дълъг период от време, за да бъде осмислен от съдийската общност, защото е може би наистина революционен и, защото може би никой не е очаквал в интерес на истината нещо подобно, което вие предлагате. И, затова възниква въпросът - какво ще бъде финансовото изражение на тази реформа. Според мен е налице опасност от регионална практика при наличието на повече на брой апелативни съдилища. Има ли законодателна подкрепа същият и евентуално смятате ли, че ще срещне подкрепа от страна на адвокатското съсловие и на други части и представители на юридическата общност?

Отделно от това ми се струва, че друг проблем, който би възникнал ще бъде във връзка с управлението на новите структури - една структура, колкото е по-голяма, по-трудно се управлява. Как ги виждате вие тези проблеми, които биха възникнали за в бъдеще?

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ: Въпросите са написани и в чата. Ще започна с първия, след това ще прочета и другите.

Първият въпрос - имате ли финансови разчети за планираната реформа, разчетите са много груби. Сметнахме го, като видяхме колко и какъв вид брой дела ще се качат от районен на окръжен съд, респективно направихме модели при натоварване на Районен съд 40 дела, на окръжен съд или по-скоро първоинстанционен съд - 11 дела, и апелативен съд - 8 дела. Тогава разликата между заплатите, които следва да бъдат изплатени, а тя ще бъде повече, е някъде около 10 милиона лева. Боряна казва - имаме 900 милиона бюджет. Считам, че и да струва два пъти повече, това не може да бъде причина, за да не се предприема тази реформа, ако това е единствената спънка.

Създаването на повече апелативни съдилища няма ли да доведе до разнородна регионална практика? Колеги, в началото беше казано, че е възможно да бъдат създадени нови апелативни съдилища, но колкото повече време минава, толкова повече си мислим, че евентуални териториални отделения на вече съществуващите апелативни съдилища е вариант, който също е работещ. От друга страна, ако си помислите, Софийският апелативен съд има девет съдебни окръга и статистиката сочи, че се гледат, ако не повече от половината, то половината дела. На мен ми се струва, че дори и да бъде създаден един апелативен съд - например за северозапада, то това няма да доведе до разнородна регионална практика. Върховният касационен съд все пак е инстанция на която това е една от основните цели - да уеднаквява практика. А иначе, наличието на такава практика има и към настоящия момент. Напротив, един компактен Апелативен съд за три-четири съдебни района по-скоро ще я уеднакви, отколкото е сегашната ситуация.

Този модел ще има ли законодателна подкрепа, както и институционална такава? Не знам, наистина не знам. Наша работа е да го изберем, по-скоро да го предложим, работа на съдийската колегия и респективно на пленума е да прецени дали той ще бъде реализиран, дали ще е той, дали ще е модел 1, дали ще е модел 2, дали ще е модел 3 или нито един модел - то това никой не го знае. Следващата стъпка по проекта по който аз и Боряна сме координатори, е да предложим законодателни изменения. Дали те ще бъдат приети не знам. Дали имаме законодателна подкрепа и институционална такава - мога да говоря в собствено лице – аз не съм обсъждал този модел с нито един представител на законодателната власт или с институция, която е извън съдебната система. Но смятам, че трябва да се опитаме да направим един и да предложим един работещ модел, а той не може да бъде реализиран без законодателната, а смея да кажа и изпълнителната власт. Дали ще ни подкрепят не знам, но нашата работа е да опитаме.

Това са моите отговори на вашите въпроси. Ако Боряна иска нещо да добави.

БОРЯНА ДИМИТРОВА: Виждам в чата, че има детайлни въпроси - как би се преместил един съд в друг съд. Колеги, нека да погледнем модела по-детайлно, по-глобално, защото в момента задачата на съдийската колегия е да избере някакъв модел, по който да върви. Разбира се че не сме водили все още преговорите със законодателна или изпълнителна власт. Ние пред вас не представяме готов продукт, представяме визия. Ако имаме мандат за този модел, тогава тръгваме по пътя на законодателните изменения и преговорите със всички власти.

Бързам да кажа и да подчертая отново, че този модел предлага вътрешно преструктуриране на системата. Ние няма да засегнем нито адвокатите, нито нотариусите, нито който и да било извън системата. Напротив, ще предложим повече услуги отколкото предлагаме в момента.

Стори ми се, че прочетох нещо и за видеоконферентните връзка дали сме ги разчели. Не сме ги разчели. От всичко, което се предлага в този модел, може би това е най-лесната част. По простата причина, че и днес в комисия „Бюджет и финанси“ обсъждахме, включително и по повод следващия програмен период за проекти, че и миналата, и по-миналата година в бюджета на съдебната власт бяха предвидени средства за видеоконференция и ние не сме ги усвоили. Надяваме се, че който и модел да бъде избран, ще има нужда от видеоконференции почти навсякъде и те ще бъдат факт. Това е най-малкият проблем. Проблемът е в процесуалните закони – дали те ще приемат това, което сме предложили за видеоконференцията.

Ние с колегата Шекерджиев не можем да отговорим на отделните детайлни въпроси и всъщност не това е целта на представянето. Но записваме всеки един въпрос и, когато дойде времето, а то ще дойде, ако този модел изобщо излезе на дневен ред, да върнем обратна информация детайлно разписана, както и няма да бъде решен нито един проблем без конкретен преглед по всеки апелативен регион. Има детайли, които във ВСС не се виждат.

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ: Колеги, в чата има зададена поредица въпроси. Аз ще започна да отговарям.

Първият въпрос е не само за брой съдии и натовареност, а и за обществото и достъпа до правосъдие. Колеги, нито един от моделите не предвижда промяна или влошаване на възможността за достъпа до правосъдие. Там, където е имало съд и където гражданинът е получавал съдебна услуга – образно казано, на същото място ще получава същото. А дали това ще бъде районен съд или ще бъде териториално отделение за съответния гражданин няма никакво значение. Там, където си е вадил

свидетелство за съдимост, там където е подавал съдебни книжа, там ще бъде вършено същото. Така е и по модел 1, така ще бъде и по модел 4.

Как ще бъде осигурено отдалеченото гледане на дела - чрез видеоконференция. Електронното правосъдие трябва да тръгне. Това са проекти, които, ако заработят, тогава във всички случаи всяка една от страните може да не пътува до окръжния град или до областния център, а би следвало да може да участва в съответното производство от съответния районен съд или териториално отделение. Ако желае - тя може да пътува, но ние не би следвало да я накараме за това. Ето защо наличието на електронно правосъдие и възможността да се участва без да се преодолява по-голямо разстояние, абсолютно е задължително при реализиране на този модел. Как ще го организираме – пита колегата - имаме само една зала. Не е толкова скъпо да бъде осъществено в повече от една зала и навсякъде да има такава възможност.

Ако повечето от съдиите от един районен съд не желаят да се преместят в окръжен съд по различни причини какъв ще бъде резултатът - избор за преместване или напускане. А защо напускане? Не разбирам защо трябва да се напуска? Така или иначе преместването стана единствено и само по желание, нито един съдия няма да бъде принуден да напусне.

Колеги, ние няма да закрием районните съдилища. В районните съдилища ще има съдии, които ще правораздават. Ако някой не желае да стане съдия в първостепенния съд просто ще остане в районния съд. За напускане и дума не може да стане.

На следващо място: какъв ще бъде изборът - за преместване или напускане. Отговорих.

При нужда от увеличаване на броя съдии в районния съд как ще се определи кой съдия от окръжен съд ще бъде определен да изпълнява функции на районен съдия? Колеги, аз си го представям по следния начин - както каза Боряна, имаме постоянен и непостоянен състав. Постоянният състав се състои от n на брой съдии, непостоянен състав също от някакъв брой съдии, според мен обичайно много по-малък от този на постоянния или не. Оттам насетне в зависимост от случващото се, от натоварването в конкретния месец, в конкретната седмица дори, ако искате, то тогава една част от окръжните съдии биха могли като членове на непостоянния състав да дават дежурства в районния съд и да поемат това натоварване. Да, това е неудобство за окръжните съдии. Но, когато няколкостотин районни съдии станат окръжни съдии на мен ми се струва, че едно подобно дежурство в рамките на няколко дни или една седмица или две седмици в годината, е нещо, което е напълно приемливо.

Задава се и въпрос - как ще бъдат определени кои съдии от окръжния съдии ще отиват да дават своеобразното дежурство в районен съд? Ето това, скъпи колеги, е ангажимент на окръжния съд. Окръжните

съдии ще си решат дали ще се въртят на година, на месец, на шестмесечие, дали ще определят дежурства ден за ден. Това е въпрос, който ще си решат съдиите в съответния окръжен съд. Аз смятам, че може да бъде направен подобен разумен избор, точно както правим подобен избор кой да дежури в съдебната ваканция.

На следващо място: Визията Ви за съдебните сгради се отнася до София. В ОС Благоевград, както и в РС Благоевград, който се помещава в същата сграда и към момента има по няколко съдии в стая. Как ще се реши този проблем? Ние категорично нямаме визия, която да се отнася до София. В никакъв случай. Напротив, ние считаме, че проблемът със съдебните сгради дори и да съществува, той не е съществен. Защото в повечето окръжни съдилища и в София е така, ако се не лъжа - окръжният и районният съд, който е районен съд в областния център, са в една и съща сграда. Те в момента имат някакво разпределение на стаите, но една част от районните съдии, ако станат съдии в първоинстанционния съд няма нужда въобще да напускат мястото, където работят и понастоящем, ще бъде направено разделение на залите, ще бъде направено разделение на стаите – нещо, което се прави ежедневна от всяка една институция.

Мисля, че отговорих на повечето въпроси. Разбира се че някъде ще имаме проблеми със сградите, но наличието или липсата на сгради не би следвало да бъде основание, което да ни спре при реализирането на един или друг модел на съдебната карта. Напротив, аз твърдя, че, ако се реализира и първи, и четвърти модел по-скоро ние имаме нужда от освобождаване на сгради в голяма няма част от районните съдилища, отколкото ще имаме нужда от нови сгради. Ще ви дам пример. Както казах в Трън, колеги, има един съдия, има работа за половин седя, а бюджетът на цялата институция е 550 хиляди лева. Извинявайте, но за мен това е напълно неприемливо.

ГЕРГАНА КИРОВА: Бих искала да задам няколко въпроса. Първият ми въпрос е за тези колеги, които ще станат съдии от непостоянния състав на окръжен съд - каква е концепцията, в кой момент те ще стават съдии от постоянния състав или те завинаги до края на кариерата си ще бъдат съдии от непостоянния състав?

На второ място - ако в момента общото събрание на окръжния съд или в София Софийски градски съд би могло да даде оценка на работата на всеки един съдия от Районен съд, дотолкова доколкото ние от гледна точка функционална подсъдност гледаме еднакви дела, тоест въззивните състави прекрасно познават работата на всеки един съдия в Районен съд, при въвеждането на вариант 4, ако след 5, 6 или 7 години, когато в Районния съд ще се гледат дела с абсолютно различна материя и огромната част от тези дела изобщо не подлежат на инстанционен контрол или някаква минималната поддържат на инстанционен контрол, как тогава

ще се извършва преценката кой точно от всичките районни съдии ще бъде повишаван, дотолкова доколкото ние нямаме, а в момента при сега действащия модела е налице възможност за преценка дотолкова, доколкото делата от районен съд отиват на въззивен контрол в окръжен съд, тогава ми се струва, че ще бъде скъсана връзката дотолкова, доколкото районните съдилища ще разглеждат една съвсем различна материя и се поражда въпросът как ще се гарантира на тези, които останат в Районен съд по какъв начин ще бъде преценено кога следва да бъдат повишени.

На следващо място - бих искала да попитам при вариант 4 дали ще се спазва правилото да се повишават съдии от районен в окръжен съд при спазване на съдебния район?

На следващо място - как вариант 4 разрешава въпроса за нееднаквата натовареност между различните съдебни райони?

Благодаря ви.

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ: Започвам отзад напред. С норма на натовареност. Правим норма на натовареност. Ние знаем колко дела се гледат в съответния район, следователно ние можем да разберем колко съедини ще ни трябват в районен съд, колко ще ги ни трябват в окръжен съд, колко ще ни трябват в апелативен съд. Тази норма натовареност може да я направим по брой дела, но, ако искате може да я направим и по СИНС - резултат ще бъде абсолютно еднакъв. Така или иначе това е въпрос, който ние трябва да решим. А и по него се работи в съдийската колегия.

На следващо място - дали ще се скъса връзката и как биха могли въззивните, по-скоро съдиите в първоинстанционния съд да имат поглед върху дейността на съдиите, които остават в районния съд. Ами колеги, те към настоящия момент има ясен поглед, защото сега съдиите от окръжните съдилища са въззив на първоинстанционните съдилища. Първоначалното попълване на състава на първостепенния съд ще стане въз основа на информиран избор. Тогава, когато той вече бъде попълнен, ако приемем същия метод за повишаване, то тогава, макар и по-малка част от делата на практика отново също ще бъдат разглеждани от съдиите в първоинстанционния съд, макар и бързо ликвидни и по-лесни, както ги нарича Боряна. Така или иначе част от тези дела и то не малко част, ще подлежат на контрол. По същия начин така седят нещата във Върховния касационен съд - 80% от всички ОХ-та приключват практически на ниво окръжен съд. Това не значи, че аз нямам поглед, когато работя като съдия във Върховния касационен съд, върху работата на съдиите от Софийски градски съд. Повярвайте ми, не е вярно.

Има недостатък на този модел и този модел, който сега чертая е възможно да се кандидатства за повишаване съдия от друг районен съд, който е към друг съдебен район, към който да няма поглед съдиите,

респективно той да бъде в неравнопоставено положение. На мен ми се струва невъзможно да бъде ограничена възможността съдия от районен съд да кандидатства за първоинстанционен съд извън апелативния съдебен район. То и сега не е възможно. Така или иначе това е недостатък, но все пак ми се струва, че той ще е по отношение на много малък брой съдии.

А аз продължавам да смятам, че колегите от горната инстанция имат поглед и следва да бъдат питани по отношение за кариерно израстване.

На следващото – по отношение на постоянния и непостоянния състав - може би нещо не сме били разбрани. Колегите, които отиват в окръжен съд са пълноценни окръжни съдии. Те са също толкова окръжни които, колкото тези, които те ще заварят. Проблемът с непостоянния състав е, че част от тези окръжни съдии, както те решат, ще отидат за определен много кратък период от време и само ако се налага, да подпомогнат дейността на районния съд. Ако вие си представите модел 1 и модел 3 предвижда възможност за миграция на магистрати и служители по хоризонтала, образно казано, то модел 4 дава такава възможност и за вертикала. Това ще реши проблеми, които сега са налични. Ще ви дам пример - Районен съд Царево, който е граничен район, е бил с двама съдии, после е станал с трима съдии, после рязко е станал с пет души, защото рязко се е увеличила изключително много натовареността покрай кризата с бежанците, след което тя е спаднала и ние започнахме да го редуцираме. И всяко едно от тия неща става със закриване на бройка някъде, разкриване на брой на тежко натоварения съд, това е решение на съдийска колегия, съгласувателна процедура, пленумно решение и всичко това обратно. Считаме, че модел 4 ще ни даде възможност да решаваме бързо и без намеса на съвета подобни кризисни ситуации, които възникват в районните съдилища, а те много често налагат промяна на щатове, бройки и така нататък.

Дано не съм забравил нещо, ако Боряна иска и ме чува, може да вземе думата.

БОРЯНА ДИМИТРОВА: Да. Само да допълня нещо във връзка с тези конкурсни процедури, които предвиждаме. Отново може да има помощна атестационната комисия вътре в самото отделение, което наред с делата, подлежащи на обжалване и обжалвани към окръжния съд, да прегледа и останалата дейност на съответния седя и да излезе с предложение пред самото отделение на общо събрание на съда. Така че няма да е безкритично и няма да е без наблюдение върху работата на съответния съдия. Пак ще препратя към модела, който предлага Съюзът на съдиите в Съвета по партньорство и той изобщо не е лошо разписан, включително по фази и начин на провеждане. И мисля, че подобно беше и там предложението.

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ: Съдия Биляна Славчева е написала становище, не виждам въпроси, тя предлага да ни отправи предложение. Призоваваме, ако има такива, да ги направи, няма никакъв проблем. В края на разговора ще напиша имейла си.

АТАНАСКА ДИШЕВА: В контекста на последните въпроси искам да попитам нещо, за да спестим вероятно следващо обсъждане. Защо в модела, който се обсъжда и с фигурата с тези постоянни и непостоянни състави, защо смятате, че това не може да се реализира под формата на командироване, което и сега е допустимо? Аз не виждам каква е разликата. Примерно, понеже говорим за районен и окръжен съд, след като са качени образно казано по-голямата част от съдиите, които се преценява първоначално, че трябва да отидат в окръжен съд, когато възникне нужда, по изчисленията и по механизма, по който сте предложили, когато възникне нужда за районния съд защо това трябва да е чрез тази сложни и за мен си признавам неразбираема фигура на непостоянните състави да се прави, а не по по-простия път на командироването, защото доколкото разбирам ефектът и резултатът е същият? Може би аз пропускам нещо.

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ: Нищо не пропускате, госпожо Дишева, веднага ще отговоря. Може да бъдат командировани само на налични бройки. Тогава, когато няма бройка не може да командировате. От тази гледна точка ако, си представим Районен съд Ихтиман, където имат примерно трима или четирима съдии и в един момент се е наложило да има работа за пет или шест, то тогава ние трябва да намерим бройка за Ихтиман - трудна работа. Ако ние имаме свободна бройка, която изначално сме предвидили за непостоянен член, то тя на практика ще бъде една база, която ще ни даде възможност веднага да подпомогнем този съд. Ние, както прекрасно знаете, обмисляхме възможността да създадем бройки, които да ни запълним, за да можем да ги използваме при нужда. Само че ние не само че нямаме такива бройки, не само че не сме ги създали, напротив - последните няколко решения на съдийската колегия ни накараха да разкрием изцяло нови бройки с ясното съзнание и надежда да ги закрием, тъй като местата, където ги разкрихме въобще не ни бяха необходими. Ето защо смятам, че наличието на непостоянен състав, който е малък може би по размер спрямо постоянния състав на районния съд, ще ни даде възможност за реакция.

И още нещо непостоянният състав може да бъде използван, може и да не бъде. Ако ние нямаме достатъчно натоварване тогава просто няма да има нужда от окръжния съд или от първостепенния съд да слизат долу и да помагат. Но дори и да се наложи, това ще бъде за кратко време.

Аз не съм привърженик на командироването. В Софийски градски съд има командировани от седем години, в Апелативен съд има командировани от 7 години, в Софийски окръжен съд има командировани

от 6 години, което е нещо, което според мен е абсолютно безсмислено. Ето защо считам, че командироването трябва да бъде само за кратко време и за определена целева дейност. В случая обаче то не може да бъде използвано, защото на практика ние не можем да оставим празни бройки, просто нямаме такава практика в съвета. Това е нашето разрешение от тази гледна точка, затова го предлагаме.

ВАСИЛ ВАСИЛЕВ, и.ф. председател на ОС-Видин: Честно казано в тази концепция, която ни представяте, има много рационални идеи, които определено са един от пътищата за преодоляване на това неравномерно разпределение, което го има към настоящия момент. Но бих искал да поставя няколко въпроса.

При положение, че по наказателните дела има неизменност на състава, как би се решил този въпрос за тези, които са преминали от окръжно в районно и в непостоянния състав на окръжното?

Другият проблем, който притеснява колегите, е въпросът за деквалификацията на съдиите от по-горно ниво. Слушах колегата от Софийския районен съд и не мога да разбера за каква деквалификация се говори за ниво районен съд, но при окръжните съдии смятам, че такава деквалификация би имало в много голяма степен. Защото това означава съдии с 20 и повече години стаж да се занимават с издръжка и с други по-елементарни граждански дела, което според мен не е окей.

И най-вече това, което ме притеснява в тази концепция е това за израстването и за решенията на общите събрания във връзка с повишаване на колеги от по-долно ниво на по-горно. В София може би този проблем го няма, но в провинцията ние сме ежедневно, колеги сме, приятели сме и когато се постави въпросът дали да бъде качен даден колега от по-долно ниво би се стигнало до доста неприятности.

Иначе отчитам абсолютно рационалното във вашата концепция, но ето това е много голямо притеснение – да не бъде за сметка на емоционалния подбор в повечето съдилища.

Благодаря.

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ: Няма да имаме проблем с неизменност на състава, защото делата, които гледат наказателните съдии, ОХ-тата, които предвиждат едно по-продължително развитие ще са на окръжен съд. На практика неизменност на състава ще имаме в ЧХ-тата, но в останалите производства – АХ-та, мерки или частни дела, няма да имаме този проблем. А за гражданско няма да говоря, защото такова изискване нямаме там.

На следващо място - общото събрание. Колеги, ако искате - ще дадете становище, ако не искате - няма да дадете становище. Никой не може да ви накара да даде становище. Но на мен ми изглежда като работещ

модел. На мен ми се струва, че група професионалисти могат да вземат решение кой какви качества има и това ще го направят много по-добре, отколкото всяка една друга система, която сме измислили досега. Защото повярвайте ми - конкурсите в този вариант не работят.

За деквалификация на окръжните съдии - това не можах много да го разбера, но окръжните съдии или съдиите от първостепенния съд ще гледат точно тези дела, които гледат и сега, плюс други. Така че те ще придобият по-широка палитра, като тук е много важно нещо, на което много държим – тогава, когато станат повече, защото ние имаме пет, шест, седем окръжни съдилища с числен състав 10 човека, във Видин не сте много повече, а когато станете повече, тогава ще имате възможност за реална специализация. Тогава ще може да си организирате търговско отделение, ще организирате гражданско и ще имате истинско наказателно с поне два състава – нещо, което в Кърджали, Смолян, Търговище, Силистра и така нататък е невъзможно.

Дано отговорих.

ЯНКО ЧАВЕЕВ, и.ф. председател на РС-Самоков: Взимам повод от това, което зададе като въпрос колежката Паралеева от Пирдоп и това, което чух и може би това, което не можах да чуя по технически причини в самото начало. Известно е, че Софийският съдебен окръг е специфичен освен с някои други неща и с това, че в областния център, където е ситуиран окръжният съд в момента няма районен съд, който да се числи към този съдебен окръг. И, ако се създаде такъв районен съд - това което не можах да чуя - е какъв би бил статутът на съдиите в този районен съд, тоест дали всеки по всяко време ще бъде на разположение в тези териториални отделения, тоест на някаква ротация? Защото това би довело до една доста голяма неопределеност, защото все пак голяма част от хората вие знаете в Софийския съдебен окръг съдиите живеят в София и пътуват до работните си места. Тоест не всички от тях да кажем имат свидетелства за правоуправление, други например имат малки деца, тоест всеки е установил един определен начин да достига до своето работно място. Говорим за съдиите от районните съдилища - по какъв начин се предвижда чисто кадрово, ако щете и организационно да стоят тези съдии в бъдещия единен за окръга районен съд при наличието на 8-9 териториални отделения, които са доста отдалечени едно от друго в нашия съдебен окръг.

Вторият ми въпрос – взех повод от това, което чух от вашата ретроспекция, дори за Вашето лично кариерно развитие, но то маркира не толкова някакви персонални характеристики, колкото например откриването на апелативните съдилища, откриването на административните съдилища, като способи за така наречената отпушване на системата. По мое мнение тя, системата, след тези събития пак се

запуши. Няма ли риск това, което се предлага като евентуално бъдещо едновременно израстване в кариерен план на много колеги от районен до окръжен съд да има също така такъв еднократен ефект?

Благодаря ви.

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ: Започвам от първия въпрос. Знам, че вие сте уникални, защото нямате районен съд в столицата, т.е. в това, което иначе е областен център. Наистина не знам дали не следва да бъде организиран един такъв районен съд, дори считам, че по-скоро би трябвало да бъде организиран, като всички съдилища в момента евентуално станат териториално отделение.

На въпроса обаче дали ще е териториално отделение или самостоятелен съд, това не е толкова интересно или поне за нуждите на модела не е толкова важно.

Къде ще правораздавате - голяма част от съдиите, които правораздават в районните съдилища в Софийски окръжен съд, доколкото знам не живеят в местата, където правораздават. Най-вероятно обаче има такива, които живеят там. Може би вие живеете там. Оттам насетне Боряна го каза в началото на изложението и то е следното – ние ще разпределяме делата съобразно или общо за целия окръг и съдиите, съобразно това какво им се е паднало ще пътуват или ще ги разпределяме в рамките на териториалното деление за съдията или съдиите, които правораздават в териториалното отделение. Като е възможно да се наложи пътуване, когато имаме специализация – например, ако нямаме специалист по наказателно право. Същото ще бъде и с модел 1 в териториалните отделения. Оттам насетне какво ще спечелим ще спечелим това че когато пътувате сега най-вероятно не ви плащат разноските, а в този вариант ще ви ги плащат. Същото ще бъде и със съдията Цончев, който живее близо до мен. От тази гледна точка така си го представяме. Но пак ви казваме - ще го гледаме внимателно за всеки съдебен район, ако тръгнем към модел 4.

По отношение на последния Ви въпрос – дали ще се запуши системата - максимално откровен ще бъда с вас. Системата е запушена по две причини - едната е конкурсите. Тези конкурси са ни проблем, но те не са най-големият ни проблем. Ние, ако намерим управленска воля, ще го решим по някакъв начин въпроса – нещо, което трябва да сторим. Проблемът ни, колега, е следният - ние приемаме ежегодно съдии, които не ни трябват; когато ни трябва съдия в Мадан, ние не можем да намерим съдия в Мадан, нито в Лом, нито в Сливница, нито където и да било. Съдия Петков знае от колко време търси някой, който иска да отиде в Ихтиман и няма някой, който иска да отиде в Ихтиман. И какво прави Съветът? Съветът назначава човек, а на нас той не ни трябва. Разбирате ли?

Грижата би трябвало да е за тези, които вече са съдии. Ние нямаме нужда да назначаваме повече съдии, защото не ни трябват. Идеята

е няма да се запуши системата, защото, когато ежегодно повишаваме между между 30 и 50 човека, това ще даде реално развитие. Поне така изглежда чисто като цифри.

Пак ви казвам - направихме изследване, между 35 и 55 съдии годишно се пенсионират или напускат по различни причини. Ето защо тези места, където и да са отворят, те ще бъдат заети от районните съдии.

Къде е слабото място - слабото място е за тези районни съдии, които не желаят да напуснат районните съдилища където работят, например имат малки деца, семейни ангажименти. Да, те ще бъдат ограничени, но те са много малко. Скоро правих едно изследване, трябва да го направим в национален мащаб - каква част от районните съдии пътуват за работното си място. Повярвайте, огромна част в провинциалните съдилища. Това е нещо, което трябва да бъде отчетено. При модел 4 ни се дава реална възможност, която няма да запуши системата, просто защото ще редуцираме достъпа. Това е нашата идея. Иначе не можем. Защото ние ще гледаме цялата картина или най-малкото в рамките на апелативен район, а не в рамките на отделен съд. Ако имаме нужда от човек в Ихтиман - ще го вземем от Сливница, ако има нужда от човек в Самоков - ще го вземем да речем е от друг съд. Разбирате ли - вие ще бъдете примерно 10 или 12 съдии с още три или четири непостоянни, които, ако ви потрябват и които ще може да вършат цялата работа в целия съдебен район. Ако ви трябват трима души в Самоков, тогава ще има един или двама и един, който ще идва да помага, ако се налага, за него. Така си го представяме.

Но пак ви казвам. Колеги, ние ви представяме грубия строеж. Ние не можем да си представим как ще изглежда в действителност, но ние трябва да знаем какво ще правим. Ако измислим какъв ще бъде грубият строеж, тогава ще започнем да мислим по проекта, по планове, по съдебни райони, брой, численост, дела и така нататък.

Дано съм успял да отговоря.

ЯНКО ЧАВЕЕВ: Разбирам ви, но моят въпрос беше такъв – просто да го поставя на обсъждане - едно е, ако примерно дори да се нарече териториално отделение в Самоков има 3-ма човека, които да знаят, че примерно постоянно натам ще пътуват; съвсем друго е, ако има 12 или 15 човека в един първоинстанционен районен съд, какъвто в нашия съдебен район няма централен в София, в който всеки пътува навсякъде по всяко време. Тоест да, ние десетки години пътуваме без да ни се заплащат разходите – не е това въпросът. Въпросът е дали колегите от районния съд няма тотално да бъдат ликвидирани от това, че ще пътуват постоянно.

БОРЯНА ДИМИТРОВА: Не, няма да пътуват.

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ: Разбрах ви, колега. Който до сега е пътувал - ще продължи да пътува. А дали ще пътува само до Самоков е въпрос, който ще решат районните съдии в съответния районен съд. Ако се разберете да си разделите дежурствата на целия окръг, ще го направите така, ако един от вас ще поеме Самоков, само той ще пътува до Самоков.

ЯНКО ЧАВЕЕВ: Разбирам. Може би не съм чул началото.

БОРЯНА ДИМИТРОВА: Да, може би трябва да го обясним отново. Натовареността на вашия съд ще бъде за трима постоянни съдии, т.е. трима постоянни ще се справят с натовареността, да приемем, че е така. Или да приемем, че в териториалното отделение трябват един или двама. Да кажем, че в териториалното отделение ще работят постоянно двама, защото са и оттам, ако приемем, че такава е хипотезата. Но, когато натовареността на това териториално отделение се повиши, има ресурс от районния съд за справяне с проблема, който няма да е за година, няма да е за постоянно пътуване – нещо, което и в момента се прави с разглеждане на дела, като пример ще дам Окръжен съд Кюстендил, който ходи в Районен съд Дупница, за да разглежда дела, ако не може чрез видеоконференция, разбира се, да се приключи едно такова производство. Много се надяваме да може.

ЯНКО ЧАВЕЕВ: Не е ли тогава по-разумно да се увеличи обемът от производства, които ще се гледат от районното ниво и постоянните членове с по-намалена натовареност и съответно да бъде увеличена натовареността на тези, които ще бъдат на практика членове на съответния окръжен съд?

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ: Колкото повече дела оставим в районен съд, толкова по-дълго време и толкова повече районни съдии ще ни трябват и толкова по-дълго време районните съдии ще продължат да бъдат районни съдии. Нашата идея е друга - районните съдии да бъдат тези, които са в началото на кариерата си, да бъдат сравнително кратък период от време районни съдии, след което да отидат и да започнат да гледат пълен обем дела. Това е нашата идея. Ние смятаме, че районните съдии в национален мащаб не са свръхнатоварени, просто не са. Така ми изглежда на мен. Не са и мога да обоснова виждането си.

ЯНКО ЧАВЕЕВ: Въпросът ми беше свързан с опасения на част от колегите за евентуална депрофесионализация.

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ: Да, от тия пет обсъждания в които участваме това е съществен слаб момент, признаваме го. Но опитваме се да обясним модела. Няма идеални варианти. Това е нещото, което предлагаме. Оттам насетне всяко нещо от случилото се ще бъдат създадени протоколи, ще се дадат на съдийската колегия и съдийската

колегия ще реши накъде ще тръгне – на кой от петте модела. В областта на шегата – петият модел е нищо да не правим.

ОЛГА КЕРЕЛСКА: Знам, че срещата е, за да чуем мнението на районните съдии, но искам да вметна, защото чух на няколко пъти – твърдиш, че престоят в бъдещите районни съдилища, където ще гледат само определен вид производства преимуществено тези, които се гледат в закрито заседание, ще бъде обозримо кратък. Колко ще е кратък – не се казва. Колегата от Самоков спомена – когато се направи това първоначално качване на районните съдии в окръжните съдилища, които ще станат базови първоинстанционни, тя системата пак ще се запуши. Нали, за да продължат районните съдии, които остават в районни съд, да се качват в окръжния съд, трябва да има свободни места там, както и в апелативните съдилища трябва да има свободни места, за да се качват пък от окръжния съд съдии там. Как може да се гарантира, че престоят на бъдещите районни ще бъде кратък? Аз мисля, че това е твърде пожелателно казано.

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ: Ще го кажа за четвърти път и то е следното. Ако имаме 500 районни съдии на мястото на тези 1004 в момента, и в системата се освобождават между 30 и 55 места всяка година, което е от статистиката за последните пет години, то тогава всяко едно от тези места ще бъде заето от районен съдия. Ако то бъде освободено във върховен съд ще го заеме някой, който неговото място ще се заеме от апелативен, окръжен и най-накрая пак ще се стигне до районния съд. Ако ние спрем достъпа до системата за определено време или намалим достъпа и същевременно намалим броя на районните съдии, това ще даде бъдеще в обозрим срок. Тогава ние ще знаем, че на шестата или седмата година от тези 500 районни съдии, 350 или 400 ще имат възможност да станат окръжни.

Ние нямаме друга опция, защото и в момента в системата, когато се отвори едно свободно място ние не го попълваме от човек от системата, а го попълваме до голяма степен от външен човек – бил той младши съдия, който после не ни трябва, или външно назначение, което пак не ни трябва. Това е отговорът на твоя въпрос.

БОРЯНА ДИМИТРОВА: Тоест оттук нататък местата ще се освобождават от окръжен съд нагоре, защото сега, когато се пенсионира някой в районен съд, местата се заемат или от младши съдии, или от външен конкурс. При тази хипотеза на вариант 4 местата ще се освобождават от окръжен нагоре. Затова говорим за предвидимост и за яснота в някакъв брой свободни места ежегодно.

ТАТЯНА ГРОЗДАНОВА, съдия в Софийски окръжен съд: Аз съм била съдия в районен съд без специализация и претендирам да бях добър съдия и по граждански, и по наказателни дела. Мисля, че няма да

има съдия, който ми е бил въззивна инстанция и да каже, че не съм се справяла с гражданското правораздаване. Сега съм специалист по наказателното. Струва ми се, че с този проект вие не може да преодолеете решение № 2 от 2017 г. на Конституционния съд, когато е обсъждано каква да бъде структурата на прокуратурите дотолкова, доколкото изрично изброените съдилища ВКС, ВАС, апелативни, окръжни, военни и районни съдилища представляват инстанционните нива на 3-инстанционното производство.

Абсолютно съм съгласен с колегите от районните съдилища, че този проект ги обрича на деквалификация. Не можете да ме убедите, че с мерки за неотклонение и с разглеждане на ЧХ-та след 7, 8 или 10 години районният съдия като влезе в наказателно производство в окръжния съд ще може да гледа такова производство. С 343б и 343в това няма как да стане.

Има един такъв момент - дяволът винаги е скрит в детайлите. Вие казахте на няколко пъти, че това е една идея, която да се обсъжда. Но не е вярно това, което говорите за сградния фонд. Достатъчно е да се дойде в Съдебна палата на бул. Витоша, 2, за да видите Софийският окръжен съд с неговите 9 районни съдилища, от които съставът трябва да се качи, за да видите, че няма къде да остане.

Казвате, споделихте, че няма проблем, ще гледаме дистанционно чрез видеоконференции, страните ще имат достъп по дела, електронно правораздаване, ако искат ще се явят в съдебните зали, ако искат ще отидат в районния съд и там ще се осъществи видеоконференция. Въпрос: кой технически ще присъства тогава в залата, където страните ще се явят, къде ще бъде съдията?

И последно да кажа, понеже не разбирам. Ние се събираме да говорим за картата и как ще изглеждат съдилищата или ще променяме цялата съдебна система, включително с това кое ще е първа инстанция, родова подсъдност на делата - граждански или наказателни. И на този фон, понеже се намеси и ЕИСС, не напразно абревиатурата означава информационна. Моля да ме извините, но това не е електронно правораздаване. Има дела и Вие, съдия Шекерджиев, чудесно знаете, че по наказателните дела не всичко може да мине електронно – имате писмени доказателства, веществени доказателства, които няма как електронно да бъдат правораздавани.

Така че в известна степен да ви кажа откровено трябва първо да се видят абсолютно всички подробности, защото наистина аз съм съгласна с Янко Чавеев, че системата ще се запуши наново.

И, понеже се говори за конкурсите, няма нищо по-просто от това конкурсите да не се провеждат за съответното ниво, например окръжни съдилища централизирано, а съдебният орган на който му се открие място общото събрание да си избере конкурсна комисия, да си проведе конкурса

и който иска да се явява. И така ще се отпуши системата и нашите районни съдии ще се качват.

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ: Мога ли да започна да отговарям? Нека да обясня. Когато прокурорите направиха териториални отделения, те питаха ли ни? Не ни питаха. Само че ние трябва да ги попитаме и ще ви кажа защо. Защото това е проект, който трябва да бъде одобрен от пленума. Ние търсим одобрение на съдийската колегия и на вас съдиите, защото считаме, че въпросът за съдебната карта е съдийски въпрос. Но така или иначе ние ще вземем становището на прокурорите, а дали ще ни подкрепят или не – не знам. Оттам насетне не считам, че модел 4 не може да бъде реализиран, защото има непреодолими законови пречки за това.

На следващо място. Електронното правосъдие е бъдещето. Колкото и да казваме „не, няма, не искам“, така или иначе това нещо трябва да се случи. Кога, как, защо – то е неизбежно. И то е бъдещето, най-малкото както учениците успяха за три седмици да се правят, надявам се ние в рамките на няколко месеца да го направим. Да, не сме успели, но трябва да го направим, защото е крайно време да влезем в 21-ви век.

Всеки път, когато чуя някой от съдебния район на София – област да ми говори за запушена система, наистина ми идва да попитам „Вие сериозно ли?“.

Съдия Грозданова, Вие сериозно ли ми говорите за запушена система в съдебен район, в който командироването продължава повече от петилетка, където няма нито един желаещ да се премести, където конкурсите не вървят, а не се и обявяват? Моля Ви, не ми казвайте за запушена система. Вие сте в хипотезата, колега, че всяка промяна е към по-добро.

На следващо място. Вярно е това, което каза колегата Чавеев. Само че ние не можем да продължаваме да смятаме, че нищо не трябва да бъде променено. Пак казвам – крайно време е,когато някой каже „не става“ – да каже кое става. И понеже вие ми казахте кое става, аз ще ви кажа съвсем професионално. Аз не съм сега съдия, но съм чиновник. Това, което предлагате никак не става и ще ви обясня защо. Защото, колега Грозданова, ако ние направим конкурс за Софийски окръжен съд ще се явят и кандидати, които не са от Софийски окръжен съд – ще се явят кандидати от Петрич, Бургас, Варна, Силистра. И ако не ми вярвате, ще ви кажа, че познавам колеги от Районен съд Петрич, които участват в конкурсите за апелативен съд – наказателна, гражданска и търговска колегия. Това е чудесно, много хубава идея да обявим регионален конкурс. И като обявим регионалния конкурс за София окръг, ще трябва да обявим и за София – град, за Перник, за Кюстендил, за Враца и да не продължавам нататък. Когато конкурсът свърши, той ще има едно класиране. В

класирането обаче ще има едни хора, които кандидатстват във всички тези конкурси. И тогава, колеги, ние ще трябва да ги класираме по някакъв начин. Само че в единия конкурс за София – окръг той ще е първи под чертата, в другия ще бъде на избираемо място, в трети няма да бъде никъде. И като свърши този конкурс ще трябва да погледнем и една легендарна разпоредба – чл. 193, ал. 6 ЗСВ. И ще ви попитам - ако един човек трябва да бъде назначен на шест различни конкурса по чл. 193, ал. 6, ние с колежката Керелска и Дишева „боб ли ще хвърляме“?

Ето защо ви казвам - ние не предлагаме идеален вариант, но ние предлагаме някакъв вариант. Радвам се, че има хора, които са привърженици на петия модел – той също има немалко привърженици. Много ви моля, когато кажете „не“, кажете какво да правим и никога не ми казвайте за регионални конкурси, защото те не работят. Мога да ви говоря два часа по този въпрос.

Въпросът за сградите. Аз казах – в момента ние поставяме грубия строеж, вие питате колко ще бъде тоалетната на седмия етаж. Не знам, наистина не знам, нито знам дали ще има сграда. Аз предлагам разрешение - то може да мине, може и да не мине. Ако мине - хубаво, ако не мине е също толкова хубаво. Оттам насетне моята работа ще е свършена.

Защо предлагаме съществена промяна? Защото, колеги, досега трите модела бяха: териториални отделения, закриване на съдилища и миграция на съдебни служители. Това не е промяна на съдебната карта. Това да закрием Брезник и Трън и да станат териториално отделение или Сливница да стане териториално отделение на някой друг не е нещо, което ще промени картинката, няма да реши нито вашия проблем, нито проблема на колегата Чавеев, нито на който и да е било друг. Ние наистина предлагаме нещо, което е революционно. Някои го оприличиха на земетресение. Това е, защото ние вярваме, че тази система има нужда от земетресение, тъй като всяка промяна е към по-добро или поне това е моето лично мнение.

Това обаче заради което ще ви благодаря е следното. Много е важно да чуем всички мнения. И ви обещавам - прави се от запис на това, което правим и всяка една дума от тази срещи и всички останали ще стане достояние на съдийската колегия. Колегите, които не присъстват, ще видят какво е било в смисъл какво са казали, за да могат да вземат информиран избор. Нашата роля беше да ви чуем и ние обещахме да го сторим, което и правим.

Благодаря на всеки един от вас за това което ни попита, дано сме дали отговори. Ние знаем, че няма да бъдем подкрепени от всички, то не е и необходимо. Единствената реформа, която беше единодушно подкрепена беше тази на прокуратурата за териториалните отделения. Ние знаем с Боряна, че няма да е така, но важното е да чуем всички становища и много

благодарим на тези от вас, които ни питаха без значение дали казаха, че става или не става.

За съжаление обаче би трябвало да приключваме, защото така беше обявено. Сега ще си напиша в чата мейла. Моля, който има каквито и да е въпроси или някакви предложения - да ги изпратите. Аз поемам ангажимент да отговоря и да станат известни на съдийската колегия.

Благодаря ви за участието, благодаря ви за въпросите.

Благодаря ви на всички. Благодаря на колегите, които присъстваха, но не задаваха въпроси. Надяваме се, че ще имаме повод отново да се видим.

Оттук нататък какво следва - ние ще представим петте обсъждания на съдийска колегия и колегите ще решат. Надявам се да вземат с ваша помощ максимално информиран избор.

Благодаря ви и бъдете здрави! Всичко добро ви желая!

- o -

Изготвил:
Емилия Петкова,
главен експерт в отдел ЕИСС, дирекция ИТСС,
Администрация на ВСС

П Р О Т О К О Л

Днес, 26 октомври 2020 г., в 15:00 часа в зала 1 на Апелативен съд Пловдив се проведе публично обсъждане на модел 4, разработен в рамките на Дейност 1 по проекта, изпълняван от Висшия съдебен съвет по ОПДУ.

МАГДАЛИНА ИВАНОВА – председател на Апелативен съд Пловдив: Здравейте колеги. Благодаря Ви, че се отзовахте на поканата, която изхожда от членовете на ВСС и на СК г-жа Боряна Димитрова и г-н Красимир Шекерджиев, коодинатори по дейността за оптимизиране на съдебната карта от обхвата на проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата“, изпълняван от ВСС по Оперативна програма „ Добро управления“, за обсъждане на модел 4 за оптимизиране на съдебната карта. Ще си позволя от Ваше име да ги поздравя с добре дошли за това, че решиха да посетят нашия апелативен район и да проведат срещата със съдии и административни ръководители от апелативния район. На срещата присъстват и колегите Миглена Тянкова – председател на ОС - Хасково и Иван Калибацев – председател на РС - Пловдив в качеството им на членове на работната група, която работи по оптимизацията на съдебната карта.

БОРЯНА ДИМИТРОВА: Добър ден колеги, на всички. Благодаря Ви много, че в тези условия отново се отзовахте. На предната среща обещахме, че какъвто и нов модел и идея да изникне, първо ще обсъдим и споделим с Вас. За трите модела дискутирахме миналия път. Четвъртият модел, който днес искаме да Ви представим, държа да го направим пред Вас, защото не знаем точно какво излезе от медиите и как беше разбрано и интерпретирано. Този четвърти модел всъщност се зароди от една страна в залата на Съдийската колегия, от втора страна - от всички обсъждания, на които беше споменато за създаването на единен първоинстанционен съд и един второинстанционен съд. Както добре знаете чл. 119, ал. 1 от Конституцията не ни позволява да махнем районните съдилища и това което компилирахме като идея, включително и от международен опит, дотолкова доколкото може да бъде ползван, е следният:

Ще се опитам накратко да представя модела. Убедена съм, че Вие и по-бързо и по-добре ще ме разберете от Съдийската колегия на ВСС.

Всъщност този модел е базиран на частична промяна на родовата подсъдност. Промяна, след която следва и промяна на съдиите на районно, окръжно и апелативно ниво. Не знам бихте искали да пуснем презентация или е по-добре така?

От залата: По-добре така.

БОРЯНА ДИМИТРОВА: Преди да продължа, искам да Ви помоля за нещо. Погледнете на този модел като нещо по-глобално и напред във времето. Той няма да се изпълни от днес за утре. Но при поетапно изписване, този модел според нас има повече предимства от всеки един от представените, взети поотделно. Да не говорим, че останалите модели на практика са имплементирани в този. Та, базирайки се на частичната промяна на родовата подсъдност, предложението, което се прави за родова подсъдност на делата в районния съд е само примерно, то не е изчерпателно. Никой не е казал, че това, което ние сме посочили е правилно и това трябва да остане на районно ниво. Ние сме посочили заповедните производства, всички дела по дежурство, граждански и наказателни, обезпечения, без значение, че делата може да са подсъдни на окръжния съд сега, обезпечения на доказателства, делата по семейния кодекс, като дали всички ще останат в районния съд е въпрос отново на експерта оценка. Делата по закона за домашното насилие, дотолкова доколкото подсъдността на окръжния съд не е обвързваща. Делата по чл. 356 ГПК - защита, възстановяване и нарушено владение, на охранителното производство, установяване на факти, обявяване на отсъствие или смърт, производства по открити наследства, наказателни дела от административен характер.

Другият критерий е бързина. С две думи, в районния съд предлагаме да останат така наречените от нас бързо ликвидни дела. Знаете, че нито едно от изброените не са лесни и някои от тях не са и бързо ликвидни. Идеята е обаче занапред все по-малко съдии и по-малко време да остават в районните съдилища. Всъщност няма да се дават, а ще се отнемат като вид сложност и брой дела в районните съдилища. Изключение по отношение на сложността правят не едно и две групи дела, между които обезпечителните производства по бъдещи искове по граждански и търговски дела.

По отношение на състава на районния съд, предложението е районният съд да се състои от постоянен и непостоянен състав, като в постоянния състав влязат всички районни съдии от наличния състав с най-малък стаж и всички външно назначени, които следва да започват само от това ниво. Непостоянният състав предлагаме да се състои от останалата част от необходимите съдии от окръжния съд, които да дават дежурства в районен съд по график. Какво означава това? Ако, например, на Пловдивския районен съд, съобразно броя на делата към края на предходната година, е определено, разбира се прогнозно, с голяма степен на вероятност, защото добре знаете, че и сега се прогнозират така бройките, виждайки натовареността на съответния съд 5 години най-малко назад, ако се прецени, че на Районен съд - Пловдив са му необходими 20 бройки за съдии, които да разглеждат съответния брой дела, които се очакват, не е задължително да е половината състав, нито една трета, нито една четвърта. Колкото се реши, колкото е възможно да бъде постоянен състав, а останалата част съдиите, които ще се качат в окръжния съд заедно с всички останали да дават дежурство. Изчислено, макар и не с пълна точност, това са по няколко дни или седмица - две в годината дежурство в районния съд. Останалите районни съдии, които не са необходими над тези 20 човека, т.е. над тези 10 човека, които са постоянният състав, ще бъдат преместени в окръжния съд. Какво означава обаче преместване? В никой случай не единствено и само по стаж, а стаж, ранг, положителна атестация (една или две последни) и решение на общото събрание на горния съд. Като решение на общото събрание би могло да бъде и решение на общото събрание на съответното отделение на съответния съд, тъй като ако е общото събрание на целия съд, биха могли се получат нежелани последици. Така може би ще създадем една банка кадри и когато през годината се освободят места или пък за следващата година, зависи как ще бъде решено, ще се знае кой ще отиде в окръжния съд. Нямаме, или поне лично аз и много други колеги, притеснения по отношение на това, че общото събрание ще решава, защото и исторически погледнато години наред не общото събрание, а председателите на съдилищата са решавали относно кариерното израстване на един или друг съдия. Но примера с общото събрание в България не е изолиран. Не знам дали знаете, но, откакто са създадени съдилищата, до 1946 г. все общи събрания са повишавали магистратите при съответните качества. Нямаме притеснения затова, защото едва ли общото събрание на по-горния съд ще

подбере кандидати, които просто са им приятни, но без имат съответните качества за това. Истината е че всички искаме тези, които бъдат повишавани, да се включват наравно в работата, която следва да се извършва.

Общият брой на необходимите съдии в районните съдилища ще се определя ежегодно според броя на делата, като може би е добре да е от Съдийската колегия на ВСС в края на текущата година за следваща. По отношение на непостоянният състав към първи януари на съответната година, председателят на окръжния съд би могъл да изготвя график за дежурствата за съдиите през годината и изначално да е ясно кой кога ще дава дежурство в районния съд. Докато дава дежурство би могло да бъде изключен или би могъл да бъде намален процентът на постъпления, или както се реши. Когато натовареността на районния съд спадне или се повиши, този начин на работа ще даде възможност за увеличаване на броя на съдиите, които да следва да подпомогнат районния съд или, ако няма необходимост от помощ в районния съд, графикът няма да бъде спазен. Съответно, ако окръжният съд е с по-висока натовареност, освен че ще се редуцират дежурствата на окръжните съдии в районния съд, биха могли да бъдат командировани и районни съдии при съответните условия, разбира се. Необходимостта за това дали следва да не се спази предварително обявеният график за дежурства, поради промяна в натовареността, би могло да бъде преценено по някакви обективни критерии. Ако приемем, че в районен съд остават по-бързо ликвидни дела и всички са почти с еднаква тежест, в който случай СИНС ще има много вътрешно значение, защото така ще се преценява тежестта на делата между самите съдии в един съд, което би могло да се приеме като обективен критерий, ако делата спаднат или се качат с 10 бр. Защото ако няма обективни критерии, тогава остава съмнението, че председателят на окръжния съд във всеки един момент би могъл да мести този график и да сваля и качва съдии. Когато има отклонение от този график, т.е. не трябва да ходят окръжни съдии или пък броя на районните съдии като цяло постоянен и непостоянен състав е недостатъчен и следва да бъде увеличен, то тогава може би може да се сезира Съдийската колегия, която да приеме решение за увеличаване на щата, след което окръжният съд да може да изпрати още дежурни съдии в районния съд.

За районните съдилища най-важните и всъщност единствено важните показатели ще останат брой дела и срочност, защото всички дела

ще са с еднаква степен на сложност. По брой дела ще се определя ежегодната численост на районния съд и по брой дела ще се редуцират дежурствата и командированите при необходимост в районния съд.

Какво става с окръжния съд? Той става основен първоинстанционен съд за граждански, наказателни и търговски дела, с изключение на подсъдните на районния съд. Това, което казвам в момента е обратното на това, което пише в ГПК. Т.е. една подобна подсъдност не би била изключително сложна за уреждането й в процесуалните закони.

В окръжния съд се предвижда да не се дават никакви дежурства с изключение на мерките за неотклонение по първоинстанционните наказателни дела от общ характер по определени глави и членове от НК. Но всичко що е свързано с видове дела е въпрос на експертиза, която ще се разработи в последствие от някаква работна група. Окръжният съд всъщност ще разглежда като въззивна инстанция само онези не особено тежки дела на районния съд, които се очаква да не са много голям брой.

По отношение на състава на окръжния съд се предлага той да е същият. Да се състои от окръжни съдии, разбира се част от тях, защото една част ще се качи в апелативния съд, а пък тези районни съдии, които ги повишаваме, всъщност ще влязат в състава на окръжния съд. Всъщност увеличеният щат на окръжния съд ще позволи истинска специализация по материи в по-големите съдилища и по отделения в по-малките и ще се стигне до по-равномерно натоварване, като необходимият брой съдии в окръжните съдилища също ще се определя ежегодно към края на текущата година за следващата. Ако, разбира се, се констатира необходимост и от увеличаване на щата на окръжния съд в рамките на апелативния район, биха могли да бъдат предприети мерки, а ако няма възможност да се преместят съдии от постоянния състав на районния съд, ако няма необходимост да се преместят районни съдии от съответния окръжен съд, биха могли да се преместят окръжни съдии от съответния апелативен район.

По отношение на младши съдиите - не знам какво Вие мислите по въпроса за сегашното положение на младши съдиите, но почти навсякъде мнението е едно и също, че е прекалено голям мандатът в момента и не особено ефективен, защото в НИП основно ги обучават за първоинстанционни дела. Както и да е, така или иначе предлага се да се

намали на 6 месеца обучението в НИП и на 6 месеца работата им в окръжен съд, като в окръжния съд те ще разглеждат като втора инстанция делата, които идват от районния съд. Така че предостатъчно е времето да се подготвят добре, за да правораздават в районния съд. И тъй като в България, както добре знаете, съдиите сме достатъчен брой и една от препоръките, които са отправени от Европа е за правилно вътрешно разпределение на ресурса, а не постоянно увеличаване, вероятно някоя от следващите години ще бъде нулева за младшите съдии.

По отношение на апелативният съд - той става основен второинстанционен съд на първоинстанционни дела на окръжен съд. Съответно натовареността му се увеличава, като съставът ще се подсилва от съдии от окръжния съд, чието повишение ще бъде по реда, който изброих в началото. Абсолютно предположение е, защото все още не сме сметнали всички цифри точно и че броят на апелативните региони би могъл да бъде увеличен, но не повече от 10. Това, пак казвам, е абсолютно хипотетично, защото всичко ще зависи от броя на делата. В България единственият район, който е апелативен район с три окръжни съдилища, това е Бургас. Всички останали са с по 6 и 9. Така че там би могло да се мисли, особено за Софийския апелативен съд, който обхваща цяла Западна България, от Видин до Благоевград. По този начин и броят на съдиите в апелативния съд ще е достатъчен за създаване и поддържане на специализация, която възможност в момента е немислима във всички апелативни съдилища, а това разбира се ще доведе до повишаване на качеството, каквато е и целта на настоящия проект и изобщо на каквато и да е реорганизация на съдебната карта.

Какво става с районните съдилища в малките градове? Може би журналистите се хванаха за думата хъбове, както ги нарекохме, но това е вторичната дейност на тези съдилища, а не основната. Идеята е районните съдилища в малките градове да си останат там където са. По отношение на това защо ги нарекохме хъбове, защото освен делата, които ще се разглеждат, без да променяме териториалната подсъдност, биха могли да станат и входяща, и изходяща точка за книжата на окръжните съдилища и на апелативния в съответния район, тъй като ние въвеждаме Единна информационна система на съдилища. И не само това, въвеждаме и видеоконферентни връзки, текат изменение в процесуалните закони по въпроса и е абсолютно възможно в малките районни съдилища да се

приложат различни форми на провеждане на заседания и на приемане и изходиране на книжа. Всъщност, според нас, малките районни съдилища ще станат естествени териториални отделения на районните съдилища в областните центрове, като при образуване на делата, може би някои от Вас имат повече впечатление от нас какво се случва с териториалните отделения на прокуратурата и биха споделили, тъй като ние във ВСС, когато попитаме, не получаваме съвсем откровен отговор, но ние не сме привърженици на това разхождане на книжа напред - назад, което е безумно и за нас абсолютно неприложимо. Искаме да избягаме и от разхождането на съдиите в малките районните съдилища, да допуснем разпределение на всички дела в районния съд в областния град. Всъщност миналия път го говорихме и няма нужда да се повтаряме какво би се случило с разглеждане на делата в малките районни съдилища, използвайки електронна комуникация, която би следвало от януари да е факт навсякъде. Едва ли има пречка постъпващите книжа в териториалните отделения, ще ги наричам така, макар че няма решение как точно да се нарича. То може да бъде териториално отделение, но може и да си остане и районен съд. Та постъпващите там книжа ще се изпращат незабавно като входящ номер или в електронен формат по електронен път в районния съд за образуване и разпределение. Може да се ползва различна номерация с *а, б, в* и т.н., а може да се образуват и разпределят директно в териториалното отделение, като това териториално отделение на районен съд са в обща база данни в ЕИСПП с актуализиран достъп до нея на служител. Има няколко варианта, а именно, или да се разпределят между всички съдии, или да се разпределят между съдиите, които ще работят в определен период по график в териториалното отделение, или да се разпределят на съдията или съдиите, които ще правораздават в това териториално отделение. С това искам да кажа, че моделът няма най-вероятно да се приложи по еднакъв начин във всички малки районни съдилища. Тук ще отчетем включително и географски, и социално-икономически, и всякакви други фактори, които сме събрали в този проект. От осемте съда например в окръжния регион може да се реши три да са териториални отделения, три да останат третостепенен разпоредител, един да си остане гранична структура, един абсолютно самостоятелно юридическо лице. Това е въпрос на решение, включително и със становище от Ваша страна.

По отношение на разглеждане на делата. В териториалните отделения ще се разглеждат делата подсъдни на районен съд със сегашната местна подсъдност. Разбира се всичко това, което говорим, ще се осъществи при съответната поправка на закона, която ще е следващата дейност на този проект. Ние досега не сме стояли със скръстени ръце, говорейки Ви всичко това. Искам да кажа, че сме водили разговори и най-вероятно, ако съдебната система се обедини около който и да било модел, ще имаме подкрепа. Ако се разглеждат в малките съдилища, те могат да се разглеждат по няколко начина. Присъствено със страните и съдията, там където има съдии. Може да има малки районни съдилища, в които няма да има съдия и той понякога не е необходим толкова много, защото въвеждайки видеоконферентната връзка, едва ли държите при дежурство да виждате, примерно, непълнолетната, която иска да сключи брак и цялата й рода е с нея. Това би могло да се случи чрез видеоконфернтата връзка с размяната на документите по електронен път, тъй като тази комуникация може да се случва веднага. Поне така е по информационната система. Т.е. делата при дежурство биха могли да се разглеждат по същия начин като обмена на документи да става по електронен път. Мисля, че и миналия път Ви казах, че има още един проект, свързан със заповедното производство, който се разработва. По този проект заповедните дела би следвало да се разпределят равномерно в цяла България между всички съдии. Така че това също ще се осъществява по електронен път. Има и варианти, в които страната е в залата, съдията е в съда, мисълта ми е такава, че в нито един момент гражданите няма да почувстват липсата на правосъдие в нито един съд.

По отношение на апелативен съд, говорейки за хъбове и разширявайки дейността на малките районни съдилища, като входяща и изходяща точка, въвеждайки видеоконферентните връзки и тези информационни системи, при невъзможност на страна, адвокат, свидетел, вещо лице в районен, окръжен, апелативен съд да се яви физически в съдебната палата в областния град, биха могли да участват от залата в териториалното отделение чрез видеоконферентна връзка. Още повече, че в проекта за ГПК сега е разписано, че при смяна на самоличност на съответните лица или по-скоро при идентифициране на лицата от отдалечените зали ще бъде използван съдебен служител, а не съдия.

По отношение на движение на книжата от териториално отделение към районен, окръжен или апелативен съд, няма да се спирам подробно, защото Вие добре може да си го обясните как би могло да се случи по електронен път, дали ще е незабавно, дали ще бъде уредено до следващия ден. По същият начин бихме могли да даваме справки от малките районни съдилища по всички дела в апелативния регион. Въпрос на организация, въпрос на разписване.

Какво става с администрацията в такива случаи? Отдавна говорим за единна администрация за районен съд и териториално отделение, или пък е възможно да има обща администрация за районен съд и окръжен съд по отношение на службите за сградния фонд, за финансите, за ай-ти специалисти, пиари и т.н. В териториалното отделение би могло да бъде използван минимален брой специализирана администрация, като трябва да спаднем и незаменимите чистачи, огняри и т.н., общи служби, съдебни секретари и съдебни деловодители в щата на окръжен съд например, за да може да има мобилност на служителите из целия регион. Броят на администрацията във всяка една структура следва да се определи спрямо функциите, които ще оставим за нея. Териториалните отделения, както и да бъдат структурирани, няма да имат самостоятелен бюджет и в най-добрия случай ще бъдат третостепенен разпоредител с бюджет. В съдилищата има една функция на един служител наречен „съдебен администратор“. Откакто беше създадена до ден днешен тази функция малко се изроди и ги превърнахме в административни секретари. Всъщност не ние, а може би практиката. Ако разпишем за тази длъжност действително функциите, които бяха мислими още към момента на създаване на тази длъжност, а именно - на административен директор, мисля, че не председателите на съдилища ще се занимават с цялото това движение на кадри и администрация.

По отношение на сградите, ако ние оставяме по–малко хора да работят тук-там, защото може да се стигне и до закриване на някои от малките съдилища, бихме стигнали до редуциране на площи, съответно заплащане на по-ниски данъци и т.н. Ако се замислите при този модел, тъй като половината районни съдии, образно казано, стават окръжни, окръжните стават апелативни, на практика в съдебните сгради в областните градове, няма да се увеличи броя на съдите и служителите или поне не съществено, защото това са едни и същи хора, които и в момента

заемат тези кабинети. Ако от малките съдилища дойдат още съдии, те не са толкова много, просто по принцип не са толкова в България, за да не можем да осигурим места и в бъдеще да направим инвестиция, която ще бъде устойчива.

По същия начин стоят нещата и с администрацията, т.е. с едно вътрешно преструктуриране или друго възможно, ако ще и някакво доизграждане да бъде на настоящите съдебни палати или поне на по-голямата част от тях. Инвестициите, ако се приеме този модел, следва да бъдат класифицирани, както следва, защото в момента е истина, че даваме пари за сгради, в които има по един - двама съдии, малко дела, малко администрация, но ние тези сгради ги поддържаме. Що се отнася до това дали за апелативните структури, ако се наложи създаването на нови апелативни съдилища, ще ни трябват нови сгради? Има варианти, в които те биха се побрали и в сега съществуващите. Например, абсолютно примерно го казвам, ако Вашият регион се раздели на две, в окръжните съдилища ще има място за един по-малък апелативен съд, защото той няма да е толкова голям, колкото би бил един Апелативен съд - Пловдив, ако продължава да бъде втора инстанция на абсолютно всички окръжни съдилища в региона.

Какво постигаме с това, което говорихме за малките районни съдилища и това движение по електронен път или заместване на физическото присъствие чрез видеоконферентните връзки? Постигаме пълен и безусловен достъп до правосъдие, сигурно движение на документите между страните и съда и между съдилища по вътрешен електронен път. Електронни документи и електронно правосъдие, което ще стане естествено и хората рано или късно ще свикнат, че това е начинът на комуникация със съда. Съвременен начин на провеждане на съдебни заседания без загуба на време и ресурси и разбира се спестяване на финансови ресурси и за страните и за съда. От всичко това, което казахме за малките съдилища, не само, че съдебната система не си тръгва от нито едно място, а се предоставя възможност за запазване на досегашната дейност с използване на съвременни технологии и в допълнение - отдалечен и лесен достъп до всички инстанции в региона с опция, разбира се, за най-високата инстанция. Така осигуряваме и възможност на всеки български гражданин, независимо в какъв регион се намира, да участва в

съдебното производство без да напуска мястото, в което живее и без всякакви допълнителни разходи.

Ако трябва да идентифицирам силните и слабите страни на този модел, накратко разказан пред Вас, то ние откъм слаби страни сме идентифицирали значително по-малко от силните му страни. Най-вероятно ще ги идентифицираме, след разговор с Вас. Като слаби страни ние приемаме това, че районните съдии за определен период от време ще се занимават със сравнително по-леки от правна страна дела, ако оставим такива в районните съдилища.

Преди да продължа, да кажа нещо важно, което пропуснах. Чухме възражения по въпроса, че районните съдии ще се деквалифицират. Обаче колеги, стремежът е в районните съдилища да останат действително по-млади съдии и по-малко съдии и за кратко време. Ако в момента имаме съдии за пенсиониране в районните съдилища какво постигаме, както за развитието на съдилищата, така и за развитието на съдиите? - Нищо. Ако тези места са по щатовете на окръжен и апелативен съд, движението ще бъде естествено и тези съдии в районните съдилища няма да стоят прекалено дълго време и това е целта.

На следващо място, ние сме идентифицирали като слаба страна и това, че окръжните съдии може и да недоволстват, че ще работят по няколко дни или седмици в районния съд. По отношение на разходите за вътрешна реорганизация, включително доизграждане на някакви помещения или някакво разместване и подобрения, където е необходимо, да, вероятно ще трябват средства, но те няма да са ужасно много. За това, че трябва да има по-висок бюджет през следващите години е вярно, но ако този модел влезе, той няма да бъде приложен наведнъж, той ще бъде прилаган поетапно и е работа на работните групи да се разпишат етапите, през които ще преминем до крайната си цел. Да, вярно е, че ще има по-висок бюджет, например, дори и сметките да не бяха верни, не си спомням колко точно броя съдии бяхме пресметнали при натовареност от 40 дела за районен съд, 11 за окръжен и 8 за апелативен, струваше около 10 милиона лв. на година. Дори и да са 20 милиона, за една такава реформа, при която ще има яснота, предвидимост и ще се влага в същинското правосъдие, може би през годините тази инвестиция ще бъде възвърната. Това не е най-важната част от модела. Това сме идентифицирали ние в момента като слаби страни.

Намираме, че силните страни на този модел са много повече от слабите. Като например, ще се решат всички кадрови въпроси и то сравнително бързо с възможност за реакция във всеки момент и в ситуация на свръхнатовареност или при спадане на натовареността. Ще има пълна мобилност във всяка ситуация на съдии и на служители. Ще отпадне постоянната необходимост от конкурси. Ще има възможност за предварително планиране, дори и дългосрочно, ясно разписано във времето, защото много добре заем кой ще се пенсионира, за съжаление не знаем слава богу напускане на система или напускане поради смърт. Приближаването на трудовите възнаграждения между различните нива ще се случи естествено, преодоляване на невъзможността за професионално развитие на съдиите от по-ниските инстанции поради липсата на места в по-горните, ще има по-справедливо, според нас, кариерно развитие на съдиите, ще има еднаква натовареност на съдиите в рамките на апелативния район и на национално ниво. Ще има задържане на броя на съдиите, както и няма да се назначават постоянно младши съдии, ще има възможност за истинска специализация, включително и в апелативните съдилища, а това е целена, желана стъпка към повишаване качеството на правосъдие. Ще има редуциране на времето на разходите и възможност за планирано увеличаване на възнагражденията. Ще се преодолее вероятно напрежението между инстанциите, породило се от прекалено дългия кадрови колапс в системата по отношение на кадри. Председателите на районните съдилища ще останат само 28, ще се преосмисли напълно ролята на съдебния администратор, ще се повиши качеството на административното обслужване, ще предоставим пълен и безусловен достъп до правосъдие. В крайна сметка ВСС ще се занимава само с въпросите, които биха променили планираната и предварително обявената кадрова визия за съответната година, ще се намесва само по спорните въпроси и такива, които налагат промяна на планираните от съдилищата графици и командировки.

Другото, което пропуснах да кажа, защо казвам, че 40 дела за районен съд, 11 - за окръжен съд и за апелативен съд - 8. След условностите, за които говорим, по първоначални сметки това би била една натовареност да кажем към оптимална. Целта не е да сме пренатоварени, целта е да сме малко натоварени и колкото по-добре го разпределим този ресурс, толкова по-добре за нас. Така че пак Ви моля погледнете модела в цялост и глобално, а не с малките цифри. Ако трябва

да кажем нещо за цифрите, Вие най-вероятно си ги знаете и по-добре от нас. В този регион, ако не ме лъже паметта имаше едва 31 районни съдии със стаж под 8 години и 151 съдии със стаж над 8 години. Разпределени по регионите нещата се получават по този модел.

Може би това беше в общи линии. Умишлено не пуснахме презентацията, за да не ви объркваме повече, но сме сигурни, че разбрахте в общи линии, ако не - готови сме в хода на дискусия и разговор да уточним, да изясним въпросите, които сега ще чуем и евентуално да променим. Това е първото обсъждане публично по апелативни региони на този модел. Разбираме въпроси от рода - това ще струва много пари или това ще е много тежко във времето, но това ще е по-дълго във времето и няма да стане от днес за утре, а и като пари не е чак толкова много. Още повече, че последният бюджет, който е над 900 милиона лева, би следвало най-после да започне да се разходва както трябва. Предполагам, че всички разбрахте, че от 1 януари ще имаме 10% увеличение на заплатите и предполагам, че чухте, че всичко което искахме ни беше дадено. Например 100 съдебни помощници и 300 и няколко служители, които поискахме във връзка с ЕИСС. Ако ние представим разумен план за развитието на тази система и я защитим, вероятно ще имаме и разумен резултат. Да, вярно е, трябват законодателни изменения, които ще бъдат разработени и представени на Вашето внимание. Сами може да прецените колко е сложно. Да, вярно е, че променяме структурата, вярно е, че излизаме от досегашното кариерно развитите чрез конкурсите. Мисля, че безапелационно всички видяхме, че не вървят, няма как да се случат в системата. Като допълнителна информация ще Ви кажа само, че в Съвета по партньорство, където има представител на всички съдии и на съсловните организации, въпросът с конкурсите се обсъжда и се предлага това което казахме в момента - стаж, ранг, атестации и решение на съответното отделение на по-горния съд. Давам възможност за въпроси. Какво мислите всъщност и Ви моля за откровения, защото ние искаме да стигнем заедно донякъде и да тръгнем заедно.

МИГЛЕНА ТЯНКОВА – председател на Окръжен съд - Хасково: Аз ще кажа само две изречения. Здравейте, колеги. Г-жа Боряна Димитрова и г-н Шекерджиев едва ли познават всички колеги в залата, но аз виждам както председатели, така и съдии от съдилищата, дори и младши съдии. Само ще кажа няколко думи, тъй като нямаше много време за реакция от

заседанието във вторник на Съдийската колегия, не знам дали всички съдилища успяхте да коментирате въобще модел 4. Аз мога да кажа това, което се случи в нашия съдебен район, тъй като имам контакт със съдиите и с председателите. Имаше много полярни мнения, включително на съдии. Една част от тях не заеха изцяло становището, че са за четвърти модел. Това са председатели и съдии и от Хасково, и от Димитровград, и от Харманли. Една част от съдиите реагираха как „никой не може да ме накара да се преместя в друг град", Пловдив - примерно. Тук са председателите на тези съдилища. Пак ще го повторя това, което беше казано няколко пъти и на Съдийска колегия, че всъщност това преместване ще е, на първо място, доброволно. Казвам го, защото нееднократно има такива обаждания с изявено нежелание за местене, както и мога да потвърдя голяма част от малките съдилища искат „модел 5" - нищо да не се променя, не искаме увеличение на заплатите, не искаме повече дела да гледаме, на нас ни е чудничко и ни е добре. Други казват - оставаме си тук, където сме, пък било и до пенсия да гледаме заповедни производства. Никой няма да накараме, ако не иска да се мести и да пътува до друг съд и това трябва да е ясно. Благодаря Ви!

ИВАН КАЛИБАЦЕВ - председател на Районен съд - Пловдив: И аз да кажа няколко думи. Значи за видовете модели, които се случиха. Аз съм в тази работна група от миналата година май месец и в дискусиите, които имахме, бяха разработени трите варианта, които знаете до този момент, т.е. териториално отделение, закриване на районен съд, по-скоро натовареност и евентуално вътрешна трансформация. В рамките на около 10 месеца по около 20 и няколко критерии заложени и с оглед задачата това да се случва само на районно ниво, ние успяхме да разработим тези три варианта по десетте районни съдилища, които бяхме избрали. Имахме една среща и преди около 10 дни, тогава така се заговори за този четвърти модел. В началото изглежда нещо ново и емблематичен модел, който би ни грабнал, най-малкото защото половината от съдиите ще отидат на по-високо ниво. Нещо подобно видяхме в Португалия. Само, че тяхната реформа е от 280 районни съдилища на 28, т.е. махнали са нулата, за да се тушира напрежението в увеличение на заплатите.

Днес при мен дойдоха около 22-ма колеги. Те са си написали множество въпроси и ме помолиха, ако мога да ги дам. Аз няма да отегчавам аудиторията и да ги чета, а ще дам да ги погледнат. Те имат

притеснения в следните неща. По отношение на натовареността, констатират, че и проектът, както и досегашният вариант ,натовареността ще е константна. За районен съдия 36-37 дела на месец, за окръжен - 10 и за апелативен - 7, т.е. занапред няма да има промяна. Те се притесняват от начина, по който ще се създаде целият този четвърти вариант.

На първо място младите районни съдии имат единствения проблем и притеснение, че същинските дела, които са не повече от 20 % от гражданските и 20 – наказателни, ще им бъдат отнети. Т.е. оттук-нататък те губят възможността за своята добра юридическа практика. Споделиха ми следното: Какъв е смисълът примерно да гледат само заповедни или административни производства, като някои от колегите, които наскоро са започнали са на мнение, че, ако са били наясно с това, едва ли биха извървели тези трудни конкурси.

На следващо място, другото, което ги притеснява, че освен развитието им като районни съдии, те са в ситуация, в която ще бъде невъзможно в рамките на 8-10 години да пораснат. Споделиха ми пример, когато окръжният съд се увеличи като общ размер и обем и част от районните съдии отидат на командировка или да кажем на дежурство в районно ниво, т.е. техническо погледнато дори да има някакви освободени щатове, едва ли те ще имат възможността да се преместят на по-горен съд. Отделно от това, за тях самата социализация, която съществува до този момент е достатъчно добре разработена. Т.е. смятат, че ако едно ниво, каквото е окръжен съд да речем се разглеждат някакви дребни първоинстанционни производства и тежки несъстоятелности, трябва да кажем наказателни дела, които са свързани с управление на МПС след употреба на алкохол и тежките убийства, т.е. самата тази диференциация, която е предложена се счита, че е доста по-удачна и добра.

Всички тези въпроси, които са поставени, съдиите дойдоха и ме помолиха да ги представя. Надявам се, че в този вариант би било удачно да се помисли по отношение на тези проблеми, които те откриват за самите себе си. От една страна ги подкрепям, защото младите съдии, това е бъдещето на нашата система. Т.е. така или иначе ние очакваме от тези хора да заемат местата на по-високо ниво и да са достатъчно подготвени. Съмнението и притеснението, което има, че гледането на еднотипни и леки дела без участие в искови производства, по наказателни общ характер дела, които най-малко им дават увереността, че знаят, че ще могат да ги

прилагат и юридическата им практика ще бъде достатъчно добра при последващо израстване те да бъдат наистина подготвени, защото пред мен те обясниха, че една година заповедни производства ще ги деквалифицира тотално. Обикновено около 1/3 от делата в районен съд са с по-съществена юридическа тежест и необходимост от по-сериозен анализ. Останалите 4/5 от делата са малко по-бързи, по-леки и не изискват толкова много усилия. Така че 2/3 от делата са изключително леки и тази 1/5 са със средна тежест. Това е притеснението, което съществува в районно ниво. Може би този модел 4 не може бъде изключен като цяло или най-малко да има една допълнителна обосновка и анализ дали поради това, че в рамките на около десетина дни вече се говори за него без повече подробности. Аз в предходната дискусия специално разговарях и с колегите от Смолян, от Чепеларе, от Мадан и останах с впечатление, че нито един от тях, както и от останалите райони не желае да има закриване на районни съдилища. Всички те смятат, че в крайна сметка всеки един районен съд е добре да съществува в града, в който се знае, защото има история, да не бъде закриван, а идеята беше по-скоро да се създаде вътрешна трансформация. Дори обществеността в Чепеларе, тя изрично пожела и настояваше този съд да не бъде териториално отделение, а да се запази като съд. Не знам дали при модел 4 може да се постигне това нещо.

БОРЯНА ДИМИТРОВА: Искам да кажа само първо да дадем думата на залата. Прави впечатление, интересното е, че толкова млади колеги имат такова консервативно мислене, но е въпрос на виждане.

МИГЛЕНА ТЯНКОВА: Моля всеки да се представя за протокола, тъй като се води протокол. Пламен Георгиев – председател на Районен съд Хасково.

ПЛАМЕН ГЕОРГИЕВ: Ще дам думата на колежката.

МИГЛЕНА ТЯНКОВА: Извинявам се.

ЖИВКА ПЕТРОВА – председател на Районен съд - Свиленград: В допълнение към това, което каза съдия Тянкова, искам да кажа няколко неща и след това да си поставя един от многото въпроси. В нашия съд имахме възможност да обсъдим предлагания вариант 4 и мнението на колегите беше, че, с всичките му неизвестни и условности, този вариант 4 е добър. Добър е за районните съдии и то за районните съдии с повече от 10 г. стаж, защото всички ние знаем, че след 10 години работа в районния

съд повечето колеги ги обхваща апатия. Качеството на съдебните актове страда, като цяло правораздаването страда и според нас, пак казвам с всичките условности и неизвестни, този модел като идея е добър. Не смятам, че който остане, пак по желание казвам, защото в нашия съд има колега, който беше категоричен, че дори да му предложат място в апелативен съд, той няма да се премести от районния съд, тъй като това го устройва, друг пък се пенсионира се след 6 месеца. Той пък е пример за това, че съдия се пенсионира като районен съдия. Просто системата, всички сме единодушни, е толкова затлачена, че действа абсолютно демотивиращо на районните съдии. За това за нас този вариант 4 е един шанс за израстване в инстанциите. Самото преместване обаче фактически не ни е много ясно как ще бъде, евентуално нали, ако бъдем преместени в окръжен съд, как ще бъдем позиционирани, в самия окръжен съд ли? Ако може повече разяснения в тази насока, като работно място. Освен това пак общото мнение на колегите е, че делата, които остават на ниво районен съд съвсем не са толкова елементарни. Говорите за бързо ликвидни дела, но тези бързо ликвидни дела никак не са елементарни. Аз не чух тука трудовите дела, например, къде отиват, защото те също са бързи производства. Едно трудово дело никак не е елементарно.

БОРЯНА ДИМИТРОВА: Извинете, че Ви прекъсвам само да кажа, че това е абсолютна условност - кои дела точно ще отидат и кои ще останат, е абсолютна условност.

ЖИВКА ПЕТРОВА: Мисълта ми беше, че от това, което чух, останах с впечатление, че на ниво районен съд няма да се гледат само заповедни производства, което е чисто техническа дейност. Има много други дела, които никак не са елементарни, въпреки че са бързо ликвидни. Така че, в обобщение, за нас този модел е добър. Вече зависи как ще се реализира. Надявам се, след множество преработки, да стане наистина добър за всички, не само за районните съдии.

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ: Тъй като аз си представям нашата работа тук е да отговаряме на въпроси. В това, което Вие казахте, имаше един въпрос, на който ми се струва, че е редно да отговорим или поне аз да се опитам. Ако районен съдия, който правораздава в районен съд извън областен център бъде промотиран за съдия в окръжен съд. Това е Вашият

въпрос нали така? Ами сега как е? Същото е. Няма разлика. Би следвало да е както сега, няма да има промяна. Колеги вижте, в тази държава има 1004 съдии районни. Тук чета първия въпрос, аз само да попитам г-н Калибацев как така нито един от тези 22-ма не намери време да ни попита. Аз съм говорил със съдии от Пловдивския районен съд и те ми изпратиха и на мен някои техни мисли. Имаме 1004 районни съдии. След като имаме 1004 районни съдии, те са натоварени по абсолютно различен начин, като натоварване в национален мащаб. Съвсем различно е натоварването в Ивайловград и натоварването в Нова Загора, например. Оттук насетне, ако ние направим 40 дела месечно, това ще доведе, колеги, до спадане на натовареността на районните съдии. Защото 40 дела горе-долу има в момента, но с исковите производства. Ако махнем исковите и оставим само заповедни, когато говоря с моите колеги, защото все пак аз съм от София, моите колеги от София казват - ние получаваме 40 заповедни наред с всичко останало и това за нас е работа горе-долу около 2 дена, в които ние минаваме и администрираме тези 40 заповедни. Те казват - ние можем да се справим с по-голям брой от тези, така наречени, бързо ликвидни дела. Ако ние направим норма 40 дела на районен съд, тогава от 1004 районни съдии ще имаме нужда от около 600 районни съдии. Ако вдигнем нормата на натовареността да речем на 50 или на 55 говоря за тези, които ще останат на районна подсъдност, тогава броят на районните съдии ще ни падне под 500. Ако погледнете статистиката за последните 5 години, ние знаем, че системата се напуска от средно между 40 и 60 съдии годишно. Как се напуска система? С пенсиониране, когато имаме пенсиониране, мястото, което се отвори, ще бъде заето или от апелативен, или от окръжен съдия, но по веригата нагоре ще се дръпне съдия от районен съд. На второ място, системата се напуска по желание на съответния магистрат и на 3-то място - поради смърт, за съжаление. Има още един 4-ти начин, който сме изследвали - поради дисциплинарно уволнение, с влязло в сила дисциплинарно производство. Имам статистиката за последните 5 години средно между 40 и 60 места се отварят годишно. Ако ние имаме 500 районни съдии, ние ще гарантираме, че всяка година 50 от тях ще бъдат промотирани в окръжен съд, което ще ни даде при идеалния вариант тогава когато всички искат да станат окръжни съдии, тогава ние ще имаме една средно гарантиране на качване в по-горна инстанция, която ще е да речем между 6 и 8 години, което, моето уважение, но е много по-малко, отколкото е в момента. В момента имаме от малките районни съдилища,

ние имаме районни съдии с 20 годишен стаж и никакъв шанс да станат окръжни съдии. Същото е положението в окръжен съд, ако погледнем да речем Търговище, ако погледнем Добрич, ако погледнем Силистра, ако погледнем Видин - там последните 6 години никой не е ставал окръжен съдия. Съжалявам да го кажа, но там трябва някой да се пенсионира или умре, за да се отвори място и то като се отвори ВСС, го взима. Това ще Ви даде тази възможност.

На следващо място, помислете глобално за модела. Модел 1, който сме го обсъждали, са териториалните отделения. Той Ви дава опция да изравним натоварването по хоризонталата. Взимаме от точка А и прехвърляме в точка Б, без да минаваме с разкриване на щат или закриване на щат, без да имаме дълги процедури, съгласувателни процедури и т.н. Просто има нужда от съдия да речем в Малко Търново, защото имаме проблем и съдията отива в Малко Търново, без да закриваме и разкриваме места, както направихме в Царево например, където в един момент стана с 5 места, а след това редуцира отново до 2 или до 3.

Модел 2 е закриване на съд. Закриване на съд значи слагаме чертата. Няма по-наясно от обсъждането и за едно бяха категорични, че не трябва да се закрива съд и аз смятам, че сте прави.

Моделът 3 е емиграция само на администрация и то ще бъде предимно на специализирана администрация. Казах го на Съдийската колегия, ще си го позволя да го кажа и на Вас - това не е реформа. Извинявам се, но на мен не ми изглежда като реформа.

Модел 4 ни дава други опции. Той ни дава опция да местим ресурс по хоризонтала измежду всички равни по степен съдилища, но ни дава тази опция и по вертикала. Тогава когато ние имаме нужда и необходимост от районен съд в определена точка, в която ще се осъществява правосъдна дейност, тогава окръжния съд ще помогне, а не, както сега. Пред мен виждам, ако се не лъжа колегата от Мадан. Вие сте единственият окръжен съдия нали така. Това не е *ок* колеги и това не е единственият случай в страната. Това ще ни даде възможност да направим подобно разместване. Сега какво се случа в момента? Отделни съдилища, ако се не лъжа близо 120. Имаме необходимост от съдия в Мадан. Има ли действащ съдия, който да отиде в Мадан, който да иска да отиде в Мадан? Ами няма. Ние не можем да нарисуваме съдия в Мадан, ако ние не можем да преместим

от нито един равен по степен съд съдия в Мадан, ние ще трябва да намерим съдия в Мадан. Същото е в Гълъбово, същото ще бъде да речем в Малко Търново, същото ще бъде в един куп малки съдилища. Кой е единственият им шанс? Отваряне на външен конкурс. За външен конкурс ние винаги имаме кандидати. Слагаме един съдия, с който ние увеличаваме броя на съдиите, примерно, в Смолянския регион, а ние нямаме нужда от това. Просто ние нямаме нужда от повече съдии в Смолян. Ние го правим заради Малко Търново, правим го заради Мадан, направихме две външни назначения да речем заради Лом и т.н., и т.н. Резултатът е, че ние имаме абсолютно, тотална неравна натовареност и нямаме никаква специализация. С модел 4 ще имаме равна натовареност, специализация и предвидимост в кариерното развитие. Не говоря за пари. Парите са малък проблем. Боряна не Ви наказа, но тази година, когато се обсъждаше бюджета на съдебната власт, нещо което се прави обичайно седмици или месеци за предходен бюджет, тази година обсъждането продължи 13 минути. Ще Ви кажа защо продължи 13 минути. Защото по време на заседанието на ВСС едновременно Чолаков, Панов и Магдалинчев го напускаха за да проведат официална среща за бюджета с Министъра на финансите. Върнаха се след 13 минути и казаха: „нямаме проблеми, имаме всичко“. Така, че парите не са проблем или поне така изглежда.

На следващо място, най-големият проблем в модел 4, който аз виждам е това, че ще се вземат исковите производства и НОХД на районните съдии. Няма какво да се лъжем. Ние ще ги ограничим откъм поле на дейност, но ако оставим АХ и мерките, както смятам, че ще бъде, както и част от производствата на наказателните съдии, това няма да ги деквалифицира. Не смея да кажа точно какво се случва за гражданските, защото не се чувствам сръчен. Там е следното. Има съдилища например, където заповедните производства са 70% от всички дела. В повечето места заповедните производства са над 55%. На следващо място, ако погледнете статистиката за НОХД, Вие ще видите, че 50% от всички НОХД в тази държава са по чл. 343б и в. Това е факт. Вие поглеждате, примерно, аз като един бивш, надявам се и бъдещ наказателен съдия, ние наказателните съдии в момента нямаме никакъв шанс за кариерно развитие, защото работата в наказателното право ми изглежда намаляла, респективно конкурсите, които се обявяват, не включват съдии в наказателните отделения или поне това е в големите съдилища.

Само да кажа няколко думи за конкурсите. Скъпи колеги, към настоящият момент ние имаме конкурси - 13 на брой, обявени. Каквито конкурси се сетите, всичките са обявени - Върховен съд, Районен съд, вътрешен, външен, Окръжен съд – всичките видове, Апелативен съд - всичките видове. Кандидатите са ни в някои от тях по 250 човека, в други от тях са по 9, по 7, по 8 . Ще дам пример за първия конкурс, обявен от ВСС. Това е конкурсът за ВКС - наказателна колегия. Елементарен конкурс за 4 места. Кога е обявен? Обявен е 2017 г.? Дали е свършил? Верният отговор е: не е свършил. Както съм казвал и друг път, продължи повече от Брекзит и нямаме шанс. Сега ме питате какво става с конкурса за окръжен съд? Чакаме 146 атестации. Преди 2 месеца бяха поне с 50 повече. Смятам, че сега помощните атестационни комисии ще ни помогнат и ще се справим и ще го приключим. Говоря за атестациите. От там насетне кога, колеги, комисията ще прочетат 6-те дела, нямам никаква идея, но то не зависи от нас. Какво искам да кажа. Ние сме в кадрови колапс. Никой никъде на мърда. В София имаме над 40 командировани, имаме командировани от 8 години в апелативен съд, имаме няколко десетки в градски съд, районен съд, няма никакво движение. Никой не се качва практически с по-малко от 10 години стаж. Ето защо ние виждаме в това шанс за раздвижване на системата. Колеги, аз съм в градски съд от 1994 г. Започнах като стажант, след това от началото на 1996 г. вече бях младши съдия. Ако приемем че поколенията вървят през 5 или 7 години – съдийските поколения, шансът на моето поколение колеги, се казваше апелативен съд. Създаването на апелативен съд бутна окръжния горе, бутна районния долу и аз седях 6 години районен съдия. И това не е защото съм по-различен от Вас, просто такъв шанс имах. Следващото поколение имаше шанс да бъдат създадени административните съдилища. Там шансът беше пропуснат. Защо колеги? Защото административните съдии казаха „ние няма да ходим на конкурс за нашите позиции“ и не отидоха. Заради това на този конкурс на практика, не казвам, че са лоши, казвам, че голяма част от хората, които станаха административни съдии преди това не бяха съдии. Ако това се беше случило, ние в момента имаме 300 административни съдии, ако те бяха излезли от общите съдилища това щеше да е шанса на следващото поколение, което да мръдне нагоре. Това, което аз виждам, не ви агитирам, казвам, че на мен това ми изглежда начина да се раздвижи системата.

Какво може да загубим? Младите съдии, които да кажат - аз 5 години заповедни производства няма да гледам. Няма по-голям фен от мен на младшите съдии, тъй като аз имам много минало като преподавател в НИП. Истината е, че те наистина са изключително мотивирани и изключително умни. Тази година, а и всяка година, броят на кандидатите е между 600 и 900. Знам, че това ще е трудно за съдиите, които ще трябва да гледат тези заповедни производства, но колеги, на петата година Вие сте в зоната на комфорта. След това нещата спират да се случват. Разбирате ли? Всичко се повтаря. Въпрос на амбиция, на развитие, просто да минеш през този период и след това да отидеш горе. Ти можеш да го предвидиш кога ще стане. Нито един от Вас не може нищо да предвиди в момента.

Това са моите мисли. Не знам дали сме прави, но нашата работа и затова сме тук, като някои колеги казваха „защо ще ходите, нали сте правили обществено обсъждане“. Да, но тогава не си говорихме подробно за този модел. Сега сме тук, за да ви чуем. Кажете ни, ако кажете - не става, не работи или променете го, но не във варианта, в който Вие сте го измислили, тогава много ще Ви бъдем благодарни. Предишният път казахме, че ние не сме дошли, за да Ви кажем какво ще стане. Ние сме дошли да попитаме. Това правим и в момента. Представяме този модел, защото за нас той дава повече позитиви отколкото негативи, но Вие ни кажете. И пак Ви казвам - какви дела, колко дела, къде, колко съдии, това е нещо, което ние вече можем да обсъждаме по-нататък в конкретика.

И още нещо четвърти модел - за разлика от първи, втори и трети, не зависи само от съдебната система. Няма никакъв проблем политиците или законодателят да каже това, от което Вие се нуждаете, а те не са малко, не са дребни промени в закона, просто няма да се случат. Тогава ние ще сме в хипотеза - ние сме опитали, но не зависи от нас. Въпросът е дали да опитаме?

Заповядайте!

МИЛЕНА КОЛЕВА – Председател на Районен съд – Стара Загора: Аз не съм коментирала с колегите този вариант 4, поради ред съображения и няма да Ви занимавам с това. Ще изкажа моето лично мнение.

На мен този вариант 4 ми допада, по много причини. Първо, Районен съд - Стара Загора е от съдилищата, в който работят повече от 50 % от съдиите с повече от 20 години стаж, поради невъзможност за кариерно

израстване. В годините се наложи дори съдии да кандидатстват в други съдилища, за да има възможност за кариерно израстване, поради простата причина, че няма апелативен съд в Стара Загора и няма свободни места в Окръжен съд – Стара Загора. Така че, на първо място, вариант 4 считам, че ще помогне на колегите да израснат кариерно, не само на тези, които работят в районните съдилища, но и на тези в окръжен и в апелативен съд, защото смятам, че в момента по всички нива има проблем с конкурсите. Те продължават от 3 до 5 години, както всички в тази зала сме наясно, което води до голямо натоварване на работещите в съдебната система. Така че в този вариант 4 аз намирам най-много позитиви в сравнение с останалите 3 модела, които бяха предложени към момента. Наясно съм, че реформата на съдебната система е много горещ картоф, може би затова и предишният Висш съдебен съвет не приключи такава, въпреки че и там работеха много активно, там съм запозната с вариантите, които предлагаха. Считам, че действително разглеждането на първа инстанция на сложните дела от съдии, работещи в окръжен съд, ще доведе до качествено правосъдие, тъй като там ще работят хора с много добра атестация и дълги години стаж като съдии. Така че по този начин тази реформа ще отговори на изискването на чл. 6 от Европейската конвенция за правата на човек. Също виждам позитиви в желанието Ви да запазите достъпност до правосъдие, което е другият критерий на Европейската конвенция.

Но аз имам някои съображения, които искам да изложа, против териториалното отделение, които са предвидени в проекта, те са изцяло от опита ми като административен ръководител. В момента в съдилищата, които работят с двама или трима съдии, смятам, че намират затруднения в работата си. Според мен би следвало да се обединят близките като отдаленост съдилища, когато географското положение, разбира се, позволява, защото има случаи, в които достъпността, поради географското положение не е възможно, и да работят, да останат, да се създадат районни съдилища с минимум 5 или 6 съдии, защото по този начин всъщност ще имаме възможност за взаимозаменяемост при отсъствие на съдиите, за специализация по материи и също така възможност за достатъчно служители, които да осигуряват нормалната работа в този съд.

Приветствам, разбира се, знам, че част от проекта е да имат ЕИСС в съдилищата, която ще постави началото на електронното правосъдие, видеоконферентните връзки също приветствам, така или иначе България

най-после тръгна в тази посока, но смятам, че създаването на териториални отделения и възможността да бъдат командировани при нужда съдии от по-големия областен съд, ще възпрепятства качественото правораздаване по тези дела, защото знаем, че когато един съдия е командирован за известно време някъде, съществува възможността той да не погледне много сериозно на тези дела, които трябва да изгледа за някакъв период от време.

Също така смятам, че ще бъде много трудно за административния ръководител, към когото бъдат териториалните отделения, да осъществява контрол на място по отношение на функционирането на администрацията, макар, че тук Вашето съображение е, че съдебният администратор трябва да бъде ангажиран с това. Но рискуваме, ако един областен съд има няколко териториални отделения, просто да направим една по-голяма единица, за която един административен ръководител да отговаря и да не може реално той да я контролира, което не знам до каква степен ще бъде в интерес на правораздаването.

Това са моите съображения по отношение на териториалното отделение. Разбирам и съм съгласна с Вас, че е хубаво минимално съдилища да бъдат закрити, защото функцията на правораздаването не се изразява само в качествено и бързо правораздаване. По-скоро по наказателните дела е хубаво да се запазят районните съдилища, за да имат тази друга, държавническа функция, но все пак, според мен, ако може на места да се направи обединяване на два районни съда, както казах и други фактори, които да позволяват, мисля, че би било по-добре за правораздаването. Иначе вариант 4 като идея, което сте предвидили за цялостната реформа на всички нива на системата, аз го приветствам и се радвам, че сте се сетили за това, защото към момента говорихме само за реформа на районни съдилища, а това е един нов, по-всеобхватен модел и дава действително възможност за кариерно израстване, което е чудесно и действа мотивиращо именно на тези съдии, които са с повече стаж в районните съдилища.

Благодаря Ви за вниманието!

ПЛАМЕН ГЕОРГИЕВ – председател на Районен съд – Хасково: Ще ме извините за лиричното отклонение, никога не съм имал такива колебания дали да се изкажа и как, така че да не прозвучи изказването ми

конюнктурно или пък твърде идеалистично, но когато се запознах за пръв път с модел 4 ме обхвана такъв ентусиазъм и си казах: това е единственият модел, който трябва да достигне на вниманието на дневния ред въобще на гилдията и в частност Съдийската колегия, след това и на Пленума. След това обаче реших да се позамисля малко по-професионално какви конституционни проблеми, какви законодателни решения би изисквало това и според моята експертиза да се опитам да си дам отговорите. И след като го направих достигнах до същия извод, до който стигнах с първоначалния ентусиазъм, че този модел всъщност наистина е единствено възможният. И аз считам, че основните усилия, основните аргументи трябва да се съсредоточат в отстояването именно на този модел.

Готов съм да отстоявам пункт по пункт всички преимущества, но считам, че не разполагам с необходимата експертиза, нито пък авторитет, но повод ми даде изказването на съдия Тянкова, след това и на г-н Калибацев, да взема отношение по някои от тях. Най-напред, по стечение на обстоятелствата, ние имахме в петък насрочено общо събрание и използвах момента, предвид предстоящото обсъждане, с колегите от Районен съд - Хасково да обсъдим в частност модел 4, да чуя тяхното мнение и днес да се опитам да пресъздам пред Вас техните настроения. Изказванията бяха не от всички, но положителни от всички изказали се. Това предполагам навежда на мисълта, че останалите просто нямаха какво да добавят и съответно аз няма да ги пресъздавам в момента. Но, засегнахме някои от пунктовете, свързани с евентуалната квалификация на младите колеги с делата, които е предвидено да останат като т.нар. бързо ликвидни за разглеждане в долните съдилища. Да, бързо ликвидни, но позволете ми да кажа, не лесно ликвидни. Ние в Районен съд - Хасково сме обособили отделения, имаме известно отклонение в специализацията, макар и наказателен съдия, аз ще си позволява да кажа, че заповедните производства съвсем не са толкова лесно ликвидни. В редица случаи, предлагат толкова отклонения до произнасяне на акта по същество, че бихме могли да приложим доста източници на правото, а след това, минавайки доклад по тях, също, от възраженията против искане за спиране до администриране на частните жалбите, едва ли ще се стигне до такава деквалификация на младите колеги.

По отношение на административно-наказателните дела - там също редица институти предполагат задълбочена правна и в частност съдийска

дейност. И ще ми позволите нещо да кажа, че всъщност по-голяма причина за деквалификация от свръхнатовареността в районните съдилища, а и не само, не виждам. В крайна сметка колегите от Районен съд - Хасково са изключителни професионалисти, казвам го без грам лицемерие, но колкото и големи професионалисти да са, аз все по-често виждам уморени професионалисти от една безперспективност и в стремежа си да си вършат тихо и съвестно работата, да постигнат добри показатели за срочност и качество на правораздаване, сякаш не им остава време да погледнат нещо встрани и да се квалифицират така, че всъщност не виждам да ги постигнем тези показатели. И всъщност свръхнатовареността при нас води до обратния ефект, а именно – влошаване, конкретно, на качеството на правораздаването. Затова позитивите на модел 4 от гледна точка на постигане на специализация, уравновесяване на натовареността, ако щете и по-балансираното разпределяне на възнагражденията в системата по отделните нива, са в състояние да преодолеят каквито и да е наши опасения за възможна деквалификация на млади колеги, които биха, както каза и г-н Шекерджиев, за определен и обозрим период от време да се справят с определен вид дела, които, предполагам е въпрос на детайли, да бъдат уточнени, остават за разглеждане в районните съдилища.

Освен това, съществуват и други средства. Аз съм почерпил опит, например от посещенията си в Будапеща, всички млади колеги съдии са с образователна научна степен „доктор по право“, което е нещо и ако някой се чувства не достатъчно натоварен, да приеме като предизвикателство така че да повиши личната си квалификация, да стане по-добре подготвен, евентуално за след настъпване на момента, в който ще бъде промотиран в горната инстанция, да правораздава, добил увереност с бързоликвидни дела в районния съд, качествено и в съответните срокове.

По отношение на колегите от районните съдилища, които не желаят да бъдат промотирани, аз ще заявя собствено мнение, но считам, че тези колеги са с пълен глас „за“ модел 4 и ние имаме нужда от такива колеги, защото в крайна сметка, както и съдия Тянкова подчерта, предполагам промотирането ще става най-напред доброволно, а след това - по установените критерии за израстване и колеги, които желаят да останат по места - в районните или в окръжните съдилища, са добре дошли за всички останали, така да се изразя, които желаят промотиране. Така че модел 4 има нужда и от такива настроения в системата.

И връщайки се обратно на идеята за първоначалния ми ентусиазъм, аз ще ограничa изказването си това, че всички негативи са преодолими със сравнително лесни законодателни решения. Въпрос на воля е за тяхното постигане. За бюджетните контрааргументи, мисля че представителите на ВСС изложиха достатъчно аргументи, но в перспектива, дори в известен смисъл да бъдат ограничени предвижданията за ежегодни увеличения на заплатите, то с промотирането на съдии в по-горните инстанции и нарастващи възнаграждения в дългосрочен план или дори още в краткосрочен, и този евентуален проблем би бил решен във времето. Затова аз ще призова да се съсредоточим върху позитивите на модела и доколкото, както бе посочено, той коментира в себе си реализирането и на част от другите предложени, конкретно модел 1. Аз ще си позволя да отправя един призив от свое име, като съдия и ако може той някак да достигне и до Съдийската колегия, всъщност дебатът да бъде съсредоточен единствено върху този модел, доколкото единствено той, според мен, изразява наистина воля за реформа на съдилищата и ще си позволя да кажа утвърждава вярата ми в професията. В крайна сметка аз съм един от тези районни съдии, които с 800 дела за миналата година поставят доста на изпитание възможността да се квалифицирам, по която и да е материя, свързана с някое от делата, сложени ми за разглеждане, а с реализирането на модел 4 определено и по този пункт смятам, че ще имаме голям напредък.

Благодаря Ви!

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ: Сега, все пак сме в Пловдив. Двадесет и два въпроса бяха дадени на г-н Калибацев и е редно, още повече колегите са тука, поне да се опитаме да отговорим на тези въпроси. Може би някои от тях ще съвпадат с това, което искахте Вие да ни попитате. Ще ги чета, както са зададени в писмен вид:

„Каква ще е конкретната позитивна промяна за съдебната карта с предложения вариант 4, при положение, че реалната средна натовареност се запазва?“

Не, не се запазва реалната средна натовареност, защото не е едно и също да работиш 40 дела месечно с искови производства и 40 дела месечно – без искови производства. Ще повторя това, което казаха моите колеги от София, с които говореха районни съдии, те казаха, че поне заповедните на

тях им отнемат много по-малко време, отколкото исковите производства. Ето защо смятам, че натовареността няма да остане същата.

„Защо смятате, че тази промяна - превръщане на малките районни съдилища в териториални отделения, е непостижима при останалите три варианта?“

Напротив, постижима е. Първи вариант – с териториални отделения. Само че тогава, както имаме по хоризонтала, така ще имаме и по хоризонтала и вертикала, нещо, което обясних по-горе.

„В случай, че идеята вариант 4 е да се създаде финансов стимул за движение на съдиите по хоризонтала – по-малко натоварен в по-високо натоварени съдилища, не е ли това постижимо при други механизми, например допълнително възнаграждение за натовареност, по-високо от определената за даденото ниво на съдебната система, така както понастоящем е СРС и СГС?“

Колеги, аз не съм участвал във взимането на решението СРС и СГС да имат по-високо възнаграждение, но то е факт.

ВЕСЕЛИН ХАДЖИЕВ – съдия в ОС – Пловдив: Но това не реши проблема с натовареността в софийските съдилища.

БОРЯНА ДИМИТРОВА: Вариант 4 няма нищо общо с финансов стимул за движение на съдиите и не сме съизмерими със СГС и СРС, защото знаете, че те са с по-високи възнаграждения.

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ: Да, но в момента не са най-натоварени.

Продължаваме нататък - „Считате ли, че улеснената възможност за кариерното израстване оправдава цялостното преустройство и цялостното пренареждане на подсъдността на делата, в отклонение от установените традиции на българската правораздавателна система, които са доказали своята ефективност?“

Аз имам известен проблем с установените традиции на българската правораздавателна система в областта на наказателното право, в което имам претенции нещо да разбирам. Знам, че много често са се променяли законите и те са водили до драстична промяна на натовареността. Ще Ви дам пример, когато за пръв път заседавах като върховен съдия,

натовареността на върховните съдии беше 7 дела, натовареността на апелативните беше 2,5. Говоря за ВКС и за Апелативен съд – София. След промяната на подсъдността на чл. 422 ал. 1 т. 5 НПК – възобновяванията, натоварването на върховните съдии спадна рязко с 44 % за сметка на апелативните съдилища, които се увеличиха. Към настоящият момент, по последни данни, един върховен съдия във ВКС разглежда 3 дела месечно, от които едно е частна жалба. Частната жалба на касационния съдия е обичайно свързана с промяна на подсъдност. Но нали разбирате, че аз не съм съвсем убеден в ефективността и ефикасността на тази промяна, така че не мисля, че подобна промяна ще наруши еднакъв брой на системата.

БОРЯНА ДИМИТРОВА: Може ли да кажа мнението си по отношение на т.нар. улеснена възможност за кариерно израстване в исторически план, защото това, което се предлага, не се различава от историята и традицията, както в някои коментари пише. Споменах преди малко, че в периода 1880 г. до 1946 г. в България са действали 6 системи за назначаване и повишаване на съдии, като общото между всички тях е било, че повишаването на съдиите се е определяло от Общото събрание на съдиите от горестоящия съд, и между другото, начинът, който казваме, с оформяне на таблици и банка кадри, е бил използван доста успешно, само че тогава решаващ орган е Министърът на правосъдието. Към момента няма такова смесване. От 2005 г. в ЗСВ не съществуваше изискване за провеждане на процедура за повишаване, нито система за атестиране и оценка на съдийската работа. Решаваща роля имаха председателите. През 2006 г., след изменение на ЗСВ, се премина към конкурсното начало, стигнало до тотална крайност. Със ЗСВ през 2007 г. се въведе система за атестиране на съдиите, в която решаваща роля, знаете, имаха помощните атестационни комисии. След промените в ЗСВ от 2011 г., системата за атестиране на съдии не се измени, само конкурсът беше чрез събеседване. И след промените в ЗСВ от 2016 г. всичко зацикли. Така че далеч не сме извън традициите, а напротив в синхрон е с това, което до момента се предлага от редица региони и съдилища в България, за целите на конкурсната процедура да се прави оценка за професионалните качества на съднята от общото събрание, съответно от отделението на горестоящия съд. Счита се, че така ще се постигне бързина, без това да е за сметка на качеството. Кой по-добре от съдиите от второинстанционния съд познава работата на първоинстанционния. Същевременно, когато е разделено по отделения, развити са теории колко по-обективно би било това и в крайна

сметка никой уважаващ себе си съд няма да назначи съдии, които имат редица проблеми във всички необходими качества за един съдия, не само съдебните им решения.

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ: Продължавам със следващия въпрос: *„Не считате ли, че съществуващата пирамидална структура всъщност не осигурява по-високо качество на правораздаването, като позволява на следващо ниво да се изкачват не всички или повече, т.е. само ограничен брой магистрати, чието качество на работа позволява това?“*

Ами, аз не съм видял много привърженици на сегашния модел за кариерно промотиране. Напротив, към настоящият момент имаме или 13, или 15 обявени конкурса и те всички са атакувани. Имам колеги от Съдийска колегия, които говорят от името на съдиите, аз няма да го направя, на мен ми се струва, че като цяло аз усещам едно общо негодувание срещу начина на провеждане на конкурсите и това негодувание е свързано и с несъгласието, че те се печелят от най-добрите. Съжалявам да го кажа, но такова е моето усещане. Броят на жалбите и тяхното съдържание го показва.

Следващият въпрос: *„Не смятате ли, че при елиминиране на конкурсното начало ще се създаде вътрешно противоречие в колективите, разединение, чувство на недооцененост и противоборство, които биха отровили работната атмосфера?“*

Как би следвало да бъдат промотирани - хората със стаж, те могат да бъдат промотирани, трябва да имат определен стаж, в случая окръжен съд. На следващо място ще има атестация. Атестацията е малко проформа, защото всички са отличници в тази държава. Миналата година КАК не е приела атестация, различна от отлична. Не може да се промени, защото както и да се промени и ПАК, и КАК, каквото искате направете, всичките са отличници и винаги са били отличници. Защо е така, не знам, но казвам факт за нещо, което съм виждал. На следващо място, дали имаме отровна работна атмосфера? Сигурно имаме. Аз ще Ви кажа, че до скоро смятах, че не мога да се учудя, но на последния конкурс, на който обявихме класирането, това е конкурсът за ВАС, там имаме жалби, разбира се няколко, но там се случи нещо, което мислех, че не може да се случи – съпруг подаде жалба срещу конкурса, който е спечелен от съпругата му. Няма да казвам имена, но повярвайте ми, така е. Просто и двамата са

кандидатствали, единият печели, другият – не, и той жали по пощата последния ден. Това е по въпроса за отровната атмосфера.

Продължавам нататък - *„Защо смятате, че отпушването на системата не би могло да бъде постигнато без кардинално да променяте подсъдността на делата, например, чрез опростяване на механизмите за конкурсите"*. Не виждам връзка, защото може би ние не можем да проведем конкурс за това районните съдии, например 400 от тях, да станат окръжни съдии. Това ми напомня за конкурса, в който тези, които работеха административни дела, да станат съдии в административните съдилища. Истината е, че колегите не отидоха. Направихме едно изследване - знаете ли колко е процентът на съдиите, които са участвали в последния конкурс за СГС от тези, които имат възможност да участват - 23%. Това е за София. Не можем да го направим в национален мащаб, защото не гоним такава статистика. На мен ми се струва, че ако ще правим промотиране, както беше при създаването на апелативните съдилища, не би следвало да го направим под формата на конкурс, или поне аз смятам, че не е разумно, защото опитът сочи, по-скоро би следвало да бъде правено по 4 критерия – стаж, ако имаш стаж измежду всички, които имат стаж, но това не значи, че този с 20 години ще бъде предпочетен пред този с 9. Казваме „всички над определения стаж".

На следващо място атестация, не може да мине без нея, в ЗСВ я пише.

А, решение на общото събрание, леко съм скептичен за решението на общото събрание, но тогава, когато то е по материи, ми се струва…, Боряна е категорична, че съдиите са достатъчно разумни, за да не вземат някой, който няма да им свърши работа. Във ВКС при командироването съм участвал в подобно говорене и имало е председатели, които са ме питали кой да командироваме измежду съдиите, които могат да бъдат командировани. Ние сме правили предложение и сме го гласували. Това е своеобразно общо събрание.

И последното и най-важното нещо, колеги, желанието е, без съмнение, определящо. Ако аз гледам малко дете в един град, различен от окръжния съд, сигурно няма да искам да отпиша детето си от втори клас и да отида съдия в окръжен съд и няма да бъда промотиран. Ще се избира измежду само тези, които са изявили желание. Оттам нататък как ще

подредим критериите, как ще извършим промотирането, е техника, логиката, поне тази, която се опитваме да очертаем.

На следващо място, чета въпрос: **„Едновременното повишаване на 909 съдии /най-вероятно се има предвид районен – окръжен, окръжен – апелативен/ няма ли да създаде своеобразна тапа, която с години да отнеме перспективи за развитие на тези, които не са повишени?“**

Казано е, между 40 и 60 годишно ще бъдат повишавани, защото толкова напускат системата. Всички напуснали системата, ще се взимат от районния съд, като пясъчен часовник, но обърнат. Ето защо, ако приемем, че всички съдии, които са районни, искат да станат окръжни, а то няма да е така, те ще са много по-малко по различни причини, поне не сега, не тази, не другата година, тогава, колеги, ще имаме горе – долу между 6, 7 или 8 години, в зависимост от броя на районните съдии, които ние ще можем принципно да гарантираме, че те ще бъдат промотирани, което е по-малко отколкото сега се престоява в районен съд и то говорим за големи районни съдилища, какъвто е Пловдив и София, защото и към настоящия момент, ако си граждански съдия в София, се чака около 10 години, за да успееш да бъдеш промотиран в СГС. Не знам как е в Пловдив, но мога да го погледна, но Вие го знаете по-добре от мен.

БОРЯНА ДИМИТРОВА: Тоест, всяко място, което ще се освобождава, ще бъде на ниво окръжен и апелативен съд. Никой няма полза от това да се освобождават места в районния съд, защото това кумулира още съдии, но не е кариерно израстване за тези, които вече са престояли много години в районния съд.

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ: Кое ще е проблем? Проблем ще е, че е възможно да имаме много по-малък прием на младши съдии. Например, не обявяваме всяка година конкурс за 30 места за младши съдии, защото те не ни трябват, защото ако ги направим по апелативни региони, то тогава ние ще работим с ресурса, който имаме. Когато аз станах съдия, в тази държава имаше около 1400 съдии. Сега са над 2400, а работата не съм убеден, че се е увеличила. Има хора с по-голям стаж от моя…

От залата – ако не се променят нещата, те ще станат и 3000.

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ: Точно заради това, идеята е да не го правим. А ние защо го правим, защото като ни потрябва съдия в Мадан,

извинявайте, ние не можем да намерим съдия в Мадан. Мадан е самостоятелна бойна единица и обявяваме външен конкурс за Мадан. Знаете ли колко човека са се явили на външен конкурс по 155 в момента? Винаги имаме кандидат за външен конкурс. Той става съдия, чака 194 или чака 3 години и хуква и си тръгва от Мадан. В момента, в който си тръгва от Мадан, ние обявяваме нов конкурс, пак за Мадан. Правим един, втори, трети, пети, всяка година имаме външен конкурс. Сега ще го обявим на външен конкурс, защото СК реши да остави РС Разград, РС Кюстендил без младши и сега няма откъде да ги вземем, трябва да отидем на конкурс, както и да е.

Продължаваме нататък по въпросите, извинявайте, 22 са.

ВЕСЕЛИН ХАДЖИЕВ – съдия от Окръжен съд - Пловдив: Г-н Шекерджиев, може би изместваме малко центъра на дискусията. Ако може да се обобщят тези въпроси. Докато чуем коментара на всичките 20 въпроси, ще се изчерпа времето да вземат останалите становища. Може би по някакъв начин да ги обобщим или колегите от районния съд са тук, те да кажат какво имат предвид синтезирано, вероятно са участвали в обсъждането. Мисълта ми е, че няма да можем да се чуем и представите.

От залата – то не е нужно да са само заповедните производства, въпросът ...

БОРЯНА ДИМИТРОВА: Това е спекулация, че ще се гледат само заповедни производства. Заповедните така или иначе са на районен съд.

От залата – ами ние и сега ги гледаме.

БОРЯНА ДИМИТРОВА: Оттам нататък се решава кои дела ще останат на районен съд. Освен това, да не би да е лесно да напишеш обезпечение по бъдещ иск по търговско дело?! Не е лесно. Доста трябва да си прочел, за да го напишеш.

ИЛИЯНА ЗЕЛЕВА председател на Районен съд - Девин: Здравейте, колеги! Започвайки преди 20 години в районния съд си помислих, че моята идея не е да се пенсионирам в районния съд, че моята идея е да имам професионално развитие. Преди 5 години, когато започнах първия си мандат, се заговори за тази реформа на съдебната карта. Вярвайте ми, всички предложения, които се коментираха, било този вариант първи, вариант втори, вариант трети, моето мнение е такова, че нито един от тях

не ми допада. Този вариант, с който се запознах в петък, миналата седмица, аз веднага се съгласих с този вариант. И нямам никакви такива притеснения, че съдиите, които работят в районния съд, ще се деквалифицират. Защо? Защото аз в първите си години като съдия, първите ми пет години, ами аз съм прохождала, така да се каже. Така че съвсем логично е един съдия в районен съд наистина да се занимава с този вид дела, а сега аз, съдия с 20 години стаж, в момента просто ми е скучно. Аз не виждам начин да имам професионално развитие. Точно ми действа демотивиращо. Замисляйки се по въпроса, че след 5 години на мене ми изтича втория мандат, какво правим в този районен съд? Ами трябва да дойде трети съдия. Ами не може да дойде трети съдия, защото какво ще правим трима съдии. Ами ние имаме достатъчно натовареност за двама, за трети няма натовареност. Така че аз подкрепям този вариант. Аз съм оптимистично настроена. Вариантът е модерен. На мен лично много ми допада, защото аз виждам в него, че имам шанс да имам професионално развитие. Аз нямам притеснение, че ще пътувам, въпреки че живея в Доспат. За 20 години аз съм успяла жилищно да се устроя и в Девин. Ами ще се устроя и в Смолян, въобще не ме притеснява, че ще пътувам. Битови проблеми винаги има, навсякъде, но напълно съм съгласна с всички аргументи, които ги чухме тук. Съдия Шекерджиев, Вие ме убедихте изцяло, слушайки Ви съм съгласна на 100% с всички Ваши аргументи, които изложихте днес и с аргументите на съдия Димитрова, с аргументите на колегите, които чухме. Така че позитивите са много повече пред негативите. Не можем да не приемаме, че трябва да има развитие в системата. Системата трябва да се промени щом това нещо се говори отпреди пет години. Трябва да има промяна. Щом трябва да има промяна, тази промяна трябва да ни гарантира, хареса ми предложението, че ми гарантира на мен кариерно развитие, че ще има по-равномерно натоварване, че това ще доведе до повишаване качеството на правораздаване, защото един съдия без необходимия житейски и професионален опит не трябва да бъде натоварван със сложни дела. Аз в момента имам усещането и мога да се справя с по-сложни дела, но аз трябва да работя това, което съм работила 20 години.

Така че ще ме извините, че се изказах по-дълго от необходимото време, но искам да кажа и друго - такива бяха, негативни бяха настроенията с ЕИСС, но когато с решение на ВСС Вие ни дадохте възможност да продължим да работим по старата програма, колкото и да

ми беше трудно с ЕИСС, аз си казах: аз няма да се връщам назад, ние просто трябва да вървим по това, което има като очакване, ние да отговорим на европейските стандарти. Това е.

Аз виждам в 4-ти вариант, в ЕИСС, аз виждам вариантите като модерни и ги подкрепям двата варианта. Системата ЕИСС се подобри доста. Това стана в много кратко време. Работим от един месец, има вече толкова много подобрения и не я намирам за толкова сложна.

Благодаря, колеги!

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ: Ако може само да кажа още две неща, разбира се, че ще Ви дам думата, защото до сега само казваме: „не, няма, не искам“, а това не е правилно. Тука виждам едни въпроси и едни предложения, с които напълно ще се съглася, а именно: дали да не бъде намален изискуемия стаж, който да даде възможност на повече районни съдии да се кандидатират за промотиране. Аз съм склонен да смятам, че това е напълно възможно. Във всички случаи би могло това да бъде обмислено, защото аз се нагледах на хипотези, в които много качествени съдии не могат да кандидатстват за промотиране в по-горен съд, защото нямат т.нар. 3-годишна отседналост, което за мен е идиотщина.

Следващото нещо е, дали ще може да бъде обжалвано разрешението за промотиране в по-горен съд. Ако това е решение на Съдийската колегия, то аз съм последният човек, който ще застъпи тезата, че то за разлика от други решения на СК, не може да бъде обжалвано, така че по-скоро смятам, че отговорът е „да“, но сега млъквам.

Заповядайте!

АСЕН ЦВЕТАНОВ председател Районен съд Раднево: Ще бъда много кратък. Като цяло от всичките варианти, единственият, който може да се нарече реформа, е 4-ти. За мен другите, както коментираха и колегите – 1-ви, 2-ри и 3-ти са, прах в очите.

Аз предпочитам да се спра на териториалните отделения, които така или иначе не можахме да ги дебатираме до момента. Сигурно и други колеги чуват от това, което се случва в прокуратурата и аз това, което имам лично като наблюдение е един абсурд. Колегите в прокуратурата в Раднево преди си тръгваха в 5 часа, сега в момента те затварят съдебната палата. Същото, вероятно, ще стане и със съдилищата, само че има една

малка разлика между прокуратурата и съдилищата. Представете си председателят на Районен съд - Стара Загора, който има териториално отделение в Раднево – на 30 км. и Гълъбово – на 50 км. Той отговаря за служители, работодател е, той отговаря за сграден фонд, за всичко. Този председател в Стара Загора ли ще стои, в Раднево ли ще гледа палатата и хората, в Гълъбово ли ще ходи, в Казанлък, в Чирпан или зависи от това колко съдилища ще се обединят. Това в прокуратурата го няма, те не отговарят за сградите, само за хората отговарят. Обаче, когато един председател трябва да отговаря и за хората, и за сградата, не мога аз да седя в Стара Загора и да не знам какво се случва в сградата в Раднево и с хората в Раднево. Това никой не го мисли, но това е проблем на съда и на председателите на съдилищата, защото те са отговорни за всичкото това нещо.

Другото, което колегата Колева каза, може да се мисли вариант за обединяване на малки съдилища. Тогава ще е по-малко разстоянието, например от Раднево до Гълъбово е 20 км., например някъде другаде, където има възможност. Има и други варианти, върху които може да мислим за зам.-председатели на съдилища, които да отговарят например за териториални отделения. Има много неща, които може да мислим във варианти териториални отделения, но трябва да мислим малко върху това, че председателите отговарят за хора и сгради.

Благодаря!

БОЖИДАР КЪРПАЧЕВ наказателен съдия в РС Пловдив: Ако може съвсем накратко да мотивирам основния проблем, който притеснява, бих казал, младите колеги от районния съд, които нямат необходимия 8-годишен стаж. Аз съм наказателен съдия от 5 години в районния съд, бил съм и 2 години младши съдия в окръжния съд. Разглеждал съм и двете материи в окръжния съд. Към момента в отрити заседания в районен съд разглеждам наказателни общ характер дела, наказателни частен характер и административно-наказателни дела срещу наказателни постановления и срещу електронни фишове. Действително, 70 - 80% от работата от натоварването от чистия обем, логично за мен, смятам, че това важи и за останалите колеги, които сме поставили въпросите, е интелектуалното предизвикателство. Това, което нас ни кара да четем практиката, това, което нас ни кара да мислим, това, което ни позволява да се учим и да бъдем качествени юристи. Това са НОХД, разбира се изключвам

огромното количество НОХД, които приключват със споразумения, и това за някои по–сложни от НЧХД. От тези дела ние се учим, по тези дела ние се подготвяме, четейки практика на върховен съд, на окръжен, на апелативен съд, ние се развиваме и ние се подготвяме да бъдем едни кадри, които в бъдеще да захранват съдебната система. Аз истински се притеснявам, не говоря за себе си, аз не случайно започнах, като казах, че 7 години вече съм я работил тази материя, смятам, че ако примерно още година, две, три до четири, аз работя АНД, примерно гледам само АНД в открито заседание, действително предвиждат се да се гледат мерки за неотклонение, предвиждат се да се гледат дела по чл. 243, но това са дела в закрито заседание, ние говорим за усвояване на процеса, за изненадите, за предизвикателствата, които може да предложи откритото заседание. Смятам, че ако две – три години аз разглеждам АНД това ще се отрази на моята професионална квалификация в степен на нейното понижаване, в степен на моята неподготвеност, когато евентуално дойде моят ред аз да отида в окръжен съд и аз да разглеждам истински дела, аз няма да се чувствам подготвен, че съм в състояние да го направя. Тук говоря за себе си, който съм разглеждал дела 7 години. Не мога да си представя какво ще бъде с колегите младши съдии, които току-що слезнаха от окръжния съд. Те са разглеждали, примерно 2 месеца НОХД, ще разглеждат в близките 5 – 6 – 7 - 8 години АНД, няма да се сблъскват с истински предизвикателни казуси и в този момент те отиват в окръжен съд, в този момент те разглеждат дело за убийство, в този момент те разглеждат без каквато и да била подготвеност те разглеждат сложни дела. Това е нашето притеснение на младото поколение. В смисъл, ние не отричаме всички предимствата, които предлага вариант 4, но изключително много ни притеснява тази възможност, не за развитието толкова, защото на всеки в даден момент, в предвиждания вариант, ще му дойде времето, всеки ще го изчака това време. Въпросът, който ние поставяме е, когато ни дойде времето, ние ще имаме ли способност да бъдем полезни за себе си и за съдебната система. Аз съм наказателен съдия, смятам абсолютно същото важи в още по-голяма степен, колегата граждански съдия му се наложи да излезе. Когато те не разглеждат исковите производства, а всеки разглежда заповедни производства, няма ли да се създаде една рутина в тях. Заповедните производства по чл. 410, те в общия случай не подлежат на обжалване, ако бъдат издадени. Говорим, колеги, чисто неформално. Те казват: „ами, аз, ако няма да гледам исковото производство по 425, което следва

заповедното и като знам, че не подлежи на контрол и аз ще му напиша „Р - да се издаде тази заповед“ и въпросните 8 години този човек ще пише „Р да се издаде тази заповед“.

КОСТАДИН ШЕКЕРДЖИЕВ: Извинявайте, обаче това е абсолютно легитимна теза на част от съдиите в тази държава. Това го има.

МИГЛЕНА ТЯНКОВА: В Пловдив има по-голям шанс за израстване на районните съдии, в останалите областни центрове няма, колега, защото в Окръжен съд – Хасково и в окръжни съдилища извън Пловдив, Бургас и Варна, всяко пенсиониране води до заемане на щат. Имаме съдии с по над 20 години съдийски стаж в районен съд, които са по-добри от окръжните съдии и нямат шанс, защото няма щатове.

ВЕСЕЛИН ХАДЖИЕВ: То и тук е така, в районния съд има колеги с по 20 години стаж.

Гласове от залата – и гледат заповедни производства.

БОЖИДАР КЪРПАЧЕВ – аз не говоря за развитието и кариерното израстване.

ВЕСЕЛИН ХАДЖИЕВ: Ако седиш в районния 20 години без идея, че ще израснеш в кариерата и гледаш 20 години наказателни дела, дали няма да се демотивираш по същия начин?

БОРЯНА ДИМИТРОВА: Колега, идеята на този модел е колкото се може по-малко да се стои в районния съд. За да станеш обаче съдия, вярно е, трябва да си много добър юрист, но това е половината от съдийската работа. Другата половина е онова нещо, което го развиваш чисто човешки. Онова нещо, което не бихте го казал, ако имахте 10-годишния стаж, колега. Извинявам се, че го казвам, но просто не можеш да кажеш само заповедно производство или само административно производство.

Първо, това със заповедното производство, специално за Вас ще го кажа, че е някаква легенда. Няма да останат само заповедни производства. Те и сега са подсъдни на районния съд. Ще останат и други дела. Това, което е дадено, е като пример. Това не е задължително да остане в този вариант. Консенсусно ще се стигне какво точно ще остане. Със сигурност ЧХ-та ще ви останат, защото никой не ги иска от окръжния съд. Шегувам се, разбира се, но има доста сериозни дела, които остават на районно ниво.

Това, че ви е взета облигацията или вещните искове, или установителните искове, делбите, това не мисля, че е най-голямата драма. Идеята е, докато се усетите, да се качите в окръжния съд и наистина да започне развитието оттам. Не случайно обясняваме, че по този модел оставаш, местата се освобождават от окръжен съд нагоре. Така че не знам защо районни съдии го приемат за толкова фатално. Нито сме казали, че 8 години ще седите. Ами че може да има районен съд без нито един съдия, постоянен състав. Може и това да се случи. Напротив, това е целта на модела, в районно ниво да се стои максимално малко. Не знам дали успях да Ви обясня, но това е смисълът на този модел.

ИВАН МАРИНОВ – председател на районен съд Димитровград: Малко да продължа становището, което каза колегата от Пловдив. В момента един от колегите участва в конкурс за съдия в окръжен съд. Колегата е с над 20 годишен стаж като съдия в районен съд и връщайки се назад във времето, предишният конкурс за израстване беше преди 14 години.

За мен този модел 4 наистина отговаря на някои от основните въпроси и най-вече по теми на нашата система. Колкото до натовареността, това може всеки един от нас да го сподели и един от основните проблеми и въпроси, които до сега не се коментира кой знае колко.

Вторият вариант е специализацията това, на което всички държим, според мен, тук ще се постигне и то доста добре.

Третият вариант дава възможността за кариерно израстване, което е в допълнение на това което казвам, за възможността един районен съдия да се пенсионира като такъв. Тук не говорим само за районните съдии, но от гледна точка на районните съдилища, защото на практика първите три модела, които се предлагат, са единствено реформа не на съдебната система, а реформа само на районните съдилища. Някак си оставаме с убеждението, че в районните съдилищата там нещата са много забатачени, много неясни и много неправилни, а всичко останало е цветя и рози, затова трябва да реформираме едва ли не само районните съдилища. Ако това е реформата, не виждам някакъв особен смисъл. Този модел, който се обсъжда в момента, модел 4 много напомня на германския модел. Преди години имах възможност да контактувам с колеги от Кьолн. Те споделиха

този модел и казаха, че там имат доста добри резултати. Съдебните помощници вършат много голяма част от това, което е натоварено за вършене от районните съдии. С този модел наистина, пак гледайки от гледна точка на районно ниво, в момента демотивацията е до степен такава, че мога да кажа, че от нашия съд поне 2-ма колеги не се прикрепят към нито един от моделите, до такава степен, че дори вече няма реакция, когато е върнато делото от горна инстанция, за да реагират по някакъв начин. В такава степен вече е демотивацията. Ако ще се прави някаква реформа, да, адмирирам обръщането на внимание към районните съдилища от комисията. Така че след всички тези изявления просто да задам един въпрос: как стои въпросът с прокуратурата или внесени обвинителни актове, съответно от окръжна или районна?

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ: Ще отговоря на този въпрос. Истината е, че каквото и да прецени Съдийската колегия, просто отиваме на Пленум и ще трябва да чуем и прокуратурата. Не сме питали прокуратурата официално. Говоря неофициално с колеги. Там проблемът е, че ако голяма част от районните съдии и подсъдността стане не на окръжен съд, а на единен първостепенен съд, те ще зададат въпроса колегите прокурори дали и при тях не трябва да стане нещо подобно. Най-малкото ще го направят заради тази разлика в заплатата, която ще се получи в СК. На което знам отговора, знам, на това не знам отговор. Но ние трябва да се обединим, поне да предложим и тогава ще започнем да говорим.

МИЛЕНА РАНГЕЛОВА съдия в Апелативен съд - Пловдив: Аз искам да подкрепя колегата Кърпачев. Това не е мнение само на районния съд. Аз съм апелативен съдия с 25 години стаж. И от гледна точка на този стаж ще Ви кажа, че най-добрата школовка е районния съд. Там се научихме на бърза процесуална реакция. Колегата Кърпачев между другото е много добър наказателен съдия, поне е един от най-добрите. Твърде се съмнявам, че след 3 години, като дойде в окръжния съд ще може да гледа достатъчно качествено и ако таланта му по делата се заличи с АНД и ЧНД.

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ: Аз съм сигурен, че ще може, защото го познавам.

МИЛЕНА РАНГЕЛОВА: Аз не съм много сигурна в това, защото дори 6 месеца, ако не се занимаваш с блиц процедура в залата, доста ти падат и реакциите, и познанията по наказателната материя.

БОРЯНА ДИМИТРОВА: Извинете, но имам въпрос, има дела, които са първа инстанция и започват от окръжен съд. По същия начин са гражданските и търговски дела. Не е ли същото?

МИЛЕНА РАНГЕЛОВА: Аз ще се ограничa да говоря за наказателните, защото не съм компетентна по гражданските.

Другото, което ме притеснява в този модел 4 е, че една кражба започва да бъде обезпечена от окръжна заплата, т.е. кражбата се оскъпява, казвам го най-общо, а кражбите са 97% от делата.

Гласове от залата: Не е вярно.

МИЛЕНА РАНГЕЛОВА: Значи, една кражба в момента се е гледала от районна заплата, а сега започва да се гледа от окръжна заплата. Следващото е, че в момента в държавата има катаклизми, има и предизвикателства по отношение на съдебната система в два аспекта - COVID и ЕИСС, сега и още едно предизвикателство аз не мисля, че ще издържим? Говоря много кратко и много синтезирано.

И вече последното, което поставям като проблем е тази натовареност, която Вие считате, че ще се разреди, редуцира и т.н. Как, като пред мен се поставя една кражба и едно убийство да гледам като въззивна инстанция, в крайна сметка как ще се изчислява тази натовареност, като бройка ли? Защото до момента, според мен, в Пловдивския апелативен съд изключително равномерно върви натовареността, с математическа точност. Аз имам убийство, колегата има едно убийство и така, след което аз имам едно 219, колегата и той. Не считам, че има някакъв проблем с натовареността в Пловдивския апелативен съд. Ако дойдат толкова разнородни дела - убийство на човек и убийство на муха, не считам, че ще може правилно да се разпределени натовареността.

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ: Вижте, колега, натоварването в Пловдивския апелативен съд аз не съм го гледал.

МИЛЕНА РАНГЕЛОВА: Изключително справедливо е.

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ: Справедливо между наказателните съдии, само че ако питам Вашите колеги, които гледат търговски и граждански дела… Ще ви кажа какъв е проблемът в София. В София колегите, които гледат в Апелативен съд търговски и граждански дела, имат в пъти повече дела и в пъти по-висок коефициент СИНС и всяка година поставят въпроса защо не можем да съкратим 2 наказателни състава и те да станат граждански и търговски. Така че в София нямат този комфорт, който Вие имате. Това първо. Второ, Вие когато сте била районен съдия, нали така?

МИЛЕНА РАНГЕЛОВА: 7 години.

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ: Аз съм бил по-малко, така че имам право да попитам. Вие колко НОХД решавахте годишно в Пловдив?

МИЛЕНА РАНГЕЛОВА: Огромен брой.

МАРИЯ ШИШКОВА съдия в ОС Пловдив: Около 100 на година.

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ: Защото аз решавам 100 на година. Нека да попитаме колегата колко НОХД има годишно за миналата година?

МАРИЯ ШИШКОВА: Не може да има повече от 60 – 70.

БОЖИДАР КЪРПАЧЕВ: Не мога да кажа с точност, с риск да не представя неверни данни.

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ: 100 ли са?

МАРИЯ ШИШКОВА: Не. Не повече от 50 до 60 може да има, няма как да има.

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ: Ето това направихме. Първо си аз мълчах, аз нещичко разбирам от наказателно право…

НИКОЛАЙ ГОЛЧЕВ – съдия в Районен съд - Пловдив: Извинявайте, че се намесвам, понеже аз съм от това отделение, с бързите производства, които на дежурство понякога идват в Пловдив по 4 - 5 – 6 и 7…

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ: Ще задам по друг начин въпроса. Колко присъди пишете?

МИГЛЕНА ТЯНКОВА: Това е въпросът.

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ: Не съм съгласен, че наказателният съдия, който гледа мерки и сега АХ и сегашните АХ , и сегашните мерки, се деквалифицира. Просто не съм съгласен. На мен са ми точно толкова сложни, колкото ми изглеждат да речем чл. 343 б и чл. 343 в, което е 50 % от всички ОХ в тази държава.

На следващо място, абсолютно съм съгласен, вижте, това е неделима теза, поне аз няма да участвам в това да нападаме колегите, които не смятат, щото те не са двама или трима. Напротив. Аз искам сега да попитам нещо, ако искате, дайте тогава бързите производства, не знам колко има, да ги оставим в районен съд. Те вече биха могли да бъдат ОХ, биха могли да бъдат истински, същински наказателен процес. Това е въпрос на говорене, на опция. Това ни е идеята - да имаме малък брой съдии, които кратко време да бъдат в районен съд, всеки да може да си направи сметката. За апелативен съд, дали ще работите повече – повече ще работите, казвам Ви го, защото Вие вече ще сте въззив на всички наказателни дела за сметка на окръжните съдии, които ще са въззив на районните.

На следващо място, да броим колко струва кражбата, не съм съгласен, въобще не ме интересува колко струва това, нито ме интересува дали държавата ще го преживее. На мен идеята ми е да предложим работещ модел, защото тази държава 20 години отчита съдебна реформа. Като иска да прави съдебна реформа, да бъде така добра, да отдели съответните средства. И за да продължа за колко струва, знаете ли колко дела се гледат в Трън? Там има един съдия. В Трън се гледат 25 дела месечно, всякакви. Имаме под 400 дела на година. Знаете ли бюджета на Трън какъв е? 550 хил. лв. Е, аз не съм ок с това, защото делото в Трън струва 10 пъти отколкото делото в Пловдив. Така че това не може да бъде измерител. Извинявайте.

ВЕСЕЛИН ХАДЖИЕВ: Все ми се струва, че нещо изместваме центъра на дискусията и ставаме постоянно в казуистика. Колко дела ще се гледат, как ще се гледат, ще пътувам ли, няма ли да пътувам, съответно ще бъда ли поканен, няма ли да бъда поканен, това са все дребни детайли. Тук сме се събрали да обсъждаме идеята. И реформата в съдебната система ми се струва, че не върви, защото винаги, когато има някакви предложения, започваме от дребната казуистка и от личната гледна точка – на мен точно как ще ми се случат нещата при дадена реформа. Идеята е да гледаме

системата и решаване на проблема на гражданите в частност, защото ние сме за това тук, а не да гледаме собствения си комфорт. Колкото до това колко един колега ще стои в районния съд, дали ще са 8 или 5 години, това не е съществено в момента. Това е въпрос впоследствие, ако тръгне да се развива идеята на работна група, която ще го обсъди. И ще задам въпроса така: по-добре ли е да стоите 8 години или както в момента някои стоят по 20 и кусур, защото в районния съд, ако не ме лъже паметта, има хора и с по 30 години стаж. Кое демотивира повече – едното или другото? Кое води до рутина и до, как да кажа, деквалификация? Ако 30 години дъвчем едно нещо, ние няма да се деквалифицираме, ние се унищожаваме, защото закърняваме тотално.

Глас от залата: Деградираме.

ВЕСЕЛИН ХАДЖИЕВ: Така че, да се върнем към това, кое е позитивното. Това, което пропуснах, е другото - млади, стари, център, съдилища по райони и т.н., ние сме всички съдии, какво значи - аз съм млад съдия, аз съм стар съдия и т.н., така че да се върнем към същността на нещата. Системата ще се отпуши, ще има движение по системата, да едни ще се качат, други няма да се качат, но така е в живота. Друг е въпросът дали ще бъде с конкурс, дали ще го решава общото събрание, това ще се реши конкретно от работната група, която ще обсъжда този модел. В момента обсъждаме дали въобще този модел да се разработва. Аз считам, че от четирите, той има живот най-много, ще допринесе най-много за развитието на системата, като обаче считам, че той трябва може би да е съчетан с модел 1, 2, 3 и т.н., т.е. да се започне отдолу нагоре. Първо да се реши проблема с районните съдилища - дали ще се обединяват, дали ще се разделят, съответно тези, които са по-далечни и с един съдия, ще минат към съседния районен съд или в районния съд в центъра на областта, няма значение, но трябва да тръгнем оттам, да се получи окрупняване отдолу, за да се знае нагоре какво ще става с обединяването. Считам, че това е правилната стъпка и трябва да тръгнем отнякъде, иначе ние ще тъпчем постоянно, защото сега, ако не приемем едно от тези предложения, ще започваме да разработваме други предложения, ще тръгнем на обсъждане. На някой няма да му хареса, защото не вижда себе си много конкретно в този модел, така че дайте да се върнем към обсъждане на идеята като цяло, струва ли си тя да бъде разработвана и да вървим напред, защото ако

продължаваме по същия начин – с тотални конкретики в обща идея, значи, че още 20 години ще правим съдебна реформа.

Съжалявам, нямах намерение толкова емоционално да се изказвам, но слушайки, че залитаме постоянно… Цялата конкретика е въпрос на работните групи, които евентуално ще бъдат създадени по разработване на идеята и по предложенията, които ще вървят към законодател, защото тази идея е свързана със законодателни промени, съответно на колко е била финансовата обосновка. Ако законодателят припознае тези промени и ги приеме, той ще осигури и финансирането, защото всяка една законодателна промяна е с финансова обосновка.

Това е. Съжалявам, че съм по-емоционален. Благодаря Ви!

МАГДАЛИНА ИВАНОВА – председател на Апелативен съд - Пловдив: Исках по-нататък да взема становище, но тъй като се намеси колега от Апелативния съд и колегата Хаджиев от окръжния съд, аз ще бъда кратка. Съгласна съм и напълно подкрепям това, което каза колегата Хаджиев, наистина разводнихме дебата. Мисля, че тук сме се събрали, след като чухме презентацията, да задаваме въпроси основно и да изясняваме неизяснени, може би за някои колеги части от модела, който беше представен.

Аз ще изразя личното си мнение. Считам, че именно модел 4 отговаря на нуждите, които се коментират толкова години под формата на съдебна реформа, а именно чрез него, на първо място, основно ще се отпуши системата, което е един от основните проблеми. На второ място ще се постигне равномерно натоварване по отделните нива. И на трето, разбира се не на последно място, ще се запази достъпа до правосъдие. За мен това са трите основни, така да се каже, стълба, които трябва да ни ръководят.

Струва ми се, че тук изпадаме в някакво издребняваме или може би колегите, които дойдоха по-късно, не бяха в началото и не чуха, че всичко това, което коментират какви дела ще се гледат на това ниво, на онова ниво, беше казано, че е въпрос на допълнително уточняване и не е сега момента, в който ще се реши, нито от утре ще започне тази промяна. Разбира се техните становища, предполагам, ще бъдат взети предвид при по-нататъшното обсъждане, ако, разбира се пък, този модел бъде приет от

Съдийската колегия и продължи съответно от Пленума на ВСС и съответно оттам нататък започне неговото разработване.

Искам и още нещо да кажа, както в началото съдия Шекерджиев сподели своя професионален път накратко и аз се връщам назад в годините и правя разлика назад в годините, когато аз съм била районен съдия как съм разсъждавала и сега как разсъждават районните съдии. Може би техните разсъждения са правилни, но все пак да Ви кажа, че навремето когато бяхме районни съдии с една част от тук присъстващите, никога не сме си мислили колко сме натоварени, колко пари взимаме ние, колко пари взима окръжния съдия, колко пари взима, недай си Боже, апелативния, да не говорим за върховния. Просто бяхме в една динамика, бяхме влезли в някакъв ритъм, който си знаехме. Аз съм наказателен съдия - сутрин до обяд гледаме такива дела, следобед гледаме други дела и нямаше такива оплаквания, нямаше такива надничания, така да кажа, в канчето на другия - било колега от съседния кабинет дали има повече или по-малко дела от мен, било на друг от по-горна инстанция. Може би малко като клише ще прозвучи - преди да поискаме нещо, просто трябва да дадем.

И другото, което ще кажа и приключвам, не си спомням кой от членовете на ВСС, когато се коментираше този 4-ти модел на Пленума миналата седмица, каза, че той ще предизвика земетресение. Аз считам, че може би е дошъл момента съдебната система да бъде разтърсена от земетресение, за да тръгне в някаква посока, надявам се в правилна.

АТАНАС ДИНКОВ – председател на Районен съд Чирпан: Ще бъда кратък, колегите казаха общо взето нещата, които и аз исках да кажа. За протокола – 25 години стаж, следовател, прокурор, от 15 години съм съдия. Вариант 4 много ми хареса. Дерзайте! Споделям го.

Благодаря!

ЕЛЕОНОРА СЕРАФИМОВА – председател на Окръжен съд Пазарджик: Председател на съм на Пазарджишкия окръжен съд и да наблегна на Пазарджик, защото до тук всички ние чухме преобладаващо мнението на районните съдии. Аз, за радост или нещастие, съм председател на окръжен съд, но имам грижата за целия район, така е по правило. Моят съдийски стаж е повече от 25 години, но не това е важното. Искам да кажа следното: ние всички знаем прекрасно, че правосъдието е функция, която е в името на човека, но също така знаем прекрасно, че тя се

извършва и се работи от хора. Т.е. имаме две много важни точки отправни, от които бихме могли да преценяваме е ли е разумно, или не е разумно да имаме такава земетръсна промяна, така да се изразя. Аз считам и това е моето лично мнение, че всяка една промяна, каквато и да е било, в нашата консервативна система, би могла да бъде наречена земетръсна. Въпросът, обаче е какъв ще е резултатът?

Този модел ни дава възможност да имаме съвсем различна гледна точка. Какво имам предвид? Да, нуждаем се от промяна и то единствено и само заради това, защото нашата система в момента буксува. Този момент, за жалост обаче, продължава много дълго време, в общи линии вече повече от 15 години, в които нищо не се случва добро за нас. Да, но ние трябва да помислим и за другия важен фактор, който даже обуславя съществуването ни – хората. Затова аз смятам, че ако този модел даде гаранции за бързо, качествено и най-вече предвидимо правораздаване, той е нашият модел. И това го казвам, защото до тук чухме мнение на различни районни съдии, които казват: „нашите години, нашата практика, нашата възможност за кариерно израстване“ и т.н. Това би било прекрасно и би било чудесно да бъде предвидимо, но аз смятам, че трябва да има един съд, достатъчно стабилен, достатъчно предвидим и достатъчно добре работещ, в който хората като отидат, да си кажат: „Да, влизам в съда и там проблемът ми ще бъде решен, защото така стоят нещата“. Сега, за съжаление, количеството, които дела се гледат от районните съдии, нестабилността в повечето, например, за нашия съдебен район, нестабилността в повечето районни съдилища, води, за съжаление, до онази реплика, която чухме преди малко за това, че 410 да е, какво от това, ние ще го напишем както и да е. Няма такова дело, което да е както и да е. Няма такова дело. Зад всяко едно дело седи човек и много прекрасно би било, ако всички ние се замислим първо за това и след това за всичко останало. Ако се замислим за това, всички ние ще стигнем до извода, че ни трябва време, възможност и сили да можем да бъдем добри в професията, т.е. да се квалифицираме, да се развиваме, да сме амбициозни, да имаме мотив за това да ни се случват добре нещата. Така че ако този модел дава тази възможност, до тук това, което е казано в общи линии казва това, значи аз не виждам защо не трябва го подкрепим. Да, има и неща, които са смущаващи в него, но въпросът е голямата картина, а голямата картина изисква от нас реформа и след като изисква от нас реформа и това е за наше добро, и за доброто на хората, аз лично смятам, че би било добре да го подкрепим. А и нека да дадем

възможност на Съвета да доразвие нещата. Убедена съм, че това ще тръгне в най-добра насока не заради друго, а защото имаме нужда от тази промяна.

Това е! Благодаря!

ЛИЛИЯ ТЕРЗИЕВА - районен съд Велинград: Аз исках да Ви задам един въпрос. Предният път, когато се събирахме отново, аз говорих с Вас за диференциран подход. В момента в моделът, който се предлага, не можах да разбера каква е концепцията за районните съдилища като този, за който г-н Шекерджиев говореше, който и на мен не ми харесва – съд с един съдия, който струва 600 хил.лв. От друга страна важно нещо, което всички искаме и председателят на Апелативен съд – Пловдив, и председателят на Окръжен съд, достъпът до правосъдие. Мисля, че всички колеги застъпиха тезата и излезе на преден план, че това е важно за всички нас, да не се препятства този достъп до правосъдие на гражданите. И понеже не можах да разбера точно каква е концепцията за районните съдилища в този смисъл, с единия съдия чухме ли, че има идея за назначаване, когато например няма съдии в този съд, които да бъдат постоянен състав, а постоянният състав да се попълва от външен конкурс. Това го чухме и обсъдихме преди малко, защото дадохте няколко пъти пример Мадан, където няма районен съдия, окръжен съдия е командирован там. Там как ще е постоянният, как ще е непостоянният? Непостоянният състав е ясно, ще дойде от окръжния съд. Ще има ли възможност за преминаване от един апелативен район към друг апелативен район за попълване на такива съдилища? Тях ще ги пазим ли, ще ги махаме ли? Това е моят въпрос.

Иначе и аз припознавам 4-ти модел като най-разумен от всички предложени.

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ: Явно не сме били достатъчно ясни. Районните съдилища могат да останат като самостоятелни районни съдилища. Могат да останат териториално отделение, което да е към друг самостоятелен районен съд, бил той в областния център или извън него. Например Царево и Малко Търново. Говоря за опции. Може да останат, могат и да се обединят. Гълъбово и Раднево. Ние можем да погледнем диференцирано на това нещо. Ако ме питате дали в Гълъбово ще има самостоятелен съд, ами трудна работа, защото не можем да намерим съдия

за него. В Трън има един съдия, изключително симпатичен мъж, обаче аз започвам да си задавам въпроса как може да имаме съд с един съдия, въпреки че аз направих това предложение, там има работа за половин съдия. В момента се занимаваме с опцията този съдия от Трън да помага в Брезник, където има работа за съдия и половина. Най-вероятно тези съдилища няма да останат самостоятелни. Но например съда в Дупница и съда в Кюстендил няма нито една добра причина да ги пипаме в каквото и да е отношение, или Горна Оряховица, Търново. Това е въпросът. Но аз ще допълня и ще продължа нататък, ако ме питате дали модел 4, тук ще изкажа собствено за мнение, не знам Боряна какво ще каже, може да бъде приложен диференцирано за определен съдебен район, по-скоро не. Ако ще го направим, аз смятам, че трябва да го направим за цялата страна .

ЛИЛИЯ ТЕРЗИЕВА: Въпросът беше друг и Вие отговорихте, ще имаме евентуално смесване на смяна на родова с местна подсъдност.

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ: Ще имаме по хоризонтала и по вертикала възможност за движение и на магистрати, и на служители.

ВАСИЛ ГАТОВ съдия в Апелативен съд Пловдив: Аз от позицията си на един от най-старите съдии на възраст и на години тук, с две думи, ще бъда максимално кратък. Похвални са усилията Ви, г-н Шекерджиев и г-жо Димитрова за това, че тръгнахте нещо да правите в тази система. Тази система наистина има нужда от едно здраво раздрусване, от едно разместване на пластовете, за да тръгнат нещата. В такъв случай кариерното израстване, младите момчета гледат от тяхната си позиция, и те са си прави, и ние сме гледали по същия начин, но те не си дават сметка, че ако нещата вървят така, не знаят кога ще се качат те в окръжен съд, камо ли в апелативния или във върховен съд. Така че за мен този модел 4 е удачен като начало. Към него може да се вкара малко като стимул от модел 1, както казахте да стане вертикала и хоризонтала. И най-важното, че трябва да се започне това нещо да се пробва. Без да започнем да пробваме, тук си приказваме приказки, влизаме в казуистики и до никъде няма да стигнем. Според мен идеята Ви е много добра, аз я споделям, адмирирам я, намирам я за похвална.

ИВАН КАЛИБАЦЕВ: Аз можели да кажа няколко неща? Първо, нека да си говорим малко истина и стига тази ситуация, която може би се объркахме. Със сигурност този модел какво гарантира – хората с повече

стаж възможността да минат едно ниво нагоре, най-малко увеличаване на заплатите. Даже няма да помисля някой да има възможност, да каже „Не, не искам да отида на по-високо ниво или да взема още 700 лв. отгоре“. Само този мотив печели поне 1000 гласа.

Гласове от залата: Това не е вярно.

ИВАН КАЛИБАЦЕВ: Само да кажа каква е ситуацията. Второ, ситуация с промяна на подсъдността. Не знам дали имаме техническата възможност да успеем, дори и да го предлагаме, но дали ще бъдем чути от законодателя може ли тази подсъдност по този начин да се промени. Има редица норми, които може, които трябва да бъдат променени, за да се случи това нещо. Т.е. ако някой от Вас си поиграе с цифри в собствения си район, ще видите, че има райони, в които нищо няма да може се промени чисто технически. Въпросът ми е такъв – не е ли по-удачен вариант да се мисли за възнагражденията. Преди 3 години и повече, когато имаше избори, одеве всички може би чухте, че една от идеите е да се намали разликата във възнагражденията. Може би единият от стимулите, които в случая съществува, е въпросът за възнагражденията. Ако разликата в тези възнаграждение се намали, част от кандидатите, които искат да отидат на по-високо ниво, със сигурност ще се съобразят и със собствените си битови нужди.

Второ, промяна на подсъдността на част от делата. Направете сметка и ще видите, че не повече от 20% от делата на районен съд могат да отидат на окръжен. Окръжен и апелативен ще си бъдат около 30%. Вижте си цифрите в собствените райони и ще видите, че цифрата не е толкова голяма. Съпоставете я с предложеното натоварване и също ще се окаже, че например процента на хора, които могат да израстат по-нагоре, няма да бъде огромен.

Останалите проблеми, които ще съществуват, за мен със сигурност по-разумен вариант би могло 1 или 3, а този 4 е много добър като идея и грабва всичко, въпросът е, че той е коментиран 10 дни. Нито имаме конкретни точни данни, нито знаем дали може в тази цялост, както се развива, да бъде направено. Давам Ви прости примери. Системата има нужда от отпушване. Нещо промени ли се с конкурсите? Например да се правят конкурсите на места, щеше да е много по-бързо и лесно. Нямаше да има тази огромна група от кандидати, които желаят да се кандидатират

примерно за Окръжен съд Пазарджик, т.е. концентрират се по места. След това се прави конкурс за Окръжен съд Пловдив, също биха се концентрирали по места. В момента се прави един конкурс за цялото окръжно ниво. За всички места се кандидатства, започва една дълга процедура с атестациите и ние забравяме кога и какво се случва. Прост пример ще дам, в Районен съд - Пловдив пет места на вътрешен конкурс, един кандидат. След това се оказа, че имало за външни, след това се оказа, че пак вътрешно. За това казвам в моментната ситуацията, която е, без значение ще се разтърсваме или не, няма техническа възможност този вариант 4 да се реализира, без да има одобрение на законодателя и всичките тези промени.

ЛИЛИЯ ТЕРЗИЕВА – Колега, аз останах с впечатление, че точно този модел помага за справяне с този проблем, с кадровия проблем, с кадровата обезпеченост на малките съдилища, на районните съдилища като цяло. Тук ще се обърна към колегите от Пловдив, аз не се чувствам стар съдия, млад съдия съм също и някой някога да ни е обещавал, че след 8 години стаж ще отидем в окръжния съд, че те да се чувстват по някакъв начин онеправдани от тази реформа? Извинявайте! В залата има много колеги, които казаха, че са с над 20 години стаж и продължават да са в районния съд. Ами откъде накъде младите колеги са решили, че им се следва на 8-та година да отидат в окръжен съд?

ЗДРАВКА ЗАПРЯНОВА – председател на районен съд - Кърджали: Ще бъда много кратка. Първо искам да кажа защо не съм съгласна с колегата Калибацев, че ще имате 1000 души съгласни за тази реформа и после ще се обоснова за другото, за 4 вариант. Колегите от малките съдилища в нашата област са абсолютно против всякакъв вариант. Те избират 5-ти вариант. Никой от тях не иска и да си помисли за реформа. Те няма да гласуват за 4 вариант, защото на тях това статукво им харесва, те искат там да се пенсионират. Не искам да ги изброявам, съдилищата извън областните центрове. Защото имаше конкурс за съдия в нашия съд, вътрешен, никой от околните съдилища, въпреки че пътуват от Кърджали, не дойдоха при нас.

Искам да кажа мнението на колегите от Районен съд - Кърджали. Абсолютно категорично всички са „за“ 4 вариант, с особеността, че ние не сме запознати на 100% с варианта и той не е окончателният си такъв и то не заради 700-те или 800-те или 8000 лв., това е без значение. Проблемът

е, че аз, като колегата, който се изказа, също имам 25 години стаж, но не в апелативен, аз съм все още в районен. Такава възможност не се е отваряла пред мен сега да отида в окръжен съд и няма да се отвори. В момента има за съдия в окръжен съд, обаче гражданско отделение, а аз гледам наказателни дела. Може би трябваше да кандидатствам за Окръжен съд Хасково, обаче не ми се пътува.

Говорим тук за цена на правораздаването. Ами стойността на нашия труд? Аз работя 7 дни в седмицата, включително събота и неделя, по над 8 часа на ден. Моят труд колко пари струва? Така че за какво говорим? Ние не искаме да бъдем повишени в длъжност. Ние сме уморени. Искаме да има равномерност на натоварването - районно, окръжно, каквото си помислите ниво, вертикала, хоризонтала. Ние просто сме уморени. И не работя само аз събота и неделя, моите колеги също.

ИВАН КАЛИБАЦЕВ: Всъщност натовареността се решава в София.

ЗДРАВКА ЗАПРЯНОВА: Ние имаме конкурс в момента, даже исках да попитам г-н Шекерджиев, от две години чакаме съдия в районния съд, в момента има за външен конкурс. Ние две години приключваме другия месец втората година. Седем щата, шест човека работим.

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ: За външен конкурс мога да кажа категорично, че …

ЗДРАВКА ЗАПРЯНОВА: Ама той ще дойде за една година, за две, три.

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ: Не, ще дойде за три.

ЗДРАВКА ЗАПРЯНОВА: Да и после – довиждане. А ние през това време ще имаме човек, който ще се пенсионира в районния съд. Ето това е проблемът. Ние не искаме многото пари, искаме равномерност.

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ: Понеже е тук г-н Калибацев, само една дума да кажа, защото е редно да се кажат някои неща. Преди 3 години не разбирах толкова от конкурси, сега вече разбирам малко повече от конкурси и ще Ви кажа нещо в лично качество, добре, че Боряна я няма. Регионалният конкурс няма да Ви реши проблема. Проблемът на съдиите и го казвам най-отговорно и ще Ви кажа защо, не е вярно това, че ако обявите конкурс за Окръжен съд - Пловдив ще се явят кандидати само от

Районен съд – Пловдив. Ще се явят кандидати от цялата страна, повярвайте ми. Ще има от Петрич, ще има от Сандански, ще има от Бургас, ще има от Лом, ще има отвсякъде. Един да има извън Пловдив, той е склонен да отиде в окръжен съд без значение кой. Ще Ви дам пример, говоря конкретно, районен съдия от Петрич кандидатства в трите конкурса за апелативен съд – за наказателен, за граждански и за търговски съдия. Познавам я колегата и тя не е единствената. Когато направим за Окръжен съд - Пловдив или за Апелативен съд - Пловдив т.нар. регионален конкурс, Вие ще имате кандидати от цялата страна. След това ние ще направим и за Апелативен съд - Варна, за Апелативен съд - Бургас и за Апелативен - София и пак ще има кандидати от цялата страна, и ще има поне един, който ще кандидатства в повече от един конкурс. И аз искам да попитам, като свърши конкурса за Пловдив, а не е свършил този за Бургас, Варна, София, Търново, как да направим класирането? Ама е хубаво да ми отговорите на този въпрос – как да направим класирането, защото кандидатът, който се е класирал в Пловдив първа резерва, може да е спечелил конкурса за Варна и дори да се справим с тази задача, да Ви попитам как ще направим разпоредбата на чл. 193 ал. 6, как ще подредим тези отдолу, в кой конкурс? В единия конкурс той ще го е спечелил, в другия ще е на 17-то място от 3 възможни, а в някой ще бъде неизбираемо по чл. 193 ал. 6. На всичкото това, което Ви очертах като картинка, Ви слагам едно обжалване, изключително красиво обжалване във ВАС на петте конкурса, от някой, който е загубил. И знаете ли какво ще стане? Регионалният конкурс ще се превърне в национален. Същото ще е. Затова това не е вариант, съжалявам да го кажа. За мен е най-лесно. След това, регионалният конкурс, да ми обясните, ако ще чакаме 9-те месеца, значи тази година ще отделим за Пловдив, за другите – не, за да изчакаме 9-те месеца, нали така, защото тази СК казва, че докато не се изчерпа 193 ал. 6 не може да се обяви нов конкурс, така казва. Защото ако се обяви нов конкурс, ако в застъпването на двата конкурса се отвори място по 193 ал. 6, не знам дали всички ме разбирате, то тогава се задава въпросът кой от класирането - от стария или от новия, ще се вземе. Казвам Ви, звучи красиво, но не работи. Конкурсите не работят. Не става. Имаме един куп конкурси, които не вървят, не вървят, защото 2016 г., съжалявам да го кажа, едни хора дойдоха и направиха реформа. И тази реформа създаде КАК. КАК остави 360 ненаправени атестации. Тези хора направиха конкурс, в който казаха, ще се четат по 6 дела нищо, че има 300 кандидата,

както в момента за окръжен съд. Кой от Вас може да прочете 1800 дела, да си води записки и да оцени въз основа на тях, мотивирано? Че ние трябва да освободим 6 месеца да не работи този човек. В резултат на което, когато аз конституирам комисия във Върховен съд от върховни съдии, колегите ми казват: „сега е октомври, но ние ще започнем да четем дела април, защото до тогава имаме насрочени заседания“. Те като започнат да четат дела април, ги четат още 6 месеца. И ние имаме проблеми и с атестирането, и с класирането. Върховен съд – на 14-я месец, колеги, за върховен съд, ами за окръжен съд то ще е след две петилетки. Системата е в колапс. Тя трябва да бъде отпушена по някакъв начин. Но аз продължавам да твърдя на глас това, което колегата Калибацев коментира, заплатата не е нашата цел. Нашата цел е да направим някаква предвидимост, да успеем в средносрочен план да направим, какво ще правим – къде ни трябва съдия, къде не ни трябва съдия. И не сте прави да ги нападате, защото, ако има негативи, те го отнасят. Защото аз съм сигурен, че тези колеги не са толкова за тези 700 лв. На тях да им е интересно, да се чувстват професионално ангажирани им е ценност. Истината е правилно или неправилно, контрата е в тях, поне така мисля. Извинявайте за това, но...

ПЛАМЕН ГЕОРГИЕВ: Много се извинявам, че за втори път вземам думата, но почерпих така повод от Вашето изказване г-н Шекерджиев от изказванията съдия Иванова, съдия Серафимова и съдия Хаджиев и по-скоро изказването, че ще е повод за призив. Не е ли най-накрая веднъж завинаги гилдията вместо да се разединява в детайлите да се обедини в обща карта. Обща картина, ако приемем че е модел 4 и аз не чух едно наистина критично и обосновано изказване по отношение на модела, кардинално решаващи редица въпроси, в това число и този за възнагражденията в средносрочен план и разликата в тях - ножицата, а наред с това и много други. Най-накрая веднъж ние да предложим нещо от нашите среди с хора, които са поели отговорност да го разработят, изказвайки с нашите становища една елементарна подкрепа, обоснована на всякаква логика, която аз не вижда да е оборена по никакъв начин с каквито и да било аргументи. Няма да благодаря за това, че сте предприели подобен подход, защото знам, че Вие вярвате, че е заради Вашето усещане за работа. Наистина призовавам веднъж съдиите да сме единни с общата картина, а различията във възприятията нека хората да го преценят, слушайки нашите становища как точно да ги реализират.

По отношение на младите колеги, както и г-н Шекерджиев каза, преживял съм го 3 г. и 6 м. младши съдия, един от най-дългите може би мандати и научих много. Но може би, ако обърнем поглед към прокуратурата от името на младши прокурора, от младши прокурор в окръжните прокуратури, колегите вече са младши прокурори в районните прокуратури. Да може би е различна отговорността на прокурора в едно досъдебно производство и в съдебна фаза и на съдията. Но не вървят ли някак си свързани нещата, като разбиранията ми са за бързоликвидни, аз не бях съгласен, но да приемем и по-лесни производства за районните съдилища, колегите да почнат мандата си, те така или иначе се обучават за районни съдии през цялото време в НИП, в окръжния съд с разглеждане и трупане на увереност на дела направо в районните съдилища. Да се преосмисли дали името на младши съдията не може да се преориентира, ако ми позволите такъв израз от младши съдия в окръжен съд в дадено населено място на младши съдия в районен съд. Така и времето, което трябва да престоят, ако пак правилно се изразявам в районния съд, ще бъде по-оптимално използвано на място след проведено обучение в НИП именно с цел подготовка за дейността на съдии в районен съд. Да обучението в окръжния съд в рамките на мандата е значимо и стойностно, но при промяна на подсъдността, то до голяма степен ще бъде компенсирано с обучението в НИП и самообучение на място в районните съдилища разбира се с помощта на съдии наставници каквито има, още повече, че младши съдии било то командировани законодателят е предвидил в даден етап да могат да се справят и сами в районния съд. Така, че това под формата на риторичен въпрос и предложение дали не бихте могли да помислите и за този вариант на устройване на млади хора и по-оптимално използване на младши съдията.

Благодаря Ви. Извинявам се още веднъж за повторното вземане на думата.

МАРИЯ ШИШКОВА – съдия в Окръжен съд - Пловдив: Колеги без да отегчавам благодаря за възможността да участвам в позицията си отново като съдия. Да кажа, че сега ме връщате към едни години, които назад във времето трябваше да изживея в качеството си на доста високостоящ в йерархията на прокуратурата административен ръководител, във време, в което точно така трябваше да се разяснява тази реформа, която в момента продължава да върви на ниво районно в

прокуратурата. Впрочем, доволна съм от коментара на колегите. Това означава, че реформата в прокуратурата е постигнала истинската си цел, а именно - да изравни натовареност и това всъщност трябва да е целта на всяка една реформа. Не бива да се затваряме в териториалните си граници. Не бива да мислим нито в рамките на собствения си район като районен съд, нито в рамките на собствения си апелативен район, дори нито в рамките единствено и само на собствената си територия като държава. Така или иначе нас ни сравняват през призмата на всички останали държави членки в ЕС. Информационното табло за ефективност на правосъдието излиза със статистика, както по отношението на броя на магистратите, така и по отношение на ефективността на производствата - съдебни, те са там основно граждански, търговски и административни с незначителна част на наказателните такива, но при всички положения тази статистика не ни сочи в добрите редици. Напротив. Там сме в челните редици на значителния брой магистрати при изключително ниско съотношение на, т.е. висок процент на разходваните публични средства от брутния вътрешен продукт нещо, което една държава членка, която е с най-ниския стандарт на живот и с най-ниските работни заплати - средни, трудно може да си позволи дългосрочно и едновременно с това с неголяма натовареност от гледна точка на количество производства без значение какви са по вид - дали граждански, административни, съответно търговски или наказателни.

От позицията на предходния си опит с оглед на статистиката и с оглед на времето, връщайки лентата назад тогава когато аз съм прохождала в тази система. Да аз съм от щастливците в система и го заявявам отговорно, просто защото работя и съм работила в голям районен съд. Това обаче за колегите съответно тук е ясно, че фактически са може би понастоящем единствено колегите, които работят в 4 областни града – София, Пловдив, Бургас и Варна. Няма други. Вярвайте ми познавам достатъчно добре както разпределението на ресурса на прокуратурата, така и разпределението на ресурса на съдилищата по места, защото преди да се премине към съответно този модел на реформа в прокуратурата, всичките тези данни най-напред са били анализирани. Може би незначителна част от този състав на прокурорската колегия, затова може би тя не е толкова добре запозната с процеса тогава когато се е обмислял моделът, който да се ползва.

Всъщност този, който се прилага понастоящем, е възможно най-лесният от гледна точка на нормативна уредба. Нещо, което за предложения модел 4 всъщност е основното му предизвикателство - нормативната уредба, която следва да обезпечи последващото му осъществяване. Но аз твърдя, че от позицията на онова, което съм видяла и от позицията на това, което така или иначе на тази държава и на съдебната й система й предстои, това е единственият модел в дългосрочен план, който може да съхрани съществуващите заети магистратски длъжности. Не бива да се лъжем. Магистратите са свръх много, но неравномерно разпределени на територията на страната, включително и по отношение на материята. Това е проблемът на системата.

Проблемът по отношение на кадровото израстване. Разбира се, че той трябва да е водещ, защото той трябва да създава стимули за развитие. Само че ако един магистрат започне развитието си в съдебната система така както съм започнала и аз, предполагам, че и голяма част от присъстващите в тази зала и предполагам и в съдебната система изобщо на 25 год., до момента на пенсиониране те имат 40 години стаж. Както и да гледаме системата за кадрово израстване, това кадрово израстване не предвижда особено широки възможности за развитие на едно ниво в системата, което да създава стимули. Сиреч стимулите, мотивацията са важно нещо, но те не са единствено и само от компетентността и не трябва да се търсят там. Така че аз горещо подкрепям виждането на колегите си, които желаят да се развиват, но те биха могли да го правят съвсем удачно. Така например бих казала, че в момента, в който напуснах прокуратурата, моето желание беше да започна да се занимавам точно с друга материя. Това беше моята мотивация, затова защото си задавам въпроси - Какво мога да постигна още в материята в която съм правораздавала в продължение на 20 години? Винаги човек може да намери вариант за развитие и стимули за развитие. Разбира се това е въпрос на кадровия орган, а именно на Съдийската колегия, на Пленума на ВСС. Но този модел е моделът с дългосрочно виждане. Това Ви го гарантирам от позицията на онова, което съм видяла пред очите си.

Така или иначе този съдебен район не е показателен изцяло по отношение на кадровите си проблеми. Далеч по-съществени проблеми съществуват в северната част на държавата особено в северозапад. Там да откриеш магистрат, който не е обвързван с мястото си на раждане, който

желае да остане да правораздава, предполагам за никого не е тайна от тук присъстващите, които са се интересували от тази тематика, а там всъщност гражданите се нуждаят точно толкова от правосъдие, колкото навсякъде другаде, защото техните дребни житейски проблеми всъщност са най-важните, които са част от ежедневието им. Само, че там на това място всъщност създаденият модел с промените в ЗСВ за отседналост, които имаха за цел именно това не отседналост на по-горните нива, а отседналост в началото на кариерното израстване, тогава когато е необходимо всъщност да обучиш и да задържиш този кадър за известен планиран, прогнозируем период от време, в рамките на който той да правораздава в този същия съдебен район, така или иначе към този момент също са неработещи, както г-н Шекерджиев правилно спомена, че не работят и конкурсите. Убедена съм, че пред този модел стоят невероятно големи предизвикателства. Това не значи, че той ще се осъществи в рамките на утрешния ден, в хоризонта на следващата година, нещо, което може би притеснява по-голямата част от колегите.

По принцип нито една система не е склонна да се реформира повече отколкото самата тя предвижда, че може да понесе. Колкото по-голяма е, т.е. колкото повече са участниците в този процес, които ще бъдат засегнати, толкова повече са и възраженията и тук искам да опровергая колегата Калибацев, че де факто ще получите адмирации и достатъчен брой гласове, подкрепящи виждането Ви за модел 4. В никакъв случай. Не се надявайте. Какъвто и да е моделът, включително и онези, които са предвидени във вариант 1, 2, 3.

В прокуратурата впрочем първият модел, де факто промените, които в момента продължават и ще бъдат довършени, тръгнаха като крачка от първия предложен от Вас модел. Защото първоначалното закриване и създаване на териториални отделения беше само в 11 районни прокуратури. Един единствен съдебен район беше окрупнен в цялост с всичките му прилежащи районни прокуратури, които спадат и преминаха като териториални отделения към областния център във Видин. И това беше единствено и само поради факта, че там просто няма население. Споменахте одеве колегите в Трън при едно от поредните обсъждания, защото по повод на предишните си ангажименти, точно така както и Вие като мисионери, аз обикалях страната заедно с други колеги и съм

преминала през всяка една прокуратура на районно ниво, за да се види и обезпечения, включително и другия фактор.

Ние в момента говорим единствено и само разбира се върху по-важната част - правораздаването, защото тя е онази, която създава необходимост от работа на съдебните служители. Само че цената на социалния ефект по отношение на останалата част от реформата, която неминуемо ще последва, при който и да е от тези модели, които предлагате и тя е свързана с трансформация на длъжности в съдебната администрация, респективно, разбирайте ме ясно, закриване на високо платени такива, защото всъщност това са множеството длъжности, от които съдебната система реално няма потребност и които повишават цената на правосъдието на всеки един съдебен акт, включително и прокурорски такъв в малко населените райони и местата, където съответно имаме не повече от един или два магистрата. Впрочем преобладаващата част от 113-те районни съдилища повече от 60-70 са с магистрати под 5 човека и това не бива да е неясна статистика за всички. Няма опция при тези 5 магистрата, те да не бъдат свръх натоварени на фона на онова, което съответно се случва в по-добре обезпечените с човешки ресурси и с кадри райони, като по-големите съдилища и едновременно с това там да се търси високо качество на правораздаване, защото тези хора правораздават по всякакви дела. Това ако не е школовка, какво друго да му кажем. Нещо повече там няма и кой да те обучава по простата причина, че и районите са трудно достъпи. Но ако за прокуратурата не е задължително да обезпечава провеждането на открити съдебни производства, това, което е задължение на съда или така наречения достъп до съд, т.е. там е далеч по-лесно да се обезпечи този процес със създаването на териториални отделения.

Създаването на териториални отделения и решаването на въпроса единствено и само на районно ниво независимо каква форма ще приеме - дали модел 1, дали модел 2, дали модел 3, няма да реши нито един от съществените проблеми, защото кадровото израстване ще дойде на плоскостта на равномерното разпределение на кадрите на територията на страната и то по начин, който да позволява концентрация там където съответно може да се създадат и условия за специализация и едновременно с това възможности за командироване. Всъщност не и командироване, а за изпълнение на служебните задължения на друго място. Нещо, което не зная в другите окръжни райони, но когато аз започнах да работя като

младши съдия в Окръжен съд - Пловдив през 1995 г., беше си абсолютно установена практика всички въззивни производства, които окръжният съд гледаше, независимо от вида на делата, се гледаха на пункт. Съдът просто заедно със секретаря, с прокурора, провеждаше заседанията си на място в Първомай, Карлово, Асеновград, за да се осигури възможност първо - съдът да е там където трябва и едновременно с това да са минимум разходите на гражданите и достъпът им до съд. От тази гледна точка реформата на ниво районно със създаване на териториални отделения, така че съответно да няма присъстващи непрекъснато на мястото, на което ще се създаде териториално отделение там, където е трудно да се осигури кадрово обезпечаване от местно живеещи, това е единственият удачен вариант за районното ниво, но той няма да реши проблема нито със съдебните служители, които биха могли да преминат на работа в по-високите нива, там където можем да съхраним качествените си кадри, които сме отгледали, защото мисля, че всички знаем колко труден е и този процес да създадеш съдебни служители, които всъщност да са наясно с материята, която се работи в съдебната система и едновременно с това да ги обучиш, за да са полезни и високо компетентни. Убедена съм, че това е моделът, който сте успели и адмирации за това, че сте стигнали до него.

Има много дълъг път със сигурност пред Вас, не просто само, за да убедите системата и колегите, но със сигурност той преминава през промени – нормативни най-напред, през ЗСВ, едва след това са процесуалните закони, защото въпросите с кадровото израстване, а именно необходимия стаж за преминаване на по-висока длъжност, начинът, по който това ще се случи, включително дори необходимо ли е или не е промяна в последстващия подбор, дали това ще е моделът, който ще продължи да функционира не само просто при създаването и окрупняването да кажем на структурите, имам предвид за кадрово израстване в по-горните нива, или това ще е модел само в този първоначален момент, а в последствие съответно повишаването и преместването ще се извършват по други правила.

Това са все едни въпроси, които при всички положения най-напред трябва да имат ясна визия за решаване в нормативната уредба на устройствения закон и едва след това процесуалните такива, съответно вече техническите въпроси, които разбира се касаят пряко всички колеги,

които в момента задаваха въпроси как точно ще се случат едни или други неща.

Вярвайте, че със сигурност до последния момент по-малко ще са Ви поддръжниците, независимо от изразеното положително отношение от това, което ще видите като действителни действия. Въпреки това аз съм убедена, че тази система има нужда от това, тя трябва да съхрани хората си, тези, които в момента са тук. Правилно казвате Вие, че обявявате външни конкурси, за да запълвате кадровия недостиг там, където е най-голям и той е най-голям на районно ниво. Моделът, който създавате всъщност решава този проблем, защото регламентира по Вашата идея възможността да ползваш кадрите от по-високостоящия, като родова компетентност съд, временно при ясно регламентирани правила. Нещо което всъщност командироването няма как да реши през призмата и на ограничените периоди, да не говорим и за условията, при които това беше прието като вариант за използване.

Няма да Ви отнемам повече време, защото достатъчно на всички беше. Аз лично Ви желая успех и съм убедена, че наистина има смисъл от всичкото това, за което полагате като усилия.

ВЕСЕЛИН ХАДЖИЕВ – съдия в Окръжен съд - Пловдив: Докато слушах съдия Шишкова ми мина нещо като идея - може би колегите от районните съдилища и по-младите, които тепърва започват да се развиват в системата, би се решил проблемът, ако може в този модел да съчетае някак си и една като от част от нашите държави, партньорите в ЕС. Например в Германия има предвидимост в кариерното израстване. Ако един магистрат работи качествено определен брой години, стараейки се, има гарантирано израстване нагоре по системата, може би нещата ще изглеждат по малко по-различен начин. Разбира се, нямам предвид на третата или на петата, или на шестата година веднага да се качи, но говоря за някакъв обозрим период от време. И по този начин системата ще върви нормално, тъй като и сега с тези конкурси те дават предимство на тези, които се явяват постоянно по конкурси за разлика от колегите, които са демотивирани във времето по една или друга причина и спряха да се явяват по конкурсите. Така че нещо подобно ако се помисли, това би решило проблемите не само на младите колеги, а и на всички в системата.

БОЖИДАР КЪРПАЧЕВ – съдия в Районен съд – Пловдив: Искам да направя едно кратко уточнение. Уточнението смятам, че мога да го кажа от името на всички млади колеги. Никой от нас не е против условията за кариерното израстване. Никой от нас, защото имаше такива твърдения, че едва ли не ние се стремим и желаем на осмата година да ни се гарантира повишение, никой от нас няма този стремеж и смятам, че никой от нас няма желание „да вземе“ мястото на друг, който е с по-голям стаж. Това е уточнението и молбата. Говорихме, слушах внимателно това, което колегите говориха за голямата картина. Да, добре голямата картина, но да е гледаме всеобхватно. Безспорно всеобхватният поглед на голямата картина включва и кариерното израстване, смятам, тя според нас включва и възможностите за придобиване на необходимата квалификация, когато се върви отдолу нагоре. Спомена се на няколко пъти, че този вариант 4 е само работен, в смисъл, че не е окончателния вариант и затова молбата ми е, нека, когато се избистри окончателният вариант за делата, които ще се разглеждат, нека бъде съобразено и този всеобхватен поглед. Това е молбата - за по-голяма прецизност да се разгледа внимателно, когато се оформи окончателния вариант.

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ: Ако се тръгне към 4 вариант, нещо, което въобще не е ясно, защото то трябва да мине през Съдийката колегия, да се приеме. Във всички случаи този вариант ще се напълни със съдържание не от членовете на Съдийката колегия, това ще бъде дело на съдиите, защото така е редно. Говоря от момента, в който трябва да направим норма за натовареност, начина, по който да бъде изпълнявана, да огледаме съдилищата, кое да бъде районен съд, кое да бъде териториално отделение. Всеки един от тези въпроси по мое мнение не бива да се дава в изключителна компетентност да бъде решен от Съдийската колегия, а това трябва да направят съдиите. Дали ще бъде формат работна група и т.н., не знам. Искам само много да Ви благодаря. Нашата идея беше точно да Ви чуя. Вие на практика, надявам се, ни дадохте различни гледни точки и те всичките са ни еднакво полезни. Това, което аз мога да направя - ще си оставя имейла. Ако имате някакви предложения, въпроси, не се колебайте да ги изпратите. Списъкът с въпроси, който ни даде съдия Калибацев във всички случаи ще го огледаме целия и ще стане достояние на нашите колеги, защото това е гледна точка. Пак Ви благодаря. Наистина за нас беше изключително ценно.

МИГЛЕНА ТЯНКОВА: Тъй като ще приключваме и аз искам да кажа две последни изречения. Вярно е, този модел е най-радикален. Ние си даваме тази сметка. Ние така сме устроени, че всяко ново нещо го приемаме с отрицание. Мога да направя едно обобщение само с впечатлението, с което оставам при това първоначално обсъждане. Може да ми се ядосат Шекерджиев и Димитрова, тях двамата не ги касае реформата лично. Той се връща отново във ВКС, от където дойде като член на съвета, Боряна Димитрова – по ЗСВ по желание би могла да отиде в апелативен съд, но ще го кажа така, с какво останах като убеждение. Виждам тук подписани 22-ма съдии от Районен съд – Пловдив. Зам.-председателят за съжаление си тръгна, тоест, беше тук, но не взе отношение и не му виждам името в списъка. Но ми прави впечатление, че съдилищата, които са с по двама съдии не искат никаква промяна и това се налага като мнение не само в Кърджалийския съдебен район. На тях им е дюшеш и като брой дела, като натовареност. Те не се готвят за по-голяма заплата, нищо, че пътуват, не ги притеснява. Петте съда, които каза и Шишкова – Пловдив, Бургас, Варна, Търново, София, там са съдиите, където най-бързо израстват в кариерата. Защо - защото имат апелативни съдилища. Тоест, това, че тук са подписани всички съдии, които имат стаж до осем години предполагам, защото 53 човека от районния съд са с над осем години стаж, точно за тези съдии ще го проверя, за да имам обяснение за това становище. Тоест, Вие смятате, че Ви се полага израстване – и в окръжния, и в апелативния, за разлика от всички други съдилища извън областните центрове, защото всички други са 8 по 20 г. и нагоре. В Кърджалийския районен съд средната възраст е 50 години.

ИЛИЯНА ЗЕЛЕВА: Не съм съгласна с казаното, че повечето от съдилищата с двама съдии не подкрепят идеята за промяна. Точно това казах - трябва да има промяна и аз подкрепям това предложение.

НИКОЛАЙ ГОЛЧЕВ – съдия в Районен съд - Пловдив: Моето име фигурира в списъка и съм от т.нар. по-млади колеги, действително от 5 години съм в съдебната система. Искам да кажа, че основният пункт, поради който съм подписал този въпросник, всъщност не е фактът, че считам, че на мен ми се полага кариерно израстване след осмата, десетата, петнадесетата година, а това, което мен ме смути всъщност е спектърът от дела, които ще се разглеждат в районния съд. Ние вече го коментирахме.

Исках да го отбележа като лично мое становище, защото все пак голяма част от делата, които са описани в това предварително предложение, в тях има състезателност. Малко или много, работата на съдията не е само в закрито заседание, тя е и в открити съдебни заседания и тогава, когато всъщност най-много чуваме страните, произнасяме се, според мен така се придобива и школовката на един съдия. Мен лично това ме притесни. Не става въпрос за възнаграждението или кариерното израстване. Идеята е просто да има широк обхват от дела, които да се гледат от районен съд.

БОРЯНА ДИМИТРОВА: Уважаеми колеги, ние добре разбрахме становищата на по-младите съдии и опасенията. Благодаря за дискусията, която беше ползотворна за нас. Няма да продължим нататък без да сте наясно с етапите и без да си кажете мнението по детайлите, които предстоят да се уточнят. Оставяме имейлите си за предложения, които да ни изпращате. Всяко нещо, което ние допълнително разработим, ще бъде сведено на Вашето внимание. Наясно сме, че пътят е дълъг, наясно сме, че всичко ще бъде поетапно. Наясно сме, че не сме законодател и нямаме законодателна инициатива, обаче сме власт, ние сме съдебна власт и като такава имаме право да заявим какво искаме занапред. Затова си правим труда да минем по апелативните региони, да разясним това, което на нас ни е идеята. Дали идеята е на 10 дена или на 1 час, няма никакво значение, ако тя е добра. Така че, ако има идеи, целият този модел да бъде подобрен или в модел 5, ние сме на линия да го чуем, да го разработим, да го внесем в Съдийката колегия и в спешен порядък да продължим напред. Нямаме нужда от негативизъм.

Благодаря за вниманието!

Срещата се закри в 18:26 часа.

АДМИНИСТРАТИВЕН РЪКОВОДИТЕЛ,
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА АПЕЛАТИВЕН
СЪД - ПЛОВДИВ:
(МАГДАЛИНА ИВАНОВА)

ПРОТОКОЛИСТ:
(МИЛЕНА ГАНЕВА)

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Резюме от проведено публично обсъждане за апелативен район Бургас

на разработените предложения за оптимизация на съдебната карта за районните съдилища в рамките на Дейност 1.6. по Договор № ВСС–1212 от 31.01.2019 г. с предмет: „Предоставяне на консултантски услуги за оптимизиране на съдебната карта“

София,
10 август 2020 г.

Global Advisers

Проект BG05SFOP001-3.001-0001-C01 „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата”, финансиран от Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Съдържание

I. Обща информация 2

II. Дата и място на провеждане 2

III. Участници в публичното обсъждане 2

IV. Програма за провеждане на публичното обсъждане 3

V. Обобщение на въпросите, коментарите, препоръките и възможностите за имплементиране на моделите 3

VI. Приложения 6

I. Обща информация

В рамките на Дейност 1.7. „Избор на модел за оптимизация на съдебната карта“ се проведоха 5 еднодневни публични обсъждания на разработените модели за реформа на съдебната карта на ниво районен съд по апелативни райони. Обсъжданията бяха организирани от Висшия съдебен съвет.

Съгласно изискванията на Възложителя, описани в Техническата спецификация по настоящата обществена поръчка, Изпълнителят следва в рамките на Дейност 1.7. да осигури минимум двама модератори за публичните обсъждания, свързани с реализацията на дейността, които са членове на екипа на изпълнителя, участвали при изпълнението на дейността.

Ангажимент на Изпълнителя по Дейност 1.7 е за всяка среща да изготви детайлно резюме (на база представените протоколи от Възложителя) включващо коментари, препоръки и възможностите за тяхното имплементиране.

В изпълнение на описаните по-горе изисквания, както и на писмо от Възложителя, изх.№ ВСС-1212/2019 от 04.08.2020 г. е изготвено настоящото резюме от проведеното първо публично обсъждане на разработените модели за реформа на съдебната карта на ниво районен съд за апелативен район Бургас.

II. Дата и място на провеждане

Публичното обсъждане се проведе на 20 юли 2020 г. в гр. Бургас, Съдебна палата

III. Участници в публичното обсъждане

От страна на Възложителя

Г-н Красимир Шекерджиев – член на Съдийска колегия на Висшия съдебен съвет и координатор по Дейност 1 „Разработване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури“ по проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата“;

Г-жа Боряна Димитрова - член на ВСС и координатор по Дейност 1 „Разработване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури“ на проекта;

Г-н Евгени Узунов – председател на Районен съд Несебър и представител на експертния екип по изпълнение на Дейност 1 „Разработване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури“ на проекта.

От страна на Изпълнителя

Г-жа Силвия Цанова – модератор и ръководител на екипа на Изпълнителя;

Г-н Тодор Тодоров – модератор и експерт в екипа на Изпълнителя.

От страна на заинтересованите страни

На общественото обсъждане, присъстваха общо 85 (осемдесет и пет) участника. Бяха поканени представители на следните заинтересовани страни от апелативен район Бургас: ВСС, апелативни, окръжни и районни съдилища, общини, нотариални камари, съдии по вписвания, частни/държавни съдебни изпълнители, адвокатските съсловия, гражданското общество.

IV. Програма за провеждане на публичното обсъждане

Публичното обсъждане на разработените модели за реформа на съдебната карта на ниво районен съд за апелативен район Бургас се проведе при следния дневен ред:

1.	Г-н Красимир Шекерджиев	Представяне на проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата“. Представяне накратко на Дейност 1 от проекта и извършеното до момента.
2.	Г-жа Силвия Цанова	Детайлно представяне на разработените модели за реформа на съдебната карта на ниво районен съд[1]
3.	Г-н Евгени Узунов	Представяне на разработените модели, наложени върху сега съществуващите пилотни съдебни райони за апелативния район.
4.	Участници, включили се в онлайн обсъждане	Задаване на въпроси, изразяване на становища и предложения по разработените модели.
5.	Г-н Красимир Шекерджиев Г-жа Боряна Димитрова Г-н Евгени Узунов	Отговори на зададените въпроси, изразяване на становища по повдигнатите от участниците теми и проблеми във връзка с приложимостта на предложените модели.
6.	Г-жа Силвия Цанова Г-н Тодор Тодоров	Модериране на изказванията и отговори на въпроси, свързани с детайлното представяне на моделите.

V. Обобщение на въпросите, коментарите, препоръките и възможностите за имплементиране на моделите

Основните въпроси, зададени по време на публичното обсъждане, бяха свързани с:

1. Отчитане на натовареността на магистратите чрез СИНС:

Уточнения и отговори по време на обсъжданията:

- съгласно данните от СИНС около 65 процента от всички магистрати в страната са работили при условия на свръх натовареност, а няколко стотин магистрати в страната са работили повече от 300 или 400 работни дни – поради това беше споделено мнението, че СИНС е неточна система;
- беше уточнено, че смятането на коефициент по СИНС или смятането по брой дела ще дадат един и същи резултат /напр. ако погледнем СИНС в Тополовград, то той ще е по-нисък отколкото в Ямбол, така и трябва да бъде/;
- в момента се извършва доработка на СИНС в ЕИСС;
- над 60% от българските съдилища харесват СИНС, но има група от магистрати, които разработват нови коефициенти за СИНС, които повече приличат на времевите стандарти, които бяха едно време, отколкото на коефициентите.

2. Прилагането на модел 3:

Уточнения и отговори по време на обсъжданията:

[1] Презентацията е приложена към настоящото резюме

- представители на заинтересованите страни го приемат като най-удачен от всички предложени модели; част от тях споделиха притеснението относно статута на съдебните служители, който се урежда от Кодекса на труда и може би е по-разумно да се помисли той да бъде променен по подобие на този на държавните служители и с опцията за временно сменяне на местоработата, където максималният срок е до 4 години; в допълнение при командироване на съдебни служители, следва да се има предвид, че Бургаският район е доста голям и съответно разстоянията са големи – възможно е повече служители да предпочетат напускане на системата пред това да пътуват.

3. Отчитане на специфичен критерий „граничен район":

Уточнения и отговори по време на обсъжданията:

- в РС Малко Търново натовареността е много ниска, но географското му положение и факта, че той се явява съд на границата с Турция, която не е държава-членка на ЕС, предопределя неговото съществуване;
- граничните районни съдилища не трябва да стават териториални отделения, защото това засяга авторитета на държавата.

4. Определянето на подсъдността на делата, които ще се разглеждат в териториалните отделения на районния съд:

Уточнения и отговори по време на обсъжданията:

- на практика ще има обединяване на съдебни райони и определяне на подсъдността на делата на обединения район в рамките на две или повече съдилища.

5. Промени в района на действие на нотариусите при прилагането на модел 1:

Уточнения и отговори по време на обсъжданията:

- бяха споделени притеснения, че при прилагането на модел 1 с разкриване на ТО е възможно преместването на нотариалната кантора в РС, към който се разкрива ТО, поради това, че съдебният район на ТО ще бъде включен в по-голям такъв;
- поставен беше въпрос относно мястото, на което ще се вписват сделки след обединяване на райони – беше уточнено, че след изменение в законите би могло да остане вписване по териториалното отделение при съда-майка.

6. Организация на работата на съда – майка при модел 1:

Уточнения и отговори по време на обсъжданията:

- поставени бяха въпроси за дежурствата на съдиите; за необходимостта от допълнителни сгради при обединяване на РС и за това кой ще осъществява методическото ръководство върху администрацията. Беше пояснено, че има административен секретар или съдебен администратор, който е и ръководителят на администрацията и трябва той да организира работата на съда; по отношение на дежурния съдия - нищо не се променя с изключително на това, че няма да има председател, а ще има съдия, който ще бъде и дежурен съдия; няма да има обща администрация в ТО.

7. Пътуване на магистратите до териториалните поделения при модел 1:

Уточнения и отговори по време на обсъжданията:

- споделено беше, че пътуването до ТО ще затрудни магистратите - няма друга разумна алтернатива освен разноските, направени за пътуване да бъдат възстановени защото ще реши въпросът на стотици магистрати в страната, който към настоящия момент не е решен.

8. Прилагането на различни модели за различните РС:

Уточнения и отговори по време на обсъжданията:

- не се предвижда прилагането на общ модел за всички РС. ВСС ще преценява за всеки отделен съд, двойка или повече съдилища кой модел да бъде приложен, като една от опциите и въобще дали да бъде прилаган какъвто и да е модел.

9. Отчитане на резултатите и анализа от реформата в Прокуратурата:

Уточнения и отговори по време на обсъжданията:

- същите ще бъдат отчетени, но за да бъде направен анализ от реформата в Прокуратурата е необходимо време.

Основните коментари и предложения по време на публичното обсъждане:

1. Категорично желанието на поканените за участие в публичното обсъждане заинтересовани страни е да не се прилагат модел 2, при който ще има закриване на районен съд със следните аргументи: да не се стигне до нарушаване достъпа на правосъдие; затрудняване работата на съдии по вписвания и нотариуси; лишаване на гражданите до достъп до нотариална услуга в районите със закрити съдилища, както и до Агенция по вписвания; влошаване на социално-икономическата обстановка на територията на общината;

2. Да не се прилага модел 1, при който ще има териториално отделение, аргументи: случайното разпределение на делата няма да може да се осъществи; няма да се постигне изравняване на натовареност; не е добре магистратите да дават дежурства в ТО; има възможност нотариусът да премести кантората си в РС, към който се разкрива ТО.

3. Не всички заинтересовани страни приемат и третият модел.

4. Да се обсъди нов модел 4 - за промяна на структурата на правораздаване, т.е. първоинстанционни, въззивни и касационни съдилища, като се премахне сегашното в момента делене на подсъдността като първа инстанция на районен и окръжен, въззивна – на окръжен и апелативен, т.е. обединение на окръжни с районни съдилища.

Коментар на препоръката, даден по време на общественото обсъждане:

- това предложение за единен първоинстанционен съд, в който да влязат районните съдилища плюс окръжните, като се създаде и единен второинстанционен съд е посочено като мислим вариант в съдийска колегия на ВСС. Но следва внимателно да се обмисли въпросът, с оглед на уредбата в Конституцията.
- следва да се обсъди модела, дори и да е свързан с промени в законодателството.

5. Очакванията на камарата на ЧСИ е да има електронно изпълнение в рамките на 6 месеца. Заповеди и изпълнителни листа да се издават електронно, отдалечено откъдето и да е. Да бъде въведено онлайн подаване на искането за заповед за изпълнение, онлайн разпределение на случаен принцип и онлайн издаване.

Коментар на препоръката, даден по време на общественото обсъждане:

- в момента ВСС изпълнява проект за заповедното производство, по който се предвижда да се разпределя онлайн в цяла България, съобразно натовареността на съдилищата. Проектът е във втората му фаза.

Общественото обсъждане приключи с информацията, че предстои изпълнението на поддейност 1.8, в рамките на дейност 1 по проекта, в рамките на която ще бъде

направен /въз основа на избрания модел или модели/ правен анализ на нормативни актове, свързани с дейността не само на районните съдилища, но и на съдии по вписвания, съдебни изпълнители, нотариуси и др. заинтересовани страни, така че ще бъде анализирано има ли законова пречка да се реализира избраният модел и съответно ще се подготвят текстове с предложения за промяна на действащи разпоредби /при необходимост/.

Беше споделено, че решение от ВСС все още не е взето и най-важното е да бъдат дадени предложения и идеи, които да бъдат обсъдени от ВСС при взимане на решението, тъй е по-важно да има консенсус на всички заинтересовани страни.

VI. Приложения

1. Протокол от публично обсъждане със заинтересованите страни на разработените модели за реформа на съдебната карта на ниво районен съд за апелативен район Бургас.

2. Презентация за разработените модели за реформа на съдебната карта на ниво районен съд за апелативен район Бургас.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Резюме от проведено публично обсъждане за апелативен район Велико Търново

на разработените предложения за оптимизация на съдебната карта за районните съдилища в рамките на Дейност 1.6. по Договор № ВСС–1212 от 31.01.2019 г. с предмет: „Предоставяне на консултантски услуги за оптимизиране на съдебната карта“

София,
10 август 2020 г.

Global Advisers

Проект BG05SFOP001-3.001-0001-C01 „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата”, финансиран от Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Съдържание

I. Обща информация 2

II. Дата и място на провеждане 2

III. Участници в публичното обсъждане 2

IV. Програма за провеждане на публичното обсъждане 3

V. Обобщение на въпросите, коментарите, препоръките и възможностите за имплементиране на моделите 3

VI. Приложения 6

I. Обща информация

В рамките на Дейност 1.7. „Избор на модел за оптимизация на съдебната карта“ се проведоха 5 еднодневни публични обсъждания на разработените модели за реформа на съдебната карта на ниво районен съд по апелативни райони. Обсъжданията бяха организирани от Висшия съдебен съвет.

Съгласно изискванията на Възложителя, описани в Техническата спецификация по настоящата обществена поръчка, Изпълнителят следва в рамките на Дейност 1.7. да осигури минимум двама модератори за публичните обсъждания, свързани с реализацията на дейността, които са членове на екипа на изпълнителя, участвали при изпълнението на дейността.

Ангажимент на Изпълнителя по Дейност 1.7 е за всяка среща да изготви детайлно резюме (на база представените протоколи от Възложителя) включващо коментари, препоръки и възможностите за тяхното имплементиране.

В изпълнение на описаните по-горе изисквания, както и на писмо от Възложителя, изх.№ ВСС-1212/2019 от 04.08.2020 г. е изготвено настоящото резюме от проведеното първо публично обсъждане на разработените модели за реформа на съдебната карта на ниво районен съд за апелативен район Велико Търново.

II. Дата и място на провеждане

Публичното обсъждане се проведе на 13 юли 2020 г.

Предвид въведената противоепидемиологична обстановка, обсъждането беше осъществено чрез онлайн видеоизлъчване в реално време чрез платформата STREAMER.BG.

По време на излъчването бе осигурена възможност за задаване на въпроси и изразяване на мнения и становища от страна на участниците посредством чат функционалност.

III. Участници в публичното обсъждане

От страна на Възложителя

Г-н Красимир Шекерджиев – член на Съдийска колегия на Висшия съдебен съвет и координатор по Дейност 1 „Разработване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури“ по проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата“;

Г-жа Теодорина Димитрова - председател на Окръжен съд – Велико Търново, и представител на експертния екип по изпълнение на Дейност 1 „Разработване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури“ на проекта.

От страна на Изпълнителя

Г-жа Силвия Цанова – модератор и ръководител на екипа на Изпълнителя;

Г-жа Бойка Бойнузова – модератор и експерт в екипа на Изпълнителя.

От страна на заинтересованите страни

В общественото обсъждане, осъществено чрез онлайн видеоизлъчване в реално време, се включиха общо 196 (сто деветдесет и шест) участника. На публичното обсъждане бяха поканени представители на следните заинтересовани страни от апелативен

район Велико Търново: ВСС, апелативни, окръжни и районни съдилища, общини, нотариални камари, съдии по вписвания, частни/държавни съдебни изпълнители, адвокатските съсловия, гражданското общество.

IV. Програма за провеждане на публичното обсъждане

Публичното обсъждане на разработените модели за реформа на съдебната карта на ниво районен съд за апелативен район Велико Търново се проведе при следния дневен ред:

1.	Г-н Красимир Шекерджиев	Представяне на проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата“. Представяне накратко на Дейност 1 от проекта и извършеното до момента.
2.	Г-жа Теодорина Димитрова	Представяне на участието на експертния екип от страна на Възложителя при изпълнението на аналитичните дейности по разработването на моделите за оптимизация на районните съдилища.
3.	Г-жа Силвия Цанова Г-жа Бойка Бойнузова	Детайлно представяне на разработените модели за реформа на съдебната карта на ниво районен съд[1]
4.	Участници, включили се в онлайн обсъждане	Задаване на въпроси, изразяване на становища и предложения по разработените модели.
5.	Г-н Красимир Шекерджиев Г-жа Теодорина Димитрова	Отговори на зададените въпроси, изразяване на становища по повдигнатите от участниците теми и проблеми във връзка с приложимостта на предложените модели.
6.	Г-жа Силвия Цанова Г-жа Бойка Бойнузова	Модериране на изказванията и отговори на въпроси, свързани с детайлното представяне на моделите.

V. Обобщение на въпросите, коментарите, препоръките и възможностите за имплементиране на моделите

Основните въпроси, зададени по време на публичното обсъждане, бяха свързани с:

1. Прилагането на модел 1:

Уточнения и отговори по време на обсъжданията:

- на въпрос дали в актовете за заемане на длъжността както от съдиите, така и от съдебните служители, ще бъде посочвано мястото за изпълнение на съответната длъжност беше уточнено, че не, тъй като ще има обединен съдебен район и един РС, в който ще бъдат назначени магистратите. Но кои ще бъдат магистратите, които ще работят в териториалното отделение ще се решава при условията на автономност и свобода от съответния районен съд и неговия административен ръководител.

[1] Презентацията е приложена към настоящото резюме

2. Стандарт за численост на съдилищата:

Уточнения и отговори по време на обсъжданията:

- към настоящия момент няма стандарт за численост, а би трябвало да има - може да бъде на брой дела, може да бъде на брой дела, разделени по видове, например – общ характер, административен характер, заповедни производства, дела по които се постановяват съдебни актове, пишат се мотиви, решения и т.н., както и може да бъде направен по СИНС. Би следвало стандарта да се изработи със съдействието на магистратите – под формата на обсъждане, на работна група и т.н.

3. Евентуални промени в структурата на Агенцията по вписванията, имотен регистър, поради промени в структурите на РС; достъп до нотариални услуги:

Уточнения и отговори по време на обсъжданията:

- работата на нотариуси и съдии по вписвания не би следвало да се засегне. На този етап се коментират модели за реорганизация на районни съдилища. Не е предмет на доклада да се прави анализ за натовареност на съдии по вписвания и нотариуси, но има една последваща дейност, след като приключат настоящите обществени обсъждания - поддейност 1.8, в рамките на която се предвижда изготвяне на пакет от предложения за изменение и допълнение на действащото законодателство за въвеждане на оптимизирана съдебна карта въз основа на правен анализ. След избора на модел от страна на ВСС, ще се изпълни поддейност 1.8;
- при модел 1 и създаването на ТО рискът, който трябва да се отчете е нотариусът да напусне по-малкото населено място и да премести своята кантора обичайно в по-голямото. Това би било проблем, тъй като ще лишим гражданите от по-малкото населено място от достъп до нотариални услуги.

4. Прилагането на различни модели за различните РС:

Уточнения и отговори по време на обсъжданията:

- не се предвижда прилагането на общ модел за всички. ВСС ще преценява за всеки отделен съд, двойка или повече съдилища кой модел да бъде приложен, като една от опциите е да не бъде прилаган какъвто и да е модел;
- реформата на съдебната карта не се прави, за да има просто реформа - трябва да има сигурност по отношение на позитивите от реформата, тъй като не можем да си позволим да го правим на принципа проба-грешка.

5. Приемането на средната натовареност за страната за оптимална натовареност:

Уточнения и отговори по време на обсъжданията:

- не приемаме, че средната натовареност е оптимална, това е само отправна точка/например, за наказателни съдии нормалната натовареност следва да е над средната/; нямаме друга опция освен да използваме брой дела или да използваме СИНС. Определянето на норма на натовареност следва да стане със съдействието на съответните районни, окръжни и апелативни съдии.

6. Предоставена ли е възможност на адвокатските колегии да дадат мнението си:

Уточнения и отговори по време на обсъжданията:

- да предоставена е, чрез изпращане на консултационен документ до адвокатската колегия в района на обсъждане;
- възможно е да се попълни и изпрати допълнително консултационния документ от всички заинтересовани страни.

7. Налага ли се реорганизация при еднаква натовареност на съдиите в РС Елена и в РС Велико Търново:

Уточнения и отговори по време на обсъжданията:

- има голям дисбаланс между натовареността на администрацията между двата районни съда. В единия случай имаме натоварване 150 дела на служител, докато в другия – малко под 80;
- конкретно за тези два РС не се налага реорганизация, същите са избрани пилотно за да се демонстрира приложение на моделите.

8. Отчитане на резултатите и анализа от реформата в Прокуратурата:

Уточнения и отговори по време на обсъжданията:

- същите ще бъдат отчетени, но за да бъде направен анализ от реформата в Прокуратурата е необходимо време;
- ако някой има наблюдения от реформата в Прокуратурата, се очаква да ги сподели с ВСС.

9. Централно разпределение на заповедни производства:

Уточнения и отговори по време на обсъжданията:

- при централното разпределение на заповедните производства големият проблем е връчването, който ако бъде преодолян, може да се използва като ефективен начин за изравняване на натовареността. Но натовареността не е единствената причина за реформата, специализацията е също толкова важна, а централно разпределение на заповедните производства няма да го реши.

Основните коментари и предложения по време на публичното обсъждане:

1. Да се обсъдят законодателни изменения на подсъдността. Много колеги са категорични, че това е най-удачният вариант за балансиране на натовареността.

Коментар на препоръката, даден по време на общественото обсъждане:

- това ще бъде доста мащабна реформа, в която да се създадат единни първоинстанционни съдилища. Тя би могла да бъде евентуално изхода за решаване на всички проблеми, свързани със съдебната карта. Това би осигурило равна натовареност между районни съдии и окръжни съдии, респективно между районните съдии в рамките на един съдебен район. Това е предложение на част от колегите във ВСС.

2. Съдиите освен от заповедните производства, да се разтоварят и от други производства – напр. разводите по взаимно съгласие и чрез споразумение да се извършват пред нотариус.

Коментар на препоръката, даден по време на общественото обсъждане:

- при съдилищата има проблем не с висока натовареност, а с неравномерна натовареност. Ето защо идеята е едни и същи съдии, дори и в рамките на един съдебен район, когато получават еднакво заплащане да работят еднакво.

3. Не следва да бъде избиран който и да е от моделите, а проучванията и анализите (и по трите респ. предлаган четвърти модел) да продължат.

Коментар на препоръката, даден по време на общественото обсъждане:

- нищо не е решено, ето защо мненията и предложенията на заинтересованите страни са от изключително значение за ВСС.

4. Да се подхожда строго индивидуално за всеки един РС - така ще бъдат отчетени спецификите на всеки един орган на съдебна власт – натовареност, специализация, социално-икономически признак, демографски признак, история.

Коментар на препоръката, даден по време на общественото обсъждане:

- историческата специфика не толкова; към специализация и социално-икономически признак, демографски признак, натовареност следва да се добави и чисто географски достъп на населението до съответния съд.

5. Да се приложи модел 3. Същият може да се приложи и в комбинация с други форми на преструктуриране. Възможно е мобилността на съдебните служители / не и магистрати / да се извършва в рамките на съдебния район на окръжния съд, като засегне не само служители от районните съдилище, но при необходимост и тези от съответния окръжен съд. Да се осигури мобилност на делата или част от тях /напр. наказателните/, а не мобилност на магистратите.

Коментар на препоръката, даден по време на общественото обсъждане:

- въпросът за миграцията на дела има общо с модела за създаване на единен първоинстанционен съд /описан по-горе/ - така би следвало да има възможност да се разпределя между по-голям брой съдии, които да работят първоинстанционни дела при еднаква натовареност и задължителна специализация в абсолютно всички районни и окръжни съдилища.

6. Водещ принцип при вземане на решението за оптимизиране на районните съдилища следва да бъде достъпа на гражданите до правосъдие.

Коментар на препоръката, даден по време на общественото обсъждане:

- абсолютно да, реформата, не може да бъде правена заради магистратите, а заради гражданите.

7. Достъпът до правосъдие е важен, но гражданите не ползват тази услуга ежедневно и не е задължително съдът да е на 5 минути. Важно е също качеството и специализацията. От държавническа гледна точка следва да се намери баланс между достъпа, качеството, специализацията и финансовата адекватност.

Общественото обсъждане приключи с информацията, че предстои изпълнението на поддейност 1.8, в рамките на дейност 1 по проекта, в рамките на която ще бъде направен /въз основа на избрания модел или модели/ правен анализ на нормативни актове, свързани с дейността не само на районните съдилища, но и на съдии по вписвания, съдебни изпълнители, нотариуси и др. заинтересовани страни, така че ще бъде анализирано има ли законова пречка да се реализира избраният модел и съответно ще се подготвят текстове с предложения за промяна на действащи разпоредби /при необходимост/.

Беше споделено, че решение все още не е взето и най-важното е да бъдат дадени предложения и идеи, които да бъдат обсъдени от ВСС при взимане на решението, като беше уточнено, че финансовата страна на въпроса не е съществена – важните аспекти са изравняване на натовареността и въвеждане на специализация.

VI. Приложения

1. Протокол от публично обсъждане със заинтересованите страни на разработените модели за реформа на съдебната карта на ниво районен съд за апелативен район Велико Търново.

2. Презентация за разработените модели за реформа на съдебната карта на ниво районен съд за апелативен район Велико Търново.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Резюме от проведено публично обсъждане за апелативен район Варна

на разработените предложения за оптимизация на съдебната карта за районните съдилища в рамките на Дейност 1.6. по Договор № ВСС–1212 от 31.01.2019 г. с предмет: „Предоставяне на консултантски услуги за оптимизиране на съдебната карта“

София,
10 август 2020 г.

Global Advisers

Проект BG05SFOP001-3.001-0001-C01 „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата”, финансиран от Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Съдържание

I. Обща информация 2

II. Дата и място на провеждане 2

III. Участници в публичното обсъждане 2

IV. Програма за провеждане на публичното обсъждане 3

V. Обобщение на въпросите, коментарите, препоръките и възможностите за имплементиране на моделите 3

VI. Приложения 6

I. Обща информация

В рамките на Дейност 1.7. „Избор на модел за оптимизация на съдебната карта“ се проведоха 5 еднодневни публични обсъждания на разработените модели за реформа на съдебната карта на ниво районен съд по апелативни райони. Обсъжданията бяха организирани от Висшия съдебен съвет.

Съгласно изискванията на Възложителя, описани в Техническата спецификация по настоящата обществена поръчка, Изпълнителят следва в рамките на Дейност 1.7. да осигури минимум двама модератори за публичните обсъждания, свързани с реализацията на дейността, които са членове на екипа на изпълнителя, участвали при изпълнението на дейността.

Ангажимент на Изпълнителя по Дейност 1.7 е за всяка среща да изготви детайлно резюме (на база представените протоколи от Възложителя) включващо коментари, препоръки и възможностите за тяхното имплементиране.

В изпълнение на описаните по-горе изисквания, както и на писмо от Възложителя, изх.№ ВСС-1212/2019 от 04.08.2020 г. е изготвено настоящото резюме от проведеното първо публично обсъждане на разработените модели за реформа на съдебната карта на ниво районен съд за апелативен район Варна.

II. Дата и място на провеждане

Публичното обсъждане се проведе на 17 юли 2020 г. в гр. Варна, хотел Рослин Димят.

III. Участници в публичното обсъждане

От страна на Възложителя

Г-н Красимир Шекерджиев – член на Съдийска колегия на Висшия съдебен съвет и координатор по Дейност 1 „Разработване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури“ по проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата“;

Г-жа Боряна Димитрова, член на ВСС и координатор по Дейност 1 „Разработване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури“ на проекта;

Г-жа Ерна Якова – председател на Районен съд Варна и представител на експертния екип по изпълнение на Дейност 1 „Разработване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури“ на проекта.

От страна на Изпълнителя

Г-жа Силвия Цанова – модератор и ръководител на екипа на Изпълнителя;

Г-н Тодор Тодоров – модератор и експерт в екипа на Изпълнителя.

От страна на заинтересованите страни

На общественото обсъждане, присъстваха общо 85 (осемдесет и пет) участника. Бяха поканени представители на следните заинтересовани страни от апелативен район Варна: ВСС, апелативни, окръжни и районни съдилища, общини, нотариални камари, съдии по вписвания, частни/държавни съдебни изпълнители, адвокатските съсловия, гражданското общество.

IV. Програма за провеждане на публичното обсъждане

Публичното обсъждане на разработените модели за реформа на съдебната карта на ниво районен съд за апелативен район Варна се проведе при следния дневен ред:

1.	Г-н Красимир Шекерджиев	Представяне на проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата“. Представяне накратко на Дейност 1 от проекта и извършеното до момента.
2.	Г-жа Силвия Цанова	Детайлно представяне на разработените модели за реформа на съдебната карта на ниво районен съд[1]
3.	Г-жа Ерна Якова	Представяне на разработените модели, наложени върху сега съществуващите пилотни съдебни райони за апелативния район.
4.	Участници, включили се в онлайн обсъждане	Задаване на въпроси, изразяване на становища и предложения по разработените модели.
5.	Г-н Красимир Шекерджиев Г-жа Боряна Димитрова Г-жа Ерна Якова	Отговори на зададените въпроси, изразяване на становища по повдигнатите от участниците теми и проблеми във връзка с приложимостта на предложените модели.
6.	Г-жа Силвия Цанова Г-н Тодор Тодоров	Модериране на изказванията и отговори на въпроси, свързани с детайлното представяне на моделите.

V. Обобщение на въпросите, коментарите, препоръките и възможностите за имплементиране на моделите

Основните въпроси, зададени по време на публичното обсъждане, бяха свързани с:

1. Прилагането на модел 1:

Уточнения и отговори по време на обсъжданията:

- бяха поставени следните въпроси: как прилагането на модела ще изравни натовареността; как ще се осъществява пътуването до териториално отделение /ТО/; какво ще се предприема, ако липсват помещения в съда-майка; какво ще се случи с работата на държавни съдебни изпълнители /ДСИ/ и съдии по вписвания /СВ/ при прилагането на модела; как ще се решават ежедневни проблеми, които са от битово и административно ниво и трудно ще се решават от разстояние.
  На поставените въпроси бяха дадени следните отговори и уточнения: ще има един обединен съдебен район, който е напр. за РС Търговище и РС Омуртаг; гражданите ще бъдат обслужвани в същата сграда на РС Омуртаг, но магистратите ще пътуват; реално при прилагане на модела ще се постигне по справедлива натовареност между магистратите и ще се даде възможност за специализация; възможност за решаване на въпросът с командироването и изплащането на транспортните разноски, който отдавна стои нерешен;

[1] Презентацията е приложена към настоящото резюме

реорганизацията следва да засегне общата администрация, административното ръководство и съответно изнасянето на счетоводните дейности на ниво РС в областния град; по отношение на административните и битови проблеми – ще бъдат решавани от административния ръководител, като се предвижда ТО да разполага със средства за определени нужди;

- по време на дискусията страните се обединиха, че в район Варна е по подходящо прилагането на модел 3, а не на модел 1;
- обсъди се при наличието на ТО как ще се случва организацията на работа, пренасянето на дела и свързаните с това рискове.

2. Отчитане на специфичен критерий „граничен район":

Уточнения и отговори по време на обсъжданията:

- бяха отправени препоръки да се отчете, че апелативен район Варна е съдебен район, който има привилегия да е двойна граница и вътрешна и външна на Европейския съюз.

3. Определянето на подсъдността на делата, които ще се разглеждат в териториалните отделения на районния съд:

Уточнения и отговори по време на обсъжданията:

- на практика ще има обединяване на съдебни райони и определяне на подсъдността на делата на обединения район в рамките на две или повече съдилища.

4. Промени в района на действие на нотариусите при прилагането на модел 1; работата на ДСИ и СВ:

Уточнения и отговори по време на обсъжданията:

- бяха споделени притеснения, че при прилагането на модел 1 с разкриване на ТО е възможно преместването на нотариалната кантора в РС, към който се разкрива ТО, поради това, че съдебният район на ТО ще бъде включен в по-голям такъв;
- по отношение на работата на ДСИ и СВ – беше уточнено, че имат райони на действие и не би следвало да се засегне тяхната работа; беше отправена препоръка от заинтересованите страни да се работи в координация с министъра на правосъдието и с Нотариалната камара.

5. Достъпът до правосъдие:

Уточнения и отговори по време на обсъжданията:

- участниците споделиха, че при модел 1 и модел 2 се нарушава достъпа до правосъдие; специалните регистърни производства като: отказ от наследство, исканията за отпускане на помощи, за теглене от сметки, няма да могат да се осъществяват, тъй като трябва да се отиде до съответния РС.

6. Съдебните служители при прилагането на моделите:

Уточнения и отговори по време на обсъжданията:

- беше обсъден въпросът че е възможно реформата да обхване основно съдебната администрация, тъй като има РС, в които има назначени голям брой съдебни служители и най-вече в обща администрация;
- коментира се темата, че при реорганизация ще бъдат запазени всички добри и обучени служители в системата и че реорганизацията на ниво съдебни служители би било добре да е поетапна /напр. при пенсиониране или напускане/.

7. Отчитане на резултатите и анализа от реформата в Прокуратурата:

Уточнения и отговори по време на обсъжданията:

- бяха поставени въпроси относно наблюдения от реформата в Прокуратурата, на които се уточни, че всички преписки се разпределят в РП и пътуват, което води до забава при решаването на преписките;
- беше уточнено, че при реорганизацията на РС ще се търси друго решение и няма да се прилага реформата, която в момента се провежда в Прокуратурата;
- беше споделено мнението, че е удачно е да се изчака експеримента, който се провежда с районните прокуратури по отношение на модел 1, тъй като той ще даде най-точни резултати */към момента беше споделено, че наблюденията от страна на РС по отношение на реформата в Прокуратурата са негативни/*.

8. Определянето на подсъдността на делата, които ще се разглеждат в териториалните отделения на районния съд:

Уточнения и отговори по време на обсъжданията:

- на практика следва да има обединяване на съдебни райони и определяне на подсъдността на делата на обединения район в рамките на две или повече съдилища.

9. Прилагането на модел 3:

Уточнения и отговори по време на обсъжданията:

- част от представителите на заинтересованите страни го приемат като най-удачен от всички предложени;
- при прилагането му всички негативи с окрупняването на съдебния район ще отпаднат - няма да има проблеми с вписванията, с нотариусите;
- може да се разработи опция да мигрират, да се движат не само съдебни служители, но и магистрати.

Основните коментари и предложения по време на публичното обсъждане:

1. Категорично желанието на поканените за участие в публичното обсъждане заинтересовани страни е да не се прилагат модел 2, при който ще има закриване на районен съд със следните аргументи: да не се стигне до нарушаване достъпа на правосъдие; затрудняване работата на съдии по вписвания и нотариуси; лишаване на гражданите до достъп до нотариална услуга в районите със закрити съдилища, както и до Агенция по вписвания; влошаване на социално-икономическата обстановка на територията на общината; географското положение на РС в съдебен район Варна; важността на органа на съдебна власт в малките населени места с оглед на това, че обществените процеси се зараждат и се развиват на микониво.

2. Да не се прилага модел 1, при който ще има териториално отделение, аргументи: няма да се постигне изравняване на натовареност; не е добре магистратите да дават дежурства в ТО, има възможност нотариусът да премести кантората си в РС, към който се разкрива ТО.

3. Да се запази консерватизма на съдебната система, тъй като е здравословен - консерватизмът е другото име на историята, на традициите, на фундамента на съдебната система. Да се започне с прилагането на модел 3. Ако се прилага модел 3, мобилността да се разработи така, че да не се разчита на доброволността на съдебните служители, а да се вписва в длъжностната характеристика и същите да бъдат премествани при необходимост.

4. Да се доразработи новата електронна система, която ще бъде решение на проблемите - тя дава и доста възможности, за да се уеднаквят критериите между отделните съдебни структури.

5. Да се обсъди един генерален вариант за преструктуриране на РС, свързан с промяна на структурата на правораздаване, т.е. първоинстанционни, въззивни и касационни съдилища, да се премахне сегашното в момента делене на подсъдността като първа инстанция на районен и окръжен, въззивна – на окръжен и апелативен, т.е. първо, втора, трета инстанция, обединение на окръжни с районни съдилища.

Коментари и допълнения към препоръката, даден по време на общественото обсъждане:

- в момента реално има 4 инстанции и едната е излишна;
- предложението е да се създаде единен първоинстанционен съд, в който да влязат районните съдилища плюс окръжните, като се създаде и единен второинстанционен съд /максимум десет апелативни съдилища в България/, в които половината окръжни съдилища съответно ще отидат в апелативния;
- подобна реформа ще даде възможност на кариерно израстване, защото има районни съдии, които са със стажа на апелативни съдии и които не могат да имат кариерно развитие, но които имат качества.

6. Да се работи за централно разпределение на заповедните производства.

Общественото обсъждане приключи с информацията, че предстои изпълнението на поддейност 1.8, в рамките на дейност 1 по проекта, в рамките на която ще бъде направен /въз основа на избрания модел или модели/ правен анализ на нормативни актове, свързани с дейността не само на районните съдилища, но и на съдии по вписвания, съдебни изпълнители, нотариуси и др. заинтересовани страни, така че ще бъде анализирано има ли законова пречка да се реализира избраният модел и съответно ще се подготвят текстове с предложения за промяна на действащи разпоредби /при необходимост/.

Беше споделено, че решение от ВСС все още не е взето и най-важното е да бъдат дадени предложения и идеи, които да бъдат обсъдени от ВСС при взимане на решението, тъй е по-важно да има консенсус на всички заинтересовани страни.

VI. Приложения

1. Протокол от публично обсъждане със заинтересованите страни на разработените модели за реформа на съдебната карта на ниво районен съд за апелативен район Варна.

2. Презентация за разработените модели за реформа на съдебната карта на ниво районен съд за апелативен район Варна.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Резюме от проведено публично обсъждане за апелативен район Пловдив

на разработените предложения за оптимизация на съдебната карта за районните съдилища в рамките на Дейност 1.6. по Договор № ВСС–1212 от 31.01.2019 г. с предмет: „Предоставяне на консултантски услуги за оптимизиране на съдебната карта“

София,
10 август 2020 г.

Global Advisers

Проект BG05SFOP001-3.001-0001-C01 „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата”, финансиран от Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Съдържание

I. Обща информация 2

II. Дата и място на провеждане 2

III. Участници в публичното обсъждане 2

IV. Програма за провеждане на публичното обсъждане 3

V. Обобщение на въпросите, коментарите, препоръките и възможностите за имплементиране на моделите 3

VI. Приложения 5

I. Обща информация

В рамките на Дейност 1.7. „Избор на модел за оптимизация на съдебната карта“ се проведоха 5 еднодневни публични обсъждания на разработените модели за реформа на съдебната карта на ниво районен съд по апелативни райони. Обсъжданията бяха организирани от Висшия съдебен съвет.

Съгласно изискванията на Възложителя, описани в Техническата спецификация по настоящата обществена поръчка, Изпълнителят следва в рамките на Дейност 1.7. да осигури минимум двама модератори за публичните обсъждания, свързани с реализацията на дейността, които са членове на екипа на изпълнителя, участвали при изпълнението на дейността.

Ангажимент на Изпълнителя по Дейност 1.7 е за всяка среща да изготви детайлно резюме (на база представените протоколи от Възложителя) включващо коментари, препоръки и възможностите за тяхното имплементиране.

В изпълнение на описаните по-горе изисквания, както и на писмо от Възложителя, изх.№ ВСС-1212/2019 от 04.08.2020 г. е изготвено настоящото резюме от проведеното първо публично обсъждане на разработените модели за реформа на съдебната карта на ниво районен съд за апелативен район Пловдив.

II. Дата и място на провеждане

Публичното обсъждане се проведе на 7 юли 2020 г. в гр. Пловдив, Съдебна палата.

III. Участници в публичното обсъждане

От страна на Възложителя

Г-н Красимир Шекерджиев – член на Съдийска колегия на Висшия съдебен съвет и и координатор по Дейност 1 „Разработване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури“ по проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата“;

Г-жа Боряна Димитрова, член на ВСС и координатор по Дейност 1 „Разработване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури“ на проекта;

Г-жа Миглена Тянкова – председател на Окръжен съд Хасково и представител на експертния екип по изпълнение на Дейност 1 „Разработване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури“ на проекта;

Г-н Иван Калибацев - председател на Районен съд Пловдив, представител на експертния екип по изпълнение на Дейност 1 „Разработване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури“ на проекта.

От страна на Изпълнителя

Г-жа Силвия Цанова – модератор и ръководител на екипа на Изпълнителя;

Г-н Тодор Тодоров – модератор и експерт в екипа на Изпълнителя.

От страна на заинтересованите страни

На общественото обсъждане, присъстваха общо 51 (петдесет и един) участника. Бяха поканени представители на следните заинтересовани страни от апелативен район Пловдив: ВСС, апелативни, окръжни и районни съдилища, общини, нотариални

камари, съдии по вписвания, частни/държавни съдебни изпълнители, адвокатските съсловия, гражданското общество.

IV. Програма за провеждане на публичното обсъждане

Публичното обсъждане на разработените модели за реформа на съдебната карта на ниво районен съд за апелативен район Пловдив се проведе при следния дневен ред:

1.	Г-н Красимир Шекерджиев	Представяне на проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата“. Представяне накратко на Дейност 1 от проекта и извършеното до момента.
2.	Г-жа Силвия Цанова	Детайлно представяне на разработените модели за реформа на съдебната карта на ниво районен съд[1]
3.	Г-жа Миглена Тянкова Г-н Иван Калибацев	Представяне на разработените модели, наложени върху сега съществуващите пилотни съдебни райони за апелативния район.
4.	Участници, включили се в онлайн обсъждане	Задаване на въпроси, изразяване на становища и предложения по разработените модели.
5.	Г-н Красимир Шекерджиев Г-жа Боряна Димитрова Г-жа Миглена Тянкова Г-н Иван Калибацев	Отговори на зададените въпроси, изразяване на становища по повдигнатите от участниците теми и проблеми във връзка с приложимостта на предложените модели.
6.	Г-жа Силвия Цанова Г-н Тодор Тодоров	Модериране на изказванията и отговори на въпроси, свързани с детайлното представяне на моделите.

V. Обобщение на въпросите, коментарите, препоръките и възможностите за имплементиране на моделите

Основните въпроси, зададени по време на публичното обсъждане, бяха свързани с:

1. Прилагането на модел 1:

Уточнения и отговори по време на обсъжданията:

- на въпроси как ще се организира работата при модел 1, беше уточнено, че ще има един обединен съдебен район, който напр. ще обхваща районите на РС Смолян и на РС Чепеларе, но гражданите ще бъдат обслужвани в сградата на РС Чепеларе /РС Чепеларе ще е териториално отделение към РС Смолян/; реално при прилагане на модела ще се постигне по справедлива натовареност между магистратите в РС Смолян и РС Чепеларе и ще се даде възможност за специализация; възможност за решаване на въпросът с командироването и изплащането на транспортните разноски, който отдавна стои нерешен; реорганизацията следва да засегне общата администрация, административното

[1] Презентацията е приложена към настоящото резюме

ръководство и съответно изнасянето на счетоводните дейности на ниво РС в областния град.

2. Стандарт за численост на съдилищата:

Уточнения и отговори по време на обсъжданията:

- стандарта за численост се възприема положително от част от заинтересованите страни.

3. Пътуване на магистратите до териториалните поделения при модел 2:

Уточнения и отговори по време на обсъжданията:

- споделено беше, че пътуването до ТО ще затрудни магистратите – в отговор беше споделено, че няма друга разумна алтернатива освен разноските, направени за пътуване да бъдат възстановени, защото ще реши въпросът на стотици магистрати в страната, който към настоящия момент не е решен.

4. Определянето на подсъдността на делата, които ще се разглеждат в териториалните отделения на районния съд:

Уточнения и отговори по време на обсъжданията:

- на практика ще има обединяване на съдебни райони и определяне на подсъдността на делата на обединения район в рамките на предходните две или повече съдилища.

5. Отчитане на специфичен критерий „планински район":

Уточнения и отговори по време на обсъжданията:

- основното, което се отчита е брой дела, динамика на населението, натовареност, географско положение и възможност за достъп на населението до правосъдие; следва да се отчита и това, че Чепеларе и Смолян са трудно достъпни и планински райони.

6. Промени в района на действие на нотариусите при прилагането на модел 1:

Уточнения и отговори по време на обсъжданията:

- бяха споделени притеснения, че при прилагането на модел 1 с разкриване на ТО е възможно преместването на нотариалната кантора в РС, към който се разкрива ТО, поради това, че съдебният район на ТО ще бъде включен в по-голям такъв**.**

7. Прилагането на различни модели за различните РС:

Уточнения и отговори по време на обсъжданията:

- не се предвижда прилагането на общ модел за всички, ВСС ще преценява за всеки отделен съд, двойка или повече съдилища кой модел да бъде приложен, като една от опциите е да не бъде прилаган какъвто и да е модел.

8. Отчитане на резултатите и анализа от реформата в Прокуратурата:

Уточнения и отговори по време на обсъжданията:

- същите ще бъдат отчетени, но за да бъде направен анализ от реформата в Прокуратурата е необходимо време.

Основните коментари и предложения по време на публичното обсъждане:

1. Категорично желанието на поканените за участие в публичното обсъждане заинтересовани страни е да не се прилагат модел 2, при който ще има закриване на районен съд със следните аргументи: да не се стигне до нарушаване достъпа на правосъдие; затрудняване работата на съдии по вписвания и нотариуси; лишаване на гражданите до достъп до нотариална услуга в районите със закрити съдилища,

както и до Агенция по вписвания; влошаване на социално-икономическата обстановка на територията на общината; географското положение на РС Чепеларе;

2. Да не се прилага модел 1, при който ще има териториално отделение, аргументи: случайното разпределение на делата няма да може да се осъществи; няма да се постигне изравняване на натовареност; не е добре магистратите да дават дежурства в ТО, има възможност нотариусът да премести кантората си в РС, към който се разкрива ТО.

3. Да се възприеме третият модел – мобилност като най-удачен, тъй като най-малко засяга важни неща – достъп до правосъдие, проблемите със служители, с разпределяне на дела, или комбинация на модели 1 и 3, или модел 3 в комбинация с промяна на съдебни райони.

4. Да се обсъди нов модел 4 - за промяна на структурата на правораздаване, т.е. първоинстанционни, въззивни и касационни съдилища, като се премахне сегашното в момента делене на подсъдността като първа инстанция на районен и окръжен, въззивна – на окръжен и апелативен, т.е. обединение на окръжни с районни съдилища.

Коментар на препоръката, даден по време на общественото обсъждане:

- това предложение за единен първоинстанционен съд, в който да влязат районните съдилища плюс окръжните, като се създаде и единен второинстанционен съд е посочено като мислим вариант в съдийска колегия на ВСС. Но следва внимателно да се обмисли въпросът, с оглед на уредбата в Конституцията.
- следва да се обсъди модела, дори и да е свързан с промени в законодателството.

5. Да се обсъди вариант за „географско“ присъединяване на населени места от района на един към района на друг РС, без закриване на съдилища.

6. Да се въведе различно заплащане сред магистратите – който работи повече да получава по-високо възнаграждение.

7. Да се предоставят повече правомощия на председателите на окръжните съдилища да командироват магистрати на ниво окръжен район.

Общественото обсъждане приключи с информацията, че предстои изпълнението на поддейност 1.8, в рамките на дейност 1 по проекта, в рамките на която ще бъде направен /въз основа на избрания модел или модели/ правен анализ на нормативни актове, свързани с дейността не само на районните съдилища, но и на съдии по вписвания, съдебни изпълнители, нотариуси и др. заинтересовани страни, така че ще бъде анализирано има ли законова пречка да се реализира избраният модел и съответно ще се подготвят текстове с предложения за промяна на действащи разпоредби /при необходимост/.

Беше споделено, че решение от ВСС все още не е взето и най-важното е да бъдат дадени предложения и идеи, които да бъдат обсъдени от ВСС при взимане на решението, тъй е по-важно да има консенсус на всички заинтересовани страни.

VI. Приложения

1. Протокол от публично обсъждане със заинтересованите страни на разработените модели за реформа на съдебната карта на ниво районен съд за апелативен район Пловдив.

2. Презентация за разработените модели за реформа на съдебната карта на ниво районен съд за апелативен район Пловдив.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Резюме от проведено публично обсъждане за апелативен район София

на разработените предложения за оптимизация на съдебната карта за районните съдилища в рамките на Дейност 1.6. по Договор № ВСС–1212 от 31.01.2019 г. с предмет: „Предоставяне на консултантски услуги за оптимизиране на съдебната карта“

София,
10 август 2020 г.

Global Advisers

Проект BG05SFOP001-3.001-0001-C01 „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата”, финансиран от Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Съдържание

I. Обща информация 2

II. Дата и място на провеждане 2

III. Участници в публичното обсъждане 2

IV. Програма за провеждане на публичното обсъждане 3

V. Обобщение на въпросите, коментарите, препоръките и възможностите за имплементиране на моделите 3

VI. Приложения 6

I. Обща информация

В рамките на Дейност 1.7. „Избор на модел за оптимизация на съдебната карта“ се проведоха 5 еднодневни публични обсъждания на разработените модели за реформа на съдебната карта на ниво районен съд по апелативни райони. Обсъжданията бяха организирани от Висшия съдебен съвет.

Съгласно изискванията на Възложителя, описани в Техническата спецификация по настоящата обществена поръчка, Изпълнителят следва в рамките на Дейност 1.7. да осигури минимум двама модератори за публичните обсъждания, свързани с реализацията на дейността, които са членове на екипа на изпълнителя, участвали при изпълнението на дейността.

Ангажимент на Изпълнителя по Дейност 1.7 е за всяка среща да изготви детайлно резюме (на база представените протоколи от Възложителя) включващо коментари, препоръки и възможностите за тяхното имплементиране.

В изпълнение на описаните по-горе изисквания, както и на писмо от Възложителя, изх.№ ВСС-1212/2019 от 04.08.2020 г. е изготвено настоящото резюме от проведеното първо публично обсъждане на разработените модели за реформа на съдебната карта на ниво районен съд за апелативен район София.

II. Дата и място на провеждане

Публичното обсъждане се проведе на 06 юли 2020 г. в гр. София.

Предвид въведената противоепидемиологична обстановка, обсъждането беше осъществено чрез онлайн видеоизлъчване в реално време чрез платформата STREAMER.BG.

По време на излъчването бе осигурена възможност за задаване на въпроси и изразяване на мнения и становища от страна на участниците посредством чат функционалност.

III. Участници в публичното обсъждане

От страна на Възложителя

Г-н Красимир Шекерджиев – член на Съдийска колегия на Висшия съдебен съвет и координатор по Дейност 1 „Разработване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури“ по проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата“;

Г-н Калин Баталски - председател на Окръжен съд – Перник, и представител на експертния екип по изпълнение на Дейност 1 „Разработване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури“ на проекта;

Г-жа Николинка Бузова, председател на Районен съд – Сандански, и представител на експертния екип по изпълнение на Дейност 1 „Разработване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури“ на проекта.

От страна на Изпълнителя

Г-жа Силвия Цанова – модератор и ръководител на екипа на Изпълнителя;

Г-жа Бойка Бойнузова – модератор и експерт в екипа на Изпълнителя.

От страна на заинтересованите страни

В общественото обсъждане, осъществено чрез онлайн видеоизлъчване в реално време, се включиха общо 233 (двеста тридесет и три) участника. На публичното обсъждане

бяха поканени представители на следните заинтересовани страни от апелативен район София: ВСС, апелативни, окръжни и районни съдилища, общини, нотариални камари, съдии по вписвания, частни/държавни съдебни изпълнители, адвокатските съсловия, гражданското общество.

IV. Програма за провеждане на публичното обсъждане

Публичното обсъждане на разработените модели за реформа на съдебната карта на ниво районен съд за апелативен район София се проведе при следния дневен ред:

1.	Г-н Красимир Шекерджиев	Представяне на проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата“. Представяне накратко на Дейност 1 от проекта и извършеното до момента.
2.	Г-н Калин Баталски	Представяне на участието на експертния екип от страна на Възложителя при изпълнението на аналитичните дейности по разработването на моделите за оптимизация на районните съдилища.
3.	Г-жа Николинка Бузова	Представяне на участието на експертния екип от страна на Възложителя при изпълнението на аналитичните дейности по разработването на моделите за оптимизация на районните съдилища.
4.	Г-жа Силвия Цанова Г-жа Бойка Бойнузова	Детайлно представяне на разработените модели за реформа на съдебната карта на ниво районен съд[1]
5.	Участници, включили се в онлайн обсъждане	Задаване на въпроси, изразяване на становища и предложения по разработените модели.
6.	Г-н Красимир Шекерджиев Г-н Калин Баталски Г-жа Николинка Бузова	Отговори на зададените въпроси, изразяване на становища по повдигнатите от участниците теми и проблеми във връзка с приложимостта на предложените модели.
7.	Г-жа Силвия Цанова Г-жа Бойка Бойнузова	Модериране на изказванията и отговори на въпроси, свързани с детайлното представяне на моделите.

V. Обобщение на въпросите, коментарите, препоръките и възможностите за имплементиране на моделите

Основните въпроси, зададени по време на публичното обсъждане, бяха свързани с:

1. Съобразяване с разходите за пътуване на магистратите до териториалните поделения при модел 2:

Уточнения и отговори по време на обсъжданията:

[1] Презентацията е приложена към настоящото резюме

- няма друга разумна алтернатива освен разноските, направени за пътуване да бъдат възстановени защото ще реши въпросът на стотици магистрати в страната, който към настоящия момент не е решен.

2. Определянето на подсъдността на делата, които ще се разглеждат в териториалните отделения на районния съд:

Уточнения и отговори по време на обсъжданията:

- на практика ще има обединяване на съдебни райони и определяне на подсъдността на делата на обединения район в рамките на предходните две или повече съдилища.

3. Финансовата обосновка на моделите и финансовият ресурс, който ще се спести:

Уточнения и отговори по време на обсъжданията:

- направена е прогнозна оценка на влиянието на всеки от моделите върху бюджета на съдебната власт в дългосрочен план: един от вероятните разходи, които биха могли да повлияят в посока намаление при модел 1 са разходите за възнаграждение и то при положение, че се възприема принципа в който ФСД на два районни съда се централизира на ниво районен съд правоприемник /това важи съответно и за втория вариант/;
- при модел 2 е оценено прогнозно влияние в посока намаляване на разходите за поддръжка за сграден фонд;
- с най-малко влияние на разходите се отчита по модел 3, при който фактически не се отчита влияние нито в посока намаляване, нито в посока увеличаване.

4. Отчитане на специфичен критерий „граничен район“:

Уточнения и отговори по време на обсъжданията:

- основното, което се отчита е брой дела, динамика на населението, натовареност, географско положение и възможност за достъп на населението до правосъдие.

5. Евентуални промени в структурата на Агенцията по вписванията, имотен регистър, поради промени в структурите на РС:

Уточнения и отговори по време на обсъжданията:

- в момента структурата на Агенцията по вписванията и на районните съдилища, е специфична, тъй като служителят, който работи в Агенцията по вписванията и имотния регистър, съответно е служител на Агенцията по вписванията, а съдиите по вписванията са към районните съдилища. Отговора на конкретния въпрос е, че на този етап не се предвиждат промени в структурата на АВ.

6. Промени в района на действие на нотариусите при прилагането на модел 1:

Уточнения и отговори по време на обсъжданията:

- логично е да се увеличи районът на действие на съответния нотариус, тъй като съдебният район ще бъде включен в по-голям такъв**.**

7. Критерии, по които са избрани пилотните РС – Костинброд и РС – Сливница:

Уточнения и отговори по време на обсъжданията:

- изрична дефиниция за пилотни съдилища няма, стремежът при избора на различните типове двойки районни съдилища беше да се подберат такива двойки съдилища, които да имат свои специфики, за да може моделите да се разиграят на всяка двойка от тези съдилища.

8. Допълнително натоварване на съдебните служители при прилагането на моделите; съдебни служители, на които предстои пенсиониране:

Уточнения и отговори по време на обсъжданията:

- натовареността на отделните служители следва да бъде отчитана – за всеки район, за всеки отделен съд ще бъде правена индивидуална преценка. Съдебните служителите са няколко пъти повече от магистратите и са част от съдебната система, без която тя категорично не може да функционира;
- по отношение на съкращенията, такива ще се налагат само, ако са обосновани от гледна точка на натовареност.

9. Прилагането на различни модели за различните РС:

Уточнения и отговори по време на обсъжданията:

- не се предвижда прилагането на общ модел за всички. ВСС ще преценява за всеки отделен съд, двойка или повече съдилища кой модел да бъде приложен, като една от опциите е въобще да не бъде прилаган какъвто и да е модел.

10. Критерии по които да се прецени един съд като малък, среден или голям:

Уточнения и отговори по време на обсъжданията:

- разработени са, но така или иначе критериите могат да бъдат или по СИНС или по брой дела.

11. Рисковете при прилагането на моделите, с оглед на негативните страни, отчетени при оценка на въздействието на моделите:

Уточнения и отговори по време на обсъжданията:

- рискове има, но е от изключително важно за системата да се балансира натовареността и да се въведе специализация - тази професия изисква задълбочаване в определена материя и е добре да се осигури възможност наказателните съдии да се произнасят напр. по мерки, а гражданските – по обезпечения.

12. Изискването за съгласие от страна на съдебните служители при прилагането на модел 3:

Уточнения и отговори по време на обсъжданията:

- необходимо е изричното съгласие на съдебния служител, за да се приложи модел 3; следва да се даде възможност на съдебните служители, които работят в един по-малко натоварен съд техният ресурс да бъде използван в един по-тежко натоварен съд.

13. Възможността да се попълни и изпрати допълнително консултационния документ за отчитане мнението на заинтересованите страни:

Уточнения и отговори по време на обсъжданията:

- възможно е да се попълни и изпрати допълнително консултационния документ от всички заинтересовани страни.

14. Отчитане на резултатите и анализа от реформата в Прокуратурата:

Уточнения и отговори по време на обсъжданията:

- същите ще бъдат отчетени, но за да бъде направен анализ от реформата в Прокуратурата е необходимо време.

Основните коментари по време на публичното обсъждане:

1. Желанието на поканените за участие в публичното обсъждане заинтересовани страни да не се прилага модел 2 при който ще има закриване на районен съд със следните аргументи: да не се стигне до нарушаване достъпа на правосъдие; затрудняване работата на съдии по вписвания и нотариуси; лишаване на

гражданите до достъп до нотариална услуга в районите със закрити съдилища, както и до Агенция по вписвания.

2. В моделите да бъдат отчетени критерий сложност на делата от фактическа и правна страна; динамика на населението, социална и икономическа активност; географско разположение и транспортна достъпност; наличие на територия на големи промишлени предприятия, болнични заведения, затвори и затворнически общежития, компактни групи от малцинствено население, курортни селища и други подобни.

Уточнения и отговори по време на обсъжданията:

- всички тези показатели са взети предвид в изготвените детайлни доклади за пилотните районни съдилища;
- компактни групи от малцинствено население няма да бъдат отчитани, защото не е редно да бъдат отчитани. Всичко останало ще бъде отчитано, но през призмата на натовареност на съдилищата.

Основните предложения по време на публичното обсъждане:

1. Да се обсъди вариант за „географско" присъединяване на населени места от района на един към района на друг РС, без закриване на съдилища /напр. общини като Нови Искър, с. Волуяк и с. Клисура да преминат в съдебен районен Костинброд с цел да разтовари СРС/.

Коментар на препоръката, даден по време на общественото обсъждане:

- това е дълга и трудна процедура от гледна точка на това, че първо трябва да се направи анализ кои, колко и какъв брой дела са заведени от тези общини, респективно след този анализ да се прецени какъв ще бъде ефектът на преминаването от единия съдебен район в другия съдебен район; това е въпрос, който може да бъде изследван.

2. Да се предвиди възможност за мобилност на магистрати в модел 3:

Коментар на препоръката, даден по време на общественото обсъждане:

- мобилността на магистратите е уредена под формата на командироване в чл.227 от Закона за съдебната власт.

Общественото обсъждане приключи с информацията, че предстои изпълнението на поддейност 1.8, в рамките на дейност 1 по проекта, в рамките на която ще бъде направен /въз основа на избрания модел или модели/ правен анализ на нормативни актове, свързани с дейността не само на районните съдилища, но и на съдии по вписвания, съдебни изпълнители, нотариуси и др. заинтересовани страни, така че ще бъде анализирано има ли законова пречка да се реализира избраният модел и съответно ще се подготвят текстове с предложения за промяна на действащи разпоредби /при необходимост/.

Беше споделено, че решение все още не е взето и най-важното е да бъдат дадени предложения и идеи, които да бъдат обсъдени от ВСС при взимане на решението.

VI. Приложения

1. Протокол от публично обсъждане със заинтересованите страни на разработените модели за реформа на съдебната карта на ниво районен съд за апелативен район София.

2. Презентация за разработените модели за реформа на съдебната карта на ниво районен съд за апелативен район София.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Публично обсъждане на предложения на модели за оптимизация на районните съдилища, разработени в изпълнение на Дейност 1.6. „Разработване на предложения за оптимизация на съдебната карта“

30 юни - 07 юли 2020 г.

Проект BG05SFOP001-3.001-0001-C01 „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата”, финансиран от Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

ЦЕЛИ НА ОБЩЕСТВЕНОТО ОБСЪЖДАНЕ

- **да се запознаят заинтересуваните страни с предложените модели за оптимизация на районните съдилища**

- **да бъде предоставена възможност на заинтересованите страни да изразят мнението си по предложените модели с цел избор на конкретен модел за оптимизация на съдебните структури на ниво районни съдилища и изготвяне на Пътна карта за реформа на съдебни структури**

ЗАИНТЕРЕСОВАНИ СТРАНИ

- ВСС
- Апелативни, окръжни и районни съдилища
- Общини
- Представители на нотариални камари
- Представители на съдии по вписвания
- Представители на частни/държавни съдебни изпълнители
- Представители на адвокатските съсловия

ЦЕЛИ НА МОДЕЛИТЕ ЗА ОПТИМИЗАЦИЯ

❖ Изравняване на натовареност

- ✓ балансиране на неравномерната натовареност между съдиите и съдебните служители в отделните районни съдилища

❖ Подобряване на качеството на работа

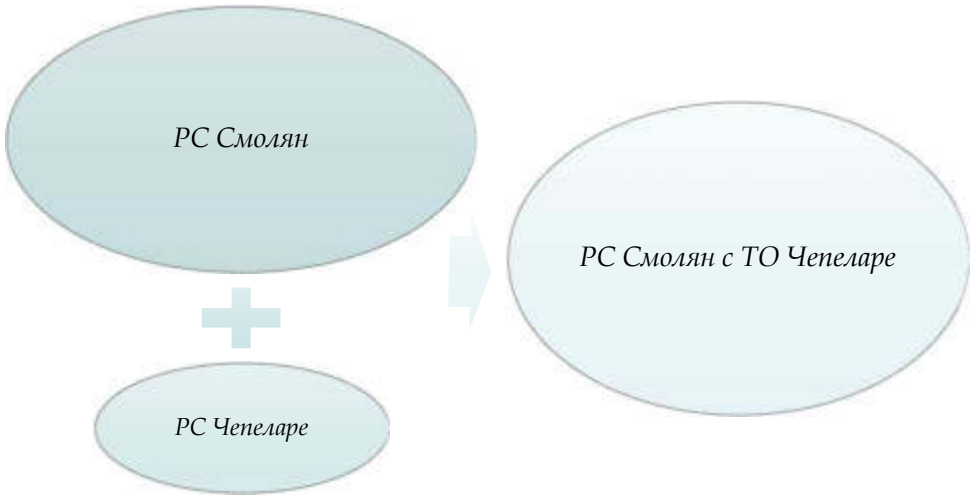
- ✓ развитие на използването на технологиите в работата на магистратите и съдебните служители
- ✓ подкрепа на човешките ресурси, чрез обучения и повишаване на квалификацията
- ✓ развитие на политиката за човешките ресурси, съобразени с изискванията на съдилищата и съдебните служби - по-ефективно набиране, развитие и използване на персонала

❖ Оптимизация на човешки и финансови ресурси

МОДЕЛ 1 ЗА ОПТИМИЗИРАНЕ НА РАЙОННИТЕ СЪДИЛИЩА

1. Описание на модела

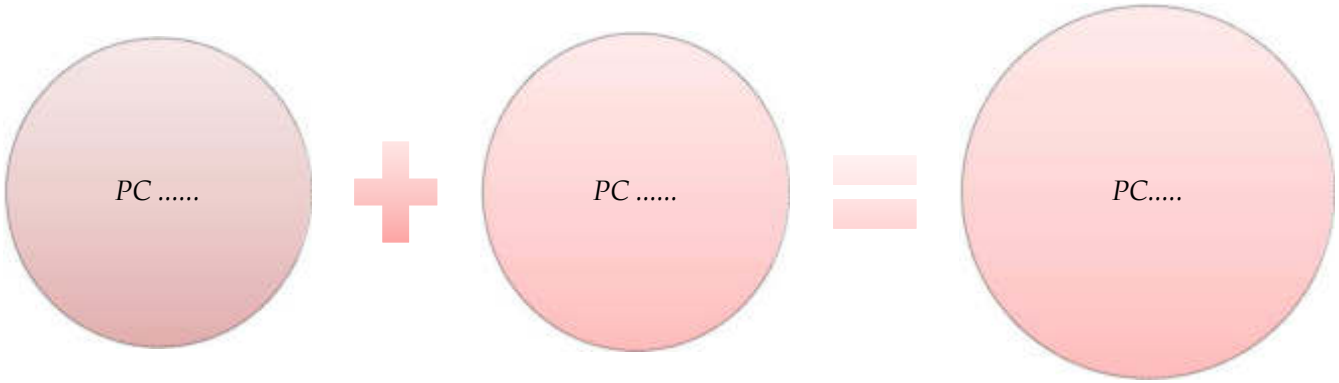
По своята същност модел 1 представлява подход, при който малък районен съд в рамките на окръжния съд се обединява с районния съд със седалище в областния град, като на негово място се разкрива териториално отделение, т.е. малкият районен съд става териториално отделение към РС в областния град.

МОДЕЛ 2 ЗА ОПТИМИЗИРАНЕ НА РАЙОННИТЕ СЪДИЛИЩА

1. Описание на модела

По своята същност модел 2 представлява подход, при който два или повече районни съдилища съд в рамките на окръжен район се обединяват в един районен съд, като един от РС става приемащ РС, а другия/ите РС, чиято дейност се прехвърля.

МОДЕЛ 3 ЗА ОПТИМИЗИРАНЕ НА РАЙОННИТЕ СЪДИЛИЩА

1. Описание на модела

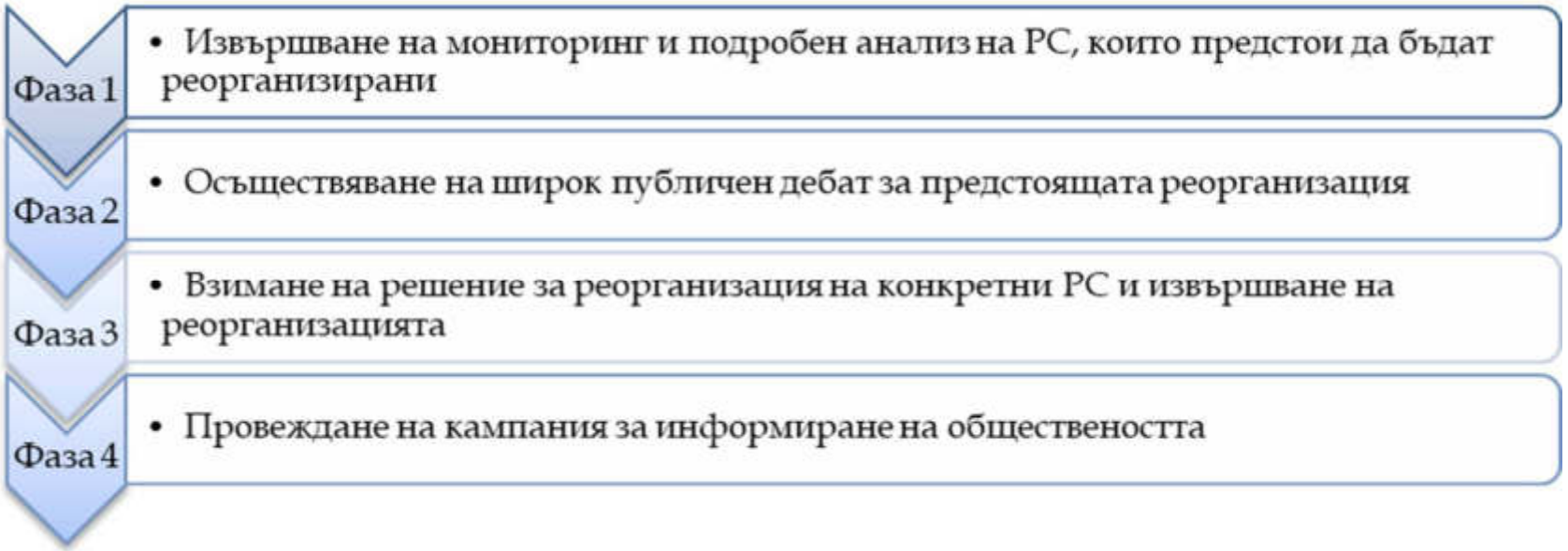
По своята същност модел 3 представлява комплексен подход, при който се осигурява възможност за мобилност на съдебните служители в районните съдилища в рамките на даден окръжен съд на база на определени стандарти за численост.

Основната цел на модела е осигуряването на балансирана натовареност на районните съдилища в рамките на окръжен съд при вариращо през текущата година постъпление на делата.

Прилагането на мобилността ще даде възможност в случаите, в които в даден районен съд постъпват дела в по-голям обем от предварително планираното за съответната година и/или при временно дългосрочно отсъствие на служители, такива да бъдат премествани от по-слабо натоварен районен съд без промяна на длъжностно и щатно разписание.

МОДЕЛ 1 ЗА ОПТИМИЗИРАНЕ НА РАЙОННИТЕ СЪДИЛИЩА

2. Фази за реализиране на модела

МОДЕЛ 1 ЗА ОПТИМИЗИРАНЕ НА РАЙОННИТЕ СЪДИЛИЩА

3.1. Дейности за реализация на Фаза 1 – Подготвителна фаза

1. Мониторинг на съдебната система, който се извършва по избраните базови критерии с цел получаване на информация за районни съдилища, при които е налице:

- много ниска или много висока натовареност на районен съд като цяло и индивидуалната на магистратите
- липса на кадрова обезпеченост с магистрати и служители - неколкократно проведени процедури и/или прекратени процедури за избор поради липса на кандидати

2. Изготвяне на анализ по критериите за Натовареност, Административна структура, Ефективност и Ефикасност; социално-икономически и демографски фактори за избраните районни съдилища, в следствие на прилагането на мониторинга

3. Изготвяне на План за реорганизация

МОДЕЛ 1 ЗА ОПТИМИЗИРАНЕ НА РАЙОННИТЕ СЪДИЛИЩА

3.2. Дейности за реализация на Фаза 2

Целта на Фаза 2 е реформирането на съдебната карта да не се извършва фрагментирано и да се осъществи след широк публичен дебат, с участието на всички заинтересовани страни

Основни дейности:

1. Организиране и провеждане на публичен дебат с участие на всички заинтересовани страни от районите на съдилищата, които предстои да бъдат реорганизирани:

   - обхващане на максимално широк кръг от заинтересовани страни
   - ангажиране на районните съдилища, за да се гарантира, че реформата на съдебната карта ще бъде разбрана и подкрепена от хората, отговорни за нейното изпълнение

2. Отразяване на препоръките от публичния дебат в изготвения План за реорганизация

МОДЕЛ 1 ЗА ОПТИМИЗИРАНЕ НА РАЙОННИТЕ СЪДИЛИЩА

3.3. Дейности за реализация на Фаза 3 – Същинска фаза

1. **Подготвителната дейност -** провеждане на заседание на Пленума на ВСС, на което се взима решение за реорганизация и разкриване на териториално/и отделение/я и приемане на Плана за реорганизация

2. Същински дейности по реорганизация:

2.1. Реорганизация на финансово-стопанската дейност и сграден фонд:

- Разпределяне ползването на недвижимата собственост на РС, който става ТО
- Реорганизация на финансово-стопанската дейност */закриване на банковите сметки на определените за реорганизиране РС; закриване на БУЛСТАД и кодове в СЕБРА на определените за реорганизиране РС/*
- Извършване на инвентаризация на имуществото */разпределение на сградния фонд; разпределение на автомобилния парк от подлежащите на реорганизиране РС/*

2.2. Реорганизиране на дейността, свързана с човешки ресурси */разкриване на щатни бройки за магистрати в РС със седалище в областния град; определяне на брой и видове длъжности за съдебни служители в РС със седалище в областния град; преназначаване; обучение/*

2.3. Реорганизация на същинската дейност по правораздаване */разпределяне на дела; деловодна работа/*

МОДЕЛ 1 ЗА ОПТИМИЗИРАНЕ НА РАЙОННИТЕ СЪДИЛИЩА

3.4. Дейности за реализация на Фаза 4

Целта на последната фаза е осигуряване на достатъчна информация за обществеността за реализирането на реформата на съдебната карта.

Дейности:

1. Изготвяне на съобщения към широката общественост, които информират за всяка фаза на реформата - подготовката, реализацията и ефектите от нея

2. Провеждане на самата кампания */чрез използването на местни и национални медии, интернет страници на местните власти и заинтересованите страни/*

МОДЕЛ 1 ЗА ОПТИМИЗИРАНЕ НА РАЙОННИТЕ СЪДИЛИЩА

4. План-график за прилагане на Модел 1

Фази	***Месеци***									
	1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*	*8*	*9*	*10*
Фаза 1										
Фаза 2										
Фаза 3										
Фаза 4										

МОДЕЛ 1 ЗА ОПТИМИЗИРАНЕ НА РАЙОННИТЕ СЪДИЛИЩА

5. Силни и слаби страни на Модел 1

СИЛНИ СТРАНИ	*СЛАБИ СТРАНИ*
• Постигане на балансирана натовареност в рамките на окръжните райони • Специализация на съдиите и подобряване качеството на правораздаване • Оптимизиране на заетостта на служителите и постигане на оптимално съотношение между тях и магистратите • Оптимизиране на средствата за поддръжка на администрацията на районните съдилища • Информиране на широката общественост преди, по време и след осъществяване на реорганизацията	• Мащабността на модела ангажира едновременно значителни времеви и човешки ресурси за осъществяване на оптимизацията на РС по модел 1 • Даване на автоматично предимство на РС в окръжните градове пред останалите • Проявлението на крайния ефект от прилагането на модела ще се отложи във времето, което може да разколебае заинтересованите страни в правилността на избора на модел • Прилагането на модела изисква средства, човешки ресурси и минимум 3 месеца за реализация

МОДЕЛ 1 ЗА ОПТИМИЗИРАНЕ НА РАЙОННИТЕ СЪДИЛИЩА

6. Прогнозна оценка за влиянието на предложения модел 1 върху бюджета и ефикасността на съдебната система в дългосрочен план

Потенциален ефект върху видовете разходи от бюджета:

- **Разходи за възнаграждения на персонала -** финансово-стопанските дейности ще бъдат обединени и няма да е необходимо да се поддържа задължителния брой персонал за извършването на тези дейности в ТО */например, планиране, изпълнение и отчитане на бюджет, обслужване на банкови сметки, поддръжка на материална база и др./*

- **Разходи за поддръжка и ползване на материално-техническа база** /включително режийни разходи/ и сграден фонд – ефекта на този вид разходи зависи от конкретните РС, които ще бъдат реорганизирани */дали заплащат наем или ползват сградата безвъзмездно; какво е състоянието на сградата и дали отговаря на заложените в законодателството норми; какви са разходите за поддръжка, режийните разходи и разходите за текущи ремонти/*

МОДЕЛ 1 ЗА ОПТИМИЗИРАНЕ НА РАЙОННИТЕ СЪДИЛИЩА

7. Препоръки за възможни конкретни реорганизации по Модел 1

От пилотно изследваните РС модел 1 е приложим пилотно за: РС Велико Търново и РС Елена; РС Търговище и РС Омуртаг и РС Смолян и РС Чепеларе, в случай че същият бъде приет от Пленума на ВСС след проведените обсъждания

- при съпоставянето на показателите по критерии Натовареност, Административна структура, Ефективност и Ефикасност се наблюдава доближаване до средните стойности по ключовите показатели, което от своя страна ще доведе до балансиране на неравномерна натовареност

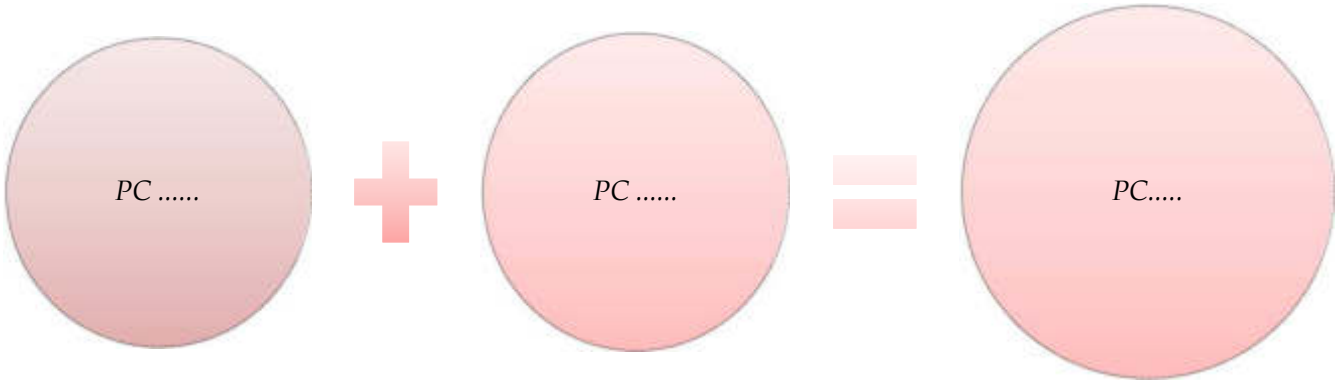
- данните от финансовия анализ показват, че в областния център ще бъдат съсредоточени финансови и други дейности, които ще доведат до облекчаване на бюджета на съдебната система в дългосрочен план

- възприемането на двуетапно прилагане на модела /първоначално апробиране на модела в посочените РС преди въвеждане сред повече РС/ намалява риска от проявата на дефекти в алгоритъма и дава възможност за отстраняването им в хода на изпълнение на първия етап

МОДЕЛ 2 ЗА ОПТИМИЗИРАНЕ НА РАЙОННИТЕ СЪДИЛИЩА

1. Описание на модела

По своята същност модел 2 представлява подход, при който два или повече районни съдилища съд в рамките на окръжен район се обединяват в един районен съд, като един от РС става приемащ РС, а другия/ите РС, чиято дейност се прехвърля.

МОДЕЛ 2 ЗА ОПТИМИЗИРАНЕ НА РАЙОННИТЕ СЪДИЛИЩА

2. Фази за реализиране на модела

Фаза 1
- Извършване на мониторинг и подробен анализ на РС, които предстои да бъдат реорганизирани

Фаза 2
- Осъществяване на широк публичен дебат за предстоящата реорганизация

Фаза 3
- Взимане на решение за реорганизация на конкретни РС и извършване на реорганизацията

Фаза 4
- Провеждане на кампания за информиране на обществеността

МОДЕЛ 2 ЗА ОПТИМИЗИРАНЕ НА РАЙОННИТЕ СЪДИЛИЩА

3.1. Дейности за реализация на Фаза 1 – Подготвителна фаза

1. Мониторинг на съдебната система, който се извършва по избраните базови критерии с цел получаване на информация за районни съдилища, при които е налице:

- много ниска или много висока натовареност на районен съд като цяло и индивидуалната на магистратите
- липса на кадрова обезпеченост с магистрати и служители - неколкократно проведени процедури и/или прекратени процедури за избор поради липса на кандидати
- особености на района от гледна точка на географско положение

2. Изготвяне на анализ по критериите за Натовареност, Административна структура, Ефективност и Ефикасност; социално-икономически и демографски фактори за избраните районни съдилища, в следствие на прилагането на мониторинга

3. Изготвяне на План за реорганизация

МОДЕЛ 2 ЗА ОПТИМИЗИРАНЕ НА РАЙОННИТЕ СЪДИЛИЩА

3.2. Дейности за реализация на Фаза 2

Целта на Фаза 2 е реформирането на съдебната карта да не се извършва фрагментирано и да се осъществи след широк публичен дебат, с участието на всички заинтересовани страни.

Основни дейности:

1. Организиране и провеждане на публичен дебат с участие на всички заинтересовани страни от районите на съдилищата, които предстои да бъдат реорганизирани:

   - обхващане на максимално широк кръг от заинтересовани страни
   - ангажиране на районните съдилища, за да се гарантира, че реформата на съдебната карта ще бъде разбрана и подкрепена от хората, отговорни за нейното изпълнение

2. Отразяване на препоръките от публичния дебат в изготвения План за реорганизация

МОДЕЛ 2 ЗА ОПТИМИЗИРАНЕ НА РАЙОННИТЕ СЪДИЛИЩА

3.3. Дейности за реализация на Фаза 3 – Същинска фаза

1. **Подготвителната дейност -** провеждане на заседание на Пленума на ВСС, с което се взима решение за реорганизация и сливане на два или повече РС и приемане на изготвения План за реорганизация

2. Същински дейности по реорганизация:

2.1. Реорганизиране на дейността, свързана с човешки ресурси:

- разкриване на щатни бройки за магистрати в приемащия РС в зависимост от щата на РС, чиято дейност се прехвърля и преназначаването им без провеждане на конкурс по чл. 194, ал.1 от ЗСВ
- определяне на броя и видовете длъжности на съдебните служители в администрациите на приемащия РС и преназначаването им
- обучение на персонала

МОДЕЛ 2 ЗА ОПТИМИЗИРАНЕ НА РАЙОННИТЕ СЪДИЛИЩА

3.3. Дейности за реализация на Фаза 3 – Същинска фаза

2.2. Реорганизация на същинската дейност по правораздаване:

- разпределяне на дела
- организиране на деловодната работа и използване на информационна система

2.3. Реорганизация на финансово-стопанската дейност и сграден фонд:

- анализ на необходимостта от допълнителни помещения и сграден фонд на приемащата РС
- прекратяване като разпоредители с бюджет на РС, чиято дейност се прехвърля
- закриване на БУЛСТАД и кодове в СЕБРА на РС, чиято дейност се прехвърля
- организиране на предаването и приемането на финансово-счетоводните документи, движимо и недвижимо имущество и счетоводен архив

МОДЕЛ 2 ЗА ОПТИМИЗИРАНЕ НА РАЙОННИТЕ СЪДИЛИЩА

3.4. Дейности за реализация на Фаза 4

Целта на последната фаза е осигуряване на достатъчна информация за обществеността за реализирането на реформата на съдебната карта.

Дейности:

1. Изготвяне на съобщения към широката общественост, които информират за всяка фаза на реформата - подготовката, реализацията и ефектите от нея

2. Провеждане на самата кампания /чрез използването на местни и национални медии, интернет страници на местните власти и заинтересованите страни/

МОДЕЛ 2 ЗА ОПТИМИЗИРАНЕ НА РАЙОННИТЕ СЪДИЛИЩА

4. План-график за реализацията на Модел 2

Фази	*Месеци*									
	1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*	*8*	*9*	*10*
Фаза 1										
Фаза 2										
Фаза 3										
Фаза 4										

МОДЕЛ 2 ЗА ОПТИМИЗИРАНЕ НА РАЙОННИТЕ СЪДИЛИЩА

5. Силни и слаби страни на Модел 2

СИЛНИ СТРАНИ	*СЛАБИ СТРАНИ*
• Преодоляване на неравномерната натовареност в определените за реорганизация РС • Специализация на съдиите и подобряване качеството на правораздаване • Оптимизиране на заетостта на служителите и постигане на оптимално съотношение между тях и магистратите • Оптимизиране на средствата за поддръжка на администрацията на районните съдилища • Информиране на широката общественост преди, по време и след осъществяване на реорганизацията	• Липса на съгласие на заинтересованите страни при потенциална реорганизация • Мащабността на модела ангажира едновременно значителни времеви и човешки ресурси за осъществяване на оптимизацията на РС /между 3 и 8 месеца реализация/ • Проявлението на крайния ефект от прилагането на модела ще се отложи във времето, което може да разколебае заинтересованите страни в правилността на избора на модел

МОДЕЛ 2 ЗА ОПТИМИЗИРАНЕ НА РАЙОННИТЕ СЪДИЛИЩА

6. Прогнозна оценка за влиянието на предложения модел 2 върху бюджета и ефикасността на съдебната система в дългосрочен план

Потенциален ефект върху видовете разходи от бюджета:

- **Разходи за възнаграждения на персонала –** аналогично на модел 1 оптимизацията би засегнала предимно щатната численост на съдебните служители и по-специално на общата администрация. Основна причина за това, е че административните дейности, предимно свързани с финансово-стопанските дейности ще бъдат обединени

- **Разходи за поддръжка и ползване на материално-техническа база** /включително режийни разходи/ и сграден фонд – разходите за поддръжката им в бюджета биха били значително намалени или изцяло изключени

- **Разходи за командировки и транспорт –** оптимизацията на РС по модел 2 следва да доведе до увеличаването на този вид разходи, за да бъде гарантирано изпълняването на функциите на РС в населените места, обслужвани от закрития РС */размерът на това увеличение зависи от спецификата на съдебните райони във всеки конкретен случай/*

МОДЕЛ 2 ЗА ОПТИМИЗИРАНЕ НА РАЙОННИТЕ СЪДИЛИЩА

7. Препоръки за възможни конкретни реорганизации по Модел 2

От пилотно изследваните РС модел 1 е приложим пилотно за: РС Елхово и РС Тополовград и РС Сливница и РС Костинброд, в случай че същият бъде приет от Пленума на ВСС след проведените обсъждания

- при съпоставянето на показателите по критерии Натовареност, Административна структура, Ефективност и Ефикасност се наблюдава доближаване до средните стойности по ключовите показатели, което от своя страна ще доведе до балансиране на неравномерна натовареност

- данните от финансовия анализ показват, ще бъде облекчен бюджета на съдебната система в дългосрочен план основно по отношение на разходите за възнаграждения на магистрати и съдебни служители, в допълнение облекчение ще бъде постигнато и при разходите за поддръжка и ползване на материално-техническа база

- възприемането на двуетапно прилагане на модела /първоначално апробиране на модела в посочените РС преди въвеждане сред повече РС/ намалява риска от проявата на дефекти в алгоритъма и дава възможност за отстраняването им в хода на изпълнение на първия етап

Районни съдилища	**Показатели по критерии „Натовареност“**									**Показател по критерии „Административна структура“**
	Съдебни служители	Магистрати	Общ брой пост. дела /средно за 2014-2018 г./	Относит. дял на ГД към общо постъпили на год. база за периода 2014-2018 г	Общ брой постъпили ГД на 1 магистрат по щат /средно за 2014-2018 г./	Общ брой свършени ГД на 1 магистрат по щат /средно за 2014-2018 г./	Общ брой постъпили НД на 1 магистрат по щат /средно за 2014-2018 г./	Общ брой свършени НД на 1 магистрат по щат /средно за 2014-2018 г./	Общ брой постъпили дела на 1 съдебен служител	Брой магистрати спрямо броя на населението, обхванато от РС
Средна стойност за страната по показатели	**н/п**	**н/п**	**н/п**	**69.7%**	**304.8**	**300.5**	**131.6**	**133.1**	**н/п**	**1.4**
РС Елхово	16	4	1,567	48.90%	187	189	204	217	98	2.2
РС Тополовград	12	2	474	67.80%	163	162	75	74	40	2.0
Данни при обединение на РС Елхово и РС Тополовград	**28**	**6**	**2,041**	**53.29%**	**179.0**	**180.0**	**161.0**	**169.3**	**72.9**	**2.2**

Районни съдилища	Показатели по критерии „Ефективност“								Показатели по критерии „Ефикасност“		
	Процент свършени спрямо броя входящи дела на годишна база	**Брой свършени спрямо броя входящи ГД на годишна база**	**Брой свършени спрямо броя входящи НД на годишна база**	**Време за разглеждане на едно дело /общо за всички дела/**	**Време за разглеждане на едно ГД**	**Време за разглеждане на едно НД**	**Процент свършени ГД със съдебен акт по същество**	**Процент свършени НД със съдебен акт по същество**	**Стойност на годишните разходи за единица резултат /разглеждано дело/**	**Стойност на годишните разходи за единица резултат /свършено дело/**	**Стойност на годишните разходи на един жител от населението**
Средна стойност за страната по показатели	**97.9%**	**97.4%**	**99.1%**	**73.7 дни**	**79.8 дни**	**58.2 дни**	**87.3%**	**78.5%**	**440 лева** 238 лева	**496 лева** 294 лева	**28 лева** 19.90 лева
РС Елхово	97.7%	98.8%	95.8%	56.6	34.7	94.5	90.1%	76.0%	443	512	42.0
РС Тополовград	94.5%	98.4%	84.6%	39.0	23.0	86.0	87.6%	74.8%	801	887	52.0
Данни при обединение на РС Елхово и РС Тополовград	**97.0%**	**98.7%**	**94.0%**	**52.5**	**31.2**	**93.1**	**89.4%**	**75.8%**	**540**	**597**	**45.7**

МОДЕЛ 3 ЗА ОПТИМИЗИРАНЕ НА РАЙОННИТЕ СЪДИЛИЩА

1. Описание на модела

По своята същност модел 3 представлява комплексен подход, при който се осигурява възможност за мобилност на съдебните служители в районните съдилища в рамките на даден окръжен съд на база на определени стандарти за численост.

Основната цел на модела е осигуряването на балансирана натовареност на районните съдилища в рамките на окръжен съд при вариращо през текущата година постъпление на делата.

МОДЕЛ 3 ЗА ОПТИМИЗИРАНЕ НА РАЙОННИТЕ СЪДИЛИЩА

2. Фази за реализация на модела

Фаза 1

- Изработване на стандарти за численост на магистрати и съдебни служители в РС

Фаза 2

- Разработване на процедура за мобилност на съдебни служители

Фаза 3

- Провеждане на обсъждане за предстоящата реорганизация

МОДЕЛ 3 ЗА ОПТИМИЗИРАНЕ НА РАЙОННИТЕ СЪДИЛИЩА

3.1. Дейности за реализация на Фаза 1

1. Сформиране на работна група за изготвяне на стандарти за численост

2. Изработване на съответните стандарти за численост:

- **стандарт на численост на съдебни служители –** стандартът следва да определи минималната численост на съдебни служители за един магистрат - *например един деловодител на двама магистрати*
- **стандарт за численост на магистрати –** за базов критерии при определянето му следва да се използва брой дела за разглеждане – *например един магистрат на 400 дела*

3. Обсъждане и приемане на стандартите за численост от Съдийската колегия на ВСС и Пленума на ВСС */на база на изготвените и приети стандарти за численост в рамките на бюджетната процедура за съответната година се определя необходимата численост на персонала в районните съдилища/*

МОДЕЛ 3 ЗА ОПТИМИЗИРАНЕ НА РАЙОННИТЕ СЪДИЛИЩА

3.2. Дейности за реализация на Фаза 2

Основни дейности:

1. Сформиране на работна група за разработване на процедура за мобилност на съдебните служители и разработване на процедурата
2. Обсъждане и приемане на процедура за мобилност на съдебните служители от Съдийската колегия на ВСС и Пленума на ВСС

Условия при процедурата по мобилност:

- съдебният служител може да изпълнява длъжност в друг РС от съдебния район на съответния окръжен съд за определен срок, ако отговаря на условията за нейното заемане и трудовото му правоотношение е безсрочно

- сключване на писмено споразумение между органите по назначаване на изпращащият и приемащият РС и съдебния служител */по предложение и след съгласуване с административния ръководител на съответния окръжен съд/*

МОДЕЛ 3 ЗА ОПТИМИЗИРАНЕ НА РАЙОННИТЕ СЪДИЛИЩА

3.2. Дейности за реализация на Фаза 2

Условия при процедурата по мобилност:

- органът по назначаване на изпращащият РС издава заповед за преместването
- в случай, че временното преместване в друг РС е свързано със смяна на населено място, органът по назначаването в приемащия РС изплаща на съдебния служител пътните разноски и разходи за нощувки при необходимост
- изпълняването на длъжност в друг РС може да бъде предсрочно прекратено по искане на приемащия РС или на съдебния служител
- след изтичането на срока за временно изпълнение на длъжност в друг РС, съдебният служител заема предишната си длъжност в изпращащият РС

МОДЕЛ 3 ЗА ОПТИМИЗИРАНЕ НА РАЙОННИТЕ СЪДИЛИЩА

3.3. Дейности за реализация на Фаза 3

1. Обсъждане на разработените в рамките на първите две фази стандарти за численост и процедура за мобилност на съдебните служители след магистратите и служителите на съдилищата от всички нива

2. Нанасяне на промени в стандартите за численост и процедурата за мобилност на съдебните служители и внасянето им за разглеждане и приемане от съдийската колегия на ВСС и Пленума на ВСС

МОДЕЛ 3 ЗА ОПТИМИЗИРАНЕ НА РАЙОННИТЕ СЪДИЛИЩА

4. План-график за реализацията на Модел 3

Фази	*Месеци*											
	1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*	*8*	*9*	*10*	*11*	*12*
Фаза 1												
Фаза 2												
Фаза 3												

МОДЕЛ 3 ЗА ОПТИМИЗИРАНЕ НА РАЙОННИТЕ СЪДИЛИЩА

5. Силни и слаби страни на Модел 3

СИЛНИ СТРАНИ	*СЛАБИ СТРАНИ*
• Изработване на стандарт за численост на магистрати и съдебни служители и процедура за мобилност на съдебните служители • Преодоляване на неравномерната натовареност в РС • Специализация на съдиите и подобряване качеството на правораздаване • Оптимизиране на заетостта на служителите и постигане на оптимално съотношение между тях и магистратите	• Липса на съгласие на заинтересованите страни при потенциална реорганизация • Прилагането на модела изисква средства, човешки ресурси и около една година за реализация

ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО НА ПРЕДЛОЖЕНИТЕ МОДЕЛИ

Сравняване на ключовите положителни и отрицателни въздействия на моделите

Въздействие	*Модели*		
	Модел 1	*Модел 2*	*Модел 3*
Социални въздействия - положителни			
Гражданите ще имат достъп до правосъдие, без значение промяната в структурата на системата	*x*	-	*x*
Балансирана натовареност в рамките на окръжния район, оптимизиране на заетостта на служителите, специализация на съдиите	*x*	-	*xx*
Запазване на работните места	*x*	*x*	-
Социални въздействия - отрицателни			
Нарушен достъп до правосъдие	*x*	*xx*	-
Забавяне на правораздаването и влошено качество на правораздаването	*xx*	*xx*	-
Затрудняване дейността на съдии по вписвания и нотариалната дейност	*x*	*x*	-
Повишаване миграцията на граждани към други населени места	*x*	*x*	-
Очаквано негативно отношение към промяната от заинтересованите страни	*xx*	*xx*	-

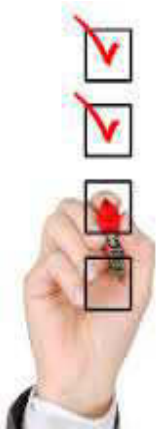
ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО НА ПРЕДЛОЖЕНИТЕ МОДЕЛИ

Сравняване на моделите по критериите ефективност, ефикасност и оценка на риска за прилагане

Критерии	Модели		
	Модел 1	*Модел 2*	*Модел 3*
Ефективност			
Цел 1: Преодоляване на дисбалансите в натовареността на магистратите и съдебните служители в районните съдилища	+ частично	+ частично	++ напълно
Цел 2: Осигуряване на специализация в дейността на магистратите	+ частично	+ частично	++ напълно
Цел 3: Гарантиране на качеството на предоставяните от съдилищата услуги за гражданите и обществото	+ частично	-	++ напълно
Ефикасност	+ частично	+ частично	+ частично
Рискове	Ограничени рискове	Важни рискове	Ограничени рискове

ОСНОВНИ ИЗВОДИ И ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА КОНКРЕТНА РЕОРГАНИЗАЦИЯ НА РАЙОННИТЕ СЪДИЛИЩА

На база на извършения анализ могат да бъдат направени следният обосновани изводи и предложения за реорганизация на РС:

- при провеждане на обществените обсъждания на моделите по дейност 1.7 „Избор на модел за оптимизация на съдебната карта“ да бъде представена оценката на трите модела

- въз основа на проведените обсъждания да бъдат усъвършенстван модел 3 като модел с най-добра оценка от гледна точка на критериите ефективност, ефикасност и оценка на риска за прилагане

ОБСЪЖДАНЕ НА МОДЕЛИТЕ ЗА ОПТИМИЗАЦИЯ НА РАЙОННИТЕ СЪДИЛИЩА

БЛАГОДАРИМ ВИ ЗА ВНИМАНИЕТО!

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

ИЗВЛЕЧЕНИЕ

от протокол № **31**
от заседание на Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет,
проведено на **1 октомври 2019 г.**

ПО ДНЕВНИЯ РЕД

20. ОТНОСНО: Предложение от Боряна Димитрова и Даниела Марчева – членове на Висшия съдебен съвет, относно приемане на решение и/или становища, и/или насоки относно приемане на решение и/или насоки относно оптимизация на съдебната карта на съдилища *(обсъдено на работно заседание на Съдийската колегия на 24.09.2019 г.)*

СЪДИЙСКАТА КОЛЕГИЯ НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ
Р Е Ш И:

20.1. Продължава реформата на съдебната карта на съдилищата.

20.2. Споделя целите и критериите за реорганизация на съдебната карта на съдилищата, приети с Протокол № 40/15.07.2015 г.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВАЩИ: /п/ Лозан Панов
/п/ Георги Чолаков

Вярно с оригинала,
Ст. специалист:
М. Стоева

МС/

ИЗВЛЕЧЕНИЕ
от протокол № **29**
от заседанието на Пленума на Висшия съдебен съвет,
проведено на **5 декември 2019 г.**

ПО ДНЕВНИЯ РЕД

54. ОТНОСНО: Предложение за одобряване на подбрани групи от съдебни структури, които да попадат в обхвата на Дейност 1.5 „Изготвяне на детайлни доклади по места за реорганизация и/или обединяване на съдебни структури" от обхвата на проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", изпълняван от ВСС по Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

ПЛЕНУМЪТ НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ
Р Е Ш И :

54.1. Приема Протокол от работна група на екипа по изпълнение на Дейност 1 „Разработване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури" на проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", изпълняван по Оперативна програма „Добро управление" 2014 – 2020 г., изготвен в изпълнение на Дейност 1.4 „Подбор на пилотни структури и разработка на аналитични инструменти" по проекта.

54.2. Одобрява групи от съдебни структури – по 2 районни съдилища и 2 районни прокуратури във всеки апелативен район (общо 10 РС и 10 РП), които да попаднат в обхвата на Дейност 1.5 „Изготвяне на детайлни доклади по места за реорганизация и/или обединяване на съдебни структури" на проекта, както следва:

54.2.1. За Апелативен район Бургас:

- Районен съд - Елхово;
- Районен съд - Тополовград;
- Районна прокуратура – Айтос;
- Районна прокуратура – Карнобат.

54.2.2. За Апелативен район Варна:

- Районен съд - Омуртаг;
- Районен съд - Търговище;
- Районна прокуратура - Балчик;
- Районна прокуратура - Каварна.

54.2.3. За Апелативен район Велико Търново:

- Районен съд - Велико Търново;
- Районен съд - Елена;
- Районна прокуратура - Павликени;
- Районна прокуратура - Севлиево.

54.2.4. За Апелативен район Пловдив:

- Районен съд - Чепеларе;
- Районен съд - Смолян;
- Районна прокуратура - Панагюрище;
- Районна прокуратура - Харманли.

54.2.5. За Апелативен район София:

- Районен съд – Костинброд;
- Районен съд - Сливница;
- Районна прокуратура - Берковица;
- Районна прокуратура - Мездра.

54.3. Възлага на Главния прокурор – по отношение на посочените районни прокуратури, **и на председателите** на посочените районни съдилища да създадат необходимата организация по места за оказване на съдействие на „Глобал Адвайзърс" АД при изпълнение на дейност 1.5 „Изготвяне на детайлни доклади по места за реорганизация и/или обединяване на съдебни структури" на проекта.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВАЩ: /п/ Данаил Кирилов

Вярно с оригинала,
Ст. специалист:

В. Тесовска

ВТ/

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

ИЗВЛЕЧЕНИЕ

от протокол № **33**
от дистанционното заседанието чрез видеоконферентна връзка на Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет,
проведено на **6 октомври 2020 г.**

ПО ДНЕВНИЯ РЕД

СЪДЕБНА КАРТА, НАТОВАРЕНОСТ И СЪДЕБНА СТАТИСТИКА

17. ОТНОСНО: Доклад за приемане на резултати в изпълнение на Дейност 1 „Разработване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури" – поддейности 1.5, 1.6 и 1.7, от обхвата на проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", изпълняван от ВСС по Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020 г.

СЪДИЙСКАТА КОЛЕГИЯ НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ
Р Е Ш И:

ОТЛАГА разглеждането на точката за извънредно заседание на Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет на 15.10.2020 г., от 09.30 ч.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВАЩИ: /п/ Лозан Панов,
Боян Магдалинчев
и Георги Чолаков

Вярно с оригинала
Ст. специалист:
М.Стоева

МС/

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

ИЗВЛЕЧЕНИЕ

от протокол № **35**
от дистанционното заседание чрез видеоконферентна връзка
на Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет,
проведено на **15 октомври 2020 г.**

ПО ДНЕВНИЯ РЕД

1. ОТНОСНО: Доклад за приемане на резултати в изпълнение на Дейност 1 „Разработване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури" – поддейности 1.5, 1.6 и 1.7, от обхвата на проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", изпълняван от ВСС по Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020 г.

СЪДИЙСКАТА КОЛЕГИЯ НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ
Р Е Ш И:

ОТЛАГА разглеждането на точката за следващото заседание на Съдийската колегия на ВСС на 20.10.2020 г.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВАЩ: /п/ Лозан Панов

Вярно с оригинала,
Ст. специалист:

В. Тесовска

ВТ/

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

ИЗВЛЕЧЕНИЕ

от протокол № **36**
от дистанционното заседание чрез видеоконферентна връзка
на Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет,
проведено на **20 октомври 2020** г.

ПО ДНЕВНИЯ РЕД

* * * * *

23. ОТНОСНО: Доклад за приемане на резултати в изпълнение на Дейност 1 „Разработване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури" – поддейности 1.5, 1.6 и 1.7, от обхвата на проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", изпълняван от ВСС по Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020 г. *(отложена с решение на Съдийската колегия по Протокол № 35/15.10.2020 г.)*

СЪДИЙСКАТА КОЛЕГИЯ НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ
Р Е Ш И:

ПРЕДЛАГА да се отправи запитване до ръководителя на проекта във връзка с възможността за удължаване на срока за изпълнение на поддейност 1.7. „Избор на модел за оптимизация на съдебната карта" до края на м. ноември 2020 г.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВАЩИ: /п/ Лозан Панов,
Георги Чолаков
и Боян Магдалинчев

Вярно с оригинала,
Ст. специалист:

В. Тесовска

ВТ/

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

ИЗВЛЕЧЕНИЕ

от протокол № **1**
от дистанционното заседание чрез видеоконферентна връзка
на Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет,
проведено на **19 януари 2021 г.**

ПО ДНЕВНИЯ РЕД

2. ОТНОСНО: Обсъждане на моделите за съдебна карта – поддейност 1.7 „Избор на модел за оптимизация на съдебната карта" – втора фаза от обхвата на тази поддейност, а именно избор на конкретен модел за оптимизация на районните съдилища по проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата"

СЪДИЙСКАТА КОЛЕГИЯ НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ
Р Е Ш И:

2.1. Приема за запознаване резултати в изпълнение на Дейност 1 „Разработване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури" – поддейности 1.5, 1.6 и 1.7, от обхвата на проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", изпълняван от ВСС по Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020 г., а именно:

- детайлни доклади (10 броя) за реорганизация на районни съдилища, определени с решение на Пленума на ВСС по Протокол № 29/05.12.2019 г, т. 54, изготвени в изпълнение на поддейност 1.5 „Изготвяне на детайлни доклади по места за реорганизация на съдебни структури" на проекта;

- доклад – предложения за оптимизация на съдилища, изготвен в изпълнение на поддейност 1.6. „Разработване на предложения за оптимизация на съдебната карта" на проекта;

- резюмета от проведени 5 (пет) броя публични обществени обсъждания на разработените модели за оптимизиране на районни съдилища, изготвени в изпълнение на дейност 1.7. „Избор на модел за оптимизация на съдебната карта" на проекта.

- протоколи от допълнително проведени срещи по апелативни райони във връзка с модел 4.

2.2. Избира модел № 4 за оптимизация на съдебната карта за съдилищата, разработен в рамките на поддейност 1.6. „Разработване на предложения за оптимизация на съдебната карта" от обхвата на проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", изпълняван от ВСС по Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020 г.

2.3. Да се изготви от членовете на ВСС и координатори по проекта Боряна Димитрова и Красимир Шекерджиев в срок до 02.02.2021 г. проект на Пътна карта с план за действие за реорганизация на съдебните структури на окръжно и апелативно ниво, който следва да бъде обсъден и одобрен от Съдийската колегия.

2.4. На основание чл. 30, ал. 2, т. 20 от ЗСВ, във връзка с изпълнението на поддейност 1.7. „Избор на модел за оптимизация на съдебната карта", решенията по т. 2.2 и т. 2.3 да се внесат на заседание на Пленума на ВСС за обсъждане и приемане на модел за реорганизация на съдебните структури на районно ниво.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВАЩ: /п/ Лозан Панов

Вярно с оригинала,
Ст. специалист:
М. Стоева

МС/

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

ИЗВЛЕЧЕНИЕ

от протокол № 3
от дистанционното заседание чрез видеоконферентна връзка
на Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет,
проведено на **2 февруари 2021 г.**

ПО ДНЕВНИЯ РЕД

* * * * *

11. ОТНОСНО: Обсъждане на проект на Пътна карта с план за действие за реорганизация на съдебните структури на окръжно и апелативно ниво, съгласно решение по Протокол № 1/19.01.2021 г., т. 2 на Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет

СЪДИЙСКАТА КОЛЕГИЯ НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ
Р Е Ш И:

11.1. Приема предложението за Пътна карта с план за действие за реорганизация на съдебните структури на окръжно и апелативно ниво, ведно с корекциите, извършени в „Цел 1: Разкриване на ТО към РС по действащото законодателство. Оценка на ефективността" - добавя се нова точка 1.1, а именно: „1.1. Да се направи анализ на районните съдилища в окръжните райони, в които биха могли да се открият териториални отделения и да се внесе в Съдийската колегия"; в точка 1 от „Индикатори за изпълнение" – премахват се броят на ТО – числото 28, и текстът в скобите „(по 1 ТО във всеки съдебен район на окръжен съд)".

11.2. Внася в Пленума на Висшия съдебен съвет проекта на Пътна карта с план за действие за реорганизация на съдебните структури на окръжно и апелативно ниво, ведно с направените корекции.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВАЩИ: /п/ Лозан Панов
и Георги Чолаков

Вярно с оригинала
Ст. специалист:
В. Тесовска

ВТ/

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

ИЗВЛЕЧЕНИЕ
от протокол № 3
от дистанционното заседание чрез видеоконферентна връзка на
Пленума на Висшия съдебен съвет,
проведено на **18 февруари 2021 г.**

ПО ДНЕВНИЯ РЕД

1. ОТНОСНО: Обсъждане и приемане на модел за реорганизация на съдебните структури на районно ниво и Пътна карта с план за действие за реорганизация на съдебните структури на окръжно и апелативно ниво

ПЛЕНУМЪТ НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ
Р Е Ш И:

1.1. Избира предложения от Съдийската колегия Модел 4 за реорганизация на съдилищата, разработен в рамките на Дейност 1.6 „Разработване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури" от обхвата на проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", изпълняван от ВСС по Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020 г.

1.2. Одобрява Пътна карта с план за действие за реорганизация на съдебните структури на окръжно и апелативно ниво.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВАЩ: /п/ Боян Магдалинчев

Вярно с оригинала,
Ст. специалист:
М. Стоева

МС/

Global Advisers
audit & consulting

Вх.№ 1387/ 07.03.2019г.

ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ
Дата
ВСС- 1212/ 01-03-2019

ДО
Г-ЖА ГЕРГАНА НАЙДЕНОВА МУТАФОВА
Ръководител проект
Висш съдебен съвет
Адрес: София 1000, ул. „Екзарх Йосиф" № 12, ул. „Съборна" №7

ОТНОСНО: коригиран встъпителен доклад по Договор № ВСС-1212/31.01.2019 г. сключен между Висшия съдебен съвет и „Глобал Адвайзърс" АД

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО МУТАФОВА,

Във връзка с изпълнение на договор с предмет „Предоставяне на консултантски услуги за оптимизиране на съдебната карта", приложено Ви изпращам Актуализиран встъпителен доклад и приложения към него.

Докладът е коригиран съгласно коментарите на Възложителя, отразени в Констативен протокол и писмо от дата 05.03.2019 г. По отношение на разминаването в план-графика на Дейност 1.2. „Организиране на две посещения за обмен на добри практики" – същото е направено поради това, че е необходимо време за избор от Ваша страна на държавите-членки, които ще бъдат посетени и съответно организирането на самите посещения. На разположение сме на планираната среща през следващата седмица да обсъдим план-графика.

Актуализираният доклад е представен съгласно изискванията на Възложителя в два екземпляра на хартиен носител и един екземпляр на електронен носител.

Приложение: съгласно текста

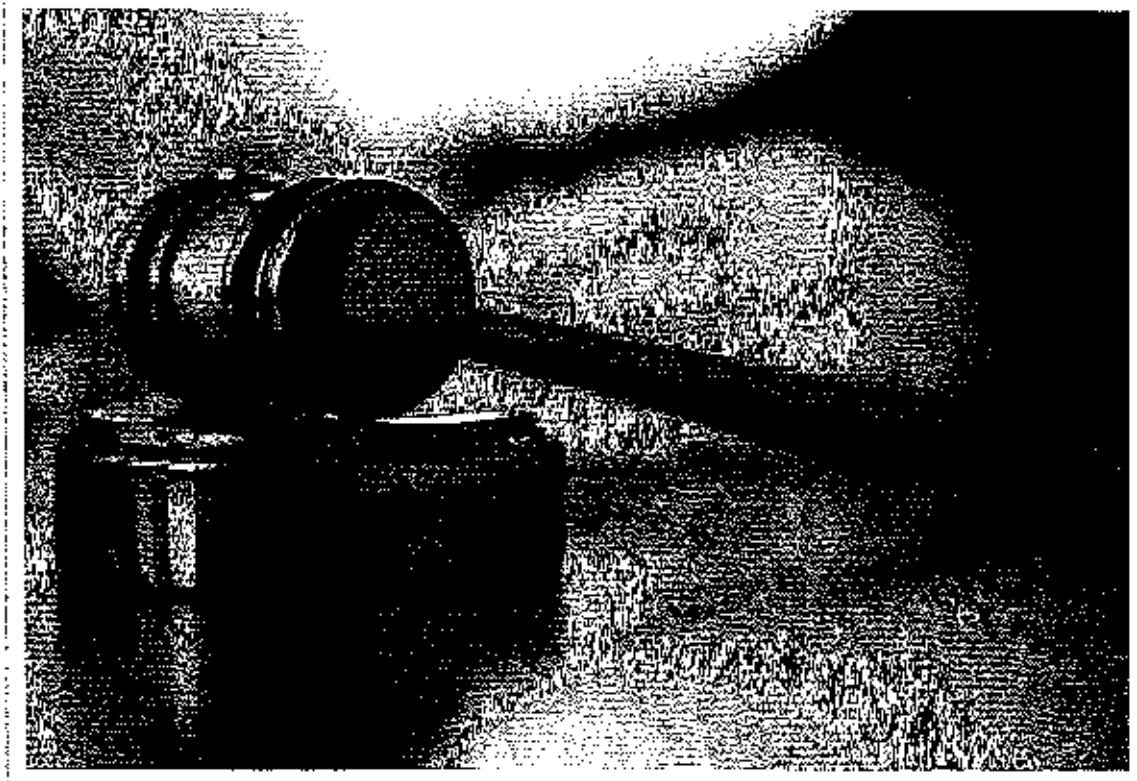
С УВАЖЕНИЕ:
ТОДОР ТОДОРОВ
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР
НА „ГЛОБАЛ АДВАЙЗЪРС" АД

„Глобал Адвайзърс" АД, София 1000, ул. Съборна 9, ет.4
тел. (+359 2) 980 50 55, факс (+359 2) 980 50 75
e-mail: office@globaladvisers.eu, http://www.globaladvisers.eu

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

ВСТЪПИТЕЛЕН ДОКЛАД

„ПРЕДОСТАВЯНЕ НА КОНСУЛТАНТСКИ УСЛУГИ ЗА ОПТИМИЗИРАНЕ НА СЪДЕБНАТА КАРТА"

София,
м. Март, 2019 г.
Версия 2

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единъи информационен системи по съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

СЪДЪРЖАНИЕ:

I. ВЪВЕДЕНИЕ 2

1. Цели на проекта, които трябва да бъдат реализирани 2

2. Конкретни дейности и задачи, попадащи в обхвата на поръчката 3

II. ПЛАН ЗА РАБОТА И ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ПОРЪЧКАТА 3

1. Детайлно описание на Дейност 1.1. „Преглед на практиката на страните членки на ЕС" (Д.1.1.) 3

2. Детайлно описание на Дейност 1.2. „Организиране на две посещения за обмен на добри практики" (Д.1.2.) 7

3. Детайлно описание на Дейност 1.3. „Анализ на състоянието на съдилищата и прокуратурите" (Д.1.3.) 9

4. Детайлно описание на Дейност 1.5. „Изготвяне на детайлни доклади по места за реорганизация и/или обединяване на съдебни структури" (Д.1.5.) 12

5. Детайлно описание на Дейност 1.6. „Разработване на предложения за оптимизация на съдебната карта" (Д1.6.) 14

6. Детайлно описание на Дейност 1.8. „Изготвяне на пакет от предложения за изменение и допълнение на действащото законодателство за въвеждане на оптимизирана съдебна карта" (Д1.8) 16

III. ЕКИП ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ОБЩЕСТВЕНАТА ПОРЪЧКА 19

IV. АКТУАЛИЗИРАН ПЛАН - ГРАФИК ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПОРЪЧКАТА 37

1. ВЪВЕДЕНИЕ

1. Цели на проекта, които трябва да бъдат реализирани

На 31.01.2019 г. между Висшия съдебен съвет - Възложител и „Глобал Адвайзърс" АД - Изпълнител е сключен Договор № ВСС – 1212/31.01.2019 г. за обществена поръчка с предмет: **„Предоставяне на консултантски услуги за оптимизиране на съдебната карта"**, в изпълнение на проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", финансиран по Договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № BG05SFOP001-3.001-0001-C01/26.08.2016 г., процедура BG05SFOP001-3.001, по Приоритетна ос № 3 „Прозрачна и ефективна съдебна система", Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020 (ОПДУ), съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд" (наричан по-долу за краткост „Проекта").

Проектът в своята цялост, отговаря за постигане на стратегическите цели на Приоритетна ос № 3 „Прозрачна и ефективна съдебна система" на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020 г. за повишаване на качеството и ускоряване на правораздаването и модернизиране на съдебната система чрез:

- реформа в структурите, процедурите и организация на работата в съдилищата;
- утвърждаване принципите на достъп до правосъдие чрез промяна на съдебната карта, разработване на специализирани информационни системи и предоставяне на възможност на Висшия съдебен съвет за наблюдение в реално време върху развитие на съдебната карта, натовареността на съдилищата и прокуратурите и взимане на информирани управленски решения за оптимизиране на дейността; и
- подобряване на управлението на съдилищата и постигане на по-висока ефективност на тяхното функциониране посредством прилагане на електронно правосъдие и оптимизиране на дейностите по управление на дела и комуникация на информация по дела между съдилищата и други органи на съдебната и изпълнителната власт.

Ключовата цел на Проекта е: *„да се създаде модел за реорганизация на съдебната карта на районните съдилища и прокуратури и да предостави нова карта за рационализирането в по-общ план на съдилищата и прокуратурите на всички равнища с цел повишаване на качеството и ефикасността като цяло, в т.ч. преразпределяне на ресурси, където е целесъобразно, въз основа на цялостен анализ на натовареността на съдебните структури и специфични социално-икономически фактори, както предоставяне и съответните технологични решения за това".*

За постигането на тази ключова (стратегическа) цел, както и на специфичните цели на Проекта са заложени 7 логически обвързани и обосновани дейности. Дейност 1 от тях е свързана с **„Разработване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури"**. Настоящият договор за обществена поръчка е възложен именно в изпълнение на Дейност 1 от проекта.

2. Конкретни дейности и задачи, попадащи в обхвата на поръчката

Изпълнението на задачите, попадащи в обхвата на дейността са дефинирани от Възложителя както следва:

- Дейност 1.1. „Преглед на практиката на страните членки на ЕС" (Д1.1);
- Дейност 1.2. „Организиране на две посещения за обмен на добри практики" (Д1.2);
- Дейност 1.3. „Анализ на състоянието на съдилищата и прокуратурите" (Д1.3);
- Дейност 1.4. „Подбор на пилотни структури и разработка на аналитични инструменти" (Д1.4);
- Дейност 1.5. „Изготвяне на детайлни доклади по места за реорганизация и/или обединяване на съдебни структури" (Д1.5);
- Дейност 1.6. „Разработване на предложения за оптимизация на съдебната карта" (Д1.6);
- Дейност 1.7. „Избор на модел за оптимизация на съдебната карта" (Д1.7);
- Дейност 1.8. „Изготвяне на пакет от предложения за изменение и допълнение на действащото законодателство за въвеждане на оптимизирана съдебна карта" (Д1.8).

Следва да отбележим, че съгласно техническата спецификация на Възложителя, изпълнението на Дейност 1.4. и Дейност 1.7. не попада в обхвата на настоящата обществена поръчка. Същевременно, във връзка с изпълнението на Дейност 1.7. по отношение на Изпълнителя е налице задължение да изготви детайлно резюме (на база представените протоколи от Възложителя) включващо коментари, препоръки и възможностите за тяхното имплементиране; и въз основа на проведените публични обсъждания и изготвените до момента анализи да се изготви обосновано предложение на конкретен модел за оптимизация на съдебната карта на ниво районен съд и районна прокуратура, ведно с план за реорганизация на съдебните структури на окръжно и апелативно ниво.

Настоящият Встъпителен доклад е изготвен в съответствие със заложените в техническата спецификация изисквания на Възложителя, като са следвани изискванията за минимално съдържание на доклада. Докладът е изготвен след проведената на 11.02.2019 г. Встъпителна среща. Целта на срещата бе да се уточнят основни въпроси във връзка с изпълнението на договора, като начините за осъществяване на комуникация, лицата за контакти от страна на Възложителя и Изпълнителя, равномерно разпределение на функциите по дейностите, и др.

II. ПЛАН ЗА РАБОТА И ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ПОРЪЧКАТА

1. Детайлно описание на Дейност 1.1. „Преглед на практиката на страните членки на ЕС" (Д.1.1.)

<u>Дейност 1.1. Преглед на практиката на страните членки на ЕС</u> обхваща извършването на изследване на добрите практики и приложените методологии в други държави членки на ЕС, които са провели реорганизации или понастоящем прилагат реформа на съдебната карта през последните 10 години. Изпълнение на дейността обхваща извършването на:

- анализ на реализираните реформи на съдебни карти в Европа, използваните методологии и практическите мерки на ниво държава членка - преглед на реализираните през последните десет години реформи на съдебни карти в държави членки на ЕС;
- анализ на използваните методологии за работа и модели за промяна в териториалната структура на съдилищата и прокуратурите; и
- анализ на проведените реформи и конкретните практически мерки, предприети на ниво държава-членка, в контекста на тяхната приложимост към българската съдебна система.

Основните източници на информация, имащи отношение към изпълнението на Д.1.1., които могат да бъдат идентифицирани на настоящия етап са:

- **Съдебни съвети на страните членки на ЕС**, членове на международната асоциация с идеална цел, наречена **Европейска мрежа на съдебните съвети (ЕМСС)** (European Network of Councils for the Judiciary).
- Друг източник на информация по отношение на изпълнението на Д.1.1. ще бъде **Възложителя – ВСС**. При извършването на анализа на практиката на страните членки на ЕС, Изпълнителят ще търси съдействие най-вече при набирането на информация, която не е публична (напр. доклади, изследвания и анализи, които не са общодостъпни и свързани с провеждането на реорганизация или реформа на съдебната карта в изследваните страни членки на ЕС).

Последователност от дейности и действия, които ще бъдат извършвани на различните етапи на анализа, с оглед реализиране на целите на проекта:

За максимално ефективно изпълнение на дейността с оглед реализиране на целите на проекта, сравнителният анализ на практиката и приложените методологии в други държави членки на ЕС, които са провели реорганизация или понастоящем приключват реформа на съдебната карта ще обхване следните последователни дейности и действия:

1) Планиране на конкретния анализ:

- ✓ Уточняване на критериите, по които да бъдат подбрани страните членки;

На проведената встъпителна среща бяха обсъдени следните от предложените в Предложението за изпълнение на поръчката критерии:

„Задължителни" критерии:	**Обосновка:**
К1 – Страната да е член на ЕС	Наличието на първите два „задължителни" критерия е обосновано от заложения в ТС очакван резултат от Д.1.1 за извършен детайлен преглед и анализ на реализираните през последните 10 години реформи на съдебни карти в държави-членки на ЕС в контекста на тяхната приложимост към българската съдебна система
К2 – Страната да е провели реорганизация през последните 10 години или понастоящем да приключва реформа на съдебната карта	
„Препоръчителни" критерии:	**Обосновка:**
К4 - Страни членки на ЕС, които са съпоставими по население с	Без да се абсолютизира връзката между броя на населението с механизмите за планиране и

България	реализиране на реформи в съдебната карта в дадена държава, използването на този критерий ще спомогне за избора и на страни-членки на ЕС, с които България би имала по-близко сходство, отчитайки механизмите за управление на правосъдните системи и на съдебната власт и спецификите на процесуалните правоотношения.
К5 - Развито електронно управление, електронно правосъдие	Използването на този критерий има за цел да подпомогне анализа на добри практики от гледна точка на възможността за създаване на Единна информационна система на съдилищата (ЕИСС), дейност която макар и да не е в обхвата на поръчката е от изключително значение за изпълнението на проекта по ОПДУ, по който тя се финансира.
К6 - Висока степен на публичност и достъпност на документи и материали, свързани с реализираните реформи на съдебната карта, използваните методологии и практическите мерки от съответната държава членка	Този критерий има съществено значение за качеството на анализа на добрите практики, който ще бъде извършен в рамките на изпълнение на настоящата обществена поръчка. Не без значение в случая е факта, че колкото по-пълна документална база данни по темата е публично достъпна, толкова по-малко време ще бъде нужно в хода на изпълнение на поръчката да бъдат постигнати целите.

✓ Окончателно уточняване на обектите на изследване (страните-членки на ЕС, които са провели реорганизация или понастоящем прилагат реформа на съдебната карта):

Следният списък на държави, които са провели реорганизация или понастоящем прилагат реформа на съдебната карта през последните 10 години, чиито добри практики и приложените методологии да бъдат детайлно проучени за целите на дейност 1.1. беше уточнен вследствие на проведените обсъждания на Встъпителната среща и последваща кореспонденция по ел. поща:

- Австрия
- Белгия
- Дания
- Италия
- Латвия
- Литва
- Нидерландия
- Полша
- Португалия
- Франция
- Хърватия

✓ Окончателно уточняване на документите източниците на информация, които ще бъдат изследвани;

✓ Структуриране на формата, съдържанието и техниките за извършване на анализа;

✓ Обсъждане на дизайна за извършване на анализа с Възложителя;

✓ Разработване на конкретни работни документи (сравнителни таблици, матрици за набиране и обобщаване на информация, писма с искане на информация и др.).

2) Събиране на данни и информация за целите на анализа на практиката на страните-членки на ЕС:

✓ Подробно проучване на съществуващата съдебна карта на районните съдилища и прокуратури в България и идентифициране на конкретни елементи за сравнение;

✓ Набиране на общодостъпна информация (напр. чрез Интернет) относно съществуващи практики и приложените методологии в други държави членки на ЕС;

✓ Провеждане на допълнителни проучвания (телефонни проучвания, официални запитвания и др.) по идентифицирани практики;

✓ Търсене на съдействие от страна на Възложителя за осигуряване на информация и данни от аналогични доклади, изследвания и анализи, които не са общодостъпни и са свързани с провеждането на реорганизация или реформа на съдебната карта в изследваните страни членки на ЕС.

На проведената на 11.02.2019 г. встъпителна среща беше обсъдена възможността за предоставяне на Писмо за подкрепа, което да бъде използвано при контактите на Изпълнителя с представители на целевите групи и с други заинтересовани страни при извършване на проучванията. Проект на такова писмо беше изготвено на 12.02.2019 г. и изпратено по ел. поща за одобрение и подпис от Ръководителя на проекта от страна на Възложителя.

3) Извършване на анализа:

✓ Извършване на анализ на реализираните реформи на съдебни карти в Европа, използваните методологии и практическите мерки на ниво държава членка - преглед на реализираните през последните десет години реформи на съдебни карти в държави членки на ЕС;

✓ Извършване на анализ на използваните методологии за работа и модели за промяна в териториалната структура на съдилищата и прокуратурите; и

✓ Извършване на анализ на проведените реформи и конкретните практически мерки, предприети на ниво държава-членка, в контекста на тяхната приложимост към българската съдебна система.

4) Докладване на резултатите от дейността:

✓ Изготвяне на доклад от извършения детайлен преглед и анализ на реализираните през последните 10 години реформи на съдебни карти в държави-членки на ЕС в контекста на тяхната приложимост към българската съдебна система.

✓ Изготвяне на доклад от изпълнението на Д.1.1., включващ описателна част на извършената работа, постигнатите цели, резултати и индикатори за изпълнението.

✓ Представяне на Възложителя на доклада от изпълнението на Д.1.1. за одобрение.

Методи:

При събирането на данни за целите на успешното изпълнение на Дейност 1.1., ще бъдат използвани следните методи и техники:

- Кабинетно проучване;
- Допълнителни собствени проучвания;
- Сравнителен анализ (бенчмаркинг), т. ч. процесен бенчмаркинг и международен бенчмаркинг.

Очаквани резултати:

Очакван резултат от изпълнението на *Дейност 1.1. „Преглед на практиката на страните членки на ЕС"* е:

- ***Изготвен детайлен преглед и анализ на реализираните през последните 10 години реформи на съдебни карти в държави-членки на ЕС в контекста на пълната приложимост към българската съдебна система.***

Извършването на пълен и задълбочен анализ на практиката на страните членки на ЕС в рамките на Дейност 1.1. ще бъде предпоставка за качественото изпълнение на поръчката като цяло и за постигане целите на Проекта. Посредством извършеният анализ ще бъде направена експертна оценка за пълнотния ефект на потенциалните мерки, които могат да бъдат предприети – самостоятелно или в контекста на други реформи, както и за приложимостта на тези практики в българската съдебна система, като се отчетат националните специфики на процесуалните правоотношения. Изпълнението на дейността ще бъде основополагаща за пълната поръчка - въз основа на него ще бъде изготвен списък от минимум две държави членки, в които да се организират посещения за обмяна на опит и от които да бъдат изведени предложения за конкретните мерки/методологии/реформи, с които трябва да се запознаят участващите в тези посещения (Д.1.2.). Също така, въз основа на анализа на практиката на страните членки ще бъдат изведени критерии за оценка на съдебните структури и/или конкретни методологии, които ще бъдат приложени впоследствие в хода на анализ на състоянието на съдилищата и прокуратурите относно натовареност, ефективност и ефикасност (Д1.3). Резултатите от сравнителния анализ ще бъдат повторно преглеждани и систематизирани като първоначална и основополагаща стъпка/ действие и за целите на разработване на предложения за оптимизация на съдебната карта (Д.1.6.).

2. Детайлно описание на Дейност 1.2. „Организиране на две посещения за обмен на добри практики" (Д.1.2.)

В рамките на Д1.2 „Организиране на две посещения за обмен на добри практики" ще бъдат организирани две пътувания в две други държави членки на ЕС за осъществяване на работни контакти със структури от съдебната власт на национално ниво, с цел запознаване на място с техния опит в реализирането на реформа на съдебна карта. Съгласно изискването на техническата спецификация, всяко пътуване ще е с обща продължителност от пет работни дни (с включени дни за пътуване) и в

него ще вземат участие 8 участника, които ще бъдат определени от екипа на Възложителя, като ще включват членове на ВСС и представители на съдебната система, които са ангажирани с подпомагане на изпълнението на Дейност 1 от проекта.

След проведената Встъпителна среща ще уточнено, Възложителят в максимално кратки срокове да изготви списък на участниците в двете посещения за обмен на добри практики с оглед своевременно организиране на логистиката по пътуванията и спазване на сроковете за изпълнение на дейността, заложени в актуализирания план график за изпълнение.

Последователност от дейности и действия, които ще бъдат извършвани, с оглед реализиране на целите на проекта:

1) Обобщаване на резултатите от Дейност 1.1. и изготвяне на списък с конкретни държави членки, в които да бъдат организирани посещенията

2) Съставяне и съгласуване на програма за всяко от посещенията

Програмата за всяко пътуване ще обхваща три пълни дни и ще включва посещения в институции (структури от съдебната власт на национално ниво), свързани с реализирана реформа на съдебна карта. Програмата ще бъде съгласувана от екипа за управление на проекта от страна на Възложителя въз основа на направените препоръки в следствие на анализа и окончателния и вариант ще бъде предоставен на организатора на посещението (Изпълнителя).

3) Организиране и провеждане на двете посещения

Съгласно изискванията на техническата спецификация към договора, отговорностите на Изпълнителя във връзка с организирането и провеждането на двете посещения ще включват:

- транспорт със самолет от гр. София до мястото на посещение в избраната държава-членка на ЕС;
- вътрешен транспорт в избраната държава членка на ЕС за периода на престоя в случай, че това е необходимо;
- вътрешен транспорт в България за онези участници, живущи извън гр. София (в случаите, в които е необходимо настаняване преди или след полета, такова следва да бъда осигурено на пътуващия от Изпълнителя);
- нощувки в хотел минимум 4 (четири) звезди, а в случай че в съответния град, в който се провежда проучването, липсват хотели с подобна категория, е възможно да бъдат предложени и хотели с категория „три звезди";
- дневни за дните на пътуване и посещение съгласно действащото законодателство;
- преводач от/на езика на приемащата институция на/от български; и
- координатор по време на пътуването и на място.

4) Отчитане на посещенията

За всяка проведена визита, Изпълнителят ще изготви подробен отчет, представящ наблюденията и практиките, с които се е запознал, както и оценка за възможността за прилагане на установени добри практики в българските условия. Всеки от двата

отчета ще бъде представен в срок от десет дни след приключване на съответното посещение. Въз основа на тези отчети и в контекста на анализите по Д1.1, екипът на изпълнителя ще разработи доклад с конкретни предложения и формулирани препоръки за използване и адаптиране на добрите европейски практики в България.

Методи:

В хода на изпълнение на Дейност 1.2. ще бъдат използвани следните методи и техники:

- Интервюта с представители на посетените структури от съдебната власт на национално ниво;
- Експертен панел.

Очаквани резултати:

В резултат от всяко посещение ще бъде изготвян технически доклад, придружен от:

- списък на участниците;
- програма на посещението;
- предоставените услуги от страна на изпълнителя;
- презентациите и предоставените материали за участниците;
- попълнени въпросници в съответствие с изискванията на ОПДУ;
- снимков материал.

3. Детайлно описание на Дейност 1.3. „Анализ на състоянието на съдилищата и прокуратурите" (Д.1.3.)

Дейност 1.3. обхваща:

- анализ и избор на критерии за оценка развитието на съдебните райони и натовареността на съдилищата и прокуратурите на районно, окръжно и апелативно ниво, с оглед вече дефинираните от ВСС базови критерии и изведени нови/допълнителни критерии, специфични за всеки съд/прокуратура, в следствие анализите по Д1.1 и доклада по Д1.2 критерии и препоръки;
- преглед и анализ на състоянието на отделните типове съдебни структури по йерархични нива за ефективност и ефикасност (натовареност и разпределение на делата, ефективност на административното и финансово управление, използване на човешки ресурси, работен процес, специализация и мобилност на магистратите и др.), и анализ на взаимовръзките между отделните инстанции; и
- изготвяне на предложения за реорганизация на конкретни районни съдилища и прокуратури в контекста на цялостна реформа на териториалните структури и в следствие прегледа на ефективността и ефикасността на отделните инстанции.

В хода на изпълнение ще се използват следните **източници на информация:**

- идентифицираните добри практики в други държави членки на ЕС, както и резултатът от дейност 1.2.;
- доклад с конкретни предложения и формулирани препоръки за използване и адаптиране на добрите европейски практики в България;
- доклади и анализи, разработени от ВСС;
- допълнителни източници на информация.

Обхватът на настоящата дейност включва прилагането на избраните критерии към текущото състояние за ефективност и ефикасност на съдилищата и прокуратурите, както и към взаимовръзките между инстанциите, на база на вече наличната при Възложителя информация, в това число доклади от анализи, разработени от ВСС.

Последният елемент на обхвата на дейността е изготвянето на предложения за реорганизация на конкретни районни съдилища и прокуратури в контекста на цялостна реформа на териториалните структури и в следствие прегледа на ефективността и ефикасността на отделните инстанции.

Последователности от дейности и действия, които ще бъдат извършвани, с оглед реализиране на целите на проекта:

За целите на настоящата обществена поръчка, Изпълнителят ще извърши анализ на състоянието на съдилищата и прокуратурите, като обхване следните последователни дейности и действия:

1) Планиране на конкретния анализ:

✓ Разпределение на резултатите от дейности 1.1. и 1.2 за анализ между членовете на екипа;

✓ Окончателно уточняване на допълнителни източниците на информация, които ще бъдат анализирани;

✓ Структуриране на формата, съдържанието и техниките за извършване на анализа;

✓ Обсъждане на дизайна за извършване на анализа с Възложителя;

✓ Разработване на конкретни работни документи (сравнителни таблици, матрици за набиране и обобщаване на информация, писма с искане на информация и др.).

2) Обработка на данни и информация съдържаща се в резултатите от дейности 1.1. и 1.2 и в допълнително идентифицирани източници:

✓ Извличане на информация и критерии, подходящи за изпълнение на дейността, от резултатите от дейност 1.1 и 1.2;

✓ Търсене на съдействие от страна на Възложителя за осигуряване на информация и данни от всички изготвени от ВСС доклади, изследвания и анализи, които не са общодостъпни и са свързани с провеждането на реорганизации или реформа на съдебната карта страната.

✓ Набиране на общодостъпна информация (напр. чрез Интернет) относно други подходящи за целите на дейността източници на информация (индикативно - Практика Европейския съд по правата на човека в Страсбург, Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи, Становище № 6 (2004) на Консултативния съвет на европейските съдии, Стандарти, приети от Европейската мрежа на съдебните

съвети (ЕМСС) относно рационализация и (ре)организация на съдилища и прокуратури и др.;

3) Идентифициране на нови/допълнителни критерии за оценка развитието на съдебните райони и натовареността на съдилищата и прокуратурите:

✓ Сравнение между дефинираните от ВСС базови критерии и идентифицираните в други държави членки, добри практики, критерии и др.

✓ Дефиниране на актуални и адекватни нови/допълнителни критерии, специфични за всеки съд/прокуратура, за оценка развитието на съдебните райони и натовареността на съдилищата и прокуратурите на районно, окръжно и апелативно ниво, за анализ на ефективността и ефикасността и т.н.

4) Извършване на преглед и анализ на състоянието на отделните типове съдебни структури по йерархични нива за ефективност и ефикасност:

✓ Прилагането на избраните критерии към текущото състояние за ефективност и ефикасност на съдилищата и прокуратурите и извършване на анализ за районите, окръжните, апелативните съдилища и прокуратури и извличане на съответните данни;

✓ Анализ на данните, с оглед взаимовръзките между инстанциите, на база на вече наличната при Възложителя информация, в това число доклади от анализи, разработени от ВСС

✓ Анализ на данните, с оглед влияещите социално-икономически и административно-териториални фактори

✓ Формулиране на изводи и заключения по отношение на натовареност и разпределение на делата, ефективност на административното и финансово управление, използване на човешки ресурси, работен процес, специализация и мобилност на магистратите и др.

5) Докладване на резултатите от дейността:

✓ Изготвяне на по един анализ на ниво районен съд, окръжен съд, апелативен съд, районна прокуратура, окръжна прокуратура, апелативна прокуратура (общо 6 бр.).

✓ Изготвяне на предложения за реорганизация на конкретни районни съдилища и прокуратури в контекста на цялостна реформа на териториалните структури и в следствие прегледа на ефективността и ефикасността на отделните инстанции.

✓ Изготвяне на доклад от изпълнението на Д.1.3., включващ описателна част на извършената работа, постигнатите цели, резултати и индикатори за изпълнението.

✓ Представяне на Възложителя на доклада от изпълнението на Д.1.3. за одобрение.

Методи:

При събирането на данни за целите на дейността ще бъдат използвани следните методи:

- Кабинетно проучване;
- Интервюта;
- Въпросници;

Методите за анализ, които ще се използват, в рамките на дейността са:

- Вторичен анализ на данни;
- Анализ на ефективността и ефикасността;
- Дескриптивна статистика;
- Експертен панел.

Очаквани резултати:

Очаквани резултати от изпълнението на *Дейност 1.3. „Анализ на състоянието на съдилищата и прокуратурите"* са:

- ***Подбрани критерии за оценка развитието на съдебните райони на районно, окръжно и апелативно ниво;***
- ***Предложения за реорганизация на конкретни районни съдилища и прокуратури в контекста на цялостна реформа на териториалните структури и в следствие прегледа на ефективността и ефикасността на отделните инстанции***
- ***Изготвени 6 бр. анализи за текущото състояние на отделните съдебните структури и тяхната ефективност и ефикасност - за районите, окръжните, апелативните съдилища и прокуратури***

Дейностите по изпълнение на обществената поръчка са обвързани в един общ, интегриран подход за изпълнение целите и, както и целите на самия проект. Дейност 1.3 надгражда предходните дейности – 1.1. и 1.2, както и доразвива извършеното от ВСС със собствен ресурс по изследване и анализ на състоянието на съдилищата и прокуратурите, както и вече предприетите от ВСС стъпки в посока реформа на съдебната карта. Резултатите от дейност 1.3 пък на свой ред ще се превърнат в основа за последващите дейности по оптимизиране на съдебната карта.

Изведените аналитични резултати от шестте анализа на състоянието, критериите за оценка на съдебните структури и предложенията за реорганизация ще бъдат приложени и тествани в 10те пилотни районни съдилища и 10те районни прокуратури. По този начин, резултатите от дейност 1.3, а опосредено чрез тях и резултатите от предходните дейности, ще бъдат валидирани в реална среда и ще доведат до конкретни практически виждания и предложения за реорганизация и/или обединяване на съдебни структури.

В този смисъл, резултатите от дейност 1.3 се явяват свързващо звено между аналитичната работа, базирана на добри практики и предходна информация и изследването на конкретни структури, водещо до конкретни, практически ориентирани предложения за оптимизация.

4. Детайлно описание на Дейност 1.5. „Изготвяне на детайлни доклади по места за реорганизация и/или обединяване на съдебни структури" (Д.1.5.)

В рамките на Дейност 1.4. *(която е извън обхвата на настоящата поръчка)* ще бъдат изготвени предложения до ВСС относно критериите за промяна в териториалната структура на изследваните съдебни структури за ниво районен съд/прокуратура. Като резултат от дейността ще бъде разработен комплекс от аналитични инструменти за присъствени интервюта, фокус-групи, работни обсъждания, анализи и др. – за провеждане на анализите по места в конкретен съд/прокуратура, като същите ще

бъдат тествани в две от избраните районни съдилища и съответните им районни прокуратури.

В рамките на Д1.5 така изработените аналитични инструменти ще бъдат приложени в две от подбраните по Д1.4 пилотни 10 РС и 10 РП.

Последователност от дейности и действия, които ще бъдат извършвани, с оглед реализиране на целите на проекта:

Изпълнението на Дейност 1.5. ще обхване следната последователност от действия с оглед постигане целите на проекта:

1) Детайлно запознаване с разработения комплекс от аналитични инструменти в рамките на Д1.4.:

- ✓ Получаване на разработения комплекс от аналитични инструменти в рамките на Д1.4 от Възложителя;
- ✓ Получаване на инструкции от страна на Възложителя относно подбраните по Д1.4 пилотни 10 РС и 10 РП;
- ✓ Разпределяне на информацията между членовете на екипа на Изпълнителя.

2) Пилотно тестване на разработения комплекс от аналитични инструменти в две от избраните районни съдилища и съответните им районни прокуратури:

- ✓ Уточняване, съвместно с Възложителя на две от подбраните 10 РС и 10 РП, в които да бъдат тествани разработените аналитични инструменти;
- ✓ Провеждане на присъствени интервюта;
- ✓ Организиране и провеждане на фокус-групи и работни обсъждания;
- ✓ Извършване на анализи по места в конкретен съд/прокуратура

3) Докладване на резултатите от дейността:

- ✓ Идентифициране на силните и слабите страни на потенциалните реорганизации и/или обединявания и възможните решения на възникнали проблеми
- ✓ Формулиране на конкретни препоръки за реорганизация на тези групи съдебни структури въз основа на изготвените анализи;
- ✓ Изготвяне на детайлни доклади за функционирането на съответните структури след извършените промени и реорганизация на работата им.
- ✓ Представяне на Възложителя на изготвените доклади за одобрение.

Методи:

В хода на изпълнение на Дейност 1.5. ще бъдат използвани следните методи:

- ➢ Кабинетно проучване;
- ➢ Интервюта;
- ➢ Фокус-групи и работни обсъждания.

Очаквани резултати:

В резултат от изпълнението на дейността, Изпълнителят ще изготви ***детайлни доклади за функционирането на съответните структури след извършените промени и***

реорганизация на работната им, вкл. възможността за създаване на т.нар. обединен съд или обединена прокуратура.

5. Детайлно описание на Дейност 1.6. „Разработване на предложения за оптимизация на съдебната карта" (Д1.6.)

Въз основа на резултатите от изпълнението на предходните пет дейности по проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата" (Д1.1.–Д1.5.) и анализираните пилотни реорганизирани и/или обединени структури ще бъдат изготвени модели за оптимизация с обосновка за конкретни реорганизации и/или обединения на РС и РП по места, вкл. възможността за създаване на т.нар. обединен съд или обединена прокуратура.

Последователност от дейности и действия, които ще бъдат извършвани, с оглед реализиране на целите на проекта:

Самото изпълнение на Д1.6. ще обхване следните последователни и взаимообвързани дейности и действия:

1) Преглед и систематизиране на резултатите от изпълнението на предходните пет дейности по проекта:

- ✓ Обобщаване на идентифицираните мерки/методологии от реализираните реформи на съдебни карти в страните членки на ЕС;
- ✓ Обобщаване на препоръките за използване и адаптиране на добрите европейски практики в България, формулирани в резултат на двете посещения за обмен на добри практики;
- ✓ Систематизиране на предложенията за реорганизация на конкретни районни съдилища и прокуратури и мотивите за тези предложения в контекста на цялостна реформа на териториалните структури;
- ✓ Систематизиране на изводите и препоръките от анализите на пилотните реорганизирани и/или обединени структури.

2) Идентифициране на възможните модели за оптимизация:

- ✓ Идентифициране на възможните модели за оптимизация на база на извършения повторен преглед на резултатите от изпълнението на предходните дейности;
- ✓ Обсъждане на идентифицираните модели с Възложителя.

3) Анализ и оценка на възможните модели за оптимизация

- ✓ Извършване на оценка на силните и слаби страни на идентифицираните модели за оптимизация;
- ✓ Идентифициране на необходимите ресурси (финансови, времеви и човешки) за всеки от моделите;
- ✓ Изготвяне на финансов анализ и прогнозна оценка за влиянието на предложения модел върху бюджета и ефикасността на съдебната система в дългосрочен план;

✓ Извършване на оценка на въздействието на предложената промяна върху дейността на структурите на местно ниво (регионалните и местни власти и представители на други юридически професии);

✓ Извършване на анализ на възможността за създаване на т.нар. обединен съд или обединена прокуратура.

4) Докладване на резултатите от дейността:

✓ Изготвяне на модели за оптимизация с обосновка за конкретни реорганизации и/или обединения на РС и РП по места, вкл. възможността за създаване на т.нар. обединен съд или обединена прокуратура;

✓ Изготвяне на доклад от изпълнението на Д.1.6., включващ описателна част на извършената работа, постигнатите цели, резултати и индикатори за изпълнението;

✓ Представяне на Възложителя на доклада от изпълнението на Д1.6. за одобрение.

Методи:

Основните методи за набиране на информация, за целите на изпълнение на Д.1.6. ще бъдат:

- кабинетното проучване и
- работните срещи (обсъждания) с Възложителя и др. заинтересовани страни (напр. 15-те експерта, избрани от съдебната система, които ще участват в изпълнението на Д.1.4.).

За целите на аналитичните дейности по изпълнението на Д.1.6. предвиждаме да използваме следните методи:

- анализ на силните и слабите страни, възможностите и заплахите (SWOT) на предложените модели;
- анализ на ефективността и ефикасността на предлаганите модели, в т.ч. анализ на необходимите ресурси и финансов анализ;
- оценка на въздействието на предлаганата промяна.

Очаквани резултати

- ***Изготвени предложения за оптимизиране на съдебната карта, в т.ч. предложения и обосновка за конкретни реорганизации и/или обединения по места.***

Реализацията на *Дейност 1.6. „Разработване на предложения за оптимизация на съдебната карта"* е от основно значение в контекста на заложените ключовите мерки, заложени в Плана за действие за изпълнение на препоръките от Доклада на Европейската комисия от януари 2016 г.[1] в рамките на Механизма за сътрудничество и оценка, от страна на Висшия съдебен съвет. Едни от основните заключения и препоръки от този Доклад на ЕК са свързани с необходимостта от постигане на напредък в реформите на ключови елементи от съдебната система, като бъдат предвидени включително подходящи промени на съдебната карта с цел повишаване на качеството и ефикасността като цяло, прилагане на електронното правосъдие, ясни

[1] Брюксел, 27.1.2016 г. COM(2016) 40 final, http://www.vss.justice.bg/root/f/upload/10/com_2016_40_bg.pdf

стандарти за дисциплинарните производства и постоянство в реформата на прокуратурата.

Предложенията за промени в конкретни съдебни структури по йерархични нива, изготвени вследствие реализираните правно-организационни анализи относно възможностите за тяхната реорганизация и за оптимизация на съдебната карти и създаване на т.нар. обединен съд или обединена прокуратура ще спомогнат и за реализиране на два от очакваните резултати в Пътната карта за изпълнението на Актуализираната стратегия за продължаване на реформата в съдебната система, касаещи Специфична цел 4: Въвеждане на инструменти за дългосрочно планиране, а именно:

- Избора на модел за оптимизиране на съдебната карта и пътна карта (план за действие) чрез реформа на броя и начина на работа на съдебните структури на районно, окръжно и апелативно ниво и
- Оптимизирането на разходите за административно управление на съдебните структури чрез приет модел за оптимизация на съдебната карта на ниво районни съдилища и прокуратури и планиране на промени на окръжно и апелативно ниво.

6. Детайлно описание на Дейност 1.8. „Изготвяне на пакет от предложения за изменение и допълнение на действащото законодателство за въвеждане на оптимизирана съдебна карта" (Д1.8)

Дейност 1.8. Изготвяне на пакет от предложения за изменение и допълнение на действащото законодателство за въвеждане на оптимизирана съдебна карта се явява заключителна дейност от обхвата на настоящата поръчка. Чрез нейното изпълнение, постигнатите резултати от всички дейности дотук ще бъдат онагледени в конкретни предложения за изменение и допълнение на действащото законодателство, с включени мотиви и оценка на въздействието (в случаите, когато е приложимо), с цел постигане на устойчивост на направените предложения за промени.

Пакетът от законодателни мерки ще бъде предоставен за публично обсъждане и след обобщаване на резултатите от това публично обсъждане, същият ще бъде обновен и представен в завършен вид на Възложителя - ВСС.

Последователност от дейности и действия, които ще бъдат извършвани, с оглед реализиране на целите на проекта:

Изпълнение на Дейност 1.8. ще обхване следните последователни и взаимообвързани дейности и действия:

1) Преглед и анализ на констатациите и препоръките от предходните дейности:

✓ Идентифициране и анализ на добри законодателни практики при реализираните реформи на съдебни карти от страните членки на ЕС, в контекста на тяхната приложимост към българската съдебна система;

✓ Преглед на предложенията за реорганизация на конкретни районни съдилища и прокуратури в контекста на цялостна реформа на териториалните структури от гледна точка на необходимостта от извършване на законодателни промени;

- ✓ Преглед и анализ на изводите и препоръките от анализите на пилотните реорганизирани и/или обединени структури от гледна точка на необходимостта от извършване на законодателни промени;
- ✓ Преглед и анализ на изготвените предложения за оптимизация на съдебната карта от гледна точка на необходимостта от извършване на законодателни промени.

2) Изготвяне на пакет от предложения за нормативни промени с мотиви и оценка на въздействието (в случаите, когато е приложимо):

- ✓ Извършване на детайлен преглед на приложимото законодателство и изготвяне на предложения за промени на ниво концепция;
- ✓ Идентифициране на конкретните нормативните актове, които се нуждаят от промяна;
- ✓ Идентифициране на конкретни несъответствия;
- ✓ Формулиране на предложения за промяна в съответния нормативен акт;
- ✓ Мотивиране на предложенията;
- ✓ Изготвяне на оценка на въздействието (в случаите, когато е приложимо).

3) Предоставяне на изготвения пакет от законодателни мерки за публично обсъждане и участие в конференция за представяне на оптимизираната съдебна карта:

- ✓ Предоставяне на изготвения пакет от законодателни мерки за публично обсъждане;
- ✓ Обобщаване на резултатите от публичното обсъждане;
- ✓ Представяне на обновения пакет от законодателни мерки на Възложителя – ВСС за приемане на предложенията за изменения и представянето му на вниманието на конституционно определените правни субекти с право на законодателна инициатива за внасянето му като един или повече законопроекти за изменение и/или допълнение на съществуващото или приемането на ново законодателство;
- ✓ Осигуряване на модератори за предвидената конференция (при заявена необходимост от страна на Възложителя).

4) Докладване на резултатите от дейността:

- ✓ Изготвяне на доклад от изпълнението на Д.1.8., включващ описателна част на извършената работа, постигнатите цели, резултати и индикатори за изпълнението;
- ✓ Представяне на Възложителя на доклада от изпълнението на Д.1.8. за одобрение.

Изготвянето на пакет от предложения за изменение и допълнение на действащото законодателство за въвеждане на оптимизирана съдебна карта се очаква да придаде завършеност и устойчивост на предложения модел за оптимизация на съдебната карта чрез имплементиране на предложените промени в конкретни текстове-предложения изменение и допълнение на действащото законодателство в съответствие изискванията на Закона за нормативните актове. Като последна (както по време, така и по логика на изпълнението) дейност от обхвата на поръчката, дейността следва да обхваща и да систематизира констатациите и изводите от всички изпълнени до този момент предходни дейности, включени в обхвата на поръчката. Изпълнението на тази дейност е пряко продължение на дейности 1.1.-1.7. и постигнатите резултати от тях.

Методи:

Основният метод за набиране на информация, за целите на изпълнение на *Дейност 1.8. Изготвяне на пакет от предложения за изменение и допълнение на действащото законодателство за въвеждане на оптимизирана съдебна карта* ще бъде извършването на:

- юридически (правен) анализ.

От друга страна, за целите на аналитичните дейности по изпълнението на Д.1.8. предвиждаме да използваме следните методи:

- анализ на проблемните области;
- оценка на въздействието на предлаганите промени в действащото законодателство.

Очаквани резултати:

Очакваните резултати от изпълнението на *Дейност 1.8. „Изготвяне на пакет от предложения за изменение и допълнение на действащото законодателство за въвеждане на оптимизирана съдебна карта"* са:

- ***Проведена междинна конференция за представяне на оптимизираната съдебна карта за 75 участници и***
- ***Изготвен пакет от предложения за изменение и допълнение на действащото законодателство за въвеждане на оптимизирана съдебна карта, с включени мотиви и оценка на въздействието.***

Изпълнението на дейността по изготвяне на предложения за изменения и допълнения на действащото законодателство за въвеждане на оптимизирана съдебна карта ще допринесе за изпълнението на както на заложените цели на обществената поръчка, така и на всички последващи интервенции, свързани с изпълнението на основната цел на Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", а именно: създаването на модел за реорганизация на съдебната карта на районните съдилища и прокуратури и предоставянето на пътна карта за рационализирането в по-общ план на съдилищата и прокуратурите на всички равнища с цел повишаване на качеството и ефикасността като цяло, в т.ч. пренасочване на ресурси, където е целесъобразно, въз основа на цялостен анализ на натовареността на съдебните структури и специфични социално-икономически фактори, като предостави и съответните технологични решения за това.

Чрез изпълнението на дейността по изготвяне на предложения за изменения и допълнения на действащото законодателство в съответствие с резултатите по проекта ще бъде изпълнен и един от индикаторите за изпълнение по *Специфична цел 4: Въвеждане на инструменти за дългосрочно планиране* от Пътната карта за изпълнението на Актуализираната стратегия за продължаване на реформата в съдебната система, а именно: *„Изготвен пакет от предложения за изменение и допълнение на действащото законодателство за въвеждане на оптимизирана съдебна карта"*.

III. ЕКИП ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ОБЩЕСТВЕНАТА ПОРЪЧКА

Всички ключови експерти от екипа за изпълнение на поръчката притежават богат опит и експертиза в провеждането на изследвания, проучвания и анализи. Съгласно изискванията на Възложителя, договорът ще бъде изпълнен основно от екип от **Ръководител проект и 5 ключови експерта,** в т.ч.:

- **Ръководител на екипа;**
- **Правен експерт – 2 бр.**
- **Аналитик - 2 бр.**
- **Статистик.**

Членовете на експертния екип на Изпълнителя:

- ✓ ще са на разположение да поемат работата изключително по настоящия договор за цялото време на изпълнението му, както изискват отговорностите им;
- ✓ ще са на разположение през целия срок на изпълнението на поръчката – до приемането ѝ от страна на Възложителя - ВСС;
- ✓ ще са задължени да работят в съответствие с договора, в т.ч. с Техническата спецификация и Техническото предложение за изпълнение на дейностите по поръчката, изготвено от Изпълнителя.

Дейност	Разпределение на дейностите по експерти на ниво отделна дейност/задача /описание на ролята, функциите и отговорностите на всеки от експертите на ниво задача/
Дейност 1.1. „Преглед на практиката на страните членки на ЕС" (Д1.1);	
Ръководител на екипа – има водеща координираща роля във връзка с изпълнението на Дейност 1.1 и на конкретните дейности в рамките на дейността. **Общи функции и отговорности на Ръководителя по Дейност 1.1.:** ▪ Отговаря за цялостното ръководене, координация и контрол по изпълнение на дейността и задачите в рамките на дейността; ▪ Отговаря за планиране на конкретния анализ; ▪ Гарантира своевременното и ефективно изпълнение на дейността и задачите в съответствие с Техническите спецификации на Възложителя и Техническото предложение на Изпълнителя; ▪ Осигурява текуща комуникация и връзка с Възложителя; ▪ Запознава Възложителя с напредъка по изпълнение на дейност 1.1 и задачите към нея; ▪ Следи за това всички работни документи, свързани с изпълнението на дейността да бъдат в съответствие с изискванията на Възложителя; ▪ Информира Възложителя за възникнали проблеми в хода на изпълнение на дейността/задачите и предоставя предложения за тяхното преодоляване; ▪ След информиране на Възложителя, взима решения за действия за преодоляване на възникнали проблеми.	
1) Планиране на конкретния анализ	<u>Ръководител на екипа</u> ▪ Съгласува цялостното изпълнение. <u>Ключов експерт „Аналитик" - 2 бр.</u> ▪ Съвместно с Ключов експерт „Статистик" работят по уточняване на критериите, по които да бъдат подбрани страните членки; ▪ Съвместно с Ключов експерт „Статистик" работят по окончателно уточняване на обектите на изследване (страните-членки на ЕС, които са провели реорганизация или понастоящем приключват реформа на съдебната карта);

Дейност	Разпределение на дейностите по експерти на ниво отделна дейност/задача /описание на ролята, функциите и отговорностите на всеки от експертите на ниво задача/
	▪ Съвместно с Ключов експерт „Статистик" работят по окончателно уточняване на документите източниците на информация, които ще бъдат изследвани; ▪ Съвместно с всички ключови експерти от екипа работят по структурирането на формата, съдържанието и техниките за извършване на анализа; ▪ Съвместно с всички ключови експерти от екипа обсъждат дизайна за извършване на анализа с Възложителя; ▪ Съвместно с всички ключови експерти от екипа участват в разработването на Разработване на конкретни работни документи (сравнителни таблици, матрици за набиране и обобщаване на информация, писма с искане на информация и др.). ▪ Участва във вътрешните координационни срещи на екипа за изпълнение на задачата и работни срещи с представители на Възложителя; ▪ Информира ръководителя на екипа за възникнали проблеми във връзка с неговите функции по изпълнение на задачата с цел предприемане на действия за преодоляването на проблемите. <u>Ключов експерт „Правен експерт" – 2 бр.</u> ▪ Съвместно с всички ключови експерти от екипа работят по структурирането на формата, съдържанието и техниките за извършване на анализа; ▪ Съвместно с всички ключови експерти от екипа обсъждат дизайна за извършване на анализа с Възложителя; ▪ Съвместно с всички ключови експерти от екипа участват в разработването на Разработване на конкретни работни документи (сравнителни таблици, матрици за набиране и обобщаване на информация, писма с искане на информация и др.). ▪ Участват във вътрешните координационни срещи на екипа за изпълнение на задачата и работни срещи с представители на Възложителя; ▪ Информира ръководителя на екипа за възникнали проблеми във връзка с неговите функции по изпълнение на задачата с цел предприемане на действия за преодоляването на проблемите.

Дейност	Разпределение на дейностите по експерти на ниво отделна дейност/задача /описание на ролята, функциите и отговорностите на всеки от експертите на ниво задача/
	Ключов експерт „Статистик" ▪ Съвместно с Ключови експерти „Аналитик" работят по уточняване на критериите, по които да бъдат подбрани страните членки; ▪ Съвместно с Ключови експерти „Аналитик" работят по окончателно уточняване на обектите на изследване (страните-членки на ЕС, които са провели реорганизация или понастоящем прилагат реформа на съдебната карта); ▪ Съвместно с Ключови експерти „Аналитик" работят по окончателно уточняване на документите източниците на информация, които ще бъдат изследвани; ▪ Съвместно с всички ключови експерти от екипа работят по структурирането на формата, съдържанието и техниките за извършване на анализа; ▪ Съвместно с всички ключови експерти от екипа обсъждат дизайна за извършване на анализа с Възложителя; ▪ Съвместно с всички ключови експерти от екипа участват в разработването на Разработване на конкретни работни документи (сравнителни таблици, матрици за набиране и обобщаване на информация, писма с искане на информация и др.). ▪ Участва във вътрешните координационни срещи на екипа за изпълнение на задачата и работни срещи с представители на Възложителя; ▪ Информира ръководителя на екипа за възникнали проблеми във връзка с неговите функции по изпълнение на задачата с цел предприемане на действия за преодоляването на проблемите.
2) Събиране на данни и информация за целите на анализа на практиката на страните-членки на ЕС	Ръководител на екипа ▪ Съгласува цялостното изпълнение. Ключов експерт „Аналитик" – 2 бр. ▪ Извършват подробно проучване на съществуващата съдебна карта на районните съдилища и прокуратури в България и идентифициране на конкретни елементи за сравнение; Ключов експерт „Статистик"

Дейност	Разпределение на дейностите по експерти на ниво отделна дейност/задача /описание на ролята, функциите и отговорностите на всеки от експертите на ниво задача/
	▪ Извършва набиране на общодостъпна информация (напр. чрез Интернет) относно съществуващи практики и приложените методологии в други държави членки на ЕС; ▪ Провежда допълнителни проучвания (телефонни проучвания, официални запитвания и др.) по идентифицирани практики; ▪ Търси съдействие от страна на Възложителя за осигуряване на информация и данни от аналогични доклади, изследвания и анализи, които не са общодостъпни и са свързани с провеждането на реорганизации или реформа на съдебната карта в изследваните страни членки на ЕС. ▪ Информира ръководителя на екипа за възникнали проблеми във връзка с неговите функции по изпълнение на задачата с цел предприемане на действия за преодоляването на проблемите.
3) Извършване на анализа	<u>Ръководител на екипа</u> ▪ Съгласува цялостното изпълнение. <u>Ключов експерт „Аналитик" – 2 бр.</u> ▪ Извършва анализ на реализираните реформи на съдебни карти в Европа, използваните методологии и практическите мерки на ниво държава членка - преглед на реализираните през последните десет години реформи на съдебни карти в държави членки на ЕС; ▪ Извършване на анализ на използваните методологии за работа и модели за промяна в териториалната структура на съдилищата и прокуратурите; ▪ Информира ръководителя на екипа за възникнали проблеми във връзка с неговите функции по изпълнение на задачата с цел предприемане на действия за преодоляването на проблемите. <u>Ключов експерт „Правен експерт" – 2 бр.</u> ▪ Извършва анализ на проведените реформи и конкретните практически мерки, предприети на ниво държава-членка, в контекста на тяхната приложимост към българската съдебна система. ▪ При необходимост подпомага дейността на Ключови експерти „Аналитик". ▪ Информира ръководителя на екипа за възникнали проблеми във връзка с неговите функции

Дейност	Разпределение на дейностите по експерти на ниво отделна дейност/задача /описание на ролята, функциите и отговорностите на всеки от експертите на ниво задача/
	по изпълнение на задачата с цел предприемане на действия за преодоляването на проблемите.
4) Докладване на резултатите от дейността	<u>Ръководител на екипа</u> ▪ Съгласува и представя за одобрение на Възложителя доклада от изпълнението на Дейност 1.1. <u>Ключови експерти:</u> ▪ Изготвят доклад от извършения детайлен преглед и анализ на реализираните през последните 10 години реформи на съдебни карти в държави-членки на ЕС в контекста на тяхната приложимост към българската съдебна система. ▪ Изготвят доклад от изпълнението на Д.1.1., включващ описателна част на извършената работа, постигнатите цели, резултати и индикатори за изпълнението.

Дейност 1.2. „Организиране на две посещения за обмен на добри практики" (Д1.2);

Ръководител на екипа – има водеща координираща роля във връзка с изпълнението на дейността.

Общи функции и отговорности на ръководителя по Дейност 1.2 и всичките му задачи:

- Отговаря за цялостното ръководене, координация и контрол по изпълнение на дейността и задачите в рамките на дейността;
- Осъществява контрол на административно и техническо ниво при изпълнение на дейност 1.2 и задачите към нея;
- Гарантира своевременното и ефективно изпълнение на дейността и задачите в съответствие с Техническите спецификации на Възложителя и Техническото предложение на Изпълнителя;
- Осигурява текуща комуникация и връзка с Възложителя;
- Следи за това всички документи, свързани с изпълнението на дейността да бъдат в съответствие с изискванията на Възложителя;
- Информира Възложителя за възникнали проблеми в хода на изпълнение на дейността/задачите и предоставя предложения за тяхното преодоляване;
- След информиране на Възложителя, взима решения за действия за преодоляване на възникнали пробпеми.

Дейност	Разпределение на дейностите по експерти на ниво отделна дейност/задача /описание на ролята, функциите и отговорностите на всеки от експертите на ниво задача/
1) Обобщаване на резултатите от Дейност 1.1. и изготвяне на списък с конкретни държави членки, в които да бъдат организирани посещенията	Ръководител на екипа ▪ Съгласува цялостното изпълнение. ▪ Съгласува и одобрява изготвения списък с конкретни държави членки, в които да бъдат организирани посещенията. Ключов експерт „Статистик" ▪ Обобщава резултатите от успешното изпълнение на Дейност 1.1.; ▪ Изготвя списък с конкретни държави членки, в които да бъдат организирани посещенията.
2) Съставяне и съгласуване на програма за всяко от посещенията	Ръководител на екипа ▪ Съгласува цялостното изпълнение. ▪ Съгласува и одобрява изготвените примерни програми за провеждане на планираните пътувания. Ключови експерти: ▪ Участват в изготвянето на примерни програми за провеждане на планираните пътувания.
3) Организиране и провеждане на двете посещения	Ръководител на екипа ▪ Съгласува цялостното изпълнение. ▪ Предлага за одобрение от страна на Възложителя избраните: преводач, хотели за настаняване, самолетна компания и разписание на полетите, в рамките на 15 дни преди самото пътуване. Настаняването ще се извърши в най-малко четири звездни хотели, а изхранването ще бъде организирано на база „BB" (настаняване и закуска). ▪ Предоставя на Възложителя за одобрение комплект материали, които ще бъдат раздадени предварително на пътуващите участници. Ключови експерти: ▪ Цялостна организация, свързана с провеждането на посещенията. ▪ Подготвя комплект материали, които следва да съдържат информация за идентифицираните

Дейност	Разпределение на дейностите по експерти на ниво отделна дейност/задача /описание на ролята, функциите и отговорностите на всеки от експертите на ниво задача/
	добри практики и конкретните институции (структури от съдебната власт на национално ниво), в които ще се проведат работните срещи, дневен ред на посещенията по дни, списък с адреси на институциите и лица за контакти, логистична информация относно пътуване, настаняване и други. ▪ Представител на екипа (Координатор) ще придружи групата, включваща членове на ВСС по време на двете посещения, който ще осигури логистично пътуването и свързаните с програмата нужди на участниците. ▪ Информира ръководителя на проекта за възникнали проблеми във връзка с неговите функции по изпълнение на задачата с цел предприемане на действия за преодоляването на проблемите.
4) Отчитане на посещенията	Ръководител на екипа: ▪ Съгласува цялостното изпълнение. ▪ Съгласува и одобрява изготвеният след всяка проведена визита подробен отчет. ▪ Съгласува и одобрява изготвения доклад с конкретни предложения и формулирани препоръки за използване и адаптиране на добрите европейски практики в България. Координатор: ▪ Изготвя подробен отчет, представящ наблюденията и практиките, с които се е запознал, както и оценка за възможността за прилагане на установени добри практики в българските условия. ▪ Представя отчета в срок от десет дни след приключване на съответното посещение. Ключови експерти: ▪ Изготвят технически доклад в съответствие с изискванията на Възложителя.
Дейност 1.3. „Анализ на състоянието на съдилищата и прокуратурите" (Д.1.3.)	
Ръководител на екипа – има водеща координираща роля във връзка с изпълнението на дейността **Общи функции и отговорности на ръководителя по дейност 1.3 и всичките му задачи:** ▪ Отговаря за цялостното ръководене, координация и контрол по изпълнение на дейността и задачите в рамките на дейността;	

Дейност	Разпределение на дейностите по експерти на ниво отделна дейност/задача /описание на ролята, функциите и отговорностите на всеки от експертите на ниво задача/
	▪ Съгласува и одобрява направените корекции в разработените документи в изпълнение на дейност 1.3 и задачите по нея; ▪ Осъществява контрол на административно и техническо ниво при изпълнение на дейност 1.3 и задачите към нея; ▪ Гарантира своевременното и ефективно изпълнение на дейността и задачите в съответствие с Техническите спецификации на Възложителя и Техническото предложение на Изпълнителя; ▪ Осигурява текуща комуникация и връзка с Възложителя; ▪ Запознава Възложителя с напредъка по изпълнение на дейност 1.3 и задачите към нея; ▪ Следи за това всички документи, свързани с изпълнението на дейността да бъдат в съответствие с изискванията на Възложителя. ▪ Информира Възложителя за възникнали проблеми в хода на изпълнение на дейността/задачите и предоставя предложения за тяхното преодоляване; ▪ След информиране на Възложителя, взима решения за действия за преодоляване на възникнали проблеми.
1) Планиране на конкретния анализ	Ръководител на екипа – специфични функции по задача 1.3.1/водеща роля/: ▪ Съгласува цялостното изпълнение на дейността. ▪ Разпределя резултатите от дейности 1.1. и 1.2 за анализ между членовете на екипа; Ключови експерти: ▪ Окончателно уточняване на допълнителни източниците на информация, които ще бъдат анализирани; ▪ Структуриране на формата, съдържанието и техниките за извършване на анализа; ▪ Обсъждане на дизайна за извършване на анализа с Възложителя; ▪ Разработване на конкретни работни документи (сравнителни таблици, матрици за набиране и обобщаване на информация, писма с искане на информация и др.). ▪ Участват във вътрешните координационни срещи на екипа за изпълнение на задачата.
2) Обработка на данни и информация съдържащи се в резултатите от дейности 1.1. и	Ръководител на екипа: ▪ Съгласува цялостното изпълнение на дейността.

Дейност	Разпределение на дейностите по експерти на ниво отделна дейност/задача /описание на ролята, функциите и отговорностите на всеки от експертите на ниво задача/
1.2 и в допълнително идентифицирани източници	Ключов експерт „Статистик" ▪ Извличане на информация и критерии, подходящи за изпълнение на дейността, от резултатите от дейност 1.1 и 1.2; ▪ Търсене на съдействие от страна на Възложителя за осигуряване на информация и данни от всички изготвени от ВСС доклади, изследвания и анализи, които не са общодостъпни и са свързани с провеждането на реорганизация или реформа на съдебната карта страната. ▪ Набиране на общодостъпна информация (напр. чрез Интернет) относно други подходящи за целите на дейността източници на информация (индикативно - Практика Европейския съд по правата на човека в Страсбург, Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи, Становище № 6 (2004) на Консултативния съвет на европейските съдии, Стандарти, приети от Европейската мрежа на съдебните съвети (ЕМСС) относно рационализация и (ре)организация на съдилища и прокуратури и др.;
3) *Идентифициране на нови/допълнителни критерии за оценка развитието на съдебните райони и натовареността на съдилищата и прокуратурите*	Ръководител на екипа: ▪ Съгласува цялостното изпълнение на дейността. Ключови експерти „Аналитик": ▪ Сравнение между, дефинираните от ВСС базови критерии и идентифицираните в други държави членки, добри практики, критерии и др. ▪ Дефиниране на актуални и адекватни нови/допълнителни критерии, специфични за всеки съд/прокуратура, за оценка развитието на съдебните райони и натовареността на съдилищата и прокуратурите на районно, окръжно и апелативно ниво, за анализ на ефективността и ефикасността и т.н.
4) *Извършване на преглед и анализ на състоянието на отделните типове съдебни структури по йерархични нива за ефективност и ефикасност*	Ръководител на екипа: ▪ Съгласува цялостното изпълнение на дейността. Ключови експерти „Аналитик": ▪ Прилагането на избраните критерии към текущото състояние за ефективност и ефикасност на

Дейност	Разпределение на дейностите по експерти на ниво отделна дейност/задача /описание на ролята, функциите и отговорностите на всеки от експертите на ниво задача/
	съдилищата и прокуратурите и извършване на анализ за районите, окръжните, апелативните съдилища и прокуратури и извличане на съответните данни; ▪ Анализ на данните, с оглед взаимовръзките между инстанциите, на база на вече наличната при Възложителя информация, в това число доклади от анализи, разработени от ВСС; ▪ Анализ на данните, с оглед влияещите социално-икономически и административно-териториални фактори; ▪ Формулиране на изводи и заключения по отношение на натовареност и разпределение на делата, ефективност на административното и финансово управление, използване на човешки ресурси, работен процес, специализация и мобилност на магистратите и др.
5) *Докладване на резултатите от дейността*	Ръководител на екипа: ▪ Съгласува цялостното изпълнение на дейността. ▪ Представя на Възложителя за одобрение на доклада от изпълнението на Д.1.3; Ключови експерти „Аналитик" и „Статистик": ▪ Изготвяне на по един анализ на ниво районен съд, окръжен съд, апелативен съд, районна прокуратура, окръжна прокуратура, апелативна прокуратура (общо 6 бр.). ▪ Изготвяне на предложения за реорганизация на конкретни районни съдилища и прокуратури в контекста на цялостна реформа на териториалните структури и в следствие прегледа на ефективността и ефикасността на отделните инстанции. ▪ Изготвяне на доклад от изпълнението на Д.1.3., включващ описателна част на извършената работа, постигнатите цели, резултати и индикатори за изпълнението.
Дейност 1.5. „Изготвяне на детайлни доклади по места за реорганизация на съдебни структури" (Д.1.5.)	
Ръководител на екипа – има водеща координираща роля във връзка с изпълнението на дейността **Общи функции и отговорности на ръководителя по дейност 1.5 и всичките му задачи:** ▪ Отговаря за цялостното ръководене, координация и контрол по изпълнение на дейността и задачите в рамките на дейността;	

Дейност	Разпределение на дейностите по експерти на ниво отделна дейност/задача /описание на ролята, функциите и отговорностите на всеки от експертите на ниво задача/
▪ Осъществява контрол на административно и техническо ниво при изпълнение на дейност 1.5 и задачите към нея; ▪ Гарантира своевременното и ефективно изпълнение на дейността и задачите в съответствие с Техническите спецификации на Възложителя и Техническото предложение на Изпълнителя; ▪ Осигурява текуща комуникация и връзка с Възложителя; ▪ Запознава Възложителя с напредъка по изпълнение на дейност 1.3 и задачите към нея; ▪ Следи за това прилагането на разработения комплекс от аналитични инструменти да бъдат в съответствие с изискванията на Възложителя. ▪ Информира Възложителя за възникнали проблеми в хода на изпълнение на дейността/задачите и предоставя предложения за тяхното преодоляване; ▪ След информиране на Възложителя, взима решения за действия за преодоляване на възникнали проблеми.	
1) Детайлно запознаване с разработения комплекс от аналитични инструменти в рамките на Д1.4	<u>Ръководител на екипа – специфични функции по задача 1.5.1:</u> ▪ Разпределя информацията, получена от Възложителя, вследствие изпълнението на Дейност 1.4. между членовете на екипа на Изпълнителя; ▪ Съгласува цялостното изпълнение на дейността. <u>Ключови експерти:</u> ▪ Детайлно запознаване с разработения комплекс от аналитични инструменти, в съответствие с разпределените им задачи; ▪ Структуриране на формата, съдържанието и техниките за прилагане на разработения комплекс от аналитични инструменти; ▪ Участват във вътрешните координационни срещи на екипа за изпълнение на задачата.
2) Пилотно тестване на разработения комплекс от аналитични инструменти в две от избраните районни съдилища и съответните им районни	<u>Ръководител на екипа – специфични функции по задача 1.5.2:</u> ▪ Уточнява с Възложителя методологията за прилагане на разработения комплекс от аналитични инструменти; ▪ Уточнява с Възложителя конкретните РС и РП, в които да бъдат тествани разработените

Дейност	Разпределение на дейностите по експерти на ниво отделна дейност/задача /описание на ролята, функциите и отговорностите на всеки от експертите на ниво задача/
прокуратури	аналитични инструменти; ▪ Съгласува цялостното изпълнение на дейността. <u>Ключов експерт „Анализатор" – 2 бр.</u> ▪ Участват в прилагането на разработения комплекс от аналитични инструменти за присъствени интервюта, фокус-групи, работни обсъждания, анализи и др.; ▪ Имат водеща роля в обобщаването и анализирането на събраната информация и в извършването на анализи по места в конкретен съд/прокуратура. <u>Ключов експерт „Правен експерт" – 2 бр.</u> ▪ Участват в прилагането на разработения комплекс от аналитични инструменти за присъствени интервюта, фокус-групи, работни обсъждания, анализи и др.; ▪ Участват в обобщаването и анализирането на събраната информация и в извършването на анализи на юридическа информация по места в конкретен съд/прокуратура.. <u>Ключов експерт „Статистик"</u> ▪ Участва в прилагането на разработения комплекс от аналитични инструменти за присъствени интервюта, фокус-групи, работни обсъждания, анализи и др.; ▪ Участва в обобщаването и анализирането на събраната информация и в извършването на анализи на статистическа информация по места в конкретен съд/прокуратура.
3) Докладване на резултатите от дейността	<u>Ръководител на екипа – специфични функции по задача 1.5.3:</u> ▪ Съгласува цялостното изпълнение на дейността; ▪ Представя на Възложителя за одобрение на доклада от изпълнението на Д.1.5. <u>Ключови експерти:</u> ▪ Идентифицират силните и слабите страни на потенциалните реорганизации и/или обединявания и възможните решения на възникнали проблеми в сферата, за чието изпълнение са отговорни;

Дейност	Разпределение на дейностите по експерти на ниво отделна дейност/задача /описание на ролята, функциите и отговорностите на всеки от експертите на ниво задача/
	▪ Формулират конкретни препоръки за реорганизация на съдебните структури въз основа на изготвените анализи; ▪ Участват в изготвянето на детайлните доклади за функционирането на съответните структури след извършените промени и реорганизация на работата им.
Дейност 1.6.: „Разработване на предложения за оптимизация на съдебната карта" (Д1.6.)	
Ръководител на екипа – има водеща координираща роля във връзка с изпълнението на дейността **Общи функции и отговорности на ръководителя по дейност 1.6. и всичките му задачи:** ▪ Отговаря за цялостното ръководене, координация и контрол по изпълнение на дейността и задачите в рамките на дейността; ▪ Съгласува и одобрява нанесените корекции в разработените документи в изпълнение на дейност 1.6. и задачите по нея; ▪ Осъществява контрол на административно и техническо ниво при изпълнение на дейност 1.6. и задачите към нея; ▪ Гарантира своевременното и ефективно изпълнение на дейността и задачите в съответствие с Техническите спецификации на Възложителя и Техническото предложение на Изпълнителя; ▪ Осигурява текуща комуникация и връзка с Възложителя; ▪ Запознава Възложителя с напредъка по изпълнение на дейност 1.6. и задачите към нея; ▪ Следи за това всички документи, свързани с изпълнението на дейността да бъдат в съответствие с изискванията на Възложителя. ▪ Информира Възложителя за възникнали проблеми в хода на изпълнение на дейността/задачите и предоставя предложения за тяхното преодоляване; След информиране на Възложителя, взима решения за действия за преодоляване на възникнали проблеми.	
1) Преглед и систематизиране на резултатите от изпълнението на предходните пет дейности по проекта	<u>Ръководител на екипа:</u> ▪ Съгласува цялостното изпълнение на дейността. <u>Ключов експерт „Статистик":</u> ▪ Обобщаване на идентифицираните мерки/методологии от реализираните реформи на съдебни карти в страните членки на ЕС;

Дейност	Разпределение на дейностите по експерти на ниво отделна дейност/задача/описание на ролята, функциите и отговорностите на всеки от експертите на ниво задача/
	▪ Обобщаване на препоръките за използване и адаптиране на добрите европейски практики в България, формулирани в резултат на двете посещения за обмен на добри практики; ▪ Систематизиране на предложенията за реорганизация на конкретни районни съдилища и прокуратури и мотивите за тези предложения в контекста на цялостна реформа на териториалните структури; ▪ Систематизиране на изводите и препоръките от анализите на пилотните реорганизирани и/или обединени структури.
2) Идентифициране на възможните модели за оптимизация	Ръководител на екипа: ▪ Съгласува цялостното изпълнение на дейността. ▪ Обсъждане на идентифицираните модели с Възложителя. Ключов експерт „Правен експерт": ▪ Идентифициране на възможните модели за оптимизация на база на извършения повторен преглед на резултатите от изпълнението на предходните дейности;
3) Анализ и оценка на възможните модели за оптимизация	Ръководител на екипа: ▪ Съгласува цялостното изпълнение на дейността. Ключови експерти „Правен експерт" и „Аналитик": ▪ Извършване на оценка на силните и слаби страни на идентифицираните модели за оптимизация; ▪ Идентифициране на необходимите ресурси (финансови, времеви и човешки) за всеки от моделите; ▪ Изготвяне на финансов анализ и прогнозна оценка за влиянието на предложения модел върху бюджета и ефикасността на съдебната система в дългосрочен план; ▪ Извършване на оценка на въздействието на предложената промяна върху дейността на структурите на местно ниво (регионалните и местни власти и представители на други

Дейност	Разпределение на дейностите по експерти на ниво отделна дейност/задача /описание на ролята, функциите и отговорностите на всеки от експертите на ниво задача/
	юридически професии); ▪ Извършване на анализ на възможността за създаване на т.нар. обединен съд или обединена прокуратура.
4) Докладване на резултатите от дейността	Ръководител на екипа: ▪ Съгласува изготвения в резултат от изпълнението на Дейност 1.6. доклад; ▪ Представя доклада за одобрение от страна на Възложителя. Ключови експерти „Правен експерт" и „Аналитик": ▪ Изготвяне на модели за оптимизация с обосновка за конкретни реорганизации и/или обединения на РС и РП по места, вкл. възможността за създаване на т.нар. обединен съд или обединена прокуратура; ▪ Изготвяне на доклад от изпълнението на Д.1.6., включващ описателна част на извършената работа, постигнатите цели, резултати и индикатори за изпълнението;
Дейност 1.8.: „Изготвяне на пакет от предложения за изменение и допълнение на действащото законодателство за въвеждане на оптимизирана съдебна карта" (Д1.8).	
Ръководител на екипа – има водеща координираща роля във връзка с изпълнението на дейността **Общи функции и отговорности на ръководителя по дейност 1.8. и всичките му задачи:** ▪ Отговаря за цялостното ръководене, координация и контрол по изпълнение на дейността и задачите в рамките на дейността; ▪ Съгласува и одобрява нанесените корекции в разработените документи в изпълнение на дейност 1.8. и задачите по нея; ▪ Осъществява контрол на административно и техническо ниво при изпълнение на дейност 1.8. и задачите към нея; ▪ Гарантира своевременното и ефективно изпълнение на дейността и задачите в съответствие с Техническите спецификации на Възложителя и Техническото предложение на Изпълнителя; ▪ Осигурява текуща комуникация и връзка с Възложителя; ▪ Запознава Възложителя с напредъка по изпълнение на дейност 1.8. и задачите към нея; ▪ Следи за това всички документи, свързани с изпълнението на дейността да бъдат в съответствие с изискванията на Възложителя.	

Дейност	Разпределение на дейностите по експерти на ниво отделна дейност/задача /описание на ролята, функциите и отговорностите на всеки от експертите на ниво задача/
▪ Информира Възложителя за възникнали проблеми в хода на изпълнение на дейността/задачите и предоставя предложения за тяхното преодоляване; ▪ След информиране на Възложителя, взима решения за действия за преодоляване на възникнали проблеми.	
1) Преглед и анализ на констатациите и препоръките от предходните дейности	<u>Ръководител на екипа:</u> ▪ Съгласува цялостното изпълнение на дейността. <u>Ключови експерти „Правен експерт" и „Аналитик":</u> ▪ Идентифициране и анализ на добри законодателни практики при реализираните реформи на съдебни карти от страните членки на ЕС, в контекста на тяхната приложимост към българската съдебна система; ▪ Преглед на предложенията за реорганизация на конкретни районни съдилища и прокуратури в контекста на цялостна реформа на териториалните структури от гледна точка на необходимостта от извършване на законодателни промени; ▪ Преглед и анализ на изводите и препоръките от анализите на пилотните реорганизирани и/или обединени структури от гледна точка на необходимостта от извършване на законодателни промени; ▪ Преглед и анализ на изготвените предложения за оптимизация на съдебната карта от гледна точка на необходимостта от извършване на законодателни промени.
2) Изготвяне на пакет от предложения за нормативни промени с мотиви и оценка на въздействието (в случаите, когато е приложимо)	<u>Ръководител на екипа:</u> ▪ Съгласува цялостното изпълнение на дейността. <u>Ключови експерти „Правен експерт":</u> ▪ Извършване на детайлен преглед на приложимото законодателство и изготвяне на предложения за промени на ниво концепция; ▪ Идентифициране на конкретните нормативните актове, които се нуждаят от промяна; ▪ Идентифициране на конкретни несъответствия;

Дейност	Разпределение на дейностите по експерти на ниво отделна дейност/задача /описание на ролята, функциите и отговорностите на всеки от експертите на ниво задача/
	▪ Формулиране на предложения за промяна в съответния нормативен акт; ▪ Мотивиране на предложенията; ▪ Изготвяне на оценка на въздействието (в случаите, когато е приложимо).
3) Предоставяне на изготвения пакет от законодателни мерки за публично обсъждане и участие в конференция за представяне на оптимизираната съдебна карта	Ръководител на екипа: ▪ Съгласува цялостното изпълнение на дейността. Ключови експерти „Правен експерт": ▪ Предоставяне на изготвения пакет от законодателни мерки за публично обсъждане; ▪ Обобщаване на резултатите от публичното обсъждане; ▪ Представяне на обновения пакет от законодателни мерки на Възложителя – ВСС за приемане на предложенията за изменения и представянето му на вниманието на конституционно определените правни субекти с право на законодателна инициатива за внасянето му като един или повече законопроекти за изменение и/или допълнение на съществуващото или приемането на ново законодателство; ▪ Осигуряване на модератори за предвидената конференция (при заявена необходимост от страна на Възложителя).
4) Докладване на резултатите от дейността	Ръководител на екипа: ▪ Съгласува изготвения в резултат от изпълнението на Дейност 1.8. доклад; ▪ Представя доклада за одобрение от страна на Възложителя. Ключови експерти „Правен експерт": ▪ Изготвяне на доклад от изпълнението на Д.1.8., включващ описателна част на извършената работа, постигнатите цели, резултати и индикатори за изпълнението;

IV. АКТУАЛИЗИРАН ПЛАН - ГРАФИК ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПОРЪЧКАТА

Месец/ седмица / Етап/ Дейност/ поддейност	м. февруари 2019 (1)				м. март 2019 (2)				м. април 2019 (3)				м. май (4)				м. юни 2019 (5)				м. юли 2019 (6)				м. август 2019 (7)				
	04.02 – 10.02.19	11.02 – 17.02.19	18.02 – 24.02.19	25.02. - 03.03.19	04.03. - 10.03.19	11.03. - 17.03.19	18.03. - 24.03.19	25.03. - 31.03.19	01.04 – 07.04.19	08.04. - 14.04.19	15.04. - 21.04.19	22.04. - 28.04.19	29.04. -05.05.19	06.05. - 12.05.19	13.05. - 19.05.19	20.05. - 26.05.19	27.05. - 02.05.19	03.05. -09.06.19	10.06. -16.06.19	17.06. - 23.06.19	24.06. -30.06.19	01.07. - 07.07.19	08.07. - 14.07.19	15.07. - 21.07.19	22.07. - 28.07.19	29.07. - 04.08.19	05.08. - 11.08.19	12.08. - 18.08.19	19.08. -25.08.19	26.08 – 01.09.19
I. Встъпителна фаза																													
I.1. Мобилизиране на екипа																													
I.2. Организиране и провеждане на встъпителна среща																													
I.3. Изготвяне и предаване на Встъпителен доклад																													
II. Аналитична фаза																													
II.1. Преглед на практиката на страните членки на ЕС																													
II.1.1. Планиране на конкретния анализ																													

Месец/ седмица / Етап/ Дейност/ поддейност	м. февруари 2019 (1)				м. март 2019 (2)				м. април 2019 (3)				м. май (4)				м. юни 2019 (5)				м. юли 2019 (6)				м. август 2019 (7)				
	04.02 – 10.02.19	11.02 - 17.02.19	18.02 - 24.02.19	25.02. - 03.03.19	04.03. - 10.03.19	11.03. - 17.03.19	18.03. - 24.03.19	25.03. - 31.03.19	01.04 – 07.04.19	08.04. - 14.04.19	15.04. - 21.04.19	22.04. - 28.04.19	29.04. - 05.05.19	06.05. - 12.05.19	13.05. - 19.05.19	20.05. - 26.05.19	27.05. – 02.05.19	03.05. -09.06.19	10.06. -16.06.19	17.06. - 23.06.19	24.06. -30.06.19	01.07. - 07.07.19	08.07. - 14.07.19	15.07. - 21.07.19	22.07. - 28.07.19	29.07. - 04.08.19	05.08. - 11.08.19	12.08. - 16.08.19	19.08. -25.08.19	26.08 – 01.09.19
Д.1.2. Събиране на данни и информация за целите на анализа на практиката на страните-членки на ЕС																													
Д.1.3. Извършване на анализа																													
Д.1.4. Докладване на резултатите от дейността																													
Д.2. Организиране на две посещения за обмен на добри практики																													
Д.2.1. Уточняване на страните членки, в които ще се проведат посещенията																													
Д.2.2. Съставяне и съгласуване на програма за всяко посещение																													

Месец/ седмица / Етап/ Дейност/ поддейност	м. февруари 2019 (1)				м. март 2019 (2)				м. април 2019 (3)				м. май (4)					м. юни 2019 (5)				м. юли 2019 (6)				м. август 2019 (7)				
	04.02. - 10.02.19	11.02. - 17.02.19	18.02. - 24.02.19	25.02. - 03.03.19	04.03. - 10.03.19	11.03. - 17.03.19	18.03. - 24.03.19	25.03. - 31.03.19	01.04. - 07.04.19	08.04. - 14.04.19	15.04. - 21.04.19	22.04. - 28.04.19	29.04. - 05.05.19	06.05. - 12.05.19	13.05. - 19.05.19	20.05. - 26.05.19	27.05. - 02.05.19	03.05. -09.06.19	10.06. -16.06.19	17.06. - 23.06.19	24.06. -30.06.19	01.07. - 07.07.19	08.07. - 14.07.19	15.07. - 21.07.19	22.07. - 28.07.19	29.07. - 04.08.19	05.08. - 11.08.19	12.08. - 18.08.19	19.08. -25.08.19	26.08 - 01.09.19
Д.2.3. Организиране и провеждане на посещенията																													
2.4. Отчитане на посещенията																													
3. Анализ на състоянието на съдилищата и прокуратурите																													
3.1. Планиране на конкретния анализ																													
3.2. Обработка на данни и информация съдържаща се в резултатите от дейности 1.1. и 1.2 и в допълнително идентифицирани източници																													

Месец/ седмица	м. февруари 2019 (1)				м. март 2019 (2)				м. април 2019 (3)				м. май (4)					м. юни 2019 (5)				м. юли 2019 (6)				м. август 2019 (7)				
Етап/ Дейност/ поддейност	04.02 – 10.02.19	11.02 – 17.02.19	18.02 – 24.02.19	25.02. - 03.03.19	04.03. - 10.03.19	11.03. - 17.03.19	18.03. - 24.03.19	25.03. - 31.03.19	01.04 – 07.04.19	08.04. - 14.04.19	15.04. - 21.04.19	22.04. - 28.04.19	29.04. - 05.05.19	06.05. - 12.05.19	13.05. - 19.05.19	20.05. - 26.05.19	27.05. - 02.05.19	03.06. -09.06.19	10.06. -16.06.19	17.06. - 23.06.19	24.06. -30.06.19	01.07. - 07.07.19	08.07. - 14.07.19	15.07. - 21.07.19	22.07. - 28.07.19	29.07. - 04.08.19	05.08. - 11.08.19	12.08. - 18.08.19	19.08. -25.08.19	26.08 – 01.09.19
3.3. Идентифициране на нови/допълнителни критерии за оценка развитието на съдебните райони и натовареността на съдилищата и прокуратурите																														
3.4. Извършване на преглед и анализ на състоянието на отделните типове съдебни структури по йерархични нива за ефективност и ефикасност																														
3.5. Докладване на резултатите от дейността																														

Месец/ седмица / Етап/ Дейност/ поддейност	м. февруари 2019 (1)				м. март 2019 (2)				м. април 2019 (3)				м. май (4)					м. юни 2019 (5)				м. юли 2019 (6)				м. август 2019 (7)				
	04.02. - 10.02.19	11.02. - 17.02.19	18.02. - 24.02.19	25.02. - 03.03.19	04.03. - 10.03.19	11.03. - 17.03.19	18.03. - 24.03.19	25.03. - 31.03.19	01.04. - 07.04.19	08.04. - 14.04.19	15.04. - 21.04.19	22.04. - 28.04.19	29.04. - 05.05.19	06.05. - 12.05.19	13.05. - 19.05.19	20.05. - 26.05.19	27.05. - 02.05.19	03.05. -09.06.19	10.06. -16.06.19	17.06. - 23.06.19	24.06. -30.06.19	01.07. - 07.07.19	08.07. - 14.07.19	15.07. - 21.07.19	22.07. - 28.07.19	29.07. - 04.08.19	05.08. - 11.08.19	12.08. - 18.08.19	19.08. -25.09.19	26.08 - 01.09.19
4. Подбор на пилотни структури и разработка на аналитични инструменти																														
5. Изготвяне на детайлни доклади по места за реорганизация на съдебни структури																														
6. Разработване на предложения за оптимизация на съдебната карта																														
6.1. Преглед и систематизиране на резултатите от изпълнението на предходните нет дейности по проекта																														

Месец/ седмица / Етап/ Дейност/ поддейност	м. февруари 2019 (1)				м. март 2019 (2)				м. април 2019 (3)				м. май (4)				м. юни 2019 (5)				м. юли 2019 (6)				м. август 2019 (7)				
	04.02 - 10.02.19	11.02 - 17.02.19	18.02 - 24.02.19	25.02. - 03.03.19	04.03. - 10.03.19	11.03. - 17.03.19	18.03. - 24.03.19	25.03. - 31.03.19	01.04 - 07.04.19	08.04. - 14.04.19	15.04. - 21.04.19	22.04. - 28.04.19	29.04. - 05.05.19	06.05. - 12.05.19	13.05. - 19.05.19	20.05. - 26.05.19	27.05. - 02.05.19	03.05. -09.06.19	10.06. -16.06.19	17.06. - 23.06.19	24.06. -30.06.19	01.07. - 07.07.19	08.07. - 14.07.19	15.07. - 21.07.19	22.07. - 28.07.19	29.07. - 04.08.19	05.08. - 11.08.19	12.08. - 18.08.19	19.08. -25.08.19	26.08 – 01.09.19
6.2. Идентифициране на възможните модели за оптимизация																													
6.3. Анализ и оценка на възможните модели за оптимизация																													
6.4. Докладване на резултатите от дейността																													
7. Избор на модел за оптимизация на съдебната карта																													
7.1. Провеждане на публични обсъждания																													
7.2. Избор на конкретен модел за оптимизация на съдебната карта																													

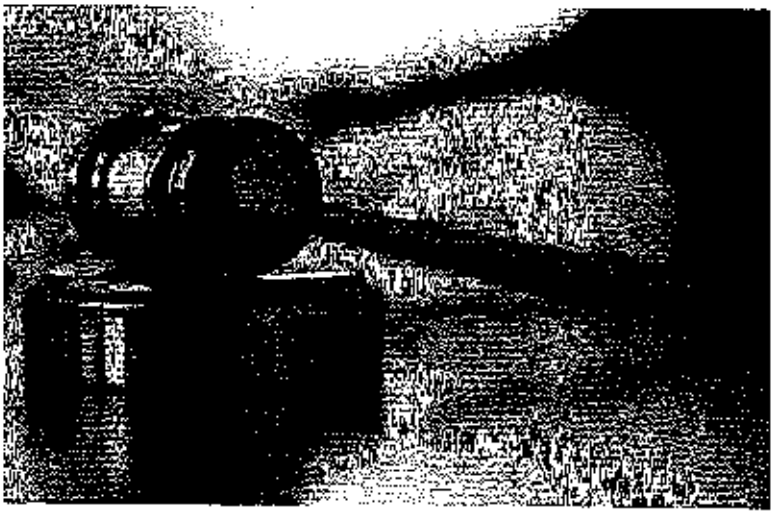
Месец/ седмица / Етап/ Дейност/ поддейност	м. февруари 2019 (1)				м. март 2019 (2)				м. април 2019 (3)				м. май (4)					м. юни 2019 (5)				м. юли 2019 (6)				м. август 2019 (7)				
	04.02 - 10.02.19	11.02 - 17.02.19	18.02 - 24.02.19	25.02. - 03.03.19	04.03. - 10.03.19	11.03. - 17.03.19	18.03. - 24.03.19	25.03. - 31.03.19	01.04 - 07.04.19	08.04. - 14.04.19	15.04. - 21.04.19	22.04. - 28.04.19	29.04. - 05.05.19	06.05. - 12.05.19	13.05. - 19.05.19	20.05. - 26.05.19	27.05. - 02.05.19	03.05. -09.06.19	10.06. -16.06.19	17.06. - 23.06.19	24.06. -30.06.19	01.07. - 07.07.19	08.07. - 14.07.19	15.07. - 21.07.19	22.07. - 26.07.19	29.07. - 04.08.19	05.08. - 11.08.19	12.08. - 18.08.19	19.08. -25.08.19	26.08 - 01.09.19
8. Изготвяне на пакет от предложения за изменение и допълнение на действащото законодателство за въвеждане на оптимизирана съдебна карта																														
8.1. Преглед и анализ на констатациите и препоръките от предходните дейности																														
8.2. Изготвяне на пакет от предложения за нормативни промени с мотиви и оценки на въздействието																														

Месец/ седмица / Етап/ Дейност/ поддейност	м. февруари 2019 (1)				м. март 2019 (2)				м. април 2019 (3)				м. май (4)					м. юни 2019 (5)				м. юли 2019 (6)				м. август 2019 (7)				
	04.02 – 10.02.19	11.02 - 17.02.19	18.02 - 24.02.19	25.02. - 03.03.19	04.03. - 10.03.19	11.03. - 17.03.19	18.03. - 24.03.19	25.03. - 31.03.19	01.04 – 07.04.19	08.04. - 14.04.19	15.04. - 21.04.19	22.04. - 28.04.19	29.04. - 05.05.19	06.05. - 12.05.19	13.05. - 19.05.19	20.05. - 26.05.19	27.05. - 02.05.19	03.05. -09.06.19	10.06. -16.06.19	17.06. - 23.06.19	24.06. -30.06.19	01.07. - 07.07.19	08.07. - 14.07.19	15.07. - 21.07.19	22.07. - 28.07.19	29.07. - 04.08.19	05.08. - 11.08.19	12.08. - 18.08.19	19.08. -25.08.19	26.08 – 01.09.19
8.3. Предоставяне на изготвения пакет от законодателни мерки за публично обсъждане и участие в конференция за представяне на оптимизираната съдебна карта																													
8.4. Докладване на резултатите от дейността																													
III. Заключителна фаза																													
III.1. Изготвяне и предаване на проект на окончателен доклад																													
III. 2. Преработване и предаване на окончателен вариант на доклада																													

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

ДОКЛАД
ЗА ИЗГОТВЕН ДЕТАЙЛЕН ПРЕГЛЕД И АНАЛИЗА НА ДЕЙНОСТТА
ПРЕЗ ПОСЛЕДНИТЕ 10 ГОДИНИ РЕФОРМАТА СЪДЕБНАТА ГИ
ДЪРЖАВИ-ЧЛЕНКИ НА ЕС В КОНТЕКСТА НА ТЯХНАТА
ПРИЛОЖИМОСТ КЪМ БЪЛГАРСКАТА СЪДЕБНА СИСТЕМА
ИЗГОТВЕН В ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ДЕЙНОСТ 1.1. ПРЕГЛЕД НА ПРАКТИКАТА
НА СТРАНИТЕ ЧЛЕНКИ НА ЕС ОТ ОБЩЕСТВЕНАТА ПОРЪЧКА
„ИЗПЪЛНЯВАНА ВЪЗ ОСНОВА НА ДОГОВОР BG05SFOP001-2.012-0031-C01"

ОБЩЕСТВЕНА ПОРЪЧКА С ПРЕДМЕТ: „ПРЕДОСТАВЯНЕ НА КОНСУЛТАНТСКИ УСЛУГИ ЗА ОПТИМИЗИРАНЕ НА СЪДЕБНАТА КАРТА"

София,
м.Март, 2019 г.

Проект „Създаване на предпоставки за оптимизиране на съдебната карта на българските съдилища и прокуратурите чрез надграждане на деловодната информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

СЪДЪРЖАНИЕ:

I. ВЪВЕДЕНИЕ 1. Описание и цели на проекта 2. Обхват и цел на извършените преглед и анализ 3. Описание на използваните методология и източници	6 – 15
II. АНАЛИЗ НА СЪДЕБНАТА КАРТА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ 1. Общ преглед на съдебната система и съдебната карта 2. Реформи и стъпки за реформа на съдебната карта	16 - 25
III. ПРЕГЛЕД И АНАЛИЗ НА ИЗВЪРШЕНИТЕ РЕФОРМИ И НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ МЕТОДОЛОГИИ, МОДЕЛИ И ПРАКТИЧЕСКИ МЕРКИ В ОТДЕЛНИ ДЪРЖАВИ	
3.1. РЕПУБЛИКА АВСТРИЯ 1. Общ преглед на съдебната система и съдебната карта 2. Извършени реформи на съдебната карта, използвани методологии и модели за промяна, практически мерки 3. Изводи и обобщения, използвани практики	26 - 43
3.2. КРАЛСТВО БЕЛГИЯ 1. Общ преглед на съдебната система и съдебната карта 2. Извършени реформи на съдебната карта, Използвани методологии и модели за промяна, практически мерки 3. Изводи и обобщения, използвани практики	44 - 57

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдиящата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

3.3 КРАЛСТВО ДАНИЯ

1. Общ преглед на съдебната система и съдебната карта
2. Извършени реформи на съдебната карта, използвани методологии и модели за промяна, практически мерки
3. Изводи и обобщения, използвани практики

58 - 78

3.4. ИТАЛИАНСКА РЕПУБЛИКА

1. Общ преглед на съдебната система и съдебната карта
2. Извършени реформи на съдебната карта, използвани методологии и модели за промяна, практически мерки
3. Изводи и обобщения, използвани практики

79 - 96

3.5. РЕПУБЛИКА ЛАТВИЯ

1. Общ преглед на съдебната система и съдебната карта
2. Извършени реформи на съдебната карта, използвани методологии и модели за промяна, практически мерки
3. Изводи и обобщения, използвани практики

97 - 107

3.6. РЕПУБЛИКА ЛИТВА

1. Общ преглед на съдебната система и съдебната карта
2. Извършени реформи на съдебната карта, използвани методологии и модели за промяна, практически мерки
3. Изводи и обобщения, използвани практики

108 - 116

3.7. КРАЛСТВО НИДЕРЛАНДИЯ

1. Общ преглед на съдебната система и съдебната карта
2. Извършени реформи на съдебната карта, използвани методологии и модели за промяна, практически мерки
3. Изводи и обобщения, използвани практики

117 - 137

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

3.8. РЕПУБЛИКА ПОЛША 138 - 149

1. Общ преглед на съдебната система и съдебната карта
2. Извършени реформи на съдебната карта, използвани методологии и модели за промяна, практически мерки
3. Изводи и обобщения, използвани практики

3.9. ПОРТУГАЛСКА РЕПУБЛИКА 150 - 176

1. Общ преглед на съдебната система и съдебната карта
2. Извършени реформи на съдебната карта, използвани методологии и модели за промяна, практически мерки
3. Изводи и обобщения, използвани практики

3.10. ФРЕНСКА РЕПУБЛИКА 177 - 208

1. Общ преглед на съдебната система и съдеФбната карта
2. Извършени реформи на съдебната карта, използвани методологии и модели за промяна, практически мерки
3. Изводи и обобщения, използвани практики

3.11. РЕПУБЛИКА ХЪРВАТИЯ 209 - 220

1. Общ преглед на съдебната система и съдебната карта
2. Извършени реформи на съдебната карта, използвани методологии и модели за промяна, практически мерки
3. Изводи и обобщения, използвани практики

IV. СРАВНЕНИЕ И ОБОБЩЕНИЕ НА ИЗВЪРШЕНИТЕ РЕФОРМИ И НА ДОБРИТЕ ПРАКТИКИ И ТЯХНАТА ПРИЛОЖИМОСТ КЪМ БЪЛГАРСКАТА СЪДЕБНА СИСТЕМА 221 - 264

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

V. КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНКА НА СЪДЕБНИТЕ СТРУКТУРИ И КРИТЕРИИ ЗА МОДЕЛИРАНЕ НА СЪДЕБНАТА КАРТА	265 - 266
VI. ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ	267 - 271

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдящата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

I. ВЪВЕДЕНИЕ

1. Описание и цели на проекта

Настоящият доклад е изготвен в изпълнение **Дейност 1.1. „Преглед на практиката на страните членки на ЕС"** от обществена поръчка с предмет *„Предоставяне на консултантски услуги за оптимизиране на съдебната карта"*, изпълнявана въз основа на договор ВСС 1212/ 31.01.2019г.

Обществената поръчка е възложена в изпълнение на Дейност 1 *„Разработване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури"* по **проект: *„Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата"***, финансиран по Договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № BG05SFOP001-3.001-0001-C01/26.08.2016 г., процедура BG05SFOP001-3.001, **по Приоритетна ос № 3 „Прозрачна и ефективна съдебна система"**, Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020 (ОПДУ), съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд".

Стратегическите цели на Приоритетна ос № 3 са повишаване на качеството и ускоряване на правораздаването и модернизиране на съдебната система чрез:

- ✓ реформа в структурите, процедурите и организация на работата в съдилищата;
- ✓ утвърждаване принципите на достъп до правосъдие чрез промяна на съдебната карта, разработване на специализирани информационни системи и предоставяне на възможност на Висшия съдебен съвет за наблюдение в реално време върху развитието на съдебната карта, натовареността на съдилищата и прокуратурите и взимане на информирани управленски решения за оптимизиране на дейността; и
- ✓ подобряване на управлението на съдилищата и постигане на по-висока ефективност на тяхното функциониране посредством прилагане на електронно правосъдие и оптимизиране на дейностите по управление на дела и комуникация

на информация по дела между съдилищата и други органи на съдебната и изпълнителната власт.

Ключовата цел на проекта е да се създаде модел за реорганизация на съдебната карта на районните съдилища и прокуратури и да се предостави пътна карта за рационализирането в по-общ план на съдилищата и прокуратурите на всички равнища с цел повишаване на качеството и ефикасността като цяло, в т.ч. пренасочване на ресурси, където е целесъобразно, въз основа на цялостен анализ на натовареността на съдебните структури и специфични социално-икономически фактори, като предостави и съответните технологични решения за това.

Реализирането на поставените стратегически и ключови цели е обусловено от осъществяването следните **специфичните цели на проекта** и конкретните мерки за постигането им, които включват:

- ✓ оптимизация на съдебната карта;
- ✓ анализ на съществуващите технологични процеси и средствата за събиране и обобщаване на статистическа информация;
- ✓ изграждане на Единна информационна система на съдилищата;
- ✓ изграждане на специализирана информационна система за динамичен анализ и мониторинг на факторите, свързани със социално-икономическото развитие на съдебните райони и натовареността на съдилищата;
- ✓ изграждане на капацитет за работа с Единна информационна система на съдилищата и за текущо оптимизиране на дейността на съдебните структури;
- ✓ усъвършенстване функционирането на органите от сектор „Правосъдие" чрез въвеждане на Единна информационна система на съдилищата, специализирана информационна система за анализ и мониторинг на факторите за развитие на съдебната карта и интегрирането на двете системи с информационните системи на други органи на съдебната и изпълнителната власт; и
- ✓ утвърждаване и гарантиране на принципите на достъп до правосъдие чрез въвеждане на оптимизация на ресурси, подобряване на ефективността и ефикасността с промяна на съдебната карта, въвеждане на единна система за

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

управление на дела и създаване на система за мониторинг и анализ като инструмент за бъдещата аналитична работа на Висшия съдебен съвет и други органи на съдебната власт.

2. Обхват и цел на извършените преглед и анализ

Дейност 1.1. от обществена поръчка, като резултат от чието изпълнение е изготвен настоящия доклад, има за предмет **извършване на преглед и анализ на практиките на страните членки на ЕС по отношение на реформирането на съдебните карти.**

Дейността обхваща конкретно:

- ✓ анализ на реализираните реформи на съдебни карти в Европа, използваните методологии и практическите мерки на ниво държава - членка - преглед на реализираните през последните десет години реформи на съдебни карти в държави - членки на ЕС;
- ✓ анализ на използваните методологии за работа и модели за промяна в териториалната структура на съдилищата и прокуратурите; и
- ✓ анализ на проведените реформи и конкретните практически мерки, предприети на ниво държава - членка, в контекста на тяхната приложимост към българската съдебна система.

Пряката цел на прегледа и анализа е да **се установят добрите практики и приложените методологии в други държави - членки на ЕС**, които са провели реорганизация или понастоящем прилагат реформа на съдебната карта, като се направи **експертна оценка за цялостния ефект на потенциалните мерки, които могат да бъдат предприети – самостоятелно или в контекста на други реформи, както и за приложимостта на тези практики в българската съдебна система, отчитайки националните специфики на процесуалните правоотношения.**

Въз основа на идентифицираните добри практики в други държави - членки на ЕС, в настоящия доклад **са изведени и критериите за оценка на съдебните**

структури и/или конкретни методологии, които в последствие ще бъдат приложени в хода на анализ на състоянието на съдилищата и прокуратурите относно натовареност, ефективност и ефикасност.

Прегледът и анализът, предмет на настоящия доклад, е необходим резултат за реализирането на цялата обществена поръчка, защото предоставя конкретните насоки, в които ще бъдат разработени моделите на новата съдебна карта. Насоките ще имат своето практическо измерение, обоснованост и аргументация. Това способства да се преодолее риска плануваната у нас реформа да се проведе само въз основа на предполагаеми ефекти, както и рисковете от грешки и „влошаване" на положението. Проучването и анализът на практиките на държавите - членки на ЕС открояват не само добрия опит, който може да бъде заимстван (чрез съответното му адаптиране), но също така и евентуалните допуснати грешки и „дефекти", които да бъдат предотвратени у нас, а в допълнение и възникналите трудности при реализирането на реформите, вкл. довели до тяхното забавяне, което ще способства за формулирането на превантивни мерки за изначалното им елиминиране, или най-малко за минимизирането им.

3. Описание на използваните методология и източници

Прегледът и анализът, обективирани в настоящия доклад премина през няколко етапа:

- *Планиране*

По време на този етап бяха уточнени критериите, по които да бъдат подбрани обектите на изследване - държавите - членки на ЕС, които са провели реорганизация или понастоящем приключват реформа на съдебната карта; беше извършен самият окончателен подбор на държавите; бяха уточнени източниците на информация; бяха структурирани формата, съдържанието и техниките на извършване на анализа и бяха разработени конкретни работни документи (сравнителни таблици, писма с искане за информация).

В рамките на тази фаза беше проведена и встъпителната среща с Възложителя, на която бяха уточнени конкретните държави – членки на ЕС, чиито реформи да бъдат анализирани.

За подбора на държавите бяха използвани няколко критерия. Наред със задължителните два критерия: държавата да е член на ЕС и да е провела реорганизация на съдебната реформа през последните 10 години или понастоящем да приключва такава реформа, под внимание бяха отчетени и други обстоятелства, като: в страната да има институция – член на Европейската мрежа на съдебните съвети (ЕМСС) /European Network Councils for the Justice - ENCJ/[1]; развито електронно управление и електронно правосъдие, висока степен на публичност и достъпност на документи и материали, свързани с реализираните реформи на съдебната карта, използваните методологии и практически мерки от съответната държава.

Като изходна база за идентифицирането на държавите, в които са се провели реформи в съдебната карта, бяха взети предвид следните източници:

→ Доклад на ЕМСС „Съдебната реформа в Европа" 2011 - 2012[2];

→ Доклад на ЕМСС „Съдебната реформа в Европа – Втора част, Насоки за ефективно правосъдие" 2012 - 2013[3];

→ Годишни доклади на ЕМСС за 2014-2015, 2015-2016 и 2016-2017[4];

→ Доклад „Сравнително проучване на реформите на съдебните карти в Европа", изготвен от Сайънс По Страсбург Кънсалтинг (Sciences Po Strasbourg Consulting) и Института за политически науки (Institute of Political Studies /IEP/) по възлагане от Европейската комисия за ефективно правосъдие (European Commission for the Efficiency of Justice – CEPEJ)[5]

[1] https://www.encj.eu/members
[2] https://www.encj.eu/images/stories/pdf/GA/Dublin/encj_report_judicial_reform_def.pdf
[3] https://www.encj.eu/images/stories/pdf/workinggroups/encj_report_judicial_reform_ii_approved.pdf
[4] https://www.encj.eu/annual-reports
[5] https://rm.coe.int/comparative-study-of-the-reforms-of-the-judicial-maps-in-europe/168078c53a

→ Доклад „Проучване на функционирането на съдебните системи в държавите членки на ЕС", изготвен от СЕРЕЈ (с данни от въпросници за 2010-2012-2013-2014-2015-2016 г.)[6];

→ Доклад „Съдебните системи на страните членки на ЕС – анализ на информацията" на СЕРЕЈ", юни 2013[7];

→ Доклад „Европейските съдебни системи. Ефективност и качество на правосъдието", издание на СЕРЕЈ 2014 г. (с данни към 2012)[8];

→ Доклад „Европейските съдебни системи. Ефективност и качество на правосъдието", издание на СЕРЕЈ 2016 г. (с данни към 2014)[9];

→ Доклад „Европейските съдебни системи. Ефективност и качество на правосъдието", издание на СЕРЕЈ 2018 г. (с данни към 2016)[10].

➢ *Събиране на данни и информация за целите на анализа*

Като основни техники и методи при събирането на данните за анализа бяха използвани **документалното и кабинетното проучване.** Документалното проучване принципно предшества всички останали методи за събиране на данни. Приложимостта му се основава на обстоятелството, че за да бъде проведено проучването и за да бъдат събрани необходимите данни, следва да бъде прегледана и систематизирана наличната информация. В рамките на документалното проучване бе извършено събирането, проучването и анализа на всички налични документи, съдържащи относими за анализа данни. Методът на кабинетното проучване бе използван при аналитичните дейности като основен изследователски метод, паралелно с документалното проучване. В рамките на прилагането му се използваха методите на вторичен анализ на емпирични данни и анализа на съдържание (контент анализ) на откритите документи и данни, които бяха набрани в рамките на документалното проучване.

[6] https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/20180405_-_eu_scoreboard_-_indicators.pdf
[7] https://rm.coe.int/judicial-systems-of-the-european-union-countries-analysis-of-data-by-t/1680788280
[8] https://rm.coe.int/european-judicial-systems-edition-2014-2012-data-efficiency-and-qualit/1680785d95
[9] https://rm.coe.int/european-judicial-systems-efficiency-and-quality-of-justice-cepej-stud/1680786b58
[10] https://rm.coe.int/overview-avec-couv-18-09-2018-en/16808def7a

В рамките на този етап се извърши и подробно проучване на съществуващата у нас съдебна карта на районните съдилища и прокуратури и бяха идентифицирани конкретните елементи за сравнение (описани по-долу в раздел II. АНАЛИЗ НА СЪДЕБНАТА КАРТА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ).

Наред с това, беше събрана и относимата информация за анализа за отделните държави. Информацията беше събрана чрез:

→ Общодостъпни източници в Интернет (както цитираните по-горе доклади, така и други източници, касаещи конкретно отделните държани, които изрично са посочени в раздел III. ПРЕГЛЕД И АНАЛИЗ НА ИЗВЪРШЕНИТЕ РЕФОРМИ И НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ МЕТОДОЛОГИИ, МОДЕЛИ И ПРАКТИЧЕСКИ МЕРКИ В ОТДЕЛНИ ДЪРЖАВИ);

→ Допълнителни данни и информация, предоставена от Възложителя;

→ Отговори на официални запитвания до компетентните органи в съответните държави.

Фокусът при събирането на информацията беше насочен към събиране на данни за:

✓ Реализираните реформи на съдебните карти, които са се провели в последните 10 години, или понастоящем са в ход;

✓ Използваните методологии и практически мерки от съответните държави;

✓ Използваните методологии за работа и модели за промяна в териториалните структури на съдилищата и прокуратурите;

✓ Конкретните практически мерки, предприети в съответната държава с акцент върху:

- натовареност;
- ефективност;
- ефикасност.

➢ *Извършване на анализа*

В рамките на този етап по същество бяха извършени самите аналитични дейности.

Основният използван аналитичен метод бе този на **системния анализ.**

Системният анализ преминава през следните типични за него етапи:

1) Целеполагане: цели на системното изследване и формулиране на изследователската задача;

2) Дефиниране и структуриране на системата;

3) Създаване на модел на системата;

4) Изследване на модела;

5) Обобщаване на резултатите.

При структурирането на системата, обект на изследване, бяха определени също така: входът и изходът на системата; връзките между отделните компоненти, динамичността в системата; средата и взаимодействията със средата. Самата среда, в рамките на която работят съдебните органи, а също и средата, върху която те влияят, също бе обект на анализа. При определянето, а впоследствие и при анализа на средата отчетохме и това, че средата за една система бива външна и вътрешна.

Системният анализ **не е хомогенен метод. Той обединява множество методи, целта на които е една – да разкрият качествата на системата и да покажат нейното действие като единно цяло.** Сред конкретните **методи на анализиране в рамките на системния анализ, които бяха използвани,** са:

- ✓ **описателен (в т.ч. ретроспективен) и диагностичен анализ;**
- ✓ **бенчмаркинг;**
- ✓ **SWOT анализ;**
- ✓ **STEP анализ;**
- ✓ **GAP анализ.**

Методите на **описателния (ретроспективен) и диагностичен анализ** бяха използвани при прегледа на практиката на страните - членки на ЕС. Така посочените методи допринесоха за изследване на измененията и промените (както и на причините за тях и на настъпилите в резултат на тях последици), настъпили в съответните държави и за установяване и измерване на проявените или на теоретично предполагаемите връзки и зависимости между изследваните явления,

както и за формулиране на критериите за оценка на развитието на съдебните райони на районно, окръжно и апелативно ниво. С помощта на тези методи бяха изведени и крайните резултати - конкретните предложения и препоръки за използване на добри практики в Република България.

При прилагане на **бенчрамкинг (сравнителния) анализ** се осъществи детайлно сравнение на изследваните обекти по предварително дефинираните критерии, като се отбелязаха сходствата и различията между тях. Целта на посочения метод бе да се открие най-добрата практика и същата да се приложи при взимането на решение. От важно значение при прилагането на този метод бе не просто механичното възприемане на дадена практика, която е оценена като „добра", но избирането на тази именно добра практика, която е дала най-добри резултати при най-ниски разходи и при условия, най-близки до националните.

С оглед осигуряването на необходимата логическа връзка между аналитичната и стратегическата част на дейността беше приложен методът **SWOT анализ** при подбор на методологии/модели и при формулирането на препоръки за промяна на структурата на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури. Главната цел на този метод бе да се извърши взаимообвързана оценка на вътрешните за съответните модели и критерии силни (Strengths) и слаби (Weaknesses) страни, както и на външните за съответните модели възможности (Opportunities) и заплахи (Threats).

При осъществяване на SWOT анализа бе обърнато приоритетно внимание на следните външни фактори (**STEP-анализ**):

- политически фактори;
- социално - икономически фактори;
- демографски фактори;
- технологични фактори.

Методът на **GAP анализа** помогна да се сравнят действителните постижения (настоящ модел) с потенциалните такива (образцов модел). В същността на този вид

аналитично изследване стоят два основни въпроса, на които следва да бъде отговорено в хода и в резултат на анализа: „Къде сме ние?" и „Къде искаме да бъдем?".

- *Документиране на анализа*

В рамките на този заключителен етап бе изготвен настоящия доклад за извършения детайлен преглед и анализ на реализираните през последните 10 години реформи на съдебните карти в държавите - членки на ЕС в контекста на тяхната приложимост към българската съдебна система.

II. АНАЛИЗ НА СЪДЕБНАТА КАРТА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

1. Общ преглед на съдебната система и съдебната карта

Съгласно чл.119 от Конституцията на Република България правораздаването се осъществява от Върховния касационен съд, Върховния административен съд, апелативни, окръжни, военни и районни съдилища, като е допустимо със закон да се създават и специализирани съдилища.

Съгласно чл.61 от Закона за съдебната власт (ЗСВ), съдилищата в Република България са районни, окръжни, административни, военни, апелативни, специализиран наказателен съд, апелативен специализиран наказателен съд, Върховен касационен съд и Върховен административен съд.

Районните съдилища, окръжните, административните, специализираният наказателен съд и военните съдилища разглеждат определените със закон дела като първа инстанция.

Окръжните съдилища разглеждат като втора инстанция обжалваните актове по дела на районните съдилища, както и като първа инстанция други дела, възложени им със закон.

Административните съдилища разглеждат като първа инстанция административните дела, които не са определени като подсъдни на Върховния административен съд, както и определени със закон дела като касационна инстанция.

Апелативните съдилища разглеждат като втора инстанция обжалваните актове по дела на окръжните съдилища, както и други дела, възложени им със закон. Апелативният специализиран наказателен съд разглежда като втора инстанция обжалваните актове по дела на специализирания наказателен съд. Военно-апелативният съд разглежда като втора инстанция обжалваните актове по дела на военните съдилища.

Върховният касационен съд е касационна инстанция за определените със закон съдебни актове и разглежда и други дела, определени със закон. Върховният административен съд разглежда като първа инстанция актове, определени със закон,

и като касационна инстанция - обжалваните актове по дела на административните съдилища и актове по дела на тричленен състав на Върховния административен съд.

ЗСВ изрично предвижда, че районите на районните, окръжните, административните, военните и апелативните съдилища могат да не съвпадат с административно-териториалното деление на страната. На практика обаче съдебните райони на районните, окръжните и административните съдилища следват административно-териториалното деление на страната, определено със Закона за административно-териториалното устройство на Република България. Окръжните и административните съдилища са 28 на брой, колкото са и областите. Районните съдилища са разпределени в 28те съдебни района на окръжните съдилища и са 113 на брой.

Апелативните съдилища са 5 на брой: в София (включващ районите на окръжни съдилища София – град, София област, Благоевград, Кюстендил, Перник, Враца, Монтана и Видин); в Пловдив (включващ районите на окръжни съдилища Пловдив, Пазарджик, Стара Загора, Хасково, Кърджали и Смолян); във Велико Търново (включващ районите на окръжни съдилища Велико Търново, Габрово, Плевен, Ловеч и Русе); във Варна (включващ районите на окръжни съдилища Варна, Шумен, Разград, Търговище, Добрич и Силистра) и в Бургас (включващ районите на окръжни съдилища Бургас, Сливен и Ямбол).

Военните съдилища са три – в София, Пловдив и Сливен, а военно-апелативният съд е един.

Липсват както законово определени, така и определени по друг ред критерии, по които са създадени районните съдилища като основни правораздавателни структури в страната (например критерии като брой население, брой съдии или др.). В 28те съдебни райони на окръжните съдилища разпределението на районните съдилища не е равномерно, а в голямата си част е в резултат на историческа обусловеност, географски особености, а в някои случаи и на стечение на конюнктурни обстоятелства. На практика, сегашната система на районните съдилища е почти идентична със системата, каквато е създадена през 1952 г., като не са правени съществени промени. От създадените тогава 103 народни съдилища през годините до сега, районните съдилища са се увеличили до 113, но не с обсъждана и

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

приемана концепция за ролята на районните съдилища като основни първоинстанционни съдебни органи и как изградената структура ефективно гарантира достъпа до правосъдие на гражданите. Така сме свидетели на едновременно съществуване на районни съдилища с щат от 2ма съдии (РС Първомай, РС Кубрат, РС Котел, РС Златоград РС Девин, РС Чепеларе и др.) и на районен съд с щат от 194 съдии (Софийски районен съд /СРС/). Дори да изключим СРС от сравнението, в районните съдилища в областните градове разликата между щатните бройки варира с от 4 до 11 пъти, а в районните съдилища извън областните градове разликата варира от 2 до 5 пъти[11].

С районите на районните съдилища и на окръжните съдилища е свързана и компетентността на нотариусите и на частните съдебни изпълнители, като лица на които държавата е възложила изпълнението на публични функции. Районът на действие на нотариуса съвпада с района на районния съд, а районът на действие на частния съдебен изпълнител съвпада с района на окръжния съд. Същевременно обаче, държавните съдебни изпълнители са към районните съдилища, както и съдиите по вписванията. Към районните съдилища са създадени и функционират и бюрата по съдимост.

Съгласно чл.126, ал.1 от Конституцията на Република България структурата на прокуратурата е в съответствие с тази на съдилищата. Съгласно чл.136 от ЗСВ Прокуратурата на Република България е единна и структурата и е в съответствие с тази на съдилищата. Прокуратурата се състои от главен прокурор, Върховна касационна прокуратура, Върховна административна прокуратура, Национална следствена служба, апелативни прокуратури, апелативна специализирана прокуратура, военно-апелативна прокуратура, окръжни прокуратури, специализирана прокуратура, военно-окръжни прокуратури и районни прокуратури. В състава на окръжните и специализираната прокуратури има следствени отдели. В окръжните прокуратури се създават административни отдели, прокурорите от които участват в производствата по административни дела.

[11] http://www.vss.justice.bg/root/f/upload/20/STAT_TABLICI_I-2018.pdf

С решение на Конституционния съд № 2 от 7 февруари 2017 г. по конституционно дело № 13/2016 г. (обн., ДВ, бр.20 от 07.03.2017 г.), се даде тълкуване на текста на чл.126, ал.1 от Конституцията на Република България в следния смисъл: структурата на прокуратурата да е в съответствие с тази на съдилищата означава задължително създаване на прокуратури, съответстващи по вид и степен на изброените в чл.119, ал.1 от Конституцията съдилища, като **това изискване не съдържа задължение за съответствие на териториалните звена на прокуратурата с тези на съдилищата.**

Това решение на Конституционния съд даде възможност за различно териториално структуриране на районните съдилища и прокуратури.

Законодателните промени в ЗСВ от 2016 г. (чл.30, ал.2, т.7) въведоха **възможността към районните съдилища и към районните прокуратури да се разкриват териториални отделения.** В компетенциите на Пленума на ВСС е, по предложение на една от колегиите, след съгласуване с министъра на правосъдието или по предложение на министъра на правосъдието, а по отношение на военните съдилища - след съгласуване с министъра на отбраната, да определя броя, съдебните райони и седалищата на районните, окръжните, военните, административните и апелативните съдилища и прокуратури, да създава и закрива съдилища и прокуратури, да променя тяхното седалище и да определя населените места, в които се разкриват **териториални отделения към съответния районен съд и към съответната районна прокуратура.**

Законът не дефинира понятието „териториално отделение". Дефиниция на това понятие е дадена с §9 от Правилника за изменение и допълнение на Правилника за администрацията на Прокуратурата на Република България (ДВ, бр.12 от 06.02.2018 г.). Съгласно тази дефиниция *„териториално отделение по смисъла на чл.30, ал.2, т.7 от Закона за съдебната власт представлява разкрито от Пленума на Висшия съдебен съвет в дадено населено място звено в структурата на съответната районна прокуратура с прокурори и специализирана администрация за изпълнение на функциите им на територията на съответния на районната прокуратура съдебен район".* С решение на Пленума на Висшия съдебен съвет, взето на заседание от 18.07.2018 г.

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

(протокол № 21)[12], считано от 01.01.2019 г. са закрити 11 на брой съществуващи към момента прокуратури (в градовете Белоградчик, Куна, Дряново, Трявна, Тервел, Ардино, Брезник, Трън, Мадан, Чепеларе и Тополовград), определени са нови съдебните райони на районните прокуратури в следните окръжни градове: Видин, Габрово, Добрич, Кърджали, Перник, Смолян и Ямбол и на мястото на закритите прокуратури са разкрити териториални отделения към районните прокуратури в посочените окръжни градове. **Това е на практика първата стъпка в реформата на съдебната карта на районните прокуратури.**

По отношение на районните съдилища на този етап не са предприемани конкретни стъпки за реформа и няма открити териториални отделения.

Съгласно Доклад „Европейските съдебни системи. Ефективност и качество на правосъдието", издание на СЕРЕЈ 2018 г. (с данни към 2016)[13], за България са налице следните показатели:

- Публичен бюджет разпределен за съдебната система на глава от населението (в Евро) – 37,0 евро за 2016 (спрямо 32,5 евро за 2014) – данните са под средните за Европа (64,5 евро за 2016 г. и 58,1 евро за 2014 г.)
- Дял на данъците и съдебните такси в бюджета на съдебната система – 19 % - това е и средният показател за Европа;
- Брой на професионални съдии към 100 000 граждани – 31,8 – показателят е над средния за Европа (21);
- Брой на прокурорите към 100 000 граждани – 21 – също над средния за Европа (12);
- Брой на несъдебните служители за 1 професионален съдия – 2,7 – показател под средния за Европа (3,9);
- Брой на несъдебните служители за 1 прокурор – няма данни;
- Брой на всички съдилища (географски локации) към 100 000 граждани – 2,6, който показател е над средния за Европа (1.9), а по отношение само на

[12] http://www.vss.justice.bg/root/f/upload/20/pr-21-18-07-2018-pk.pdf
[13] https://rm.coe.int/overview-avec-couv-18-09-2018-en/16808def7a

първоинстанционните съдилища – съотношението е 2,04, което също е над средното за Европа (1,8);

- % решени първоинстанционни дела и продължителност на процеса за граждански и търговски дела – няма данни За наказателните дела показателите са 99 % 154 дни при средни за Европа 102 %/180 дни.

Съгласно данните в Доклада на CEPEJ по отношение на използваното ниво на информационни технологии, България е сред държавите, които все още са в етап на въвеждането им в различните нива на съдебната власт.

2. Реформи и стъпки за реформа на съдебната карта

Темата за разработване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури не е нова и към настоящия момент по тази тема вече е работено и има изготвени анализи и доклади.

Оценката на ефективността на отделните структури на съдебната власт и реформата на съдебната карта са заложени като мярка 3.4.3. на специфична цел 4 „Въвеждане на инструменти за дългосрочно планиране" на стратегическа цел 3 „Ефективно администриране на съдебната власт" на Актуализираната стратегия за продължаване на реформата в съдебната система, приета в началото на 2015 г. От тогава започват и активните аналитични дейности в насока реформа на съдебната карта като ВСС, чрез собствен ресурс, разработва обширни анализи на районните съдилища и прокуратури, в т.ч. и социално-икономически анализи. Така, с **Решение по Протокол 40 от 15.07.2015 г. ВСС приема доклад „Значението на районните съдилища в структурата на съдебната система. Критерии за промяна в съдебната карта на районните съдилища"**[14]. В доклада е инкорпориран доклад за социално-икономическите фактори и натовареност на районните съдилища, изготвен в началото на 2015 г. от Центъра за изследване на демокрацията. **В доклада са предложени и съответно приети от ВСС и базови критерии за реорганизация на съдебната карта на районните съдилища.** За такива критерии са приети:

[14] http://www.vss.justice.bg/root/f/upload/8/protokol40_15_07_2015.pdf

✓ **Минимална численост на съдиите в районен съд** – възприето е за целесъобразно определянето на минимален брой съдии, които да работят във всеки един районен съд, като конкретно е предложена бройката между 6 и 8 съдии;

✓ **Натовареност на районните съдилища**, изчислена на база на обобщени статистически данни за пет годишен период, както и на база подробни данни за натовареността по отделните видове граждански и наказателни дела;

✓ **Разпределение на населението** по съдебните райони на отделните районни съдилища, като е възприет принципът за съотношение на брой население спрямо 1 съдия и е предложено конкретно съотношение 10 000:1;

✓ **Географски разстояния и достъпност на обществения транспорт**, като конкретното възприето предложение е средното време за достъпност от местоживеенето на гражданина до седалището на съда да бъде определено в рамките на шестдесет минути (40/60 мин.);

✓ **Индекс за социално-икономическото развитие на съдебните райони;**

✓ **Съществуване на дигитална достъпност и интернет достъп на гражданите;**

✓ **Наличие на други фактори, които налагат нуждата от запазване на седалището на районен съд в определено населено място.**

В обобщение е възприет принципът, че **във всички случаи, в които ще се достигне до промяна в границите на съдебните райони трябва да се използва механизмът за определяне на т.нар. териториални отделения на районните съдилища, които ще дадат възможност за реалното осигуряване достъпа до правосъдие на гражданите.**

През есента на 2018 г. в медийното пространство беше лансирана идеята на членове на Висшия съдебен съвет за прекрояване на съдебната карта конкретно на Софийски районен съд. Идеята е определени райони на столицата да преминат към други районни съдилища. Конкретно, кметствата от район Нови искър да преминат към районен съд Костинброд, заедно с още няколко кметства; кметствата от район Кремиковци, както и няколко други населени места да преминат към районен съд Елин Пелин; няколко населени места (Мало Бучино, Владая и Мърчаево да преминат към районен съд Перник), а Долни пасарел и Плана – към

районен съд Самоков[15]. Идеята срещна сериозен отпор у Столичния общински съвет, който прие нарочна декларация против такова прерайониране[16]. Въпросът остава открит, тъй като конкретно решение в тази насока не е взето от Висшия съдебен съвет.

С решение по Протокол № 51/15.10.2015 г., ВСС е приел „Доклад за значението на районните прокуратури в структурата на съдебната система и критериите за промяна в териториалната структура на районните прокуратури"[17]. Този доклад е изготвен в изпълнение на взетото решение по горецитирания Протокол № 40/15.07.2015 г. на ВСС. В раздел V от доклада е посочено, че критериите, които са определени като валидни при вземане решение за броя и местоположението на съдилищата, до голяма степен съвпадат с критериите, валидни при преценката за броя и местоположението на прокуратурите, но имат различно съдържание, тежест и значение. Обобщени са следните критерии по отношение на прокуратурата:

- ✓ **Разпределение на населението и криминална активност;**
- ✓ **Географски разстояния и достъпност на обществения транспорт;**
- ✓ **Съществуването и (дигитална) достъпност на услуги за подпомагане и/или инфраструктура;**
- ✓ **Натовареност с достатъчен брой случаи, за да се позволи ефективно използване на прокуратурите;**
- ✓ **Оптимален брой прокурори, както и администрация, за да се гарантира кадрова обезпеченост в случай на отсъствие;**
- ✓ **Възможност за специализация, която е необходима във всяка прокуратура;**
- ✓ **Ефективно управление;**

[15] https://news.lex.bg/%D0%B4%D0%B5%D0%BB%D0%B0%D1%82%D0%B0-%D0%BD%D0%B0-%D0%B6%D0%B8%D1%82%D0%B5%D0%BB%D0%B8%D1%82%D0%B5-%D0%BD%D0%B0-37-%D0%BA%D0%BC%D0%B5%D1%82%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%B0-%D0%B4%D0%B0-%D0%BD%D0%B5-%D1%81/
[16] https://council.sofia.bg/documents/20182/677834/P.1-R.812.pdf/23be9951-1704-4eda-85ad-2df28bb1d8a9
[17] http://www.vss.justice.bg/root/f/upload/9/protokol51_15_10_2015.pdf

✓ **Други фактори.**

Основният акцент по отношение на критериите и целите на промяната в структурата на районните прокуратури е поставен на различната функционална компетентност, от която е изведена възможността за различни решения за районните съдилища и районните прокуратури.

Конкретни стъпки в насока реформиране на съдебната карта вече са направена по отношение на районните прокуратури. Със заповед на Главния прокурор от 9 февруари 2017 г. е назначена работна група със задача да се изготви **доклад за начините, по които би могло да се реализира оптимизирането на съдебната карта по отношение на районните прокуратури. На свое заседание, проведено на 26 април 2017 г.[18], прокурорската колегия на ВСС обсъжда така изготвения доклад и взима принципното решение, че оптимизирането на районните прокуратури следва да бъде извършено по т.нар. „унифициран модел".** Този модел предвижда реформа в съдебната карта на прокуратурата в три етапа:

✓ Първи етап: изваждане на финансово-счетоводната дейност от всички районни прокуратури и преместването и към окръжните прокуратури;

✓ Втори етап: решение на Пленума на ВСС за райониране на прокуратурите на принципа: една районна прокуратура с център областен град и териториални отделения на същата в останалите градове (които не са областни), в които към момента има районни прокуратури;

✓ Трети етап (дългосрочен): след анализ на функционирането на териториалните отделения би могло да се стигне до решение за евентуална необходимост от закриване на част от тях.

Алтернативата на този модел на реформа, който е предложен в доклада на работната група и който не е възприет от прокурорската колегия на ВСС е т.нар. „диференциран модел", който се базира на принципа на сливане/окрупняване на

[18] http://www.vss.justice.bg/root/f/upload/15/pr18-26-04-2017-pk.pdf

прокуратури, по подобие на направената оптимизация на военните прокуратури (от 5 на 3).

Второто решение, което е взето на заседанието на прокурорската колегия на ВСС, е дефинирането на понятието „териториално отделение" по смисъла на чл.30, ал.2, т.7 от ЗСВ към районна прокуратура. Изрично е подчертано, че се подлага на гласуване принципна дефиниция, която следва да бъде прецизирана допълнително при разписването и в съответния нормативен акт. Съгласно приетата от прокурорската колегия на ВСС дефиниция, териториално отделение представлява разкрито от Пленума на ВСС в дадено населено място звено в структурата на съответната районна прокуратура с прокурори и специализирана администрация за изпълнение на функциите им на територията на съответния на районната прокуратура съдебен район. Тази дефиниция в последствие е възпроизведена в Правилника за администрацията на Прокуратурата на Република България.

С промени в Правилника за администрацията на Прокуратурата на Република България са положени основите за реформа в съдебната карта на прокуратурата по отношение на закриването на прокуратури и създаването на тяхно място на териториални отделения. Както беше посочено в предходната точка на настоящия доклад, с решение на Пленума на Висшия съдебен съвет по протокол 21/18.07.2018 г. промените са факт и считано от 01.01.2019 г. са закрити 11 на брой съществуващи към момента прокуратури и на тяхно място са разкрити териториални отделения към 7 районни прокуратури със седалище в областен град.

III. ПРЕГЛЕД И АНАЛИЗ НА ИЗВЪРШЕНИТЕ РЕФОРМИ И НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ МЕТОДОЛОГИИ, МОДЕЛИ И ПРАКТИЧЕСКИ МЕРКИ В ОТДЕЛНИ ДЪРЖАВИ

3.1. РЕПУБЛИКА АВСТРИЯ

Австрия е федерална парламентарна република, вътрешноконтинентална държава в Централна Европа, разположена върху предимно планинска територия с площ от 83.858 кв.км и с население от около 8.8 милиона жители.

Административно-териториалното деление на Австрия включва 8 провинции (*Bundesländer*) и приравнената в административно отношение столица Виена. Провинциите се състоят от 84 окръга (*Bezirke*), които, от своя страна, се делят на общини. В страната има 15 самостоятелни града (Statutardstädte), които имат самостоятелно общинско законодателство.

Република Австрия е член на Европейския съюз от 1995 г.

1. Общ преглед на съдебната система и съдебната карта

Съдебната система в Република Австрия е доста сходна с българската съдебна система.

Федералната Конституция на Република Австрия предвижда съдебната система на страната като напълно самостоятелна и независима от останалите власти на всички нива. **Австрийската съдебна система включва обикновените съдилища, прокуратури, местата за лишаване от свобода, както и пробационните служби.**

Съдилищата (ordentliche Gerichte) са държавни институции, които се произнасят по гражданскоправни спорове и наказателни обвинения в рамките на официална процедура. Те са създадени по силата на закона и в тях работят

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

независими и безпристрастни съдии, които не могат да бъдат отстранени от служба или преместени и които се подчиняват единствено на закона.

Прокуратурите (Staatsanwaltschaften) са специализирани органи, които са отделени от съдилищата. По-специално те защитават обществения интерес в наказателното правораздаване. Това включва ръководството на предварителното производство, както и повдигането и поддържането на обвинение в наказателния процес. При изпълнението на функциите си, прокурорите са независими от съдилищата. Прокурорите са органи, включени в системата на обикновеното правосъдие.

Федералният министър на правосъдието ръководи управлението на правосъдната система, на него е подведомствено Федералното министерство на правосъдието, което е един от висшите административни органи на федералната държава. Федералният министър на правосъдието е член на федералното правителство и отговоря за политическото ръководство и координация в своя сектор, както и за цялостния надзор на съдебната администрация и всички служби в нея.

Освен обикновените съдилища в Австрия съществуват още и: Конституционен съд (Verfassungsgerichtshof), Върховен административен съд (Verwaltungsgerichtshof), а от 1 януари 2014 г. – така също и административни съдилища. На федерално равнище са създадени Федерален административен съд (Bundesverwaltungsgericht) и Федерален финансов съд (Bundesfinanzgericht), чиито седалища са във Виена, но те имат също и звена в други градове. Освен това, във всяка провинция е създаден провинциален административен съд (Landesverwaltungsgericht).[19].

Обикновените съдилища са организирани на 4 нива:

- ✓ **Районни съдилища** (Bezirksgerichte) - към момента 116 на брой;

[19] Интернет страница на Федералното министерство на правосъдието https://www.justiz.gv.at/web2013/home/judiciary~8ab4ac8322985dd501229ce2e2d80091.en.html и https://e-justice.europa.eu/content_judicial_systems_in_member_states-16-at-bg.do?init=true

- ✓ **Окръжни съдилища** (Landesgerichte), известни още като „първоинстанционни съдилища" (Gerichtshöfe erster Instanz) - към момента 20 на брой;
- ✓ **Апелативни съдилища** (Oberlandesgerichte), известни още като „второинстанционни съдилища" (Gerichtshöfe zweiter Instanz) – към момента 4 на брой;
- ✓ **Върховен съд** (Oberster Gerichtshof).

Районните съдилища са първоинстанционни съдилища по граждански дела с материален интерес до 15 000 евро, както и по някои специфични спорове, независимо от материалния интерес, основно по семейни и наемни отношения. Също така, районните съдилища разглеждат и наказателни дела за по-дребни престъпления, за които се предвижда наказание глоба или лишаване от свобода до една година (като например телесни повреди по непредпазливост, кражби и др.).

Окръжните съдилища разглеждат като първа инстанция дела, които не са подсъдни на районните съдилища, както и като втора инстанция дела срещу решения на районните съдилища.

Четирите апелативни съдилища са създадени като трето организационно ниво. Те са ситуирани във Виена (включващ районите на Виена, Долна Австрия и Бургенланд), Грац (включващ районите на Щирия и Каринтия), Линц (включващ районите на Горна Австрия и Залцбург) и Инсбрук (включващ районите на Тирол и Форалберг). Тези съдилища са второинстанционни за всички граждански и наказателни дела. В допълнение, те играят специфична роля в администрацията на съдебната система: председателите на апелативните съдилища са ръководители на всички съдилища в съответния район под тяхна юрисдикция. В тази си роля те са подчинени единствено на федералния министър на конституционните работи, реформи, дерегулации и правосъдие.

Върховният съд във Виена е най-висшата инстанция по граждански и наказателни дела. Заедно с Конституционния съд и Административния съд, той

оформя т.нар. „върховни съдилища". Това означава, че не съществуват последващи (национални) способи за атакуване на решенията. Съдебната практика на Върховния съд допринася съществено за запазване на еднаквото прилагане на закона на територията на цялата страна. Въпреки че по-долните съдебни инстанции не са обвързани с решенията на Върховния съд, по правило те се ръководят от неговата съдебна практика[20].

Прокурорските служби са съдебни органи, но за разлика от съдилищата не са независими. Те имат йерархична структура и са подчинени на инструкциите на вишестоящите прокурорски служби и на федералния министър на правосъдието. Прокуратурата е структурирана в три нива – Главен прокурор, който отговаря пряко пред министъра на правосъдието, четири висши прокурорски служби на ниво апелативни съдилища и 17 прокурорски служби на ниво окръжни съдилища.

По данни към м. юли 2014 г. в Република Австрия има около 1800 професионални съдии, около 380 прокурора и 4800 съдебни служители, подпомагащи дейността на съдилищата и прокуратурите[21].

Съгласно Доклад „Европейските съдебни системи. Ефективност и качество на правосъдието", издание на СЕРЕЈ 2018 г. (с данни към 2016)[22], за Република Австрия са налице следните показатели:

- Публичен бюджет разпределен за съдебната система на глава от населението (в Евро) – 107,3 евро за 2016 спрямо (95,9 евро за 2014);
- Дял на данъците и съдебните такси в бюджета на съдебната система – 117 %, като по този показател Австрия е единствената държава, която генерира от данъци и съдебни такси суми, които надхвърлят оперативните разходи;
- Брой на професионални съдии към 100 000 граждани – 27,4;

[20] Интернет страница на Федералното министерство на правосъдието - https://www.justiz.gv.at/web2013/home/courts~2c948d853e44f8f9013ef0d73c7c7293.en.html
[21] Доклад Австрийската съдебна система на Федералното министерство на правосъдието, октомври 2014 - https://www.justiz.gv.at/web2013/file/8ab4ac8322985dd501229ce2e2d80091.de.0/broschuere_oestert_justiz_en_download.pdf
[22] https://rm.coe.int/overview-avec-couv-18-09-2018-en/16808def7a

- Брой на прокурорите към 100 000 граждани – 4;
- Брой на несъдебните служители за 1 професионален съдия – 2,3;
- Брой на несъдебните служители за 1 прокурор – 1;
- Брой на всички съдилища (географски локации) към 100 000 граждани – 1,2; а по отношение само на първоинстанционни съдилища – 1,7;
- % решени първоинстанционни дела и продължителност на процеса за граждански и търговски дела – 102 %/133 дни, като тези показатели са почти непроменени за периода 2010 – 2016 г. Почти идентични са показателите и за наказателните дела: 103 %/161 дни.

От началото на осемдесете години на миналия век в Република Австрия е изградена обща информационна мрежа на съдебната система. Тази мрежа поддържа на национално ниво използването на ИТ приложения. Всички съдилища, прокурорски служби, местата за лишаване от свобода и федералното министерство на правосъдието могат да комуникират помежду си по електронен път чрез интерфейс във Федералния изчислителен център, където се поддържат всички съдебни дела. Федералният изчислителен център, също така поддържа комуникациите с други федерални министерства и служби, както и своевременно с всички граждани. Съдебната информационна мрежа към 2014 г. включва 165 рутера, 246 сървъра и 12 600 компютърни работни станции, 147 видеоконферентни системи, 6000 VoIP телефонни връзки и 1300 лаптопа. През периода от есента на 2012 г. до април 2014 г. всички съдебни приложенията са преместени на платформа AIX, което е направено с цел бъдещи икономии за предоставяне на компютърни услуги в размер на около 3,5 милиона евро годишно[23].

Уебсайтът на съдебната система е напълно реновиран през 2009 г., за да предложи информация за Министерство на правосъдието и службите на съдебната власт в спретнат дизайн с възможно най-добра достъпност. От 2013 г. уебсайтът непрекъснато се разширява, като към настоящия момент е в състояние да управлява около 50 различни вида съдебни процедури. Днес всеки съд, всяка прокурорска

[23] Доклад Австрийската съдебна система на Федералното министерство на правосъдието, октомври 2014 - https://www.justiz.gv.at/web2013/file/8ab4ac8322985dd501229ee2e2d80091.de.0/broschuere_oestert_justiz_en_download.pdf

служба и наказателна институция има своя собствена област и по този начин практически собствено интернет присъствие. За тази цел някои части от дизайна са ново структурирани и актуализирани по отношение на съдържанието. Началната страница включва заглавия и опции за бърз достъп до някои други важни уебсайтове. Основните области сега са разделени в следните категории: „Justiz": предлага обща информация за австрийската съдебна система; „Ministerium" (Министерство): включва информация за правомощията на министерството; „Staatsanwaltschaften" (Прокурорски служби) описва как са организирани тези служби и води до уебстраниците на прокуратурите; „Gerichte" (Съдилища) описва как са организирани съдилищата и води до уеб страниците на съдилищата. Както съдилищата, така и прокуратурите предлагат съществена информация за тях по унифициран начин. Съответната начална страница показва снимка на съда или прокурорската служба и предоставя информация за работното време, данни за контакт (адрес, телефон и факс), включително указания как да стигнете до тях, вкл. информация за публичен транспорт или паркинги. Страницата също така посочва дали е налична система за видеоконференция.

Друга важна област е „Гражданска служба": тя включва най-важната информация за физически лица в категориите „Formulare" (Формуляри); „Die Servicecenter" (Център за услуги; „Justiz-Ombudsstellen" (Служби на омбудсманите в съдебната система); „Prozessbegleitung" (Съдебна помощ) и „Elternberatung" (Служби за родителски съвети).[24]

Системата на електронните правни сделки е допринесла до голяма степен за повишаване на ефективността на работата; улеснила е почти всички видове електронни заявления до съда и връчването на документи от съда по електронен път. Достъп до базата данни (www.edikte.justiz.gv.at) е безплатна и съдържа информация за производства по несъстоятелност, съдебни търгове, съдебни актове по наказателни и граждански дела, уведомления, публикации и документи, служещи за принудително съдебно изпълнение, доброволни оферти за продажби, фирмени публикации, списък на медиатори. Книжата по съдебните дела също са

[24] https://www.justiz.gv.at/web2013/home/e-justice--8ab4ac8322985dd501229ce3fb1900b4.en.html

достъпни безплатно в интернет, като част от Федерална правна информационна система (www.ris.bka.gv.at).

Съгласно Доклад „Европейските съдебни системи. Ефективност и качество на правосъдието", издание на CEPEJ 2018 г. (с данни към 2016)[25], Република Австрия е една от малкото държави които са завършили изцяло имплементирането на информационните технологии в работата на съдебните структури на всички нива.

2. Извършени реформи на съдебната карта, използвани методологии и модели за промяна, практически мерки

Като основен източник на информация относно извършените в Република Австрия реформи на съдебната система, използвани методологии и модели за промяна, практически мерки, е използван нарочния **Доклад, изготвен от Сметната палата през 2014 г. относно структурната реформа на районните съдилища**. Целта на този доклад е да провери и оцени концепцията за обединяване на съдебните райони, на направените, съответно ненаправените сливания на районните съдилища, на разходите и възможните икономии, както и на въздействието от реформата върху магистратите.

Организацията на австрийските съдилища датира в основните си черти още от средата на 19ти век. Броят на първоначалните районни съдилища е над 200, като е редуциран на няколко етапа, първо през 70те години до близо 190, а след това – предимно през 2002 и 2003 г. – до 141 към декември 2012 г. Междувременно до декември 2006 г. има 140 съдилища, но през 2007 г. район Грац е разделен на Грац-Изток и Грац-Запад. В сравнение с други страни Австрия е в средата на класацията със средно 1,7 първоинстанционни съдилища на 100 000 жители. Позицията на Министерството на правосъдието (наричано по-долу за краткост и само Министерството) е била, че е необходимо допълнително редуциране и опростяване на структурата.

[25] https://rm.coe.int/overview-avec-couv-18-09-2018-en/16808def7a

Съгласно действащото законодателство обаче, промени в съдебната структура могат да се правят само със съгласието на съответното правителство на федералните провинции. За промяната на съдебен район във всички провинции с изключение на Виена важи преходен по смисъла на конституцията закон от 1920 г. Съгласно него, промени на съдебните райони могат да се правят само с указ на федералното правителство след съгласуване с правителството на съответната провинция. Във Виена може да се прави промяна на районирането с федерален закон, без да се иска съгласието на правителството на област Виена. В тази връзка в хода на реформата от 2012 г. и на свързаните с нея преговори за сливания на районни съдилища в Залцбург е изникнал въпросът, дали съдебни райони обхващащи територия от повече от една провинция са правно допустими. Изпратено е запитване към конституционния съд, който е излязъл със становището е, че подобни съдебни райони излизащи от границите на дадена провинция според цитирания преходен закон биха били противоконституционни, с изключение на Виена. Така има само един случай на сливане на съдебни райони между две провинции – район Purkersdorf (Niederösterreich Долна Австрия) от юли 2014 е приет от районен съд Hietzing съответно търговски районен съд Виена. Това става възможно след промяна на Закона за организация на съдебните райони за Виена, както и на Указа за районните съдилища на Долна Австрия. **Така, действащата нормативна уредба в Австрия се е явила като затруднение за една цялостна федерална структурна реформа на съдилищата.** Ето защо Сметната палата е препоръчала на Министерството на правосъдието да насочи усилия към промяна на действащия преходен закон, за да улесни цялостната съдебна реформа.

Преговорите с провинциите за структурна реформа на районните съдилища са започнали през 2012 г. **Основният критерий за структурната реформа е минимален брой от четирима съдии за един районен съд. Броят на районните съдилища е предвидено да се намали чрез обединяване от 141 до 68. Целите на министерството са подобрения в качеството на правораздаване и на гражданските услуги, както и административното облекчаване и постигането на ефекта на синергия. Финансови икономии не са били основна и водеща цел.**

През февруари 2012 Министерството е направило собствено изследване за оптимизиране на структурата на районните съдилища (изследване на

изпълнимостта). Това изследване съдържа представяне на целите на реформата, на историческото развитие на районните съдилища, на причините за необходимостта от реформа, на правната основа, международно сравнение, разяснения за планирания брой съдебни райони, очакваните икономии, планираното прехвърляне на дните на работа на съда и увеличаване на паричната граница при исковете по гражданските дела. В допълнение, то дава информация за това, дали седалището на съда е в сграда на местната администрация на даден район, за броя на плановите места за съдии на пълен работен ден на съд и за броя на районните съдилища по провинции. В това проучване е установено, че **минималният състав на един районен съд, от организационна гледна точка, трябва да бъде „поне между 6 до 8 съдийски места", за да има работеща система и възможност за желана специализация, налагана от все по-сложните правни материи. В резултат на този извод и с оглед на възможността реформата да се случи в обозримо бъдеще, министерството в крайна сметка избира за цел състав от минимум четирима съдии за районен съд.** Това отстъпление в минималния брой на съдиите е остро критикувано от Сметната палата.

През 2012 броят на съдиите в районните съдилищата варира на територията на цялата страна между 0,5 (район Вайсер) и 41 (Централна част на Виена). Броят на съдилищата с по-малко от четирима съдии е 95 (67,4 %) от общо 141.

Според системата за оценяване на натовареността, за периода 2010 г. - 2012 г. е спаднало средното натоварване на съдиите от всички районни съдилища от 105,59 % на 101,88 %, или с 3,51 %. Степента на натоварване на съдиите в засегнатите от сливането районни съдилища варира през 2011 г. между 83,79 % и 132,33 %. **Различната натовареност в малките съдилища е бил един от аргументите за създаването на по-големи единици, при които може по-добре да се достигне натовареност според нуждите.**

Съгласно направеното изследване за изпълнимост, Министерството се е стремяло да намали съществуващите 141 съдилища на 68, като всяко от тях да има не по-малко от четирима съдии. Това е означавало 73 съдилища да бъдат затворени. **При свеждането на броя на съдиите до четирима обаче, не са взети под внимание други количествени критерии като например: брой население, брой съдебни**

случай, брой решени спорове, територия на района, за да се стигне до решение за сливането, съответно избора на съдебни райони.

До октомври 2013 се е стигнало до споразумение единствено с провинциите Долна и Горна Австрия и Щирия. **В трите провинции според изследването броят на съдилищата е трябвало да се намали от 82 до 35. В действителност обаче броят е намален само до 56. При това, след сливането 26 от тези 56 съдилища са имали по-малко от четирима съдии. По този показател Министерството не успява да постигне желаните цели. Не е документирано дали и кои количествени критерии са определили решенията за конкретните сливания.**

В провинциите Бургенланд, Кернтен, Залцбург, Тирол и Форарлберг е планирано редуциране от 46 на 20 съдилища, като до края на 2013 г. (а и към момента), Министерството на правосъдието не е успяло да постигне споразумения с тези провинции. Така в тях са останали 33 съдилища с по-малко от четирима съдии.

Според Министерството на правосъдието обединяването на съдилища не е следвало да се разглежда като изолирано действие, подчинено единствено на мерки за облекчаване на бюджета. **Напротив, то е следвало да се разглежда като мярка за подобряване на обслужването на населението, по-високи резултати и повишаване на сигурността в сградите на съда.** Посочените цели са както от качествено естество (например подобрено обслужване на гражданите, по-високи резултати), така и такива свързани с ефикасността (на администрация, надзор на дейността) и взаимодействието (инфраструктура, проверки на сигурността).

Конкретно, Министерството е извело следните аргументи съответно предимства на обединяването на съдилища:

- **Подобрено обслужване на гражданите чрез:**
  - ✓ намаляване на двойните позиции (заемани две позиции от един съдия) и по-голяма пътност на присъствие на персонала;
  - ✓ непрекъснатост на съдебната практика;
  - ✓ съкращаване на административните тежести за населението;
  - ✓ постепенно увеличаване на исковете при гражданските дела до максималната граница от 25 000 евро;
  - ✓ засилено формиране на правни центрове за обслужване на клиентите (Justiz–Servicecenter), вече факт в някой от съдилищата.

- **По-високо качество на резултатите чрез:**
  - ✓ концентриране на персонал на определени места и чрез подобрена възможност за специализация в определени правни сфери;
  - ✓ запазване на досегашната средна продължителност на делата;
  - ✓ по-добри възможности за отговор на индивидуални потребности на съдебни сътрудници (например за образование и продължаване на образованието).
- **Ефикасно администриране чрез:**
  - ✓ намаляване на непродуктивните командировки (като следствие от намаляване на двойните позиции);
  - ✓ по-ефикасен надзор на работата;
  - ✓ генерални административни предимства при управлението на по-големи единици;
  - ✓ създаване на средно големи съдебни единици с продуктивност над средната.
- **Облекчаване и оптимизиране на позиции в бюджета по пера, свързани с инфраструктура (обща библиотека, деловодство, архив, почистване, ІТ обслужване).**
- **Повишена сигурност в съдебните сгради, чрез зониране на площта им през инсталация на автоматични безконтактни пропуски.**

Икономии при персонала според данни на Министерството не са се предвиждали. Като цяло финансовите икономии не са стояли на преден план.

Въпреки набелязаните цели, Министерството не е определило на база на какви показатели ще се оцени постигането на тези целите и желаните ефекти. Липсата на индикатори за измерване на успеха е оценено като недостатък от страна на Сметната палата и е от отправена препоръка за разработването на такива индикатори.

Направеното от Министерството изследването за изпълнимост е било основата за последващите разговори с правителствата на отделните провинции, като е било ясно, **че окончателният избор на местата на районните съдилища ще е резултат от политически преговори.**

За обединяване на 68 районни съдилища е заложена инвестиционна рамка от близо 131,3 милиона евро за сградни преустройства и са калкулирани възможни годишни спестявания от 5,84 мил. евро (80 000 евро на съкратен съдебен район). **Както необходимите инвестиции обаче, така и спестяванията, са направени само по груби оценки. Поради което, за изпълнението на близо една трета от обединенията (24 приемащи района), планираната бюджетна рамка е надхвърлена с близо 48 % (около 63 мил. евро). При отделни сгради разходите на фаза планиране надхвърлят дори с 400% първоначално очакваните.**

Оценката за необходимите инвестиции се базира на реализираните до момента строителни проекти и на наличната информация за приемните сгради на съдилищата. **Липсва обаче обстойна строителна оценка на сградния фонд отпреди преговорите с провинциите.**

Министерството е взело под внимание не толкова дали приемните съдилища са пригодени за сливането, колкото достигането до съгласие с провинциите. При избирането на местата, финансовите аспекти не са имали определяща роля. Отпаднал е изборът на подходящи места по отношение на разумното инвестиране в преустройство, **не е била предвидена и опция да се разгледат алтернативни, различни от ползваните към момента сгради.**

Така, при седем от местата, които е следвало да поемат осем съдилища, сливането е приключило в срок и разходите за адаптиране на посочените сгради, както и за пренасянето на мебели и персонала възлизали към момента на одита от Сметната палата на близо 474 000 евро. Прекратяването на дейността на съдилищата в Бад Леонфелден и в Стокерау е станало след указите от юли и септември 2012 г., като срокът за сливане е определен до 1.01.2013 г.Същевременно срокът за прекратяване на договорите за наем на помещенията на тези съдилища е съответно по една година, Така, за сградите е трябвало да се плати месечен наем за още седем, съответно девет месеца, въпреки че съставите са били вече разпуснати.

При 17 от общо 24 приемни съдилища в трите провинции са се наложили строителни преустройства. Тези проекти по време на одита на Сметната палата са били още във фазата на планиране, като само в тази фаза определените 38 мил евро са се увеличили до 68 мил. евро бруто. За изпълнението само на една трета от общия план, е направен преразход от 48 % спрямо първоначално планираните разходи.

Макар отделни новопреустроени съдебни сгради да са разполагали частично с повече площи отколкото предишните си локации заедно, дори и в тези случаи се стига не до икономии, а до драстично увеличение на разходите.

При съдилищата в Амштетен, Фелдбах и Мистелбах също се е стигнало до значителен преразход. Към момента на одита той е надхвърлял с 400 % от заложеното по план. В резултат от преговорите с провинция Ширия е избран като приемен съдът във Фюрстенфелд, въпреки достатъчното пространство в другите три сгради, и това е довело до надхвърляне на планираните разходи.

Министерството е изчислило облекчение на бюджета в размер на 80 000 евро годишно на съкратен съдебен район, като е разчитано на подобрено взаимодействие и възможности за преструктуриране на инфраструктурни разходи. За тези изчисления се изхожда от осъществяване на целта за съкращаване на 73 съдилища и реализиране на годишна икономия от 5,84 мил. евро. Така Министерството е очаквало амортизиране на инвестиционната сума от 131 мил. евро най- късно до 22,5 години.

Грубата оценка на икономиите обаче е направена въз основа на средна стойност от предишен опит. Не са предоставени по-подробни данни за изчисленията, поради което Сметната палата не е могла да провери тези данни. Допълнително се е оказало, че само увеличаването на площта на някой от приемните съдилища не само, че не е довело до спестяването на средства, а дори напротив – довело е до увеличаване на разходите за наем.

Заложените срокове за сливане не са спазени. Разпуснатите съдилища, които по строителни причини към момента на разпускане не са могли да бъдат приети на новото си място, са продължили да се поддържат като „успоредни места". Това е довело до допълнителни разходи. Също така, това е създало и неудобство и несигурност при гражданите.

Като друга грешка при планирането на реформата, Сметната палата отчита липсата на определена отговорна проектна организация с проектен ръководител. Поради налично разделяне на отговорностите, се е затруднила реализацията и на практика се е създала предпоставка за възможни нови преразходи.

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Министерството е сключило договори с Федералната агенция за недвижими имоти, в качеството и на собственик на местата, които ще се адаптират, за изготвяне на оферти за наем (преддоговорни споразумения). В случай на прекратяване на някой от проектите за сливане, се е предвиждало Министерството да заплати на агенцията планираните разходи. Тези споразумения са съдържали клаузи, които са давали право на Министерството, при значителни преразходи да прекрати даден проект. Липсвали са обаче клаузи, които да задължават агенцията да поеме за своя сметка преразходи, вследствие на лошо планиране или поне частично да поеме такава отговорност.

По отношение на човешките ресурси, не се е предвиждало съкращаване на щата във връзка със структурната реформа. Не са предоставени данни за възможни ефекти на синергия и потенциал за икономии по отношение на персонала в системата. В периода от 2012 г. до 2013 г. – през първия етап на сливането на районните съдилища – щатният брой е нарастнал от 676 на 693, което е с 2,51 % повече. Средно за цялата страна за периода от 2010 до 2012г. са били заети 99,13% от щатните съдийски места.

Предвидено е подпомагане на онези служители, на които се налага поради реформата да сменят местожителството си под формата на възнаграждение. Сумата е варирала между 350 и 730 евро. Липсва обаче оценка на общите разходи по тази мярка за годините 2013 и 2014.

Наета е външна фирма за провеждането на обучения, за безпроблемно протичане на предстоящите сливания. Министерството е оценило свързаните с това разходи на 26 000 евро за 2013 и 2014 г. Председателите на районните съдилища са получили надбавка, която зависи от броя на съдиите на щат, и варира между 142 и 485 евро месечно. Годишните разходи за тази надбавка за 141 района, без съдебна реформа, биха били 339 000 евро. Сливането на 26 съдебни района през 2013 спестява близо 9 000 евро. Пълното редуциране на съдилища би дало 118 000 евро годишни икономии.

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

По отношение на взаимовръзка между продължителност на процеса, продуктивност и големина на районния съд, данните на Сметната палата за 2012 г. при районни съдилища с по-малък, равен и по-голям капацитет от планираните 4 съдийски места показват следното: средната продължителност варира в много малки граници и е около 7,66 месеца(за съдилища с точно 4 съдии), 8 месеца (с по-малко от 4) и 8,36 месеца (за съдилища с повече от 4 съдии). Както при големите, така и при малките Сметната палата установява големи колебания спрямо средната стойност – между 3,7 и 14,8 месеца.

В своя доклад за оценка на структурната реформа, Сметната палата е дала положителна оценка на започнатата реформа като необходима. **Отправени са обаче критики за начина на планиране и изпълнение на реформата. Освен аргументирането с други измерими показатели освен броя на съдийските места, Сметната палата критикува и:**

- ✓ Липсата на индикатори за измерване на постигането на целите;
- ✓ Липсата на обосновка за оптималния брой съдии;
- ✓ По-малко реализираните обединения от планираните;
- ✓ Липсата на икономическа обосновка при избора на местата на обединяване на районни съдилища – както в предварителното проучване, така и при самите преговори с провинциите;
- ✓ Не взети под внимание размери на инвестициите при избора на седалища на районните съдилища;
- ✓ Не взети под внимание срокове и продължителност на дейности засягащи сливанията;
- ✓ Нарастване на разходите чрез увеличаване на ползваната площ след сливания;
- ✓ Лошо управление на проекта.

Сметната палата е отправила препоръка на Министерството на правосъдието, с цел създаване на смислово обосновани основания за взимане на решения за бъдещи

проекти, да заложи критерии обвързани със спецификите на територията на съдебния район.

3. Изводи и обобщения, използвани практики

Характерно за реформата на съдебната карта на Република Австрия е невъзможността за нейното извършване на територията на цялата страна, поради **липса на предприемане на съответни законодателни мерки, които да обезпечат тази възможност**. Съгласно действащото законодателство на Австрия, за да провеждането на реформа в съдебната карта е било необходимо федералното правителство да преговаря с правителствата на отделните провинции. Успешни преговори са проведени обаче само с три от провинциите. **Макар у нас да липсва предпоставка в подобен аспект, която може да повлияе негативно върху провеждането на реформата, следва да се подчертае важността на съответното адекватно нормативно обезпечаване на реформата.**

Основен водещ критерии за извършване на реформата в Австрия е бил критерият **„брой съдии в един съд"**. Макар първоначалните данни на Министерството на правосъдието да са показали, че подходящият брой за нормалното и правилно функциониране на една съдебна структура да е между 6 и 8 съдии, поради необходимостта от бързото случване на реформата, е направено отстъпление от този единствен критерии и същият е изменен на 4 съдии. Поради непровеждането на реформата в пълнота обаче, така и са останали съдилища с по-малко от 4ма съдии. **Подобен подход следва да бъде подложен на критика, тъй като, от една страна, е избран само един критерий, а, от друга страна, е направено отстъпление от него.** Това, съчетано с липсата на консенсус между федералното правителство и правителствата на отделните провинции, на практика е довело само до частично реформиране на съдебната карта. С оглед вече предприетите стъпки от страна на българския Висш съдебен съвет за реформиране на съдебната карта (Доклад „Значението на районните съдилища в структурата на съдебната система. Критерии за промяна в съдебната карта на районните съдилища"[26]) може да се

[26] http://www.vss.justice.bg/root/f/upload/8/protokol40_15_07_2015.pdf

очаква, че австрийската грешка ще бъде избегната поне що се отнася до въвеждането на различни критерии, като следва да се обърне внимание на втория аспект – допустимо ли ще е и ако да, в каква степен, да се направят компромиси и отстъпки от първоначално избраните критерии.

Като **добра практика** следва да се открои **ясното набелязване на конкретните цели на реформата** (подобрено обслужване на гражданите, по-високо качество на резултатите, ефикасно администриране и др.), но **същевременно на критика следва да бъде подложена липсата на показатели за оценка на постигането на тези цели**. Ето защо, **като препоръка следва да се отправи задължителното определяне не само на ясни и измерими цели, но също така и на конкретни показатели за измерването на резултатите.**

Като **добра практика** следва да бъде оценено и **предварителното изследване, което Министерството е направило за целите на определяне на критериите за реформа** (каквото изследване е предвидено да бъде направено и у нас чрез изпълнението именно на настоящата обществена поръчка – Дейност 1.3). Въпреки това, обаче, отговорните за реформата в Република Австрия лица **не са направили нужните предварителни изчисления, както на необходимите инвестиции във връзка с осъществяването на реформата, така и на предполагаемите спестявания**, поради което и е налице преразход на бюджета. Най-голям дефицит се наблюдава по отношение на бъдещия сграден фонд на новите съдебни структури. **В тази връзка се препоръчва изготвянето на предварителен анализ по отношение на това доколко реформата ще наложи инвестиции в нов сграден фонд, реконструкции на съществуващ сграден фонд и съответно тяхното остойностяване.**

Като съществена грешка при планирането на реформата в Австрия, която следва да се вземе под внимание, с цел предотвратяването и при осъществяване на българската реформа, може да се открои липсата на определена отговорна проектна организация с проектен ръководител. Евентуалното разделяне на отговорностите между различни органи би затруднило реализацията на реформата.

Като добри практики обаче следва да се посочат подпомагането на онези служители, на които се налага поради реформата да сменят местожителството си (под формата на възнаграждение) и наемането на външна фирма за провеждането на обучения, за безпроблемно протичане на предстоящите сливания.

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

3.2. КРАЛСТВО БЕЛГИЯ

Кралство Белгия е федерална парламентарна монархия. Страната е разположена върху площ от 30.528 кв.км и има население малко над 11 млн. души.

Административното-териториалното деление на кралството е извършено на база пет основни принципа:

✓ Географски: страната е разделена на 3 района – Фландрия, Валония и Столичен регион Брюксел;

✓ Институционален: страната е разделена на 3 общности – фламандска, френска и немскоезична;

✓ Езиков: страната е разделена на 4 езикови региона – нидерландскоговорящ, френскоговорящ, двуезичен (френско-нидерландски) столичен и немскоговорящ;

✓ Административен: налице са по 5 провинции в 2 от трите района – Фландрия и Валония (провинциите се подразделят на по няколко окръга, между един и осем, общо 42 на брой);

✓ Местен: страната е разделена на 589 общини. 134 от общините имат право да се наричат градове. Повечето общини имат географски подразделения със собствени имена, които обаче нямат административни функции. Част от тях са подобщини – бивши самостоятелни общини, които днес са интегрирани в по-големи общини. Антверпен, най-голямата по население община в страната, е и единствената, която има свои административно-териториални подразделения – 9 района. Столицата и най-голям град Брюксел е съставен от 19 самостоятелни общини.

Кралство Белгия е сред държавите – основателки на Европейския съюз.

1. Общ преглед на съдебната система и съдебната карта

Правната система на Кралство Белгия е система с цивилистична традиция, която включва съвкупност от кодифицирани норми, прилагани и тълкувани от съдиите. В Белгия организацията на съдилищата е въпрос само от федерална компетентност. Белгийската Конституция прогласява съдебната власт като такава, упражнявана от съдилищата, които образуват независима власт, заедно със законодателната и изпълнителната.

Магистратите са разделени в две основни категории: т.нар. „седящи" /la magistrature assise/de zittende magistratuur/ (съдиите и съветниците в съдилищата, които са отговорни за решаването на делата) и „правостоящи" /la magistrature debout/de staande magistratuur/ (прокурорите, които основно водят съдебното преследване по наказателни дела, също така наричани и „публични министри" /*ministère public/openbaar ministerie/*).

Кралство Белгия има пет основни съдебни области, всяка от които е под ръководството на апелативен съд (т.е. има пет апелативни съдилища) - Брюксел, Лиеж, Монс, Гент и Антверпен. Географската площ на тези области е разделена на съдебни райони, всеки от които райони има първоинстанционен съд. Преди реформата от 2013 г. е имало 27 съдебни района и съответно 27 съдилища от първа инстанция, но след направеното окрупняване в резултат на реформата, понастоящем Белгия има 12 съдебни района. В съдебния район на Брюксел има два първоинстанционни съдилища — едно, в което се използва нидерландски език и второ, в което се използва френски език.

Наред с това, в съдебните райони функционират **9 трудови и 9 търговски съдилища /трибунала/** (преди реформата е имало по 27 от всеки трибунал). Апелативните производства срещу решенията на трудовите съдилища се разглеждат от автономни специализирани трудови съдилища (5 на брой), а апелативните производства срещу решенията на търговските съдилища се разглеждат от специално отделени на съответния апелативен съд.

Също така, съдебните райони, от своя страна, са разделени на съдебни околии /кантони - (canton judiciaire/gerechtelijk kanton/, във всяка от които има по един мирови съд /(justice de paix/vredegrerecht/, оглавяван от мирови съдия, който

разглежда по-дребни спорове между граждани (налице са 187 мирови съдилища). Следвайки същата логика, съществуват и т.нар. „полицейски съдилища", които разглеждат и нарушения свързани с транспортното право. Съществуват общо 15 такива съдилища, някои от които имат местни отделения.

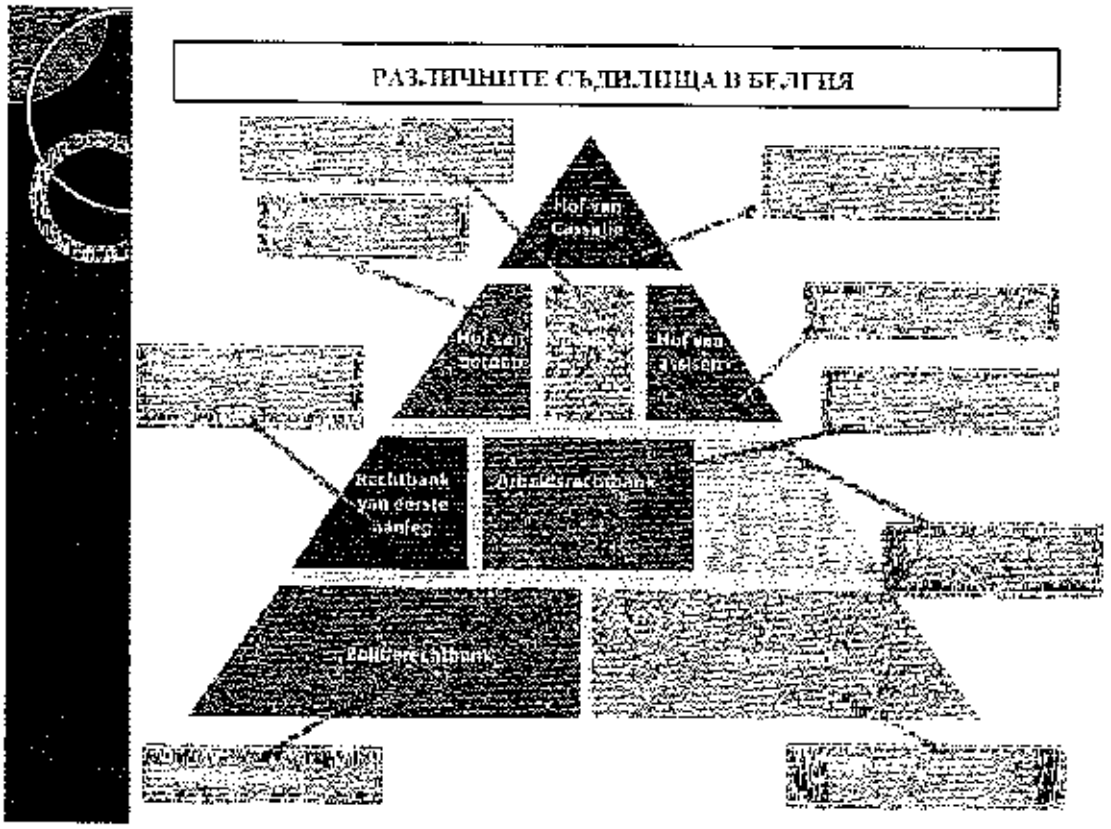
Съдебната система включва и независимите автономни органи на прокуратурата. Прокуратури има към различните съдилища от първа инстанция, трудовите съдилища, апелативните съдилища и Касационния съд.

Във всяка от десетте провинции, както и в административния столичен регион Брюксел, функционира по един наказателен съд (cour d'assises). Наказателният съд не е постоянна юрисдикция. Той се свиква всеки път, когато пред него бъде отправено обвинение срещу обвиняеми.

На най-високото стъпало в съдебната структура стои Касационния съд, който може да бъде свикан от страните в процеса или от прокурора след постановено решение на апелативен съд, по отношение на което се повдига въпрос за законосъобразност (по същество решението не може да бъде обжалвано пред Касационния съд)[27].

Структурата на съдебната система в Кралство Белгия може да бъде онагледена по следния начин:

[27] https://www.mdpi.com/2075-471X/7/1/2/pdf и https://e-justice.europa.eu/content_judicial_systems_in_member_states-16-be-bg.do?init=true&member=1

Видно от описаното по-горе, може да се обобщи, че макар да има своите съществени отлики, съдебната система на Кралство Белгия има и немалко прилики с българската съдебна система, поради което и може да бъде използвана за целите на сравнителния анализ.

Съгласно Доклад „Европейските съдебни системи. Ефективност и качество на правосъдието", издание на СЕРЕЈ 2018 г. (с данни към 2016)[28], за Кралство Белгия са налице следните показатели:

- Публичен бюджет разпределен за съдебната система на глава от населението (в Евро) – 82,3 евро за 2016 спрямо (85,5 евро за 2014);

[28] https://rm.coe.int/overview-avec-couv-18-09-2018-en/16808def7a

- Дял на данъците и съдебните такси в бюджета на съдебната система – 5 %, една от най-ниските стойности в Европа;
- Брой на професионални съдии към 100 000 граждани – 14,1;
- Брой на прокурорите към 100 000 граждани – 8;
- Брой на несъдебните служители за 1 професионален съдия – 3,2;
- Брой на несъдебните служители за 1 прокурор – 3;
- Брой на всички съдилища (географски локации) към 100 000 граждани – 2,4; а по отношение само на първоинстанционни съдилища – 2,1;
- % решени първоинстанционни дела и продължителност на процеса за граждански и търговски дела – 102 %/няма данни за дни, като се наблюдава леко повишение на процента спрямо 2014 (98 %). Почти идентични са показателите и за наказателните дела: 105 %/няма данни за дни.

Съгласно данните в Доклада на CEPEJ по отношение на използваното ниво на информационни технологии, Кралство Белгия не е сред водещите държави в Европа.

2. Извършени реформи на съдебната карта, използвани методологии и модели за промяна, практически мерки

Като основен източник на информация за реформата на съдебната карта на Кралство Белгия е използван Докладът „Новата специализирана съдебна система на Белгия" на Стефан Воет, Асистиран професор в Института по Процесуално право в Университета на Гент[29]; изготвената от Министерството на правосъдието- Презентация „Реформа в организацията на съдебната власт в Белгия – Райониране и Мобилност, Автономно управление.", предоставена и от Възложителя, както и Доклада „Реформа на Белгийската съдебна система, Промени в ролята на съдебния ръководител, подобряване на местните мениджъри", изготвен от Центъра за изследвания и социологически интервенции към университета на Лиеж[30]

[29] Belgium's New Specialized Judiciary, Stefaan Voet, Assistant Professor at the Institute for Procedural Law, Ghent University - https://biblio.ugent.be/publication/5732267/file/5732318
[30] https://www.mdpi.com/2075-471X/7/1/2/pdf

Съдебната система на Белгия е реформирана през 2014 г., в сила от 1 април 2014 г. Реформата представлява сериозна реорганизация, състояща се от няколко компонента, част от които целят да доведат до по-голяма специализация на правосъдието. **Най-важната част е реформата на съдебните райони, въвеждането на съдебната мобилност и независимостта на съдебното управление.**

Реформата преследва три цели:

1) По-добро съдебно управление и по-голяма ефективност при използването на обществените средства;

2) Намаляване на забавянето на делата;

3) По-високо качество на правосъдието и по-добри услуги чрез съдебна специализация.

Важно е да се подчертае, че реформата е плод на политически консенсус. Първоначалната идея е била да се създаде по един окръжен съд във всеки съдебен район. Така, първоинстанционният съд, търговският съд и трудовият съд е трябвало да се обединят в един общ съд. Тази идея обаче не е получила политическа подкрепа. **Вместо това, за осигуряване на по-добра специализация, са избрани по-голямата съдебна мобилност и по-независимото съдебно управление.**

Втори аспект на съдебната реформата е в промяната на компетенциите на съдилищата. От една страна, е бил създаден Съдът по семейни и младежки въпроси, а, от друга страна, някои граждански и търговски компетенции са били преразпределени така, че спорът да се разглежда от неговия „естествен съдия". Целта на тази реформа е била по-ефективно правораздаване в семейните спорове и по-бързо и качествено отсъждане на спорове от най-подходящия съдия.

Реформата на съдебните райони в Белгия се е случила чрез тяхното уголемяване. 27 съдебни района са редуцирани до 12. Техните граници се припокриват с 10те белгийски провинции, с изключение на Брюксел, Льовен и Еупен. Така, сегашните съдебни райони са: Брюж, Антверпен, Лимбург, Източна Фландрия, Западна Фландрия, Хайнаут, Намур, Лиеж, Люксембург, Льовен и Еупен. Във всеки от тези райони има първоинстанционен съд и полицейски съд. **Предишните седалища на съдилищата (в 27те съдебни района) са запазени като местни отделения, така че за гражданите на практика нищо не се е променило. Те все още могат да посетят същата сграда на съда.** Така например, преди 1 април

2014 г. е имало първоинстанционни съдилища в Гент, Дендермонде и Оуденарде (т.е. 3 от 27 района, ситуирани в провинцията Източна Фландрия). С реформата тези три съдилища са били обединени в един съд: първоинстанционният съд на Източна Фландрия. Този съд има три отделения – едно в Гент, едно в Дендермонде и едно в Оуденарде.

Търговските и трудовите съдилища вече не са организирани на областно ниво, а на ниво съдебен район, както и апелативните съдилища (с изключение на Брюксел, Льовен, Валон Брабант и Еупен). **И при тях предишните седалища са запазени като местни отделения (например предишните 8 търговски съдилища в Западна и Източна Фландрия са обединени в един търговски съд на Гент /един от петте съдебни района/, като този съд има 8 местни отделения).**

Основната идея на реформата е била **всички съдебни отделения да предлагат основни съдебни услуги, а специализираните случаи да се възлагат изключително на едно отделение за цялата област или район.** Това позволява специализация по отделения. Преди реформата, всичките 27 съдилища са имали нужда от съдии, които да работят по всички видове дела. След реформата, специализираните случаи могат да се концентрират в едно отделение.

Законът изрично изброява кои дела на кое съдебно отделение са подсъдни. Така, по отношение на гражданското право, всички отделения на първоинстанционния съд поддържат обща юрисдикция, както и юрисдикцията да разглеждат жалби срещу решенията на мировите съдии и полицейските съдилища. Другите специфични случаи (като например отчуждавания, концесии, международно частно право и др.) са подсъдни на едно (специализирано) съдебно отделение. Всички отделения на търговския съд поддържат обща юрисдикция по търговски спорове, както и специфична компетентност по несъстоятелност. Другите им компетенции (като спорове по менителнични задължения, пощенски услуги и др.) се възлагат на едно отделение. Всички трудови съдилища имат обща компетентност по трудово право и социално осигуряване. Другите компетенциите (като трудови инциденти, административни санкции) се разглеждат от едно съдебно отделение.

По отношение на наказателните дела, следните случаи се възлагат за разглеждане на едно специализирано съдебно отделение: киберпрестъпления, международни случаи с наркопрестъпления, трафик на хора, тероризъм и др.

Така, може да се обобщи, че е налице **принципа на регулиране на разпределението на делата в дадена съдена област или район**. Това регулиране не е свързано с юрисдикцията или компетентността, а касае единствено вътрешното разпределяне на делата. Ето защо, на практика, това регулиране никога не може да повдигне спор за подсъдност.

Реформата в районирането на съдебните райони е засегнала и полицейските съдилища, които са редуцирани от 34 на 15, но не засяга мировите съдилища, които са се запазили по едно във всеки кантон - 187 на брой).

Другият аспект на реформата, имащ пряко отношение към специализацията, е **реформата в компетенциите на съдилищата по някои материи**. Така, първоинстанционните съдилища са имали преди реформата три отделения: Граждански съд, Наказателен съд и Съд по младежки въпроси. Последният е реформиран в Съд по семейни и младежки въпроси (*Tribunal de la Famille et de la Jeunesse, Familie- en Jeugdrechtbank*), който, от своя страна, има три секции – по семейни въпроси, по младежки въпроси и секция за споразумения. Същите секции съществуват и в апелативните съдилища. Всички въпроси, свързани със семейните отношения и младежкото право, в най-широкия смисъл на тези понятия, се отнасят за разглеждане от Съда по семейни и младежки въпроси. Преди 2014 г. множество съдилища са имали юрисдикция по тези въпроси: мировите съдии са имали право да разглеждат спорове за издръжка, спорове за правата и задълженията на съпрузите и родителските права; председателите на първоинстанционните съдилища са имали правомощия да разглеждат привременни мерки, Гражданското отделение към първоинстанционния съд е разглеждало делата за разводи и други семейни спорове, а младежкият съд към първоинстанционния съд е разглеждал въпроси, свързани с малолетни. В резултат на реформата, всички тези съдебни структури или длъжности са загубили своята компетентност по посочените въпроси, като тя е била

прехвърлена към специализираните отделения по семейни и младежки въпроси (Съда по семейни и младежки въпроси) към първоинстанционния съд.

Същевременно, тъй като мировите съдии са загубили част от специфичната си компетентност, новите правила са осигурили компенсация на тази загуба с цел балансиране на натовареността. Общата юрисдикция на мировите съдилища се е увеличила и те вече разглеждат спорове с материален интерес от 2500 евро (срещу 1860 евро преди реформата). Като резултат, решенията на мировите съдилища и на полицейските съдилища могат да се обжалват, когато спорът е за сума над 1860 евро (вместо 1240 евро преди реформата). Решенията на първоинстанционните съдилища и търговските съдилища могат да се обжалват ако спорът е с материален интерес над 2500 евро (вместо 1860 евро преди реформата). Другата компенсация е, че на мировите съдилища са възложени компетенции по отношение на казусите с поставяне под запрещение. Преди реформата тази компетентност е принадлежала на първоинстанционните съдилища.

Законът за „естествения съдия" преразпределя някои граждански и търговски компетенции така, че споровете да се разглеждат от техния най-естествен съдия. По силата на този закон на мировите съдилища са възложени специфични юрисдикции, свързани със събирането на дългове, които произтичат от използването на комунални публични услуги (като газ, електричество, ток, вода и телекомуникационни услуги), съобразно размера на дълга. Единственото условие е, че длъжникът трябва да е физическо лице, а не предприятие. Мировите съдилища са загубили компетенциите си спрямо търговски спорове, които са разглеждали преди реформата. След реформата, всички спорове между търговци се разглеждат от търговските съдилища, независимо от размера на материалния интерес. Това е довело и до друга промяна – търговските съдилища вече не разглеждат жалби срещу решения на мировите съдилища. Решенията на последните могат да се обжалват единствено пред първоинстанционните съдилища.

Не на последно място, следва да се спомене и новата процедура по решаване на колективните потребителски спорове. Тази процедура е в сила от 1 септември 2014 г. Основна роля в нея играят потребителските асоциации. След като съдът одобри колективния спор, задължително има фаза на преговори. Ако споразумение

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

се постигне, съдът го одобрява, а ако споразумение не се постигне – съдът решава спора. В двата случая съдът определя извънсъдебен орган, който да разпредели сумите, получени от ответника между всички участващи потребители. Брюкселските съдилища имат изключителна компетентност за цялата страна по тези процедури. На първа инстанция колективния иск може да бъде отнесен пред Брюкселския първоинстанционен съд или Брюкселския търговски съд. Втората инстанция е Брюкселския апелативен съд. **Идеята на законодателя е да създаде специализиран съд за разглеждане на колективни потребителски искове.** По този начин се проправи пътя за ефективно разрешаване на колективните искове. Това е предпоставка за създаването на еднаква и предсказуема съдебна практика в тази специализирана област на правото. Освен това, именно едно специализирано отделение ще бъде в състояние да се справи по-ефективно и по-бързо с тези дела.

Реформата въвежда също така и **две системи на съдебна мобилност**: вътрешна и външна. Вътрешната мобилност означава, че съдия, който е назначен основно в съдебен кантон или район, може да бъде назначен субсидиарно в друг кантон или район. Съдията, след като бъде изслушан от председателя на кантона или района, към който е назначен основно, бива назначаван да работи в друг кантон или район. Съгласието на съдията не е нужно. Така например, всички мирови съдии са субсидиарно назначени във всички кантони на съдебния район, към който техният основен съдебен кантон принадлежи. Същото важи и за всички съдии от първоинстанционните съдилища. Всички те са субсидиарно назначени в съдебните райони на съдебната област, към която техният основен съдебен район принадлежи.

Външната мобилност означава съдията да бъде, както хоризонтално, така и вертикално, преместен да работи в съд, към който не е назначен основно или субсидиарно. За това преместване съгласието на съдията е необходимо. Външната мобилност може да бъде хоризонтална и вертикална. Така например, мирови съдия може да бъде преместен в полицейски съд от същия съдебен район, към който принадлежи кантона или в друг мирови съд от друг съдебен кантон или район (= хоризонтална мобилност). Съдия от първоинтанционен съд може да бъде преместен да работи в апелативен съд в същия съдебен район (= вертикална мобилност).

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Новите правила за мобилност отговарят на две основни нужди: от количествена гледна точка така се разрешава въпросът с пренатоварването и липсата на достатъчно натоварване. **От гледна тока на качеството мобилността позволява по-добра специализация – един съдия на едно място не може да знае всичко. Като мобилен съдия в по-големи райони, работата може да се разпределя по-добре.**

Третият аспект на реформата е промяната в ролята на съдебните ръководители.

Това е направено със закон, гласуван през февруари 2014 г. Целта е да се постигне децентрализация и прехвърляне на отговорност за бюджета и управлението на съдебна власт, за да се създаде модерна, достъпна и бърза съдебната система. Съгласно новите правила правосъдието получава по-голяма автономия по отношение на управлението на средствата. Така ръководителите на съдебни структури, отговорни за постигането на целите, са в състояние да вземат решения относно управлението на ресурси и съответно да отговарят за своите действия.

За да постигне тези амбициозни цели, министърът на правосъдието (подкрепен от парламента, който гласува по закона), вдъхновен от предложенията на своя предшественик, е създал изцяло нова съдебна архитектура, която предвижда безпрецедентно споделяне на управленски умения. Поради това са създадени нови органи под формата на колегия на прокуратурата и колегия на съдилищата и трибуналите. Те са отговорни за разпределението на ресурси между местните съдебни структури, които те ще създават с одобрението на министъра на правосъдието. От своя страна, местните съдебни структури ще управляват автономно своите ресурси в съответствие с плановете за управление, които са съгласувани с новите колегиални органи.

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Във всеки местен съдебен орган се създава нов орган на управление: изпълнителен комитет. Този комитет е отговорен за подпомагане на надзора, организацията, и управление на юрисдикцията. Той поеме отговорност за изготвянето на управленски план гарантира негового изпълнение. Този комитет се състои от Председателя на юрисдикцията, председателя на отделение, главния секретар на съда или главния секретар на прокуратурата. Всяко местно образувание отговаря за разпределението на работата между различните отдели на своята територия. То получава по-голяма управленска автономия от преди и по този начин би могло да изпълни своята централна мисия - „администриране на правосъдието".

Реформата включва и нови механизми за контрол. На основа на плановете за управление, установени от местните структури, съответната колегия ще оценява дали целите на всяка местна структура са били постигнати и дали трябва да бъдат изменени разпределените ресурси. Всяка година и двете колегии и местните съдебни структури трябва да представят оперативен доклад. Колегиите изпращат своите доклади и до министъра на правосъдието и до Парламента.

Реформата има ясна управленски логика. Понятия като „договаряне", отчетност и гъвкавост, оставят малко съмнение относно целите, свързани с тази „модернизирана съдебна система". Ръководителите на съдебните структури придобиват повече отговорности в контекста на прилагането на другите два стълба на реформата: - сливанията на съдилищата и мобилността на магистратите.

3. Изводи и обобщения, използвани практики

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

За разлика от Австрия, където липсата на успешни преговори между федералното правителство и правителствата на отделните провинции е спънало осъществяването на реформата на територията на цялата страна, в Кралство Белгия реформата **е била плод на политически консенсус**. Макар у нас да не са налице индикации за липса на такъв консенсус, следва да се отправи препоръка при провеждането на реформата да се потърси **максимално широка политическа, както и обществена и професионална подкрепа**, които безспорно са предпоставка за успех на всяка една реформа.

Характерно за белгийската съдебна реформа е това, **че същата е проведена едновременно в три аспекта:**

→ прекрояване на съдебната карта;

→ изрично въвеждане на нови правила за мобилност на съдиите;

→ промени в методите и структурата на управлението на съдилищата.

Това следва да се отчете като изключително добра практика, доколкото дава възможност за всеобхватност и пълнота на промените, защото всеки един от аспектите на практика допълва, коригира и разширява другия.

Този подход е доразвит също така и от **едновременната реформа в компетенциите на съдилищата**. Именно съчетанието между реформа на картата, заедно с реформа в компетенциите, е преценено от Кралство Белгия като предпоставка за постигане на някои от заложените цели, в частност намаляване забавянето на делата и по-високо качество на правосъдието. **Това също следва да се оцени като добра практика, защото позволява прекрояването на съдебната карта да не се превръща в самоцел.** Видно от описаните в настоящия доклад реформи, методът на съчетаването на реформи в няколко различни посоки (териториален обхват, прехвърляне на компетентности, създаване на специализирани съдилища/отдели и др.) е честа практика в почти всички разгледани държави. В този контекст, основната идея на реформата в Белгия е била **всички съдебни отделения да предлагат основни съдебни услуги, а специализираните случаи да се възлагат изключително на едно отделение за цялата област или район**.

Конкретно **реформата на съдебните райони в Белгия се е случила чрез тяхното уголемяване**, но същевременно са запазени всички **седалища на съдилищата, съществували преди реформата, което следва да се отчете като**

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

добра практика. Седалищата са запазени като местни отделения, така че за гражданите на практика нищо не се е променило, тъй като те все още могат да посетят същата сграда на съда, която са посещавали и преди.

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

3.3. КРАЛСТВО ДАНИЯ

Кралство Дания е парламентарна конституционна монархия, разположена върху площ от приблизително 43 000 кв.км. и с население малко по-малко от 6 млн. души. Територията на страната обхваща полуостров Ютланд и много островчета, както и двете датски отвъдморски територии - Гренландия и Фарьорските острови.

След извършената административно-териториална реформа от 2007 г. административните единици (амти) са преструктурирани в 5 големи административни региона както следва:

- ✓ Столичен регион;
- ✓ Зеландия;
- ✓ Северна Ютландия;
- ✓ Централна Ютландия;
- ✓ Южна Дания

Всеки от регионите на свой ред се състои от общини, или *комуни* (на датски: *Kommune*). Има и два автономни региона – Гренландия и Фарьорските острови. Двата автономни региона имат по-широко самоуправление и са представени с по две места в датския парламент.

Кралство Дания е член на ЕС от 1973 г.

1. Общ преглед на съдебната система и съдебната карта

Подобно и на българската, датската правна система се основава на т.нар. „двуинстанционен" принцип, което означава, че страните по едно дело обикновено имат право да обжалват решението на един съд пред по-горна съдебна инстанция. Горестоящият съд може да потвърди или да измени решението. Повечето дела започват в окръжния съд с опция за обжалване пред висш (апелативен) съд, като в

отделни случаи, делото може да бъде отнесено за разглеждане на най-високата инстанция – Върховния съд.

Считано от 1 януари 2007 г. (след проведената реформа на съдебната карта), датската съдебна система се състои от:

- Върховен съд;
- 2 Висши (апелативни) съдилища;
- Морски и търговски съд на Копенхаген;
- Поземлен съд (Съд по поземления регистър);
- 24 окръжни съдилища;
- Съдилища на Фарьорските острови и Гренландия;
- Съвет за допускане до касация;
- Специализиран наказателен и ревизионен съд;
- Съвет за съдебни назначения;
- Съдебна администрация.

Датските съдилища упражняват съдебните правомощия на правителството и решават свързаните с тях въпроси.

Върховен съд

Върховният съд е последната съдебна инстанция в Кралство Дания и е със седалище в столицата Копенхаген. Върховният съд преразглежда решенията и разпорежданията на Апелативния (Висшия съд) на Източна Дания, на Апелативния (Висшия съд) на Западна Дания и на Копенхагенския морски и търговски съд. Върховният съд преразглежда както граждански, така и наказателни дела и е последна (трета) инстанция по наследствени казуси, несъстоятелност, принудително изпълнение, делата, свързани с поземления регистър. Ако дадено дело първоначално е разгледано от някое от Висшите съдилища или от Морския и търговския съд, страните имат право да обжалват делото пред Върховния съд. Ако обаче делото първоначално е било разгледано на ниво окръжен съд и страните искат да го обжалват пред Върховния съд, първо следва да се отправи заявление до

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Съвета за допускане до касация за допустимост до разглеждане от третата инстанция. Делата обикновено се разглеждат от петима съдии. По наказателни дела, Върховният съд не може да преразглежда въпроса за вината.

Висши (апелативни) съдилища

Висшите съдилища са апелативна инстанция на окръжните съдилища. В повечето случаи решенията на окръжните съдилища могат да се обжалват пред едно от двете Висши съдилища – Висшия съд на Западна Дания във Виборг или Висшия съд на Източна Дания в Копенхаген. Делата се разглеждат обикновено от трима съдии, По наказателни дела могат да участват и съдебни заседатели.

Копенхагенски морски и търговски съд

От своето създаване през 1862 г., Морският и търговски съд в Копенхаген е специален съд, който се занимава само с определени видове търговски дела. Компетенциите на съда са разширявани постепенно през годините и в момента съдът е разделен на две отделения: Едното отделение се занимава с международни търговски дела, дела за конкуренция и дела за патенти, дизайни или търговски марки. Другото отделение разглежда дела от цял регион Greater Copenhagen Area, свързани с несъстоятелност, преструктуриране на дългове, преобразуване и ликвидация на публични и частни дружества.В останалата част на страната такива случаи се решават от окръжните съдилища.

Решенията, постановени от Морския и търговски съд, могат да бъдат обжалвани пред Висшия съд или Върховния съд, в зависимост от това дали делото е прецедентно или не.

Поземлен съд

Този съд е основан на 1 Януари 2007 г. Съдът извършва вписвания на всички права върху поземлени имоти и други имущества (като моторни превозни средства, дялове в дружества). Съдът е ситуиран в Хобро, но юрисдикцията му покрива цялата територия на Кралство Дания. Съдът разглежда споровете, свързани с регистрацията на имуществата, като не е възможно последващо обжалване пред Висшия (апелативния) съд на Западна Дания. На практика, от 2009 г. процедурата

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

по регистрация на собствеността е изцяло дигитализирана. Около 75 % от регистрациите се осъществяват автоматично за по-малко от 5 секунди, като само някои по-сложни вписвания се извършват ръчно в съда.

Окръжни съдилища

В Дания има 24 окръжни съдилища. Като общо правило всички съдебни дела започват в един от окръжните съдилища. В специални случаи, окръжният съд може да отнесе гражданско дело до Висшия съд, ако делото е свързано с принципи от общ интерес.

Окръжните съдилища разглеждат граждански и наказателни дела. Делата обикновено се разглеждат от един съдия, но има случаи, в които се разглеждат и от трима съдии. По някои наказателни дела участват и непрофесионални съдии.

В рамките на окръжните съдилища има отделения по принудително изпълнение и по наследствени въпроси. Първите съдействат за принудителното изпълнение на искове, както и провеждат публични продани на имущество, а вторите се занимават с въпроси, свързани с управлението на имоти, когато имуществото на починалия се прехвърля на наследници или кредитори. Отделенията по наследствените въпроси също така администрират някои случаи на несъстоятелност и преструктуриране на дългове.

Съдът на Фарьорските острови

Този съд е ситуиран в Торшавен и неговата юрисдикция се разпростира върху всички острови от групата. Съдът разглежда казусите, подсъдни на окръжните съдилища в другите райони на Кралство Дания. Решенията му се обжалват през Висшия съд на Източна Дания.

Съдилищата на Гренландия

Съдилищата на Гренландия включват 4 окръжни съдилища, Съдът на Гренландия и Висшия съд на Гренландия. В зависимост от характера на казуса, един от четирите окръжни съдилища разглежда делото като първа инстанция, докато Висшия съд на Гренландия разглежда делата като втора инстанция. Решенията на

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски социален фонд

Висшия съд могат да бъдат обжалвани пред Върховния съд, ако това бъде допуснато от Съвета за допускане до касация.

Специализиран наказателен и ревизионен съд

Този съд е създаден за да отговори на нуждите на новия процес по наказателни дела. Също така, пред този съд се разглеждат и дела за уволнение и дисциплинарни дела срещу магистрати и съдебни служители.

Съвет за допускане до касация

Съветът е създаден на 1 януари 1996 г. и от тогава разглежда молби за допускане на обжалване пред Върховния съд по наказателни и граждански дела, т.е. за допускане на трета инстанция. Съветът разглежда също така и молби за допускане до апелация на казуси, които по принцип се разглеждат на една инстанция, както и жалби срещу откази за предоставяне на безплатна правна помощ.

Съвет за съдебни назначения

Съветът е създаден на 1 юли 1999 г. като независим орган, който разглежда молбите за заемане на вакантни места за съдии, с изключение на мястото на Председателя на Върховния съд, който се избира от съдиите на самия съд. Съветът отправя предложение до министъра на правосъдието и може да номинира само един кандидат за една позиция. Датската съдебна администрация действа като секретариат и осигурява функционирането на Съвета. Съветът се състои от съдия от Върховния съд (Председател), съдия от Висш съд (Заместник-председател), съдия от окръжен съд, адвокат и двама представители на обществеността.

Съвет за допускане извършването на допълнителни дейности

Всеки съдия може да кандидатства пред Съвета за разрешение за извършване на допълнителни дейности (втора работа) с фиксиран доход, например като председател на съвет или комитет. Съветът регистрира колко пари получават съдиите и може да налага санкции срещу съдии, които не спазват правилата за осъществяване на допълнителни дейности. Всяка година Съветът публикува списък

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

с такива дейности, така че информацията да е достъпна за обществеността. Върховният съд изпълнява секретарски функции за Съвета.

Датската съдебна администрация е създадена на 1 юли 1999 г. като независима агенция, която отговаря за администрирането на съдилищата. Съветът на директорите на агенцията се състои от представители на съдебните служители, представители на университетската общност и Датския съвет по заетостта. Съветът на директорите назначава Изпълнителен директор, който отговаря за ежедневните работи, съдебния бюджет, разпределението на ресурсите между съдилищата. Формално и по отношение на финансирането, администрацията е агенция към Министерството на правосъдието, но то не може да променя решенията, взети от администрацията[31].

Съгласно Доклад „Европейските съдебни системи. Ефективност и качество на правосъдието", издание на СЕРЕЈ 2018 г. (с данни към 2016)[32], за Кралство Дания са налице следните показатели:

- Публичен бюджет разпределен за съдебната система на глава от населението (в Евро) –83,7 евро за 2016 спрямо (82,5 евро за 2014);
- Дял на данъците и съдебните такси в бюджета на съдебната система – 12 %;;
- Брой на професионални съдии към 100 000 граждани – 6,5;
- Брой на прокурорите към 100 000 граждани – 12;
- Брой на несъдебните служители за 1 професионален съдия – 4,4;
- Брой на несъдебните служители за 1 прокурор – 0,5;
- Брой на всички съдилища (географски локации) към 100 000 граждани – 0,5; а по отношение само на първоинстанционни съдилища – 0,45;
- % решени първоинстанционни дела и продължителност на процеса за

[31] Доклад „Датските съдилища – организация и развитие" на Стокхолмския институт за скандинавско право - http://www.scandinavianlaw.se/pdf/51-27.pdf и Интернет страницата на съдебната администрация - http://www.domstol.dk/om/otherlanguages/english/thedanishjudicialsystem/Pages/TheDanishjudicialsystem.aspx
[32] https://rm.coe.int/overview-avec-couv-18-09-2018-en/16808def7a

граждански и търговски дела – 101%/176 дни, като показателите са почти идентични за периода 2010 – 2016 г. По отношение на наказателните дела показателите са 99%/137 дни.

Съгласно данните в Доклада на СЕРЕЈ по отношение на използваното ниво на информационни технологии, Кралство Дания е сред държавите, които са въвели, но и все още са в процес на въвеждат на тези технологии на всички нива.

2. Извършени реформи на съдебната карта, използвани методологии и модели за промяна, практически мерки

Реформата на съдебната карта на Кралство Дания е въведена окончателно през 2007 г. и макар да попада формално извън десетгодишния период, същата е разглеждана в настоящия доклад, доколкото от нея могат да се изведат добри практики, както и отчитайки, че това е една от първите изцяло завършени съдебни реформи в Европа.

Като основен източник за извършената реформа е използван Доклада „Сравнително проучване на реформите на съдебните карти в Европа", изготвен от Сайънс По Страсбург Кънсалтинг (Sciences Po Strasbourg Consulting) и Института за политически науки (Institute of Political Studies /IEP/) по възлагане от Европейската комисия за ефективно правосъдие (European Commission for the Efficiency of Justice – СЕРЕЈ)[33], в който доклад е направен сравнителен анализ на реформите на съдебните карти на 5 държави, сред които и Кралство Дания (другите са Нидерландия, Франция, Португалия и Хърватска.

Кои са били движещите мотиви за провеждане на реформата:

На даден етап от развитието си, съдебната карта на Кралство Дания, както и като цяло съдебните карти в редица европейски държави, по много различни причини, са оценени като повече или по-малко остарели, сериозно несъответстващи с реалностите на географската и административната територия на страната, както и със самото правораздаване. Сред причините могат да се открият нерационалното

[33] https://rm.coe.int/comparative-study-of-the-reforms-of-the-judicial-maps-in-europe/168078c53a

географско разпределение на съдилищата, а също така и неоптималното разпределение на човешките ресурси, което е довело до големи разлики между нивото на натовареност на съдилищата и ефективността.

Географските различия, наред с различията в разстоянията до най-близкия за населението съд, сами по себе си може да не се разглеждат като проблем, ако не се отразяват и не водят до разлики в нивата на натовареност на съдилищата. Всички тези фактори, съчетани с неравномерното разпределение на материалните и човешките ресурси, имат за свой резултат увеличеното време за провеждане на съдебния процес, като по този начин се засяга и самото качество на съдебните решения. Кралство Дания не е изключение от това правило тъй като страна има голяма хетерогенност в разпределението на съдиите в съответните райони. Така, преди съдебната реформа, 48 юрисдикции (от общо 82) са имали само един съдия, докато в Копенхагенския градски съд е имало 42 съдии. Доклад, публикуван през 1997 г. „План за действие за датските съдилища", изготвен по възлагане от Министерството на правосъдието, е показал, че **много малки юрисдикции се борят да издържат на продължителното отсъствие на някои ключови служители или да предоставят специфични правни знания, необходими в случаите на по-сложни казуси**. Имало документирани случаи, когато в малки юрисдикции единственият съдия е трябвало да се оттегли от делото, защото вече е работел по сложен казус: тогава съдии от съседни юрисдикции се е налагало да се включват. Неравномерното натоварване на съдилищата се е допълвало освен от разликата в човешките ресурси, също така и от разпределението на компетенциите. Граждански дела, свързани с искове за над 1 млн. DKK (около 135 000 евро) е трябвало да бъдат разглеждани от Висш (апелативен) съд. Този процес е допринесъл за запушване на Висшите съдилища. В резултат на това, Върховният съд е станал апелативен съд за тези казуси.

Крайният резултат е бил увеличаване на забавянето в решаването на делата, което е в противоречие с принципа за ефективно правосъдие. Правосъдието в Кралство Дания се е възприемало за прекалено бавно и недостатъчно ефективно: проучване сред потребителите през 2001 г. е показало, че 50 % от тях са смятали, че времето за разрешаване на делата от по-висшите съдилища е прекалено голямо, а 30 % са смятали същото по отношение на окръжните съдилища.

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

В допълнение към демографската еволюция и неравномерното разпределение на човешките ресурси, чието отчитане и съответно преодоляване са били сред движещите мотиви за реформа, трябва да се отбележи, също така, и повишеното търсене на много специфични познания поради постоянното развитие на правото и усложняване на законодателството. **Този аспект е засилил необходимостта от съдебна реформа, която да се стреми да осигури по-висока правна експертиза за целите на по-добро качество на правосъдието и съдебните решения.** Наред с това обаче, основното предизвикателството пред съдебната реформа е било **спазването на принципа за близост и достъпност на гражданите до правосъдието**. Ето защо, реформата е следвало да бъде осъществена при **отчитане на необходимия баланс между концентрацията (тясната специализация) и достъпа до правосъдието**. В Кралство Дания, както и в други държави (Франция), **някои съдии са изразили своето опасение, че процесът на специализация противоречи на мисията на съдията от първоинстанционния съд, който се счита за „съдия по споровете на ежедневието" и чиято близост и гъвкавост са от първостепенно значение (а „чрез специализация, съдията може да загуби способността си да види голямата картина")**. Основният плюс на специализацията е, че поне на теория тя би трябвало да доведе до унифициране на юриспруденцията, а оттам и до по-високо качество на съдебните решения. Специализираният съдия би могъл да прецени случаите по-бързо: това спестяване на време би намалило натрупването на дела, но също така би намалило разходите, тъй като целият процес ще отнеме по-малко време. Това време и спестяването на пари също така биха могли да се постигнат и чрез **по-отчетливото разделение на административните и правните задачи, изпълнявани от съдиите, включително от председателите на съдилищата**. Във всички изследвани в доклада държави многократно се подчертава, че е жалко, че **административните задачи, които биха могли да бъдат централизирани от един и същ персонал в по-голяма юрисдикция, се извършват от хора в по-малки юрисдикции**, които с удоволствие биха ги прехвърлили, ако биха могли. Така в Кралство Дания, според данните, събрани преди реформата между 1998 г. и 1999 г., съдиите от 48-те тогавашни съдилища с един съдия са отделяли средно между 17 % и 24 % от времето си за управление и административни задачи. Това е било отчетено като тенденция, която се е очаквало да продължи, а дори и да се увеличи и да се превърне в проблем, тъй

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

като времето, прекарано в администрацията, е било непропорционално на времето, прекарано за изпълнение на задълженията на съдията.

Кралство Дания е единствената страна, която се е опитала да събере предварително емпирични доказателства по отношение на идеята за специализацията, като докладите са показали, че въпреки всички очаквания, малките съдилища не страдат от липса на ефективност в сравнение с по-големите. Сметната палата е направила оценка за общата производителност на 82ге съдилища за периода между 1992 г. и 1998 г. на фактори като: персонал, работни процедури, използване на нови технологии и неблагоприятно въздействие на конкретни сложни дела. Основното заключение на Сметната палата е било следното: **„Нито размерът, нито географското разположение са оказали значително въздействие върху общата ефективност на съдилищата" и по-важното е, че „най-малките съдийски длъжности постоянно показват най-висока средна производителност".**

Ето защо, ако се приеме, че чрез реформата се търси непременно постигане именно на специализация, то това не означава непременно, че най-малките съдилища следва да се закрият. **Една от възможности да се постигне по-висока експертиза и специализация, без да се преминава през концентрация на ресурсите, е чрез осигуряване на сътрудничество между съдилищата.** Такъв опит е бил направен в Кралство Дания (както и в Кралство Нидерландия) чрез две алтернативи. Първото предложение е било на модел с диференцирани компетенции, но той е отхвърлен на основание, че съдилищата ще бъдат разделени на съдилища от А-ниво, способни да провеждат всички видове дела и останалата група от съдилища от ниво В, само с ограничен набор от дела. Последствията от такава диференциация биха довели до намаляване на общественото доверие по отношение на способностите на съдилищата от ниво В. Вторият модел е разчитал на сътрудничество между съдилища, когато случаите изискват специфични ресурси и експертни познания. Организацията на съдилищата и съдебната картата при този модел не е предвиждала промяна, но се предвиждало създаване на нови „регионални шабове" за сложни случаи. Очакваните спестявания обаче не са били достатъчни и преструктурирането на съдебната карта се оказало необходимо.

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Противовес на стремежа за специализация на правосъдието (чрез концентриране на ресурсите) е принципът на достъпност на гражданите до правосъдието. Този принцип е бил изтъкван многократно и често е водил до много разисквания и дори спънки по време на процеса на реформи. Достъпността е принцип, поддържан както от съдиите, така и от политиците. Например, датската социалистическа партия заявява: *„за да осигурим модерни и добре функциониращи съдебни системи… трябва да обсъдим намаляване на броя на юрисдикциите… но не трябва да забравяме, че близостта е също един от основните принципи на справедливостта. Гражданите се чувстват сигурни, когато съдилищата и полицейските си служби са наблизо "*. Консервативната партия също споделя това мнение: *„Ако провинциалните градове загубят своите съдии, съдиите също така бързо ще загубят контакт с местните хора"*.

Датските съдии осъзнавали необходимостта от реформи поради предимно икономически причини и искали задълбочено обмисляне на преразпределението на съдебните спорове. **Тяхната аргументация била, че някои области на правото (и следователно съдиите и съдилищата) трябва да останат по-близо до страните по делото поради спецификата на население и на процедурите. Ако разстоянието до съда щяло да доведе до отказ от предявяване на иск, това би подкопало качеството на решенията и / или би поставило под въпрос ефективността на правото на защита. Други области обаче биха могли да се групират в специализирани звена или единна юрисдикция въз основа на това, че „мнозинството от населението никога или само веднъж или два пъти в живота си трябва да присъства на такива производства"** (Дания, DomstolenesStrukturkommission, 2001). Профсъюзът на магистратите във Франция например, също е подкрепил тази идея: „някои съдебни спорове заслужават по-голяма близост от други, а някои съдебни дела трябва да се групират за повече сила и последователност". Според френските магистрати *„Не изглежда шокиращо, да пътуваш 50 или 80 км, за да отидеш и да видиш съдията си веднъж или два пъти в живота си, докато същото разстояние се пътува редовно, за да отидеш при специалист (лекар), или просто да отидеш да пазаруваш в големият град. (...). Времевата близост на правосъдието е по-важна от географската близост. Ответникът предпочита да има дата за изслушване бързо, защото всяка седмица се провеждат изслушвания, дори ако той трябва да кара още*

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

няколко километра". Тази визия далеч обаче не се споделяла от всички: някои съдии и народни представители на малките градове твърдели, че **закриването на тяхната юрисдикция е последната стъпка на оттеглянето на държавата от малки или изолирани градове.** Това е и причината, поради която при разискването на този аргумент именно той често е накланял везните в полза на опозицията срещу реформата, какъвто е случаят и в Кралство Дания.

Идеята за съдебна реформа конкретно в Кралство Дания е била поставена и в по-широк контекст на структурни и процедурни реформи в целия публичен сектор, като именно виждането за новото публично управление се е явило и очевидна движеща сила. Така, едновременно със съдебната реформа, в Кралство Дания е проведена и широкомащабна административно-териториална реформа, която се определя като „началото на най-всеобхватните и радикални трансформации на датския публичен сектор за десетилетия". Едновременното протичане на двете реформи не следва да се възприема, като да е била налице пряка причинно-следствена връзка между тях, тъй като това би означавало да се подцени целият сложен политически и административен процес, но предвид централната роля на общините в публичния сектор, тяхната реформата неминуемо е подействала като своеобразен прецедент по отношение на организационните и институционални промени и в съдебната система.

В резултат на общинската реформа, броят на общините в Дания е намален от 271 на 98, а 13-те окръга са премахнати в полза на пет региона.

Процесът на сливане на общините е довел до по-малко на брой, но по-големи общини и до съответен ръст в размера на административните структури. Това, от своя страна, означавало и повече служители в отделните администрации, които същевременно станали по-централизирани, поради относителния ръст на големината на всяка община. В своя труд *„The Court Reform – Institutional Legacy and Modern Change, A case study of the Danish Court Reform, 2011"*, Мортен Сген Андерсен подчертава, че **въпросът за размера е бил от ключово значение през цялата реформа, особено концепцията за „икономии от мащаба". Същата аргументация е приложена и за съдебната реформа.**

Наред с общинската реформа, в Кралство Дания е проведена и реформата на полицията, също реализирана към началото на януари 2007 г. Тази реформа

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

също е била особено важна поради високата степен на взаимозависимост между полицията и съдебната система. Безспорно е, че развитието на организационния и институционалния живот на полицията оказва въздействие върху вътрешната работа на съдебната власт. Във всички официални публикации относно полицейската реформа въпросът за големината на полицейските участъци е бил водещ, като тенденцията **също е гравитирала към по-малко на брой, но по-големи организационни структури**. Според комисията по реформата, по-малките полицейски участъци не са могли да отговорят на изискванията на бъдещето, тъй като видовете престъпления са по-сложни и изискват по-силни професионални организации (а необходимият опит е можело да бъде по-лесно открит в по-големи, самоустойчиви структури). В заключителния доклада за структурната реформа, се предлагало броят на полицейските участъци да бъде намален от 54 на 25, като по този начин се създаде организация, която е почти 100 % идентична с бъдещата организационна структура на окръжните съдилища, предложена от Структурния комитет за съдилищата в доклада от 2001 г.

Кралство Дания провежда по същото време и здравна реформа, която следва идентични принципи.

Философията на „новия публичен мениджмънт" е заемала господстващо положение при определянето на целите и методите на проведените в Кралство Дания реформи и трябва да се разглежда като обща и устойчива тенденция въпреки промените в политическите партии, които са идвали на власт през годините. Ключови принципи са били управлението чрез изпълнение и икономия от мащаба. Ето защо може да се заключи, че „реформисткият" контекст на датския публичен сектор е укрепил и идеята за подобно решение на проблемите на съдилищата.

Как е взето решението за провеждане на реформата:

Оценката на правното положение в страната е била приоритетна цел на датското правителство още от 1998 г. За целта е създаден нарочен Структурен комитет за съдилищата, а през 2000 г. е бил публикуван бюджетен доклад на Министерството на финансите. **Като цяло, датската реформа е резултат от обширни подготвителни документи.** Разглеждайки различни начини за

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

реорганизация на съдебната власт, необходимостта от структурна реформа на съдебната уредба бързо е станала очевидна за правителство. **В сравнение с недостатъците, причинени от уязвимостта на съдиите, липсата на гъвкавост и професионално обучение, неспособността да се управляват сложни случаи, принципът на достъп до правосъдие не е считан за толкова важен.** През 2001 г. един от учредителните документи на подготвителния процес за реформата е публикуван от Структурния комитет. Този доклад е посочвал един по един въпросите на съществуващата система и е приел идеята, че **икономиите от мащаба ще бъдат по-високи при по-големите юрисдикции**. В резултат на този доклад на 27 март 2001 г. е открит парламентарен дебат с цел обсъждане на перспективата за съпътстваща реформа на полицията и правосъдието. По време на този дебат проектът за реформа първоначално е бил подкрепен от широка коалиция от политически партии, включително Консервативната партия и Либералната партия, основните опозиционни партии по това време. **Но в края на годината, когато реформата е била готова за гласуване, фактът, че изборите са наближавали и че темата за „достъпа до правосъдие" е влязла в обществения дебат, е накарал различни политически партии да променят мнението си и да заявят, че вече са против проекта за реформа**. Описан като предизборна „политическа бомба", проектът е публично осъден и спрян поради назрялото политическо напрежение. Проектът е спрян не само по време на кампанията и изборите (спечелени от либерално-консервативната коалиция), но и през следващите четири години, без да се правят съществени промени в първоначалния му вариант. Липсата на политическа воля за решаване на проблема по това време е била ясна и реформата бързо е изляза от обществения дебат.

Проектът обаче не е напълно забравен, благодарение на непрекъснатите действия на про-реформаторската коалиция. Тази мощна коалиция подтиква новото правителство да възобнови законодателния процес. Коалицията е съставена от представители на Министерството на правосъдието, Министерството на финансите, съдебната администрация и съдиите от Висшите съдилища, които може да се каже, че са имали „личен интерес" в реформата: да бъде осигурена „по-благоприятна" работна среда за ръководителите на съдилищата, тъй като те биха се отървали от „малките дела", както и от „документацията", а Министерството на

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

финансите би могло да продължи с дневния си ред, което означава да се трансформира публичния сектор.

Трябва да бъде отчетена работата на съдебната администрация, която чрез публикувани писма, статии и доклади, буквално е принудила правителството да възобнови процеса. В писмо, адресирано до новото либерално-консервативно правителство, съдебната администрация пише: *„Необходимо е да се извършат някои съществени промени в съществуващата юрисдикционна структура, ако искаме съдебната власт да постигне поставените цели"*. Вътрешно-съдебната администрация постоянно е информирала служителите си за напредъка на проекта. Накрая, редица професионални асоциации също са обединили гласовете си в подкрепа на реформата, като по този начин са легитимирали дискурса на правителството. Доста пасивното поведение на политическите партии и липсата на интерес от страна на обществеността към проекта за реформа показват, **че съдебната реформа е била преди всичко идея, замислена в самата съдебна система.**

Многобройните доклади, публикувани преди реформата, са дали възможност на Кралство Дания да извърши цялостна реформа, като **промени съдебната карта, но също така и преразпредели правомощията по споровете и най-накрая, като осигури адаптирането на новата карта към други обществени сектори, като полицейските например.**

За Кралство Дания съдебната реформа (Retskredsreformen) е имала една ясна цел: да се намали броят на „юрисдикциите на градските съдилища" от 82 на 24. Новите „окръжни съдилища" (Byret) имат поне пет съдии, председател и около 50 служители (с изключение на остров Борнхолм, който има само двама съдии). Председателят на съда е трябвало да притежава квалификация на съдия, но за да бъде назначен, управленските му умения също е следвало да бъдат тествани. Като пряко следствие от сливането на съдилища, почти 25 000 служители е трябвало да променят местоположението на работното си място.

Една от най-важните фази на самата реформа е била **разработването на критериите, които да бъдат използвани за преструктуриране на съдебната карта. Тази фаза решава кои юрисдикции да останат и кои трябва да бъдат закрити. Фазата е съществена, защото изисква, на първо място, задълбочена преценка за**

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

нуждите от правосъдие на цялата територия на държавата, за да не създават „съдебни пустини" и, на второ място, за да не се обезкуражава някой да отнесе спорен въпрос до съд, тъй като съгласно новите разстояния, ще е необходимо да се пътува повече.

Сред различните държави могат да се отбележат **два основни водещи критерия: натовареност** на съдилищата и задължението да се вземе под внимание, до известна степен, **пространствената конфигурация като съществуващата инфраструктура.** Такова е положението и в Кралство Дания.

В рамките на тези два критерия се открояват различни аспекти:

→ **Териториални критерии**

Население и икономика

- ✓ Еволюцията на населението (растеж и вътрешна миграция);
- ✓ Разпределението на населението между градовете и селските райони;
- ✓ Съотношението на броя на жителите към броя на съдилищата в дадена област;
- ✓ Икономическата динамика на района.

Инфраструктура

- ✓ Разстояние между съдилищата;
- ✓ Комуникация / маршрути за пътуване и средно време между съдилищата;
- ✓ Географски характеристики (планини, острови и др.);
- ✓ Наличност на имот / техническо оборудване.

→ **Ниво на натовареност**

Коефициент на покритие

- ✓ Среден брой регистрирани нови дела годишно
- ✓ Среден брой дела, решени от всеки съдия годишно
- ✓ Среден брой дела, чакащи да бъдат решени на година

Човешки ресурси

- ✓ Каква е специализацията на всеки съдия?

✓ Какъв договор имат? (на непълно работно време, на пълно работно време и т.н.);

✓ Колко души работят в съда? (административни служители, други служители);

✓ Какъв е най-малкият брой съдии, които могат да работят в един съд? (Праг);

→ **Други критерии**

✓ Наличието и големината на местата за изтърпяване на наказания;

✓ Други текущи реформи, като картата на полицейските райони;

✓ Административно-териториални поделения;

✓ Минимален брой съдилища за всяка географска област за поддържане на териториалния баланс.

Реформата на съдебната карта не се счита за приключила, след като критериите са установени и властите са решили кои съдилища да запазят и кои да закрият. След като тези избори бъдат направени, **следващата голяма стъпка е да се осъществи преходният период: да се управляват процесите по прехвърляне на персонала, да се гарантира приемствеността на правосъдието по време на тази деликатна фаза.** След това, съдебните органи също трябва да разгледат или засилят методите и структурите, които могат да помогнат за балансиране на фактите, че съдилищата са по-малко от преди.

За териториите, които са загубили своя съд или трибунал, могат да се развият нови начини за администриране на правосъдието, за да се смекчи закриването на съдилищата. Тези нови методи, които нямат за цел да „заместят" де факто съдилищата, позволяват на гражданите да поддържат известна близост с правосъдието. Сред тези нови методи се открояват развитието на „алтернативни правни структури" (като в Нидерландия, Франция), както и развитието на използването на нови технологии за комуникация. Вторият метод е особено застъпен в Кралство Дания.

Както отбелязва екипът на проекта на ENCJ „Съдебна реформа в Европа" - **една от причините, които биха могли да оправдаят, че рационализацията на**

съдебната карта е по-важна от достъпа до правосъдие, е че новите технологии промецят начина, по който възприемаме разстоянието".

От 2009 г. в Кралство Дания са въведени няколко аспекта на електронното правосъдие. Така например, поземленият регистър става напълно цифровизиран и автоматичен. Сега всичко е централизирано и е достъпно по електронен път чрез уеб портал. Поради това, голям брой прости случаи в тази област могат да бъдат напълно автоматично електронно разглеждани, което позволява значително намаляване на времето за обработка, без да се прибягва до „истински" съд. Този пример за „електронно обработване на делата" е бил показан като начин да се спестят време и пари както за ответника, така и за съда.

Разбира се, този подход не може да бъде обобщен във всички области на правото, но може да се отправи препоръка за предварителното обсъждане на областите на правосъдието, които могат да бъдат електронизирани като част от цялостната реформа на съдебната карта.

Така например, може да се използва по-широко видеоконферентната връзка. Много страни подчертават ползите от тази технология. След успешен експеримент Кралство Дания е оборудвала всичките си съдебни райони, а също така и няколко места за лишаване от свобода, за да улесни прегледа на присъдите, по проекта „Видео 3". Видео вече се използва за някои наказателни дела за разпит на свидетели и заподозрени.

И разбира се тук попада и възможността за електронния обмен на документи между страните и съда- подаване и получаване на документи онлайн, преглед на дела, без да се налага физическото посещение в сградата на съда. Новите технологии намаляват необходимостта от пътуване, т.е. позволяват дематериализацията на правосъдието, което помага за смекчаване на последиците от закриването на съдилища.

Конкретно в Кралство Дания, реформата на съдебната карта е част и от процеса на „ново публично управление", който поставя бюджетната рационализация в центъра на решения. Въпреки това, разработването на алтернативни методи за разрешаване на спорове, на гъвкави или алтернативни правни структури или нови комуникационни технологии, също се нуждае от значителни финансови инвестиции. След започването на реформата Кралство

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Дания се сблъсква със сериозни проблеми. Очевидната липса на персонал е довела до безпрецедентно изоставане, което би могло да бъде още по-голямо, ако полицейската реформа, извършена по същото време, не е реорганизирала прехвърлянето на дела към съдилищата.

3. Изводи и обобщения, използвани практики

Кралство Дания е сред първите европейски държави, провели реформа на своята съдебна карта, поради което и много други държави са използвали именно датския опит и практики при взимането на решения и съответно осъществяването на реформи.

Особено характерно за съдебната реформа на Кралство Дания е, че същата е проведена едновременно с провеждането на **структурни и процедурни реформи в целия публичен сектор.** В частност, едновременно с прекрояването на съдебната карта е извършена и цялостна административно-териториална реформа, реформа на полицейската структура и здравна реформа. **Макар да не може да се открои категорично като непременно добра практика (доколкото такова цялостно реструктуриране на публичния сектор е строго специфично за всяка държава), все пак следва да се маркира, че несъмнено това е довело до положителни резултати, доколкото е безспорна тясната връзка между работата на съдилищата и териториално-административното деление на страната, както и функционирането на полицейските структури.**

Подобно на реформата в Кралство Белгия, реформата на съдебната карта в Кралство Дания също **е плод на широк консенсус**, макар в определен период да е било налице оттегляне на част от политическата подкрепа. Важно е да се подчертае ролята на самата **съдебна администрация,** която чрез публикувани писма, статии и доклади, буквално е принудила правителството да възобнови стопирания процес на реформата. Като **изключително добра практика следва да се оцени това, че вътрешно-съдебната администрация постоянно е информирала служителите си за напредъка на проекта**. В процеса активно са се включили и професионални организации. В този контекст при осъществяването на реформата у нас **може да се отправи препоръка за провеждане на широк дебат относно всеки един от**

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

аспектите на реформата между всички засегнати страни, насочен към активно включване на тези страни и поддържане на добра и навременна комуникация относно целите, фазите, етапите и резултатите на реформата.

За разлика от Република Австрия, където правителството се е концентрирало върху един само критерий, по който да бъде проведена реформата, Кралство Белгия, както и редица други европейски държави (като Франция, Нидерландия, Италия) са **заложили на съвкупност от няколко критерия, по които да се реформира съдебната карта. Това безспорно следва да бъде определено като добра практика**, която да бъде заимствана и при провеждането на реформата у нас, за което предпоставките са налице, доколкото изричното изискване на Висшия съдебен съвет, като Възложител на обществената поръчка е именно в тази насока.

Като добра практика следва да се посочи доброто планиране на реформата в Кралство Дания (в противовес на недостатъчно доброто планиране в Австрия). Като цяло, реформата е била плод на множество и обширни подготвителни документи. На практика, Кралство Дания е единствената страна, която се е опитала да събере предварително емпирични доказателства по отношение на идеята за специализация, като докладите са показали, че въпреки всички очаквания, малките съдилища не страдат от липса на ефективност в сравнение с по-големите. Именно в Дания са направени и подробни изчисления по отношение преди всичко на очакваните икономии от мащаба (които са били основното икономическо съображение при планирането и подготовката на реформата). **Налице са предпоставки да се приеме, че именно тази добра практика ще бъде максимално използвана и по отношение на реформата у нас, като доказателство за това е самата настояща поръчка, както и вече извършените от Висшия съдебен съвет подготвителни действия.**

Като добра практика следва да се открояят заместващите механизми по отношение на закритите съдебни структури, използвани в Кралство Дания. **Изключително силно в Дания е застъпено развитието и използването на новите технологии за комуникация.** Имотният регистър е изцяло дигитализиран, всички съдебни райони, а също така и няколко места за лишаване от свобода, са снабдени с възможности за видеоконферентни връзки, налице е осигурена възможност за

електронен обмен на данни и информация между съдилищата и ползвателите на техните услуги.

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

3.4. РЕПУБЛИКА ИТАЛИЯ

Република Италия е парламентарна република, разположена върху площ от малко над 300 000 кв.м., с население от над 60 млн. души.

Италия е разделена на 20 региона, пет от които със специален автономен статут. Автономните региони имат свои парламенти (регионални съвети) и правителства, които имат пълномощия по въпросите на местното самоуправление.

Регионите се делят на 110 провинции.

Италия е сред държавите – основателки на Европейския съюз.

1. Общ преглед на съдебната система и съдебната карта

Италианската съдебна система е основана на гражданското право.

Функцията на съдия, както и тази на прокурор, се упражнява от членове на съдебната власт. Администрирането на съдебната власт е възложено на Министерството на правосъдието.

Съдебната функция е разделена на следните области:

- Обикновена гражданскоправна и наказателноправна;
- Административна;
- Счетоводна;
- Военна;
- Данъчна.

Юрисдикцията по обикновени гражданскоправни и наказателноправни въпроси се упражнява от магистрати, разделени на съдии, от една страна и на магистрати на прокурорската служба, от друга страна, изпълняващи съответно ролите на съдии и следователи.

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Юрисдикцията по административни въпроси се упражнява от регионални административни съдилища (Tribunali Amministrativi Regionali или TAR) и от Държавния съвет (Consiglio di Stato).

Юрисдикцията по счетоводни въпроси се упражнява от Държавната сметна палата (Corte dei conti). Службата на нейния главен прокурор е установена в същия орган.

Юрисдикцията по данъчните въпроси се упражнява от провинциалните данъчни комисии и от районните данъчни комисии.

Юрисдикцията по военни въпроси се упражнява от военните съдилища, военно-апелативния съд, надзорния военен съд, военни прокурори при военните съдилища, главни военни прокурори при военно-апелативния съд и главния военен прокурор при Касационния съд.

Конституцията възлага на Министерството на правосъдието, измежду правителствените структури, отговорността за администрацията на съдилищата поради неговата специална функция, роля и връзка със съдебната система.

След много труден публичен изпит магистратите се назначават към съдилища в определена област на компетентност, според направения от тях избор. Те се назначават, повишават, отзовават, прехвърлят или наказват от Върховния съвет на магистратите (Consiglio Superiore della Magistratura или CSM). Всички въпроси, свързани с магистрати, се разглеждат от CSM, който защитава независимостта на магистратите и техния статут.

Съдилищата са организирани в следната структура:

- **Върховен касационен съд** (Corte Suprema di Cassazione) - това е най-висшата съдебна инстанция;
- **Апелативни съдилища** (corte d'appello) и Наказателни трибунали (tribunale di sorveglianza) — съдилища от втора инстанция (и, по някои специални въпроси, първа инстанция) по въпроси, свързани с наказателно правосъдие;
- **Първоинстанционни съдилища**:

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

✓ **Мирови съдии** (giudici di pace) – които са почетни (непрофесионални) съдии. Те разглеждат гражданскоправни и наказателноправни въпроси с ниска важност;

✓ **Съдилища или трибунали** (tribunali) – разглеждат по-сериозните случаи;

✓ **Наказателната служба** (ufficio di sorveglianza) – разглежда дела на първа инстанция, включващи наказателно (углавно) правосъдие (въпроси, свързани със затворници, осъждания и т.н.);

✓ **Съд за непълнолетни закононарушители** (tribunale per i minorenni).

В рамките на основните трибунали има и специални секции. Съдилищата със съдебни заседатели (corti d'assise) заседават с двама професионални съдии и шестима съдебни заседатели. Съдебните заседатели се избират сред гражданите, за да служат за кратки периоди, да сътрудничат и представляват различните прослойки на обществото. Тези съдилища вземат решения по тежки престъпления (убийства, тежки нападения и други подобни).

Магистратите, които изпълняват ролята на прокурорите в съдебните процеси, са:

✓ Главният прокурор при Върховния касационен съд (procuratore generale presso la Corte di cassazione) и неговите заместници (sostituti procuratori generali);

✓ Главни прокурори от втора инстанция (procuratore generale presso la Corte d'appello) и техните заместници (sostituti procuratori generali);

✓ Главни прокурори от първа инстанция (procuratore della Repubblica presso il Tribunale) и техните заместници (sostituti procuratori);

В Италия ролята на прокурора се изпълнява от кариерни магистрати, които упражняват своите функции под надзора на началника на тяхната служба.

Йерархията на съдилищата може да бъде онагледена таблично, така[34]:

	Гражданско-правна	Наказателно-правна	Юрисдикция за непълнолетни	Наказателна юрисдикция

[34] https://e-justice.europa.eu/content_judicial_systems_in_member_states-16-it-bg.do?init=true&member=1

	юрисдикция	юрисдикция	закононарушители	
I-ва степен	Миров съдия	Миров съдия	Съд за непълнолетни закононарушители	Наказателна служба/наказателен трибунал
II-ра степен	Трибунал / Апелативен съд	Трибунал / Апелативен съд	Специализирана секция на апелативния съд	Наказателен трибунал
Нарушение на закона	Върховен касационен съд	Върховен касационен съд	Върховен касационен съд	Върховен касационен съд

Съгласно Доклад „Европейските съдебни системи. Ефективност и качество на правосъдието", издание на CEPEJ 2018 г. (с данни към 2016)[35], за Италия са налице следните показатели:

- Публичен бюджет разпределен за съдебната система на глава от населението (в Евро) –75,0 евро за 2016 (спрямо 72,7 евро за 2014);
- Дял на данъците и съдебните такси в бюджета на съдебната система – 11 %;
- Брой на професионални съдии към 100 000 граждани – 10,6;
- Брой на прокурорите към 100 000 граждани – 4;
- Брой на несъдебните служители за 1 професионален съдия – 3,3;
- Брой на несъдебните служители за 1 прокурор - 4,1;
- Брой на всички съдилища (географски локации) към 100 000 граждани – 1,4; а по отношение само на първоинстанционни съдилища – 1,2;
- % решени първоинстанционни дела и продължителност на процеса за граждански и търговски дела – 113%/ 514 дни, като се наблюдава леко намаляване на процента и дните спрямо 2014 (119/532 дни). По отношение на наказателните дела показателите са 85%/511 дни.

[35] https://rm.coe.int/overview-avec-couv-18-09-2018-en/16808def7a

Съгласно данните в Доклада на СЕРЕЈ по отношение на използваното ниво на информационни технологии, Италия е сред държавите, които са въвели, но и все още са в процес на въвеждане на тези технологии на всички нива.

2. Извършени реформи на съдебната карта, използвани методологии и модели за промяна, практически мерки

Като основен източник на информация за извършените в Република Италия съдебни реформи, вкл. и прекрояване на съдебната карта, са използвани презентациите „Съвременен преглед на съдебната карта на Италия („*Recent Review of the Judicial Map in Italy*"), изготвена от Фабио Бартоломео, Генерален директор за статистически и организационни анализи към Министерството на правосъдието на Италия, представена през ноември 2016 г. и „Италианското гражданско право: Съвременни реформи и постижения" („*Italian civil Justice: Recent reforms and achievements*"), изготвена от Андреа Орландо, Министър на правосъдието на Италия, представена в Ню Йорк през юни 2015 г.

Реформите в съдебната система в Италия са стартирали през 2013 г. Към този момент ситуацията е била следната:

- Остаряла съдебна карта, включваща над 2000 съдебни структури на територията на цялата страна;
- Гражданско съдопроизводство с най-висок резултат по отношение на брой висящи дела в Европа – почти 6 млн. висящи дела към края на 2009 г.;
- Много високи нива на съдебни спорове и престъпност на глава от населението в международен план;
- Индикаторите за оценка на нивото на гражданското правораздаване (най-вече като продължителност на процеса) поставят страната на най-задни позиции в международните класации;
- Липса на специализирани съдилища по специфични правни материи;
- Остарели ИТ инфраструктура и управленски системи и неравномерно разпределение на територията на страната;

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

- Различно ниво на предоставяне на правосъдието като услуга на територията на страната.

В резултат на реформите, макар и правосъдната система на Италия все още да се оценява по-слабо в сравнение с другите европейски водещи икономики, към 2016 г. вече е налице следната ситуация:

По отношение на производителността:

- След като дълги години нивото на висящи дела постоянно се е увеличавало, е налице чувствително намаляване;
- Нивото на решаване на делата в гражданския сектор е най-високото в Европа (по данни на CEPEJ 2016), като за 2016 г. за първи път се наблюдава и положително ниво на решаване на делата по наказателни казуси на първа инстанция[36];
- Продължителността на съдебния процес в гражданския сектор е намаляла чувствително;
- Показателите в наказателния сектор са задоволително стабилни.

По отношение на човешките ресурси:

Въпреки че законът не позволява да се наемат нови административни служители:

- ✓ Нови съдии и прокурори са назначавани чрез национален изпит регулярно (почти ежегодно през последните 5 години);
- ✓ Броят на професионалните съдии бавно се увеличава, но все още е под средното ниво за Европа;
- ✓ Въпреки, че преназначаването е блокирано, Министерството на правосъдието се опитва да увеличи броя на административния персонал чрез прехвърляне на хора от други администрации.

[36] Доклад „Европейските съдебни системи. Ефективност и качество на правосъдието", издание на CEPEJ 2018 г. (с данни към 2016) - https://rm.coe.int/overview-avec-couv-18-09-2018-en/16808def7a

По отношение на натовареността:

Броят на новите дела в гражданския сектор намалява бързо, но не и в наказателния сектор, поради което съдебната система постоянно е под сериозно напрежение.

Ключовите реформи, които са предприети от Италия за въздействие върху производителността и ефективността са в следните насоки:

- → **Съдебна карта;**
- → **Гражданска медиация;**
- → **Бизнес съдилища;**
- → **Електронно подаване на дела (PCT);**
- → **Подпомагане в преговори и арбитраж;**
- → **Съхранение на данни и Страсбургска програма.**

От 12 аспекта на реформите, 4 са посветени на гражданското правораздаване:

1. **По-кратки срокове за решаване на делата;**
2. **Намаляване на половина на изоставането в решаването на делата;**
3. **Ускоряване на процеса за бизнеса и семейството;**
4. **Цялостна компютъризация и организационни иновации в съдебната система.**

Към 2013 г. съдебната карта на Италия се характеризира със следните белези:

- Липса на съществени реформи от 1861 г. Логиката през годините е била единствено свързана със създаване на нови офиси и клонове, без да е налице конкретен план за развитие;
- Прекалено фрагментирана и несъвместима съдебна карта: общо над 2000 структури, един от най-високите показатели в Европа едновременно и като абсолютен брой и като глава от населението;
- 63 трибунала са имали по-малко от 15 съдии всеки, което е създавало сериозни проблеми за ефективността на съответната съдебна структура, дори в

случаите на малко свободни места или отсъствия (списата на 3ма съдии на практика означава минус 20 % от състава на съда);

- Имало е 220 офиса (sezioni distaccate) със средна численост на щат 2.5 съдии;
- 55 от най-малките трибунали (една трета от всичките 165) са обслужвали едва 10 % от населението.

Така описаната ситуация съществено се е разминавала с действителността към 2013 г. Била е неадекватна на постоянните и дълбоки обществено-икономически промени: нова инфраструктура, която прави определени места доста по-достъпни отколкото са били в миналото; развит транспорт, който прави пътуването между отделните населени места по-бързо и лесно; новите технологии, които променят начина, по който хората работят и моделите на комуникация между гражданите, бизнеса и администрацията; необходимостта, наложена от световната криза, за подобряване на продуктивността, както публична, така и частна, в посока рационализиране на активите, намаляване на разходите и повишаване на ефективността. **Правосъдието е част от този контекст и като последица следва да започне процес на преразглеждане на своята организация по начин, който да оптимизира разпределението на активите и да повиши ефективността, без да се загуби качеството на предоставяната услуга и съдебните решения.**

Как е протекъл процесът по начертаване на новата съдебна карта на Италия и намиране на компромисен вариант между достъпа до правосъдие, ефективността и качеството на правосъдието:

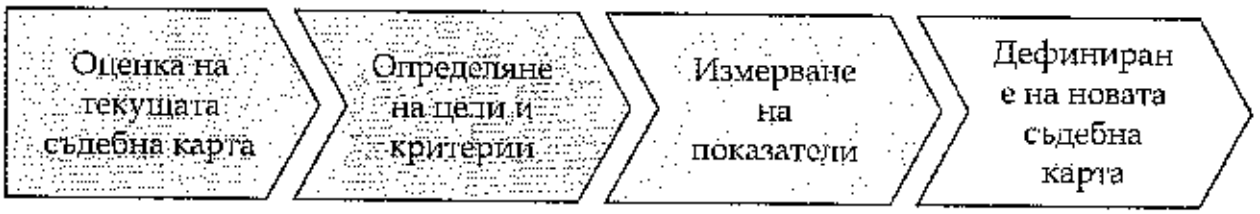
Целта на италианската реформа е била да се постигне **равновесие** между няколко различни фактора:

- **Достъп до правосъдие** в контекста на близостта на съдилищата до гражданите;
- **Оптимален размер на съдилищата** така, че да може да се осигури разнообразие от компетентности и функции;
- **Намаляване на разходите,** тъй като ресурсите на публичната администрация не могат и не трябва да бъдат пропилявани, а трябва да се оптимизират;

- **Достигане на максимално качество и адекватно изпълнение на предоставяните услуги.**

Процесът е преминал през няколко последователни стъпки:

1. Като първа стъпка е направена оценка на текущата съдебна карта и показателите.
2. След това са определени целите и критериите.
3. Третата стъпка е била **създаване на индикатори за измерване.**
4. Като **финален етап е начертана новата съдебна карта:**

Факторите, които са взети предвид при извършването на италианската реформа:

- ✓ Гъстота на населението;
- ✓ Показатели за изпълнение;
- ✓ Големината на съда;
- ✓ Географска локация;
- ✓ Инфраструктура;
- ✓ Компютъризация.

Като допълнителни фактори, които могат да бъдат взети предвид при преначертаването на съдебната карта, са изтъкнати още и:

- ✓ Наличните технически ресурси в съда (като телефон/видео);
- ✓ Нивото на бизнеса;
- ✓ Алтернативни способи за решаване на спорове/медиация;
- ✓ Степента на културно развитие;
- ✓ Наличието на възможност за осъществяване на правни консултанти;
- ✓ Набиране на персонал.

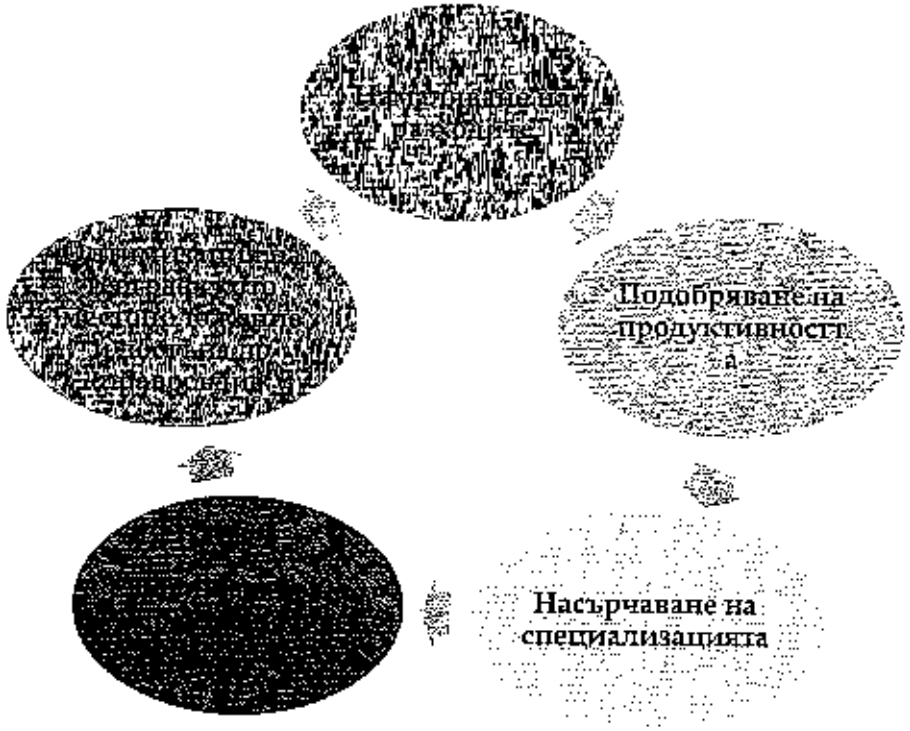
Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

От изключителна важност за първата стъпка от процеса – оценката на текущата съдебна карта, е било **наличието на съответната информация**. Лицата, отговорни за пренареждането на картата е трябвало да познават съдебната си система във всеки един детайл преди да изготвят критериите за извършване на реформата. Така, италианското министерство на правосъдието е събрало информация от вътрешни и външни източници, както следва:

- ✓ **Съдебно административна информация** като входящи, завършени и висящи дела по всички видове, класификации и подразделения;
- ✓ **Показатели за ефективността** като продуктивност на съдебните структури и на съдиите, продължителност на процеса;
- ✓ **Географски, транспортни и инфраструктурни данни;**
- ✓ **Друга специфична информация** като нивото на бизнеса, брой на предприятия, правна помощ и др. подобни.

По отношение на втората стъпка – определяне на целите и критериите, **италианската реформа е заложила на следните цели:**

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

По време на третата стъпка са измерени конкретни показатели като гъстота на населението, географското местоположение на съдилищата (по този показател са изследвани и конкретно въпросите: трябва ли всички услуги, които се предоставят от съда да останат в основния съд, трябва ли да има пълно физическо присъствие, дори това, което повечето потребители трябва да направят, е да получат някоя бланка или да подадат документ по тяхното дело).

По отношение на големината на съдилищата са отчетени няколко фактора: намаляване на фрагментацията при запазване на адекватно ниво на достъп до правосъдие, намаляване на разликите в нивото на натовареност (най-малкият съд преди реформата е разглеждал 1500 дела годишно, а след реформата най-малкият съд управлява около 3 2000 дела годишно), увеличаване на броя на съдиите в една съдебна структура като предпоставка за: засилена специализация, подобряване на ефективността и креативността, увеличаване на продуктивността.

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

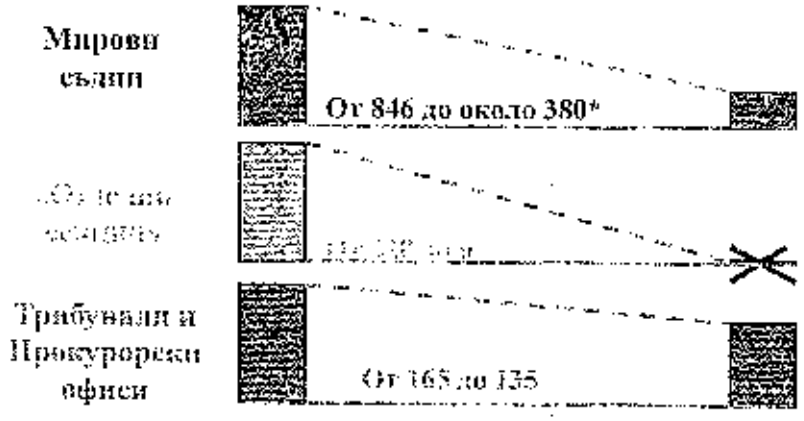
Последната стъпка е било самото начертаване на новата съдебна карта. За целта е следвало да се отчетат три съществени аспекта: **преходния период, прехвърлянето на човешки ресурси и измерването на резултатите.**

Както е обобщено в Доклада „Сравнително проучване на реформите на съдебните карти в Европа", изготвен от Сайънс По Страсбург Кънсалтинг (Sciences Po Strasbourg Consulting) и Института за политически науки (Institute of Political Studies /IEP/) по възлагане от Европейската комисия за ефективно правосъдие (European Commission for the Efficiency of Justice – CEPEJ)[37], **всяка държава използва разнообразни критерии, за да осигури най-прагматичната оценка на съдебната ситуация, но не се отрича, че в действителност степента на активност (натовареност) на юрисдикциите следва да е водещ фактор, въпреки, че същият се смекчава от други съображения като географски/времеви дистанции или необходимостта от съдебно присъствие в някои райони. Обща тенденция е, че съдилищата с по-малко съдии, които разглеждат по-малко дела се таргетират и се закриват по време на преначертаването на съдебните карти.** Независимо от броя на показателите, които са събрани и оценени, основният въпрос пред реформаторите е **как да се групират тези показатели за целите на изготвяне на списъка със структурите, които следва да се закрият.**

Конкретно, новата съдебна карта на Италия е преначертана така:

От 1 396 офиса (в обхвата на закона) до приблизително 650, т.е. закрити са около 750 офиса

[37] https://rm.coe.int/comparative-study-of-the-reforms-of-the-judicial-maps-in-europe/168078e53a

Макар и все още да не е минал достатъчно дълъг период от въвеждането на реформата на съдебната карта, за да може ефектът от нея да бъде оценен адекватно, **вече има отправени предложения (в доклада на Комисията Виети) за следващи стъпки за преначертаване на картата:**

→ **Оптимизиране на второинстанционните съдилища:** в Италия има 26 апелативни съдилища плюс 3 вторични места. Настоящата организация по отношение на човешкия ресурс, разглежданите дела и териториалната компетентност не е хомогенна. Затова и са отправени конкретни предложения за:

I. Рационализация на организацията по отношение на хората, натоварването и териториалната компетентност;

II. Намаляване на броя, чрез закриване на съдилищата, които обслужват по-малко от 1 млн. души (такива са 10 съдилища).

→ **„Да се завърши работата направена през 2013 г." като се закрият още структури от първа инстанция:** Комисията Виети счита за неподходящ, въведеният по време на реформата принцип да се оставят по поне 3 трибунала във всеки регион, тъй като това е запазило някои много малки структури (като например Сполето, Лагонегро), а пък други по-големи структури са били закрити.

Наред с реформата конкретно в съдебната карта **е полезно да се разгледат и другите аспекти на предприетите съдебни реформи в Италия, целящи подобряване на ситуацията със забавянето на делата и липсата на ефективност.**

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Конкретно за целите на борбата с висящите граждански дела, са въведени някои законодателни промени, които предвиждат нови инструменти, фокусирани върху извънсъдебни форми за разрешаване на правни спорове като:

1) Препращане към **арбитраж** – арбитражът е възможен и по висящи дела, арбитражното решение е изпълнително основание;

2) **Преговори, подпомагани от правен консултант** – извънсъдебна процедура, при която постигнатото споразумение е изпълнително основание. Процедурата е задължителна за някои случаи (като например основно за дела за заплащане на суми до 50 000 евро), процедурата е допустима на всеки етап от процеса;

3) **Медиация**: Правителството е продължило да се фокусира върху тази мярка наред с новите такива: винаги е възможна, съдът може да я делегира. В някои случаи е задължителна (като например спорове във връзка с етажната собственост, наеми, съседски спорове).

Какъв е бил очакваният обхват и въздействието на този пакет от мерки за реформиране на правосъдието:

✓ Около 1 220 000 случаи с потенциал за извънсъдебно уреждане на спора преди да се стигне до съд;

✓ Въпреки че оценката на това колко точно са случаите преминали през филтъра на извънсъдебните преговори преди да бъдат отнесени до съда, зависи от много фактори, които не е лесно да бъдат оценени, се препоръчва данни да се анализират две години след въвеждането на задължителната медиация, като по този начин ще могат да се отчетат около 20 % опити за извънсъдебно помирение;

✓ Сътрудничеството с адвокати следва да доведе до увеличаване на тези помирителни процедури, т.е. между 30 % и 40 % от новите случаи, което означава освобождаване от около 370 000 – 500 000 висящи дела, разбира се отчитайки, че другите условия остават непроменени и предполагайки постоянна продуктивност на съдиите.

Министерството на правосъдието на Италия е едно от малкото в Европа, което събира данни във връзка с медиацията и съответно подробна статистика е налична по отношение на: разбивка на медиаторските процедури по предмет на спора, стойност по предмет и тип, съдействие от правен консултант, степен на успеваемост за всички категории, пордължителност.

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Друга законодателна промяна е направена по **отношение на процедурите за развод по взаимно съгласие.** Тези производства вече се провеждат пред кмета на общината, без да е необходим правен консултант. Промяната е оценена като по-бърза и по-малко травмираща. Само няколко месеца след въвеждането на промяната, разводите по взаимно съгласие са станали реалност. **Първоначалните прогнози показват, че вероятно промяната ще доведе до намаляване на съдебните производства с около 105 000 годишно за един съд.**

Въведени са, също така и **други две промени:**

- **Кратки производства** – съдиите имат възможност да преминат към т.нар. кратко производство, като по този начин улесняват себе си с опростени форми за по-малко сложните дела;
- Оптимизиране и ускоряване на изпълнителното производство чрез: въведено е **задължително електронно подаване на делата в** регистър и ускоряване подаването на искове; дигитализиране търсенето на активи, мониторинг върху изпълнението и процедурите по несъстоятелност.

През 2012 г. е направена законодателна промяна, съгласно която са **създадени специализирани отделения в съдилищата, известни като бизнес съдилища, чиято компетентност е за разрешаване на въпроси, свързани с бизнеса.** Учредени са 22 такива отделения, половината от които имат специфична компетентност върху дейността на международните дружества, опериращи на територията на страната. **Първите данни за дейността на тези отделения дават окуражителни сигнали по отношение на производителността както върху показателя средна продължителност на процеса, така и върху показателя решаване в рамките на една година.**

Нововъведения са направени и по отношение на човешките ресурси. В съдилищата са наети обучени служители, които да подпомагат съдиите при изготвянето на актовете, както и за технологичния иновационен процес. **Очакваните резултати са повишаване на продуктивността, по-голяма**

Проект „Създаване на модел за оптимизиране на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

ефективност при управлението на заседанията, повишаване на общото качество на заседанията. В структурите, в които са тествани тези нововъведения веднага се е наблюдавало намаляване на висящите дела с почти 15 %.

И не на последно място, съществена част от цялостната съдебна реформа е **дигитализирането на съдебния процес.** Като ползи от дигитализацията са отчетени:

- ✓ Електронното връчване на съобщения;
- ✓ Преминаване от хартиени към електронни досиета;
- ✓ Достъп до делата със смарт карта чрез националния портал за съдебни услуги (http://pst.giustizia.it/PST/);
- ✓ Он-лайн подаване на документи от адвокати и други професионалисти;
- ✓ По-добра организация на съдебните служители.

Съответно, очакваните резултати са:

- ✓ 48 милиона евро спестявания;
- ✓ Спестявания на разходи, хартия и време за всички участници в процеса;
- ✓ Прозрачност на информацията и постоянен достъп до делата;
- ✓ По-малко опашки пред офисите за потребителите, повече концентрация на служителите върху бек-офис работата;
- ✓ По-ефективни работни процеси

Така, конкретните резултати са показали, че към май месец 2015 г. има общ ръст от 208 % спрямо декември 2014 г. на подадените он-лайн документи от адвокати и др.професионалисти; 224 % ръст на подадените документи с правно значение по време на процеса и 475 % на подадените документи за стартиране на процес. На почти годишна база (април 2015 г. спрямо юли 2014 г.) ръстът е 492 % на подадени документи по време на процеса и 826 % на подадени документи за стартиране на процес. По отношение на издадените електронни документи от страна на магистратите ръстът към май месец 2015 спрямо декември 2014 е бил 74 %.

Министерството на правосъдието е създало и специална система за съхранение на данните, в която да се събират и съхраняват огромно количество данни и събития, свързани с милионни граждански случаи годишно. Тази

система е предвидено да подпомага реформите и други процеси за взимане на решения.

В изпълнение е приведена и така наречената „Страсбургска програма 2.0", която предвижда разширяване на най-добрите практики на Торинския съд, чиято целта е да се насърчи единен метод за оценка и намаляване на изоставането във всички италиански съдилища. **Програмата е едно революционно статистическо изследване на някои от най- важни данни за гражданското правосъдие на италианските съдилища. Функционирането на всеки съд е анализирано чрез „23 ключови показателя за изпълнение", свързани с размера, структурата и производителността.**

3. Изводи и обобщения, използвани практики

Характерно за италианската реформа е **нейното старателно предварително планиране, което задължително следва да се открои като добра практика.** Подготовката на реформата е преминала **през ясно очертани етапи** като: **оценка на текущата съдебна карта** (по време на тази фаза е събрана информация от различни източници, като съдебно-административни данни, данни за натовареността, географски, транспортни и инфраструктурни данни, данни за нивото на бизнеса и др.),**определяне на целите и критериите; създаване на индикатори за измерване** и самото начертаване на новата съдебна карта. **В тази връзка следва да се подчертае изрично, че са налице предпоставки за отчитането именно на тази добра практика при провеждането на реформата у нас.** Самата обществена поръчка, в изпълнение на чиято първа дейност е изготвен настоящия доклад, е доказателство за извършването на такова планиране.

По отношение на критериите за прекрояване на картата, подобно на Дания, Франция, Нидерландия и др. държави, Италия също е **използвала множество такива.**

Добра практика е отчитането при самото създаване на картата на наличието на **преходен период, прехвърлянето на човешки ресурс и измерването на резултатите** (нещо, за което Австрия е критикувана).

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Италия, също като Кралство Дания и Кралство Белгия е осъществила по-мащабна съдебна реформа, **насочена не само и единствено към прекрояването на съдебната карта**. Освен промяната в броя и териториалната компетентност на съдилищата за целите на постигане на по-добра продуктивност и ефективност, са предприети също така стъпки и в други насоки. Особено силно е застъпена **гражданската медиация и арбитража**. Създадени са **бизнес съдилища, въведени са кратки производства, а процесът по развод по взаимно съгласие е трансформиран в административна процедура пред кметовете**. Паралелно с това е започнал и процесът по **дигитализиране на съдебното производство**.

Безспорно като добра практика следва да се открои и възприемането на конкретно извършената реформа като само първи етап от едно цялостното реформиране на съдебната система. Така, вече има отправени препоръки за следващия етап – оптимизиране и на второинстанционните съдилища в Италия и закриване на нови първоинстанционни структури.

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

3.5. РЕПУБЛИКА ЛАТВИЯ

Латвия е демократична парламентарна република, разположена в Североизточна Европа с площ от 64 589 km² и население малко по-малко от 2 млн. души. Латвия е от трите прибалтийски държави.

Страната е разделена е на 26 района, които са обединени в 4 исторически региона. 7 града в страната са отделни административни единици.

Латвия е член на ЕС от 2004 г.

1. Общ преглед на съдебната система и съдебната карта

Наред със законодателната и изпълнителната власт в Латвия съществува независима съдебна власт с тристепенна съдебна система. Съгласно Конституцията на Латвия (Latvijas Republikas Satversme) правораздаването в Латвия се осъществява от районни (градски) съдилища (rajona/pilsētas tiesas), окръжни съдилища (apgabaltiesas), Върховният съд (Augstākā tiesa) и Конституционният съд (Satversmes tiesa), а в състояние на война или при извънредно положение — и от военни съдилища.

Съгласно Закона за съдебната власт (likums „Par tiesu varu") администрацията на съдилищата е отговорност на Министерството на правосъдието. Същото издава нормативни актове с вътрешно действие относно организацията на административната работа на районните и окръжните съдилища и службите по вписванията, като по този начин осъществява тяхното организационното ръководство. Също така, Министерството има контролни функции, като извършва инспекции в районните и окръжните съдилища и службите по вписванията.

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Съдебната администрация (Tiesu administrācija) организира и осигурява административната работа на районните и окръжните съдилища и службите по вписванията. Тя е подведомствена на Министъра на правосъдието.

Върховният съд (Augstākā tiesa) не е административно свързан с районните или окръжните съдилища. Председателят на Върховния съд организира работата на Върховния съд. Административната дейност на Върховния съд се осъществява от негова самостоятелна служба - Администрацията на Върховния съд (Augstākās tiesas Administrācija).

Висш орган на съдебната система в Латвия е **Съдебният съвет** (Tieslietu padome). Той е колективен орган, ангажиран с формулирането на политиката и стратегията за съдебната система и с подобряването на нейната организация.

Районните (градските) съдилища са първоинстанционни съдилища по граждански, наказателни и административни дела. Един районен съд може да има структурни звена, т.е. съдебни палати, разположени на различни места в рамките на неговия съдебен район. Към районните съдилища може да има служба по вписванията (zemesgrāmatu nodaļa). Службата по вписванията води имотния регистър (в който се вписват недвижимите имоти и свързаните с тях права) и разглежда молби за принудително изпълнение на безспорни вземания, за изпълнение въз основа на покана за доброволно изпълнение и за одобрение на обявленията за публична продан.

Окръжните съдилища (apgabaltiesas) действат като първоинстанционни съдилища по граждански и наказателни дела, както и разглеждат като апелативни съдилища жалби срещу решения по граждански, наказателни и административни дела, които са били решени от районните съдилища. Жалбите се разглеждат в състав от трима окръжни съдии. Един окръжен съд може да има структурни звена, т.е. съдебни палати, разположени на различни места в рамките на неговия съдебен район.

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Съгласно Закона за съдебната власт (likums „Par tiesu varu"), военните съдилища могат да правораздават в състояние на война или при извънредно положение. Съгласно Закона за военния съд (Karatiesu likums), военните съдилища се създават по разпореждане на министъра на правосъдието. В този случай правораздаването се осъществява от едно или повече първоинстанционни военни съдилища и един военно-апелативен съд.

Върховния съд е съставен от две отделни инстанции - Сенат и две отделения - гражданско и наказателно, които отделения разглеждат като втора инстанция делата, които са били разгледани от окръжния съд като първа инстанция. Сенатът е касационна инстанция за всички дела и първа инстанция за дела, свързани с решения на Държавния контролен съвет. Сенатът е най-върховната и окончателна инстанция.

Пленумът (plēnums) представлява общото събрание на съдиите във Върховния съд. Той обсъжда актуални въпроси, свързани със тълкуването на правни разпоредби. Пленумът избира, също така, членовете на Дисциплинарния съд (Disciplinārtiesa). Дисциплинарният съд се състои от шест съдии от отделенията на Върховния съд. Дисциплинарният съд се свиква, за да се упражни контрол за законосъобразност на решенията на Съдебния дисциплинарен съвет (Tiesnešu disciplinārkolēģija). За да се гарантира еднакво прилагане на закона, актуалните въпроси относно тълкуването на правни разпоредби могат да бъдат разглеждани не само от Пленума, но също така от общото събрание на съответната колегия или отделение.

Конституционният съд (Satversmes tiesa) е независим съдебен орган, който разглежда дела относно конституционността на закони и други нормативни актове в рамките на правомощията, които са му предоставени съгласно Конституцията и

Закона за Конституционния съд. Той разглежда и други дела, с които е сезиран съгласно Закона за Конституционния съд. [38]

Съгласно Доклад „Европейските съдебни системи. Ефективност и качество на правосъдието", издание на СЕРЕЈ 2018 г. (с данни към 2016)[39], за Латвия са налице следните показатели:

- Публичен бюджет разпределен за съдебната система на глава от населението (в Евро) –39,8 евро за 2016 (спрямо 37,3 евро за 2014);
- Дял на данъците и съдебните такси в бюджета на съдебната система – 18 %;
- Брой на професионални съдии към 100 000 граждани – 25,5;
- Брой на прокурорите към 100 000 граждани – 23;
- Брой на несъдебните служители за 1 професионален съдия – 3,1;
- Брой на несъдебните служители за 1 прокурор – 0,9;
- Брой на всички съдилища (географски локации) към 100 000 граждани – 2,1; а по отношение само на първоинстанционни съдилища – 1,5;
- % решени първоинстанционни дела и продължителност на процеса за граждански и търговски дела – 101 %/247 дни, като се наблюдава тенденция за намаляване на дните спрямо предходните години. По отношение на наказателните дела показателите са 100 %/290 дни.

Съгласно данните в Доклада на СЕРЕЈ по отношение на използваното ниво на информационни технологии, Латвия е сред водещите европейски държави

2. Извършени реформи на съдебната карта, използвани методологии и модели за промяна, практически мерки

Като основни източници на информация за извършената в Република Латвия реформа на съдебната карта са използвани информацията, получена с електронно

[38] https://e-justice.europa.eu/content_judicial_systems_in_member_states-16-lv-bg.do?member=1 и https://www.ta.gov.lv/UserFiles/TA_buklets_ENG.pdf
[39] https://rm.coe.int/overview-avec-couv-18-09-2018-en/16808def7a

писмо от министъра на правосъдието, както и Доклада на CEPEJ „Оценка на латвийската съдебна система"[40]

Процесът на реформиране на съдебната карта на Латвия е започнал през 2015 г. с извършени промени в Закона за съдебната власт. Тези промени маркират основните принципи на реформата, подчертавайки ролята на Съдебния съвет. Конкретните текстове, касаещи реформата гласят:

(1)Районният (градският) съд може да бъде обединен с друг районен (градски) съд, ако Съдебният съвет е дал съгласието си. По препоръка на министъра на правосъдието, Съдебният съвет одобрява плана за реорганизация на районния (градски) съд.

(2)След прехвърлянето на съдията на работа в друг районен (градски) съд, въпросите, по които е извършено разглеждане по същество в реорганизирания съд, преди да приключи сливането на районния (градския) съд, се разглеждат от същия съдия. Въпросите, чието разглеждане по същество не е започнало, се прехвърлят в районния (градския) съд, с който се извършва обединението.

(3)Въпрос, разгледан в реорганизирания районен (градски) съд, в който апелативният или касационният съд е отменил решението, се предава за ново разглеждане в районния (градския) съд, в който се намира реорганизираният районен (градски) съд след сливането, освен ако не е предвидено друго в закона.

(4)Ако по въпрос, разглеждан в реорганизирания районен (градски) съд се решават въпроси, свързани с изпълнението на решението, той се прехвърля за разглеждане в районния (градския) съд, с който реорганизираният районен (градски) съдът се обединява, освен ако не е предвидено друго в закона.

(5)Правомощията на председателя и заместник-председателя реорганизираният районен (градски) съд изтичат след приключване на съдебната реорганизация.

По отношение на прехвърлянето на съдии от един съд в друг, е предвидено следното: *„Ако в съответствие с този закон се реорганизира районен (градски) съд, Съдебният съвет, по препоръка на министъра на правосъдието, взема решение за преместване на съдия от районен (градския) съд (без негово съгласие) да работи в друг районен (градски) съд на територията на действие на същия окръжен съд или на*

[40] Report Evaluation of the Latvian judicial system on the basis of the methodology and tools developed by the CEPEJ - https://www.ta.gov.lv/UserFiles/Faili/CEPEJ_Evaluation_Report_Latvia_Final_En.pdf

територията на действие на друг окръжен съд, ако реорганизираният районен (градски) съд се обедини с районен (градски) съд, който се намира в на територията на действие на друг окръжен. Съдебният съвет определя процедурите за изготвяне и разглеждане на съответното предложение на свое заседание."

За всеки реформиран съд е изготвен отделен нарочен план, а Централният районен съд на Рига и съдът в Сигулда са реорганизирани по силата на самия закон – с преходните и заключителните разпоредби на Закона за изменение на Закона за съдебната власт.

До преди извършването на реформата в съдебната карта в Република Латвия има 27 районни и 6 окръжни съдилища. 26 от районните съдилища са с обща компетентност, а 27-ят съд (състоящ се от 5 структурни звена, находящи се в различни региони на страната) е с компетентност по административни дела. Съответно пет от окръжните съдилища са с обща компетентност, а един е с административна. В Състава на районния (градски) съд обикновено се включва и Имотния регистър, чиято територия на действие съответства на територията на действие на районния съд. Районният съд може да има и поделения - структури, разположени на територията на дейността на съответния районен съд.

Преди извършването на **реформата 65 % от всички районни съдилища на практика са били изключително малки, като в техния състав са били включени по малко от 7 съдии (от 3 до 7). 26 % от районните съдилища са били съставени от 8 до 14 съдии, а единствено три от съдилищата са включвали повече от 14 съдии в състава си.** Така, в Латвия е била налице широка мрежа от районни съдилища на сравнително малка територия, като в същото време, тези съдилища са изключително малки.

В тази връзка **именно с малките съдилища са били свързани повечето от проблемите на съдебната система и нейната организация.** Направените проучвания са показали, че **при малките съдилища (районните) е липсвала продуктивност поради слабия поток на дела.** В допълнение, фактор е бил и **малкият брой на съдии**, разглеждащи голямо разнообразие на дела. Това, от една страна има за резултат **липса на специализация**, а от там и води не само до по-ниска ефективност на съдебната система, но и до пълно занижаване на качеството на правораздаване в Латвия.

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Като проблем е бил отчетен и **неравномерният обем от работа на съдилищата/съдиите и по-точно пренатоварването на съдилищата в столицата Рига** (и на районен и окръжен съд). Според Министерство на правосъдието, 40 % от всички граждански дела в Латвия са в подведомствени на съдилищата на Рига. Същият проблем е бил изтъкнат и от Председателя на Районния съд на Рига. Поради това, Министерството на правосъдието от 2014 е увеличавало десетократно броят на съдиите на районните съдилищата в Рига. Понастоящем основният инструмент, използван за справяне с претоварването на съдилищата в Рига, е **прехвърлянето на случаи от юрисдикции на Рига до районните и окръжните съдилища в други региони.**

С оглед на изложените проблеми реформата на съдебната карта на съдилищата е извършена на база направените препоръки от Съдебния съвет на Латвия и тези на Министерския съвет. **Реформата е била приложена постепенно, като всяка следваща стъпка от промяната на съдебната карта се основава на цялостен анализ на резултатите от предходните промени.** Важно е да се отбележи, че **всички планове за реорганизация, са подкрепени от председателите на съдилищата и са дискутирани на събрания със съдиите, прокурорите и местните ръководители на полицията**. Тези дискусии са дали възможност на Съдебния съвет да подкрепи всички планове без сериозни възражения и тежки обсъждания.

Процесът на вземане на решения е включвал **междуинституционална координация и индивидуална оценка на конкретни съдилища, които да бъдат реорганизирани.** Предвид са били вети **географското разположение на съдилищата и поземлените служби** (имотните регистри), **гъстотата на населението, инфраструктурата на обществения транспорт**, както и **други значими обстоятелства**. Например, концентрацията на правомощия (съдебни заседания) по наказателноправни въпроси в определена област (съдебна сграда) зависи от местонахождението на най-често засегнатите правоприлагащи органи - полицията и прокуратурата. Ефективността на практическото й изпълнение е тясно свързана със сключването на споразумения между ръководителите на съдилища и другите компетентни органи.

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Изготвен е бил законопроект за **постепенно обединение на районни съдилища под юрисдикцията на окръжен съд** като за начало се е започнало от съдебния район на Рига (от 1 май 2015), като районните съдилища под юрисдикцията на Окръжния съд на Рига са намалени от 10 на 7. От 1 февруари 2016 г. реформата е въведена и в района на Латгале, където районните съдилища са намалени от 6 на 2. От 1 февруари 2017 г. Районният съд на Рига Земгале е обединен с Районния съд на Рига Курземе, като в резултат на това съдът е преименуван. Започвайки от 15 януари 2018 г. Районният съд на Северна Рига е реорганизиран чрез обединяване с районния съд на Рига Видземе (който през 2015 г. вече е бил обединен с Централния районен съд на Рига). От 1 февруари 4 съдилища и техните имотни регистри са погълнати от един съд и неговия имотен регистър, като е променено и наименованието на съда, а от 15 февруари това е предвидено за други 6 съдилища и техните имотни регистри. Последният етап е стартирал на 15 март 2018 г. и е засегнал други 6 съдилища и техните имотни регистри.

Основните цели на реформата са били:

1) **Намаляване и превенция на неравномерния обем на работа** на съдилищата, като се цели баланс и изравняване на дейността им;

2) Осигуряване на **равномерно разпределение на делата;**

3) **Повишаване на специализацията** на съдиите и **увеличаване цялостното качество на правораздавателната дейност;**

4) **Намаляване на продължителността на процеса;**

5) **Цялостна оптимизация на съдебните ресурси** (вкл. **концентрация на компетентности в един съд**).

Реформата е дала възможност да бъде обединена териториалната компетентност на няколко по-малки съдилища в един регион, като се създаде един по-голям съд. **Всички предишни съдилища продължават да работят на територията на новосъздадения съд като части (отделни звена/подразделения) на съда, за да се осигури всеобщ достъп до правосъдната система.** Основната промяна, резултат от реформата касае **трансформация на организационната политика на съдилищата**, т.е. при новите положения разпределянето на делата ще

се ръководи от ръководителя на общия съд, който от своя страна ще има задълбочен поглед над натовареността и баланса на отделните съдии в различните райони. Също така, по този начин ще се спомогне до достигане до баланс на обема на работа на съдиите, централизиране и уеднаквяване на правила и стандарти на дейност на съдебната система.

Така след постепенното и поетапно сливане и обединяване на съдилищата от началото на реформата на 01.05.2015 г. до 01.03.2018 г. броя на съдилищата е намален с повече от 74 %. От 34 първоинстанционни съдилища с обща компетентност преди реформата, броя им е намален до само 9 такива. В резултат от реформата са събрани данни, че **след извършените промени е налице повече баланс на натовареността на съдиите и отделените съдебни звена, както и че броят на висящите дела значително е намален, а тяхната продължителност съкратена.** Тази информация потвърждава позитивния ефект на реформата и постигането на заложените цели. До този момент не са отчетени негативни последици от извършването на реформата.

Въпреки това трябва да се отбележи, че ефективността на реформата не може да бъде напълно оценена за толкова кратък период. Цели като унифициране на дейността по правораздаване и завишаване на качеството на правораздаването ще бъдат видими след изтичането на по-дълъг период от време. Но като цяло, анализирайки гражданските и наказателните дела преди и след реформата, може да се заключи, че към момента има значително съкращение на продължителността на делата. Постигнат е и баланс на продължителността на делата от един и същи вид, тъй като до този момент е била налице значителна разлика в отделните райони.

Общата оценка, която министърът на правосъдието дава от перспективата на ефективността на съдебната система е:

→ Уеднакъв обем на работа.

→ Уравновесена продължителността на делата, без да се засягат и нарушават равните права на страните за пряко участие в процеса.

→ Унифициране на практиките на съдилищата, свързани както с протоколирането, съхранението и управлението на делата, така и с решаването на делата.

→ Съкращаване на разходите в бюджета на съдебната система.

→ Разходите за конвоиране на задържани лица са намалени за района на Латгалес.

→ Възможност за преразпределение на длъжностите на съдиите.

→ Възможност за следене на натовареността на съдиите и тяхното преназначаване в по-натоварени райони.

→ Увеличена е възможността за специализация на отделните съдии, принципът на случайно разпределение на делата е подобрен в пъти, като по този начин е ограничена възможността за порочни практики, корупция и отвеждане на съдиите от делата.

3. Изводи и обобщения, използвани практики

На първо място следва да се посочи, че **реформата в Латвия е обезпечена чрез изрична промяна в закона**, която, от една страна, е допуснала принципно възможността за обединяване на съдилищата, а, от друга страна, е предвидила механизма, по който да се разглеждат делата след осъществяването на едно такова обединение. **Този подход може да бъде оценен безспорно като добра практика.**

Следва да се подчертае, че подобно на българския Закон за съдебната власт, латвийския закон (с идентично наименование) предвижда опцията един районен съд да може да има структурни звена, разположени на различни места в рамките на неговия съдебен район, **което предпоставя един по-плавен процес на реорганизация чрез сливане на съдилища. Така, всички предишни съдилища, които след реформата са влети в друг съд, са продължили да работят на територията на новосъздадения съд като негови части (отделни звена/подразделения) на съда, за да се осигури всеобщ достъп до правосъдната система.**

Характерно за латвийската реформа е **постепенното обединение на районни съдилища под юрисдикцията на окръжен съд, което следва да се открои като**

добра практика. Постепенното приложение на реформата дава възможност всяка следваща стъпка от промяната на съдебната карта да се основава на цялостен анализ на резултатите от предходните промени.

Друга отличителна черта, която е препоръчително да бъде възприета и при извършването на реформата у нас, е изготвянето на конкретен план за реорганизацията на всяка една съдебна структура. Този подход позволява индивидуализиране на конкретните нужди на съответния съд в рамките на общите критерии, които са заложени за извършването на реформата.

Като добра практика следва да се открои и междуинституционалната координация при извършването на реформата и подкрепата, която всички планове за реорганизация са получили от страна на съдиите, прокурорите и местните ръководители на полицията. Т.е., и тук е бил налице широк консенсус у всички заинтересовани страни.

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

3.6. РЕПУБЛИКА ЛИТВА

Република Литва е полупрезидентска парламентарна република, най-голямата от трите Прибалтийски държави.

Разположена е върху площ от 63 000 кв.км., а населението и е малко по-малко от 3 млн. души.

Територията на Литва е разделена на 10 окръга, които от своя страна са разделени на 60 общини. Те пък се делят на 546 енории.

Литва е член на ЕС от 1 май 2004 г.

1. Общ преглед на съдебната система и съдебната карта

Съдът в Република Литва е институция, която администрира правосъдието и е основана със закон. Преследвайки принципа за постановяване на справедливи и безпристрастни съдебни решения и за целите на превенцията от намеса в работата на съда Конституцията и Законът за съдилищата постановяват, че администрацията на съдебната система е независима от другите държавни институции и органи, политически партии, организации и други лица. Законът предвижда носене на отговорност за намеса в работата на съдебната система.

Съдебните решения могат да бъдат преразглеждани единствено от съд от по-горна инстанция и само по реда на процедура, предписана от закона.

Системата на съдилищата, тяхната компетентност, организация, администрация, дейност, както и системата на автономност на съдилищата, статута на съдиите, тяхното назначаване, кариерно израстване, отговорности и други въпроси, свързани със съдебната система, са регулирани от Конституцията, Закона за съдилищата и др. закони.

Съдебната система на Република Литва доста сходна на българската. Съставена от съдилища с обща юрисдикция и съдилища със специална юрисдикция.

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Върховният съд (1), Апелативният съд (1), окръжните съдилища (5) и районните съдилища (12) са съдилищата с обща юрисдикция, които разглеждат граждански и наказателни дела. Районните съдилища, също така, разглеждат и някои дела, свързани с административни нарушения. Окръжните съдилища, апелативните съдилища и Върховния съд имат гражданско и наказателно отделение. Върховният административен съд (1) и окръжните административни съдилища (2) са съдилища със специална юрисдикция и разглеждат дела произтичащи от административно-правните отношения.

Районният съд е първа инстанция за граждански, наказателни и административно-наказателни дела (възложени му по силата на закон), дела свързани с ипотечни права, както и делата за принудително изпълнение на решенията и присъдите. Съдиите в районния съд също така изпълняват функциите на съдия по предварително разглеждане на делата, съдебен изпълнител, както и други функции, възложени на районния съд от закона.

Окръжният съд е първа инстанция по граждански и наказателни дела (възложени му по силата на закон) и втора инстанция за решенията, присъдите, определенията и заповедите на районните съдилища. Председателя на окръжния съд организира и контролира административната дейност на районния съд и неговите съдии, които попадат в териториалния обхват на неговата компетентност в съответствие с предписаната в закона процедура.

Апелативният съд е втора инстанция по делата, разглеждани от окръжните съдилища, когато те действат като първа инстанция. Той, също така, разглежда и молби за признаване на чуждестранни решения или решения на международни съдилища, както и решения на международни арбитражи за целите на тяхното изпълнение на територията на Литва, а също така изпълнява и други функции, възложени от закона. Председателят на апелативния съд организира и контролира административните дейности на окръжните съдилища и техните съдии.

Върховният съд на Литва е единствената касационна инстанция за преразглеждане на решенията, присъдите, определенията и заповедите на съдилищата с обща юрисдикция. Той осигурява унифицирана съдебна практика по прилагането и тълкуването на законите и другите правни актове.

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски социален фонд

Окръжния административен съд е съд със специална юрисдикция, създаден за да разглежда жалби срещу административни актове или действия/бездействия на администрацията. Окръжните административни съдилища разглеждат спорове от областта на публичната администрация, законосъобразността и правилността на административни актове, данъчни спорове и др. Преди спорът да се отнесе пред административния съд, индивидуалните административни актове и действия на органите на публичната администрация могат да бъдат оспорвани в една предварителна процедура. В този случай споровете се разследват от общинските комисии по публични административни спорове, окръжните комисии за административни спорове и Главна комисия за административни спорове.

Върховния административен съд е първа и последна инстанция по административни дела. Той е втора инстанция по жалби срещу актовете на окръжните административни съдилища, а също така и по дела, свързани с административни нарушения от решения на районните съдилища. Върховния административен съд е също така и инстанция по дела, изрично посочени от закона, по молби за отмяна на решения по приключили административни дела, вкл. и за административни нарушения. Съдът осигурява и унифицирана съдебна практика по прилагането и тълкуването на законите и другите правни актове. [41]

Съгласно Доклад „Европейските съдебни системи. Ефективност и качество на правосъдието", издание на СЕРЕЈ 2018 г. (с данни към 2016)[42], за Литва са налице следните показатели:

- Публичен бюджет разпределен за съдебната система на глава от населението (в Евро) –40,3 евро за 2016 (спрямо 33,4 евро за 2014);
- Дял на данъците и съдебните такси в бюджета на съдебната система – 9 %;
- Брой на професионални съдии към 100 000 граждани – 27,3;
- Брой на прокурорите към 100 000 граждани – 24;

[41] Интернет страницата на съдебната администрация на литовските съдилища - https://www.teismai.lt/en/courts/judicial-system/650
[42] https://rm.coe.int/overview-avec-couv-18-09-2018-en/16808def7a

- Брой на несъдебните служители за 1 професионален съдия – 3,5;
- Брой на несъдебните служители за 1 прокурор – 0,8;
- Брой на всички съдилища (географски локации) към 100 000 граждани – 2,2; а по отношение само на първоинстанционни съдилища – 2;
- % решени първоинстанционни дела и продължителност на процеса за граждански и търговски дела – 98%/88 дни, като се наблюдава леко намаляване на дните спрямо 2014 (97 дни). По отношение на наказателните дела показателите са 103%/28 дни.

Съгласно данните в Доклада на CEPEJ по отношение на използваното ниво на информационни технологии, Литва е сред държавите, които са въвели, но и все още са в процес на въвеждане на тези технологии на всички нива.

2. Извършени реформи на съдебната карта, използвани методологии и модели за промяна, практически мерки.

Като основен източник на информация за извършената съдебна реформа в Литва са използвани данните, публикувани на Интернет страницата на съдебната администрация на литовските съдилища[43], както и допълнително предоставената по електронна поща от заместник директора на съдебната администрация.

Най-новата съдебна реформа в Литва е в сила от 1 януари 2018 г.

По-съществените промени, които ще се отразят върху съдебния процес са:

- На база на териториален принцип, 49те досегашни районни съдилища са обединени в 12 районни съдебни центрове с 4-5 отделения (съдебни камари/зали). 5те окръжни административни съдилища също са обединени в 2: Окръжен административен съд Вилнюс и Окръжен административен съд. Същевременно са запазени Върховния съд, Апелативния съд, Върховния административен съд и 5те окръжни съдилища.

[43] https://www.teismai.lt/en/news/news-of-the-judicial-system/5-changes-since-2018-what-court-visitors-need-to-know/5352

- Независимо от реорганизацията, броят на съдебните камари остава непроменен. **Или с други думи, след реформата само администрацията на реорганизираните съдилища се поема от 12те основни съдебни центрове. Всички съдебни услуги продължават да се предоставят в досегашните съдебни помещения.**

- Считано от 2018 г., гражданите могат да изберат къде да инициират съдебните производства. **Така например, гражданин, който живее в Паланга, но неговото дело трябва да се разгледа от Камарата на Кретинга, не се налага да отиде до Кретинга, за да занесе съответните съдебни документи там – всеки може да отиде до най-близката камара – в случая тази на Паланга. Документите ще бъдат препратени служебно към съда, който следва да ги разгледа, като разходите за това се поемат изцяло от съдебната система.**

Въпреки това обаче, другите процедурни документи трябва да бъдат подадени в съда, който разглежда делото.

- Всички потребители на **портала e.teismas.lt (Порталът за електронни услуги на литовските съдилища) също имат възможност да изберат конкретен районен съд, в който да подадат документите.**

Съответно, от 01.01.20018 г. са в сила и нови интернет страници и електронни адреси на реорганизираните съдилища.

Кои са били основните цели на съдебната реформа:

1. Да се подобри **скоростта** на съдебните процеси, като същевременно се **балансира натоварването** на съдиите и съдебните служители.

2. Да се **повиши достъпът до правосъдие** чрез създадената **възможност страните да представят документи в съда по много по-гъвкав начин.**

3. Да се **използват човешките и материалните ресурси по-ефективно.**

4. Да се **разшири самоуправлението на съдиите** и да се развие нов елемент на това самоуправление – събранията на съдиите.

5. Да се разшири **специализацията на съдиите.**

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

6. Да се елиминират съществуващите организационни пречки пред справянето с делата - да се хармонизират действията на съдилищата и другите правоприлагащи институции.

Съдебната карта е изготвена чрез разглеждане и **анализиране на най-добрите чуждестранни практики (напр. Естония, Нидерландия), както и всички възможни аспекти като натовареност на съдиите, регионално натоварване, особености на делата, капацитет на съдилищата (брой съдии, персонал), въпроси, свързани с поддръжката на базата (като съдебни помещения и др.). Взето е под внимание и териториалното структуриране на прокуратурата и полицията.** За да се гарантира надлежното изпълнение на дейностите на всички заинтересовани **страни, процесът се е координирал и провеждал като проект от Националната Администрация на Съдилищата, като Съдебният съвет е одобрил плана за изпълнение на дейностите по съдебната реформа.**

Самата реформа е отнела около 1,5 - 2 години. Законът за реорганизацията на съдилищата е приет на 23 юни 2016 г. (съвместно с почти цялото свързано процесуално законодателство), а реформираните съдилища започват да действат от 1 януари 2018 г.

Очаквани ползи за гражданите:

По-лесен начин за иницииране на производствата. От 1 януари 2018 г. гражданите имат възможност да подадат документите по мястото на своето живеене, което скъсява времето за път до съдебната сграда.

По-кратка дистанция между съдилищата и участниците в производствата. След реформата, местата , където се провеждат съдебните заседания се определя по много по-гъвкав начин, отчитайки мястото на живеене на страните и комуникационните възможности на другите участници в процеса. По този начин достъпът до правосъдие е подобрен, тъй като разходите за страните са чувствително редуцирани.

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Услуги с високо качество. Въвеждайки принципите на добро управление, съдебната система цели да установи **общи стандарти за предоставяне на услугите и управлението на делата.**

Очакваните ползи за съдилищата

Гладко съдебно производство. Моделът на реформата е определен така, че да се постигне **баланс на натовареността на съдиите**. В тази връзка по-сложните дела вече не са концентрирани в един съд, а са разпределени между съдебните отделения (съдебните камари). Като резултат натовареността на съдиите и съдебните служители е повече или по-малко намалена.

Ефективно управление на финансовите ресурси. Административното управление на съдилищата е оптимизирано по такъв начин, **че съдилищата могат да преразпределят финансови ресурси много по-ефективно:** да закупуват ИТ оборудване, да реновират съдебните сгради, да гарантират адекватно предоставяне на съдебните услуги и др.

Междуведомствено сътрудничество. След въвеждането на реформата съдебната територия съвпада с територията на централните органи на полицията и прокуратурата. Следователно, организационните пречки за справянето с делата са премахнати.

Първоначалният мониторинг на реформата е току-що извършен, тъй като съдилищата действат едва година след реформата. **От първите резултати може да се заключи, че основните цели на реформата са постигнати: натовареността на съдиите е се е изравнила в рамките на съдилищата, централизацията на администрацията е довела до преразглеждане и подобряване на процесите в съдебните институции, а като пилотен проект е въведена възможността да се организира съдебното заседание в други, различни от съдебните помещения, което се е установило като успешна практика.**

3. Изводи и обобщения, използвани практики

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Като добра практика по отношение на съдебната реформа в Литва може да се оцени **отчитането на най-добрите чуждестранни практики.** Очевидно тази практика е възприета и спрямо българската реформа, като доказателство за това е самата настояща обществена поръчка, чиято първа дейност предвижда именно преглед и анализ на добрите практики на други европейски държави.

Доброто планиране на реформата, като идентифицирана добра практика в редица държави, по отношение конкретно на Литва се изразява в определянето на **координатор на процеса** в лицето на Националната Администрация на Съдилищата, както и в **приемането на плана за изпълнение на дейностите по съдебната реформа,** одобрен от Съдебния съвет.

В Литва, по подобие на Латвия и Белгия, например, **всички съдебни услуги са продължили да се предоставят в досегашните съдебни помещения.** Същевременно, по подобие на Дания, особено внимание е обърнато **на оптимизирането на административното управление на съдилищата.** Конкретно за Литва това оптимизиране се изразява във възможността съдилищата да могат да преразпределят финансови ресурси много по-ефективно: да закупуват ИТ оборудване, да реновират съдебните сгради, да гарантират адекватно предоставяне на съдебните услуги и др.

В Литва, както и в редица други държави (Италия, Дания, Франция, Нидерландия и др.) **при реформата са отчетени всички възможни аспекти** като натовареност на съдиите, регионално натоварване, особености на делата, капацитет на съдилищата (брой съдии, персонал), въпроси, свързани с поддръжката на базата (като съдебни помещения и др.). **Взето е под внимание и териториалното структуриране на прокуратурата и полицията. Отчитането на всички тези разнообразни фактори, безспорно следва да се определи като добра практика.** Същата несъмнено ще бъде взета предвид при извършването на съдебната реформа и у нас, доказателство за което е предвидената Дейност 1.3. от настоящата обществена поръчка.

Като изключително добра практика може да се отчете това, че считано от 2018 г., гражданите на Литва могат да избират къде да инициират съдебните производства. Така например, гражданин, който живее в района на стар съд, но неговото дело трябва да се разгледа в нов, може да подаде съответните документи до най-близкият му съд и те ще бъдат препратени служебно към съда, който следва да ги разгледа, изцяло за сметка на съдебната система.

Добра практика, разбира се, е въведената електронизация на съдебния процес.

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

3.7. КРАЛСТВО НИДЕРЛАНДИЯ

Кралство Нидерландия е конституционна монархия, разположено основно в Северозападна Европа, но включваща и територии извън Европа ((Аруба, Бонер, Кюрасао, Синт Мартен, Синт Еустациус, Саба). Страната е разположена върху площ от 41 543 km² и е с население от почти 17 млн души, която я прави една от най-гъсто населените и с най-ниска надморска височина страни в света.

Нидерландия е разделена на 12 административно-териториални единици, наречени провинции, които от своя страна са разделени на общини, общо 483 на брой.

Кралство Нидерландия е сред основателките на ЕС.

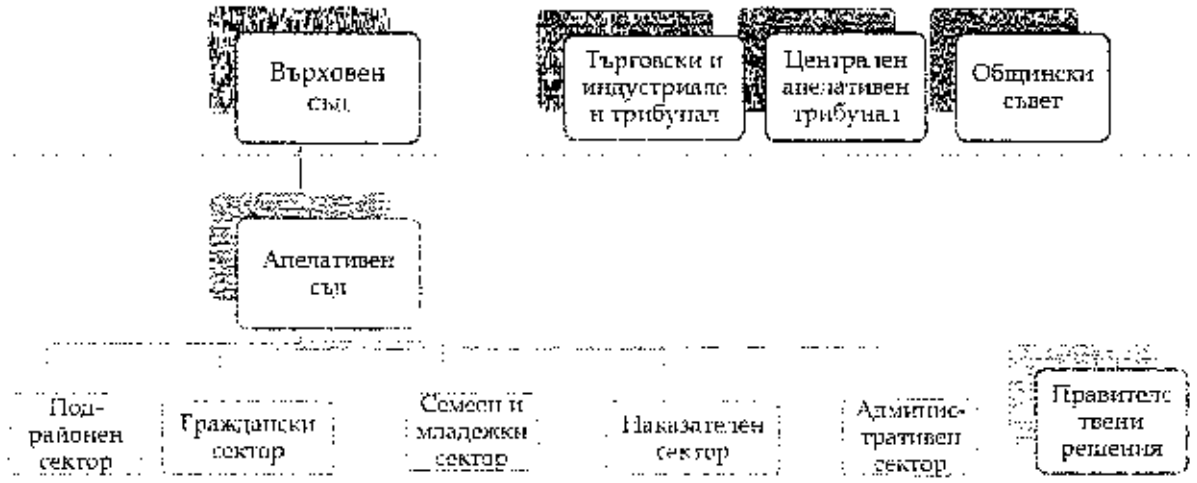
1. Общ преглед на съдебната система и съдебната карта

Нидерландската правна система, подобно и на българската, се състои от три основни области на правото: гражданско право, наказателно право и административно право. Всяка област на правото има своя собствена процесуална уредба по отношение на съдебните процедури и компетентността на съдилищата. Холандската правна система е международно призната като една от най-добрите и е посочена на 5-то място в световната класация на World Justice Project 2018-2017.

Структурата на съдилищата в Кралство Нидерландия може да бъде онагледена по следния начин [44]:

[44] https://www.rechtspraak.nl/English/Judicial-system-and-legislation/Pages/District-courts.aspx

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Първоинстанционни съдилища (окръжни и административни)

Кралство Нидерландия е разделено на 11 области, всяка със собствен съд (преди реформите са били 19). Всеки съд работи в няколко локации и към момента има общо 32 локации на окръжни съдилища. Всеки окръжен съд се състои от максимум 5 сектора, които винаги включват административно, гражданско, наказателно право и местен (районен) сектор. Семейните случаи и правосъдието, свързано с непълнолетните често се обособяват в отделен сектор, както понякога се случва и с правоприлагането по закона относно чужденците. Тези въпроси са от компетентността на Съдебния съвет.

За обикновените граждани е сравнително лесно да бъдат изслушани в местния сектор. Те имат право да спорят за собствения си случай и не се нуждаят от адвокат, който да ги представлява в съда. Случаите се разглеждат от един съдия.

По отношение на гражданското право този местен сектор на окръжния съд се занимава с всички дела, свързани с наеми, наемане и наемане на работа. Разглежда дела на стойност под 5 000 евро. През 2010 г. е имало законопроект , която разширява юрисдикцията на районния сектор за всички граждански дела, включващи суми до 25 000 евро и за случаите на потребителски покупки и потребителски кредит.

В наказателното право районния сектор има компетентност по леки престъпления. Често това са случаи, в които полицията или прокурорът са

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

предложили споразумение. Ако обвиняемият откаже да приеме такова предложение, тогава делото се поставя пред „местния" съдия, който обикновено издава устно решение веднага след изслушването.

Съдиите от сектора на наказателното право се занимават с всички наказателни дела, които не се разглеждат от местния съдия. Тези дела могат да бъдат изслушани от един съдия или от пълни състави с трима съдии. Пълният състав се занимава с по-сложни дела и всички случаи, в които прокуратурата изисква присъда от повече от една година лишаване от свобода.

Гражданският сектор се занимава с дела, които не са специално разпределени на местния сектор. Повечето от тези случаи се решават от един-единствен съдия, но и тук има пълноправни състави с трима съдии, които се занимават с по-сложни случаи.

Редица окръжни съдилища имат отделен сектор за семейни случаи и дела с непълнолетни, когато броят на тези случаи е значителен.

Само с няколко изключения, административните спорове се разглеждат от окръжния съд в много случаи изслушването от сектор „Административно право" се предшества от процедура за възражение под ръководството на административните органи. Обикновено тези дела се разглеждат от един-единствен съдия, но и тук окръжният съд може да реши да назначи трима съдии в случай, който е сложен или включва фундаментални въпроси. Данъчните дела също попадат в сектора на административното право. Ако въпросният окръжен съд няма отделен сектор, който да се занимава със случаи, регламентирани от закона за чужденците, такива случаи се разглеждат от сектора на административното право или от негово подразделение. В случаите, в които участват държавни служители и социалноосигурителни въпроси, обжалването е въпрос на специален апелативен съд, Централния апелативен съд и в повечето други случаи за отдела по административното правораздаване на Държавния съвет.

Обжалване

Жалбите срещу решения, постановени от окръжния съд по граждански и наказателни дела, могат да се подават пред компетентния апелативен съд (общо 4

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

апелативни съдилища). Решенията по административни дела на компетентния специализиран административен съд се обжалват в зависимост от вида на случая пред Административната юрисдикция на Държавния съвет, Централния апелативен съд или Търговския и индустриален апелативен трибунал, известен също като Административен върховен съд за търговия и промишленост.

Касационните жалби по граждански, наказателни и данъчни дела се подават във Върховния съд на Нидерландия.

Единадесетте области на кралството са разделени на четири области от компетентността на Апелативния съд: Хага и Амстердам на запад, Арнем-Леуварден на север и изток и Хертогенбос на юг. Що се отнася до наказателното и гражданското право, съдиите от Апелативния съд разглеждат дела, в които е подадена жалба срещу решението на окръжния съд. Апелативният съд преразглежда фактите по делото и достига до своите заключения. Освен наказателните и гражданските дела, Апелативният съд разглежда и всички жалби срещу данъчни обжалвания в качеството си на административен съд. В повечето случаи е възможно да се оспори решението на Апелативния съд чрез касационна жалба до Върховния съд на Нидерландия.

Като най-висша юрисдикция в областта на гражданското, наказателното и данъчното право в Кралство Нидерландия, Върховният съд е отговорен за разглеждане на жалби по касационни дела и за редица специфични задачи, възложени му по закон. Целта на касационното обжалване е да се насърчи правната сигурност и развитието на правото. Съдът проверява дали по-долния съд е спазил правилното прилагане на закона при вземането на решението си. На този етап фактите по делото, установени от по-долната инстанция, вече не подлежат на обсъждане.

Службата на главния прокурор е прикрепена към Върховния съд. Нейната основна задача е да предоставя на Върховния съд независими съвети, известни като консултативно становище, за това как да се произнасят по даден случай. Пред Върховния съд могат да се обжалват не само решенията на Апелативните съдилища, но и решенията на Съвместния съд на Нидерландските Антили и Аруба. Върховният съд се намира в Хага.

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Особени трибунали и други органи

Централният апелативен трибунал е апелативен съд, който е активен предимно в областта на социалната сигурност и държавната служба. В тези области тя е най-висшата съдебна власт. Съдът се намира в Утрехт.

Търговският и индустриален апелативен трибунал, известен също като Административен върховен съд за търговия и промишленост, е специализиран административен съд, който се произнася по спорове в областта на социално-икономическото административно право. Освен това, този апелативен съд също така се произнася по жалби за специфични закони, като Закона за конкуренцията и Закона за далекосъобщенията. Съдът се намира в Хага.

Отдел Административна юрисдикция на Държавния съвет в Хага е най-висшият административен съд с обща юрисдикция в Нидерландия. Той разглежда жалби, подадени от граждани, сдружения или търговски дружества срещу решения на общински, провинциални или централни правителствени органи. Спорове могат да възникнат и между два публични органи. Решенията, по които отделът взема решение, включват решения в отделни случаи (например отказ за издаване на разрешение за строеж), както и решения от общ характер (например план за градоустройствено планиране).

Съветът на съдебната власт е част от съдебната система, но в Нидерландия той няма функции по администриране на правосъдието. Съветът е поел редица компетентности на министъра на правосъдието, които се оценяват като оперативни по своя характер и включват разпределяне на бюджети, надзор на финансовото управление, политиката по отношение на персонала, ИКТ и жилищното настаняване. Съветът подкрепя съдилищата при изпълнението на техните задачи в тези области. Друга централна задача на Съвета е да насърчава качеството в съдебната система и да дава съвети за ново законодателство, което има последици за правораздаването. Съветът действа и като говорител на съдебната система както на национално, така и на международно равнище.

Всеки съд има свой борд, както и председател. Бордът е отговорен за общото и ежедневно управление на съда. Ръководителите на секторите подпомагат работата

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

на борда и това гарантира единството на съда по отношение на основните въпроси. Ръководителите на сектори също разполагат с определена оперативна самостоятелност в рамките на своите сектори.

Съветът докладва на министъра на правосъдието за начина на използване на ресурсите. Съветът подкрепя назначаването, подборът и обучението на съдебни служители, като изпълнява задачите си в тези области в тясно сътрудничество със съдебните съвети. Съветът също така отговаря за назначаването на членовете на съдебните съвети.

Функциите му, свързани качеството на съдебната власт (и съответно имащи отношение към целите, с които се реформира при нужда съдебната карта) са относно качеството на правоприлагането. С оглед на независимостта на съдията, Съветът не може да влияе върху съдържанието на конкретно съдебно решение.

Съветът, също така, съветва правителството по проекти на законодателни предложения, които имат отношение към съдебната система.

На всеки четири години Съветът на Съдебната система определя редица приоритетни политики в дневния ред на съдебната власт заедно със съдебните бордове. В дневния ред се посочват стратегическите цели на съдебната власт за следващите четири години, които след това биват доразвивани в годишните планове на съдилищата и на Съвета на съдебната власт.

Нидерландския търговски съд е специализиран съд, предназначен да отговори на нарастващата необходимост от ефективно разрешаване на спорове по граждански или търговски въпроси с международен аспект. Със седалище в Амстердам той действа съгласно холандското процесуално право, което е високо ценено заради неговия прагматизъм и ефективност, докато работният език е английски.

Studiecentrum Rechtspleging е центърът за съдебно обучение В Нидерландия. Той организира първоначалните програми водещи до квалификация като съдия или обществен прокурор и текущото образование след това. Институтът осигурява и правно обучение на административния персонал, работещ в съдилищата и прокуратурата.

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Съгласно Доклад „Европейските съдебни системи. Ефективност и качество на правосъдието", издание на CEPEJ 2018 г. (с данни към 2016)[45], за Кралство Нидерландия са налице следните показатели:

- Публичен бюджет разпределен за съдебната система на глава от населението (в Евро) – 119,2 евро за 2016 (спрямо 122,3 евро за 2014);
- Дял на данъците и съдебните такси в бюджета на съдебната система – 10 %;
- Брой на професионални съдии към 100 000 граждани – 13,6;
- Брой на прокурорите към 100 000 граждани – 5;
- Брой на несъдебните служители за 1 професионален съдия – 3,1;
- Брой на несъдебните служители за 1 прокурор – 4;
- Брой на всички съдилища (географски локации) към 100 000 граждани – 0,2 (най-ниският показател в Европа); а по отношение само на първоинстанционни съдилища – 0,07 (също най-нисък показател);
- % решени първоинстанционни дела и продължителност на процеса за граждански и търговски дела – 101%/121 дни, като показателите за предходните периоди са почти идентични.
- Съгласно данните в Доклада на CEPEJ по отношение на използваното ниво на информационни технологии, Кралство Нидерландия е сред държавите, които са въвели почти изцяло на всички нива тези технологии.

2. Извършени реформи на съдебната карта, използвани методологии и модели за промяна, практически мерки

Като основни източници на информация за извършените съдебни реформи в Кралство Нидерландия са използвани: Доклад „Сравнително проучване на реформите на съдебните карти в Европа", изготвен от Сайънс По Страсбург Кънсалтинг (Sciences Po Strasbourg Consulting) и Института за политически науки

[45] https://rm.coe.int/overview-avec-couv-18-09-2018-en/16808def7a

(Institute of Political Studies /IEP/) по възлагане от Европейската комисия за ефективно правосъдие (European Commission for the Efficiency of Justice – CEPEJ)[46], доклад „Ефектите от реформата на съдебната система на Нидерландия", изготвен от Роберт вад дер Лаан, Съдебен съвет[47], Доклад „Съдебната реформа в Нидерландия", Съдебен съвет[48]

Цялостната оценка, която се дава на извършените реформи в съдебната система е, че след като Нидерландската съдебна система е преминала през много промени в последните години, тя е станала по-самостоятелна и работи по-отделено от Министерството на правосъдието. **Според председателя на Националния съвет по правосъдие в годините след 2010 г. голямото предизвикателство за съдебната власт е трябвало да бъде именно успешното преструктуриране на съдебната карта по начин, който подобрява ефективността и качеството на съдебната система, осигурявайки лесен достъп за всички потребители. Като друго предизвикателство е било определяно адаптиране към променящите се стандарти и растящия брой потребители, заинтересованите страни и обществото като цяло, свързани с качество, бързина, достъпност, почтеност и последователност.** За тази цел наскоро е било проведено и обширно обсъждане на бъдещето на съдебната власт, в тясно сътрудничество със заинтересованите страни. Именно то се очаква в крайна сметка да доведе до визия за съдебната власт през 2020 г.

През 2002 г. съдебната система в Нидерландия е била обект сериозна реорганизация, целяща да засили независимостта на съдията. На национално ниво, е създаден Съветът на съдебната власт, докато на съдилищата в страната е предоставено правомощието за изграждане на собствената им организация в рамките на вътрешно управление.

През 2010 г. правителството е представило в Парламента политика предлагайки преструктуриране в 10 съдебни области и 4 апелативни съдилища. Дотогава е имало

[46] https://rm.coe.int/comparative-study-of-the-reforms-of-the-judicial-maps-in-europe/168078c53a
[47] https://pravosudje.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/Dodaci%20uz%20vijesti/Effects%20Judicial%20Map%20Reform%20prezentacija%20NL.pdf
[48] https://www.rechtspraak.nl/SiteCollectionDocuments/judicial-reform-2015-complect-alttekst.pdf

19 съдебни области с окръжни съдилища и 4 апелативни съдилища. **С корекции в броя на районите този проект е приведен в действие.**

Макар във връзка с компетентността, но все пак с пряко отношение и към съдебната карта, трябва да се посочи, че през 2010 е имало законопроект, **която разширява юрисдикцията на районния сектор на окръжните съдилища за всички граждански дела, включващи суми до 25 000 евро и за случаите на потребителски покупки и потребителски кредит.** Въведен е в сила от 2011 г.

Самата съдебна карта е била подложена на сериозна реформа през 2013 г. Официалната промяна на съдебната карта (която дотогава не е била променяна от времето на Наполеон) е извършено на 1 януари 2013 г. Промяната е извършена с оглед съобразяване с нуждите на обществото през 21-ви век.

Като цяло реформата е преминала **през следните етапи:**

- 2002 г.: Създаване на **цялостно отговорни съвети на съдилищата и на Националния Съдебен Съвет;**
- 2002 г.: **въвеждане на система за финансиране,** базирана на резултатите, и всеобхватна система за качество;
- 2006 г.: **установяване на стандарти за качество и време за изпълнение;**
- 2011 г.: **повишена компетентност на съдилищата по искове за малък иск** от 5 000 на 25 000 евро
- 2011/2012: **нов метод за разглеждане на административни дела**
- 2008/2012: **постепенно разширяване на цифровия достъп до съдилищата;**
- 2013: **нова съдебна карта:**
  - от 19 до11 окръжни съдилища
    - от 01.01.2013 – 10 съдилища
    - от 01.04.2013 – 11 съдилища
  - от 5 до 4 апелативни съдилища
  - от 53 до 32 локации на съдилища (24 са закрити и една нова е открита)

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

➢ 2013/2017: **реформа на законите за административни и граждански процедури, опростяване и цифровизация на процедури, реорганизация на администрацията на съдилищата.**

Мащабната реформа от 2013 г. се разглежда като необходима стъпка към реализиране на визията за съдебната власт и гарантиране на качеството на правосъдието занапред. Очакванията, възлагани на тази реформа, са тя да доведе до повече засилено сътрудничество между съдилищата.

Като недостатъци на съдебната система, които са довели до нуждата от реформа, могат да се посочат: Дълготрайна несигурност и **отлагане на стопански дейности, като например инвестиции**, заради забавени съдебни решения, като в същото време щетите, причинени от нарушения са се увеличили, поради продължителни процедури.

Дългите процедури също са водели до **цялостна неудовлетвореност от времето на процеса.** По-конкретно се е чувствало като изключително разочароващо, когато са отлагани изслушвания или присъди, а това е било оценено като често практика. Други проблеми, с които са се сблъсквали потребителите на съдилищата, са - в техните очи - **недостатъчно качество и последователност на съдебните решения.**

В Нидерландия е имало забележки във връзка с недостатъчно обосновани и следователно неясни присъди. Имало е много оплаквания за липсата на съгласуваност на присъдите. И двете ситуации са довели до несигурност и повече процедури на първа инстанция и в производството по обжалване, отколкото е необходимо. Особено потребителски организации съобщават, че **процедурите са толкова тромави и непропорционални, че много граждани се въздържат от съдебен процес.** Оплаквания е имало от липсата на обслужване, предоставено от съдилищата. **Страните редовно е трябвало да чакат в съда, преди да започне изслушването им, изслушванията често са отлагани, документите не са били предоставени навреме.**

Като причини, довели до тези фактори, са оценени: увеличена диференциация на случаите, нарастваща интензивност на знанията, както и нарастващите изисквания към качеството на правосъдието.

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Оценено е, че съпътстващите услуги в съдилищата често са били неефективни и понякога не достатъчно добри поради малкия мащаб на съдилищата. Малкият мащаб често води и до проблеми, свързани с липсата на съдии в случаите на заболяване или отпуск по бременност. **Разширяването на съдилищата е било оценено, че дава възможност за по-голяма специализация, което на свой ред ще позволи да се поддържат малки по мащаб работни общности.**

Установено е и **неравномерно географско разпределение на съдилищата.** В някои градове с население над 100 000 души не е имало съд или трибунал, докато в други градове с демографски дефицит е имало съд.

Наред с това, отчетено е и неравномерно разпределение на ресурсите. През 2008 г. нидерландските съдилища са разглеждали 1 827 620 дела (входящи и решени), с капацитет от 2 397 съдии и 5 690 служители. Тези съдилища са варирали между 30 съдии (и около 180 служители) и 176 съдии (и 531 служители).

Като фактор, довел до реформите се сочи и, че преди реформата съдебните съвети са се състояли от твърде много членове, докато е имало твърде малко ресурси за управление. Затова реформата, насочена към намаляване на броя на членовете на съвета, цели да направи процеса на вземане на решения по-ефективен.

Проблеми са констатирани и по отношение на **специализацията на съдиите.** Кралство Нидерландия е сред първите държави, които са направили опит да специализират правосъдието без непременно да се стига до концентрация на ресурси. Така в периода 2008 г. -2011 г. е въведена система на сътрудничеството между съдилищата, за да се придобие по-голям опит и специализация. За целта са сключвани нарочни споразумения между съдилищата. Още през 2006 г. е била създадена комисия Van der Winkel, която да проучи подходящите форми на сътрудничество, за да се гарантира приемственост и качество на правосъдието. Според Комисията, някои съдилища разполагат с достатъчно ресурси, за да имат адекватно ниво на натовареност и следователно да бъдат ефективни във всички области на правото. Напротив, по-малките структури не са могли да подкрепят новите ограничения, т.е. разнообразието от случаи и нарастващото търсене на специализация. Комисията е направила препоръки по отношение на разпределението на обема на делата между областите и е заявила, че

сътрудничеството ще се изисква, когато обемът на конкретен вид дела е под определен праг. През 2008 г. много области са установили някои форми на сътрудничество, но целите не са били постигнати. Сътрудничеството е било осъществено само (главно) за преодоляване на временния недостиг на персонал. През юли 2008 г. Съдебният съвет е счел, че последните десет години илюстрират провала на сътрудничеството между съдилищата. Затова законодателната реформа на съдебната система изглеждаше неизбежна.

За да адресира основните проблеми и причините, довели до тях, реформата има за цел да подобри качеството на три основни компонента:

1. Качеството и достъпността на основния процес;

2. Качеството на управлението;

3. Качеството на организационното и оперативното управление.

Сред аргументите за предприемане на реформата на съдебната карта са, че тя трябва да даде възможност за поддържане на високо ниво на качество и достъпност, тъй като:

- ✓ **По-големи отдели генерират повече случаи;**
- ✓ **Специализацията е възможна само когато има достатъчно (сложни) случаи.**

Оценките по отношение на реформата на съдебната карта са, че тя изисква драстична промяна в организацията и методите на работа в съдилищата, но това в крайна сметка ще доведе до по-високо качество, по-добра приемственост и по-висока ефективността на обработката на делата.

Конкретно за извършването на реформата е избран **методът на обединението/уголемяването на структурите**. Средният размер на съдилищата почти се удвоява, а трибуналите са по-еднакви по размер. **Сега, най-големият съд е само два пъти по-голям от най-малкия (преди това съотношение е било шест пъти).** Този процесът на сливане е посрещнат със страх от съдиите и служителите, защото те са очаквали трудности в управлението, пътуванията и организацията

Така, накратко промените могат да се обобщят по следния начин:

✓ От 19 окръжните съдилища са обединени в 11; намален е и броят на локациите на съдилищата като 24 локации са закрити, но е открита една нова;

✓ От 5 апелативните съдилища са станали 4;

✓ От 19 съдебните съвети са намаление на 11, като е извършено и намаляване на броя на членове на съвета, от 95 до 33. Всеки съдебен съвет сега се състои от трима членове: двама съдии и един несъдебен член. Председателят на съвета винаги е съдия, другият съдия е заместник-председател.

В рамките на съдебната система е било определено кои случаи къде ще се разглеждат, къде ще са централите на новите съдилища, както и къде ще са седалищата на бордовете. **Важни съображения при избора на местоположения за съдилищата са били:**

→ **Необходимостта да има съдилища в единадесетте най-големи града в Холандия;**

→ **Необходимостта от запазване на основните локации;**

→ **Разстояние между съдилищата, което трябва да бъде най-малко 15 км.**

След реформата съдебната карта в Холандия към 1 април 2013 г. е както следва:

- ✓ Апелативен съд Амстердам
  - 1 район Amsterdam
  - 2 район Noord-Holland
- ✓ Апелативен съд Arnhem-Leeuwarden
  - 3 район Gelderland
  - 4 район Midden-Nederland
  - 5 район Noord-Nederland
  - 6 район Overijssel
- ✓ Апелативен съд Hague
  - 7 район The Hague
  - 8 район Rotterdam
- ✓ Апелативен съд Hertogenbosch

- 9 район Limburg
- 10 район Oost-Brabant
- 11 район Zeeland-West-Brabant

Още при извършването на реформата е било ясно, че тя не е окончателна и според Закона за реформа на съдебната карта се е предвиждало последващо развитие:

- **В рамките на пет години след въвеждането на реформата на съдебната карта министърът на сигурността и правосъдието трябва да изпрати доклад на парламента относно ефективността и въздействието на реформата на практика.**
- **Три години след въвеждането на реформата на съдебната карта, министърът на сигурността и правосъдието трябва да изпрати доклад до парламента за ефективността и въздействието на реформата на практика в региона Източна Холандия.**

За оценка на ефектите от реформата на съдебната карта е създаден и специализиран орган. Той е учреден на 29 януари 2016 г. от министъра на сигурността и правосъдието и министърът на жилищното строителство и сектор „Централно управление". Органът има 5 члена, 3 от които са учени (професори по право), 1 съдия от Върховния съд (който също е професор по право) и 1 кмет (на среден град със съдебна локация). Това е независим орган, който се подпомага от държавни служители на Министерството на сигурността и правосъдието, а оценката се финансира от Министерството на сигурността и правосъдието. **Целите на този орган са да извърши проучване на ефективността и въздействието в практиката на реформата на съдебната карта и отделянето на съда „Източна Нидерландия", както и на съдилищата „Gelderland" и „Overijssel" и в резултат на това да изготви съответните препоръки.**

От този орган се изисква да проучи поне следните аспекти:

- ✓ Качеството и достъпността на основния процес;
- ✓ Качеството на управление на съдилищата;
- ✓ Качеството на оперативното управление (вторичен процес);
- ✓ Географското съответствие между страните.

Било е решето като се извършва оценка на ефектите от реформата да се използват следните методи:

- ✓ Преглед на публикации/разглеждане на публични източници, включително на парламентарната история;
- ✓ Самооценяващи се съдилища и прокуратури;
- ✓ Проучвания (допитвания);
- ✓ Интервюта;
- ✓ Фокус групи / срещи на експерти.

Възможно е да бъде направена принципна оценка на очакваните и постигнатите резултати от цялостната съдебна реформа (не само на съдебната карта), тъй като проучванията, с които е била съпроводена реформата са имали за цел и да се изяснят и решенията, които са смятани за желани. Това е дало основание след това да се оценят и резултатите от проведените реформи.

Така, след идентифициране на пречките и желаните подобрения, следващите стъпки са били да се определят осъществимите подобрения и да се изчислят количествено ползите.

Като една от ползите е оценена възможността за намаляване на продължителността на гражданските производства с осем месеца и възможност за намаляване на административно-правни процедури с шест месеца.

Също така, като възможно е отчетено **подобряването на качеството и съгласуваността на съдебните решения, водещи до намаляване на обема на делата с 2-3%.**

Ето някои данни за реализирани ползи през 2013 г. в млн евро на база актуалния материален интерес и обема на делата

	Потенциални ползи	Реализирани ползи
Редуциране на съдебните забавяния	920	600 – 775
Нарастване на качеството и съгласуваността на решенията	135	Не е оценявано
Нараснала експертиза:		

Повишена събираемост на задълженията в случаи на несъстоятелност	60	Не е оценявано
Намалено време на изчакване преди делата	135	90
Общо	1,250	690 – 865
Като % of БНП	0.2%	0.11 – 0.14%

Отчетени са и други положителни резултати от проведените реформи на база на проведени от съответните компетентни органи проучвания:

Реализирани подобрения 1998 / 2002-2013[49]

- ✓ Намаляване на забавянето на съда:
  - по гражданско право 6 месеца
  - административно право 6 месеца

- ✓ Промяна на процента на (много) доволни клиенти за:
  - По-високо качество на присъдите от 59 % на 83 % (страни);
  - По-голяма съгласуваност на присъдите от 38 % до 56 % (професионалисти);
  - По-голяма специализация от 70 % на 82 % (страни);
  - Време на изчакване от 48 % на 78 % (страни).

- ✓ Общо удовлетворение
- от 66 % до 78 % (страни);
- от 74 % до 81 % (специалисти).

Като следваща стъпка в реформите се сочи по-нататъшното опростяване и дигитализация на процедурите във всички области на правото.

Въпреки широкия напредък, постигнат с реформата от 2013 г., оценката, която се дава е, че процедурите през 2014 г. все още са твърде сложни, продължителни и неефективни и често не успяват да разрешат основните конфликти. Направено е заключението, че в настоящата правна рамка тези въпроси не могат да бъдат

[49] F. van Dijk, Improved performance of the Netherlands judiciary: assessment of the gains for society, Netherlands Council for the Judiciary, The Hague, 24 July 2013.

решени адекватно. Като цяло след оценяваната като организационна реформа на съдебната карта, е пренасочено вниманието **към реформа на процедурите като такива. Процедурите е предвидено да бъдат опростени и цифровизирани, което изисква преразглеждане на процесуалното право, промяна в работните процеси в съдебната система и дигитализация на новите процеси.** Било е решено да не се дигитализират текущите процедури, но първо да се преработят. За тази амбициозна цел - да се обединят и опростят процедурите, да се подобрят сроковете за изпълнение и да се осъществи пълен цифров достъп - съдебната власт е инициирала мултидисциплинарна програма, наречена Качество и иновации, в тясно сътрудничество с Министерството на сигурността и правосъдието, което отговаря за преработването на процедурните. Част от програмата се осъществява именно от министъра на сигурността и правосъдието (бивш министър на правосъдието) и е насочена към реформа на гражданското и административното процесуално право. Съдебната власт е направила много предложения за тази реформа на процесуалното право, повечето от които са приети от министъра. Към 2014 г. съдебната система е преработвала процедурите и работните процеси и е осъществила пълна вътрешна и външна дигитализация.

Извод до който Нидерландия е достигнала е, че реформирането на съдебната карта е само част от необходимата реформа и не може сама по себе си да доведе до желаните в пълнота резултати, ако не бъде съпроводена и с реформа в процесуалното право.

Интересно е да се проследи и процесът по взимане на решение за осъществяване на реформата в Кралство Нидерландия и участниците в този процес и техните мнения.

Висшият съвет на магистратите е назначил няколко комисии през 2006, 2007 и 2008 г., за да види как да подобри координацията между юрисдикциите и да размисли върху нуждите от структурни промени (Van Der Commissions Winckel и Van DetmanDijk). Нидерландският съвет на съдебната власт е изиграл важна роля в реформата. От 15 юли 2008 г., по искане на Министерството на правосъдието, той е дал становище по законопроекта в процес на подготовка.

Но въпреки различните комисии и участието на Висшия съдебен съвет, не е имало диалог с гражданите, тъй като е липсвал публичен дебат. По същия начин,

ако всички са споделяли принципно идеята, че съдебната система трябва да бъде подобрена, различните участници не са постигнали съгласие за това кое решение точно да се приложи. Следващите дебати са останали в сферата на правосъдието без да достигат до обществеността, въпреки че законопроектът е бил достъпен онлайн.

Съветът е позволил на различните съдебни професии да коментират проекта за реформа. Така, изпълнителният комитет на прокуратурата е одобрил предложената от правителството политика. Те са се съгласили с идеята за намаляване на броя на окръжните съдилища и създаването на допълнителни места. Холандската асоциация на адвокатите е разбрала логиката на политиката, но е заявила, че по отношение на местното отразяване на правосъдието може да се намери друг компромис. Асоциацията е подчертала важността на достъпността за страните. Кралската асоциация на съдия-изпълнителите е считала, че правосъдието е основна услуга и всеки трябва да има лесен достъп до него, като съкращаването на броя на съдилищата е в противоречие с интересите на гражданите и следователно е нежелано. Съюзът на съдебната власт също е участвал в процеса, като част от аргументите са използвани в писмото на Съдебния съвет към министъра на правосъдието от 13 юни 2009 г. В това писмо Съветът критикува реформата, предложена от правителството и предлага на свой ред алтернативи. Подчертано е било значението на взимането предвид и на мнението на персонала на съдилищата.

Но така или иначе, основната работа по реформата е извършена от различните комисии, назначени от Съдебния съвет.

През 2006 г. е била създадена комисия Van der Winkel, която да проучи подходящите форми на сътрудничество, за да се гарантира приемственост и качество на съдебната практика.

През декември 2006 г. Комисията на Цестман е изготвила нов доклад „Съдебната система е качество", който повтаря констатациите на Комисията на Van der Winkel, че не вижда нужда да променя броя или границите на юрисдикция, тъй като сегашната съдебна карта успява да се справи с повечето случаи, но за случаите, в които е необходима повишена специализация, мащабът трябва да бъде увеличен. Препоръките на Комисията Van der Winkel не са последвани от конкретни стъпки. Програмата за периода 2008—2011 г. е подновила целта за „сътрудничество и

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

специализация в правото". За да се изпълнят ефективно тези цели, е била създадена нова комисия Van Dijk Комисия, чиято цел е да проучи разпределението на делата между областите, а през 2008 г., сътрудничеството е оценено като неефективно решение и Нидерландия решава, че е необходима реформа на юридическа карта.

След доклада на комисията Deetman, министърът на правосъдието е предложил да обедини областите Almelo и Zwolle, за да създаде независим район на Flevoland. Долната камара на парламента (TweedeKamer) е одобрила възможността да се работи не само в някои регионални области, но и да се обмисли пълна ревизия на организацията на съдебната администрация, тъй като качеството на правосъдието изисква повече организационни връзки в рамките на съдилищата. Също така, предвид данните от новата демографска информация, реформата на съдебната карта е оценена като крайно необходима.

При анализа на проведените реформи е важно да се обърне внимание и на това **какво е предприето по отношение на териториите, които са загубили своята съдебна локация.** Принципно за тях могат да се развият нови начини за администриране на правосъдието, за да се смекчи закриването на съдилищата, които нямат за цел да „заместят" де факто съдилищата, а да дадат на гражданите известна близост с правосъдието. Такива са развитието на „алтернативни правни структури", както и развитието на използването на нови технологии за комуникация. Алтернативните структури биха позволили на гражданите да упражняват правата си, без да се налага да пътуват чак до повите си съдилища.

В този контекст Нидерландия е решила да създаде **вторични места във всеки съд и всеки апелативен съд.** Тези обекти се намират там, където има висока концентрация на населението. **Тези вторични места се състоят от административни офиси, които приемат граждани. По този начин областите имат един главен офис, където административните функции са централизирани и редица вторични места из територията на областта, където съдиите могат да провеждат изслушвания и да пишат решения. Тази логика позволява съвместяването на изискването за концентрация на ресурси и експертиза с принципа за достъп до правосъдие.** Следва да се посочи обаче, че някои въпроси, свързани с организацията между централния съд и вторичните места, остават

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски социален фонд

неясни. Ефективното създаване на тези вторични обекти зависи и от това до каква степен гражданите трябва да пътуват, за да отидат до съда си и техническите трудности за достъп до него (пътища, влакове, автобуси и др.).

3. Изводи и обобщения, използвани практики

Като отличителна черта на съдебната реформа в Кралство Нидерландия може да се открои нейната мащабност (по подобие например на Дания) и поетапност (каквато се наблюдава и в Италия, Латвия). Това безспорно следва да се открои като добра практика.

Реформата е започнала още през 2002 г., когато са създадени съвети на съдилищата и Националния съдебен съвет, като поетапно през годините са били въвеждани редица новости: нова система за финансиране (2002), въведени са стандарти за качество и време за изпълнение (2006 г.), направени са промени в компетентността на съдилищата по искове с малък интерес (2011 г.), въведен е нов метод за разглеждане на административни дела (2001/2012), разширено е използването на информационни технологии и в частност цифровия достъп до съдилищата (2008/2012). Конкретно преоформянето на съдебната карта се е случило през 2013 г.

Цялостното реформиране на съдебната система е продължило и след това като в годините до 2017 г. са изменени и процесуалните закони, тъй като е констатирано еднозначно, че **реформирането на съдебната карта е само част от необходимата реформа и не може сама по себе си да доведе до желаните в пълнота резултати, ако не бъде съпроводена и с реформа в процесуалното право. Този подход за съчетаване на реформата в картата и в самите процеси се наблюдава и в други държави (като например Белгия, Италия и др.) и също може да се оцени като добра практика.**

Също както и в Дания, и в Нидерландия един от аспектите на реформата е свързан и **с управлението на съдилищата.**

Интересен е направеният в Нидерландия преди самото реформиране на съдебната карта опит за оптимизиране на работата на съдилищата чрез сключване

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

на споразумения за сътрудничество между тях. Опитът обаче се е оказал неуспешен, поради което и самото преначертаване на картата е станало неизбежно.

Като добра практика следва да се открои и въвеждането на механизми за преодоляване на празнотите, създадени със закриването на съдебните структури. Конкретно в Нидерландия са създадени „вторични места" на съдилищата, където гражданите могат да бъдат приемани и изслушвани от съдиите.

Конкретно за извършването на реформата е избран **методът на обединението/уголемяването на структурите.** Средният размер на съдилищата почти се е удвоил, а трибуналите са станали по-еднакви по размер. **Сега, най-големият съд е само два пъти по-голям от най-малкия (преди това съотношение е било шест пъти).**

Като минус на реформата в Нидерландия се сочи липсата на обществен дебат относно съдебното преструктуриране. Това е отчетено като минус и в други държави (като например Дания), поради което **следва да се отправи препоръка за планиране на максимално широк дебат с всички заинтересовани страни при провеждането на реформата у нас.**

Като изключително добра практика следва да се оцени и създаването специализиран орган за оценка на ефектите от реформата. Целите на този орган са да извърши проучване на ефективността и въздействието в практиката на реформата на съдебната карта и съответно да изготви препоръки. Интересен е съставът на този орган: същият включва професори по право, съдия от Върховния съд и кмет (на среден град със съдебна локация). Определени са аспектите на оценката (качество и достъпност на процеса, качество на управление на съдилищата, географско съотношение и др.), както и са определени методите за извършване на оценката (преглед на публикации, самооценка на съдилишата и прокуратурите, допитвания до обществеността, интервюта, фокус групи и срещи с експерти).

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

3.8. РЕПУБЛИКА ПОЛША

Полша е полупрезидентска република, разположена в централна Европа на площ от 312 683 km² с население от почти 38.5 млн. души.

От 1 януари 1999 г. Полша е разделена на 16 провинции, наречени войводства (*województwa*) с назначен от правителството административен ръководител (*wojewoda*). Всяко войводство има собствен парламент, за който се избира председател (*маршал*).

Полша е член на ЕС от 2004 г.

1. Общ преглед на съдебната система и съдебната карта

Конституционните принципи на организация и функциониране на съдебната власт в Полша обхващат правния и организационен статут на съдебните органи, производствата пред съдилищата и правния статут на съдията

Конституцията на Република Полша предвижда дуализъм на съдебните органи. Съдебната власт се състои от съдилища и трибунали.

Съдилищата са:

- ✓ Върховен съд (Sąd Najwyższy);
- ✓ Общи съдилища (sądy powszechne)
- ✓ Административни съдилища (sądy administracyjne), вкл. и Върховния административен съд;
- ✓ Военни съдилища (sądy wojskowe).

Що се отнася до трибуналите, Конституцията определя за такива Конституционалния съд (трибунал) и Държавния съд (трибунал).

Системата на **общите съдилища** включва

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

- апелативните съдилища (sądy apelacyjne) - действат като апелативни съдилища и тяхната юрисдикция се разпростира върху територия от поне два окръжни съдилища;
- окръжните съдилища (sądy okręgowe) - действат като апелативни съдилища или съдилища от първа инстанция при определени дела и тяхната юрисдикция се разпростира върху поне две районни съдилища;
- районните съдилища (sądy rejonowe) - обикновено действат като съдилища от първа инстанция и тяхната юрисдикция се разпростира върху една или няколко общини, а в обосновани случаи за една община е възможно да са създадени повече от един районен съд).

Общите съдилища разглеждат, освен останалите въпроси, дела по наказателно, гражданско, семейно право и право, отнасящо се до непълнолетните лица, търговско право, трудово и социално-осигурително право — с изключение на делата, които са от компетентността на други специализирани съдилища (например военни). Общите съдилища също така поддържат поземлени и ипотечни регистри, както и регистър на залозите, национален регистър на съдилищата и национален съдебен регистър.

Обикновените съдилища се създава и затварят от министъра на правосъдието, който също така определя техните райони и седалища, след получаване на мнение от Националния съдебен съвет.

Към момента в Република Полша има общо 376 обикновени съдилища – 11 апелативни, 45 окръжни и 321 районни.

Съдиите в обикновените съдилища се назначават от Президента по предложение на Националния съдебен съвет за неопределен период от време. Съдиите са независими и упражняват дейността си изключително въз основа на Конституцията и законите. Те притежават имунитет и не могат да бъдат уволнени от работа, което означава, че трудовото правоотношение се прекратява по силата на закона, когато съдията подаде оставка.

Министърът на правосъдието упражнява само административен надзор върху общите съдилища. Този надзор обхваща въпроси, свързани с финансовата и административната дейност на съдилищата, както и всички други въпроси,

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

свързани с ефективното разглеждане на делата и надлежното изпълнение на съдебните решения.

Системата на **административните съдилища** включва Върховния административен съд (Naczelny Sąd Administracyjny) и районните административни съдилища — по един във всяко воеводство или район (wojewódzkie sądy administracyjne).

Върховният съд (Sąd Najwyższy) е най-висшият съдебен орган в Република Полша. Той извършва съдебен надзор върху решенията на всички други съдилища и гарантира съгласуваност при тълкуването на законите и съдебната практика. Върховният съд не е общ съд.

В полската правна система **Конституционният съд** (Trybunał Konstytucyjny) не се счита за общ съд. Конституционният съд се произнася по въпроси относно: конституционността на националното законодателство и международните споразумения; съответствието на националното законодателство с международните споразумения, които трябва да бъдат ратифицирани преди да бъдат одобрени от парламента; съответствието с Конституцията на законовите разпоредби, издадени от централните държавни органи, ратифицираните международни споразумения и законодателните актове, конституционността на целите или действията на политическите партии, конституционни искове.

Държавният съд (Trybunał Stanu) решава дела, в които лица, които заемат (или са заемали) най-високи държавни длъжности, са обвинени в нарушение на Конституцията или на други законови актове.

Националният съдебен съвет е конституционен колегиален орган, който защитава независимостта на съдилищата и съдиите. Настоящата система, обхватът и редът на работа на Съвета са определени от Конституцията и Закона от 27 юли 2001 г. за Националния съдебен съвет. Най-важните задачи на Съвета включват:

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

предоставяне на становище относно нормативни актове относно съдебната власт и съдиите, както и приемане на решения по въпроси, отнасящи се до Конституционния съд за проверка на съответствието им с Конституцията на Република Полша по отношение на независимостта на съдилищата и съдиите; разглеждане и оценка на кандидатите за заемане на длъжности на съдии и подаване до Президента на предложения за назначаване на съдии от Върховния съд, Върховния административен съд, общи съдилища, административни съдилища и военни съдилища; приемане на каталог на професионалните етични правила на съдиите и мониторинг на тяхното наблюдение. Съветът, който се състои от 25 членове. Подобно на повечето европейски държави, съставът на Полския национален съдебен съвет е смесен, но съдиите съставляват мнозинство от неговите членове. Съветът се състои от: първия председател на Върховния съд, председателя на Върховния административен съд, лице, назначено от Президента, министъра на правосъдието, четирима депутати, двама сенатори, десет съдии, представляващи общи съдилища, двама съдии от Върховния съд, двама съдии от административните съдилища и съдия от военен съд. [50]

Съгласно Доклад „Европейските съдебни системи. Ефективност и качество на правосъдието", издание на СЕРЕЈ 2018 г. (с данни към 2016)[51], за Полша са налице следните показатели:

- Публичен бюджет разпределен за съдебната система на глава от населението (в Евро) – 51,8 евро за 2016 (спрямо 48,5 евро за 2014);
- Дял на данъците и съдебните такси в бюджета на съдебната система – 21 %;
- Брой на професионални съдии към 100 000 граждани – 26;
- Брой на прокурорите към 100 000 граждани – 15;
- Брой на несъдебните служители за 1 професионален съдия – 4,3;
- Брой на несъдебните служители за 1 прокурор – 1,3;

[50] Интернет страницата на Министерството на правосъдието - https://www.ms.gov.pl/en/the-judiciary-in-poland/ и https://e-justice.europa.eu/content_judicial_systems_in_member_states-16-pl-bg.do?member=1

[51] https://rm.coe.int/overview-avec-couv-18-09-2018-en/16808def7a

➢ Брой на всички съдилища (географски локации) към 100 000 граждани – 1, като същото е съотношението и по отношение само на първоинстанционните съдилища;

➢ . . . % решени първоинстанционни дела и продължителност на процеса за граждански и търговски дела – 99%/225 дни, като се наблюдава тенденция на увеличаване на показателя по дни спрямо предходни години (180 за 2010 г., 195 за 2012 г. и 203 за 2014 г.). За наказателните дела показателите са 99 %/196 дни.

Съгласно данните в Доклада на СЕРЕЈ по отношение на използваното ниво на информационни технологии, Полша все още е в етап на въвеждането им в различните нива на съдебната власт.

2. Извършени реформи на съдебната карта, използвани методологии и модели за промяна, практически мерки

Като основен източник на информация за реформите в съдебната система и карта на Република Полша са използвани предоставената информация по електронна поща от г-н Рафал Михалчевски, специалист в Отдел за международно сътрудничество на Службата на Националния съдебен съвет, заедно с приложените към нея „Доклад „Ефективност на общата юрисдикция – основни проблеми" на Института на правосъдието, 2016 г.[52]

По отношение на реформата в съдебната карта, серия от важни промени са направени в периода 2012 – 2016 г., но в последствие, въведената реформа е изцяло отменена в периода 2015 – 2016 г., поради масови протести на всички засегнати местни общности.

Първо, реформа е направена по отношение на военните съдилища: С указ на министъра на отбраната от 10 февруари 2010 г. за закриване на някои военни гарнизонни съдилища и с допълнение към закона, който регулира създаването на военните съдилища и определя техните седалища и райони, 3 от 10 военни съдилища са закрити. Причината е много ниското натоварване на тези съдилища

[52] https://iws.gov.pl/wp-content/uploads/2018/08/IWS_Jo%C5%84ski-K._Efektywno%C5%9B%C4%87-s%C4%85downictwa-powszechnego1.pdf

(в резултат на отмяната на задължителната военна служба, в сила от 01.01.2010 г.) и **нуждата да се прехвърлят повече съдии към общите съдилища в големите градове, които имат висока натовареност.**

По отношение на общите съдилища: с указ на министъра на правосъдието от 6 октомври 2012 г., **79те от районните съдилища в най-малките райони (с по-малко от 10 съдии) са закрити и са трансформирани като отделения към по-големите структури.**

Целта на въведената реформа е да се подобри работата на съдилищата, облекчавайки съдиите от големите градове. Намаляването на административните разходи, също е било сред аргументите за реформата. Някои от съдилищата са имали наети едва 3ма съдии и всички от тях са изпълнявали някои допълнителни (и допълнително заплащани) функции. Над 550 са били наетите съдии в закритите съдилища (които са имали ниско натоварване), които са прехвърлени към по-големите структури.

Реформата обаче е била приета с бурни протести в местните общности, които са твърдели, че никакво спестяване на разходите не е възможно при едно такова преместване. Някои от проблемите, които засегнатите от промяната райони са изтъкнали са били: увеличените разходи за извънработно време на административните служители, възстановяването на разходите за пътуване до отдалечените съдилища с десетки километри, намаляването на ранга на областите.

Така, от 1 януари 2015 г. 41 от съдилищата са възстановени, а от 1 юли 2015 г. още 34 съдилищата са възстановени. Новите критерии за това са били:

→ броят на населението в съответната територия на компетентност на съда надхвърля 62 000 души;

→ -броят на входящите дела на година надвишава 5 000.

На база на тези критерии, още един районен съд е възстановен, считано от 01 януари 2016 г.

Трите най-малки районни съдилища не са възстановени и са превърнати в местни отделения на по-големите районни съдилища. Така, реформата на практика е отменена, тъй като 76 от закритите 79 съдилища са възстановени.

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски социален фонд

Какви са били критериите за оптимизирането на структурата на съдебната власт за извършването на (в последствие отменената) реформа:

На първо място следва да се подчертае голямата свобода, която министърът на правосъдието има при оформянето на структурата на съдебната власт. Тази свобода на практика прави реформата в съдебната структура резултат от политически фактори и предпочитания на съответното правителство в съответния момент. Конкретно, реформата през 2012 е заложена в стратегията на правителството „Ефективна държава 2020". **В тази стратегия са залегнали следните критерии за „рационализация и гъвкавост на съдебната система":**

1) **„Кадровото обезпечаване на отделните звена трябва да позволи ефективна работа в случай на отсъствие на по-голям брой съдии".**

Този аргумент е бил обоснован в два аспекта:

На първо място, правителството е считало, че **малките съдилища са чувствителни към стресови ситуации, например силното влияние, което може да окаже отсъствието дори на един съдия:** *„в малки съдебни единици липсата на един или двама съдии в отдела предизвиква сериозни проблеми с контролирането на процесите и много често води до бързо натрупване на просрочени дела".*

По думите на заместник-министъра, казани пред съдиите от Конституционния съд, *„има такива съдилища, малки, които са в работен режим, но в същото време те губят своята ефективност в случай на настъпване на инцидентни събития, поради което за целите на обслужване правните интереси на гражданите е и необходимо да се предприемат реорганизационни мерки преди всичко по отношение на най-малките съдилища".*

На следващо място, малкият размер на съдилищата затруднява тяхното управлението. В обясненията, дадени от представител на Министерството на правосъдието, това е онагледено по следния начин: *„ако работещи в малка структура натоварването на един съдия е около 20% повече от средното и реша да му помогна и открия нова пълна позиция в този съд, за двамата съдии натоварването ще падне средно с по 40 % т.е. няма двамата да са с 20 %отгоре, а с по 40 % надолу".* Така фрагментацията на съдебната структура я прави чувствителна към различни влияния и по този начин се възпрепятства възможността за предприемане на адекватна коригиращи мерки.

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

2) Необходимо е да се преодолеят най-драстичните диспропорции между размера и обхвата на компетенциите на звената за ниво район и област.

Според представители на министерството *„Тъй като има три нива на съдебната власт, винаги трябва да се гарантира, че териториалната компетентност на апелативния съд ще бъде по-голяма от тази на всеки окръжен съд. Съответно районът на юрисдикцията на окръжния съд трябва да бъде по-голям от района на районния съд"*.

Първият от критериите е подложен на критика в Доклада на Института на правосъдието, като е застъпен аргументът, че **този критерий трябва да бъде подложен на подробен емпиричен анализ.** Безспорно е, че в малките съдилища едно еднократното извънредно събитие (например рязко увеличаване на входящите дела или дългосрочно отсъствие на съдия) може да причини значителни промени в натовареността на съдиите и да доведе до намаляване на ефективността. Въпреки това, трябва да бъде зададен въпросът: **колко реална е заплахата от такива събития и колко сериозни биха били последствията?** Изглежда, че най-малките съдилища често имат способността да се справят с последиците от такива изключителни събития (в подкрепа на това е тяхната принципно висока ефективност). Анализът на дейността на им, особено по отношение на висящите и нерешени дела **не показва, че тези малки съдилища са основният структурен проблем.**

На критика е подложен и вторият критерии, който се приема за неразбираем. Придържането към принципа „един размер за всички" по отношение на съдилищата на определени нива, няма правно или емпирично основание. **От гледна точка на ефективността за съдебната система ключовият критерий е натовареността на съдиите.** Целта на изравняването на диспропорциите следователно трябва да бъде в тази именно насока (напр. средният брой дела, които трябва да се разглеждат от съдия в даден отдел), а не общото въздействие на делата върху определени съдилища. Дали в такава ситуация съдът трябва да бъде ликвидиран (поради първия критерий, както е предложен в така наречената „реформа на Gowina") или оставен (с осъзнаване на риска от евентуално отрицателно въздействие) остава емпиричен въпрос. Според автора на доклада

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

предишният опит от функционирането на най-малките съдилища показва, че напускането на такава единица няма да има сериозни последствия.

Усилията на правителството да рационализират съдебната карта и да я направят по-гъвкава са достигнали своята кулминация в т.нар. реформа на Gowin. Концепцията на тази реформа произтича пряко от посочените по-горе два критерия, особено първият от тях, признавайки малките структури като източник на неефективност (поради предполагаемата им чувствителност към извънредни събития: продължително отсъствие на съдия или колебание в обема на делата).

Както изтъкна самият Gowin, *„първоначалният план е, след реформата да не съществува съд, който да има общо по-малко от 15 съдии (на въпроса защо точно 15, е даден следният отговор: това е оптималният размер за три отдела."* Така, в първоначалният вариант на проекта за реформа (от 30 март 2012 г.) е залегнало **закриването на съдебни структури, в които броят на длъжностите на съдиите не превишава 12 (това са 116 районни съдилища), така че в резултат на сливането се създават единици с лимит от 15 щатни бройки.**

Плановете за закриване на най-малките съдебни структури са предизвикали **остра опозиция, както от страна на коалицията PSL, така и от страна на съдиите.** На критика са подложени и двата критерия. Националният съдебен съвет е приел, че по отношение на първия критерии е възможно да се подържат решения, при които 4-6 съдии са нерационални, но категорично отхвърлят използването на втория критерии - „създаване на ситуация, при която всички съдилища на едно ниво стават повече или по-малко еднакви, без да се държи сметка на различията, произтичащи от спецификата на някои региони на страната".

В следващата версия на проекта за реформа (от 10 април 2012), правителството запазва критериите за ликвидация на малките районни съдилища. **Третата версия на проекта (от 6 юни 2012 г.) вече е била плод на компромис: за закриване са били предложени съдебните структури, които са със съдийски щат до 9 съдии (79 съдилища), така че в резултат на сливането на бъдат създадени съдилища с лимит от 12 съдебни щата. Именно в този си вид е била въведена реформата.**

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Наличните към момента на реформата данни обаче, не са показвали, че именно най-малките съдилища са най-неефективни. Напротив, съгласно данните, 151 реформирани съдилища (79 закрити и 72, към които са присъединени закритите съдилища, извън градските отдели) са отговорни само за ¼ от нерешените дела. Не е имало предпоставки, които да сочат проблеми с ефективността в структурите, обхванати от реформата. **Обратно, проблеми са били видими в най-големите съдилища, разположен в градските агломерации.** 26 такива съдилища са имали по-голямо изоставяне в решението на делата от 151-те съдилища, обхванати от реформата. Тези данни обаче не са били представени по време на законодателния процес, а са взети предвид по-късно. Националният съдебен съвет е обърнал внимание на това, че проблемът с ефективността е съсредоточен в най-големите съдилища, а не в обхванатите от реформата. Съветът е излязъл със становище, че предложеното закриване на съдилищата няма да окажат влияние върху повишаването на ефективността на производството в големите градове. Председателят на Асоциацията на полските съдии „Iustitia" е подкрепил тази теза.

Нещо повече, признаването на най-малките съдилища като основен източник на неефективност противоречи на обосновките, формулирани по това време от самото правителство. В стратегията „Ефективна държава за 2011-2020 г." е посочено, че *„проблемите, свързани с контролирането на забавянето на делата в съдилищата се отнасят не толкова до всички структурни единици на съдебната власт, но най-вече за най-големите метрополисни съдилища"*. Това, от своя страна, е предполагало, че предприетата реформа е трябвало да бъде само първият етап от общия план за реформиране на съдебната система и **е следвало да има втори етап, който да разреши проблемите и в големите съдебни структури**. Именно един такъв двуетапен вариант на реформата би бил единственият, който би могъл да допринесе за подобряване на функционирането на най-натоварените структури (и следователно на проблема, посочено от самото министерство). Този вариант обаче е бил изначално изключен от министъра *„не, ние нямаме такива планове, защото закриването на структури, намиращи се на дълги разстояния би означавало истинска вреда за достъпа на поляците до правосъдие"*. Заместник-министърът В. Хайдук е заявил: *„Истината е, че големите съдилища са претоварени с работа, но малките съдилища са най-податливи на колебливи външни влияния"*.

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Като друг сериозен недостатък на реформата следва да се отбележи липсата на подходящ начин за информиране на обществото относно промяната и механизмите, чрез които се постига желания ефект.

В обобщение може да се заключи, че проектът на най-амбициозната реформа на структурата на полската публична съдебна система от самото начало е създала основателни съмнения относно правилното идентифициране на проблемите и избора на средствата, използвани за тяхното решаване. Парадоксално е, че на практика, направена насила, при остра съпротивата на самата съдебна власт, местните общности и коалиционния партньор, „реформата" е довела само до ограничаване на прерогативите на министъра и консолидиране на настоящата съдебна структура.

3. Изводи и обобщения, използвани практики

Това, с което се отличава реформата на съдебната карта в Полша е нейната **краткотрайност и практическа отмяна след въвеждането ѝ.** Освен чисто политическите аспекти (настоящият доклад не може да има за предмет политическа оценка на планираните реформи), като съществени допуснати грешки при провеждането на реформата, които в една или друга степен са оказали влияние върху нейното последващо отменяне и които следва да бъдат анализирани в настоящия доклад **за целите на избягването им при провеждането на реформата у нас**, могат да се отбележат:

→ **Невземане предвид и неправилна оценка на данните за ефективността на съдилищата.** Както и повечето държави, така и Полша се е съсредоточила върху реформирането на т.нар. „малки съдилища". Същевременно обаче, наличните към момента на реформата данни не са подкрепяли извода, че малките съдилища са неефективни. Точно обратното, данните са показвали, че са налице проблеми в най-големите съдилища, като най-видимите от тях са били изоставянето на решаването на делата. Неизбежна е аналогията със ситуацията у нас: дори и без позоваване на конкретни цифри безспорно е, че най-големият проблем с неефективността и забавата на делата не е в малките съдилища, а в големите – в частност Софийски районен съд. Именно това обстоятелство

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

подчертава необходимостта от провеждането на една по-мащабна реформа, която надхвърля буквалното прекрояване на съдебната карта като география.

→ **Липсата на подходящ начин за информиране на обществото относно промяната и механизмите, чрез които се постига желания ефект.** В Полша е липсвала **адекватна разяснителна кампания** относно проведената реформа. Правилната комуникация с обществеността относно промените следва да бъде изключително силно застъпена във всяка една реформа. Това в максимална степен важи именно за провеждането на една съдебна реформа, особено ако тя е свързана със закриване на съдебни локации в малки и отдалечени места. Осигуряването на безпрепятствен достъп до правосъдието е водещ принцип във всяка една демократична държава, поради което и реформа, която води до ограничаване на този достъп трябва да бъде не само правилно планирана, но и правилно комуникирана.

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски социален фонд

3.9. ПОРТУГАЛСКА РЕПУБЛИКА

Португалия е парламентарна република, разположена в най-южната част на Западна Европа, върху площ от 92 212 km² и с население от малко над 10 млн. души.

Основната административно-териториална единица в Португалия е общината (*município*). В страната има 308 общини, включващи по няколко селища. Чрез тях до голяма степен се осъществява местното самоуправление. Общините се управляват от двукамарни съвети, съставени от общинска камара (*câmara municipal*) и общинско събрание (*assembleia municipal*). Общините се подразделят на общо 4 261 енории (*freguesia*), които имат собствени енорийски съвети. Към момента няма централизирано създадени единици над ниво община, но общините могат да създават доброволни сдружения за постигане на определени цели.

Португалската република е член на ЕС от 1986 г.

1. Общ преглед на съдебната система и съдебната карта

Съгласно Конституцията на Португалската република съдилищата са върховни органи, които администрират правосъдието в името на народа, независими са и са подчинени единствено на закона, а техните решения за задължителни за всички граждани и органи, частни и публични и имат предимство пред всички актове на другите държани органи. Всички актове на съдилищата, които не са изключително административни по своя характер, трябва да бъдат мотивирани. Съдебните заседания са публични, с изключение на точно определени случаи, които са в обществен интерес.

Структурата на португалската съдебна система включва следните съдилища: Конституционен съд, Сметка палата, съдилища с обща компетентност по

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

граждански и наказателни дела, административни и данъчни съдилища, морски съдилища, арбитражни съдилища и мирови съдилища ("Julgados de Paz").

Съдилища от първа инстанция

Португалия е разделена на 23 окръжни района, всеки с един основен съд от обща компетентност, ситуиран в „столицата" на съществуващите административни райони (с изключение на Лисабон и Порто, които са разделени в три, съответно два района), като всеки съд е разделен на свой ред на централни и локални съдебни отделения. Централните съдебни отделения имат юрисдикция върху съответния географски район, съответстващи на района на съда и са разделени на

- ✓ граждански секции,
- ✓ наказателни секции
- ✓ специализирани секции, включващи търговски, изпълнителни, семейни и младежки (за непълнолетни), наказателни и трудови под-отделения.

Делата, които не са подсъдни на централните съдебни отделения, се разглеждат от локалните съдебни отделения, които имат обща юрисдикция, разделена в секции: граждански, наказателни, за дребни престъпления.

По същество португалското правителство е избрало модел, основан на един съд за окръг, като различните звена функционират на различни места в района. Тези секции не са самостоятелни съдилища, а секции от същия съд.

Съдилищата с по-широка териториална компетентност са разделени според отговорностите - интелектуална собственост; конкуренция, регулиране и надзор; морски спорове; налагане на санкции; централно наказателно ръководство. Това означава, че те имат специализирана компетентност и могат да разглеждат дела, свързани с конкретни въпроси. Тяхната териториална компетентност е по-обширна от окръжните съдилища, тъй като те могат да разглеждат дела в няколко области или в определени области, определени от закона.

Мировите съдилища са със специални правомощия да разглеждат някои дребни граждански искове (с материален интерес по-малък от 15 000 евро) по-бързо и евтино. Целта им е да гарантират, че страните са включени в производството за насърчаване на справедливото уреждане по взаимно съгласие. Процедурите се

ръководят от принципите на простота, адекватност, неформалност, ораторство и абсолютна процесуална икономия.

Арбитражните съдилища са недържавни съдилища, които служат като алтернативен механизъм за разрешаване на спорове. Те могат да бъдат институционални (постоянни) или ad hoc (създадени за конкретен случай). **През последните години законът насърчава тези съдилища като алтернативен начин за разглеждане на съдебни спорове, тъй като те предлагат по-бързи средства за разрешаване на конфликти и по-гъвкави и по-малко строги процедури от системата на „нормалното правосъдие", като по този начин намаляват обемът на случаите в други съдилища.**

Апелативни съдилища

Второинстанционните съдилища („Tribunais da Relação") функционират основно като апелативни съдилища. Има пет апелативни съдилища – в Лисабон, Порто, Коимбра, Евора и Гимараеш. Апелативните съдилища имат отделни отделения: граждански, наказателни и трудови, а в зависимост от обема на делата, също така и отделения по специфична материя - семейни и младежки, търговски, по интелектуална собственост и конкуренция. Съгласно тяхната компетентност, секциите разглеждат въззивни жалби, както и производства, образувани срещу първоинстанционни съдии и прокурори, разглеждат дела, свързани с международното съдебно сътрудничество по наказателноправни въпроси, както и разглеждат и потвърждават чуждестранни съдебни решения.

Върховен съд

Върховният съд е най-висшия орган в йерархията на съдилищата, но по принцип разглежда само правните въпроси, но не и конкретните факти. Разглеждат се дела срещу решения на апелативните съдилища в състав от 5ма съдии. Върховният съд е разделен на гражданско, наказателно, трудово съдебно отделение, последното от които разглежда жалби срещу решения на Висшия съдебен съвет.

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Административни и данъчни съдилища

Това са съдилищата от първа и втора инстанция и Върховния административен съд. Последният, базиран в Лисабон, има юрисдикция над цялата територия на Португалия и е разделен на две части: административната част и фискалната част. По правило този съд се произнася по жалби въз основа на решения на по-нисши съдилища, но може също така да постанови първоинстанционни решения по особени случаи, като например решенията на най-висшите държавни органи (например, президентът на републиката и министър-председателят). Съществуват две административни съдилища от втората инстанция, едно в Лисабон (Южен централен административен съд) и другото в Порто (Северен централен административен съд), които по правило се произнасят по жалби от първоинстанционни административни съдилища. Първоинстанционните съдилища са административни съдилища и данъчни съдилища. С изключение на тази в Лисабон, те са взаимосвързани и известни като административни и данъчни съдилища.

Конституционен съд

Също е основан по силата на Конституцията и е конкретно отговорен за администрирането на правосъдието по конституционни въпроси. Състои се от 13 съдии, 10 от които се избират от Парламента, а трима се избират от вече избраните 10. Освен че се произнася по въпроси за съответствието на актовете с Конституцията и закона, Конституционният съд, също така, има компетенции и по изборни въпроси и се произнася като последна инстанция за валидността и законосъобразността на актове, свързани с изборните процедури. Също така, Конституционният съд утвърждава законността на учредените партии и коалиции, както и предварително се произнася по конституционосъобразността и законността на националните, регионалните и местните референдуми.

Висш съвет на магистратурата (Висш съдебен съвет)

Конституцията възлага на Висшия съдебен съвет правомощията за назначаване, възлагане, прехвърляне и насърчаване на съдиите, както и на дисциплинарния

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансова подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

орган на съдебната власт. Съветът се състои от седем членове, назначени от парламента, седем магистрати, избрани от техните колеги, и двама членове, назначени от президента на републиката. Председателят на Върховния съд е и председател на Висшия съдебен съвет.

Прокуратура

Конституцията определя общата роля на прокуратурата като представител на държавата, участваща в изпълнението на наказателната политика, извършване на наказателни действия в съответствие с принципа на законност и защита на демократичните действия. Прокурорите също както и съдиите са независими. Службата на главния прокурор се ръководи от Главния прокурор, който има мандат от шест години.

Статутът на прокуратурата урежда работата на прокурорите, отразявайки гаранциите за тяхната независимост и автономия, предопределени от Конституцията. Назначаването, прехвърлянето и повишаването на прокурорите, както и прилагането на дисциплинарни мерки са отговорност на Висшия съвет на министерството. Съветът се председателства от Главния прокурор, седем прокурори, избрани от техните колеги, петима членове, определени от Парламента и двама от Министерството на правосъдието.

В периода 2005 - 2008 г., правителството осъществява проект на име *„Дематериализация, отстраняване и опростяване на актове и процедури в сферата на правосъдието"*. Този революционен проект, включва въвеждането на компютърната система CITIUS, която позволява всяко едно дело да се прехвърля от съдебен секретар или деловодител на съдията електронно; позволява писане и подписване на решения от съдията по електронен път, както и изпращане на документи от страните по делото без хартиени копия. CITIUS се използва по гражданските дела, а в административното производство е въведена системата SITAF с аналогични функции. И двете системи се контролират от Министерство на правосъдието.

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Съгласно Доклад „Европейските съдебни системи. Ефективност и качество на правосъдието", издание на CEPEJ 2018 г. (с данни към 2016)[53], за Португалската република са налице следните показатели:

- Публичен бюджет разпределен за съдебната система на глава от населението (в Евро) – 56,6 евро за 2016 (спрямо 51,7 евро за 2014);
- Дял на данъците и съдебните такси в бюджета на съдебната система – 25 %;
- Брой на професионални съдии към 100 000 граждани – 19,3;
- Брой на прокурорите към 100 000 граждани – 15;
- Брой на несъдебните служители за 1 професионален съдия – 2,8;
- Брой на несъдебните служители за 1 прокурор – 1,1;
- Брой на всички съдилища (географски локации) към 100 000 граждани – 2,5, но по отношение само на първоинстанционни съдилища съотношението е 5;
- % решени първоинстанционни дела и продължителност на процеса за граждански и търговски дела – 112%/289 дни, като се наблюдава намаляване на показателите спрямо предходни години. За наказателните дела показателите са 109 %/163 дни.

Съгласно данните в Доклада на CEPEJ по отношение на използваното ниво на информационни технологии, Португалия е сред водещите европейски държави.

2. Извършени реформи на съдебната карта, използвани методологии и модели за промяна, практически мерки

Като основен източник на информация за извършените в Португалската република съдебни реформи, вкл. и прекрояване на съдебната карта, са използвани Докладът „Съдебна реформа под натиск: новата карта/организация на

[53] https://rm.coe.int/overview-avec-couv-18-09-2018-en/16808def7a

португалската съдебна система" на João Paulo Dias (jpdias@ces.uc.pt) - Изпълнителен директор и изследовател в Центъра за социални изследвания към Университета в Коимбра (Португалия) и Conceição Gomes (cgomes@ces.uc.pt), изследовател в Университета на Коимбра, Центъра за социални изследвания, Изпълнителен координатор на Постоянната обсерватория за правосъдие и координатор на Звеното за правно и съдебно обучение [54]; както и Докладът на Специалния докладчик към Съвета на ООН по правата на човека относно независимостта на съдиите и адвокатите, 2015 г.[55].

От септември 2014 г. географската организация на съдебната система в Португалската република е изцяло реформирана въз основа на закон 62/2013 от 26 август 2013 г. **Това не е първата по рода си съдебна реформа в Португалската република, вкл. и по отношение на съдебната карта.** Реформирането на португалската правосъдна система не е било лесна задача през годините след Революцията от 25 април 1974 г., установила нова демократична система след сваляне на диктатурата Estado Novo. **Общият модел на съдебната реформа може да бъде характеризиран както от поредица от правни промени в различни области, така и от тяхната неефективност**. Този порочен кръг е нарушен едва през предходното десетилетие чрез включване на други решения, особено от сферите на управление и алтернативно разрешаване на спорове (АРС). Анализът на промените, въведени с последователни реформи в организацията на съдебната власт разкрива, че загрижеността за задоволяване на корпоративни и политически изисквания често е имала предимство пред социалните интереси. Все по-сложната организация на съдебната система е имала тенденция да следва повтарящ се модел: основният приоритет не е да служи на тези, които инициират съдебни производства в търсене на правосъдие, а на тези, които работят в съда.

Предишни проучвания на португалската съдебна система показват, че въпреки целта за демократизиране на правосъдието и достъпа до съдилища, промените в организацията и географското разпределение на съдилищата от 1977 г. са по-загрижени за гарантиране на конституционните прерогативи за независимостта и

[54] https://www.utrechtlawreview.org/articles/10.18352/ulr.448/galley/410/download/
[55] https://www.ohchr.org/EN/HRBodies/HRC/RegularSessions/Session29/Documents/A_HRC_29_26_Add.4_AUV.doc

автономията на съдебните и други законови права, отколкото за действителното осигуряване на ефективни услуги.

Различни законови промени са правени през годините, които засягат структурата на съдилищата, тяхната организация и териториално разпределение. Направени са корекции основно в отговор на демографските промени и увеличаващия се обем и сложност на делата, като същевременно се е запазил същия оперативен модел. След приспособяването към новата конституционна рамка след реформата от 1977 г., по-късните реформи на картата и организацията на съдебната власт са доминирани от два ключови момента, които имат непосредствен потенциал да трансформират реформата в нереформа: 1) спешна нужда от структурна реформа на картата и организацията на съдебната система, която да отразява демографските, социалните и икономическите промени в страната и да представлява и 2) липсата на финансов ресурс за извършване на тази реформа, което означава, че следователно тя трябва да бъде отложена.

Основният приоритет за политическите и съдебните органи от 2000 г. насам е била необходимостта от рационализиране на обема на работа и управлението на човешките ресурси и методите на работа в съдилищата, както и да се гарантира, че една диверсифицирана формална съдебна система може ефективно да съжителства с по-неформални решения, като по този начин опровергае аргумента, който преобладава до 90-те години и по същество облагодетелства повече човешки и материални ресурси за съдилищата. **Следвайки международната тенденция, този „нов" подход е вдъхновен от нов набор от мерки на обществената политика, които не винаги са били подкрепяни от надеждни проучвания на различните политически възможности за предложените методологии и системна перспектива.**

Изключение е първата пилотна реформа на организацията на съдебната власт през 2008 г., която е формулирана въз основа на предварителни проучвания и по-късно оценена от гледна точка на работата на пилотните райони. Въпреки това, с последващите политически промени, това бързо изчезва поради външен натиск, както показват последващите събития.

Съдебната карта от 2008 г. се основава на **въвеждането на специализирани юрисдикции на национално равнище, включващи създаването на нови модели**

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

на управление и задълбочена реорганизация на структурата на съдилищата. Реформата има една новаторска ключова характеристика: тя позволява пробен период, преди да бъде въведена поетапно в цялата страна. Новите модели на управление и териториално деление са въведени в три пилотни района - Алентехо Литорал, Байсу Вуга и Гранде Лисабоа-Норосте - и съдебните подразделения са създадени чрез териториално обобщаване, с цел да се увеличи, като същевременно и се гарантира, достъпността. Експерименталният компонент на реформата е в наличието на предварителен етап: след оценка, подготовка на необходимите инфраструктури и законодателни и регулаторни инструменти и изменения, основани на резултатите от мониторинговите проучвания, той е трябвало да бъде разширен поетапно в цялата страна до септември 2014 г. **Реформата е проведена при установени правила за определяне на това дали закриването на съдилищата е оправдано или не. Тъй като реформата е била осъществена само в три юрисдикции и не е разширена за останалата част от страната, не е възникнал истински протест срещу нея. В този момент не е взето решение за реално закриване на съдилища, но са избрани критериите**: Така, след реорганизацията на системата,

- ✓ Съдилищата, които се занимават с **по-малко от 250 дела годишно, ще бъдат закрити;**
- ✓ Критерии за отдалеченост: **ако първоинстанционният съд, който се занимава с няколко дела, е на по-малко от час от друг съд, той трябва да бъде закрит;**
- ✓ Качеството на съда и собствеността на съдебната сграда: **ако помещенията се ползват под наем и оборудването е старо, то трябва да бъде затворено.** Но ако принадлежи към Министерството на правосъдието и е в добро състояние, то трябва да остане;
- ✓ Демографските тенденции: **ако преброяването през 2011 г. покаже, че географска област е изоставена, съдилищата трябва да бъдат закрити.**

Намаляването на броя на съдилищата е планирано, но официалните доклади показват волята и предпазливостта на правителството: **то не иска този процес да увеличи разстоянието между правосъдието и гражданите, особено за живеещите в провинцията далече от големите градове. За тази цел се предвижда**

създаването на секции, работещи в сгради, където закритите съдилища са функционирали преди и с оборудване, което позволява пълен достъп до компютърната система във всички части на региона. В местата, където съдебни изпълнители изпълняват своите функции, дори и те да нямат съдебни функции, е възможно да се получи информация за производствата, да се получат документи, да се провеждат видеоконференции и да се вземат решения във всяка област, при условие че въпросът е разгледан в секция, интегрирана в същия регион.

През 2009 г. правителството одобрява новия Закон за организацията и функционирането на съдебните съдилища (Lei de Organização e Funcionamento dos Tribunais Judiciais - LOFTJ), последван от регулаторните мерки за временната реформа, които определят пилотните областни, разпоредби за състава на окръжните съдилища, функционирането на службите и организацията на службите за спешна помощ. **Новото правителство от 2011 г. обаче и подписването на Меморандума за разбирателство от 17 май 2011 г. слагат край на този процес.**

Така, въпреки многобройните реформи, остават някои трудности, които правят подобренията в сектора на правосъдието продължителен и непоследователен процес. Сред многото причини за това следва да се подчертаят следните шест фактора, които остават относително стабилни през последните десетилетия:

1. **Липсата на надлежно обосновано планиране** (без проучвания и / или слабо използване на съществуващи изследвания);

2. **Липсата на човешки, технически и финансови ресурси** (включително необходимите за изпълнение на очертаните реформи);

3. **Незначителна (или в някои случаи прекомерна) подкрепа от страна на членове на съдебната власт и други специалисти** за анализ, определяне и оценка на реформите;

4. **Ниски инвестиции в обучение**, по-специално обучение на работното място за различните членове на съдебната система;

5. Преходите, които са прекалено бързи и слабо консолидирани, поради натиска за „постигане" на спорадични реформи за справяне със структурните проблеми;

6. **Ограничено използване на пилотни схеми** (с изключение на внезапно преустановената реформа от 2008 г.) **за тестване и оценка на решения и усъвършенстване на стратегиите преди по-големите инвестиции.**

Десетилетията на реформи в съдебната система, по-специално реформата на картата/организацията на съдебната система, също отразяват редица общи тенденции, които поставят под въпрос целите и успеха на този реформистки механизъм. Промените в португалското общество подлагат сектора на правосъдието, подобно на други сектори, на изключителен натиск да се адаптира бързо към много социални и политически промени. Въпреки че това „късо съединение" е често срещано в преходните фази в много страни, нарастващата необходимост от бързо разрешаване на проблеми и трудности изисква също така еднаква загриженост за качеството и гражданството и **следователно търсенето на бързи решения трябва да бъде поставено под въпрос.**

Последната реформа, в сила от септември 2014 г., е плод на подписаният между Португалската република, от една страна и Европейския съюз, Европейската централна банка и международния валутен фонд (неофициално известни като „Тройката") Меморандума за разбирателство от 17 май 2011 г., който бележи началото на тригодишното финансово спасяване на Португалия.

Както се посочва в Меморандума за разбирателство в началото на раздела за съдебната система, основната цел е: *„ (….) Да подобри функционирането на съдебната система, която е от съществен означение за правилното и справедливо функциониране на икономиката чрез (i) осигуряване на ефективно и навременно изпълнение на договорите и правилата за конкуренция; (ii) повишаване на ефективността чрез преструктуриране на съдебната система и приемане на нови модели за управление на съдилищата; (iii) намаляване на забавата чрез премахване на изоставянето на съдебните дела и чрез улесняване на механизмите за извънсъдебно уреждане на спорове."*

Реформата на съдебната карта, която се извършва въз основа на Меморандума ефективно анулира реформата от 2008 г. и предлага много различен модел.

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Според целите, определени от правителството, реформата на съдебната карта, започнала през 2013 г. се основава на три основни стълба:

→ **Разширяване на географския обхват на съдебните райони;**

→ **Въвеждане на специализирани юрисдикции на национално равнище;**

→ **Прилагане на нов модел на управление за съдебните райони / съдилища.**

Реформата е проведена в няколко аспекта:

Първо, реформата е имала за цел да въведе **автономна, концентрирана система за управление за всеки от 23-те големи съдилища, следвайки модел за управление по цели, насочен към администриране на по-ефективна и по-добра форма на правосъдие** (създаден е Управителен съвет, съставен от председател, съдия, прокурор координатор и съдебен администратор). В областта на управлението целта е да се **рационализират процедурите за работа, да се опрости разпределението и мобилността на човешките ресурси и да се осигури по-голяма автономия на съдебните управленски структури.** Реформата насърчава практиките на управление по цели, като се предположи, че това ще доведе до по-ефикасно и ефективно обслужване и по-добра съдебна система, която да е по-съвместима с местните условия.

Второ, една от насоките за реформата е била **пълната реорганизация и преразпределение на съдилищата.** Страната е разделена на 23 области с **23 основни съдилища във всяка областна столица, разделени на централни секции, специализирани секции и местни секции.** Централните секции разглеждат граждански дела, включващи суми над 50 000 евро и по-тежките наказателни дела. Местните секции имат обща юрисдикция или са разделени на граждански и наказателни заседания, включващи суми под 50 000 евро по граждански дела или престъпления, подлежащи на наказание по-малко от пет години по наказателни дела. **Общо 20 съдилища са закрити и 27 са преобразувани в местни секции** (занимаващи се с процедури като подаване/приемане на документи, проверка на хода на делата, както и съдебни производства, които включват разпит на свидетели

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансова подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

чрез видеоконференция - като по този начин функционират като разширения на съдилищата - или, по решение на съдията – провеждане на съдебни заседания).

Трето, реформата е разработила **принципа на специализираните съдебни услуги, основан на концентрацията на съдилищата и ресурсите.** Повечето от 23-те съдилища са получили най-малко пет компетенции в различни специализирани области и четиринадесет от тях предлагат специализация във всички области.

Четвъртата насока се фокусира върху необходимостта от **приближаване на правосъдието до гражданите.** Тази идея се основава на три основни точки:

1) даване на възможност на гражданите и адвокатите да се обръщат към всеки отдел в 23-те нови съдилища, за да преглеждат делата, да получават допълнителна информация или да подават съдебни книжа;

2) даване на възможност на 27-те местни секции да предоставят редица съдебни услуги, включително съдебни заседания, ако съдията реши, че това е в интерес на всички страни и

3) разширяване на мрежата от специализирани съдебни служби, за да се обхванат по-голям брой общини.

Въпреки че като цяло реформата предлага положителен потенциал за подобряване на работата на съдебната система, на практика възникналите проблеми сериозно ограничават този потенциал. Независимо от повишаването на ефективността и скоростта, **преодоляването на ограниченията за достъп до съдилищата, създадени от новия модел, се оказа невъзможно. Концентрацията на съдебната система (със значителен брой дела, които се разглеждат в централните съдилища и техните централизирани специализирани съдилища) включва групиране на няколко общини и оставяне на много общности на много километри от най-близките съдилища. Като се има предвид, че много части на страната се обслужват от лоша система за обществен транспорт, това ясно премахва справедливостта от достъпа на много граждани.** По този начин, по време на процеса на реформиране на съдебната карта, концентрацията срещна **силно противопоставяне,** водено не само от местните власти - поради затварянето на съда, засягащо много общини - но и от адвокатите, тъй като прекомерната географска концентрация не отразява на сегашното разпределение на професията. Възникнали са широк кръг от аргументи срещу реформата, като се позовават на

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

вредното въздействие върху съдебната система, произтичащо от самия модел и неговото практическо приложение.

Кои са основните проблеми и предизвикателства, свързани със създаването и прилагането на новата съдебна карта:

„Реформата на съдебната система и новата съдебна карта ще спестяи на страната много пари и ресурси", заявява тогавашният министър на правосъдието Паула Тейшейра да Круз. В същото интервю тя каза, че *„Изминаха 200 години от провеждането на реформа в такъв мащаб, като разходите ще възлязат само на 39 милиона евро"*. Подчертавайки това в интервю, а не като официално изявление на Министерството на правосъдието, се разкриват най-големите опасения, които стоят в основата на новата реформа: намаляване на разходите и ресурсите, както се изисква от Тройката. Едва по-късно в същото интервю министърът споменава и други цели, свързани с новата съдебна карта, по-специално, че *„съдилищата ще имат задачи и графици за изпълнение, справедливостта ще бъде по-прозрачна за гражданите, а районните съдилища ще станат по-специализирани, като по този начин се подобри качеството на правосъдието"*. В никакъв случай обаче тя не говори за значението на улесняването на достъпа до правосъдието за гражданите като структурен елемент на съдебната система. **Всъщност реформата може да направи достъпа до съдилищата по-труден за гражданите в много случаи и може да се твърди, че за много португалци справедливостта сега е по-отдалечена и сериозно липсва по места: твърдението, че реформата създава съдебна пустиня по-специално във вътрешността на страната, е оправдано.**

Някои от въпросите, повдигнати от реформата в Португалската република:

- **Процесът на реформиране на съдебната карта**

Процесът на реформиране на съдебната карта в Португалия е **разработен и изпълнен под външен натиск (ефектът на Тройката) за кратък период от време и за разлика от по-ранния модел за разширяване на обхвата, е приложен едновременно за цялата страна. Това означава, че една от най-важните и взискателни съдебни реформи от десетилетия е подготвена, одобрена и**

изпълнена само за три години. Ако съдебната система се разглежда изолирано сама по сее си, реформата на съдебната карта може да е била, както многократно са заявявали политическите власти, „реформата на века". Обаче нито моделът, нито неговото развитие заслужават това описание. **От самото начало процесът се основава на презумпцията, че е необходимо да се прекъсне с миналото и да се започне отново, пренебрегвайки всички знания и опит, придобити от реформата, която вече е била изпитана. Изказани са мнения, че реформата в този мащаб трябва първо да бъде изпробвана, за да позволи корекции и подобрения, преди да бъде разширена до останалата част от страната.**

Това отхвърляне на опита, придобито от по-ранния процес на реформиране, се разпростира и върху знанията, налични в проучванията, които по това време са били игнорирани. Вместо да се възползват от научните изследвания, разработени с помощта на научни методологии, политическите органи смятат, че техните възможности могат да бъдат адекватно подкрепени, по-специално решението да не се пристъпи към модела, който се изпробва, въз основа на публични доклади, изготвени от Министерството на правосъдието, които са слабо обосновани и фокусирани върху процедурния оборот (и отчасти върху човешките ресурси). **Всъщност процесът на реформи е планиран и изпълнен от Министерството на правосъдието, без той да представя надеждна или подходяща информация в подкрепа на политически мотивираните си възможности. Целият процес на реформа показва, че основната грижа на правителството е да отговори на една от точките от Меморандума, подписана с Тройката, която предвижда, че до края на парламентарния мандат трябва да се извърши такава реформа.**

Решението да се откаже от предишния пилотен експериментален модел от 2008 г. и неговото поетапно удължаване след мониторинг и оценка, постави сериозни проблеми за изпълнението на реформата, която е влязла в сила на 1 септември 2014 г. Проблемите, които са възникнали, се усещат в редица нива, особено в следните области:

✓ **Информационните технологии,** с изключването на портала CITIUS за приблизително два месеца и произтичащите от това последствия, които никога не са били правилно оценявани;

✓ **Физическото състояние на сградите**, като много съдилища предлагат неадекватни условия за ежедневната работа на съдебната система и много помещения, които все още са в строеж и не са подходящи за подходящо обслужване;

✓ **Липсата на организирано пространство за съхранение на делата**;

✓ **Неадекватно обучение на персонала по новия организационен модел**, което оставя новите областни координатори отговорни за създаването на нови организационни структури за кратък период от време;

✓ **Недостатъчна информация за обществеността**, което е довело до затруднения при достъпа до съдебни услуги. Тази липса на информация за гражданите и другите институционални органи и гражданско общество относно местоположението и териториалните и правните правомощия на новите съдилища е създало объркване, като потребителите, които са изправени пред информационно затъмнение по отношение на това къде и кой да се прилага по време на преходния период и дори за известно време след това. Неоповестяването и разпространението на информация и брошури навреме и липсата на обекти, предоставящи пълна информация за разпространението на новите съдилища и информацията за контакт с тях, са довели до недоволство.

Така, промяна във функционирането на съдебната система, все още продължава да има своите видими последствия за професионалистите в съда и за гражданите, които днес използват съдебната система. **Те се дължат не само на липсата на планиране и липсата на подходящ период за подготовка на реформата, но и на липсата на краткосрочни финансови инвестиции, за да се гарантира, че „реформата на века" може да бъде успешно осъществена.**

➢ **Териториално разпределение, социално сближаване и физически достъп на гражданите до съдилищата**

Замяната на сложната организация на съдебната система със система, която развива концепцията за „специализация", но поддържа или дори увеличава тази сложност, като групира юрисдикции заедно в широко разпръснатите територии, **не спомага за опростяване на модела.** В допълнение, новата реформа е избрала да запази историческото разделение между съдилищата с обща компетентност и административните и данъчните съдилища, въпреки че други проучвания и

различни правни и политически дебати показват предимствата и недостатъците на този вариант и идентифицират редица проблеми.

В допълнение, към концентрирането на съдебните процеси, след реформата възниква друг проблем, поставящ под въпрос критериите за разпределението на съдебните услуги. Географското разпределение на специализираните секции на новите съдилища се извършва без никакви разбираеми критерии, очевидно само въз основа на използването на съществуващи физически структури. **Самите участници в съдебната система съобщават за много примери за странни места и недоволни граждани. Няма известни проучвания, които да обосновават тези варианти и има случаи на специализирани секции, разположени в географски райони, където натовареността е ниска, докато в други райони в същия район няма секция, която да се занимава със съществуващата натовареност.**

Решението за реформиране на съдебната карта чрез географско разпределение, основано на количествени, а не на качествени критерии, веднага повдигна въпроси относно неразбирането на териториалното, социалното и икономическото сближаване. Планирането на разпределението на държавните услуги трябва да има за цел да намали различията между регионите, за да осигури това, което е известно като социално сближаване. Този процес обаче ясно е показал, че е било предпочетено разпределението на съдилищата и свързаните с тях услуги **само въз основа на математически изчисления, без да се вземат предвид натоварвания или физическа дистанция. Въпреки че служителите на Министерството на правосъдието първоначално са гарантирали максимално разстояние от 30 километра до най-близката съдебна служба в цялата страна, това не се е оказало така, не само защото има по-големи различия в географските райони, но и защото неравнопоставеността на обществения транспорт и достъпността в различните региони на страната не е взета под внимание.**

Също така е решено организацията на съдебната власт да не бъде включена в нито една от стандартните териториални единици, използвани за разпространението на обществени услуги като здравеопазване, образование, социално осигуряване, като по този начин се е засилило премахването на връзките между териториалната основа на правосъдието и други обществени услуги. Това, от своя страна е довело до по-нататъшни проблеми, дължащи се на необходимостта от

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

взаимодействие с различни публични органи, които сега са в географско отношение дори по-малко свързани.

- **Условия на труд и функциониране на съдилищата**

Прилагането на реорганизация на съдилищата без предварително осигуряване на физическия им капацитет неизбежно води до лоши условия на труд, в резултат на което услугите, предоставяни на гражданите, не отговарят на обичайните стандарти за качество. В този случай липсата на предварително планиране и гаранции за подходящи физически условия, за да се приспособяват услугите и човешките ресурси, означава, че много съдилища са започнали да функционират без минималните условия, които да им позволят да изпълняват правилно своята работа. Съдилища, които праворазпадат в условията на извършване на строителни работи; персонал, работещ във временни модулни офиси; временно назначаване на персонал и дела, са само някои от проблемите, които дълго време са решавани в много съдилища, а някои все още остават. В резултат на това мотивацията на персонала, работещ в съдебната система, значително е бил намален, както и тяхната способност да извършват работата си по компетентен и достоен начин. В много случаи концентрацията изисква новите сгради да се приспособяват към човешките ресурси, оборудването и архиви и предвиждане на бъдещите нужди. В действителност преразпределението на различните услуги в помещения, разпръснати из страната, се е превърнало в един вид услуги за „почистване" отколкото в ефективна нужда от достъп до специализирани услуги, като по този начин са създадени проблеми както за професионалистите, така и за гражданите в търсене на справедливост.

Хаосът, който се е получил в резултат от прилагането на реформата, е дал ясно да се разбере, **че планирането е необходимо, за да се гарантира, че услугите са организирани в подходящи сгради с подходящ размер за участниците и потребителите - т.е., че е гарантирано достатъчно пространство за всички (вътрешен персонал, адвокати, потребители, услуги за поддръжка и т.н.).** Графикът на реформата (който е трябвало да бъде изпълнен в рамките на няколко месеца) и наличните ресурси (за финанси, оборудване, човешки ресурси и сгради) са довели до един вид фалстарт за новата съдебна карта.

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

➢ **Допълнителни услуги и механизми за алтернативно разрешаване на спорове**

Реформата на съдебната карта, ако е правилно планирана и изпълнена, следва също да включва и адекватни връзки между съдебните служби и механизмите за алтернативно разрешаване на спорове (ADR), като правни консултации и информация, посредничество и арбитражни услуги. Това би включвало не само проучване и преценка на необходимостта тези услуги в рамките на новата географска организация да осигурят равномерно покритие, особено в общините, които биха били лишени от съд или в случаите, когато съдилищата са били по-далечни, но също така и да гарантират, че информацията е била на разположение на гражданите (включително професионалистите в областта на правото). Освен това, въпреки че някои услуги, които предлагат медиация, могат да бъдат включени в съдебни дела и поради това изискват специални връзки със съдилищата, това не е било адекватно планирано или разрешено през следващите години.

Ето защо в новата съдебна система е следвало да се обмисли и реорганизация на механизмите за алтернативно решаване на спорове, за да се гарантира, че те са равномерно разпределени в 23-те области, свързани с различните области на услуги, достъпни за всички граждани.

Новата съдебна карта също така не е успяла да разгледа връзките с основните служби за подкрепа в съдилищата (социалната службите за сигурност, институтите за съдебна медицина, службата по вписванията и т.н.), като по този начин е допринесла трудностите при осигуряване необходимите връзки между съдебните и други държавни служби.

➢ **Консултантски услуги за гражданите: Прокуратурата в (не) действие**

Както по-ранните проучвания са показали, предоставянето на услуги по публични консултации е сред основните задълженията на обществената прокуратура в Португалия. **Обаче реформата на съдебната карта е била проведена без да се отчете нуждата за въвеждане на кохерентна, свързана мрежа от допълнителни помощни услуги за гражданите, предоставяни от обществената**

прокуратура. Не е изграден модел за консултационните услуги на прокуратурата на база на съдебни или административни области, нито общи времеви рамки за подпомагане на гражданите.

Главният прокурор се е опитал да поправи това с разпоредбите, предвидени в новия LOSJ (Закон № 62/2013 от 26 август) и неговата регулаторна рамка (съгласно Декрет-закон № 49/2014 от 27 март), въвеждащи правила за функционирането на консултантската служба на прокуратурата във всяка от 23те области. Общите насоки се отнасят за всички области, но се допускат и отклонения, свързани със специфични географски и демографски ситуации. Въпреки това, такова решение не е оправдано, като се има предвид изискването за определено ниво на стандартизация и редовност за услугите, предлагани на гражданите. Неадекватната информация за консултантската служба на държавната прокуратура е проблем, който е съществувал отпреди новата реформа на съдебната карта. В тази връзка трябва да се отбележат усилията на главния прокурор на прокуратурата да се създадат механизми, по-специално интернет страници, за предоставяне на информация за различните услуги и компетентността на прокуратурата.

В допълнение все още съществува необходимост от по-добро дефиниране на възможностите, които публичните консултантски услуги предоставят, било то в правен или чисто административен аспект, така че надзорните процедури на магистратите от държавната прокуратура и службите за съдебна подкрепа също да могат да оценят обема/изоставането предоставената помощ и резултатите от тази услуга. Възможността за предоставяне на разяснения и решаването на евентуални конфликти в съдебната фаза, което е включено в тази услуга, е от съществено значение за постигането на компетентна, информирана и по-бърза съдебна система за гражданите, които искат да разрешат или изяснят проблемите си.

- **Управление на съдебната система**

Независимо от модела на съдебната карта и независимо от степента на концентриране на структурите, моделът за управление на съдебната система и управлението на съдилищата е от решаващо значение за правилното реформа на съдебната система. В тази реформа на съдебната карта, строгата структура на управление и управлението на системата е запазено, дори и на ниво съд. Въпреки

създаването на управителен съвет за всеки окръжен съд, управленският модел, разделен между съдебната и административната част, не е променил факта, че много услуги с пряко влияние върху функционирането на автономните съдилища, са били лошо координирани. Това е проблем, който се засилва, ако някои от тези услуги са пряко зависими от структури в рамките на Министерството на правосъдието (по-специално структурите за управление на съдилищата), а съдебните органи имат малък капацитет за управление на местните човешки и материални ресурси, които решават ежедневните проблеми ефективно и бързо. Ето защо, е положително преосмислянето на управлението на съда от гледна точка на автономен модел, подобен на използвания в скандинавските страни, Ирландия или Нидерландия, в който Министерството на правосъдието е отговорен на централно равнище за регулиране и надзор на работата на съдебната система, за да се гарантира на местното управление и по-голям капацитет за решаване на проблемите и реагиране на структурните и ежедневните нужди.

Въпреки това е известно, че това е дългогодишна съпротива, особено в тази част от политическите органи, които са успели да запазят външния „контрол" над съдебната власт, с последиците от преговорите с организациите в сектора, по-специално с съдебната власт. Самата съдебна власт също се противопоставя на един по-концентриран модел на управление, тъй като се страхува да загуби своята (макар и ограничена) „автономност" при управлението на кариерата и дисциплинарните мерки, които понастоящем са разделени между различни висши съвети и счита това за фактор, който би ограничил независимостта, въпреки че това е така по-очевидна, отколкото реална. Днес един от въпросите в центъра на социалния и политическия дебат в много страни се отнася до разширяване на автономното или независимо управление на съдилищата, което се разглежда като (функционална и съдебно) независимост от изпълнителните правомощия. В Португалия, един от повтарящите се теми в това разискване са предефинирането на цялостния модел на управление на съдебната власт, създаването на единен Висш съвет на правосъдието (който да замени настоящите Висши съвети) и да обхваща различните служби в рамките на Министерството на правосъдието и следователно да бъде в състояние да приеме ефективно управление на съдилищата и техните ресурси (включително съдебните професии). Този модел от самото начало ще помогне да се премахнат повтарящите се случаи на прехвърляне на вина и да се осигури по-голяма отчетност.

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Според предишния министър на правосъдието реформата на съдебната карта е имала за цел да се подобри ефективността и качеството на правосъдието въз основа на концентрирано управление на съдилищата и по-голямо организационна специализация. **Въпреки това, реформата не е успяла да гарантира, че услугите са доближени до гражданите. Нещо повече, начинът, по който е планирана и изпълнена, под тежък външен натиск (ефекта на Тройката) е породила редица проблеми и трудности, които отразяват сериозната неефективност и структурната проблеми и остават неразрешени след четири години.**

При планирането на географското разпределение на съдилищата, неприемането на териториално и социално сближаване, лоши връзки с алтернативни механизми за разрешаване на спорове, недостиг на адекватни физически условия на труд и инфраструктура, липса на структуриране на интегрирана система за прокуратурата и запазване на цялостния модел за управление на съдебната система демонстрират, че реформата е била неадекватна и ограничена от самото начало. Нещо повече, все още не е имало преглед на актуалните проблеми, които продължават да съществуват след въвеждането на новата съдебна карта, въпреки че са направени няколко обещания.

На 24 май 2016 г. е обявен **набор от мерки за коригиране най-явните грешки, идентифицирани в предварителната оценка на реформата, с цел въвеждане на мерки, които ефективно ще „донесат правосъдие по-близо до гражданите". За да постигне това, Министерството на правосъдието предлага да се възобновят 20 закрити съдебни помещения , задължителното провеждане на съдебни процеси в текущите 27 местни секции, както и разделението на централните семейни и непълнолетни секции.**

В предложените промени са включени преодоляването на последствията от продължаващото напускане на селските райони с все по-застаряващо население и подобряването на достъпа до съдебната система чрез намаляване разстояния и разходи за онези, които търсят справедливост. С тези мерки, които се считат за спешни, по същество се стреми да се изпълни политическото обещание за възобновяване на съдилищата, закрити от предишното правителство, но те не отразяват резултатите от всяка задълбочена оценка на реформата, включваща

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

обществено обсъждане на съществени промени. Още веднъж, решението е да се изберат специфични незначителни ревизии, които, макар и добре насочени, следва да бъдат правилно свързани с по-структурен план за реформи.

До 2018 г. са направени само незначителни промени и подобрения по-специално за инфраструктури, които не са оказали значително въздействие върху цялостното функциониране на съдебната система.

В заключение, анализът на португалската реформа показва, че има три основни области, които трябва да формират основата на всяка съдебна реформа, по-специално структурната реформа, като например организирането на съдебната система.

Гражданство и социално доверие: Съдилищата са от основно значение за качеството на демокрацията и имат широка роля, особено в защитата и осигуряване на права, свободи и гаранции и социален контрол, както и улесняване на социалното и икономическото развитие. Освен това, те имат функции, свързани значително с нивото на доверие, което гражданите имат във функционирането на държавните институции и правораздаването. Следователно, процесът по реформиране на съдебната карта **трябва да включва гражданите в изготвянето на баланс между рационализация и близост**, на основанието, че развитието на приобщаващи държавни политики укрепва демокрацията и социалното сближаване.

Достъп до правото и правосъдието

Достъпът до съдилищата понастоящем е ограничен от много фактори като съдебни разноски, ограничения за правна помощ и достъп до други правни услуги, по-специално до прокуратурата. Въпреки това, физическа дистанция също е важен аспект на достъпа, а реформите на съдебната карта не трябва да съставляват географско изоставяне. Необходимо е да се вземе предвид обедняване на населението, географската асиметрия и трудности при пътуване и разходи за страните и свидетелите по време на цялото производство. Възможно е да се създаде

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

баланс между рационализирането, достъпа и гражданите, без да се използват методи, които са твърде наказателни за общностите във вътрешността на страната.

Качество и ефективност

Както и при изпълнителните процедури, преминаването към специализация и концентриране на съдебни спорове може да предложи предимства по отношение на качеството и ефективността. В някои области, особено в семейното, младежкото и трудовото правосъдие, това следва да се комбинира с други местни услуги, а да се гарантира, че достъпът не е ограничен, тъй като ефективността и качеството не могат да бъдат постигнати само чрез специализирани съдебни органи. Гражданите и компаниите продължават да чакат много по-дълго отколкото е разумно в съдилища със специализирана юрисдикция. Също така е от съществено значение за работещите професионалисти в тези области е да получат специално обучение - което в момента не е така - и за да бъдат иновациите въведени във вътрешните операции и методи на работа на службите за подкрепа и съдебните производства, за да се промени моделът, който съществува от десетилетия. Португалската реформата обаче предвижда или постига много малко в това отношение.

Процесът на осъществяване на реформата под външен натиск, както това е станало в Португалия, намалява шансове за постигане на определените цели, независимо дали става въпрос за подобряване на близост и ефективност, или намаляване на разходите. Последвалият хаос и видимите, измерими резултати показват грешките на приложените стратегия и модел, със сериозни последици за функционирането на съдебната система и следователно за гражданите и бизнеса, които изискват съдебна защита. Едно заключение изглежда очевидно: реформа отгоре надолу, утежнена от външните искания на Тройката като част от споразумение за предоставяне на финансова подкрепа на Португалия, като същевременно се пренебрегва социалният контекст на различни територии и по-широките интереси на гражданите, има всички възможности да се окаже на практика вредна за гражданите и демокрацията.

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

3. Изводи и обобщения, използвани практики

Отличителна черта на португалската реформа на съдебната карта е нейното случване под външен натиск – като част от плана за финансовото спасение на страната. Именно това се определя и като един от факторите да не може да се даде цялостна положителна оценка на реформата. Този фактор обаче е неотносим към реформирането на българската съдебна карта, поради което и може да бъде изцяло пренебрегнат.

Наред с това обаче интересно е да се подчертае, че реформата в Португалия е критикувана и заради това, че **се е случила за изключително кратко време едновременно върху цялата територия на страната**. Тази критика до голяма степен може би е повлияна от обстоятелството, че няколко години преди реформата (извън контекста на външния натиск) през 2008 г. **Португалия е направила опит да реформира своята съдебна карта като използва принципа на създаването на пилотни (пробни) обединения само в определени територии**. Идеята е била да се въведе един предварителен етап и едва след оценка, подготовка на необходимите инфраструктури и законодателни и регулаторни инструменти и изменения, **основани на резултатите от мониторинговите проучвания на пилотните структури**, да се проведе реформа постапно и в цялата страна до септември 2014 г. (т.е. за период от около 6 години, докато същинската реформа е проведена реално за 3). **Поетапността при провеждането на реформата** (която поетапност е характерна и за други държави – Латвия, Италия, Нидерландия) и **най-вече първоначалното създаване на пилотни структури безспорно следва да се открои като добра практика**. Тук задължително следва да се отбележи, че планираната у нас реформа е възприела отчасти тази практика, като доказателство за това е самата настояща обществена поръчка, в чийто предмет влиза именно теоретичното създаване на пилотни структури и тяхната оценка като етап, предхождащ етапа по формулиране на моделите за реорганизация.

По отношение на реформата от 2008 г., която е преустановена след подписването на Меморандума за разбирателство, е полезно да се отбележи, **предварителното изготвяне на конкретните критерии, въз основа на които да се вземе решението за закриване на определени съдебни структури** (такива

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

критерии са били определен брой дела за разглеждане, географско отстояние между съдилищата като конкретно необходимо време за път, материална обезпеченост на съдилищата, плътност на населението).

Реформата от 2008 г. е предвиждала (по подобие на реформите в Нидерландия, Франция, Латвия, Литва) **конкретни механизми за преодоляване на закриването на съдилищата, в частност създаването на секции, работещи в сгради, където закритите съдилища са функционирали преди и с оборудване, което позволява пълен достъп до компютърната система във всички части на региона.** Нещо повече - в местата, където съдебни изпълнители изпълняват своите функции, дори и те да нямат съдебни функции, е било предвидено да има възможно да се получи информация за производствата, да се получат документи, да се провеждат видеоконференции и да се вземат решения във всяка област, при условие че въпросът е разгледан в секция, интегрирана в същия регион.

Въпреки, че е подложена на критики, от реформата, в сила от 2014 г. също могат да се извлекат няколко добри практики, срещани и в другите разгледани държави.

Първата от тях е **многоаспектният характер на реформата** – същата е била насочена не само и единствено към териториалното реорганизиране на съдебните структури, но също така и в насока **въвеждане на специализирани юрисдикции и на нов модел на управление на съдилищата.**

Друга добра практика е **предвиждането на нарочни конкретни механизми за гарантиране на принципа за достъп до правосъдие.** В частност такива са осигуряването на възможност на гражданите и адвокатите да се обръщат към всеки отдел в новите 23 съдилища, за да преглеждат делата, да получават допълнителна информация или да подават съдебни книжа; осигуряване на възможност на 27-те местни секции (закрити съдебни структури) да предоставят редица съдебни услуги, включително съдебни заседания, ако съдията реши, че това е в интерес на всички страни и разширяване на мрежата от специализирани съдебни служби, за да се обхванат по-голям брой общини.

Същевременно, **добре е да се отчетат и някои срещнати затруднения при осъществяването на португалската реформа (или допуснати грешки), от които, на свой ред, могат да се извлекат поуки, така че при осъществяването на**

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

реформата у нас, те да се предотвратят или съответно да се вземат предпазни мерки за минимизиране на евентуалните негативни ефекти.

Така трудности и пречки са се проявили в следните насоки:

→ **Информационните технологии** – електронният съдебен портал CITIUS е бил неактивен за приблизително два месеца и произтичащите от това последствия никога не са били правилно оценявани. Тук следва да се подчертае високото ниво на електронизация на португалската съдебна система, която е сред водещите в това отношение в Европа;

→ **Физическото състояние на сградите** – констатирани са проблеми с непригодността на сградите поради липса на адекватно планиране (подобен проблем с недоброто планиране на този материален ресурс се наблюдава и в Австрия), като негово частно проявление е **липсата на организирано пространство за съхранение на делата;**

→ **Неадекватно обучение на персонала по новия организационен модел;**

→ **Недостатъчна информация за обществеността**, което е довело до затруднения при достъпа до съдебни услуги. Този проблем се среща и в Полша като е оценен като един от съществените фактори, които сигват гладкото протичане на реформата и пораждат допълнително напрежение и недоволство сред гражданите.

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

3.10. ФРЕНСКА РЕПУБЛИКА

Франция полупрезидентска република, разположена в Западна Европа, включваща също и няколко отвъдморски територии, разположени на други континенти. Територията на Франция е 675 417 km² (в Европа – 547 030 km²), което я нарежда на 41-во място в света и на 3-то в Европа. Населението е общо 67,6 милиона души, с отвъдморските области и територии.

Франция е разделена на 18 региона, които от своя страна са подразделени на 101 департамента. Регионите не притежават юридическа автономия, но имат някои административни права- могат да налагат собствени данъци и да водят собствен бюджет. Департаментите се подразделят на 342 окръга, които не са част от избирателната система на страната, а имат само административно значение. От своя страна, окръзите се състоят от 4 035 кантона. Кантоните са разделени на 36 682 общини. Регионите, департаментите и общините представляват териториални единици, а окръзите и кантоните административни единици.

Франция е сред основателките на Европейския съюз.

1. Общ преглед на съдебната система и съдебната карта

Най-високият нормативен акт в правната йерархия на Френската република е Конституцията, която може да бъде изменена или от френския конгрес (съвместно заседание на двете камари на Парламента), или чрез референдум. Френската Конституция е променена на 23 юли 2008 г. като всички органи на властта са засегнати от тази реформа. Първо, упражняването на изпълнителната власт се е променило като се е приело, че тази реформа поставя край на двусмислената диархия между президента на републиката и министър-председателя. Всъщност тя е признала върховенството на президента на републиката, но е ограничила неговите правомощия. Второ, набор от мерки е бил посветен на законодателната власт с цел

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски социален фонд

възстановяване на ролята на Парламента като най-съществената разпоредба тук е въвеждането на нова форма на последващо конституционно преразглеждане на законодателството.

Франция има правна система, произтичаща от римското право и основана на кодифицирани закони. Въпреки това, съдиите имат задължението да тълкуват закона и решенията на висшите съдилища имат определено влияние върху по-долните съдилища, дори ако не са обвързани с решение на по-висшия съд.

Съдебната власт е независима от изпълнителната и законодателната власт. Съществуват няколко категории съдилища, разделени на два основни клона - „съдебен" и „административен".

В рамките на „съдебния клон" на съдебната власт гражданските съдилища уреждат частни спорове между физически лица като развод, наследство, собственост, но не налагат санкции. Наказателните съдилища осъждат лица, които са извършили престъпления.

Първа инстанция са районните съдилища (Tribunaux d'instance). Те са компетентни по граждански дела като разглеждат искове за собственост под 10 000 евро, както и искове, за които имат изключителна компетентност. Те имат наказателни отделения, които се оценяват като „полицейски съд", който се занимава с престъпления в пет класа, които се наказват изключително с глоби. За дребни престъпления (за класове от 1 до 4) и някои граждански въпроси под 4000 евро, е възможно делото да се гледа от непрофесионален съдия. По граждански и наказателни въпроси делата се разглеждат от един съдия. Създадени през 2002 г., съдиите-непрофесионалисти не са професионални съдии, те се назначават измежду лица с юридическо образование с указ след одобрение от Висшия съвет на съдебната власт за 7 години, без възможност за подновяване. През май 2009 г. е имало 618 „непрофесионални" съдии.

Исковете над 10 000 евро се разглеждат от **окръжните съдилища** (Tribunaux de Grande Instance), които имат обща компетентност и разглеждат всеки спор с неопределена сума, която не попада под юрисдикцията на друг съд. Те също така имат изключителна власт по дела, свързани с развод или произход. Съдиите и членовете на тези съдилища са професионалисти. Като цяло **съдилищата са**

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

разположени в главния град на областта. Регионалните съдилища също имат наказателно отделение. Всъщност, всеки регионален съд има наказателен съд, който постановява наказания от 6 месеца до 10 години лишаване от свобода. Могат обаче да се решат и други санкции, като глоби, уволнения, глоба, последвана от лишаване от свобода, ако не е платена навреме, пробация. Регионалните съдилища и наказателните им отделения обикновено се произнасят в състав от трима съдии. Един от тях може да бъде „непрофесионален". Въпреки това, в някои случаи се произнася и един съдия сам.

На първа инстанция има и специализирани съдилища, които са съдилища за непълнолетни, трудови съдилища, търговски съдилища, социално-осигурителни съдилища и земеделски и трибунали. Освен в съдилищата за малолетни и непълнолетни, съдиите от специализираните съдилища са непрофесионални и се избират при спазване на принципа на равно представителство.

Cour d'Asises, гледа процесите срещу лица, които са обвинени в престъпления (убийства, изнасилвания, въоръжен грабеж и т.н.), опити за извършени престъпления и обвиняеми като съучастници. Това не е постоянен съд, а обикновено се събира на всеки три месеца за около две седмици. Такъв вид съд има във всяка област. Това е единственият съд, състоящ се от професионални съдии (трима) и жури (девет граждани, избрани чрез жребий). Някои престъпления се разглеждат от специален съдебен съд без съдебни заседатели, като например някои терористични актове или действия, свързани с търговията с наркотици. Решенията на Cour d'Asises могат да бъдат обжалвани.

Последната инстанция е **Касационният съд в Париж.** Касационният съд не преценява фактите, но проверява дали законите са били правилно прилагани от по-нисшите съдилища по граждански и наказателни дела. Той никога не се явява като апелативен съд. Неговите решения позволяват определено единство по отношение на прилагането на законите, дори ако решенията не обвързват по-нисши съдилища. От 1991 г. Касационният съд дава становище към по-долните юрисдикции по нови и сложни правни въпроси.

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Касационният съд се състои от съдии, от прокурорска колегия, от административна служба на съдилищата, Висшия съдебен съвет и от специално сертифицирани адвокати. Съдиите от Касационния съд включват председателя, председатели на камарите, съдиите и помощниците на съдиите. Председателят отговаря за съдебната администрация и дисциплината на съдиите като има и съдебни функции. Съдиите се назначават от Президента на Републиката по препоръка на Висшия съдебен съвет. Те са разделени на шест различни камари: Първа, втора и трета гражданска камара, трудова камара, търговска камара и наказателно отделение. Всяка камара се ръководи от председател.

Освен шестте камари, съществува и възможност за състави от различни камари, а Касационният съд може да изслуша дело като Асамблея на Пълния съд, което е най-висшият състав на Съда по важни въпроси. В тази формация участват председателят, всички председателстващи и старши съдии от камарите и един съдия от всяка камара. Решението се взема от мнозинство.

В касационния съд има и прокурорска служба. Тя се оглавява от главния прокурор, който не разглежда делото, а съветва Съда. Той се подпомага от заместник-прокурори. Главният прокурор и заместник-прокурорите са независими от министъра на правосъдието. Заместник-прокурорите не са подчинени на главния прокурор. Основната роля на прокуратурата е да гарантира последователността на тълкуването на закона и да гарантира правоприлагане в съответствие с целта на закона, с обществения интерес и с обществения ред. Той също така, трябва да осигури единството на съдебната практика в Касационния съд, както и в другите съдилища.

Втория голям клон в съдебната система е административният. След реформите от 1953 г. административните съдилища са първа инстанция по административни дела. Има 35 такива съдилища и приблизително 600 магистрати, които гледат по 100 000 дела годишно. Тези съдилища уреждат спорове между публичните органи (правителството, регионите, департаментите или административните органи) или държавните дружества, от една страна, и гражданите, от друга. Административните съдилища се занимават и с данъчно облагане, с общинските съвети, с местните избори и др.

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Във Франция функционират и **специализирани административни юрисдикции**, които имат много специфични отговорности:

- ✓ Апелативен съвет за бежанците;
- ✓ Дисциплинарна секция на професионалните органи;
- ✓ Комисия за компенсиране на репатрираните лица;
- ✓ Местната комисия за социална помощ.

Функционират и **финансови съдилища**:

- ✓ Cour des Comptes (Сметната палата) проверява дали публичните органи на национално равнище законосъобразно управляват своите финанси;
- ✓ регионалните одитни съдилища проверяват дали регионалните и местните публични органи законосъобразно управляват своите финанси;
- ✓ Съдът по бюджетна и финансовата дисциплина наказва счетоводителите, които неправилно управляват публичните финанси.

Създадени през 1987 г., административните апелативни съдилища се произнасят по жалби срещу решения, постановени от административните съдилища (около 15% са обжалвани), с изключение на конкретни случаи, за които е компетентен Държавният съвет. Тези административни апелативни съдилища са седем на брой (Париж, Лион, Бордо, Нант, Нанси, Марсилия и Дуе) и са разделени на камари. Одиторският съд е апелативният съд за решенията на регионалните одитни съдилища.

Държавният съвет (Conseil d'Etat), създаден през 1799 г., е най-висшата юрисдикция на административния клон. Той може да действа като първа инстанция – когато разглежда съдебни спорове от особено значение (постановления, министерски актове, решения на колегиални органи с национална компетентност, индивидуални мерки, включващи държавни служители, назначени от президентските декрети) или чийто обхват надхвърля компетентността на административния съд. Освен това Държавният съвет се занимава пряко със съдебни спорове за избори на общинските съвети или избори за Европейски парламент.

Приблизително 17 % от случаите, представени пред Държавния съвет, попадат в първоинстанционната му компетентност.

Компетентността на Държавния съвет като апелативен съд постепенно се прехвърля в административните апелативни съдилища и понастоящем се ограничава до съдебни спорове за местни и кантонски избори и за обжалване на оценката за законност.

Държавният съвет упражнява традиционните правомощия като касационен съд по отношение на около 30 специализирани съдилища, най-важните от които са Cour des Comptes, Съдът за бюджетна и финансова дисциплина, магистратската дисциплинарна комисия и дисциплинарните комисии от различни професии. След реформите от 1987 г. Държавният съвет е имал правомощия да отменя решенията, постановени от административните апелативни съдилища. Това разширяване на правомощията му е било съпроводено от значителна промяна в правилата за обжалване пред най-висшия съд. От една страна, специална процедура е позволила отхвърлянето на жалби, счетени за недопустими или недостатъчно обосновани; от друга страна, след касационно обжалване, Държавният съвет може да прецени случая като трета инстанция „ако доброто правораздаване го оправдава" и по този начин действа като еквивалент на Върховния съд в системите на обичайното право.

Държавният съвет има много специфичен състав в сравнение с други юрисдикции. Всъщност той се състои от държавни съветници, които са държавни служители със специфичен статут, гарантиращ тяхната независимост. Държавният съвет се председателства от министър-председателя; заместник-председателят е Garde des Sceaux (министър на правосъдието).

Най-старата функция на Държавния съвет е ролята на съветник на правителството. Съветът разглежда и дава становище по законопроекти и проекти на укази и подзаконови актове. Тази консултативна работа представлява приблизително половината от работата му.

Трибунал за конфликти. Наличието на посочените по-горе две системи на юрисдикция понякога води до затруднения при определянето на съответните им правомощия и по този начин оправдава съществуването на арбитража на Трибунала

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

за конфликти, създаден със закон от 24 май 1872 г., председателстван от Garde des Sceaux - министър на правосъдието. Трибуналът за конфликти се състои от осем члена, избрани за срок от три години. Днес границите между съдебните и административните клонове стават стабилни и само около четиридесет дела се подават на Трибунала за конфликти всяка година. Въпреки това, нейната съдебна практика е най-важният елемент от френското публично право. Не е възможно да се обжалва решението на Трибунала за конфликти.

Прокуратура.

Прокурорите са под ръководството на министъра на правосъдието, който провежда прокурорската политика, определена от правителството и гарантира, че прилагането на такава политика на територията на Франция е последователно,

Прокурорите на Френската република (първо ниво) са под контрола на Procureurs Généraux (прокурор към апелативен съд), който може да им даде инструкции относно общото функциониране на техните служби и политиката и също така по решенията по конкретен случай, ако се счете за необходимо. Прокурорите Généraux докладват директно на министъра на правосъдието.

Общата организация на прокуратурата

Прокурорската служба се ръководи от три принципа:

- Подчинение по веригата. Прокурорите са поставени под надзора и контрола на своите началници и под ръководството на министъра на правосъдието;
- Неделимост на прокуратурата. Счита се, че прокурорите са едно цяло, тъй като действат от името на прокуратурата като цяло. Вследствие на това, членовете на прокуратурата могат да се заменят взаимно, включително по време на съдебната фаза на дадено дело (което не е така за съдиите);
- Неоспорима легитимност на прокурорите.

Френските наказателни производства са предимно служебни, но те включват и състезателни елементи, за да се постигне баланс между правата на защита, правата на жертвата и правата на обществото като цяло.

Във Франция съществува **специална съдебна система за деца и младежи под 18 години.** Това правосъдие за малолетни и непълнолетни (Justice des mineurs) се

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

занимава главно с престъпленията на непълнолетни и децата в риск. Много други въпроси, свързани с непълнолетни, се оценяват от обикновените юрисдикции.

Франция е избрала съвместен подход от съдии и преподаватели и е дала приоритет на образователната реакция по наказателноправни въпроси. Дирекцията за защита на младежта в съдебната система, към министерството на правосъдието, отговаря за правосъдието за непълнолетни. Създадени са специализирани съдилища, работещи в сътрудничество с прокурора и Службата за съдебна защита на младежта. Съдилищата за непълнолетни са компетентни да разглеждат дела за престъпления, свързани с младежта, а от 2005 г. налагат наказания на непълнолетни лица. Тези съдилища се ръководят от един съдия за непълнолетни, подпомаган от двама непрофесионални съдии и един съдебен секретар. За най-сериозните случаи има съдилища, които са компетентни за престъпления, извършени от непълнолетни от 16 до 18 години - те се състоят от трима професионални съдии и жури, съставено от 9 пивилни случайно избрани.

През март 2004 г. със законодателни промени е засилена ефективността на алтернативите на лишаването от свобода, като пробация, настаняване под електронно наблюдение, обществено полезен труд и т.н. С него са били въведени също така граждански курсове за обучение - нова наказателна санкция за непълнолетни на възраст от 13 до 18 години.

На последно място, Закон от март 2007 г. е дал на кметовете отговорност за политика за превенция в градовете и засилване на ролята на прокурорите. Предмет на закона е идентифициране и подпомагане на уязвимите семейства, градско планиране, грижи за лица, страдащи от опасни психични разстройства и нови форми на наказание и грижа за употребяващите наркотици. Законът е въвел и обобщени производства за непълнолетни на възраст от 16 до 18 години и „дневни заповеди".

Отделни правила има за младежите в опасност. Идеята е да се защитят непълнолетни лица, изправени пред трудности или в опасност, чрез два различни механизма:

→ **Административна защита**, която се осигурява от Генералния съвет и службите под негово ръководство. Целта й е превенция за семейства в затруднено

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

положение и влиза в действие, когато непълнолетен е застрашен от опасност: могат да се вземат защитни мерки за непълнолетния със съгласието на неговите родители.

→ **Съдебна защита**, когато здравето, безопасността или морала на непълнолетни са изложени на риск или ако условията за образованието на непълнолетния са сериозно застрашени: това е въпрос на образователна помощ. Съдебната система се намесва най-вече, когато превенцията се оказва неадекватна в защитата на непълнолетния или когато благосъстоянието на детето е неуспешно. Има два възможни вида намеса: 1. Образователен акт в ареста, за който е необходимо съгласието на семейството и 2. Заповед за полагане на грижи, която може да бъде издадена от съдия по дела за непълнолетни, когато се окаже необходимо да се отстрани непълнолетното лице от дома му.

Съгласно Доклад „Европейските съдебни системи. Ефективност и качество на правосъдието", издание на СЕРЕЈ 2018 г. (с данни към 2016)[56], за Кралство Дания са налице следните показатели:

- Публичен бюджет разпределен за съдебната система на глава от населението (в Евро) –65,9 евро за 2016 спрямо (64,4 евро за 2014);
- Дял на данъците и съдебните такси в бюджета на съдебната система – В Европа само Франция, Люксембург и сега Испания предвиждат достъп до съда, свободен от такси.
- Брой на професионални съдии към 100 000 граждани – 10,4;
- Брой на прокурорите към 100 000 граждани – 3;
- Брой на несъдебните служители за 1 професионален съдия – 3,2;
- Брой на несъдебните служители за 1 прокурор – няма данни;
- Брой на всички съдилища (географски локации) към 100 000 граждани – 1;
- % решени първоинстанционни дела и продължителност на процеса за граждански и търговски дела – 99%/353 дни, като показателите бележат лек ръст в

[56] https://rm.coe.int/overview-avec-couv-18-09-2018-en/16808def7a

периода 2010 – 2016 г. По отношение на наказателните дела показателите са 101%/няма данни за дни.

Съгласно данните в Доклада на CEPEJ по отношение на използваното ниво на информационни технологии, Френската република е сред държавите, които са въвели, но и все още са в процес на въвеждат на тези технологии на всички нива.

2. Извършени реформи на съдебната карта, използвани методологии и модели за промяна, практически мерки

Като основни източници за реформата в съдебната карта на Френската република са използвани Доклада „Сравнително проучване на реформите на съдебните карти в Европа", изготвен от Сайънс По Страсбург Кънсалтинг (Sciences Po Strasbourg Consulting) и Института за политически науки (Institute of Political Studies /IEP/) по възлагане от Европейската комисия за ефективно правосъдие (European Commission for the Efficiency of Justice – CEPEJ)[57], Официален бюлетин на пресслужбата на Министерството на правосъдието, Доклад на сенаторите Nicole Borvo Cohen-Seat и M. Yves Détraigne, направен от името на Комисията по конституционно право, вкл. относно извършените реформи на съдебната карта, Официални презентации на Министерството на правосъдието[58].

Реформата на съдебната карта на Френската република е започнала през 2008 г. и е приключила към януари 2012 г.

Кои са били движещите мотиви за провеждане на реформата:

Министерство на правосъдието посочва в своя официален бюлетин, че **създаването на юрисдикции с достатъчна натовареност и размер позволява да се засили качеството и ефективността на правосъдието в цялата страна:**

- ✓ като се даде възможност на **магистратите да придобият или поддържат необходимото ниво на техническа експертиза;**

[57] https://rm.coe.int/comparative-study-of-the-reforms-of-the-judicial-maps-in-europe/168078c53a
[58] http://www.justice.gouv.fr/

- ✓ **гарантиране на непрекъснатостта** на обществената служба за правосъдие;
- ✓ **подобряване на времето за обработка на съдебните спорове;**
- ✓ **чрез улесняване на достъпа на страните по делото до правосъдие чрез** концентрацията на персонала;
- ✓ **чрез обединяване на човешките и материалните ресурси;**
- ✓ **чрез насърчаване на прилагането на нови, по-ефективни и ефективни работни организации.**

По отношение на **фактора нерационалност в географското разпределение на съдилищата**, за Франция може да се каже, че е **било установено неравномерно разпределение на търговските съдилища, висшите съдилища или промишлените съдилища, което не е било оправдано нито от икономическата дейност на департаментите, нито от дейността на юрисдикциите, нито от юрисдикционни съображения.** Например, някои департаменти са имали четири търговски съдилища (Alpes Maritimes), когато десет други са имали две, департаментът Nord е имал седем висши съдилища (TGI), докато други департаменти имат само един висш съд и т.н. **Очевидното несъответствие в разпределението на населението между съдилищата е било още по-ясно:** юрисдикцията на областите е можело да обхваща от 10 000 до 900 000 жители, като средно е било 127 000. **Т.е. към един съд е могло да има повече от 19 пъти повече жители, отколкото към друг съд.** Това съотношение е било още по-красноречиво за съдилищата от първа инстанция (до 69 пъти повече жители).

Що се отнася до **неравното разпределение на ресурсите**, може да се каже, че **много малки юрисдикции са страдали от неоптимална организация, като понякога е имало очевиден недостиг на персонал.** 169 съдилища не са имали персонал на пълен работен ден (неоптимална инвестиция на персонала в съда), докато 45 други съдилища са имали 2 до 3 шатни служители. Преценено е, че **това е препятствало не само добрата специализация на съдиите, но също така е можело да ограничи, според френския министър на правосъдието, въвеждането на нови и по-рационални работни организации и обединяване на ресурсите. Човешките ресурси не са били добре оптимизирани.** В допълнение към тези различия, между

съдилищата във връзка с човешките ресурси, няколко доклада са разкрили големи материални различия: някои съдилища са били настанени в стари нефункционални сгради.

Що се отнася до бавното гледане на делата, Франция прави изключение от цялостната тенденция в Европа. Само Франция изглежда не е била жертва на удължаването на времето за управление на делата. Единствено местните юрисдикции отбелязват увеличение на средната продължителност на обработката на делата между 2002 и 2006 г.

Необходимостта от специализация също е била сред факторите, които са провокирали реформата. Франция е една от държавите, които **наред със специализацията на съдиите, също така реорганизира своето правосъдие, за да създаде специализирани съдилища за специфични съдебни спорове:** например, Франция е създала специализирани звена, които да се занимават с организираната престъпност, здравето, тероризма, въпреки че някои технически области, като например строителните случаи или азбеста, все още се обработват от всички съдилища, включително тези, които имат само една камара.

Важен аргумент във връзка с реформата на съдебната карта във всички държави, в това число и Франция е **специализацията и концентрацията**. Приема се, че те вървят заедно и са тясно свързани. **Най-съществен проблем е когато в малки юрисдикции, съдиите са сами и в тези случаи не могат да се справят оптимално с всички дела.** Трябва да се посочи обаче, че **това съмнение не се споделя изцяло от френския съюз на магистратите**: модерните средства за комуникация позволяват контакти извън съответния съд и област с други колеги. Освен това е било рядкост, поне във Франция, съдията да няма досег с висшия съд. Следователно, според френския съюз на магистратите, съдиите са имали много възможности да компенсират тази теоретична липса на технически умения. Също така, някои френски съдии се опасявали, че процесът на специализация противоречи на мисията на съдията от първа инстанция, да бъде „съдия по споровете на ежедневния съд", чиято близост до населението и гъвкавост са от първостепенно значение. Опасението е, че „като се специализира, съдията може да загуби способността си да види общата картина".Въпреки това, в допълнение към

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

по-информирани решения, **по-добрата специализация на теория би довела до обединение на юриспруденцията, а оттам и до по-високо качество на съдебните решения**. Специализираният съдия, също така, би могъл да прецени случаите по-бързо: това спестяване на време би намалило натрупването на дела, но също така би намалило разходите, тъй като целият процес ще отнеме по-малко време.

Понятията за **ефективност, ефикасност и специализация се приема, че са свързани с проблема за „правилното използване" или рационализирането на финансовите и човешките ресурси**. Както е посочил френският министър на правосъдието, *„съд с достатъчни размери помага на колегиалността, подсилени екипи и дава възможност на съдиите да бъдат назначени според техните умения"*, обратно – *„малък съд среща трудности при ежедневното управление на човешките ресурси. Болнични, дейност на непълно работно време и т.н., всичко това води до оперативни затруднения, които влияят на ефективността"*.

Въпреки това, търсенето единствено на спестявания може да попречи на задълбочено обмисляне на най-добрата съдебна реорганизация. Това е особено валидно за Франция, която се основава на **„минимални" критерии, т.е. прагове, за да получи „достатъчно големи" съдилища**. За френската реформа е било преценено, че **не се е обърнало необходимото внимание на по-големите юрисдикции или на пренатоварени юрисдикции, където евентуално прехвърляне на дейност към съседни юрисдикции би могло да бъде от полза, доколкото се отнася до времето за обработка на делото.** Модифицирането на районите е можело да позволи на някои съдилища да увеличат дейността си чрез облекчаване на други съдилища. Такива промени са били направени в някои случаи, но правителството ясно е предпочело метода на намаляване на съдилищата. **Въпросът за прекомерно задръстените съдилища не е решен и в някои случаи се е влошил след осъществяването на реформата.** Така например, съдът в Бордо, е имал най-висок процент на натовареност във Франция, но въпреки това към него са прехвърлени три други съдилища в Жиронди, което допълнително е увеличило натоварването му (повече от 10 %).

В заключение, икономическите аргументи също са подкрепили идеята за закриване на съдилищата. Трябвало е обаче да се направят проучвания на въздействието, за да се предвиди и управлява прехвърлянето на дейности между

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

съдилищата, така че останалите съдилища да не страдат от процеса на концентрация. Модифицирането на компетенциите е можело да върви ръка за ръка със закриването на съдилищата.

... **Противовес на стремежа за специализация на правосъдието (чрез концентриране на ресурсите) е принципът на достъпност на гражданите до правосъдието. Този принцип е бил изтъкван многократно и често е водил до много разисквания и дори спънки по време на процеса на реформи.** В тази връзка френските (както и датските) съдии са осъзнали необходимостта от реформи поради предимно икономически причини и съответно са настоявали за задълбочено обмисляне на разпределението на съдебните спорове. Тяхната аргументация е, че някои области на правото (и следователно съдиите и съдилищата) трябва да останат по-близо до страните по делото поради специфичното население и процедури, които участват: например, случаите на прекомерен дълг или настойничество засягат хората, които е по-малко вероятно да могат да пътуват, случаи на развод предполагат изслушване на свидетели и страни и хората могат да се откажат от съда поради разстоянието, което трябва да пътуват. За други области от друга страна, би могло да се каже, че биха могли да се групират в специализирани звена. Профсъюзът на магистратите във Франция подкрепя тази идея: *"някои съдебни спорове заслужават по-голяма близост от други, а някои съдебни дела трябва да се групират за повече сила и последователност". "Не изглежда шокиращо, да пътуваш 50 или 80 км, за да отидеш и да видиш съдията си веднъж или два пъти в живота си, докато същото разстояние се пътува редовно, за да отидеш при специалист (лекар), или просто да отидеш да пазаруваш в "Големият град." (...) Времевата близост на правосъдието е по-важна от географската близост. Ответникът предпочита да има дата за изслушване бързо, защото всяка седмица се провеждат изслушвания, дори ако той трябва да кара още няколко километра".*

Как е взето решението за провеждане на реформата:

Поради многобройните опити за реформиране на съдебната власт през 90-те години на миналия век, всички от които са били неуспешни, министърът на правосъдието, със сигурност от страх от нов политически неуспех, **е решил да не включва Парламента, като по този начин е опитал да избегне политическото и**

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

обществено напрежение, за да се гарантира провеждането на бързо реформиране на съдебната карта.

Във Франция реформата е едно от първите решения на новия президент Никола Саркози. Избран през май 2007 г., реформата е обявена един месец по-късно, на 27 юни от министъра на правосъдието, който моли генералния секретар да създаде „мисия за съдебната карта" (комисия) под негово ръководство. Задачата е била да се подготви реформата чрез провеждане на двойна консултация.

Първо, **обща консултация**, организирана в рамките на **„Консултативния комитет на съдебната карта"**, орган, съставен от ръководителите на Върховния съд, председателите на конференциите, началниците на апелативните съдилища, прокурорите, представители на консулските съдии, **както и на всички представители на всички юридически професии** (адвокати, нотариуси, съдебни изпълнители, аукционисти, чиновници и др.).

В допълнение към тази „обща" консултация, **местните консултации са били организирани от ръководителите на апелативните съдилища и префектите, като ръководителите на съдилищата са отговаряли за консултации със съдиите и служителите на съдебната власт и съдебните и юридическите професии, докато префектите са си сътрудничели с местните и децентрализирани служби на държавата, които работят ръка за ръка със съдебната система.**

Тези консултации са били обобщена в доклад, предаден на министъра на правосъдието на 30 септември 2007 г. Мнозина обаче са отправили критики към това, че срокът за тази консултация е бил твърде кратък, за да бъдат те наистина успешни (юни-декември 2007 г.).

Освен тези консултация, е извършена и **мултидисциплинарна подготвителната работа за реформата на съдебната карта (включително статистика, планиране на собствеността или бюджетно планиране)**, в която са участвали представили на различни среди, но не и реалните заинтересовани страни от реформата. Това е създало впечатление, че тази реформа е ограничена до правителството и до някои „технически" актьори. В началото на 2008 г., т.е. шест месеца след началото на консултациите, те били приключил и постановленията са били обнародвани през февруари 2008 г. с период на изпълнение, приключващ през януари 2011 г.

Много участници от съдебната система са били съгласни, че е необходима реформа, **но наред с това изборът на правителството да „бърза", е предизвикал недоволство сред много професии**. Едно от доказателствата е, че проучвателната комисия по съдебната карта се е срещала само веднъж, след като е била създадена.

В резултат на това **са подадени над двеста искания срещу постановлението за обнародване на новата съдебна карта**. През 2010 г. Държавният съвет е потвърдил постановлението, произнасяйки се, че регулаторният орган има право да решава относно географското местоположение на институциите: *„Член 34 от Конституцията запазва правото на законодателя да определи правилата за създаването на нови видове съдилища, но определянето на броя, местата и компетенциите на всяка създадена юрисдикция се определя от изпълнителната власт"*. Държавният съвет е преценил, че цялостната реформа на съдебната система е съгласувана с конституционната цел на „доброто администриране" на правосъдието. Преценено е също, че критериите, избрани от правителството за изработване на новата карта, са легитимни.

Държавният съвет обаче е заявил, че макар участието на Парламента да не е било задължително, той би могъл да бъде консултиран. Фактът, че правителството не е включило Парламента, означава също, че съдебната реформа трябва да бъде ограничена до географското алокиране на съдилищата без възможност за реорганизиране на правомощията на съдилищата. По-късно са били приети закони за промяна на разпределението на компетенциите и съдебните спорове, но е имало опасквания, че тези нови промени отново ще променят дейността на новите съдилища.

Резултати от реформата

Броят на юрисдикциите на Франция е бил намален от 1190 на 863 юрисдикции:

→ 62 от общо 271 „conseils de pud'hommes" са били закрити на 3 декември 2008 г. и един е бил създаден;

→ 55 от общо 185 търговски съдилища са затворени на 1 януари 2009 г.;

→ 178 от 473 съдилища от първа инстанция са затворени на 1 януари 2007 г. и 7 на 1 януари 2011 г.;

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

→ 178 от 474 местни юрисдикции са затворени на 1 януари 2010 г. и 7 са създадени на 1 януари 2011 г.;

→ 23 прехвърляния на търговска компетентност от висши съдилища към търговски съдилища,

→ създадени са 4 търговски съдилища в департаменти, които не са имали такива;

→ 31 офиси на служители са затворени на 1 януари 2010 г.

Бюджет на реформата

> 21,5 млн. евро за социално подпомагане на съдебния персонал: индивидуализиран план и премия за преструктуриране за 1800 служители засегнати от закриване (400 магистрати и 1 400 държавни служители);

> 20 милиона евро за помощ при преместването на адвокати и адаптирането на практиката на тяхната професия;

> 375 милиона евро за 5 години инвестиции в недвижими имоти: 450 сделки с недвижими имоти са необходими за подобряване на достъпа на страните, условията на труд на персонала, условията за безопасност и достъпността за хората с увреждания.

Критерии за реформата

Необходимостта от адаптиране на правосъдието към развитието на френската икономика и население са довели до необходимостта от използване на разнообразни съдебни и териториални факти и данни във връзка с осъществяването на съдебната реформа. Следователно, **не е бил използвани един, а напротив - много критерии.**

На първо място, що се отнася до съдебната дейност, **юрисдикциите са категоризирани** (в зависимост от това дали са първоинстанционни, висши съдилища, апелативни съдилища и др.). След това, **всички юрисдикции от една и съща категория са оценени по еднакви критерии.** Например, **за да се получи обективна представа за търсенето на правосъдие в определена област, е бил разгледан броят на новите дела, заведени всяка година в съда: съдилищата не могат да влияят или да променят тази цифра.** От друга страна, **данните за броя на**

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

затворените дела или „цифрите за ефективност" (качество на решенията, брой жалби, време за обработка и т.н.) са били отхвърлени като критерий заради факта, че те биха могли да бъдат повлияни от разликата в техническите и човешките ресурси, разпределени към юрисдикциите. За да се получи по-добра представа за средното търсене на правосъдие, за последните три години преди реформата са събрани статистически данни за дейността на съдилищата, за да се получи средна стойност (2004-2006 г. за съдилищата и висшите съдилища и 2003 г. - 2005 г. за търговските съдилища).

Що се отнася и до териториалния аспект, Франция е приложила няколко критерия. Проучени са и анализирани разстоянията между различните съдилища в километри и средно време на изпълнение. За да се направи това, е отчетена съществуващата или бъдещата инфраструктура - комуникационни маршрути, транспортни средства, както и физическата география на всяка област.

По отношение на демографското измерение, Франция е използвала данни от своя Национален институт за статистически и икономически изследвания (INSEE), включително последното преброяване на населението от 1999 г., на което се основават прогнозите за френското население през 2030 г.

В допълнение към това, присъствието на близък затвор се е оказало важно в процеса на вземане на решение: поради сигурност и икономически причини властите са се опитали да намалят разстоянията за пътуване.

В крайна сметка са би използвани и прагове на дейност: всяко съдебно обработване на по-малко от 1550 граждански дела годишно или 2,500 наказателни дела годишно се счита за неефективно и съответно съдилищата за които е бил налице този показател е прието, че не са необходими и следователно е трябвало да бъдат закрити.

Въпреки това всички посочени по-горе критерии са приложени с някои ограничения:

- Най-малко един висш съд е трябвало да остане за департамент (френска административна област), независимо от обема му на дейност;
- Висшите съдилища, които са шели да поемат по-малък висш съд, е трябвало да останат, независимо от обема на тяхната дейност;

- Висшите съдилища, които са разполагали с близка затворническа служба, в която са могли да се настанят най-малко 400 души, е трябвало да останат независимо от обема на тяхната дейност.

След като критериите са били приложени към първоинстанционните съдилища, френските власти са получили следните резултати:

- Първоинстанционен съд с обем на дейност, **който е изисквал магистрат за непълно работно време**, е следвало да бъде закрит;
- Първоинстанционен съд, **който е обработвал по-малко от 615 дела годишно** (но това изисквало магистрат за повече от непълно работно време поради собствения обем на дейност или поради дейността, която ще наследи в резултат на придобиването на друг съд) е останал отворен в следните случаи:
  - **Той се намира на повече от час път от всеки друг съд**, който би могъл да го поеме.
  - **Председателите на съда са представили насрещно предложение;**
  - **Поне една съдебна структура е трябвало да остане в района, за да символизира присъствието на правосъдие** (първоинстанционният съд е останал, когато търговският съд е бил закрит).
- **Обемът на дейност на първоинстанционния съд е изисквал най-малко двама магистрати/съдът обработва най-малко 1230 нови граждански дела годишно.** Когато обемът на дейност на първоинстанционните съдилища е между 615 и 1230 нови граждански дела годишно, предложението на председателите на съдилищата - или в полза на неговото запазване, или на неговото закриване - са били възприети от властите в над 85 % от случаите. В случаите, при които властите не са били съгласни с председателите на съдилищата, причината за това е била в следните съображения (приложими към 22 съдилища):
  - Времето за достъп до новия съд е повече от час или, напротив, друг съд е съвсем близо;
  - Спазване на териториалния баланс (съотношение на териториалния обхват / броя на юрисдикциите);
  - Специфичен проблем с имотите в Париж и околностите му.

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Що се отнася до офисите на чиновниците, реформата от 1991 г. вече е била довела до закриването на повече от петдесет офиса. През юни 2007 г. те все още са били 86, въпреки че повече от тридесет от тях всъщност са били неактивни в продължение на няколко години. Последните са били официално закрити веднага след започването на реформата през 2008 г. и тези, които все още са имали персонал, са закрити през 2009 г. (повечето от тях на 31 декември). Имало е цел да се закриват заедно, за да се избегне изолацията на някои държавни служители, работещи в микрогрупи в тези офиси (135 от тях са били разпръснати сред 86 офиса). Единственият офис на чиновниците, който все още е отворен, е този в Сен Лоран дю Марони заради експоненциалния демографски растеж в района: докладите са показали, че в дългосрочен план тази служба няма да бъде достатъчна и ще трябва да се открие съд.

Отчетени положителни резултати от реформата

Рационализирането на съдебната карта е **довело до повишаване на натовареността на съдилищата (намаляване на случаите ненатоварени съдилища)**. Във Франция една трета от първоинстанционните съдилища са решавали по-малко от 500 граждански дела годишно. След реформата, това положение е отчетено само за два съда. За висшите съдилища по-малко от десет са поели 1500 нови граждански дела годишно, тези, които са „погълнали" други съдилища през 2011 г., са регистрират най-малко 2500 нови случая годишно. За търговските съдилища реформата е спомогнала за повишаване на средния брой нови случаи от 950 на близо 1400 на година. Вярно е, че много юрисдикции са продължили и след реформата да изпитват по-ниски нива на натовареност от критериите, които оформят реформата, но тези съдилища са били запазени по други причини (териториални причини).

По-големият персонал и по-високите нива на натовареност са позволили по-голяма специализация на магистратите. Всяка ситуация е трябвало да бъде анализирана поотделно, но като цяло се оценява, **че е бил налице благоприятен ефект от реформата по този точно въпрос. Тази специализация се е забелязала**

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

както за персонала, така и за организацията на съдилищата. Например съдът от първа инстанция на Lens е поел две други съдилища и е бил в състояние да специализира двама съдии по въпроса за настойничеството. Тази специализация е унифицирала методите, използвани от съдиите по настойничеството. В Дюнкерк и след сливането, останалият Върховен съд е могъл да създаде трета гражданска камара, посветена на семейните дела. В резултат на това времето за обработка на делата е намалял и е отчетено по-ниско от средното за страната.

Един от критериите, по които би могло да се оцени дали реформата е била ефективна, е този за **достъпа до правосъдие и съответно дали по-големите разстояния за пътуване могат да накарат някои хора да се откажат от съда?**

Конкретно във Франция са проведени няколко изследвания, които са показали, че реформата е довела до по-рядко явяване на страните по делото. Наличните статистически данни по този въпрос обаче не са достатъчни, за да се потвърди или отхвърли това твърдение.

В повечето случаи новата съдебна карта не е оказала влияние върху търсенето на правосъдие, но в някои случаи закриването на съдилищата е довело до намаляване на търсенето на правосъдие, въпреки че се е увеличило механично на национално равнище. **Като цяло заключенията са, че към момента не може да се направи ясен извод в тази насока, но важно е да се отчита и, че реформата на съдебната система, като всяко нарушаване на организацията, причинява значителни преходни смущения.**

Понастоящем във Франция се прави проучване на създаването на „уникален служител", който се стреми да обедини служителите на различни съдилища. Това предложение показва, че във всеки случай реформата на съдебната система никога не спира.

Критики към провеждането на реформата и проблеми, свързани с нея.

Една от критиките е свързана с **планирането относно собствеността**. Оценява се, че по-доброто планиране би могло да позволи на Франция да спести малко пари: понякога са били инвестирани огромни суми за обновяване на сгради, които са били затворени няколко години по-късно поради реформата.

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Проблем се е наблюдавал във връзка с **освобождаването на човешки ресурси. „Поемащите" съдилища не са наследили общия брой служители на съдилищата, които са били закрити**. Реформата на съдебната система е довела до съкращаване на персонала на юрисдикциите: за засегнатите от реформата съдилища то съответства на намаляване на броя на съдиите с 6,9 % и 9,1 % за държавните служители. Обобщените данни са потвърдили този факт: реформата на съдебната система е намалява между 2008 г. и 2012 г. на 1 % от общия брой на съдиите и 2 % от държавните служители във Франция.

Това намаляване на човешките ресурси се е отразило на ефективността на останалите съдилища: това може да се види чрез степента на покритие (съотношение на броя на разглежданите дела към броя на новите дела) на различните съдилища. За първоинстанционните съдилища, засегнати от реформата, т.е. съдилищата, които са поглъщали по-малки съдилища, техният коефициент на покритие се е увеличил от 96,9 % на 98,6 %, но това съответства на средната промяна на национално ниво. За разлика от това, усвояването на висшите съдилища намалява с повече от 1 %, докато останалите висши съдилища са постигнали същото подобрение с повече от 1 % (от 98,8% на 99,9%)..

Според официалния доклад на сенаторите, **реформата на съдебната карта е оставила усещането за пропусната възможност**. От момента на своето начало, тя е отслабена от приетия метод и от впечатлението, че той оставя всичко да бъде решено предварително. Дадени са оценки, че новата съдебна карта не е била в съответствие с другите реформи в областта на правосъдието, което е поставило съдилищата в трудната ситуация да се справят, от една страна с изчезването или поемането на друга юрисдикция, а, от друга, с промените относно разглеждането на съдебните спорове.. Според сенаторите, насърчена да гарантира качеството на правосъдието, специализацията на магистратите и подобряването на функционирането на съдилищата, една частично е постигнала целите си.

Рационализирането на съдебните институции със сигурност е довело до премахването на юрисдикции, които вече не са имали достатъчна натовареност, но една от причините за това е била, че те са били възпрепятствани от нарушенията или несъответствията, създадени от самата реформа. Преразпределението на

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

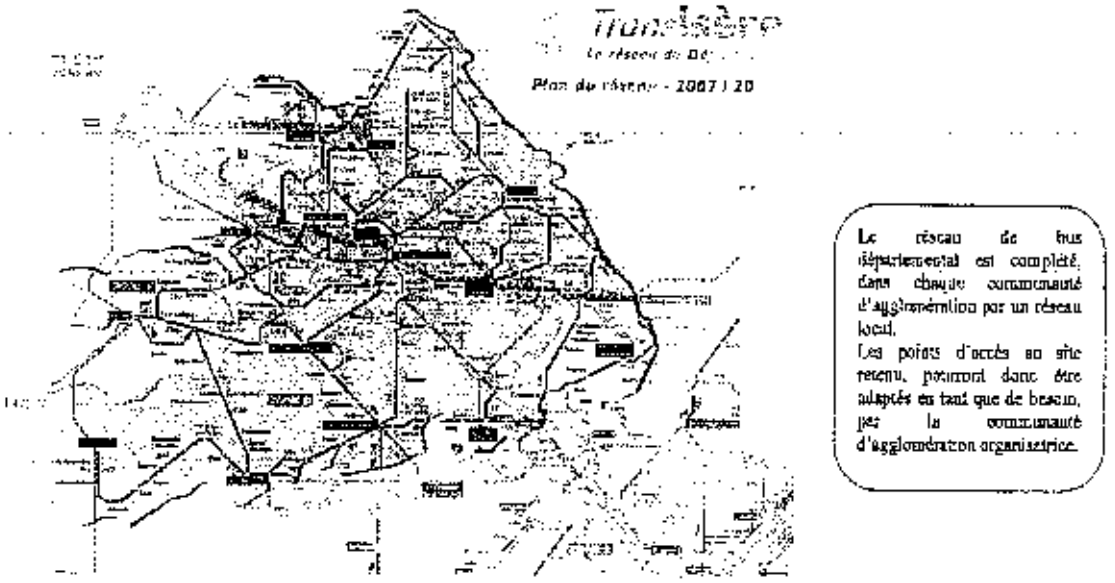
персонала определено е засилило юрисдикциите, които са се нуждаели от това, но поради логиката на бюджета, заличаването на позиции е оставило някои съдилища в голяма трудност. Също така, някои територии са били изоставени. Закъсненията в съдебните спорове са се увеличили значително и преди всичко правосъдието се е отдалечило от гражданите, без винаги да са били налице, структурите, които е трябвало да гарантират достъп до закона.

Какви са били използваните методологии и модели за промяна, практически мерки

Първата практическа стъпка в логическия модел на осъществяване на реформата е събирането на информация.

Една от основните задачи на френската комисия за съдебната карта е била да **събира и анализира данни за всеки съд**: първоинстанционни съдилища, висши съдилища, апелативни съдилища, канцеларии и търговски съдилища. **Всички цифри, отнасящи се до физическите и времевите разстояния между съдилищата, са обединени в един документ**. Тези цифри са събрани благодарение на маршрутни уебсайтове, местни автобусни и влакови услуги, както и други подходящи източници. По-долу е даден пример за карта.

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

В допълнение към тези географски характеристики са били събрани **допълнително данни за дейността и персонала на съдилищата и за предвижданията за еволюцията на населението на всеки район.**

Изготвени са няколко специфични доклада, с които е бил направен опита да се оценят особеностите на всяка ситуация. В докладите за всеки един висш съд е описано най-малко:

- Брой на първоинстанционните съдилища и на персонала на всеки от тях;
- Демографски данни (в табличен вид за отделните градове);
- Дейност (по видове дела, за няколко години назад, както и развитието в дейността, като се включва и време за решаване на делата, както и брой решени дела на един съдия);
- География и разстояния;
- Изводи (чрез сравнения между отделните първоинстанционни съдилища. По-долу е представен пример за изводите, които са били направени за висшия съд на Нанси:

Изводи:

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

- *По-високо ниво на активност в Lunéville в сравнение с Toul;*
- *По-висок растеж на активността в Lunéville в сравнение с Toul;*
- *Повече случаи на настойничество в Lunéville, отколкото в Toul: населението е по-малко мобилно;*
- *Повече случаи на прекомерен дълг в Lunéville в сравнение с Toul;*
- *през 2006 г. Lunéville е най-високата активност на съдия (757 обработени дела);*
- *Lunéville е по-далеч от Нанси в сравнение с Toul;*
- *Населението на Lunéville е 1,2 пъти по-голямо от населението на Toul;*
- *В Lunéville времето за обработка на гражданските дела е по-кратко от това на Toul;*
- *Първоинстанционният съд в Toulд ще бъде заменен от по-лека съдебна структура (maison de la justice et du droit).*

След събирането на съответното количество необходима информация, **следваща стъпка е била създаването на метод.** Въпреки някои местни особености, които е трябвало да бъдат взети под внимание, **целта на френската комисия за съдебната карта е била да създаде цялостен метод, за да може да обясни в детайли избора на френското правителство.** По-долу е представен методът, използван за висшите съдилища.

На първо място са установени принципите, с които са съгласни всички съдебни органи. Това са следните твърдения:

✓ Съд, в чийто район има ниска гражданска и престъпна дейност, не може да осигури необходимата специализация, за да решава случаите, които се оказват все по-сложни.

✓ Когато няма достатъчно съдии и държавни служители в съда, възникват организационни и функционални проблеми.

Информацията е показвала, че 54 висши съдилища са имали по-малко от 10 съдии, включително съдии, работещи само на непълно работно време. 29 от тези висши съдилища също така са имали по-малко от 20 държавни служители.

Освен това, всеки висш съд, който все още има търговска компетентност е следвало да предаде своята дейност по търговски дела на други юрисдикции.

След като са били взети предвид редица критерии, висшите съдилища са били разделени на пет различни групи.

Група № 0 - Ако съдебният район на висшия съд има същите географски граници като административния департамент, този висш съд не трябва да бъде закриван, независимо от нивото му на дейност. На тази основа 41 висши съдилища са „пощадени".

Група № 1 - В нея попадат следните висши съдилища:

- Техните съдебни райони са по-малки от административния департамент;
- Нивото на тяхната активност е ниско. През периода 2004 г. - 2006 г. средното им ниво на активност е по-ниско от 1550 нови граждански дела.

В тази група са попаднали 32 високопоставени съдилища. Освен няколко изключения, тези съдилища са били закрити и тяхната дейност и персонал са погълнати от друг висш съд от същата административна област. Според статистиката и прогнозите, населението в областите на тези сега затворени висши съдилища е щяла да падне под 170 000 жители през 2030 г. (с изключение на Montbrison).

Група № 2 - В нея попадат съдилищата, отговарящи на следните критерии:

- Техните съдебни райони са по-малки от административния департамент;
- Те са сред 61-те най-малки съдилища (последна 1/3) според един от следните три критерия:
  - Средната дейност по граждански дела между 2004 г. и 2006 г. е по-малка от 2115 нови случая
  - Средната дейност по наказателни дела между 2004 г. и 2006 г. е по-малко от 3610 нови случая
  - Прогнозираното население през 2030 г. е по-ниско от 168 000 жители

10 висши съдилища, които не са били в групи 0 или 1, отговарят на тези критерии. Решението за запазване или затваряне на тези висши съдилища е било взето за всеки отделен случай.

Всички висши съдилища, които са разполагали с важно затворническо заведение в техния район или които са били на повече от 45 минути от всеки друг висш съд, са били запазени.

Група № 3 - Тази група е събрала всички висши съдилища, които не са принадлежали към групи 0, 1 и 2, чийто съдебен район е по-малък от административно-териториалния окръг и за който техните председатели са предложили тяхното закриване. Например, това е случаят с висшия съд на Бургойн-Жалиу, който е погълнат от друг висш съд, докато чака нов (по-голям) висш съд да бъде построен.

Група № 4 - Всички останали висши съдилища, чийто съдебен район е по-малък от административния териториален район, са били запазени. Това обяснява защо няколко административни области все още имат повече от един висш съд. **Тези висши съдилища или са имали ниво на дейност, което се счита за достатъчно високо, за да постигне задоволително ниво на специализация, или се очаква населението, което живее в областта на тези висши съдилища да достигне 168 000 жители или повече.**

При анализа на проведените реформи е важно да се обърне внимание и на това **какво е предприето по отношение на териториите, които са загубили своя съд или трибунал.** Принципно за тях могат да се развият нови начини за администриране на правосъдието, за да се смекчи закриването на съдилищата. Тези нови методи, които нямат за цел да „заместят" де факто съдилищата, позволяват на гражданите да поддържат известна близост с правосъдието. Такива са развитието на „алтернативни правни структури", както и развитието на използването на нови технологии за комуникация. Алтернативните структури биха позволили на гражданите да упражняват правата си, без да се налага да пътуват чак до новите си съдилища. **В тази връзка, възприетата от Нидерландия, например система от вторични седалища е много подобна на френската система на пътуващи съдилища / публични изслушвания.** Тези публични изслушвания имат за цел

разрешаването на спорове от ежедневието, включително семейните въпроси. **Организирането на публични изслушвания трябва да даде възможност на всяка юрисдикция да провежда публични изслушвания по всякакви въпроси извън общината, където тя има седалище.** Ръководителите на съдилищата отговарят за организацията, която изцяло се основава на участието на съдии и служители: тази система генерира редица ограничения, тъй като изисква от съдиите и служителите да пътуват с техните досиета. Освен това местата, където се провеждат публичните изслушвания, следва да бъдат оборудвани съответно: компютри, устройства за безопасност и др. Обществените изслушвания водят до значителни усилия от страна на съдиите, които вече са претоварени. Като цяло е имало разочарование от тази система: материалната организация на обществените обсъждания, техните разходи и допълнителната работа за магистратите понякога са довели до малко използване на тази система. Там, където обаче са успели да се реализират тези изслушвания, се наблюдава удовлетвореност.

Освен тези публични изслушвания, Франция е създала и **алтернативни правни структури.** Инициирано е създаването на „ново поколение" на „домове на справедливостта и правото". Такива вече е имало, за да се осигури съдебното присъствие в чувствителни градски райони, а сега обхватът им е разширен и до отдалечени селски райони, за да се избегнат „съдебните пустини". **Домовете за правосъдие и право предоставят информация, услуги, консултации и правни консултации. Те включват различни участници (съдии, преподаватели, социални работници, адвокати) и се занимават с ежедневни / малки престъпления и малки граждански дела (жилища, потребителски дълг) и предлагат алтернативни методи за разрешаване на спорове (помирение, медиация).** Между 2010 г. и 2012 г. в допълнение към вече съществуващите 133 са били създадени 16 нови такива домове за справедливост и право. Създаването им обаче е предполагало споразумения, подписани от всички партньори в структурата: префект на отдела, кмет на мястото, ръководители на юрисдикции, председател на окръжния съвет и др. Освен това финансирането на тези структури е включвало и участници извън Министерството на правосъдието. Държавата е осигурила първоначалното оборудване на структурата, както и юридическия персонал, но местните власти е трябвало да плащат за оперативните разходи. В допълнение,

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

местните власти са тези, които са осигурявали сградата, и по-голямата част от не-юридическия персонал.

Въпреки че са полезни, тези допълнителни структури не са предназначени да заменят съдилищата: **те са средство за достъп до правосъдие, тъй като предоставят информация за извънсъдебни спорове. Но тяхната мисия не означава да замени съдията.**

За да се намери решение на затварянето на съдебните структури, могат да се създадат по-леки такива, които изискват по-малко човешки и финансови ресурси. За целта обаче е важно това да се планира инвестиционно още в началото на реформата, за да осигури на тези структури подходяща логистична и финансова подкрепа. Развитието на тези структури трябва да бъде облекчено чрез използването на нови информационни и комуникационни технологии. Във Франция по наказателноправни въпроси **използването на видеоконферентна връзка е разрешено в няколко случая главно по време на изслушвания на свидетели, експерти и граждански страни, разпити.** Франция също така е създала „CV]"-точки (точки за „контакт видео-правосъдие") - **административни виртуални устройства, снабдени с достъп до интернет, които позволяват на гражданите да искат, да гледат информация директно на екрана, да получават документи, да се подписват и да говорят с юрист с уеб камера.** Устройствата са инсталирани в точка за достъп до закона (кметство, дом за правосъдие и закон). Теоретично тези инструменти са функционални и полезни, но е установено, че не се използват много. Хората, които отговарят за управлението на тези устройства, твърдят, че те са скъпи (30 000 евро) и трудни за поправка, особено след като те често се намират в отдалечени райони, в които няма компании за поддръжка. Освен това, на практика използването им далеч не е лесно: разположени в отдалечени или селски райони, те се използват от граждани, които са некомпетентни или не са запознати с новите технологии. Те се нуждаят от помощ, за да използват тези терминали, така че тези устройства не избягват необходимостта някой да присъства. Накрая, изразяват се опасения, че подобни методи водят до дехуманизация на правосъдието или до загуба на тържествения му аспект. Също така, се повдигат въпроси относно зачитането на правото на защита, когато хората, които не се изразяват лесно, могат да бъдат още по-инвалидизирани от непозната технологична среда. Друг

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски социален фонд

практически въпрос е, когато се използва видеоконференция, трябва ли адвокатът да бъде със своя клиент или със съдията? Често се задават и въпроси, свързани със сигурността и поверителността на предаванията.

Не на последно място, е и **възможността за електронното предаване на правни документи като инструмент за преодоляване на закритите съдебни структури**. Във Франция например вече могат да се изпращат по електронен път уведомления за писмени становища, предупреждения или известия, доклади, съдебни решения и цялата предварителна работа за поставяне и подготовка на делото може да се извърши по електронен път без присъствието на адвокати.

3. Изводи и обобщения, използвани практики

Характерно за френската реформа е нейното **прецизно планиране и подготовка, което безспорно следва да се открои като добра практика.** Макар съвсем съзнателно при планирането на реформата да е изключен френския парламент (за целите на избягване на политическо и обществено напрежение), са **проведени общи и местни консултации**. Създаден е нарочен орган - **консултативен комитет на съдебната карта**, в чийто състав влизат съдии, прокурори и представители на всички юридически професии. На местно ниво са проведени местни консултации, организирани от ръководителите на апелативните съдилища и префектите, като ръководителите на съдилищата са отговаряли за консултации със съдиите и служителите на съдебната власт и съдебните и юридическите професии, докато префектите са си сътрудничели с местните и децентрализирани служби на държавата, които работят ръка за ръка със съдебната система. **Така, в обсъждането на реформата е включен максимално широк кръг заинтересовани лица, което е предпоставка за постигане на консенсус, а оттук и по-гладко протичане на реформата.** Същевременно на критики е подложен **краткият срок за провеждането на тези консултации** (около половин година).

Наред с консултациите, е извършена и **мултидисциплинарна подготвителната работа за реформата на съдебната карта (включително статистика, планиране на собствеността или бюджетно планиране)**, в която са

участвали представили на различни среди, макари и не на реалните заинтересовани страни от реформата.

По отношение на планирането обаче, спрямо френската реформа се отправят **критики по отношение недоброто планиране относно сградния фонд на съдилищата** (подобен проблем се наблюдава също и в Австрия и Португалия).

Друга добра практика е използването на разнообразни критерии за оценка на текущата ситуация с оглед взимането на решение за прекрояване на картата. Внимание заслужава подходът, по който е извършена оценката: първо съдебните структури са категоризирани (в зависимост от това дали са първоинстанционни, висши съдилища, апелативни съдилища и др.) и след това, всички юрисдикции от една и съща категория са оценени по еднакви критерии. Същевременно, самите критерии за оценка са разделени на такива, върху които съдилищата не могат да влияят (като брой нови дела за година) и такива, които се влияят от работата на отделните съдилища (това са най-вече данните за ефективност). Данни са събрани за последните 3 години преди реформата.

Освен използването на разнообразни критерии за оценка, **като добра практика следва да се открои и въвеждането на коригиращи критерии** – т.е. независимо от показаните резултати, при всички положения не могат да бъдат закрити определени съдилища.

И не на последно място, **като добра практика следва да се посочи предварителното определяне на няколко различни конкретни критерия за взимане на решение за закриване на съдилища** (така например: първоинстанционен съд с обем на дейност, който е изисквал магистрат за непълно работно време, е следвало да бъде закрит, първоинстанционен съд, който е обработвал по-малко от 615 дела годишно е следвало да бъде закрит, като се допуска изключение ако например този съд е на повече от час път от всеки друг съд и др. такива.

По отношение на **териториите, които са загубили своя съд**, Франция е предвидила **нарочни механизми за преодоляване, което, както вече посочихме, следва да се открои като добра практика.** Така, въведена е системата на **пътуващи съдилища / публични изслушвания**, който механизъм, макар че не е успял да се разгърне напълно, там, където такива изслушвания са се реализирали, се е

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

наблюдавала удовлетвореност. Подобен такъв механизъм е и създаването на ново поколение на домове на справедливостта и правото, които предоставят информация, услуги, консултации и правни консултации, които домове включват различни участници (съдии, преподаватели, социални работници, адвокати) и се занимават с ежедневни / малки престъпления и малки граждански дела (жилища, потребителски дълг) и предлагат алтернативни методи за разрешаване на спорове (помирение, медиация). **Използването на нови информационни и комуникационни технологии**, също е част от тези механизми. Във Франция по наказателноправни въпроси се допуска **използване на видеоконферентна връзка.** Също така на отделни места, където съдилищата са закрити са създадени т.нар. „CVJ"-точки (точки за „контакт видео-правосъдие") – устройства, **които позволяват на гражданите да гледат информация директно на екрана, да получават документи, да се подписват и да говорят с юрист с уеб камера**. Макар да е установено практически, че тези устройства не се използват достатъчно, все пак това безспорно е начин за частично решение на проблема със закриването на съдебната структура и може да бъде възприет, разбира се, след съответното му подходящо адаптиране.

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

3.11. РЕПУБЛИКА ХЪРВАТИЯ

Хърватия е парламентарна република, разположена върху територия от 56 594 km² и с население малко над 4 млн. души.

В администартивно-териториално отношение Хърватия е разделена на разделена на 20 жупании и един град – Загреб.

Страната е член на ЕС от 2013 г.

1. Общ преглед на съдебната система и съдебната карта

Съдебната власт в Република Хърватия се упражнява от **обикновени и специализирани съдилища** и от **Върховния съд на Република Хърватия.**

Законът за съдебните райони и седалищата на съдилищата, обнародван на 27.10.2014 г., в сила от април 2015 г. регулира създаването на общински, областни, наказателни, търговски и административни съдилища, структурата на обикновените и специализираните съдилищата и определя техните райони и седалища. Така, в Република Хърватска има:

→ 24 общински (районни) съдилища (в Загреб има общински градски съд, общински наказателен съд и общински трудов съд);

→ 22 наказателни съдилища за дребни престъпления (простъпки);

→ 8 търговски съдилища;

→ 15 областни (окръжни) съдилища;

→ 4 административни съдилища;

→ По един Висш търговски съд, Висш административен съд и Висш съд за дребни престъпления.

Законът допуска освен в седалищата на съдилищата, съдебната власт да може да се упражнява и в постоянни служби или поделения извън седалищата и

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

чрез провеждане на съдебни дни. В преходните и заключителните разпоредби на закона са определени и съответните постоянни служби към съдилищата.

Общинските съдилища са първоинстанционни съдилища и техните решения подлежат на обжалване пред областните съдилища. Законът предвижда, че всички областни съдилища разглеждат като втора инстанция наказателните и гражданските дела, разглеждани от общинските съдилища, с изключение на делата по трудови спорове (които се разглеждат като втора инстанция само от 5 областни съдилища), делата по брачни и семейни въпроси (които се разглеждат като втора инстанция само от 3 областни съдилища) и делата по имотни казуси (които се разглеждат като втора инстанция само от 3 съдилища).

Само 4 от търговските съдилища разглеждат спорове по морско и въздушно право, за защита и използване на индустриална собственост (марки, патенти, промишлен дизайн) и авторско право и сродни права и други права на интелектуалната собственост.

Съгласно Закона за районите и седалищата на прокуратурите, също обнародван на 27.10.2014 г., в сила от април 2015 г., в Република Хърватска има:

→ 15 областни прокуратури, чийто седалища съвпадат със седалищата на областните градове;

→ 24 общински прокуратури, чийто седалища съвпадат със седалищата на общинските съдилища.

Също както и за съдилищата, законът допуска освен в седалищата на прокуратурите, прокурорските дейности да се извършват и в постоянни служби или поделения, определени в преходните и заключителните разпоредби на закона.

Върховният съд на Република Хърватия е най-висшата съдебна инстанция в Хърватия.

Върховният съд е със седалище в Загреб.

✓ Той осигурява еднаквото прилагане на закона и равенството на всички при неговото прилагане,

✓ Постановява решения относно обичайните средства за правна защита, когато това е предписано от специален закон,

✓ Постановява решения относно извънредни средства за правна защита срещу окончателните решения на съдилищата в Хърватия,

✓ Произнася се по спорове за подсъдност, когато това е предписано от специален закон,

✓ Разглежда актуални правни въпроси, засягащи съдебната практика, анализира необходимостта от професионално развитие на съдиите, съветниците и стажантите в органите на съдебната власт и извършва други дейности, предвидени от закона.

Съгласно Доклад „Европейските съдебни системи. Ефективност и качество на правосъдието", издание на СЕРЕЈ 2018 г. (с данни към 2016)[59], за Кралство Нидерландия са налице следните показатели:

➢ Публичен бюджет разпределен за съдебната система на глава от населението (в Евро) – 53,6 евро за 2016 (спрямо 51,0 евро за 2014);

➢ Дял на данъците и съдебните такси в бюджета на съдебната система – 8 %;

➢ Брой на професионални съдии към 100 000 граждани – 43,3;

➢ Брой на прокурорите към 100 000 граждани – 15;

➢ Брой на несъдебните служители за 1 професионален съдия – 3,2;

➢ Брой на несъдебните служители за 1 прокурор – 1,6;

➢ Брой на всички съдилища (географски локации) към 100 000 граждани – 4,9, но по отношение само на първоинстанционни съдилища съотношението е 1,4;

➢ % решени първоинстанционни дела и продължителност на процеса за граждански и търговски дела – 118%/364 дни, като се наблюдава подобряване на показателите спрямо предходни години. За наказателните дела показателите са 148 %/180 дни.

Съгласно данните в Доклада на СЕРЕЈ по отношение на използваното ниво на информационни технологии, Хърватия изостава от водещите държави и все още е в

[59] https://rm.coe.int/overview-avec-couv-18-09-2018-en/16808def7a

процес на внедряване на такива технологии в съдебната си система.

2. Извършени реформи на съдебната карта, използвани методологии и модели за промяна, практически мерки

Като основен източник на информация за извършената съдебна реформа в Република Хърватия са използвани: Стратегия за развитието на правосъдието от 2013 до 2018 г., приета от Парламента на Република Хърватия; презентации на извършената реформа, изготвени от Министерството на правосъдието и Регионалния център за демокрация, както и Доклад „Сравнително проучване на реформите на съдебните карти в Европа", изготвен от Сайънс По Страсбург Кънсалтинг (Sciences Po Strasbourg Consulting) и Института за политически науки (Institute of Political Studies /IEP/) по възлагане от Европейската комисия за ефективно правосъдие (European Commission for the Efficiency of Justice – CEPEJ)[60].

Реформирането на съдебната система в Хърватия започва още през 2005 г. в хода на преговорите за присъединяването на страната към Европейския съюз.

За целта, през февруари 2006 г. е приета и първата Стратегия за реформа на правосъдната система за периода 2006 – 2010 г., която поставя общите цели на реформата и мерките, необходими за приспособяването на правосъдието за влизане в ЕС. Наред със Стратегията е приет и план за действие със съответните приложения. Като цел се поставя **създаването на ефективна правосъдна система, което предполага реорганизиране и рационализиране на съдебната и прокурорската мрежа, намаляване броя на неприключилите дела, разтоварване на съдилищата от дела, които по своето естество не са съдебни, актуализиране на алтернативните начини за разрешаване на спорове, намаляване на продължителността на съдебните производства, реорганизация на съдебната администрация, уеднаквяване на съдебната практика и въвеждане на система за безплатна юридическа помощ, за да стане правосъдието по-достъпно.**

[60] https://rm.coe.int/comparative-study-of-the-reforms-of-the-judicial-maps-in-europe/168078c53a

С цел ускоряване на започнатия процес, през 2008 г. Планът за действие към Стратегията е преразгледан, а сферите на дейности са разделени на седем тематични раздела.

В последствие, след направения анализ на изпълнението на мерките от Плана от 2008 г., през май 2010 г., Хърватия още веднъж преразглежда плана за действие към Стратегията, като към края на същата година е приета и нова Стратегия за реформа на правосъдието за периода 2011 – 2015 г. Към края на 2012 г. е направен анализ на извършените до момента действия, който е показал, че от 47 насоки, приети в Стратегията за 2011 – 2015 г., 53 % са изпълнение, 34 % са в процес на изпълнение, 9 % не са изпълнени и се приемат както стратегически насоки в новата стратегия (за периода 2013 – 2018 г.), а останалите са станали безпредметни с оглед предприетите законови решения.

Прекомерният брой на съдилищата е идентифициран като една от основните причини за неефективната съдебна система в Хърватия. Същият е крайно неадекватен и на демографската еволюция в страната. В резултат на това е налице **сериозен дисбаланс в натовареността на съдилищата:** някои съдилища не успяват да обработят всички нови дела, докато други съдилища показват изключително ниска степен на активност. Наред с това, се наблюдава **изключително висока продължителност на процеса**, което е определено като другия съществен недостатък на съдебната система: към 2004 г. в Хърватия е имало 1 640 365 нерешени дела, някои от които са били висящи от 3, 5 и дори 10 години, което спрямо населението на страната от малко над 4 млн. души е красноречив показател за неефективност.

Ето защо, реорганизацията на съдебната карта е едно от първите извършени действия, предвидени още в Стратегията за 2006 – 2010, като конкретните стъпки в тази насока са направени в началото на 2009 г. когато съдебната карта е прекроена за първи път, като:

- Общинските съдилища са намалени от 108 на 67;
- Съдилищата за по-леки престъпления са намалени от 114 на 63 (в сила от 01.2010 г.);
- Общинските прокуратури са намалени от 71 на 55.

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Характерно за съдебната реформа в Хърватия, вкл. и по отношение на съдебната карта е нейното поетапно извършване. Правителството е набелязало три различни фази на нейното планиране и имплементиране: краткосрочна фаза (2011-2013), средносрочна (2014-2016) и дългосрочна (2017-2019). **Това поетапно извършване на реформата позволява, също така, първо да се обединят някои извънсъдебни ресурси, като административни или финансови услуги и едва след това да се премине към процеса на сливане по места, което означава масовото физическо прехвърляне на съдии от един съд в друг.**

Така, след първоначалното намаляване на броя на съдилищата чрез тяхното обединяване (по-малките структури са обединени в по-големите структури от същия вид), **като втори етап от реорганизацията на съдебната карта е направено допълнително намаляване на броя на структурите:**

- Областните съдилища са намалени от 21 на 15;
- Търговските съдилища са намалени от 13 на 7;
- Областните прокуратури са намалени от 21 на 15;
- Общинските прокуратури са намалени от 55 на 33.

По време на тези първи фази водещите критерии за реформирането на структурата са били в два аспекта: **за първоинстанционните съдилища да има входящи дела най-малко за 5ма съдии, а в областните и търговските съдилища – да има входящи дела най-малко за 10 съдии и разстоянието между съдилищата да бъде най-малко от 30 до 50 км.** Отчетени са големината на районите и броят на населението.[61]

Направеният анализ на данните за функционирането на общинските съдилища и съдилищата за по-леки престъпления през периода 2011 – 2013 г., т.е. след първите два етапа на реорганизацията, показват, че все още са налице пропуски в текущата работа, въпреки безспорно видимите положителни ефекти, като подобряване на организацията на работата на съдилищата, финансови икономии и др.:

- ✓ **Нееднаква натовареност** (макар и в по-малки размери спрямо периода преди реформата);

[61] Из паметна записка от проведените срещи в рамките на работно посещение на членове на ВСС на Република България в съдебни институции на Република Хърватия 22-23 октомври 2015 г.

- ✓ **Голяма продължителност на съдебното производство**, увеличаване обема на недовършената работа, голям брой молби за обезщетение от нерешаване на делата в разумни срокове;
- ✓ **Противоречива съдебна практика;**
- ✓ **Ограничена възможност за специализация на съдиите;**
- ✓ **Липса на мобилност на съдебния състав**, дълги процедури за преместване на съдии и съдебни служители;
- ✓ **Ирационално използване на наличните ресурси;**
- ✓ Поради липсата на еднаква натовареност е невъзможно да се даде справедлива и обективна оценка на работата на съдиите и съдилищата;
- ✓ От съдиите в претоварените съдилища обикновено се очаква по-голяма ефективност;
- ✓ Прекалено големият брой съдилища възпрепятства годишния надзор върху работата в съдилищата.

В тази връзка, в Стратегията за периода 2013 – 2018 г. е планирана следваща стъпка в реорганизацията на съдилищата. **С приетите закони за районите и седалищата на съдилищата и прокуратурите през 2014 г. е направено още едно съкращаване на броя на някои структури:**

- ➢ Общинските съдилища са намалени от 67 на 24;
- ➢ Съдилищата за по-леки престъпления са намалени от 63 на 22;

Търговските съдилища са увеличени с 1, както и са създадени 4 административни съдилища.

Намален е и броят на общинските прокуратурите – от 33 на 24.

Едновременно с реформата в броя на съдебните и прокурорските структури, е направена **реформа и във въззивното съдопроизводство.** Съгласно новите правила за въззивно обжалване не всички областни съдилища се явяват въззивна инстанция по всички дела. Така, само 5 областни съдилища извършват въззивно правораздаване по дела от трудовоправен характер, само 3 областни съдилища разглеждат като втора инстанция дела, свързани със семейни и брачни спорове и също само 3 областни съдилища разглеждат жалби срещу първоинстанционни решения по имотни казуси. Останалите дела, извън изброените, се разглеждат на

втора инстанция от всички областни съдилища. Интересно по отношение на въззивното производство в Хърватия е, че същото обикновено протича без представителство на страните. Последните имат възможност да се явят в заседанията на съда, които са публични, но не се призовават изрично за тях[62].

Какви са били **конкретните целите на реорганизацията на съдебната карта:**

- Балансирана натовареност;
- Уеднаквяване на съдебната практика;
- Специализация на съдиите;
- Еднакво използване на ресурсите;
- Намаляване броя на председателите на общинските съдилища;
- Ефикасна организация на работния процес в съда;
- По-лесен надзор върху работата на съдилищата.

Аналогични са целите и за реорганизацията на прокурорските структури:

- Балансирана натовареност – равномерно разпределение на делата;
- По-голяма гъвкавост и мобилност на служителите;
- Еднакво използване на ресурсите;
- Намаляване броя на прокурорите;
- По-лесен надзор върху работата на прокуратурите.

Критериите, които са използвани за взимането на решение кои съдилища да бъдат закрити в Република Хърватия са:

- **Разстоянието** между две съдилища да бъде **по-малко то 50 мили;**
- **Броят на населението** в дадена територия;
- Нивото и състоянието на **публичната транспортна инфраструктура,** достъпна за обществото;
- **Броят на новите дела,** постъпващи годишно;
- **Общият брой на делата решавани и висящи** в един съд;

[62] Из паметна записка от проведените срещи в рамките на работно посещение на членове на ВСС на Република България в съдебни институции на Република Хърватия 22-23 октомври 2015 г.

- Броят на делата решавани от един съдия;
- **Съотношението между броя на съдиите и служителите спрямо притока на дела;**
- **Специфични критерии** (например всеки остров трябва да има поне 1 съд).

Като цяло именно съдилищата с по-малко съдии и разглеждащи по-малко дела са таргетирани да бъдат затворени с реформата.

Тези решения са взети също така и след като са анализирани имуществено и инвестиционното планиране (и двете са оценявани едновременно).

Следва да се обърне внимание именно на хърватския метод по отношение на имотното и инвестиционно планиране, който се основава на **дългосрочна прогноза за строителство на сгради**: Министерството на правосъдието е установило ясен график, като крайният срок за ефективно сливане на съдилищата е определен до 2019 г.. Процесът умишлено е проектиран да бъде прогресивен. Всъщност правителството определя **три фази в процеса на рационализиране на съдебната карта**:

- Първите пет години инвестиционни фондове за недвижими имоти няма да бъдат планирани, т.е. съдилищата, които е предвидено да бъдат закрити няма да бъдат ремонтирани или снабдени с ново оборудване;
- В рамките на 10 години ще бъдат отпуснати допълнителни средства за изграждане на допълнителни структури към съществуващите съдилища, които ще поемат други съдилища;
- И накрая, в рамките на 15 години на реформа, ще бъдат инвестирани средства за изграждане на нови сгради.

По този начин, колкото по-рано се планира реформата, толкова по-добре: цялостното планиране на инвестициите в имоти максимизира възвръщаемостта на инвестициите, като избягва всякакви „загуби" на пари. В дългосрочен план особено Португалия и Хърватия подчертават, че е по-добре да държат държавни структури.

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Следва да се отбележат и някои **други важни аспекти на хърватската съдебна реформа:**

Специално внимание в стратегическото планиране е обърнато и на **допълнителното повишаване на мобилността на съдиите, прокурорите и служителите, тъй като тази мобилност е оценява като ограничена.**

С цел всички реформаторски дейности да могат системно да се проследяват и оценяват е **въведена система за статистическо проследяване на всички видове производства в правораздавателните органи, както и последователно се осъществят мерки по въвеждането на модерни информационни технологии.** Особено значим е „eSpis" (ICMS – Inyegrated Court Case Management System – Единна система за управление на съдебните дела), а за прокуратурата е въведена Система за проследяване на делата в прокуратурата (CTS – Case Rtacking Sustem), които са въведени в почти всички съдилища към края на 2013 г.

Изключително силна роля в реализирането на реформата е изиграл Съдебният инспекторат на Министерството на правосъдието. В рамките на редовни и извънредни инспекции са се установили евентуални нередности в работата на съдебната или прокурорската администрация, поради което като един от приоритетите в стратегическото планиране за следващите години е именно увеличаване на интензитета на такива инспекции и засилване отговорността на ръководителите на правораздавателните органи за редовното и навременно изпълнение на работата на администрацията.

Изградена е също така и напълно функционираща система за безплатна юридическа помощ. С въвеждането и се осъществява сериозен напредък по посока осигуряване на достъп до правосъдие.

Друго характерно за хърватска реформа е **активното участие в нея на широк кръг заинтересовани лица.** На първо място, това е Парламентът, който като законодателен орган осигурява приемането на съответните закони и на държавния бюджет, но същевременно като представителен орган на всички граждани придава най-голяма легитимност на реформата. На следващо място, това е Правителството и в частност Министерството на правосъдието, чийто министър изиграва ключова роля както в програмен така и в чисто оперативен аспект. Проектите за реформата са изготвени основно от министъра на правосъдието. През 2006 г. е съставен **Съветът**

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

за мониторинг на изпълнението на стратегията за съдебна реформа, в чийто състав влизат: Министърът на правосъдието, Секретарят на Държавния съдебен съвет, Председателят на Върховния съд, Главният държавен прокурор, Председателят на парламентарната правна комисия, Националният съдебен съвет (от 2010 г.), Съветът на главните прокурори (от 2010 г.), Юридическата академия (от 2010 г.), Председателят на Камарата на нотариусите, Председателят на хърватската адвокатска колегия.

Медиите и общественото мнение обаче са останали безразлични към развитието на съдебната реформа, което донякъде може да се обясни с отсъствието на силна опозиция или скандали. Европейските институции обаче са активно включени в съдебната реформа на Хърватия, включително Европейската комисия, която действа като орган за наблюдение и надзор. Комисията на ЕС публикува няколко междинни доклада, за да оцени напредъка на реформата и да направи предложения за подобрение. Тази мониторингова работа на Европейската комисия също вероятно обяснява бързината и всеобхватността на реформата. Вместо да се разглеждат различни алтернативи за реформата, Хърватия избира да следва препоръките на Европейската комисияя.

3. Изводи и обобщения, използвани практики

Както и в други държави (като Латвия, Нидерландия, Италия), така и в Хърватия **реформата на съдебната карта се характеризира със своята поетапност**.

Също така, реформата на съдебната карта на Република Хърватия **не е извършена самоцелно, а е част от една цялостна съдебна реформа.** Паралелно с районирането на съдилищата е извършена и **реформа във въззивното съдопроизводство**, която предвижда че не всички окръжни съдилища действат като въззивна инстанция по всички въпроси – определени въпроси като трудовоправни, семейноправни и вещноправни се разглеждат като въззивна инстанция само от определени окръжни съдилища.

Едновременно с реформата в териториалната структура на съдилищата е направена такава и по отношение на прокуратурата.

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

И в Хърватия е **използвана добрата практика за идентифицирани на точно определени критерии, по които да се вземе решението кои съдилища да бъдат закрити** (разстояние между съдилищата, брой население, брой нови дела, съотношение на брой съдии и служители спрямо притока на дела и др.).

Доброто планиране, което вече беше оценено като добра практика в други държави, също е отличителна черта на хърватската реформа (като тук все пак следва да се отчете, че тази реформа е част от цялостните преговори за присъединяването на страната към ЕС). За разлика от Австрия, Франция и Португалия, където се откроява липсата на добро планиране по отношение на сградния фонд на съдилищата, **то в Република Хърватия е налице прецизно планиране именно в този аспект.** Хърватският метод се основава на **дългосрочна прогноза за строителство на сгради** и **ясен график** за ефективно сливане на съдилищата.

Добра практика е и многоаспектността на реформата в Хърватия. Паралелно с преначертаването на съдебната карта и промените във въззивното производство, са направени и други промени като например по отношение на **мобилността** на съдиите, прокурорите и служителите (аспект, силно застъпен и в Белгия), по отношение на **електронизацията на съдебния процес** (аспект, застъпен в почти всички разглеждани държави), както и по отношение на въвеждането на система за безплатна юридическа помощ.

Не на последно място следва да се отчете **като добра практика** (използвана и в държави като Белгия, Дания, Латвия, Франция и др.) **активното участие на широк кръг заинтересовани лица при осъществяването на реформата,** макар че се подчертава липсата в Хърватия на медиен и обществен интерес (което също може да бъде обяснено с обстоятелството, че съдебната реформа е част от процеса по присъединяване на страната към ЕС).

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

IV. СРАВНЕНИЕ И ОБОБЩЕНИЕ НА ИЗВЪРШЕНИТЕ РЕФОРМИ И НА ДОБРИТЕ ПРАКТИКИ И ТЯХНАТА ПРИЛОЖИМОСТ КЪМ БЪЛГАРСКАТА СЪДЕБНА СИСТЕМА

В настоящия раздел идентифицираните по време на анализа на извършените реформи на съдебните карти в отделните държави добри практики са обобщени и групирани в няколко групи, съобразно своя характер и специфика. **Всяка една от групите практики е принципно приложима за България (с отчитане на евентуално необходимата адаптация).** Тази принципна приложимост произтича от следните два фактора:

→ Установени **сходни проблеми във функционирането на съдебните системи** на анализираните държави, чието разрешаване се цели с извършването на реформата и, съответно,

→ Установени **сходни цели пред провеждането на реформа** в съдебната карта.

Така, по отношение на проблемите, които държавите са констатирали (вкл. и България), може да се обобщят следните най-типични:

✓ **Различна натовареност** на съдилищата;

✓ **Нееднакво разпределяне на човешки и материални ресурси и съответно тяхното ирационално използване;**

✓ **Съществуване на много малки съдебни структури;**

✓ **Незадоволителна продължителност на съдебното производство;**

✓ **Противоречива съдебна практика;**

✓ **Ограничена възможност за специализация на съдиите;**

✓ **Недостатъчно гъвкава система за мобилност на съдебния състав и на служителите в съдебните структури;**

✓ **Недостатъчно ефективно управление** на съдебните структури.

По отношение на заложените цели, може да се обобщят следните:

➢ **Балансиране на натовареността на съдилищата;**

- **Създаване на адекватни по големина структури, които са в състояние да работят и да се управляват ефективно;**
- **Повишаване на качеството на правораздаването и подобряване на обслужването на гражданите и бизнеса;**
- **Създаване на условия за специализация на съдиите, като предпоставка за по-добро, по-ефективно и по-бързо правораздаване;**
- **Оптимизиране на разходи.**

При прегледа и анализа на извършените реформи на съдебните карти се идентифицираха добри практики в следните насоки:

1. Законодателна обезпеченост на реформата

В различните държави, провели реформа на своите съдебни карти, компетентният и отговорен за реформата орган е различен – най-често това е правителството (в лицето на съответното министерство на правосъдието), като в някои държави е налице специализиран ръководен или регулаторен орган (какъвто е случаят и у нас). Независимо от това у кого точно са концентрирани правомощията и компетенциите, **почти навсякъде е възникнала необходимост реформата да бъде съпътствана с определени законови промени.** Някъде това се е налагало с оглед самото реформиране на съдебната карта, другаде е било установено, че за да е ефективна реформата, е необходимо, заедно с нея да се реформира и компетентността на съдилищата или самото процесуално право. В държавите, където е решено да не се прибягва до законодателни промени (като Франция), това впоследствие е оценено като недостатък.

В Латвия, предвид действащото законодателство на страната, самата реформа на съдебната карта се е случила именно чрез законодателни промени. Изготвен е бил законопроект за изменение на Закона за съдебната власт, в който е предвидено постепенно обединение на районни съдилища под юрисдикцията на окръжен съд. В законопроекта, също така, е било подробно разписано как и къде ще се гледа всяко едно дело след преструктурирането на съдилищата.

В Австрия например, заради законодателни ограничения има само един случай на сливане на съдебни райони между две провинции – район Purkersdorf

(Niederösterreich Долна Австрия) от юли 2014 е приет от районен съд Hietzing, съответно търговски районен съд Виена. Това става възможно след промяна на Закона за организация на съдебните райони за Виена, както и на Указа за районните съдилища на Долна Австрия. Конкретно за Австрия следва да се отбележи, че **действащата нормативна уредба се е явила сериозно пречка за една цялостна федерална структурна реформа на съдилищата**, защото същата предвижда съгласуване между федералното правителство и правителствата на отделните провинции. На практика, преговорите са приключили успешно само с три от провинциите.

В Белгия, необходимостта от законодателна промяна с оглед промяна в компетентността, с избегната чрез създаване на местни отделения. Законът предвижда кои дела са подсъдни например на районен съд, но в рамките на тази компетентност има свобода как тя ще се разпредели между различните териториални отделения.

В Нидерландия, още преди да се пристъпи към реформиране на съдебната карта и цялостно реформиране на съдебната власт са правени опити да се оптимизира работата, чрез сключване на споразумения за сътрудничество между отделните съдилища. Специализирана комисия обаче е оценила като провал системата за сътрудничество, което практически е било осъществено само (главно) за преодоляване на временния недостиг на персонал. През юли 2008 г. Съдебният съвет е счел, че последните десет години илюстрират провала на сътрудничеството между съдилищата. Затова законодателната реформа на съдебната система е изглеждала неизбежна.

В Португалия реформата е започнала именно със законодателни промени. През 2009 г. правителството е одобрило нов Закон за организацията и функционирането на съдебните съдилища, последван от регулаторните мерки за временната реформа.

В Хърватия през 2014 г. са направени законови изменения, които да гарантират възможността реформата да се развие докрай.

Необходимостта от законодателно обезпечаване на реформата е отчетено от Висшия съдебен съвет, като в настоящата обществена поръчка изрично е

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

предвидена отделна дейност (Дейност 1.8.), която има за предмет изготвяне на пакет от предложения за изменение и допълнение на действащото законодателство за въвеждане на оптимизирана съдебна карта. Сега действащия Закон за съдебната власт дава правомощия на Висшия съдебен съвет да прекрои картата на съдилищата и прокуратурите и в тази насока законодателна промяна няма да е необходима. Съгласно чл.30, ал.1, т.7 на ЗСВ, ВСС

2. Консенсус между заинтересованите страни

От прегледа на реформите на съдебните карти на различните държави се вижда, че **една от важните предпоставки за успешна реформа е постигането на максимално широк консенсус за нейния обхват и съдържание.**

В някои държави като Австрия, именно липсата на необходимия консенсус е довела до невъзможност да се реализира реформата в пълнота.

В Белгия пък, именно с оглед консенсуса е променен първоначално предвиденият обхват на реформата. Първоначалната идея е била да се създаде по един окръжен съд във всеки съдебен район, обединяващ първоинстанционния съд, търговския съд и трудовия съд. Тази идея обаче не е получила политическа подкрепа и е изоставена. По отношение на останалата част от реформата, консенсус е бил налице.

В Дания, след като проектът за съдебна реформа е бил спрян поради политическа конюнктура, впоследствие именно заради силен консенсус, че е необходим, той е възобновен. Възобновяването идва от „коалиция" между Министерството на правосъдието, Министерството на финансите, съдебната администрация и съдиите от Висшите съдилища.

В Нидерландия, наскоро след като са констатирани променящите се стандарти и растящия брой потребители, заинтересованите страни и обществото като цяло, свързани с качество, бързина, достъпност, почтеност и последователност, е било проведено и обширно обсъждане на бъдещето на съдебната власт, в тясно сътрудничество със заинтересованите страни. Именно то се очаква в крайна сметка да доведе до визия за съдебната власт през 2020 г.

Що се отнася до Полша, развитието на реформата там ясно показва важността на постигането на консенсус и на включване на всички заинтересовани страни в подготовката на реформата. Важни промени в съдебната власт са направени в периода 2012 – 2016 г., но впоследствие, въведената реформа е изцяло отменена в периода 2015 – 2016 г., поради масови протести на всички засегнати местни общности.

Като заинтересовани страни в реформата могат да се обособят правителството (съответно компетентният да реализира реформата орган), Парламента, професионалните участници в правораздаването (съдии, прокурори, адвокати и техните браншови организации или органи на самоуправление, представителите на други правни професии като нотариуси, съдебни изпълнители), местните власти, както и в крайна сметка крайните ползватели на правосъдието т.е. гражданите и бизнеса.

Когато се коментира участието на Парламента в реформирането на съдебната карта, не може да не се спомене случаят на Франция. Поради неуспешни опити за реформи от миналия век, министърът на правосъдието, е решил да не включва Парламента, като по този начин е опитал да избегне политическото и обществено напрежение, за да се гарантира провеждането на бързо реформиране на съдебната карта. Положителен аспект на този подход е предприемането на целенасочени мерки за избягване на напрежение и конфликтност, но той има и сериозни недостатъци и в крайна сметка е довел до ограничаване мащаба на реформата, тъй като Държавният съвет на Франция се е произнесъл, че без Парламента може да се случи само прерайониране на съдилищата, но не и промяна в техните компетентности. По този начин, изключвайки Парламента, правителството е блокирало възможността за провеждане в пълнота на съпътстващи реформи.

Когато се говори за силната ангажираност към реформата на съдебната карта на професионалните участници в процеса на правораздаване, няма как да не се посочи като пример Дания, при която съдебната администрация, чрез публикувани писма, статии и доклади, буквално е принудила правителството да възобнови първоначално спрелия процес. Вътрешно-съдебната администрация постоянно е информирала служителите си за напредъка на проекта. Професионални асоциации

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

също са се включили активно. Пасивни са били единствено политическите партии, както и широката общественост.

В Латвия възприетият подход е, че обединяване на съдилища може да се случи, ако Съдебният съвет е дал съгласието си, т.е. отчита се волята на съдебната власт. Важно е да се отбележи, че всъщност всички планове за реорганизация в Латвия, са подкрепени от председателите на съдилищата и са дискутирани на събрания със съдиите, прокурорите и местните ръководители на полицията. Именно тези дискусии са дали възможност на Съдебния съвет да подкрепи всички планове без сериозни възражения и тежки обсъждания.

В Литва, за да се гарантира надлежното изпълнение на дейностите на всички заинтересовани страни, процесът се е координирал и провеждал като проект от Националната Администрация на Съдилищата, като Съдебният съвет е одобрил плана за изпълнение на дейностите по съдебната реформа.

Важно е участието на органите на съдебната власт и в реформата в Нидерландия. Нидерландският съвет на съдебната власт е изиграл важна роля в реформата. От 15 юли 2008 г., по искане на Министерството на правосъдието, той е дал становище по законопроекта в процес на подготовка. Недостатък обаче се наблюдава относно невключването на обществото в дебатите относно съдебното преструктуриране.

В Полша, активно противопоставяне на планираната реформа е налице и от страна на професионалните общности.

Една от причините, които се сочат като фактор за неефективното реализиране на промените в Португалия е незначителна (или в някои случаи прекомерна) подкрепа от страна на членове на съдебната власт и други специалисти за анализ, определяне и оценка на реформите.

Във Франция, макар Парламента да е изключен от подготовката на реформите, са проведени общи консултации, в рамките на нарочно създадения орган Консултативен комитет на съдебната карта, което е позволило участието на всички представители на всички юридически професии (адвокати, нотариуси, съдебни изпълнители и др.). Има обаче сериозни критики, че срокът за тази консултация е бил твърде кратък, за да бъдат те наистина успешни (юни-декември 2007 г.).

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна системи на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Анализът показва голямата важност и на участието на местните власти и общности.

Съгласно действащото австрийско законодателство промени в съдебната структура могат да се правят само със съгласието на съответното правителство на федералните провинции. Промени на съдебните райони могат да се правят само с указ на федералното правителство, след съгласуване с правителството на съответната провинция. Единствено във Виена може да се прави промяна на районирането с федерален закон, без да се иска съгласието на правителството на област Виена. Тоест, специално по отношение на Австрия необходимостта от съгласуване на всички нива на управлението следва и от законодателно ограничение. Самото наличие на това ограничение обаче не може да се приеме за случайно. Следва обаче да се посочи, че именно това законово изискване за съгласие на всички нива с всички местни власти, се оценява като една от спънките за ефективна реформа на съдебната карта в Австрия.

Протестите на местни общности в Полша, довели до отмяна на първоначално извършената реформа, показват важността на включването им при обсъждането на реформата.

Що се отнася до участието на обществеността, в редица от държавите се наблюдава дефицит по отношение съгласуването със широката общественост. Така например в Нидерландия, въпреки различните комисии и участието на Висшия съдебен съвет в обсъжданията, не е имало диалог с гражданите, тъй като е липсвал публичен дебат. По същия начин, макар всички да са споделяли принципно идеята, че съдебната система трябва да бъде подобрена, различните участници не са постигнали съгласие за това кое решение точно да се приложи. Следващите дебати са останали в сферата на правосъдието, без да достигат до обществеността, въпреки че законопроектът е бил достъпен онлайн.

В Дания също се констатира затвореност на дебата в рамките на професионалните юридически гилдии и известна незаинтересованост от обществото като цяло.

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Една от сериозните критики към реформите в Португалия, показваща важността на включването на широката общественост при подготовката и извършването на реформата е, че все по-сложната организация на съдебната система е имала тенденция да следва повтарящ се модел: основният приоритет не е да служи на тези, които инициират съдебни производства в търсене на правосъдие, а на тези, които работят в съда.

Въпреки широкия обхват и мащабност на консултациите във Франция и там се наблюдават дефицити в това отношение. Извършена е мултидисциплинарна подготвителната работа за реформата на съдебната карта (включително статистика, планиране на собствеността или бюджетно планиране), в която са участвали представили на различни среди, но не и реалните заинтересовани страни от реформата. Това е създало впечатление, че тази реформа е ограничена до правителството и до някои „технически" актьори. Там прибързаният подход на правителството е довел до сериозни настроения против цялата реформа.

В Хърватия, където принципно има много широко участие в подготовката на реформата, също има принципно безразличие от страна на медиите и широката общественост.

Макар да няма индикации за сериозно принципно противопоставяне срещу реформата у нас, нейното съгласуване с всички заинтересовани страни силно се препоръчва. Очевидно такова е разбирането и на Висшия съдебен съвет, защото в настоящата обществена поръчка е предвидена дейност (Дейност 1.7), която включва провеждане на 10 еднодневни публични обсъждания на разработените модели за реформа на съдебната карта на ниво районен съд/районна прокуратура по апелативни райони: минимум по едно обсъждане за промяна на съдебната карта на ниво съдилища и по едно обсъждане за промяна на съдебната карта на ниво прокуратури за всеки апелативен район, с 50 участници (представители на районни, окръжни и апелативни съдилища, респективно районни, окръжни и апелативни прокуратури, регионални и местни власти, нотариални камари, съдебни изпълнители, юристи, представители на гражданското общество и др.) във всяко събитие.

3. Планиране и управление на реформата

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Дори и да не бяха идентифицирани като добри практики, безспорно е, че доброто планиране и управлението на всяка една реформа са минимално необходими предпоставки за нейното ефективно случване.

Една от основните критики към австрийската реформа е свързана именно със слабостите в предварителното планиране. Както необходимите инвестиции за реформата, така и очакваните спестявания, са направени само по груби оценки и резултатът от това е, че за изпълнението на около една трета от планираните обединения, планираната бюджетна рамка е надхвърлена с близо 48 %. При отделни сгради разходите на фаза планиране надхвърлят дори с 400% първоначално очакваните. Липсва и обстойна строителна оценка на сградния фонд отпреди преговорите с провинциите. При избирането на местата, финансовите аспекти не са имали определяща роля и местата не са избирани според разумното инвестиране в преустройство, като не е била предвидена и опция да се разгледат алтернативни, различни от ползваните към момента сгради. Друг проблем, пак в тази връзка в Австрия, е лошото договаряне на наемите на съдебните сгради, поради което се е стигнало до ситуация да се плаща за сгради без те да се използват. Като цяло за много аспекти на реформата е имало преразход.

Отново в Австрия се забелязват нереалистични и съответно несбъднати срокове, както и липсата на проектен ръководител на цялостното провеждане на реформата. Сметната палата силно е критикувала министерството, че за много от страничните ефекти на реформата не са направени каквито и да е изчисления. Като цяло, Сметната палата е отправила препоръка на Министерството на правосъдието, с цел създаване на смислово обосновани основания за вземане на решения за бъдещи проекти, да заложи критерии, обвързани със спецификите на територията на съдебния район.

Оттук може да се изведе ясната препоръка, от една страна, за задълбочени предварителни разчети, а, от друга страна, за избор на ясни критерии и индикатори, които да позволят впоследствие преценка относно ефективността на реформата.

По отношение на планирането като добър пример следва да се спомене Кралство Дания. Във връзка с един от основните акценти при реформата, а именно специализацията на съдиите, Кралство Дания е единствената страна, която се е

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

опитала да събере предварително емпирични доказателства по отношение на идеята за специализация, като докладите са показали, че въпреки всички очаквания, малките съдилища не страдат от липса на ефективност в сравнение с по-големите. **Като цяло може да се отбележи, че датската реформа е резултат от обширна подготовка.** Там са направени и подробни изчисления преди всичко на очакваните икономии от мащаба (които са били основното икономическо съображение при планирането и подготовката на реформата).

Италия може да бъде посочена като добър пример за **мащабно предварително събиране на информация**. Италианското министерство на правосъдието е събрало информация от вътрешни и външни източници, както следва: съдебно-административна информация като входящи, завършени и висящи дела по всички видове, класификации и подразделения; показатели за ефективността като продуктивност на съдебните структури и на съдиите, продължителност на процеса; географски, транспортни и инфраструктурни данни; друга специфична информация като нивото на бизнеса, брой на предприятия, правна помощ и др. подобни.

Като добър пример може да се посочи и Латвия, където **за всеки реформиран съд е изготвен отделен нарочен план**, а Централният районен съд на Рига и съдът в Сигулда са реорганизирани по силата на самия закон.

В контекста на планирането следва да се спомене, че в Нидерландия са взети **още на ранен етап и мерки за прецизното и точно последващо оценяване на ефектите на реформата**. За тази оценка е създаден и специализиран орган, който има 5-ма члена, 3 от които са учени (професори по право), 1 съдия от Върховния съд (който също е професор по право) и 1 кмет (на среден град със съдебна локация). Пак там още по време на планирането проучванията, с които е била съпроводена реформата са имали за цел и да се изяснят и решенията, които са смятани за желани.

В Полша се констатира сериозен проблем във връзка с планирането на реформата, свързан с това, че първоначално е извършена една реформа, но поради масови протести, тя е отменена.

Една от критиките към Португалия е свързана с това, че като се следва международната тенденция на „нов" подход, свързан с въвеждане и на

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

алтернативни форми на правосъдие, това не винаги е било подкрепяно от надеждни проучвания на различните политически възможности за предложените методологии и системна перспектива. Изключение е първата пилотна реформа на организацията на съдебната власт през 2008 г., която е формулирана въз основа на предварителни проучвания и по-късно оценена от гледна точка на работата на пилотните райони. Въпреки това, с последващите политически промени, това бързо изчезва поради външен натиск. Като един от факторите реформите в Португалия да не носят реален пълен резултат се изтъква именно **липсата на надлежно обосновано планиране** (без проучвания и / или слабо използване на съществуващи изследвания).

Макар във Франция планирането на реформата да е ясно и отчетливо изразено (във Франция е свършена сериозно организирана предварителна работа, свързана със събиране и обработване на значително количество информация, подробно анализиране и то по конкретни и ясни критерии на всеки един съд в страната), критики са отправени по отношение **планирането относно собствеността** (каквито критики има и в Австрия). Оценява се, че по-доброто планиране в тази именно област би могло да позволи на Франция да спести разходи и като пример се сочи, че са били инвестирани огромни суми за обновяване на сгради, които са били затворени няколко години по-късно поради реформата. В Хърватия, от друга страна, **решенията относно реформата са взети след като са анализирани имуществото и инвестиционното планиране (и двете са оценявани едновременно).** Хърватският метод по отношение на имотното и инвестиционно планиране се основава на **дългосрочна прогноза за строителство на сгради:** Министерството на правосъдието е установило ясен график, като крайният срок за ефективно сливане на съдилищата е определен до 2019 г. Процесът умишлено е проектиран да бъде прогресивен.

Франция търпи критики и по отношение планирането във връзка със социалните ефекти (относно заетостта на служители) на реформата. Реформата на съдебната система е довела до съкращаване на персонала на юрисдикциите: за засегнатите от реформата съдилища то съответства на намаляване на броя на съдиите с 6,9 % и 9,1 % за държавните служители.

В Хърватия може да се посочи, че реформата започва след като е приета първата Стратегия за реформа на правосъдната система за периода 2006 – 2010 г., която поставя общите цели на реформата и мерките, необходими за приспособяването на правосъдието за влизане в ЕС. Наред със Стратегията е приет и **план за действие със съответните приложения, който впоследствие е преразглеждан неднократно, след извършване на внимателен анализ на предложените и към съответните моменти вече изпълнявани мерки.**

Що се отнася до Литва и планирането на реформата следва да се посочи, че тя **се е случила след разглеждане и анализиране на най-добрите чуждестранни практики.**

Направеното до тук у нас от страна на Висшия съдебен съвет и най-вече реализирането на настоящата обществена поръчка, показват, че **компетентният орган у нас е с ясно съзнание, че планирането е съществена предпоставка за успеха на реформата**. Именно в резултат на изпълнението на настоящата обществена поръчка се очаква събирането и анализиране на необходимите данни и информации за оценката на сегашната ситуация, която оценка е в основата на доброто планиране. Предвидено е изследване на добрите практики, както и е предвидено създаването на пилотни структури, едва след оценката на които, следва да се разработят и конкретните модели за реформа. Независимо от наличието на тези добри предпоставки за едно добро планиране на българската реформа, препоръчително е да се обърне специално внимание на въпроса със сградния фонд (пренебрегнат фактор от някои държави като Австрия, Португалия, Франция, което ясно е оценено като грешка), както и на въпроса със социалните ефекти от реформата (запазване на числения състав, необходимост от допълнителни щати и др. разходи за магистратите и служителите във връзка с териториалните промени, допълнително обучение и др.).

4. Поетапност на извършването на реформата

Практиката в много държави показва, че **ефективна реформа трудно може да бъде направена изведнъж**. В този смисъл **поетапността на реформата е възприета като практика на не малко места и това принципно може да бъде оценено положително.**

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

В Италия, след оптимизирането на първоинстанционните съдилища, се предлага като следващ етап да се пристъпи към оптимизиране и на второинстанционните съдилища. Предложенията в тази връзка са в посока на рационализация на организацията по отношение на хората, натоварването и териториалната компетентност, както и намаляване на броя, чрез заличаване на съдилищата, които обслужват по-малко от 1 млн. души (такива са 10 съдилища). По отношение първа инстанция там също се предлага продължаване на реформата и на следващ етап като *„се завърши работата, направена през 2013 г."* като се закрият още структури от първа инстанция. След направена оценка на първия етап е счетен за неподходящ, въведеният по време на реформата принцип да се оставят по поне 3 трибунала във всеки регион. **Изобщо, принципът да се прави промяна, която да се подложи на ex-post оценка и едва след това да се премине към следващия етап, не е изолиран случай.**

По отношение поетапността, трябва да се посочат и практиките, свързани с **обезпечаване на преходния период** (какъвто е случаят с Кралство Дания).

В Латвия поетапността е изключително отчетлива. Там реформата е била приложена постепенно, като всяка следваща стъпка от промяната на съдебната карта се основава на цялостен анализ на резултатите от предходните промени.

В Кралство Нидерландия самата реформа на съдебната карта **е етап от цялостната реформа на съдебната система.** Самата тя се е осъществила на две стъпки.

Реформата на Португалия от 2008 г. следва изрично да се открои със своята новаторска характеристика: предвиден е пробен период, преди да бъде въведена поетапно в цялата страна. Новите модели на управление и териториално деление са въведени в три пилотни района, а след оценка, подготовка на необходимите инфраструктури и законодателни и регулаторни инструменти и изменения, основани на резултатите от мониторинговите проучвания, проектът е трябвало да бъде разширен поетапно в цялата страна до септември 2014 г. За съжаление тази реформа е преустановена, а последвалата я такава е извършена едновременно на територията на цялата страна, което именно се отчита като грешка и пречка за една цялостна положителна оценка на реформата.

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

В Полша също се наблюдава поетапност, като първоначално реформата е извършена по отношение на военните съдилища. Полша обаче може да бъде остро критикувана за непоследователността, наблюдавана в действията относно съдебната карта. Нещо повече, реалната поетапност е била коментирана, но изключена при извършване на реформата. В стратегията „Ефективна държава за 2011-2020 г." е било заложено предприетата реформа да бъде само първият етап от общия план за реформиране на съдебната система и е следвало да има втори етап, който да разреши проблемите и в големите съдебни структури. Този вариант обаче е бил изначално изключен от министъра. Именно това е възможно да е един от факторите за пълния провал (и съответно отмяна) практически на направената реформа.

Във връзка с етапността на реформата, следва да се изтъкне примера на Хърватия. Към края на 2012 г. е направен анализ на извършените до момента действия, който е показал, че от 47 насоки, приети в Стартегията за 2011 – 2015 г., 53 % са изпълнени, 34 % са в процес на изпълнение, 9 % не са изпълнени и се приемат като стратегически насоки в новата стратегия (за периода 2013 2018 г.), а останалите са станали безпредметни с оглед предприетите законови решения. Този анализ е позволил предприемане на последяващи корективни действия. Наред с това хърватската реформа изначално се характеризира с предвидена в нея поетапност. Правителството е набелязало три различни фази на нейното планиране и имплементиране: краткосрочна фаза (2011-2013 г.), средносрочна (2014-2016 г.) и дългосрочна (2017-2019 г.). **Това поетапно извършване на реформата е позволило, първо да се обединят някои извънсъдебни ресурси, като административни или финансови услуги и едва след това да се премине към процеса на сливане по места, което означава масовото физическо прехвърляне на съдии от един съд в друг.**

Следва да се отбележи, че именно подобен подход е възприет и у нас по отношение на прокуратурата. Това показва реалната приложимост в българска среда на етапността като добра практика. Още повече, че настоящата обществена поръчка изрично предвижда (подобно на португалската реформа от 2008 г.) едно, макар и теоретично, пилотно реформиране на съдебни структури. Доколкото у нас не са налице външни фактори, които да влияят върху случването на реформата на съдебната карта (както например това е било налице в Португалия) поетапността се

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

явява въпрос на конкретна концепция и не съществуват пречки за нейното възприемане. При всички положения един първоначален пробен период е възможност за проследяване в „реално време" на ефектите от реформата и отчитане на положителните или негативните последствия и съответно предприемане на мерки за тяхното засилване или минимизиране.

5. Ясно поставени цели и индикатори за измерване на постигането им

Прегледът на извършените реформи в анализираните държави показва, че те следва **да бъдат целенасочени и да е налице предварителна яснота защо се провеждат.**

Като добра практика в Австрия следва да се посочи, че целите на реформата са били изначално ясно дефинирани, но от друга страна, отново там се наблюдава, както беше посочено, слабост в това, че не са набелязани **конкретни индикатори, които да позволят да се направи преценка доколко успешно е реализирана реформата.**

В Кралство Дания много прецизно е акцентирано върху икономиите от мащаба като конкретна икономическа цел на реформата като наред с това, ясно са дефинирани и конкретните очаквания във връзка с постигането на тази цел.

В Италия специално по отношение на гражданското правосъдие са ясно посочени няколко цели:

- ✓ По-кратки срокове за решаване на делата;
- ✓ Намаляване на половина на изоставането в решаването на делата;
- ✓ Ускоряване на процеса за бизнеса и семейството;
- ✓ Цялостна компютъризация и организационни иновации в съдебната система.

Като отчетлива цел там е посочено и намирането на равновесие между достъп до правосъдие, оптимален размер на съдилищата, намаляване на разходите и повишаване на качеството на услугите.

Като конкретни цели в Латвия са идентифицирани:

- ✓ Намаляване и превенция на неравномерния обем на работа на съдилищата, като се цели баланс и изравняване на дейността им;

- ✓ Осигуряване на равномерно разпределение на делата;
- ✓ Повишаване на специализацията на съдиите и увеличаване цялостното качество на правораздавателната дейност;
- ✓ Намаляване на продължителността на процеса;
- ✓ Цялостна оптимизация на съдебните ресурси (вкл. концентрация на компетентности в един съд).

В Нидерландия реформата е имала за цел да подобри качеството на три основни компонента:

- ✓ Качеството и достъпността на основния процес;
- ✓ Качеството на управлението;
- ✓ Качеството на организационното и оперативното управление.

В Полша целта на въведената реформа е да се подобри работата на съдилищата, облекчавайки съдиите от големите градове. Намаляването на административните разходи, също е било сред аргументите за реформата.

Ясно изтъкнатите цели на реформата в Хърватия са:

- ✓ Балансирана натовареност;
- ✓ Уеднаквяване на съдебната практика;
- ✓ Специализация на съдиите;
- ✓ Еднакво използване на ресурсите;
- ✓ Намаляване броя на председателите на общинските съдилища;
- ✓ Ефикасна организация на работния процес в съда;
- ✓ По-лесен надзор върху работата на съдилищата.

Аналогични на гореизброените са и целите на реформата у нас. Така, ключовата цел на проекта, в изпълнение на който се изпълнява и настоящата обществена поръчка, е да се създаде модел за реорганизация на съдебната карта на районните съдилища и прокуратури и да предостави пътна карта за рационализирането в по-общ план на съдилищата и прокуратурите на всички равнища с цел повишаване на качеството и ефикасността като цяло, в т.ч. пренасочване на ресурси, където е целесъобразно, въз основа на цялостен анализ на натовареността на съдебните структури и специфични социално-икономически

фактори, като предостави и съответните технологични решения за това. Макар така дефинираните цели да са ясни, същите могат да бъдат определени по-скоро като общи. **В тази връзка, препоръчваме изричното разписване и на по-конкретни цели, както това е направено в други държави. Т.е. разписване на по-малките целите, чрез които ще постигнат общите ключови такива.** Конкретно се препоръчва целите да бъдат разписани при спазването на т.нар. SMART принцип, който предвижда целта да бъде:

Specific – т.е. конкретна

Measurable – т.е. измерима

Attainable – т.е. достижима

Relevant – т.е. уместна, с практическо значение

Time-bound – т.е. определена във времето

Пример за такава цел може да бъде постигане на изравняване на натовареността в различните съдилища, което да бъде постигането в рамките на определен период от време. За да бъде тази цел конкретна и измерима, разира се, е необходимо преди това да бъдат дефинирани критериите за оценка на натовареността и такава оценка да бъде направена за отделните съдилища.

6. Ясно възприети множество критерии за реформиране на съдебните райони

Като добра практика от проучените държави може да се изтъкне **ясното извеждане на критерии кои съдилища следва да бъдат затворени или обединени, като тези критерии следват конкретни и ясни социални, икономически, технологични, политически и географски показатели.** Фактът, че прилагането на единни предварително определени критерии може да доведе в конкретни случаи до негативни резултати, не бива да бъде демотивиращ. Във Франция например, е предвидена поредица от критерии. На първо място са посочени **основни критерии**, но след тях има и **коригиращи такива**, чиято цел е именно коригиране на евентуални негативни последици в конкретни случаи.

Важността на **допълнителни корективни критерии се вижда много отчетливо от резултатите от португалската реформа**. Там например, първоначално е предвидено максимално разстояние от 30 километра от всяко

населено място до най-близката съдебна служба, но това е създало проблеми, защото има големи различия в географските райони, но и заради неравнопоставеността на обществения транспорт и достъпността в различните региони на страната.

В тази връзка, **на първо място, като добра практика се констатира включването на разнообразни фактори, които да се имат предвид при извършването на оценката на текущото състояние за целите на моделирането на съдебната карта. И на второ място, положителна оценка може да се даде при наличие на ясно дефиниране кога един съд следва да се запази и кога да бъде закрит.**

В Дания като критерии са използвани три групи, които може да се обобщи, че са приложими за всяка държава: **териториални** (в това число население и инфраструктура), **нива на натовареност** (в това число коефициент на покритие и човешки ресурси) и **други специфични критерии.**

В Италия, наред с основните фактори, са отчетени и следните допълнителни: наличните технически ресурси в съда (като телефон/видео); нивото на бизнеса; алтернативни способи за решаване на спорове/медиация; степента на културно развитие; наличието на възможност за осъществяване на правни консултанти; набиране на персонал.

Като слабост на реформата в Австрия пък може да се посочи използването само на един критерий за закриване/обединяване на съдилища.

В Литва също може да се каже, че при реформата са отчетени всички възможни аспекти като натовареност на съдиите, регионално натоварване, особености на делата, капацитет на съдилищата (брой съдии, персонал), въпроси, свързани с поддръжката на базата (като съдебни помещения и др.). Взето е под внимание и териториалното структуриране на прокуратурата и полицията.

Конкретните критерии и изисквания, които са спазвани например в Нидерландия, са следните:

- ✓ Необходимостта да има съдилища в единадесетте най-големи града в Холандия;
- ✓ Необходимостта от запазване на основните локации (но не всички локации са запазени);
- ✓ Разстояние между съдилищата, което трябва да бъде най-малко 15 км.

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Отново с отрицателен знак следва да се посочи факта, че при дефинирането на критериите в Полша е дадена голяма свобода на министъра на правосъдието при оформянето на структурата на съдебната власт. Тази свобода на практика прави реформата в съдебната структура резултат от политически фактори и предпочитания на съответното правителство в съответния момент. Самите формулирани в полската реформа „критерии" са подложени на доста сериозна критика на местно ниво.

Конкретни и ясно дефинирани критерии са били възприети и в Португалия още от реформата от 2008 г., макар тя така и да не се е провела.

- ✓ Съдилищата, които се занимават с по-малко от 250 дела годишно, ще бъдат закрити;
- ✓ Ако първоинстанционният съд, който се занимава с няколко дела, е на по-малко от час от друг съд, той трябва да бъде закрит;
- ✓ Ако помещенията се ползват под наем и оборудването е старо, то трябва да бъде затворено;
- ✓ Ако преброяването през 2011 г. покаже, че географска област е изоставена, съдилищата трябва да бъдат закрити.

Франция може да бъде посочена като добър пример по отношение избора на критерии за реформиране на съдебната карта, както и за закриване или запазване на съдилища. **Подходът там не е механичен, а се основава на няколко логически стъпки** – първоначално групиране на съдилищата и впоследствие прилагане на съответните избрани критерии към съответните групи съдилища. Критериите също така са съобразени със съответните групи, като са предвидени и коригиращи критерии така че да не се допусне достигане до силно нежелани последици. По отношение на Франция заслужава да се обърне внимание и на конкретния избор на критерии и на обстоятелството, че е решено това да са такива, които да не са повлияни от влиянието на съдебната карта или лошата организация на работата – затова са предпочетени като критерий входящите дела, но не и висящите. **Положителна практика е и съчетаването на няколко разнородни критерия.** Така например не са отчитани само броят на населението и километрите разстояние, но и броят на гледаните дела, което всъщност е по-конкретен показател от броя на

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

населението. Като става въпрос за разстояние, не се гледат само километрите, но и времето, което отнема достигането от едно място до друго. **Като критерий за предприемане на дадени мерки са съобразени и конкретни предложения от ръководителите на съответните съдилища относно техния съд.**

Когато се говори за избор на критерии, трябва да се съобрази, че решението за реформиране на съдебната карта чрез географско разпределение, основано на количествени, а не на качествени критерии, повдига въпроси относно неразбирането на териториалното, социалното и икономическото сближаване. Това особено ясно се проявява като проблем в Португалия.

Именно примерът на Португалия показва колко е важно критериите да са разбираеми не само когато става дума за откриване или запазване на съдилища, но и по въпроса за специализацията на съдилищата и къде да бъдат формирани специализираните звена. Изводите от португалската реформа са, че географското разпределение на специализираните секции на новите съдилища се е извършило без никакви разбираеми критерии, явно въз основа на използването на съществуващи физически структури. Самите участници в съдебната система съобщават за много примери за странни места и недоволни граждани. Няма известни проучвания, които да обосновават тези варианти и има случаи на специализирани секции, разположени в географски райони, където натовареността е ниска, докато в други райони в същия район няма секция, която да се занимава със съществуващата натовареност.

В Хърватия също са възприети като критерии, от една страна, броят на входящите дела на един съдия, а, от друга страна, и броя на населението, както и отдалечеността на съдилищата един от друг. Като добра практика, относима в голяма степен и за България, следва да се посочи и възприемането като критерий на **нивото и състоянието на публичната транспортна инфраструктура**, достъпна за обществото.

Използването на различни критерии, при които в реформата да се адресират различни потребности, както и да се противодейства на различни негативни последици от реформата, е напълно приложимо в България. От една страна, по отношение на България се наблюдават редица особености, които налагат отчитане на многообразни фактори – различна достъпност, свързана със състоянието на

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

пътната мрежа, различна техническа компетентност на населението в различни части от страната, части от страната където географските разстояния по никакъв начин не обуславят близост на два района (например разстоянието между Казанлък и Габрово в километри по права линия е под 30 км, но зимно време преминаването през прохода Шипка би могло да се окаже силно затруднено или дори невъзможно). Този пример показва, от една страна, че не може да се възприеме само един критерий, а от друга страна, показва как е необходимо да се въведат и коригираши критерии. Също така, следва да се посочи и неравномерната концентрация на населението у нас, като то е съсредоточено преди всичко в големите градове.

В допълнение критериите, които са като правило прилагани от анализираните държави, съответстват и на възприетите критерии в приетия от ВСС „Доклад за значението на районните прокуратури в структурата на съдебната система и критериите за промяна в териториалната структура на районните прокуратури". Следователно не само няма пречка така идентифицираната добра практика да се приложим в българските условия, но това е и силно препоръчително.

7. Недопускане концентрирането на реформата само по отношение на малките съдилища

При оценките на извършените реформи една от основните критики в някои държави (като Франция и Полша) е концентрирането на прекалено много усилия в малките съдилища за преодоляване на тяхната неефективност, по по този начин остават настрана проблемите на големите пренатоварени съдилища. Имайки предвид данните относно Софийски районен съд, тази потенциална слабост следва да се изтъкне и по отношение на българската съдебна карта. Във Франция например, оценката на реформата е, че не се е обърнало необходимото внимание на пренатоварени юрисдикции. Макар в последствие да е изтъкната (и неизползвана на практика) като добра възможност евентуалното прехвърляне на дейност към съседни юрисдикции. Модифицирането на районите е можело да позволи на някои съдилища да увеличат дейността си чрез облекчаване на други съдилища.

В Полша следва да се отчете, че от една страна, реформата акцентира върху кадровото обезпечаване на отделните звена, което да позволи ефективна работа в

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски социален фонд

случай на отсъствие на по-голям брой съдии. От друга страна, пак там е адресирана необходимостта да се преодолеят най-драстичните диспропорции между размера и обхвата на компетенциите на звената за ниво район и област. Веднага следва да се посочи, че първият от тези акценти е критикуван в Доклада на Института на правосъдието, като е застъпен аргументът, че този критерий трябва да бъде подложен на подробен емпиричен анализ. На определени критики е подложен и вторият критерий. Когато е била привеждана в действие, реформата е била целенасочено концентрирана върху малките съдилища, но данните са показали, че не е имало предпоставки, които да сочат проблеми с ефективността в структурите, обхванати от реформата. Обратно, проблеми са били видими в най-големите съдилища, разположени в градските агломерации.

В Дания, резултатите от извършени предварителни проучвания са доказали, че „нито размерът, нито географското разположение са оказали значително въздействие върху общата ефективност на съдилищата" и по-важното е, че „най-малките съдийски длъжности постоянно показват най-висока средна производителност". Там е отчетено, че дори ако се приеме, че чрез реформата се търси непременно постигане именно на специализация, то това не означава непременно, че най-малките съдилища следва да се закрият. Една от възможности да се постигне по-висока експертиза и специализация, без да се преминава през концентрация на ресурсите, е чрез осигуряване на сътрудничество между съдилищата.

В Латвия, от друга страна, точно обратното, направените проучвания са показали, че при малките съдилища (районните) е липсвала продуктивност поради слабия поток на дела и малкият брой на съдии, разглеждащи голямо разнообразие на дела, което води до липса на специализация и до по-ниска ефективност. В същото време обаче и там като проблем е бил отчетен и неравномерният обем от работа на съдилищата/съдиите и по-точно пренатоварването на съдилищата в столицата Рига.

Най-отчетливият извод от тези противоположни примери е, че е изключително важно, преди да се избере стратегия накъде да се насочи реформата, да се проучи

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски социален фонд

задълбочено къде са най-съществените проблеми. Предварителните индикации в България са, че проблеми има както в по-малките, така и в най-големите съдилища.

Като друг аспект на тук разглежданата практика следва да се посочи и включването в реформата на съдебни структури от всички нива. В Италия, след като е направена реформа на съдилищата от първа инстанция, като следваща стъпка се предлага задълбочаване и завършване на реформата на първа инстанция, но също така и реформиране на второинстанционните съдилища. Във Франция реформата се отнася не само до първоинстанционните съдилища, но до всички нива на съдебната власт. Реформа на съдилища от различни нива (общински и областни) е направена също така и в Република Хърватия. Приложимостта на този подход у нас е обоснована от посочената по-горе ключова цел на проекта, в изпълнение на който се реализира настоящата обществена поръчка, а именно: да се създаде модел за реорганизация на съдебната карта на районните съдилища и прокуратури и да предостави **пътна карта за рационализирането в по-общ план на съдилищата и прокуратурите на всички равнища** с цел повишаване на качеството и ефикасността като цяло, в т.ч. пренасочване на ресурси, където е целесъобразно, въз основа на цялостен анализ на натовареността на съдебните структури и специфични социално-икономически фактори, като предостави и съответните технологични решения за това.

8. Запазване на локациите на съдилищата

Достъпността на правосъдието до гражданите и бизнеса като правило се оценява като едно от важните изисквания, което трябва да бъде постигнато или съхранено. Достъпността е принцип, поддържан както от съдиите, така и от политиците. Например в Дания и социалистическата, и консервативната партия възприемат идеята за достъпно до гражданите правосъдие. Специално в Дания и Франция е ясно изтъкване, че макар за някои от видовете дела отдалечеността на съда да не е проблем, за други видове дела е изключително важно да се разглеждат в непосредствена близост до населението. От друга страна, закриването на юрисдикция понякога се възприема като последната стъпка на оттеглянето на

държавата от малки или изолирани градове. Това е и причината за наличието на опозиция срещу реформата, какъвто е случаят в Кралство Дания, а и в Полша.

В редица държави, макар да са обединени съдилища и съответно някои съдилища да са загубили формално юридическата си обособеност, са запазени локациите, в които те са правораздавали. Така например в Белгия предишните седалища на съдилищата са запазени като местни отделения, така че за гражданите на практика промяната е малка. Те все още могат да посетят същата сграда на съда. Всички съдебни отделения предлагат основни съдебни услуги, докато вече специализираните случаи се възлагат изключително на едно отделение за цялата област или район. Този подход позволява съчетание на нуждата да не се създават „съдебни пустини" с необходимостта да се постигне специализация по отношение на комплицираните казуси. Но той няма как да се реализира, без да е съчетан с определена промяна в компетентността на съдилищата.

В Латвия също всички предишни съдилища са продължили да работят на територията на новосъздадения съд като части (отделни звена/подразделения) на съда, за да се осигури всеобщ достъп до правосъдната система. Основната промяна, резултат от реформата касае трансформация на организационната политика на съдилищата.

В Литва всички съдебни услуги продължават да се предоставят в досегашните съдебни помещения.

В Нидерландия работата на отделни локации на съдилищата в повече на брой населени места е практика още от преди извършването на реформата. Там обаче трябва да се посочи, че е налице намаляване от 53 до 32 локации на съдилища (24 локации са закрити и една нова е открита).

В Полша, като се отчетат крайните ефекти от разпоредителните действия във връзка със съдебната карта, окончателният резултат е че трите най-малки районни съдилища не са възстановени, но за сметка на това са превърнати в местни отделения на по-големите районни съдилища.

В държавите, в които не се е запазила работата на предишните съдилища под формата на териториални звена на новите (напр. Франция и Нидерландия) **целенасочено са търсени мерки за компенсиране на създаващата се по този**

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

начин липса на правосъдие и държавност в съответните, засегнати от това, райони.

Практиката, свързана със запазване на локациите на съдилищата, дори да не са формално обособени като отделен съд, е пряко приложима в България. Това безспорно следва от вече цитирания и по-горе чл.30, ал.2, т.7 от ЗСВ, според който Пленумът на ВСС по предложение на една от колегиите след съгласуване с министъра на правосъдието или по предложение на министъра на правосъдието определя включително населените места, в които се **разкриват териториални отделения към съответния районен съд и към съответната районна прокуратура**. Именно чрез създаване на териториални отделения беше направена първата стъпка за прекрояване на съдебната карта по отношение на прокуратурата у нас. Понятието „териториално отделение " беше дефинирано (макар и не на законово ниво) само спрямо прокуратурата, но това не е така по отношение на съдилищата. Независимо от това, именно „териториалното отделение" би могло да се използва, ако се прецени, че е важно да се запази всяка една локация, в която е имало районен съд. В тази връзка може да се направи сравнение със системата в Португалия, при която изначално е избран модел, основан на един съд за окръг, като различните звена функционират на различни места в района. Тези секции не са самостоятелни съдилища, а секции от същия съд.

9. Компенсаторни/корективни мерки за преодоляване на негативни последици от реформата

Ясно е, че макар реформата на съдебната карта да е насочена към постигане на определени цели и желани последици, то ще има негативни аспекти. Неслучайно на места е било трудно да се постигне консенсус относно самата реформа. **Затова, като добра практика може да се посочи съпътстването на реформата от мерки, които да преодолеят или компенсират под някаква форма такива негативни последици**. Негативните последиши могат да са в няколко направления: риск от създаване на „съдебни пустини", отдалечаване на съдилищата и на правосъдието от населението, социални негативни последици, свързани със съдебния и административния персонал на съдилищата и др.

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Така например в Австрия е предвидено подпомагане на онези служители, на които се налага поради реформата да сменят местожителството си под формата на възнаграждение. Наета е също така външна фирма за провеждането на обучения, за безпроблемно протичане на предстоящите сливания.

Една от констатациите за последната реформа на Португалия, която може да бъде сравнена и с българските условия, е че концентрацията на съдебната система включва групиране на няколко общини и оставяне на много общности на много километри от най-близките съдилища. Като се има предвид, че много части на страната се обслужват от лоша система за обществен транспорт (нещо което в определена степен важи и за България), това ясно премахва справедливостта от достъпа на много граждани.

За териториите, които са загубили своя съд, могат да се развият нови начини за администриране на правосъдието, за да се смекчи закриването на съдилищата. Тези нови методи, които нямат за цел да „заместят" де факто съдилищата, позволяват на гражданите да поддържат известна близост с правосъдието. Сред такива нови методи се открояват развитието на „алтернативни правни структури" (като в Нидерландия, Франция), както и развитието на използването на нови технологии за комуникация. Вторият метод е особено застъпен в Кралство Дания. Като ярък пример в тази посока може да се посочи, че поземленият регистър в Дания става напълно цифровизиран и автоматичен. Тази практика показва, че голям брой прости случаи могат да бъдат напълно автоматично електронно разглеждани без да се прибягва до „истински" съд. Същият принцип в България например би могъл да бъде приложим по отношение на заповедното производство по чл.410 от ГПК, при което не е налице явяване на страните пред съда и не се представят документи, т.е. неприсъствено и отдалечено решаване на казусите е напълно приложимо. Това, от своя страна, би позволило, ако отпадне териториалната компетентност за заповедните производства, те да бъдат разпределяни по равно между всички районни съдии или дори да бъдат разпределяни така, че да се компенсира неравномерната натовареност от други дела.

В Португалия пък, от друга страна, е констатирано, че прилагането на реорганизация на съдилищата, без предварително осигуряване на физическия им

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

капацитет, води до влошаване на ефективността и качеството на правосъдието. Много съдилища са започнали да функционират без минималните условия, които да им позволят да изпълняват правилно своята работа. Част от проблемите, видими в Португалия показват, че от ключова важност е да се гарантира, че услугите са организирани в подходящи сгради с подходящ размер за участниците и потребителите - т.е., че е гарантирано достатъчно пространство за всички (вътрешен персонал, адвокати, потребители, услуги за поддръжка и т.н.).

По отношение на електронизацията на процесите, могат да се посочат също така и видео конферентните връзка или алтернативните методи на електронизация на правосъдието, използвани в редица държави (Франция, Дания).

Като интересна мярка във връзка с вече започнали дела може да се посочи възприетото в Латвия разрешение След прехвърлянето на съдията на работа в друг съд, въпросите, по които е извършено разглеждане по същество в реорганизирания съд, се разглеждат от същия съдия, а не се прехвърлят. Изобщо там е извършено внимателно разписване на движението на делата като след организацията, като са взети предвид различни възможни хипотези.

В Литва, въпреки териториалното реструктуриране на съдилищата, гражданите могат да изберат къде да инициират съдебните производства. Така например, гражданин, който живее в района на стар съд, но неговото дело трябва да се разгледа в нов, може да подаде съответните документи до най-близкият му съд и те ще бъдат препратени служебно към съда, който следва да ги разгледа, изцяло за сметка на съдебната система. Електронизацията в Литва също може да се оцени като компенсаторна мярка.

В държавите като Франция и Нидерландия, където са закрити съдебни локации са предприети и мерки по създаване на „вторични места" на съдилищата, където гражданите могат да бъдат приемани и изслушвани от съдиите.

В Португалия също е имало стремеж да се избегне опасността реформата да увеличи разстоянието между правосъдието и гражданите. За тази цел се е предвиждало създаването на секции, работещи в сгради, където закритите съдилища са функционирали преди и с оборудване, което позволява пълен достъп до компютърната система във всички части на региона. В местата, където съдебни

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

изпълнители изпълняват своите функции, дори и те да нямат съдебни функции, е възможно да се получи информация за производствата, да се получат документи, да се провеждат видеоконференции и да се вземат решения във всяка област, при условие че въпросът е разглеждан в секция, интегрирана в същия регион.

Във Франция на първо място се е разчитало на „пътуващите юрисдикции", но много от оценките, които се дават за тях, са че те, макар да имат потенциал, крият немалка несигурност. Друга подобна мярка е разширяването на приложимостта на „домовете за справедливост и право", както и създаването на електронни центрове в отдалечени населени места, чрез които да се достъпва до правни услуги. Въпреки безспорните слабости (например високата цена и несъобразеността с технологичното ниво на предполагаемите ползватели), тези опити за компенсаторни мерки, постигат, ако не друго, то поне усещането, че няма пълно оттегляне на държавността от съответните територии.

При разглеждането компенсаторни мерки следва да се отчете и решението, възприето в Хърватия, където законът допуска освен в седалищата на съдилищата, съдебната власт да може да се упражнява и в постоянни служби или поделения извън седалищата и чрез провеждане на съдебни дни. Като друга компенсаторна мярка в Хърватия следва да се посочи изграждането на напълно функциониращa система за безплатна юридическа помощ, като с въвеждането ѝ се осъществява сериозен напредък по посока осигуряване на достъп до правосъдие.

В Португалия, макар и впоследствие, а не при самото извършване на реформата, е обявен набор от мерки за коригиране най-явните грешки, идентифицирани в предварителната оценка на реформата, с цел въвеждане на мерки, които ефективно ще „донесат правосъдие по-близо до гражданите". За да постигне това, Министерството на правосъдието е предложило да се възобновят 20 закрити съдебни помещения, задължителното провеждане на съдебни процеси в текущите 27 местни секции, както и разделението на централните семейни и непълнолетни секции. Фактът, че се е наложило допълнителното предприемане на такива мерки, показва, че без тях няма как реформата да се случи и ако една реформа се извърши без да включва действия, които да компенсират евентуалните негативни последици (или ако при планирането се неглижира вероятността да

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

възникнат негативни последици) това ще доведе или до бламиране на самата реформа (както се е случило практически в Полша), или до необходимост за последяващи реактивни, а не проактивни действия. Именно това обаче може да се избегне при възприемането на подход предвиждащ пробен период по отношение на пилотни структури (както е предвидено в първата реформа в Португалия от 2008 г.)

10. Съпътстващи реформи – процесуални закони, подсъдност и подведомственост и други

Практически във всички държави реформата на съдебната карта е съпътствана или с други реформи в съдебната власт (преди всичко относно подведомствеността и подсъдността на споровете, както и относно процесуалните правила) или, където това не е направено, последващите оценки са, че това е недостатък и че има необходимост от допълнителни реформи в тази връзка.

В Белгия втори аспект на реформата е именно промяната на компетенциите на съдилищата - създаден е съдът по семейни и младежки въпроси, а някои граждански и търговски компетенции са били преразпределени. Също така е приета и нова процедура по решаване на колективните потребителски спорове, при която основна роля играят потребителските асоциации. Тоест забелязва се известна форма на промяна и на подведомствеността. В Белгия е използван и интересен подход при промяната на компетентността – доколкото са създадени местни отделения в рамките на един и същи съд е могло между тях да се извърши разпределение на компетентността на база на специализация, без да се отива отвъд законово определената компетентност. Законът предвижда кои дела са подсъдни например на районен съд, но в рамките на тази компетентност има свобода как тя ще се разпредели между различните териториални отделения.

В Италия съдебната карта е само част от реформите за подобряване на съдебната власт. Предприетите там реформи за въздействие върху производителността и ефективността са освен по отношение на съдебната карта, още и в следните насоки: гражданска медиация; бизнес съдилища; електронно подаване на дела (PCT); подпомагане в преговори и арбитраж; съхранение на данни и Страсбургска програма. Тоест тук се забелязва стремеж за разтоварване на

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

съдилищата от казуси, които биха могли ефективно да бъдат решени по друг път. Особено силен е акцентът в арбитраж, медиация, както и преговори, подпомагани от правен консултант (акцент върху алтернативните методи за решаване на спорове има и в Дания). Друга законодателна промяна в Италия е направена по отношение на процедурите за развод по взаимно съгласие, които вече се провеждат пред кмета на общината, без да е необходим правен консултант. В тази връзка следва да се споменат и въведените кратки производства, както и задължителната електронизация. Като ползи от дигитализацията в Италия са отчетени: електронното връчване на съобщения; преминаване от хартиени към електронни досиета; достъп до делата със смарт карта чрез националния портал за съдебни услуги (http://pst.giustizia.it/PST/); он-лайн подаване на документи от адвокати и други професионалисти; По-добра организация на съдебните служители.

В Португалия следва да се подчертае, че през последните години законът насърчава арбитражните съдилища като алтернативен начин за разглеждане на съдебни спорове, тъй като те предлагат по-бързи средства за разрешаване на конфликти и по-гъвкави и по-малко строги процедури от системата на „нормалното правосъдие", като по този начин намаляват обемът на случаите в други съдилища. Именно това се оценява като преломна крачка в подхода към реформата.

В Нидерландия през 2010 е имало законопроект, който разширява юрисдикцията на районния сектор на окръжните съдилища за всички граждански дела, включващи суми до 25 000 евро и за случаите на потребителски покупки и потребителски кредит. Изобщо там реформата на съдебната карта се разглежда като етап от цялостната реформа на съдебната система, включваща взаимно свързани мерки:

- ✓ 2002 г. - създаване на цялостно отговорни съвети на съдилищата и на Националния Съдебен Съвет;
- ✓ 2002 г. - въвеждане на система за финансиране, базирана на резултатите, и всеобхватна система за качество;
- ✓ 2006 г. - установяване на стандарти за качество и време за изпълнение;
- ✓ 2011 г. - повишена компетентност на съдилищата по искове за малък иск от 5 000 на 25 000 евро;

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

- ✓ 2011/2012 г. - нов метод за разглеждане на административни дела;
- ➢ 2008/2012 г. - постепенно разширяване на цифровия достъп до съдилищата;
- ➢ 2013 г. - нова съдебна карта;
- ➢ 2013/2017 г. - реформа на законите за административни и граждански процедури, опростяване и цифровизация на процедури, реорганизация на администрацията на съдилищата.

Отново в Нидерландия, след извършването на реформата и след направена нейна оценка се стига до еднозначен извод, че реформирането на съдебната карта е само част от необходимата реформа и не може сама по себе си да доведе до желаните в пълнота резултати, ако не бъде съпроводена и с реформа в процесуалното право. След оценяваната като организационна реформа на съдебната карта, е пренасочено вниманието към реформа на процедурите като такива. Процедурите е предвидено да бъдат опростени и цифровизирани, което изисква преразглеждане на процесуалното право, промяна в работните процеси в съдебната система и дигитализация на новите процеси.

Съпътстваща реформа в процесуалното право и компетентността по второинстанционни дела се наблюдава и в Хърватия. Едновременно с реформата в броя на съдебните и прокурорските структури е направена реформа и във въззивното съдопроизводство. Съгласно новите правила за въззивно обжалване не всички областни съдилища се явяват въззивна инстанция по всички дела. Така, само 5 областни съдилища извършват въззивно правораздаване по дела от трудовоправен характер, само 3 областни съдилища разглеждат като втора инстанция дела, свързани със семейни и брачни спорове и също само 3 областни съдилища разглеждат жалби срещу първоинстанционни решения по имотни казуси. Останалите дела, извън изброените, се разглеждат на втора инстанция от всички областни съдилища. Практически именно по този начин се е извършило прекрояване на съдебната карта по изброените категории дела.

Във връзка със съпътстващите реформи, които заедно с реформата на съдебната карта трябва да постигнат резултатите за подобряване и оптимизиране на работата на съдебната система, следва да се спомене, че в Португалия в периода 2005

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

– 2008 г., правителството осъществява проект на име *„Дематериализация, отстраняване и опростяване на актове и процедури в сферата на правосъдието"*. Въведена е компютърната система CITIUS, която позволява всяко едно дело да се прехвърля от съдебен секретар или деловодител на съдията електронно; позволява писане и подписване на решения от съдията по електронен път, както и изпращане на документи от страните по делото без хартиени копия.

Кралство Дания отива още по-далеч в сътъстващите реформи. Съдебна реформа там се разглежда в по-широк контекст на структурни и процедурни реформи в целия публичен сектор. Заедно със съдебната реформа, в Кралство Дания е проведена и широкомащабна административно-териториална реформа, която се определя като „началото на най-всеобхватните и радикални трансформации на датския публичен сектор за десетилетия", както и полицейска реформа. В определени аспекти е приложен един и същ подход за съдебната и административната реформи.

Като се говори за подсъдност и специализация, трябва да се обърне внимание, че в редица от разглежданите държави още преди провеждане на реформите са съществували специализирани съдилища по определени материи. Така например в Белгия в съдебните райони функционират 9 трудови и 9 търговски съдилища /трибунала/ като преди реформата е имало по 27 от всеки от тях. Отново в тази връзка следва да се посочи и че в някои държави не всички съдилища действат постоянно. Така например отново в Белгия наказателният съд не е постоянна юрисдикция. Той се свиква всеки път, когато пред него бъде отправено обвинение срещу обвиняеми.

В Дания съществуват морски и търговски съд на Копенхаген. През 2007 г. е създаден и Поземлен съд (Съд по поземления регистър).

В някои държави като Италия и Франция функционират съдилища за непълнолетни нарушители, като Франция също така е изградила цялостна правна система, посветена на подрастващите, извънсъдебна и извън рамките на съдебната система.

В Нидерландия например функционира Търговския и индустриален апелативен трибунал, както и Централен апелативен трибунал, който е апелативен

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

съд, активен предимно в областта на социалната сигурност и държавната служба. Функционира също така и Нидерландският търговски съд.

В Полша, в този контекст, следва да се спомене Държавният съд, който решава дела, в които лица, които заемат (или са заемали) най-високи държавни длъжности, са обвинени в нарушение на Конституцията или на други законови актове.

В Португалия, съдилищата с по-широка териториална компетентност са разделени според отговорностите - интелектуална собственост; конкуренция, регулиране и надзор; морски спорове; налагане на санкции; централно наказателно ръководство. Това означава, че те имат специализирана компетентност и могат да разглеждат дела, свързани с конкретни въпроси.

Във Франция на първа инстанция има и специализирани съдилища, които са съдилища за непълнолетни, трудови съдилища, търговски съдилища, социално-осигурителни съдилища и земеделски и трибунали. Във Франция функционират и специализирани административни юрисдикции, които имат много специфични отговорности, както и финансови съдилища. Отново във Франция съществува **специална съдебна система за деца и младежи под 18 години.** Това правосъдие за малолетни и непълнолетни (Justice des mineurs) се занимава главно с престъпленията на непълнолетни и децата в риск. Именно в тази връзка може да се посочи и една от съпътстващите реформи във Франция, а именно, че през 2004 г. със законодателни промени е реформирана тази специализирана правосъдна система за подрастващи. В допълнение, отново Франция така реорганизира своето правосъдие, за да създаде специализирани съдилища за специфични съдебни спорове: например, Франция е създала специализирани звена, които да се занимават с организираната престъпност, здравето, тероризма. В Хърватия едва част от търговските съдилища разглеждат спорове по морско и въздушно право, за защита и използване на индустриална собственост (марки, патенти, промишлен дизайн) и авторско право и сродни права и други права на интелектуалната собственост

Изложеното по-горе не следва да се възприема непременно като добра практика и идея за създаване на специализирани съдилища и у нас, но идва да подчертае, че концепцията на тясната специализация на правораздаването, в някои случаи съчетава и с обособена компетентност, очевидно е работеща в доста европейски държави.

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Концепцията за съпътстващи реформи, които да засилят ефектите от оптимизирането на съдебната карта е приложима и в български условия, при това в различни аспекти. От гледна точка на превенцията за определени видове дела например, актуален е въпросът с домашното насилие, по отношение на което вече е започнал обществен дебат за нуждата от проактивни мерки. По същия начин в обществото е актуален и дебат за политиката по отношение на децата. Към момента, от друга страна, текат проекти, под егидата на Министерство на правосъдието или на Комисия за защита на конкуренцията, свързани с медиацията като форма на решаване на спорове, както и с развитието на алтернативното решаване на потребителски спорове. В този контекст активната политика, свързана с различни форми на предотвратяване и решаване на казуси има благоприятна среда за развитие. Текат и проекти, свързани с електронизация на правосъдието, а това е друго основно направление на съпътстващите реорганизацията на съдебната карта реформи. Във връзка с електронизацията следва да се посочи, че тя може също така да спомогне в голяма степен и за промяна в компетентността на съдилищата или дори за изваждане на някои „административни" производства извън задължителната компетентност на съд. Като пример може да се даде производството по чл.410 от ГПК, при което е напълно възможно при едно пълно и ефективно електронно правосъдие, заповед за изпълнение да се издава ако не автоматично, то от съдия, който не е непременно от съда със седалище, където е подадено заявлението. Постоянно в публичното пространство се коментират и изменения в процесуалните закони, т.е., ако такива бъдат счетени за необходими, в контекста на реформиране на достъпността и ефективността на съдебната система, няма пречка да бъдат извършени.

11. Уредба на управлението на съдилищата – специализация и оптимизация на ресурсите

Независимо от модела на съдебната карта и независимо от степента на концентриране на структурите, моделът за управление на съдебната система и управлението на съдилищата е от решаващо значение за правилното реформиране на съдебната система. Реформата на съдебната карта няма как да се извършва самоцелно. Целите ѝ по принцип са свързани с по-рационално

разпределение на ресурсите и постигане на по-добри резултати в правораздаването. **Затова в някои от държавите се забелязва силен акцент върху стремежа за подобряване на управлението на съдилищата, а не само за промяна на териториалната им и материална компетентност и процесуалните правила.**

В Австрия, като една от ясно дефинираните цели на реформата е посочено облекчаване и оптимизиране на позиции в бюджета по пера, свързани с инфраструктура (обща библиотека, деловодство, архив, почистване, IT обслужване). Целено е постигането също така на ефикасно администриране чрез: намаляване на непродуктивните командировки (като следствие от намаляване на двойните позиции); по-ефикасен надзор на работата; създаване на средно големи съдебни единици с продуктивност над средната и др. Отново в Австрия, икономии при персонала според данни на Министерството не са се предвиждали. Като цяло финансовите икономии не са стояли на преден план.

Като се говори за промени в управлението на съдилищата и на ефективното използване на ресурсите им, в това число и човешки, следва да се изтъкне и това, че белгийската реформа например включва и създаването на две системи на съдебна мобилност: вътрешна и външна. Новите правила за мобилност, от една страна, адресират въпроса с пренатоварването и липсата на достатъчно натоварване, а, от друга страна, позволяват по-добра специализация.

В Хърватия, специално внимание в стратегическото планиране е обърнато и на допълнителното повишаване на мобилността на съдиите, прокурорите и служителите, тъй като тази мобилност е оценява като ограничена. Отново в Белия със закон е променена и ролята на съдебните ръководители, като е създадена цялостна програма и нова рамка на организиране управлението на съдилищата, при това с изключително висок акцент. Създадени са и изцяло нови органи за управление на съдебната дейност.

В Италия, в аспекта вътрешна организация на съда пък е предприета промяна, с която са направени нововъведения по отношение на човешките ресурси. В съдилищата са наети обучени служители, които да подпомагат съдиите при изготвянето на актовете, както и за технологичния иновационен процес.

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансова подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

В Литва, административното управление на съдилищата е оптимизирано по такъв начин, че съдилищата могат да преразпределят финансови ресурси много по-ефективно: да закупуват ИТ оборудване, да реновират съдебните сгради, да гарантират адекватно предоставяне на съдебните услуги и др.

В Нидерландия също един от аспектите на реформата е свързан и с управлението на съдилищата. От 19 съдебните съвети са намалени на 11, което може да се обясни и с намалената брой съдилища. Обаче наред с това е извършено и намаляване на броя на членове на съвета, от 95 до 33. Всеки съдебен съвет сега се състои от трима членове: двама съдии и един несъдебен член. Председателят на съвета винаги е съдия, другият съдия е заместник-председател.

Отново в Нидерландия, още преди да започне реформата на съдебната карта, но малко преди нея, са предприемани конкретни мерки за подобряване ефективността на използване на ресурсите. Така например, в периода 2008 г. -2011 г. е въведена система на сътрудничеството между съдилищата, за да се придобие по-голям опит и специализация. Сътрудничеството дотогава реално е било осъществено само (главно) за преодоляване на временния недостиг на персонал. Въпреки това, тази инициатива не е показала нужните резултати, поради което е и изоставена и усилията са насочени към реформиране на съдебната карата.

В Португалия, съдебната карта от 2008 г. се основава включително и на въвеждането на специализирани юрисдикции на национално равнище, включващи създаването на нови модели на управление и задълбочена реорганизация на структурата на съдилищата. Като основен стълб на реформата от 2013-2014 г. се сочи прилагане на нов модел на управление за съдебните райони / съдилища. Реформата е имала за цел да въведе автономна, концентрирана система за управление за всеки от 23-те големи съдилища, следвайки модел за управление по цели, насочен към администриране на по-ефективна и по-добра форма на правосъдие (създаден е Управителен съвет, съставен от председател, съдия, прокурор координатор и съдебен администратор). В областта на управлението целта е била да се рационализират процедурите за работа, да се опрости разпределението и мобилността на човешките ресурси и да се осигури по-голяма автономия на съдебните управленски структури. Трябва обаче да се посочи, че

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

оценките, които се дават на реформата са, че въпреки създаването на управителен съвет за всеки окръжен съд, управленският модел, разделен между съдебната и административната част, не е променил факта, че много услуги с пряко влияние върху функционирането на автономните съдилища, са били лошо координирани. Това е още по-осезателно за услуги, които са пряко зависими от структури в рамките на Министерството на правосъдието, а съдебните органи имат малък капацитет за адекватно управление на съответните ресурси.

В Хърватия един от приоритетите в стратегическото планиране за следващите години е именно увеличаване на интензитета на инспекциите върху дейността на магистратите и засилване отговорността на ръководителите на първоразпоредителните органи за редовното и навременно изпълнение на работата на администрацията.

12. Разяснителна кампания на реформата

Анализът на реформите в разгледаните държави, ясно показва, че правилната комуникация с обществеността относно промените е решаваща за всяка една реформа. Това в максимална степен важи именно за провеждането на една съдебна реформа, особено ако тя е свързана със закриване на съдебни локации в малки и отдалечени места. **Осигуряването на безпрепятствен достъп до правосъдието е водещ принцип във всяка една демократична държава, поради което и реформа, която води до ограничаване на този достъп трябва да бъде не само правилно планирана и но и правилно комуникирана.**

В Полша например, като сериозен недостатък на реформата следва да се отбележи именно липсата на подходящ начин за информиране на обществото относно промяната и механизмите, чрез които се постига желаният ефект. Не е случайно, че именно там първоначално предприетата реформа е практически оттеглена и реално не се е състояла. В ред други държави (Нидерландия, Дания, Франция) също така се наблюдава известна незаинтересованост на обществото и „капсулиране" на дебата в професионалните среди. Инициативата за включването на широката общественост в дебата обаче е естествено да дойде от инициаторите на реформата.

В Португалия, един от най-съществените проблеми пред реформата е недостатъчна информация за обществеността, което е довело до затруднения при

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски социален фонд

достъпа до съдебни услуги. Не става въпрос само за липса на информация относно реформата като такава, но и за липса на информация относно местоположението и териториалните и правните правомощия на новите съдилища. Това, от своя страна е създало объркване, като потребителите, които са изправени пред информационно затъмнение по отношение на това къде и кой да се прилага по време на преходния период и дори за известно време след това. Неоповестяването и разпространението на информация и брошури навреме и липсата на обекти, предоставящи пълна информация за разпространението на новите съдилища и информацията за контакт с тях, са довели до недоволство.

13. Създаване на орган за оценка на реформите

Реформата на съдебната карта, както се спомена не е самоцелна. Съответно е важно да може да се прецени дали тя е дала резултати и какви са били те. В тази връзка не може да не се спомене примерът на Кралство Нидерландия, където за **оценка на ефектите от реформата на съдебната карта е създаден и специализиран орган**, чийто състав се попълва от широк кръг заинтересовани страни. **Целите на този орган са да извърши проучване на ефективността и въздействието в практиката на реформата на съдебната карта**

От този орган се изисква да проучи поне следните аспекти:

- ✓ Качеството и достъпността на основния процес;
- ✓ Качеството на управление на съдилищата;
- ✓ Качеството на оперативното управление (вторичен процес);
- ✓ Географското съответствие между страните.

Било е решето като се извършва оценка на ефектите от реформата да се използват следните методи:

- ✓ Преглед на публикации/разглеждане на публични източници, включително на парламентарната история;
- ✓ Самооценяващи се съдилища и прокуратури;
- ✓ Проучвания (допитвания);
- ✓ Интервюта;
- ✓ Фокус групи / срещи на експерти.

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Следва да се спомене и италианската реформа, където също са предприети мерки по нейната оценка, в резултат на които, вече има отправени предложения (в доклада на Комисията Виети) за следващи стъпки за преначертаване на картата. Преценено е, че настоящата организация по отношение на човешкия ресурс, разглежданите дела и териториалната компетентност не е хомогенна. Затова и са отправени конкретни предложения за последващи реформи, които, от една страна, да довършат вече започнатото, а, от друга страна, да разширят обхвата на реформата.

Република Хърватия също следва да бъде дадена за пример в това отношение. Там реформата на съдебната карта е била един от акцентите в Стратегията за цялостна съдебна реформа, която е минала на няколко етапа, след всеки от които е извършвана оценка на постигнатите резултати и съответно са били предприемани коригиращи или допълващи действия.

Обобщените тук добри практики могат да се онагледят и таблично, както следва:

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Добри практики	Австрия	Белгия	Дания	Италия	Латвия	Литва	Нидерландия	Полша	Португалия	Франция	Хърватия
Законодателна обезпеченост	критики	✓			✓		✓		✓		✓
Консенсус между заинтересовани страни	критики	✓	✓ +критики		✓	✓	✓ +критики	критики	критики	✓ +критики	✓ +критики
Планиране и управление на реформата	критики		✓	✓	✓	✓	✓	критики	✓ +критики	✓ +критики	✓
Поетапност			✓	✓	✓		✓	✓ +критики	✓ +критики		✓
Ясно поставени цели	✓		✓	✓	✓		✓	✓			✓
Множество критерии за реформиране	критики		✓	✓		✓	✓	критики	✓ +критики	✓	✓
Недопускане концентриране само спрямо малките			✓	✓	✓			критики		критики	✓

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски социален фонд

съдилища											
Запазване на локации на съдилищата		✓			✓	✓	✓ Компесаторни мерки	✓		Компеса-торни мерки	
Добри практики	**Австрия**	**Белгия**	**Дания**	**Италия**	**Латвия**	**Литва**	**Нидерландия**	**Полша**	**Португалия**	**Франция**	**Хърватия**
Коригиращи мерки	✓		✓		✓	✓	✓		✓	✓	✓
Съпътстващи реформи		✓	✓	✓			✓		✓	✓ критики	✓
Управление на съдилищата	✓	✓		✓		✓	✓		✓		✓
Разяснителна кампания			критики				критики	критики	критики	критики	
Създаване на орган за оценка на реформите				✓			✓				✓

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Става видно, че държава, в която се наблюдават в една или друга форма голяма част от изведените добри практики, по същевременно има и критики към начина на тяхното имплементиране е Португалия. Това прави Португалия подходяща за обмяна на опит. От една страна, наличието на предприети мерки в много от идентифицираните области би дало възможност да се обсъди с португалските власти как и защо са избрани такива мерки, как точно са били въведени и т.н. От друга страна, фактът, че има критики и няколко последователни промени в реформата дава възможност ясно да се открояят и проблемите, които не само теоретично, но и реално възникват в хода на провеждане на реформата. Ще се даде възможност при подготовката на българската реформа да бъдат в пълнота съобразени и слабостите и опасностите по отношение на всяка една мярка, именно което е предпоставка за пълен SWOT анализ на ситуацията и на мерките, които ще бъдат предвидени при моделирането на реформата. В допълнение, разликите между територията и населението на България и Португалия са такива, че двете държави могат да се оценят като пагълно сравними, макар територията на България да е по-голяма, а населението на Португалия по-многобройно и съответно Португалия да е по-гъсто населена от България. Макар да е член на ЕС преди България, Португалия не е от основателките на съюза и също както към България, така и към икономиката на Португалия и към това дали тя отговаря на критериите за членство, са изразявани съмнения. Една от характеристиките на реформата в Португалия е, че тя е извършвана под външен и европейски натиск и че именно членството в съюза е един от водещите фактори тя да се случи именно по начина, по който е реализирана (от друга страна обаче, в Португалия е направен по-ранен опит за осъществяване на подобна реформа, без наличието на външен натиск, която се оценява положително и има изключително новаторски характер). Като се имат предвид настроенията в България относно водещата роля на ЕС в българските реформи и като се има предвид, че все пак реформата ще бъде финансирана и със средства на европейските фондове (показателно за което е и тази обществена поръчка), този факт дава подходяща основа за сравнение и за заемстване на опит от Португалия - с оглед съобразяване както на плюсовете и потенциалните възможности на тази обвързаност с ЕС, така и на рисковете и опасностите от нея.

В Италия, от друга страна, макар и да не са налице аналогични географско-демографски сходства и да не е налице такава обвързаност на реформата с ЕК, както

е това по отношение на Португалия, се наблюдават добри практики в почти всички от констатираните области. Сходство има също така и в проблемите, които са провокирали италианската реформа и пред които е изправена и България. Нещо на което може да се обърне особено внимание и което е предпоставка за преодоляване на много от слабите моменти, които се наблюдават например в Португалия, е че в Италия също така, има ясно отчетлив процес на планиране на реформата и ясно отчетливи фази, през които тя е преминала, което се оценява като подходящо за обмен на опит. Както се видя, една от основните причини за критики и за препятстване успеха на реформите в отделните държави, е именно прибързаността, където тя е налице и липсата на внимателно планиране. Самият факт на провеждане на настоящата обществена поръчка показва, че внимателното планиране е приоритет на ВСС и съответно заимстването на опит в тази насока би било изключително полезно. Не на последно място, налице са реални положителни резултати от извършената реформа в Италия, като самият процес на реформиране е подложен на оценка и са отправени препоръки за предприемане на последващи действия.

V. КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНКА НА СЪДЕБНИТЕ СТРУКТУРИ И КРИТЕРИИ ЗА МОДЕЛИРАНЕ НА СЪДЕБНАТА КАРТА:

Видно от прегледа на извършените реформи в различните държави, **сходни са критериите, по които са извършени оценките на текущото състояние на съдебната система**. Тези критерии могат да се групират, както следва:

- По отношение на **самата съдебна администрация** – големина на съдебните структури (щатни бройки за съдии/прокурори и служители, брой входящи дела на годишна база, **вкл. и по отделни видове дела**);
- Показатели за **ефективност** на съдилищата/прокуратурите и съдиите/прокурорите – брой висящи, неразрешени дела на година, продължителност на процеса, брой жалби;
- Показатели за **натовареност** на съдилищата и съдиите – брой дела които един съдия/прокурор разгрежда, вкл. разгледани и по отделни видове;
- **Демографска структура** на съответния район – брой население, гъстота, др. специфики, вкл. и динамика - тенденции за обезлюдяване, съответно заселване;
- **Географска структура** на съответния район – планински, морски, равнинен и др. специфики по отношение на достъпността до района, както и **географска отдалеченост като разстояние и като време** между съседните съдебни структури;
- **Налична транспортна инфрастркутура** в съответния район, вкл. и по отношение на наличен публичен транспорт, в т.ч. и по отношение на неговата редовност;
- **Бизнес среда** – брой търговски и др. предприятия, опериращи в съответния район;
- **Степен на културно развитие на населението** в съответния район;
- **Техническа обезпеченост на структурите**, използване на **информационни и комуникационни технологии**;
- **Наличие на правни и др. консултанти**, възможност за достъп до правна помощ, както и наличие на алтернативни способи за решаване на спорове/медиация;
- Наличие, капацитет и вид на пенитенциарни заведения;
- Сграден фонд – собствени или наети помещения, условия за ползване.

По отношение на **критериите за моделиране на съдебната** карта, най-често използваните такива от различните държави са:

- **Минимален брой съдии/прокурори** за една съдебна стрктура – по отношение на този критерии може да се използва както съотношението брой население спрямо 1 съдия/прокурори, така и съотношението брой входящи дела спрямо 1 съдия/прокурор или съответно комбинация от двете;
- **Минимален брой входящи дела** на годишна база;
- **Мнимално разстояние между две съдебни структури;**

Самото конкертизиране на тези критерии следва да се извърши на база на резултатите от оценката на текущото състояние на съдилищата. Препоръчително е въвеждането на **коригиращи критерии**, които да не позволят закриването на определени съдебни структури, независимо от покриването на другите критерии, когато са налице основателни причини за това.

VI. ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ

В Доклада „Сравнително проучване на реформите на съдебните карти в Европа", изготвен от Сайънс По Страсбург Кънсалтинг (Sciences Po Strasbourg Consulting) и Института за политически науки (Institute of Political Studies /IEP/) по възлагане от Европейската комисия за ефективно правосъдие (European Commission for the Efficiency of Justice – CEPEJ)[63] са изведени някои общи препоръки към държавите, които предстои да извършат реформи в своите съдебни карти. Макар в цитирания доклад да са разгледани подробно реформите на само 5 държави – Дания, Франция, Нидерландия, Португалия и Хърватска, видно от изложеното дотук в настоящия доклад, основа за тези препоръки намираме и в процесите по реформиране на съдебните карти и на останалите държави. Посочените по-долу препоръки се базират на реално установените добри практики в анализираните държави, но също така и на проблемите, които са наблюдавани в тях, като стремежът е тези проблеми да не бъдат допускани при реформирането на съдебната карта в България или ако все пак те се случат, да бъдат успешно туширани.

1. Да се планира прехвърлянето на дейностите след осъществяване на реформата. В този контекст препоръката е да се направи проучване на това какво въздействие ще има прехвърлянето на дейността на закритите съдилища към съдилищата, които ще ги поемат, така че последните да не се окажат претоварени. Тази препоръка се потвърждава и от установеното, че в ред държави реформата е довела вместо до облекчаване, точно обратното, до претоварване на и без това претоварените съдилища. Препоръката би имала различна тежест в зависимост от това как ще се подходи по отношение на закритите съдилища и дали те ще престанат да функционират или реформата ще касае по-скоро структурно-организационно работата на съдилищата, но ще се запазят териториални отделения. В този контекст **отчетлива препоръка е и да не се допуска пълно оттегляне на държавността от определени населени места.**

2. Да се обмисли възможността за преразпределянето на правните юрисдикции. С цел постигане на по-хомогенна степен на специализация, а оттук и

[63] https://rm.coe.int/comparative-study-of-the-reforms-of-the-judicial-maps-in-europe/168078c53a

цялостно подобряване на качеството на правосъдието. Тази препоръка съответства и на установеното в резултат на извършения анализ, че реформата на съдебната карта е само част от цялостна реформа на съдебната власт. Реформата на съдебната карта не е дала достатъчни резултати, ако не е била съпроводена с допълнителни реформи, в това число относно специализация или дори промяна на подведомствеността на определени казуси. Наред с преразпределянето на правните юрисдикции, анализът показва, че е полезно разширяването на приложимостта на алтернативни форми за решаване или още по-добре за предотвратяване на съдебни дела (алтернативни форми на решаване на спорове или превенция по отношение на определени типове престъпност). За някои видове дела са приложими и по-облекчени съдебни процедури.

3. Да се създадат специални единици/да се дигитализират определени области на правораздаването. Споровете в някои области на правото могат да бъдат разглеждани от специализирани звена или дори от един-единствен съд: например случаи, които не са свързани с конкретни географски местоположения (като патенти, въздушно и морско право, кибер престъпления или трафик на хора) могат да бъдат централизирани. Други области дори биха могли да бъдат напълно цифровизирани (например съдебни спорове във връзка с поземлените регистри). В България това е удачно да се направи по отношение например на заповедното производство по чл. 410 от ГПК – възможно е както обособяването на отделен съд, така и разпределението на този тип дела без съобразяване на териториалната компетентност на съответните съдилища.

4. Да се проведат съответните предварителни консултации със заинтересованите страни. Бърза, но повърхностна или непълна реформа е по-малко ефективна в дългосрочен план, отколкото по-дълга и трудна реформа, която се оказва по-всеобхватна. Реална фаза на планиране или поне етап на консултации с персонала на участващите институции, е от решаващо значение, първо, за да може държавата да се възползва от по-широка и новаторска визия за оформяне на реформата, но също така да се гарантира, че реформата ще бъде разбрана и подкрепена от хората, отговорни за нейното изпълнение. Там, където реформите са се провалили, се дължи в много голяма степен именно на ограниченото участие в

тях на професионалните общности, но също така и на липсата на реално включване на гражданите в процеса. В допълнение, може да се изтъкне и препоръка за **мащабна разяснителна кампания както по отношение на реформата като такава, така и по отношение на това какво ще се случи с правата и възможностите на всеки след като реформата бъде осъществена.**

5. Да се оцени нуждата от правосъдие в съответния регион. Анализът на дейността на съдилищата на първо място по отношение на активността в различните региони показва дали съдът е наистина необходим или ако търсенето на правосъдие е толкова ниско, че закриването на съда няма да окаже влияние върху населението. Наред с нуждата от правосъдие трябва да се гарантира и достъпът до него. Прегледът на реформите в разгледаните държави показва, че е важно осигуряването на адекватна възможност за достъп до правосъдие или поне компенсаторни мерки, дори ако основната нужда от правосъдие в съответния район не е голяма.

6. Да се оцени ефективността на съдилищата. Оценката на ефективността на съдилищата следва да се извърши чрез изчисляване на средния им процент на покритие, съотношението между броя на случаите и броя на съдиите и т.н. Това ще помогне да се предвидят необходимите човешки ресурси за всеки съд в зависимост от очакваното ново ниво на дейност. Това проучване би разкрило и какъв е оптималният размер на дадена юрисдикция. Видно от реформите на разгледаните държави ефективността на съдилищата е не само критерий за извършване на реформата, но също така повишаването на тази ефективност е ясно дефинирана цел. В тази връзка, може да се изведе препоръка **и за проектиране на реформата по такъв начин, че да адресира необходимостта от цялостно подобряване на ефективността на съдилищата. В това число съчетаване на реформата на съдебната карта с допълнителни мерки, които да водят до повишаване на ефективността.**

7. Да се калкулират разстоянията. За да бъде новата карта колкото е възможно по-последователна, трябва да бъдат изчислени физическите и времеви разстояния между закритите съдилища и усвояващите съдилища и да се определят максималните разстояния, така че хората да не са неравностойни по отношение на

достъпа до правосъдие. Отклоненията от средното разстояние трябва да се поддържат възможно най-разумни. В тази връзка следва да се изтъкне, че съвременното разбиране е, че по-важно е не географското разстояние от една точка до друга, колкото времето за което това разстояние може да бъде преминато. Разбира се важността на разстоянията зависи от степента на цифровизация и от това как дигитализацията е осигурила достъп до правосъдие.

8. Да се оцени съществуващата инфраструктура. В допълнение към изчисляването на разстоянията, властите трябва да преценят дали географският район е лесен за пътуване не само чрез комуникационни канали (пътища, магистрали), но и с обществен транспорт (автобус, влак). Всъщност най-уязвимите хора (които водят съдебни спорове за настойничество, задължялост, и др.) често използват обществен транспорт. Този аспект е също част от принципа за равен достъп до правосъдие.

9. Да се направят предположения. Да се вземат предвид демографските и социално-икономическите аспекти, с цел за да се изгради карта, която ще бъде актуална в бъдеще. Следва да бъдат събрани данни за демографските тенденции и тенденциите в дейността или да се анализира спецификата на дадена територия или част от населението (динамична икономическа зона, застаряващо население, „градска чувствителна зона"), за да осигурят последователни съдебни решения. Следвада се има предвид, че най-динамичните области днес могат да станат утрешните изоставени райони. Трябва да бъде намерен справедлив баланс между настоящето и бъдещето.

10. Да се осигурят механизми за подпомагане на съдебния състав и на съдебните служители. Следва да се планира обучение на персонала по време на преходния период. Следва да се вземат предвид перспективите за професионално развитие на всяко лице и цялата система на реформи следва да разреши не само известна гъвкавост по отношение на тяхното географско преразпределение, но и да им се предложат възможно най-широки възможности за кариерно развитие. При засилена цифровизация задължително трябва да се оцени нивото на техническа компетентност на съдебния и технически състав на съдилищата и да се вземат мерки

за подобряване на тази компетентност по начин цифровизацията и електронизацията да доведе не до затрудняване, а да облекчаване на работата.

11. Да се разработят общи инструменти. Постепенното сливане на различни услуги (административни, финансови) би довело до по-гладък преходен период, а прехвърлянето на юридическия персонал следва да стане последно. Разработването на общи методи и инструменти би улеснило значително процеса на сливане и избягване на хаотичен преходен период.

12. Да се планира въпросът със сградния фонд. Възможно най-ранното планиране на въпроса за сградния фонд ще помогне да се максимизира възвращаемостта на инвестициите и да не се губят ресурси в сгради или оборудване, които в крайна сметка ще бъдат закрити (в Австрия и Франция например са загубени немалко средства заради лошо инвестиционно планиране). Да се насърчи поддържането на държавни структури или други сгради, които изискват малко модернизация (особено по отношение на достъпа за хора с увреждания), с цел спестявания в дългосрочен план.

13. Да се експериментира. Доколкото е възможно е добре да се планират експериментални фази касаещи различните аспекти (административни, материални ресурси, трансфер на персонал), защото това ще осигури обратна връзка към отговорните държавни органи. Като резултат те ще се в състояние да регулират реформата на база на наблюдения. По този начин ще може да се предвидят и по-адекватно действителните разходи за реформата.

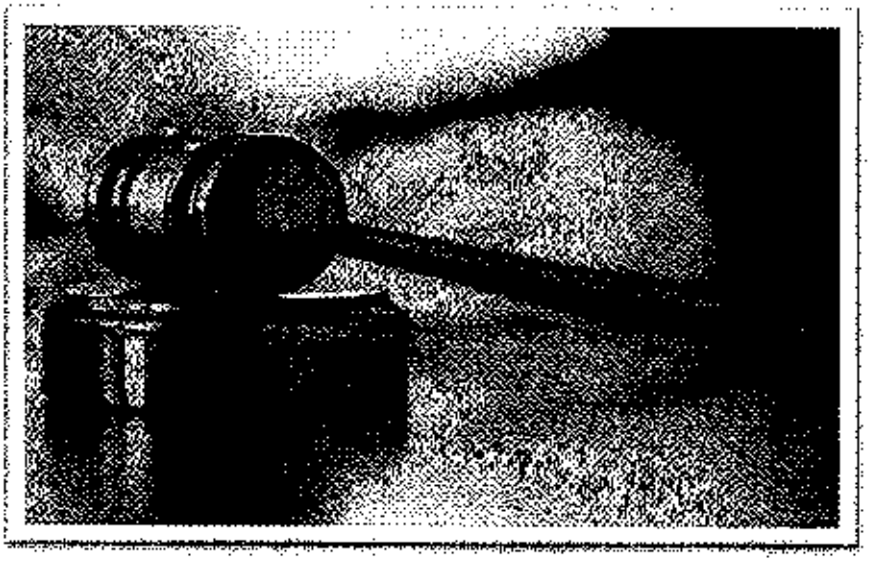
14. Да се въведат алтернативни способи за разрешаване и предотвратяване на спорове и дела. Опростените индивидуални или колективни процедури биха били по-евтини за институциите и ще намалят случаите, в които ще се изисква присъствието на адвокат или съдия. Опростените процедури биха насърчили страните, въпреки дистанцията, да се възползват от правосъдието. Развитието на медиацията би дало възможност на страните да намерят решения, без да се налага непременно да се обръщат към съда. Превенцията на определени видове престъпност (например младежката престъпност и домашното насилие) от своя страна би намалила случаите на същински съдебни дела за тези престъпления.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

МЕЖДИНЕН ДОКЛАД

ЗА ПРИКЛЮЧВАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ДЕЙНОСТ 1.1. „ПРЕГЛЕД НА ПРАКТИКАТА НА СТРАНИТЕ ЧЛЕНКИ НА ЕС"

Този документ е изготвен по Договор № ВСС–1212 от 31.01.2019 г. с предмет: „Предоставяне на консултантски услуги за оптимизиране на съдебната карта", във връзка с изпълнението на ДБФП № BG05SFOP001-3.001-0001-C01 „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", финансиран по Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

ВЪВЕДЕНИЕ

Изготвянето на настоящия Доклад е свързано с приключване на изпълнението на Дейност 1.1. „Преглед на практиката на страните членки на ЕС".

Докладът съдържа резюмирана информация за извършената работа в хода на изпълнение на дейността, постигнатите цели, резултати и индикатори за изпълнението.

Пълната информация от прегледа и анализа на практиката на страните членки на ЕС е представена в Доклада от извършения детайлен преглед и анализ на реализираните през последните 10 години реформи на съдебни карти в държави-членки на ЕС в контекста на тяхната приложимост към българската съдебна реформа.

ОПИСАТЕЛНА ЧАСТ НА ИЗВЪРШЕНАТА РАБОТА ПО ДЕЙНОСТТА

Дейност 1.1. „Преглед на практиката на страните членки на ЕС" имаше за предмет извършване на преглед и анализ на практиките на страните членки на ЕС по отношение на реформирането на съдебните карти.

По-конкретно дейността обхвана анализ на реализираните реформи на съдебни карти в Европа, използваните методологии и практическите мерки на ниво държава - членка - преглед на реализираните през последните десет години реформи на съдебни карти в държави - членки на ЕС; анализ на използваните методологии за работа и модели за промяна в териториалната структура на съдилищата и прокуратурите; и анализ на проведените реформи и конкретните практически мерки, предприети на ниво държава - членка, в контекста на тяхната приложимост към българската съдебна система.

Изпълнението на дейността премина през няколко етапа:

1) *Планиране*

В рамките на този етап бяха уточнени критериите, по които да бъдат подбрани държавите - членки на ЕС, които са провели реорганизация или понастоящем приключват реформа на съдебната карта; беше извършен самият окончателен подбор на държавите; бяха уточнени източниците на информация; бяха структурирани формата, съдържанието и техниките на извършване на анализа и бяха разработени конкретни работни документи (сравнителни таблици, писма с искане за информация и др.).

В рамките на тази фаза беше проведена и встъпителната среща с Възложителя, на която бяха уточнени конкретните държави – членки на ЕС, чийто реформи да бъдат анализирани.

Като основни техники и методи при събирането на данните за анализа бяха използвани документалното и кабинетното проучване. В рамките на документалното проучване бе извършено събирането, проучването и анализа на всички налични документи, съдържащи относими за анализа данни.

Методът на кабинетното проучване бе използван при аналитичните дейности, като основен изследователски метод, паралелно с документалното проучване.

В рамките на този етап бе събрана и относимата информация за анализа за отделните избрани държави. Фокусът при събирането на информацията бе насочен към събиране на конкретни данни за: реализираните реформи на съдебните карти, които са се провели в последните 10 години, или понастоящем са в ход; използваните методологии и практически мерки от съответните държави; използваните методологии за работа и модели за промяна в териториалните структури на съдилищата и прокуратурите; конкретните практически мерки, предприети в съответната държава с акцент върху: натовареност, ефективност и ефикасност.

2) Извършване на анализа

В рамките на този етап по същество бяха извършени самите аналитични дейности. Основният използван аналитичен метод бе този на системния анализ. Сред конкретните методи на анализиране в рамките на системния анализ, които бяха използвани в рамките на дейността бяха описателен (в т.ч. ретроспективен) и диагностичен анализ; бенчмаркинг; SWOT анализ; STEP анализ и GAP анализ.

3) Документиране на анализа

В рамките на този заключителен етап от дейността бе изготвен самият Доклад от извършения детайлен преглед и анализ на реализираните през последните 10 години реформи на съдебните карти в държавите – членки на ЕС в контекста на тяхната приложимост към българската съдебна система.

В рамките на дейността бе извършен общ преглед и описание на съдебната система и съдебната карта на Република България. Описани бяха и предприетите стъпки за реформа на съдебната карта в България.

Впоследствие бяха извършени преглед и анализ на осъществените реформи и на използваните методологии, модели и практически мерки в следните държави-членки на ЕС (*представени по азбучен ред*):

- **Република Австрия;**
- **Кралство Белгия;**
- **Кралство Дания;**
- **Италианска република;**
- **Република Латвия;**
- **Република Литва;**
- **Кралство Нидерландия;**
- **Република Полша;**
- **Португалска република;**
- **Френска република;**
- **Република Хърватия.**

За всяка от анализираните 11 държави-членки на ЕС бе извършен общ преглед на съдебната система и съдебната карта; преглед и анализ на извършените

реформи на съдебната карта, в т.ч. използваните методологии и модели за промяна, както и практически мерки; изводи и обобщения, използвани практики, които могат да се използват в българските условия.

Извършено бе сравнение и обобщение на извършените реформи и на добрите практики и тяхната приложимост към българската съдебна система.

Изведени бяха критериите, по които са извършени оценките на текущото състояние на съдебните структури и съдебната система и критериите за моделиране на съдебната карта.

Направени бяха изводи и формулирани бяха конкретни препоръки, базирани на реално установените добри практики в анализираните държави, но също така и на проблемите, които са наблюдавани в тях, като стремежът е тези проблеми да не бъдат допускани при реформирането на съдебната карта в България или ако все пак те се случат, да бъдат успешно туширани.

ПОСТИГНАТИ ЦЕЛИ ОТ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ДЕЙНОСТТА

В резултат от изпълнението на дейността бяха установени добрите практики и приложените методологии в други държави - членки на ЕС, които са провели реорганизация или понастоящем приключват реформа на съдебната карта, като бе извършена експертна оценка за цялостния ефект на потенциалните мерки, които могат да бъдат предприети – самостоятелно или в контекста на други реформи, както и за приложимостта на тези практики в българската съдебна система, отчитайки националните специфики на процесуалните правоотношения.

Въз основа на идентифицираните добри практики в други държави - членки на ЕС бяха изведени и критериите за оценка на съдебните структури и/или конкретни методологии, които в последствие да бъдат приложени в хода на анализ на състоянието на съдилищата и прокуратурите относно натовареност, ефективност и ефикасност.

ПОСТИГНАТИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ДЕЙНОСТТА

В резултат от изпълнението на дейността бе постигнат основният резултат, свързан с дейността, а именно изготвен бе детайлен и задълбочен преглед и анализ на реализираните през последните 10 години реформи на съдебни карти в държави-членки на ЕС в контекста на тяхната приложимост към българската съдебна система.

Прегледът и анализът, предмет на изпълнената дейност, бе изключително необходим резултат за реализирането на предмета на обществената поръчка като цяло, защото предпостави конкретните насоки, в които да бъдат разработени моделите на новата съдебна карта. Проучването и анализът на практиките на държавите - членки на ЕС откроi не само добрия опит, който

може да бъде заимстван (чрез съответното му адаптиране), но също така и евентуалните допуснати грешки, които да бъдат предотвратени у нас, а в допълнение и възникналите трудности при реализирането на реформите, вкл. довели до тяхното забавяне, което да способства за формулирането на превантивни мерки за изначалното им елиминиране, или най-малко за минимизирането им.

ПОСТИГНАТ ИНДИКАТОР ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ ПО ДЕЙНОСТТА

Постигнат е индикаторът за изпълнение на дейността, свързан с наличието на установени добри практики и приложени методологии в други държави - членки на ЕС, които са провели реорганизация или понастоящем прилагат реформа на съдебната карта, с извършена експертна оценка за цялостния ефект на потенциалните мерки, които могат да бъдат предприети – самостоятелно или в контекста на други реформи, както и за приложимостта на тези практики в българската съдебна система, отчитайки националните специфики.

С уважение:

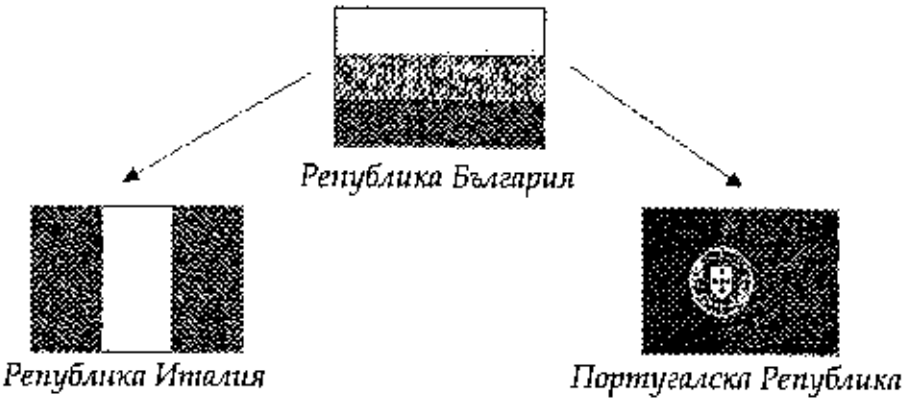
Тодор Тодоров,
Изпълнителен директор на
„Глобал Адвайзърс" АД

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

ДОКЛАД
С КОНКРЕТНИ ПРЕДЛОЖЕНИЯ И ФОРМУЛИРАНИ ПРЕПОРЪКИ ЗА ИЗПОЛЗВАНЕ И АДАПТИРАНЕ НА ДОБРИТЕ ЕВРОПЕЙСКИ ПРАКТИКИ В БЪЛГАРИЯ

Във връзка с изпълнението на Дейност 1.2. „Организиране на две посещения за обмен на добри практики" по Договор № BCC–1212 от 31.01.2019 г. с предмет: „Предоставяне на консултантски услуги за оптимизиране на съдебната карта"

Настоящият **Доклад с конкретни предложения и формулиране на препоръки за използване и адаптиране на добрите европейски практики в България** се издава в съответствие с Техническите спецификации за изпълнение на договора за обществена поръчка с предмет: „Предоставяне на консултантски услуги за оптимизиране на съдебната карта", въз основа на изготвените и предоставени от участниците в двете посещения за обмен на добри практики - в Република Италия и в Португалската Република, отчети относно наблюдаваните добри практики в процеса на реформа на съдебната карта в посетените държави и оценка на възможността за тяхното приложение в българските условия.

Този документ е изготвен по Договор № BCC–1212 от 31.01.2019 г. с предмет: „Предоставяне на консултантски услуги за оптимизиране на съдебната карта", във връзка с изпълнението на ДБФП № BG05SFOP001-3.001-0001-C01 „Създаване на модел за оптимизация на съдебните карти на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", финансиран по Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Въведение:

Във всяко от посещенията за обмен на добри практики участваха по 8 души, членове на Висшия съдебен съвет и представители на съдебната система, ангажирани с подпомагане на изпълнението на Дейност 1 от проекта, финансиран съгласно ДБФП № BG05SFOP001-3.001-0001-C01 „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", изпълняван от ВСС и финансиран по ОП „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от ЕС чрез ЕСФ.

Списъкът на участниците общо за двете посещения, определени от екипа на Възложителя, и от които има изготвени и представени отчети относно наблюдаваните добри практики, е представен в таблицата по-долу:

Име на магистрата	Орган	Участие в посещение
Гергана Мутафова	Член на ВСС и Ръководител-проект	Италия, гр. Рим Португалия, гр. Лисабон
Боряна Димитрова	Член на ВСС, Координатор по проекта	Италия, гр. Рим Португалия, гр. Лисабон
Красимир Шекерджиев	Член на ВСС, Координатор по проекта	Италия, гр. Рим
Вероника Имова	Член на ВСС, представител на Съдийска колегия на ВСС, Координатор по проекта	Португалия, гр. Лисабон
Николай Найденов	Директор на дирекция „Правна", Координатор по проекта	Италия, гр. Рим
Миглена Тянкова	Административен ръководител, Председател на Окръжен съд - Хасково	Италия, гр. Рим
Асен Радев	Административен ръководител, Председател на Районен съд - Бургас	Италия, гр. Рим
Николай Георгиев	Завеждащ отдел 05 „Аналитичен" във Върховна касационна прокуратура	Италия, гр. Рим
Чавдар Грошев	Административен ръководител, Районен прокурор на Районна прокуратура - Пловдив	Италия, гр. Рим

Иван Калибацев	Административен ръководител, Председател на Районен съд - Пловдив	Португалия, гр. Лисабон
Галатея Ханджиева	Административен ръководител, Председател на Окръжен съд - Добрич	Португалия, гр. Лисабон
Любомир Петров	Административен ръководител, апелативен прокурор на Апелативна прокуратура - Бургас	Португалия, гр. Лисабон
Ваня Цокова	Административен ръководител, районен прокурор на Районна прокуратура - Видин	Португалия, гр. Лисабон
Емилия Петкова	Главен експерт в дирекция „ИТСС", Технически сътрудник на проекта	Португалия, гр. Лисабон

Във връзка със заложеното в Детайлния план за изпълнение на дейностите на проекта, изпълняван от Висшия съдебен съвет, и по-конкретно дейност 1.2 „Организиране на две посещения за обмен на добри практики" от обхвата на проекта, от всеки от участниците в посещенията за обмен на добри практики бяха изготвени подробни отчети относно наблюдаваните добри практики в процеса на реформа на съдебната карта в посетените държави, като бе представена и оценката на участниците на възможността за тяхното приложение в българските условия.

Всички тези отчети бяха предоставени на Изпълнителя „Глобал Адвайзърс" АД и въз основа на тях и в контекста на анализите по Дейност 1.1. „Преглед на практиката на страните членки на ЕС", бе разработен настоящият доклад, представящ и обобщаващ конкретните предложения и отправените препоръки за използване и адаптиране на добрите европейски практики в България.

Отчетите с представените наблюдавани добри практики в процеса по реформа на съдебната карта, изготвени от участниците в двете обучения, бяха прегледани внимателно от Изпълнителя „Глобал Адвайзърс" АД, като добрите практики и формулираните препоръки бяха систематизирани и обобщени, както следва:

Конкретни предложения и формулирани препоръки за използване и адаптиране на добрите европейски практики в България, изведени въз основа на отчетите от участниците в посещенията в Италия, гр. Рим и Португалската република, гр. Лисабон

От проведените в периода на посещенията в гр. Рим и гр. Лисабон срещи с италиански и португалски органи на съдебната власт на национално ниво са откроени следните добри практики, за които са дадени следните препоръки от самите домакини от италианска и португалска страна:

1. Реформирането на съдебната карта не следва да се извършва само в отделни райони (да не се извършва фрагментирано), а да се осъществи след широк публичен дебат, с участието на всички заинтересовани страни. По този начин ще се обобщят принципите и целите за еднакво реформиране на съдебната карта с оглед достъп до правосъдие и балансиране на натовареността на отделните органи на съдебна власт. Важен елемент за постигане на целите е и представянето им на персонала на участващите институции, за да се гарантира, че реформата на съдебната карта ще бъде разбрана и подкрепена от хората, отговорни за нейното изпълнение.
2. Да се оцени нуждата от правосъдие в съответния регион, в т.ч. да се оцени нуждата от съществуване на органи на съдебната власт в отделните населени места и обединението им в по-големи райони или области.
3. При реформирането на съдебната карта да се прилага широкоспектърен подход, при който внимателно да се отчетат натовареност, икономическо и демографско развитие, културно развитие, съотношението между съдии и съдебни служители, мобилност и изградена инфраструктура, данни за нивото на бизнеса и др. Под внимание да се вземат и достъпността на населението до органите на съдебна власт, отдалечеността и наличието на обществен транспорт.
4. Да се насочат усилията към балансиране на неравномерната натовареност между отделните съдилища чрез преместването на магистрати от слабонатоварени към високонатоварени съдилища.
5. Да се осигурят механизми за подпомагане на съдебния състав и на съдебните служители, в т.ч. да се планира обучение на персонала по новия организационен модел по време на преходния период.
6. Да се осигури достатъчна информация за обществеността за реализирането на реформата на съдебната карта, което ще предотврати затруднения при достъпа до съдебни услуги.
7. Реформата на съдебната карта да включва и адекватни връзки между съдебните служби и механизмите за алтернативно разрешаване на спорове, като правни консултации и информация, посредничество и арбитражни услуги.
8. Да продължи насочването на усилия към дейностите, свързани с доразвиването на електронното правосъдие, тъй като само при добре развито и функциониращо електронно правосъдие реформата на съдебната карта от географска гледна точка ще осигури спазването на принципа за достъп до правосъдие.

Този документ е изготвен по Договор № ВСС–1212 от 31.01.2019 г. с предмет: „Предоставяне на консултантски услуги за оптимизиране на съдебната карта", във връзка с изпълнението на ДБФП № BG05SFOP001-3.001-0001-C01 „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработването на Единна информационна система на съдилищата", финансиран по Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

9. Внимателно да се планира прехвърлянето на дейностите след осъществяване на реформата. Да се осъществяват проучвания на въздействието от прехвърлянето на дейността на закритите съдилища към съдилищата, които ще ги поемат, така че последните да не се окажат претоварени, като се прецени и възможността за организация на работа и контрол.
10. Извършването на реформата на съдебната карта да се съчетава с допълнителни мерки, които да водят до повишаване на ефективността на съдилищата.
11. Да се планира въпросът със сградния фонд, така че да не се губят ресурси в сгради или оборудване, които в крайна сметка ще бъдат закрити. Да се насърчи поддържането на държавни структури или други сгради, които изискват малко модернизация (особено по отношение на достъпа за хора с увреждания), с цел спестявания в дългосрочен план. Паралелно с това внимателно да се организира осигуряването на пространство за съхранение на делата. Услугите да са организирани в подходящи сгради с подходящ размер за участниците и потребителите - т.е. да се гарантира достатъчно пространство за всички (вътрешен персонал, адвокати, потребители, услуги за поддръжка и т.н.).
12. Да се осигури достатъчна информация за обществеността за реализирането на реформата на съдебната карта, което ще предотврати затруднения при достъпа до съдебни услуги.

Оценка на участниците в посещенията за възможността за приложението на добрите практики и отправените препоръки в българските условия в процеса по реформа на съдебната карта

Отчетите с наблюдаваните добри практики в процеса по реформа на съдебната карта, изготвени от участниците в двете обучения, съдържат и лична оценка за приложимостта на откроените добри практики и отправените препоръки в българските условия, отново систематизирани и обобщени, както следва:

- ✓ Реформирането на съдебната карта да не се извършва фрагментирано и да се осъществи след широк публичен дебат, с участието на всички заинтересовани страни – **приложимо е в българските условия;**
- ✓ Оценката на нуждата от съществуване на орган на съдебна власт в малките населени места в съответния регион – **приложимо е в българските условия;**
- ✓ Прилагането на широкоспектърен подход с отчитане на демографски, икономически и транспортни фактори – **приложимо е в българските условия;**

Този документ е изготвен по Договор № BCC–1212 от 31.01.2019 г. с предмет: „Предоставяне на консултантски услуги за оптимизиране на съдебната карта", във връзка с изпълнението на ДБФП № BG05SFOP001-3.001-0001-C01 „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработването на Единна информационна система на съдилищата", финансиран по Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

- ✓ Насочване на усилията към балансиране на неравномерната натовареност между отделните съдилища чрез преместването на магистрати от слабонатоварени към високонатоварени съдилища – **приложимо е в българските условия, като включително и в момента се прилага чрез законовите възможности;**
- ✓ Осигуряване на механизми за подпомагане на съдебния състав и на съдебните служители включително чрез обучение на персонала през преходния период **– приложимо е в българските условия;**
- ✓ Осигуряване на достатъчна информация за обществеността за реализирането на реформата на съдебната карта **– приложимо е в българските условия;**
- ✓ Осигуряване на адекватни връзки между съдебните служби и механизмите за алтернативно разрешаване на спорове, като правни консултации и информация, посредничество и арбитражни услуги **– приложимо е в българските условия със съответни законови изменения за прилагане на алтернативни методи и способи за разрешаване на спорове;**
- ✓ Добре развито и функциониращо електронно правосъдие – това е първа стъпка към улесняване на достъпа до правосъдие, автоматизиране на част от деловодните дейности, създаване на условия за бързина на процеса. Тук следва да се насочат усилия към подобряване на комуникацията на органите на съдебна власт с други държавни и общински органи, с оглед обмен на данни по електронен път, което ще осигури още по-висока ефективност на електронното правосъдие. Следва да се вземе предвид, че добре развитото и функциониращо електронно правосъдие **отчасти би допринесло за достъп до правосъдие,** тъй като за това е необходимо не само съдебната власт да осигури комуникационна свързаност на органите на съдебната власт, но и населението в малките и високопланински населени места да разполага с интернет-връзка, компютър и знания за използването им;
- ✓ Внимателно планиране на прехвърлянето на дейностите след осъществяване на реформата, за да не се окажат правоприемащите съдилища претоварени, след като поемат дейностите на закрити съдилища – **приложимо е в българските условия;**
- ✓ Извършването на реформата на съдебната карта да се съчетае с допълнителни мерки, които да водят до повишаване на ефективността на съдилищата – **приложимо е в българските условия;**
- ✓ Планиране на въпроса със сградния фонд и осигуряване на пространство за съхранение на делата – **приложимо е в българските условия;**

- ✓ Осигуряване на подходящи сгради с подходящ размер и пространство за всички (вътрешен персонал, адвокати, потребители, услуги за поддръжка и т.н.) – **частично е приложимо в българските условия**, доколкото съдебната власт следва да се вмества в предоставения ѝ от държавата сграден фонд.

С уважение:

Тодор Тодоров,
Изпълнителен директор на
„Глобал Адвайзърс" АД

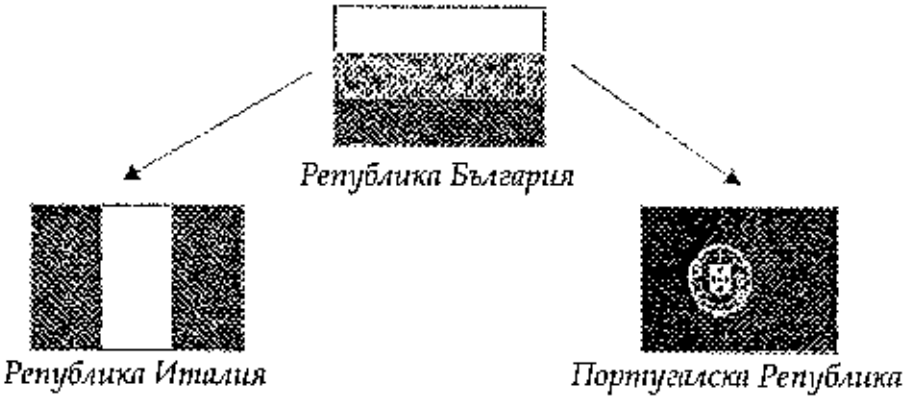
Този документ е изготвен по Договор № ВСС–1212 от 31.01.2019 г. с предмет: „Предоставяне на консултантски услуги за оптимизиране на съдебната карта", във връзка с изпълнението на ПД:ФП № BG05SFOP001-3.001-0001-C01 „Създаване на модел за оптимизация на съдебните карти на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", финансиран по Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

МЕЖДИНЕН ДОКЛАД (ОБОБЩЕН ОТЧЕТ) ОТ ПРОВЕДЕНИ ПОСЕЩЕНИЯ ЗА ОБМЕН НА ДОБРИ ПРАКТИКИ В ДЪРЖАВИ-ЧЛЕНКИ НА ЕС

Във връзка с изпълнението на Дейност 1.2. „Организиране на две посещения за обмен на добри практики" по Договор № ВСС–1212 от 31.01.2019 г. с предмет: „Предоставяне на консултантски услуги за оптимизиране на съдебната карта"

Настоящият **Междинен доклад (обобщен отчет)** се издава в съответствие с Техническите спецификации за изпълнение на договора за обществена поръчка с предмет: „Предоставяне на консултантски услуги за оптимизиране на съдебната карта", въз основа на изготвените и предоставени на Възложителя Технически отчети от проведените две посещения за обмен на добри практики - в Република Италия и Португалската Република.

Този документ е изготвен по Договор № ВСС-1212 от 31.01.2019 г. с предмет: „Предоставяне на консултантски услуги за оптимизиране на съдебната карта", във връзка с изпълнението на ДБФП № BG05SFOP001-3.001-0001-C01 „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", финансиран по Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

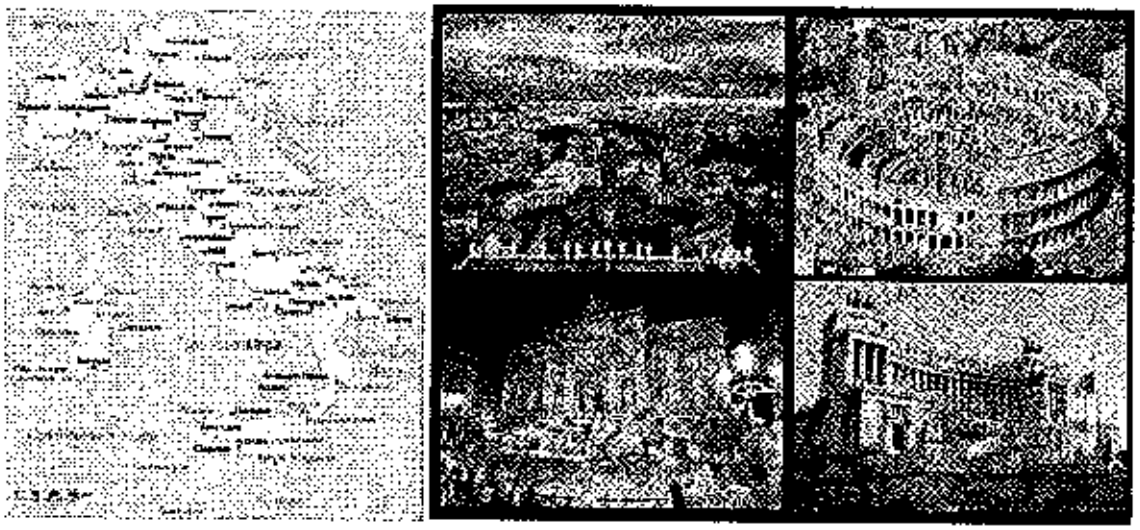
ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Място на провеждане на посещенията за обмен на добри практики:
Република Италия, гр. Рим и
Португалска Република, гр. Лисабон

Обща информация за посетените държави-членки на ЕС:

РЕПУБЛИКА ИТАЛИЯ

Република Италия е държава в Европа, разположена на Апенинския полуостров. Включва двата най-големи острова в Средиземно море – Сицилия и Сардиния, и много по-малки в Тиренско и Адриатическо море. Разположена е върху площ от малко над 300 000 кв. км., от които 7 200 кв. км. водна площ и е с население от над 60 млн. души

Италия е демократична парламентарна република с многопартийна система съгласно Конституцията, която е в сила от 1 януари 1948 г.

Държавен глава на Италия е президентът, който се избира за 7 години с тайно гласуване от Парламента и представители на регионите. Изпълнителната власт се упражнява колективно от Министерски съвет, оглавяван от председател. Министерският съвет се назначава от президента, но трябва да бъде одобрен от двете камари на Парламента.

Основният законодателен орган в Италия е двукамарният парламент, като Министерският съвет също има ограничени законодателни правомощия. Всеки закон трябва да получи одобрението и на двете камари – Камара на депутатите с 630 представители и Сенат, включващ 315 избрани и малък брой пожизнени сенатори. Изборните представители и в двете камари се избират с пряко гласуване, а мандатът им е с продължителност пет години.

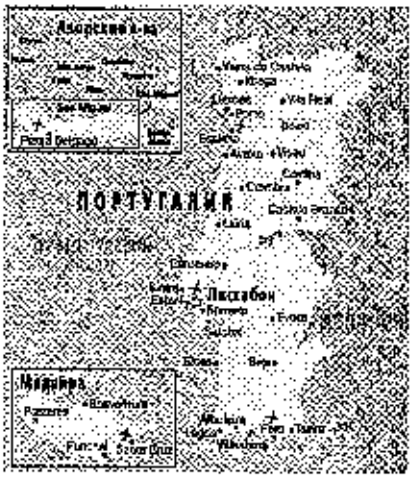
Този документ е изготвен по Договор № ВСС-1212 от 31.01.2019 г. с предмет: „Предоставяне на консултантски услуги за оптимизиране на съдебната карта", във връзка с изпълнението на ДБФП № BG05SFOP001-3.001-0001-C01 „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", финансиран по Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

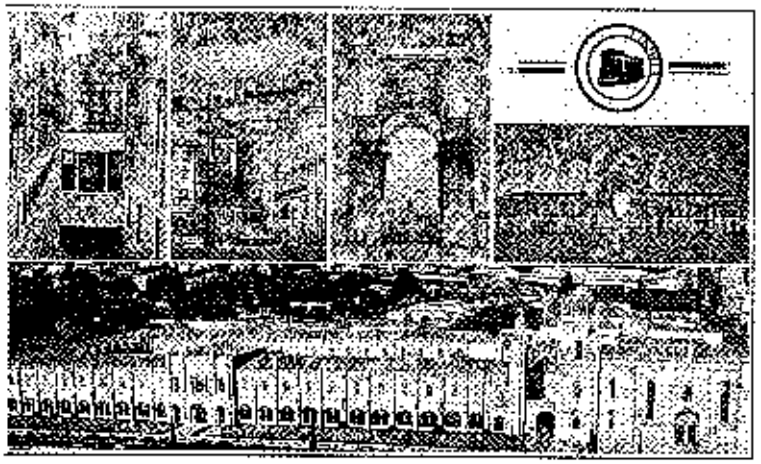
Съдебната власт е независима от изпълнителната и законодателната. Правната система на Италия се основава на римското право в интерпретацията на Наполеоновия кодекс. Последна съдебна инстанция при повечето спорове е Върховният касационен съд. Конституционният съд следи за съответствието на законите с Конституцията.

Италия е разделена на 20 региона, пет от които със специален автономен статут. Автономните региони имат свои парламенти (регионални съвети) и правителства, които имат пълномощия по въпросите на местното самоуправление. Регионите се делят на 110 провинции.

Италия е сред държавите – основателки на Европейския съюз.

ПОРТУГАЛСКА РЕПУБЛИКА

Португалската република е държава в най-южната част на Западна Европа, разположена на Пиренейския полуостров и в Атлантическия океан (Мадейра, Азорските и Селваженски острови). Простира се върху площ от 90 212 кв. км. и е с население от малко над 10 млн. души.

Португалия е република с ограничени пълномощия на президента, избиран за 5 години. Законодателен орган е Събрание на Републиката (еднокамарен парламент, избиран за 4 години). Изпълнителната власт се състои от правителство, начело с премиер-министър.

Основната административно-териториална единица е общината. В страната има 308 общини, включващи по няколко селища. Чрез тях до голяма степен се осъществява местното самоуправление. Общините се управляват от двукамарни съвети, съставени от общинска камара и общинско събрание. Общините се подразделят на общо 4 261 енории, които имат собствени енорийски съвети. Към момента няма централизирано създадени единици над ниво община, но общините могат да създават доброволни сдружения за постигане на определени цели.

Този документ е изготвен по Договор № ВСС-1212 от 31.01.2019 г. с предмет: „Предоставяне на консултантски услуги за оптимизиране на съдебната карта", във връзка с изпълнението на ДБФП № BG05SFOP001-3.001-0001-C01 „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", финансиран по Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Португалската република е член на ЕС от 1986 г.

Обща продължителност на всяко от посещенията:

5 (пет) дни – с включени дни за пътуване

Период на провеждане на двете посещения:

Република Италия, гр. Рим	**02.06.2019 г. – 06.06.2019 г.**
Португалска Република	**18.06.2019 г. – 22.06.2019 г.**

Участници в посещенията:

По 8 души за всяко от посещенията, членове на Висшия съдебен съвет и представители на съдебната система, които са ангажирани с подпомагане на изпълнението на Дейност 1 от проект, финансиран съгласно ДБФП № BG05SFOP001-3.001-0001-C01 „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", изпълняван от ВСС и финансиран по ОП „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от ЕС чрез ЕСФ

Списък на участниците в посещенията, определени от екипа на Възложителя:

Име на магистрата	Орган	Участие в посещение
Гергана Мутафова	Член на ВСС и Ръководител-проект	Италия, гр. Рим Португалия, гр. Лисабон
Боряна Димитрова	Член на ВСС, Координатор по проекта	Италия, гр. Рим Португалия, гр. Лисабон
Красимир Шекерджиев	Член на ВСС, Координатор по проекта	Италия, гр. Рим
Вероника Имова	Член на ВСС, представител на Съдийска колегия на ВСС, Координатор по проекта	Португалия, гр. Лисабон
Николай Найденов	Директор на дирекция „Правна", Координатор по проекта	Италия, гр. Рим
Миглена Тянкова	Административен ръководител, Председател на Окръжен съд - Хасково	Италия, гр. Рим
Асен Радев	Административен ръководител, Председател на Районен съд - Бургас	Италия, гр. Рим

Николай Георгиев	Завеждащ отдел 05 „Аналитичен" във Върховна касационна прокуратура	Италия, гр. Рим
Чавдар Грошев	Административен ръководител, Районен прокурор на Районна прокуратура - Пловдив	Италия, гр. Рим
Иван Калибацев	Административен ръководител, Председател на Районен съд - Пловдив	Португалия, гр. Лисабон
Галатея Ханджиева	Административен ръководител, Председател на Окръжен съд - Добрич	Португалия, гр. Лисабон
Любомир Петров	Административен ръководител, апелативен прокурор на Апелативна прокуратура - Бургас	Португалия, гр. Лисабон
Ваня Цокова	Административен ръководител, районен прокурор на Районна прокуратура - Видин	Португалия, гр. Лисабон
Емилия Петкова	Главен експерт в дирекция „ИТСС", Техническси сътрудник на проекта	Португалия, гр. Лисабон

Пътуване:

Двете пътувания до избраните за обмяна на опит държави са осъществени със самолет, както следва:

София-Рим – полет номер AZ 521 на Alitalia;

Рим-София – полет номер AZ 520 на Alitalia;

София-Лисабон - полет номер W6 4373 на Wizz Air;

Лисабон-София – полет номер W6 4373 на Wizz Air.

Трансфер:

За двете посещения от страна на Изпълнителя е организиран превоз с микробус от съответното летище (Rome Fiumicino Airport и Lisbon Portela International Airport) до хотела за настаняване и обратно – от хотела до летището.

Настаняване на база BB (нощувка и закуска):

Италия	Хотел Hotel Isa 4* (4 бр. нощувки + закуски)	Адрес: *Via Cicerone, 39, 00193 Roma RM*

Португалия	Хотел Vinci Baixa 4* (4 бр. нощувки + закуски)	Адрес: *R. do Comércio 32-38 1100-150 Lisboa*

Осигурени от Изпълнителя преводачи:

За посещението в Италия	Невена Демерджиева	Сътрудник в консулска служба на Посолство на Република България в Рим, Италия
За посещението в Португалия	Вихра Савчева	Консултант

От страна на преводачите е извършен превод по време на работните срещи от италиански/португалски-български и от български-италиански/португалски език.

Изборът на преводачите за двете пътувания е предварително съгласуван с Възложителя.

Транспорт до институциите, в които са проведени работните срещи:

За посещенията до институциите, в които са проведени работните срещи в двете избрани държави-членки, от страна на Изпълнителя е осигурен превоз (таксиметрови услуги) до съответните институции и обратно до хотелите за настаняване.

Изборът на преводачите, хотелите за настаняване, самолетните компании и разписанието на полетите за двете пътувания, са предварително съгласуване с Възложителя и одобрени от него.

Предоставени услуги от страна на Изпълнителя във връзка с проведените две посещения за обмен на добри практики:

- ✓ Осъществен контакт и комуникация със съдебни структури в гр. Рим и гр. Лисабон, за организирането на работни срещи за обмен на добри практики;
- ✓ Изготвена Програма за работните посещения – одобрени от Възложителя;
- ✓ Осигурен самолетен транспорт;
- ✓ Осигурен превоз с микробус от съответното летище до хотела за настаняване и обратно;
- ✓ Осигуряване на настаняване на база BB, в хотел 4 (четири) звезди за 8 бр. участници за всяко от посещенията;

- ✓ Осигуряване на дневни пари за участниците за дните на пътуване и посещение (общо 5 дни за всяко от посещенията) съгласно Наредба за служебните командировки и специализации в чужбина (в сила от 01.07.2004 г., приета с ПМС № 115 от 03.06.2004 г., посл. изм. ДВ бр. 2 от 06.01.2017 г.);
- ✓ Осигурен вътрешен транспорт - превоз за участниците в двете посещения до институциите, в които са проведени работните срещи и обратно до хотела (таксиметрови услуги);
- ✓ Осигурени преводачи за работните срещи – одобрени от Възложителя;
- ✓ Осигурено хотелско настаняване в София за дните преди и след самолетните полети (за посещението до гр. Лисабон, Португалия) на г-жа Ваня Цокова – хотел InterContinental Hotels & Resorts 5* – две нощувки със закуска;
- ✓ Осигурен самолетен транспорт София-Варна на г-жа Галатея Ханджиева (участник в посещението до гр. Лисабон, Португалия) на 23.06.2019 г.;
- ✓ Осигурени координатори по време на пътуването и на място:
  Люба Кръстева, служител на Изпълнителя – за посещението в Италия
  Бойка Бойпузова, служител на Изпълнителя – за посещението в Португалия;
- ✓ Осигурени попълнени и подписани Присъствени списъци, оформени съгласно правилата на ОП „Добро управление", от всички участници в работните срещи, проведени в рамките на двете посещения;
- ✓ Осигурен снимков материал от двете посещения;
- ✓ Осигурен протокол от проведените работни срещи от двете посещения;
- ✓ Осигурени попълнени въпросници за удовлетвореността от проведеното обучение (от всички участници в двете посещения – общо 18 бр. попълнени въпросници) в съответствие с изискванията на Оперативна програма „Добро управление".

Проведени работни срещи по време на двете посещения:

Република Италия:

В рамките на посещението за обмен на добри практики в гр. Рим, Република Италия, бяха организирани и проведени 3 (три) работни срещи, както следва:

- ➢ Работна среща в Съдебната палата на Рим;
- ➢ Работна среща с представители на Върховния магистратски съвет на Република Италия (Consiglio Superiore della Magistratura);
- ➢ Работна среща в Прокуратурата на Рим.

Работна среща	*Дата на провеждане*	*Адрес*
Работна среща в Съдебната палата на Рим	03.06.2019 г.	*Via Colametto, Piazzale Clodio, Roma RM*

Работна среща с представители на Върховния магистратски съвет на Република Италия	04.06.2019 г.	*Piazza dell'Indipendenza, 6, 00185 Roma RM*
Работна среща в Прокуратурата на Рим	05.06.2019 г.	*Via Golametto, Piazzale Clodio, Roma RM*

Всичките 8 участници в работното посещение в Република Италия присъстваха на всички организирани работни срещи.

В допълнение участниците в работното посещение в Рим имаха възможността да разгледат някои от залите за провеждане на съдебни заседания в Съда на Рим, както и да присъстват на провеждането на заседание по дело, провеждано по бързото производство.

Резюме от срещите, проведени в рамките на работното посещение в гр. Рим, Република Италия, е представено в **Техническия отчет от проведено първо посещение за обмен на добри практики в държава-членка на ЕС**, депозирано от Изпълнителя в деловодството на Възложителя на 17.06.2019 г. (***вх. № ВСС 1212/17.06.2019 г.***).

Всички доказателствени материали (*в т.ч. програма за посещението; бордни карти; ваучери за настаняване в хотел ISA 4*; РКО за дневни пари на участниците; присъствени списъци на участниците в работните срещи; комплект предоставени материали за участниците от страна на Върховния магистратски съвет; попълнени въпросници за удовлетвореността от проведеното посещение и снимков материал*) от проведеното работно посещение за обмен на добри практики в Република Италия, са представени на Възложителя с Техническия отчет от проведеното първо посещение за обмен на добри практики в държави-членки на ЕС (като приложения към отчета).

Португалска Република:

В рамките на посещението за обмен на добри практики в гр. Лисабон, Португалска Република, бяха организирани и проведени 4 (четири) работни срещи, както следва:

- Работна среща в офиса на Главната прокуратура на Португалия (General Prosecutor's office);
- Работна среща с представители на Висшия съдебен съвет на съдиите в Португалия (Conselho Superior da Magistratura);
- Работна среща в офиса на Главната прокуратура на Португалия (General Prosecutor's office)
- Работна среща в Районна прокуратура – район Северен на Лисабон (County District Prosecutors' Office of Lisboa Norte).

Работна среща	*Дата на провеждане*	*Адрес*
Работна среща в офиса на Главната прокуратура на Португалия	19.06.2019 г. 10.30 ч.	*Rua da Escola Politécnica, 140 1269-269 Lisboa*
Работна среща с представители на Висшия съдебен съвет на съдиите в Португалия	19.06.2019 г. 14.30 ч.	*Rua Duque de Palmela, 23, 1250-097 Lisboa*
Работна среща в Районна прокуратура – район Северен на Лисабон	20.06.2019 г.	*Palácio da Justiça Rua Professor Afonso Costa 2674-502 Loures*
Втора работна среща в офиса на Главната прокуратура на Португалия	21.06.2019 г.	*Rua da Escola Politécnica, 140 1269-269 Lisboa*

Всичките 8 участници в работното посещение в Португалската Република присъстваха на всички организирани работни срещи.

В допълнение участниците в работното посещение в Лисабон имаха възможността да разгледат някои от залите за провеждане на съдебни заседания в Съдебен район – Северен на Лисабон.

Резюме от срещите, проведени в рамките на работното посещение в гр. Лисабон, Португалска Република, е представено в **Техническия отчет от проведеното второ посещение за обмен на добри практики в държава-членка на ЕС**, депозирано от Изпълнителя в деловодството на Възложителя на 26.06.2019 г. (***вх. № ВСС/ 26.06.2019 г.***).

Всички доказателствени материали (*в т.ч. програма за посещението; бордни карти; ваучери за настаняване в хотел Vincci Baixa 4*; РКО за дневни пари на участниците; присъствени списъци на участниците в работните срещи; 3 (три) броя презентации от работните срещи в Лисабон; попълнени въпросници за удовлетвореността от проведеното посещение и снимков материал*) от проведеното работно посещение за обмен на добри практики в Португалската Република, са представени на Възложителя с Техническия отчет от проведеното второ посещение за обмен на добри практики в държави-членки на ЕС (като приложения към отчета).

Конкретни предложения и формулирани препоръки за използване и адаптиране на добрите европейски практики в България

Конкретните предложения и препоръки за използване и адаптиране на добрите европейски практики в България са формулирани от страна на Изпълнителя въз основа на Техническите отчети от проведените посещения в Република Италия

и Португалската Република и в контекста на анализите по Дейност 1.1. „Преглед на практиката на страните членки на ЕС". Основните предложения и препоръки са свързани с:

- ✓ Да продължи насочването на усилия към дейностите, свързани с доразвиването на електронното правосъдие, тъй като само при добре развито и функциониращо електронно правосъдие реформата на съдебната карта от географска гледна точка ще осигури спазването на принципа за достъп до правосъдие;
- ✓ Реформирането на съдебната карта да не се извършва фрагментирано и да се осъществи след широк публичен дебат, с участието на всички заинтересовани страни. Необходимо е провеждането на консултации с персонала на участващите институции, за да се гарантира, че реформата на съдебната карта ще бъде разбрана и подкрепена от хората, отговорни за нейното изпълнение;
- ✓ Да се оцени нуждата от правосъдие в съответния регион;
- ✓ При реформирането на съдебната карта да се прилага мултидисциплинарен подход, при който внимателно да се отчетат натовареност, икономическо и демографско развитие, културно развитие, съотношението между съдии и съдебни служители, мобилност и изградена инфраструктура, данни за нивото на бизнеса и др. Под внимание да се вземат и неравнопоставеността на обществения транспорт и достъпността в различните региони на страната;
- ✓ Да се насочат усилията към балансиране на неравномерната натовареност между отделните съдилища чрез преместването на магистрати от слабонатоварени към високонатоварени съдилища;
- ✓ Внимателно да се планира прехвърлянето на дейностите след осъществяване на реформата. Да се осъществяват проучвания на въздействието от прехвърлянето на дейността на закритите съдилища към съдилищата, които ще ги поемат, така че последните да не се окажат претоварени;
- ✓ Извършването на реформата на съдебната карта да се съчетава с допълнителни мерки, които да водят до повишаване на ефективността на съдилищата;
- ✓ Да се осигурят механизми за подпомагане на съдебния състав и на съдебните служители, в т.ч. да се планира обучение на персонала по новия организационен модел по време на преходния период;
- ✓ Да се планира въпросът със сградния фонд, така че да не се губят ресурси в сгради или оборудване, които в крайна сметка ще бъдат закрити. Да се насърчи поддържането на държавни структури или други сгради, които изискват малко модернизация (особено по

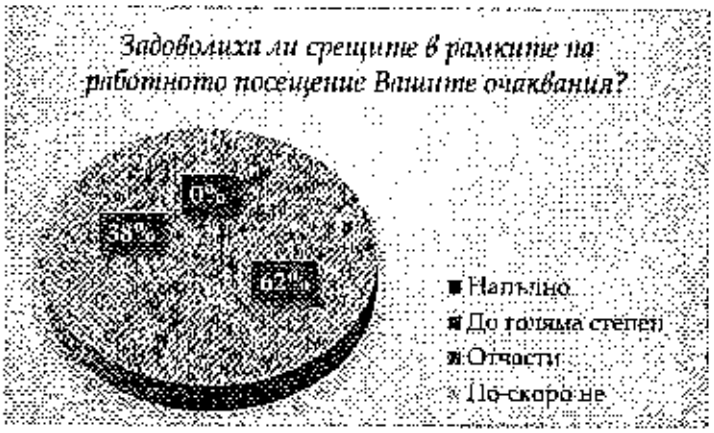
отношение на достъпа за хора с увреждания), с цел спестявания в дългосрочен план. Паралелно с това внимателно да се организира осигуряването на пространство за съхранение на делата;

- ✓ Услугите да са организирани в подходящи сгради с подходящ размер за участниците и потребителите - т.е. да се гарантира достатъчно пространство за всички (вътрешен персонал, адвокати, потребители, услуги за поддръжка и т.н.);
- ✓ Да се осигури достатъчна информация за обществеността за реализирането на реформата на съдебната карта, което ще предотврати затруднения при достъпа до съдебни услуги;
- ✓ Реформата на съдебната карта да включва и адекватни връзки между съдебните служби и механизмите за алтернативно разрешаване на спорове, като правни консултации и информация, посредничество и арбитражни услуги.

Анализ на попълнените въпросници за удовлетвореността от проведените посещения за обмен на добри практики

Анализът на степента на удовлетвореност от проведените посещения за обмен на добри практики е извършен въз основа на попълнените въпросници от всички участниците в двете посещения – общо 16 бр. попълнени въпросници (по 8 бр. за всяко от посещенията).

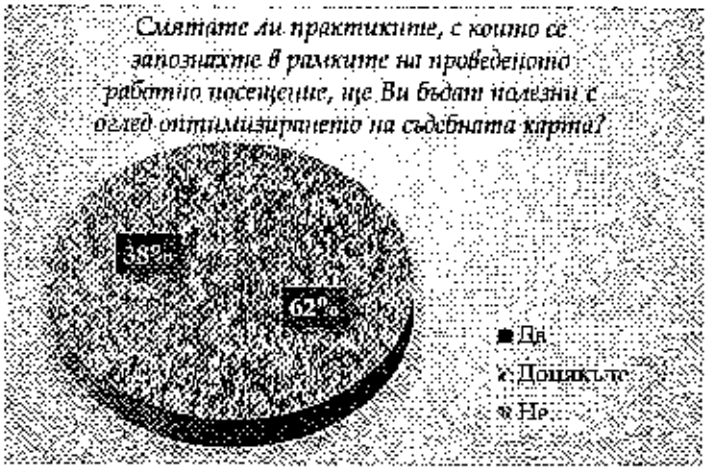
На въпроса *„Какво е Вашето общо впечатление от проведеното работно посещение"* 100% от участниците са посочили отговор „много добро", т.е. най-положителния отговор. Няма участници посочили някои от останалите отговори – „добро", „средно", „не толкова добро" или „слабо".

На въпроса *„Задоволиха ли срещите в рамките на работното посещение Вашите очаквания?"* 62% от участниците в двете работни посещения са посочили, че срещите напълно са задоволили очакванията им, а 38% от отговорилите на въпроса са посочили, че срещите до голяма степен са покрили очакванията им.

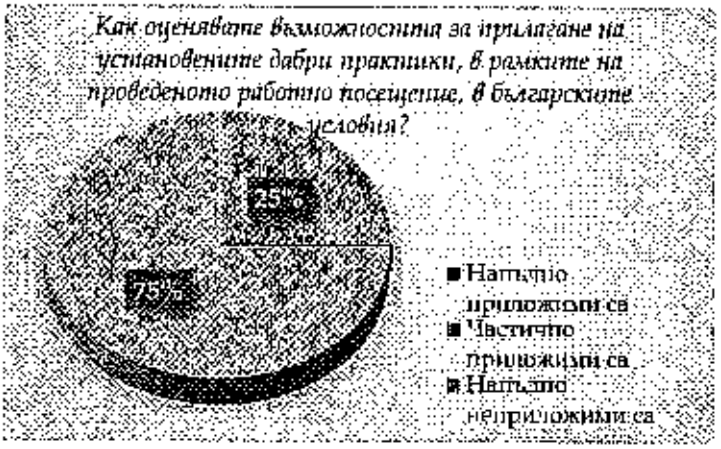
На въпроса *„Как преценявате продължителността на работното посещение?“* 94% от участниците в двете работни посещения са посочили, че продължителността на работните посещения е била напълно достатъчна за разглежданите теми. 6% от участниците са оставили въпроса без отговор.

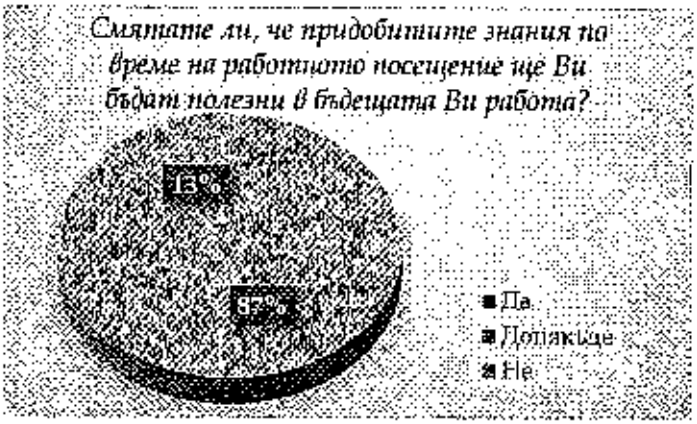

На поставения въпрос *„Смятате ли практиките, с които се запознахте в рамките на проведеното работно посещение, ще Ви бъдат полезни с оглед оптимизирането на съдебната карта?“* 62% от всички участници в работните посещения са посочили, че практиките в посетените държави ще им бъдат полезни с оглед оптимизирането на съдебната карта, а други 38% са отговорили, че практиките донякъде ще им полезни с оглед оптимизирането на съдебната карта.

На въпроса *„Как оценявате възможността за прилагане на установените добри практики, в рамките на проведеното работно посещение, в българските условия?“* 75% от участниците в работните посещения са посочили, че установените по време на посещенията добри практики са частично приложими в българските условия, а 25% са отговорили, че са напълно приложими за прилагане в България.

Този документ е изготвен по Договор № BCC–1212 от 31.01.2019 г. с предмет: „Предоставяне на консултантски услуги за оптимизиране на съдебната карта“, във връзка с изпълнението на ДБФП № BG05SFOP001-3.001-0001-C01 „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата“, финансиран по Оперативна програма „Добро управление“ 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

На зададения въпрос *„Смятате ли, че придобитите знания по време на работното посещение ще Ви бъдат полезни в бъдещата Ви работа?"* 87% от участниците в работните посещения са посочили, че придобитите в рамките на посещенията знания ще им бъдат полезни в бъдещата работа, а 13% са отговорили, че донякъде ще им бъдат полезни.

В последната секция от въпросника, която предоставя възможност на участниците да отправят препоръките си към проведените работни посещения (вкл. логистика) се открояват следните отговори: *„Нямам препоръки към фирмата, освен да поддържа същото високо ниво на работа, което и досега"; „Отлична организация и логистика", „Доволен съм от организацията и логистиката на мероприятието".*

Като цяло участниците в проведените две работни посещения в гр. Рим и гр. Лисабон са с много добри общи впечатления от посещенията. В голяма степен са задоволени предварителните им очаквания от срещите. Продължителността на посещенията е оценена като достатъчна за разглежданите теми. Практиките, с които участниците са се запознали в рамките на проведените посещения, ще им бъдат полезни с оглед оптимизирането на съдебната карта. Като частична е оценена възможността за прилагане на установените в рамките на работните срещи добри практики в българските условия. Според участниците придобитите знания по време на работните посещения ще им бъдат полезни в бъдещата им работа.

С уважение:

Тодор Тодоров,
Изпълнителен директор на
„Глобал Адвайзърс" АД

Този документ е изготвен по Договор № ВСС-1212 от 31.01.2019 г. с предмет: „Предоставяне на консултантски услуги за оптимизиране на съдебната карта", във връзка с изпълнението на ДБФП № BG05SFOP001-3.001-0001-C01 „Създаване на модел за оптимизиран на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", финансиран по Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

ТЕХНИЧЕСКИ ОТЧЕТ
ОТ ПРОВЕДЕНОТО ВТОРО ПОСЕЩЕНИЕ ЗА ОБМЕН НА ДОБРИ ПРАКТИКИ В ДЪРЖАВА-ЧЛЕНКА НА ЕС

Във връзка с изпълнението на Дейност 1.2. „Организиране на две посещения за обмен на добри практики" по Договор № ВСС–1212 от 31.01.2019 г. с предмет: „Предоставяне на консултантски услуги за оптимизиране на съдебната карта"

Място на провеждане: Република Португалия, гр. Лисабон

Обща продължителност на посещението: 5 (пет) дни – с включени дни за пътуване

Период на провеждане: 18.06.2019 г. – 22.06.2019 г.

Участници в посещението: 8 души, членове на Висшия съдебен съвет и представители на съдебната система, които са ангажирани с изпълнението на Дейност 1 от проект, финансиран съгласно ДБФП № BG05SFOP001-3.001-0001-C01 „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", изпълняван от ВСС и финансиран по ОП „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от ЕС чрез ЕСФ

Поименен списък на участниците в посещението, определени от екипа на Възложителя:

№	Име на магистрата	Орган
1.	Гергана Мутафова	Член на ВСС и Ръководител-проект
2.	Вероника Имова	Член на ВСС, представител на Съдийска колегия на ВСС, Координатор по проекта
3.	Боряна Димитрова	Член на ВСС, Координатор по проекта
4.	Емилия Петкова	Гл.експерт в дирекция "ИТСС", Технически сътрудник на проекта
5.	Иван Калибацев	Административен ръководител, Председател на Районен съд - Пловдив
6.	Галатея Ханджиева	Административен ръководител, Председател на Окръжен съд - Добрич

7.	Любомир Петров	Административен ръководител, апелативен прокурор на Апелативна прокуратура - Бургас
8.	Ваня Цокова	Административен ръководител, районен прокурор на Районна прокуратура - Видин

Пътуване: Организирано от Изпълнителя пътуване със самолет - полет номер W6 4373 София-Лисабон със самолетна компания Wizz Air и полет W6 4373 Лисабон - София със самолетна компания Wizz Air с включено приоритетно качване на борда и възможност за допълнителен багаж в самолета.

Трансфер: организиран от Изпълнителя превоз от международното летище на Лисабон (Lisbon Portela International Airport) до хотела за настаняване и обратно – от хотела до летището.

Настаняване на база BB: хотел Vincci Baixa 4* (4 бр. нощувки + закуски), адрес: *R. do Comércio 32-38 1100-150 Lisbon*

Осигурен от Изпълнителя преводач: г-жа Вихра Савчева; извършен превод по време на работните срещи от португалски-български/български-португалски език. Изборът на преводач е съгласуван с Възложителя.

Транспорт до институциите, обект на работните срещи: осигурен от Изпълнителя превоз (таксиметрови услуги) до институциите, в които са проведени работните срещи и обратно до хотела.

⚠ Предложените от Изпълнителя преводач, хотели за настаняване, самолетна компания и разписание на полетите са представени за съгласуване на Възложителя и одобрени от него.

Предоставени услуги от страна на Изпълнителя във връзка с проведеното посещение за обмен на добри практики в гр. Лисабон, Република Португалия:

- ✓ Осъществен контакт и комуникация със съдебни структури в гр. Лисабон, за организирането на работни срещи за обмен на добри практики;
- ✓ Изготвена Програма за работното посещение – одобрена от Възложителя;
- ✓ Осигурен самолетен транспорт от гр. София до гр. Лисабон и обратно;
- ✓ Осигурен превоз от международното летище на Лисабон (Lisbon Portela International Airport) до хотела за настаняване и обратно до летището;
- ✓ Осигуряване на настаняване на база BB, в хотел 4 (четири) звезди за 8 бр. участници;

- ✓ Осигуряване на дневни пари за дните на пътуване и посещение (общо 5 дни) съгласно Наредба за служебните командировки и специализации в чужбина (в сила от 01.07.2004 г., приета с ПМС № 115 от 03.06.2004 г., посл. изм. ДВ бр. 2 от 06.01.2017 г.);
- ✓ Осигурен вътрешен транспорт в Лисабон - превоз за участниците в посещението до институциите, в които са проведени работните срещи и обратно до хотела (таксиметрови услуги);
- ✓ Осигурен преводач за работните срещи – одобрен от Възложителя;
- ✓ Осигурено хотелско настаняване в София за дните преди и след самолетните полети на г-жа Ваня Цокова –InterContinental Hotels & Resorts 5 – две нощувки със закуска;
- ✓ Осигурен самолетен транспорт София-Варна на г-жа Галатея Ханджиева на 23.06.2019 г.;
- ✓ Осигурен координатор по време на пътуването и на място – Бойка Бойчузова, служител на Изпълнителя;
- ✓ Изготвяне и организиране на попълването и подписването на Присъствени списъци, оформени съгласно правилата на ОП „Добро управление", от всички участници в работните срещи;
- ✓ Осигурен снимков материал от посещението;
- ✓ Осигурен протокол от проведените работни срещи;
- ✓ Изготвяне и организиране на попълването на въпросници за удовлетвореността от проведеното посещение (от всички участници в посещението - 8 бр.) в съответствие с изискванията на Оперативна програма „Добро управление".

В рамките на посещението за обмен на добри практики в гр. Лисабон бяха организирани и проведени 4 (четири) работни срещи, както следва:

- ➢ Работна среща в офиса на Главната прокуратура на Португалия (General Prosecutor's office);
- ➢ Работна среща с представители на Висшия съдебен съвет на съдиите в Португалия (Conselho Superior da Magistratura);
- ➢ Работна среща в офиса на Главната прокуратура на Португалия (General Prosecutor's office)
- ➢ Работна среща в Районна прокуратура – район Северен на Лисабон (County District Prosecutors' Office of Lisboa Norte).

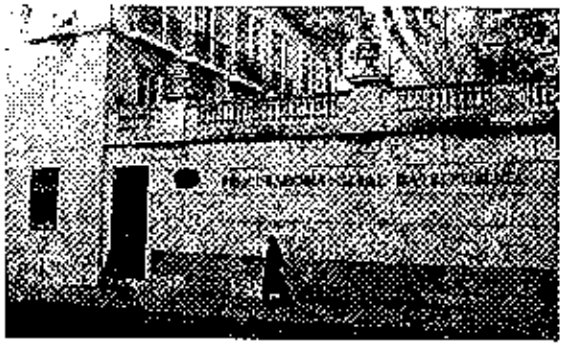
Всичките 8 участници в работното посещение присъстваха на всички организирани работни срещи.

В допълнение участниците в работното посещение в Лисабон имаха възможността да разгледат някои от залите за провеждане на съдебни заседания в Съдебен район – Северен на Лисабон.

В следващата част от Техническия отчет е представено резюме от срещите, проведени в рамките на работното посещение.

Резюме - работна среща в офиса на Главната прокуратура на Португалия:

Адрес: *Rua da Escola Politécnica, 140 1269-269 Lisboa*

Срещата в Главната прокуратура на Португалия в Лисабон, проведена на 19.06.2019 г. от 10.30 часа се ръководеше от португалска страна от г-н Давид Агуилар, Член на Висшия съвет на Прокуратурата (*Mr. David Aguilar, Member of High Council of the Public Prosecution Service, General Prosecutor's Office*), а от българска страна от Ръководителя на проекта и член на Висшия съдебен съвет на България – г-жа Гергана Мутафова.

Целта на работната среща бе обсъждане на реализираната реформа на съдебната система в Португалия.

В началото на работната среща г-жа Мутафова представи членовете на делегацията, както и проекта и целта на посещението, свързана с опита на Република Португалия в провеждането на реформата в съдебната система.

Г-н Агуилар направи презентация на нормативната уредба, организацията и функциите на Прокуратурата в Португалия във връзка с извършената реформа на съдебната система от 2014 г. Пълният текст на изложението е представено в презентацията, приложение към настоящия доклад.

Г-н Агуилар представи накратко и целите и основните мотиви за извършване на съдебната реформа. Според мнението на г-н Агуилар основната причина, наложила промяната в съдебната система на Република Португалия са промените в демографските показатели.

Като основни цели на реформата, г-н Агуилар посочи:

- централизиране на управлението и контрола на средства и хора;
- специализирането на делата.

От страна на българската делегация се поставиха редица въпроси, свързани с проблемите в следствие от проведената реформа, както и с ефективността от нея.

Като основен проблем от проведената реформа, г-н Агуилар посочи ограничаването на достъпа на гражданите до правосъдие. Обединяването на

повече от 300 съдебни района в 23 на практика е довело до липсата на съдебна услуга в отделни райони, които са предимно в отдалечени места с не много добра инфраструктура. В последствие е взето решение, в тези райони да се открият секции на съда, в които гражданите могат да подадат или получат документи, свързани с дадено съдебно производство. Поради факта, че в тези секции няма назначен съдия, то за участие в съдебни дела гражданите следва да пътуват до най-близкия от новосформираните 23 съдебни района съд.

Това, което според г-н Агуилар е важно да се отбележи, е че съдебната реформа е обхванала само първоинстанционните съдилища.

На въпрос дали реформата е засегнала броя на съдии, прокурори и съдебни служители, г-н Агуилар обясни, че на практика не е извършено съкращаване на щатни бройки. На всички магистрати е предложено да изберат, в кой от новите 23 съдебни района искат да бъдат преместени. В местата, в които са закрити съдилища, на магистратите е предложено да се преместят в най-близкия от новообразуваните съдебни района. Преференциални предложения са отправяни на магистратите с най-голям стаж и с най-висока оценка от атестацията.

По отношение на ролята на Висшия съвет на Прокуратурата и Висшия съвет на магистратите - съдии на Португалия в процеса по създаване на реформата, г-н Агуилар обясни, че двата съвета и Министерството на правосъдието са изготвили проекта на закон за реформата, който е внесен и приет от Народното събрание. В самия закон са описани както броя и териториалния обхват на съдилищата, така и щатните бройки на магистратите и съдебните служители във всеки от съдебните райони.

На въпрос от българска страна как се развива електронното правосъдие в Република Португалия, г-н Агуилар посочи, че електронната система е разработена добре, но не всички магистрати се доверяват на електронизацията на преписките. По принцип, това е била и една от другите цели на реформата, а именно дигитилизирането на делата и постепенното премахване на хартиения носител. Идеята е била преписките по гражданските дела да се дигитализират изцяло, като за наказателните дела да се запази хартиения носител.

Относно поставен въпрос за критериите за измерване на натовареността на магистратите бе обяснено, че има определен норматив с референтна стойност от 1100 процесуални действия, които следва да бъдат извършени средно от един магистрат за една година.

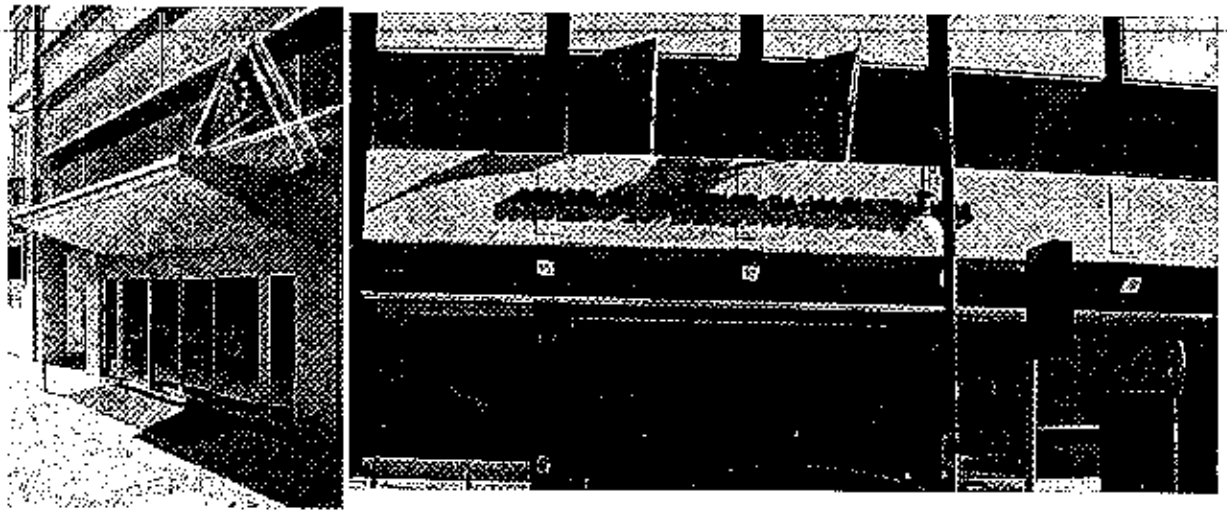
Г-н Агуилар посочи, че на следващата планирана среща в Главната прокуратура в рамките на посещението ще бъде отделено време и за системата за електронно правосъдие.

В края на срещата г-жа Мутафова благодари на г-н Агуилар и му връчи официалния плакет на Висшия съдебен съвет на България.

Този документ е изготвен по Договор № ВСС–1212 от 31.01.2019 г. с предмет: „Предоставяне на консултантски услуги за оптимизиране на съдебната карта", във връзка с изпълнението на ДБФП № BG05SFOP001-3.001-0001-C01 „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", финансиран по Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Резюме - работна среща във Висшия съдебен съвет на съдиите в Португалия:

Адрес: *Rua Duque de Palmela, 23, 1250-097 Lisbon*

Срещата във Висшия съдебен съвет на съдиите бе проведена на 19.06.2019 г. от 14.30 часа. От португалска страна на срещата присъстваха вицепрезидента на Съвета - д-р Хосе Антонио де Соса Ламейра и двама съдии, членове на Висшия съдебен съвет – г-н Jorge Raposo и г-н Ruben Juvandes.

Г-н Ламейра откри срещата като приветства българската делегация и представи двамата съдии, членове на Висшия съдебен съвет. От своя страна г-жа Мутафова представи членовете на българската делегация, както и целите на посещението, като благодари за възможността да бъде споделено мнението на висшите магистрати относно проведената реформа.

Г-н Ламейра сподели, че реформата на съдебната система в Португалия от 2014 г. не е била приета единодушно от магистратите, но са я приели такава, каквато

Този документ е изготвен по Договор № ВСС–1212 от 31.01.2019 г. с предмет: „Предоставяне на консултантски услуги за оптимизиране на съдебната карта", във връзка с изпълнението на ДБФП № BG05SFOP001-3.001-0001-C01 „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", финансиран по Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

е. Освен това той посочи, че реформата подлежи на промяна в случай на установени съществени дефицити при прилагането ѝ.

След встъпителната част двамата членове на Висшия съдебен съвет представиха две презентации, приложени към настоящия технически доклад.

В началото на първата презентация бе представен кратък сравнителен анализ на системите в Португалия и България. Като основни прилики бяха изтъкнати сходните територия и икономически показатели, както и сходни демографски характеристики. Бе подчертано, че и двете държави са на водещо място сред страните-членки на ЕС по нисък брой убийства.

Като основни разлики бяха изтъкнати наличието на отделен Висш съдебен съвет за съдиите и липсата на военни съдилища в Португалия. Военните дела се разглеждат от съответните съдилища, като изискването е в делото да участва и военен съдия.

В първата презентация бе представена структурата и функциите на съдебната система. Втората презентация бе фокусирана върху модела на организация на съдилищата предвид извършената реформа от 2014 г.

След презентациите бе проведена дискусия на база изложеното, в която дейно участие взеха всички участници от българската делегация.

В хода на дискусията бе изяснено, че реформата на съдебната система в Португалия от 2014 г. е срещнала негативна реакция от обществеността по повод закриването на съдилища. Отделно от това, местната власт е оказвала голям натиск за запазване на съдилищата в районите, за които е било предвидено закриването им.

Що се отнася до ключовите елементи на реформата бе пояснено, че една от съществените промени в системата е извършена в модела на управление – във всеки от новосформираните 23 съдебни района са създадени регионални съвети с председател, който се назначава от Висшия съдебен съвет с мандат от 3 години. Неговите основни функции са свързани с управлението на съдебния район и разпределението на делата и съдиите.

В началото е имало известни притеснения сред магистратите за тази фигура, тъй като в Закона не е било уточнено, че той трябва задължително да е съдия. Тази неточност в последствие е коригирана. Изискванията за избора на Председател на Районен съвет са над 15 г. опит или съдия във въззивна инстанция.

В по-големите съдилища към Председателя-съдия има и съдия-координатор, който се назначава също от Висшия съдебен съвет по предложение на Председателя-съдия на Районния съвет. Има и съдебен администратор, който отговаря за административните дейности на съда. Тези три фигури формират Управителния съвет на съда. Има и Консултативен съвет, чрез който се осигурява връзката с обществеността и който дава становища по вътрешните правила на съда и човешките ресурси.

На въпрос от българска страна дали има изискване за минимален брой съдии в даден съдебен район бе представена следната статистика: на първа инстанция има 1 356 съдии; 400 са съдиите на въззивна инстанция и 60 върховни съдии.

По отношение на оценката на натовареността на магистратите бе уточнено, че в Португалия не се извършва такава оценка, но има определен норматив от процесуални референти стойности, изчислени на статистическа база, като съдилищата се сравняват по тяхната компетентност и по класификация на делата- тоест кои дела имат нужда от намесата на съдия, колко са назначените дела, колко от тях са висящи и каква тежест имат. Така получени, стойностите се усредняват и така се формират референтните стойности за даден съд. На всеки 4 месеца Председателя-съдия на Районния съвет представя във Висшия съдебен съвет информация за броя и вида на делата за всеки съдия.

По отношение на проблемите, свързани с провеждането на реформата, бе изтъкнато, че за Висшия съдебен съвет на съдиите една от големите трудности е било краткото време, за което е трябвало да бъде извършено преструктурирането. В началото са се получавали изключително много въпроси от Председателите-съдии на Районните съвети докато се регулира процеса.

На въпрос за електронното правосъдие бе отбелязано, че за разлика от Прокуратурата, всички дела/решения на съда са електронизирани. Сървърите се намират в Министерството на правосъдието. Съществува възможност свидетелите да дават показания и чрез видеовръзка.

Характерно за отбелязване е, че в Португалия гражданите не могат да получават свидетелство за съдимост по електронен път, а само чрез подаване на заявление и получаване на място.

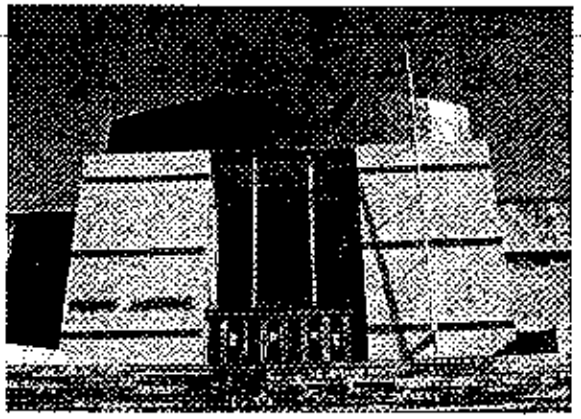
На края на срещата г-жа Мутафова благодари за отделеното време и изчерпателната информация, като отправи покана към представителите на Висшия съдебен съвет да посетят България и да проведат срещи с Висшия съдебен съвет.

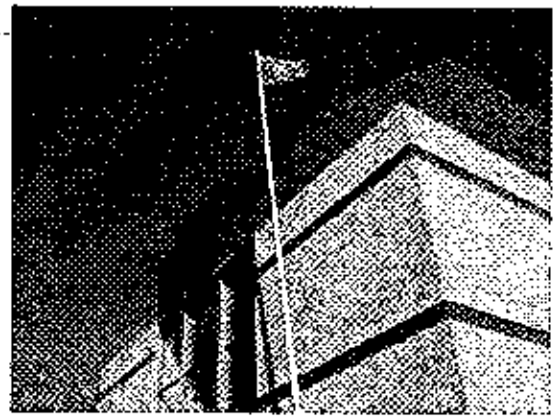
Бяха разменени официални плакети на Висшите съдебни съвети на двете страни.

Този документ е изготвен по Договор № ВСС-1212 от 31.01.2019 г. с предмет: „Предоставяне на консултантски услуги за оптимизиране на съдебната карта", във връзка с изпълнението на ДБФП № BG05SFOP001-3.001-0001-C01 „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", финансиран по Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Резюме – работна среща в Районна прокуратура – район Северен на Лисабон

Адрес: *Palácio da Justiça Rua Professor Afonso Costa 2674-502 Loures*

Срещата в Районната прокуратура на район Северен на Лисабон бе проведена на 20.06.2019 г. от 10.30 часа. От португалска страна на срещата присъстваха освен ръководителя на районната прокуратура, така и прокурори от всички отдели.

В началото на срещата, домакините от португалска страна разведоха българската делегация в отделните секции. В офиса на деловодството бе демонстрирана нагледно електронната система за завеждане и водене на прокурорските преписки.

В разговорите на работната среща, домакините представиха дейността на районната прокуратура. Бе посочено, че съдебният район след реформата обхваща 3 предишни района. В районната прокуратура е създаден и следствен отдел. Структурирани са 13 специализирани отдела, като 7 от тях са на ниво област Север, а три на местно ниво. Всеки от представителите на специализираните отдели представи накратко дейността си.

Този документ е изготвен по Договор № ВСС–1212 от 31.01.2019 г. с предмет: „Предоставяне на консултантски услуги за оптимизиране на съдебната карта", във връзка с изпълнението на ДБФП № BG05SFOP001-3.001-0001-C01 „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", финансиран по Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Домакините на срещата споделиха, че основната цел на Районната прокуратура е 70 % от случаите да се решават с консенсус между страните още преди съдебния процес. Изискването в тези случаи е изричното съгласие на съдия. По този начин се стремят да постигнат бързина при решаването на отделните случаи, тъй като има дела, които следва да се решат до 90 дни. Съществува и прилагането на бърза процедура – до 48 часа за лица, заловени на местопрестъплението.

Бе споделено, че стремежът на Прокуратурата е да постигнат съкращаване на процедурите, като при леки престъпления, за които се предвижда присъда до 5 години делото да се разглежда от един съдия, вместо от тричленен съдийски състав.

Г-жа Мутафова представи членовете на българската делегация и помоли представителите на Районната прокуратура да споделят мнението си за ползите и негативите от проведената през 2014 г. съдебна реформа, която пряко касае работата им.

В отговор, представителите на Районната прокуратура отбелязаха, че едно от големите предимства на реформата е специализирането на съдилищата, чрез което се осигурява по-високо качество на предоставяната услуга на гражданите. Като негатив отново бе посочено ограничаването на достъпа до правосъдие на гражданите, но се подчерта, че това ограничение касае съдебната фаза, докато за досъдебното разследване достъпът не е ограничен.

Дейността на Районната прокуратура е структурирана съобразно спецификата на съдебния район. Той е сателитен на Лисабон с по-голяма престъпност и много имигранти. Жителите на район Север работят в централните части на града и се прибират предимно за пренощуване в района. На шега наричат района „спалнята на Лисабон".

Спецификата на дейностите на Прокуратурата предвижда един прокурор да води разследването по даден случай, а друг прокурор да го защитава в съда. На въпрос от българска страна, дали това решение е ефективно, те отговориха положително, тъй като е налице добро сътрудничество между прокурорите.

В края на срещата домакините показаха на българската делегация съдебните зали. При разглеждането им бяха показани местата на всеки от участващите в съдебния процес, като бе уточнено, че мястото на прокурора е до съдията. От българската делегация бе посочено, че съдебната процедура в България предвижда прокурора и адвоката да са равнопоставени.

В края на срещата от двете страни бяха отправени благодарности.

Резюме – втора работна среща в офиса на Главната прокуратура на Португалия:

Втората работна среща в офиса на Главната прокуратура на Португалия се проведе на 21.06.2019 г. от 10.30 часа.

Този документ е изготвен по Договор № ВСС–1212 от 31.01.2019 г. с предмет: „Предоставяне на консултантски услуги за оптимизиране на съдебната карта", във връзка с изпълнението на ДБФП № BG05SFOP001-3.001-0001–C01 „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", финансиран по Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

В първата част на срещата бе продължено обсъждането на практиките в Португалия за въвеждането на електронното правосъдие.

Във втората част г-н Агуилар акцентира върху функционирането на системата на Прокуратурата в съответствие с проведената реформа.

Бе обяснено, че Главната прокуратура се управлява от два органа: Главен прокурор и Висш съвет на Прокуратурата. Главният прокурор има административни отговорности – определя бюджета и целите на борбата с престъпността. Той няма право да се меси в кариерното развитие на прокурорите. Може да информира Висшия съвет за извършено нарушение от даден прокурор, но няма право да го отстрани или да му определи наказание.

Висшият съвет на Прокуратурата се състои от 19 члена, като председател е Главния прокурор. Във Висшия съвет участват прокурори от всички нива, включително областни прокурори, младши прокурори, които са избрани от прокурорската колегия. Отделно има 5 представители на Народното събрание и 2 представители на Министерството на правосъдието.

Общо прокурорите в Португалия са 1 600, 12 са инспекторите.

Към Висшия съвет има и два консултативни съвета.

Според г-н Агуилар в системата на Прокуратурата има проблем с липсата на достатъчно щатни бройки, защото съгласно законовите разпоредби във всеки съд трябва да има прокурор, но докато съдиите са разпределени по видове дела, то прокурорите поемат всички случаи, без да са специализирани.

Прокурорите се назначават по отделните съдебни райони съобразно броя на съдиите. Разпределението се извършва от прокурор-координатор, съобразно стажа и атестацията на всеки прокурор. Оценката от атестацията има предимство пред стажа.

В края на срещата г-жа Мутафова изрази задоволството си от проведените дискусии, а г-н Агуилар подари на г-жа Мутафова плакета на Висшия съвет на Прокуратурата.

Този документ е изготвен по Договор № ВСС-1212 от 31.01.2019 г. с предмет: „Предоставяне на консултантски услуги за оптимизиране на съдебната карта", във връзка с изпълнението на ДБФП № BG05SFOP001-3.001-0001-C01 „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", финансиран по Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

В съответствие с Техническите спецификации за изпълнение на настоящия договор за обществена поръчка с предмет: „Предоставяне на консултантски услуги за оптимизиране на съдебната карта", след осъществяване на второто посещение за обмяна на добри практики в гр. Лисабон, Португалска Република, въз основа на техническите отчети от проведените посещения и в контекста на анализите по Дейност 1.1. „Преглед на практиката на страните членки на ЕС" Изпълнителят ще разработи **Доклад с конкретни предложения и формулирани препоръки за използване и адаптиране на добрите европейски практики в България.**

С уважение:

Тодор Тодоров,
Изпълнителен директор на
„Глобал Адвайзърс" АД

ПРИЛОЖЕНИЯ:

1. Програма за посещението;
2. Бордни карти полет София – Лисабон за всички участници (копия);
3. Бордни карти полет Лисабон – София за всички участници (копия);
4. Ваучери за настаняване в хотел Vincci Baixa 4* на участниците (копия);
5. РКО за дневни пари на участниците (копия);
6. Присъствени списъци на участниците в работните срещи (в оригинал);
7. Три броя презентации от работните срещи в Лисабон (на електронен носител);
8. Попълнени въпросници за удовлетвореността от проведеното посещение от всички участници (в оригинал);
9. Снимков материал (на електронен носител).

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

ТЕХНИЧЕСКИ ОТЧЕТ
ОТ ПРОВЕДЕНОТО ПЪРВО ПОСЕЩЕНИЕ ЗА ОБМЕН НА ДОБРИ ПРАКТИКИ В ДЪРЖАВА-ЧЛЕНКА НА ЕС

Във връзка с изпълнението на Дейност 1.2. „Организиране на две посещения за обмен на добри практики" по Договор № ВСС–1212 от 31.01.2019 г. с предмет: „Предоставяне на консултантски услуги за оптимизиране на съдебната карта"

Място на провеждане: Република Италия, гр. Рим

Обща продължителност на посещението: 5 (пет) дни – с включени дни за пътуване

Период на провеждане: 02.06.2019 г. – 06.06.2019 г.

Участници в посещението: 8 души, членове на Висшия съдебен съвет и представители на съдебната система, които са ангажирани с подпомагане на изпълнението на Дейност 1 от проект, финансиран съгласно ДБФП № BG05SFOP001-3.001-0001-C01 „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", изпълняван от ВСС и финансиран по ОП „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от ЕС чрез ЕСФ

Поименен списък на участниците в посещението, определени от екипа на Възложителя:

№	Име на магистрата	Орган
1.	Гергана Мутафова	Член на ВСС и Ръководител-проект
2.	Красимир Шекерджиев	Член на ВСС, Координатор по проекта
3.	Боряна Димитрова	Член на ВСС, Координатор по проекта
4.	Николай Найденов	Директор на дирекция „Правна", Координатор по проекта
5.	Миглена Тянкова	Административен ръководител, Председател на Окръжен съд - Хасково
6.	Асен Радев	Административен ръководител, Председател на Районен съд - Бургас

7.	Николай Георгиев	Завеждащ отдел 05 „Аналитичен" във Върховна касационна прокуратура
8.	Чавдар Грошев	Административен ръководител, Районен прокурор на Районна прокуратура - Пловдив

Пътуване: полет AZ 521 София-Рим със самолетна компания Alitalia и полет AZ 520 Рим-София със самолетна компания Alitalia

Трансфер: организиран от Изпълнителя превоз с микробус от летище Фиумичино, Рим (Rome Fiumicino Airport) до хотела за настаняване и обратно – от хотела до летището

Настаняване на база BB: хотел Hotel Isa 4* (4 бр. нощувки + закуски), адрес *Via Cicerone, 39, 00193 Roma RM*

Осигурен от Изпълнителя преводач: г-жа Невена Демерджиева, сътрудник в консулска служба на Посолство на Република България в Рим, Италия; извършен превод по време на работните срещи от италиански-български/ български-италиански език. Изборът на преводач е съгласуван с Възложителя.

Транспорт до институциите, обект на работните срещи: осигурен от Изпълнителя превоз (таксиметрови услуги) до институциите, в които са проведени работните срещи и обратно до хотела

⚠ Предложените от Изпълнителя преводач, хотели за настаняване, самолетна компания и разписание на полетите са представени за съгласуване на Възложителя и одобрени от него.

Предоставени услуги от страна на Изпълнителя във връзка с проведеното посещение за обмен на добри практики в гр. Рим, Република Италия:

- ✓ Осъществен контакт и комуникация със съдебни структури в гр. Рим, за организирането на работни срещи за обмен на добри практики;
- ✓ Изготвена Програма за работното посещение – одобрена от Възложителя;
- ✓ Осигурен самолетен транспорт от гр. София до гр. Рим и обратно;
- ✓ Осигурен превоз с микробус от летище Фиумичино, гр. Рим до хотела за настаняване и обратно до летището;
- ✓ Осигуряване на настаняване на база BB, в хотел 4 (четири) звезди за 8 бр. участници;
- ✓ Осигуряване на дневни пари за дните на пътуване и посещение (общо 5 дни) съгласно Наредба за служебните командировки и специализации в

чужбина (в сила от 01.07.2004 г., приета с ПМС № 115 от 03.06.2004 г., посл. изм. ДВ бр. 2 от 06.01.2017 г.);

- ✓ Осигурен вътрешен транспорт - превоз за участниците в посещението до институциите, в които са проведени работните срещи и обратно до хотела (таксиметрови услуги);
- ✓ Осигурен преводач за работните срещи – одобрен от Възложителя;
- ✓ Осигурен координатор по време на пътуването и на място – Люба Кръстева, служител на Изпълнителя;
- ✓ Осигурени попълнени и подписани Присъствени списъци, оформени съгласно правилата на ОП „Добро управление", от всички участници в работните срещи;
- ✓ Осигурен снимков материал от посещението;
- ✓ Осигурен протокол от проведените работни срещи;
- ✓ Осигурени попълнени въпросници за удовлетвореността от проведеното обучение (от всички участници в посещението - 8 бр.) в съответствие с изискванията на Оперативна програма „Добро управление".

В рамките на посещението за обмен на добри практики в гр. Рим бяха организирани и проведени 3 (три) работни срещи, както следва:

- ➢ Работна среща в Съдебната палата на Рим;
- ➢ Работна среща с представители на Върховния магистратски съвет (Consiglio Superiore della Magistratura);
- ➢ Работна среща в Прокуратурата на Рим.

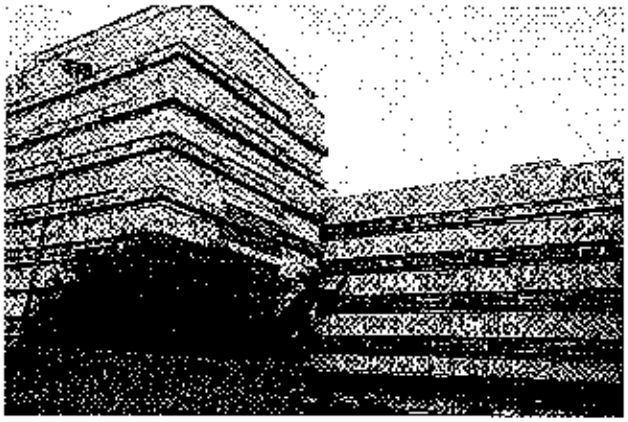
Всичките 8 участници в работното посещение присъстваха на всички организирани работни срещи.

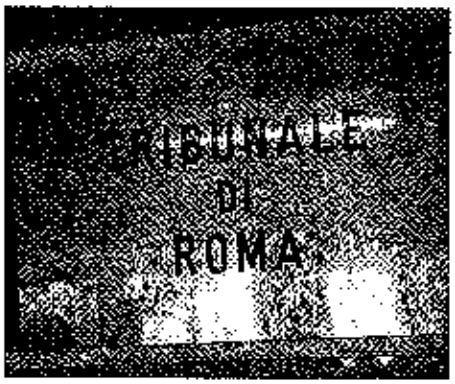
В допълнение участниците в работното посещение в Рим имаха възможността да разгледат някои от залите за провеждане на съдебни заседания в Съда на Рим, както и да присъстват на провеждането на заседание по дело, провеждано по бързо производство.

В следващата част от Техническия отчет е представено резюме от срещите, проведени в рамките на работното посещение.

Този документ е изготвен по Договор № ВСС–1212 от 31.01.2019 г. с предмет: „Предоставяне на консултантски услуги за оптимизиране на съдебната карта", във връзка с изпълнението на ДБФП № BG05SFOP001-3.001-0001-C01 „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", финансиран по Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Резюме - работна среща в Съдебната палата на Рим:

Адрес: *Via Golametto, Piazzale Clodio, Roma RM*

Срещата в Съдебната палата на Рим, проведена на 03.06.2019 г., се ръководеше от г-н Пикоци, Съдия в Съда на Рим (*Mr Picozzi, Judge of the Court of Roma*), а целта на работната среща бе обсъждане на реализираната реформа на съдебната карта в Италия.

В началото на работната среща г-н Пикоци направи кратко представяне на организацията и реорганизацията на съдебната система в Италия, както и сподели за взетото решение от страна на Министерство на правосъдието в Италия отново да бъде увеличен броят на съдиите в Рим, предвид огромната им натовареност.

Г-н Пикоци подробно представи инстанциите в Италия. На най-ниското стъпало е мировият съдия, който е такъв по титла, но не и по образование. След него се нареждат съдиите, които разглеждат дела с ниска обществена значимост или дела с малък имуществен интерес. Следвани от второинстанционните съдилища, с професионални съдии по образование и съдилищата от първа инстанция. Най-висшата съдебна инстанция е Касационният съд.

Г-н Пикоци поясни, че в Италия има 156 съдилища (първа инстанция). Обикновено те са разположени в областен/ окръжен град, въпреки че и в много малки градчета има съд.

Съдът в Рим е най-големият в Европа. В него работят 300 съдии от наказателната и гражданска колегия и около 100 прокурори.

Броят на апелативните съдилища в Италия (второинстанционни съдилища) е общо 21, по минимум един за всеки регион.

Г-н Пикоци поясни, че на първа инстанция делата се разглеждат от един съдия или от съдебен състав, докато в апелативния съд задължително заседава съдебен състав.

Този документ е изготвен по Договор № ВСС–1212 от 31.01.2019 г. с предмет: „Предоставяне на консултантски услуги за оптимизиране на съдебната карта", във връзка с изпълнението на ДБФП № BG05SFOP001-3.001-0001-C01 „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", финансиран по Оперативна програма „Добро управление" 2014–2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Разговорът отново бе насочен към реформата в съдебната карта на Италия. Г-н Пикоци сподели за извършено изследване от Върховния магистратски съвет, довело до извода, че правилният брой съдии в съдилище в територия със средна пътност на населението, за да функционира добре, е 20, но това е трудно за реализиране и все още не е осъществено.

Във връзка с реализираната реформа на съдебната карта в Италия, г-н Пикоци поясни, че най-големите пречки в хода на реформата, са дошли не от противопоставянето на съдиите, прехвърлени в други съдилища, а от гражданите и адвокатите, тъй като в много от регионите в Италия съдът и работата в него са източник на доходи. Г-н Пикоци също така сподели, че не е имало съкращение на служители в съдебната система, а прехвърляне на работа от един съд в друг.

Г-н Пикоци обясни, че от няколко години в Италия се разработва електронен съдебен процес, който не задължава физическото присъствие на адвоката/ съдията. Разработването продължава и към днешна дата, но не може да се приложи по отношение на наказателното производство.

Италианската съдебна система винаги предвижда серия от контрол върху издадените съдебни актове, като всеки акт, издаден от съд или прокуратура може да се обжалва по съответния ред пред Касационния съд.

В хода на разговора г-жа Мутафова постави въпроса дали има затворени съдилища в Италия в резултат от реформата и в какво се изразява самата реформа. Г-н Пикоци поясни, че през 1999 г. е извършено първото затваряне на съдилище, както и по време на голямата реформа от 2012 г., когато са затворени 25 съдилища и съответстващите им прокуратури. Г-н Пикоци разясни, че реално съкращения не са извършвани, а по-скоро обединяване на съдилища, като увеличаването на броя на съдиите, в резултат от обединяването, е дало позитивен резултат върху натовареността на съдиите. При обединяването на съдилищата, административният персонал също е преминал към новия съд (при заявено желание). Появил се е обаче проблем, свързан със сградния фонд, тъй като при обединяването на съдилищата, е останала за използване само една административна сграда, което е довело до недостиг на работни кабинети и съдебни зали.

Друг проблем е свързан с недостига на административен персонал в съдилищата. От много години не са провеждани конкурси за избор на съдебни служители, а бройките на пенсионираните служители не са запълвани.

На въпроса от страна на българската делегация каква е била основната цел на тези обединявания на съдилища, г-н Пикоци обясни, че това е било свързано с липса на кадри, намаляване на натовареността и финансови икономии. Основната цел обаче е била постигане на по-висока ефективност на съдебната система.

Този документ е изготвен по Договор № ВСС-1212 от 31.01.2019 г. с предмет: „Предоставяне на консултантски услуги за оптимизиране на съдебната карта", във връзка с изпълнението на ДБФП № BG05SFOP001-3.001-0001-C01 „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", финансиран по Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

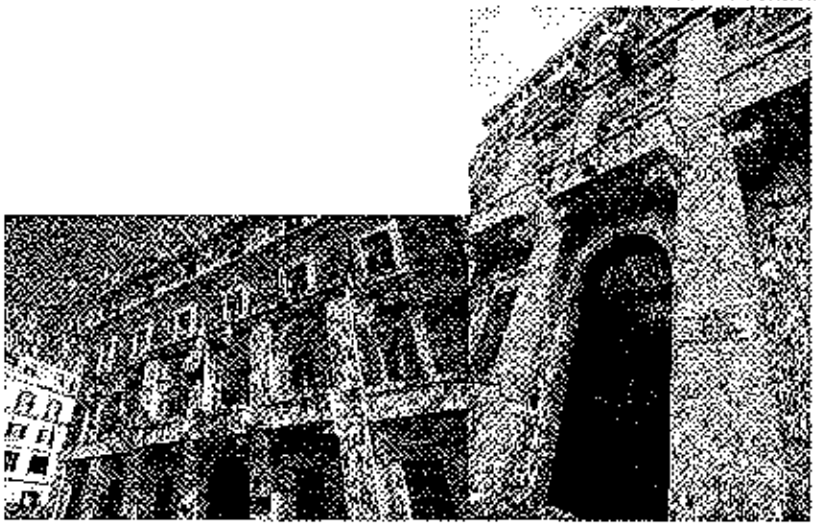
На въпроса как се е процедирало със сградите на затворените съдилища, г-н Пикоци поясни, че сградите обикновено са собственост на общината, и дадени за ползване като съдилище. Държавна политика е да се задължават общините да предоставят общински сгради за ползване като съдилища и да ги стопанисват и поддържат. От 2017 г. насам поддръжката на сградите, използвани за съдилища, е станала ангажимент на Министерство на правосъдието, за разлика от България, където е за сметка на Висшия съдебен съвет. Пояснено бе, че Върховният магистратски съвет на Италия се занимава единствено със съдийското кариерно развитие на магистратите, докато административното управление на съдебната система е поето изцяло от Министерство на правосъдието. Последното абсолютно може да се изведе като добра практика.

Г-жа Мутафова попита дали има централизирана система за натовареността. Отговорът от страна на г-н Пикоци бе, че няма такава система и това е проблем, който съществува отдавна. Както и че разполагат с данни за териториалната компетентност за един съд, но не и само за един съдия или съответно само за един съд в региона. Истинският проблем, на който се търси решение, е че е трудно да се конкретизират хомогенни показатели, предвид различната материя и различния характер на делата.

На въпроса дали има норми за съотношението съдии-прокурори, г-н Пикоци обясни, че няма задължителни и категорични норми, но винаги се спазва известна пропорционалност, в зависимост от региона, броят на делата и натовареността.

Работната среща завърши с покана от страна на българската делегация за провеждането на нова среща, в България, за запознаване и представяне на българските практики.

Резюме - работна среща във Върховния магистратски съвет:

Този документ е изготвен по Договор № ВСС–1212 от 31.01.2019 г. с предмет: „Предоставяне на консултантски услуги за оптимизиране на съдебната карта", във връзка с изпълнението на ДБФП № BG05SFOP001-3.001-0001-C01 „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", финансиран по Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Адрес: *Piazza dell'Indipendenza, 6, 00185 Roma RM*

Срещата във Върховния магистратски съвет, проведена на 04.06.2019 г., се председателстваше от г-н Стефано Кавана, Член на Деветия Комитет на Върховния магистратски съвет *(Mr. Stefano CAVANNA, Member of the Ninth Committee of the CSM)*. Той е представител на комитета (девети комитет), който се занимава с въпросите, свързани с международните отношения.

В началото на срещата г-н Кавана представи ролята на Съвета, различните практики, осъществявани от различните комитети на Съвета, както и избора на членове на Съвета. Върховният магистратски съвет е италианска институция, с конституционно значение, която регулира съдебната власт в Италия. Върховният магистратски съвет е самоуправляваща се институция, за да се гарантира автономията и независимостта на съдебната власт, особено от изпълнителната власт, съгласно принципа на разделение на властите, изразен в италианската конституция. Съветът е „институция с конституционно значение" (Organi di rilievo costituzionale), потвърдена от Конституционния съд, тъй като тя е посочена в италианската конституция. Върховният магистратски съвет е институцията, която осигурява автономността на съдебната власт, а на Министерство на правосъдието в Италия, съгл. член 110 от Конституцията, е възложена задачата, свързана с „организацията и управлението на услугите, свързани със съдебната власт", независимо от правомощията на Съвета.

Съветът няма право да прави политически изявления и следователно няма политическа роля, и не преследва политически цели. Съгласно конституцията Съветът има ролята да управлява съдебната власт и да защитава нейната автономност и независимост. Съветът прилага разпоредбите на Закона за съдебната власт на Италия.

Върховният магистратски съвет има компетентност по въпроси, отнасящи се до наказателните и гражданските съдии, тъй като съдиите в административните, одиторските и военните съдилища имат свои собствени управляващи институции, които са различни от Върховния магистратски съвет). Тези въпроси са основно свързани с:

- назначаване на магистрати (винаги след проведен изключително труден публичен писмен изпит);
- повишения на магистрати;
- прехвърляния на магистрати;
- назначаване на магистрати във Върховния касационен съд;
- назначаване и освобождаване на почетни магистрати и др.

Върховният магистратски съвет се председателства от президента на Република Италия. Квотата на магистратите, вкл. съдийската и прокурорската квота, представлява 2/3 от членската маса на Съвета. Това е квотата на професионалните членове, тъй като избраните членове принадлежат към съдебната власт. Останалата 1/3 от членовете на Съвета се избира от Сената на

Италия, в общо заседание на двете камари на Сената, чрез гласувано мнозинство от минимум 2/3 от гласовете. Това са т.нар. непрофесионални членове, в повечето случаи - университетски преподаватели, които се занимават с право или адвокати, които са се занимавали с материята минимум определен брой години.

Ролята на Президента на Република Италия като председател на Съвета е предимно формална и символична, тъй като Съветът избира заместник-председател измежду непрофесионалните членове, който изпълнява всички функции на председателя на съвета на практика.

Избраните членове на Съвета служат за четиригодишен мандат. Тези членове не могат да бъдат преизбирани веднага след края на мандата им и не могат да бъдат парламентаристи или регионални съветници, с оглед избягване на конфликт на интереси.

В хода на срещата се присъедини г-н Стефано Калабрия, магистрат, отговорен за Седми комитет на Върховния магистратски съвет *(Mr. Stefano CALABRIA, Magistrate in charge of the Seventh Committee of the CSM)*. Седмият комитет на Съвета отговаря за организацията на съдебните офиси. Той представи начина за изработване на разпределенията. В съдебната власт няма йерархия, съответният съд има секции – гражданска, наказателна и т.н., организатор на работата е председателят на съда. В разпределението се посочват поименно съдиите, колко дела разглеждат и на какъв етап са делата. Прилага се и списък на заместниците, които да поемат задачите, при отсъствие на отговорния съдия. Разпределението на делата се осъществява по строго разписани критерии. Често, с оглед осигуряване на прозрачност при разпределението на делата, се прилага разпределение по последната цифра от номера на делото, регистрирано в съответното деловодство. Посочено бе, че всеки съд има правомощията сам да определя правилата и критериите за разпределяне на делата, предвид обективните различия на съдилищата (в някои има 5, а в други – 250 съдии). Председателят на съответния съд може да прехвърли определени съдии към тази секция от съда, която е най-натоварена и изостава при процедиране на делата. В заключение бе повторено, че всеки съд има собствени строги разписания за разпределяне на делата. Предложението за начина за разпределение на делата се изготвя от председателя на съда, той/тя разработва правилата в писмен вид, като прави предложения за това колко съдии да бъдат ангажирани в наказателните отделения, колко в гражданските и т.н. Разпределението включва броя на делата, които ще има съответния съдия, деня и часа за разглеждане на делата, което позволява на съответния съдия да идва в часовете, за които е определен. Предложенията за разпределение се обсъждат от Общото събрание на съдиите. Председателят на съда води разговори с прокурора и с адвокатската колегия за съответната територия – за обсъждане на начина на разпределение на делата. Изготвеното разпределение се изпраща до всички съдии. Те имат право

да направят възражение или да дадат своите коментари в писмен вид. Същата организация за разпределение на делата се прилага и в конституционния съд.

На въпроса кой решава дали разпределението е равномерно, г-н Калабрия отговори, че това е Върховният магистратски съвет, но преди това се извършва разглеждане на Съдебен съвет. Самото разпределение се одобрява и от представителите на Седма секция на Съвета. Съдебният съвет е териториално разпределен и съставът му се определя от съдиите на областно ниво.

От участниците от българска страна бе повдигнат въпроса дали в Италия има система за измерване на натовареността. Г-н Калабрия отговори, че всеки съдия е обект на оценка на професионалната му работа по 5 критерии: коректност, внимателност, ангажираност, отдаденост и работливост. Има закон от 2007 г. за определяне на продуктивността на съответния съд. Именно членовете на Върховния магистратски съвет е трябвало да разработят критериите за изчисляване на средната продуктивност на съдията, да изработят т.нар. „стандарт за продуктивност на съдията". То тъй като единното правило не е решение предвид спецификите на различните съдилища, критериите за изчисляване на средната продуктивност на съдията все още са в процес на разработване, като най-вероятно ще бъдат готови в края на годината.

В хода на дискусията за реформата в съдебната карта на Италия, бе повдигнат въпроса кой определя броя на съдиите. Г-н Калабрия посочи, че това е Министерство на правосъдието. С приемането на бюджета за 2018 г., т.нар. „органични звена" (съставляващи съдебната система) са се увеличили с още 600.

От българска страна бе попитано дали има прекрояване на съдебните райони в Италия. Г-н Калабрия поясни, че разпределението на съдебните райони се извършва от Министерство на правосъдието, но решението винаги се взима от Върховния магистратски съвет.

През 2017 г., в рамките на мандата на предходния министър на правосъдието, е извършена промяна на „органичното дърво на съдебната система", като някои звена са увеличени на брой, а други – са намалени.

През 2012 г. е имало закриване на съдилища, общо 25 на брой, като това е по-скоро нетрадиционна политика, и се приема като окрупняване на съдилища, с прехвърляне на съдии от закритото съдилище към друго функциониращо, намиращо се в най-голяма близост. Не е имало съкращение на служители.

При въпроса какви са били основните мотиви за закриване на съдилищата, г-н Калабрия посочи, че това е била ниската им продуктивност.

На повдигнат въпрос дали офисите на съдилищата и прокуратурите са огледални, г-н Калабрия потвърди, че териториално те са напълно огледални, като всяка прокуратура се води към съда на съответния район. Организацията на дейността на прокуратурите обаче няма връзка с разпределението на съдиите.

Този документ е изготвен по Договор № ВСС-1212 от 31.01.2019 г. с предмет: „Предоставяне на консултантски услуги за оптимизиране на съдебната карта", във връзка с изпълнението на ДБФП № BG05SFOP001-3.001-0001-C01 „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", финансиран по Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Г-н Калабрия обясни, че през последните години се опитват да уравновесят натовареността на различните съдилища, предвид големите различия в броя на делата (примерно 300-400 дела за един граждански съдия в един съд срещу 1200-1500 дела в друг съд). Работата в тази насока продължава и в момента. Независимо обаче дали даден съдия работи в голямо или по-малко съдилище, няма разлика във възнагражденията на съдиите. Възнагражденията на съдиите се влияят единствено от получените резултати на атестацията, провеждана веднъж на 4 години. Г-н Калабрия поясни, че така например един председател на съд в Италия е напълно равнопоставен по възнаграждение с другите съдии, които са на същата възраст, имат еднакъв брой години стаж като съдия и еднаква положителна оценка на атестацията. Единственото изключение прави Председателят на касационния съд, който получава по-високо възнаграждение, което се предопределя от други специфични критерии. За всички останали съдии единствените правила за определяне на възнаграждението са „положен труд в години в системата на съда" и „положителна оценка на атестацията". В това отношение има разлика с изчисляването на възнагражденията в България, където за различните длъжности е определено различно месечно възнаграждение. В Италия така е било до 1967 г.

Разговорът отново бе върнат към реформата в съдебната карта на Италия, и по-конкретно към промените, извършени през 2017 г. Тогава 10 съдии от съда в Рим са разпределени към други по-малки съдилища, в периферията на Рим. Реформата в съдебната карта на Италия, както и всички произтичащи от нея промени, се обсъждат и вземат единствено след съвместно решение на Министерство на правосъдието и Върховният магистратски съвет.

Повдигнат бе въпросът дали и за останалите територии на Италия е било извършено подобно реформиране. Г-н Калабрия поясни, че реформата от 2017 г. се е отнасяла за територията на цялата страна. Броят на съдиите е обвързан с територията и броят на населението. При реформата под внимание са взимани броят население (плътност на населението), както и броят дела, заведени годишно, при отчитане и на висящите процеси в съответната територия.

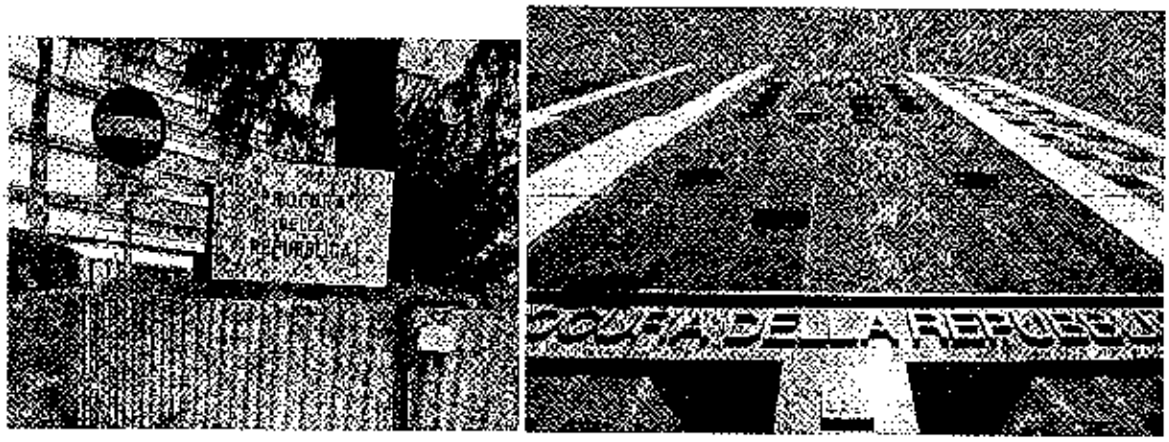
Г-жа Мутафова попита дали съществува електронен обмен на данни между прокурори и съдии, както и дали има развито електронно правосъдие. Г-н Калабрия обясни, че електронно правосъдие съществува в Италия от 5-6 години, но само по отношение на трудовото правораздаване и гражданското право (без наказателното). От 2 години е въведено за всички адвокати задължително електронно депозиране на исковете. Съдиите от своя страна са свободни сами да избират начина за издаване на решението – дали да бъде електронно или на хартиен носител. Деловодствата обаче са задължени да уведомят адвокатите за решението по електронен път.

Разговорът отново бе върнат към голямата натовареност на съдилищата в Италия. Г-н Калабрия обясни, че често се налага командироване на съдии до близки съдилища, поради изключително високия брой заведени (както и

висящи) дела, като командироването не може да продължи повече от 2 години. Г-н Калабрия посочи, че средната продължителност за дело на първа инстанция в Рим е 3 години.

В края на работната среща г-жа Мутафова отправи своята покана към магистратите от Върховия магистратски съвет за среща в България, с оглед продължаване и укрепване на доброто сътрудничество между двете страни. Извършено бе официално връчване на плакети.

Резюме - работна среща в Прокуратурата на Рим:

Адрес: *Piazza dell'Indipendenza, 6, 00185 Roma RM*

Срещата в Прокуратурата на Рим, проведена на 05.06.2019 г., се ръководеше от г-жа Лоти, Заместник прокурор в прокуратурата на Рим (*Mrs Lotti, Deputy Public Prosecutor at the Public Prosecutor's Office in Rome*), а целта на работната среща бе обсъждане на реализираната реформа на прокуратурите в Италия.

Г-жа Лоти накратко представи организацията и реорганизирането на прокуратурите в Италия. Тя обясни, че в хода на реформата на съдебната карта, се е наложило обединяване на компетентности на съдилищата. В момента има 26 окръжни съдилища, които в повечето случаи съвпадат с областта. Извършвано е обединяване на съдилища към окръжните съдилища, които се занимават с анти-мафия. След това на някои от съдилищата е дадена компетентност, свързана с борбата с организираната престъпност, контрабандата и наркотрафика.

Г-жа Мутафова попита коя е втората инстанция, когато се гледа анти-мафия дело. Г-жа Лоти обясни, че промяната на компетентностите касае само прокуратурите, като съдът винаги е същия и подсъдимостта винаги е същата. Делото се разглежда винаги в Рим и няма специализирани съдилища. Те са изрично забранени от Конституцията на Република Италия.

Този документ е изготвен по Договор № ВСС–1212 от 31.01.2019 г. с предмет: „Предоставяне на консултантски услуги за оптимизиране на съдебната карта", във връзка с изпълнението на ДБФП № BG05SFOP001-3.001-0001-C01 „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", финансиран по Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

На представителите на българската делегация бяха представени някои интересни факти, свързани с числеността на работещите в Съдебната палата на Рим и броя на наказателните заседания. Средно на ден се провеждат около 50 наказателни заседания. Наказателният съд има 13 състави/ колегии. Общо в Съдебната палата работят около 1000 души, в три отделно обособени сградни крила. Както вече бе споменато Съдът в Рим е най-големият в Европа.

Работната среща завърши с покана, отправена от българска страна, за бъдеща среща в България, за запознаване и представяне и на българските практики по отношение на прокуратурите.

В съответствие с Техническите спецификации за изпълнение на настоящия договор за обществена поръчка с предмет: „Предоставяне на консултантски услуги за оптимизиране на съдебната карта", след осъществяване на второто посещение за обмяна на добри практики в гр. Лисабон, Португалска Република, въз основа на техническите отчети от проведените посещения и в контекста на анализите по Дейност 1.1. „Преглед на практиката на страните членки на ЕС" Изпълнителят ще разработи **Доклад с конкретни предложения и формулирани препоръки за използване и адаптиране на добрите европейски практики в България.**

ПРИЛОЖЕНИЯ:

1. Програма за посещението;
2. Бордни карти полет София – Рим за всички участници (копия) – четирима от участниците използваха при пътуването електронни бордни карти, без издаването на хартиени такива, поради което за тях са приложени стикерите за багаж, удостоверяващи, че са били част от пътниците за полета;
3. Бордни карти полет Рим – София за всички участници (копия);
4. Ваучери за настаняване в хотел ISA 4* на участниците (копия);
5. РКО за дневни пари на участниците;
6. Присъствени списъци на участниците в работните срещи (в оригинал);
7. Комплект предоставени материали за участниците от страна на Consiglio Superiore della Magistratura (Върховен магистратски съвет);
8. Попълнени въпросници за удовлетвореността от проведеното посещение от всички участници (в оригинал);
9. Снимков материал (на електронен носител).

Този документ е изготвен по Договор № ВСС-1212 от 31.01.2019 г. с предмет: „Предоставяне на консултантски услуги за оптимизиране на съдебната карта", във връзка с изпълнението на ДБФП № BG05SFOP001-3.001-0001-C01 „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", финансиран по Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

АНАЛИЗ

на текущото състояние на апелативните съдилища в изпълнение на Дейност 1.3. „Анализ на състоянието на съдилищата и прокуратурите “ по Договор № ВСС–1212 от 31.01.2019 г. с предмет: „Предоставяне на консултантски услуги за оптимизиране на съдебната карта“

София,
октомври
2019 г.

Global Advisers

Този документ е изготвен по Договор № ВСС–1212 от 31.01.2019 г. с предмет: „Предоставяне на консултантски услуги за оптимизиране на съдебната карта“, във връзка с изпълнението на ДБФП № BG05SFOP001-3.001-0001-C01 „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата”, финансиран по Оперативна програма „Добро управление“ 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Съдържание

Въведение 4

I. Критерии за оценка развитието на съдебните райони и натовареността на съдиите от апелативните съдилища 4

II. Анализ на състоянието на апелативните съдилища по избраните критерии 5

II.1. Социално-икономически и административно-териториални фактори 5

II.2. Оценка на административната структура и натовареността на съдилищата и съдиите 17

II.3. Показатели за ефективност 24

II.4. Показатели за ефикасност 28

Списък на таблиците:

Таблица 1 Показатели към социално-икономическите и административно-териториални фактори 5
Таблица 2 Население в юрисдикцията на съответния апелативен съд и дял на населението в населеното място на съответния АС 6
Таблица 3 Области, в които се очаква най-голямо намаление на населението 9
Таблица 4 Общ брой население, територия и гъстота на населението по апелативни съдилища към края на 2018 г. 9
Таблица 5 Географска структура в района на съответния апелативен съд и транспортна свързаност към края на 2018 г. 10
Таблица 6 Разстояние до най-близкия апелативен съд в км 13
Таблица 7 „Заети/ незаети спрямо общ брой щатни бройки в апелативните съдилища“ 20
Таблица 8 „Степен на „разчистване“ (Clearance Rate) на гражданските и наказателни в апелативните съдилища“ 25
Таблица 9 „Време за разглеждане на едно дело в апелативните съдилища 26
Таблица 10 „Брой свършени дела в срок до три месеца спрямо общия брой на делата за разглеждане в АС“ 26
Таблица 11 „Процент свършени дела със съдебен акт по същество“ 27

Списък на графиките:

Графика 1. % население в населеното място на съответния АС 8
Графика 2. Прогнози за възрастовата структура на населението 2020 – 2050 г. 8
Графика 3. Брой активни субекти в регистър Булстат и Търговски регистър на ниво апелативен съд 10
Графика 4. Относителен дял на достъп на домакинствата до интернет по региони към 07.12.2018 г. 15
Графика 5. Относителен дял на достъп на домакинствата до видове връзки към 07.12. 2018 г. 15
Графика 6. Лица регулярно използващи интернет по статистически региони 16
Графика 7 Процент на лицата, използващи интернет с цел взаимодействие с обществени институции за последните 12 месеца 16
Графика 8 „Брой служители от специализираната администрация на 1 съдия в апелативните съдилища“ 18
Графика 9 „Брой служители от общата администрация на 1 съдия в апелативните съдилища“ 18

Графика 10 „Средна щатна численост на апелативните съдилища на 100 000 жители население“ 18
Графика 11 „Брой магистрати в апелативните съдилища на 100 000 жители население“ 19
Графика 12 „Брой дела за разглеждане в АС на 100 000 жители население“ 21
Графика 13 „Осреднен брой на делата за разглеждане (граждански и наказателни) на годишна база в АС на един съдия“ 22
Графика 14 „Среден брой на заседанията (по граждански и наказателни дела) на годишна база в АС на един съдия“ 22
Графика 15 „Брой дела за разглеждане месечно на 1 съдия в АС – натовареност по щат“ 23
Графика 16 „Брой свършени дела месечно на 1 съдия в АС – натовареност по щат“ 23
Графика 17 „Брой дела за разглеждане месечно на 1 съдия в АС– действителна натовареност“ 24
Графика 18 „Брой свършени дела месечно на 1 съдия в АС – действителна натовареност“ 24
Графика 19 Стойност на годишните разходи за едно разглеждано дело в апелативните съдилища 29
Графика 20 Стойност на годишните разходи за едно свършено дело в апелативните съдилища 30
Графика 21 Стойност на годишните разходи на един жител в съдебните райони на апелативните съдилища 30

Въведение

Съгласно изискванията на Възложителя, описани в техническата спецификация по настоящата обществена поръчка, Изпълнителят следва в рамките на Дейност 1.3. „Анализ на състоянието на съдилищата и прокуратурите“ да извърши преглед и анализ на текущото състояние на районните, окръжните и апелативните съдилища, и тяхната ефективност и ефикасност, заедно с влияещите социално-икономически и административно-териториални фактори, както и анализ на взаимовръзките между отделните инстанции, като на тази база да изготви предложения за реорганизация на конкретни районни съдилища и прокуратури в контекста на цялостна реформа на териториалните структури и в следствие прегледа на ефективността и ефикасността на отделните инстанции. За тази цел като първа стъпка е заложено извършването на анализ и избор на критерии за оценка развитието на съдебните райони и натовареността на съдилищата и прокуратурите на районно, окръжно и апелативно ниво, с оглед вече дефинираните от ВСС базови критерии и изведени нови/допълнителни критерии, специфични за всеки съд/прокуратура, в следствие анализите по Д1.1 и доклада по Д1.2.

Като резултат от изпълнението на Дейност 1.3. е предвидено да бъдат изработени по един анализ на ниво районен съд, окръжен съд, апелативен съд, районна прокуратура, окръжна прокуратура, апелативна прокуратура (общо 6 бр.)

Настоящият анализ представя текущото състояние на апелативните съдилища, в това число и на Апелативния специализиран наказателен съд[1].

I. Критерии за оценка развитието на съдебните райони и натовареността на съдиите от апелативните съдилища

В рамките на изпълнение на дейността, Изпълнителят извърши проучване за дефинираните от ВСС базови критерии за промяна в съдебната карта. Такива критерии са дефинирани в Доклад „Значението на районните съдилища в структурата на съдебната система. Критерии за промяна в съдебната карта на районните съдилища[2]. Формулирането на критериите за оценка на развитието на съдебните райони и натовареността на съдиите от районните съдилища е базирано и на извършения детайлен преглед и анализ на реализираните през последните 10 години реформи на съдебни карти в държави-членки на ЕС в контекста на тяхната приложимост към българската съдебна система, изготвен в изпълнение на дейност 1.1. „Преглед на практиката на страните членки на ЕС, както и в резултат на проведените срещи и обсъждания на проведената съдебна реформа в Република Италия и Република Португалия при осъществените две посещения по дейност 1.2. В резултат от реализацията на цитираните поддейности са идентифицирани следните групи от критерии за оценка на съдебните структури:

- По отношение на **самата съдебна администрация** – големина на съдебните структури (щатни бройки за съдии/прокурори и служители, брой входящи дела на годишна база, **вкл. и по отделни видове дела**);
- Показатели за **ефективност** на съдилищата/прокуратурите и съдиите/прокурорите – брой висящи, неразрешени дела на година, продължителност на процеса, брой жалби;
- Показатели за **натовареност** на съдилищата и съдиите – брой дела които един съдия/прокурор разглежда, вкл. разгледани и по отделни видове;

[1] Съгласно техническата спецификация по настоящата обществена поръчка, анализът не обхваща военните и административните съдилища.

[2] http://www.vss.justice.bg/root/f/uploads/files/Doklad-sadebna-karta.pdf

- **Демографска структура** на съответния район – брой население, гъстота, др. специфики, вкл. и динамика - тенденции за обезлюдяване, съответно заселване;
- **Географска структура** на съответния район – планински, морски, равнинен и др. специфики по отношение на достъпността до района, както и **географска отдалеченост като разстояние и като време** между съседните съдебни структури;
- **Налична транспортна инфраструктура** в съответния район, вкл. и по отношение на наличен публичен транспорт;
- **Бизнес среда –** брой търговски и др. предприятия, опериращи в съответния район;
- **Дигитална достъпност.**

В следствие от извършените проучвания на дефинираните от ВСС базови критерии за промяна в съдебната карта, както и идентифицираните в рамките на изпълнението на поддейности 1.1. и 1.2. за целите на анализа на текущото състояние на районните, окръжните и апелативните съдилища са дефинирани отделни показатели по три основни критерия: „Оценка на административната структура и натовареността на съдилищата и съдиите“, „Ефективност“ и „Ефикасност“. В рамките на анализа на текущото състояние на съдилищата, включени в обхвата на договора са изследвани и социално-икономическите и административно-териториални фактори, оказващи влияние върху дейността на съответните съдебни органи.

II. Анализ на състоянието на апелативните съдилища по избраните критерии

II.1. Социално-икономически и административно-териториални фактори

Показателите към социално-икономическите и административно-териториални фактори, които имат значение за картата на апелативните съдилища /АС/ са представени в *таблица 1*, като е направен опит да бъде определено и значението на всеки един от тях. Важно е да се уточни, че данните по определените показатели нямат значението, което същите показатели имат за картата на районните или окръжни съдилища, но косвено могат да имат отношение към прогнозирането на делата поради функциите на апелативните съдилища, които разглеждат дела, образувани по жалби и протести срещу първоинстанционните актове на окръжните съдилища в техните съдебни райони. От друга страна, данните по отделни показатели могат да служат за сравнение между самите апелативни съдилища.

Посочените по-долу данни по избраните показатели следва да се имат предвид към момента на взимане на решение за евентуално преструктуриране на съдебната карта, като се съпоставят с показателите за ефективност и ефикасност.

Таблица 1 Показатели към социално-икономическите и административно-териториални фактори

N	*Социално-икономически и административно-териториални фактори и показатели към тях*	*Значение на отделните показатели*
Демографска структура на съответния район – показатели		
1.	Общ брой население	Косвен показател за прогнозиране на общ брой дела
2.	Гъстота на населението по окръжни съдилища	Косвен показател за прогнозиране на общ брой дела

3.	% население в населеното място на съответния апелативен съд	Достъп до правосъдие
Икономически фактори - показатели		
4.	Бизнес среда – брой търговци, предприятия, НПО, кооперации и др., опериращи в съответния район	Косвен показател за прогнозиране на общ брой дела
Географска и административна структура на съответния окръжен съд и транспортна свързаност - показатели		
5.	%население в необлагодетелстван планински район	Достъп до правосъдие
6.	% население във високопланински район /над 700 м надм. в./	Достъп до правосъдие
7.	Наличие на междуградски автобусни линии, обслужващи населените места в рамките на апелативния съд	Достъп до правосъдие
8.	Наличие/липса на ж.п. връзки	Достъп до правосъдие
9.	Разстояние до най-близкия апелативен съд в км	Достъп до правосъдие
Дигитална достъпност - показатели		
10.	Свързаност	Достъп до правосъдие
11.	Човешки капитал	-
12.	Използване на интернет	-
13.	Цифрови обществени услуги	-

Демографска структура, тенденции

Данните за общ брой население в юрисдикцията на всеки един от апелативните съдилища в страната може да има косвено значение за прогнозирането на броя дела, а данните за % население в населеното място на съответния окръжен съд имат отношение към достъпа до правосъдие, в случая достъп до обжалване[3].

На таблицата по-долу са показани данните за населението в юрисдикцията на съответния АС и % население в населеното място на съответния апелативен съд. Видно от данните има сериозни диспропорции в броя на населението между отделните съдилища, както и дела на населението, живеещо в населеното място на дадения АС.

Таблица 2 Население в юрисдикцията на съответния апелативен съд и дял на населението в населеното място на съответния АС

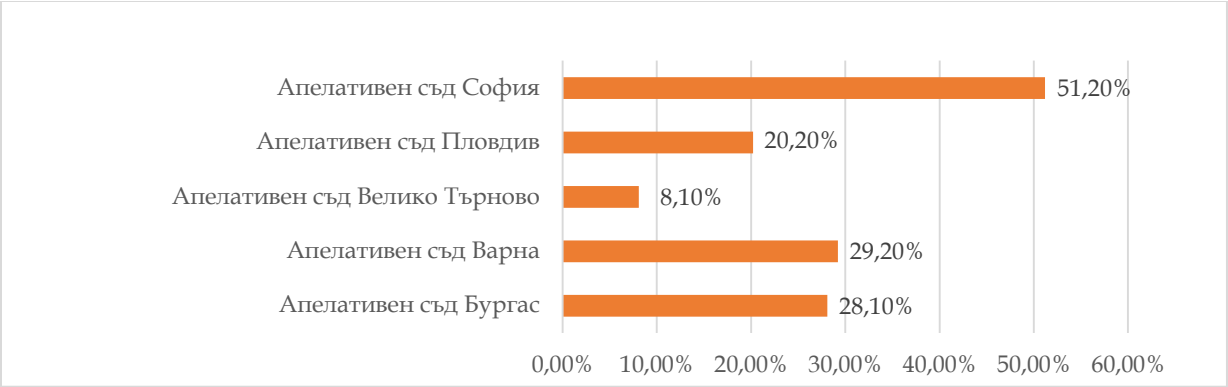
	Население в юрисдикцията на АС	***% население в населеното място на съответния АС***
Апелативен съд Бургас	***725,524***	***28.10%***
Окръжен съд Бургас	410331	50%

[3] Достъп до правосъдие или достъп до съд е понятие, което подробно е развито от Европейския съд по правата на човека в Страсбург в практиката му по приложение на чл. 6, т. 1 от Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи. В делото Голдер се приема, че чл. 6 трябва да бъде тълкуван в светлината на следните два правни принципа: принципът, според който трябва да съществува възможност за отнасяне на една гражданска претенция до съдия - един от общопризнатите принципи на правото; и принципът на международното право, който забранява отказ от правосъдие. Правото на достъп до съд традиционно се разглежда от съда в Страсбург в неговите аспекти: достъп до съд – граждански дела, достъп до съд - наказателни дела и достъп до обжалване (достъп до съдебно апелативно производство).

Окръжен съд Сливен	186495	47%
Окръжен съд Ямбол	128698	53%
Апелативен съд Варна	***1150535***	***29.20%***
Окръжен съд Варна	471252	71%
Окръжен съд Добрич	173831	48%
Окръжен съд Разград	112229	27%
Окръжен съд Силистра	109271	29%
Окръжен съд Търговище	111597	32%
Окръжен съд Шумен	172355	44%
Апелативен съд Велико Търново	***927921***	***8.10%***
Окръжен съд Велико Търново	235708	32%
Окръжен съд Габрово	108404	48%
Окръжен съд Ловеч	124873	26%
Окръжен съд Плевен	240380	42%
Окръжен съд Русе	218556	67%
Апелативен съд Пловдив	***1716803***	***20.20%***
Окръжен съд Кърджали	152873	28%
Окръжен съд Пазарджик	255479	27%
Окръжен съд Пловдив	668334	52%
Окръжен съд Смолян	105421	26%
Окръжен съд Стара Загора	316356	43%
Окръжен съд Хасково	218340	32%
Апелативен съд София	***2479256***	***51.20%***
Окръжен съд Благоевград	305123	23%
Окръжен съд Видин	84865	51%
Окръжен съд Враца	162549	32%
Окръжен съд Кюстендил	119041	34%
Окръжен съд Монтана	129637	30%
Окръжен съд Перник	120880	62%
Окръжен съд София	229041	0%
СГС	1328120	96%

Като цяло, апелативните съдилища са с нисък дял на население, което живее в населеното място на съответния апелативен съд, поради това, че са само 5 на територията на страната ни. Извън АС - София, в юрисдикцията на който попада Софийски градски съд и поради това дела е 51,2%, за останалите делът е под 30% - 28,1% АС – Бургас, 29,2% АС – Варна, 20,2% АС – Пловдив и най-нисък е дела за АС – Велико Търново /8,1%/. Може да се каже, че колкото по-нисък е % население в населеното място на АС, толкова по-ограничен е достъпа до тези апелативни съдилища.

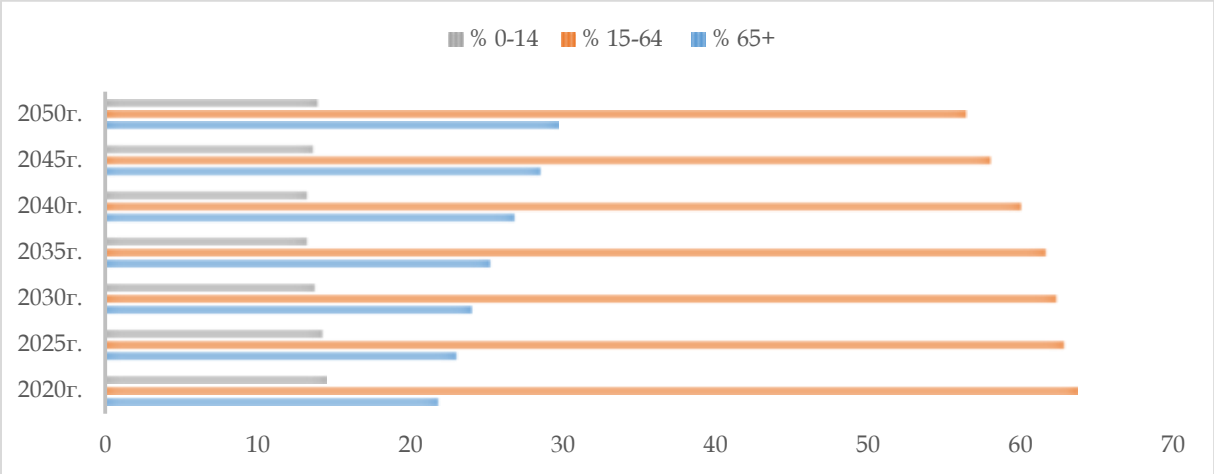
Графика 1. % население в населеното място на съответния АС

Прогноза за демографско развитие на страната

При анализ и евентуални решения за преструктуриране на съдебната карта следва да се имат предвид и прогнозите за демографско развитие на страната ни на Националния статистически институт, които са три: реалистична, оптимистична и песимистична. При реализиране на реалистичния вариант, към 20150 г. населението в страната ни ще бъде 5 791 137 души, при който се отчита намаление за прогнозния период с 1 151 005 души, или с 16.6%. Като цяло, населението ще намалява и застарява, като абсолютният и относителен дял на населението на възраст над 65 години ще нараства. На графиката по-долу са представени прогнози за възрастовата структура на населението 2020 – 2050 г., а в таблица 3 областите, в които се очаква най-голямо намаление на населението.

Графика 2. Прогнози за възрастовата структура на населението 2020 – 2050 г.

По отношение на териториалното разпределение ще се задълбочи дисбаланса между населението на Северна и Южна България. В шест области София, Пловдив, Варна, Бургас, Стара Загора и Русе населението е 48.5% от общото за страната, докато през 2050 г. то ще е 51.7%, или нарастването ще бъде с 3.2% процентни пункта. От всичките 28 области населението ще нараства по механичен прираст само в София /столица/ със 7.1%, в останалите области ще продължава да намалява, като най-голямо намаление се очаква да бъде в областите Видин с 42.8%, Враца с 31.3%, Кюстендил с 34.4%[4].

[4] Данните са при хипотезата на реалистичния сценарии на НСИ.

Таблица 3 Области, в които се очаква най-голямо намаление на населението

Апелативен съд	*Област*	*% очаквано намаление на населението до 2050г.*
Апелативен съд София	Област Видин	42,8%
Апелативен съд В. Търново	Област Габрово	38,6%
Апелативен съд София	Област Кюстендил	34,4%
Апелативен съд В. Търново	Област Ловеч	31,4%
Апелативен съд София	Област Враца	31,3%
Апелативен съд София	Област Перник	30,5%
Апелативен съд Варна	Област Силистра	30,3%

Гъстота на населението по апелативни съдилища

В *таблица 4* е представен общия брой население, територия и гъстота на населението по апелативни съдилища към края на 2018 г. Важно е да се отбележи, че гъстотата на населението се влияе и от процеса на урбанизация в страната. Данните в таблицата показват неравномерно разпределение на гъстотата на ниво апелативни съдилища в страната, като съдилищата с най-ниска гъстота са АС - Бургас, АС – В. Търново и АС – Варна.

Таблица 4 Общ брой население, територия и гъстота на населението по апелативни съдилища към края на 2018 г.

Апелативен съд	*Население в юрисдикцията на АС*	*% население в населеното място на съответния АС*	*Територия, км2*	*Гъстота /брой жители на км2/*
Апелативен съд Бургас	725,524	28.10%	15074	48
Апелативен съд Варна	1150535	29.20%	19750	58
Апелативен съд Велико Търново	927921	8.10%	18064	51
Апелативен съд Пловдив	1716803	20.20%	26909	64
Апелативен съд София	2479256	51.20%	27380	91

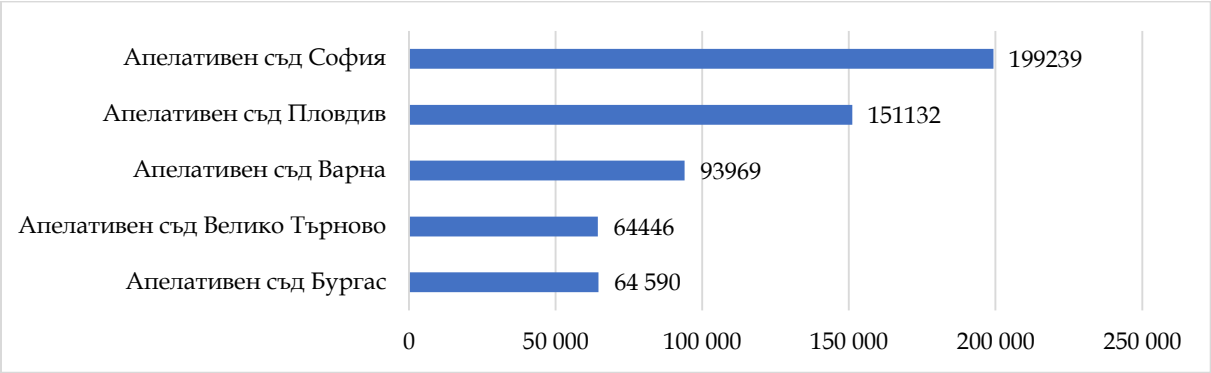
Източник: НСИ

Икономически фактори

Бизнес среда – брой търговци, предприятия, НПО, кооперации и др., опериращи на територията на съответния апелативен съд

Броя на всички активни субекти /търговски дружества, неправителствени организации, кооперации и др./, вписани в регистър Булстат и Търговски регистър косвено може да бъде показател за по-голям брой подадени жалби на ниво АС. На *графика 3* по долу е показан броя на всички активни към момента субекти, вписани в регистър Булстат и Търговски регистър, попадащи в юрисдикцията на апелативните съдилища в страната. Видно от представените данни, в юрисдикцията на АС – София и АС – Пловдив има най-много действащи субекти.

Графика 3. Брой активни субекти в регистър Булстат и Търговски регистър на ниво апелативен съд

Географска и административна структура на съответния апелативен съд и транспортна свързаност

Съгласно утвърдените базови критерии от ВСС, достъп до правосъдие се разбира и в географския смисъл, с оглед на това, че седалищата на съдилищата следва да са съобразени с възможността на гражданите да посетят сградата на съда при минимум време и пътни разходи. В тази връзка важни показатели са:

- ✓ % население в необлагодетелстван планински район в рамките на юрисдикцията всеки апелативен съд;
- ✓ наличие на междуградски автобусни линии в рамките на АС;
- ✓ наличие/липса на ж.п. връзки;
- ✓ разстояние до най-близкия апелативен съд в км.

Част от посочените показатели са представени чрез окръжните и съответно районни съдилища в страната в таблицата по-долу, а в таблица 6 са представени разстоянията между апелативните съдилища в км.

Таблица 5 Географска структура в района на съответния апелативен съд и транспортна свързаност към края на 2018 г.

Районен съд	***% население в не облагодетелстван планински район***	***% население във високопланински район /над 700 м надм. в./***	***Наличие на междуградски автобусни линии***	***Наличие на ж.п. връзки***
Апелативен район Бургас				
Окръжен съд Бургас				
Айтос	18.6%		да	да
Бургас			да	да
Карнобат	3.1%		да	да
Малко Търново	100.0%		да	не
Несебър			да	не
Поморие			да	не
Средец	7.6%		да	не
Царево	2.3%		да	не
Окръжен съд Сливен				

Котел	70.2%	0.0%	да	не
Нова Загора	21.3%		да	да
Сливен	3.1%		да	да
Окръжен съд Ямбол				
Елхово	0.4%		да	не
Тополовград	2.0%		да	не
Ямбол			да	да
Апелативен район Варна				
Окръжен съд Варна				
Варна	0.2%		да	да
Девня			да	да
Провадия			да	да
Окръжен съд Добрич				
Балчик			да	не
Генерал Тошево			да	да
Добрич			да	да
Каварна	0.1%		да	не
Тервел			да	не
Окръжен съд Разград				
Исперих			да	да
Кубрат			да	не
Разград			да	да
Окръжен съд Силистра				
Дулово			да	да
Силистра			да	да
Тутракан			да	не
Окръжен съд Търговище				
Омуртаг	9.2%		да	не
Попово			да	да
Търговище			да	да
Окръжен съд Шумен				
Велики Преслав	15.6%		да	не
Нови Пазар			да	не
Шумен			да	да
Апелативен район В. Търново				
Окръжен съд В. Търново				
Велико Търново	0.7%		да	да
Горна Оряховица			да	да
Елена	73.6%	0.1%	да	не
Павликени			да	да
Свищов			да	да
Окръжен съд Габрово				
Габрово	3.3%	0.0%	да	да
Дряново	1.6%		да	да
Севлиево	2.9%		да	не

Трявна	18.3%	0.0%	да	да
Окръжен съд Ловеч				
Ловеч	6.0%		да	да
Луковит			да	не
Тетевен	84.1%	1.1%	да	не
Троян	85.4%	2.0%	да	да
Окръжен съд Плевен				
Кнежа			да	не
Левски			да	да
Никопол			да	не
Плевен			да	да
Червен бряг			да	да
Окръжен съд Русе				
Бяла			да	да
Русе			да	да
Апелативен район Пловдив				
Окръжен съд Кърджали				
Ардино	99.8%	16.9%	да	не
Крумовград	98.1%		да	не
Кърджали	99.9%	1.6%	да	да
Момчилград	89.5%	3.8%	да	да
Окръжен съд Пазарджик				
Велинград	99.5%	99.5%	да	да
Пазарджик	4.8%		да	да
Панагюрище	95.7%		да	да
Пещера	81.4%	19.3%	да	да
Окръжен съд Пловдив				
Асеновград	9.2%	3.8%	да	да
Карлово	29.1%		да	да
Пловдив	3.7%	0.1%	да	да
Първомай			да	да
Окръжен съд Смолян				
Девин	99.8%	98.7%	да	не
Златоград	100.0%	21.6%	да	не
Мадан	100.0%	51.1%	да	не
Смолян	100.0%	99.9%	да	не
Чепеларе	100.0%	100.0%	да	не
Окръжен съд Стара Загора				
Гълъбово			да	не
Казанлък	15.2%	0.1%	да	да
Раднево			да	не
Стара Загора	1.0%		да	да
Чирпан	1.0%		да	да
Окръжен съд Хасково				
Димитровград			да	да
Ивайловград	18.6%	0.7%	да	не
Свиленград	6.0%		да	да
Харманли	6.6%		да	да

Хасково	1.1%		да	да
Апелативен район София				
Окръжен съд Благоевград				
Благоевград	98.8%	2.8%	да	да
Гоце Делчев	100.0%	39.8%	да	не
Петрич	15.2%	4.8%	да	да
Разлог	100.0%	98.8%	да	да
Сандански	30.4%	4.0%	да	да
Окръжен съд Видин				
Белоградчик	40.4%		да	не
Видин	0.4%		да	да
Кула			да	не
Окръжен съд Враца				
Бяла Слатина			да	не
Враца	3.7%		да	да
Козлодуй			да	не
Мездра	16.3%	0.0%	да	да
Оряхово			да	не
Окръжен съд Кюстендил				
Дупница	32.4%	11.4%	да	да
Кюстендил	85.7%	6.5%	да	да
Окръжен съд Монтана				
Берковица	81.9%		да	да
Лом			да	да
Монтана	6.7%		да	да
Окръжен съд Перник				
Брезник	37.5%	37.5%	да	не
Перник	7.5%	7.5%	да	да
Радомир	23.2%	8.5%	да	да
Трън	100.0%	99.7%	да	не
Окръжен съд София				
Ботевград	15.3%	0.3%	да	не
Елин Пелин	15.0%	7.6%	да	да
Етрополе	100.0%	2.8%	да	не
Ихтиман	84.9%	10.2%	да	да
Костинброд	23.2%	23.2%	да	да
Пирдоп	100.0%	16.9%	да	да
Самоков	100.0%	100.0%	да	не
Своге	93.8%	19.6%	да	да
Сливница	10.4%	1.9%	да	да
СГС	0.3%		да	да

Таблица 6 Разстояние до най-близкия апелативен съд в км

Апелативен съд	***Най-близък апелативен съд***	***Разстояние в км.***

Апелативен съд Бургас	Апелативен съд Варна	159
Апелативен съд Варна	Апелативен съд Бургас	159
Апелативен съд Велико Търново	Апелативен съд Варна	222
Апелативен съд Пловдив	Апелативен съд София	147
Апелативен съд София	Апелативен съд Пловдив	147

Дигитална достъпност

За част от дейностите, които съдебната система извършва, заинтересованите страни могат да получават информация и/или да си взаимодействат със съответния апелативен съд по електронен път. Поради това, степента на покритие с базисен (2+ mbps) и свръхскоростен (100+ mbps) широколентов интернет (ШЛИ)[5], както и ползването на интернет са сред факторите, определящи степента на достъп по електронен път за съответните групи население.

Осигуряването на модерни широколентови електронни съобщителни мрежи е основна технологична предпоставка за успешното функциониране не само на електронното правителство, но и за предоставяне на услуги на гражданите и бизнеса от страна на съдебната система /електронно правосъдие/. Посочените критерии свързаност, човешки капитал, използване на интернет и цифрови обществени услуги се проследяват чрез ежегодните доклади за напредъка на Европа в областта на цифровите технологии чрез индекса за навлизането на цифровите технологии в икономиката и обществото /Digital Economy and Society Index – DESI/ и следва да бъдат отчетени при взимане на решения за преструктуриране на съдебната карта. Съгласно ежегодните доклади за напредъка на Европа в областта на цифровите технологии /EDPR/, в края на 2018 г. България се нарежда на 26-то място по този индекс сред 28 държави-членки на ЕС.

Свързаност и достъп на домакинствата до интернет

По отношение на свързаността, покритието с фиксирани широколентови мрежи в България е 95% за 2018 г., което е малко под средното ниво за ЕС - 97 %. Все още 5% от българските домакинства не са покрити с фиксирани широколентови мрежи, при това едва малко повече от половината 59% от домакинствата сключват абонаменти за фиксиран широколентов достъп до интернет[6].

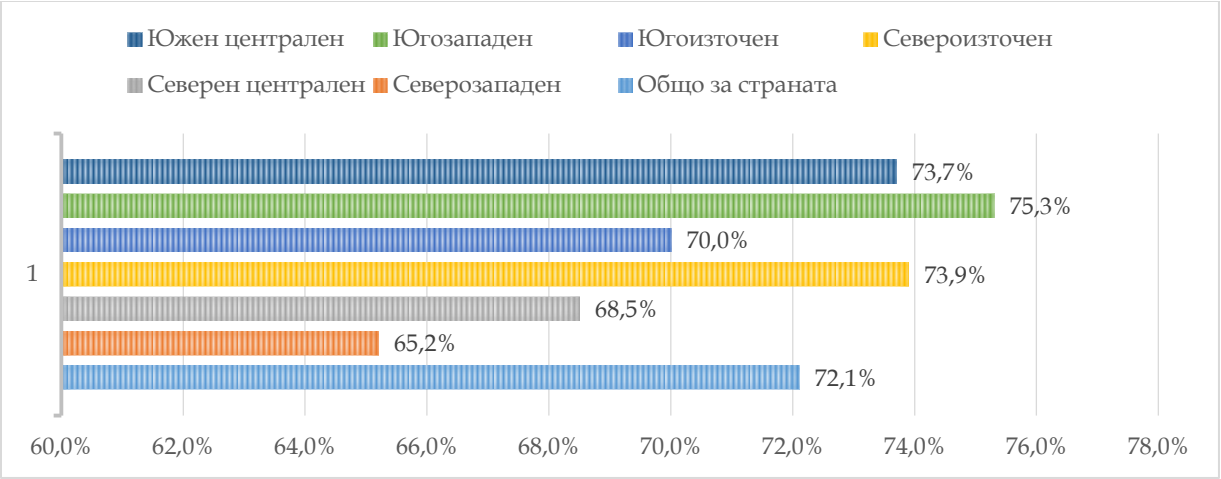
На *графики 5 и 6* е показан относителния дял на достъп на домакинствата до интернет по региони към 07.12.2018 г. и съответно дела на достъп по видове връзки.

По данни на НСИ от 2018 г., въпреки динамичното развитие на информационните технологии в България 27.9% от домакинствата все още нямат достъп до интернет в домовете си. Като основна причина за това, 17.3% от домакинствата посочват липсата на знания и умения за работа с интернет, 15.7% смятат, че нямат нужда от него (не е полезен, интересен и др.), а според 9.0% от домакинствата оборудването е скъпо.

[5] „Широколентов достъп“ е общоприет термин, чрез който се обозначава високоскоростна връзка с интернет и други технически характеристики, които позволяват достъпа до или предоставянето на ново съдържание, приложения и услуги

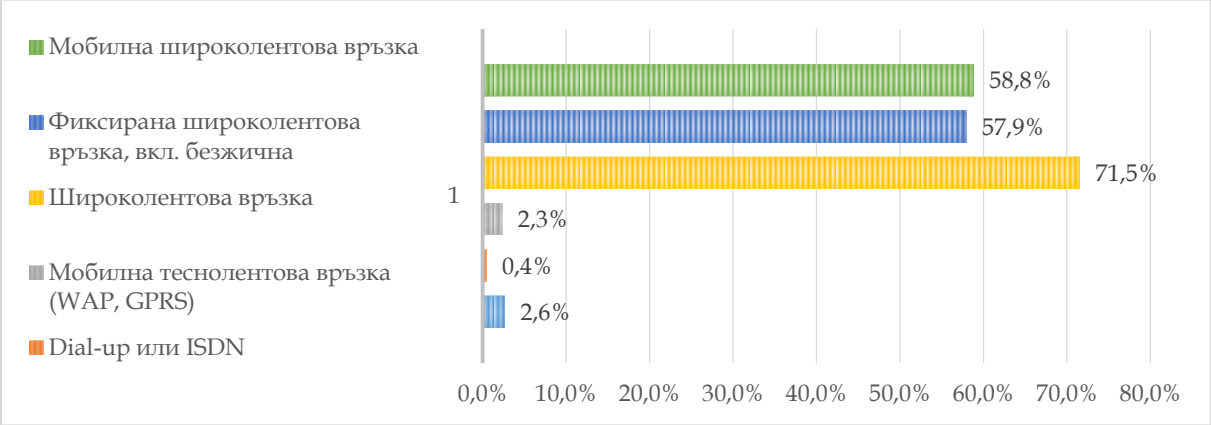
[6] Индекс за навлизането на цифровите технологии в икономиката и обществото (DESI) за 2018 г., Доклад за България

Графика 4. Относителен дял на достъп на домакинствата до интернет по региони към 07.12.2018 г.

Източник: НСИ[7]

Графика 5. Относителен дял на достъп на домакинствата до видове връзки към 07.12. 2018 г.

Източник: НСИ[8]

Човешки капитал

По отношение на човешкия капитал България отбелязва бавен напредък. Общото равнище на уменията в областта на цифровите технологии е сред най-ниското в ЕС, като то варира в големи граници при различните социално-икономически групи. Въпреки увеличението на броя лица с поне основни умения в областта на цифровите технологии от 26 % през 2017 г. до 29 % през 2018 г. България остава сред държавите в ЕС с най-ниски резултати. Това също така е свързано с ниския брой лица, които използват интернет, съставляващи 62 % от всички лица на възраст 16—74 години.

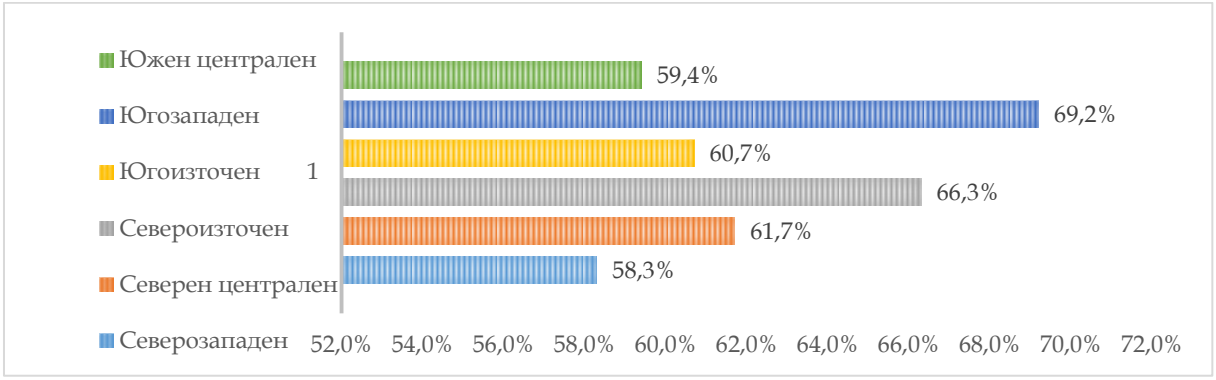
Използване на интернет

По показателя използване на интернет от индекса DESI, България е на 26-то място за 2018 г., като 41,7% са използвали интернет – в сравнение с 2017г. се наблюдава увеличение на % използвали интернет с 3,1 пункта.

[7] Относителният дял е изчислен на база генерална съвкупност на населението между 16 и 74 години
[8] Относителният дял е изчислен на база генерална съвкупност на населението между 16 и 74 години

По данни на НСИ, лицата които регулярно /всеки ден или поне веднъж седмично/ използват интернет в страната са общо 63,6%. Значителни са различията при редовно използващите по образование - докато 89.6% от лицата с висше образование използват интернет редовно, то едва 64.6% и 37.7% от лицата с основно или по-ниско образование се възползват от възможностите, които предоставя интернетът. Най-често използват компютри учащите /98.6%/ и заетите лица /80,8%/. Почти половината безработни също използват редовно възможностите на интернет /45.1%/. По разрез възраст от редовно използващите интернет най-висок е % на лицата 16-24 г. – 92,2%, 25–34 г. – 86,9% и 35-44 г. – 80,4%. При лицата над 65 г. процентът, използващи редовно интернет спада значително на 17,8%. Делът на лицата, регулярно използващи интернет по статистически региони е представен на *графика 6.*

Графика 6. Лица регулярно използващи интернет по статистически региони

Източник: НСИ[9]

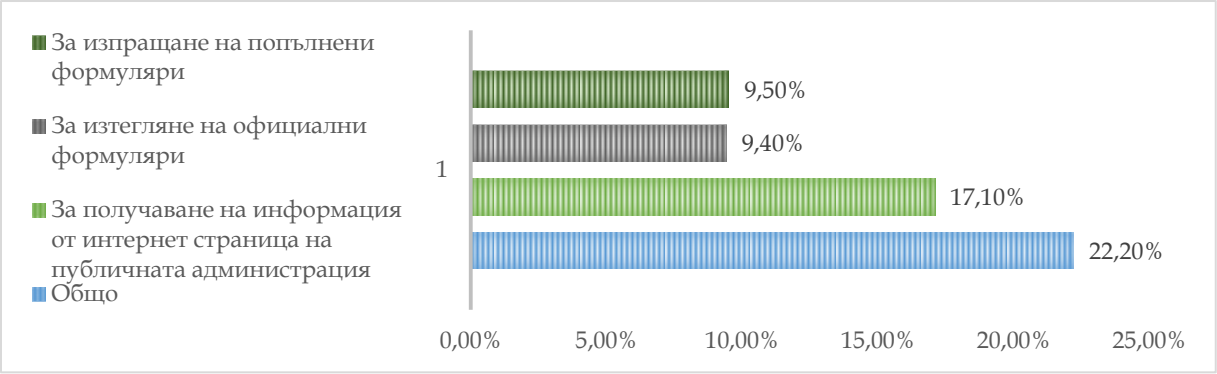
Цифрови обществени услуги

По отношение на цифровите обществени услуги, резултатите на България остават доста под средното ниво на ЕС и тя отстъпва с една позиция — от 22-то място по DESI, 2017 г. на 23-то място по DESI, 2018 г.

По данни на НСИ, през 2018 г., 22% от лицата са използвали глобалната мрежа за взаимодействие с обществени институции. Най-голям е делът на лицата, които са получили информация от уебсайтовете на публичната администрация /17.1%/, следван от дела на лицата, които са подали попълнени формуляри /9.5%/, и тези, които са изтеглили официални формуляри /9.4%/ и тези, през последните дванадесет месеца/*вж. графика 7/.*

Графика 7 Процент на лицата, използващи интернет с цел взаимодействие с обществени институции за последните 12 месеца

[9] Данните са актуални към 07.12.2018 г.

Източник: НСИ[10]

Независимо от високата свързаност, следва да се отчетат недостатъчните цифрови умения на гражданите. В този смисъл, при разширяване на онлайн услугите от страна на съдилищата в страната и реализиране в пълнота на електронното правосъдие, е добре да се осигури достатъчно информация и нагледни примери как да се използват новите цифрови услуги.

II.2. Оценка на административната структура и натовареността на съдилищата и съдиите

Както беше установено при извършения преглед и анализ на реализираните през последните 10 години реформи на съдебни карти в държави-членки на ЕС, едни от основните критерии при анализа на състоянието на отделните типове съдебни институции са свързани със структурата на самата съдебна администрация – тяхната големина, броя на разглежданите дела и т.н. и натовареността на съдилищата и съдиите. В тази връзка и за целите на настоящия анализ са дефинирани следните показатели, чрез които да бъде изследвано текущото състояние и да бъде оценена административната структура и натовареността на апелативните съдилища и съдиите:

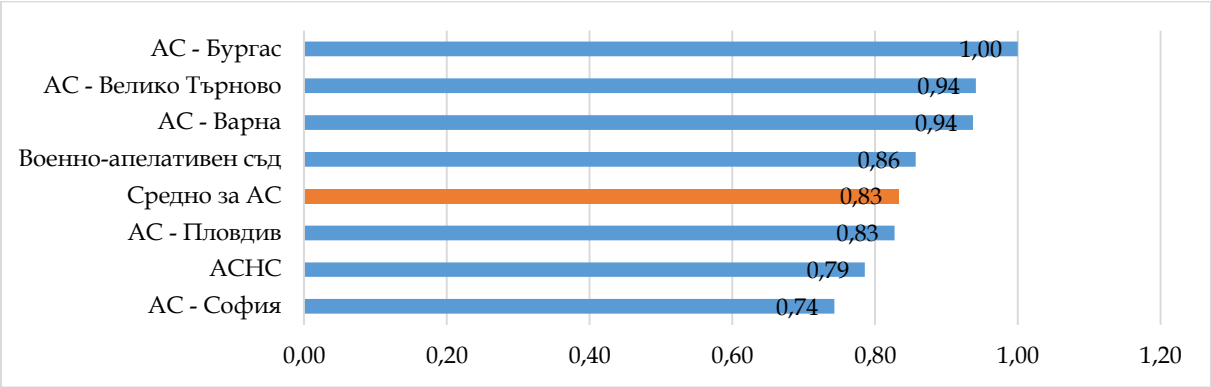
Показател "Численост на администрацията (обща и специализирана) спрямо броя магистрати в апелативния съд"

Показателят отчита съотношението на броя на служителите в администрацията на апелативния съд, спрямо броя магистрати в съответния съд. Поради различията в дейностите, извършвани от общата и специализираната администрация при АС, а именно че общата администрация обслужва съдът като самостоятелно юридическо лице, а специализираната администрация е предназначена само за специализираната правосъдна дейност, за целите на настоящия показател съотношението магистрати/администрация е разделено на магистрати/обща администрация и магистрати/специализирана администрация.

Най-голямо е съотношението на **специализираната администрация** спрямо броя на магистратите в **АС - Бургас**, а **най-малко** в **АСНС** и **АС – София**, където това съотношение е под средните стойности за страната.

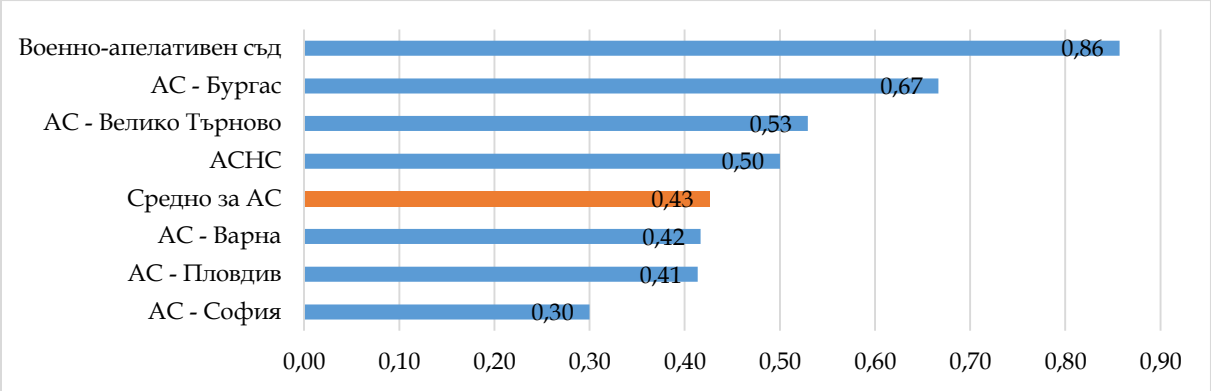
[10] Данните са актуални към 07.12.2018 г.

Графика 8 „Брой служители от специализираната администрация на 1 съдия в апелативните съдилища“

Изключвайки Военно-апелативния съд, който е извън обхвата на настоящото изследване, **най-голям** е броя на служителите от **общата администрация** спрямо броя на магистратите в **АС - Бургас**, а **най-малък** – в **АС - София**.

Графика 9 „Брой служители от общата администрация на 1 съдия в апелативните съдилища“

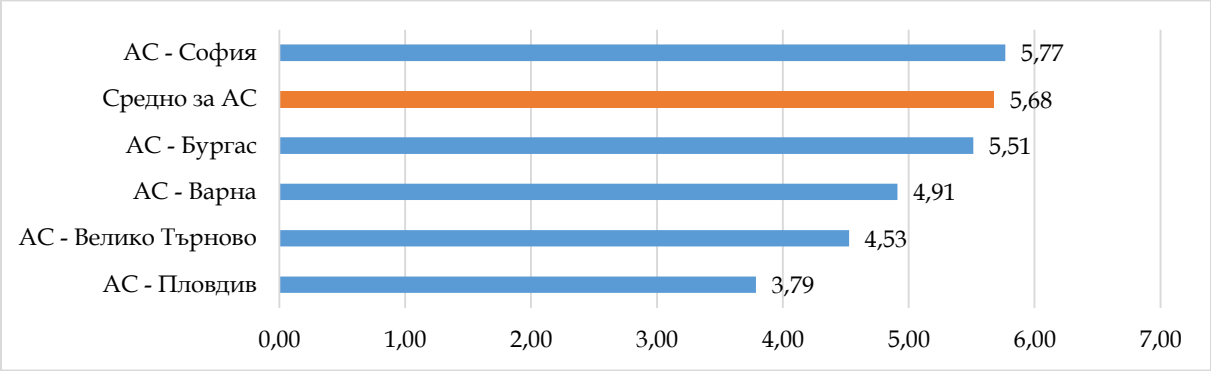

Показател „Административен щат спрямо броя на населението, обхванато от съответния апелативен съд“:

Показателят представя щатната численост (обща и щатен брой магистрати) на 100 000 души население, обхванати от съответния апелативен съд.

Средната щатна численост на апелативните съдилища в страната е **5,68 щ.бр. на 100 000 жители** население. Прави впечатление броя на административния щат на 100 000 жители население в **АС – Пловдив**, където той е доста **по-малък** от средния в страната.

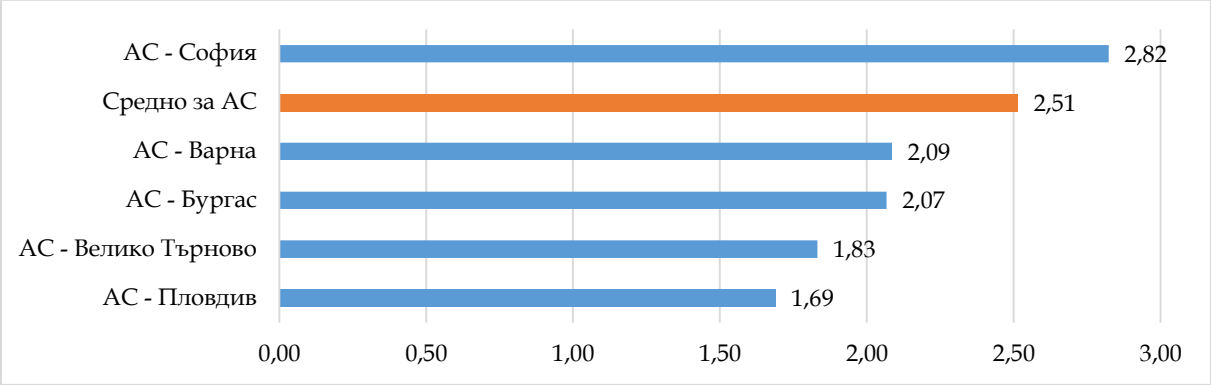
Графика 10 „Средна щатна численост на апелативните съдилища на 100 000 жители население“

Показател „Брой магистрати спрямо броя на населението, обхванато от съответния апелативен съд“

Към настоящия момент, **средния брой** магистрати в апелативните съдилища в страната е **2,51 щ.бр. на 100 000 жители** население. И тук, както и при общата щатна численост, с **най-малко магистрати** на 100 000 жители население е **АС – Пловдив**, а с **най-много - АС - София**.

Графика 11 „Брой магистрати в апелативните съдилища на 100 000 жители население“

Показател „Брой незаети спрямо общия брой щатни бройки в АС“

Като цяло, прави впечатление сравнително малкия брой на незаети щатни бройки в повечето апелативни съдилища. **Средно за страната**, делът на незаети щатни бройки в АС е **8,6** %. Единствено в АС – София има незаета една щатна бройка за служители.

По отношение на незаетите щатни бройки само за магистрати може да бъде отбелязано, че техният дял е сравнително по-висок – **18,8% общо за всички апелативни съдилища**. Най-голям е делът на незаетите щатни бройки в АС – Велико Търново – 11,9% от общата щатна численост за магистрати.

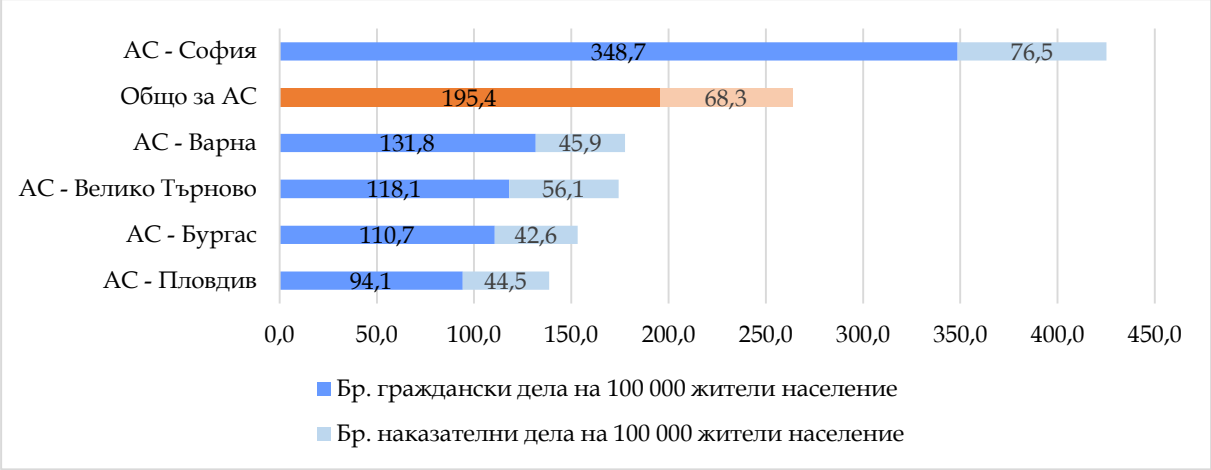
Таблица 7 „Заети/ незаети спрямо общ брой щатни бройки в апелативните съдилища“

№	СЪДИЛИЩА	Щатна численост към 31.12.2018 г.					Заети щатни бройки към 31.12.2018 г.					Незаети щатни бройки към 31.12.2018 г.				
		Общо	В т.ч.:				Общо	Заети/ общо	В т.ч.:			Общо	Незаети/ общо	В т.ч.:		
			магистрати	служители					магистрати	Заети магистрати/ общо магистрати	служители			магистрати	Незаети магистрати/ общо магистрати	служители
				Общо	в.т.ч.: специализирана администрация	в.т.ч.: обща администрация										
1	АС - Велико Търново	**42**	17	**25**	16	9	**37**	**88,1%**	12	70,6%	25	**5**	**11,9%**	**5**	29,4%	**0**
2	АС - Бургас	**40**	15	**25**	15	10	**36**	**90,0%**	11	73,3%	25	**4**	**10,0%**	**4**	26,7%	**0**
3	АС - София	**143**	70	**73**	52	21	**129**	**90,2%**	57	81,4%	72	**14**	**9,8%**	**13**	18,6%	**1**
4	АС - Пловдив	**65**	29	**36**	24	12	**59**	**90,8%**	23	79,3%	36	**6**	**9,2%**	**6**	20,7%	**0**
	Общо за АС	**397,5**	**176**	**221,5**	**146,5**	**75**	**363,5**	**91,4%**	**143**	**81,3%**	**220,5**	**34**	**8,6%**	**33**	**18,8%**	**1**
5	АС - Варна	**56,5**	24	**32,5**	22,5	10	**52,5**	**92,9%**	20	83,3%	32,5	**4**	**7,1%**	**4**	16,7%	**0**
6	АСНС	**32**	14	**18**	11	7	**31**	**96,9%**	13	92,9%	18	**1**	**3,1%**	**1**	7,1%	**0**
7	Военно-апелативен съд	**19**	7	**12**	6	6	**19**	**100,0%**	7	100,0%	12	**0**	**0,0%**	**0**	0,0%	**0**

Показател „Брой дела за разглеждане на годишна база, спрямо броя на населението, обхванато от съответния АС“

Показателят измерва броят на делата за разглеждане през отчетния период, които се падат на 100 000 жители население, обхванато от съответния апелативен съд. Този показател до голяма степен е обвързан с показателите за натовареност на съответната съдебна структура от гледна точка на генериране на съдебни дела в съответния район, обхванат от нея. При него зависимостта е голяма не само от вътрешните фактори, засягащи или произлизащи пряко от дейността на апелативния съд, но и от фактори, външни на съдебната система, в т.ч. социално-демографска структура на населението в съответния район (гъстота на населението, възрастова структура, етническа принадлежност, образование, заетост), икономическата активност (брой, големина и секторна принадлежност на бизнес предприятията, организациите в публичния сектор и други юридически лица) и др.

Графика 12 „Брой дела за разглеждане в АС на 100 000 жители население“

Заб.: Поради спецификите им, АСНС и Военно-апелативния съд са изключени от графиката.

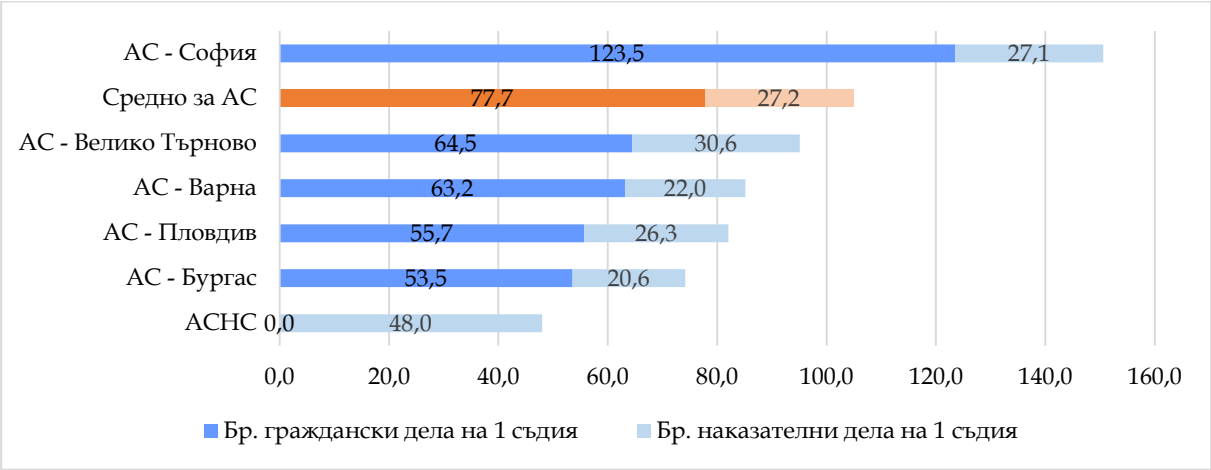
Прави впечатление изключително **големия брой** дела за разглеждане в **АС - София,** както **общия брой на делата**, така и в частност на **гражданските дела**. На 100 хил. души от населението, в **АС - София** се падат за разглеждане по общо 425,2 бр. дела, от които 348,7 бр. граждански дела.

Най-малко граждански дела се падат за разглеждане в **АС – Пловдив** (94,1 бр. на 100 000 жители), а **най-малко наказателни** – в **АС – Бургас** (42,6 бр. на 100 000 жители).

Показател „Брой дела за разглеждане на годишна база спрямо броя магистрати в АС“

Настоящият показател отразява броя на делата (граждански и наказателни), които се падат средно на 1 магистрат от апелативен съд. Данните от обобщените статистически таблици на ВСС показват, че за 2018 г. в апелативните съдилища в страната е имало за разглеждане общо 18 457 бр. дела, от които 13 675 граждански и 47 82 наказателни дела.

Графика 13 „Осреднен брой на делата за разглеждане (граждански и наказателни) на годишна база в АС на един съдия“

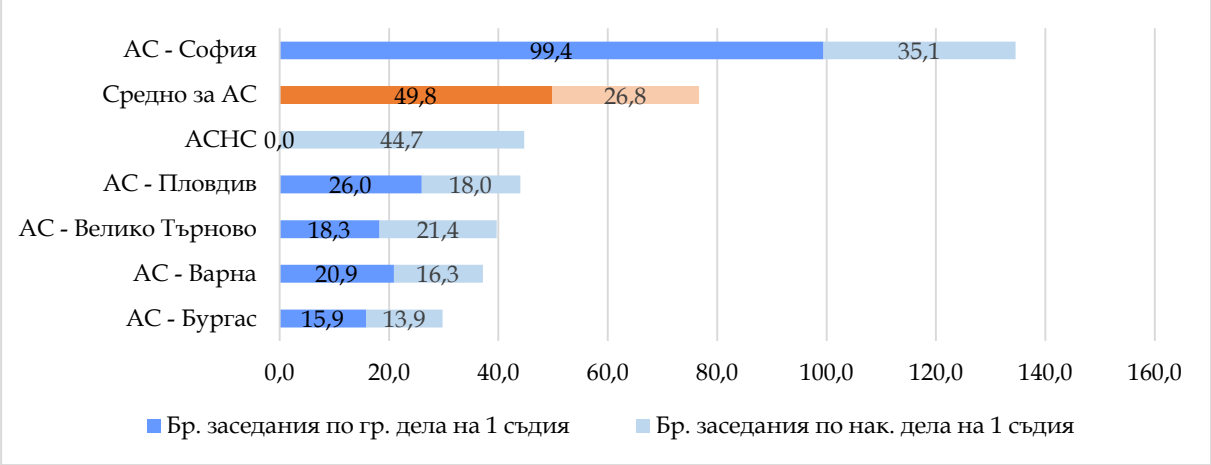
Както се вижда и от графиката, високите стойности на показателя средно за АС в страната се дължат най-вече на **големия брой дела (най-вече граждански дела)**, които се падат за разглеждане от един съдия в **АС - София**. От друга страна, изключвайки АСНС поради неговите специфики, **най-малък** е броя на **гражданските дела** за разглеждане от 1 съдия в **АС – Бургас** (53,5 бр.).

По отношение на броя **наказателни дела** за разглеждане от един съдия от апелативен съд през 2018 г., прави впечатление, че най-висок е този показател в: **АСНС** (48,0 бр.) и **АС – Велико Търново** (30,6 бр.).

Показател „Брой заседания на годишна база спрямо броя магистрати в АС“

Настоящият показател отразява средния брой заседания (съответно по граждански и наказателни дела), в които участва 1 магистрат от апелативен съд и също до голяма степен е обвързан с показателите за ефективност. Показателят не отчита броя произнасяния (закрити съдебни заседания), проведени по едно дело, поради липсата на официални статистически данни за тези заседания.

Графика 14 „Среден брой на заседанията (по граждански и наказателни дела) на годишна база в АС на един съдия“

При този показател отново прави впечатление **големия брой** заседания, особено по **граждански дела**, които се падат на 1 съдия в **АС - София**.

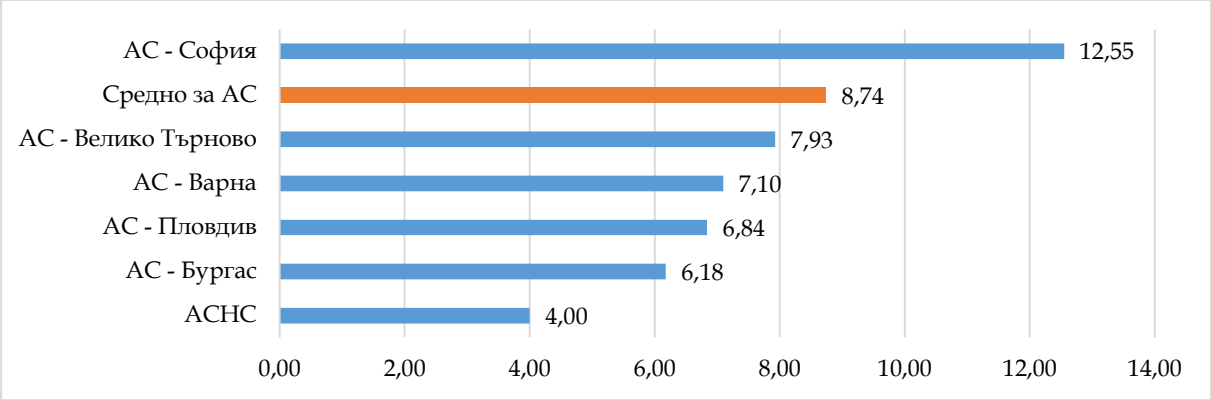
По отношение на броя заседания **по наказателни дела** в апелативните съдилища, с **най-много** заседания на един съдия е **АСНС** (44,7 бр.), което го нарежда на второ място

по общия брой заседания след АС – София. С **най-малко** заседания както по **граждански**, така и по **наказателни** дела на 1 съдия пък е **АС – Бургас**.

Последните четири показателя отразяват средната натовареност по щат и действителната натовареност на съдиите от апелативните съдилища, като отчитат броя дела за разглеждане и броя свършени дела месечно на 1 съдия. Тези показатели се базират изцяло на данните и изчисленията от обобщените статистически таблици на ВСС за 2018 г.

Показател „Брой дела за разглеждане месечно на 1 съдия – натовареност по щат“

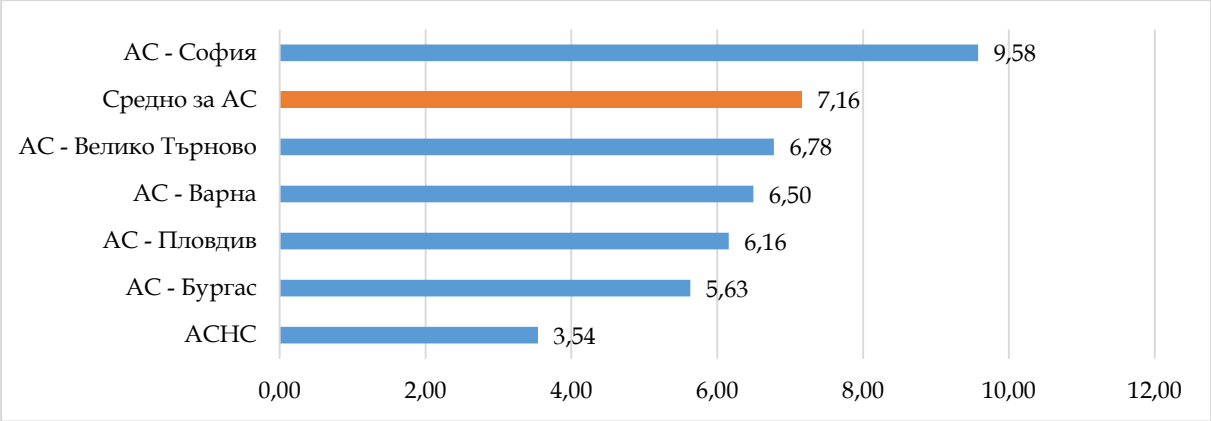
Графика 15 „Брой дела за разглеждане месечно на 1 съдия в АС – натовареност по щат“

Заб.: Поради спецификите му, Военно-апелативния съд е изключен от графиката.

Показател „Брой свършени дела месечно на 1 съдия – натовареност по щат“

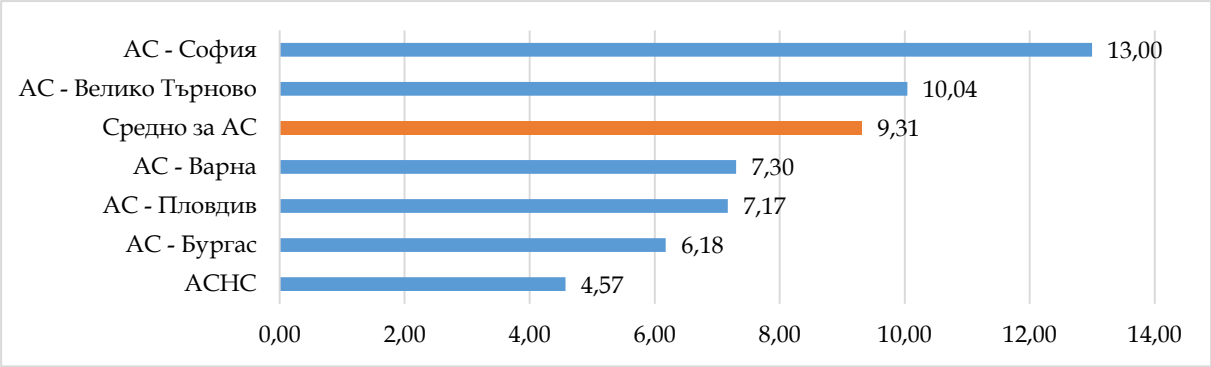
Графика 16 „Брой свършени дела месечно на 1 съдия в АС – натовареност по щат“

Заб.: Поради спецификите му, Военно-апелативния съд е изключен от графиката.

Показател „Брой дела за разглеждане месечно на 1 съдия – действителна натовареност“

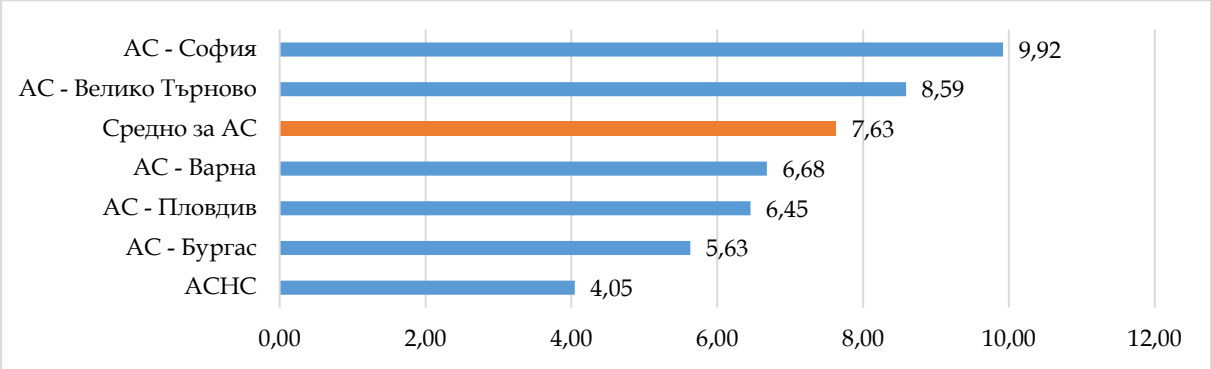
Графика 17 „Брой дела за разглеждане месечно на 1 съдия в АС– действителна натовареност“

Заб.: Поради спецификите му, Военно-апелативния съд е изключен от графиката.

Показател „Брой свършени месечно на 1 съдия – действителна натовареност“

Графика 18 „Брой свършени дела месечно на 1 съдия в АС – действителна натовареност“

II.3. Показатели за ефективност

По отношение на понятието *„**ефективност**“* световната практика и нормативните актове не предоставят единно тълкуване. Например в Закона за публичните финанси, то е дефинирано като *„постигането на максимални резултати от използваните ресурси при осъществяване дейността на бюджетните организации“*. Според Закона за сметната палата: *„**ефективност**“* е *„степента на постигане на целите на одитирания обект при съпоставяне на действителните и очакваните резултати от неговата дейност“*.

В конкретния случай, за целите на анализа на текущото състояние на съдилищата са дефинирани четири показателя, чрез които се цели да бъде изследвана ефективността от дейността им.

Показател „Брой свършени спрямо броя входящи дела на годишна база“

Докладът на Съвета на Европа „Европейски съдебни системи - Ефективност и качество на правосъдието“ от 2018 г.[11] разглежда т.нар. „степен на разчистване“ или на англ. Clearance Rate (CR) като основен показател за ефективност и качество на дейността на съдилищата и прокуратурата в общоевропейски мащаб. Този показател е просто съотношение, получено чрез разделяне на броя на разрешените дела на броя на входящите дела през съответния период, изразено в процент.

[11] https://rm.coe.int/rapport-avec-couv-18-09-2018-en/16808def9c

$$CR\ (\%) = \frac{\text{Бр. свършени дела през годината}}{\text{Бр. постъпили дела през годината}} \times 100$$

В случаите, когато стойностите на показателя са близки до 100%, това показва способността на съда да разрешава приблизително толкова дела, колкото е броят на входящите дела за дадения период от време. В случаите, при които стойностите на показателя са над 100%, това показва способността на съда да разрешава повече случаи от получените, като по този начин намалява броя на висящите дела в края на периода на измерване.

По същество степента на „разчистване“ показва как съдът или съдебната система се справят с притока на дела. Той позволява сравнения, дори когато параметрите на разглежданите случаи в различните съдилища не са идентични.

Таблица 8 „Степен на „разчистване“ (Clearance Rate) на гражданските и наказателни в апелативните съдилища“

№ по ред	АС	CR		
		граждански	наказателни	**Общо**
1	АС - Пловдив	100,9%	104,7%	**102,1%**
2	АС - Варна	99,4%	105,2%	**100,9%**
	Средно за АС	***98,6%***	***99,3%***	***98,8%***
3	АС - София	98,7%	96,9%	**98,3%**
4	АС - Бургас	97,2%	100,7%	**98,2%**
5	АС - Велико Търново	93,7%	100,6%	**96,0%**
6	АСНС	Н.П.	93,6%	**93,6%**

Както е видно от горната таблица, в 2 от 6-те апелативни съдилища в страната (**АС – Пловдив** и **АС – Варна**), степента на „разчистване“ общо за гражданските и наказателните дела е по-висока от 100%, т.е. въпросните съдебни структури демонстрират способност да разрешават повече дела от постъпилите.

По отношение на **гражданските дела**, единствено при **АС – Пловдив** стойностите на показателя са **над 100%**, като прави впечатление сравнително **ниската степен** на „разчистване“ при **АС – Велико Търново** (93,7 %).

При наказателните дела пък, в четири от шестте АС стойността на показателя е над 100%, като **най-висока** е тя при **АС - Варна** (105,2%). **Под средната** за страната е степента на „разчистване“ в **АСНС** (93,6%) и **АС – София** (96,9%).

Показател „Време за разглеждане на едно дело“

Показателят „Време за разглеждане на едно дело“ измерва теоретичното време, необходимо за решаване на едно дело (гражданско или наказателно) в съда с оглед на текущия темп на работа на апелативните съдилища.

Според доклада на Съвета на Европа „Европейски съдебни системи - Ефективност и качество на правосъдието“ от 2018 г., времето за разглеждане (Disposition Time (DT)) на едно дело се изчислява чрез разделяне на броя на висящите дела в края на наблюдавания период на броя на разрешените дела в същия период, умножен по 365 (дни в годината):

$$\text{DT (дни)} = \frac{\text{Бр. висящи дела в края на годината}}{\text{Бр. свършени дела през годината}} \times 365$$

Преобразуването в дни улеснява проследяването на връзката между висящи и разрешени дела в рамките на даден период, в случая календарна година. Показателят

е подходящ за оценка на съдебната ефективност с оглед на установените стандарти за продължителността на съдебни производства.

За отбелязване е, че този показател не изчислява средното време, необходимо за разглеждане на дело, а представя теоретична оценка на времето, необходимо за обработка на висящи дела.

Таблица 9 „Време за разглеждане на едно дело в апелативните съдилища

№ по ред	АС	Време за разглеждане на едно дело (DT)		
		граждански	наказателни	**Общо**
1	АС - Варна	33,7	34,0	33,7
2	АС - Бургас	33,2	40,7	35,3
3	АС - Пловдив	42,1	36,8	40,4
4	АСНС	Н.П.	47,2	47,2
5	АС - Велико Търново	77,5	32,0	61,8
	Общо за АС	***96,0***	***40,5***	***80,2***
6	АС - София	131,9	43,7	113,3

Тук прави впечатление изключително **високите стойности** на показателя в **АС - София**. Тези високи стойности могат да се обяснят с големия брой висящи дела, особено **граждански дела** в края на 2018 г. в този апелативен съд – общо 2 497 бр., от които 2 294 граждански дела. Изчисленията показват още, че **най-малко** време за разглеждане отнемат **гражданските дела** в **АС - Бургас**.

Най-много време за разглеждане отнемат **наказателните дела** в **АСНС**, а **най-малко** в **АС - Велико Търново**.

Тези стойности обаче не би следвало да се тълкуват еднозначно, тъй като разглежданият показател не отчита разнообразието, концентрацията или сложността на случаите, разглеждани в различните АС. Въпреки това, представените данни може да бъдат използвани за определяне на прогнозната максимална продължителност на делата в съответните апелативни съдилища.

Показател, отчитащ броя свършени дела в срок до три месеца спрямо общия брой на делата за разглеждане в АС

Показателят (R3) показва процентното съотношение на броя на делата, приключили в срок до три месеца спрямо общия брой на делата за разглеждане през отчетния период. Изчислява се по формулата:

$$\text{R3 (\%)} = \frac{\text{Бр. свършени дела в срок до три месеца}}{\text{Бр. дела за разглеждане през годината}} \times 100$$

Този показател може да се използва за проследяване на способността на съдебната структура бързо да се справя с постъпилите дела за разглеждане. Той обаче, също както и останалите показатели в част „ефективност“ не би следвало да се разглежда самоцелно и изолирано от останалите, тъй като и при него не са отчетени редица фактори като: сложност на случаите, концентрация във времето и др.

Таблица 10 „Брой свършени дела в срок до три месеца спрямо общия брой на делата за разглеждане в АС“

№ по ред	АС	Свършени дела в срок до три месеца, %

		граждански	наказателни	**Общо**
1	АС - Бургас	90,3%	79,9%	**87,4%**
2	АСНС	Н.П.	85,1%	**85,1%**
3	АС - Варна	81,0%	71,8%	**78,6%**
4	АС - Велико Търново	69,2%	82,0%	**73,3%**
5	АС - Пловдив	70,9%	76,7%	**72,7%**
	Общо за АС	***69,4%***	***79,5%***	***72,0%***
6	АС - София	65,1%	80,2%	**67,8%**

И тук прави впечатление изключително ниските стойности на показателя при **АС - София**.

При **гражданските дела**, **най-висок** е делът на свършените в срок до три месеца спрямо общия брой дела за разглеждане при: **АС - Бургас**, а **най-нисък**, освен в **АС - София** (където е чувствително под средните стойности за страната), а също така и в **АС – Велико Търново** (69,2%).

При **наказателните дела** пък, **най-висок** дял на свършените дела в срок до три месеца се наблюдава в **АСНС**, а **най-нисък** в **АС - Варна** (71,8%).

Показател, отразяващ процента свършени дела със съдебен акт по същество

Показателят отразява процента на делата, приключили със съдебен акт по същество спрямо общия брой на свършилите дела в съответния апелативен съд. Изчислява се по формулата:

$$SA\ (\%) = \frac{\text{Бр. свършени дела с акт по същество}}{\text{Общ брой свършени дела}} \times 100$$

При него също не се отчитат съществени елементи като: сложност на делото, причини за прекратяването му и др. и в този смисъл също не би могъл да се разглежда самостоятелно и да бъде сам по себе си основание за вземане на решение за преструктуриране на даден апелативен съд.

Таблица 11 „Процент свършени дела със съдебен акт по същество“

№ по ред	**АС**	**% свършени дела със съдебен акт по същество**		
		граждански	наказателни	**Общо**
1	АСНС	Н.П.	98,0%	**98,0%**
2	АС - Велико Търново	95,6%	97,5%	**96,2%**
3	АС - София	95,4%	97,9%	**96,0%**
4	АС - Пловдив	96,0%	95,7%	**95,9%**
	Общо за АС	***94,5%***	***96,9%***	***95,2%***
5	АС - Бургас	92,3%	91,7%	**92,1%**
6	АС - Варна	89,1%	97,1%	**91,2%**

При всички апелативни съдилища общия дял на свършените дела със съдебен акт по същество е над 90%.

Гражданските дела с издаден съдебен акт по същество са **най-голяма част** спрямо общия брой свършени дела в **АС - Пловдив** (96,0%), а **най-малко** в **АС – Варна** (89,1% - единствения АС с процент свършени дела, независимо граждански или наказателни със съдебен акт по същество под 90%).

При **наказателните дела, най-високи** са стойностите на показателя в **АСНС** (98,0%), а **най-ниски** – в **АС - Бургас** (91,7%).

II.4. Показатели за ефикасност

В различните нормативни, стратегически и методологически документи няма единно тълкуване за понятието „***ефикасност***". В Закона за публичните финанси, понятието „***ефикасност***" е дефинирано като „*постигането на максимални резултати от използваните ресурси при осъществяване дейността на бюджетните организации*". Според Закона за сметната палата: „ефикасност" е „*постигането на максимални резултати от използваните ресурси при осъществяване на дейността на одитирания обект*".

Според Методиката за последваща оценка на програми и нормативни актове[12] на Института по публична администрация: „*Понятието за ефикасност се отнася до връзката между вложените ресурси (входящи) и доставените стоки или услуги (резултат).*

За целите на настоящия анализ, понятието **„ефикасност"** се използва за измерване на съотношението между вложените ресурси и постигнатите резултати от дейността на апелативните съдилища.

Тук е мястото да се уточни, че показателите за ефикасност следва да се разглеждат с известна доза условност що се отнася до съдебната система като цяло и резултатите от тях не следва да се абсолютизират поради факта, че правосъдието не е типична публична услуга.

Първият елемент от анализа на ефикасността - вложените ресурси обхваща финансовите ресурси.

Бюджетът на съдебната власт е самостоятелен и е част от държавния бюджет (чл.361 от Закона за съдебната власт). Той се състои от бюджетите на Висшия съдебен съвет, на Инспектората към Висшия съдебен съвет, на органите на съдебната власт, които са юридически лица, и на Националния институт на правосъдието. Бюджетът на съдебната власт включва всички приходи от дейността на органите на съдебната власт и на Националния институт на правосъдието, разходите за издръжка на органите на съдебната власт, на Инспектората към Висшия съдебен съвет и на Националния институт на правосъдието с изключение на разходите, които по силата на този закон се определят по бюджета на Министерството на правосъдието, взаимоотношенията с централния бюджет и други бюджети и финансирането на бюджетното салдо.

Съдилищата, в това число апелативните са органи на съдебната власт, юридически лица и са определени като второстепенни разпоредители с бюджет към Висшия съдебен съвет.

По данни на Висшия съдебен съвет, към 31.12.2018 г. общата сума на отчетените разходи по бюджетите на апелативните съдилища е в размер на 18 450 544 лева и представлява 6,96% от сумата на отчетените разходи за съдилищата като цяло, обект на настоящия анализ. От анализа на структурата на бюджета на апелативните съдилища е видно, че 94,77% от разходите представляват плащания за работни заплати и възнаграждения, включително осигурителни вноски, а с най-малък относителен дял са капиталовите разходи (0,25%).

[12] http://www.ipa.government.bg/bg/metodika-za-posledvashcha-ocenka-na-programi-i-normativni-aktove

Към 31.12.2018 г. постъпилите по бюджетите на апелативните съдилища приходи са в размер на 9 569 870 лева или 51,87% от сумата на разходите, като почти 100 % от тях (99,22%) са приходи от съдебни такси. От цитираните данни за приходите следва да се изключи Апелативния Специализиран наказателен съд, при който приходите са незначителни (0,05 % от разходите) и към 2018 г. няма отчетени приходи от съдебни такси.

Вторият елемент от анализа на ефикасността обхваща постигнатите резултати.

За целите на анализа на ефикасността бе извършен преглед на статистическата информация, която се събира във ВСС за резултатите, чрез които се отчита дейността на съдилищата. На база на извършения преглед, резултатите, които са взети предвид при анализа на ефикасността са „Брой дела за разглеждане“ и „Свършени дела“.

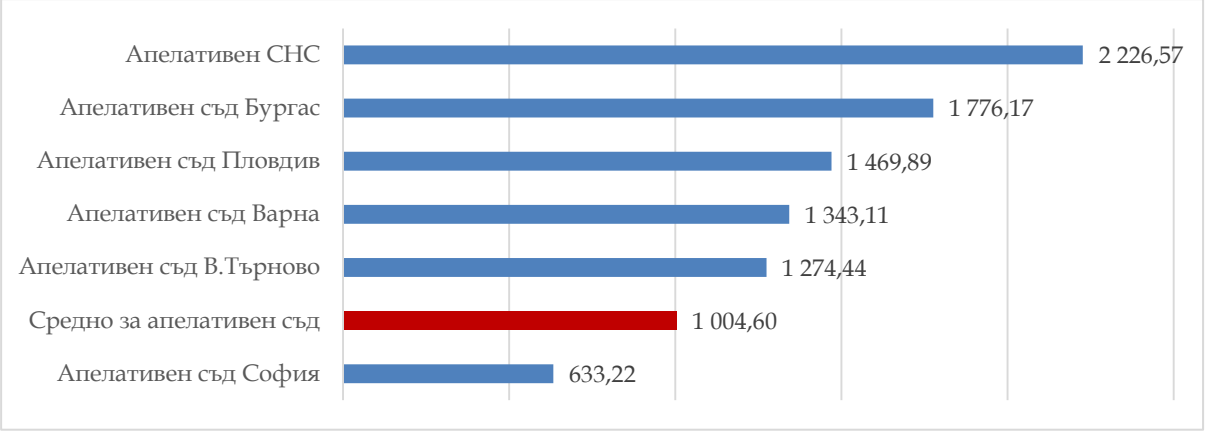
Видно от предоставените от ВСС данни, общият брой дела за разглеждане от апелативните съдилища през 2018 година е 18 366, а свършените дела, съответно 15 050.

Показател „Стойност на годишните разходи за единица резултат“

Този показател е един от най-съществените показатели за измерване на ефикасността. В конкретния случай, чрез него се цели да бъде определена „цената“ на крайния резултат от дейността на всеки от апелативните съдилища, а именно броя разглеждани и свършени дела. Показателят е изчислен като сумата на общите отчетени към 31.12.2018 г. разходи е разделена на броя разглеждани/свършени дела.

Средногодишният разход на едно разглеждано дело за апелативните съдилища е малко над 1 000 лева. При анализа на резултатите по този показател се констатира, че само за Апелативен съд София показателят е под средната стойност (633 дела), тоест при него ефикасността е най-висока, като през 2018 г. там са разгледани 10 541 дела и отчетените разходи са в размер на 6 674 761 лева. За останалата част от апелативните съдилища средногодишните разходи за едно разглеждано дело са по-високи от средните, като най-ниска ефикасност се наблюдава при Апелативен СНС, средният разход за едно дело в който е над два пъти по-висок от средния за апелативните съдилища и близо четири пъти по-висок от този в Апелативен съд София.

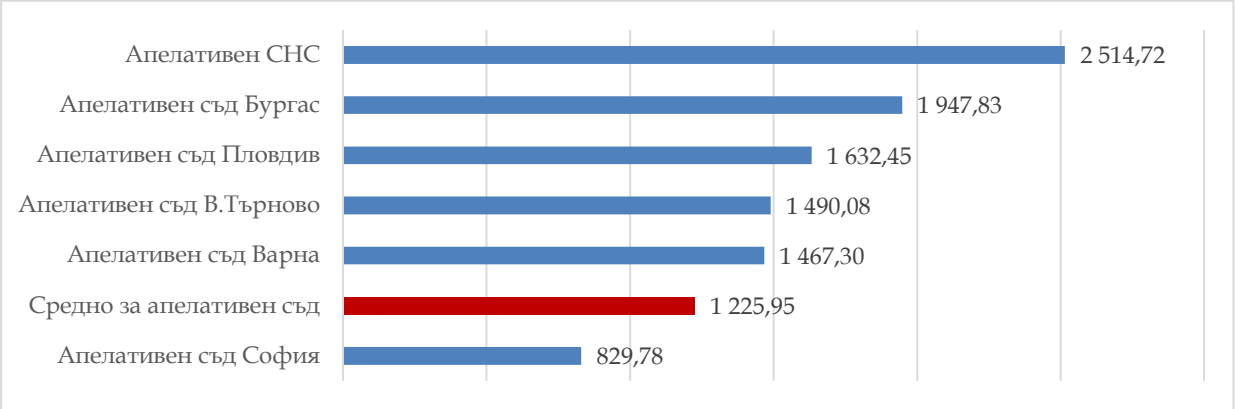
Графика 19 Стойност на годишните разходи за едно разглеждано дело в апелативните съдилища

Анализът на ефикасността по този показател е изчислен и по отношение на свършените дела. От анализа на резултатите е видно, че няма промени в подреждането на апелативните съдилища по отношение на размера на годишните разходи за едно свършено дело. Единствената промяна в ранкирането по този показател е в смяната на полициите между Апелативен съд Варна, който е изместен от Апелативен съд В. Търново.

Данните от анализа на показателя по отношение на апелативните съдилища са представени на следващата графика.

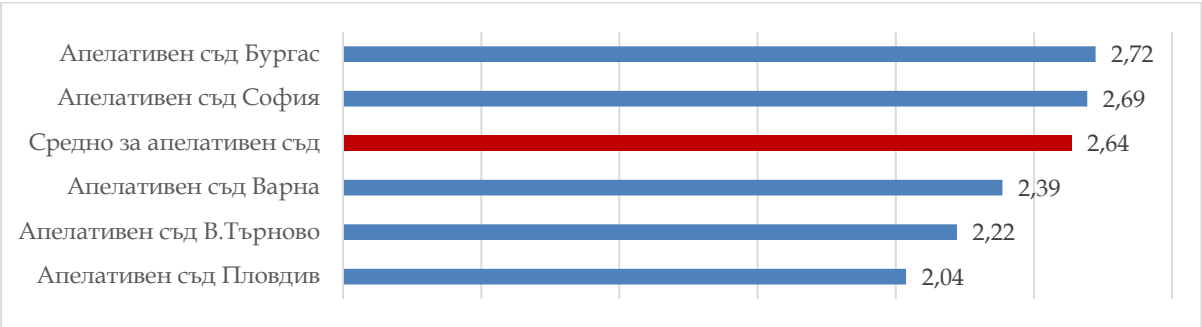
Графика 20 Стойност на годишните разходи за едно свършено дело в апелативните съдилища

Показател „Стойност на годишните разходи на един жител от населението“

Чрез измерването на този показател се цели определянето на цената за издръжка на апелативните съдилища спрямо населението, което е обхванато от дадения съдебен район на годишна база. Показателят се изчислява като сумата на отчетените към 31.12.2018 г. разходи за всеки от апелативните съдилища се раздели на броя на населението в съответния съдебен район. При изчисляването на този показател е изключен Апелативния СНС, за който поради неговата специфика не може да бъде определен отделен съдебен район. Колкото по-малка е стойността на годишните разходи на съда на един жител от населението, толкова дейността на съответния апелативен съд е по-ефикасна и обратното. Показателят „Стойност на годишните разходи на един жител от населението“ е предназначен да послужи единствено за ориентир при сравнителния анализ между апелативните съдилища.

Графика 21 Стойност на годишните разходи на един жител в съдебните райони на апелативните съдилища

Характерно за отбелязване при анализа на резултатите, получени от изчисляването на показателя е относително равномерното разпределение на стойностите под и над средната величина. В 3 от изследваните общо 5 апелативни съдилища средният разход на един жител от населението е под 2,64 лева, като с най-висока ефикасност по този показател е Апелативен съд Пловдив. Населението, включено в съдебния район на апелативния съд наброява 1 716 803 жители, а отчетените разходи за него към 31.12.2018 г. са в размер на 3 498 330 лева. За сравнение, жителите в съдебния район на Апелативен съд София са с 44 % повече от тези в съдебния район на Апелативен съд Пловдив, докато разходите на Апелативен съд София са почти два пъти по-високи от тези на Апелативен съд Пловдив. На обратният полюс, тоест с най-ниска ефикасност

по пози показател е Апелативен съд Бургас със средногодишен разход за един жител от 2,72 лева.

Показател „Съотношение между годишните приходи и разходи“

Този показател, макар и не съвсем типичен при изследване на ефикасността има за цел, макар и косвено да отчете връзката между резултатите от дейността на съдилищата и размера на събраните приходи.

Средно за апелативните съдилища, общо събраните приходи представляват 51,87 % от сумата на отчетените към 31.12.2018 г. разходи. Резултатите от анализа по този показател показват значителни разлики в стойностите за отделните съдилища. Аналогично на резултатите от анализа на окръжните съдилища по този показател, и тук в Апелативен съд София размерът на отчетените приходи е по-висок от размера на разходите (107,03 %). За разлика от останалите апелативни съдилища, поради спецификата на дейността си, в Апелативен СНС приходите заемат незначително място в структурата на бюджета, едва 0,05 %. Извън него, най-нисък относителен дял на приходите спрямо разходите се наблюдава в Апелативен съд В. Търново –14,19 %.

Друг, характерен за отбелязване резултат от анализа по този показател се наблюдава по отношение на относителния дял на приходите от съдебни такси в общата структура на приходите. Извън отчетената вече специфика на Апелативен СНС, при който приходи от съдебни такси липсват, при всички останали апелативни съдилища приходите от съдебни такси гравитират около средното равнище (99%). Най-висок е този процент в Апелативен съд Бургас, в който приходите от съдебни такси са 99,97 %, а най-нисък относителен дял на съдебните такси в структурата на приходите се наблюдава в Апелативен съд Пловдив – 97,18%.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

АНАЛИЗ

на текущото състояние на окръжни съдилища в изпълнение на Дейност 1.3. „Анализ на състоянието на съдилищата и прокуратурите “ по Договор № ВСС–1212 от 31.01.2019 г. с предмет: „Предоставяне на консултантски услуги за оптимизиране на съдебната карта“

София,
октомври
2019 г.

Global Advisers

Този документ е изготвен по Договор № ВСС–1212 от 31.01.2019 г. с предмет: „Предоставяне на консултантски услуги за оптимизиране на съдебната карта“, във връзка с изпълнението на ДБФП № BG05SFOP001-3.001-0001-C01 „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата”, финансиран по Оперативна програма „Добро управление“ 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Съдържание

Въведение ... 4

I. Критерии за оценка развитието на съдебните райони и натовареността на съдиите от окръжните съдилища ... 4

II. Анализ на състоянието на окръжните съдилища по избраните критерии ... 5

II.1. Социално-икономически и административно-териториални фактори ... 5

II.2. Оценка на административната структура и натовареността на съдилищата и съдиите ... 22

II.3. Показатели за ефективност ... 36

II.4. Показатели за ефикасност ... 42

Списък на таблиците:

Таблица 1 Население в юрисдикцията на съответния окръжен съд и дял на населението в населеното място на съответния ОС ... 6
Таблица 2 Области, в които се очаква най-голямо намаление на населението ... 9
Таблица 3 Общ брой население, територия и гъстота на населението по окръжни съдилища към края на 2018 г. ... 9
Таблица 4 Места за настаняване, леглова база и брой реализирани нощувки към края на 2018 г. по области и статистически райони ... 12
Таблица 5 Географска структура на съответния окръжен съд и транспортна свързаност към края на 2018 г. ... 13
Таблица 6 Най-близък окръжен съд в рамките на апелативен район и разстояние в км. ... 16
Таблица 7 Социално-икономически и административно териториални фактори ... 21
Таблица 8 „Заети/ незаети спрямо общ брой щатни бройки в окръжните съдилища“ ... 27
Таблица 9 „Степен на „разчистване“ (Clearance Rate) на гражданските и наказателни в окръжните съдилища“ ... 37
Таблица 10 „Време за разглеждане на едно дело в окръжните съдилища ... 38
Таблица 11 „Брой свършени дела в срок до три месеца спрямо общия брой на делата за разглеждане в ОС“ ... 40
Таблица 12 „Процент свършени дела с акт по същество“ ... 41

Списък на графиките:

Графика 1. Окръжни съдилища с най-нисък дял на население в населеното място на ОС ... 7
Графика 2. Прогнози за възрастовата структура на населението 2020 – 2050 г. ... 8
Графика 3. Брой активни субекти в регистър Булстат и Търговски регистър по окръжни съдилища ... 11
Графика 4. Брой кметства в юрисдикцията на окръжните съдилища ... 17
Графика 5. Относителен дял на достъп на домакинствата до интернет по региони към 07.12. 2018 г. ... 19
Графика 6. Относителен дял на достъп на домакинствата до видове връзки към 07.12. 2018 г. ... 19
Графика 7. Лица регулярно използващи интернет по статистически региони ... 20
Графика 8 Процент на лицата, използващи интернет с цел взаимодействие с обществени институции за последните 12 месеца ... 21
Графика 9 „Брой служители от специализираната администрация на 1 съдия в окръжните съдилища“ ... 23

Графика 10 „Брой служители от специализираната администрация на 1 съдия в окръжните съдилища“ 24
Графика 11 „Средна щатна численост на окръжните съдилища на 10 000 жители население“25
Графика 12 „Брой магистрати в окръжните съдилища на 10 000 жители население“ 26
Графика 13 „Брой дела за разглеждане в ОС на 10 000 жители население“ 29
Графика 14 „Осреднен брой дела за разглеждане (граждански и наказателни) на годишна база в ОС на един съдия“ 31
Графика 15 „Среден брой на заседанията (по граждански и наказателни дела) на годишна база в ОС на един съдия“ 32
Графика 16 „Брой дела за разглеждане месечно на 1 съдия в ОС – натовареност по щат“ 33
Графика 17 „Брой свършени дела месечно на 1 съдия в ОС – натовареност по щат“ 34
Графика 18 „Брой дела за разглеждане месечно на 1 съдия в ОС– действителна натовареност“ 35
Графика 19 „Брой свършени дела месечно на 1 съдия в ОС – действителна натовареност“ 36
Графика 20 Стойност на годишните разходи за едно разглеждано дело в окръжните съдилища 44
Графика 21 Стойност на годишните разходи за едно свършено дело в окръжните съдилища... 45
Графика 22 Стойност на годишните разходи на един жител в съдебните райони на окръжните съдилища 46
Графика 23 Съотношение между приходите и разходите на окръжните съдилища за 2018 г... 48

Въведение

Съгласно изискванията на Възложителя, описани в техническата спецификация по настоящата обществена поръчка, Изпълнителят следва в рамките на Дейност 1.3. „Анализ на състоянието на съдилищата и прокуратурите“ да извърши преглед и анализ на текущото състояние на районните, окръжните и апелативните съдилища, и тяхната ефективност и ефикасност, заедно с влияещите социално-икономически и административно-териториални фактори, както и анализ на взаимовръзките между отделните инстанции, като на тази база да изготви предложения за реорганизация на конкретни районни съдилища и прокуратури в контекста на цялостна реформа на териториалните структури и в следствие прегледа на ефективността и ефикасността на отделните инстанции. За тази цел като първа стъпка е заложено извършването на анализ и избор на критерии за оценка развитието на съдебните райони и натовареността на съдилищата и прокуратурите на районно, окръжно и апелативно ниво, с оглед вече дефинираните от ВСС базови критерии и изведени нови/допълнителни критерии, специфични за всеки съд/прокуратура, в следствие анализите по Д1.1 и доклада по Д1.2.

Като резултат от изпълнението на Дейност 1.3. е предвидено да бъдат изработени по един анализ на ниво районен съд, окръжен съд, апелативен съд, районна прокуратура, окръжна прокуратура, апелативна прокуратура (общо 6 бр.)

Настоящият анализ представя текущото състояние на окръжните съдилища, в това число и Специализирания наказателен съд, който по статут е приравнен на окръжен съд[1].

I. Критерии за оценка развитието на съдебните райони и натовареността на съдиите от окръжните съдилища

В рамките на изпълнение на дейността, Изпълнителят извърши проучване за дефинираните от ВСС базови критерии за промяна в съдебната карта. Такива критерии са дефинирани в Доклад „Значението на районните съдилища в структурата на съдебната система. Критерии за промяна в съдебната карта на районните съдилища[2]. Формулирането на критериите за оценка на развитието на съдебните райони и натовареността на съдиите от районните съдилища е базирано и на извършения детайлен преглед и анализ на реализираните през последните 10 години реформи на съдебни карти в държави-членки на ЕС в контекста на тяхната приложимост към българската съдебна система, изготвен в изпълнение на дейност 1.1. „Преглед на практиката на страните членки на ЕС, както и в резултат на проведените срещи и обсъждания на проведената съдебна реформа в Република Италия и Република Португалия при осъществените две посещения по дейност 1.2. В резултат от реализацията на цитираните поддейности са идентифицирани следните групи от критерии за оценка на съдебните структури:

- По отношение на **самата съдебна администрация** – големина на съдебните структури (щатни бройки за съдии/прокурори и служители, брой входящи дела на годишна база, **вкл. и по отделни видове дела**);
- Показатели за **ефективност** на съдилищата/прокуратурите и съдиите/прокурорите – брой висящи, неразрешени дела на година, продължителност на процеса, брой жалби;

[1] Съгласно техническата спецификация по настоящата обществена поръчка, анализът не обхваща военните и административните съдилища.

[2] http://www.vss.justice.bg/root/f/uploads/files/Doklad-sadebna-karta.pdf

- Показатели за **натовареност** на съдилищата и съдиите – брой дела които един съдия/прокурор разглежда, вкл. разгледани и по отделни видове;
- **Демографска структура** на съответния район – брой население, гъстота, др. специфики, вкл. и динамика - тенденции за обезлюдяване, съответно заселване;
- **Географска структура** на съответния район – планински, морски, равнинен и др. специфики по отношение на достъпността до района, както и **географска отдалеченост като разстояние и като време** между съседните съдебни структури;
- **Налична транспортна инфраструктура** в съответния район, вкл. и по отношение на наличен публичен транспорт;
- **Административни структури –** брой населени места и кметства в юрисдикциите на районните съдилища;
- **Бизнес среда –** брой търговски и др. предприятия, опериращи в съответния район;
- **Туризъм –** тенденции и райони в по-високи нива на туризъм в страната;
- **Дигитална достъпност.**

В следствие от извършените проучвания на дефинираните от ВСС базови критерии за промяна в съдебната карта, както и идентифицираните в рамките на изпълнението на поддейности 1.1. и 1.2. за целите на анализа на текущото състояние на районните, окръжните и апелативните съдилища са дефинирани отделни показатели по три основни критерия: „Оценка на административната структура и натовареността на съдилищата и съдиите“, „Ефективност“ и „Ефикасност“. В рамките на анализа на текущото състояние на съдилищата, включени в обхвата на договора са изследвани и социално-икономическите и административно-териториални фактори, оказващи влияние върху дейността на съответните съдебни органи.

II. Анализ на състоянието на окръжните съдилища по избраните критерии

II.1. Социално-икономически и административно-териториални фактори

Демографска структура, тенденции

По показател „Демографска структура“ са анализирани данни за брой население и % население в населеното място на съответния окръжен съд. Данните за брой население в юрисдикцията на всеки един от окръжните съдилища в страната има значение за прогнозирането на броя дела, а данните за % население в населеното място на съответния окръжен съд има отношение към достъпа до правосъдие[3].

На таблицата по-долу са показани данните за население в юрисдикцията на съответния ОС и % население в населеното място на съответния ОС, за всички окръжни съдилища в страната. Видно от данните има сериозни диспропорции в броя

[3] Достъп до правосъдие или достъп до съд е понятие, което подробно е развито от Европейския съд по правата на човека в Страсбург в практиката му по приложение на чл. 6, т. 1 от Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи. В делото Голдер се приема, че чл. 6 трябва да бъде тълкуван в светлината на следните два правни принципа: принципът, според който трябва да съществува възможност за отнасяне на една гражданска претенция до съдия - един от общопризнатите принципи на правото; и принципът на международното право, който забранява отказ от правосъдие. Правото на достъп до съд традиционно се разглежда от съда в Страсбург в неговите аспекти: достъп до съд – граждански дела, достъп до съд - наказателни дела и достъп до обжалване (достъп до съдебно апелативно производство).

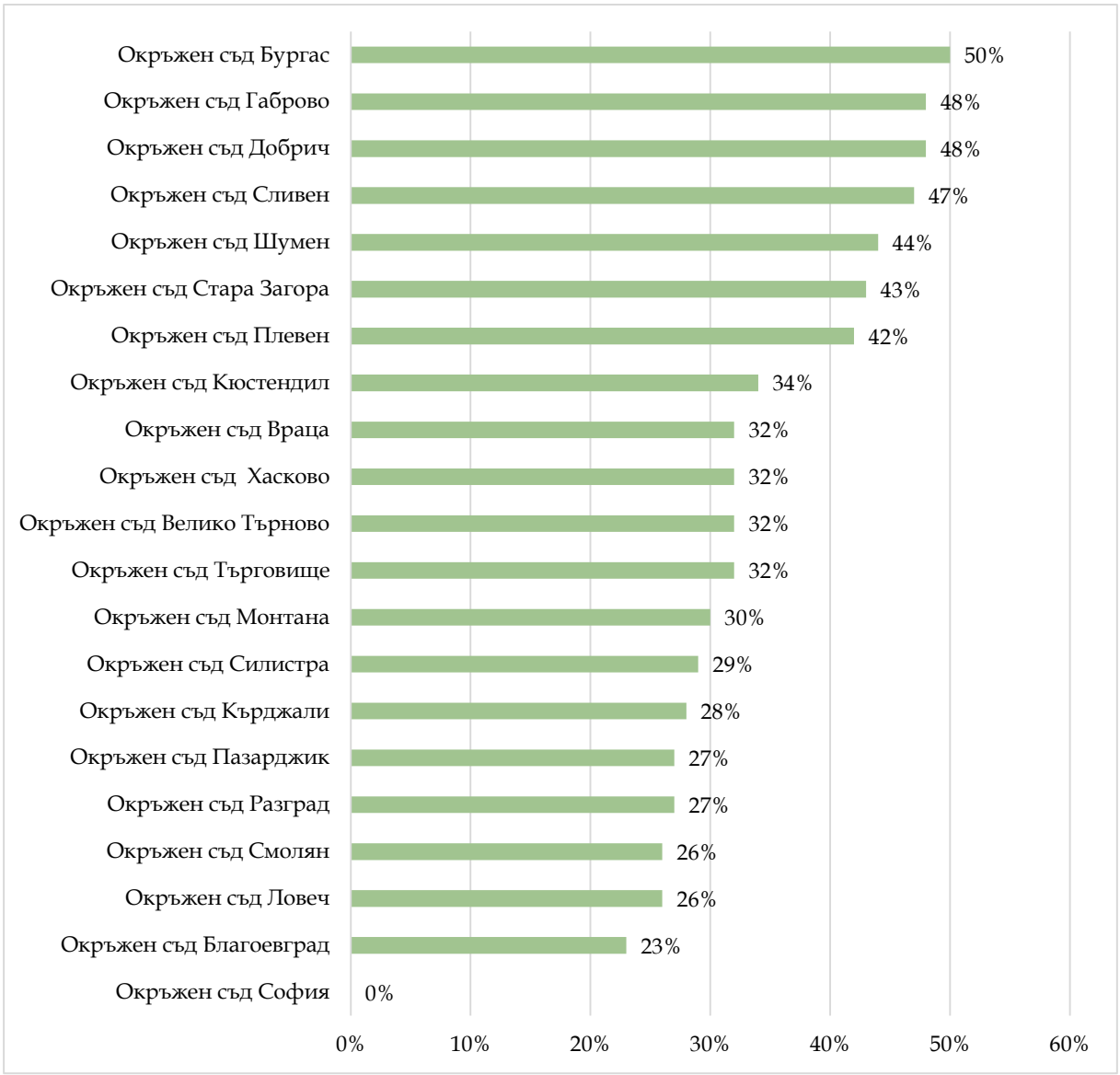
на населението между отделните съдилища, както и дела на населението, живеещо в населеното място на дадения ОС.

Таблица 1 Население в юрисдикцията на съответния окръжен съд и дял на населението в населеното място на съответния ОС

Окръжен съд	***Население в юрисдикцията на окръжен съд***	***% население в населеното място на съответния окръжен съд***
Апелативен район Бургас		
Окръжен съд Бургас	410331	50%
Окръжен съд Сливен	186495	47%
Окръжен съд Ямбол	128698	53%
Апелативен район Варна		
Окръжен съд Варна	471252	71%
Окръжен съд Добрич	173831	48%
Окръжен съд Разград	112229	27%
Окръжен съд Силистра	109271	29%
Окръжен съд Търговище	111597	32%
Окръжен съд Шумен	172355	44%
Апелативен район Велико Търново		
Окръжен съд Велико Търново	235708	32%
Окръжен съд Габрово	108404	48%
Окръжен съд Ловеч	124873	26%
Окръжен съд Плевен	240380	42%
Окръжен съд Русе	218556	67%
Апелативен район Пловдив		
Окръжен съд Кърджали	152873	28%
Окръжен съд Пазарджик	255479	27%
Окръжен съд Пловдив	668334	52%
Окръжен съд Смолян	105421	26%
Окръжен съд Стара Загора	316356	43%
Окръжен съд Хасково	218340	32%
Апелативен район София		
Окръжен съд Благоевград	305123	23%
Окръжен съд Видин	84865	51%
Окръжен съд Враца	162549	32%
Окръжен съд Кюстендил	119041	34%
Окръжен съд Монтана	129637	30%
Окръжен съд Перник	120880	62%
Окръжен съд София	229041	-
Софийски градски съд	1328120	96%

Съдилищата с най-нисък дял на население в населеното място са показани на графика 1 и за тях може да се каже, че колкото по-нисък е % население в населеното място на ОС, толкова по-ограничен е достъпа до тези окръжни съдилища. Най-нисък е дела на живеещите в юрисдикцията на ОС - Благоевград, ОС - Ловеч, ОС - Смолян, ОС - Разград, ОС - Пазарджик, ОС - Кърджали и ОС - Силистра, а най-висок в юрисдикцията на СГС, Варна, Русе и Перник. По отношение на Окръжен съд София този дял е неотносим, тъй като съдебния район на този съд обхваща само районни съдилища на територията на страната, а седалището на съда е в гр. София.

Графика 1. Окръжни съдилища с най-нисък дял на население в населеното място на ОС

По отношение на общия брой население следва да се отбележат две трайни тенденции:

- ✓ постепенно намаляване на населението на страната ни - данните на Националния статистически институт показват, че населението на страната намалява постепенно от 8 948 649 през 1985 г., на 7 928 901 през 2001 г, през 2011

г. е 7 364 570 и намалява средногодишно с 0.6%. Към края на 2018 г. населението вече е 7 000 039, а спрямо предходната година е намаляло с 0.7%;

- ✓ застаряване на населението - в края на 2018 г. лицата на 65 и повече навършени години са 21.0% от населението на страната, като районите със силно влошена възрастовата характеристика на населението са Северозападен район /25,9% от населението е над 65 г./ и Северен централен райони /23.9%/. Най-нисък е делът на възрастното население в областите София /17.2%/ и Варна - /18.6%/.

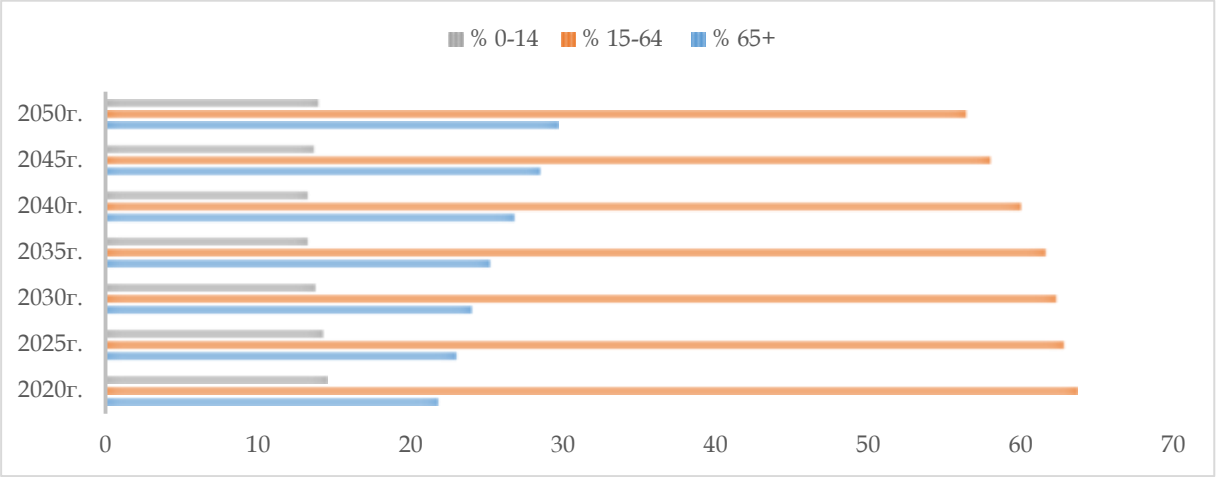
Прогноза за демографско развитие на страната

При анализ и евентуални решения за преструктуриране на съдебната карта следва да се имат предвид и прогнозите за демографско развитие на страната ни. Националния статистически институт е разработил целева прогноза за демографското развитие на страната в перспектива до 2080 година, съобразена с методологията и количествените хипотези за възпроизводствените процеси на населението на Евростат в следните три варианта:

- ✓ Реалистичен – 5 791 137 души /2050 г./, при който се отчита намаление за прогнозния период с 1 151 005 души, или с 16.6%;
- ✓ Оптимистичен – 6 034 526 души /2050 г./ - намаление за прогнозния период с 918 106 души, или с 13.2 % и
- ✓ Песимистичен – 5 669 528 души /2050 г./ - намаление за прогнозния период съответно с 1 267 695 души или с 18.3%.

И в трите прогнозни варианта по данни на НСИ населението ще намалява и застарява, като абсолютният и относителен дял на населението на възраст над 65 години ще нараства. На графиката по-долу са представени прогнози за възрастовата структура на населението 2020 – 2050 г.

Графика 2. Прогнози за възрастовата структура на населението 2020 – 2050 г.

По отношение на териториалното разпределение ще се задълбочи дисбаланса между населението на Северна и Южна България. В шест области София, Пловдив, Варна, Бургас, Стара Загора и Русе населението е 48.5% от общото за страната, докато през 2050 г. то ще е 51.7%, или нарастването ще бъде с 3.2% процентни пункта. От всичките 28 области населението ще нараства по механичен прираст само в София /столица/ със 7.1%, в останалите области ще продължава да намалява, като най-голямо намаление се очаква да бъде в областите Видин с 42.8%, Враца с 31.3%, Кюстендил с 34.4%[4].

[4] Данните са при хипотезата на реалистичния сценарии на НСИ.

Таблица 2 Области, в които се очаква най-голямо намаление на населението

Област	*% очаквано намаление на населението до 2050г.*
Област Видин	42,8%
Област Габрово	38,6%
Област Кюстендил	34,4%
Област Ловеч	31,4%
Област Враца	31,3%
Област Перник	30,5%
Област Силистра	30,3%

Гъстота на населението по окръжни съдилища

Гъстотата на населението е възприет като ключов показатели за планиране на бъдещи реформи на структурата на съдебната система. Промяната на общия брой и гъстотата на населението могат да се ползват като показател за прогнозиране на бъдещата натовареност на съдебните институции и в частност на окръжните съдилища. В *таблица 3* е представен общия брой население, територия и гъстота на населението по окръжни съдилища към края на 2018 г. Следва да се отбележи, че гъстотата на населението се влияе и от процеса на урбанизация в страната. Данните в таблицата показват неравномерно разпределение на гъстотата на ниво окръжни съдилища в страната, като съдилищата с най-ниска гъстота са ОС - Видин, ОС - Ловеч, ОС - Ямбол и ОС - Смолян, а с най-висока ОС - Пловдив, ОС - Варна и ОС - София. Важно е към момента на взимане на решение за евентуално преструктуриране да се отчете и промяната в гъстотата на населението, съпоставено с останалите показатели по отношение на социално-икономическите фактори и показателите за ефективност и ефикасност.

Таблица 3 Общ брой население, територия и гъстота на населението по окръжни съдилища към края на 2018 г.

Окръжен съд	*Население в юрисдикцията на окръжен съд*	*Територия, км2*	*Гъстота /брой жители на км2/*
Окръжен съд Видин	84865	3034	28
Окръжен съд Ловеч	124873	4128	30
Окръжен съд Ямбол	128698	4070	32
Окръжен съд Смолян	105421	3195	33
Окръжен съд София	229041	6539	35
Окръжен съд Монтана	129637	3628	36
Окръжен съд Силистра	109271	2972	37
Окръжен съд Кюстендил	119041	3052	39
Окръжен съд Добрич	173831	4415	39
Окръжен съд Разград	112229	2637	43
Окръжен съд Търговище	111597	2561	44
Окръжен съд Враца	162549	3621	45
Окръжен съд Хасково	218340	4825	45

Окръжен съд Кърджали	152873	3203	48
Окръжен съд Перник	120880	2392	51
Окръжен съд Велико Търново	235708	4664	51
Окръжен съд Шумен	172355	3380	51
Окръжен съд Плевен	240380	4657	52
Окръжен съд Бургас	410331	7747	53
Окръжен съд Габрово	108404	2023	54
Окръжен съд Пазарджик	255479	4572	56
Окръжен съд Сливен	186495	3257	57
Окръжен съд Стара Загора	316356	5152	61
Окръжен съд Благоевград	305123	3770	81
Окръжен съд Русе	218556	2592	84
Окръжен съд Пловдив	668334	5962	112
Окръжен съд Варна	471252	3785	125
Софийски градски съд	1328120	1344	988

Източник: НСИ

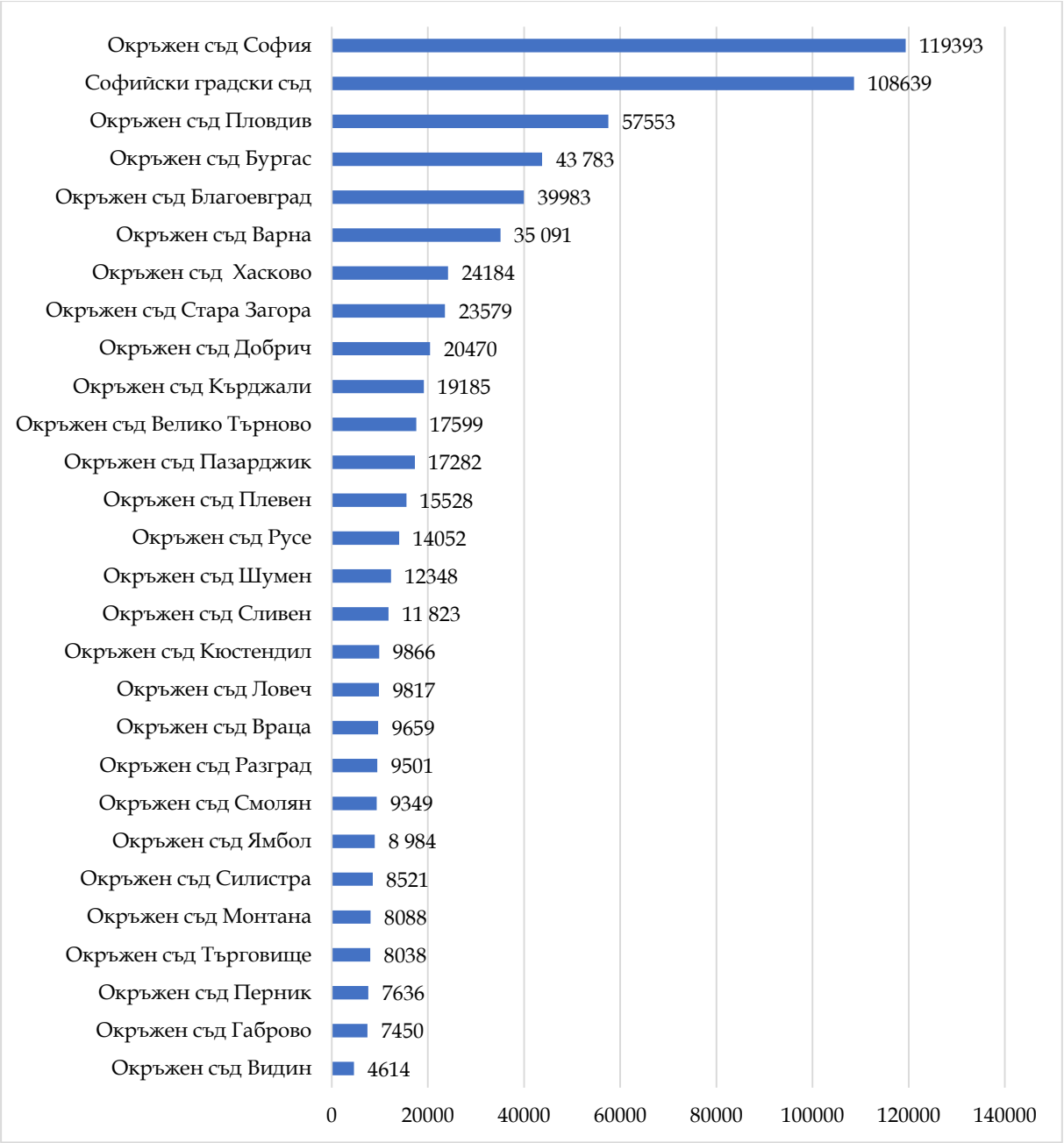
Икономически фактори

Бизнес среда – брой търговци, предприятия, НПО, кооперации и др., опериращи на територията на съответния окръжен съд

Към социално-икономическите фактори, следва да се вземе предвид броя на всички активни субекти /търговски дружества, неправителствени организации, кооперации и др./, вписани в регистър Булстат и Търговски регистър, тъй като по-големият им брой предполага потенциална възможност за по-голям брой дела и би следвало да има тежест при евентуално преструктуриране на съдебната карта.

На *графика 3* по-долу е показан броя на всички активни към момента субекти, вписани в регистър Булстат и Търговски регистър за всеки окръжен съд в страната. Видно от представените данни, окръжните съдилища с най-малък брой активни субекти в юрисдикцията им са: ОС - Видин /4614/, ОС - Габрово /7450/, ОС - Перник /7636/, ОС - Търговище /8038/ и ОС - Монтана /8088/.

Графика 3. Брой активни субекти в регистър Булстат и Търговски регистър по окръжни съдилища

Туризъм

Към социално-икономическите фактори, следва да се отчетат и данните за сектор туризъм по райони в страната от гледна точка на това, че в регионите с по-голям брой места за настаняване има повече сезонно заети лица, струпване на по-голям брой туристи, включително чужденци и съответно потенциалната възможност за завеждане на дела е по-висока /напр. облигационни спорове/.

На *таблицата* по-долу е показан броя на местата за настаняване, брой легла и брой реализирани нощувки за 2018 г. за всяка област в страната.

Таблица 4 Места за настаняване, леглова база и брой реализирани нощувки към края на 2018 г. по области и статистически райони

Статистически зони Статистически райони Области	***Места за настаняване - брой***	***Легла - брой***	***Реализирани нощувки - брой***	
			Общо	***в т.ч. от чужденци***
Общо за страната	***3458***	***335597***	***26845013***	***17748925***
Северозападен район	***185***	***8446***	***545035***	***59851***
Видин	30	870	55168	13259
Враца	27	899	79790	13137
Ловеч	78	4157	259873	12446
Монтана	26	1269	70557	5543
Плевен	24	1251	79647	15466
Северен централен район	***280***	***12385***	***847302***	***196159***
Велико Търново	126	5336	357906	91782
Габрово	73	3691	226328	23220
Разград	16	707	48029	10607
Русе	49	2027	183621	63502
Силистра	16	624	31418	7048
Североизточен район	***729***	***105098***	***8210728***	***6604372***
Варна	467	72143	5744105	4765387
Добрич	174	30532	2341454	1814197
Търговище	19	718	41101	9337
Шумен	69	1705	84068	15451
Югоизточен район	***994***	***136583***	***10188021***	***7871157***
Бургас	848	129865	9717859	7797343
Сливен	67	2226	86777	15056
Стара Загора	55	3735	343667	48518
Ямбол	24	757	39718	10240
Югозападен район	***595***	***42918***	***4409755***	***2410490***
Благоевград	250	18034	1437615	684027
Кюстендил	87	3298	181480	26679
Перник	14	536	30948	6081
София	118	8593	806898	292113
София (столица)	126	12457	1952814	1401590
Южен централен район	***675***	***30167***	***2644172***	***606896***
Кърджали	38	1170	76478	15397
Пазарджик	61	4725	623975	68000
Пловдив	212	10005	1069414	327720
Смолян	330	12748	724056	140151
Хасково	34	1519	150249	55628

Източник: НСИ

Географска и административна структура на съответния окръжен съд и транспортна свързаност

Съгласно утвърдените базови критерии от ВСС, достъп до правосъдие се разбира и в географския смисъл, с оглед на това, че седалищата на съдилищата следва да са съобразени с възможността на гражданите да посетят сградата на съда при минимум време и пътни разходи. В тази връзка важни показатели са:

- ✓ % население в необлагодетелстван планински район в рамките на всеки окръжен съд;
- ✓ наличие на междуградски автобусни линии в рамките на ОС;
- ✓ наличие/липса на ж.п. връзки;
- ✓ разстояние в км. до най-близкия окръжен съд.

Посочените показатели са представени за всички окръжни съдилища в таблиците по-долу.

Таблица 5 Географска структура на съответния окръжен съд и транспортна свързаност към края на 2018 г.

Районен съд в рамките на ОС	*% население в не облагодетелстван планински район*	*% население във високопланински район /над 700 м надм. в./*	*Наличие на междуградски автобусни линии*	*Наличие на ж.п. връзки*
Апелативен район Бургас				
Окръжен съд Бургас				
Айтос	18.6%		да	да
Бургас			да	да
Карнобат	3.1%		да	да
Малко Търново	100.0%		да	не
Несебър			да	не
Поморие			да	не
Средец	7.6%		да	не
Царево	2.3%		да	не
Окръжен съд Сливен				
Котел	70.2%	0.0%	да	не
Нова Загора	21.3%		да	да
Сливен	3.1%		да	да
Окръжен съд Ямбол				
Елхово	0.4%		да	не
Тополовград	2.0%		да	не
Ямбол			да	да
Апелативен район Варна				
Окръжен съд Варна				
Варна	0.2%		да	да
Девня			да	да
Провадия			да	да
Окръжен съд Добрич				
Балчик			да	не
Генерал Тошево			да	да

Добрич			да	да
Каварна	0.1%		да	не
Тервел			да	не
Окръжен съд Разград				
Исперих			да	да
Кубрат			да	не
Разград			да	да
Окръжен съд Силистра				
Дулово			да	да
Силистра			да	да
Тутракан			да	не
Окръжен съд Търговище				
Омуртаг	9.2%		да	не
Попово			да	да
Търговище			да	да
Окръжен съд Шумен				
Велики Преслав	15.6%		да	не
Нови Пазар			да	не
Шумен			да	да
Апелативен район В. Търново				
Окръжен съд В. Търново				
Велико Търново	0.7%		да	да
Горна Оряховица			да	да
Елена	73.6%	0.1%	да	не
Павликени			да	да
Свищов			да	да
Окръжен съд Габрово				
Габрово	3.3%	0.0%	да	да
Дряново	1.6%		да	да
Севлиево	2.9%		да	не
Трявна	18.3%	0.0%	да	да
Окръжен съд Ловеч				
Ловеч	6.0%		да	да
Луковит			да	не
Тетевен	84.1%	1.1%	да	не
Троян	85.4%	2.0%	да	да
Окръжен съд Плевен				
Кнежа			да	не
Левски			да	да
Никопол			да	не
Плевен			да	да
Червен бряг			да	да
Окръжен съд Русе				
Бяла			да	да
Русе			да	да
Апелативен район Пловдив				

Окръжен съд Кърджали				
Ардино	99.8%	16.9%	да	не
Крумовград	98.1%		да	не
Кърджали	99.9%	1.6%	да	да
Момчилград	89.5%	3.8%	да	да
Окръжен съд Пазарджик				
Велинград	99.5%	99.5%	да	да
Пазарджик	4.8%		да	да
Панагюрище	95.7%		да	да
Пещера	81.4%	19.3%	да	да
Окръжен съд Пловдив				
Асеновград	9.2%	3.8%	да	да
Карлово	29.1%		да	да
Пловдив	3.7%	0.1%	да	да
Първомай			да	да
Окръжен съд Смолян				
Девин	99.8%	98.7%	да	не
Златоград	100.0%	21.6%	да	не
Мадан	100.0%	51.1%	да	не
Смолян	100.0%	99.9%	да	не
Чепеларе	100.0%	100.0%	да	не
Окръжен съд Стара Загора				
Гълъбово			да	не
Казанлък	15.2%	0.1%	да	да
Раднево			да	не
Стара Загора	1.0%		да	да
Чирпан	1.0%		да	да
Окръжен съд Хасково				
Димитровград			да	да
Ивайловград	18.6%	0.7%	да	не
Свиленград	6.0%		да	да
Харманли	6.6%		да	да
Хасково	1.1%		да	да
Апелативен район София				
Окръжен съд Благоевград				
Благоевград	98.8%	2.8%	да	да
Гоце Делчев	100.0%	39.8%	да	не
Петрич	15.2%	4.8%	да	да
Разлог	100.0%	98.8%	да	да
Сандански	30.4%	4.0%	да	да
Окръжен съд Видин				
Белоградчик	40.4%		да	не
Видин	0.4%		да	да
Кула			да	не
Окръжен съд Враца				
Бяла Слатина			да	не
Враца	3.7%		да	да
Козлодуй			да	не

Мездра	16.3%	0.0%	да	да
Оряхово			да	не
Окръжен съд Кюстендил				
Дупница	32.4%	11.4%	да	да
Кюстендил	85.7%	6.5%	да	да
Окръжен съд Монтана				
Берковица	81.9%		да	да
Лом			да	да
Монтана	6.7%		да	да
Окръжен съд Перник				
Брезник	37.5%	37.5%	да	не
Перник	7.5%	7.5%	да	да
Радомир	23.2%	8.5%	да	да
Трън	100.0%	99.7%	да	не
Окръжен съд София				
Ботевград	15.3%	0.3%	да	не
Елин Пелин	15.0%	7.6%	да	да
Етрополе	100.0%	2.8%	да	не
Ихтиман	84.9%	10.2%	да	да
Костинброд	23.2%	23.2%	да	да
Пирдоп	100.0%	16.9%	да	да
Самоков	100.0%	100.0%	да	не
Своге	93.8%	19.6%	да	да
Сливница	10.4%	1.9%	да	да
СГС	0.3%		да	да

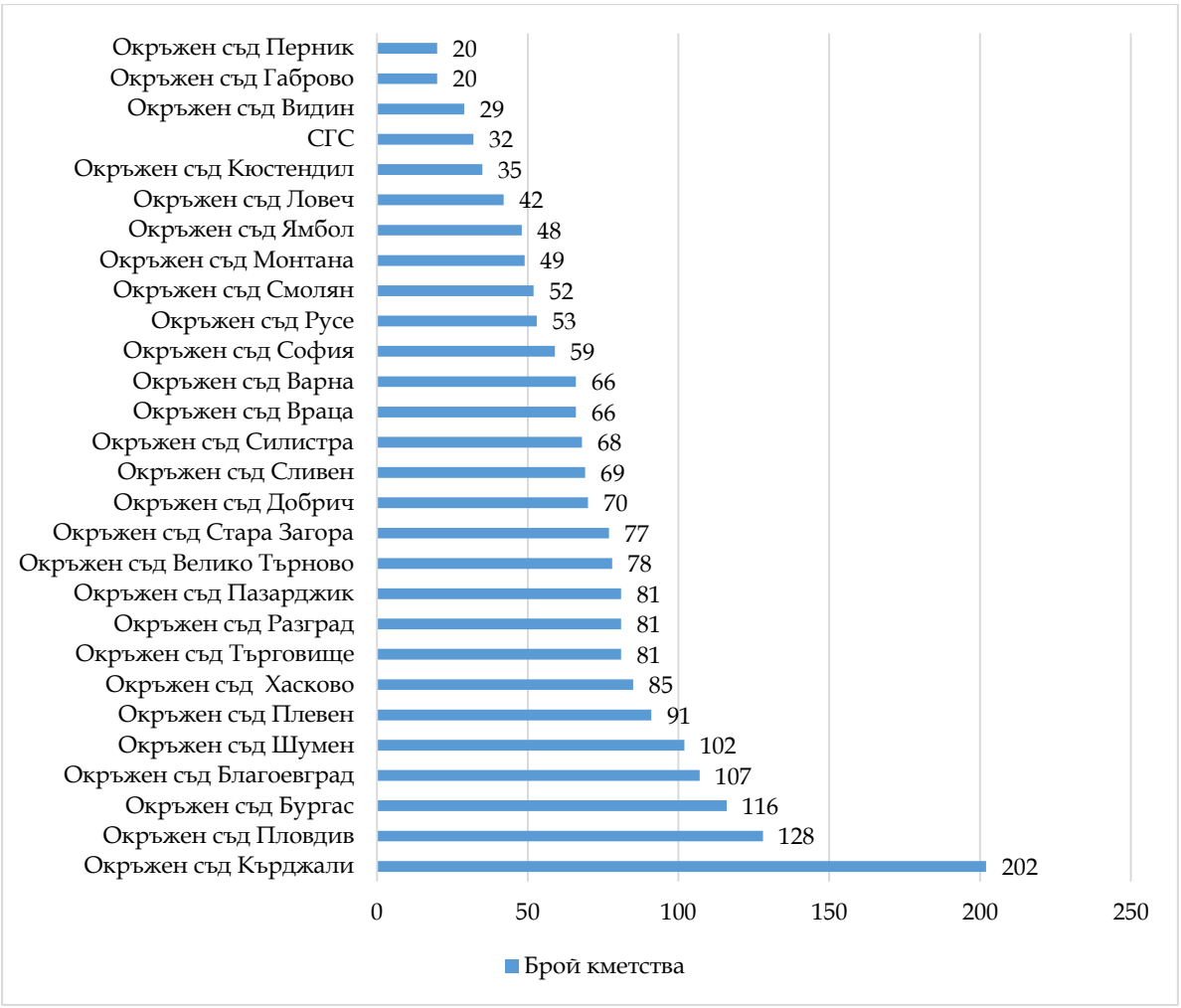
Таблица 6 Най-близък окръжен съд в рамките на апелативен район и разстояние в км.

Окръжен съд	***Най-близък окръжен съд в рамките на апелативния район***	***Разстояние в км.***
Окръжен съд Видин	Окръжен съд Монтана	105
Окръжен съд Ловеч	Окръжен съд Плевен	35
Окръжен съд Ямбол	Окръжен съд Сливен	29
Окръжен съд Смолян	Окръжен съд Пловдив	97
Окръжен съд София	Окръжен съд Перник	30
Окръжен съд Монтана	Окръжен съд Враца	39
Окръжен съд Силистра	Окръжен съд Добрич	90
Окръжен съд Кюстендил	Окръжен съд Перник	59
Окръжен съд Добрич	Окръжен съд Варна	53
Окръжен съд Разград	Окръжен съд Търговище	37
Окръжен съд Търговище	Окръжен съд Разград	37
Окръжен съд Враца	Окръжен съд Монтана	39
Окръжен съд Хасково	Окръжен съд Кърджали	46
Окръжен съд Кърджали	Окръжен съд Хасково	46
Окръжен съд Перник	Окръжен съд София	30
Окръжен съд Велико Търново	Окръжен съд Габрово	45
Окръжен съд Шумен	Окръжен съд Търговище	41
Окръжен съд Плевен	Окръжен съд Ловеч	35

Окръжен съд Бургас	Окръжен съд Ямбол	104
Окръжен съд Габрово	Окръжен съд Велико Търново	45
Окръжен съд Пазарджик	Окръжен съд Пловдив	38
Окръжен съд Сливен	Окръжен съд Ямбол	29
Окръжен съд Стара Загора	Окръжен съд Хасково	61
Окръжен съд Благоевград	Окръжен съд Кюстендил	69
Окръжен съд Русе	Окръжен съд Велико Търново	109
Окръжен съд Пловдив	Окръжен съд Пазарджик	38
Окръжен съд Варна	Окръжен съд Добрич	53
Софийски градски съд	Окръжен съд Перник	30

В рамките на фактора „Географска и административна структура на съответния окръжен съд“ и транспортна свързаност са представени и брой кметства и брой населени места в рамките на всеки окръжен съд, тъй като показателя брой кметства в юрисдикцията на съответния ОС също би следвало да има връзка с общия брой дела и може да се използва за прогнозиране. На *графика 4* са представени всички окръжни съдилища в страната със съответния брой кметства в юрисдикцията им. Окръжните съдилища с най-голям брой кметства в юрисдикцията си са ОС – Кърджали /202/, ОС-Пловдив /128/, ОС – Бургас /116/, ОС – Благоевград /107/ и ОС – Шумен /102/.

Графика 4. Брой кметства в юрисдикцията на окръжните съдилища

Дигитална достъпност

За част от дейностите, които съдебната система извършва, заинтересованите страни могат да получават информация и/или да си взаимодействат със съответния окръжен съд по електронен път. Поради това, степента на покритие с базисен (2+ mbps) и високоскоростен (100+ mbps) широколентов интернет (ШЛИ)[5], както и ползването на интернет са сред факторите, определящи степента на достъп по електронен път за съответните групи население.

Осигуряването на модерни широколентови електронни съобщителни мрежи е основна технологична предпоставка за успешното функциониране не само на електронното правителство, но и за предоставяне на услуги на гражданите и бизнеса от страна на съдебната система. Посочените показатели свързаност, човешки капитал, използване на интернет и цифрови обществени услуги се проследяват чрез ежегодните доклади за напредъка на Европа в областта на цифровите технологии чрез индекса за навлизането на цифровите технологии в икономиката и обществото /Digital Economy and Society Index – DESI/ и следва да бъдат отчетени при взимане на решения за преструктуриране на съдебната карта. Съгласно ежегодните доклади за напредъка на Европа в областта на цифровите технологии /EDPR/, в края на 2018 г. България се нарежда на 26-то място по този индекс сред 28 държави-членки на ЕС.

Свързаност и достъп на домакинствата до интернет

По отношение на свързаността, покритието с фиксирани широколентови мрежи в България е 95% за 2018 г., което е малко под средното ниво за ЕС - 97 %. Все още 5% от българските домакинства не са покрити с фиксирани широколентови мрежи, при това едва малко повече от половината 59% от домакинствата сключват абонаменти за фиксиран широколентов достъп до интернет[6].

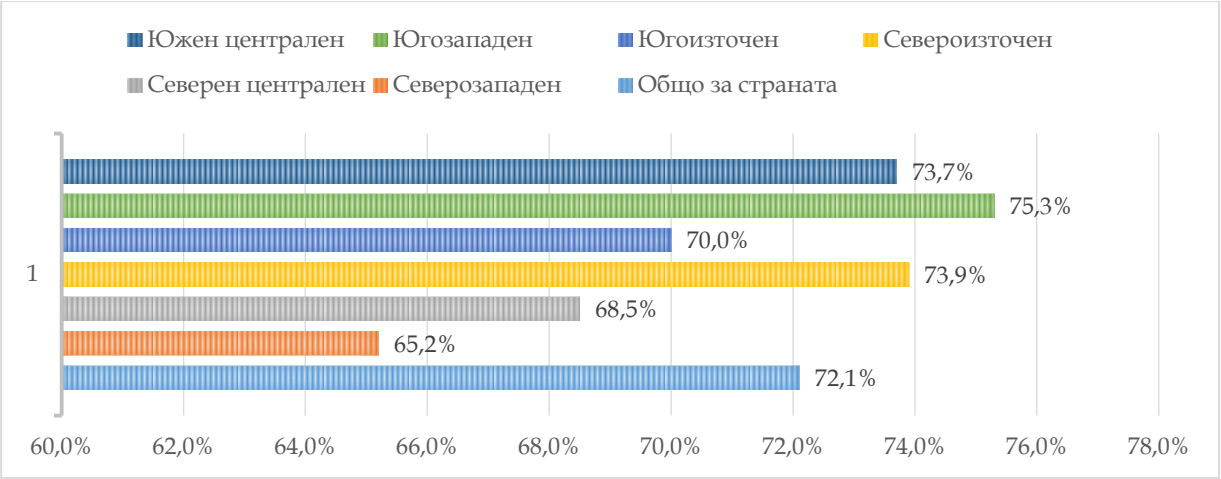
На *графики 5 и 6* е показан относителния дял на достъп на домакинствата до интернет по региони към 07.12.2018 г. и съответно дела на достъп по видове връзки.

По данни на НСИ от 2018 г., въпреки динамичното развитие на информационните технологии в България 27.9% от домакинствата все още нямат достъп до интернет в домовете си. Като основна причина за това, 17.3% от домакинствата посочват липсата на знания и умения за работа с интернет, 15.7% смятат, че нямат нужда от него (не е полезен, интересен и др.), а според 9.0% от домакинствата оборудването е скъпо.

[5] „Широколентов достъп“ е общоприет термин, чрез който се обозначава високоскоростна връзка с интернет и други технически характеристики, които позволяват достъпа до или предоставянето на ново съдържание, приложения и услуги

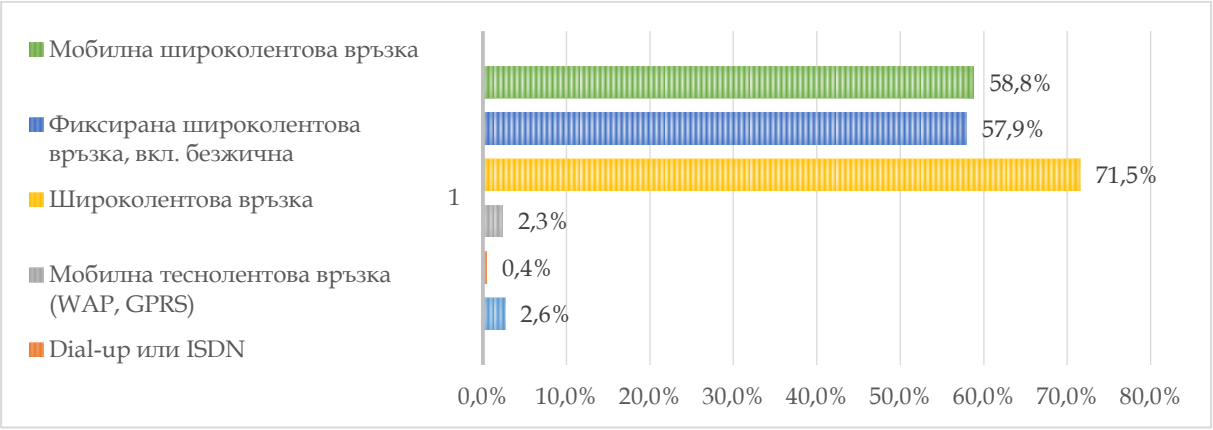
[6] Индекс за навлизането на цифровите технологии в икономиката и обществото (DESI) за 2018 г., Доклад за България

Графика 5. Относителен дял на достъп на домакинствата до интернет по региони към 07.12. 2018 г.

Източник: НСИ[7]

Графика 6. Относителен дял на достъп на домакинствата до видове връзки към 07.12. 2018 г.

Източник: НСИ[8]

Човешки капитал

По отношение на човешкия капитал България отбелязва бавен напредък. Общото равнище на уменията в областта на цифровите технологии е сред най-ниското в ЕС, като то варира в големи граници при различните социално-икономически групи. Въпреки увеличението на броя лица с поне основни умения в областта на цифровите технологии от 26 % през 2017 г. до 29 % през 2018 г. България остава сред държавите в ЕС с най-ниски резултати. Това също така е свързано с ниския брой лица, които използват интернет, съставляващи 62 % от всички лица на възраст 16—74 години.

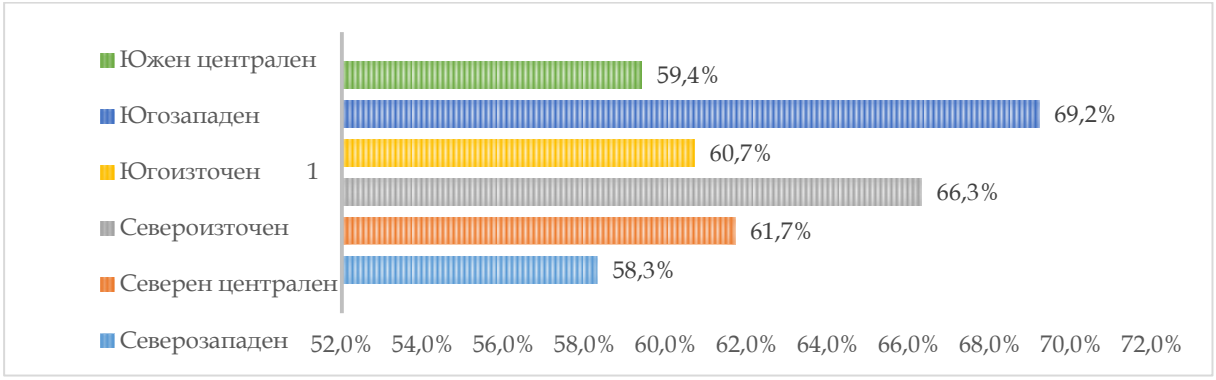
Използване на интернет

По показателя използване на интернет от индекса DESI, България е на 26-то място за 2018 г., като 41,7% са използвали интернет – в сравнение с 2017г. се наблюдава увеличение на % използвали интернет с 3,1 пункта.

[7] Относителният дял е изчислен на база генерална съвкупност на населението между 16 и 74 години
[8] Относителният дял е изчислен на база генерална съвкупност на населението между 16 и 74 години

По данни на НСИ, лицата които регулярно /всеки ден или поне веднъж седмично/ използват интернет в страната са общо 63,6%. Значителни са различията при редовно използващите по образование - докато 89.6% от лицата с висше образование използват интернет редовно, то едва 64.6% и 37.7% от лицата с основно или по-ниско образование се възползват от възможностите, които предоставя интернетът. Най-често използват компютри учащите /98.6%/ и заетите лица /80,8%/. Почти половината безработни също използват редовно възможностите на интернет (45.1%). По разрез възраст от редовно използващите интернет най-висок е % на лицата 16-24 г. – 92,2%, 25–34 г. – 86,9% и 35-44 г. – 80,4%. При лицата над 65 г. процентът, използващи редовно интернет спада значително на 17,8%. Делът на лицата, регулярно използващи интернет по статистически региони е представен на *графика 7.*

Графика 7. Лица регулярно използващи интернет по статистически региони

Източник: НСИ[9]

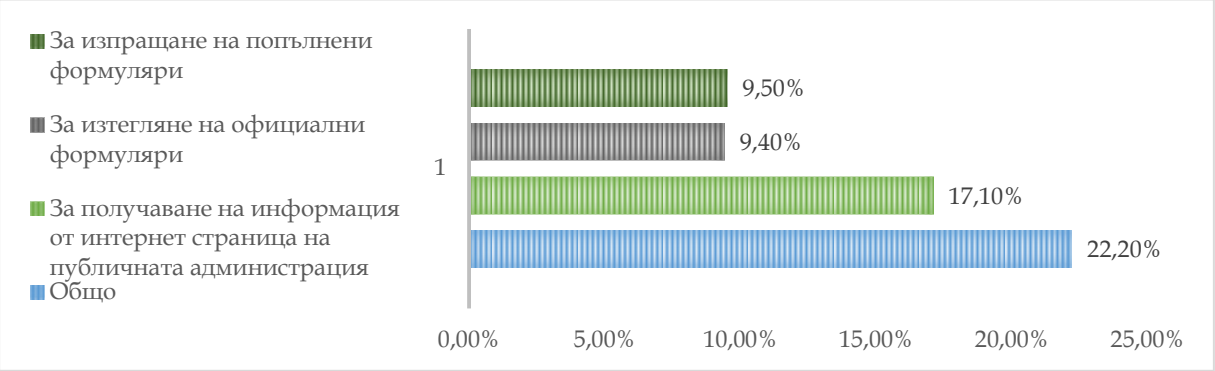
Цифрови обществени услуги

По отношение на цифровите обществени услуги, резултатите на България остават доста под средното ниво на ЕС и тя отстъпва с една позиция — от 22-то място по DESI, 2017 г. на 23-то място по DESI, 2018 г.

По данни на НСИ, през 2018 г., 22% от лицата са използвали глобалната мрежа за взаимодействие с обществени институции. Най-голям е делът на лицата, които са получили информация от уебсайтовете на публичната администрация /17.1%/, следван от дела на лицата, които са подали попълнени формуляри /9.5%/, и тези, които са изтеглили официални формуляри /9.4%/ и тези, през последните дванадесет месеца/*вж. графика 8/.*

[9] Данните са актуални към 07.12.2018 г.

Графика 8 Процент на лицата, използващи интернет с цел взаимодействие с обществени институции за последните 12 месеца

Източник: НСИ[10]

Независимо от високата свързаност, следва да се отчетат недостатъчните цифрови умения на гражданите. В допълнение, при разширяване на онлайн услугите от страна на съдилищата в страната, е добре да се осигури достатъчно информация и нагледни примери как да се използват новите цифрови услуги.

Вид и ниво на въздействие на показателите към социално-икономическите и административно-териториалните фактори на ниво окръжни съдилища

Нивото на въздействие е оценено само за показателите, които имат значение за прогнозирането на общия брой дела по окръжни съдилища. По отношение на показателите, имащи значение за гарантиране достъпа до правосъдие не е посочено ниво на въздействие, тъй като всеки един от тях има значение с еднаква тежест и би следвало да се преценява при взимане на бъдещи решения, касаещи преструктуриране на съдебната карта, и то в съвкупност с данните по показателите за ефективност и ефикасност.

Таблица 7 Социално-икономически и административно териториални фактори

N	*Социално-икономически и административно-териториални фактори и показатели към тях*	*Значение на отделните показатели*	*Ниво на въздействие*
Демографска структура на съответния район - показатели			
1.	Общ брой население	Прогнозиране на общ брой дела	силно
2.	Прогноза за демографско развитие на страната по области	Прогнозиране на общ брой дела	силно[11]
3.	Гъстота на населението по окръжни съдилища	Прогнозиране на общ брой дела	силно
4.	% население в населеното място на съответния окръжен съд	Достъп до правосъдие	-
Икономически фактори - показатели			
5.	Бизнес среда – брой търговци, предприятия, НПО, кооперации и др., опериращи в съответния район	Прогнозиране на общ брой дела	слабо
6.	Туризъм	Прогнозиране на общ	слабо

[10] Данните са актуални към 07.12.2018 г.

[11] Показателя прогноза за демографското развитие е със същото ниво на въздействие като общия брой население, тъй като показва промените по отношение на броя население в страната.

		брой дела	
Географска и административна структура на съответния окръжен съд и транспортна свързаност - показатели			
7.	Брой кметства	Прогнозиране на общ брой дела	силно
8.	%население в необлагодетелстван планински район	Достъп до правосъдие	-
9.	Наличие на междуградски автобусни линии, обслужващи населените места	Достъп до правосъдие	-
10.	Наличие/липса на ж.п. връзки	Достъп до правосъдие	-
11.	Разстояние в км. до най-близкия окръжен съд	Достъп до правосъдие	
Дигитална достъпност - показатели			
12.	Свързаност	Достъп до правосъдие	-
13.	Човешки капитал	-	-
14.	Използване на интернет	-	-
15.	Цифрови обществени услуги	-	-

II.2. Оценка на административната структура и натовареността на съдилищата и съдиите

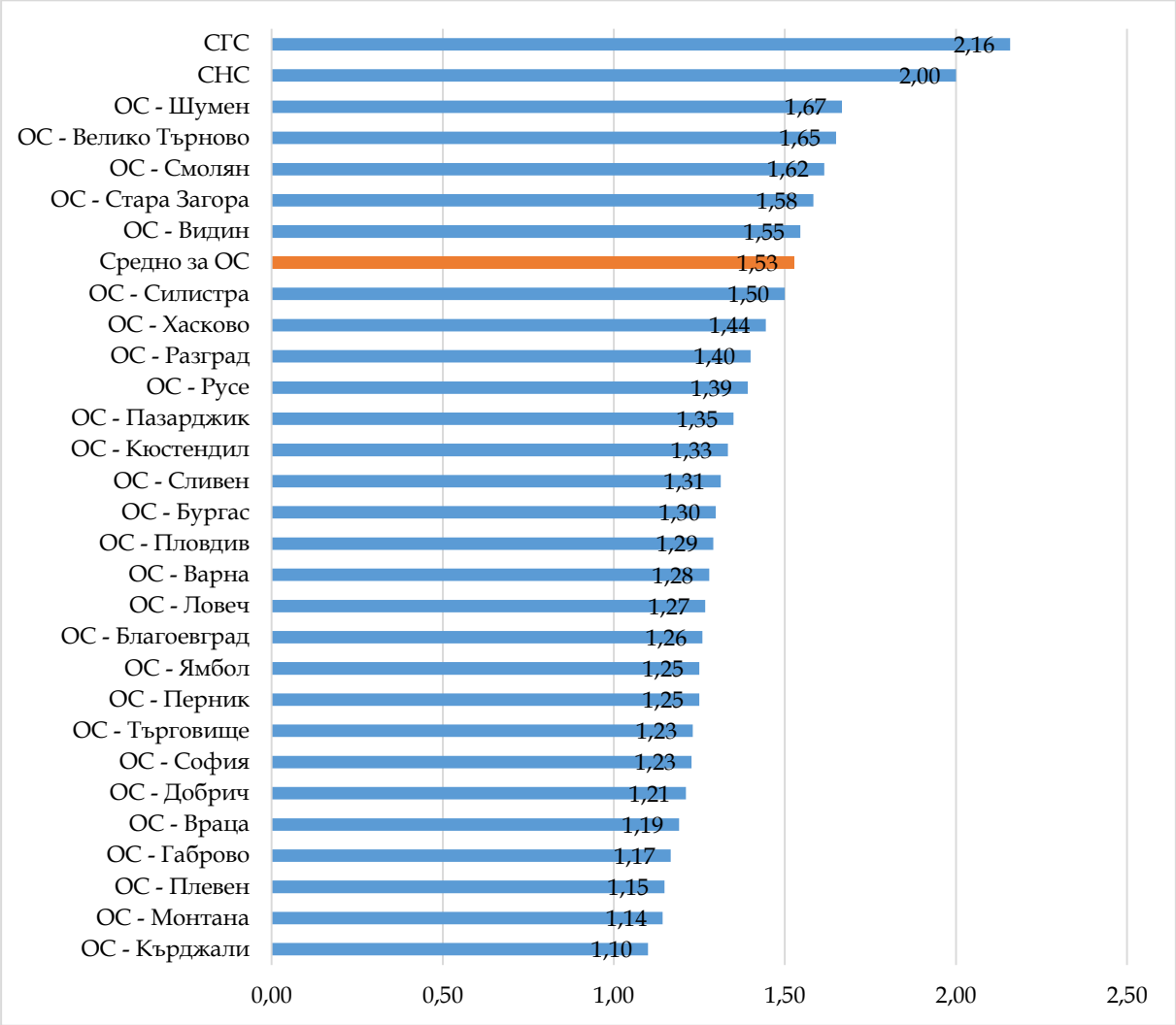
Както беше установено при извършения преглед и анализ на реализираните през последните 10 години реформи на съдебни карти в държави-членки на ЕС, едни от основните критерии при анализа на състоянието на отделните типове съдебни институции са свързани със структурата на самата съдебна администрация – тяхната големина, броя на разглежданите дела и т.н. и натовареността на съдилищата и съдиите. В тази връзка и за целите на настоящия анализ са дефинирани десет броя показатели, чрез които да бъде изследвано текущото състояние и да бъде оценена административната структура и натовареността на окръжните съдилища и съдиите.

Показател "Численост на администрацията (обща и специализирана) спрямо броя магистрати в окръжния съд"

Показателят отчита съотношението на броя на служителите в администрацията на окръжния съд, спрямо броя магистрати в съответния съд. Поради различията в дейностите, извършвани от общата и специализираната администрация при ОС, а именно че общата администрация обслужва съдът като самостоятелно юридическо лице, а специализираната администрация е предназначена само за специализираната правосъдна дейност, за целите на настоящия показател съотношението магистрати/администрация е разделено на магистрати/обща администрация и магистрати/специализирана администрация.

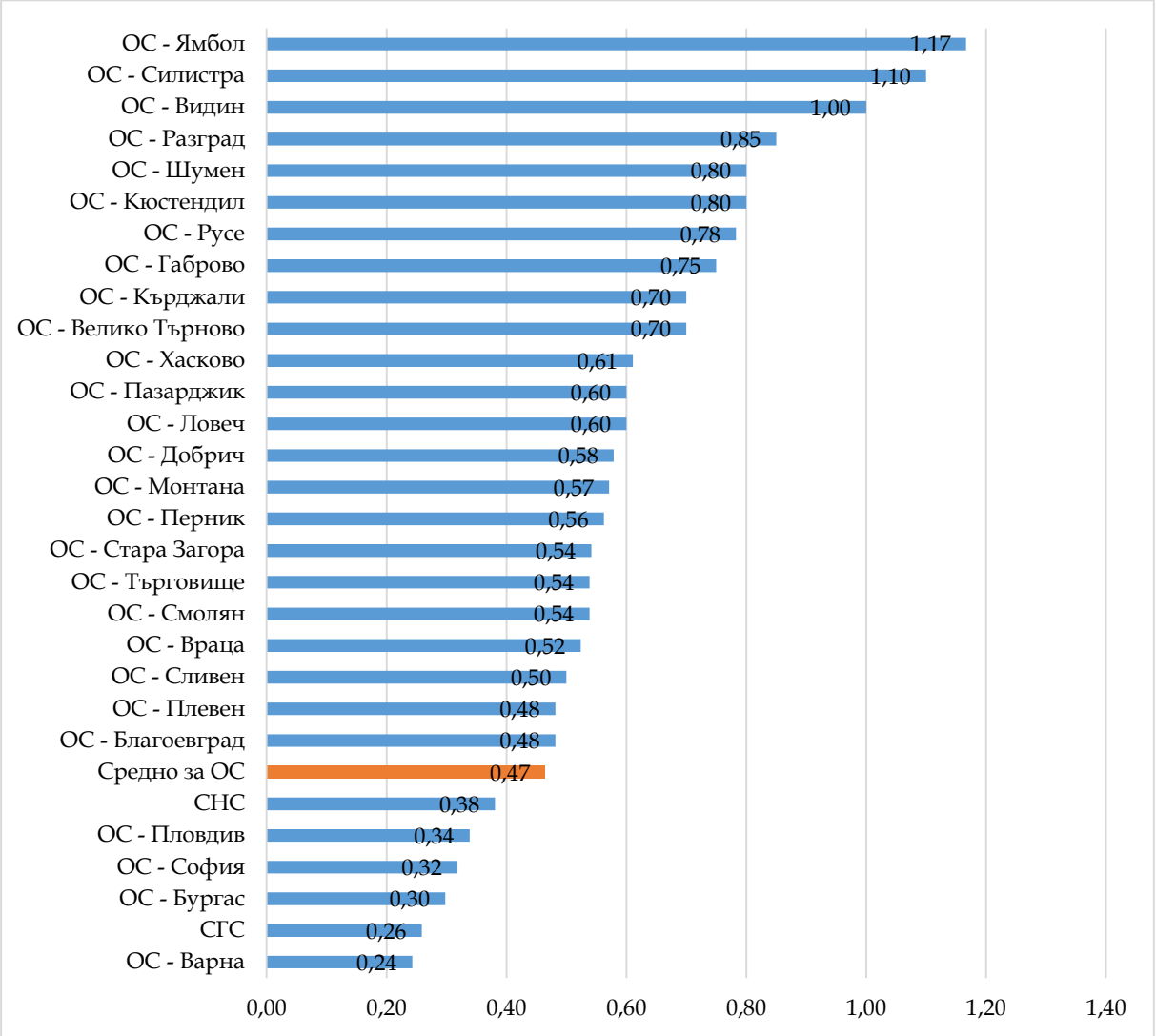
Най-голямо е съотношението на **специализираната администрация** спрямо броя на магистратите в СГС (2,16:1) и СНС (2,00:1), а най-малко в ОС – Кърджали (1,10:1) и ОС – Монтана (1,14:1).

Графика 9 „Брой служители от специализираната администрация на 1 съдия в окръжните съдилища“

От друга страна прави впечатление, че при СГС и СНС, съотношението на броя служители в **общата администрация** спрямо броя на магистратите е сред **най-ниските** за страната, наред с ОС – Варна, ОС – Бургас. ОС – Пловдив и ОС - София. Най-високи са стойностите на показателя пък при ОС – Ямбол и ОС – Силистра, където на 1 магистрат се пада по повече от 1 служител в общата администрация.

Графика 10 „Брой служители от специализираната администрация на 1 съдия в окръжните съдилища“

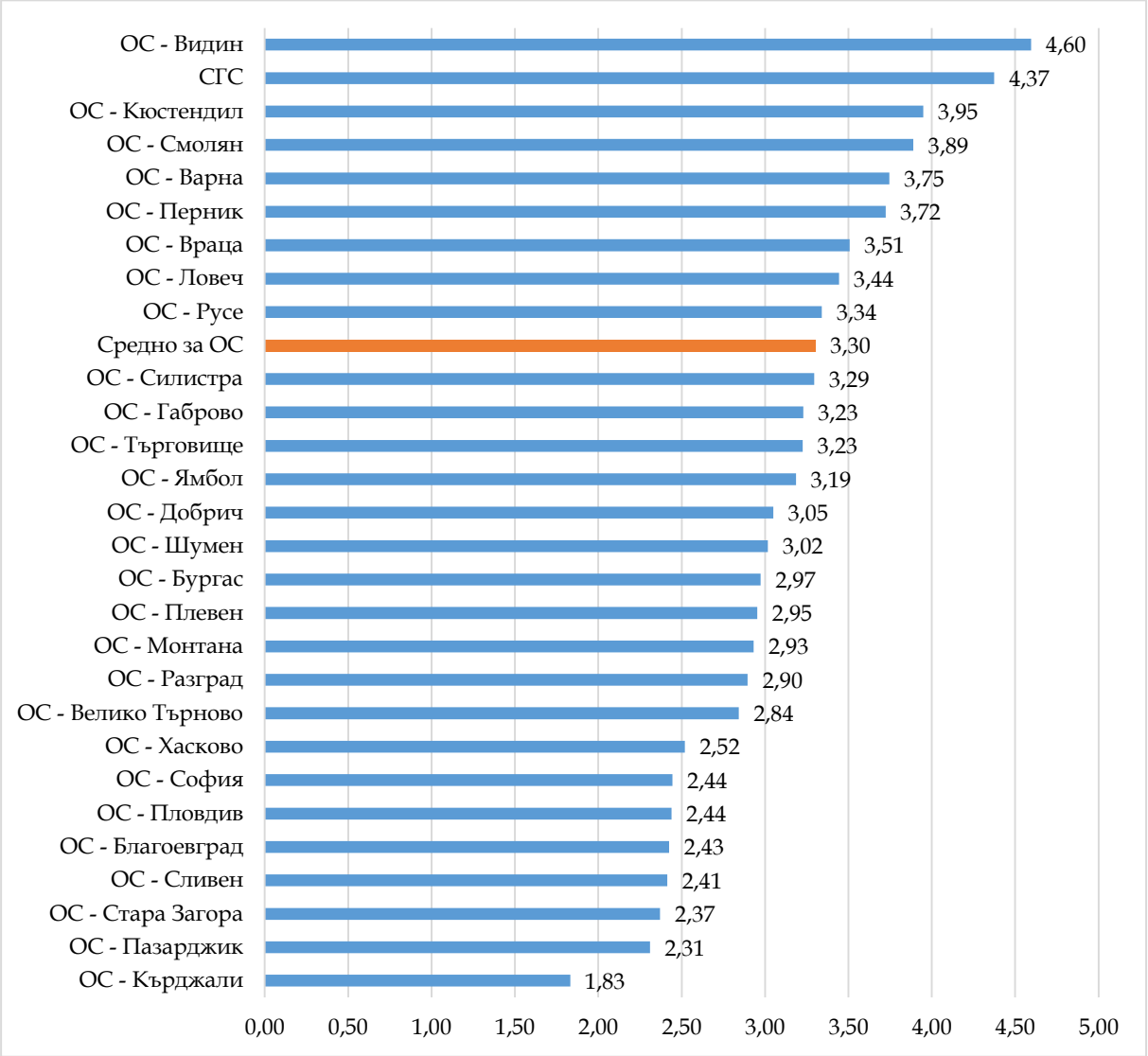

Показател „Административен щат спрямо броя на населението, обхванато от съответния окръжен съд“

Показателят представя щатната численост (обща и щатен брой магистрати) на 10 000 души население, обхванати от съответния окръжен съд. Колкото по-висок е този коефициент, толкова по-голяма е вероятността да съществува необходимост от реорганизация на съответните окръжни съдилища в контекста на цялостна реформа на териториалните структури на съдебната власт.

Средната щатна численост на окръжните съдилища в страната е **3,3 щ.бр. на 10 000 жители** население. Разликата в стойностите на показателя при окръжния съд с **най-голям (ОС – Видин)** и този с **най-малък** щат на 10 000 души население **(ОС – Кърджали)** е 2,5 пъти.

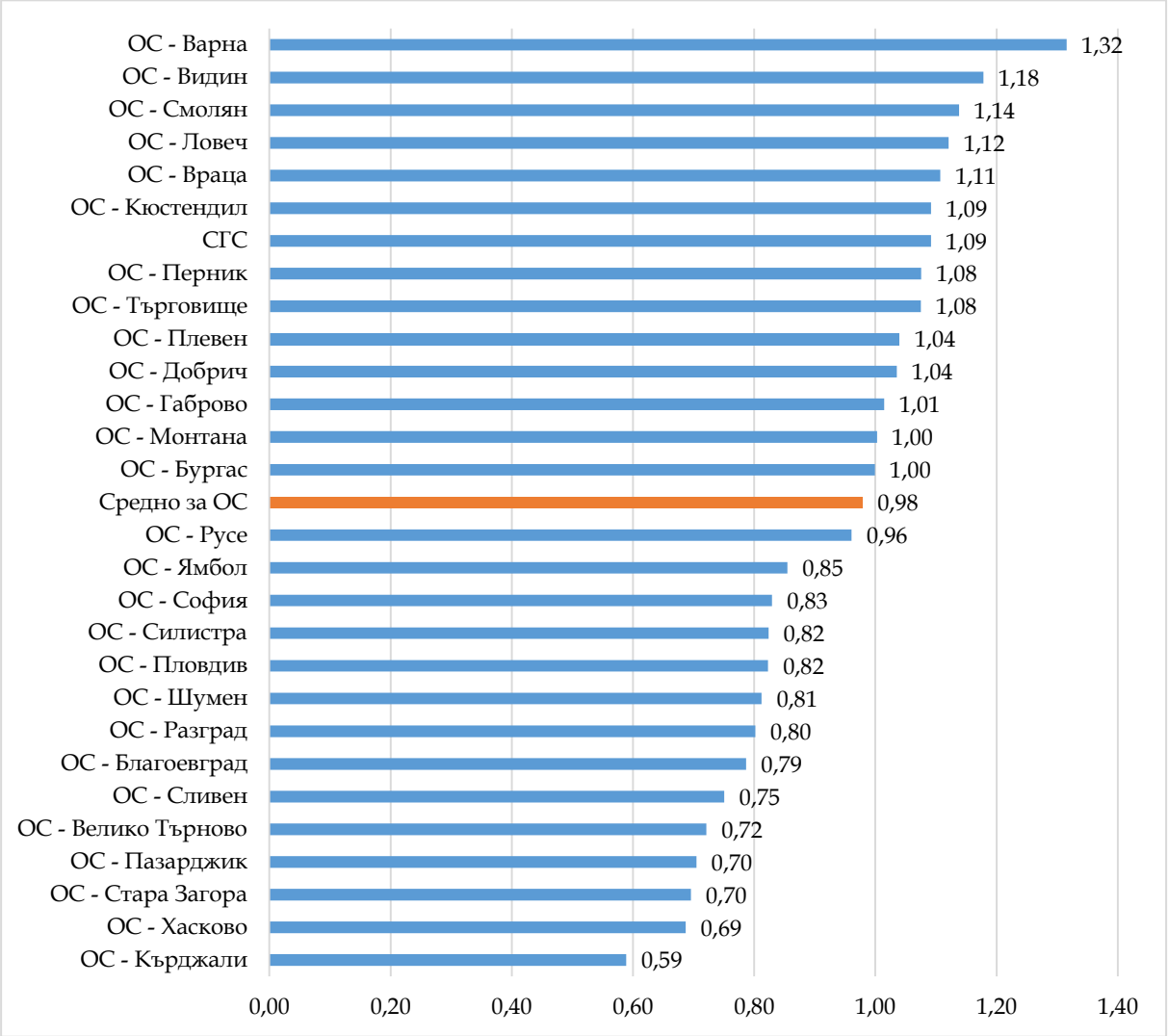
Графика 11 „Средна щатна численост на окръжните съдилища на 10 000 жители население“

Показател „Брой магистрати спрямо броя на населението, обхванато от съответния окръжен съд“

Към настоящия момент, **средния брой** магистрати в окръжните съдилища в страната е **0,98 щ.бр. на 10 000 жители** население. И тук, както и при общата щатна бройка, разликите между окръжния съд **с най-много (ОС – Варна)** и този с **най-малко** съдии на 10 000 жители население **(ОС – Кърджали)** е повече от два пъти.

Графика 12 „Брой магистрати в окръжните съдилища на 10 000 жители население“

Показател „Брой незаети спрямо общия брой щатни бройки в ОС“

Като цяло, прави впечатление сравнително малкия брой на незаети щатни бройки в повечето окръжни съдилища. **Средно за страната**, делът на незаети щатни бройки в ОС е **4,8** %. В три от тях (**ОС – Ловеч, ОС – Шумен и ОС - Ямбол**) **няма нито една незаета щатна бройка**.

По отношение на незаетите щатни бройки само за магистрати може да бъде отбелязано, че техният дял е малко по-висок – **7,2% общо за всички окръжни съдилища**. В цели девет от общо 29-те окръжни съдилища няма нито една незаета бройка за магистрат.

Таблица 8 „Заети/ незаети спрямо общ брой щатни бройки в окръжните съдилища“

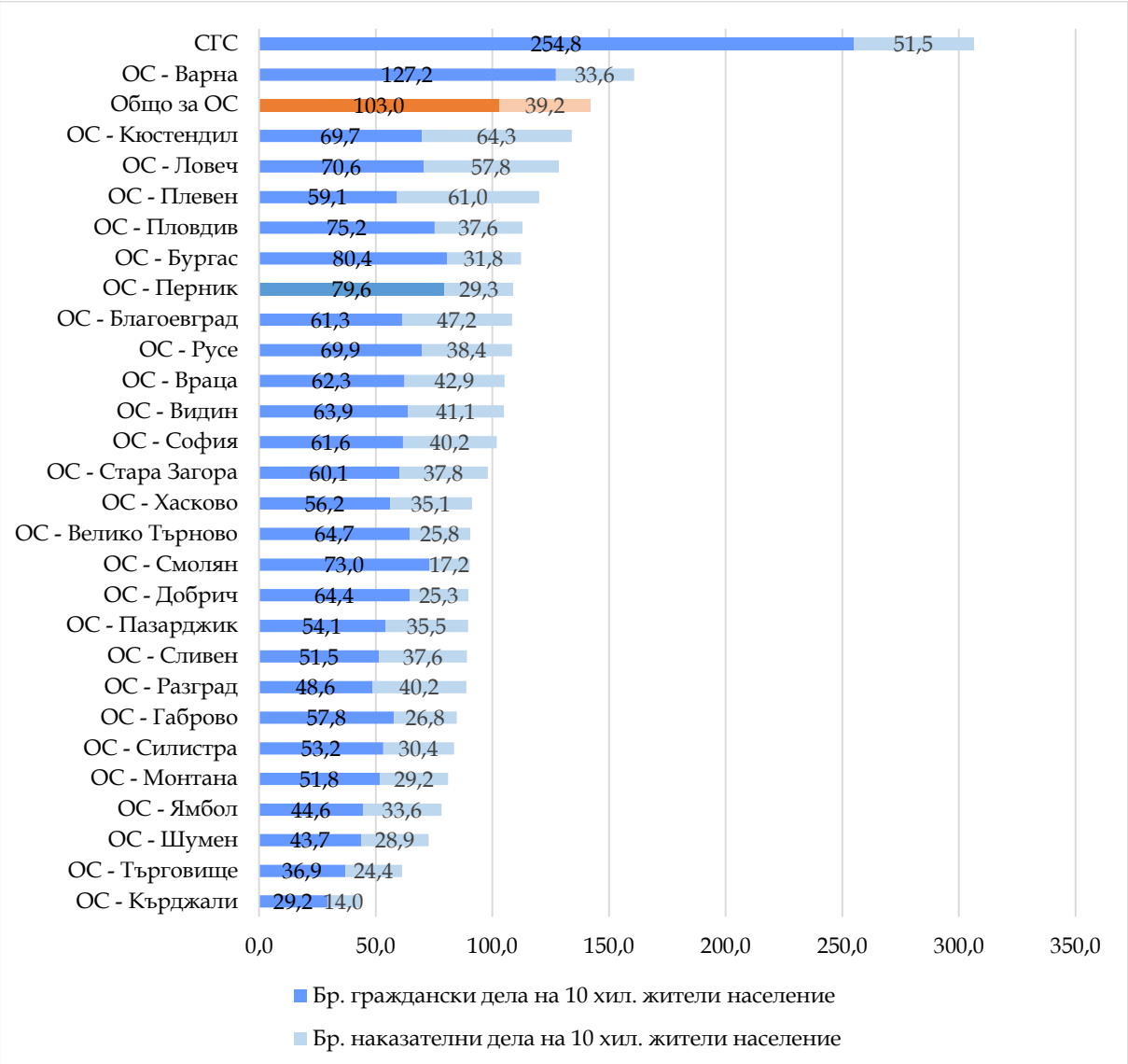
№	ОКРЪЖНИ СЪДИЛИЩА	Щатна численост към 31.12.2018 г.						Заети щатни бройки към 31.12.2018 г.						Незаети щатни бройки към 31.12.2018 г.					
		Общо	В т.ч.:					Общо	Заети/ общо	В т.ч.:				Общо	Незаети/ общо	В т.ч.:			
			магистрати	младши съдии	служители					магистрати	Заети магистрати/ общо магистрати	младши съдии	служители			магистрати	Незаети магистрати/ общо магистрати	младши съдии	служители
					Общо	в.т.ч.: специализирана администрация	в.т.ч.: обща администрация												
1	ОС - София	**56**	19	3	**34**	27	7	**50**	**89,3%**	16	84,2%	1	33	**6**	**10,7%**	**3**	15,8%	**2**	**1**
2	ОС - Велико Търново	**67**	17	3	**47**	33	14	**61**	**91,0%**	14	82,4%	2	45	**6**	**9,0%**	**3**	17,6%	**1**	**2**
3	ОС - Силистра	**36**	9	1	**26**	15	11	**33**	**91,7%**	8	88,9%		25	**3**	**8,3%**	**1**	11,1%	**1**	**1**
4	ОС - Враца	**57**	18	3	**36**	25	11	**53**	**93,0%**	16	88,9%	1	36	**4**	**7,0%**	**2**	11,1%	**2**	**0**
5	ОС - Благоевград	**74**	24	3	**47**	34	13	**69**	**93,2%**	22	91,7%	2	45	**5**	**6,8%**	**2**	8,3%	**1**	**2**
6	**СГС**	**581**	145	25	**411**	367	44	**542**	**93,3%**	126	86,9%	17	399	**39**	**6,7%**	**19**	13,1%	**8**	**12**
7	ОС - Бургас	**122**	41	6	**75**	61	14	**114**	**93,4%**	38	92,7%	4	72	**8**	**6,6%**	**3**	7,3%	**2**	**3**
8	ОС - Добрич	**53**	18	1	**34**	23	11	**50**	**94,3%**	16	88,9%		34	**3**	**5,7%**	**2**	11,1%	**1**	**0**
9	СНС	**71**	21		**50**	42	8	**67**	**94,4%**	18	85,7%		49	**4**	**5,6%**	**3**	14,3%	**0**	**1**
10	ОС - Хасково	**55**	15	3	**37**	26	11	**52**	**94,5%**	15	100,0%	1	36	**3**	**5,5%**	**0**	0,0%	**2**	**1**
11	ОС - Монтана	**38**	13	1	**24**	16	8	**36**	**94,7%**	12	92,3%		24	**2**	**5,3%**	**1**	7,7%	**1**	**0**
12	ОС - Пазарджик	**59**	18	2	**39**	27	12	**56**	**94,9%**	17	94,4%		39	**3**	**5,1%**	**1**	5,6%	**2**	**0**
	Общо за ОС	**2312**	**685**	**88**	**1539**	**1179,5**	**359,5**	**2201**	**95,2%**	**636**	**92,8%**	**49**	**1516**	**111**	**4,8%**	**49**	**7,2%**	**39**	**23**
13	ОС - Кюстендил	**47**	13	2	**32**	20	12	**45**	**95,7%**	12	92,3%	1	32	**2**	**4,3%**	**1**	7,7%	**1**	**0**
14	ОС - Кърджали	**28**	9	1	**18**	11	7	**27**	**96,4%**	9	100,0%		18	**1**	**3,6%**	**0**	0,0%	**1**	**0**
15	ОС - Разград	**32,5**	9	1	**22,5**	14	8,5	**31,5**	**96,9%**	8	88,9%	1	22,5	**1**	**3,1%**	**1**	11,1%	**0**	**0**
16	ОС - Пловдив	**163**	55	7	**101**	80	21	**158**	**96,9%**	54	98,2%	3	101	**5**	**3,1%**	**1**	1,8%	**4**	**0**
17	ОС - Габрово	**35**	11	1	**23**	14	9	**34**	**97,1%**	10	90,9%	1	23	**1**	**2,9%**	**1**	9,1%	**0**	**0**

18	ОС - Варна	**176,5**	62	8	**106,5**	89,5	17	**171,5**	**97,2%**	60	96,8%	5	106,5	**5**	**2,8%**	**2**	3,2%	**3**	**0**
19	ОС - Плевен	**71**	25	2	**44**	31	13	**69**	**97,2%**	24	96,0%	1	44	**2**	**2,8%**	**1**	4,0%	**1**	**0**
20	ОС - Търговище	**36**	12	1	**23**	16	7	**35**	**97,2%**	12	100,0%		23	**1**	**2,8%**	**0**	0,0%	**1**	**0**
21	ОС - Стара Загора	**75**	22	2	**51**	38	13	**73**	**97,3%**	22	100,0%		51	**2**	**2,7%**	**0**	0,0%	**2**	**0**
22	ОС - Видин	**39**	10	1	**28**	17	11	**38**	**97,4%**	10	100,0%		28	**1**	**2,6%**	**0**	0,0%	**1**	**0**
23	ОС - Смолян	**41**	12	1	**28**	21	7	**40**	**97,6%**	11	91,7%	1	28	**1**	**2,4%**	**1**	8,3%	**0**	**0**
24	ОС - Перник	**45**	13	3	**29**	20	9	**44**	**97,8%**	13	100,0%	2	29	**1**	**2,2%**	**0**	0,0%	**1**	**0**
25	ОС - Сливен	**45**	14	2	**29**	21	8	**44**	**97,8%**	14	100,0%	1	29	**1**	**2,2%**	**0**	0,0%	**1**	**0**
26	ОС - Русе	**73**	21	2	**50**	32	18	**72**	**98,6%**	20	95,2%	2	50	**1**	**1,4%**	**1**	4,8%	**0**	**0**
27	ОС - Ловеч	**43**	14	1	**28**	19	9	**43**	**100,0%**	14	100,0%	1	28	**0**	**0,0%**	**0**	0,0%	**0**	**0**
28	ОС - Шумен	**52**	14	1	**37**	25	12	**52**	**100,0%**	14	100,0%	1	37	**0**	**0,0%**	**0**	0,0%	**0**	**0**
29	ОС - Ямбол	**41**	11	1	**29**	15	14	**41**	**100,0%**	11	100,0%	1	29	**0**	**0,0%**	**0**	0,0%	**0**	**0**

Показател „Брой дела за разглеждане на годишна база, спрямо броя на населението, обхванато от съответния ОС“

Показателят измерва броят на делата за разглеждане през отчетния период, които се падат на 10 000 жители население, обхванато от съответния окръжен съд. Този показател до голяма степен е обвързан с показателите за натовареност на съответната съдебна структура от гледна точка на генериране на съдебни дела в съответния район, обхванат от нея. При него зависимостта е голяма не само от вътрешните фактори, засягащи или произлизащи пряко от дейността на окръжния съд, но и от фактори, външни на съдебната система, в т.ч. социално-демографска структура на населението в съответния район (гъстота на населението, възрастова структура, етническа принадлежност, образование, заетост), икономическата активност (брой, големина и секторна принадлежност на бизнес предприятията, организациите в публичния сектор и други юридически лица) и др.

Графика 13 „Брой дела за разглеждане в ОС на 10 000 жители население“

Заб.: Поради спецификите му, СНС е изключен от графиката.

Прави впечатление изключително **големия брой** дела за разглеждане в **СГС,** както **общия брой на делата**, така и в частност на **гражданските дела**. На 10 хил. души от

населението, в **СГС** се падат за разглеждане по 306,3 бр. дела, при **средни стойности** за страната от 142,3 бр. Над средните за страната както по отношение на общия брой на делата, така и в частност на **гражданските дела** са стойностите на показателя и за **ОС – Варна. Най-малко граждански дела** на 10 хил. жители население се падат за разглеждане в **ОС – Кърджали**.

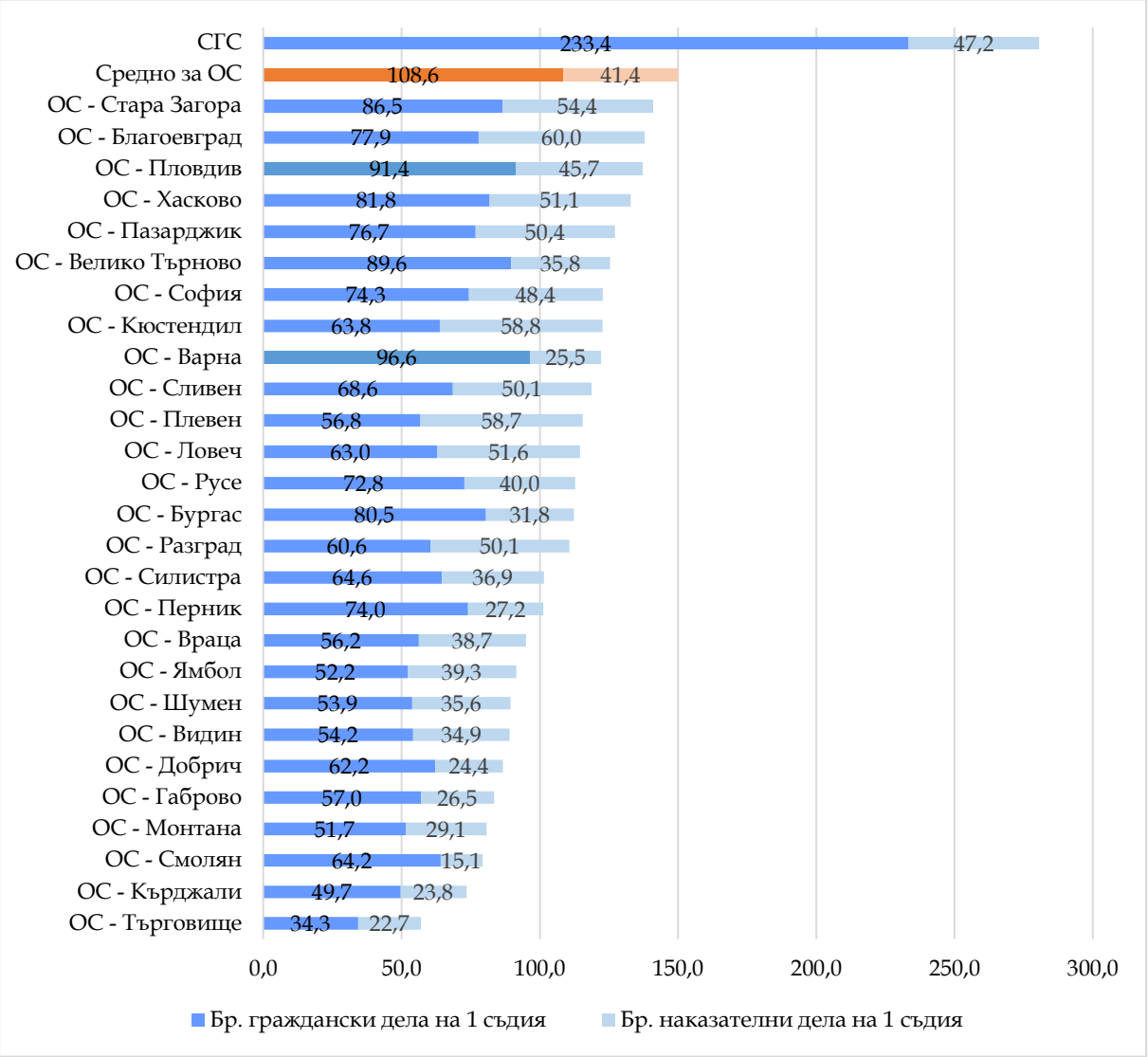
По отношение на **наказателните дела** за разглеждане, **най-голям** е техния брой на 10 000 жители в **ОС – Кюстендил**, а **най-малък** – отново в **ОС – Кърджали**.

Показател „Брой дела за разглеждане на годишна база спрямо броя магистрати в ОС“

Настоящият показател отразява броя на делата (граждански и наказателни), които се падат средно на 1 магистрат от окръжен съд. Данните от обобщените статистически таблици на ВСС показват, че за 2018 г. в окръжните съдилища в страната е имало за разглеждане общо 107 530 бр. дела, от които 72 114 граждански и 35 416 наказателни дела.

Заб.: Поради спецификите на Специализирания наказателен съд и с цел избягване изкривяването на получените резултати, броя на магистратите и броя на разглежданите дела в СНС не са взети предвид при изчисляването на средните стойности на показателя и не са отчетени в следващата графика. Индивидуалните показатели за СГС са както следва: 7953 бр. наказателни дела общо за разглеждане при щатна численост на магистратите – 21 бр. или 378,7 бр. дела на един съдия.

Графика 14 „Осреднен брой дела за разглеждане (граждански и наказателни) на годишна база в ОС на един съдия“

Както се вижда и от графиката, високите стойности на показателя средно за ОС в страната се дължат най-вече на **изключително големия брой дела (най-вече граждански дела)**, които се падат за разглеждане от един съдия в **Софийски градски съд**. Други окръжни съдилища със сравнително **голям** и близък до средния за страната брой на **граждански дела**, падащи се на един съдия са **ОС – Варни** и **ОС – Пловдив**. От друга страна, **най-малък** е броя на **гражданските дела** за разглеждане от 1 съдия в **ОС – Търговище** (34,3 бр.) и **ОС – Кърджали** (49,7 бр.).

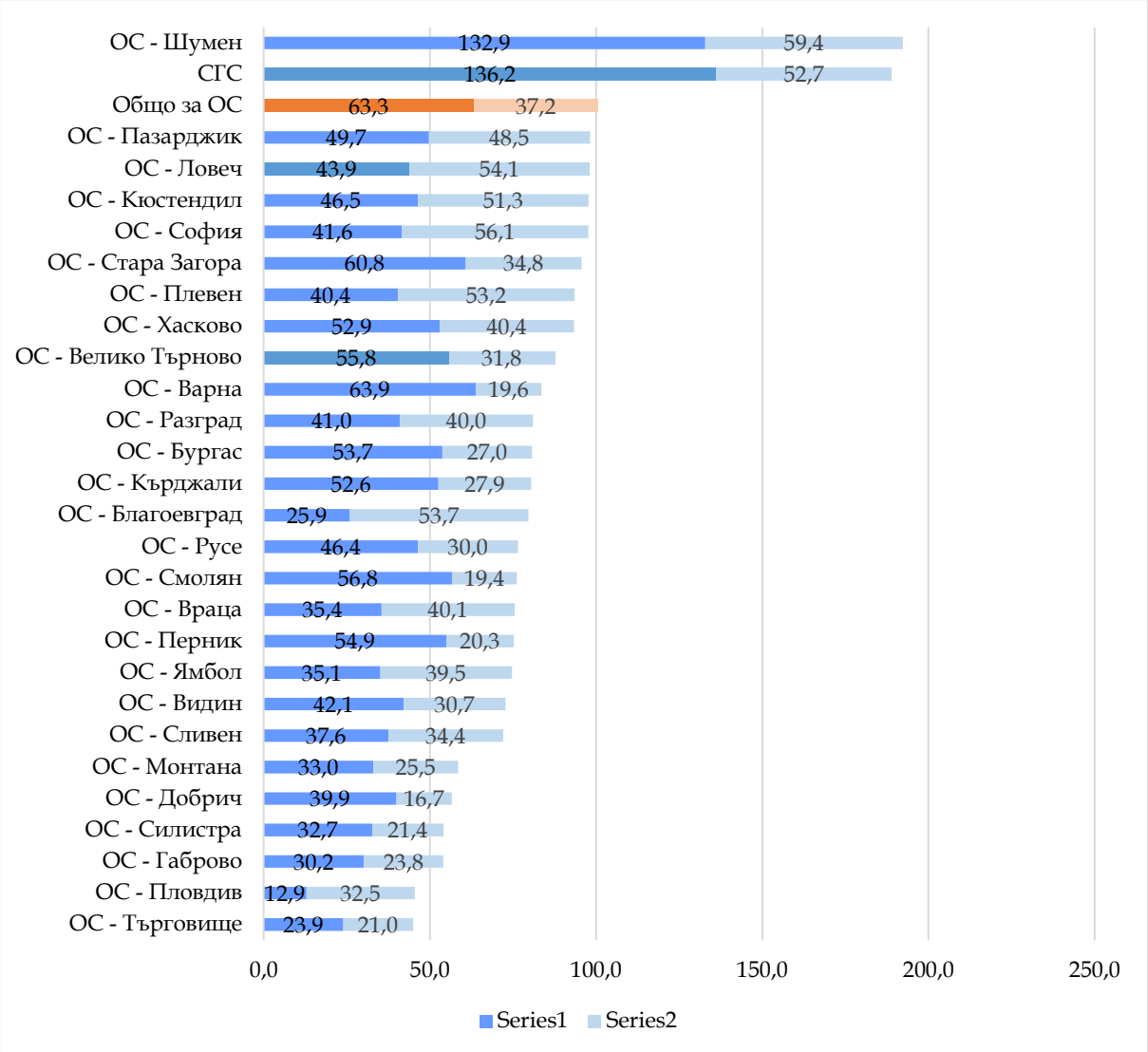
По отношение на броя **наказателни дела** за разглеждане от един съдия от окръжен съд през 2018 г., прави впечатление, че най-висок е този показател в: **ОС - Благоевград** (60,0 бр.) и **ОС - Кюстендил** (58,8 бр.). Най-ниски са стойностите на показателя в: **ОС - Смолян** (15,1 бр.) и **ОС - Търговище** (22,7 бр.).

Показател „Брой заседания на годишна база спрямо броя магистрати в ОС“

Настоящият показател отразява средния брой заседания (съответно по граждански и наказателни дела), в които участва 1 магистрат от окръжен съд и също до голяма степен е обвързан с показателите за ефективност и натовареност.

Заб.: Поради спецификите на Специализирания наказателен съд и с цел избягване изкривяването на получените резултати, броя на магистратите и броя на заседанията в СНС не са взети предвид при изчисляването на средните стойности на показателя и не са отчетени в следващата графика. Индивидуалните показатели за СГС са както следва: 2119 бр. заседания при щатна численост на магистратите – 21 бр. или 100,9 бр. заседания по наказателни дела на един съдия.

Графика 15 „Среден брой на заседанията (по граждански и наказателни дела) на годишна база в ОС на един съдия“

При този показател прави впечатление изключително големия брой заседания, които се падат на 1 съдия в **ОС – Шумен**, както и в **СГС**.

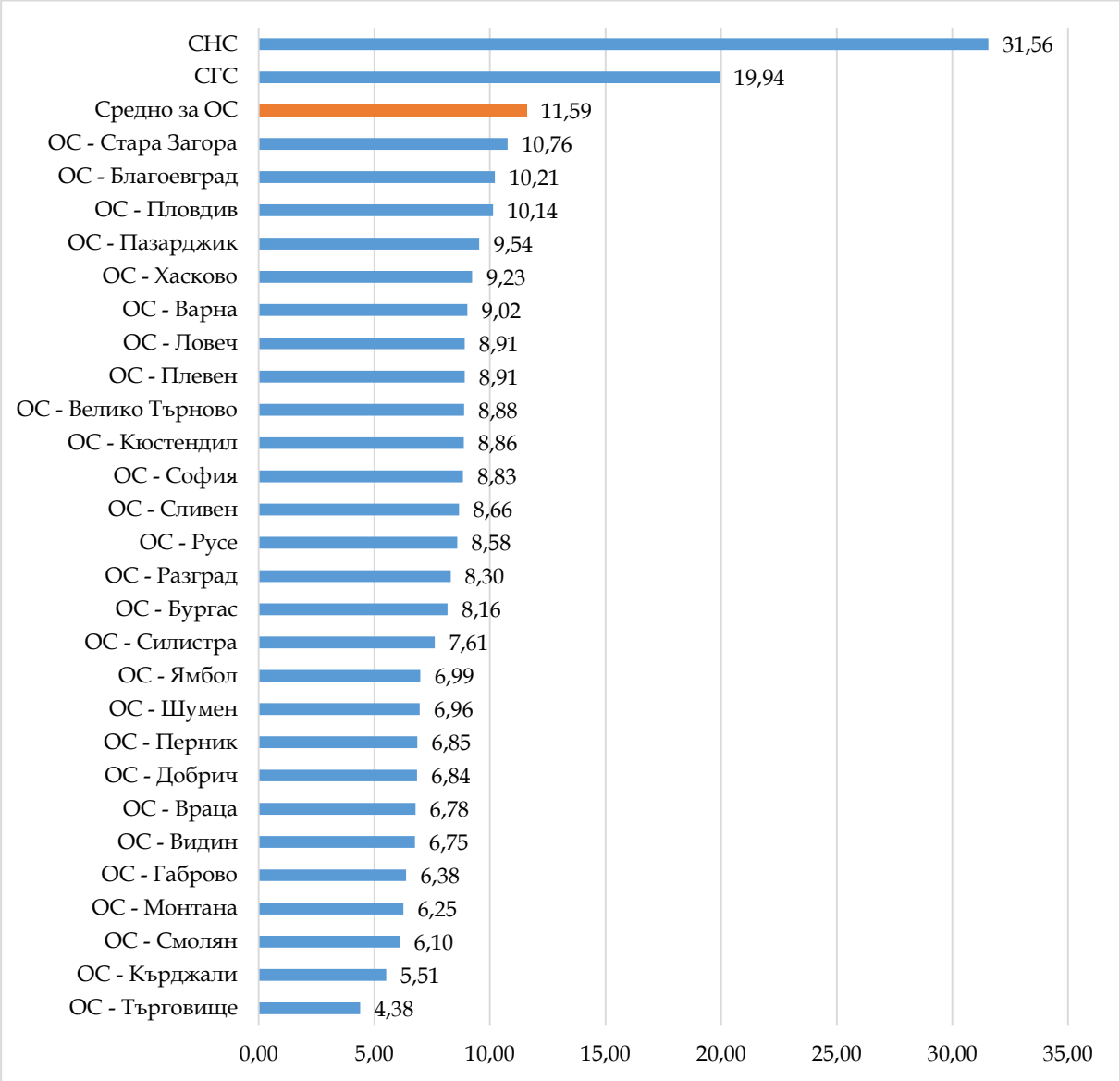
При тези две окръжни съдилища е и **най-голям** броя заседания по **граждански дела** на един съдия – съответно 132,9 и 136,2 бр. заседания на годишна база на 1 магистрат. Най-малки стойности на показателя са отчетени в ОС – Пловдив и ОС – Търговище, съответно 12,9 и 23,9 бр. заседания по граждански дела на годишна база на 1 магистрат.

По отношение на броя заседания **по наказателни дела** в окръжните съдилища, с **най-много** заседания на един съдия отново е **ОС - Шумен** (59,4 бр.), както и **ОС - София** (56,1 бр.), а с **най-малко – ОС - Добрич** (16,7 бр.) и **ОС – Смолян** (19,4 1 бр.).

Последните четири показателя отразяват средната натовареност по щат и действителната натовареност на съдиите от окръжните съдилища, като отчитат броя дела за разглеждане и броя свършени дела месечно на 1 съдия. Тези показатели се базират изцяло на данните и изчисленията от обобщените статистически таблици на ВСС за 2018 г.

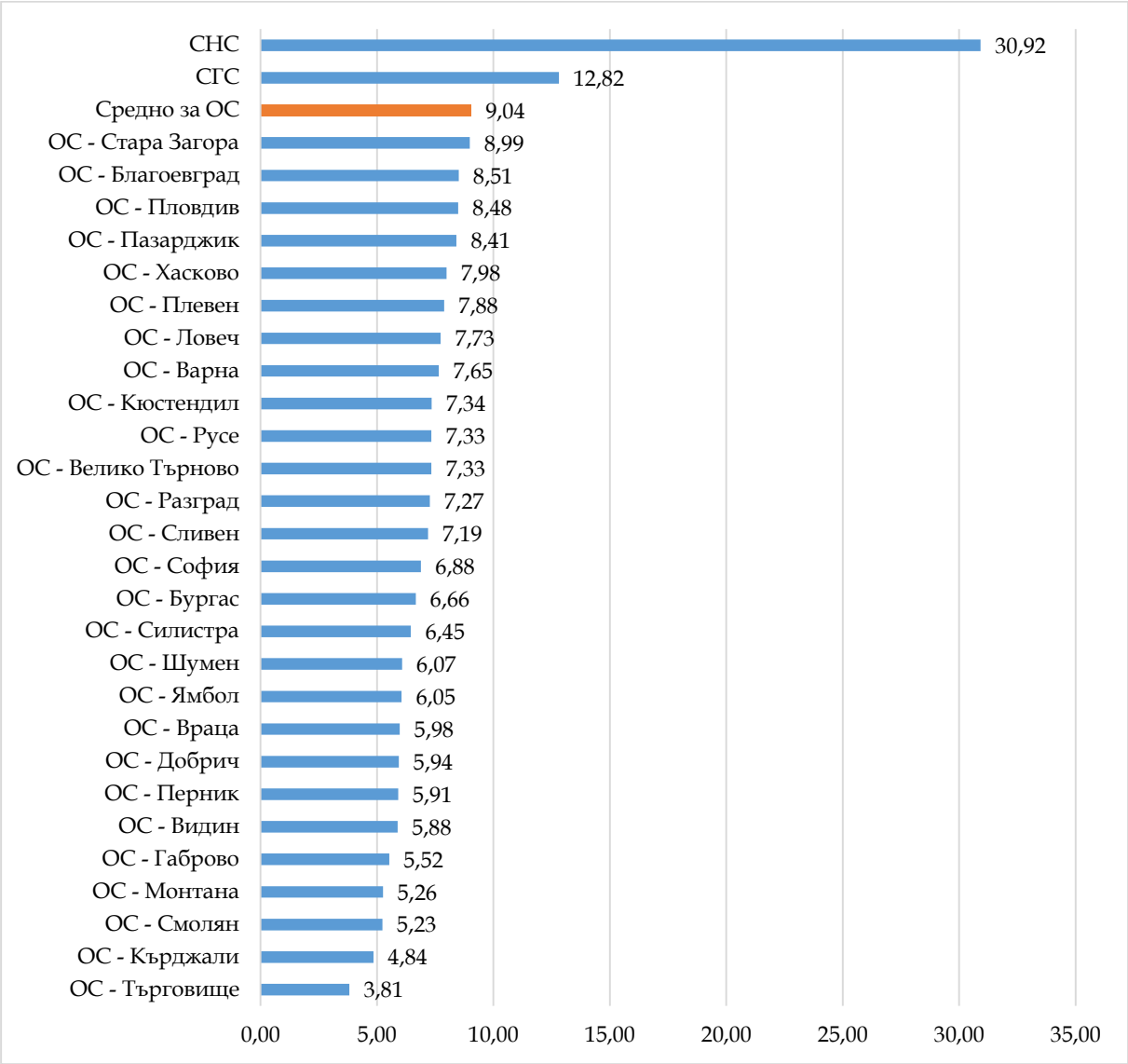
Показател „Брой дела за разглеждане месечно на 1 съдия – натовареност по щат“

Графика 16 „Брой дела за разглеждане месечно на 1 съдия в ОС – натовареност по щат“

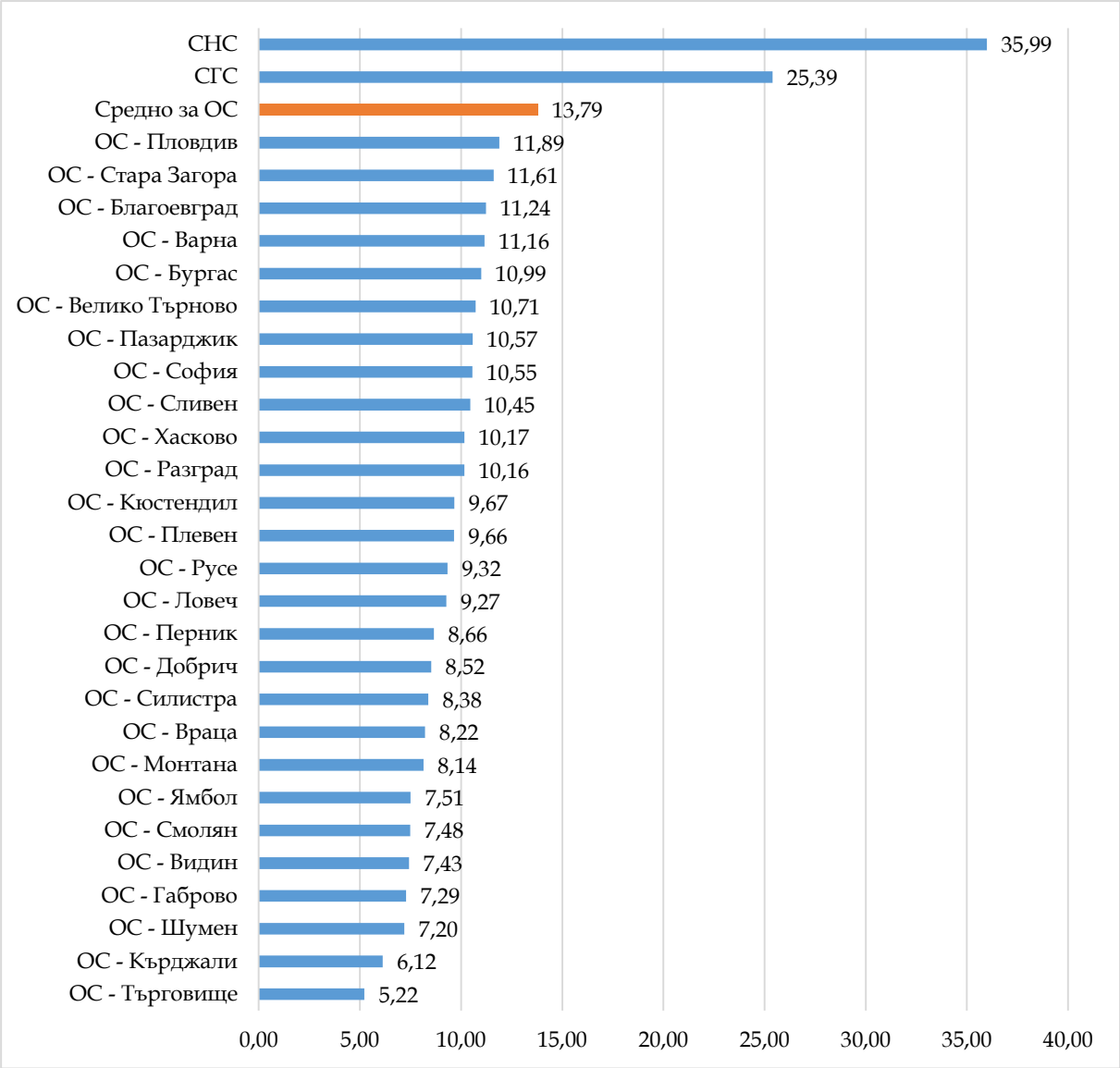
Показател „Брой свършени месечно на 1 съдия – натовареност по щат“

Графика 17 „Брой свършени дела месечно на 1 съдия в ОС – натовареност по щат“

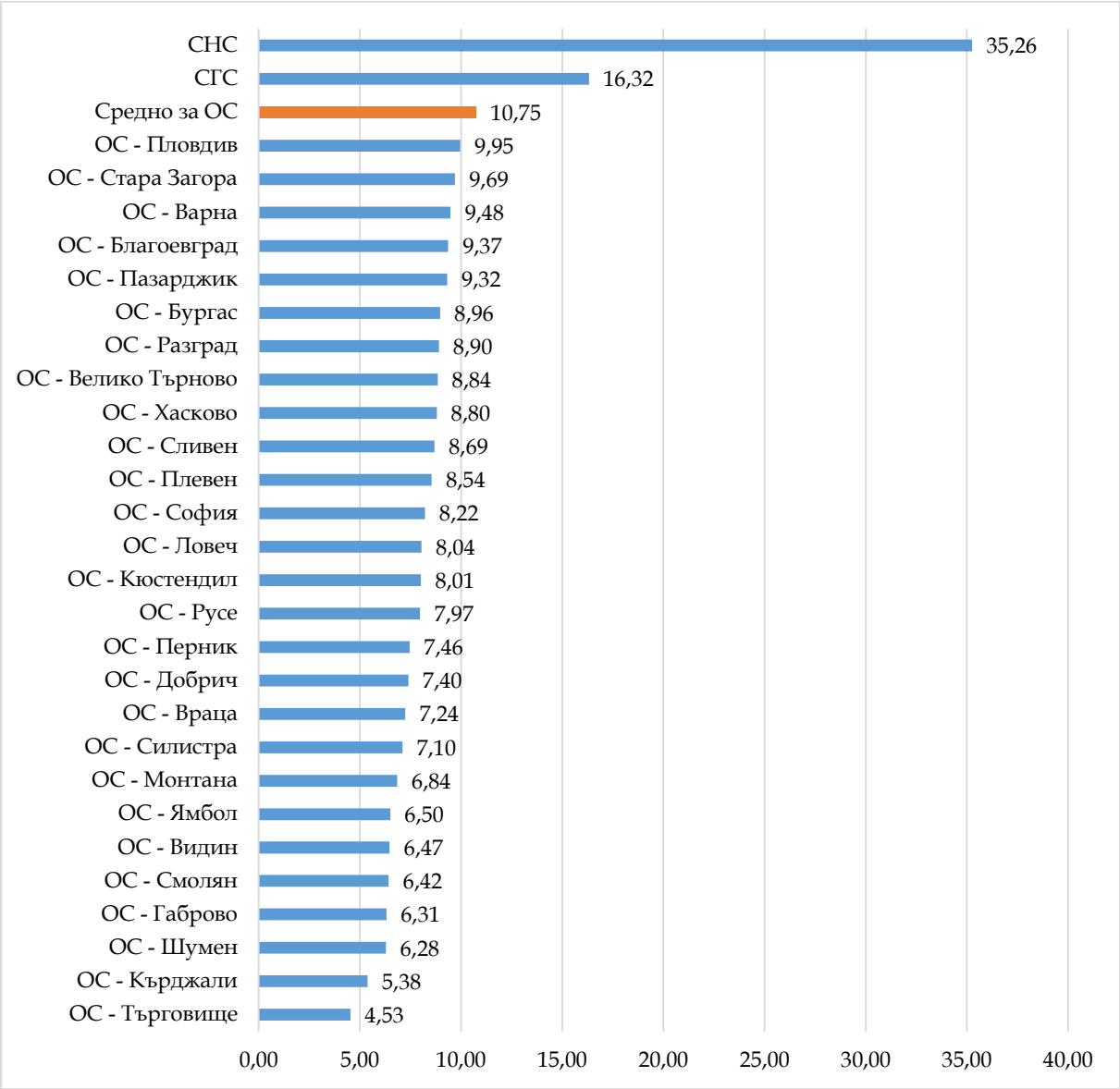
Показател „Брой дела за разглеждане месечно на 1 съдия – действителна натовареност“

Графика 18 „Брой дела за разглеждане месечно на 1 съдия в ОС– действителна натовареност“

Показател „Брой свършени месечно на 1 съдия – действителна натовареност“

Графика 19 „Брой свършени дела месечно на 1 съдия в ОС – действителна натовареност“

II.3. Показатели за ефективност

По отношение на понятието *„**ефективност**“* световната практика и нормативните актове не предоставят единно тълкуване. Например в Закона за публичните финанси, то е дефинирано като *„постигането на максимални резултати от използваните ресурси при осъществяване дейността на бюджетните организации“*. Според Закона за сметната палата: *„**ефективност**“* е *„степента на постигане на целите на одитирания обект при съпоставяне на действителните и очакваните резултати от неговата дейност“*.

В конкретния случай, за целите на анализа на текущото състояние на съдилищата са дефинирани четири показателя, чрез които се цели да бъде изследвана ефективността от дейността им.

Показател „Брой свършени спрямо броя входящи дела на годишна база“

Докладът на Съвета на Европа „Европейски съдебни системи - Ефективност и качество на правосъдието“ от 2018 г.[12] разглежда т.нар. „степен на разчистване“ или на англ. Clearance Rate (CR) като основен показател за ефективност и качество на дейността на съдилищата и прокуратурата в общоевропейски мащаб. Този показател е просто съотношение, получено чрез разделяне на броя на разрешените дела на броя на входящите дела през съответния период, изразено в процент.

$$CR\ (\%) = \frac{\text{Бр. свършени дела през годината}}{\text{Бр. постъпили дела през годината}} \times 100$$

В случаите, когато стойностите на показателя са близки до 100%, това показва способността на съда да разрешава приблизително толкова дела, колкото е броят на входящите дела за дадения период от време. В случаите, при които стойностите на показателя са над 100%, това показва способността на съда да разрешава повече случаи от получените, като по този начин намалява броя на висящите дела в края на периода на измерване.

По същество степента на „разчистване“ показва как съдът или съдебната система се справят с притока на дела. Той позволява сравнения, дори когато параметрите на разглежданите случаи в различните съдилища не са идентични.

Таблица 9 „Степен на „разчистване“ (Clearance Rate) на гражданските и наказателни в окръжните съдилища“

№ по ред	Окръжен съд	CR		
		граждански	наказателни	**Общо**
1	ОС - Кюстендил	105,35%	101,76%	**103,44%**
2	ОС - Смолян	101,73%	101,81%	**101,75%**
3	ОС - Варна	101,93%	100,14%	**101,52%**
4	ОС - Ямбол	100,43%	101,77%	**101,04%**
5	ОС - Плевен	98,41%	102,91%	**100,79%**
6	ОС - Стара Загора	101,91%	98,64%	**100,50%**
7	СНС	Н.П.	100,18%	**100,18%**
8	ОС - Кърджали	100,00%	100,00%	**100,00%**
9	ОС - Пловдив	99,80%	100,17%	**99,94%**
10	ОС - Благоевград	99,05%	100,31%	**99,64%**
11	ОС - Ловеч	97,95%	100,60%	**99,22%**
12	ОС - София	97,76%	101,18%	**99,18%**
13	ОС - Търговище	100,28%	97,56%	**99,17%**
14	ОС - Перник	98,40%	100,00%	**98,87%**
	Средно за ОС	***97,5%***	***100,4%***	***98,6%***
15	ОС - Пазарджик	97,91%	99,53%	**98,58%**
16	ОС - Видин	100,44%	95,47%	**98,35%**
17	ОС - Разград	99,56%	96,76%	**98,20%**
18	ОС - Велико Търново	97,00%	100,18%	**98,00%**
19	ОС - Добрич	97,21%	98,80%	**97,69%**

[12] https://rm.coe.int/rapport-avec-couv-18-09-2018-en/16808def9c

20	СГС	96,24%	102,50%	**97,63%**
21	ОС - Бургас	97,29%	97,99%	**97,51%**
22	ОС - Враца	95,22%	100,45%	**97,48%**
23	ОС - Габрово	94,40%	103,82%	**97,43%**
24	ОС - Шумен	94,09%	100,85%	**96,90%**
25	ОС - Русе	94,70%	99,50%	**96,52%**
26	ОС - Силистра	93,65%	100,32%	**96,27%**
27	ОС - Хасково	94,19%	98,60%	**95,94%**
28	ОС - Монтана	94,68%	97,35%	**95,67%**
29	ОС - Сливен	83,31%	98,22%	**89,85%**

Както е видно от горната таблица, в 7 от 29-те окръжни съдилища в страната, степента на „разчистване“ общо за гражданските и наказателните дела е по-висока от 100%, т.е. въпросните съдебни структури демонстрират способност да разрешават повече дела от постъпилите. При ОС - Кърджали, степента на „разчистване“ е равна на 100%, т.е. там се разрешават приблизително толкова дела, колкото е броят общо на входящите.

Средните стойности на показателя за всички ОС в страната е по-висока по отношение на **наказателните дела**, при които надхвърля 100%, отколкото при гражданските. **Най-висока** е степента на „разчистване“ на наказателни дела в: **ОС - Габрово** (103,8%) и **ОС – Плевен** (110,7%), а най-ниска в ОС – Видин (95,5%) и ОС – Разград (96,8%).

По отношение на **гражданските дела**, при средна стойност на показателя 97,5%**, най-висок** е процента на „разчистване“ при **ОС – Кюстендил** (105,4%) и **ОС – Варна** (101,9%), а **най-нисък** при **ОС – Сливен** (83,3%) и **ОС – Силистра** (93,7%).

Показател „Време за разглеждане на едно дело“

Показателят „Време за разглеждане на едно дело“ измерва теоретичното време, необходимо за решаване на едно дело (гражданско или наказателно) в съда с оглед на текущия темп на работа на окръжните съдилищата.

Според доклада на Съвета на Европа „Европейски съдебни системи - Ефективност и качество на правосъдието“ от 2018 г., времето за разглеждане (Disposition Time (DT)) на едно дело се изчислява чрез разделяне на броя на висящите дела в края на наблюдавания период на броя на разрешените дела в същия период, умножен по 365 (дни в годината):

$$\text{DT (дни)} = \frac{\text{Бр. висящи дела в края на годината}}{\text{Бр. свършени дела през годината}} \times 365$$

Преобразуването в дни улеснява проследяването на връзката между висящи и разрешени дела в рамките на даден период, в случая календарна година. Показателят е подходящ за оценка на съдебната ефективност с оглед на установените стандарти за продължителността на съдебни производства.

За отбелязване е, че този показател не изчислява средното време, необходимо за разглеждане на дело, а представя теоретична оценка на времето, необходимо за обработка на висящи дела.

Таблица 10 „Време за разглеждане на едно дело в окръжните съдилища

№ по ред	**Окръжен съд**	**Време за разглеждане на едно дело (DT)**		
		граждански	наказателни	**Общо**

1	ОС - Плевен	76,1	23,3	47,6
2	ОС - Пазарджик	65,8	25,8	49,0
3	ОС - Враца	76,3	15,3	49,2
4	ОС - Кърджали	58,8	33,5	50,3
5	ОС - Разград	73,2	28,8	51,9
6	ОС - Шумен	78,2	20,1	53,1
7	ОС - Видин	65,1	38,1	54,1
8	ОС - Търговище	59,8	48,7	55,3
9	ОС - Добрич	69,4	23,9	55,5
10	ОС - Ловеч	84,0	26,0	55,9
11	ОС - Габрово	72,6	25,5	56,5
12	ОС - Ямбол	81,7	27,2	56,6
13	ОС - Хасково	73,6	32,7	57,0
14	ОС - Перник	74,5	20,7	58,6
15	ОС - Смолян	69,4	25,9	60,4
16	ОС - Русе	87,3	22,6	62,0
17	ОС - Варна	75,7	29,1	65,1
18	ОС - Силистра	99,0	17,3	65,5
19	ОС - Монтана	79,3	51,8	69,0
20	ОС - Пловдив	98,3	25,5	71,1
21	ОС - Стара Загора	98,7	35,5	72,1
22	ОС - Благоевград	101,2	40,9	72,9
23	ОС - Сливен	122,3	22,1	74,3
24	ОС - Кюстендил	115,9	38,5	75,4
25	ОС - Велико Търново	99,3	29,9	77,1
26	ОС - Бургас	101,1	41,5	82,5
27	ОС - София	127,7	70,5	103,5
	Общо за ОС	***151,5***	***34,9***	***113,0***
28	СГС	250,0	46,7	202,9

Заб.: Поради спецификите му, СНС е изключен от таблицата.

Тук прави впечатление изключително **високите стойности** на показателя в **Софийски градски съд**. Тези високи стойности могат да се обяснят с големия брой висящи дела, особено граждански дела в края на 2018 г. в СГС – общо 14 532 бр., от които 13 756 граждански дела.

Изчисленията показват още, че:

- Изключвайки СГС, където отклонението от средните стойности е най-голямо, **най-много** време за разглеждане отнемат **гражданските дела** в **ОС - Сливен**, а **най-малко** в **ОС – Кърджали** и **ОС – Търговище**.
- **Най-много** време за разглеждане отнемат **наказателните дела** в **ОС - София** и **ОС – Монтана**, а **най-малко** в **ОС - Враца** и **ОС - Силистра**.

Тези стойности обаче не би следвало да се тълкуват еднозначно, тъй като разглежданият показател не отчита разнообразието, концентрацията или сложността

на случаите, разглеждани в различните ОС. Въпреки това, представените данни може да бъдат използвани за определяне на прогнозната максимална продължителност на делата в съответните окръжни съдилища.

Показател, отчитащ броя свършени дела в срок до три месеца спрямо общия брой на делата за разглеждане в ОС

Показателят (R3) показва процентното съотношение на броя на делата, приключили в срок до три месеца спрямо общия брой на делата за разглеждане през отчетния период. Изчислява се по формулата:

$$\text{R3 (\%)} = \frac{\text{Бр. свършени дела в срок до три месеца}}{\text{Бр. дела за разглеждане през годината}} \times 100$$

Този показател може да се използва за проследяване на способността на съдебната структура бързо да се справя с постъпилите дела за разглеждане. Той обаче, също както и останалите показатели в част „ефективност“ не би следвало да се разглежда самоцелно и изолирано от останалите, тъй като и при него не са отчетени редица фактори като: сложност на случаите, концентрация във времето и др.

Таблица 11 „Брой свършени дела в срок до три месеца спрямо общия брой на делата за разглеждане в ОС“

№ по ред	Окръжен съд	Свършени дела в срок до три месеца, %		
		граждански	наказателни	**Общо**
1	ОС - Пазарджик	74,1%	89,8%	**80,3%**
3	ОС - Враца	72,5%	91,4%	**80,2%**
4	ОС - Плевен	68,7%	90,3%	**79,7%**
5	ОС - Хасково	75,7%	85,4%	**79,4%**
6	ОС - Ловеч	70,0%	89,5%	**78,7%**
7	ОС - Разград	69,4%	89,6%	**78,5%**
8	ОС - Габрово	74,2%	87,6%	**78,4%**
9	ОС - Видин	74,0%	84,5%	**78,1%**
10	ОС - Търговище	79,4%	76,1%	**78,1%**
11	ОС - Шумен	69,4%	90,8%	**77,9%**
12	ОС - Сливен	69,5%	89,2%	**77,8%**
13	ОС - Кърджали	73,6%	86,4%	**77,8%**
14	ОС - Добрич	72,0%	88,4%	**76,6%**
15	ОС - Русе	67,9%	89,5%	**75,5%**
16	ОС - Силистра	65,4%	92,2%	**75,1%**
17	ОС - Ямбол	66,7%	82,2%	**73,4%**
18	ОС - Смолян	70,6%	84,0%	**73,2%**
19	ОС - Монтана	73,5%	72,2%	**73,0%**
20	ОС - Стара Загора	62,9%	86,4%	**72,0%**
21	ОС - Пловдив	62,4%	87,8%	**70,9%**
22	ОС - Перник	63,6%	89,3%	**70,5%**
23	ОС - Велико Търново	65,2%	83,4%	**70,4%**
24	ОС - Варна	66,2%	85,0%	**70,1%**

25	ОС - Бургас	64,1%	79,8%	**68,6%**
26	ОС - Благоевград	58,9%	78,9%	**67,6%**
27	ОС - Кюстендил	52,5%	77,0%	**64,3%**
	Общо за ОС	***49,2%***	***82,3%***	***58,4%***
28	ОС - София	50,7%	68,5%	**57,7%**
29	СГС	30,2%	74,2%	**37,6%**

Заб.: Поради спецификите му, СНС е изключен от таблицата.

При **гражданските дела**, **най-висок** е делът на свършените в срок до три месеца спрямо общия брой дела за разглеждане при: **ОС – Търговище** и **ОС - Хасково**, а **най-нисък**, освен в **СГС** (където е чувствително под средните стойности за страната) и **ОС - София**, а също така и в **ОС – Кюстендил** (52,5%).

При **наказателните дела** пък, **най-висок** дял на свършените дела в срок до три месеца се наблюдава в **ОС - Силистра** и **ОС - Враца**, а **най-нисък** в **ОС – София** (68,5%) и **ОС – Монтана** (72,2%).

Показател, отразяващ процента свършени дела със съдебен акт по същество

Показателят отразява процента на делата, приключили със съдебен акт по същество спрямо общия брой на свършилите дела в съответния окръжен съд. Изчислява се по формулата:

$$SA\ (\%) = \frac{\text{Бр. свършени дела с акт по същество}}{\text{Общ брой свършени дела}} \times 100$$

При него също не се отчитат съществени елементи като: сложност на делото, причини за прекратяването му и др. и в този смисъл също не би могъл да се разглежда самостоятелно и да бъде сам по себе си основание за вземане на решение за преструктуриране на даден съд.

Таблица 12 „Процент свършени дела с акт по същество“

№ по ред	**Окръжен съд**	**% свършени дела със съдебен акт по същество**		
		граждански	наказателни	**Общо**
1	СНС	Н.П.	97,8%	**97,8%**
2	ОС - Ловеч	85,6%	92,6%	**89,0%**
3	ОС - Видин	86,3%	91,8%	**88,5%**
4	ОС - Плевен	84,5%	91,2%	**88,1%**
5	ОС - Монтана	84,2%	92,4%	**87,3%**
6	ОС - Пазарджик	83,8%	90,9%	**86,8%**
7	ОС - Стара Загора	82,8%	92,1%	**86,7%**
8	ОС - Перник	84,5%	90,4%	**86,2%**
9	ОС - Търговище	85,0%	87,9%	**86,2%**
10	ОС - Шумен	83,1%	90,3%	**86,2%**
11	ОС - Сливен	85,5%	85,0%	**85,3%**
12	ОС - Враца	82,6%	88,5%	**85,2%**
13	ОС - Русе	82,0%	90,1%	**85,2%**
14	ОС - Кърджали	82,3%	90,3%	**85,0%**

15	ОС - Смолян	83,3%	90,5%	**84,8%**
16	ОС - Пловдив	81,9%	89,5%	**84,7%**
17	ОС - Бургас	82,0%	89,8%	**84,5%**
	Общо за ОС	***80,0%***	***91,1%***	***84,3%***
18	ОС - Варна	82,4%	89,7%	**84,0%**
19	ОС - Хасково	78,6%	91,3%	**83,8%**
20	ОС - Силистра	77,7%	90,9%	**83,1%**
21	ОС - Кюстендил	78,1%	87,1%	**82,8%**
22	ОС - Велико Търново	79,6%	86,8%	**81,9%**
23	ОС - Разград	76,7%	87,6%	**81,9%**
24	ОС - Благоевград	75,2%	88,9%	**81,6%**
25	ОС - Ямбол	74,4%	87,3%	**80,4%**
26	СГС	78,3%	87,2%	**80,3%**
27	ОС - София	72,1%	91,1%	**80,1%**
28	ОС - Габрово	77,2%	82,7%	**79,1%**
29	ОС - Добрич	71,4%	86,0%	**75,8%**

Почти при всички окръжни съдилища делът на свършените дела със съдебен акт по същество е над 80%.

Средния процент на приключилите **наказателни дела** със съдебен акт по същество е доста по-висок, отколкото на гражданските. При тях, освен в **Специализирания наказателен съд**, **най-голям процент** дела са решени със съдебен акт по същество и в **ОС – Ловеч** и **ОС – Монтана**. **Най-малък** е процента на наказателните дела приключили с акт по същество в **ОС – Габрово** и **ОС – Сливен**, съответно 82,7% и 85,0%.

От друга страна, **гражданските дела** с издаден съдебен акт по същество са **най-голяма част** спрямо общия брой свършени дела в **ОС – Видин** и **ОС – Ловеч**, а **най-малко** – в **ОС – Добрич** (71,4%) и **ОС – София** (72,1%).

II.4. Показатели за ефикасност

В различните нормативни, стратегически и методологически документи няма единно тълкуване за понятието „***ефикасност***“. В Закона за публичните финанси, понятието „***ефикасност***“ е дефинирано като „*постигането на максимални резултати от използваните ресурси при осъществяване дейността на бюджетните организации*“. Според Закона за сметната палата: „ефикасност“ е „*постигането на максимални резултати от използваните ресурси при осъществяване на дейността на одитирания обект*“.

Според Методиката за последваща оценка на програми и нормативни актове[13] на Института по публична администрация: „*Понятието за ефикасност се отнася до връзката между вложените ресурси (входящи) и доставените стоки или услуги (резултат).*

За целите на настоящия анализ, понятието **„ефикасност“** се използва за измерване на съотношението между вложените ресурси и постигнатите резултати от дейността на окръжните съдилища.

[13] http://www.ipa.government.bg/bg/metodika-za-posledvashcha-ocenka-na-programi-i-normativni-aktove

Тук е мястото да се уточни, че показателите за ефикасност следва да се разглеждат с известна доза условност що се отнася до съдебната система като цяло и резултатите от тях не следва да се абсолютизират поради факта, че правосъдието не е типична публична услуга.

Първият елемент от анализа на ефикасността - вложените ресурси обхваща финансовите ресурси.

Бюджетът на съдебната власт е самостоятелен и е част от държавния бюджет (чл.361 от Закона за съдебната власт). Той се състои от бюджетите на Висшия съдебен съвет, на Инспектората към Висшия съдебен съвет, на органите на съдебната власт, които са юридически лица, и на Националния институт на правосъдието. Бюджетът на съдебната власт включва всички приходи от дейността на органите на съдебната власт и на Националния институт на правосъдието, разходите за издръжка на органите на съдебната власт, на Инспектората към Висшия съдебен съвет и на Националния институт на правосъдието с изключение на разходите, които по силата на този закон се определят по бюджета на Министерството на правосъдието, взаимоотношенията с централния бюджет и други бюджети и финансирането на бюджетното салдо.

Съдилищата, в това число окръжните са органи на съдебната власт, юридически лица и са определени като второстепенни разпоредители с бюджет към Висшия съдебен съвет.

По данни на Висшия съдебен съвет, към 31.12.2018 г. общата сума на отчетените разходи по бюджетите на окръжните съдилища е в размер на 88 812 114 лева и представлява 33, 49% от сумата на отчетените разходи за съдилищата като цяло, обект на настоящия анализ. От анализа на структурата на бюджета на окръжните съдилища е видно, че 92,90% от разходите представляват плащания за работни заплати и възнаграждения, включително осигурителни вноски, а с най-малък относителен дял са капиталовите разходи (1%).

Към 31.12.2018 г. постъпилите по бюджетите на окръжните съдилища приходи са в размер на 35 801 608 лева или 40,31% от сумата на разходите, като основната част от тях (93,25%) са приходи от съдебни такси.

Вторият елемент от анализа на ефикасността обхваща постигнатите резултати.

За целите на анализа на ефикасността бе извършен преглед на статистическата информация, която се събира във ВСС за резултатите, чрез които се отчита дейността на съдилищата. На база на извършения преглед, резултатите, които са взети предвид при анализа на ефикасността са „Брой дела за разглеждане“ и „Свършени дела“.

Видно от предоставените от ВСС данни, общият брой дела за разглеждане от окръжните съдилища през 2018 година е 107 530, а свършените дела, съответно 83 821.

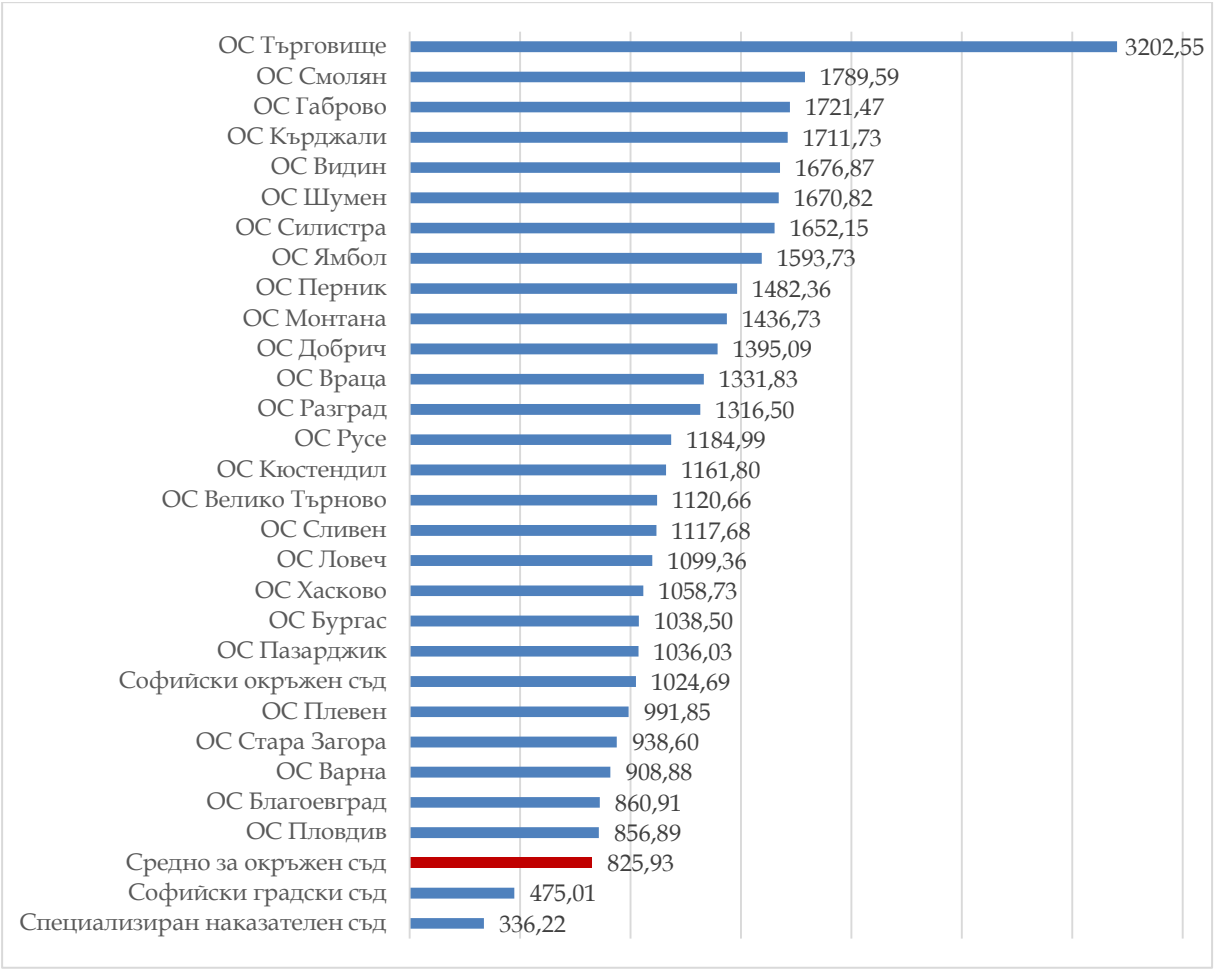
Показател „Стойност на годишните разходи за единица резултат“

Този показател е един от най-съществените показатели за измерване на ефикасността. В конкретния случай, чрез него се цели да бъде определена „цената“ на крайния резултат от дейността на всеки от окръжните съдилища, а именно броя разглеждани и свършени дела. Показателят е изчислен като сумата на общите отчетени към 31.12.2018 г. разходи е разделена на броя разглеждани/свършени дела.

Средногодишният разход на едно разглеждано дело за окръжните съдилища е в размер на 826 лева. При анализа на резултатите по този показател се констатира, че само за две от изследваните съдилища (Специализирания наказателен съд и Софийски градски съд), показателят е под средната стойност, тоест за тях ефикасността е по-висока. Именно тези два окръжни съда се отличават с най-висока ефикасност и с

чувствителна разлика като в Специализирания наказателен съд през 2018 г. са разгледани 7 953 дела и отчетените разходи са в размер на 2 673 934 лева, а в Софийски градски съдса разгледани общо 40 679 броя дела, а отчетените разходи са в размер на 19 323 032 лева. За останалата част от окръжните съдилища (25) средногодишните разходи за едно разглеждано дело са по-високи от средните, като най-ниска ефикасност се наблюдава при ОС Търговище, средният разход за едно дело в който е близо четири пъти по-висок от средния разход. При него броят на разглежданите дела за 2018 г. е 684, а отчетените разходи са в размер на 2 190 542 лева.

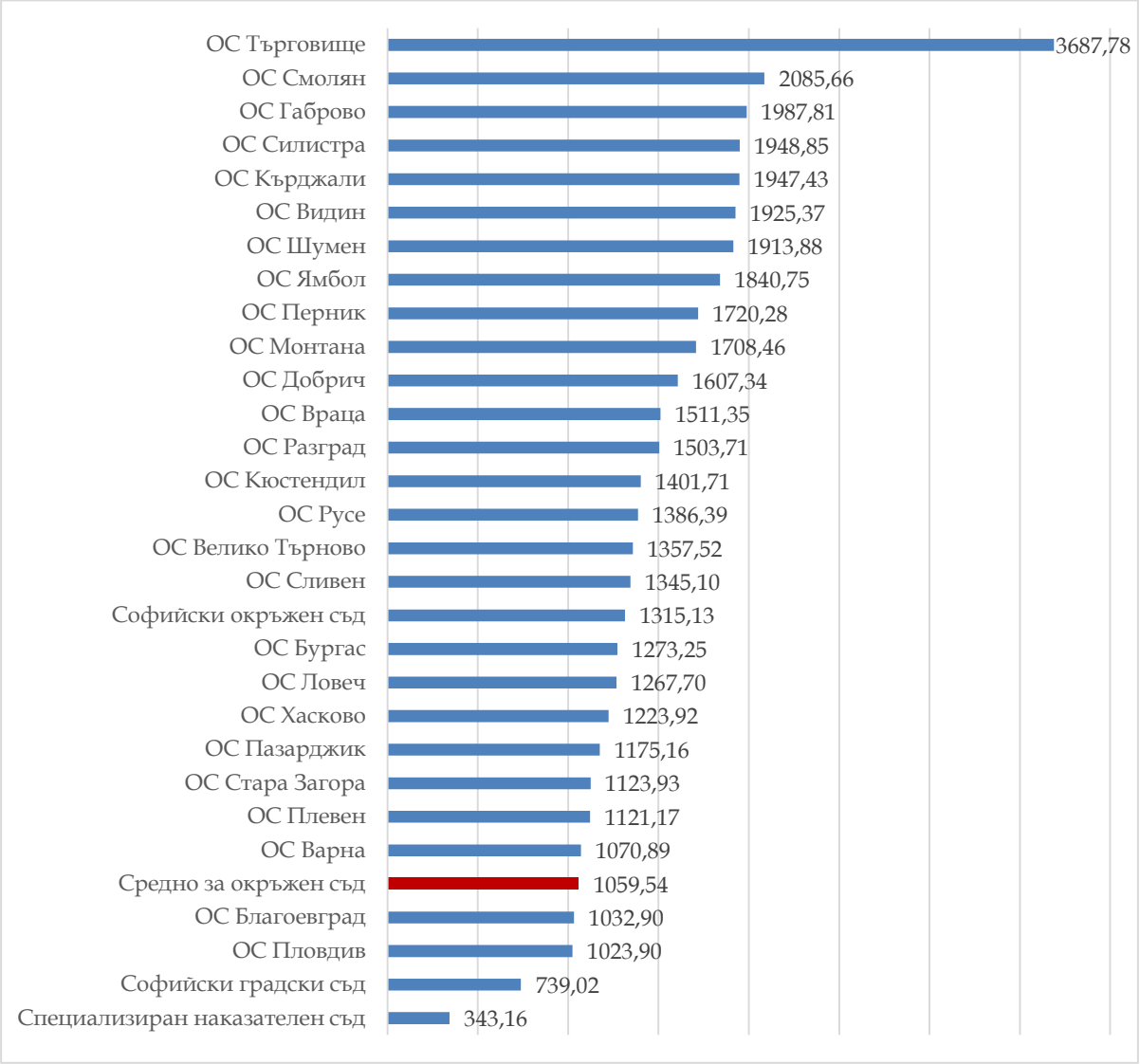
Графика 20 Стойност на годишните разходи за едно разглеждано дело в окръжните съдилища

Анализът на ефикасността по този показател е изчислен и по отношение на свършените дела. От анализа на резултатите е видно, че в подреждането на окръжните съдилища спрямо средната стойност се наблюдават промени, като с най-висока и най-ниска ефикасност по този показател остават Специализирания наказателен съд и ОС Търговище, а под средната стойност попадат освен Софийски градски съд и ОС Пловдив и ОС Благоевград.

Данните от анализа на показателя по отношение на окръжните съдилища са представени на следващата графика.

Графика 21 Стойност на годишните разходи за едно свършено дело в окръжните съдилища

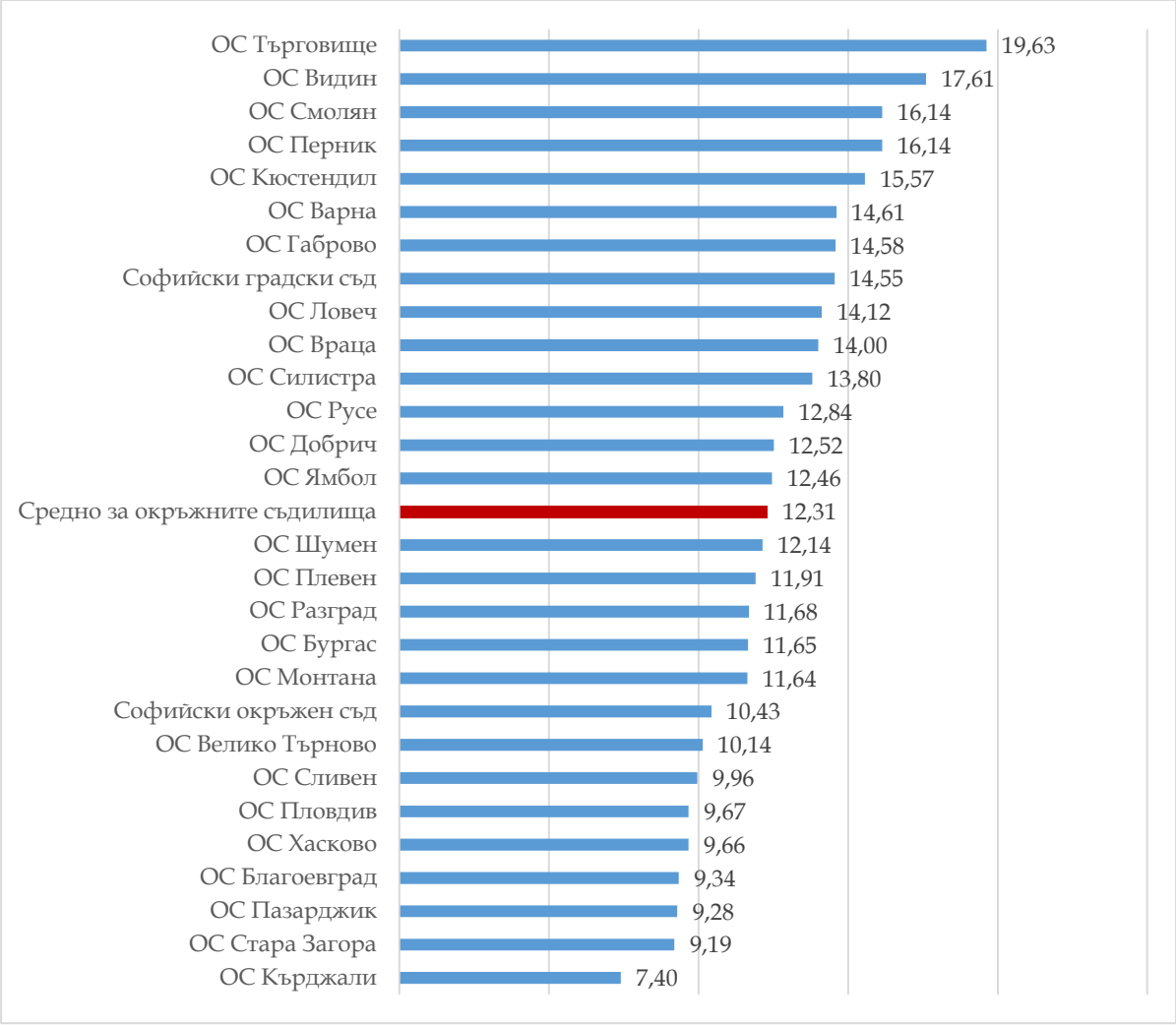
Показател „Стойност на годишните разходи на един жител от населението“

Чрез измерването на този показател се цели определянето на цената за издръжка на окръжните съдилища спрямо населението, което е обхванато от дадения съдебен район на годишна база. Показателят се изчислява като сумата на отчетените към 31.12.2018 г. разходи за всеки от окръжните съдилища се раздели на броя на населението в съответния съдебен район. При изчисляването на този показател е изключен Специализирания наказателен съд, за който поради неговата специфика не може да бъде определен отделен съдебен район. Колкото по-малка е стойността на годишните разходи на съда на един жител от населението, толкова дейността на окръжният съд е по-ефикасна и обратното. Показателят „Стойност на годишните разходи на един жител от населението“ е предназначен да послужи единствено за ориентир при сравнителния анализ между окръжните съдилища. Резултатите от него не следва да се разглеждат изолирано от общата система от показатели за ефективност

и ефикасност. Както вече беше отбелязано, правосъдието и по-специално съдебната система не е типична публична услуга, за която стойността на разходите има ключово значение.

Съблюдаването на конституционното право за достъп до правосъдие на гражданите следва да се разглежда с предимство пред ефикасността от дейността на съдилищата.

Графика 22 Стойност на годишните разходи на един жител в съдебните райони на окръжните съдилища

Характерно за отбелязване при анализа на резултатите, получени от изчисляването на показателя е равномерното разпределение на стойностите под и над средната величина. В 14 от изследваните общо 28 окръжни съдилища средният разход на един жител от населението е под 12.31 лева, като с най-висока ефикасност по този показател е ОС Кърджали. Населението, включено в съдебния район на окръжния съд наброява 152 873 жители, а отчетените разходи за него към 31.12.2018 г. са в размер на 1 131 455 лева. На обратният полюс е ОС Търговище със средногодишен разход за един жител от близо 20 лева. Сравнителният анализ с ОС Кърджали показва, че отчетените годишни разходи за 2018 г. в ОС Търговище са 2 190 542 лева или с над 90 % по-високи от разходите на ОС Кърджали за същия период, докато населението в съдебния район на ОС Търговище е по-малобройно с над 40 % от това на ОС Кърджали.

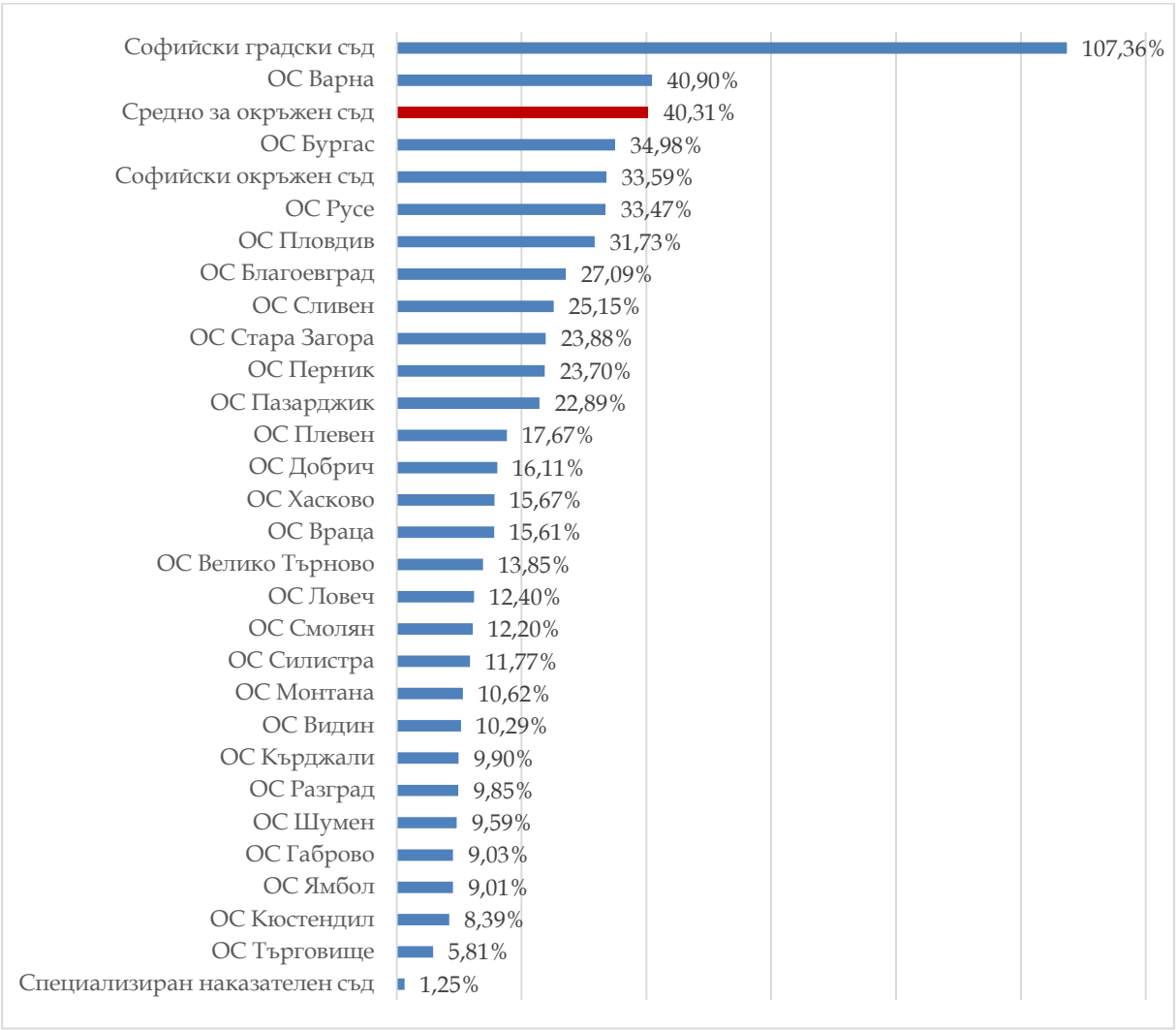
Показател „Съотношение между годишните приходи и разходи“

Този показател, макар и не съвсем типичен при изследване на ефикасността има за цел, макар и косвено да отчете връзката между резултатите от дейността на съдилищата и размера на събраните приходи.

Средно за окръжните съдилища, общо събраните приходи представляват малко над 40 % от сумата на отчетените към 31.12.2018 г. разходи. Резултатите от анализа по този показател показват значителни разлики в стойностите за отделните съдилища. Най-характерен за отбелязване резултат се наблюдава при Софийски градски съд, при който размера на отчетените приходи е по-висок от размера на разходите. За разлика от останалите окръжни съдилища, поради спецификата на дейността си, в Специализирания наказателен съд приходите заемат незначително място в структурата на бюджета, едва 1.25 %. Извън него, най-нисък относителен дял на приходите спрямо разходите се наблюдава в ОС Търговище –5,81 %.

Друг, характерен за отбелязване резултат от анализа по този показател се наблюдава по отношение на относителния дял на приходите от съдебни такси в общата структура на приходите. Извън отчетената вече специфика на Специализирания наказателен съд, при който приходите от съдебни такси са съвсем незначителни – едва 0,25 % от общия размер на приходите, при всички останали окръжни съдилища приходите от съдебни такси гравитират около средното равнище (93%). Най-висок е този процент в ОС Монтана, в който почти 100 % от приходите са от съдебни такси, а най-нисък относителен дял на съдебните такси в структурата на приходите се наблюдава в ОС Силистра – 67,56%.

Графика 23 Съотношение между приходите и разходите на окръжните съдилища за 2018 г.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

АНАЛИЗ

на текущото състояние на районните съдилища в изпълнение на Дейност 1.3. „Анализ на състоянието на съдилищата и прокуратурите “ по Договор № ВСС–1212 от 31.01.2019 г. с предмет: „Предоставяне на консултантски услуги за оптимизиране на съдебната карта“

София,
ноември 2019 г.

Global Advisers

Този документ е изготвен по Договор № ВСС–1212 от 31.01.2019 г. с предмет: „Предоставяне на консултантски услуги за оптимизиране на съдебната карта“, във връзка с изпълнението на ДБФП № BG05SFOP001-3.001-0001-C01 „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата”, финансиран по Оперативна програма „Добро управление“ 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Съдържание

I. Критерии за оценка развитието на съдебните райони и натовареността на съдиите от районните съдилища ... 6

II. Анализ на състоянието на районните съдилища по избраните критерии ... 9

ПЪРВИ РАЗДЕЛ: Анализ на състоянието на районните съдилища по критерий „Натовареност на съдилищата и съдиите“ ... 9

ВТОРИ РАЗДЕЛ: Анализ на състоянието на районните съдилища по критерии „Административна структура“, „Ефективност“ и „Ефикасност“ и на социално-икономическите и административно-териториални фактори ... 134

ПОДРАЗДЕЛ 1: Анализ на състоянието на районните съдилища по критерий „Административна структура“ ... 134

ПОДРАЗДЕЛ 2: Анализ на състоянието на районните съдилища по критерий „Ефективност“ ... 147

ПОДРАЗДЕЛ 3: Анализ на състоянието на районните съдилища по критерий „Ефикасност“ ... 162

ПОДРАЗДЕЛ 4: Анализ на социално-икономическите и административно-териториални фактори ... 170

III. Предложения за реорганизация на конкретни районни съдилища ... 203

ПРИЛОЖЕНИЯ ... 209

Списък на таблиците:

Таблица 1 Брой на общо постъпилите граждански и наказателни дела на един магистрат по щат в районните съдилища за 2014 - 2018 г. ... 16
Таблица 2 Брой на общо постъпилите граждански и наказателни дела на един магистрат по щат в районните съдилища за 2014 - 2018 г. по апелативни и окръжни райони ... 19
Таблица 3 Брой на общо свършени граждански и наказателни дела на един магистрат по щат в районните съдилища за 2014 - 2018 г. ... 33
Таблица 4 Относителен дял на гражданските дела към общо постъпилите на годишна база за периода 2014-2018 г. ... 36
Таблица 5 Относителен дял на гражданските дела към общо свършените на годишна база за периода 2014-2018 г. ... 39
Таблица 6 Брой постъпили граждански дела (общо) на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г. ... 42
Таблица 7 Брой постъпили граждански дела (общо) на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г. по окръжни и апелативни райони ... 45
Таблица 8 Брой свършени граждански дела (общо) на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г. ... 59
Таблица 9 Брой постъпили искови производства на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г. ... 62
Таблица 10 Брой свършени искови производства на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г. ... 65
Таблица 11 Брой постъпили частни граждански дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г. ... 68
Таблица 12 Брой свършени частни граждански дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г. ... 71
Таблица 13 Брой постъпили заповедни производства на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г. ... 74
Таблица 14 Брой свършени заповедни производства на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г. ... 77
Таблица 15 Брой постъпили наказателни дела на един магистрат по щат в районните съдилища за 2014 - 2018 г. ... 80
Таблица 16 Брой постъпили наказателни дела (общо) на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г. по окръжни и апелативни райони ... 83
Таблица 17 Брой свършени наказателни дела на един магистрат по щат в районните съдилища за 2014 - 2018 г. ... 97
Таблица 18 Брой постъпили НОХД и НЧХД на един магистрат по щат в районните съдилища за 2014 - 2018 г. ... 100
Таблица 19 Брой свършени НОХД и НЧХД на един магистрат по щат в районните съдилища за 2014 - 2018 г. ... 103
Таблица 20 Брой постъпили АНХД на един магистрат по щат в районните съдилища за 2014 - 2018 г. ... 106
Таблица 21 Брой свършени АНХД на един магистрат по щат в районните съдилища за 2014 - 2018 г. ... 109
Таблица 22 Брой постъпили ЧНД на един магистрат по щат в районните съдилища за 2014 - 2018 г. ... 112
Таблица 23 Брой свършени ЧНД на един магистрат по щат в районните съдилища за 2014 - 2018 г. ... 115
Таблица 24 „Заети/ незаети спрямо общ брой щатни бройки в районните съдилища“ ... 143
Таблица 25 „Степен на „разчистване“ (Clearance Rate) на гражданските и наказателни в районните съдилища“ ... 148
Таблица 26 „Време за разглеждане на едно дело в районните съдилища ... 151

Таблица 27 „Брой свършени дела в срок до три месеца спрямо общия брой на делата за разглеждане в РС“ 155
Таблица 28 „Процент свършени дела със съдебен акт по същество“ 159
Таблица 29 Районни съдилища с дял на населението в областни или общински центрове и дял на населението в населеното място на РС 175
Таблица 30 Общ брой население, територия и гъстота на населението по районни съдилища към края на 2018 г. 178
Таблица 31 Места за настаняване, леглова база и брой реализирани нощувки към края на 2018 г. по области и статистически райони 185
Таблица 32 Географска структура на съответния район и транспортна свързаност към края на 2018 г. 187
Таблица 33 Адвокати, адвокатски дружества/съдружия и медиатори в юрисдикциите на районните съдилища 197
Таблица 34 Наличие на ГКПП и пенитенциарни заведения към юрисдикциите на районните съдилища 200
Таблица 35 Обобщени резултати от анализа на районните съдилища по критерий „ефективност“ 204
Таблица 36 Обобщени резултати от анализа на районните съдилища извън областните центрове по критерий „ефикасност“ 205
Таблица 37 Обобщени резултати от анализа на районните съдилища в областните центрове по критерий „ефикасност“ 205

Списък на графиките:

Графика 1. Относителен дял на видовете граждански дела за периода 2014-2018 г. 10
Графика 2. Брой постъпили и свършени граждански дела за периода 2014-2018 г. 11
Графика 3. Относителен дял на видовете наказателни дела за периода 2014-2018 г. 12
Графика 4. Брой постъпили и свършени наказателни дела за периода 2014-2018 г. 12
Графика 5. Брой магистрати по щат и общ брой постъпили дела в районните съдилища за периода 2014-2018 г. 13
Графика 6. Районни съдилища със щатна численост на съдиите до 5 бройки за периода 2014-2018 г. 14
Графика 7 „Брой дела за разглеждане на 10 000 жители население в РС в областните центрове“ 119
Графика 8 „Брой дела за разглеждане на 10 000 жители население в РС извън областните центрове“ 120
Графика 9 „Осреднен брой на разглежданите дела (граждански и наказателни) на годишна база в РС в областните центрове на един съдия“ 121
Графика 10 „Осреднен брой на разглежданите дела (граждански и наказателни) на годишна база в РС извън областните центрове на един съдия“ 122
Графика 11 „Среден брой на заседанията (по граждански и наказателни дела) на годишна база в РС в областните центрове на един съдия“ 124
Графика 12 „Среден брой на заседанията (по граждански и наказателни дела) на годишна база в РС извън областните центрове на един съдия“ 125
Графика 13 „Брой дела за разглеждане месечно на 1 съдия в РС в областните центрове – натовареност по щат“ 126
Графика 14 „Брой дела за разглеждане месечно на 1 съдия в РС извън областните центрове – натовареност по щат“ 127
Графика 15 „Брой свършени дела месечно на 1 съдия в РС в областните центрове – натовареност по щат“ 128
Графика 16 „Брой свършени дела месечно на 1 съдия в РС извън областните центрове – натовареност по щат“ 129

Графика 17 „Брой дела за разглеждане месечно на 1 съдия в РС в областните центрове – действителна натовареност“ 130
Графика 18 „Брой дела за разглеждане месечно на 1 съдия в РС извън областните центрове – действителна натовареност“ 131
Графика 19 „Брой свършени дела месечно на 1 съдия в РС в областните центрове – действителна натовареност“ 132
Графика 20 „Брой свършени дела месечно на 1 съдия в РС извън областните центрове – действителна натовареност“ 133
Графика 21 „Брой служители от специализираната администрация на 1 съдия – РС в областните центрове“ 135
Графика 22 „Брой служители от общата администрация на 1 съдия – РС в областните центрове“ 136
Графика 23 „Брой служители от специализираната администрация на 1 съдия – РС извън областните центрове“ 137
Графика 24 „Брой служители от общата администрация на 1 съдия – РС извън областните центрове“ 138
Графика 25 „Средна щатна численост на районните съдилища в областните центрове на 10 000 жители население“ 139
Графика 26 „Средна щатна численост на районните съдилища извън областните центрове на 10 000 жители население“ 140
Графика 27 „Брой магистрати на 10 000 жители население - РС в областните центрове“ . 141
Графика 28 „Брой магистрати на 10 000 жители население - РС извън областните центрове“ 142
Графика 29 Стойност на годишните разходи за едно разглеждано дело в районните съдилища извън областните центрове 164
Графика 30 Стойност на годишните разходи за едно разглеждано дело в районните съдилища в областните центрове 165
Графика 31 Стойност на годишните разходи за едно свършено дело в районните съдилища в областните центрове 166
Графика 32 Стойност на годишните разходи на един жител в съдебните райони на районните съдилища извън областните центрове 167
Графика 33 Стойност на годишните разходи на един жител в съдебните райони на районните съдилища в областните центрове 168
Графика 34 Съотношение между приходите и разходите на районните съдилища в областните центрове за 2018 г. 169
Графика 35. Районни съдилища с дял на населението, което живее в населеното място на съответния районен съд по-малък от 50 % 172
Графика 36. Прогнози за възрастовата структура на населението 2020 – 2050 г. 174
Графика 37. Районни съдилища с най-слаб индекс на социално-икономическо развитие 181
Графика 38. Брой активни субекти в регистър Булстат над средния брой за районен съд 183
Графика 39. Брой активни субекти в регистър Булстат под средния брой за районен съд 183
Графика 40. Районни съдилища с брой кметства в юрисдикцията си, по-висок от средния .. 193
Графика 41. Относителен дял на достъп на домакинствата до интернет по региони към 07.12. 2018 г. 195
Графика 42. Относителен дял на достъп на домакинствата до видове връзки към 07.12. 2018 г. 195
Графика 43. Лица регулярно използващи интернет по статистически региони 196
Графика 44. Процент на лицата, използващи интернет с цел взаимодействие с обществени институции за последните 12 месеца 196

Въведение

Съгласно изискванията на Възложителя, описани в техническата спецификация по настоящата обществена поръчка, Изпълнителят следва в рамките на Дейност 1.3. „Анализ на състоянието на съдилищата и прокуратурите“ да извърши преглед и анализ на текущото състояние на районните, окръжните и апелативните съдилища, и тяхната ефективност и ефикасност, заедно с влияещите социално-икономически и административно-териториални фактори, както и анализ на взаимовръзките между отделните инстанции, като на тази база да изготви предложения за реорганизация на конкретни районни съдилища и прокуратури в контекста на цялостна реформа на териториалните структури и в следствие прегледа на ефективността и ефикасността на отделните инстанции. За тази цел като първа стъпка е заложено извършването на анализ и избор на критерии за оценка развитието на съдебните райони и натовареността на съдилищата и прокуратурите на районно, окръжно и апелативно ниво, с оглед вече дефинираните от ВСС базови критерии и изведени нови/допълнителни критерии, специфични за всеки съд/прокуратура, в следствие анализите по Д1.1 и доклада по Д1.2.

Като резултат от изпълнението на Дейност 1.3. е предвидено да бъдат изработени по един анализ на ниво районен съд, окръжен съд, апелативен съд, районна прокуратура, окръжна прокуратура, апелативна прокуратура (общо 6 бр.)

Настоящият анализ представя текущото състояние на районните съдилища, разпределени на районни съдилища в областните центрове и извън областните центрове[1].

I. Анализ и избор на критерии за оценка развитието на съдебните райони и натовареността на съдиите от районните съдилища

В рамките на изпълнение на дейността, Изпълнителят извърши:

- проучване на дефинираните от ВСС базови критерии за промяна в съдебната карта в Доклад „Значението на районните съдилища в структурата на съдебната система. Критерии за промяна в съдебната карта на районните съдилища[2] и запознаване с причините за избора на тези критерии;
- анализ на препоръките дадени в извършения детайлен преглед и анализ на реализираните през последните 10 години реформи на съдебни карти в държави-членки на ЕС в контекста на тяхната приложимост към българската съдебна система, изготвен в изпълнение на дейност 1.1. „Преглед на практиката на страните членки на ЕС“;
- анализ на препоръките, дадени в резултат на проведените срещи и обсъждания на тема проведената съдебна реформа в Република Италия и Република Португалия при осъществените две посещения по дейност 1.2. „Организиране на две посещения за обмен на добри практики“
- на база на анализираните препоръки по-горе, формулиране на критериите за оценка на развитието на съдебните райони и натовареността на съдиите от районните съдилища.

В резултат от реализацията на цитираните дейности, изпълнителят идентифицира критерии и показатели за оценка на съдебните структури, като за всяка група е представен кратък анализ на значимостта на критерия/фактора/показателя.

[1] Съгласно техническата спецификация по настоящата обществена поръчка, анализът не обхваща военните и административните съдилища

[2] http://www.vss.justice.bg/root/f/uploads/files/Doklad-sadebna-karta.pdf

Критериите, факторите и показателите са разделени на две групи: базови и изведени допълнителни критерии и показатели, в следствие на анализите по дейности 1.1 и 1.2.

Анализ на базовите критерии/фактори/показатели към тях

Определяне на минимална численост на съдиите в районен съд - от шест/осем съдии в районен съд

Минималната численост на съдиите е приет като базов критерии от ВСС с оглед на това, че почти половината районни съдилища в страната работят с минимален брой съдии /до 5/, което води до невъзможност за специализация на съдиите; равномерно натоварване между тях при профилиране по материя; административни затруднения и необходимост от обща администрация дори и при малък брой съдии, което утежнява бюджетните ресурси. Данните за числеността на съдиите са представени в част „Натовареност на съдилищата и съдиите“.

Натовареност на районните съдилища, изчислена на база на обобщени статистически данни за пет годишен период, както и подробни данни за натовареността по отделните видове граждански и наказателни дела

Натовареността на съдиите в районните съдилища е критерии с много висока важност, тъй като правилното определяне степента на натовареност обуславя правилното и ефективно структуриране на съдебната власт от ВСС. Данните за натовареността по районни съдилища е представена и по видове дела, с оглед на това при комплексен анализ на показателите да се направи преценка на натовареността по сложност на делата. Данните за числеността на съдиите са представени в част „Натовареност на съдилищата и съдиите“.

Данни за разпределение на населението по съдебните райони на отделните районни съдилища

Обобщените данни за демографското развитие на населените места от съдебните райони са от значение за прогнозиране на общия брой дела, за определяне нивото на достъп до правосъдие и за определяне на границите на районите на съответните районни съдилища. Показателите „общ брой население“, „брой кметства в юрисдикцията на съответния РС“ и „дял на населението, което живее в населено място на районен съд“ имат значение и за прогнозирането на натовареността. Данните за демографската структура и тенденциите, свързани с нея са представени в Анализа на социално-икономическите и административно-териториални фактори.

Географски разстояния и достъпност на обществения транспорт

Географските разстояния и наличието на транспортна свързаност е важен критерии с оглед на достъпа до правосъдие и в частност с възможността на гражданите да посетят сградата на съда при минимум време и пътни разходи. Важни показатели, които следва да се имат предвид при бъдещи решения за преструктуриране на съдебната карта в тази връзка са: % население в необлагодетелстван планински район; % население във високопланински район /над 700 м надм. в./; отдалеченост в километри от най-близкия районен съд; наличие на междуградски автобусни линии в юрисдикцията на РС и наличие/липса на ж.п. връзки.

Индекс за социално-икономическото развитие на съдебните райони

Показателя е важен за общото ниво на достъп, както и за нивото на социално-икономическо развитие на населените места, попадащи в юрисдикцията на даден районен съд - колкото по-високо е нивото на това развитие (съответно по-висока е стойността на индекса), толкова по-голяма част от населението разполага с по-големи потенциални или реални възможности за достъп до правосъдие. Съответно районните

съдилища с най-ниски стойности на изчисления индекс насочват към онези райони, в които населението има по-малки потенциални и реални възможности и тези данни следва да се имат предвид при евентуална промяна в функционално-териториалната структура на съдебната система.

Съществуване на дигитална достъпност и интернет достъп на гражданите.

Тъй като достъпът по електронен път е важен от гледна точка на бъдещото развитие на съдебната система в посока на все по-нарастващо приложение на ИКТ (информационно-комуникационните технологии) и възможността заинтересованите страни да получават информация и/или да си взаимодействат със съответната институция по електронен път, този критерий предоставя важна информация при планираните реформи в тази насока.

Анализ на изведени нови /допълнителни/ критерии/фактори/показатели към тях

Бизнес среда – брой търговци, предприятия, НПО, кооперации и др., опериращи в съответния район

В допълнение, към така изчисления индекс на социално-икономическо развитие, към икономическите фактори, следва да се вземат предвид и броя на всички активни субекти /търговски дружества, неправителствени организации, кооперации и др./, вписани в регистър Булстат и Търговски регистър, тъй като по-големият им брой предполага потенциална възможност за по-голям брой дела и би следвало да има тежест при евентуално преструктуриране на съдебната карта.

Туризъм

Към икономическите фактори, следва да се отчетат и данните за сектор туризъм по райони в страната от гледна точка на това, че в регионите с по-голям брой места за настаняване има повече сезонно заети лица, струпване на по-голям брой туристи, включително чужденци и съответно потенциалната възможност за завеждане на по-голям брой дела е по-висока /напр. за трудови и граждански дела/.

Наличие на правни и др. консултанти, медиатори

Въвеждането на алтернативен способи за разрешаване и предотвратяване на спорове и делата има значение за намаляване на случаите на сезиране на съдилищата. Развитието на алтернативните способи и в частност медиацията би дало възможност на страните да намерят решения, без да се налага непременно да се обръщат към съда. Наличието на правни консултанти в юрисдикцията на даден районен съд не да бъде квалифицирано еднозначно: от една страна може да допринесе за разрешаването на даден спор извънсъдебно, но от друга да доведе до увеличаване на делата в съда.

Наличие, капацитет и вид на пенитенциарни заведения и наличие на ГКПП в юрисдикцията на районните съдилища

Показатели, които имат значение за запазването на седалището на районните съдилища в определено населено място са граничните райони, както и наличието на пенитенциарно заведение. Тези фактори влияят върху натовареността на отделните съдилища и следва да се имат предвид при бъдещото реформиране на картата.

Показатели за ефективност

За целите на анализа на текущото състояние на съдилищата са дефинирани четири показателя, чрез които се цели да бъде изследвана ефективността от дейността им: Брой свършени спрямо броя входящи дела на годишна база; време за разглеждане на едно дело; броя свършени дела в срок до три месеца спрямо общия брой на делата за разглеждане в съда и процента свършени дела със съдебен акт по същество. Значението на показателите е свързано с препоръката проектирането на реформата по

възможност да адресира необходимостта от цялостно подобряване на ефективността на съдилищата.

Показатели за ефикасност

За целите на настоящия анализ, понятието „ефикасност“ се използва за измерване на съотношението между вложените ресурси и постигнатите резултати от дейността на районните съдилища. Значението на показателите за ефикасност следва да се разглеждат с известна доза условност що се отнася до съдебната система като цяло и резултатите от тях не следва да се абсолютизират поради факта, че правосъдието не е типична публична услуга. Изследвани са следните показатели: стойност на годишните разходи за единица резултат; стойност на годишните разходи на един жител от населението и съотношение между годишните приходи и разходи.

Като обобщение, в следствие от извършените проучвания на дефинираните от ВСС базови критерии за промяна в съдебната карта, както и идентифицираните в рамките на изпълнението на поддейности 1.1. и 1.2. критерии, за целите на анализа на текущото състояние на районните съдилища са дефинирани отделни показатели по четири основни критерия: „Натовареност на съдилищата и съдиите“, „Административна структура“, „Ефективност“ и „Ефикасност“. Анализът на показателите по четирите критерия са обособени в **два раздела**. ***В първият*** са анализирани показателите за натовареност на районните съдилища за петгодишен период (2014 -2018 г.), които би следвало да имат най-голяма тежест при вземането на решения за провеждането на реформа в районните съдилища. Показателите включени във ***втория раздел*** по критериите „Административна структура“ „Ефективност“ и „Ефикасност“, заедно с изследваните в рамките на анализа на текущото състояние на районните съдилища социално-икономически и административно-териториални фактори имат за цел да допълнят анализа по Раздел 1 и да представят по-пълна картина на състоянието на районните съдилища.

II. Анализ на състоянието на районните съдилища по избраните критерии

ПЪРВИ РАЗДЕЛ: Анализ на състоянието на районните съдилища по критерий „Натовареност на съдилищата и съдиите“

Показателите по критерият за натовареност на районните съдилища са изчислени на база обобщена статистическа информация за петгодишен период (2014 г.-2018 г.) за следните два основни елемента, чрез съпоставянето на които са формирани показателите:

- брой на постъпилите и свършени дела по видове граждански и наказателни дела;
- щатна численост на магистратите.

Анализ на броя постъпили и свършени дела

Първата величина от измерването на показателите за натовареност на районните съдилища е свързана с броя на постъпилите и свършени дела за периода 2014-2018 г., както следва:

- Граждански дела – в т. ч.: искови, частни и заповедни дела;

- Наказателни дела – в т.ч.: НОХД и НЧХД; АНХД (вкл. по чл.78а от НПК); ЧНД.

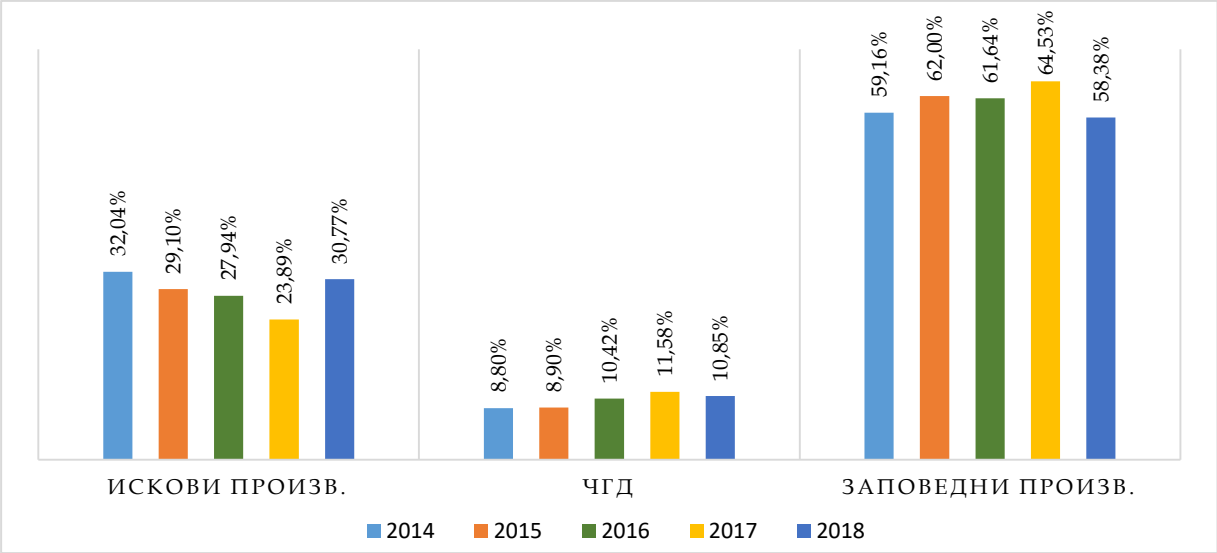
Общият брой на постъпилите дела в районните съдилища за изследвания период бележи устойчива тенденция на увеличаване, като в сравнение с 2014 г. броят им през 2018 г. е нараснал с 16,38 %. Най-висок е процентът на увеличение през 2017 г., когато постъпилите дела са със 21,65 % повече от делата през 2014 г.

В структурата на общия брой дела постъпили в районните съдилища по-висок относителен дял имат гражданските дела, който за изследвания период варира в порядъка от 68 до 72 процента. Поради тази причина и увеличението на общия брой на постъпилите в районните съдилища дела се дължи основно на гражданските дела, които за изследвания период са се увеличили с 22,04 %, докато нарастването на броя на постъпилите наказателните дела е едва 4 %. Характерно за отбелязване при анализа на наказателните дела е, че пикът на наказателните дела, постъпили в районните съдилища за периода е през 2016 г., когато увеличението в сравнение с 2014 г. е с 15 %, а през следващите две години броят постепенно намалява, докато през 2018 г. почти достига броят през 2014 г.

Анализ на гражданските дела

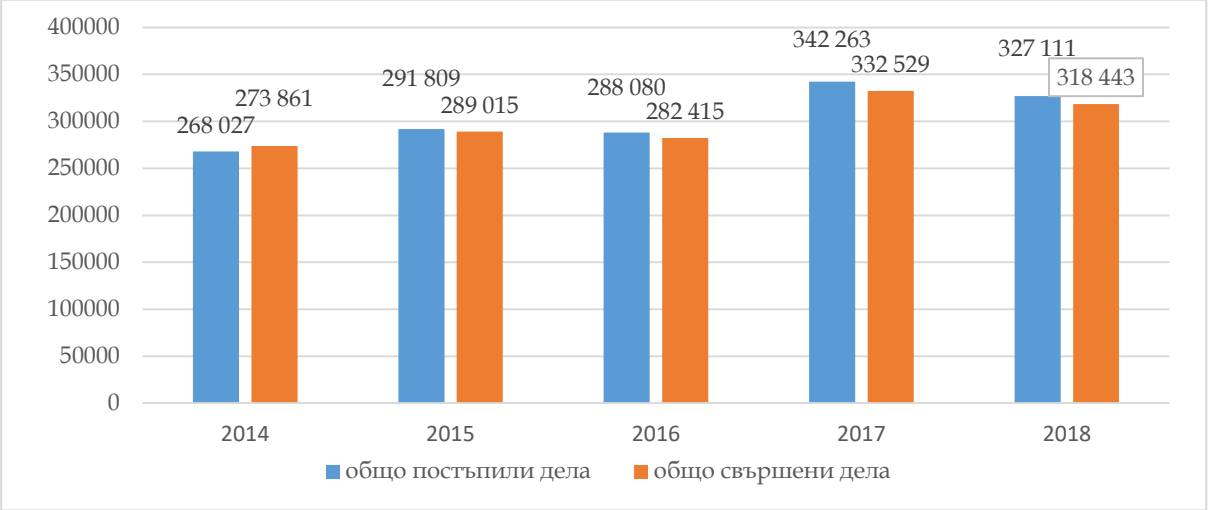
Видно от данните в следващата графика, заповедните производства заемат най-висок относителен дял в общата структура на постъпилите граждански дела за изследвания период (около 60 %), а с най-малък дял са частните граждански дела (около 10 %). С относителен дял от около 30 % се нареждат исковите производства, които се характеризират с фактическа и правна сложност. С малки изключения тези параметри се запазват за целия изследван петгодишен период, което е показател за устойчива тенденция, от която могат да бъдат направени съответни изводи при анализа на натовареността на отделните районни съдилища.

Графика 1. Относителен дял на видовете граждански дела за периода 2014-2018 г.

При изследването на съотношението между постъпилите и свършени граждански дела за изследвания период се наблюдава сравнително устойчив относителен дял на свършените спрямо постъпилите дела, вариращ в порядъка от 102 % до 97 %. Видно от графиката по-долу, тенденцията за изследвания петгодишен период, макар с незначителен тренд е в намаляване на дела свършените, спрямо постъпилите граждански дела. Изключение от тенденцията се наблюдава през 2014 г., през която решените граждански дела са повече от постъпилите.

Графика 2. Брой постъпили и свършени граждански дела за периода 2014-2018 г.

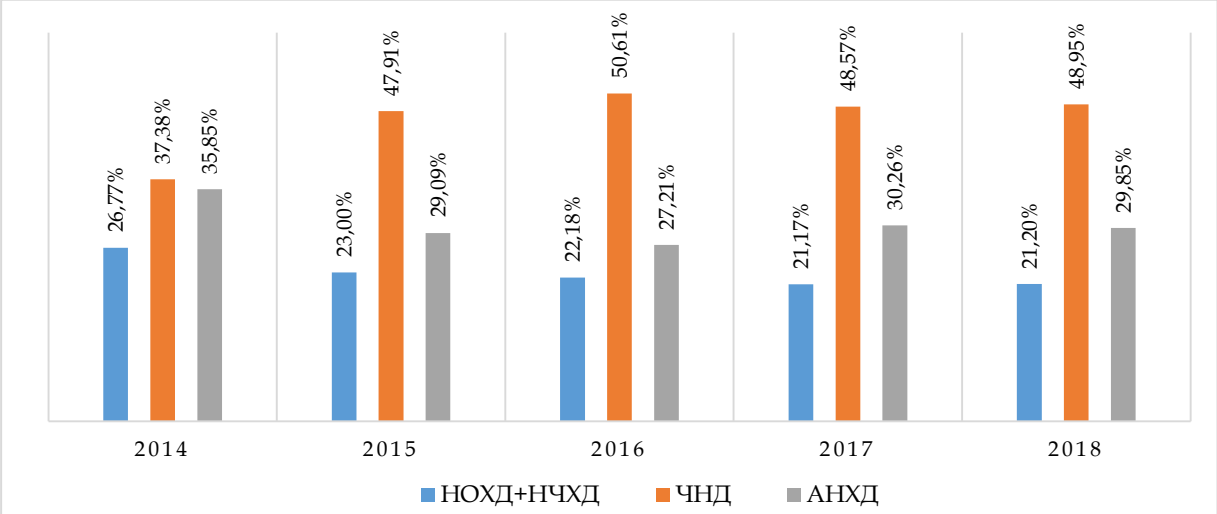

Анализ на наказателните дела

Както вече беше отбелязано, за разлика от гражданските дела при наказателните не се наблюдава изразена тенденция за увеличаване на делата за изследвания период. Докато през 2016 г. ръстът е забележим, то в следващите години се наблюдава спад, докато броят на постъпилите наказателни дела през 2018 г. спада почти до нивото на 2014 г.

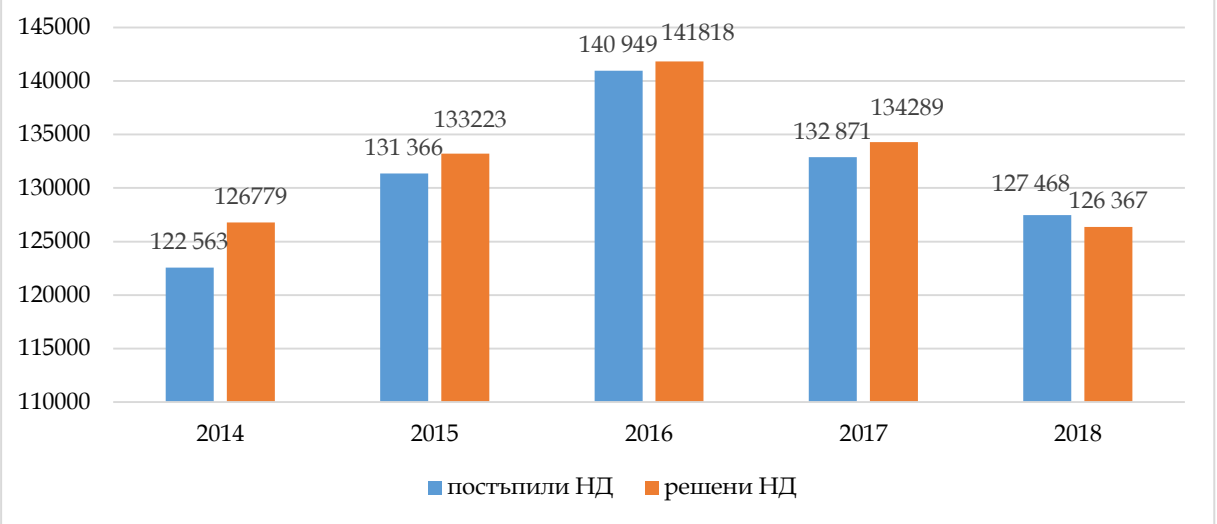
Видно от графиката по-долу, най-висок относителен дял в структурата на наказателните дела в районните съдилища за периода имат частните наказателни дела, които се образуват по искания, частни жалби или частни протести. Именно при тях се наблюдава най-висок ръст, като за периода варират от 37% до близо 51 % от общия брой постъпили в районните съдилища наказателни дела. На следващо място се нареждат делата с административнонаказателен характер (АНХД), които се образуват, от една страна по жалби на физически или юридически лица против наказателно постановление, издадено от административен орган и от друга - по постановление на Районна прокуратура с предложение за освобождаване от наказателна отговорност и налагане на административно наказание на правонарушителя. В сравнение с 2014 г. този вид наказателни дела са намалели от близо 36 % до 30% през 2018 г. Най-малък относителен дял в структурата на наказателните дела, постъпили в районните съдилища за периода имат наказателните от общ характер дела, образувани по внесен от прокуратурата обвинителен акт или по внесено от прокурора споразумение с обвиняемия по реда на НПК (НОХД) и дела с наказателно частен характер (НЧХД), образувани по тъжби на частни тъжители. Техният относителен дял в структурата на наказателните дела бележи устойчив спад от 27 % през 2014 г. до 21% през последните две години.

Графика 3. Относителен дял на видовете наказателни дела за периода 2014-2018 г.

Аналогично на резултатите от изследването на съотношението между постъпили и свършени граждански дела и при наказателните дела се наблюдава сравнително устойчив относителен дял на свършените спрямо постъпилите дела, като с изключение на последната 2018 г., броят на решените наказателни дела превишава броят на постъпилите.

Графика 4. Брой постъпили и свършени наказателни дела за периода 2014-2018 г.

Анализ на щатната численост на магистратите

Втората величина от измерването на показателите за натовареност на районните съдилища е свързана със щатната численост на съдиите в районните съдилища. За целите на анализа са изследвани данните за щатната численост на магистратите в районните съдилища за петгодишен период, а именно 2014-2018 г.

Резултатите за анализирания период показват, че като цяло числеността на магистратите в районните съдилища бележи ръст, като за периода тя е увеличена от общо 992 щатни бройки на длъжност „съдия“ към 31.12.2014 г. на 1000 щатни бройки на длъжност „съдия“ към 31.12.2018 г. От анализа на данните е видно, че промяната в щатната численост на магистратите в отделните районни съдилища не е еднопосочна.

В 30 от общо 113 районни съдилища щатната численост на съдиите е намалена, в 67 районни съдилища числеността не е променяна, а в 16 от тях броят на съдиите по щат е увеличен.

Коректното интерпретиране на данните за промяната на щатната численост на магистратите в районните съдилища предполага съпоставянето на тренда на изменение на числеността на съдиите с промяната в общия брой на делата за същия период.

В следващата графика са представени данните от съпоставянето на темповете на изменение на двете величини.

Графика 5. Брой магистрати по щат и общ брой постъпили дела в районните съдилища за периода 2014-2018 г.

Видно от данните, в периода 2014-2016 г. увеличението на щатната численост на магистратите е съответствала на увеличения брой постъпили дела. За отбелязване е факта, че значителното увеличение на броя на делата през 2017 г. е съпътствано с фактическо намаление на щатните бройки на съдиите, което очевидно е компенсирано през 2018 г., през която щатната численост бележи съществен ръст при спад на броя на постъпилите дела.

В ***Приложение № 1*** са представени данните за постъпилите и свършени граждански дела в районните съдилища по видове за периода 2014-2018 г.

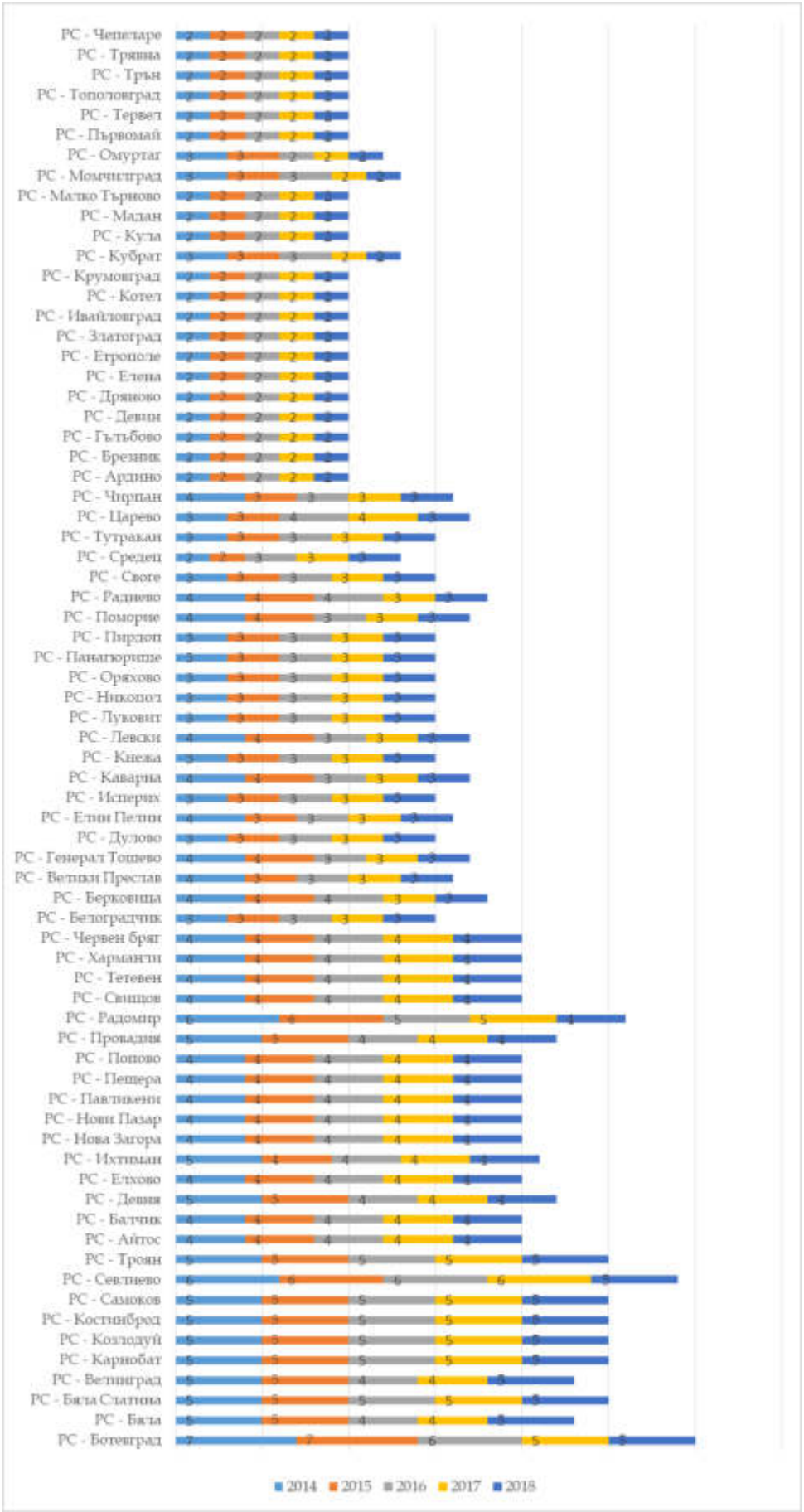
В ***Приложение № 2*** са представени данните за постъпилите и свършени наказателни дела в районните съдилища по видове за периода 2014-2018 г.

В ***Приложение № 3*** са представени данните за щатната численост на длъжност „съдия“ в районните съдилища за периода 2014-2018 г.

По данни на изготвеният през 2015 г. Доклад „Значението на районните съдилища в структурата на съдебната система. Критерии за промяна в съдебната карта на районните съдилища“ *от 113 районни съдилища в България в 68 от тях по щат работят от 2 до 5 съдии*. Анализът на измененията в щатната численост на магистратите в районните съдилища за петгодишния период показва, че ситуацията в това отношение не се е променила. Към 31.12.2018 г. в 72 от общо 113 районни съдилища по щат работят от 2 до 5 съдии, като в 23 районни съдилища, броят на съдиите по щат е 2. Районните съдилища, в които щатната численост на съдиите е до 5 бройки са извън областните центрове.

В следващата графика са представени районните съдилища със щатна численост до 5 съдии за периода 2014-2018 г.

Графика 6. Районни съдилища със щатна численост на съдиите до 5 бройки за периода 2014-2018 г.

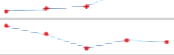
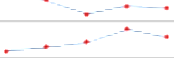
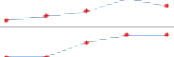
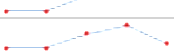
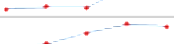
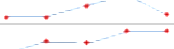
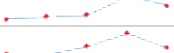
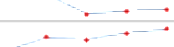
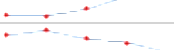
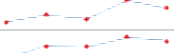
Показатели по критерий „Натовареност на районните съдилища“

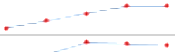
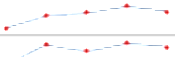
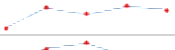
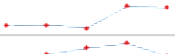
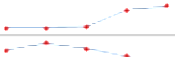
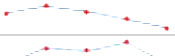
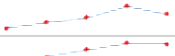
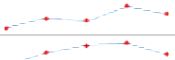
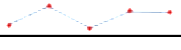
1. Показател „Брой постъпили/свършени дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г.“

В първия от показателите за натовареност на районните съдилища е изчислен общия брой на постъпилите дела (граждански и наказателни) на един магистрат по щат за изследвания период. Данните в тази и в следващите таблици, отразяващи натовареността в районните съдилища са ранкирани в низходящ ред спрямо осредената стойност на показателите за изследвания период.

Таблица 1 Брой на общо постъпилите граждански и наказателни дела на един магистрат по щат в районните съдилища за 2014 - 2018 г.

№	Районни съдилища	Общ брой постъпили дела на един магистрат					Тенденция	Осреднено за периода
		2014	2015	2016	2017	2018		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	РС - Ивайловград	118,5	102,5	118,5	99,0	115,5		110,8
2	РС - Ардино	114,0	149,5	134,0	134,0	139,0		134,1
3	РС - Трън	142,0	123,0	152,0	147,0	140,5		140,9
4	РС - Малко Търново	179,5	228,5	192,5	134,0	149,5		176,8
5	РС - Крумовград	187,0	208,0	179,0	211,0	241,5		205,3
6	РС - Чепеларе	239,0	191,5	209,5	267,5	231,5		227,8
7	РС - Тополовград	168,5	221,5	227,5	266,5	302,0		237,2
8	РС - Кула	213,0	226,0	278,0	278,0	241,5		247,3
9	РС - Златоград	240,5	274,0	262,0	295,0	241,0		262,5
10	РС - Генерал Тошево	191,3	180,3	306,0	331,3	311,0		264,0
11	РС - Костинброд	248,4	264,8	269,6	302,0	302,8		277,5
12	РС - Сандански	279,8	298,1	300,4	332,6	252,0		292,6
13	РС - Балчик	272,0	246,5	289,0	315,5	343,8		293,4
14	РС - Трявна	271,5	289,0	301,5	314,5	335,0		302,3
15	РС - Брезник	253,5	323,5	327,0	335,0	280,0		303,8
16	РС - Свиленград	307,3	327,8	289,8	311,3	288,3		304,9
17	РС - Сливница	262,3	338,3	313,2	345,4	275,0		306,9
18	РС - Мадан	323,0	294,0	308,0	321,0	293,5		307,9
19	РС - Карнобат	202,8	226,3	318,7	389,0	409,3		309,2
20	РС - Белоградчик	225,3	289,0	295,0	382,3	375,0		313,3
21	РС - Етрополе	292,5	252,5	288,5	373,0	366,5		314,6
22	РС - Луковит	265,7	257,3	315,0	355,3	387,0		316,1
23	РС - Гоце Делчев	263,7	278,9	306,7	397,3	345,0		318,3
24	РС - Дулово	280,3	388,3	317,0	300,7	320,3		321,3
25	РС - Петрич	302,9	311,5	318,6	354,8	348,8		327,3
26	РС - Никопол	300,0	275,0	317,7	364,3	386,7		328,7
27	**РС - Силистра**	**319,5**	**306,3**	**358,7**	**349,8**	**310,3**		**328,9**
28	РС - Попово	303,0	275,3	328,5	382,3	375,3		332,9
29	РС - Радомир	256,8	281,7	390,4	339,0	397,5		333,1
30	**РС - Добрич**	**300,9**	**343,2**	**313,7**	**348,0**	**364,7**		**334,1**

31	РС - Кнежа	295,0	273,0	314,3	404,0	386,7		334,6
32	РС - Своге	268,7	307,7	341,3	397,0	370,7		337,1
33	РС - Девин	316,0	286,5	354,0	351,5	378,0		337,2
34	РС - Омуртаг	262,7	272,7	358,0	433,5	368,0		339,0
35	РС - Севлиево	303,3	310,3	315,3	351,3	422,4		340,5
36	РС - Карлово	278,5	288,4	342,3	400,6	393,6		340,7
37	РС - Дряново	290,0	295,5	308,0	393,5	418,5		341,1
38	РС - Павликени	314,0	365,3	341,3	365,0	352,8		347,7
39	РС - Бяла	296,0	274,4	368,3	455,8	345,8		348,0
40	РС - Мездра	223,0	359,2	381,8	415,2	381,2		352,1
41	РС - Момчилград	261,7	286,7	305,0	467,5	444,5		353,1
42	**РС - Велико Търново**	**402,1**	**369,0**	**312,4**	**345,2**	**337,1**		**353,1**
43	РС - Пирдоп	293,3	319,0	349,3	427,7	377,7		353,4
44	РС - Тетевен	306,5	308,5	364,8	393,5	393,8		353,4
45	РС - Разлог	305,6	302,7	388,3	443,5	328,6		353,7
46	РС - Карнобат	312,0	323,2	321,6	423,8	392,6		354,6
47	РС - Дупница	284,1	299,5	367,5	422,7	403,2		355,4
48	РС - Елена	334,0	302,0	376,0	383,5	385,0		356,1
49	РС - Горна Оряховица	317,9	319,4	379,7	435,9	332,1		357,0
50	РС - Тервел	251,0	348,5	340,5	432,0	430,0		360,4
51	РС - Берковица	269,3	296,0	318,3	511,3	409,7		360,9
52	РС - Тутракан	307,7	289,0	370,7	483,3	355,7		361,3
53	РС - Троян	388,8	383,4	341,8	349,6	351,6		363,0
54	**РС - Търговище**	**335,0**	**364,7**	**359,0**	**374,2**	**383,4**		**363,3**
55	РС - Девня	271,6	264,0	336,5	463,8	483,5		363,9
56	РС - Средец	392,5	426,5	373,7	352,0	289,0		366,7
57	РС - Самоков	289,6	352,2	315,6	478,2	406,0		368,3
58	**РС - Благоевград**	**311,2**	**368,8**	**365,3**	**407,9**	**388,5**		**368,3**
59	РС - Котел	252,0	356,0	363,5	422,0	475,0		373,7
60	РС - Оряхово	300,3	364,7	351,7	453,3	433,0		380,6
61	РС - Раднево	439,0	321,0	289,8	417,7	440,0		381,5
62	**РС - Видин**	**313,7**	**352,2**	**384,4**	**466,5**	**415,3**		**386,4**
63	РС - Левски	263,0	301,5	462,3	479,7	433,0		387,9
64	РС - Поморие	283,8	305,5	466,7	467,0	419,3		388,5
65	РС - Елхово	494,5	389,0	334,3	363,0	377,8		391,7
66	РС - Свищов	341,8	359,3	374,3	444,0	453,8		394,6
67	РС - Червен бряг	357,0	345,0	399,5	454,0	422,0		395,5
68	РС - Айтос	355,3	405,3	388,5	446,0	404,3		399,9
69	**РС - Шумен**	**363,0**	**369,5**	**385,2**	**440,5**	**444,7**		**400,6**
70	**РС - Ямбол**	**347,2**	**344,8**	**383,3**	**468,6**	**459,4**		**400,7**
71	РС - Кубрат	307,0	296,0	318,0	547,5	552,0		404,1
72	РС - Велики Преслав	257,5	369,7	423,0	486,7	484,0		404,2
73	РС - Панагюрище	331,3	340,7	375,0	508,3	470,3		405,1
74	**РС - Смолян**	**385,3**	**351,3**	**421,4**	**467,4**	**421,0**		**409,3**
75	РС - Харманли	360,3	371,0	389,5	464,5	467,3		410,5
76	РС - Чирпан	261,5	407,3	450,7	484,0	477,0		416,1
77	**РС - Пазарджик**	**423,3**	**419,5**	**416,2**	**421,7**	**421,6**		**420,4**
78	**РС - Разград**	**318,6**	**363,9**	**463,1**	**508,0**	**453,4**		**421,4**
79	РС - Димитровград	373,7	417,7	398,7	473,2	447,0		422,0
80	РС - Бяла Слатина	309,2	349,0	439,6	536,8	481,4		423,2
81	РС - Асеновград	329,4	396,4	439,3	480,6	493,1		427,8
82	**РС - Кърджали**	**349,5**	**368,4**	**484,3**	**463,7**	**479,3**		**429,0**
83	**РС - Кюстендил**	**329,4**	**380,1**	**466,3**	**511,0**	**465,1**		**430,4**

84	**РС - Ловеч**	**410,4**	**413,9**	**457,0**	**438,0**	**440,8**		**432,0**
85	РС - Козлодуй	394,0	433,4	454,8	446,2	438,4		433,4
	Средно за РС	**393,7**	**425,3**	**430,8**	**477,5**	**454,6**		**436,4**
86	**РС - Русе**	**417,9**	**445,0**	**416,2**	**467,7**	**435,8**		436,5
87	РС - Исперих	374,0	444,0	437,0	496,7	462,0		442,7
88	РС - Велинград	340,6	337,6	505,0	599,5	435,2		443,6
89	РС - Провадия	298,2	335,4	460,8	567,0	556,8		443,6
90	РС - Пещера	401,5	366,3	431,3	486,8	537,5		444,7
91	**РС - Варна**	**424,7**	**440,2**	**419,8**	**473,6**	**468,7**		**445,4**
92	**РС - Хасково**	**400,1**	**429,0**	**453,2**	**480,4**	**482,8**		**449,1**
93	РС - Първомай	349,0	424,0	515,0	499,0	488,5		455,1
94	РС - Ботевград	327,6	315,3	381,5	644,4	623,2		458,4
95	РС - Елин Пелин	302,5	449,7	488,7	574,3	497,7		462,6
96	РС - Казанлък	371,0	499,9	456,3	510,4	483,0		464,1
97	РС - Царево	354,3	507,3	567,0	431,5	461,0		464,2
98	РС - Ихтиман	311,2	421,3	454,0	588,8	548,3		464,7
99	**РС - Сливен**	**434,5**	**432,5**	**454,6**	**500,2**	**525,8**		**469,5**
100	**РС - Пловдив**	**458,7**	**459,9**	**453,4**	**497,9**	**493,2**		**472,6**
101	**РС - Бургас**	**459,2**	**472,4**	**480,0**	**486,0**	**469,8**		**473,5**
102	**РС - Габрово**	**455,2**	**499,4**	**541,4**	**475,2**	**420,0**		**478,3**
103	РС - Лом	411,8	432,4	436,3	572,6	543,3		479,3
104	**РС - Плевен**	**382,2**	**408,2**	**544,8**	**548,5**	**515,7**		**479,9**
105	РС - Нова Загора	361,8	360,5	387,3	613,8	682,0		481,1
106	**РС - Враца**	**490,0**	**508,3**	**492,4**	**474,5**	**452,9**		**483,6**
107	**РС - Стара Загора**	**472,9**	**497,2**	**494,0**	**506,3**	**473,9**		**488,9**
108	**РС - Монтана**	**380,5**	**443,4**	**507,8**	**639,3**	**538,4**		**501,9**
109	РС - Нови Пазар	425,0	470,8	515,3	555,3	546,5		502,6
110	РС - Гълъбово	417,5	494,0	477,5	597,5	530,0		503,3
111	РС - Несебър	333,0	526,2	626,7	674,5	498,6		531,8
112	**СРС**	**542,4**	**597,7**	**530,4**	**570,9**	**535,7**		**555,4**
113	**РС - Перник**	**541,0**	**707,3**	**513,6**	**664,7**	**648,6**		**615,1**

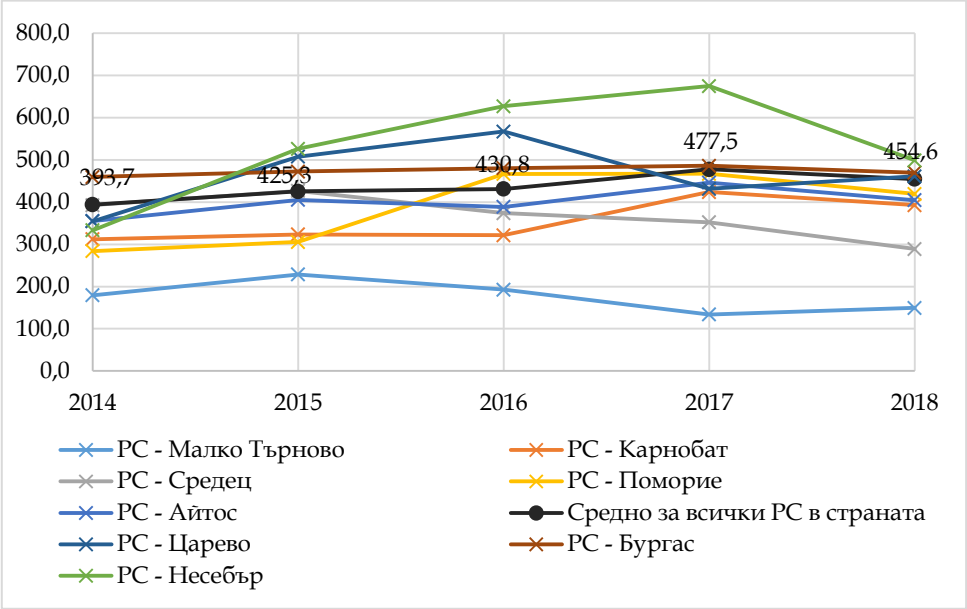
Видно от данните в таблицата с най-малко постъпили дела на годишна база са РС в Ивайловград, Ардино, Трън, Малко Търново и Крумовград. По отношение на тенденцията за изследвания период прави впечатление, че в РС Ивайловград динамиката в отделните години е доста силно изразена, докато в останалите четири районни съдилища с най-ниска натовареност по този показател има по-голяма устойчивост на тенденциите. С най-висока натовареност на общия брой дела на един магистрат се отличава РС Перник, следвана от СРС, РС Несебър, РС Гълъбово и РС Нови Пазар. За разлика от РС Перник и СРС, в останалите цитирани районни съдилища с висока натовареност по общ брой дела на един магистрат по щат има изразена тенденция за увеличаване на броя дела за периода.

Резултатите от подреждането на районните съдилища за изследвания период по този показател за натовареност са представени в следващата таблица по отделни окръжни райони в рамките на апелативните райони.

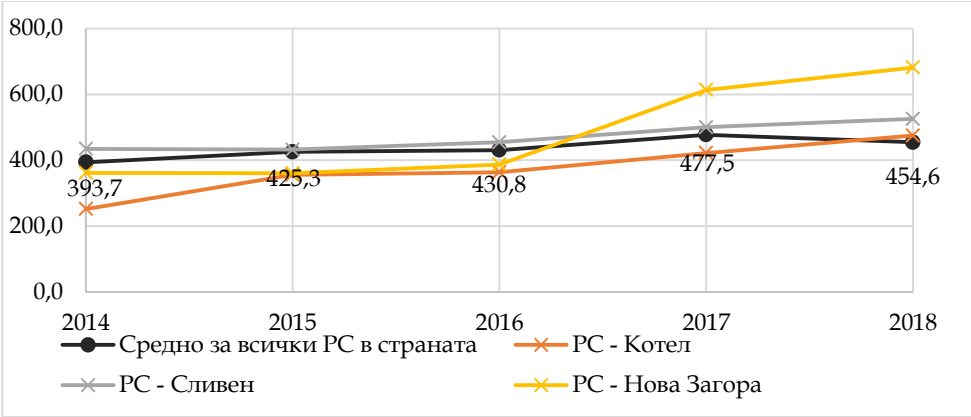
Таблица 2 Брой на общо постъпилите граждански и наказателни дела на един магистрат по щат в районните съдилища за 2014 - 2018 г. по апелативни и окръжни райони

Апелативен район Бургас

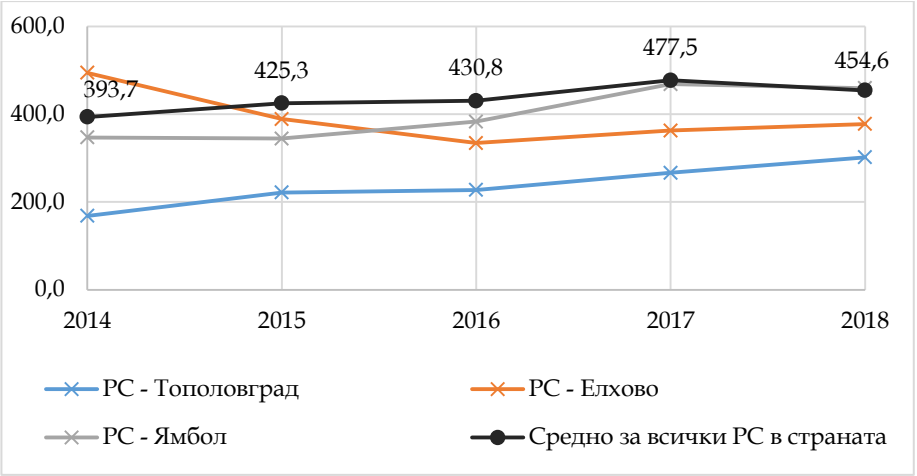
Окръжен район Бургас						
Районни съдилища	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Малко Търново	179,5	228,5	192,5	134,0	149,5	176,8
РС - Карнобат	312,0	323,2	321,6	423,8	392,6	354,6
РС - Средец	392,5	426,5	373,7	352,0	289,0	366,7
РС - Поморие	283,8	305,5	466,7	467,0	419,3	388,5
РС - Айтос	355,3	405,3	388,5	446,0	404,3	399,9
Средно за всички РС в страната	**393,7**	**425,3**	**430,8**	**477,5**	**454,6**	**436,4**
РС - Царево	354,3	507,3	567,0	431,5	461,0	464,2
РС - Бургас	459,2	472,4	480,0	486,0	469,8	473,5
РС - Несебър	333,0	526,2	626,7	674,5	498,6	531,8

Окръжен район Сливен						
Районни съдилища	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
Средно за всички РС в страната	**393,7**	**425,3**	**430,8**	**477,5**	**454,6**	**436,4**
РС - Котел	252,0	356,0	363,5	422,0	475,0	373,7
РС - Сливен	434,5	432,5	454,6	500,2	525,8	469,5
РС - Нова Загора	361,8	360,5	387,3	613,8	682,0	481,1

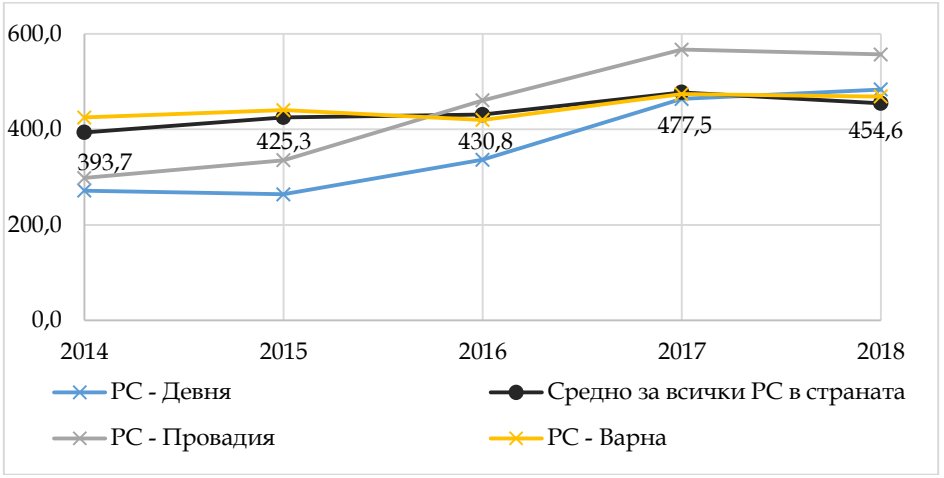

Окръжен район Ямбол						
Районни съдилища	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Тополовград	168,5	221,5	227,5	266,5	302,0	237,2
РС - Елхово	494,5	389,0	334,3	363,0	377,8	391,7
РС - Ямбол	347,2	344,8	383,3	468,6	459,4	400,7
Средно за всички РС в страната	**393,7**	**425,3**	**430,8**	**477,5**	**454,6**	**436,4**

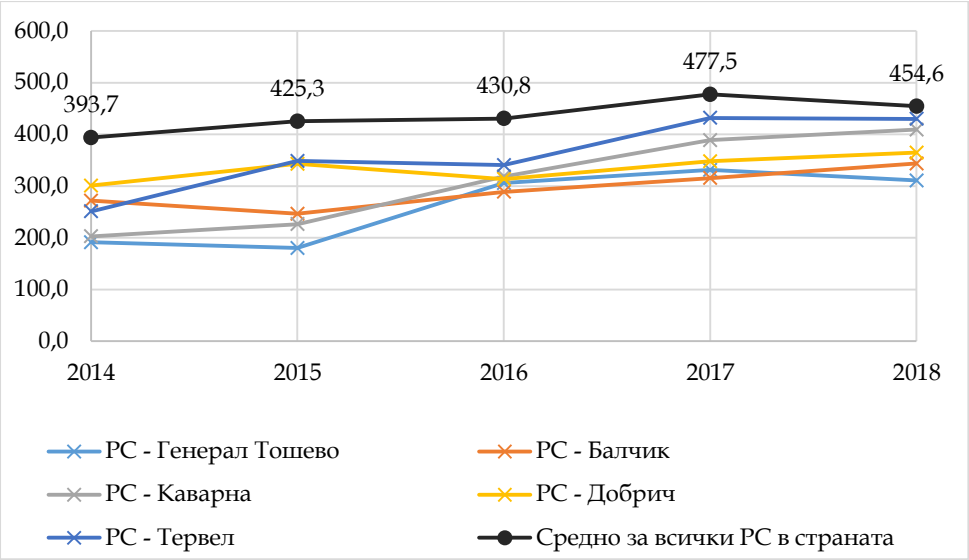

Апелативен район Варна

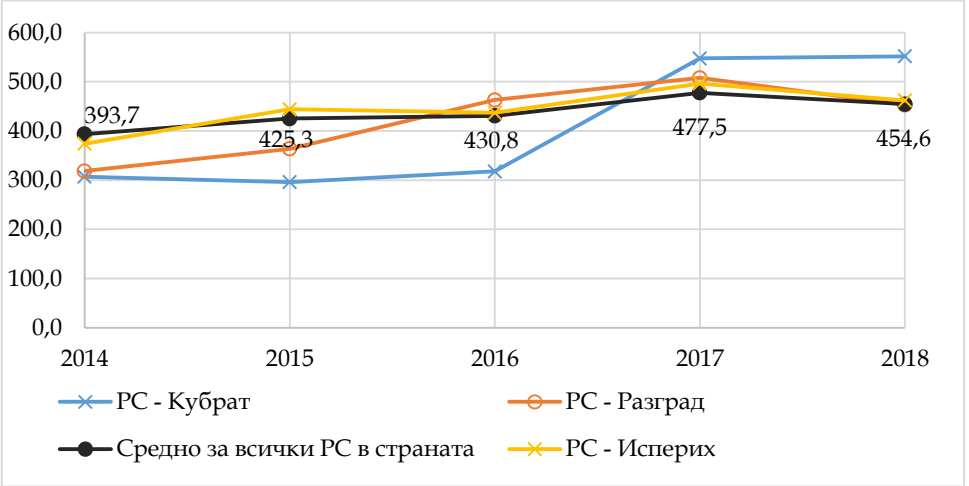
Окръжен район Варна						
Районни съдилища	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Девня	271,6	264,0	336,5	463,8	483,5	363,9
Средно за всички РС в страната	**393,7**	**425,3**	**430,8**	**477,5**	**454,6**	**436,4**
РС - Провадия	298,2	335,4	460,8	567,0	556,8	443,6
РС - Варна	424,7	440,2	419,8	473,6	468,7	445,4

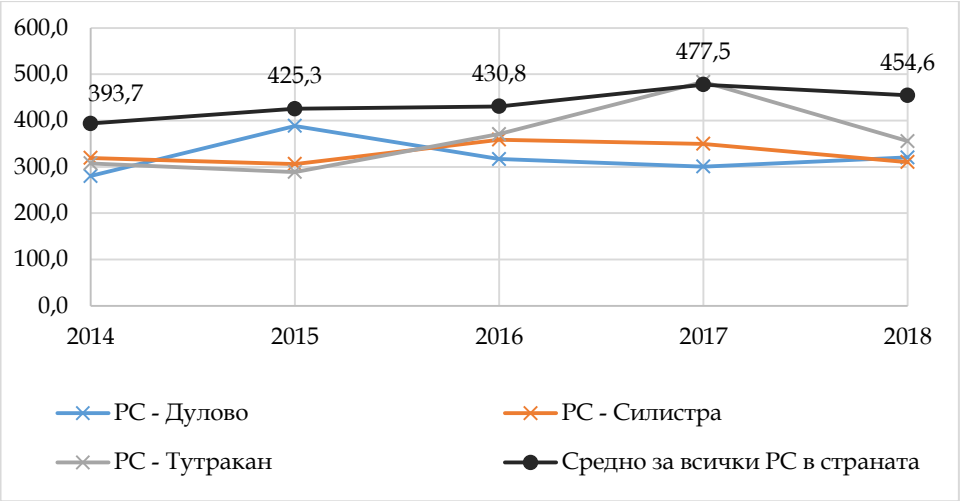
Окръжен район Добрич						
Районни съдилища	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Генерал Тошево	191,3	180,3	306,0	331,3	311,0	264,0
РС - Балчик	272,0	246,5	289,0	315,5	343,8	293,4
РС - Каварна	202,8	226,3	318,7	389,0	409,3	309,2
РС - Добрич	300,9	343,2	313,7	348,0	364,7	334,1
РС - Тервел	251,0	348,5	340,5	432,0	430,0	360,4
Средно за всички РС в страната	**393,7**	**425,3**	**430,8**	**477,5**	**454,6**	**436,4**

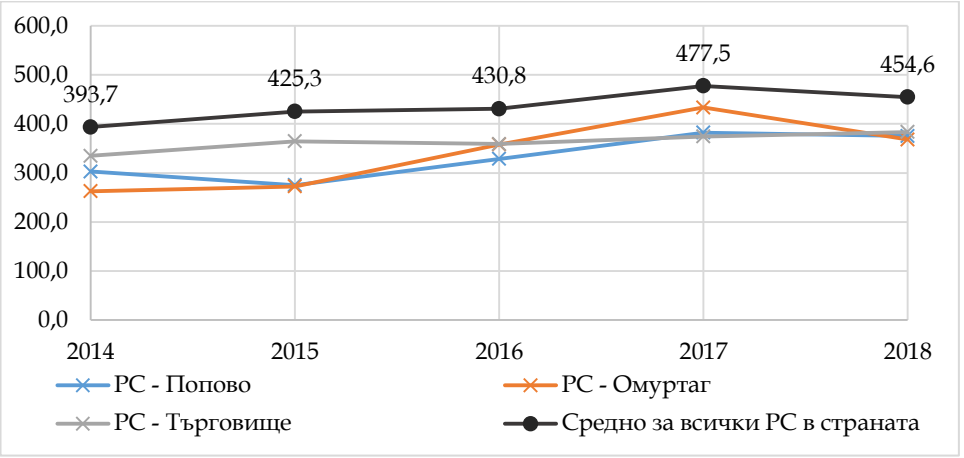
Окръжен район Разград						
Районни съдилища	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Кубрат	307,0	296,0	318,0	547,5	552,0	404,1
РС - Разград	318,6	363,9	463,1	508,0	453,4	421,4
Средно за всички РС в страната	**393,7**	**425,3**	**430,8**	**477,5**	**454,6**	**436,4**
РС - Исперих	374,0	444,0	437,0	496,7	462,0	442,7

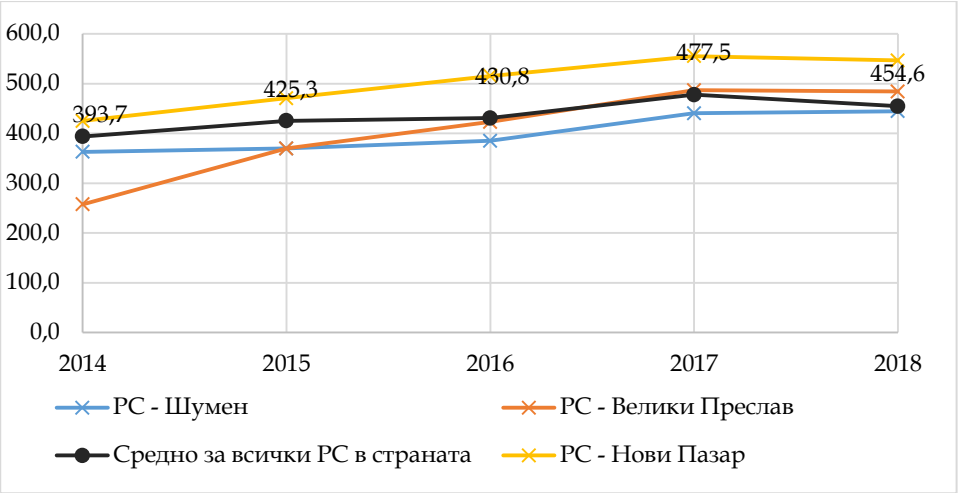
Окръжен район Силистра						
Районни съдилища	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Дулово	280,3	388,3	317,0	300,7	320,3	321,3
РС - Силистра	319,5	306,3	358,7	349,8	310,3	328,9
РС - Тутракан	307,7	289,0	370,7	483,3	355,7	361,3
Средно за всички РС в страната	**393,7**	**425,3**	**430,8**	**477,5**	**454,6**	**436,4**

Окръжен район Търговище						
Районни съдилища	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Попово	303,0	275,3	328,5	382,3	375,3	332,9
РС - Омуртаг	262,7	272,7	358,0	433,5	368,0	339,0
РС - Търговище	335,0	364,7	359,0	374,2	383,4	363,3
Средно за всички РС в страната	**393,7**	**425,3**	**430,8**	**477,5**	**454,6**	**436,4**

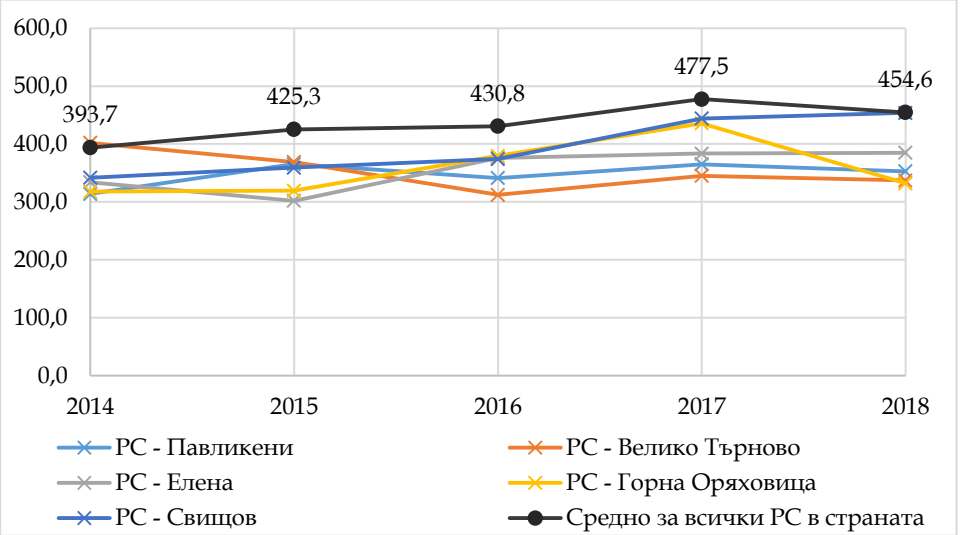

Окръжен район Шумен						
Районни съдилища	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Шумен	363,0	369,5	385,2	440,5	444,7	400,6
РС - Велики Преслав	257,5	369,7	423,0	486,7	484,0	404,2
Средно за всички РС в страната	**393,7**	**425,3**	**430,8**	**477,5**	**454,6**	**436,4**
РС - Нови Пазар	425,0	470,8	515,3	555,3	546,5	502,6

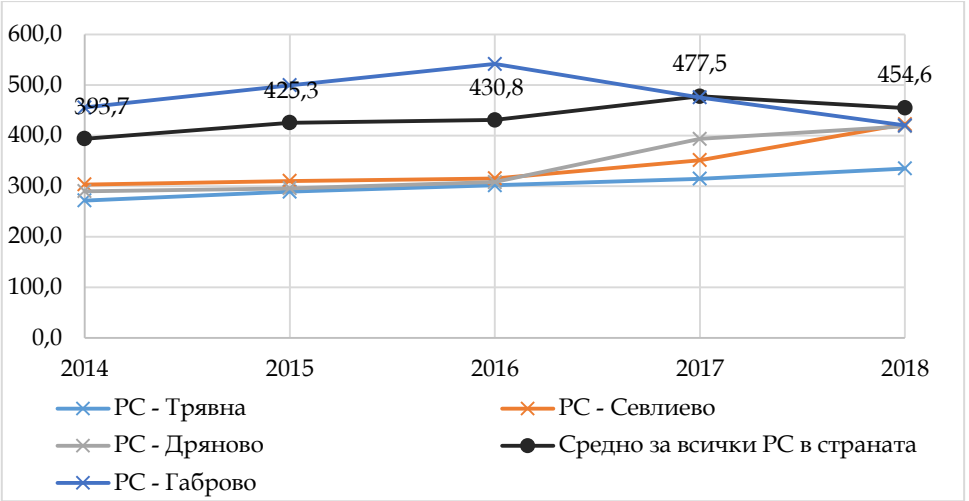

Апелативен район Велико Търново

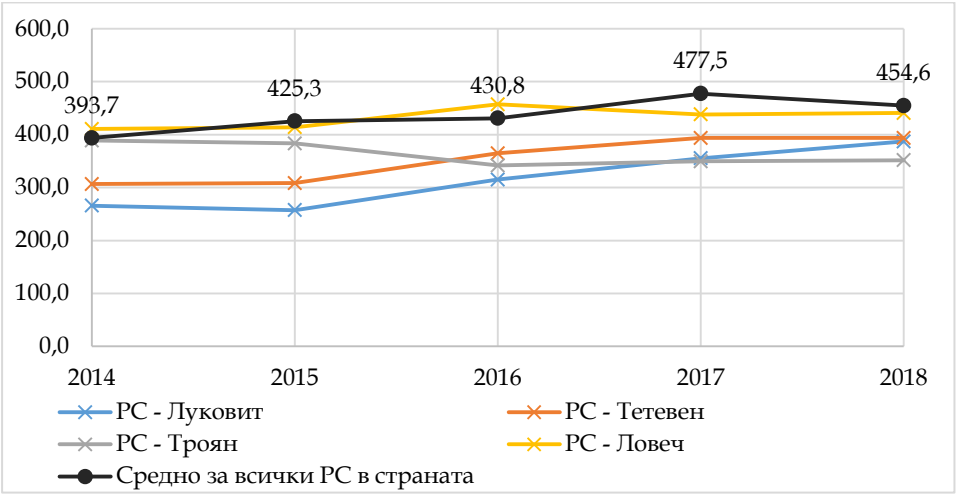
Окръжен район Велико Търново						
Районни съдилища	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Павликени	314,0	365,3	341,3	365,0	352,8	347,7
РС - Велико Търново	402,1	369,0	312,4	345,2	337,1	353,1
РС - Елена	334,0	302,0	376,0	383,5	385,0	356,1
РС - Горна Оряховица	317,9	319,4	379,7	435,9	332,1	357,0
РС - Свищов	341,8	359,3	374,3	444,0	453,8	394,6
Средно за всички РС в страната	**393,7**	**425,3**	**430,8**	**477,5**	**454,6**	**436,4**

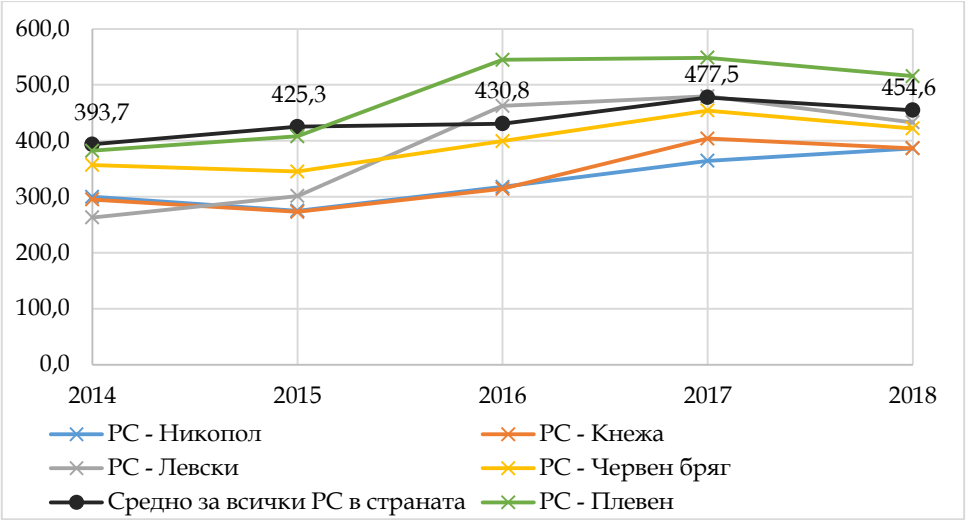
Окръжен район Габрово						
Районни съдилища	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Трявна	271,5	289,0	301,5	314,5	335,0	302,3
РС - Севлиево	303,3	310,3	315,3	351,3	422,4	340,5
РС - Дряново	290,0	295,5	308,0	393,5	418,5	341,1
Средно за всички РС в страната	**393,7**	**425,3**	**430,8**	**477,5**	**454,6**	**436,4**
РС - Габрово	455,2	499,4	541,4	475,2	420,0	478,3

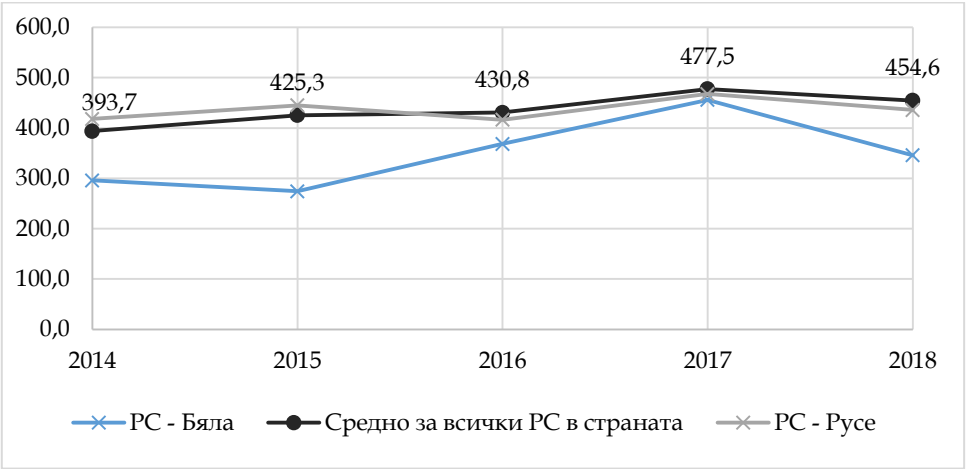
Окръжен район Ловеч						
Районни съдилища	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Луковит	265,7	257,3	315,0	355,3	387,0	316,1
РС - Тетевен	306,5	308,5	364,8	393,5	393,8	353,4
РС - Троян	388,8	383,4	341,8	349,6	351,6	363,0
РС - Ловеч	410,4	413,9	457,0	438,0	440,8	432,0
Средно за всички РС в страната	**393,7**	**425,3**	**430,8**	**477,5**	**454,6**	**436,4**

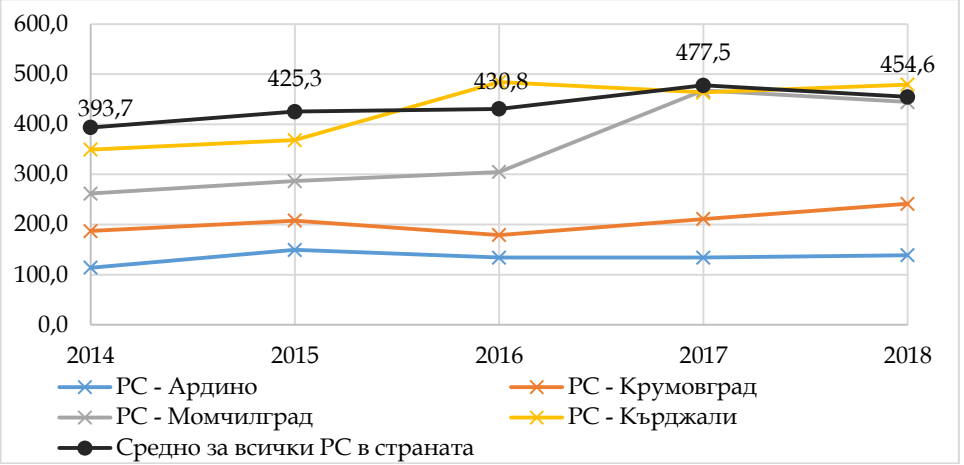
Окръжен район Плевен						
Районни съдилища	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Никопол	300,0	275,0	317,7	364,3	386,7	328,7
РС - Кнежа	295,0	273,0	314,3	404,0	386,7	334,6
РС - Левски	263,0	301,5	462,3	479,7	433,0	387,9
РС - Червен бряг	357,0	345,0	399,5	454,0	422,0	395,5
Средно за всички РС в страната	**393,7**	**425,3**	**430,8**	**477,5**	**454,6**	**436,4**
РС - Плевен	382,2	408,2	544,8	548,5	515,7	479,9

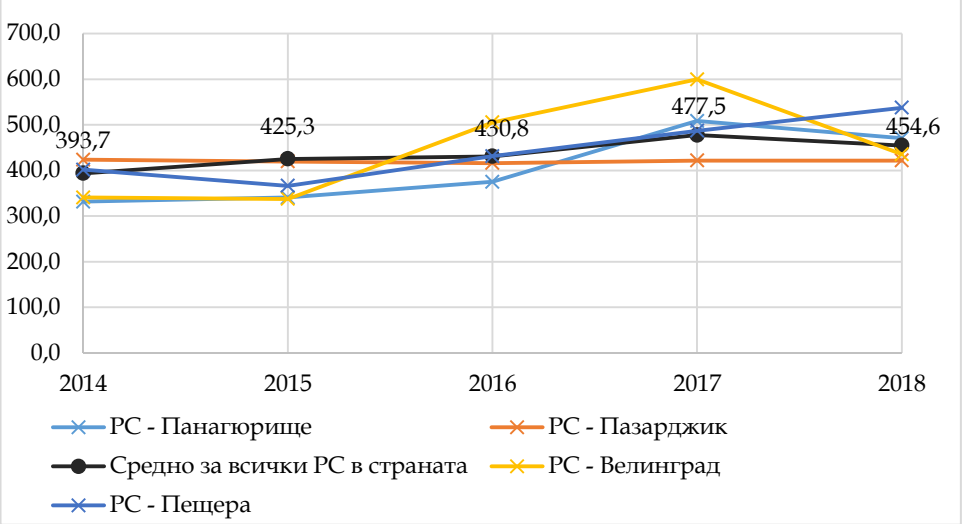
Окръжен район Русе						
Районни съдилища	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Бяла	296,0	274,4	368,3	455,8	345,8	348,0
Средно за всички РС в страната	**393,7**	**425,3**	**430,8**	**477,5**	**454,6**	**436,4**
РС - Русе	417,9	445,0	416,2	467,7	435,8	436,5

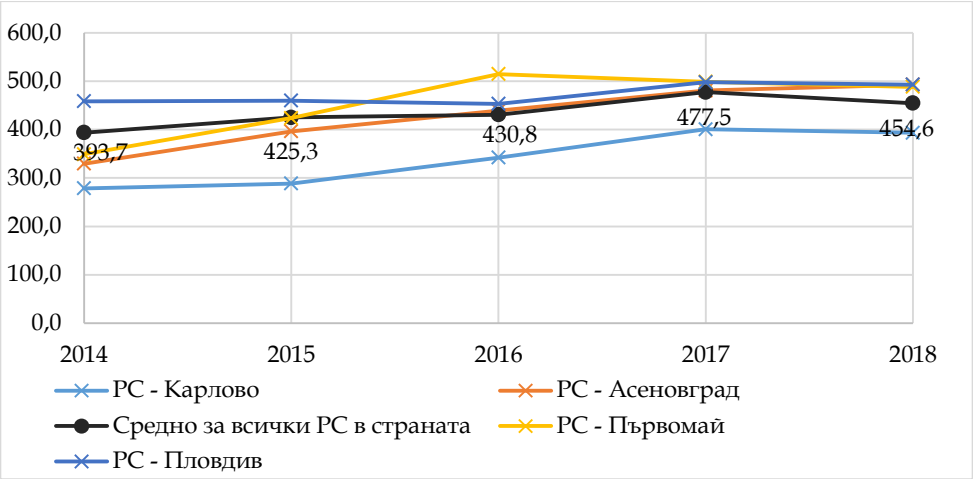
Окръжен район Кърджали						
Районни съдилища	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Ардино	114,0	149,5	134,0	134,0	139,0	134,1
РС - Крумовград	187,0	208,0	179,0	211,0	241,5	205,3
РС - Момчилград	261,7	286,7	305,0	467,5	444,5	353,1
РС - Кърджали	349,5	368,4	484,3	463,7	479,3	429,0
Средно за всички РС в страната	**393,7**	**425,3**	**430,8**	**477,5**	**454,6**	**436,4**

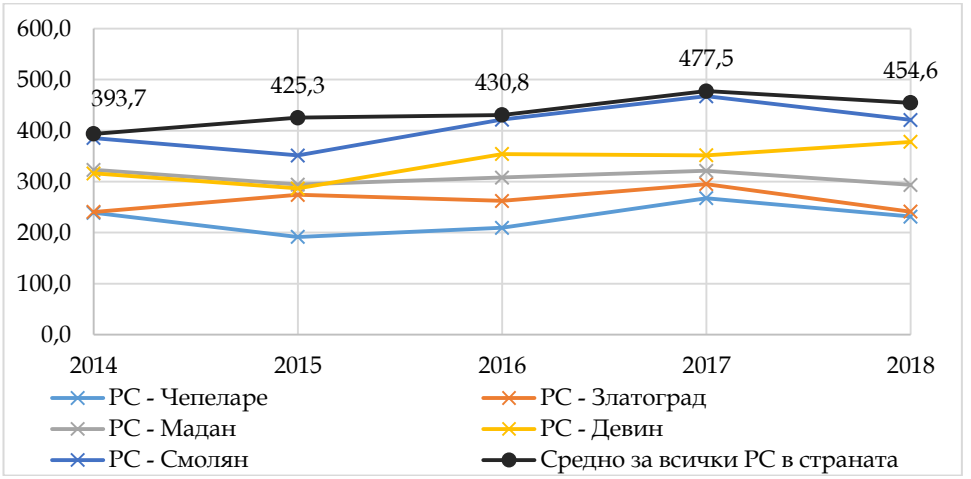
Окръжен район Пазарджик						
Районни съдилища	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Панагюрище	331,3	340,7	375,0	508,3	470,3	405,1
РС - Пазарджик	423,3	419,5	416,2	421,7	421,6	420,4
Средно за всички РС в страната	**393,7**	**425,3**	**430,8**	**477,5**	**454,6**	**436,4**
РС - Велинград	340,6	337,6	505,0	599,5	435,2	443,6
РС - Пещера	401,5	366,3	431,3	486,8	537,5	444,7

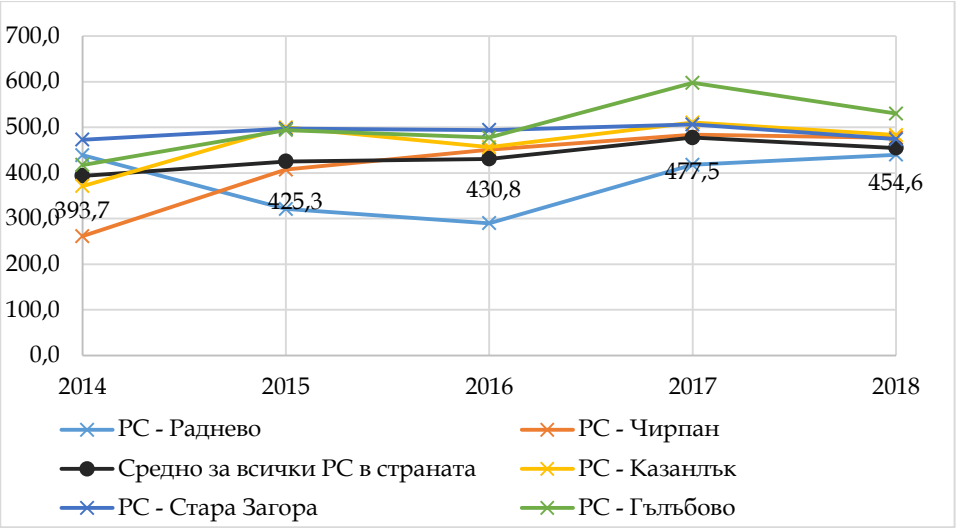
Окръжен район Пловдив						
Районни съдилища	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Карлово	278,5	288,4	342,3	400,6	393,6	340,7
РС - Асеновград	329,4	396,4	439,3	480,6	493,1	427,8
Средно за всички РС в страната	**393,7**	**425,3**	**430,8**	**477,5**	**454,6**	**436,4**
РС - Първомай	349,0	424,0	515,0	499,0	488,5	455,1
РС - Пловдив	458,7	459,9	453,4	497,9	493,2	472,6

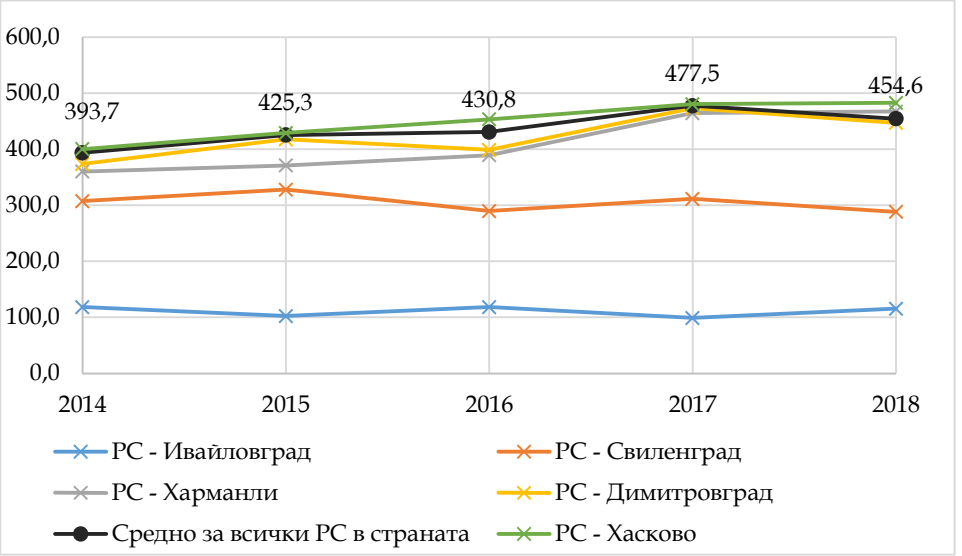
Окръжен район Смолян						
Районни съдилища	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Чепеларе	239,0	191,5	209,5	267,5	231,5	227,8
РС - Златоград	240,5	274,0	262,0	295,0	241,0	262,5
РС - Мадан	323,0	294,0	308,0	321,0	293,5	307,9
РС - Девин	316,0	286,5	354,0	351,5	378,0	337,2
РС - Смолян	385,3	351,3	421,4	467,4	421,0	409,3
Средно за всички РС в страната	**393,7**	**425,3**	**430,8**	**477,5**	**454,6**	**436,4**

Окръжен район Стара Загора						
Районни съдилища	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Раднево	439,0	321,0	289,8	417,7	440,0	381,5
РС - Чирпан	261,5	407,3	450,7	484,0	477,0	416,1
Средно за всички РС в страната	**393,7**	**425,3**	**430,8**	**477,5**	**454,6**	**436,4**
РС - Казанлък	371,0	499,9	456,3	510,4	483,0	464,1
РС - Стара Загора	472,9	497,2	494,0	506,3	473,9	488,9
РС - Гълъбово	417,5	494,0	477,5	597,5	530,0	503,3

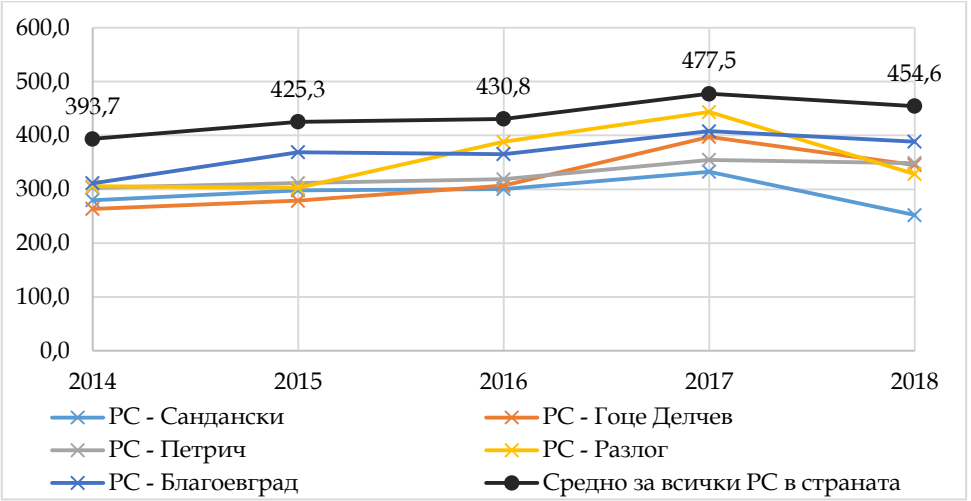

Окръжен район Хасково						
Районни съдилища	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Ивайловград	118,5	102,5	118,5	99,0	115,5	110,8
РС - Свиленград	307,3	327,8	289,8	311,3	288,3	304,9
РС - Харманли	360,3	371,0	389,5	464,5	467,3	410,5
РС - Димитровград	373,7	417,7	398,7	473,2	447,0	422,0
Средно за всички РС в страната	**393,7**	**425,3**	**430,8**	**477,5**	**454,6**	**436,4**
РС - Хасково	400,1	429,0	453,2	480,4	482,8	449,1

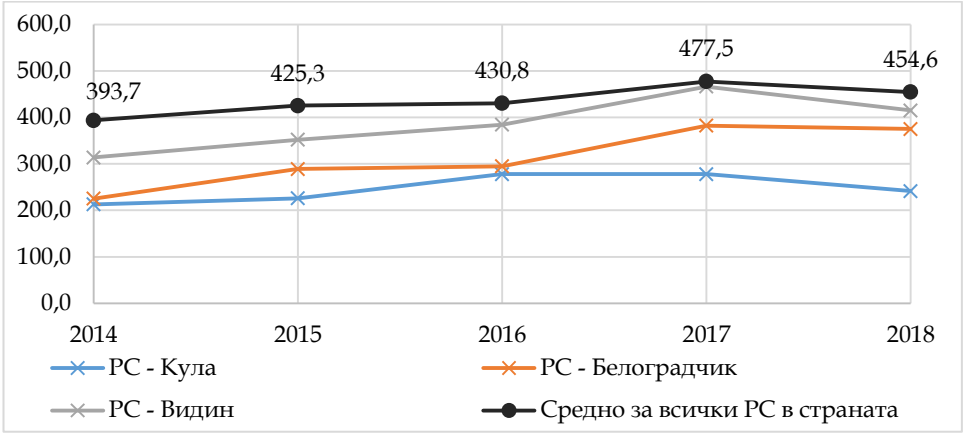

Апелативен район София

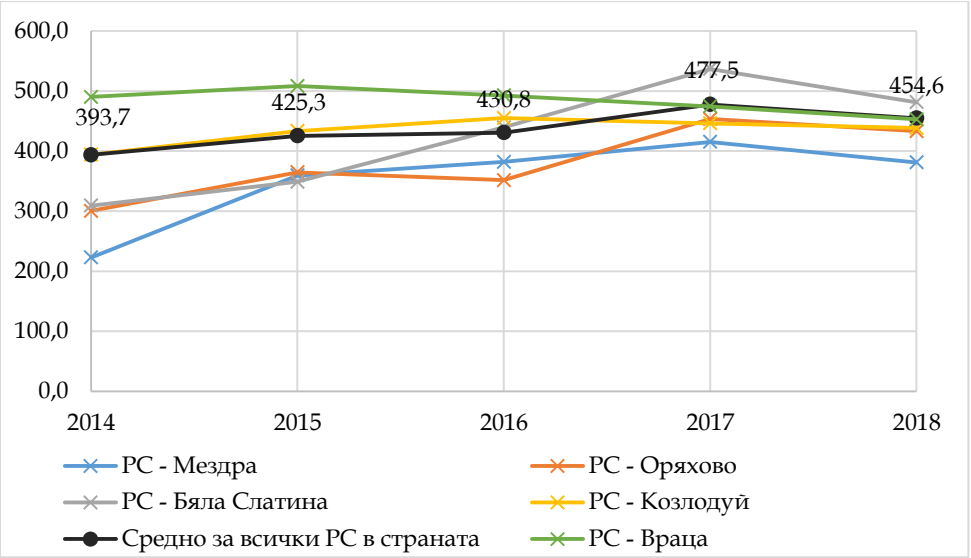
Окръжен район Благоевград						
Районни съдилища	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Сандански	279,8	298,1	300,4	332,6	252,0	292,6
РС - Гоце Делчев	263,7	278,9	306,7	397,3	345,0	318,3
РС - Петрич	302,9	311,5	318,6	354,8	348,8	327,3
РС - Разлог	305,6	302,7	388,3	443,5	328,6	353,7
РС - Благоевград	311,2	368,8	365,3	407,9	388,5	368,3
Средно за всички РС в страната	**393,7**	**425,3**	**430,8**	**477,5**	**454,6**	**436,4**

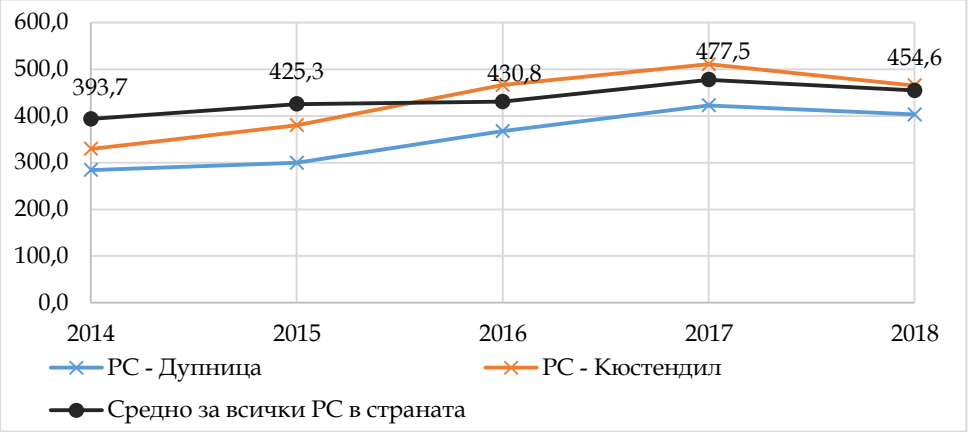
Окръжен район Видин						
Районни съдилища	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Кула	213,0	226,0	278,0	278,0	241,5	247,3
РС - Белоградчик	225,3	289,0	295,0	382,3	375,0	313,3
РС - Видин	313,7	352,2	384,4	466,5	415,3	386,4
Средно за всички РС в страната	**393,7**	**425,3**	**430,8**	**477,5**	**454,6**	**436,4**

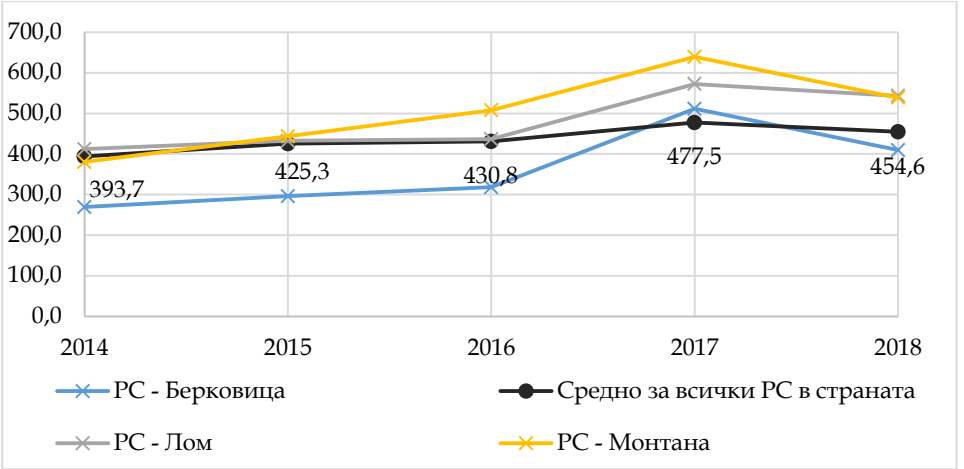
Окръжен район Враца						
Районни съдилища	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Мездра	223,0	359,2	381,8	415,2	381,2	352,1
РС - Оряхово	300,3	364,7	351,7	453,3	433,0	380,6
РС - Бяла Слатина	309,2	349,0	439,6	536,8	481,4	423,2
РС - Козлодуй	394,0	433,4	454,8	446,2	438,4	433,4
Средно за всички РС в страната	**393,7**	**425,3**	**430,8**	**477,5**	**454,6**	**436,4**
РС - Враца	490,0	508,3	492,4	474,5	452,9	483,6

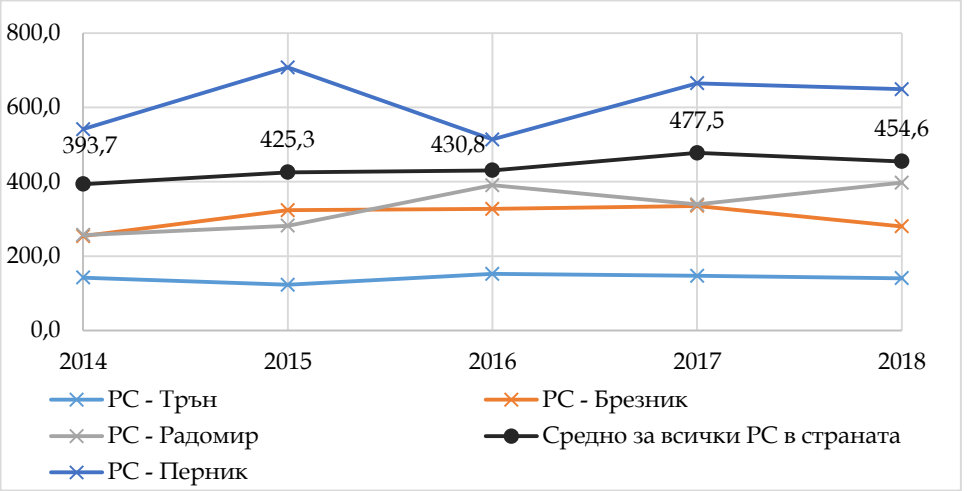
Окръжен район Кюстендил						
Районни съдилища	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Дупница	284,1	299,5	367,5	422,7	403,2	355,4
РС - Кюстендил	329,4	380,1	466,3	511,0	465,1	430,4
Средно за всички РС в страната	**393,7**	**425,3**	**430,8**	**477,5**	**454,6**	**436,4**

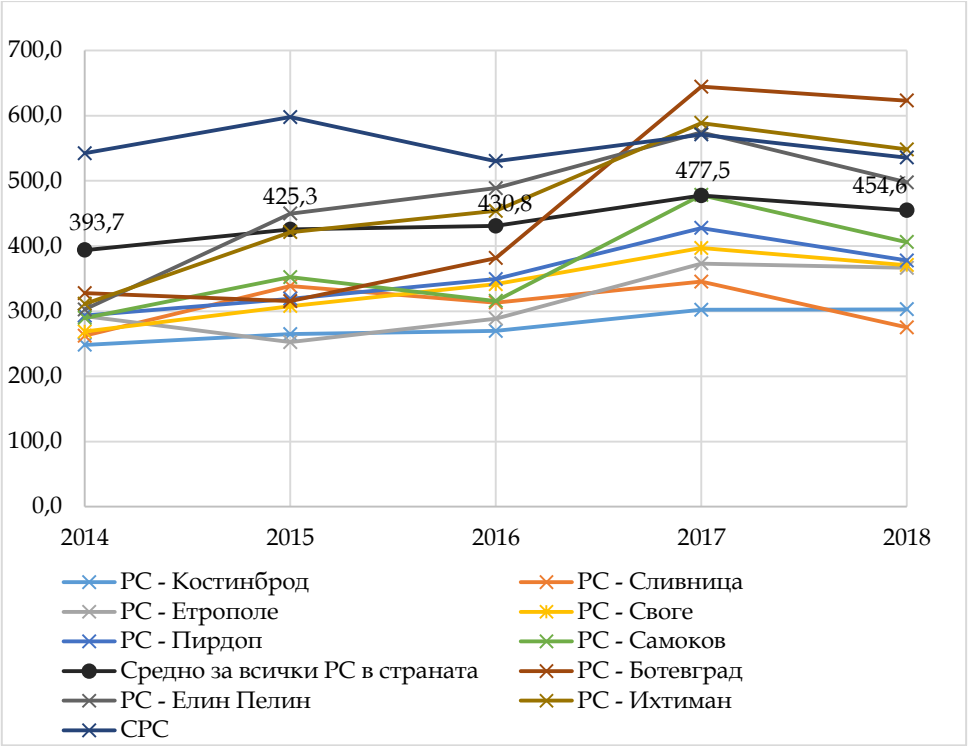
Окръжен район Монтана						
Районни съдилища	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Берковица	269,3	296,0	318,3	511,3	409,7	360,9
Средно за всички РС в страната	**393,7**	**425,3**	**430,8**	**477,5**	**454,6**	**436,4**
РС - Лом	411,8	432,4	436,3	572,6	543,3	479,3
РС - Монтана	380,5	443,4	507,8	639,3	538,4	501,9

Окръжен район Перник						
Районни съдилища	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Трън	142,0	123,0	152,0	147,0	140,5	140,9
РС - Брезник	253,5	323,5	327,0	335,0	280,0	303,8
РС - Радомир	256,8	281,7	390,4	339,0	397,5	333,1
Средно за всички РС в страната	**393,7**	**425,3**	**430,8**	**477,5**	**454,6**	**436,4**
РС - Перник	541,0	707,3	513,6	664,7	648,6	615,1

Окръжен район София						
Районни съдилища	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Костинброд	248,4	264,8	269,6	302,0	302,8	277,5
РС - Сливница	262,3	338,3	313,2	345,4	275,0	306,9
РС - Етрополе	292,5	252,5	288,5	373,0	366,5	314,6
РС - Своге	268,7	307,7	341,3	397,0	370,7	337,1
РС - Пирдоп	293,3	319,0	349,3	427,7	377,7	353,4
РС - Самоков	289,6	352,2	315,6	478,2	406,0	368,3
Средно за всички РС в страната	**393,7**	**425,3**	**430,8**	**477,5**	**454,6**	**436,4**
РС - Ботевград	327,6	315,3	381,5	644,4	623,2	458,4
РС - Елин Пелин	302,5	449,7	488,7	574,3	497,7	462,6
РС - Ихтиман	311,2	421,3	454,0	588,8	548,3	464,7
СРС[3]	542,4	597,7	530,4	570,9	535,7	555,4

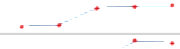
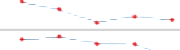
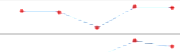
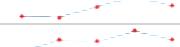
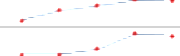
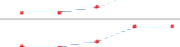
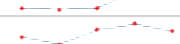
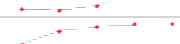

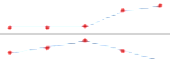
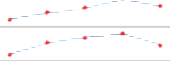
[3] По отношение на СРС следва да се отбележи, че той попада в съдебен район София-град. В настояща таблица е причислен към Окръжен район София единствено поради липсата на сравнение с други районни съдилища в съдебен район София-град.

В таблицата по-долу са представени резултатите от ранкирането на районните съдилища по общ брой на свършените дела на един магистрат по щат на годишна база.

Таблица 3 Брой на общо свършени граждански и наказателни дела на един магистрат по щат в районните съдилища за 2014 - 2018 г.

№	Районни съдилища	Общ брой свършени дела на един магистрат					Тенденция	Осреднено за периода
		2014	2015	2016	2017	2018		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	РС - Ивайловград	123,0	101,0	112,5	101,0	116,5		110,8
2	РС - Ардино	114,0	144,5	136,0	137,0	129,5		132,2
3	РС - Трън	142,5	120,0	156,5	145,5	141,0		141,1
4	РС - Малко Търново	186,0	223,5	199,0	133,0	145,5		177,4
5	РС - Крумовград	189,5	205,0	178,5	212,0	232,5		203,5
6	РС - Чепеларе	247,0	183,0	213,5	260,0	231,5		227,0
7	РС - Тополовград	181,5	216,5	228,5	267,0	285,5		235,8
8	РС - Кула	220,5	223,0	271,0	267,5	252,5		246,9
9	РС - Златоград	256,0	260,0	267,5	281,5	236,5		260,3
10	РС - Генерал Тошево	202,5	177,8	288,7	351,3	313,0		266,7
11	РС - Костинброд	249,8	262,6	261,6	298,4	291,4		272,8
12	РС - Балчик	295,3	252,5	281,0	304,5	350,5		296,8
13	РС - Брезник	244,5	321,0	336,0	329,5	264,5		299,1
14	РС - Сандански	323,4	295,3	303,3	329,4	246,6		299,6
15	РС - Трявна	279,5	291,0	300,0	315,5	328,0		302,8
16	РС - Сливница	269,7	322,0	303,2	340,2	283,0		303,6
17	РС - Свиленград	312,8	316,0	298,3	311,0	291,2		305,9
18	РС - Каварна	211,5	219,5	314,0	389,7	406,3		308,2
19	РС - Мадан	322,5	298,0	300,0	316,0	305,5		308,4
20	РС - Белоградчик	235,7	288,7	293,3	369,0	380,3		313,4
21	РС - Етрополе	290,0	252,5	293,0	375,5	356,5		313,5
22	РС - Луковит	283,0	251,7	301,7	355,0	378,7		314,0
23	РС - Гоце Делчев	270,3	263,4	300,3	391,2	352,8		315,6
24	РС - Петрич	302,0	310,4	319,3	359,6	331,3		324,5
25	РС - Дулово	270,7	385,7	342,7	308,3	315,7		324,6
26	**РС - Силистра**	**326,9**	**303,9**	**363,7**	**349,7**	**313,6**		**331,5**
27	**РС - Добрич**	**302,0**	**338,7**	**323,3**	**340,7**	**356,5**		**332,2**
28	РС - Попово	300,5	280,8	326,3	386,8	367,8		332,4
29	РС - Никопол	303,0	290,7	325,3	355,7	397,7		334,5
30	РС - Своге	282,7	305,3	331,0	382,7	372,3		334,8
31	РС - Радомир	272,2	274,0	383,6	350,4	401,3		336,3
32	РС - Кнежа	288,0	303,3	304,0	411,7	376,7		336,7
33	РС - Девин	317,5	298,5	342,5	356,0	372,5		337,4
34	РС - Омуртаг	277,7	262,3	359,5	415,0	377,5		338,4
35	РС - Карлово	281,8	279,9	354,3	401,4	382,7		340,0
36	РС - Севлиево	307,2	316,2	316,8	347,7	414,0		340,4
37	РС - Дряново	298,0	299,0	303,0	392,0	418,5		342,1
38	РС - Момчилград	258,0	284,3	305,3	469,0	414,5		346,2
39	РС - Бяла	301,2	268,2	372,5	441,8	354,0		347,5
40	РС - Разлог	292,1	298,9	398,5	427,3	321,3		347,6

41	РС - Павликени	319,5	367,3	344,0	364,0	345,8		348,1
42	РС - Пирдоп	292,0	319,0	338,7	426,7	375,3		350,3
43	РС - Мездра	229,6	346,0	388,5	406,7	384,2		351,0
44	РС - Тетевен	308,5	302,0	356,3	398,3	392,0		351,4
45	РС - Елена	315,5	321,0	375,0	378,0	382,5		354,4
46	РС - Карнобат	317,8	321,4	321,0	411,8	400,4		354,5
47	**РС - Велико Търново**	**410,7**	**377,4**	**318,1**	**343,9**	**327,6**		**355,5**
48	РС - Горна Оряховица	322,3	319,8	376,6	431,6	332,1		356,5
49	РС - Берковица	274,5	291,3	318,3	508,3	405,3		359,5
50	РС - Дупница	311,4	300,3	360,5	436,0	390,7		359,8
51	РС - Тутракан	304,0	298,3	373,3	489,7	336,3		360,3
52	**РС - Търговище**	**327,1**	**369,8**	**365,4**	**366,0**	**375,1**		**360,7**
53	РС - Тервел	232,5	347,0	355,0	412,5	458,0		361,0
54	РС - Девня	276,4	279,4	331,3	466,3	461,3		362,9
55	РС - Троян	400,0	378,2	339,8	357,4	345,8		364,2
56	РС - Средец	396,0	417,0	370,0	366,0	282,3		366,3
57	РС - Самоков	285,4	345,2	338,8	477,8	385,0		366,4
58	**РС - Благоевград**	**324,3**	**364,2**	**362,3**	**408,6**	**384,8**		**368,8**
59	РС - Котел	262,5	368,5	364,5	412,0	468,5		375,2
60	РС - Оряхово	315,0	356,0	357,7	450,0	428,7		381,5
61	РС - Поморие	290,5	298,3	455,0	461,0	405,7		382,1
62	**РС - Видин**	**317,3**	**347,6**	**379,8**	**458,1**	**412,8**		**383,1**
63	РС - Левски	261,8	306,8	457,3	466,7	428,0		384,1
64	РС - Раднево	397,5	391,8	272,0	435,7	429,3		385,3
65	РС - Свищов	349,5	340,8	371,0	464,0	426,3		390,3
66	РС - Червен бряг	357,8	351,5	401,5	451,3	407,3		393,9
67	РС - Айтос	354,8	403,8	395,5	441,5	403,3		399,8
68	РС - Велики Преслав	273,0	370,3	417,0	481,7	459,3		400,3
69	**РС - Ямбол**	**350,7**	**349,3**	**379,5**	**468,9**	**453,2**		**400,3**
70	**РС - Шумен**	**372,9**	**369,8**	**390,0**	**437,4**	**435,8**		**401,2**
71	РС - Панагюрище	337,3	332,0	373,7	499,3	470,0		402,5
72	РС - Елхово	564,3	395,3	337,8	359,0	369,0		405,1
73	РС - Кубрат	315,7	298,0	321,7	542,0	563,5		408,2
74	**РС - Смолян**	**389,5**	**349,5**	**426,6**	**459,4**	**418,2**		**408,6**
75	РС - Харманли	381,5	374,5	393,8	459,0	456,0		413,0
76	РС - Чирпан	262,8	403,7	454,3	482,7	477,0		416,1
77	**РС - Разград**	**321,6**	**356,2**	**465,6**	**511,1**	**437,9**		**418,5**
78	**РС - Пазарджик**	**426,9**	**423,3**	**419,8**	**418,7**	**409,7**		**419,7**
79	РС - Димитровград	379,7	422,5	396,8	460,5	441,8		420,3
80	РС - Бяла Слатина	305,6	360,2	436,4	529,8	480,8		422,6
81	РС - Асеновград	333,0	394,5	443,5	472,9	479,0		424,6
82	**РС - Кърджали**	**354,3**	**363,0**	**479,3**	**460,4**	**474,0**		**426,2**
83	**РС - Кюстендил**	**338,0**	**375,4**	**462,2**	**517,8**	**462,8**		**431,2**
	Средно за РС	**403,9**	**424,4**	**425,9**	**469,2**	**444,8**		**433,6**
84	**РС - Ловеч**	**410,0**	**431,1**	**454,9**	**434,1**	**438,3**		**433,7**
85	**РС - Русе**	**422,8**	**444,5**	**422,3**	**456,4**	**426,6**		**434,5**
86	РС - Козлодуй	399,6	439,6	452,4	453,4	434,0		435,8
87	РС - Велинград	**348,0**	**336,8**	**509,0**	**596,3**	**420,4**		442,1
88	РС - Пещера	405,3	377,0	431,0	470,0	529,0		442,5
89	РС - Ихтиман	311,2	420,3	443,8	569,5	490,5		447,0
90	**РС - Хасково**	**412,5**	**426,2**	**451,1**	**482,6**	**466,0**		**447,7**

91	РС - Първомай	338,0	421,0	512,5	485,0	482,5		447,8
92	РС - Исперих	413,3	435,3	432,7	485,0	475,7		448,4
93	**РС - Варна**	**452,1**	**453,1**	**418,0**	**474,6**	**458,4**		**451,2**
94	РС - Провадия	311,0	356,6	480,3	569,8	554,3		454,4
95	РС - Ботевград	333,4	322,1	385,2	637,4	595,6		454,7
96	РС - Казанлък	375,6	495,0	460,3	507,1	476,2		462,8
97	РС - Елин Пелин	299,8	455,7	480,3	584,7	495,0		463,1
98	РС - Царево	356,7	515,3	561,5	427,5	476,3		467,5
99	**РС - Сливен**	**447,5**	**433,1**	**456,8**	**495,3**	**513,0**		**469,1**
100	РС - Лом	403,8	427,3	435,9	563,7	520,2		470,2
101	**РС - Пловдив**	**469,7**	**464,0**	**454,5**	**495,5**	**479,0**		**472,5**
102	**РС - Бургас**	**476,5**	**468,0**	**481,7**	**488,1**	**455,4**		**474,0**
103	РС - Нова Загора	366,8	365,8	383,5	602,0	669,8		477,6
104	**РС - Габрово**	**461,3**	**499,1**	**545,0**	**477,0**	**407,1**		**477,9**
105	**РС - Плевен**	**384,0**	**405,3**	**542,6**	**554,9**	**506,0**		**478,5**
106	**РС - Враца**	**485,1**	**519,4**	**497,6**	**470,5**	**440,0**		**482,5**
107	**РС - Стара Загора**	**482,0**	**491,9**	**496,6**	**501,6**	**464,0**		**487,2**
108	РС - Гълъбово	417,5	492,5	478,0	599,5	511,0		499,7
109	РС - Нови Пазар	425,5	478,0	514,8	553,8	544,3		503,3
110	**РС - Монтана**	**382,1**	**465,6**	**512,9**	**627,3**	**534,8**		**504,5**
111	РС - Несебър	330,8	529,0	610,5	684,5	489,1		528,8
112	**СРС**	**563,0**	**586,7**	**500,2**	**538,2**	**523,0**		**542,2**
113	**РС - Перник**	**550,9**	**705,0**	**535,6**	**648,2**	**609,5**		**609,8**

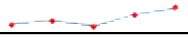
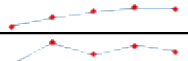
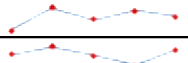
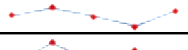
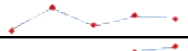
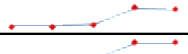
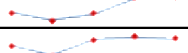
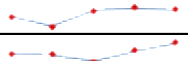
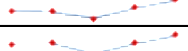
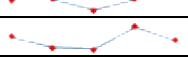
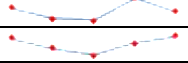
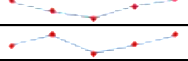
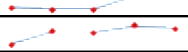
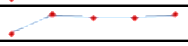
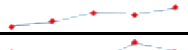
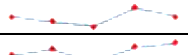
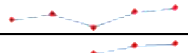
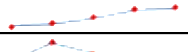
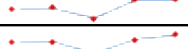
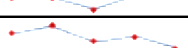
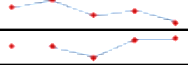
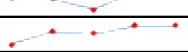
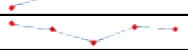
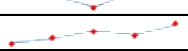
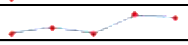
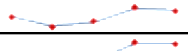
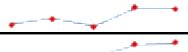
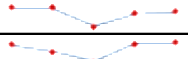
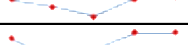
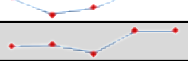
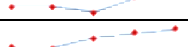
По отношение на общия брой свършени в сравнение с постъпили дела на един магистрат по щат на годишна база за периода не се наблюдават съществени различия както в ранкирането на районните съдилища, така и в изразените тенденции. Данните за разпределението на районните съдилища по показателя за общ брой постъпили дела на един магистрат за периода по окръжни и апелативни райони са идентични и по отношение на свършените дела.

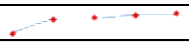
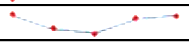
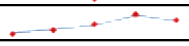
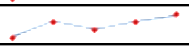
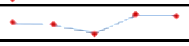
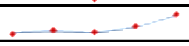
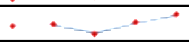
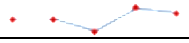
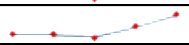
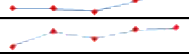
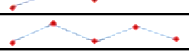
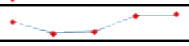
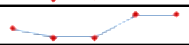
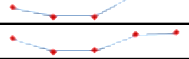
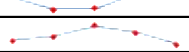
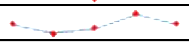
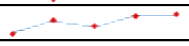
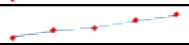
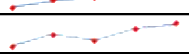
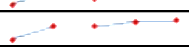
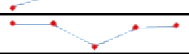
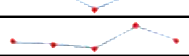
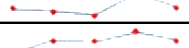
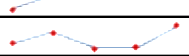
2. Показател „Относителен дял на гражданските и наказателните дела към общо постъпили/свършени на годишна база за периода 2014-2018 г.“

Както вече беше отбелязано, относителният дял на постъпилите гражданските дела спрямо общия брой постъпили дела средно за страната за изследвания период варира в порядъка от 68 до 72 процента. В следващата таблица е показан този относителен дял на ниво отделен районен съд, като е проследена тенденцията за изследвания период 2014-2018 г. РС са ранкирани, като най-напред са показани тези съдилища, при които осредненото съотношение за петте изследвани години е най-малко.

Таблица 4 Относителен дял на гражданските дела към общо постъпилите на годишна база за периода 2014-2018 г.

№	Районни съдилища	ПОСТЪПИЛИ ДЕЛА						
		дял на гражданските дела към общо постъпилите					Тенденция	Осреднено за периода
		2014	2015	2016	2017	2018		
1	РС - Царево	50,9%	32,0%	21,4%	36,8%	40,7%		36,4%
2	РС - Несебър	53,8%	37,2%	31,8%	30,2%	37,0%		38,0%
3	РС - Свиленград	41,5%	38,3%	41,1%	48,1%	54,6%		44,7%
4	РС - Малко Търново	25,3%	37,2%	31,9%	58,2%	72,6%		45,1%
5	РС - Сливница	44,5%	37,9%	42,9%	52,9%	51,1%		45,9%
6	РС - Елхово	32,1%	45,3%	46,1%	58,2%	62,6%		48,9%
7	РС - Петрич	45,6%	44,8%	48,3%	60,7%	55,2%		50,9%
8	РС - Тутракан	55,1%	55,9%	52,2%	44,1%	59,0%		53,3%
9	**РС - Кърджали**	**51,8%**	**59,5%**	**47,7%**	**53,0%**	**56,9%**		**53,8%**
10	РС - Елена	44,9%	54,3%	49,9%	59,5%	60,6%		53,8%
11	**РС - Шумен**	**56,0%**	**55,4%**	**50,5%**	**55,5%**	**52,3%**		**53,9%**
12	**РС - Благоевград**	**59,0%**	**52,2%**	**54,6%**	**58,4%**	**53,3%**		**55,5%**
13	РС - Чепеларе	57,9%	53,5%	54,9%	59,6%	54,4%		56,1%
14	РС - Ивайловград	58,6%	53,7%	59,1%	58,1%	57,1%		57,3%
15	РС - Дупница	60,4%	58,4%	51,7%	57,8%	59,0%		57,5%
16	**РС - Кюстендил**	**67,2%**	**59,5%**	**51,2%**	**53,7%**	**55,8%**		**57,5%**
17	РС - Трявна	54,0%	58,7%	54,1%	55,0%	67,2%		57,8%
18	РС - Генерал Тошево	55,9%	63,7%	52,9%	52,8%	67,8%		58,6%
19	**РС - Бургас**	**61,5%**	**58,7%**	**53,5%**	**60,4%**	**61,9%**		**59,2%**
20	РС - Момчилград	58,6%	61,0%	52,0%	59,9%	66,7%		59,7%
21	**РС - Смолян**	**54,7%**	**55,5%**	**58,7%**	**65,3%**	**67,2%**		**60,3%**
22	РС - Кула	56,8%	54,6%	53,4%	61,5%	75,6%		60,4%
23	**РС - Велико Търново**	**56,7%**	**57,5%**	**60,8%**	**64,7%**	**62,6%**		**60,4%**
24	РС - Поморие	64,8%	61,0%	51,1%	62,0%	64,1%		60,6%
25	РС - Луковит	53,2%	59,1%	61,5%	63,1%	68,6%		61,1%
26	**РС - Търговище**	**59,0%**	**59,8%**	**54,4%**	**65,3%**	**67,1%**		**61,1%**
27	РС - Ихтиман	58,2%	60,3%	56,1%	63,5%	67,8%		61,2%
28	**РС - Монтана**	**62,8%**	**57,5%**	**60,0%**	**64,9%**	**61,9%**		**61,4%**
29	РС - Котел	59,1%	54,8%	55,8%	69,3%	68,1%		61,4%
30	РС - Крумовград	56,7%	65,9%	56,1%	70,4%	59,2%		61,7%
31	РС - Велики Преслав	57,0%	58,3%	62,4%	64,6%	67,1%		61,9%
32	РС - Сандански	58,6%	57,1%	60,4%	64,8%	68,8%		61,9%
33	РС - Чирпан	59,9%	62,1%	55,5%	66,0%	66,7%		62,1%
34	**РС - Стара Загора**	**57,4%**	**65,4%**	**59,0%**	**64,8%**	**66,1%**		**62,5%**
35	РС - Оряхово	68,1%	60,1%	55,8%	64,4%	64,3%		62,6%
36	РС - Разлог	62,0%	63,1%	62,0%	64,1%	62,7%		62,8%

37	РС - Гоце Делчев	63,1%	60,4%	57,6%	65,3%	67,6%		62,8%
38	**РС - Габрово**	**66,6%**	**65,5%**	**59,4%**	**62,2%**	**60,7%**		**62,9%**
39	РС - Трън	56,3%	61,0%	53,9%	69,0%	77,6%		63,6%
40	РС - Троян	52,6%	61,0%	66,1%	70,4%	68,7%		63,8%
41	**РС - Ловеч**	**56,8%**	**68,9%**	**62,7%**	**66,9%**	**64,3%**		**63,9%**
42	РС - Левски	64,0%	66,0%	63,8%	61,3%	65,3%		64,1%
43	**РС - Видин**	**61,7%**	**67,7%**	**63,0%**	**65,5%**	**64,9%**		**64,6%**
44	РС - Айтос	64,6%	62,9%	60,0%	67,2%	70,2%		65,0%
45	РС - Бяла Слатина	61,0%	61,1%	62,1%	71,1%	69,9%		65,1%
46	**РС - Пазарджик**	**63,7%**	**61,1%**	**63,5%**	**68,7%**	**68,9%**		**65,2%**
47	РС - Павликени	64,1%	59,3%	67,1%	68,6%	67,4%		65,3%
48	РС - Средец	64,1%	63,0%	54,3%	67,9%	77,6%		65,4%
49	РС - Балчик	65,3%	66,1%	61,2%	65,8%	69,5%		65,6%
50	**РС - Силистра**	**67,0%**	**64,4%**	**63,9%**	**69,4%**	**66,0%**		**66,1%**
51	РС - Каварна	69,8%	63,6%	59,5%	66,9%	71,4%		66,3%
52	РС - Гълъбово	64,9%	70,5%	60,5%	65,3%	70,7%		66,4%
53	РС - Мадан	61,8%	59,5%	60,1%	72,9%	77,7%		66,4%
54	РС - Белоградчик	58,1%	66,9%	66,3%	71,4%	69,2%		66,4%
55	РС - Берковица	58,2%	69,1%	67,6%	67,7%	69,7%		66,5%
56	РС - Никопол	61,2%	66,4%	65,9%	67,2%	71,6%		66,5%
57	РС - Харманли	62,9%	64,8%	67,8%	67,3%	69,8%		66,5%
58	РС - Карлово	67,1%	64,8%	62,1%	71,6%	67,1%		66,5%
59	РС - Тетевен	63,8%	68,1%	58,3%	69,6%	72,9%		66,5%
60	РС - Нова Загора	58,7%	61,3%	65,9%	72,7%	74,9%		66,7%
61	РС - Омуртаг	63,8%	71,8%	67,3%	66,1%	64,8%		66,8%
62	РС - Казанлък	65,8%	66,6%	61,7%	70,5%	70,2%		66,9%
63	РС - Самоков	66,9%	67,2%	64,2%	67,6%	68,9%		67,0%
64	**РС - Хасково**	**68,4%**	**71,0%**	**65,6%**	**67,2%**	**63,3%**		**67,1%**
65	РС - Своге	67,0%	67,0%	59,5%	71,9%	72,8%		67,6%
66	РС - Тополовград	60,2%	67,9%	67,3%	71,5%	72,0%		67,8%
67	РС - Девин	72,2%	68,2%	60,3%	70,0%	68,4%		67,8%
68	РС - Червен бряг	62,7%	66,0%	70,5%	68,0%	74,7%		68,4%
69	РС - Кубрат	66,2%	67,8%	66,0%	71,7%	70,7%		68,5%
70	РС - Първомай	69,9%	65,9%	67,7%	69,9%	70,2%		68,7%
71	РС - Брезник	69,0%	61,7%	65,6%	75,2%	73,0%		68,9%
72	РС - Пирдоп	64,1%	68,4%	62,9%	75,5%	74,7%		69,1%
73	РС - Горна Оряховица	67,4%	68,3%	68,4%	70,5%	71,0%		69,1%
74	РС - Раднево	71,9%	71,6%	63,8%	69,0%	70,2%		69,3%
75	РС - Ардино	71,5%	68,2%	63,4%	72,0%	72,7%		69,6%
76	**РС - Пловдив**	**70,1%**	**67,3%**	**68,5%**	**71,1%**	**71,3%**		**69,7%**
	Средно за РС	**68,6%**	**69,0%**	**67,1%**	**72,0%**	**72,0%**		**69,7%**
77	РС - Златоград	68,4%	68,2%	64,5%	73,6%	75,9%		70,1%
78	РС - Велинград	67,4%	66,9%	70,6%	72,7%	74,3%		70,4%
79	РС - Свищов	69,1%	67,8%	68,2%	73,0%	75,3%		70,7%
80	**РС - Плевен**	**62,6%**	**67,7%**	**75,1%**	**72,9%**	**75,1%**		**70,7%**
81	РС - Радомир	68,9%	71,1%	68,0%	72,3%	74,7%		71,0%
82	РС - Нови Пазар	65,9%	72,0%	64,1%	72,6%	80,3%		71,0%
83	РС - Костинброд	74,0%	64,4%	64,1%	79,5%	73,0%		71,0%
84	РС - Дряново	70,2%	74,1%	71,9%	71,5%	69,1%		71,4%
85	РС - Мездра	59,7%	72,8%	75,9%	76,4%	73,5%		71,7%
86	РС - Етрополе	64,4%	70,5%	65,3%	77,7%	80,5%		71,7%

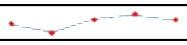
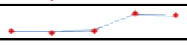
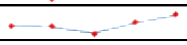
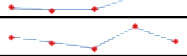
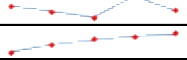
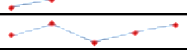
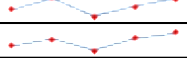
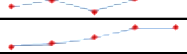
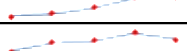
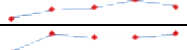
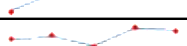
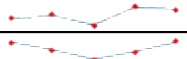
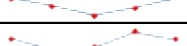
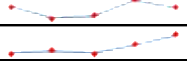
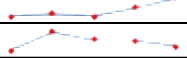
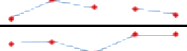
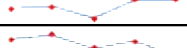
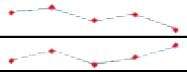
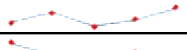
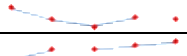
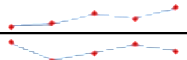
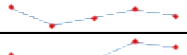
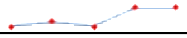
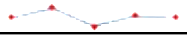
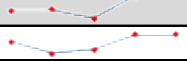
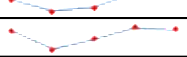
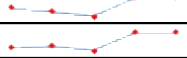
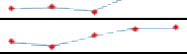
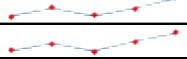
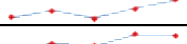
87	РС - Кнежа	65,8%	71,9%	72,6%	73,8%	74,6%		71,7%
88	РС - Асеновград	76,3%	68,2%	65,5%	74,0%	75,6%		71,9%
89	РС - Ботевград	61,9%	66,8%	72,1%	82,7%	76,3%		72,0%
90	**РС - Добрич**	**66,9%**	**73,6%**	**70,4%**	**73,6%**	**76,6%**		**72,2%**
91	РС - Карнобат	72,0%	71,0%	66,7%	76,1%	75,5%		72,3%
92	РС - Дулово	68,4%	70,6%	69,0%	72,9%	80,9%		72,3%
93	РС - Елин Пелин	71,6%	72,1%	67,3%	73,4%	77,8%		72,4%
94	РС - Димитровград	66,7%	71,1%	73,9%	74,1%	76,8%		72,5%
95	**РС - Разград**	**72,5%**	**72,5%**	**70,0%**	**75,0%**	**73,9%**		**72,8%**
96	РС - Девня	71,5%	71,8%	71,0%	72,5%	77,3%		72,8%
97	**РС - Ямбол**	**70,7%**	**70,9%**	**69,4%**	**74,3%**	**79,7%**		73,0%
98	РС - Провадия	67,7%	74,6%	71,2%	75,4%	76,5%		73,1%
99	РС - Исперих	72,1%	76,1%	72,4%	75,4%	72,9%		73,8%
100	РС - Севлиево	74,5%	71,2%	71,7%	75,9%	76,4%		73,9%
101	**РС - Варна**	**73,5%**	**71,5%**	**71,6%**	**76,5%**	**76,7%**		**74,0%**
102	РС - Попово	75,4%	71,9%	72,2%	76,3%	76,9%		74,6%
103	РС - Бяла	74,3%	74,9%	76,4%	75,3%	73,7%		74,9%
104	РС - Козлодуй	74,1%	74,2%	73,4%	77,8%	79,3%		75,7%
105	РС - Панагюрище	76,2%	70,5%	73,9%	82,2%	76,0%		75,8%
106	РС - Тервел	69,1%	76,5%	73,3%	79,7%	80,3%		75,8%
107	**РС - Сливен**	**70,8%**	**74,1%**	**75,3%**	**78,4%**	**81,3%**		**76,0%**
108	**РС - Русе**	**73,6%**	**76,3%**	**75,0%**	**77,7%**	**79,0%**		**76,3%**
109	РС - Лом	69,4%	78,5%	78,4%	82,2%	83,2%		78,4%
110	**РС - Перник**	**81,0%**	**81,1%**	**71,6%**	**79,3%**	**80,3%**		**78,7%**
111	**СРС**	**78,5%**	**77,9%**	**76,9%**	**81,8%**	**78,6%**		**78,8%**
112	**РС - Враца**	**75,7%**	**79,1%**	**79,0%**	**81,7%**	**79,3%**		**78,9%**
113	РС - Пещера	79,6%	82,3%	78,1%	78,5%	84,2%		80,5%

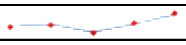
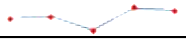
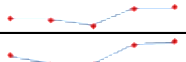
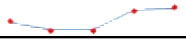
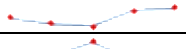
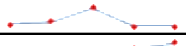
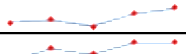
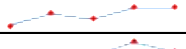
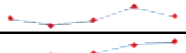
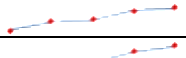
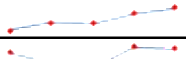
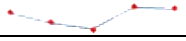
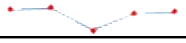
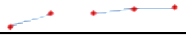
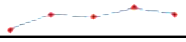
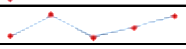
Като цяло прави впечатление, че при повечето районни съдилища, тенденцията е за увеличаване на относителния дял на постъпилите граждански, за сметка на постъпилите наказателни дела. Особено чувствително е това увеличение в РС - Малко Търново, където процентът на гражданските дела за изследвания петгодишен период е скочил близо три пъти – от 25,3% за 2014 г. – до 72,6% за 2018 г.

Единствено в РС – Несебър и РС – Царево за последните четири години (2015-208 г.) се наблюдава трайно по-висок дял на наказателните спрямо гражданските дела.

Таблица 5 Относителен дял на гражданските дела към общо свършените на годишна база за периода 2014-2018 г.

№	Районни съдилища	СВЪРШЕНИ ДЕЛА						
		дял на гражданските дела към общо свършените					Тенденция	Осреднено за периода
		2014	2015	2016	2017	2018		
1	РС - Царево	51,4%	32,5%	21,4%	36,7%	40,4%		36,5%
2	РС - Несебър	54,6%	37,2%	32,8%	29,9%	35,0%		37,9%
3	РС - Свиленград	41,7%	39,5%	41,4%	46,2%	54,4%		44,6%
4	РС - Сливница	44,7%	36,7%	43,1%	50,4%	52,1%		45,4%
5	РС - Малко Търново	30,6%	37,4%	31,2%	57,5%	73,2%		46,0%
6	РС - Елхово	29,2%	45,0%	46,2%	58,6%	63,3%		48,5%
7	РС - Петрич	45,9%	45,6%	47,4%	59,6%	57,6%		51,2%
8	**РС - Кърджали**	**51,1%**	**59,8%**	**48,8%**	**51,7%**	**56,0%**		**53,5%**
9	РС - Елена	45,6%	53,7%	49,5%	58,7%	59,9%		53,5%
10	РС - Тутракан	55,5%	56,6%	53,0%	44,4%	58,9%		53,7%
11	**РС - Шумен**	**55,7%**	**55,3%**	**50,7%**	**55,2%**	**51,6%**		**53,7%**
12	**РС - Благоевград**	**58,8%**	**52,0%**	**54,8%**	**57,9%**	**53,6%**		**55,4%**
13	РС - Чепеларе	58,3%	54,9%	54,3%	59,4%	55,3%		56,5%
14	РС - Дупница	59,0%	59,7%	52,7%	56,3%	57,8%		57,1%
15	РС - Ивайловград	58,1%	55,9%	56,0%	63,9%	51,9%		57,2%
16	**РС - Кюстендил**	**65,9%**	**60,7%**	**52,7%**	**53,4%**	**54,5%**		**57,5%**
17	РС - Трявна	55,3%	58,8%	54,3%	54,0%	66,8%		57,8%
18	РС - Генерал Тошево	55,3%	64,3%	54,8%	51,7%	67,0%		58,6%
19	**РС - Бургас**	**60,9%**	**59,6%**	**53,7%**	**59,8%**	**61,0%**		**59,0%**
20	РС - Момчилград	58,8%	61,5%	53,6%	59,0%	65,7%		59,7%
21	РС - Поморие	65,3%	60,6%	52,6%	61,3%	60,5%		60,1%
22	**РС - Велико Търново**	**56,4%**	**57,8%**	**60,2%**	**64,7%**	**61,3%**		**60,1%**
23	**РС - Смолян**	**54,7%**	**55,6%**	**58,3%**	**65,2%**	**67,5%**		**60,2%**
24	РС - Кула	55,6%	55,2%	53,1%	58,3%	79,6%		60,4%
25	РС - Сандански	57,9%	56,0%	60,3%	64,6%	65,7%		60,9%
26	**РС - Търговище**	**58,6%**	**60,0%**	**55,3%**	**64,7%**	**66,4%**		**61,0%**
27	РС - Ихтиман	56,6%	60,6%	57,7%	65,1%	65,4%		61,1%
28	РС - Луковит	53,0%	58,7%	64,2%	60,5%	69,2%		61,1%
29	РС - Котел	61,0%	54,1%	56,9%	69,2%	66,6%		61,6%
30	**РС - Монтана**	**61,9%**	**59,5%**	**60,3%**	**64,5%**	**61,6%**		**61,6%**
31	РС - Чирпан	58,9%	61,9%	56,4%	65,1%	67,0%		61,9%
32	РС - Оряхово	65,1%	61,2%	55,5%	64,1%	64,1%		62,0%
33	РС - Крумовград	58,6%	66,6%	55,2%	69,6%	60,4%		62,1%
34	**РС - Стара Загора**	**57,1%**	**65,4%**	**59,1%**	**65,3%**	**64,5%**		**62,3%**
35	РС - Разлог	58,6%	62,7%	63,2%	64,8%	62,8%		62,4%
36	РС - Велики Преслав	58,6%	58,6%	62,2%	64,2%	68,6%		62,4%
37	РС - Гоце Делчев	63,0%	60,5%	58,1%	65,2%	66,1%		62,6%
38	**РС - Габрово**	**66,7%**	**65,7%**	**59,5%**	**62,1%**	**59,4%**		**62,7%**
39	РС - Трън	56,1%	60,4%	56,9%	67,0%	75,9%		63,3%
40	РС - Троян	51,9%	60,8%	65,8%	71,4%	67,8%		63,5%
41	**РС - Ловеч**	**57,9%**	**67,0%**	**63,8%**	**66,7%**	**64,1%**		**63,9%**
42	**РС - Видин**	**61,3%**	**67,3%**	**63,9%**	**64,7%**	**63,4%**		**64,1%**
43	РС - Левски	63,6%	66,3%	64,4%	62,2%	64,3%		64,2%
44	**РС - Пазарджик**	**62,7%**	**61,0%**	**63,4%**	**68,5%**	**68,9%**		**64,9%**
45	РС - Айтос	64,8%	63,3%	59,5%	67,2%	69,7%		64,9%

46	РС - Павликени	64,2%	59,6%	66,6%	69,5%	66,0%		65,2%
47	РС - Бяла Слатина	61,8%	61,5%	62,7%	70,6%	69,3%		65,2%
48	РС - Средец	63,6%	62,9%	54,1%	67,7%	77,8%		65,2%
49	РС - Балчик	63,8%	67,0%	60,5%	67,2%	68,9%		65,5%
50	РС - Мадан	61,4%	58,9%	60,3%	72,2%	76,3%		65,8%
51	**РС - Силистра**	**66,5%**	**65,4%**	**64,1%**	**69,0%**	**65,5%**		**66,1%**
52	РС - Харманли	60,7%	65,0%	67,0%	68,6%	70,3%		66,3%
53	РС - Гълъбово	64,4%	71,1%	60,5%	65,7%	70,2%		66,4%
54	РС - Тетевен	63,6%	67,5%	60,5%	68,2%	72,3%		66,4%
55	РС - Нова Загора	58,5%	61,2%	65,9%	73,5%	73,5%		66,5%
56	РС - Белоградчик	59,5%	65,9%	66,9%	72,7%	67,6%		66,5%
57	РС - Берковица	57,2%	70,2%	67,3%	67,5%	70,6%		66,6%
58	РС - Своге	64,2%	66,7%	59,0%	72,8%	70,6%		66,7%
59	РС - Каварна	69,9%	66,4%	61,5%	65,2%	70,6%		66,7%
60	РС - Карлово	68,1%	62,5%	64,0%	71,7%	67,7%		66,8%
61	РС - Никопол	64,6%	65,8%	64,4%	67,9%	71,8%		66,9%
62	РС - Омуртаг	64,1%	70,4%	67,6%	67,2%	65,4%		67,0%
63	РС - Казанлък	66,1%	67,1%	61,9%	69,9%	69,8%		67,0%
64	**РС - Хасково**	**68,9%**	**70,9%**	**65,6%**	**68,0%**	**62,1%**		**67,1%**
65	РС - Самоков	66,0%	68,4%	64,9%	66,7%	69,9%		67,2%
66	РС - Девин	73,5%	66,7%	62,6%	68,0%	67,2%		67,6%
67	РС - Тополовград	58,4%	67,7%	67,6%	70,8%	75,0%		67,9%
68	РС - Червен бряг	62,6%	64,7%	70,7%	68,0%	74,8%		68,1%
69	РС - Първомай	71,2%	65,1%	67,5%	70,5%	68,3%		68,5%
70	РС - Кубрат	67,8%	67,1%	66,5%	71,6%	70,0%		68,6%
71	РС - Пирдоп	64,6%	66,8%	64,4%	73,7%	74,1%		68,7%
72	РС - Горна Оряховица	67,2%	69,8%	67,9%	71,0%	69,4%		69,0%
73	РС - Раднево	68,7%	74,5%	63,9%	69,7%	69,1%		69,2%
74	РС - Ардино	71,5%	68,2%	64,3%	70,4%	71,4%		69,2%
	Средно за РС	**68,4%**	**68,4%**	**66,6%**	**71,2%**	**71,6%**		**69,2%**
75	РС - Брезник	69,9%	62,5%	65,0%	74,7%	74,9%		69,4%
76	**РС - Пловдив**	**70,3%**	**66,7%**	**68,7%**	**71,0%**	**70,5%**		**69,4%**
77	РС - Златоград	69,1%	67,1%	64,1%	74,6%	74,2%		69,8%
78	РС - Свищов	67,5%	68,6%	66,4%	74,1%	74,4%		70,2%
79	РС - Велинград	68,2%	66,1%	70,4%	73,4%	73,9%		70,4%
80	**РС - Плевен**	**62,8%**	**67,2%**	**75,2%**	**73,2%**	**74,5%**		**70,6%**
81	РС - Радомир	68,4%	71,2%	68,9%	70,9%	74,5%		70,8%
82	РС - Нови Пазар	66,0%	71,4%	65,0%	72,5%	79,9%		71,0%
83	РС - Провадия	64,9%	70,6%	69,0%	76,0%	75,2%		71,2%
84	РС - Костинброд	74,1%	64,0%	64,6%	79,3%	74,1%		71,2%
85	РС - Мездра	59,9%	74,5%	74,1%	76,3%	72,5%		71,4%
86	РС - Асеновград	75,4%	68,3%	65,8%	73,3%	74,8%		71,5%
87	РС - Кнежа	62,6%	73,8%	72,6%	74,0%	74,7%		71,5%
88	РС - Ботевград	60,9%	65,9%	72,9%	81,9%	77,2%		71,8%
89	РС - Дряново	71,3%	74,4%	72,3%	72,1%	68,8%		71,8%
90	РС - Етрополе	66,4%	69,9%	65,2%	78,6%	79,5%		71,9%
91	РС - Девня	70,2%	68,5%	71,6%	72,6%	77,1%		72,0%
92	РС - Дулово	67,9%	69,2%	71,0%	72,4%	79,7%		72,1%
93	РС - Карнобат	70,7%	72,1%	66,4%	76,3%	74,9%		72,1%
94	**РС - Добрич**	**68,3%**	**72,9%**	**70,6%**	**73,5%**	**75,9%**		**72,3%**
95	РС - Димитровград	66,4%	71,4%	74,3%	75,0%	75,6%		72,5%

96	РС - Елин Пелин	71,4%	72,4%	67,8%	73,0%	78,7%		72,7%
97	**РС - Разград**	**72,5%**	**72,7%**	**70,1%**	**74,6%**	**74,0%**		**72,8%**
98	**РС - Ямбол**	**70,3%**	**71,1%**	**69,8%**	**74,3%**	**78,5%**		**72,8%**
99	РС - Исперих	71,1%	77,3%	72,9%	74,2%	72,4%		73,6%
100	РС - Севлиево	72,9%	72,6%	70,9%	75,6%	76,0%		73,6%
101	**РС - Варна**	**73,7%**	**71,9%**	**71,9%**	**75,9%**	**76,5%**		**74,0%**
102	РС - Попово	74,7%	73,1%	72,4%	76,3%	77,2%		74,7%
103	РС - Бяла	74,6%	74,9%	76,2%	74,4%	74,4%		74,9%
104	РС - Козлодуй	73,4%	74,4%	71,6%	77,1%	79,5%		75,2%
105	РС - Тервел	68,2%	76,4%	72,8%	80,0%	79,9%		75,5%
106	РС - Панагюрище	75,0%	71,1%	74,0%	81,8%	76,0%		75,6%
107	**РС - Сливен**	**70,0%**	**74,2%**	**74,7%**	**78,9%**	**80,4%**		**75,7%**
108	**РС - Русе**	**73,8%**	**75,5%**	**75,4%**	**77,5%**	**79,0%**		**76,3%**
109	**СРС**	**78,1%**	**75,8%**	**74,0%**	**79,6%**	**79,1%**		**77,3%**
110	**РС - Перник**	**80,0%**	**80,7%**	**72,2%**	**78,4%**	**79,3%**		**78,1%**
111	РС - Лом	70,0%	78,7%	78,9%	82,1%	83,1%		78,5%
112	**РС - Враца**	**75,2%**	**79,4%**	**78,6%**	**81,4%**	**79,5%**		**78,8%**
113	РС - Пещера	78,5%	82,4%	78,4%	80,1%	82,1%		80,3%

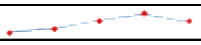
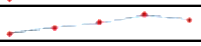
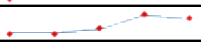
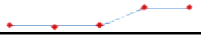
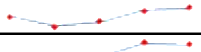
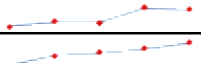
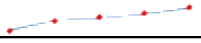
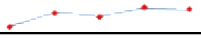
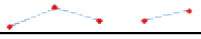
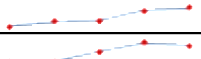
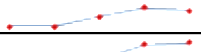
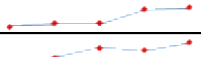
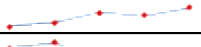
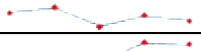
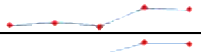
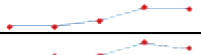
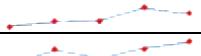
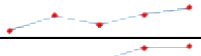
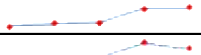
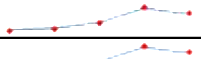
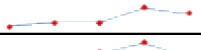
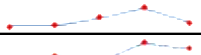
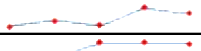
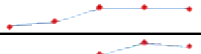
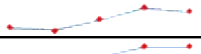
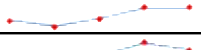
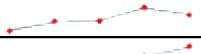
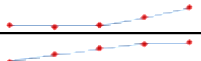
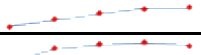
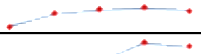
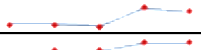
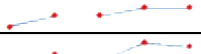
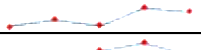
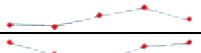
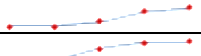
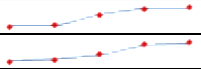
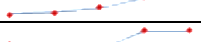
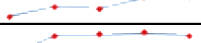
Имайки предвид сравнително устойчивия относителен дял на свършените спрямо постъпилите дела както общо за страната, така и на ниво отделен районен съд, не е учудващо, че резултатите по показателя „Относителен дял на гражданските и наказателните дела към общо свършени на годишна база за периода 2014-2018 г.“ са сходни с тези при постъпилите.

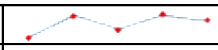
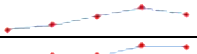
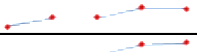
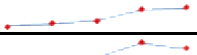
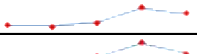
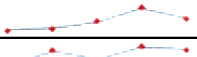
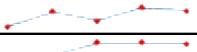
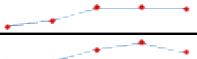
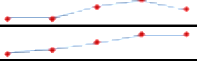
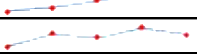
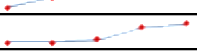
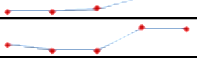
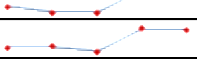
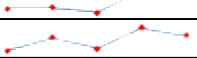
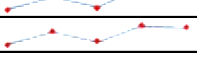
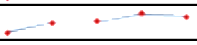
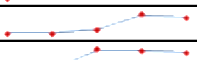
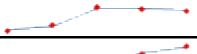
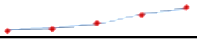
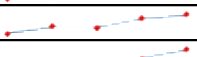
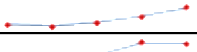
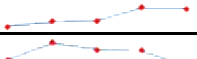
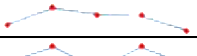
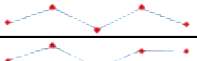
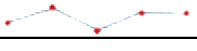
3. Показател „Брой постъпили/свършени граждански дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г.“

В тази част на анализа е разгледана натовареността на магистратите в отделните районни съдилища по отношение на постъпилите и свършени граждански дела както общо, така и по отделни видове дела - искови, частни и заповедни дела. Настоящият показател отразява общия брой постъпили/свършени граждански дела, които се падат на един магистрат по щат от РС, като е разгледана тенденцията за петгодишен период (2014-2018 г.).

Таблица 6 Брой постъпили граждански дела (общо) на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г.

№	Районни съдилища	Брой постъпили граждански дела (общо) на 1 магистрат по щат					Тенденция	Осреднено за периода
		2014	2015	2016	2017	2018		
1	РС - Ивайловград	69,5	55,0	70,0	57,5	66,0		63,6
2	РС - Малко Търново	45,5	85,0	61,5	78,0	108,5		75,7
3	РС - Трън	80,0	75,0	82,0	101,5	109,0		89,5
4	РС - Ардино	81,5	102,0	85,0	96,5	101,0		93,2
5	РС - Крумовград	106,0	137,0	100,5	148,5	143,0		127,0
6	РС - Чепеларе	138,5	102,5	115,0	159,5	126,0		128,3
7	РС - Свиленград	127,5	125,5	119,2	149,8	157,5		135,9
8	РС - Сливница	116,7	128,3	134,4	182,6	140,5		140,5
9	РС - Кула	121,0	123,5	148,5	171,0	182,5		149,3
10	РС - Генерал Тошево	107,0	114,8	162,0	175,0	211,0		154,0
11	РС - Царево	180,3	162,3	121,5	159,0	187,7		162,2
12	РС - Тополовград	101,5	150,5	153,0	190,5	217,5		162,6
13	РС - Петрич	138,1	139,5	153,9	215,4	192,4		167,9
14	РС - Трявна	146,5	169,5	163,0	173,0	225,0		175,4
15	РС - Сандански	164,0	170,3	181,4	215,6	173,3		180,9
16	РС - Златоград	164,5	187,0	169,0	217,0	183,0		184,1
17	РС - Елхово	158,5	176,3	154,3	211,3	236,5		187,4
18	РС - Тутракан	169,7	161,7	193,3	213,3	209,7		189,5
19	РС - Несебър	179,0	195,8	199,0	203,5	184,6		192,4
20	РС - Елена	150,0	164,0	187,5	228,0	233,5		192,6
21	РС - Балчик	177,8	163,0	177,0	207,8	239,0		192,9
22	РС - Луковит	141,3	152,0	193,7	224,3	265,3		195,3
23	РС - Костинброд	183,8	170,6	172,8	240,0	221,0		197,6
24	РС - Гоце Делчев	166,3	168,4	176,7	259,3	233,2		200,8
25	РС - Дупница	171,6	174,8	190,0	244,5	237,9		203,8
26	**РС - Благоевград**	**183,7**	**192,3**	**199,5**	**238,2**	**207,3**		**204,2**
27	РС - Мадан	199,5	175,0	185,0	234,0	228,0		204,3
28	РС - Каварна	141,5	144,0	189,7	260,3	292,3		205,6
29	РС - Брезник	175,0	199,5	214,5	252,0	204,5		209,1
30	РС - Белоградчик	131,0	193,3	195,7	273,0	259,7		210,5
31	РС - Момчилград	153,3	175,0	158,7	280,0	296,5		212,7
32	**РС - Велико Търново**	**227,8**	**212,0**	**189,9**	**223,5**	**210,8**		**212,8**
33	**РС - Шумен**	**203,3**	**204,8**	**194,5**	**244,4**	**232,4**		**215,9**
34	**РС - Силистра**	**214,2**	**197,4**	**229,1**	**242,7**	**204,8**		**217,6**
35	РС - Никопол	183,7	182,7	209,3	244,7	277,0		219,5
36	РС - Разлог	189,6	191,0	240,7	284,5	205,9		222,3
37	**РС - Търговище**	**197,6**	**218,0**	**195,2**	**244,3**	**257,1**		**222,4**

38	РС - Омуртаг	167,7	195,7	241,0	286,5	238,5		225,9
39	РС - Павликени	201,3	216,5	229,0	250,5	237,8		227,0
40	РС - Карлово	187,0	186,8	212,6	286,7	264,0		227,4
41	РС - Етрополе	188,5	178,0	188,5	290,0	295,0		228,0
42	РС - Девин	228,0	195,5	213,5	246,0	258,5		228,3
43	РС - Своге	180,0	206,0	203,0	285,3	270,0		228,9
44	**РС - Кърджали**	**180,9**	**219,1**	**231,1**	**245,7**	**272,6**		**229,9**
45	РС - Троян	204,6	233,8	226,0	246,2	241,6		230,4
46	РС - Дулово	191,7	274,0	218,7	219,3	259,0		232,5
47	РС - Котел	149,0	195,0	203,0	292,5	323,5		232,6
48	РС - Поморие	184,0	186,5	238,7	289,3	268,7		233,4
49	РС - Тетевен	195,5	210,0	212,8	274,0	287,0		235,9
50	РС - Радомир	176,8	200,2	265,4	245,0	296,8		236,8
51	РС - Средец	251,5	268,5	203,0	239,0	224,3		237,3
52	РС - Оряхово	204,7	219,3	196,3	292,0	278,3		238,1
53	РС - Кнежа	194,0	196,3	228,3	298,3	288,3		241,1
54	РС - Берковица	156,8	204,5	215,3	346,0	285,3		241,6
55	**РС - Добрич**	**201,5**	**252,7**	**220,8**	**256,1**	**279,2**		**242,1**
56	РС - Дряново	203,5	219,0	221,5	281,5	289,0		242,9
57	**РС - Кюстендил**	**221,4**	**226,3**	**238,8**	**274,6**	**259,3**		**244,1**
58	РС - Пирдоп	188,0	218,3	219,7	323,0	282,0		246,2
59	РС - Горна Оряховица	214,3	218,1	259,6	307,4	235,9		247,1
60	РС - Самоков	193,8	236,8	202,6	323,4	279,8		247,3
61	РС - Левски	168,3	199,0	295,0	294,0	282,7		247,8
62	**РС - Смолян**	**210,8**	**195,0**	**247,4**	**305,2**	**282,8**		**248,2**
63	РС - Попово	228,5	198,0	237,3	291,8	288,8		248,9
64	**РС - Видин**	**193,5**	**238,4**	**242,3**	**305,3**	**269,5**		**249,8**
65	РС - Севлиево	225,8	220,8	226,2	266,7	322,8		252,5
66	РС - Велики Преслав	146,8	215,7	264,0	314,3	325,0		253,2
67	РС - Мездра	133,1	261,3	289,8	317,0	280,3		256,3
68	РС - Карнобат	224,6	229,4	214,6	322,6	296,6		257,6
69	РС - Чирпан	156,8	253,0	250,3	319,7	318,0		259,6
70	РС - Айтос	229,5	255,0	233,3	299,8	283,8		260,3
71	РС - Бяла	219,8	205,4	281,3	343,3	255,0		260,9
72	РС - Раднево	315,5	229,8	184,8	288,3	309,0		265,5
73	РС - Девня	194,2	189,6	239,0	336,0	373,8		266,5
74	РС - Червен бряг	224,0	227,8	281,5	308,5	315,3		271,4
75	РС - Харманли	226,5	240,5	264,3	312,5	326,3		274,0
76	**РС - Пазарджик**	**269,6**	**256,2**	**264,3**	**289,7**	**290,6**		**274,1**
77	РС - Тервел	173,5	266,5	249,5	344,5	345,5		275,9
78	**РС - Ловеч**	**233,3**	**285,0**	**286,6**	**292,9**	**283,3**		**276,2**
79	РС - Бяла Слатина	188,6	213,4	273,2	381,6	336,4		278,6
80	РС - Кубрат	203,3	200,7	210,0	392,5	390,5		279,4
81	**РС - Бургас**	**282,2**	**277,4**	**256,7**	**293,6**	**290,8**		**280,1**
82	РС - Свищов	236,0	243,8	255,3	324,3	341,5		280,2
83	РС - Ихтиман	181,2	254,0	254,8	374,0	371,5		287,1
84	**РС - Ямбол**	**245,4**	**244,6**	**266,1**	**348,0**	**366,1**		**294,0**
85	**РС - Габрово**	**303,2**	**327,3**	**321,7**	**295,5**	**254,8**		**300,5**
86	**РС - Хасково**	**273,7**	**304,8**	**297,1**	**322,6**	**305,7**		**300,8**
	Средно за РС	**270,2**	**293,3**	**289,2**	**344,0**	**327,1**		**304,8**

87	**РС - Стара Загора**	**271,7**	**325,2**	**291,3**	**328,3**	**313,0**		**305,9**
88	**РС - Разград**	**230,9**	**263,8**	**324,0**	**381,0**	**335,1**		**307,0**
89	РС - Димитровград	249,2	296,8	294,5	350,8	343,5		307,0
90	РС - Асеновград	251,2	270,3	287,9	355,9	373,0		307,6
91	РС - Панагюрище	252,3	240,3	277,0	417,7	357,7		309,0
92	**РС - Монтана**	**238,9**	**255,1**	**304,7**	**415,0**	**333,3**		**309,4**
93	РС - Казанлък	244,2	332,7	281,4	359,9	339,0		311,4
94	РС - Първомай	244,0	279,5	348,5	349,0	343,0		312,8
95	РС - Велинград	229,6	225,8	356,8	436,0	323,4		314,3
96	РС - Провадия	202,0	250,2	328,0	427,5	425,8		326,7
97	РС - Исперих	269,7	338,0	316,3	374,3	336,7		327,0
98	РС - Козлодуй	292,0	321,4	333,6	347,2	347,6		328,4
99	РС - Нова Загора	212,5	221,0	255,3	446,0	510,5		329,1
100	**РС - Пловдив**	**321,8**	**309,5**	**310,7**	**354,0**	**351,4**		**329,5**
101	**РС - Варна**	**312,3**	**314,9**	**300,7**	**362,2**	**359,3**		**329,9**
102	**РС - Русе**	**307,4**	**339,8**	**312,1**	**363,3**	**344,2**		**333,4**
103	РС - Гълъбово	271,0	348,5	289,0	390,0	374,5		334,6
104	РС - Елин Пелин	216,5	324,0	328,7	421,3	387,0		335,5
105	РС - Ботевград	202,9	210,6	275,2	532,8	475,6		339,4
106	**РС - Плевен**	**239,2**	**276,4**	**409,3**	**400,0**	**387,4**		**342,5**
107	**РС - Сливен**	**307,6**	**320,4**	**342,5**	**392,0**	**427,4**		**358,0**
108	РС - Нови Пазар	280,3	339,0	330,3	403,3	438,8		358,3
109	РС - Пещера	319,5	301,3	337,0	382,3	452,5		358,5
110	РС - Лом	286,0	339,4	342,1	470,7	452,2		378,1
111	**РС - Враца**	**370,8**	**402,3**	**388,8**	**387,5**	**359,1**		**381,7**
112	**СРС**	**426,0**	**465,5**	**408,1**	**467,1**	**421,2**		**437,6**
113	**РС - Перник**	**438,2**	**573,6**	**367,9**	**527,3**	**520,8**		**485,6**

С най-ниска натовареност по отношение на общия брой постъпили граждански дела на 1 магистрат по щат за последните пет години се очертава трайно РС – Ивайловград. Това е единствения районен съд, при който за целия изследван период не е имало повече от 70 постъпили граждански дела за годината на един магистрат. Други районни съдилища с натовареност по отношение на общо постъпилите граждански дела на 1 съдия значително под средната за страната са РС – Ардино, РС - Малко Търново и РС – Трън, но при тях се наблюдава трайно увеличение на стойностите на показателя за последните три години.

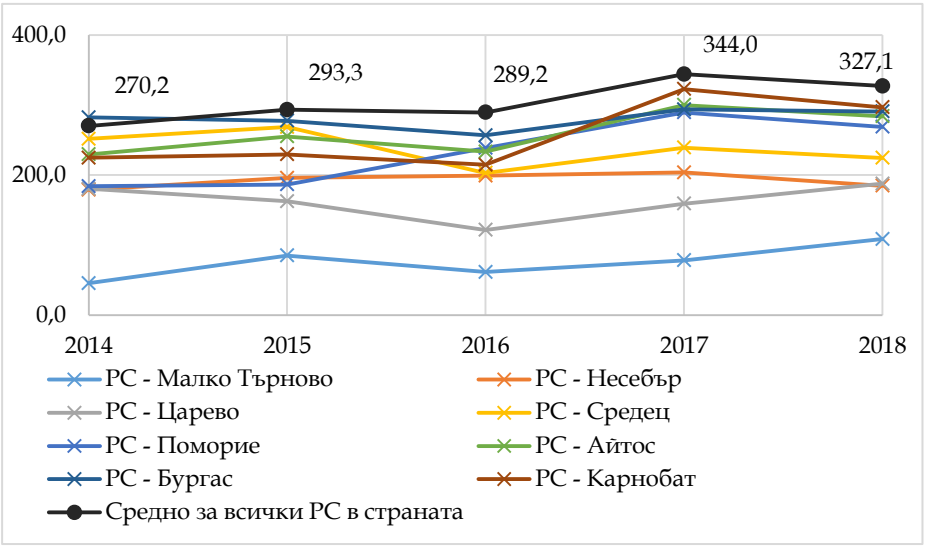
Правят впечатление изключително високите стойности на показателя при РС – Перник, където за почти целия изследван период (с изключение на 2016 г.) тези стойности са най-високи.

Резултатите от подреждането на районните съдилища за изследвания период по този показател за натовареност са представени в следващата таблица по отделни окръжни райони в рамките на апелативните райони.

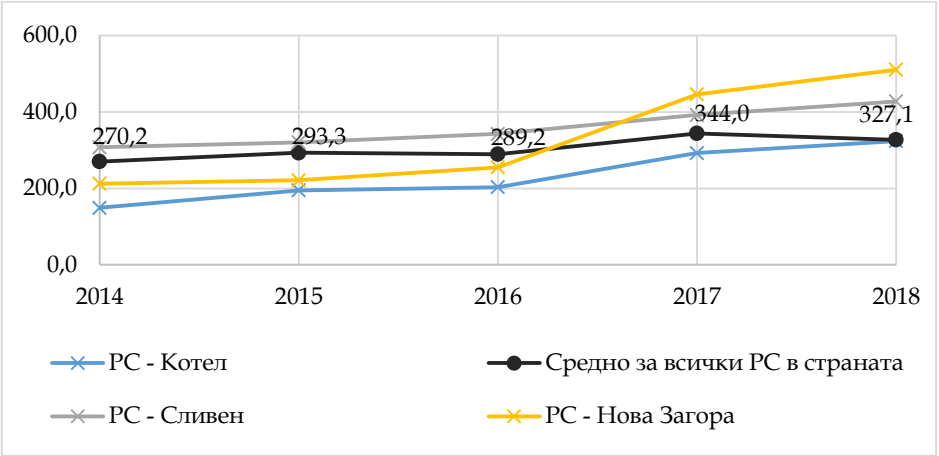
Таблица 7 Брой постъпили граждански дела (общо) на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г. по окръжни и апелативни райони

Апелативен район Бургас

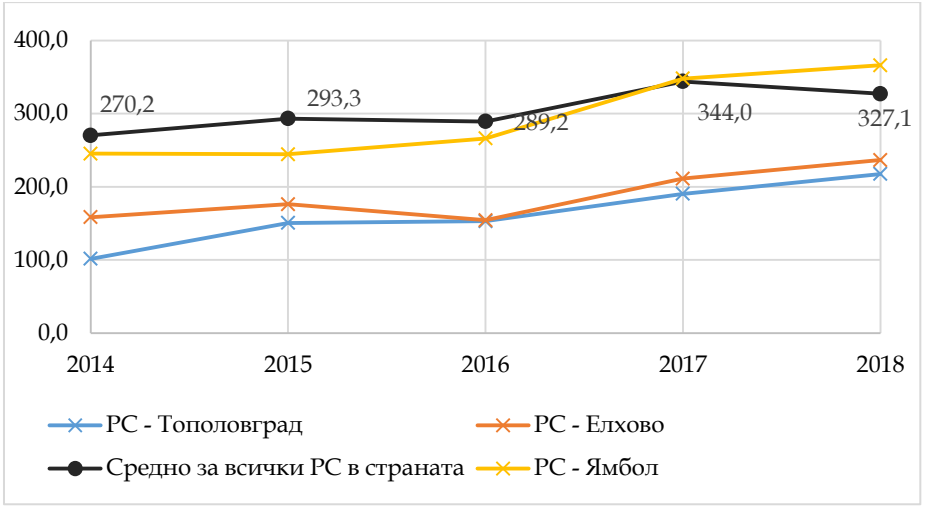
Окръжен район Бургас						
Районни съдилища	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Малко Търново	45,5	85,0	61,5	78,0	108,5	75,7
РС - Царево	180,3	162,3	121,5	159,0	187,7	162,2
РС - Несебър	179,0	195,8	199,0	203,5	184,6	192,4
РС - Поморие	184,0	186,5	238,7	289,3	268,7	233,4
РС - Средец	251,5	268,5	203,0	239,0	224,3	237,3
РС - Карнобат	224,6	229,4	214,6	322,6	296,6	257,6
РС - Айтос	229,5	255,0	233,3	299,8	283,8	260,3
РС - Бургас	**282,2**	**277,4**	**256,7**	**293,6**	**290,8**	**280,1**
Средно за всички РС в страната	**270,2**	**293,3**	**289,2**	**344,0**	**327,1**	**304,8**

Окръжен район Сливен						
Районни съдилища	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Котел	149,0	195,0	203,0	292,5	323,5	232,6
Средно за всички РС в страната	**270,2**	**293,3**	**289,2**	**344,0**	**327,1**	**304,8**
РС - Нова Загора	212,5	221,0	255,3	446,0	510,5	329,1
РС - Сливен	**307,6**	**320,4**	**342,5**	**392,0**	**427,4**	**358,0**

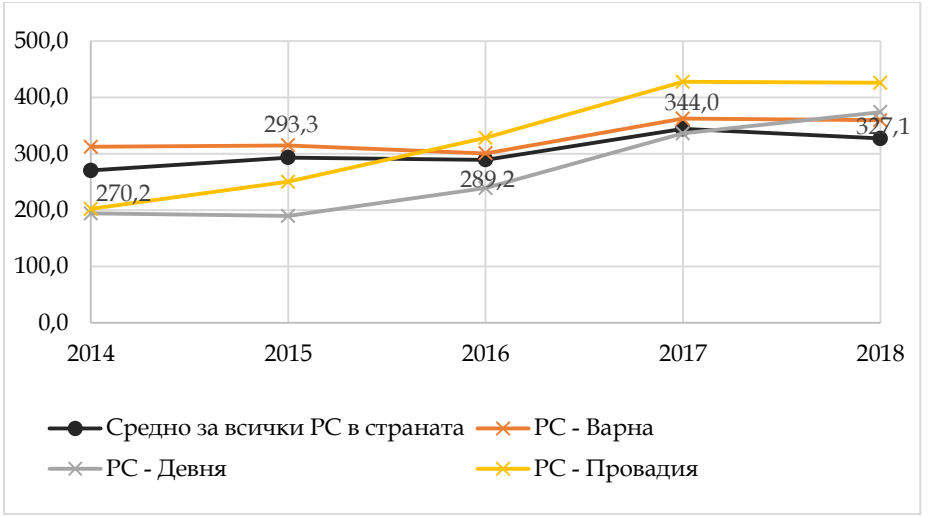

Окръжен район Ямбол						
Районни съдилища	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Тополовград	101,5	150,5	153,0	190,5	217,5	162,6
РС - Елхово	158,5	176,3	154,3	211,3	236,5	187,4
РС - Ямбол	**245,4**	**244,6**	**266,1**	**348,0**	**366,1**	**294,0**
Средно за всички РС в страната	**270,2**	**293,3**	**289,2**	**344,0**	**327,1**	**304,8**

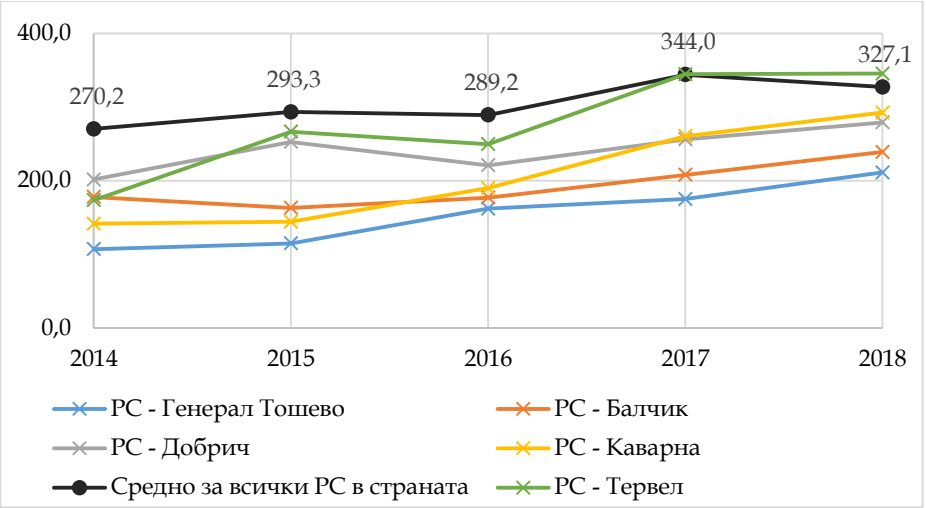

Апелативен район Варна

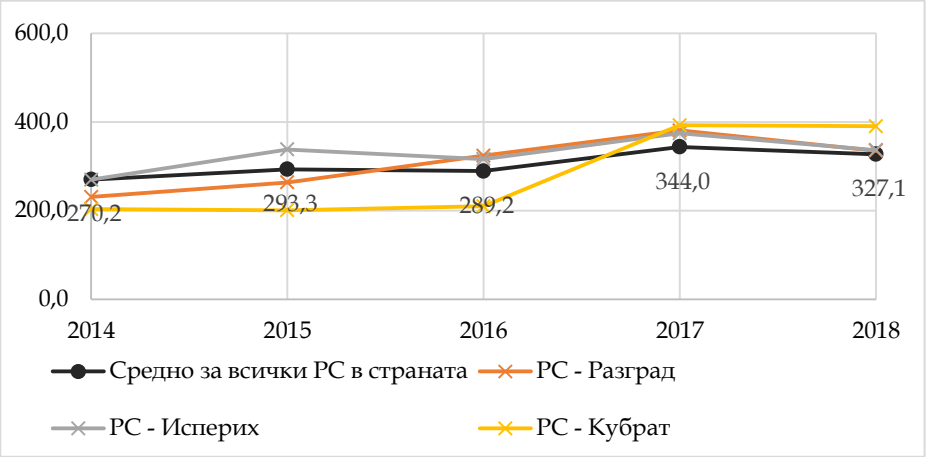
Окръжен район Варна						
Районни съдилища	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Девня	194,2	189,6	239,0	336,0	373,8	266,5
Средно за всички РС в страната	**270,2**	**293,3**	**289,2**	**344,0**	**327,1**	**304,8**
РС - Провадия	202,0	250,2	328,0	427,5	425,8	326,7
РС - Варна	**312,3**	**314,9**	**300,7**	**362,2**	**359,3**	**329,9**

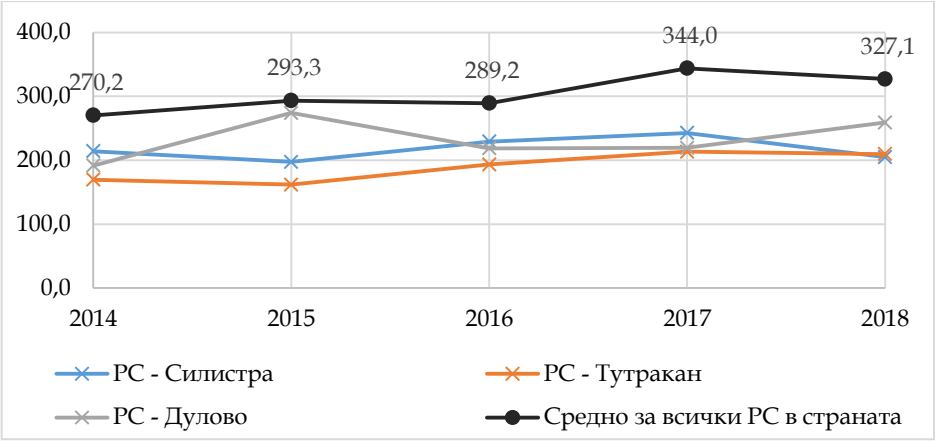
Окръжен район Добрич						
Районни съдилища	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Генерал Тошево	107,0	114,8	162,0	175,0	211,0	154,0
РС - Балчик	177,8	163,0	177,0	207,8	239,0	192,9
РС - Каварна	141,5	144,0	189,7	260,3	292,3	205,6
РС - Добрич	**201,5**	**252,7**	**220,8**	**256,1**	**279,2**	**242,1**
РС - Тервел	173,5	266,5	249,5	344,5	345,5	275,9
Средно за всички РС в страната	**270,2**	**293,3**	**289,2**	**344,0**	**327,1**	**304,8**

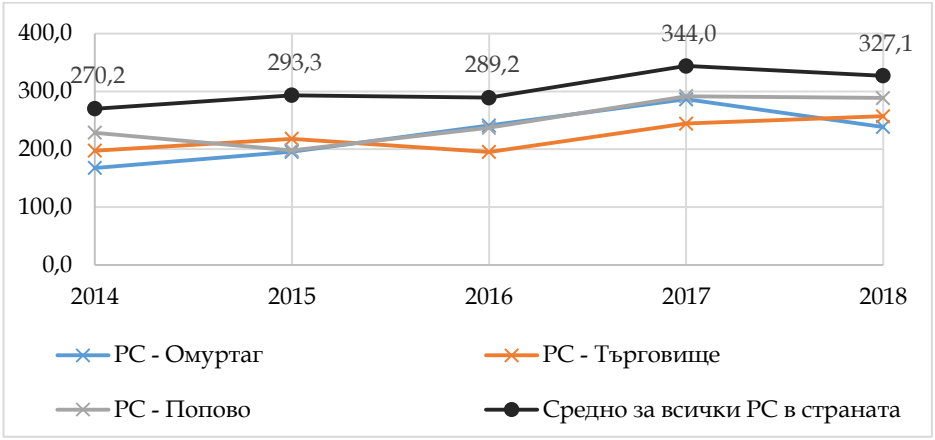
Окръжен район Разград						
Районни съдилища	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Кубрат	203,3	200,7	210,0	392,5	390,5	279,4
Средно за всички РС в страната	**270,2**	**293,3**	**289,2**	**344,0**	**327,1**	**304,8**
РС - Разград	**230,9**	**263,8**	**324,0**	**381,0**	**335,1**	**307,0**
РС - Исперих	269,7	338,0	316,3	374,3	336,7	327,0

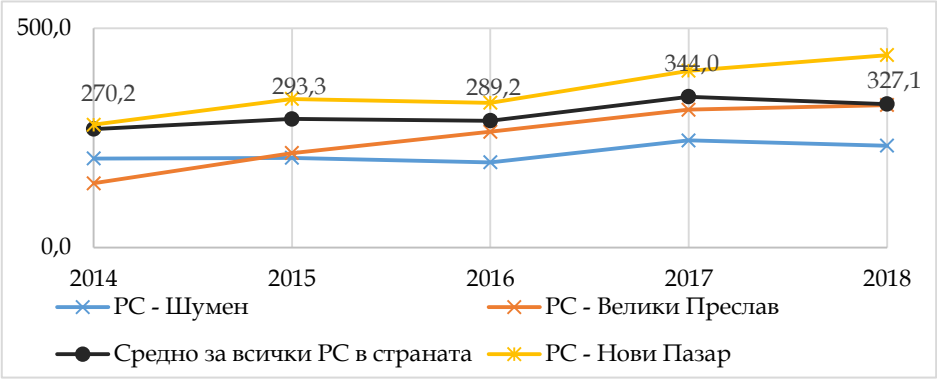
Окръжен район Силистра						
Районни съдилища	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Тутракан	169,7	161,7	193,3	213,3	209,7	189,5
РС - Силистра	**214,2**	**197,4**	**229,1**	**242,7**	**204,8**	**217,6**
РС - Дулово	191,7	274,0	218,7	219,3	259,0	232,5
Средно за всички РС в страната	**270,2**	**293,3**	**289,2**	**344,0**	**327,1**	**304,8**

Окръжен район Търговище						
Районни съдилища	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Търговище	**197,6**	**218,0**	**195,2**	**244,3**	**257,1**	**222,4**
РС - Омуртаг	167,7	195,7	241,0	286,5	238,5	225,9
РС - Попово	228,5	198,0	237,3	291,8	288,8	248,9
Средно за всички РС в страната	**270,2**	**293,3**	**289,2**	**344,0**	**327,1**	**304,8**

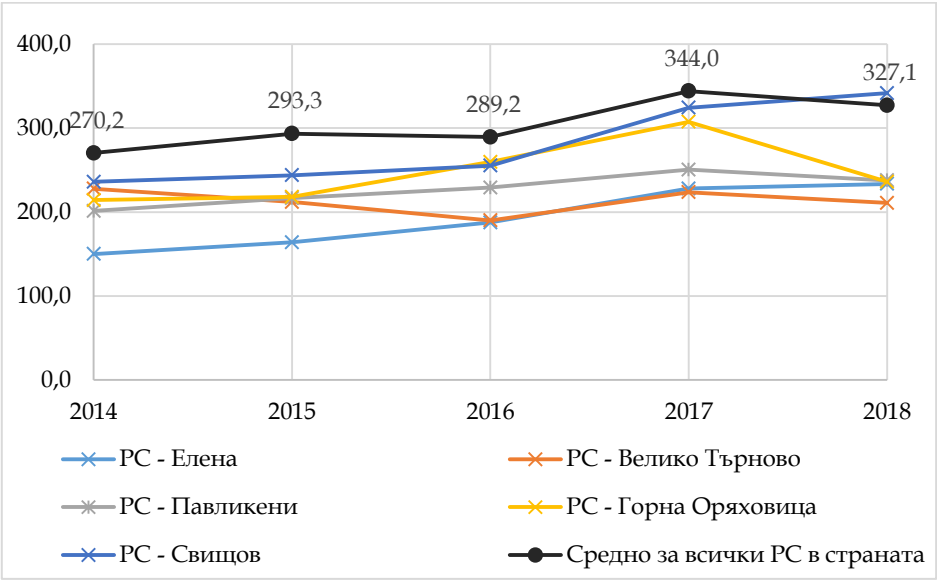

Окръжен район Шумен						
Районни съдилища	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Шумен	**203,3**	**204,8**	**194,5**	**244,4**	**232,4**	**215,9**
РС - Велики Преслав	146,8	215,7	264,0	314,3	325,0	253,2
Средно за всички РС в страната	**270,2**	**293,3**	**289,2**	**344,0**	**327,1**	**304,8**
РС - Нови Пазар	280,3	339,0	330,3	403,3	438,8	358,3

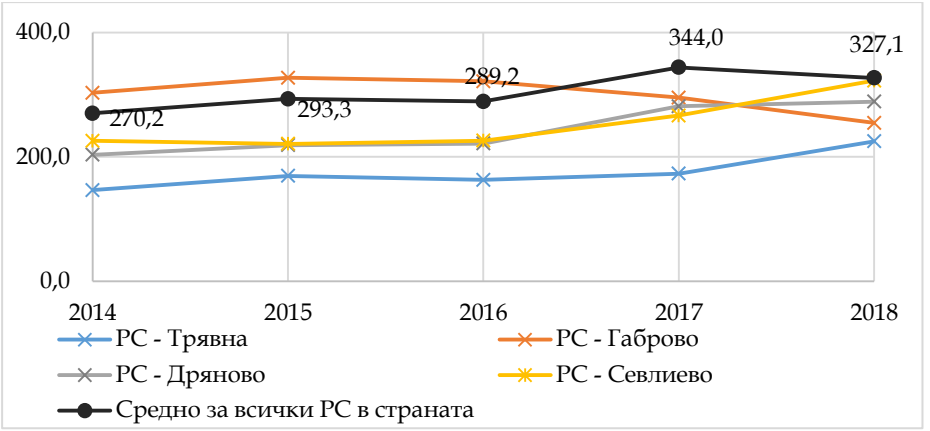

Апелативен район Велико Търново

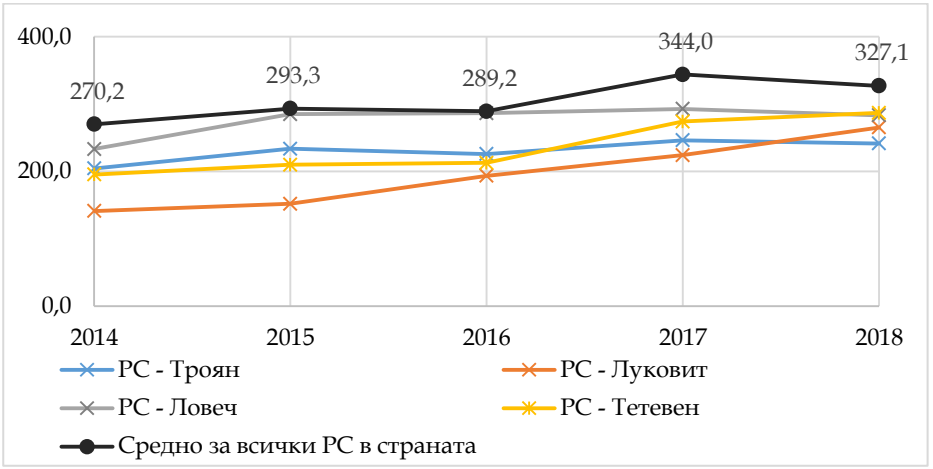
Окръжен район Велико Търново						
Районни съдилища	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Елена	150,0	164,0	187,5	228,0	233,5	192,6
РС - Велико Търново	**227,8**	**212,0**	**189,9**	**223,5**	**210,8**	**212,8**
РС - Павликени	201,3	216,5	229,0	250,5	237,8	227,0
РС - Горна Оряховица	214,3	218,1	259,6	307,4	235,9	247,1
РС - Свищов	236,0	243,8	255,3	324,3	341,5	280,2
Средно за всички РС в страната	**270,2**	**293,3**	**289,2**	**344,0**	**327,1**	**304,8**

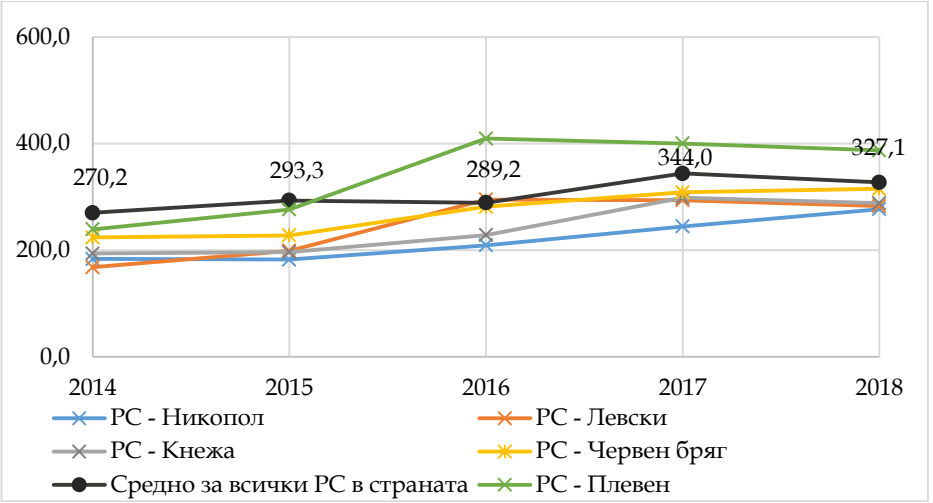
Окръжен район Габрово						
Районни съдилища	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Трявна	146,5	169,5	163,0	173,0	225,0	175,4
РС - Дряново	203,5	219,0	221,5	281,5	289,0	242,9
РС - Севлиево	225,8	220,8	226,2	266,7	322,8	252,5
РС - Габрово	**303,2**	**327,3**	**321,7**	**295,5**	**254,8**	**300,5**
Средно за всички РС в страната	**270,2**	**293,3**	**289,2**	**344,0**	**327,1**	**304,8**

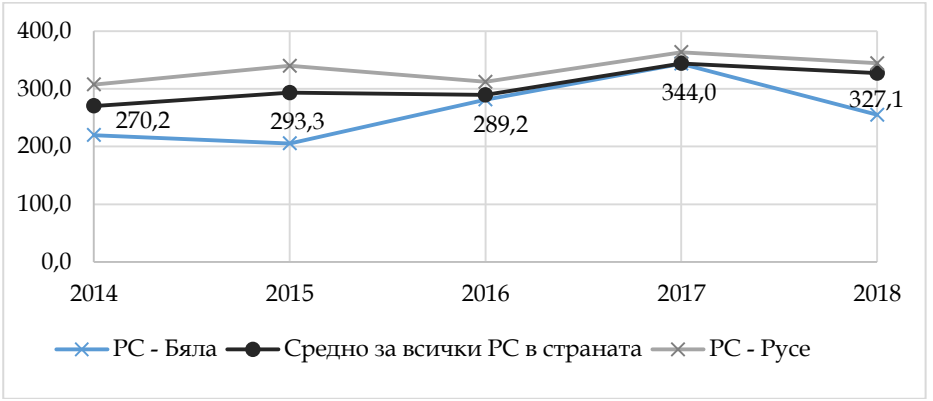
Окръжен район Ловеч						
Районни съдилища	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Луковит	141,3	152,0	193,7	224,3	265,3	195,3
РС - Троян	204,6	233,8	226,0	246,2	241,6	230,4
РС - Тетевен	195,5	210,0	212,8	274,0	287,0	235,9
РС - Ловеч	**233,3**	**285,0**	**286,6**	**292,9**	**283,3**	**276,2**
Средно за всички РС в страната	**270,2**	**293,3**	**289,2**	**344,0**	**327,1**	**304,8**

Окръжен район Плевен						
Районни съдилища	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Никопол	183,7	182,7	209,3	244,7	277,0	219,5
РС - Кнежа	194,0	196,3	228,3	298,3	288,3	241,1
РС - Левски	168,3	199,0	295,0	294,0	282,7	247,8
РС - Червен бряг	224,0	227,8	281,5	308,5	315,3	271,4
Средно за всички РС в страната	**270,2**	**293,3**	**289,2**	**344,0**	**327,1**	**304,8**
РС - Плевен	**239,2**	**276,4**	**409,3**	**400,0**	**387,4**	**342,5**

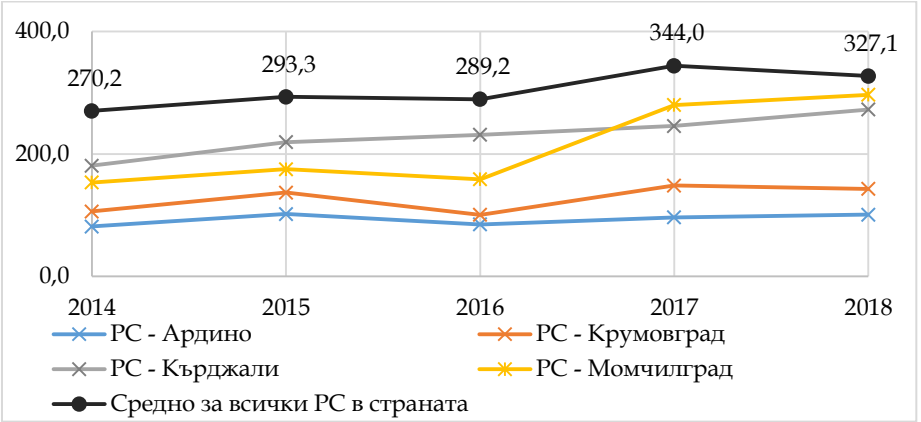

Окръжен район Русе						
Районни съдилища	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Бяла	219,8	205,4	281,3	343,3	255,0	260,9
Средно за всички РС в страната	**270,2**	**293,3**	**289,2**	**344,0**	**327,1**	**304,8**
РС - Русе	**307,4**	**339,8**	**312,1**	**363,3**	**344,2**	**333,4**

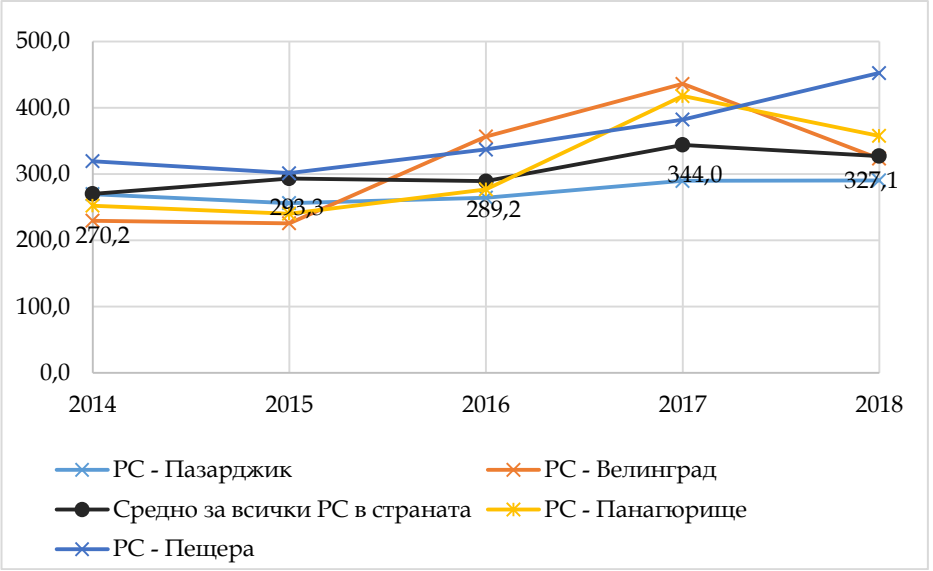

Апелативен район Пловдив

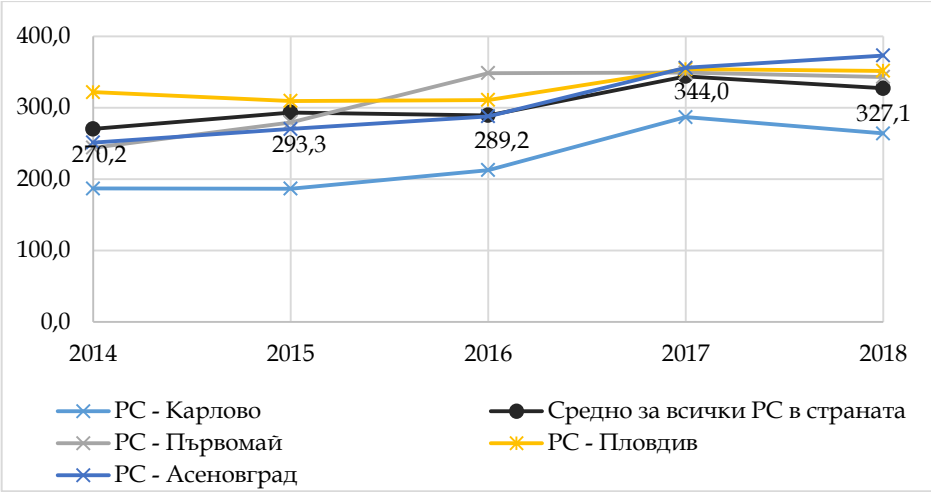
Окръжен район Кърджали						
Районни съдилища	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Ардино	81,5	102,0	85,0	96,5	101,0	93,2
РС - Крумовград	106,0	137,0	100,5	148,5	143,0	127,0
РС - Момчилград	153,3	175,0	158,7	280,0	296,5	212,7
РС - Кърджали	**180,9**	**219,1**	**231,1**	**245,7**	**272,6**	**229,9**
Средно за всички РС в страната	**270,2**	**293,3**	**289,2**	**344,0**	**327,1**	**304,8**

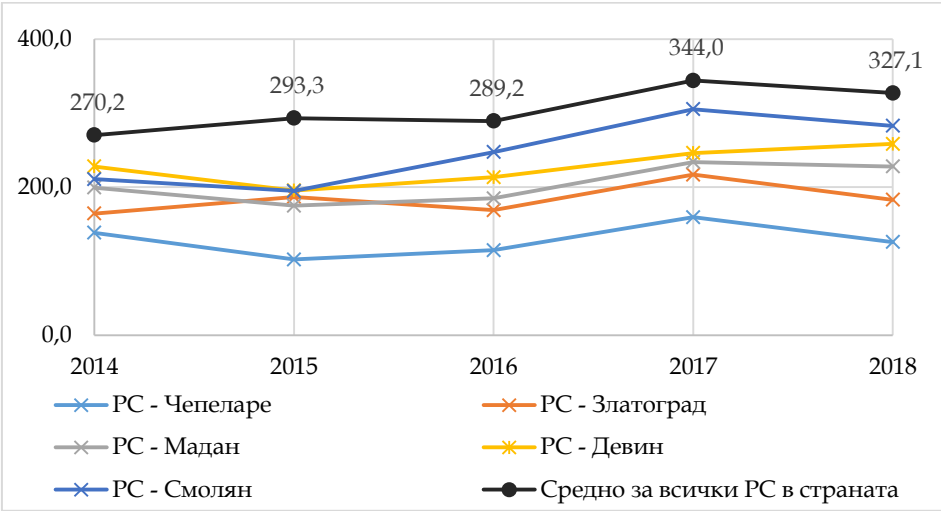
Окръжен район Пазарджик						
Районни съдилища	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Пазарджик	**269,6**	**256,2**	**264,3**	**289,7**	**290,6**	**274,1**
Средно за всички РС в страната	**270,2**	**293,3**	**289,2**	**344,0**	**327,1**	**304,8**
РС - Панагюрище	252,3	240,3	277,0	417,7	357,7	309,0
РС - Велинград	229,6	225,8	356,8	436,0	323,4	314,3
РС - Пещера	319,5	301,3	337,0	382,3	452,5	358,5

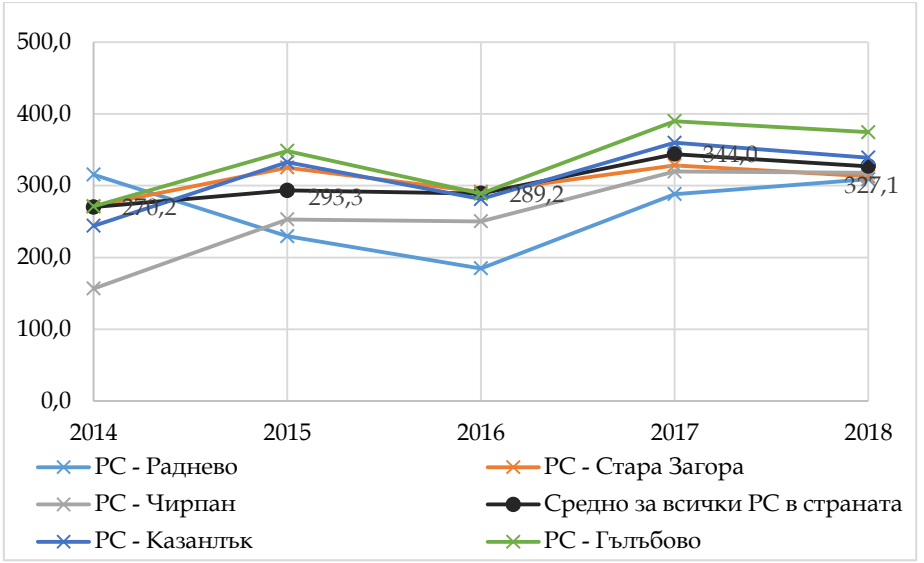
Окръжен район Пловдив						
Районни съдилища	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Карлово	187,0	186,8	212,6	286,7	264,0	227,4
Средно за всички РС в страната	**270,2**	**293,3**	**289,2**	**344,0**	**327,1**	**304,8**
РС - Асеновград	251,2	270,3	287,9	355,9	373,0	307,6
РС - Първомай	244,0	279,5	348,5	349,0	343,0	312,8
РС - Пловдив	**321,8**	**309,5**	**310,7**	**354,0**	**351,4**	**329,5**

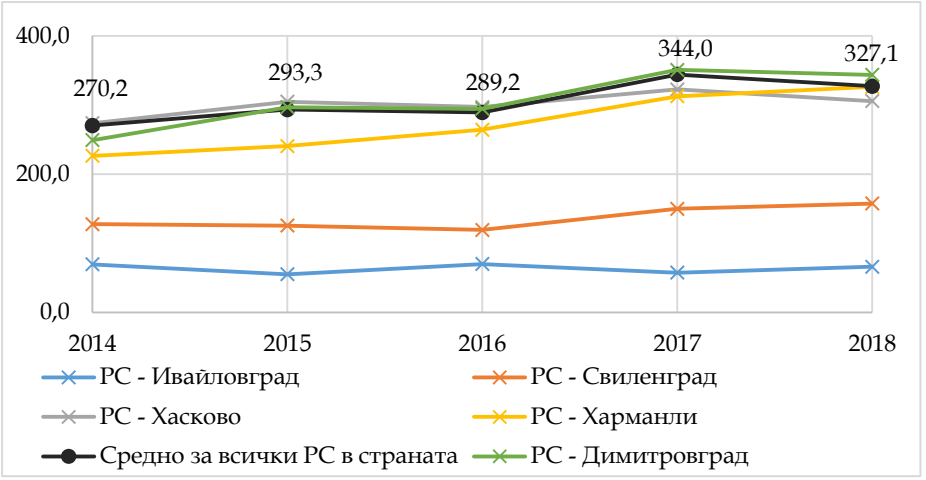
Окръжен район Смолян						
Районни съдилища	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Чепеларе	138,5	102,5	115,0	159,5	126,0	128,3
РС - Златоград	164,5	187,0	169,0	217,0	183,0	184,1
РС - Мадан	199,5	175,0	185,0	234,0	228,0	204,3
РС - Девин	228,0	195,5	213,5	246,0	258,5	228,3
РС - Смолян	**210,8**	**195,0**	**247,4**	**305,2**	**282,8**	**248,2**
Средно за всички РС в страната	**270,2**	**293,3**	**289,2**	**344,0**	**327,1**	**304,8**

Окръжен район Стара Загора						
Районни съдилища	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Чирпан	156,8	253,0	250,3	319,7	318,0	259,6
РС - Раднево	315,5	229,8	184,8	288,3	309,0	265,5
Средно за всички РС в страната	**270,2**	**293,3**	**289,2**	**344,0**	**327,1**	**304,8**
РС - Стара Загора	**271,7**	**325,2**	**291,3**	**328,3**	**313,0**	**305,9**
РС - Казанлък	244,2	332,7	281,4	359,9	339,0	311,4
РС - Гълъбово	271,0	348,5	289,0	390,0	374,5	334,6

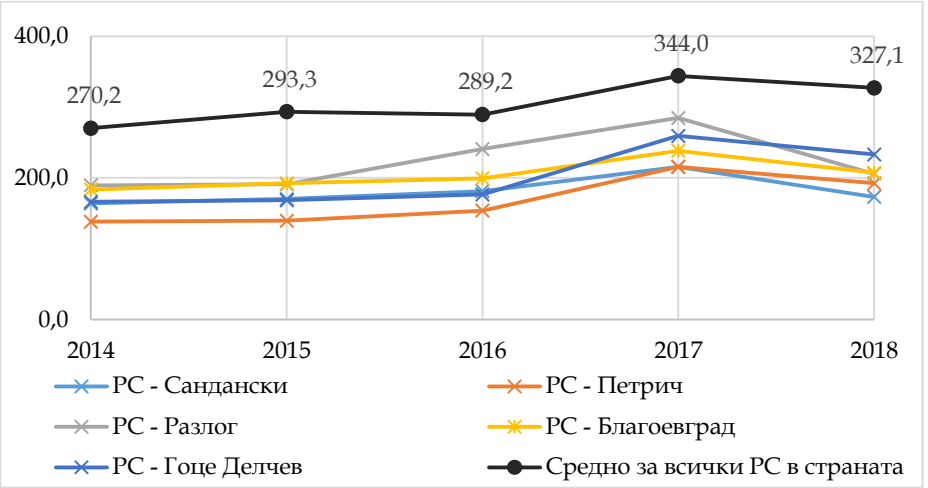

Окръжен район Хасково						
Районни съдилища	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Ивайловград	69,5	55,0	70,0	57,5	66,0	63,6
РС - Свиленград	127,5	125,5	119,2	149,8	157,5	135,9
РС - Харманли	226,5	240,5	264,3	312,5	326,3	274,0
РС - Хасково	**273,7**	**304,8**	**297,1**	**322,6**	**305,7**	**300,8**
Средно за всички РС в страната	**270,2**	**293,3**	**289,2**	**344,0**	**327,1**	**304,8**
РС - Димитровград	249,2	296,8	294,5	350,8	343,5	307,0

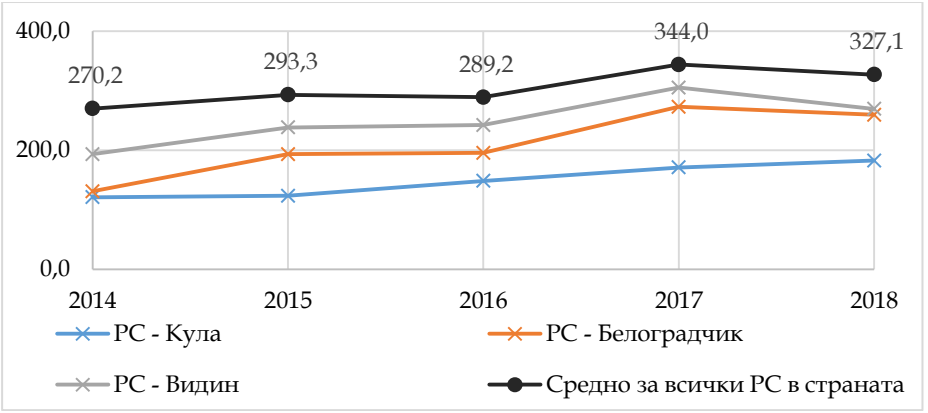

Апелативен район София

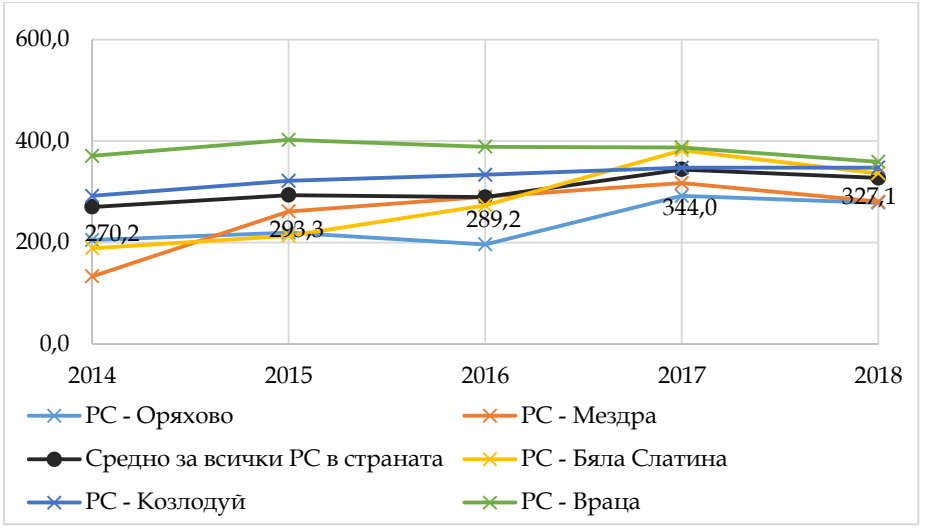
Окръжен район Благоевград						
Районни съдилища	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Петрич	138,1	139,5	153,9	215,4	192,4	167,9
РС - Сандански	164,0	170,3	181,4	215,6	173,3	180,9
РС - Гоце Делчев	166,3	168,4	176,7	259,3	233,2	200,8
РС - Благоевград	**183,7**	**192,3**	**199,5**	**238,2**	**207,3**	**204,2**
РС - Разлог	189,6	191,0	240,7	284,5	205,9	222,3
Средно за всички РС в страната	**270,2**	**293,3**	**289,2**	**344,0**	**327,1**	**304,8**

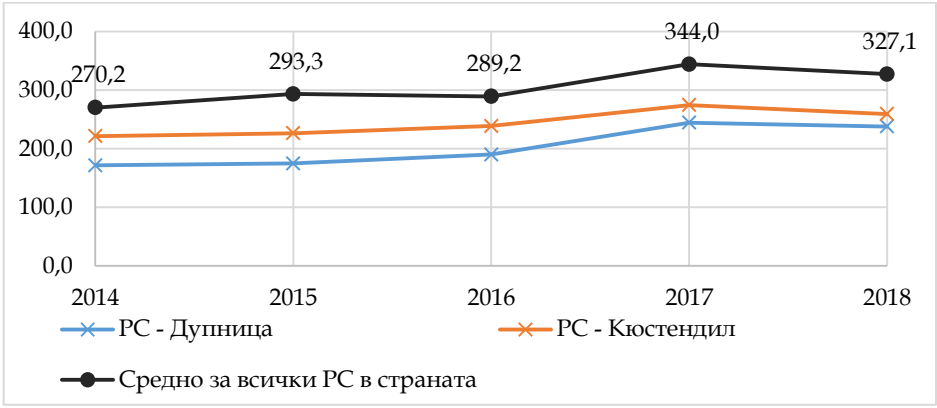
Окръжен район Видин						
Районни съдилища	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Кула	121,0	123,5	148,5	171,0	182,5	149,3
РС - Белоградчик	131,0	193,3	195,7	273,0	259,7	210,5
РС - Видин	**193,5**	**238,4**	**242,3**	**305,3**	**269,5**	**249,8**
Средно за всички РС в страната	**270,2**	**293,3**	**289,2**	**344,0**	**327,1**	**304,8**

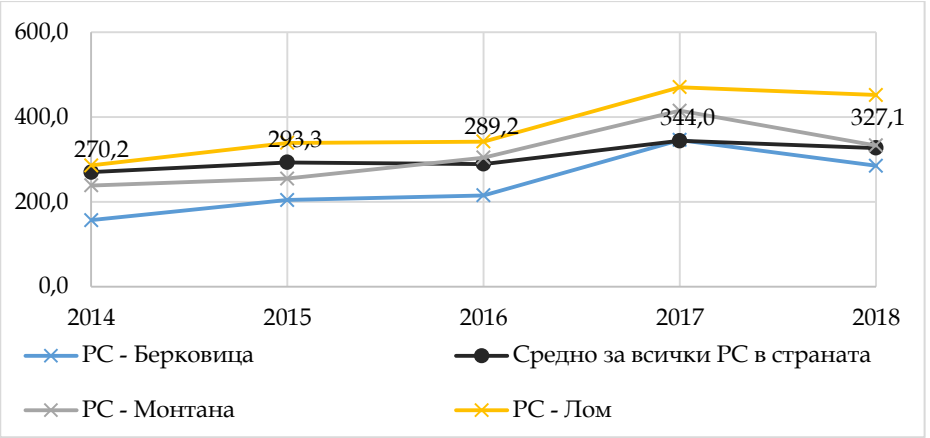
Окръжен район Враца						
Районни съдилища	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Оряхово	204,7	219,3	196,3	292,0	278,3	238,1
РС - Мездра	133,1	261,3	289,8	317,0	280,3	256,3
РС - Бяла Слатина	188,6	213,4	273,2	381,6	336,4	278,6
Средно за всички РС в страната	**270,2**	**293,3**	**289,2**	**344,0**	**327,1**	**304,8**
РС - Козлодуй	292,0	321,4	333,6	347,2	347,6	328,4
РС - Враца	**370,8**	**402,3**	**388,8**	**387,5**	**359,1**	**381,7**

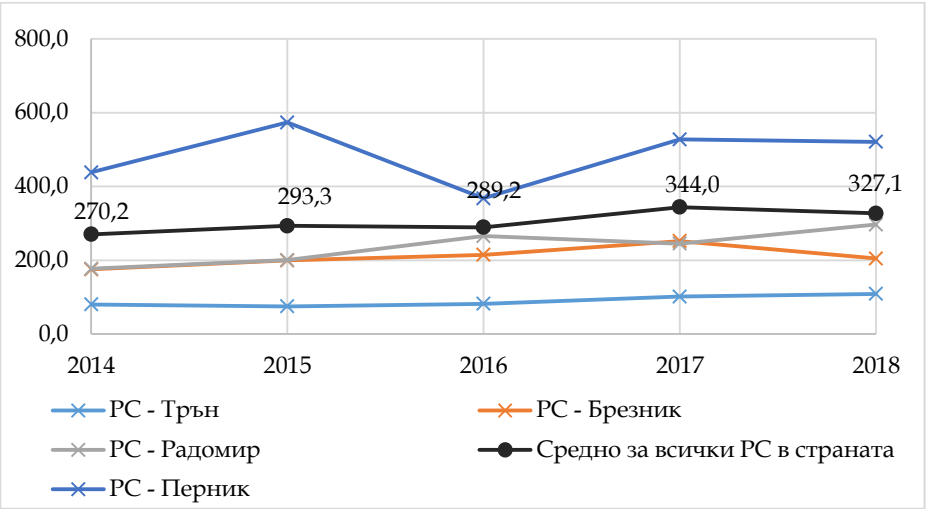
Окръжен район Кюстендил						
Районни съдилища	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Дупница	171,6	174,8	190,0	244,5	237,9	203,8
РС - Кюстендил	**221,4**	**226,3**	**238,8**	**274,6**	**259,3**	**244,1**
Средно за всички РС в страната	**270,2**	**293,3**	**289,2**	**344,0**	**327,1**	**304,8**

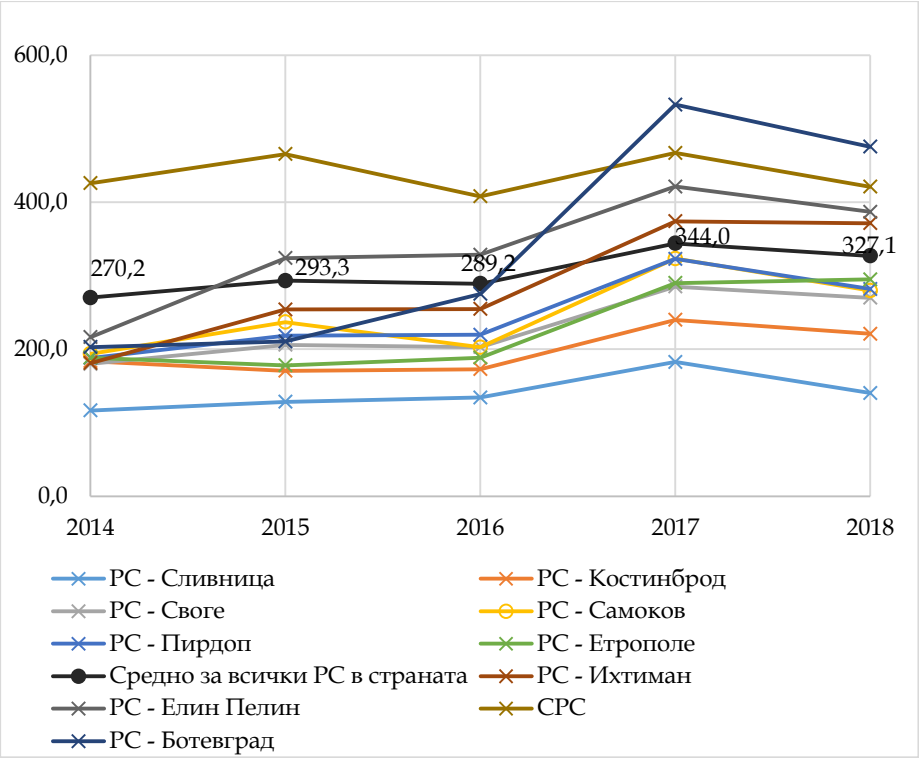
Окръжен район Монтана						
Районни съдилища	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Берковица	156,8	204,5	215,3	346,0	285,3	241,6
Средно за всички РС в страната	**270,2**	**293,3**	**289,2**	**344,0**	**327,1**	**304,8**
РС - Монтана	**238,9**	**255,1**	**304,7**	**415,0**	**333,3**	**309,4**
РС - Лом	286,0	339,4	342,1	470,7	452,2	378,1

Окръжен район Перник						
Районни съдилища	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Трън	80,0	75,0	82,0	101,5	109,0	89,5
РС - Брезник	175,0	199,5	214,5	252,0	204,5	209,1
РС - Радомир	176,8	200,2	265,4	245,0	296,8	236,8
Средно за всички РС в страната	**270,2**	**293,3**	**289,2**	**344,0**	**327,1**	**304,8**
РС - Перник	**438,2**	**573,6**	**367,9**	**527,3**	**520,8**	**485,6**

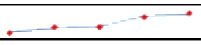
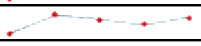
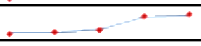
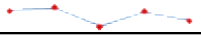
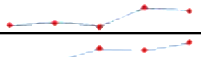
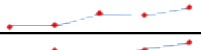
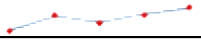
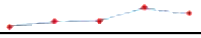
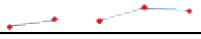
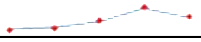
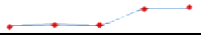
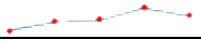
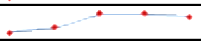
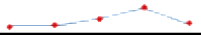
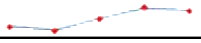
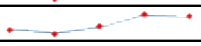
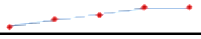
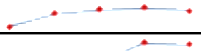
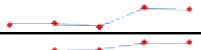
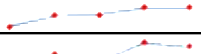
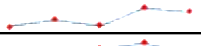
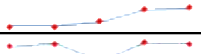
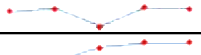
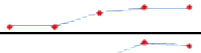
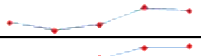
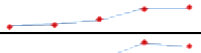
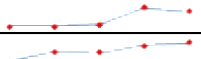
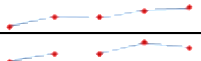
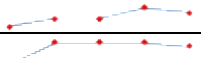
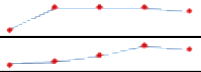
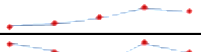
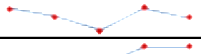
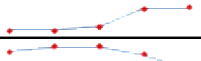
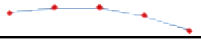
Окръжен район София						
Районни съдилища	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Сливница	116,7	128,3	134,4	182,6	140,5	140,5
РС - Костинброд	183,8	170,6	172,8	240,0	221,0	197,6
РС - Етрополе	188,5	178,0	188,5	290,0	295,0	228,0
РС - Своге	180,0	206,0	203,0	285,3	270,0	228,9
РС - Пирдоп	188,0	218,3	219,7	323,0	282,0	246,2
РС - Самоков	193,8	236,8	202,6	323,4	279,8	247,3
РС - Ихтиман	181,2	254,0	254,8	374,0	371,5	287,1
Средно за всички РС в страната	**270,2**	**293,3**	**289,2**	**344,0**	**327,1**	**304,8**
РС - Елин Пелин	216,5	324,0	328,7	421,3	387,0	335,5
РС - Ботевград	202,9	210,6	275,2	532,8	475,6	339,4
СРС[4]	**426,0**	**465,5**	**408,1**	**467,1**	**421,2**	**437,6**

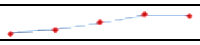
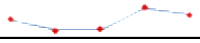
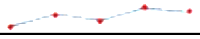
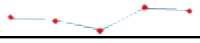
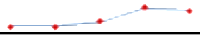
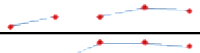
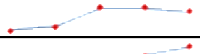
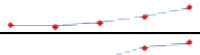
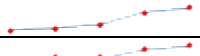
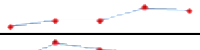
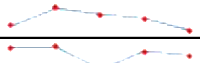
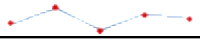

[4] По отношение на СРС следва да се отбележи, че той попада в съдебен район София-град. В настояща таблица е причислен към Окръжен район София единствено поради липсата на сравнение с други районни съдилища в съдебен район София-град.

Таблица 8 Брой свършени граждански дела (общо) на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г.

№	Районни съдилища	Брой свършени граждански дела (общо) на 1 магистрат по щат					Тенденция	Осреднено за периода
		2014	2015	2016	2017	2018		
1	РС - Ивайловград	71,5	56,5	63,0	64,5	60,5		63,2
2	РС - Малко Търново	57,0	83,5	62,0	76,5	106,5		77,1
3	РС - Трън	80,0	72,5	89,0	97,5	107,0		89,2
4	РС - Ардино	81,5	98,5	87,5	96,5	92,5		91,3
5	РС - Крумовград	111,0	136,5	98,5	147,5	140,5		126,8
6	РС - Чепеларе	144,0	100,5	116,0	154,5	128,0		128,6
7	РС - Свиленград	130,3	124,7	123,5	143,7	158,5		136,1
8	РС - Сливница	120,5	118,3	130,6	171,4	147,5		137,7
9	РС - Кула	122,5	123,0	144,0	156,0	201,0		149,3
10	РС - Генерал Тошево	112,0	114,3	158,3	181,7	209,7		155,2
11	РС - Тополовград	106,0	146,5	154,5	189,0	214,0		162,0
12	РС - Царево	183,3	167,3	120,0	157,0	192,3		164,0
13	РС - Петрич	138,5	141,6	151,3	214,5	190,8		167,3
14	РС - Трявна	154,5	171,0	163,0	170,5	219,0		175,6
15	РС - Златоград	177,0	174,5	171,5	210,0	175,5		181,7
16	РС - Сандански	187,4	165,3	182,9	212,8	161,9		182,0
17	РС - Елхово	165,0	177,8	156,0	210,5	233,8		188,6
18	РС - Тутракан	168,7	169,0	198,0	217,3	198,0		190,2
19	РС - Елена	144,0	172,5	185,5	222,0	229,0		190,6
20	РС - Несебър	180,7	196,8	200,0	204,7	171,3		190,7
21	РС - Луковит	150,0	147,7	193,7	214,7	262,0		193,6
22	РС - Балчик	188,3	169,3	170,0	204,8	241,5		194,8
23	РС - Костинброд	185,0	168,0	169,0	236,6	215,8		194,9
24	РС - Гоце Делчев	170,3	159,4	174,4	255,0	233,3		198,5
25	РС - Мадан	198,0	175,5	181,0	228,0	233,0		203,1
26	**РС - Благоевград**	190,7	189,3	198,7	236,7	206,4		204,4
27	РС - Дупница	183,6	179,3	190,0	245,6	225,7		204,8
28	РС - Каварна	147,8	145,8	193,0	254,0	287,0		205,5
29	РС - Брезник	171,0	200,5	218,5	246,0	198,0		206,8
30	РС - Момчилград	151,7	175,0	163,7	276,5	272,5		207,9
31	РС - Белоградчик	140,3	190,3	196,3	268,3	257,0		210,5
32	**РС - Велико Търново**	**231,4**	**218,1**	**191,4**	**222,6**	**200,9**		**212,9**
33	**РС - Шумен**	**207,6**	**204,6**	**197,7**	**241,6**	**225,0**		**215,3**
34	РС - Разлог	171,3	187,4	251,7	276,8	201,7		217,8
35	**РС - Силистра**	**217,4**	**198,7**	**233,1**	**241,1**	**205,4**		**219,2**
36	**РС - Търговище**	**191,8**	**221,9**	**202,2**	**236,7**	**248,9**		**220,3**
37	РС - Своге	181,3	203,7	195,3	278,7	263,0		224,4
38	РС - Никопол	195,7	191,3	209,7	241,7	285,3		224,7
39	РС - Омуртаг	178,0	184,7	243,0	279,0	247,0		226,3
40	РС - Павликени	205,3	218,8	229,0	253,0	228,3		226,9
41	**РС - Кърджали**	**180,9**	**217,1**	**234,0**	**238,0**	**265,3**		**227,1**
42	РС - Поморие	189,8	180,8	239,3	282,7	245,3		227,6
43	РС - Етрополе	192,5	176,5	191,0	295,0	283,5		227,7
44	РС - Девин	233,5	199,0	214,5	242,0	250,5		227,9
45	РС - Карлово	191,9	174,9	226,9	288,0	259,0		228,1
46	РС - Троян	207,4	230,0	223,6	255,2	234,6		230,2

47	РС - Котел	160,0	199,5	207,5	285,0	312,0		232,8
48	РС - Дулово	183,7	267,0	243,3	223,3	251,7		233,8
49	РС - Тетевен	196,3	204,0	215,5	271,5	283,5		234,2
50	РС - Средец	252,0	262,5	200,0	247,7	219,7		236,4
51	РС - Оряхово	205,0	218,0	198,3	288,3	274,7		236,9
52	РС - Радомир	186,2	195,2	264,2	248,6	299,0		238,6
53	**РС - Добрич**	**206,4**	**246,9**	**228,3**	**250,4**	**270,5**		**240,5**
54	РС - Берковица	157,0	204,5	214,3	343,0	286,3		241,0
55	РС - Кнежа	180,3	224,0	220,7	304,7	281,3		242,2
56	РС - Пирдоп	188,7	213,0	218,0	314,3	278,0		242,4
57	**РС - Кюстендил**	**222,7**	**227,9**	**243,8**	**276,5**	**252,3**		**244,6**
58	РС - Дряново	212,5	222,5	219,0	282,5	288,0		244,9
59	**РС - Видин**	**194,6**	**233,8**	**242,8**	**296,2**	**261,9**		**245,9**
60	РС - Левски	166,5	203,5	294,7	290,3	275,0		246,0
61	РС - Самоков	188,4	236,2	219,8	318,6	269,0		246,4
62	РС - Горна Оряховица	216,5	223,1	255,6	306,6	230,5		246,4
63	**РС - Смолян**	**213,0**	**194,2**	**248,8**	**299,4**	**282,2**		**247,5**
64	РС - Попово	224,5	205,3	236,3	295,0	284,0		249,0
65	РС - Севлиево	223,8	229,5	224,7	263,0	314,6		251,1
66	РС - Велики Преслав	160,0	217,0	259,3	309,0	315,0		252,1
67	РС - Мездра	137,4	257,8	287,8	310,2	278,5		254,4
68	РС - Карнобат	224,8	231,8	213,2	314,2	300,0		256,8
69	РС - Чирпан	154,8	250,0	256,3	314,0	319,7		259,0
70	РС - Айтос	229,8	255,5	235,5	296,8	281,3		259,8
71	РС - Бяла	224,6	200,8	283,8	328,8	263,2		260,2
72	РС - Девня	194,0	191,4	237,3	338,5	355,8		263,4
73	РС - Раднево	273,0	291,8	173,8	303,7	296,7		267,8
74	РС - Червен бряг	224,0	227,3	284,0	306,8	304,5		269,3
75	**РС - Пазарджик**	**267,7**	**258,1**	**266,0**	**286,9**	**282,1**		**272,2**
76	РС - Харманли	231,8	243,3	264,0	314,8	320,5		274,9
77	РС - Свищов	236,0	233,8	246,3	343,8	317,3		275,4
78	РС - Тервел	158,5	265,0	258,5	330,0	366,0		275,6
79	РС - Ихтиман	176,2	254,8	256,3	370,8	321,0		275,8
80	**РС - Ловеч**	**237,3**	**288,8**	**290,0**	**289,6**	**281,1**		**277,4**
81	РС - Бяла Слатина	189,0	221,4	273,6	373,8	333,4		278,2
82	**РС - Бургас**	**290,3**	**278,8**	**258,8**	**291,7**	**277,8**		**279,5**
83	РС - Кубрат	214,0	200,0	214,0	388,0	394,5		282,1
84	**РС - Ямбол**	**246,4**	**248,5**	**264,9**	**348,4**	**355,6**		**292,8**
85	**РС - Габрово**	**307,8**	**327,7**	**324,3**	**296,0**	**242,0**		**299,6**
86	**РС - Хасково**	**284,4**	**302,2**	**296,1**	**328,3**	**289,3**		**300,1**
	Средно за РС	**276,1**	**290,5**	**283,5**	**334,2**	**318,4**		**300,5**
87	**РС - Стара Загора**	**275,4**	**321,7**	**293,7**	**327,4**	**299,0**		**303,4**
88	РС - Асеновград	251,1	269,4	292,0	346,6	358,1		303,4
89	**РС - Разград**	**233,0**	**259,1**	**326,3**	**381,4**	**324,1**		**304,8**
90	РС - Димитровград	252,0	301,8	295,0	345,3	333,8		305,6
91	РС - Панагюрище	253,0	236,0	276,7	408,7	357,3		306,3
92	РС - Първомай	240,5	274,0	346,0	342,0	329,5		306,4
93	РС - Казанлък	248,3	332,0	284,9	354,7	332,5		310,5
94	**РС - Монтана**	**236,5**	**277,2**	**309,5**	**404,7**	**329,6**		**311,5**
95	РС - Велинград	237,4	222,6	358,3	437,5	310,8		313,3
96	РС - Нова Загора	214,5	223,8	252,8	442,5	492,0		325,1

97	РС - Провадия	201,8	251,8	331,3	433,3	417,0		327,0
98	РС - Козлодуй	293,2	327,2	324,0	349,4	345,2		327,8
99	**РС - Пловдив**	**330,3**	**309,5**	**312,4**	**351,7**	**337,7**		**328,3**
100	РС - Исперих	294,0	336,3	315,3	359,7	344,3		329,9
101	**РС - Русе**	**312,0**	**335,8**	**318,6**	**353,9**	**337,0**		**331,5**
102	РС - Гълъбово	269,0	350,0	289,0	394,0	358,5		332,1
103	**РС - Варна**	**333,3**	**325,7**	**300,5**	**360,2**	**350,5**		**334,0**
104	РС - Ботевград	203,0	212,4	280,7	522,0	460,0		335,6
105	РС - Елин Пелин	214,0	330,0	325,7	426,7	389,7		337,2
106	**РС - Плевен**	**241,3**	**272,5**	**407,8**	**406,1**	**376,8**		**340,9**
107	РС - Пещера	318,3	310,8	337,8	376,5	434,5		355,6
108	**РС - Сливен**	**313,3**	**321,2**	**341,5**	**391,0**	**412,7**		**355,9**
109	РС - Нови Пазар	281,0	341,5	334,5	401,3	434,8		358,6
110	РС - Лом	282,5	336,3	343,9	462,7	432,0		371,5
111	**РС - Враца**	**364,9**	**412,4**	**391,4**	**382,9**	**349,8**		**380,3**
112	**СРС**	**439,9**	**444,7**	**370,4**	**428,6**	**413,5**		**419,4**
113	**РС - Перник**	**440,8**	**569,2**	**386,6**	**508,2**	**483,1**		**477,6**

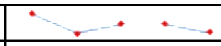
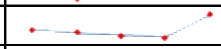
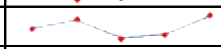
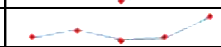
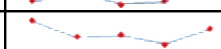
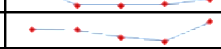
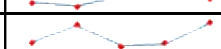
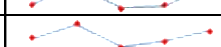
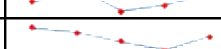
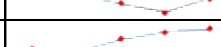
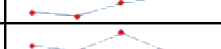
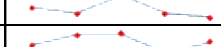
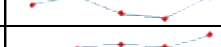
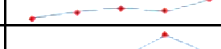
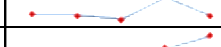
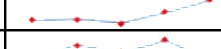
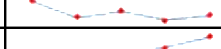
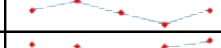
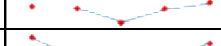
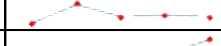
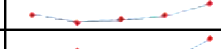
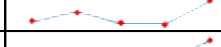
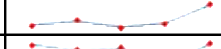
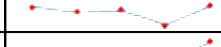
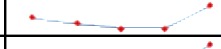
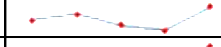
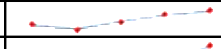
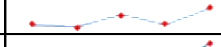
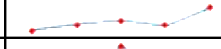
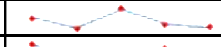
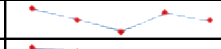
И при общия брой свършени граждански дела, положението е идентично както при постъпилите, като най-малко натоварените съдилища по-този показател са РС – Ивайловград, РС – Малко Търново и РС – Трън, а най-натоварените – РС – Перник, СРС и РС – Враца. Данните за разпределението на районните съдилища по показателя за постъпилите граждански дела на един магистрат за периода по окръжни и апелативни райони са идентични и по отношение на свършените граждански дела.

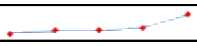
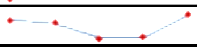
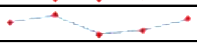
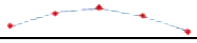
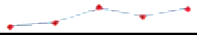
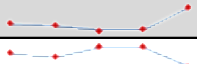
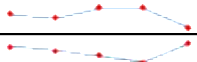
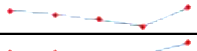
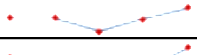
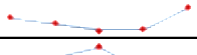
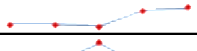
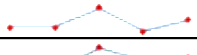
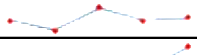
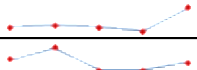
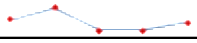
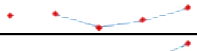
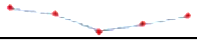
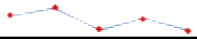
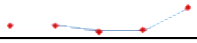
3.1. Показател „Брой постъпили/свършени искови граждански дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г.“

Показателят отразява броя единствено на постъпилите/свършени искови производства, които се падат на един магистрат по щат от РС, като отчита тенденцията за петгодишен период (2014-2018 г.).

Таблица 9 Брой постъпили искови производства на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г.

№	Районни съдилища	Брой постъпили искови производства на 1 магистрат по щат					Тенденция	Осреднено за периода
		2014	2015	2016	2017	2018		
1	РС - Малко Търново	12,0	18,5	13,5	13,5	39,5		19,4
2	РС - Трън	19,5	23,0	19,0	18,5	29,0		21,8
3	РС - Ивайловград	26,5	18,0	33,5	20,0	23,0		24,2
4	РС - Луковит	40,7	42,3	35,0	32,3	36,3		37,3
5	РС - Чепеларе	43,5	41,0	33,5	40,5	35,5		38,8
6	РС - Тополовград	30,5	40,0	43,5	41,5	41,0		39,3
7	РС - Царево	47,3	43,0	33,3	33,0	44,3		40,2
8	РС - Генерал Тошево	31,8	35,5	52,7	43,0	42,7		41,1
9	РС - Петрич	42,8	37,5	42,9	44,4	46,3		42,8
10	РС - Свиленград	45,5	44,3	38,0	43,0	46,5		43,5
11	РС - Елхово	39,5	42,3	34,0	39,8	63,3		43,8
12	РС - Ардино	46,5	44,5	40,5	47,0	57,0		47,1
13	РС - Котел	46,5	50,0	37,0	40,5	66,5		48,1
14	РС - Балчик	54,3	37,5	52,0	47,5	50,8		48,4
15	РС - Каварна	38,5	34,8	45,7	50,7	76,7		49,3
16	РС - Сандански	45,9	46,5	51,3	49,0	54,4		49,4
17	РС - Карнобат	49,0	43,6	41,8	56,6	63,2		50,8
18	РС - Оряхово	42,0	53,0	51,3	55,0	53,3		50,9
19	РС - Сливница	52,7	55,7	51,8	53,4	44,3		51,6
20	РС - Девня	48,6	34,8	52,3	45,8	76,8		51,6
21	РС - Несебър	53,0	51,3	51,3	48,2	62,3		53,2
22	РС - Никопол	63,0	52,3	54,0	47,3	53,3		54,0
23	РС - Трявна	53,5	54,5	62,5	48,0	54,0		54,5
24	РС - Кула	41,5	37,5	54,5	65,5	77,5		55,3
25	РС - Самоков	50,2	61,4	46,4	56,2	66,4		56,1
26	РС - Троян	54,4	53,8	61,4	52,8	62,6		57,0
27	РС - Елена	60,5	49,5	52,5	55,5	67,5		57,1
28	РС - Чирпан	46,8	61,3	55,0	60,0	63,7		57,4
29	РС - Берковица	50,8	53,8	50,3	63,7	72,7		58,2
30	РС - Мездра	45,4	61,7	61,0	59,5	65,8		58,7
31	РС - Дупница	58,3	53,7	63,0	53,5	67,4		59,2
32	РС - Тетевен	63,8	59,8	51,3	56,0	65,3		59,2
33	РС - Своге	48,0	62,0	58,3	60,3	68,0		59,3
34	РС - Средец	72,0	65,0	64,7	38,0	59,0		59,7
35	РС - Ботевград	57,9	53,6	45,8	68,4	84,8		62,1
36	РС - Козлодуй	62,0	54,6	65,0	51,6	78,2		62,3
37	РС - Ихтиман	57,0	64,3	57,3	61,3	73,8		62,7
38	**РС - Велико Търново**	**68,5**	**63,1**	**56,3**	**55,2**	**70,8**		**62,8**
39	РС - Севлиево	72,8	49,7	53,3	51,5	86,6		62,8
40	РС - Радомир	62,0	48,2	57,6	65,2	81,3		62,8

41	РС - Тутракан	70,7	58,3	64,3	64,0	59,3		63,3
42	**РС - Кюстендил**	**63,4**	**62,8**	**62,0**	**61,5**	**67,0**		**63,3**
43	РС - Нова Загора	57,8	51,3	55,8	61,0	91,5		63,5
44	**РС - Ловеч**	**62,9**	**67,4**	**57,7**	**60,0**	**69,6**		**63,5**
45	**РС - Шумен**	**60,6**	**65,3**	**58,2**	**60,4**	**74,3**		**63,8**
46	РС - Харманли	78,5	59,5	61,3	50,8	69,0		63,8
47	РС - Белоградчик	42,7	57,7	56,7	70,0	92,3		63,9
48	**РС - Ямбол**	**64,4**	**57,4**	**60,5**	**58,1**	**79,1**		**63,9**
49	РС - Раднево	131,3	39,0	41,3	43,7	68,0		64,6
50	РС - Етрополе	70,0	67,5	56,5	49,5	81,5		65,0
51	РС - Бяла	58,6	53,8	66,3	83,0	64,4		65,2
52	**РС - Видин**	**59,9**	**75,1**	**56,5**	**59,7**	**77,1**		**65,6**
53	**РС - Добрич**	**64,5**	**78,9**	**56,1**	**62,4**	**71,7**		**66,7**
54	**РС - Габрово**	**79,8**	**74,0**	**62,8**	**52,4**	**68,9**		**67,6**
55	РС - Левски	56,3	50,8	68,7	79,0	83,7		67,7
56	**РС - Силистра**	**69,3**	**65,6**	**79,1**	**65,1**	**62,2**		**68,3**
57	РС - Червен бряг	66,3	74,0	75,0	60,3	69,0		68,9
58	**РС - Благоевград**	**70,0**	**76,9**	**63,8**	**60,1**	**75,7**		**69,3**
59	РС - Свищов	63,8	67,8	70,8	68,3	76,8		69,5
60	РС - Тервел	67,0	65,5	60,5	89,0	66,0		**69,6**
61	**РС - Монтана**	**64,5**	**65,2**	**60,6**	**72,9**	**85,8**		69,8
62	РС - Златоград	61,0	76,0	68,5	81,5	62,5		69,9
63	РС - Кнежа	90,7	64,3	74,3	58,3	66,3		70,8
64	РС - Костинброд	64,2	64,0	69,4	73,6	83,0		70,8
65	РС - Павликени	71,5	76,5	70,3	64,5	71,8		70,9
66	РС - Крумовград	75,0	73,0	53,0	72,5	81,5		71,0
67	**РС - Пазарджик**	**83,3**	**67,1**	**63,0**	**64,3**	**78,2**		**71,2**
68	РС - Пирдоп	63,7	82,7	69,7	71,7	70,0		71,5
69	РС - Айтос	72,8	67,0	69,0	72,0	80,5		72,3
70	РС - Лом	66,3	79,1	62,6	61,1	95,3		72,9
71	РС - Асеновград	67,4	73,1	64,1	69,5	93,3		73,5
72	РС - Девин	79,5	73,5	76,0	58,5	81,0		73,7
73	РС - Дряново	80,0	68,0	55,5	56,5	108,5		73,7
74	РС - Карлово	73,5	76,0	71,7	69,4	79,1		74,0
75	РС - Бяла Слатина	70,4	66,2	73,2	79,6	83,2		74,5
76	РС - Поморие	69,8	66,5	79,7	70,3	88,3		74,9
77	**РС - Разград**	**67,0**	**72,8**	**76,1**	**71,4**	**88,0**		**75,1**
78	РС - Попово	76,8	71,8	81,5	73,8	72,5		75,3
79	РС - Панагюрище	87,0	74,3	60,0	82,3	72,7		75,3
80	**РС - Търговище**	**81,4**	**79,6**	**68,4**	**70,0**	**77,6**		**75,4**
81	**РС - Враца**	**92,6**	**73,3**	**65,3**	**64,1**	**84,9**		**76,0**
82	РС - Горна Оряховица	81,6	72,6	83,6	79,0	67,0		76,8
83	РС - Брезник	80,5	69,5	75,0	69,5	90,0		76,9
84	**РС - Смолян**	**68,3**	**59,7**	**75,2**	**89,2**	**95,0**		**77,5**
85	**РС - Кърджали**	**69,6**	**69,6**	**80,0**	**77,9**	**94,4**		**78,3**
86	РС - Кубрат	63,0	65,3	63,7	102,0	98,5		78,5
87	РС - Казанлък	79,7	78,5	73,5	73,8	88,5		78,8
88	**РС - Бургас**	**85,3**	**77,4**	**70,3**	**70,5**	**92,1**		**79,1**
89	РС - Елин Пелин	58,8	75,0	82,3	92,7	89,0		79,6
90	РС - Мадан	91,0	75,5	69,0	89,0	74,5		79,8

91	РС - Гълъбово	68,5	74,0	75,0	79,0	103,5		80,0
92	**РС - Стара Загора**	**86,1**	**83,7**	**69,4**	**70,1**	**91,5**		**80,2**
93	**РС - Сливен**	**78,5**	**71,2**	**72,2**	**74,0**	**109,2**		**81,0**
94	РС - Дулово	84,7	94,7	69,0	74,7	88,3		82,3
95	РС - Гоце Делчев	80,0	76,3	76,9	91,8	88,0		82,6
96	РС - Омуртаг	76,7	91,3	97,5	87,5	71,0		84,8
97	РС - Провадия	70,4	77,0	98,5	85,0	96,8		85,5
98	РС - Първомай	82,0	82,0	96,0	81,5	92,0		86,7
	Средно за РС	**86,6**	**85,3**	**80,8**	**82,2**	**100,7**		87,1
99	РС - Разлог	89,1	82,1	99,8	99,2	66,7		87,4
100	РС - Димитровград	92,0	89,3	86,0	81,5	94,5		88,7
101	**РС - Русе**	**91,3**	**92,2**	**78,2**	**90,8**	**102,3**		**91,0**
102	**РС - Пловдив**	**96,0**	**90,1**	**82,3**	**83,6**	**106,7**		**91,8**
103	РС - Велики Преслав	67,3	100,3	132,3	65,7	96,3		92,4
104	РС - Момчилград	76,3	77,7	70,3	114,5	125,0		92,8
105	**РС - Плевен**	**88,4**	**88,6**	**108,8**	**84,5**	**96,3**		**93,3**
106	РС - Велинград	**92,6**	**80,0**	**109,3**	**92,5**	**95,8**		94,0
107	**РС - Хасково**	**95,2**	**96,4**	**95,0**	**92,4**	**106,8**		**97,2**
108	РС - Пещера	**114,8**	**168,0**	**66,8**	**65,8**	**100,3**		103,1
109	РС - Нови Пазар	104,3	104,8	96,3	101,3	109,0		103,1
110	**РС - Перник**	**107,6**	**110,7**	**86,0**	**103,7**	**159,9**		**113,6**
111	**РС - Варна**	**126,1**	**119,1**	**100,3**	**107,8**	**116,6**		**114,0**
112	РС - Исперих	125,7	142,7	97,7	119,3	95,0		116,1
113	**СРС**	135,0	136,0	125,4	126,9	165,0		**137,7**

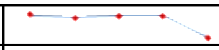
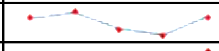
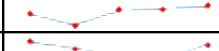
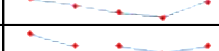
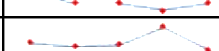
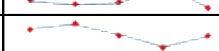
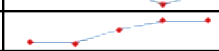
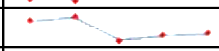
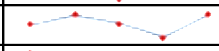
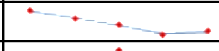
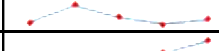
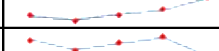
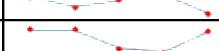
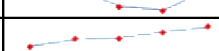
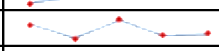
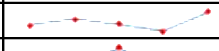
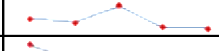
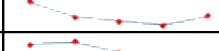
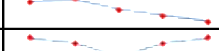
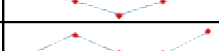
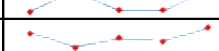
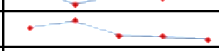
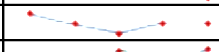
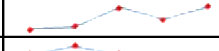
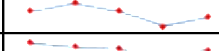
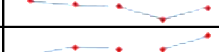
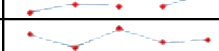
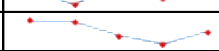
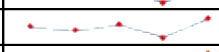
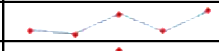
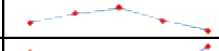
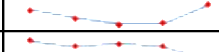
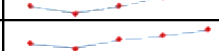
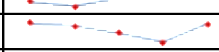
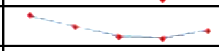
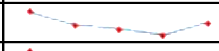
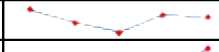
С най-малко постъпили искови производства на 1 магистрат средно през последните пет години са РС – Трън, РС - Ивайловград и РС – Малко Търново. Прави впечатление обаче резкия скок на показателя при РС – Малко Търново, където броя искови производства на 1 магистрат за последната година се е увеличил близо три пъти – от 13,5 през 2017 г. до 39,5 през 2018 г.

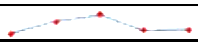
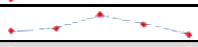
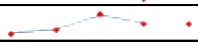
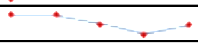
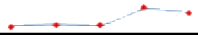
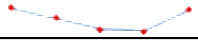
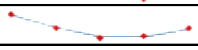
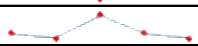
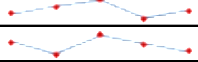
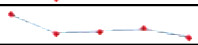
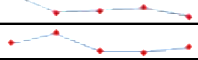
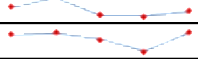
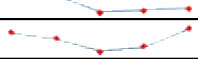
С най-много искови производства на 1 магистрат и през петте изследвани години е СРС. На второ място за последната година е РС – Перник, където също се наблюдава рязък скок – от 86 бр. искови производства на един съдия през 2016 г. до 160 бр. искови производства на един съдия през 2018 г.

Прави впечатление изключително големия брой постъпили ЧГД в Исперих в началото на периода, а в края му стойностите на показателя за този районен съд спадат под средните за страната.

Таблица 10 Брой свършени искови производства на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г.

№	Районни съдилища	Брой свършени искови производства на 1 магистрат по щат					Тенденция	Осреднено за периода
		2014	2015	2016	2017	2018		
1	РС - Малко Търново	23,5	17,5	13,5	12,0	37,5		20,8
2	РС - Трън	19,5	21,0	25,5	15,5	26,5		21,6
3	РС - Ивайловград	29,0	22,0	24,5	26,5	18,0		24,0
4	РС - Луковит	48,3	38,7	33,7	26,7	32,3		35,9
5	РС - Тополовград	34,0	37,5	44,0	40,0	37,5		38,6
6	РС - Чепеларе	48,5	40,0	35,0	36,0	36,0		39,1
7	РС - Генерал Тошево	37,3	35,0	47,7	49,0	40,7		41,9
8	РС - Царево	50,3	48,0	32,3	31,5	48,3		42,1
9	РС - Петрич	42,8	40,1	40,3	43,6	44,5		42,3
10	РС - Свиленград	48,5	42,8	42,7	37,5	47,3		43,8
11	РС - Елхово	45,5	43,5	35,3	38,5	61,5		44,9
12	РС - Ардино	46,5	42,5	42,5	47,0	48,5		45,4
13	РС - Сандански	55,8	41,9	52,7	47,3	43,4		48,2
14	РС - Котел	57,5	54,5	41,0	33,0	56,0		48,4
15	РС - Каварна	44,5	36,3	49,0	46,3	70,7		49,4
16	РС - Балчик	59,5	48,0	42,3	46,5	51,0		49,5
17	РС - Оряхово	42,0	52,0	53,0	51,3	50,0		49,7
18	РС - Карнобат	49,2	45,8	41,0	49,6	64,2		50,0
19	РС - Девня	49,2	39,2	54,5	47,0	60,3		50,0
20	РС - Сливница	57,8	51,0	48,8	49,0	50,5		51,4
21	РС - Несебър	55,3	51,7	52,0	50,5	49,3		51,8
22	РС - Трявна	61,5	55,5	62,5	46,5	49,5		55,1
23	РС - Самоков	43,4	65,8	58,4	52,8	55,4		55,2
24	РС - Елена	55,5	59,0	49,0	50,0	63,5		55,4
25	РС - Кула	42,0	37,5	51,5	49,5	96,5		55,4
26	РС - Своге	49,3	60,0	51,3	54,0	62,7		55,5
27	РС - Троян	56,4	50,8	58,0	60,8	56,6		56,5
28	РС - Мездра	49,6	59,0	58,5	52,7	64,7		56,9
29	РС - Никопол	64,0	62,7	52,3	45,3	60,7		57,0
30	РС - Чирпан	45,8	59,0	61,7	53,0	66,0		57,1
31	РС - Ихтиман	52,0	66,0	57,3	58,8	52,5		57,3
32	РС - Тетевен	63,3	53,5	54,5	53,3	62,0		57,3
33	РС - Берковица	51,0	53,5	49,3	59,0	74,0		57,4
34	РС - Ботевград	57,7	55,4	51,5	57,4	69,4		58,3
35	РС - Средец	72,5	59,5	61,3	47,0	54,3		58,9
36	РС - Нова Загора	57,8	55,8	54,8	58,8	69,5		59,3
37	РС - Дупница	70,1	57,9	63,6	55,4	55,5		60,5
38	РС - Севлиево	70,7	58,2	52,8	48,7	77,2		61,5
39	РС - Козлодуй	63,2	60,6	56,0	55,4	74,4		61,9
40	**РС - Ямбол**	**66,0**	**59,7**	**59,3**	**59,2**	**67,6**		**62,4**
41	**РС - Видин**	**61,0**	**72,0**	**58,1**	**55,1**	**67,0**		**62,6**
42	**РС - Велико Търново**	**71,8**	**69,7**	**57,5**	**54,5**	**61,4**		**63,0**
43	**РС - Шумен**	**63,9**	**65,2**	**62,3**	**57,1**	**66,9**		**63,1**
44	РС - Белоградчик	52,3	54,3	57,3	65,7	90,3		64,0
45	**РС - Кюстендил**	**64,6**	**66,1**	**66,1**	**63,4**	**59,9**		**64,0**

46	РС - Тутракан	69,3	66,7	67,7	68,0	49,0		64,1
47	**РС - Ловеч**	**66,8**	**70,3**	**61,0**	**57,3**	**67,2**		**64,5**
48	РС - Радомир	71,5	45,2	54,2	68,2	84,0		64,6
49	РС - Бяла	63,8	51,2	67,3	68,8	72,4		64,7
50	РС - Етрополе	74,0	66,0	59,5	54,0	70,0		64,7
51	РС - Харманли	84,5	62,8	63,3	50,3	63,0		64,8
52	РС - Свищов	63,8	59,3	61,0	87,5	54,0		65,1
53	**РС - Добрич**	**69,3**	**73,4**	**64,6**	**55,6**	**63,7**		**65,3**
54	РС - Левски	56,0	54,8	67,3	76,3	75,7		66,0
55	РС - Раднево	89,0	100,5	37,0	50,0	56,0		66,5
56	РС - Лом	65,2	75,1	66,0	51,9	75,5		66,7
57	**РС - Габрово**	**83,3**	**74,4**	**65,3**	**53,8**	**57,6**		**66,9**
58	РС - Червен бряг	66,3	73,5	78,5	58,5	58,0		67,0
59	РС - Пирдоп	64,7	77,0	68,7	63,3	66,7		68,1
60	РС - Костинброд	65,4	61,4	66,0	69,8	78,4		68,2
61	РС - Златоград	73,5	65,0	70,5	76,0	59,5		68,9
62	**РС - Благоевград**	**75,2**	**74,9**	**62,3**	**59,6**	**73,5**		**69,1**
63	РС - Тервел	53,5	65,0	67,0	76,0	85,5		69,4
64	РС - Поморие	75,3	61,3	81,0	64,7	66,3		69,7
65	РС - Асеновград	67,0	73,1	67,9	60,4	80,9		69,9
66	**РС - Силистра**	**71,6**	**68,0**	**82,8**	**63,9**	**63,1**		**69,9**
67	**РС - Пазарджик**	**82,1**	**69,1**	**66,3**	**62,4**	**69,8**		**69,9**
68	РС - Павликени	76,0	78,3	70,5	66,5	62,5		70,8
69	РС - Крумовград	80,0	72,5	51,5	71,5	79,0		70,9
70	**РС - Монтана**	**64,1**	**79,5**	**64,9**	**65,3**	**82,4**		**71,2**
71	РС - Айтос	74,0	66,0	71,5	69,5	77,3		71,7
72	РС - Кнежа	78,7	90,0	67,0	64,3	60,0		72,0
73	РС - Панагюрище	84,0	71,3	60,0	72,7	72,0		72,0
74	**РС - Разград**	**67,6**	**69,0**	**77,1**	**71,9**	**77,6**		**72,6**
75	**РС - Търговище**	**75,7**	**83,1**	**75,9**	**62,4**	**70,3**		**73,5**
76	РС - Девин	85,0	78,0	75,5	56,5	73,5		73,7
77	РС - Бяла Слатина	70,8	74,4	73,6	73,4	79,0		74,2
78	РС - Карлово	78,6	64,3	86,4	70,3	73,6		74,6
79	**РС - Враца**	**86,9**	**85,2**	**69,1**	**59,4**	**73,9**		**74,9**
80	РС - Брезник	76,5	72,0	78,5	63,0	86,5		75,3
81	**РС - Кърджали**	**70,1**	**66,6**	**84,1**	**69,3**	**87,1**		**75,5**
82	РС - Попово	73,3	79,0	82,8	74,5	68,3		75,6
83	РС - Дряново	90,5	70,5	53,0	57,5	106,5		75,6
84	РС - Горна Оряховица	84,5	77,3	80,6	77,6	63,2		76,6
85	**РС - Смолян**	**71,7**	**61,0**	**72,0**	**85,2**	**96,0**		**77,2**
86	РС - Гълъбово	73,5	69,0	78,0	81,0	87,5		77,8
87	РС - Казанлък	82,4	80,2	75,5	69,6	81,7		77,9
88	**РС - Стара Загора**	**89,8**	**80,6**	**72,2**	**70,1**	**77,0**		**77,9**
89	**РС - Бургас**	**92,0**	**78,1**	**74,1**	**67,2**	**79,5**		**78,2**
90	РС - Мадан	89,5	76,0	65,5	83,5	80,5		79,0
91	**РС - Сливен**	**84,1**	**71,8**	**71,1**	**73,7**	**98,5**		**79,8**
92	РС - Кубрат	69,7	72,0	64,7	96,5	99,5		80,5
93	РС - Гоце Делчев	83,1	72,0	70,9	93,7	82,8		80,5
94	РС - Първомай	78,0	78,5	96,5	72,5	78,5		80,8
95	РС - Елин Пелин	56,5	81,0	81,0	96,3	93,0		81,6

96	РС - Дулово	73,7	88,0	96,7	77,3	79,0		82,9
97	РС - Разлог	71,3	79,4	113,0	89,3	62,6		83,1
	Средно за РС	**90,7**	**85,2**	**77,2**	**77,1**	**90,9**		**84,2**
98	РС - Омуртаг	87,3	80,0	100,5	79,0	82,0		85,8
99	РС - Провадия	70,2	78,4	105,3	87,8	88,0		85,9
100	РС - Димитровград	95,3	94,5	86,2	76,0	85,5		87,5
101	РС - Момчилград	74,0	78,3	75,7	111,0	101,0		88,0
102	**РС - Русе**	**96,3**	**89,8**	**83,6**	**82,1**	**94,9**		**89,3**
103	**РС - Пловдив**	**104,4**	**92,0**	**82,9**	**84,3**	**91,1**		**90,9**
104	**РС - Плевен**	**90,2**	**86,1**	**106,3**	**90,3**	**85,8**		**91,7**
105	РС - Велики Преслав	79,8	101,3	128,7	60,3	88,7		91,8
106	РС - Велинград	97,6	76,8	110,8	94,8	82,8		92,5
107	**РС - Хасково**	**106,0**	**93,8**	**95,3**	**96,9**	**91,1**		**96,6**
108	РС - Пещера	114,0	177,5	67,0	60,5	90,5		101,9
109	РС - Нови Пазар	105,5	106,8	102,8	96,8	106,5		103,7
110	**РС - Перник**	**110,2**	**107,2**	**104,2**	**84,6**	**124,1**		**106,1**
111	РС - Исперих	145,0	141,7	94,7	107,3	102,0		118,1
112	**РС - Варна**	**146,1**	**131,0**	**100,5**	**104,9**	**108,3**		**118,2**
113	**СРС**	**140,9**	**127,5**	**98,7**	**111,2**	**150,8**		**125,8**

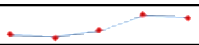
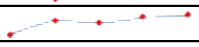
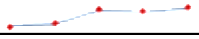
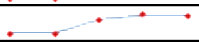
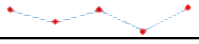
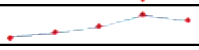
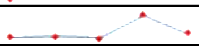
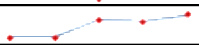
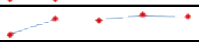
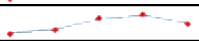
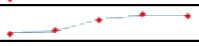
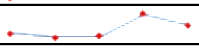
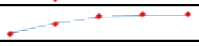
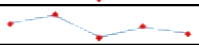
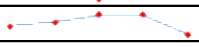
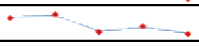
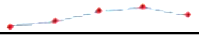
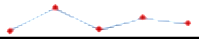
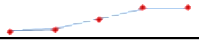
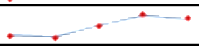
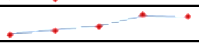
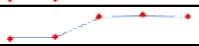
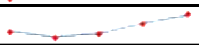
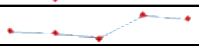
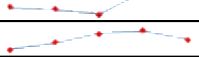
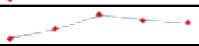
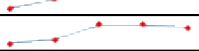
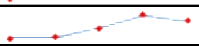
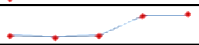
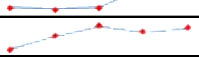
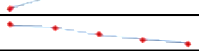
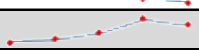
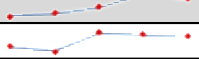
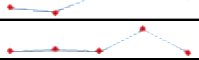
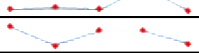
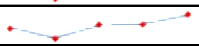
При броя на свършените искови производства на един магистрат се наблюдава понижение на стойностите средно за страната за 2016 г. и 2017 г. и увеличение за 2018 г. При районните съдилища в областните центрове тенденцията е аналогична, докато при някои от РС извън областните центрове (РС Тополовград, РС Генерал Тошево) тази тенденция е обратна - повишаване на стойностите за 2016 г. и 2017 г. и понижаване за 2018 г.

3.2. Показател „Брой постъпили/свършени частни граждански дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г.“

Показателят отразява броя единствено на постъпилите и свършени частни граждански дела, които се падат на един магистрат по щат от РС, като отчита тенденцията за петгодишен период (2014-2018 г.).

Таблица 11 Брой постъпили частни граждански дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г.

№	Районни съдилища	Брой постъпили ЧГД на 1 магистрат по щат					Тенденция	Осреднено за периода
		2014	2015	2016	2017	2018		
1	РС - Трън	11,0	7,5	3,0	1,0	7,0		5,9
2	РС - Сливница	0,8	1,3	11,8	14,8	11,8		8,1
3	РС - Ивайловград	13,5	11,5	4,5	7,5	5,5		8,5
4	РС - Брезник	4,5	9,5	13,0	6,5	12,0		9,1
5	РС - Костинброд	4,6	3,6	10,4	16,0	18,0		10,5
6	РС - Царево	10,7	7,3	8,0	12,0	16,3		10,9
7	РС - Гоце Делчев	3,3	7,6	9,0	20,3	21,5		12,3
8	РС - Тополовград	11,5	7,5	9,5	15,0	20,0		12,7
9	РС - Мадан	1,5	3,0	17,5	21,0	23,0		13,2
10	РС - Разлог	6,4	9,0	12,2	22,0	17,3		13,4
11	РС - Кнежа	10,3	7,0	13,7	14,3	22,3		13,5
12	РС - Крумовград	10,5	16,5	11,5	21,0	10,0		13,9
13	РС - Чепеларе	14,0	5,5	13,0	24,0	13,0		13,9
14	РС - Етрополе	8,0	9,0	14,0	21,0	18,0		14,0
15	РС - Ардино	8,5	21,5	17,0	14,0	10,0		14,2
16	РС - Пирдоп	9,3	12,7	12,7	21,0	15,3		14,2
17	РС - Средец	16,5	14,0	11,3	19,3	14,7		15,2
18	РС - Луковит	8,7	15,7	13,3	18,3	22,3		15,7
19	РС - Раднево	14,0	12,0	17,8	21,0	18,3		16,6
20	РС - Радомир	11,5	12,2	11,6	23,4	24,5		16,6
21	РС - Несебър	15,5	15,7	14,8	19,5	18,1		16,7
22	РС - Девин	16,5	9,5	13,0	20,0	26,5		17,1
23	РС - Поморие	7,5	7,5	10,3	28,0	35,7		17,8
24	РС - Генерал Тошево	14,3	13,3	24,7	21,0	16,0		17,8
25	РС - Сандански	13,8	21,1	20,7	17,6	16,1		17,9
26	**РС - Перник**	**14,6**	**17,2**	**14,0**	**21,4**	**24,1**		**18,3**
27	РС - Своге	10,3	16,7	16,3	17,7	31,3		18,5
28	РС - Момчилград	11,7	8,3	13,0	30,0	29,5		18,5
29	РС - Малко Търново	15,5	23,0	22,0	18,5	16,5		19,1
30	**РС - Благоевград**	**12,4**	**13,1**	**18,3**	**27,2**	**25,5**		**19,3**
31	РС - Балчик	14,0	18,8	22,0	23,8	18,5		19,4
32	РС - Петрич	13,4	17,4	16,3	28,1	22,5		19,5
33	РС - Гълъбово	14,0	13,5	25,0	18,5	32,0		20,6
34	РС - Дупница	14,6	16,0	17,5	29,5	28,0		21,1
35	РС - Елхово	20,5	20,5	24,5	22,5	18,0		21,2
36	РС - Котел	11,0	20,0	21,5	20,5	35,0		21,6
37	РС - Панагюрище	11,3	14,3	24,0	27,3	31,3		21,7
38	РС - Свиленград	17,7	17,0	22,7	23,5	27,8		21,7
39	РС - Берковица	12,0	12,8	18,3	36,0	30,0		21,8

40	**РС - Търговище**	**18,1**	**16,4**	**20,3**	**29,4**	**27,7**		**22,4**
41	РС - Белоградчик	14,3	24,7	22,7	26,7	28,7		23,4
42	РС - Провадия	8,2	12,6	31,8	29,5	35,0		23,4
43	**РС - Плевен**	**13,5**	**13,9**	**24,0**	**36,0**	**30,8**		**23,7**
44	РС - Карлово	17,8	18,0	26,0	29,4	28,6		24,0
45	РС - Трявна	25,0	23,0	25,0	21,5	25,5		24,0
46	**РС - Враца**	**17,6**	**20,7**	**23,9**	**30,7**	**27,3**		**24,0**
47	РС - Карнобат	22,6	23,0	22,2	30,0	24,0		24,4
48	**РС - Кърджали**	**17,5**	**17,3**	**28,3**	**27,3**	**31,9**		**24,4**
49	РС - Елена	18,0	25,5	25,0	27,5	26,5		24,5
50	РС - Горна Оряховица	17,9	21,1	28,9	31,8	25,1		25,0
51	РС - Тутракан	16,7	19,3	28,7	29,0	33,3		25,4
52	РС - Бяла Слатина	10,8	15,8	29,2	37,0	34,6		25,5
53	**РС - Ловеч**	**23,9**	**22,3**	**23,0**	**32,0**	**27,3**		**25,7**
54	РС - Елин Пелин	11,0	23,0	30,0	33,0	33,3		26,1
55	**РС - Шумен**	**24,4**	**23,2**	**18,5**	**31,7**	**33,6**		**26,3**
56	РС - Ихтиман	28,8	36,0	18,5	26,5	22,0		26,4
57	РС - Тервел	24,5	26,5	31,0	30,5	19,5		26,4
58	РС - Никопол	30,3	32,3	23,0	26,0	22,0		26,7
59	РС - Първомай	10,5	18,5	35,0	42,0	28,0		26,8
60	РС - Самоков	21,0	37,4	22,2	30,4	25,8		27,4
61	**РС - Монтана**	**20,3**	**21,8**	**27,2**	**34,1**	**33,7**		**27,4**
62	**РС - Стара Загора**	**22,0**	**20,6**	**28,0**	**34,6**	**32,1**		**27,5**
63	РС - Казанлък	14,5	20,0	25,7	40,5	37,5		27,6
64	РС - Свищов	24,0	24,3	24,8	32,8	33,8		27,9
65	**РС - Добрич**	**18,8**	**19,8**	**33,5**	**35,3**	**33,5**		**28,2**
66	РС - Лом	26,2	22,6	25,1	31,3	36,7		28,4
67	**РС - Велико Търново**	**27,2**	**26,5**	**24,5**	**33,3**	**31,5**		**28,6**
68	РС - Чирпан	15,5	24,3	35,7	39,7	28,3		28,7
69	РС - Левски	5,8	22,3	46,0	37,3	32,3		28,7
70	РС - Велинград	16,0	20,6	38,0	38,8	35,2		29,7
71	**РС - Силистра**	**21,4**	**22,4**	**29,4**	**40,3**	**35,0**		**29,7**
72	**РС - Бургас**	**26,5**	**25,4**	**26,3**	**35,5**	**36,0**		**30,0**
73	РС - Павликени	24,0	29,5	33,5	31,0	32,5		30,1
74	РС - Кула	38,5	36,0	30,0	26,0	22,5		30,6
	Средно за РС	23,8	26,1	30,1	39,8	35,5		31,1
75	РС - Омуртаг	25,3	19,7	39,5	37,5	34,5		31,3
76	**СРС**	**27,2**	**29,4**	**26,6**	**49,2**	**25,7**		**31,6**
77	РС - Златоград	36,5	26,5	34,0	34,0	27,5		31,7
78	РС - Червен бряг	30,3	18,3	32,5	34,3	44,8		32,0
79	**РС - Смолян**	**22,3**	**23,5**	**30,0**	**44,8**	**41,8**		**32,5**
80	РС - Дулово	13,0	56,0	30,3	35,0	30,3		32,9
81	РС - Димитровград	23,0	28,3	36,3	33,8	43,3		33,0
82	**РС - Габрово**	**28,7**	**28,7**	**31,4**	**39,7**	**36,7**		**33,0**
83	РС - Нова Загора	21,8	28,3	43,0	40,3	39,0		34,5
84	**РС - Кюстендил**	**19,9**	**20,7**	**32,8**	**50,7**	**49,5**		**34,7**
85	**РС - Варна**	**21,0**	**21,5**	**37,3**	**44,9**	**51,4**		**35,2**
86	РС - Девня	27,0	26,6	42,5	43,0	38,8		35,6
87	РС - Оряхово	60,3	55,0	23,0	17,3	22,3		35,6
88	РС - Харманли	18,5	33,0	40,5	38,0	50,5		36,1

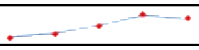
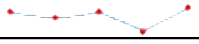
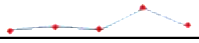
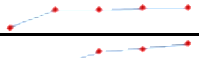
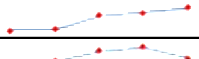
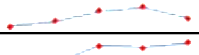
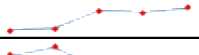
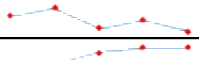
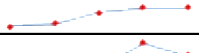
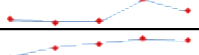
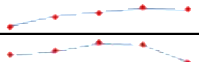
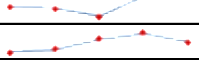
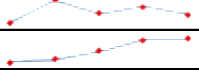
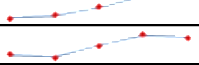
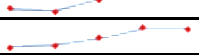
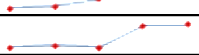
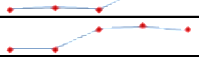
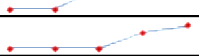
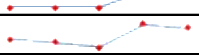
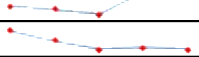
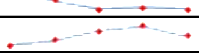
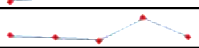
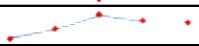
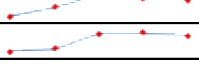
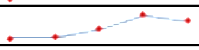
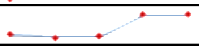
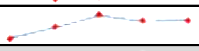
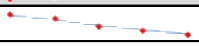
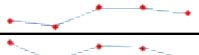
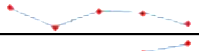
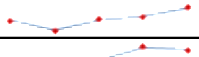
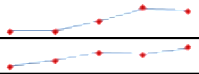
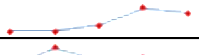
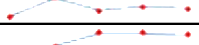
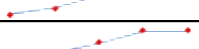
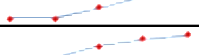
89	**РС - Русе**	**31,5**	**25,9**	**34,2**	**44,8**	**44,6**		**36,2**
90	РС - Айтос	30,8	33,5	35,5	41,3	40,5		36,3
91	РС - Попово	39,5	24,5	38,5	40,5	44,3		37,5
92	**РС - Разград**	**26,3**	**34,2**	**47,6**	**47,3**	**36,0**		**38,3**
93	**РС - Пловдив**	**30,8**	**39,0**	**34,5**	**43,7**	**43,8**		**38,4**
94	**РС - Сливен**	**30,2**	**28,8**	**29,5**	**43,2**	**63,6**		**39,0**
95	**РС - Ямбол**	**25,2**	**29,5**	**40,7**	**54,6**	**49,6**		**39,9**
96	РС - Кубрат	35,0	28,0	39,0	48,5	49,5		40,0
97	**РС - Пазарджик**	**37,5**	**40,0**	**38,3**	**41,7**	**43,5**		**40,2**
98	**РС - Хасково**	**33,0**	**33,9**	**41,3**	**48,6**	**49,9**		**41,3**
99	**РС - Видин**	**27,1**	**45,4**	**41,5**	**48,3**	**47,8**		**42,0**
100	РС - Исперих	13,7	22,0	83,7	58,3	42,0		43,9
101	РС - Ботевград	31,0	20,0	47,2	60,8	64,8		44,8
102	РС - Каварна	37,3	27,3	42,0	51,3	66,3		44,8
103	РС - Велики Преслав	10,8	17,0	23,0	95,3	79,3		45,1
104	РС - Севлиево	41,7	50,3	50,7	47,0	49,2		47,8
105	РС - Нови Пазар	31,8	43,0	54,3	58,3	52,5		48,0
106	РС - Троян	29,2	50,8	39,2	57,4	66,0		48,5
107	РС - Козлодуй	54,2	58,2	51,6	46,0	54,0		52,8
108	РС - Тетевен	49,0	52,0	56,8	59,0	60,0		55,4
109	РС - Асеновград	55,4	63,0	72,1	67,5	75,9		66,8
110	РС - Дряново	56,0	49,0	90,0	80,0	69,0		68,8
111	РС - Мездра	14,0	91,7	105,2	84,3	76,8		74,4
112	РС - Бяла	82,2	70,2	110,8	111,0	86,6		92,2
113	РС - Пещера	123,5	39,0	150,5	139,5	194,5		129,4

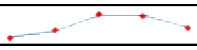
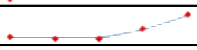
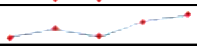
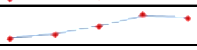
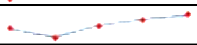
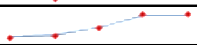
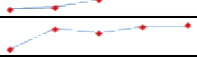
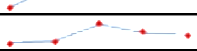
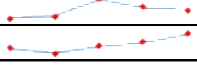
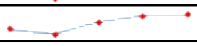
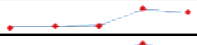
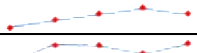
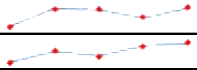
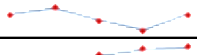
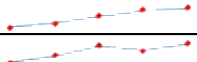
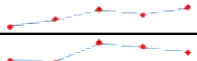
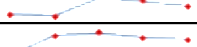
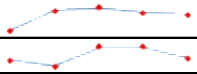
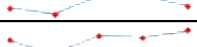
Осреднено за изследвания петгодишен период с най-малко постъпили ЧГД на 1 магистрат по щат са районните съдилища в Трън, Сливница и Ивайловград. Докато при РС – Сливница през изследвания период се наблюдава увеличение в показателя през годините, то при РС – Ивайловград – по-скоро намаление. Стойностите при почти всички районни съдилища обаче са сравнително малки за да се правят изводи за някаква трайна тенденция.

Прави впечатление изключително големия брой постъпили частни граждански производства, които се падат на 1 магистрат в РС - Пещера. За четири от петте изследвани години този районен съд е с най-високи стойности на показателя – около пъти по-високи от средните за страната. Единственото изключение е за 2015 г., когато там е имало доста по-малко постъпили ЧГД, в сравнение с другите изследвани години от периода.

Таблица 12 Брой свършени частни граждански дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г.

№	Районни съдилища	Брой свършени ЧГД на 1 магистрат по щат					Тенденция	Осреднено за периода
		2014	2015	2016	2017	2018		
1	РС - Трън	11,0	7,0	3,5	0,5	7,0		5,8
2	РС - Сливница	1,0	1,3	11,0	15,0	11,8		8,0
3	РС - Ивайловград	13,0	10,5	5,5	7,5	5,0		8,3
4	РС - Брезник	4,5	8,0	13,5	7,0	9,0		8,4
5	РС - Костинброд	4,6	3,6	10,0	16,4	17,4		10,4
6	РС - Царево	10,7	7,3	7,8	11,8	17,0		10,9
7	РС - Гоце Делчев	3,3	7,0	9,0	19,0	22,2		12,1
8	РС - Мадан	1,5	3,0	17,0	20,5	22,0		12,8
9	РС - Тополовград	12,5	6,0	10,5	15,0	20,5		12,9
10	РС - Разлог	6,4	8,9	10,8	22,5	17,1		13,2
11	РС - Кнежа	10,3	7,0	13,3	14,7	21,7		13,4
12	РС - Крумовград	10,5	16,5	11,0	21,0	10,0		13,8
13	РС - Чепеларе	14,5	5,0	12,5	24,5	13,0		13,9
14	РС - Ардино	8,5	20,0	17,5	14,0	10,0		14,0
15	РС - Етрополе	8,0	9,0	13,5	21,5	18,0		14,0
16	РС - Пирдоп	9,0	13,0	12,0	21,7	15,0		14,1
17	РС - Средец	16,0	13,5	11,7	19,3	14,7		15,0
18	РС - Луковит	9,0	15,7	14,0	17,0	22,0		15,5
19	РС - Радомир	11,3	12,2	12,0	23,4	24,0		16,6
20	РС - Несебър	15,2	16,0	14,7	19,5	17,6		16,6
21	РС - Раднево	13,8	12,5	17,0	22,0	18,7		16,8
22	РС - Девин	16,5	8,5	14,5	18,0	26,5		16,8
23	РС - Поморие	7,5	7,3	10,7	27,3	34,3		17,4
24	**РС - Перник**	**14,6**	**16,2**	**14,5**	**21,4**	**22,2**		**17,8**
25	РС - Сандански	14,0	20,6	20,7	16,9	16,7		17,8
26	РС - Своге	10,3	16,3	16,0	18,0	29,3		18,0
27	РС - Генерал Тошево	14,0	13,0	26,0	21,7	16,7		18,3
28	РС - Момчилград	12,3	7,7	12,7	30,0	29,5		18,4
29	РС - Малко Търново	15,5	22,5	22,5	18,5	16,5		19,1
30	**РС - Благоевград**	**12,6**	**11,9**	**18,9**	**26,5**	**26,7**		**19,3**
31	РС - Балчик	14,8	18,0	22,3	24,5	18,0		19,5
32	РС - Петрич	13,8	16,9	16,3	28,0	22,6		19,5
33	РС - Гълъбово	14,0	13,0	24,0	18,5	32,0		20,3
34	РС - Дупница	14,3	16,1	17,0	29,1	27,4		20,8
35	РС - Елхово	19,5	21,3	24,8	22,5	18,0		21,2
36	РС - Панагюрище	11,3	13,0	23,7	28,0	31,7		21,5
37	РС - Котел	11,0	19,5	21,5	20,5	35,5		21,6
38	РС - Свиленград	17,5	17,5	22,5	22,7	28,3		21,7
39	РС - Берковица	12,3	12,8	18,3	37,7	29,7		22,1
40	**РС - Търговище**	**18,1**	**16,8**	**19,9**	**29,4**	**26,7**		**22,2**
41	РС - Белоградчик	14,0	25,0	22,7	26,3	28,0		23,2
42	РС - Провадия	8,0	12,8	28,3	33,0	35,0		23,4
43	**РС - Плевен**	**13,6**	**13,6**	**24,0**	**36,0**	**31,1**		**23,6**
44	РС - Карлово	17,3	18,0	25,3	29,9	29,1		23,9

45	**РС - Враца**	**17,6**	**19,9**	**24,1**	**30,5**	**27,9**		**24,0**
46	РС - Трявна	25,0	23,5	25,0	20,5	26,0		24,0
47	РС - Карнобат	21,6	23,0	22,0	30,4	23,6		24,1
48	РС - Елена	17,0	25,5	25,5	27,0	27,0		24,4
49	**РС - Кърджали**	**17,1**	**17,8**	**26,9**	**28,3**	**32,0**		**24,4**
50	РС - Горна Оряховица	17,5	21,1	28,7	32,1	23,9		24,7
51	РС - Тутракан	17,0	18,3	30,0	29,0	32,3		25,3
52	РС - Ихтиман	28,8	35,0	20,0	26,0	17,3		25,4
53	РС - Бяла Слатина	10,8	15,6	29,2	35,6	36,0		25,4
54	**РС - Ловеч**	**24,0**	**22,8**	**23,2**	**31,7**	**27,0**		**25,7**
55	РС - Елин Пелин	10,8	23,0	28,3	35,0	31,7		25,8
56	РС - Тервел	24,0	26,5	31,5	30,0	19,5		26,3
57	**РС - Шумен**	**24,8**	**23,1**	**17,9**	**32,1**	**33,7**		**26,3**
58	РС - Първомай	11,0	16,5	32,5	44,0	28,0		26,4
59	РС - Самоков	21,0	33,8	26,0	30,0	25,6		27,3
60	**РС - Монтана**	**20,3**	**22,4**	**26,9**	**33,2**	**34,0**		**27,4**
61	**РС - Стара Загора**	**22,2**	**20,3**	**27,7**	**34,4**	**32,5**		**27,4**
62	РС - Казанлък	14,8	17,7	27,1	39,8	38,5		27,6
63	РС - Свищов	24,0	24,5	23,8	33,0	33,5		27,8
64	**РС - Добрич**	**19,1**	**19,3**	**33,3**	**35,9**	**32,9**		**28,1**
65	РС - Лом	23,8	23,6	23,6	32,7	36,8		28,1
66	**РС - Велико Търново**	**27,3**	**26,3**	**24,3**	**33,3**	**31,4**		**28,5**
67	РС - Никопол	40,3	31,3	23,0	25,0	23,0		28,5
68	РС - Чирпан	15,0	22,7	35,0	42,7	27,7		28,6
69	**СРС**	**26,6**	**25,0**	**21,9**	**43,6**	**25,9**		**28,6**
70	РС - Левски	5,3	21,8	47,0	36,3	33,0		28,7
71	РС - Велинград	16,2	20,2	37,8	39,3	35,0		29,7
72	**РС - Силистра**	**21,7**	**22,3**	**29,1**	**40,4**	**35,4**		**29,8**
73	**РС - Бургас**	**26,8**	**25,4**	**25,8**	**35,5**	**35,8**		**29,9**
74	РС - Павликени	24,5	29,0	33,8	31,3	31,8		30,1
	Средно за РС	23,7	25,0	29,2	38,8	35,5		30,4
75	РС - Кула	39,0	35,5	29,5	26,0	22,5		30,5
76	РС - Омуртаг	25,3	19,7	38,5	38,5	32,0		30,8
77	РС - Златоград	36,5	25,5	34,5	33,5	27,5		31,5
78	РС - Червен бряг	30,3	18,3	31,5	34,3	45,3		31,9
79	**РС - Смолян**	**22,2**	**22,8**	**31,0**	**43,6**	**40,6**		**32,0**
80	РС - Димитровград	22,5	28,7	36,3	34,5	41,8		32,8
81	**РС - Габрово**	**28,8**	**28,6**	**31,2**	**39,5**	**37,0**		**33,0**
82	РС - Дулово	15,3	55,7	27,3	37,3	31,3		33,4
83	РС - Нова Загора	21,3	27,5	41,3	41,8	39,3		34,2
84	**РС - Кюстендил**	**19,4**	**19,3**	**33,7**	**50,7**	**49,9**		**34,6**
85	**РС - Варна**	**21,5**	**21,5**	**36,7**	**45,2**	**51,1**		**35,2**
86	РС - Девня	27,2	26,4	39,0	45,8	38,5		35,4
87	РС - Оряхово	60,7	54,7	23,7	17,0	22,0		35,6
88	**РС - Русе**	**31,3**	**24,5**	**35,1**	**44,2**	**44,8**		**36,0**
89	РС - Харманли	17,8	33,0	38,3	41,3	50,3		36,1
90	РС - Айтос	29,8	35,3	35,3	40,5	41,0		36,4
91	РС - Попово	39,0	24,5	37,5	41,8	44,0		37,4
92	**РС - Пловдив**	**30,6**	**37,5**	**35,4**	**43,7**	**44,0**		**38,2**

93	**РС - Разград**	**26,7**	**33,7**	**48,5**	**47,3**	**35,8**		**38,4**
94	**РС - Сливен**	**30,3**	**28,8**	**29,6**	**42,7**	**64,0**		**39,1**
95	**РС - Пазарджик**	**37,0**	**39,6**	**37,3**	**41,6**	**43,6**		**39,8**
96	**РС - Ямбол**	**24,6**	**30,1**	**40,4**	**54,5**	**50,1**		**39,9**
97	РС - Кубрат	36,7	27,3	40,0	45,5	51,5		40,2
98	**РС - Хасково**	**32,6**	**34,5**	**39,6**	**49,5**	**49,5**		**41,1**
99	**РС - Видин**	**27,4**	**44,6**	**40,9**	**46,5**	**47,7**		**41,4**
100	РС - Исперих	13,7	20,3	85,0	55,7	43,3		43,6
101	РС - Каварна	37,8	27,0	42,0	50,3	66,3		44,7
102	РС - Ботевград	31,0	20,0	47,3	60,8	65,0		44,8
103	РС - Велики Преслав	12,0	16,7	22,0	95,7	78,7		45,0
104	РС - Нови Пазар	31,8	43,0	51,8	60,8	51,3		47,7
105	РС - Севлиево	41,5	50,5	50,0	45,8	51,0		47,8
106	РС - Троян	29,4	50,0	40,2	58,4	65,2		48,6
107	РС - Козлодуй	54,2	58,0	51,0	46,0	54,2		52,7
108	РС - Тетевен	49,5	52,3	56,0	59,8	61,3		55,8
109	РС - Асеновград	55,6	62,4	72,4	67,3	75,0		66,5
110	РС - Дряново	55,0	49,5	90,0	80,0	70,0		68,9
111	РС - Мездра	14,1	91,5	105,3	84,0	77,0		74,4
112	РС - Бяла	81,8	68,2	112,5	111,0	87,0		92,1
113	РС - Пещера	123,0	39,3	151,3	139,0	186,5		127,8

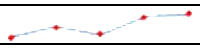
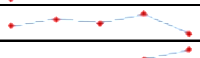
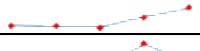
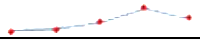
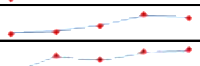
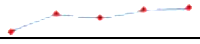
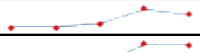
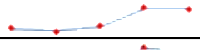
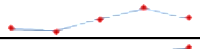
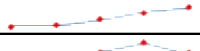
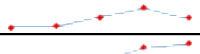
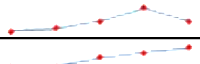
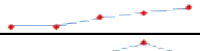
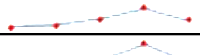
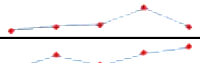
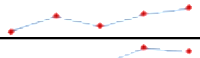
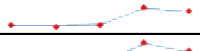
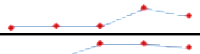
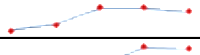
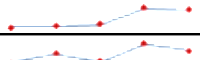
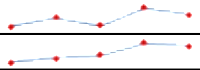
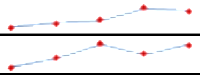
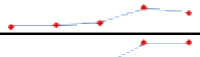
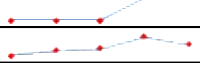
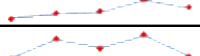
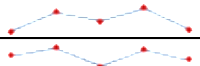
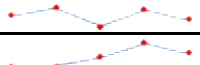
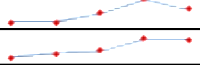
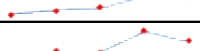
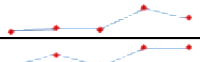
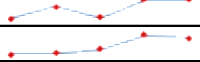
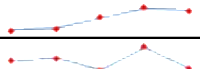
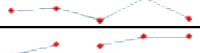
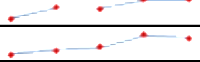
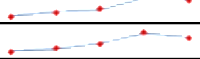
И тук, както и при постъпилите, с най-малко свършени частни граждански дела на 1 магистрат, осреднено за петте години са РС – Трън, РС – Сливница и РС – Ивайловград, а с най-много – РС – Пещера, РС – Бяла и РС – Мездра.

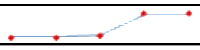
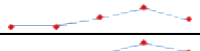
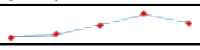
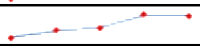
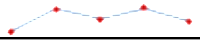
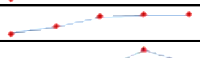
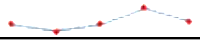
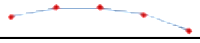
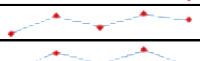
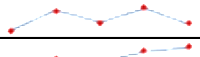
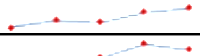
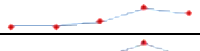
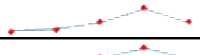
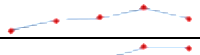
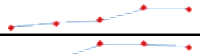
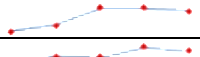
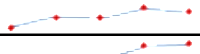
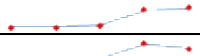
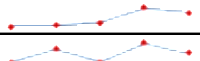
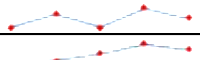
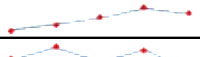
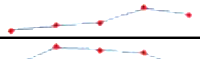
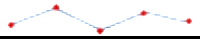
3.3. Показател „Брой постъпили/свършени заповедни производства на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г.“

Показателят отразява броя единствено на постъпилите/свършени заповедни производства, които се падат на един магистрат по щат от РС, като отчита тенденцията за петгодишен период (2014-2018 г.).

Таблица 13 Брой постъпили заповедни производства на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г.

№	Районни съдилища	Брой постъпили заповедни производства на 1 магистрат по щат					Тенденция	Осреднено за периода
		2014	2015	2016	2017	2018		
1	РС - Ивайловград	29,5	25,5	32,0	30,0	37,5		30,9
2	РС - Ардино	26,5	36,0	27,5	35,5	34,0		31,9
3	РС - Малко Търново	18,0	43,5	26,0	46,0	52,5		37,2
4	РС - Крумовград	20,5	47,5	36,0	55,0	51,5		42,1
5	РС - Трън	49,5	44,5	60,0	82,0	73,0		61,8
6	РС - Кула	41,0	50,0	64,0	79,5	82,5		63,4
7	РС - Свиленград	64,3	64,2	58,5	83,3	83,2		70,7
8	РС - Чепеларе	81,0	56,0	68,5	95,0	77,5		75,6
9	РС - Сливница	63,2	71,3	70,8	114,4	84,3		80,8
10	РС - Златоград	67,0	84,5	66,5	101,5	93,0		82,5
11	РС - Генерал Тошево	61,0	66,0	84,7	111,0	152,3		95,0
12	РС - Трявна	68,0	92,0	75,5	103,5	145,5		96,9
13	РС - Дряново	67,5	102,0	76,0	145,0	111,5		100,4
14	РС - Тутракан	82,3	84,0	100,3	120,3	117,0		100,8
15	РС - Момчилград	65,3	89,0	75,3	135,5	142,0		101,4
16	РС - Бяла	79,0	81,4	104,3	149,3	104,0		103,6
17	РС - Петрич	82,0	84,6	94,8	142,9	123,6		105,6
18	РС - Гоце Делчев	83,0	84,6	90,9	147,2	123,7		105,9
19	РС - Омуртаг	65,7	84,7	104,0	161,5	133,0		109,8
20	РС - Тополовград	59,5	103,0	100,0	134,0	156,5		110,6
21	РС - Елена	71,5	89,0	110,0	145,0	139,5		111,0
22	РС - Царево	122,3	112,0	80,3	114,0	127,0		111,1
23	РС - Мадан	107,0	96,5	98,5	124,0	130,5		111,3
24	РС - Каварна	65,8	82,0	102,0	158,3	149,3		111,5
25	РС - Сандански	104,4	102,6	109,4	149,0	102,8		113,6
26	**РС - Благоевград**	**101,3**	**102,3**	**117,3**	**150,9**	**106,1**		**115,6**
27	РС - Велики Преслав	68,8	98,3	108,7	153,3	149,3		115,7
28	РС - Костинброд	115,0	103,0	93,0	150,4	120,0		116,3
29	РС - Дулово	94,0	123,3	119,3	109,7	140,3		117,3
30	**РС - Силистра**	**123,5**	**109,4**	**120,6**	**137,2**	**107,6**		**119,6**
31	РС - Тетевен	82,8	98,3	104,8	159,0	161,8		121,3
32	**РС - Велико Търново**	**132,1**	**122,4**	**109,2**	**135,1**	**108,6**		**121,5**
33	РС - Разлог	94,0	99,9	128,7	163,3	121,9		121,5
34	РС - Елхово	98,5	113,5	95,8	149,0	155,3		122,4
35	РС - Несебър	110,5	128,8	132,8	135,8	104,1		122,4
36	РС - Брезник	90,0	120,5	126,5	176,0	102,5		123,1
37	РС - Мездра	73,7	108,0	123,7	173,2	137,7		123,2
38	РС - Белоградчик	74,0	111,0	116,3	176,3	138,7		123,3
39	РС - Дупница	98,7	105,2	109,5	161,5	142,5		123,5

40	**РС - Търговище**	**98,0**	**122,0**	**106,4**	**144,9**	**151,9**		**124,6**
41	РС - Троян	121,0	129,2	125,4	136,0	113,0		124,9
42	РС - Балчик	109,5	106,8	103,0	136,5	169,8		125,1
43	**РС - Шумен**	**118,3**	**116,2**	**117,8**	**152,3**	**124,6**		**125,8**
44	РС - Павликени	105,8	110,5	125,3	155,0	133,5		126,0
45	РС - Пещера	81,3	94,3	119,8	177,0	157,8		126,0
46	**РС - Кърджали**	**93,8**	**132,3**	**122,9**	**140,6**	**146,3**		**127,1**
47	РС - Карлово	95,8	92,8	114,9	187,9	156,3		129,5
48	РС - Попово	112,3	101,8	117,3	177,5	172,0		136,2
49	РС - Девин	132,0	112,5	124,5	167,5	151,0		137,5
50	**РС - Смолян**	**120,2**	**111,8**	**142,2**	**171,2**	**146,0**		**138,3**
51	РС - Никопол	90,3	98,0	132,3	171,3	201,7		138,7
52	РС - Поморие	106,8	112,5	148,7	191,0	144,7		140,7
53	РС - Севлиево	111,3	120,8	122,2	168,2	187,0		141,9
54	**РС - Видин**	**106,5**	**117,9**	**144,3**	**197,4**	**144,6**		**142,1**
55	РС - Луковит	92,0	94,0	145,3	173,7	206,7		142,3
56	РС - Горна Оряховица	114,8	124,4	147,1	196,7	143,8		145,4
57	**РС - Кюстендил**	**138,1**	**142,8**	**144,0**	**162,4**	**142,8**		**146,0**
58	**РС - Добрич**	**118,2**	**153,9**	**131,3**	**158,4**	**174,1**		**147,2**
59	РС - Етрополе	110,5	101,5	118,0	219,5	195,5		149,0
60	РС - Своге	121,7	127,3	128,3	207,3	170,7		151,1
61	РС - Левски	106,3	126,0	180,3	177,7	166,7		151,4
62	РС - Оряхово	102,3	111,3	122,0	219,7	202,7		151,6
63	РС - Айтос	126,0	154,5	128,8	186,5	162,8		151,7
64	РС - Кнежа	93,0	125,0	140,3	225,7	199,7		156,7
65	РС - Радомир	103,3	139,8	196,2	156,4	191,0		157,4
66	РС - Пирдоп	115,0	123,0	137,3	230,3	196,7		160,5
67	РС - Кубрат	105,3	107,3	107,3	242,0	242,5		160,9
68	РС - Берковица	94,0	138,0	146,8	246,3	182,7		161,6
69	**РС - Хасково**	**145,5**	**174,5**	**160,8**	**181,6**	**149,0**		**162,3**
70	РС - Средец	163,0	189,5	127,0	181,7	150,7		162,4
71	**РС - Пазарджик**	**148,8**	**149,1**	**163,0**	**183,7**	**168,9**		**162,7**
72	РС - Котел	91,5	125,0	144,5	231,5	222,0		162,9
73	РС - Самоков	122,6	138,0	134,0	236,8	187,6		163,8
74	РС - Исперих	130,3	173,3	135,0	196,7	199,7		167,0
75	РС - Асеновград	128,3	134,1	151,6	218,9	203,9		167,4
76	РС - Червен бряг	127,5	135,5	174,0	214,0	201,5		170,5
77	**РС - Бургас**	**170,4**	**174,6**	**160,1**	**187,6**	**162,6**		**171,1**
78	РС - Чирпан	94,5	167,3	159,7	220,0	226,0		173,5
79	РС - Харманли	129,5	148,0	162,5	223,8	206,8		174,1
80	РС - Бяла Слатина	107,4	131,4	170,8	265,0	218,6		178,6
81	РС - Девня	118,6	128,2	144,3	247,3	258,3		179,3
82	РС - Тервел	82,0	174,5	158,0	225,0	260,0		179,9
83	**РС - Варна**	**165,2**	**174,3**	**163,1**	**209,5**	**191,4**		**180,7**
84	РС - Карнобат	153,0	162,8	150,6	236,0	209,4		182,4
85	РС - Свищов	148,3	151,8	159,8	223,3	231,0		182,8
86	РС - Раднево	170,3	178,8	125,8	223,7	222,7		184,2
87	РС - Димитровград	134,2	179,2	172,2	235,5	205,7		185,3
	Средно за РС	**159,8**	**181,8**	**178,3**	**222,0**	**191,0**		**186,6**
88	**РС - Ловеч**	**146,6**	**195,2**	**205,9**	**200,9**	**186,4**		**187,0**

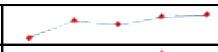
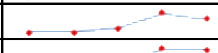
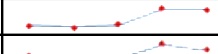
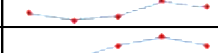
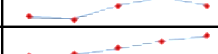
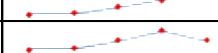
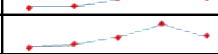
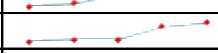
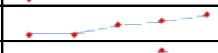
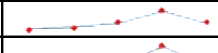
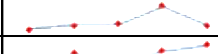
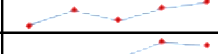
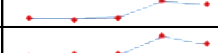
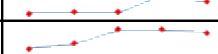
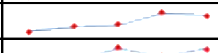
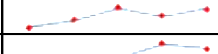
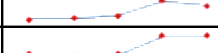
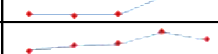
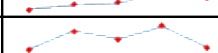
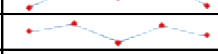
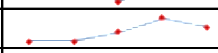
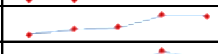
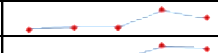
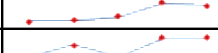
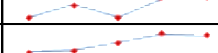
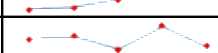
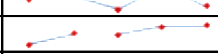
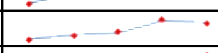
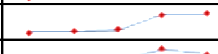
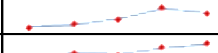
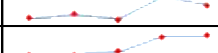
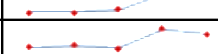
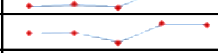
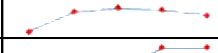
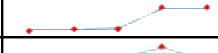
89	**РС - Ямбол**	**155,8**	**157,6**	**164,9**	**235,4**	**237,4**		**190,2**
90	РС - Велинград	121,0	125,2	209,5	304,8	192,4		190,6
91	**РС - Разград**	**137,6**	**156,8**	**200,3**	**262,4**	**211,1**		**193,6**
92	РС - Ихтиман	95,4	153,8	179,0	286,3	275,8		198,0
93	**РС - Стара Загора**	**163,6**	**220,9**	**193,9**	**223,6**	**189,4**		**198,3**
94	РС - Първомай	151,5	179,0	217,5	225,5	223,0		199,3
95	**РС - Пловдив**	**194,9**	**180,4**	**193,9**	**226,6**	**200,9**		**199,3**
96	**РС - Габрово**	**194,8**	**224,7**	**227,4**	**203,4**	**149,2**		**199,9**
97	РС - Казанлък	150,0	234,2	182,2	245,6	213,0		205,0
98	**РС - Русе**	**184,7**	**221,7**	**199,6**	**227,7**	**197,3**		**206,2**
99	РС - Нови Пазар	144,3	191,3	179,8	243,8	277,3		207,3
100	РС - Панагюрище	154,0	151,7	193,0	308,0	253,7		212,1
101	**РС - Монтана**	**154,2**	**168,1**	**216,9**	**308,0**	**213,8**		**212,2**
102	РС - Козлодуй	175,8	208,6	217,0	249,6	215,4		213,3
103	РС - Провадия	123,4	160,6	197,8	313,0	294,0		217,8
104	**РС - Плевен**	**137,3**	**173,9**	**276,5**	**279,5**	**260,2**		**225,5**
105	РС - Елин Пелин	146,8	226,0	216,3	295,7	264,7		229,9
106	РС - Нова Загора	133,0	141,5	156,5	344,8	380,0		231,2
107	РС - Ботевград	114,0	137,0	182,2	403,6	326,0		232,6
108	РС - Гълъбово	188,5	261,0	189,0	292,5	239,0		234,0
109	**РС - Сливен**	**198,9**	**220,5**	**240,8**	**274,8**	**254,5**		**237,9**
110	**СРС**	**263,8**	**300,1**	**256,1**	**291,0**	**230,5**		**268,3**
111	РС - Лом	193,5	237,7	254,4	378,3	320,2		276,8
112	**РС - Враца**	**260,6**	**308,3**	**299,6**	**292,7**	**246,9**		**281,6**
113	**РС - Перник**	**316,0**	**445,7**	**267,9**	**402,2**	**336,7**		**353,7**

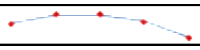
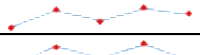
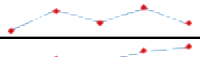
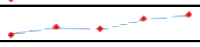
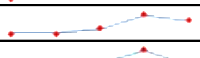
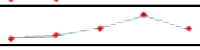
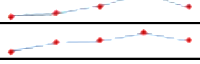
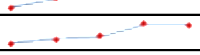
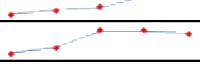
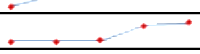
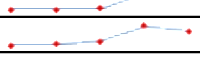
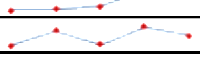
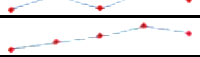
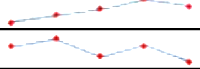
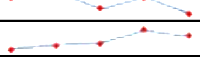
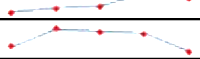
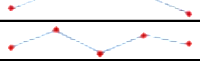
С най-малко постъпили заповедни производства на 1 магистрат средно за изследвания петгодишен период са РС – Ивайловград, РС – Ардино и РС - Малко Търново. При РС - Малко Търново обаче броят на постъпилите ЗП между 2014 г. и 2018 г. се е увеличил близо три пъти.

На другия полюс, а с най-много постъпили заповедни производства на 1 магистрат средно за периода с РС – Перник, РС – Враца и РС – Лом. При най-натоварения от гледна точка на постъпили заповедни производства РС – Перник средната стойност на показателя за петте години е близо два пъти по-голяма от осреднената за страната за същия период.

Таблица 14 Брой свършени заповедни производства на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г.

№	Районни съдилища	Брой свършени заповедни производства на 1 магистрат по щат					Тенденция	Осреднено за периода
		2014	2015	2016	2017	2018		
1	РС - Ивайловград	29,5	24,0	33,0	30,5	37,5		30,9
2	РС - Ардино	26,5	36,0	27,5	35,5	34,0		31,9
3	РС - Малко Търново	18,0	43,5	26,0	46,0	52,5		37,2
4	РС - Крумовград	20,5	47,5	36,0	55,0	51,5		42,1
5	РС - Трън	49,5	44,5	60,0	81,5	73,5		61,8
6	РС - Кула	41,5	50,0	63,0	80,5	82,0		63,4
7	РС - Свиленград	64,3	64,3	58,3	83,5	82,8		70,7
8	РС - Чепеларе	81,0	55,5	68,5	94,0	79,0		75,6
9	РС - Сливница	61,7	66,0	70,8	107,4	85,2		78,2
10	РС - Златоград	67,0	84,0	66,5	100,5	88,5		81,3
11	РС - Генерал Тошево	60,8	66,3	84,7	111,0	152,3		95,0
12	РС - Трявна	68,0	92,0	75,5	103,5	143,5		96,5
13	РС - Дряново	67,0	102,5	76,0	145,0	111,5		100,4
14	РС - Тутракан	82,3	84,0	100,3	120,3	116,7		100,7
15	РС - Момчилград	65,3	89,0	75,3	135,5	142,0		101,4
16	РС - Бяла	79,0	81,4	104,0	149,0	103,8		103,4
17	РС - Петрич	82,0	84,6	94,8	142,9	123,6		105,6
18	РС - Гоце Делчев	83,9	80,4	94,6	142,3	128,3		105,9
19	РС - Омуртаг	65,3	85,0	104,0	161,5	133,0		109,8
20	РС - Тополовград	59,5	103,0	100,0	134,0	156,0		110,5
21	РС - Елена	71,5	88,0	111,0	145,0	138,5		110,8
22	РС - Царево	122,3	112,0	80,0	113,8	127,0		111,0
23	РС - Мадан	107,0	96,5	98,5	124,0	130,5		111,3
24	РС - Каварна	65,5	82,5	102,0	157,3	150,0		111,5
25	РС - Велики Преслав	68,3	99,0	108,7	153,0	147,7		115,3
26	**РС - Благоевград**	**102,9**	**102,5**	**117,5**	**150,6**	**106,2**		**116,0**
27	РС - Сандански	117,6	102,8	109,4	148,6	101,8		116,0
28	РС - Костинброд	115,0	103,0	93,0	150,4	120,0		116,3
29	РС - Дулово	94,7	123,3	119,3	108,7	141,3		117,5
30	**РС - Силистра**	124,1	108,4	121,2	136,8	106,9		119,5
31	РС - Тетевен	83,5	98,3	105,0	158,5	160,3		121,1
32	**РС - Велико Търново**	**132,3**	**122,1**	**109,7**	**134,8**	**108,2**		**121,4**
33	РС - Разлог	93,6	99,1	127,8	165,0	122,0		121,5
34	РС - Несебър	110,2	129,2	133,3	134,7	104,4		122,4
35	РС - Елхово	100,0	113,0	96,0	149,5	154,3		122,6
36	РС - Мездра	73,7	107,3	124,0	173,5	136,8		123,1
37	РС - Брезник	90,0	120,5	126,5	176,0	102,5		123,1
38	РС - Белоградчик	74,0	111,0	116,3	176,3	138,7		123,3
39	РС - Дупница	99,2	105,3	109,4	161,2	142,9		123,6
40	**РС - Търговище**	**98,0**	**122,0**	**106,4**	**144,8**	**151,9**		**124,6**
41	РС - Троян	121,6	129,2	125,4	136,0	112,8		125,0
42	РС - Балчик	114,0	103,3	105,5	133,8	172,5		125,8
43	РС - Пещера	81,3	94,0	119,5	177,0	157,5		125,9
44	**РС - Шумен**	**118,9**	**116,4**	**117,5**	**152,4**	**124,4**		**125,9**
45	РС - Павликени	104,8	111,5	124,8	155,3	134,0		126,1

46	**РС - Кърджали**	**93,6**	**132,8**	**123,0**	**140,4**	**146,1**		**127,2**
47	РС - Карлово	96,0	92,6	115,1	187,9	156,3		129,6
48	РС - Попово	112,3	101,8	116,0	178,8	171,8		136,1
49	РС - Девин	132,0	112,5	124,5	167,5	150,5		137,4
50	**РС - Смолян**	**119,2**	**110,3**	**145,8**	**170,6**	**145,6**		**138,3**
51	РС - Никопол	91,3	97,3	134,3	171,3	201,7		139,2
52	РС - Поморие	107,0	112,3	147,7	190,7	144,7		140,5
53	**РС - Видин**	106,2	117,2	143,8	194,6	147,3		141,8
54	РС - Севлиево	111,7	120,8	121,8	168,5	186,4		141,8
55	РС - Луковит	92,7	93,3	146,0	171,0	207,7		142,1
56	РС - Горна Оряховица	114,5	124,7	146,3	196,9	143,4		145,2
57	**РС - Кюстендил**	**138,7**	**142,5**	**144,0**	**162,4**	**142,5**		**146,0**
58	**РС - Добрич**	**118,0**	**154,3**	**130,4**	**158,9**	**173,9**		**147,1**
59	РС - Етрополе	110,5	101,5	118,0	219,5	195,5		149,0
60	РС - Своге	121,7	127,3	128,0	206,7	171,0		150,9
61	РС - Левски	105,3	127,0	180,3	177,7	166,3		151,3
62	РС - Оряхово	102,3	111,3	121,7	220,0	202,7		151,6
63	РС - Айтос	126,0	154,3	128,8	186,8	163,0		151,8
64	РС - Кнежа	91,3	127,0	140,3	225,7	199,7		156,8
65	РС - Радомир	103,3	137,8	198,0	157,0	191,0		157,4
66	РС - Пирдоп	115,0	123,0	137,3	229,3	196,3		160,2
67	РС - Кубрат	107,7	100,7	109,3	246,0	243,5		161,4
68	РС - Берковица	93,8	138,3	146,8	246,3	182,7		161,6
69	**РС - Хасково**	**145,8**	**173,9**	**161,2**	**181,9**	**148,7**		**162,3**
70	РС - Средец	163,5	189,5	127,0	181,3	150,7		162,4
71	**РС - Пазарджик**	**148,6**	**149,4**	**162,4**	**182,9**	**168,7**		**162,4**
72	РС - Котел	91,5	125,5	145,0	231,5	220,5		162,8
73	РС - Самоков	124,0	136,6	135,4	235,8	188,0		164,0
74	РС - Асеновград	128,6	133,9	151,8	219,0	202,3		167,1
75	РС - Исперих	135,3	174,3	135,7	196,7	199,0		168,2
76	РС - Червен бряг	127,5	135,5	174,0	214,0	201,3		170,5
77	**РС - Бургас**	**171,4**	**175,3**	**158,8**	**188,9**	**162,5**		**171,4**
78	РС - Чирпан	94,0	168,3	159,7	218,3	226,0		173,3
79	РС - Харманли	129,5	147,5	162,5	223,3	207,3		174,0
80	РС - Девня	117,6	125,8	143,8	245,8	257,0		178,0
81	РС - Бяла Слатина	107,4	131,4	170,8	264,8	218,4		178,6
82	РС - Тервел	81,0	173,5	160,0	224,0	261,0		179,9
83	**РС - Варна**	**165,8**	**173,1**	**163,4**	**210,1**	**191,1**		**180,7**
84	РС - Свищов	148,3	150,0	161,5	223,3	229,8		182,6
85	РС - Карнобат	154,0	163,0	150,2	234,2	212,2		182,7
86	РС - Раднево	170,3	178,8	119,8	231,7	222,0		184,5
87	РС - Димитровград	134,2	178,7	172,5	234,8	206,5		185,3
	Средно за РС	**161,6**	**180,3**	**177,1**	**218,3**	**192,1**		**185,9**
88	**РС - Ловеч**	**146,6**	**195,7**	**205,8**	**200,6**	**186,9**		**187,1**
89	**РС - Ямбол**	**155,9**	**158,7**	**165,2**	**234,6**	**237,9**		**190,5**
90	РС - Велинград	123,6	125,6	209,8	303,5	193,0		191,1
91	РС - Ихтиман	95,4	153,8	179,0	286,0	251,3		193,1
92	**РС - Разград**	**138,8**	**156,4**	**200,6**	**262,3**	**210,8**		**193,8**
93	**РС - Стара Загора**	**163,5**	**220,8**	**193,8**	**222,9**	**189,6**		**198,1**
94	**РС - Пловдив**	**195,4**	**180,0**	**194,1**	**223,7**	**202,6**		**199,2**
95	РС - Първомай	151,5	179,0	217,0	225,5	223,0		199,2

96	**РС - Габрово**	**195,7**	**224,7**	**227,8**	**202,7**	**147,4**		**199,6**
97	РС - Казанлък	151,1	234,1	182,3	245,3	212,3		205,0
98	**РС - Русе**	**184,5**	**221,5**	**199,8**	**227,6**	**197,3**		**206,1**
99	РС - Нови Пазар	143,8	191,8	180,0	243,8	277,0		207,3
100	РС - Панагюрище	157,7	151,7	193,0	308,0	253,7		212,8
101	**РС - Монтана**	**152,2**	**175,3**	**217,7**	**306,2**	**213,2**		**212,9**
102	РС - Козлодуй	175,8	208,6	217,0	248,0	216,6		213,2
103	РС - Провадия	123,6	160,6	197,8	312,5	294,0		217,7
104	**РС - Плевен**	**137,5**	**172,8**	**277,5**	**279,8**	**259,9**		**225,5**
105	РС - Елин Пелин	146,8	226,0	216,3	295,3	265,0		229,9
106	РС - Нова Загора	135,5	140,5	156,8	342,0	383,3		231,6
107	РС - Ботевград	114,3	137,0	181,8	403,8	325,6		232,5
108	РС - Гълъбово	181,5	268,0	187,0	294,5	239,0		234,0
109	**РС - Сливен**	**198,9**	**220,6**	**240,7**	**274,6**	**250,2**		**237,0**
110	**СРС**	**272,3**	**292,2**	**249,8**	**273,8**	**236,8**		**265,0**
111	РС - Лом	193,5	237,6	254,3	378,1	319,7		276,6
112	**РС - Враца**	**260,4**	**307,3**	**298,1**	**293,1**	**248,1**		**281,4**
113	**РС - Перник**	**316,0**	**445,7**	**267,9**	**402,2**	**336,7**		**353,7**

При броя свършени заповедни производства на 1 магистрат, положението е идентично както при постъпилите, като няма никаква промяна в подредбата на 15-те най-натоварени и 15-те най-малко натоварени районни съдилища по този показател.

4. Показател „Брой постъпили/свършени наказателни дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г.“

Чрез показателя се цели изследването на тенденциите в броя на постъпилите и свършени наказателни дела на един магистрат за периода.

Таблица 15 Брой постъпили наказателни дела на един магистрат по щат в районните съдилища за 2014 - 2018 г.

№	Районни съдилища	Брой постъпили наказателни дела на един магистрат					Тенденция	Осреднено за периода
		2014	2015	2016	2017	2018		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	РС - Ардино	32,5	47,5	49,0	37,5	38,0		40,9
2	РС - Ивайловград	49,0	47,5	48,5	41,5	49,5		47,2
3	РС - Трън	62,0	48,0	70,0	45,5	31,5		51,4
4	РС - Тополовград	67,0	71,0	74,5	76,0	84,5		74,6
5	РС - Крумовград	81,0	71,0	78,5	62,5	98,5		78,3
6	РС - Златоград	76,0	87,0	93,0	78,0	58,0		78,4
7	РС - Костинброд	64,6	94,2	96,8	62,0	81,8		79,9
8	РС - Попово	74,5	77,3	91,3	90,5	86,5		84,0
9	РС - Тервел	77,5	82,0	91,0	87,5	84,5		84,5
10	РС - Пещера	82,0	65,0	94,3	104,5	85,0		86,2
11	РС - Етрополе	104,0	74,5	100,0	83,0	71,5		86,6
12	РС - Бяла	76,2	69,0	87,0	112,5	90,8		87,1
13	РС - Севлиево	77,5	89,5	89,2	84,7	99,6		88,1
14	РС - Дулово	88,7	114,3	98,3	81,3	61,3		88,8
15	**РС - Добрич**	**99,5**	**90,5**	**92,9**	**91,9**	**85,5**		**92,1**
16	РС - Кнежа	101,0	76,7	86,0	105,7	98,3		93,5
17	РС - Брезник	78,5	124,0	112,5	83,0	75,5		94,7
18	РС - Мездра	89,9	97,8	92,0	98,2	100,8		95,7
19	РС - Панагюрище	79,0	100,3	98,0	90,7	112,7		96,1
20	РС - Радомир	80,0	81,5	125,0	94,0	100,8		96,3
21	РС - Карнобат	87,4	93,8	107,0	101,2	96,0		97,1
22	РС - Девня	77,4	74,4	97,5	127,8	109,8		97,4
23	РС - Кула	92,0	102,5	129,5	107,0	59,0		98,0
24	РС - Дряново	86,5	76,5	86,5	112,0	129,5		98,2
25	РС - Чепеларе	100,5	89,0	94,5	108,0	105,5		99,5
26	РС - Балчик	94,3	83,5	112,0	107,8	104,8		100,5
27	РС - Малко Търново	134,0	143,5	131,0	56,0	41,0		101,1
28	РС - Лом	125,8	93,0	94,1	101,9	91,2		101,2
29	**РС - Враца**	**119,2**	**106,0**	**103,6**	**87,0**	**93,7**		**101,9**
30	РС - Белоградчик	94,3	95,7	99,3	109,3	115,3		102,8
31	**РС - Русе**	**110,5**	**105,3**	**104,2**	**104,4**	**91,5**		**103,2**
32	РС - Мадан	123,5	119,0	123,0	87,0	65,5		103,6
33	РС - Каварна	61,3	82,3	129,0	128,7	117,0		103,6
34	РС - Козлодуй	102,0	112,0	121,2	99,0	90,8		105,0
35	**РС - Ямбол**	**101,8**	**100,2**	**117,2**	**120,6**	**93,4**		**106,6**
36	РС - Пирдоп	105,3	100,7	129,7	104,7	95,7		107,2
37	РС - Своге	88,7	101,7	138,3	111,7	100,7		108,2
38	РС - Девин	88,0	91,0	140,5	105,5	119,5		108,9
39	РС - Никопол	116,3	92,3	108,3	119,7	109,7		109,3

40	РС - Горна Оряховица	103,6	101,3	120,1	128,4	96,2		109,9
41	РС - Генерал Тошево	84,3	65,5	144,0	156,3	100,0		110,0
42	**РС - Силистра**	**105,3**	**108,9**	**129,6**	**107,1**	**105,6**		**111,3**
43	**РС - Сливен**	**126,9**	**112,1**	**112,2**	**108,2**	**98,5**		**111,6**
44	РС - Сандански	115,8	127,9	119,0	117,0	78,7		111,7
45	РС - Омуртаг	95,0	77,0	117,0	147,0	129,5		113,1
46	РС - Карлово	91,5	101,6	129,7	113,9	129,6		113,3
47	**РС - Разград**	**87,7**	**100,1**	**139,1**	**127,0**	**118,3**		**114,4**
48	РС - Свищов	105,8	115,5	119,0	119,8	112,3		114,5
49	РС - Димитровград	124,5	120,8	104,2	122,3	103,5		115,1
50	**РС - Варна**	**112,4**	**125,3**	**119,1**	**111,4**	**109,4**		**115,5**
51	РС - Исперих	104,3	106,0	120,7	122,3	125,3		115,7
52	РС - Раднево	123,5	91,3	105,0	129,3	131,0		116,0
53	РС - Провадия	96,2	85,2	132,8	139,5	131,0		116,9
54	РС - Гоце Делчев	97,4	110,4	130,0	138,0	111,8		117,5
55	РС - Тетевен	111,0	98,5	152,0	119,5	106,8		117,6
56	**СРС**	**116,4**	**132,2**	**122,3**	**103,8**	**114,5**		**117,8**
57	РС - Ботевград	124,7	104,7	106,3	111,6	147,6		119,0
58	РС - Берковица	112,5	91,5	103,0	165,3	124,3		119,3
59	РС - Асеновград	78,2	126,1	151,4	124,8	120,1		120,1
60	РС - Павликени	112,8	148,8	112,3	114,5	115,0		120,7
61	РС - Луковит	124,3	105,3	121,3	131,0	121,7		120,7
62	РС - Самоков	95,8	115,4	113,0	154,8	126,2		121,0
63	РС - Червен бряг	133,0	117,3	118,0	145,5	106,8		124,1
64	РС - Кубрат	103,7	95,3	108,0	155,0	161,5		124,7
65	РС - Трявна	125,0	119,5	138,5	141,5	110,0		126,9
66	РС - Елин Пелин	86,0	125,7	160,0	153,0	110,7		127,1
67	РС - Велинград	111,0	111,8	148,3	163,5	111,8		129,3
68	РС - Средец	141,0	158,0	170,7	113,0	64,7		129,5
69	**РС - Перник**	**102,8**	**133,7**	**145,7**	**137,4**	**127,8**		**129,5**
70	РС - Разлог	116,0	111,7	147,7	159,0	122,7		131,4
	Средно за РС	**123,6**	**132,0**	**141,5**	**133,5**	**127,5**		**131,6**
71	РС - Троян	184,2	149,6	115,8	103,4	110,0		132,6
72	РС - Харманли	133,8	130,5	125,3	152,0	141,0		136,5
73	**РС - Видин**	**120,2**	**113,8**	**142,1**	**161,2**	**145,8**		**136,6**
74	**РС - Плевен**	**143,0**	**131,7**	**135,4**	**148,5**	**128,3**		**137,4**
75	РС - Айтос	125,8	150,3	155,3	146,3	120,5		139,6
76	РС - Левски	94,8	102,5	167,3	185,7	150,3		140,1
77	**РС - Велико Търново**	**174,2**	**157,0**	**122,4**	**121,7**	**126,2**		**140,3**
78	РС - Момчилград	108,3	111,7	146,3	187,5	148,0		140,4
79	**РС - Търговище**	**137,4**	**146,7**	**163,8**	**129,9**	**126,3**		**140,8**
80	РС - Котел	103,0	161,0	160,5	129,5	151,5		141,1
81	РС - Първомай	105,0	144,5	166,5	150,0	145,5		142,3
82	РС - Оряхово	95,7	145,3	155,3	161,3	154,7		142,5
83	**РС - Пловдив**	**136,9**	**150,4**	**142,7**	**143,9**	**141,7**		**143,1**
84	РС - Нови Пазар	144,8	131,8	185,0	152,0	107,8		144,3
85	РС - Бяла Слатина	120,6	135,6	166,4	155,2	145,0		144,6
86	**РС - Пазарджик**	**153,7**	**163,2**	**151,8**	**132,0**	**131,1**		**146,4**
87	**РС - Хасково**	**126,4**	**124,2**	**156,1**	**157,8**	**177,1**		**148,3**
88	РС - Велики Преслав	110,8	154,0	159,0	172,3	159,0		151,0
89	РС - Дупница	112,5	124,7	177,5	178,2	165,3		151,6
90	РС - Нова Загора	149,3	139,5	132,0	167,8	171,5		152,0

91	РС - Казанлък	126,8	167,2	174,9	150,5	144,0		152,7
92	РС - Поморие	99,8	119,0	228,0	177,7	150,7		155,0
93	**РС - Ловеч**	**177,1**	**128,9**	**170,4**	**145,1**	**157,4**		**155,8**
94	РС - Чирпан	104,8	154,3	200,3	164,3	159,0		156,6
95	РС - Петрич	164,8	172,0	164,8	139,4	156,4		159,5
96	**РС - Смолян**	**174,5**	**156,3**	**174,0**	**162,2**	**138,2**		**161,0**
97	РС - Елена	184,0	138,0	188,5	155,5	151,5		163,5
98	**РС - Благоевград**	**127,5**	**176,5**	**165,8**	**169,7**	**181,3**		**164,2**
99	РС - Сливница	145,7	210,0	178,8	162,8	134,5		166,4
100	РС - Гълъбово	146,5	145,5	188,5	207,5	155,5		168,7
101	РС - Свиленград	179,8	202,3	170,7	161,5	130,8		169,0
102	РС - Тутракан	138,0	127,3	177,3	270,0	146,0		171,7
103	РС - Ихтиман	130,0	167,3	199,3	214,8	176,8		177,6
104	**РС - Габрово**	**152,0**	**172,1**	**219,8**	**179,7**	**165,2**		**177,8**
105	**РС - Стара Загора**	**201,3**	**172,0**	**202,7**	**178,0**	**160,9**		**183,0**
106	**РС - Шумен**	**159,7**	**164,8**	**190,7**	**196,1**	**212,3**		**184,7**
107	**РС - Кюстендил**	**108,0**	**153,8**	**227,5**	**236,4**	**205,8**		**186,3**
108	**РС - Монтана**	**141,5**	**188,3**	**203,1**	**224,3**	**205,1**		**192,5**
109	**РС - Бургас**	**177,0**	**195,0**	**223,3**	**192,4**	**179,0**		**193,3**
110	**РС - Кърджали**	**168,6**	**149,3**	**253,1**	**218,0**	**206,7**		**199,1**
111	РС - Елхово	336,0	212,8	180,0	151,8	141,3		204,4
112	РС - Царево	174,0	345,0	445,5	272,5	273,3		302,1
113	РС - Несебър	154,0	330,3	427,7	471,0	314,0		339,4

Както вече беше отбелязано, характерно за тенденцията при наказателните дела е увеличаването на броят им до 2016 година и постепенното им намаляване в следващите години, докато през 2018 г. се изравняват почти до нивото си от 2014 г. От анализа на данните в горната таблица е видно, че броят на наказателните дела на един магистрат варира през периода по различен начин в отделните районни съдилища. В най-ниско натоварените РС по този показател се наблюдават тенденции в двете крайности – докато броят на наказателните дела в РС Трън са намалели два пъти, то в РС Тополовград е видна трайна тенденция на увеличаване на броя на наказателните дела.

Характерна за отбелязване е устойчивата тенденция за спадане в РС Малко Търново, където броят на наказателните дела на един магистрат през 2018 г. са намалели над три пъти в сравнение с 2014 г. без да е променена щатната численост на съдиите.

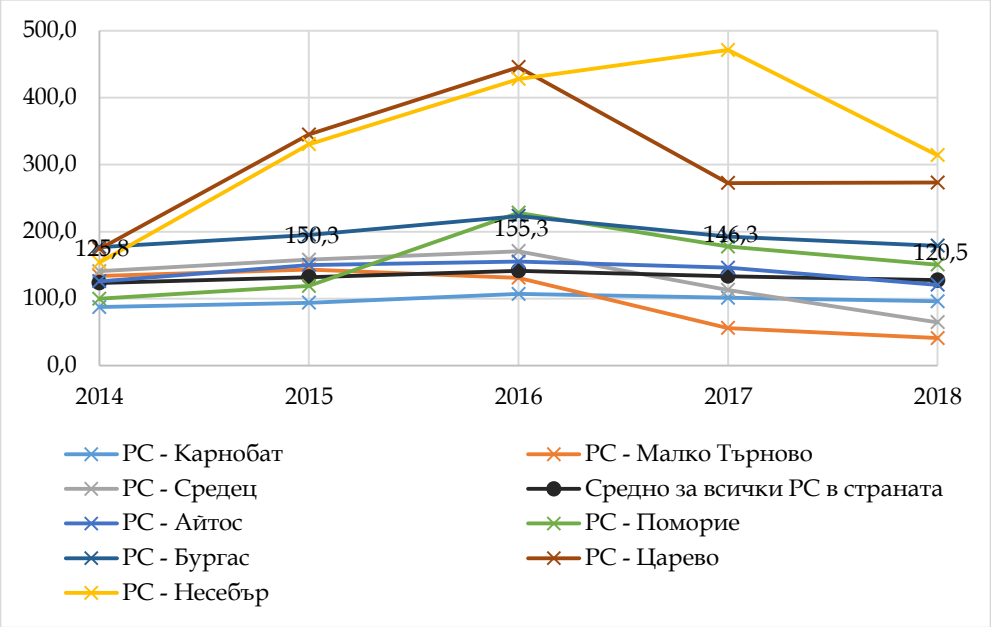
По отношение на районните съдилища с най-висока натовареност по този показател следва да се отбележи, че в челната тройка се нареждат РС Несебър, РС Царево и РС Елхово и далеч по-назад в подредбата остават големи районни съдилища в областните центрове. Една от причините би могла да бъде свързана с териториалната характеристика на тези съдилища.

В следващата таблица са представени резултатите по този показател, разпределени по окръжни и апелативни райони.

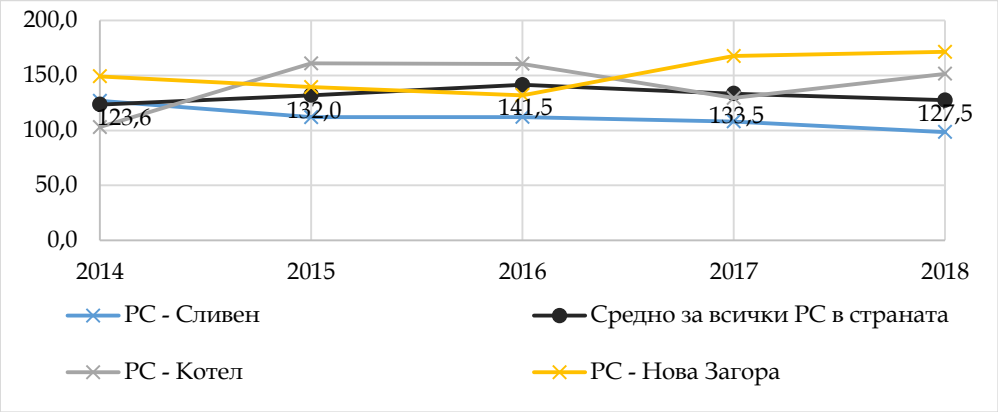
Таблица 16 Брой постъпили наказателни дела (общо) на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г. по окръжни и апелативни райони

Апелативен район Бургас

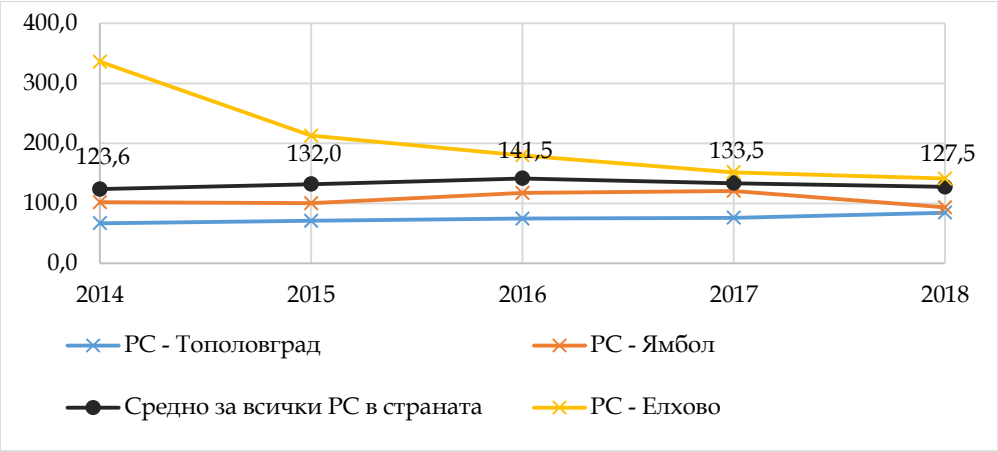
Окръжен район Бургас						
Районни съдилища	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Карнобат	87,4	93,8	107,0	101,2	96,0	97,1
РС - Малко Търново	134,0	143,5	131,0	56,0	41,0	101,1
РС - Средец	141,0	158,0	170,7	113,0	64,7	129,5
Средно за всички РС в страната	**123,6**	**132,0**	**141,5**	**133,5**	**127,5**	**131,6**
РС - Айтос	125,8	150,3	155,3	146,3	120,5	139,6
РС - Поморие	99,8	119,0	228,0	177,7	150,7	155,0
РС - Бургас	**177,0**	**195,0**	**223,3**	**192,4**	**179,0**	**193,3**
РС - Царево	174,0	345,0	445,5	272,5	273,3	302,1
РС - Несебър	154,0	330,3	427,7	471,0	314,0	339,4

Окръжен район Сливен						
Районни съдилища	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Сливен	**126,9**	**112,1**	**112,2**	**108,2**	**98,5**	**111,6**
Средно за всички РС в страната	**123,6**	**132,0**	**141,5**	**133,5**	**127,5**	**131,6**
РС - Котел	103,0	161,0	160,5	129,5	151,5	141,1
РС - Нова Загора	149,3	139,5	132,0	167,8	171,5	152,0

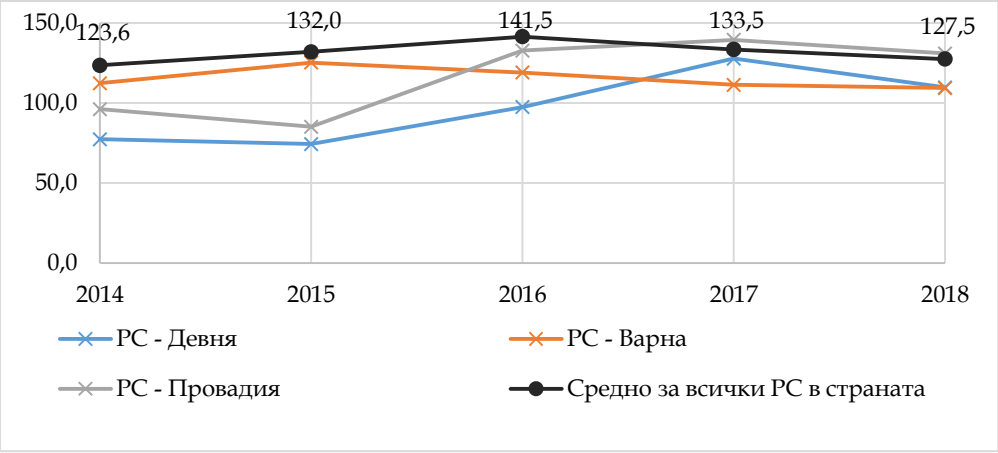

Окръжен район Ямбол						
Районни съдилища	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Тополовград	67,0	71,0	74,5	76,0	84,5	74,6
РС - Ямбол	**101,8**	**100,2**	**117,2**	**120,6**	**93,4**	**106,6**
Средно за всички РС в страната	**123,6**	**132,0**	**141,5**	**133,5**	**127,5**	**131,6**
РС - Елхово	336,0	212,8	180,0	151,8	141,3	204,4

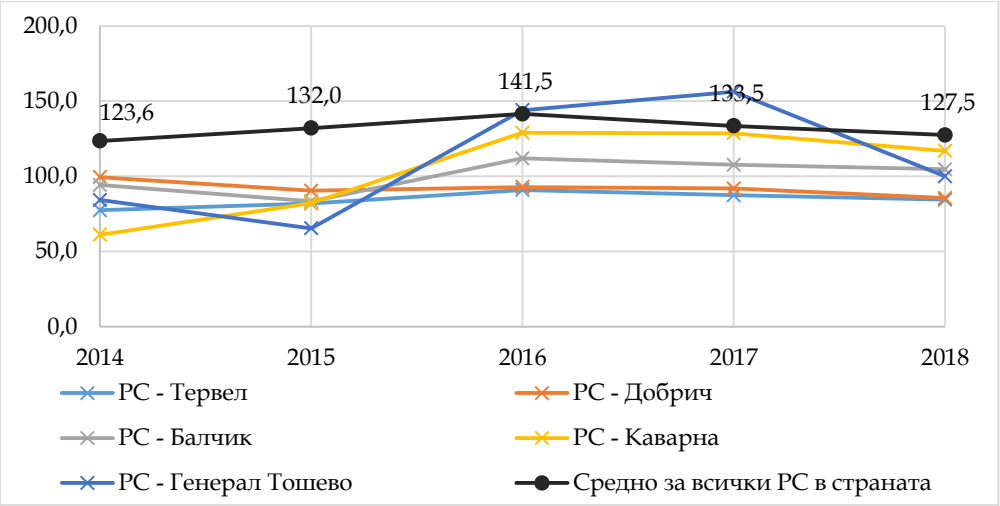

Апелативен район Варна

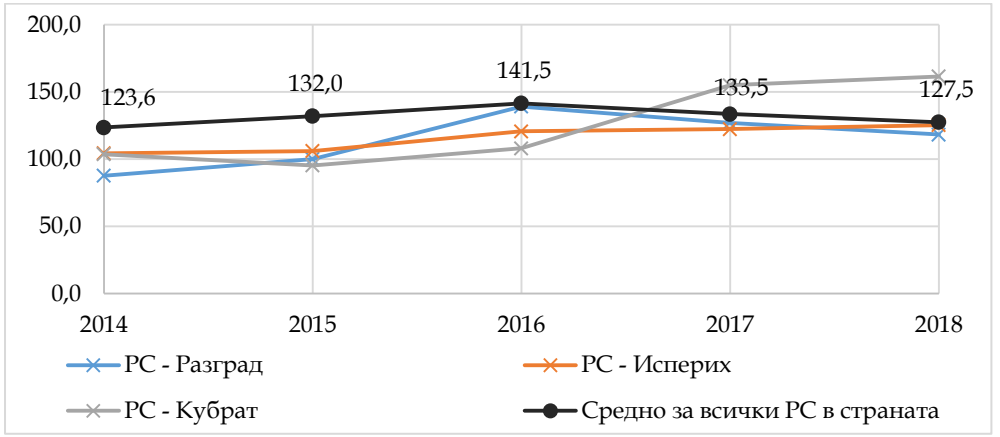
Окръжен район Варна						
Районни съдилища	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Девня	77,4	74,4	97,5	127,8	109,8	97,4
РС - Варна	**112,4**	**125,3**	**119,1**	**111,4**	**109,4**	**115,5**
РС - Провадия	96,2	85,2	132,8	139,5	131,0	116,9
Средно за всички РС в страната	**123,6**	**132,0**	**141,5**	**133,5**	**127,5**	**131,6**

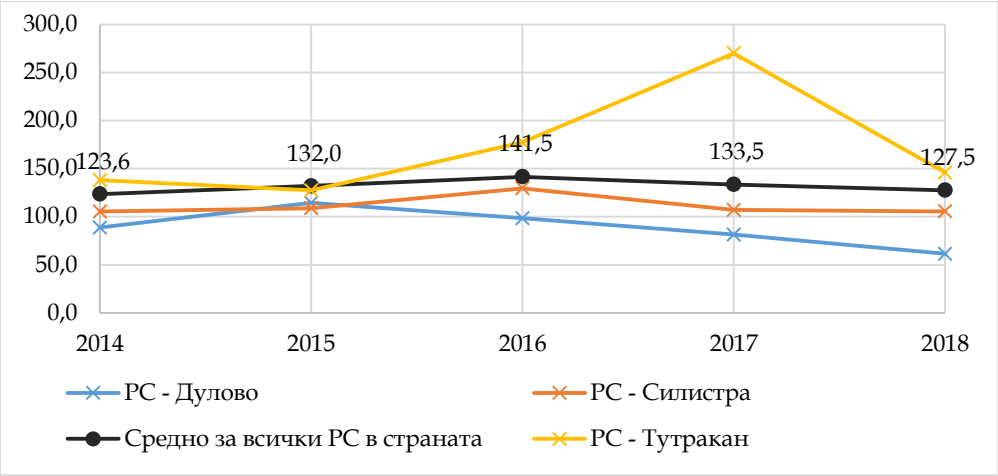
Окръжен район Добрич						
Районни съдилища	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Тервел	77,5	82,0	91,0	87,5	84,5	84,5
РС - Добрич	**99,5**	**90,5**	**92,9**	**91,9**	**85,5**	**92,1**
РС - Балчик	94,3	83,5	112,0	107,8	104,8	100,5
РС - Каварна	61,3	82,3	129,0	128,7	117,0	103,6
РС - Генерал Тошево	84,3	65,5	144,0	156,3	100,0	110,0
Средно за всички РС в страната	**123,6**	**132,0**	**141,5**	**133,5**	**127,5**	**131,6**

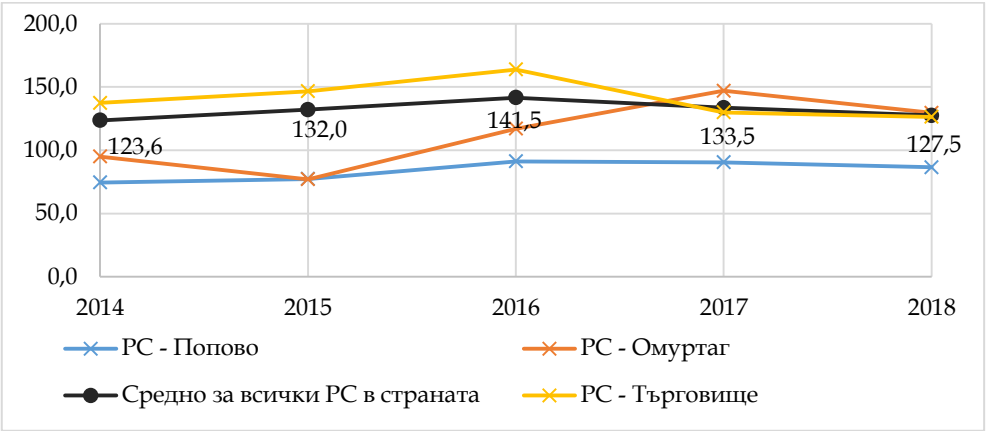
Окръжен район Разград						
Районни съдилища	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Разград	**87,7**	**100,1**	**139,1**	**127,0**	**118,3**	**114,4**
РС - Исперих	104,3	106,0	120,7	122,3	125,3	115,7
РС - Кубрат	103,7	95,3	108,0	155,0	161,5	124,7
Средно за всички РС в страната	**123,6**	**132,0**	**141,5**	**133,5**	**127,5**	**131,6**

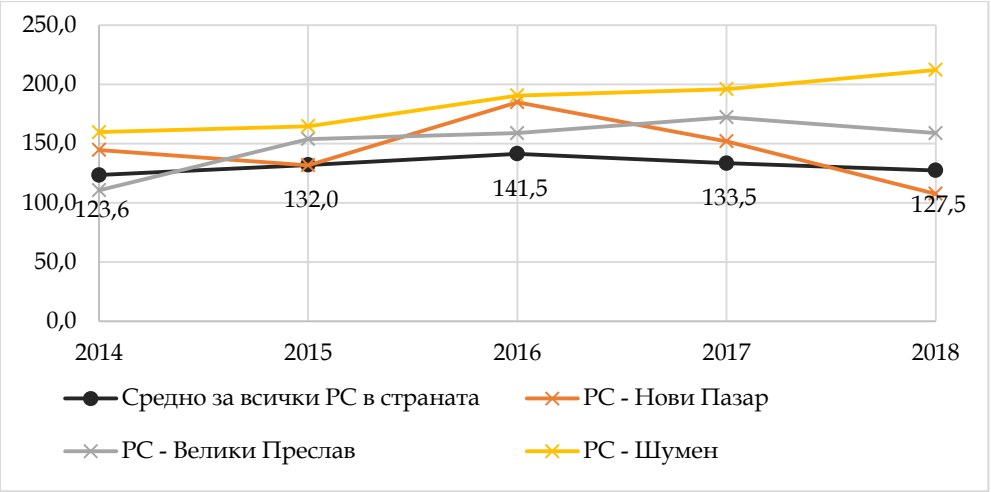
Окръжен район Силистра						
Районни съдилища	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Дулово	88,7	114,3	98,3	81,3	61,3	88,8
РС - Силистра	**105,3**	**108,9**	**129,6**	**107,1**	**105,6**	**111,3**
Средно за всички РС в страната	**123,6**	**132,0**	**141,5**	**133,5**	**127,5**	**131,6**
РС - Тутракан	138,0	127,3	177,3	270,0	146,0	171,7

Окръжен район Търговище						
Районни съдилища	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Попово	74,5	77,3	91,3	90,5	86,5	84,0
РС - Омуртаг	95,0	77,0	117,0	147,0	129,5	113,1
Средно за всички РС в страната	**123,6**	**132,0**	**141,5**	**133,5**	**127,5**	**131,6**
РС - Търговище	**137,4**	**146,7**	**163,8**	**129,9**	**126,3**	**140,8**

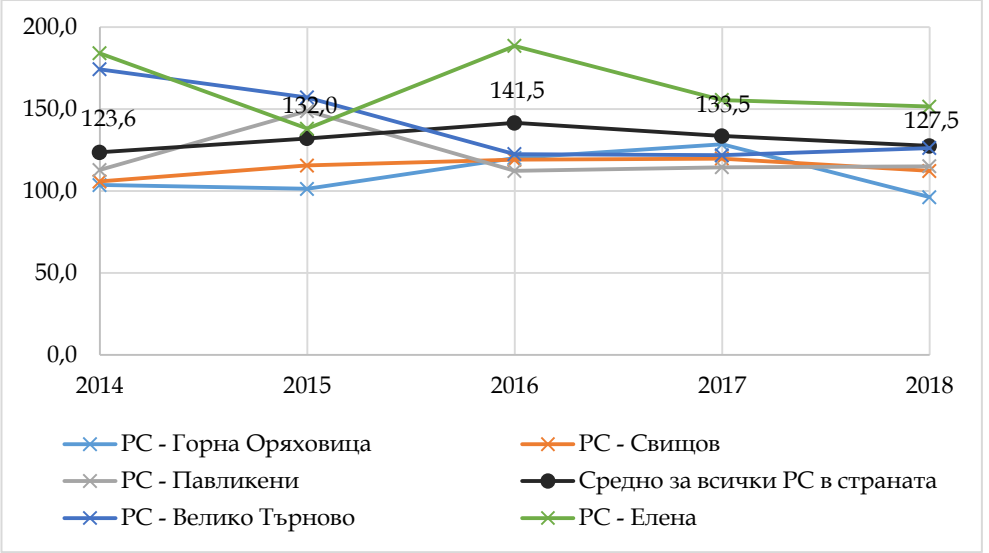

Окръжен район Шумен						
Районни съдилища	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
Средно за всички РС в страната	**123,6**	**132,0**	**141,5**	**133,5**	**127,5**	**131,6**
РС - Нови Пазар	144,8	131,8	185,0	152,0	107,8	144,3
РС - Велики Преслав	110,8	154,0	159,0	172,3	159,0	151,0
РС - Шумен	**159,7**	**164,8**	**190,7**	**196,1**	**212,3**	**184,7**

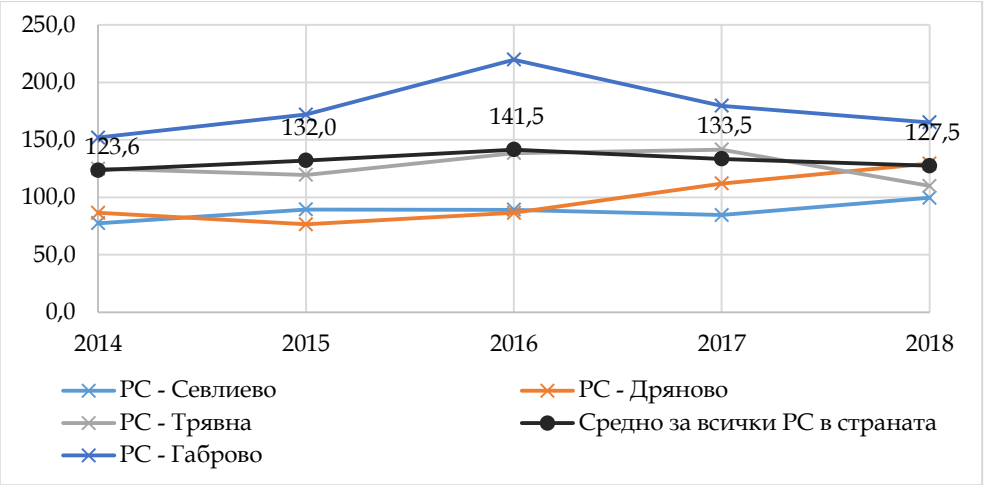

Апелативен район Велико Търново

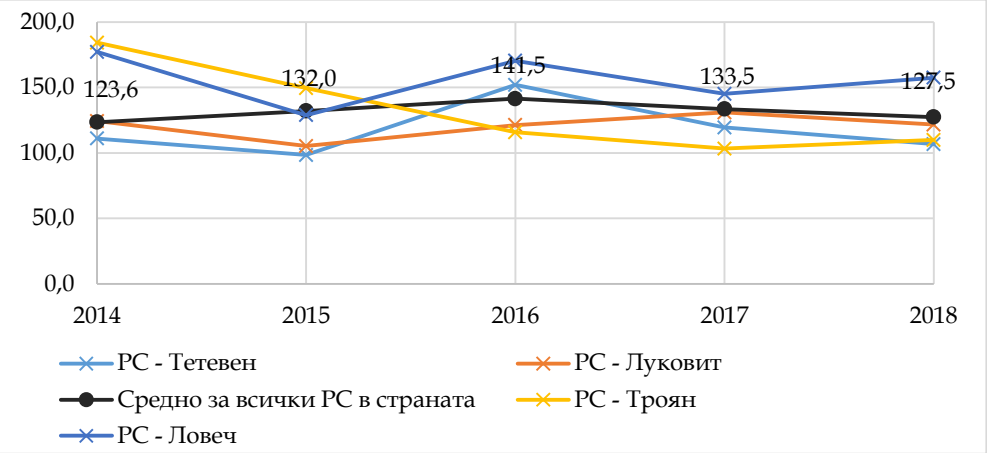
Окръжен район Велико Търново						
Районни съдилища	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Горна Оряховица	103,6	101,3	120,1	128,4	96,2	109,9
РС - Свищов	105,8	115,5	119,0	119,8	112,3	114,5
РС - Павликени	112,8	148,8	112,3	114,5	115,0	120,7
Средно за всички РС в страната	**123,6**	**132,0**	**141,5**	**133,5**	**127,5**	**131,6**
РС - Велико Търново	**174,2**	**157,0**	**122,4**	**121,7**	**126,2**	**140,3**
РС - Елена	184,0	138,0	188,5	155,5	151,5	163,5

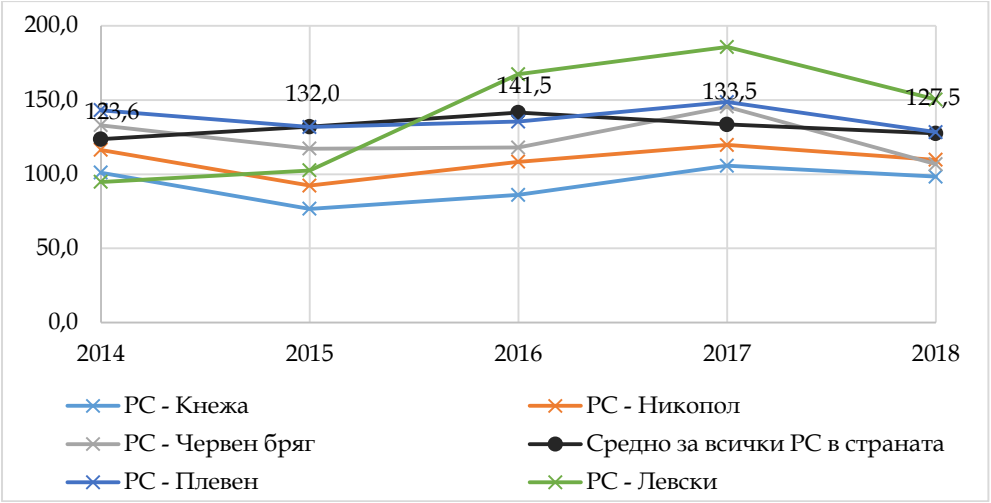
Окръжен район Габрово						
Районни съдилища	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Севлиево	**77,5**	**89,5**	**89,2**	**84,7**	**99,6**	**88,1**
РС - Дряново	86,5	76,5	86,5	112,0	129,5	98,2
РС - Трявна	125,0	119,5	138,5	141,5	110,0	126,9
Средно за всички РС в страната	**123,6**	**132,0**	**141,5**	**133,5**	**127,5**	**131,6**
РС - Габрово	152,0	172,1	219,8	179,7	165,2	177,8

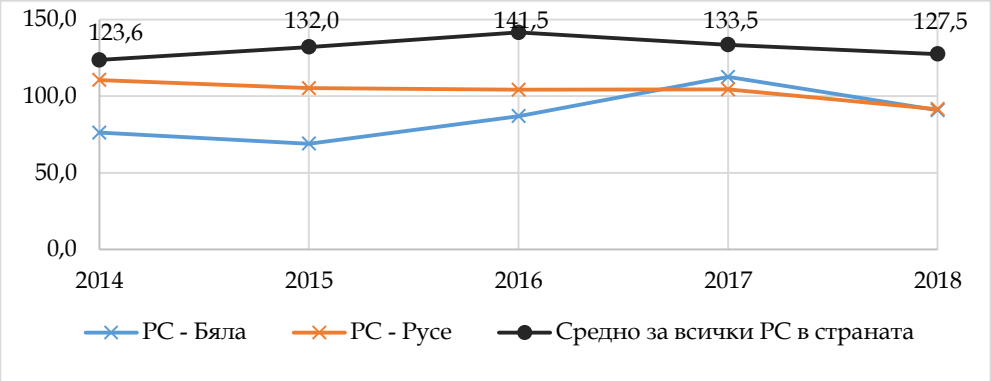
Окръжен район Ловеч						
Районни съдилища	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Тетевен	111,0	98,5	152,0	119,5	106,8	117,6
РС - Луковит	124,3	105,3	121,3	131,0	121,7	120,7
Средно за всички РС в страната	**123,6**	**132,0**	**141,5**	**133,5**	**127,5**	**131,6**
РС - Троян	184,2	149,6	115,8	103,4	110,0	132,6
РС - Ловеч	**177,1**	**128,9**	**170,4**	**145,1**	**157,4**	**155,8**

Окръжен район Плевен						
Районни съдилища	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Кнежа	101,0	76,7	86,0	105,7	98,3	93,5
РС - Никопол	116,3	92,3	108,3	119,7	109,7	109,3
РС - Червен бряг	133,0	117,3	118,0	145,5	106,8	124,1
Средно за всички РС в страната	**123,6**	**132,0**	**141,5**	**133,5**	**127,5**	**131,6**
РС - Плевен	**143,0**	**131,7**	**135,4**	**148,5**	**128,3**	**137,4**
РС - Левски	94,8	102,5	167,3	185,7	150,3	140,1

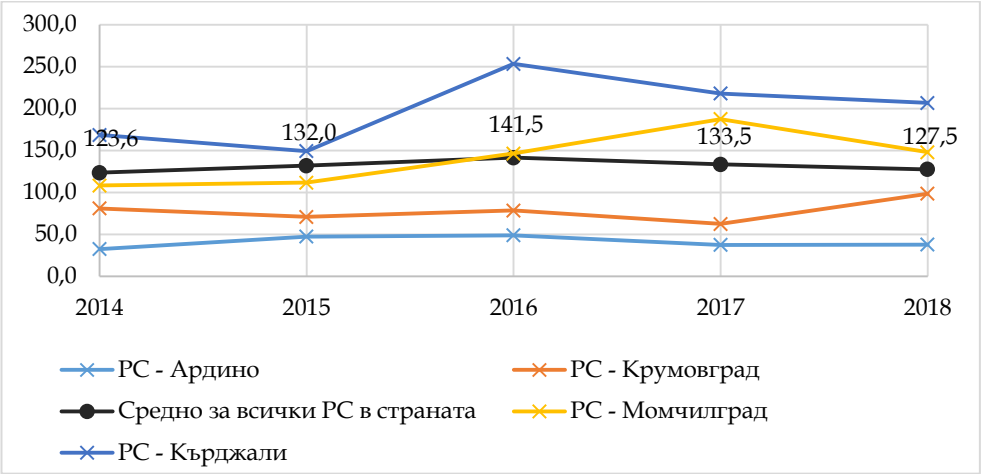

Окръжен район Русе						
Районни съдилища	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Бяла	76,2	69,0	87,0	112,5	90,8	87,1
РС - Русе	**110,5**	**105,3**	**104,2**	**104,4**	**91,5**	**103,2**
Средно за всички РС в страната	**123,6**	**132,0**	**141,5**	**133,5**	**127,5**	**131,6**

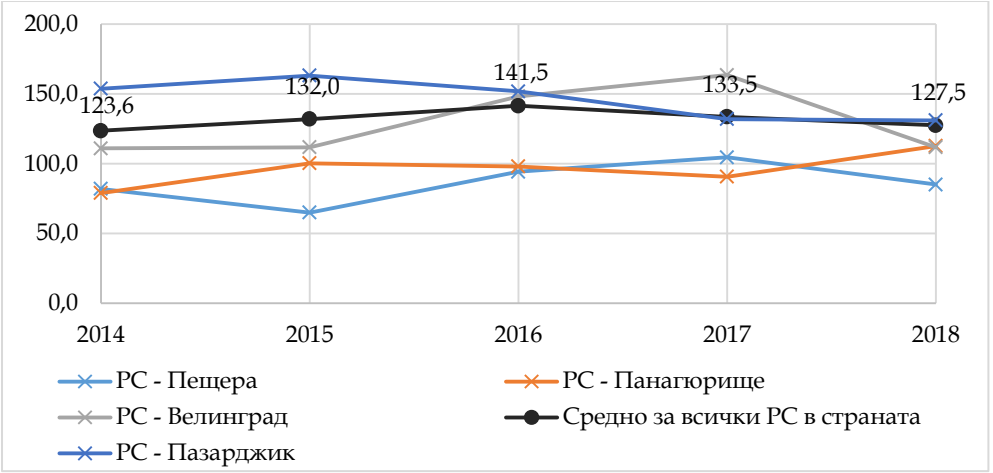

Апелативен район Пловдив

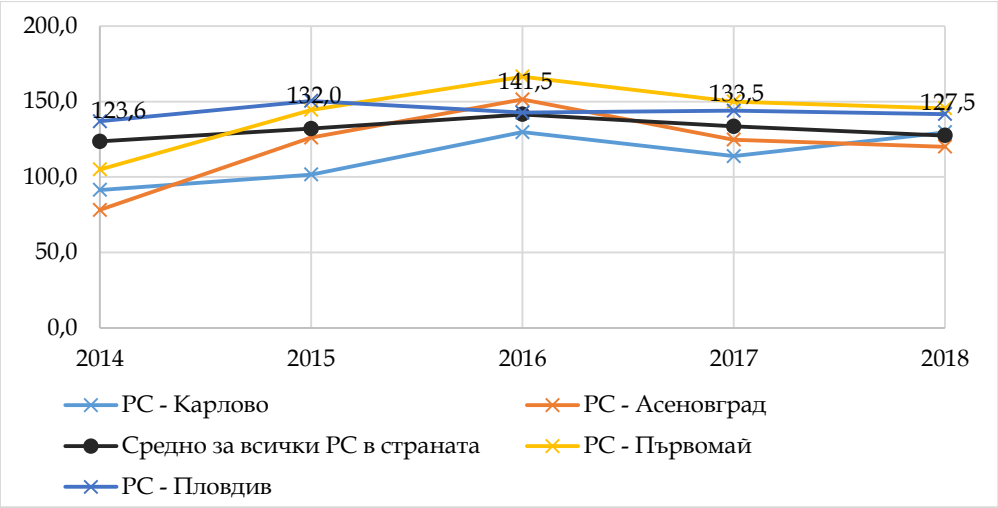
Окръжен район Кърджали						
Районни съдилища	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Ардино	32,5	47,5	49,0	37,5	38,0	40,9
РС - Крумовград	81,0	71,0	78,5	62,5	98,5	78,3
Средно за всички РС в страната	**123,6**	**132,0**	**141,5**	**133,5**	**127,5**	**131,6**
РС - Момчилград	108,3	111,7	146,3	187,5	148,0	140,4
РС - Кърджали	**168,6**	**149,3**	**253,1**	**218,0**	**206,7**	**199,1**

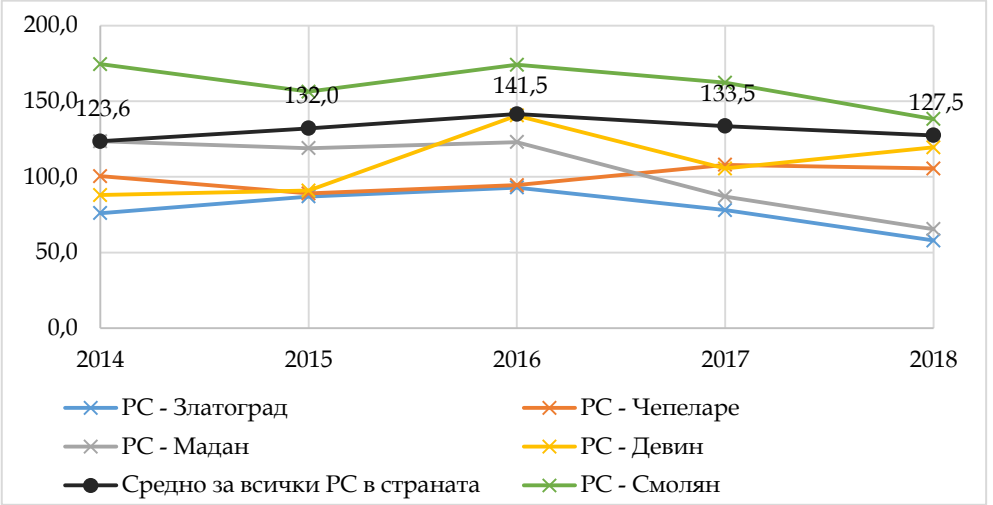
Окръжен район Пазарджик						
Районни съдилища	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Пещера	82,0	65,0	94,3	104,5	85,0	86,2
РС - Панагюрище	79,0	100,3	98,0	90,7	112,7	96,1
РС - Велинград	111,0	111,8	148,3	163,5	111,8	129,3
Средно за всички РС в страната	**123,6**	**132,0**	**141,5**	**133,5**	**127,5**	**131,6**
РС - Пазарджик	**153,7**	**163,2**	**151,8**	**132,0**	**131,1**	**146,4**

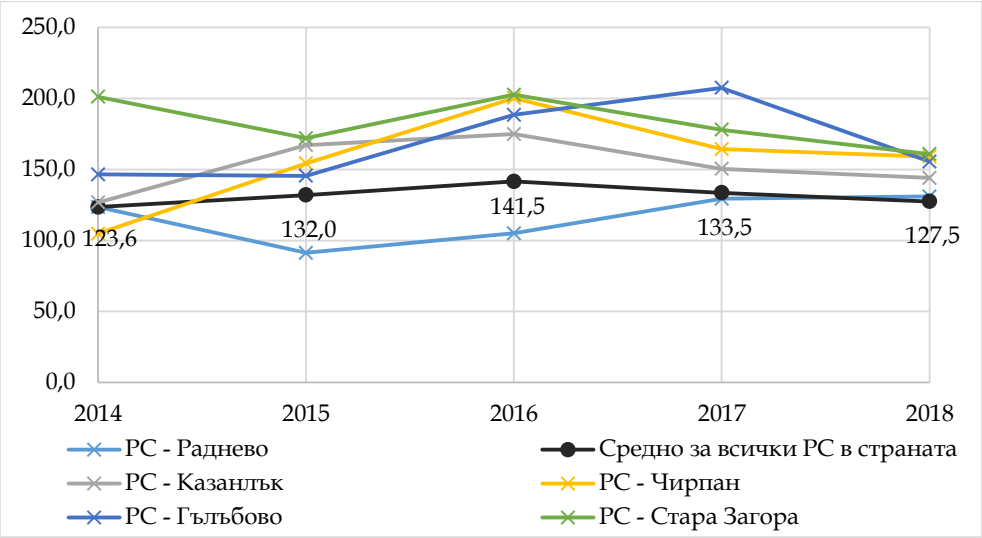
Окръжен район Пловдив						
Районни съдилища	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Карлово	91,5	101,6	129,7	113,9	129,6	113,3
РС - Асеновград	78,2	126,1	151,4	124,8	120,1	120,1
Средно за всички РС в страната	**123,6**	**132,0**	**141,5**	**133,5**	**127,5**	**131,6**
РС - Първомай	105,0	144,5	166,5	150,0	145,5	142,3
РС - Пловдив	**136,9**	**150,4**	**142,7**	**143,9**	**141,7**	**143,1**

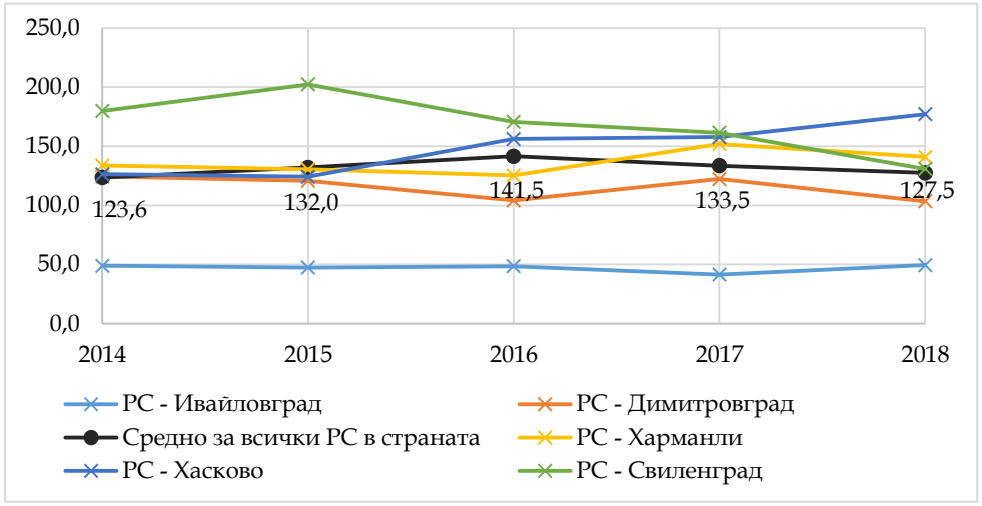
Окръжен район Смолян						
Районни съдилища	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Златоград	76,0	87,0	93,0	78,0	58,0	78,4
РС - Чепеларе	100,5	89,0	94,5	108,0	105,5	99,5
РС - Мадан	123,5	119,0	123,0	87,0	65,5	103,6
РС - Девин	88,0	91,0	140,5	105,5	119,5	108,9
Средно за всички РС в страната	**123,6**	**132,0**	**141,5**	**133,5**	**127,5**	**131,6**
РС - Смолян	**174,5**	**156,3**	**174,0**	**162,2**	**138,2**	**161,0**

Окръжен район Стара Загора						
Районни съдилища	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Раднево	123,5	91,3	105,0	129,3	131,0	116,0
Средно за всички РС в страната	**123,6**	**132,0**	**141,5**	**133,5**	**127,5**	**131,6**
РС - Казанлък	126,8	167,2	174,9	150,5	144,0	152,7
РС - Чирпан	104,8	154,3	200,3	164,3	159,0	156,6
РС - Гълъбово	146,5	145,5	188,5	207,5	155,5	168,7
РС - Стара Загора	**201,3**	**172,0**	**202,7**	**178,0**	**160,9**	**183,0**

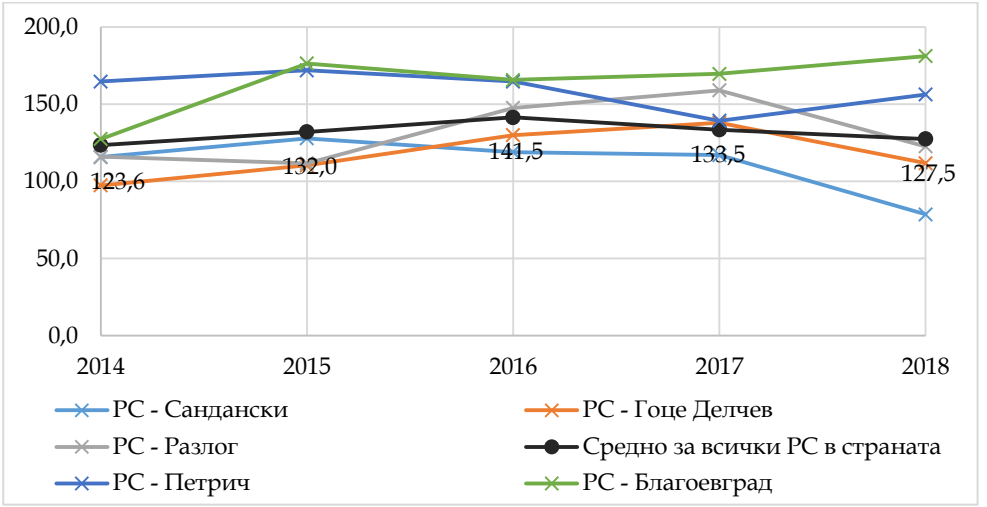

Окръжен район Хасково						
Районни съдилища	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Ивайловград	49,0	47,5	48,5	41,5	49,5	47,2
РС - Димитровград	124,5	120,8	104,2	122,3	103,5	115,1
Средно за всички РС в страната	**123,6**	**132,0**	**141,5**	**133,5**	**127,5**	**131,6**
РС - Харманли	133,8	130,5	125,3	152,0	141,0	136,5
РС - Хасково	**126,4**	**124,2**	**156,1**	**157,8**	**177,1**	**148,3**
РС - Свиленград	179,8	202,3	170,7	161,5	130,8	169,0

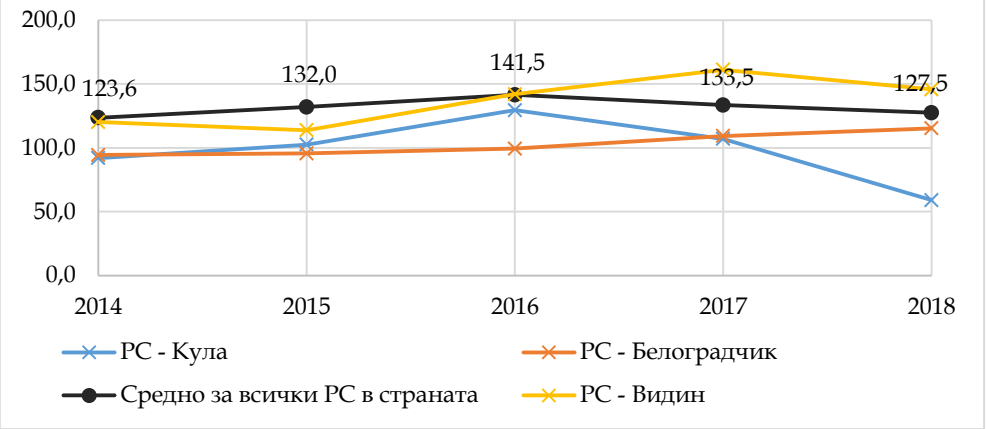

Апелативен район София

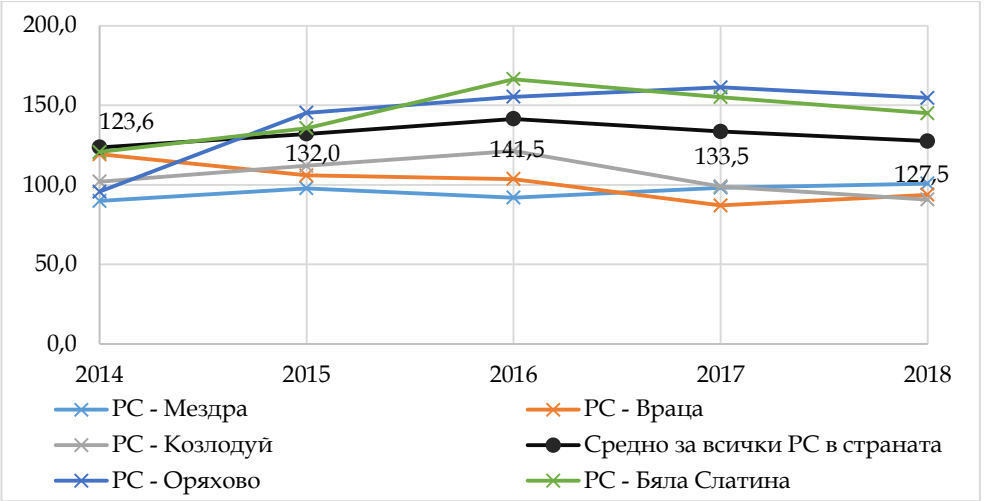
Окръжен район Благоевград						
Районни съдилища	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Сандански	115,8	127,9	119,0	117,0	78,7	111,7
РС - Гоце Делчев	97,4	110,4	130,0	138,0	111,8	117,5
РС - Разлог	116,0	111,7	147,7	159,0	122,7	131,4
Средно за всички РС в страната	**123,6**	**132,0**	**141,5**	**133,5**	**127,5**	**131,6**
РС - Петрич	164,8	172,0	164,8	139,4	156,4	159,5
РС - Благоевград	**127,5**	**176,5**	**165,8**	**169,7**	**181,3**	**164,2**

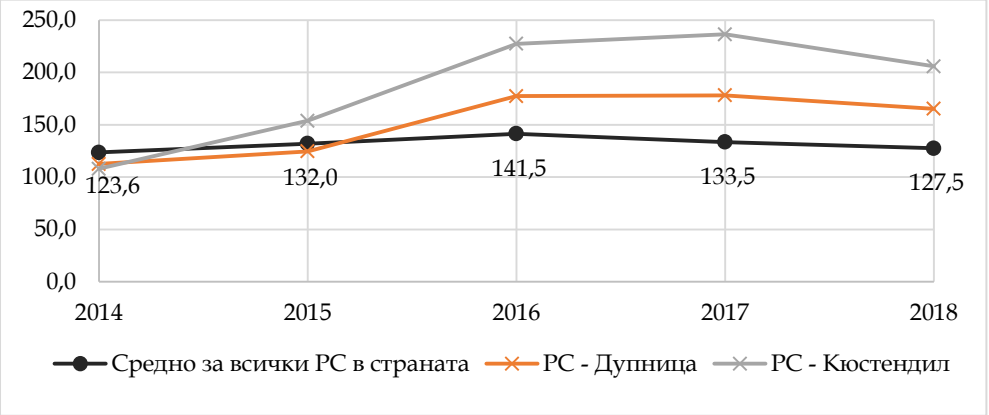
Окръжен район Видин						
Районни съдилища	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Кула	92,0	102,5	129,5	107,0	59,0	98,0
РС - Белоградчик	94,3	95,7	99,3	109,3	115,3	102,8
Средно за всички РС в страната	**123,6**	**132,0**	**141,5**	**133,5**	**127,5**	**131,6**
РС - Видин	**120,2**	**113,8**	**142,1**	**161,2**	**145,8**	**136,6**

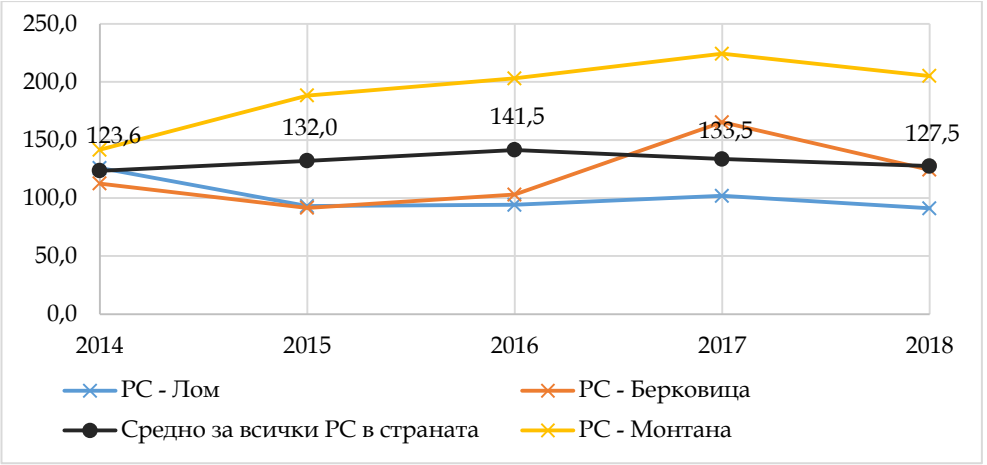
Окръжен район Враца						
Районни съдилища	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Мездра	89,9	97,8	92,0	98,2	100,8	95,7
РС - Враца	**119,2**	**106,0**	**103,6**	**87,0**	**93,7**	**101,9**
РС - Козлодуй	102,0	112,0	121,2	99,0	90,8	105,0
Средно за всички РС в страната	**123,6**	**132,0**	**141,5**	**133,5**	**127,5**	**131,6**
РС - Оряхово	95,7	145,3	155,3	161,3	154,7	142,5
РС - Бяла Слатина	120,6	135,6	166,4	155,2	145,0	144,6

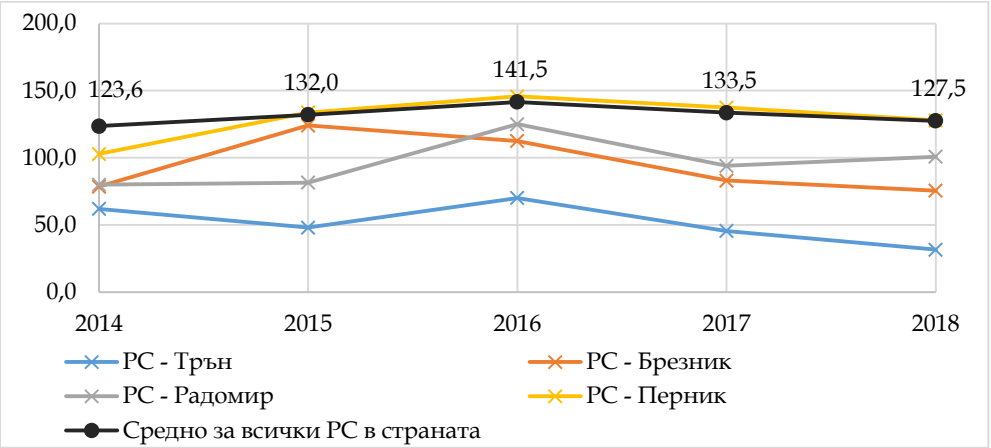
Окръжен район Кюстендил						
Районни съдилища	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
Средно за всички РС в страната	**123,6**	**132,0**	**141,5**	**133,5**	**127,5**	**131,6**
РС - Дупница	112,5	124,7	177,5	178,2	165,3	151,6
РС - Кюстендил	**108,0**	**153,8**	**227,5**	**236,4**	**205,8**	**186,3**

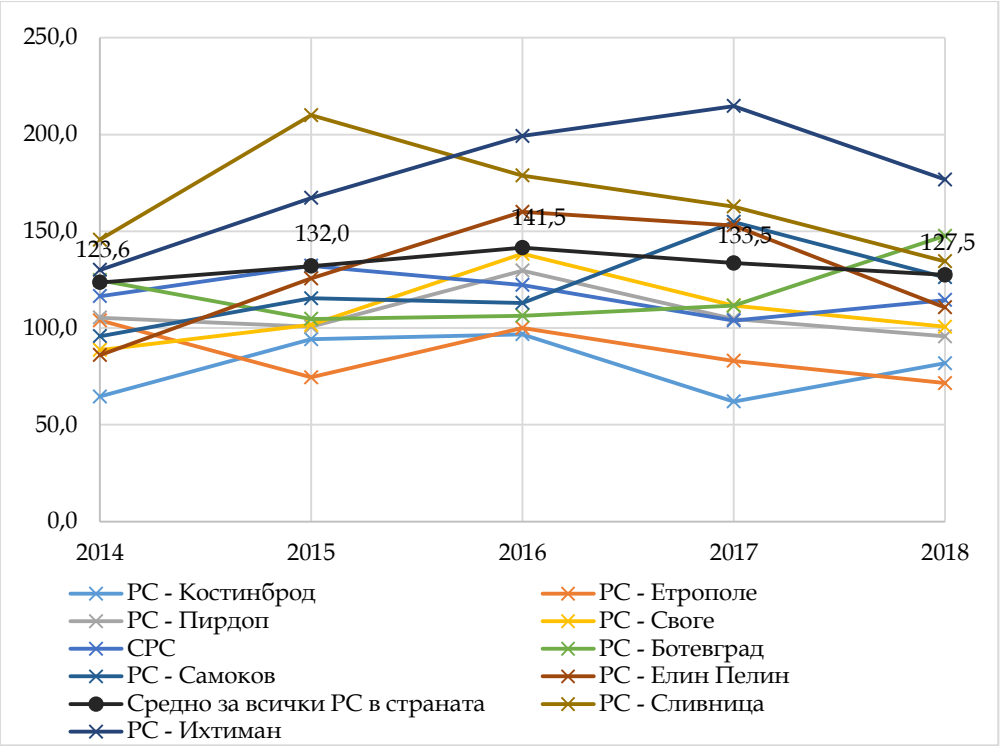
Окръжен район Монтана						
Районни съдилища	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Лом	125,8	93,0	94,1	101,9	91,2	101,2
РС - Берковица	112,5	91,5	103,0	165,3	124,3	119,3
Средно за всички РС в страната	**123,6**	**132,0**	**141,5**	**133,5**	**127,5**	**131,6**
РС - Монтана	**141,5**	**188,3**	**203,1**	**224,3**	**205,1**	**192,5**

Окръжен район Перник						
Районни съдилища	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Трън	62,0	48,0	70,0	45,5	31,5	51,4
РС - Брезник	78,5	124,0	112,5	83,0	75,5	94,7
РС - Радомир	80,0	81,5	125,0	94,0	100,8	96,3
РС - Перник	**102,8**	**133,7**	**145,7**	**137,4**	**127,8**	**129,5**
Средно за всички РС в страната	**123,6**	**132,0**	**141,5**	**133,5**	**127,5**	**131,6**

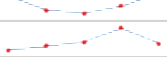
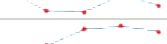
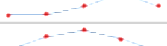
Окръжен район София						
Районни съдилища	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Костинброд	64,6	94,2	96,8	62,0	81,8	79,9
РС - Етрополе	104,0	74,5	100,0	83,0	71,5	86,6
РС - Пирдоп	105,3	100,7	129,7	104,7	95,7	107,2
РС - Своге	88,7	101,7	138,3	111,7	100,7	108,2
СРС	**116,4**	**132,2**	**122,3**	**103,8**	**114,5**	**117,8**
РС - Ботевград	124,7	104,7	106,3	111,6	147,6	119,0
РС - Самоков	95,8	115,4	113,0	154,8	126,2	121,0
РС - Елин Пелин	86,0	125,7	160,0	153,0	110,7	127,1
Средно за всички РС в страната	**123,6**	**132,0**	**141,5**	**133,5**	**127,5**	**131,6**
РС - Сливница	145,7	210,0	178,8	162,8	134,5	166,4
РС - Ихтиман	130,0	167,3	199,3	214,8	176,8	177,6

В таблицата по-долу са представени резултатите от ранкирането на районните съдилища по отношение на броя на свършените наказателни дела на един магистрат за изследвания период.

Таблица 17 Брой свършени наказателни дела на един магистрат по щат в районните съдилища за 2014 - 2018 г.

№	Районни съдилища	Брой свършени наказателни дела на един магистрат					Тенденция	Осреднено за периода
		2014	2015	2016	2017	2018		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	РС - Ардино	32,5	46,0	48,5	40,5	37,0		40,9
2	РС - Ивайловград	51,5	44,5	49,5	36,5	56,0		47,6
3	РС - Трън	62,5	47,5	67,5	48,0	34,0		51,9
4	РС - Тополовград	75,5	70,0	74,0	78,0	71,5		73,8
5	РС - Крумовград	78,5	68,5	80,0	64,5	92,0		76,7
6	РС - Костинброд	64,8	94,6	92,6	61,8	75,6		77,9
7	РС - Златоград	79,0	85,5	96,0	71,5	61,0		78,6
8	РС - Попово	76,0	75,5	90,0	91,8	83,8		83,4
9	РС - Тервел	74,0	82,0	96,5	82,5	92,0		85,4
10	РС - Етрополе	97,5	76,0	102,0	80,5	73,0		85,8
11	РС - Пещера	87,0	66,3	93,3	93,5	94,5		86,9
12	РС - Бяла	76,6	67,4	88,8	113,0	90,8		87,3
13	РС - Севлиево	83,3	86,7	92,2	84,7	99,4		89,2
14	РС - Дулово	87,0	118,7	99,3	85,0	64,0		90,8
15	**РС - Добрич**	**95,6**	**91,7**	**95,0**	**90,3**	**85,9**		**91,7**
16	РС - Брезник	73,5	120,5	117,5	83,5	66,5		92,3
17	РС - Кнежа	107,7	79,3	83,3	107,0	95,3		94,5
18	РС - Панагюрище	84,3	96,0	97,0	90,7	112,7		96,1
19	РС - Мездра	92,1	88,2	100,7	96,5	105,7		96,6
20	РС - Дряново	85,5	76,5	84,0	109,5	130,5		97,2
21	РС - Кула	98,0	100,0	127,0	111,5	51,5		97,6
22	РС - Радомир	86,0	78,8	119,4	101,8	102,3		97,7
23	РС - Карнобат	93,0	89,6	107,8	97,6	100,4		97,7
24	РС - Чепеларе	103,0	82,5	97,5	105,5	103,5		98,4
25	РС - Лом	121,3	91,0	92,0	101,0	88,2		98,7
26	РС - Девня	82,4	88,0	94,0	127,8	105,5		99,5
27	РС - Малко Търново	129,0	140,0	137,0	56,5	39,0		100,3
28	РС - Балчик	107,0	83,3	111,0	99,8	109,0		102,0
29	**РС - Враца**	**120,2**	**106,9**	**106,3**	**87,5**	**90,2**		**102,2**
30	РС - Каварна	63,8	73,8	121,0	135,7	119,3		102,7
31	РС - Белоградчик	95,3	98,3	97,0	100,7	123,3		102,9
32	**РС - Русе**	**110,8**	**108,7**	**103,7**	**102,5**	**89,6**		**103,1**
33	РС - Мадан	124,5	122,5	119,0	88,0	72,5		105,3
34	**РС - Ямбол**	**104,3**	**100,8**	**114,6**	**120,6**	**97,6**		**107,6**
35	РС - Пирдоп	103,3	106,0	120,7	112,3	97,3		107,9
36	РС - Козлодуй	106,4	112,4	128,4	104,0	88,8		108,0
37	РС - Девин	84,0	99,5	128,0	114,0	122,0		109,5
38	РС - Никопол	107,3	99,3	115,7	114,0	112,3		109,7
39	РС - Горна Оряховица	105,8	96,7	121,0	125,0	101,6		110,0

40	РС - Своге	101,3	101,7	135,7	104,0	109,3		110,4
41	РС - Генерал Тошево	90,5	63,5	130,3	169,7	103,3		111,5
42	РС - Карлово	89,9	105,0	127,4	113,4	123,7		111,9
43	РС - Омуртаг	99,7	77,7	116,5	136,0	130,5		112,1
44	**РС - Силистра**	**109,5**	**105,2**	**130,6**	**108,6**	**108,1**		**112,4**
45	**РС - Сливен**	**134,3**	**111,9**	**115,4**	**104,3**	**100,3**		**113,2**
46	**РС - Разград**	**88,6**	**97,1**	**139,4**	**129,8**	**113,8**		**113,7**
47	РС - Димитровград	127,7	120,7	101,8	115,2	108,0		114,7
48	РС - Свищов	113,5	107,0	124,8	120,3	109,0		114,9
49	РС - Гоце Делчев	100,0	104,0	125,9	136,2	119,5		117,1
50	**РС - Варна**	**118,8**	**127,4**	**117,4**	**114,4**	**107,9**		**117,2**
51	РС - Тетевен	112,3	98,0	140,8	126,8	108,5		117,3
52	РС - Раднево	124,5	100,0	98,3	132,0	132,7		117,5
53	РС - Сандански	136,0	130,0	120,4	116,6	84,7		117,5
54	РС - Исперих	119,3	99,0	117,3	125,3	131,3		118,5
55	РС - Берковица	117,5	86,8	104,0	165,3	119,0		118,5
56	РС - Ботевград	130,4	109,7	104,5	115,4	135,6		119,1
57	РС - Самоков	97,0	109,0	119,0	159,2	116,0		120,0
58	РС - Луковит	133,0	104,0	108,0	140,3	116,7		120,4
59	РС - Асеновград	81,9	125,1	151,5	126,3	120,9		121,1
60	РС - Павликени	114,3	148,5	115,0	111,0	117,5		121,3
61	**СРС**	**123,1**	**142,0**	**129,8**	**109,6**	**109,4**		**122,8**
62	РС - Червен бряг	133,8	124,3	117,5	144,5	102,8		124,6
63	РС - Елин Пелин	85,8	125,7	154,7	158,0	105,3		125,9
64	РС - Кубрат	101,7	98,0	107,7	154,0	169,0		126,1
65	РС - Трявна	125,0	120,0	137,0	145,0	109,0		127,2
66	РС - Провадия	109,2	104,8	149,0	136,5	137,3		127,4
67	РС - Велинград	110,6	114,2	150,8	158,8	109,6		128,8
68	РС - Разлог	120,9	111,4	146,8	150,5	119,6		129,8
69	РС - Средец	144,0	154,5	170,0	118,3	62,7		129,9
70	**РС - Перник**	**110,1**	**135,8**	**149,0**	**140,0**	**126,4**		**132,3**
	Средно за РС	**127,8**	**133,9**	**142,4**	**135,0**	**126,4**		**133,1**
71	РС - Троян	192,6	148,2	116,2	102,2	111,2		134,1
72	**РС - Видин**	**122,7**	**113,8**	**137,0**	**161,9**	**150,9**		**137,3**
73	**РС - Плевен**	**142,7**	**132,8**	**134,8**	**148,8**	**129,2**		**137,6**
74	РС - Харманли	149,8	131,3	129,8	144,3	135,5		138,1
75	РС - Левски	95,3	103,3	162,7	176,3	153,0		138,1
76	РС - Момчилград	106,3	109,3	141,7	192,5	142,0		138,4
77	РС - Айтос	125,0	148,3	160,0	144,8	122,0		140,0
78	**РС - Търговище**	**135,3**	**147,9**	**163,2**	**129,3**	**126,2**		**140,4**
79	РС - Първомай	97,5	147,0	166,5	143,0	153,0		141,4
80	РС - Котел	102,5	169,0	157,0	127,0	156,5		142,4
81	**РС - Велико Търново**	**179,2**	**159,3**	**126,6**	**121,3**	**126,6**		**142,6**
82	**РС - Пловдив**	**139,3**	**154,4**	**142,2**	**143,8**	**141,3**		**144,2**
83	РС - Бяла Слатина	116,6	138,8	162,8	156,0	147,4		144,3
84	РС - Оряхово	110,0	138,0	159,3	161,7	154,0		144,6
85	РС - Нови Пазар	144,5	136,5	180,3	152,5	109,5		144,7
86	**РС - Пазарджик**	**159,3**	**165,2**	**153,8**	**131,8**	**127,6**		**147,5**
87	**РС - Хасково**	**128,1**	**124,0**	**155,0**	**154,3**	**176,7**		**147,6**
88	РС - Велики Преслав	113,0	153,3	157,7	172,7	144,3		148,2
89	РС - Казанлък	127,3	163,0	175,4	152,4	143,7		152,4
90	РС - Нова Загора	152,3	142,0	130,8	159,5	177,8		152,5

91	РС - Поморие	100,8	117,5	215,7	178,3	160,3		154,5
92	РС - Дупница	127,8	121,0	170,5	190,4	165,0		154,9
93	**РС - Ловеч**	**172,7**	**142,3**	**164,9**	**144,6**	**157,2**		**156,3**
94	РС - Чирпан	108,0	153,7	198,0	168,7	157,3		157,1
95	РС - Петрич	163,5	168,8	168,0	145,1	140,5		157,2
96	**РС - Смолян**	**176,5**	**155,3**	**177,8**	**160,0**	**136,0**		**161,1**
97	РС - Елена	171,5	148,5	189,5	156,0	153,5		163,8
98	**РС - Благоевград**	**133,5**	**174,9**	**163,6**	**171,9**	**178,4**		**164,5**
99	РС - Сливница	149,2	203,7	172,6	168,8	135,5		165,9
100	РС - Гълъбово	148,5	142,5	189,0	205,5	152,5		167,6
101	РС - Свиленград	182,5	191,3	174,8	167,3	132,7		169,7
102	РС - Тутракан	135,3	129,3	175,3	272,3	138,3		170,1
103	РС - Ихтиман	135,0	165,5	187,5	198,8	169,5		171,3
104	**РС - Габрово**	**153,6**	**171,4**	**220,7**	**181,0**	**165,1**		**178,4**
105	**РС - Стара Загора**	**206,6**	**170,2**	**202,9**	**174,2**	**164,9**		**183,8**
106	**РС - Шумен**	**165,3**	**165,2**	**192,3**	**195,8**	**210,8**		**185,9**
107	**РС - Кюстендил**	**115,3**	**147,5**	**218,4**	**241,3**	**210,5**		**186,6**
108	**РС - Монтана**	**145,5**	**188,4**	**203,4**	**222,6**	**205,2**		**193,0**
109	**РС - Бургас**	**186,3**	**189,3**	**222,9**	**196,4**	**177,6**		**194,5**
110	**РС - Кърджали**	**173,4**	**145,9**	**245,3**	**222,4**	**208,7**		**199,1**
111	РС - Елхово	399,3	217,5	181,8	148,5	135,3		216,5
112	РС - Царево	173,3	348,0	441,5	270,5	284,0		303,5
113	РС - Несебър	150,2	332,2	410,5	479,8	317,9		338,1

И тук, както и при предишния показател не се наблюдават съществени различия между постъпилите и свършените дела, които да променят класацията на районните съдилища. Разпределението на районните съдилища по окръжни и апелативни райони по този показател са идентични с тези по показателя за постъпилите наказателни дела.

4.1. Показател „Брой постъпили/свършени НОХД и НЧХД на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г.“

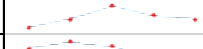
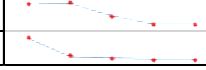
В следващите три показателя е извършена класация на районните съдилища по отношение на тяхната натовареност с отделните видове наказателни дела.

В следващата таблица са представени резултатите от ранкирането на районните съдилища по степен на натовареност с НОХД и НЧХД за изследвания период.

Таблица 18 Брой постъпили НОХД и НЧХД на един магистрат по щат в районните съдилища за 2014 - 2018 г.

№	Районни съдилища	Брой постъпили НОХД и НЧХД дела на един магистрат					Тенденция	Осреднено за периода
		2014	2015	2016	2017	2018		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	РС - Трън	11,5	8,0	17,5	9,0	4,5		10,1
2	РС - Ардино	11,5	15,5	15,0	7,5	10,5		12,0
3	**РС - Перник**	**16,6**	**17,9**	**20,2**	**16,2**	**18,8**		**18,0**
4	РС - Ивайловград	19,0	21,0	20,0	14,5	17,0		18,3
5	**РС - Добрич**	**19,0**	**16,5**	**16,9**	**22,3**	**19,3**		**18,8**
6	**РС - Велико Търново**	**22,8**	**21,3**	**18,5**	**16,8**	**20,7**		**20,0**
7	РС - Чепеларе	17,5	26,0	16,5	17,5	25,0		20,5
8	РС - Бяла	18,6	18,0	25,0	26,3	16,0		20,8
9	РС - Крумовград	20,0	25,0	26,0	15,0	20,0		21,2
10	**СРС**	**28,1**	**22,3**	**21,4**	**18,2**	**17,9**		**21,6**
11	РС - Радомир	17,8	20,3	26,0	18,2	25,8		21,6
12	РС - Павликени	23,8	21,8	20,5	18,8	24,0		21,8
13	РС - Брезник	25,0	33,0	20,0	18,0	16,5		22,5
14	РС - Мадан	22,5	26,0	24,0	22,5	17,5		22,5
15	**РС - Враца**	**25,2**	**23,6**	**25,7**	**17,4**	**21,7**		**22,7**
16	**РС - Шумен**	**23,5**	**20,6**	**23,4**	**22,4**	**23,8**		**22,8**
17	РС - Балчик	30,5	17,3	24,0	22,3	20,3		22,9
18	РС - Горна Оряховица	27,2	22,3	21,0	25,6	18,5		22,9
19	РС - Дряново	22,0	22,5	28,5	27,0	19,0		23,8
20	**РС - Варна**	**27,6**	**26,6**	**24,0**	**21,5**	**19,9**		**23,9**
21	РС - Севлиево	19,2	20,2	20,7	27,0	33,6		24,1
22	РС - Трявна	28,5	24,5	27,5	22,5	18,0		24,2
23	РС - Попово	25,0	23,3	24,3	24,3	25,3		24,4
24	РС - Кула	28,0	31,5	31,0	16,5	16,0		24,6
25	РС - Златоград	25,5	22,5	26,5	25,5	23,0		24,6
26	**РС - Смолян**	**20,3**	**20,2**	**27,2**	**32,8**	**27,0**		**25,5**
27	РС - Елена	35,5	28,0	27,5	23,0	16,0		26,0
28	**РС - Пловдив**	**26,6**	**24,6**	**26,1**	**26,4**	**26,5**		**26,0**
29	**РС - Ловеч**	**27,3**	**22,4**	**27,2**	**25,4**	**30,7**		**26,6**
30	**РС - Габрово**	**27,3**	**25,2**	**29,6**	**26,4**	**24,9**		**26,7**
31	РС - Костинброд	20,8	51,2	27,2	16,0	18,4		26,7
32	**РС - Русе**	**31,6**	**29,3**	**22,4**	**29,2**	**21,5**		**26,8**
33	РС - Каварна	25,3	23,0	25,3	31,7	30,0		27,1
34	РС - Троян	32,4	28,0	25,8	26,0	23,2		27,1
35	**РС - Бургас**	**29,0**	**27,2**	**27,3**	**24,1**	**28,0**		**27,1**
36	**РС - Търговище**	**30,9**	**30,8**	**26,4**	**25,7**	**23,3**		**27,4**
37	**РС - Благоевград**	**29,1**	**34,5**	**27,9**	**23,0**	**23,9**		**27,7**
38	РС - Девин	27,0	23,0	40,5	29,5	20,5		28,1
39	РС - Пещера	34,3	24,8	29,8	25,3	26,5		28,1
40	РС - Пирдоп	31,3	26,0	39,0	24,3	20,7		28,3

41	РС - Свищов	35,0	26,5	28,5	26,3	27,3		28,7
42	РС - Тервел	25,5	25,0	32,0	32,0	31,5		29,2
43	РС - Лом	36,0	23,7	32,7	26,9	27,3		29,3
44	РС - Тополовград	37,0	34,0	30,0	29,0	19,0		29,8
45	РС - Дулово	29,3	33,7	38,0	30,0	18,7		29,9
	Средно за РС	**33,1**	**30,4**	**31,4**	**28,3**	**27,0**		**30,0**
46	РС - Белоградчик	27,3	29,0	27,3	34,0	33,7		30,3
47	**РС - Монтана**	**30,6**	**30,2**	**30,7**	**33,0**	**27,9**		**30,5**
48	РС - Провадия	32,6	23,2	27,5	36,8	33,5		30,7
49	РС - Своге	28,7	32,7	36,7	28,0	27,7		30,7
50	**РС - Хасково**	**27,8**	**24,1**	**33,8**	**31,0**	**37,9**		**30,9**
51	РС - Етрополе	45,5	25,0	35,0	25,5	25,0		31,2
52	**РС - Силистра**	**32,3**	**33,4**	**38,2**	**26,9**	**27,0**		**31,6**
53	**РС - Видин**	**40,3**	**29,3**	**31,5**	**32,3**	**24,8**		**31,6**
54	РС - Карлово	27,1	24,6	33,6	35,7	37,4		31,7
55	**РС - Ямбол**	**37,4**	**26,7**	**28,3**	**32,4**	**34,1**		**31,8**
56	РС - Берковица	31,0	26,0	28,8	43,3	31,0		32,0
57	РС - Сандански	35,8	39,4	39,6	26,5	20,8		32,4
58	РС - Девня	24,6	23,0	34,8	46,0	33,8		32,4
59	РС - Карнобат	38,2	33,6	35,6	27,0	28,4		32,6
60	**РС - Кюстендил**	**30,0**	**28,2**	**43,5**	**35,4**	**28,1**		**33,0**
61	РС - Разлог	34,1	30,4	38,0	30,3	33,0		33,2
62	РС - Мездра	34,1	40,0	29,2	32,0	31,2		33,3
63	РС - Самоков	33,6	32,8	37,2	35,6	28,4		33,5
64	РС - Раднево	40,5	28,0	29,0	35,0	36,0		33,7
65	РС - Луковит	37,7	34,0	32,0	35,7	30,7		34,0
66	РС - Тутракан	37,3	30,3	33,7	35,7	34,3		34,3
67	РС - Оряхово	31,7	34,0	41,3	33,7	32,3		34,6
68	**РС - Разград**	**29,4**	**30,7**	**52,6**	**33,9**	**30,4**		**35,4**
69	РС - Асеновград	32,3	38,6	42,9	31,3	32,5		35,5
70	РС - Ботевград	37,0	35,7	37,0	34,0	34,0		35,5
71	РС - Дупница	35,4	40,0	35,6	33,6	34,2		35,8
72	РС - Гоце Делчев	36,3	38,0	38,7	33,2	34,2		36,1
73	**РС - Кърджали**	**27,8**	**30,5**	**40,7**	**38,7**	**42,7**		**36,1**
74	**РС - Стара Загора**	**38,0**	**37,1**	**37,0**	**36,0**	**33,0**		**36,2**
75	РС - Панагюрище	30,3	40,7	40,0	35,0	35,3		36,3
76	РС - Велинград	37,4	32,4	39,3	40,3	32,2		36,3
77	РС - Козлодуй	42,8	48,0	41,6	27,4	22,4		36,4
78	РС - Елин Пелин	34,3	35,3	50,3	39,0	25,0		36,8
79	РС - Велики Преслав	42,0	31,0	38,0	43,3	31,0		37,1
80	РС - Никопол	42,0	30,3	36,3	34,0	43,3		37,2
81	**РС - Пазарджик**	**45,2**	**37,6**	**37,3**	**31,9**	**34,1**		**37,2**
82	РС - Левски	30,5	28,0	41,0	50,7	38,0		37,6
83	РС - Генерал Тошево	28,3	26,5	30,7	63,3	41,7		38,1
84	РС - Казанлък	45,3	39,8	42,0	35,7	32,3		39,0
85	**РС - Сливен**	**43,9**	**36,9**	**40,2**	**37,6**	**37,1**		**39,2**
86	РС - Кнежа	41,0	39,0	37,3	40,7	38,3		39,3
87	РС - Димитровград	39,2	38,7	38,7	44,3	39,7		40,1
88	РС - Харманли	38,0	40,3	36,5	47,8	40,5		40,6
89	**РС - Плевен**	**42,2**	**42,2**	**41,4**	**42,3**	**38,8**		**41,4**
90	РС - Айтос	40,0	53,0	49,0	36,0	31,8		42,0

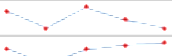
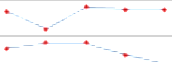
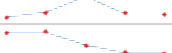
91	РС - Котел	51,0	44,5	37,0	35,5	42,5		42,1
92	РС - Тетевен	42,8	34,0	54,5	41,5	39,3		42,4
93	РС - Омуртаг	40,3	27,3	44,0	53,5	50,5		43,1
94	РС - Момчилград	40,0	36,3	42,0	56,5	42,5		43,5
95	РС - Поморие	38,0	37,3	55,0	47,3	40,3		43,6
96	РС - Нови Пазар	48,8	34,8	57,8	42,0	35,0		43,7
97	РС - Средец	62,0	66,0	48,3	30,3	19,3		45,2
98	РС - Ихтиман	35,6	37,3	54,3	53,0	48,3		45,7
99	РС - Бяла Слатина	47,2	39,6	56,8	38,0	47,0		45,7
100	РС - Несебър	47,3	55,2	45,3	40,5	43,3		46,3
101	РС - Кубрат	39,7	42,7	34,3	58,5	66,0		48,2
102	РС - Червен бряг	57,5	51,3	50,5	46,8	42,3		49,7
103	РС - Чирпан	40,5	51,3	60,0	53,7	46,7		50,4
104	РС - Малко Търново	61,5	81,0	66,5	26,5	20,0		51,1
105	РС - Исперих	48,7	46,0	58,3	54,3	51,0		51,7
106	РС - Гълъбово	63,0	56,5	50,0	46,5	42,5		51,7
107	РС - Първомай	42,5	50,5	64,0	54,0	50,5		52,3
108	РС - Петрич	57,1	66,4	60,4	45,9	39,9		53,9
109	РС - Нова Загора	64,8	53,5	57,8	57,8	67,0		60,2
110	РС - Сливница	56,2	88,5	77,4	55,2	34,5		62,4
111	РС - Царево	45,7	75,0	176,5	74,0	64,7		87,2
112	РС - Свиленград	112,3	116,5	83,2	65,2	64,5		88,3
113	РС - Елхово	258,5	79,3	57,3	44,5	39,3		95,8

Като цяло за изследвания период се наблюдава намаляване на постъпилите наказателни от общ характер дела и наказателните от частен характер дела с около 20 %. Тази тенденция е запазена в районните съдилища с отчетена най-ниска натовареност по този показател, а именно РС Трън и РС Ардино. Доста отчетлива е тази тенденция и в СРС, която се нарежда на десето място по ниска степен на натовареност по този показател. Характерна за отбелязване е драстичната разлика в броя на този вид наказателни дела в началото на периода в РС Елхово и РС Свиленград, който е в пъти по-висок от този в останалите районни съдилища. В края на 2018 г. в РС Елхово броят им е спаднал с над 6 пъти. Като вероятна причина за тези значителни различия би могъл да се определи мигрантския поток за периода в тези гранични райони и свързаната с това повишена криминогенност.

Таблица 19 Брой свършени НОХД и НЧХД на един магистрат по щат в районните съдилища за 2014 - 2018 г.

№	Районни съдилища	Брой свършени НОХД и НЧХД дела на един магистрат					Тенденция	Осреднено за периода
		2014	2015	2016	2017	2018		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	РС - Трън	12,5	7,0	18,5	8,5	6,0		10,5
2	РС - Ардино	11,0	17,0	13,5	9,5	9,5		12,1
3	**РС - Перник**	**16,8**	**17,9**	**20,9**	**16,1**	**17,1**		**17,8**
4	РС - Ивайловград	20,0	19,0	21,0	13,0	20,0		18,6
5	**РС - Добрич**	**18,3**	**16,6**	**17,1**	**21,9**	**21,1**		**19,0**
6	РС - Чепеларе	19,5	22,0	19,0	16,5	24,0		20,2
7	**РС - Велико Търново**	**24,5**	**21,3**	**19,2**	**16,5**	**21,3**		**20,6**
8	РС - Бяла	19,8	16,0	24,8	27,5	16,4		20,9
9	РС - Крумовград	18,5	23,0	28,0	15,5	20,0		21,0
10	РС - Павликени	24,0	22,5	20,8	17,3	25,3		22,0
11	РС - Радомир	19,8	17,7	26,2	20,2	26,8		22,1
12	РС - Брезник	25,0	28,0	25,0	16,0	17,0		22,2
13	**РС - Враца**	**24,7**	**23,9**	**26,1**	**18,1**	**20,6**		**22,7**
14	РС - Горна Оряховица	27,4	21,8	22,0	24,1	19,5		23,0
15	**РС - Шумен**	**24,6**	**21,4**	**24,1**	**22,0**	**23,6**		**23,1**
16	РС - Мадан	22,5	26,0	26,0	22,0	20,0		23,3
17	РС - Дряново	22,5	21,5	30,5	25,5	18,0		23,6
18	**СРС**	**29,6**	**25,4**	**23,8**	**21,2**	**18,3**		**23,7**
19	РС - Балчик	32,5	19,5	25,0	21,3	20,8		23,8
20	РС - Кула	30,5	30,5	29,5	19,0	11,5		24,2
21	**РС - Варна**	**27,3**	**27,6**	**24,1**	**21,6**	**20,9**		**24,3**
22	РС - Попово	25,0	23,8	23,8	23,0	26,0		24,3
23	РС - Севлиево	20,0	20,7	20,3	26,2	34,4		24,3
24	РС - Трявна	28,0	26,0	26,5	23,0	19,0		24,5
25	РС - Златоград	25,0	23,5	27,5	26,0	22,0		24,8
26	**РС - Смолян**	**19,5**	**20,3**	**27,8**	**32,2**	**27,2**		**25,4**
27	РС - Елена	33,0	29,0	30,5	21,5	16,5		26,1
28	**РС - Пловдив**	**25,8**	**25,6**	**26,3**	**26,3**	**26,8**		**26,2**
29	**РС - Габрово**	**27,7**	**24,6**	**30,4**	**24,0**	**25,7**		**26,5**
30	РС - Костинброд	20,2	51,0	27,0	16,0	19,0		26,6
31	**РС - Русе**	**32,0**	**30,8**	**22,0**	**28,4**	**20,7**		**26,8**
32	**РС - Ловеч**	**28,6**	**22,8**	**26,8**	**25,0**	**31,4**		**26,9**
33	**РС - Търговище**	**30,3**	**31,2**	**26,0**	**25,1**	**22,9**		**27,1**
34	**РС - Бургас**	**30,0**	**26,9**	**27,0**	**25,2**	**26,9**		**27,2**
35	РС - Каварна	26,3	22,5	25,7	31,7	30,0		27,2
36	РС - Троян	33,6	27,6	27,0	25,6	22,8		27,3
37	**РС - Благоевград**	**30,4**	**34,6**	**27,6**	**24,5**	**22,9**		**28,0**
38	РС - Девин	25,0	26,5	34,0	31,5	24,5		28,3
39	РС - Пещера	35,5	24,5	30,3	25,0	27,5		28,6
40	РС - Свищов	36,3	29,5	27,0	24,5	26,0		28,7
41	РС - Лом	34,3	24,1	30,6	27,6	28,2		29,0
42	РС - Пирдоп	34,3	26,0	35,7	27,3	22,3		29,1
43	РС - Тервел	27,0	25,0	33,5	30,0	35,0		30,1
44	РС - Белоградчик	24,7	33,0	26,0	32,0	35,7		30,3
45	РС - Карлово	25,6	24,5	35,4	32,1	35,0		30,5

	Средно за РС	34,1	31,1	31,9	28,8	27,4		30,7
46	**РС - Монтана**	**31,3**	**31,5**	**31,3**	**32,9**	**27,5**		**30,9**
47	**РС - Хасково**	**29,8**	**23,6**	**32,2**	**30,9**	**38,2**		**30,9**
48	РС - Тополовград	43,0	33,5	30,5	29,0	20,0		31,2
49	РС - Дулово	30,7	33,7	41,0	31,7	19,3		31,3
50	РС - Етрополе	44,5	25,0	36,0	27,5	24,0		31,4
51	РС - Берковица	31,0	25,3	29,0	42,7	29,3		31,5
52	РС - Своге	30,0	35,3	38,0	26,3	28,7		31,7
53	**РС - Видин**	**40,2**	**29,8**	**29,4**	**33,8**	**26,7**		**32,0**
54	**РС - Ямбол**	**38,3**	**28,4**	**27,1**	**31,0**	**36,1**		**32,2**
55	РС - Разлог	33,1	32,1	38,7	27,2	30,4		32,3
56	**РС - Силистра**	**34,6**	**31,3**	**40,4**	**26,1**	**29,6**		**32,4**
57	РС - Девня	24,2	21,8	35,3	45,0	36,0		32,5
58	РС - Карнобат	39,8	33,2	35,2	28,2	28,4		33,0
59	РС - Самоков	31,2	31,2	39,0	37,2	28,4		33,4
60	**РС - Кюстендил**	**32,7**	**27,4**	**41,3**	**36,2**	**31,0**		**33,7**
61	РС - Сандански	40,4	43,1	34,7	28,0	22,8		33,8
62	РС - Луковит	39,3	35,0	29,7	37,3	28,3		33,9
63	РС - Тутракан	34,0	33,0	33,3	36,0	33,7		34,0
64	РС - Мездра	34,1	38,0	33,0	33,0	32,5		34,1
65	РС - Раднево	40,3	31,8	27,0	34,3	38,0		34,3
66	**РС - Разград**	**28,4**	**29,4**	**53,1**	**36,1**	**27,4**		**34,9**
67	РС - Провадия	47,0	25,4	31,8	37,0	36,3		35,5
68	РС - Оряхово	39,3	29,3	45,7	33,7	29,7		35,5
69	РС - Велинград	35,6	35,4	37,8	37,3	32,0		35,6
70	**РС - Кърджали**	**28,4**	**28,1**	**40,9**	**38,7**	**43,3**		**35,9**
71	РС - Панагюрище	30,7	39,3	40,7	33,3	36,0		36,0
72	РС - Ботевград	37,9	37,9	37,8	33,4	33,8		36,1
73	РС - Гоце Делчев	37,6	35,1	40,6	32,7	35,0		36,2
74	**РС - Стара Загора**	**38,9**	**35,0**	**37,6**	**35,7**	**33,8**		**36,2**
75	РС - Асеновград	34,7	38,9	43,0	32,1	33,4		36,4
76	РС - Велики Преслав	42,8	27,3	41,0	42,3	31,0		36,9
77	РС - Дупница	37,7	38,7	36,5	35,7	36,7		37,0
78	РС - Левски	30,3	28,8	39,7	47,3	39,3		37,1
79	РС - Елин Пелин	32,3	38,3	48,7	43,3	23,0		37,1
80	РС - Никопол	39,0	32,3	39,7	29,7	46,3		37,4
81	**РС - Пазарджик**	**46,8**	**39,2**	**37,9**	**32,2**	**32,5**		**37,7**
82	РС - Козлодуй	45,2	49,0	44,8	30,0	24,2		38,6
83	РС - Генерал Тошево	32,0	23,5	33,7	62,7	42,3		38,8
84	РС - Казанлък	46,4	38,2	42,8	36,8	32,4		39,3
85	**РС - Сливен**	**46,4**	**37,4**	**40,1**	**35,9**	**37,2**		**39,4**
86	РС - Кнежа	46,0	39,3	39,0	39,7	34,7		39,7
87	РС - Димитровград	39,3	38,3	37,2	45,0	40,5		40,1
88	**РС - Плевен**	**42,4**	**42,0**	**42,1**	**43,0**	**38,3**		**41,6**
89	РС - Тетевен	43,5	34,3	49,5	41,8	39,8		41,8
90	РС - Харманли	44,0	41,3	39,0	44,0	41,8		42,0
91	РС - Айтос	42,8	52,8	49,3	36,0	33,5		42,9
92	РС - Момчилград	39,0	38,3	39,0	56,0	43,0		43,1
93	РС - Котел	55,5	44,5	37,0	31,0	47,5		43,1

94	РС - Поморие	38,0	36,0	54,7	48,3	42,7		43,9
95	РС - Нови Пазар	50,8	35,8	54,8	43,0	35,5		44,0
96	РС - Омуртаг	46,0	27,3	45,5	50,0	53,5		44,5
97	РС - Ихтиман	34,0	38,8	51,8	51,5	49,8		45,2
98	РС - Средец	62,0	68,0	46,0	33,0	18,0		45,4
99	РС - Бяла Слатина	45,4	41,8	55,6	37,2	48,2		45,6
100	РС - Несебър	45,5	57,3	45,2	39,3	41,7		45,8
101	РС - Кубрат	38,3	46,3	34,0	57,0	68,0		48,7
102	РС - Червен бряг	60,0	53,8	52,5	45,0	42,3		50,7
103	РС - Малко Търново	60,5	78,0	69,0	27,0	20,0		50,9
104	РС - Чирпан	41,8	51,0	59,7	58,0	45,3		51,2
105	РС - Гълъбово	66,0	54,0	53,0	46,0	45,0		52,8
106	РС - Първомай	38,5	56,0	59,5	54,5	56,5		53,0
107	РС - Исперих	55,0	39,7	58,7	56,0	56,0		53,1
108	РС - Петрич	56,4	63,0	63,1	49,6	39,0		54,2
109	РС - Нова Загора	63,3	56,8	55,3	54,0	68,0		59,5
110	РС - Сливница	58,3	83,0	72,2	61,4	37,3		62,5
111	РС - Царево	47,7	76,0	176,0	72,8	67,3		88,0
112	РС - Свиленград	113,2	115,5	83,0	66,5	64,7		88,6
113	РС - Елхово	317,0	89,3	55,0	41,5	36,5		107,9

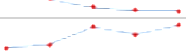
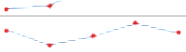
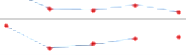
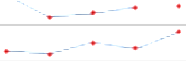
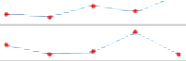
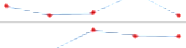
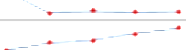
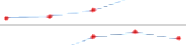
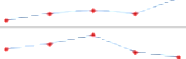
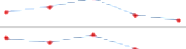
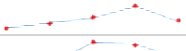
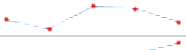
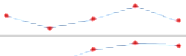
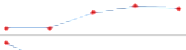
Аналогично и на последните два изследвани показателя, и при този не се наблюдават съществени различия при ранкирането на районните съдилища по отношение на свършените спрямо постъпилите наказателни дела от този вид.

4.2. Показател „Брой постъпили/свършени АНХД на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г.“

Анализът на броя на постъпилите в районните съдилища дела с административно наказателен характер (АНХД) за периода показва, че при този вид наказателни дела стойностите на показателя за изследвания период средно за РС варират в малки граници с лек превес на намаляването на броят им. По-съществени са различията през отделните години при районните съдилища с най-ниска натовареност средно за периода. В РС Тополовград например, броят на АНХД се е увеличил три пъти за изследвания период. С най-ниска натовареност по този показател се нареждат РС Ардино, РС Бяла, РС Ивайловград, РС Тополовград и РС Генерал Тошево. С най-висока натовареност се отличават РС Несебър, РС Царево, РС Момчилград, РС Кърджали и РС Ихтиман.

Таблица 20 Брой постъпили АНХД на един магистрат по щат в районните съдилища за 2014 - 2018 г.

№	Районни съдилища	Брой постъпили АНХД дела на един магистрат					Тенденция	Осреднено за периода
		2014	2015	2016	2017	2018		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	РС - Ардино	10,5	15,5	15,0	10,5	14,5		13,2
2	РС - Бяла	19,2	12,0	17,0	24,3	18,2		18,1
3	РС - Ивайловград	19,0	15,0	22,0	17,0	21,0		18,8
4	РС - Тополовград	11,0	11,5	22,0	12,0	37,5		18,8
5	РС - Генерал Тошево	11,0	10,5	38,0	18,3	17,7		19,1
6	РС - Оряхово	21,7	22,0	22,0	20,3	15,7		20,3
7	РС - Трън	27,0	18,0	22,5	21,5	15,0		20,8
8	РС - Павликени	29,3	19,3	15,8	21,8	20,8		21,4
9	РС - Крумовград	13,0	16,5	20,5	25,0	32,0		21,4
10	РС - Радомир	25,0	12,5	24,0	25,0	26,5		22,6
11	РС - Дулово	21,7	22,3	24,0	25,0	23,0		23,2
12	РС - Никопол	32,0	20,0	21,0	26,3	18,7		23,6
13	**РС - Добрич**	**28,1**	**25,6**	**23,9**	**22,7**	**22,7**		**24,6**
14	РС - Своге	18,3	21,0	28,0	30,0	25,7		24,6
15	РС - Козлодуй	27,2	29,6	19,8	24,0	25,2		25,2
16	РС - Костинброд	27,4	19,4	20,6	23,8	35,0		25,2
17	РС - Асеновград	21,6	25,3	27,3	27,9	24,4		25,3
18	**РС - Ямбол**	**24,9**	**23,9**	**28,0**	**28,6**	**21,2**		**25,3**
19	РС - Котел	25,5	18,0	24,0	32,0	28,0		25,5
20	**РС - Силистра**	**27,0**	**24,7**	**28,8**	**27,2**	**20,7**		**25,7**
21	РС - Севлиево	32,8	29,0	22,5	22,7	21,8		25,8
22	РС - Исперих	27,7	18,0	24,7	35,3	25,3		26,2
23	РС - Нови Пазар	21,8	21,0	32,0	32,3	24,5		26,3
24	РС - Бяла Слатина	27,2	20,8	23,8	35,0	26,6		26,7
25	РС - Трявна	23,5	24,5	23,0	43,5	21,0		27,1
26	РС - Попово	24,5	20,5	33,5	27,8	31,3		27,5
27	РС - Луковит	25,3	19,3	29,3	30,7	34,0		27,7
28	РС - Тервел	29,0	23,0	29,0	24,0	34,5		27,9
29	РС - Брезник	20,5	32,5	31,0	29,5	27,0		28,1
30	РС - Етрополе	26,5	25,5	29,0	37,5	23,0		28,3

31	РС - Сливница	37,0	21,8	22,8	33,2	27,5		28,5
32	РС - Малко Търново	35,0	44,5	31,0	18,5	14,5		28,7
33	РС - Пещера	23,5	21,3	29,8	38,0	31,0		28,7
34	РС - Карлово	29,8	21,5	32,3	32,4	28,6		28,9
35	РС - Елхово	23,5	26,8	29,0	31,3	34,3		29,0
36	**РС - Враца**	**39,1**	**32,1**	**26,4**	**24,3**	**23,5**		**29,1**
37	РС - Чирпан	17,5	21,0	38,0	31,0	40,0		29,5
38	РС - Кнежа	32,0	21,0	27,7	37,7	30,3		29,7
39	РС - Кула	30,0	42,0	24,5	29,0	24,0		29,9
40	РС - Девня	27,0	18,6	25,5	31,5	47,0		29,9
41	РС - Тутракан	34,7	22,3	34,0	33,3	29,3		30,7
42	РС - Лом	39,2	29,4	28,3	31,0	27,5		31,1
43	РС - Раднево	53,3	15,8	23,0	32,3	33,7		31,6
44	РС - Петрич	25,9	21,4	35,1	28,1	48,1		31,7
45	РС - Дряново	34,0	24,5	27,5	49,0	25,0		32,0
46	РС - Каварна	17,8	18,3	47,7	40,0	38,0		32,3
47	РС - Златоград	27,0	31,5	35,0	41,5	27,5		32,5
48	РС - Мездра	38,7	31,3	29,0	33,8	30,0		32,6
49	РС - Свищов	31,3	38,5	31,3	31,5	31,8		32,9
50	РС - Карнобат	29,8	37,8	27,6	38,2	32,4		33,2
51	**РС - Русе**	**43,8**	**29,7**	**31,5**	**30,0**	**30,8**		**33,2**
52	РС - Велики Преслав	22,8	29,7	32,0	38,7	44,3		33,5
53	РС - Левски	20,0	22,5	29,7	49,0	48,3		33,9
54	РС - Кубрат	27,7	26,0	38,0	42,0	37,0		34,1
55	**РС - Разград**	**30,0**	**33,2**	**34,5**	**33,1**	**40,5**		**34,3**
56	РС - Средец	32,5	39,0	52,3	27,7	20,0		34,3
57	РС - Мадан	43,5	37,0	49,5	28,0	14,5		34,5
58	**РС - Перник**	**41,2**	**41,9**	**32,3**	**30,5**	**26,9**		**34,6**
59	**РС - Шумен**	**38,1**	**32,4**	**32,6**	**36,8**	**35,4**		**35,0**
60	РС - Харманли	40,8	30,8	26,0	36,8	41,0		35,1
61	РС - Горна Оряховица	37,0	31,1	36,9	44,8	30,5		36,1
62	РС - Първомай	20,0	29,0	39,0	59,5	33,0		36,1
63	РС - Тетевен	34,3	27,0	44,5	42,5	32,5		36,2
64	РС - Ботевград	39,1	26,3	32,0	37,2	48,2		36,6
65	**РС - Смолян**	**38,2**	**28,3**	**35,8**	**46,8**	**34,2**		**36,7**
66	РС - Провадия	28,2	28,6	39,8	44,8	42,5		36,8
67	РС - Елена	59,0	30,5	28,5	37,5	28,5		36,8
68	**РС - Видин**	**35,6**	**29,0**	**37,5**	**43,1**	**39,2**		**36,9**
69	РС - Панагюрище	35,3	36,7	31,3	31,0	54,0		37,7
70	РС - Гълъбово	27,5	26,5	44,5	44,5	47,0		38,0
71	РС - Нова Загора	37,0	31,0	24,8	44,5	53,0		38,1
72	**РС - Сливен**	**49,5**	**38,8**	**31,1**	**38,8**	**32,4**		**38,1**
73	РС - Свиленград	30,8	45,5	36,2	43,3	35,2		38,2
74	РС - Белоградчик	43,0	38,0	28,0	42,3	39,7		38,2
75	**РС - Велико Търново**	**58,4**	**40,1**	**33,9**	**33,7**	**29,6**		**39,2**
76	**РС - Габрово**	**41,8**	**46,9**	**40,4**	**39,7**	**27,2**		**39,2**
77	РС - Сандански	35,9	41,9	40,6	51,8	26,9		39,4
	Средно за РС	**44,3**	**38,4**	**38,5**	**40,4**	**38,1**		**39,9**
78	**РС - Стара Загора**	**51,4**	**39,3**	**37,8**	**44,7**	**36,5**		**41,9**
79	**РС - Пазарджик**	**59,8**	**42,4**	**36,4**	**34,3**	**38,7**		**42,3**
80	РС - Червен бряг	44,8	27,5	35,3	68,3	36,0		42,4

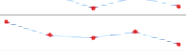
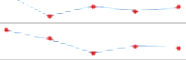
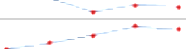
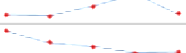
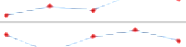
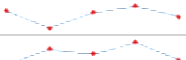
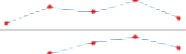
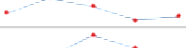
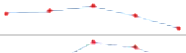
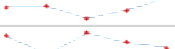
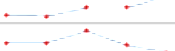
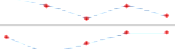
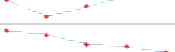
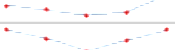
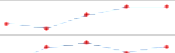
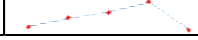
81	**РС - Търговище**	**51,4**	**43,0**	**43,6**	**39,6**	**35,1**		**42,5**
82	РС - Гоце Делчев	31,1	29,4	49,9	55,8	46,7		42,6
83	РС - Балчик	36,3	31,8	51,5	45,3	48,8		42,7
84	РС - Димитровград	58,2	47,0	31,3	44,3	33,8		42,9
85	РС - Троян	51,8	42,4	40,4	44,8	36,0		43,1
86	**РС - Хасково**	**48,2**	**37,2**	**34,7**	**45,0**	**50,8**		**43,2**
87	**СРС**	**56,5**	**44,6**	**38,0**	**37,1**	**40,0**		**43,2**
88	**РС - Монтана**	**38,5**	**40,3**	**40,8**	**48,4**	**50,2**		**43,6**
89	РС - Омуртаг	26,3	30,3	44,0	60,0	62,0		44,5
90	РС - Девин	31,5	34,5	42,5	36,0	80,0		44,9
91	**РС - Плевен**	**55,8**	**40,0**	**42,0**	**49,5**	**39,3**		**45,3**
92	РС - Чепеларе	56,5	33,0	41,5	52,0	45,0		45,6
93	**РС - Ловеч**	**55,6**	**39,4**	**46,4**	**42,9**	**45,9**		**46,0**
94	**РС - Пловдив**	**54,1**	**48,8**	**40,2**	**44,4**	**43,2**		**46,1**
95	РС - Елин Пелин	32,0	39,0	47,7	58,3	54,0		46,2
96	РС - Разлог	41,0	39,4	49,0	61,3	42,3		46,6
97	**РС - Варна**	**55,3**	**48,3**	**45,7**	**41,6**	**42,7**		**46,7**
98	РС - Самоков	32,4	45,4	39,8	63,2	54,0		47,0
99	РС - Дупница	50,3	38,5	49,1	53,7	46,4		47,6
100	РС - Казанлък	43,3	49,7	47,7	52,3	45,4		47,7
101	**РС - Кюстендил**	**39,0**	**43,7**	**52,8**	**58,1**	**48,8**		**48,5**
102	РС - Пирдоп	51,0	43,7	59,0	50,0	39,7		48,7
103	**РС - Благоевград**	**48,8**	**55,9**	**52,1**	**45,4**	**47,2**		**49,9**
104	РС - Поморие	29,8	28,5	100,0	56,3	45,7		52,1
105	РС - Айтос	55,5	59,3	67,3	52,5	34,3		53,8
106	РС - Велинград	53,4	48,2	69,0	64,3	50,4		57,1
107	РС - Берковица	62,8	37,3	44,5	78,7	63,0		57,2
108	**РС - Бургас**	**56,4**	**66,1**	**58,8**	**61,2**	**54,0**		**59,3**
109	РС - Ихтиман	51,6	52,0	47,8	87,5	68,0		61,4
110	**РС - Кърджали**	**48,0**	**38,6**	**73,3**	**71,6**	**80,4**		**62,4**
111	РС - Момчилград	45,7	47,0	68,3	98,5	73,5		66,6
112	РС - Царево	76,7	67,3	63,8	74,0	64,7		69,3
113	РС - Несебър	71,7	85,8	115,0	109,5	55,6		87,5

Таблица 21 Брой свършени АНХД на един магистрат по щат в районните съдилища за 2014 - 2018 г.

№	Районни съдилища	Брой свършени АНХД дела на един магистрат					Тенденция	Осреднено за периода
		2014	2015	2016	2017	2018		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	РС - Ардино	11,0	14,5	14,0	11,5	14,5		13,1
2	РС - Тополовград	13,5	11,0	21,0	15,0	24,0		16,9
3	РС - Бяла	18,0	12,2	19,0	23,0	18,0		18,0
4	РС - Ивайловград	20,5	14,0	21,5	14,0	24,0		18,8
5	РС - Генерал Тошево	13,5	11,5	21,7	32,3	20,0		19,8
6	РС - Крумовград	12,5	16,0	20,0	26,0	26,0		20,1
7	РС - Трън	26,5	18,5	19,5	24,0	16,0		20,9
8	РС - Оряхово	27,0	21,3	20,0	21,7	16,3		21,3
9	РС - Павликени	31,0	18,3	17,8	19,8	22,5		21,9
10	РС - Радомир	28,5	13,0	18,0	30,4	27,0		23,4
11	РС - Костинброд	28,2	20,2	16,6	24,2	28,0		23,4
12	РС - Дулово	18,7	25,3	22,3	28,0	23,7		23,6
13	РС - Никопол	26,7	26,0	23,3	24,7	19,3		24,0
14	**РС - Добрич**	**25,1**	**26,3**	**26,3**	**21,4**	**21,7**		**24,2**
15	РС - Асеновград	22,7	24,3	27,4	28,8	24,1		25,4
16	РС - Котел	25,0	20,5	20,0	34,5	27,5		25,5
17	**РС - Ямбол**	**26,3**	**22,8**	**26,2**	**29,6**	**24,1**		**25,8**
18	РС - Своге	30,0	18,3	24,3	23,0	33,7		25,9
19	РС - Козлодуй	29,6	30,6	21,2	26,6	21,6		25,9
20	**РС - Силистра**	**29,3**	**23,1**	**28,3**	**28,9**	**20,7**		**26,1**
21	РС - Брезник	15,5	34,5	30,5	32,0	18,0		26,1
22	РС - Нови Пазар	20,8	23,0	29,8	31,5	26,5		26,3
23	РС - Бяла Слатина	25,8	20,8	22,4	35,4	28,4		26,6
24	РС - Севлиево	38,2	26,0	25,3	23,5	21,4		26,9
25	РС - Трявна	24,0	24,0	21,5	46,5	19,0		27,0
26	РС - Попово	26,0	19,0	31,5	30,8	28,3		27,1
27	РС - Етрополе	21,0	26,5	30,5	32,5	26,0		27,3
28	РС - Исперих	36,0	17,7	21,7	35,7	26,3		27,5
29	РС - Тервел	24,5	24,0	31,5	23,0	35,0		27,6
30	РС - Сливница	38,5	21,0	23,0	31,0	25,8		27,9
31	РС - Малко Търново	30,0	44,5	34,0	19,0	12,5		28,0
32	РС - Луковит	33,0	16,7	22,3	34,7	33,7		28,1
33	РС - Карлово	29,4	24,9	27,9	35,9	24,4		28,5
34	РС - Елхово	28,5	22,5	33,0	29,8	30,8		28,9
35	РС - Петрич	24,5	22,3	35,4	29,8	33,3		29,0
36	РС - Пещера	27,3	22,5	28,3	27,5	39,8		29,1
37	РС - Лом	37,0	26,9	28,7	28,6	25,0		29,2
38	РС - Чирпан	18,8	22,3	34,7	32,0	39,0		29,4
39	**РС - Враца**	**40,9**	**32,6**	**29,1**	**23,7**	**21,1**		**29,5**
40	РС - Тутракан	34,7	22,0	33,7	34,0	23,3		29,5
41	РС - Кула	33,0	40,5	23,5	31,0	21,0		29,8
42	РС - Кнежа	33,7	23,0	23,7	39,7	31,7		30,3
43	РС - Велики Преслав	24,3	32,7	28,0	40,0	30,3		31,1
44	РС - Каварна	19,3	12,3	37,7	46,3	40,3		31,2
45	РС - Дряново	32,5	26,0	22,5	48,0	27,5		31,3

46	РС - Девня	32,2	33,0	21,8	33,3	40,5		32,1
47	РС - Раднево	55,5	19,3	19,0	35,0	33,3		32,4
48	РС - Мездра	41,4	23,7	33,7	31,2	33,3		32,7
49	РС - Левски	21,3	22,3	26,7	43,7	49,7		32,7
50	РС - Златоград	30,5	29,0	37,0	35,0	32,5		32,8
51	**РС - Русе**	**43,5**	**31,4**	**31,5**	**29,0**	**29,7**		**33,0**
52	РС - Карнобат	33,2	33,6	29,8	32,2	36,6		33,1
53	РС - Свищов	37,3	27,0	39,3	33,8	30,5		33,6
54	**РС - Разград**	**31,8**	**31,2**	**34,1**	**34,0**	**38,3**		**33,9**
55	РС - Средец	34,0	34,5	53,3	30,3	19,0		34,2
56	РС - Кубрат	28,0	25,7	36,7	44,0	40,5		35,0
57	РС - Харманли	49,5	30,8	27,5	33,0	34,3		35,0
58	РС - Първомай	19,0	25,0	42,5	53,5	35,0		35,0
59	РС - Мадан	44,5	39,5	45,5	28,0	19,5		35,4
60	РС - Гълъбово	28,5	22,0	43,5	41,0	42,0		35,4
61	**РС - Шумен**	**42,3**	**32,1**	**33,4**	**37,1**	**33,9**		**35,8**
62	РС - Ботевград	44,0	29,0	29,3	41,6	36,6		36,1
63	РС - Горна Оряховица	39,1	27,4	36,4	43,0	35,0		36,2
64	РС - Тетевен	34,3	26,8	38,8	49,8	33,3		36,6
65	**РС - Смолян**	**41,0**	**27,2**	**38,6**	**45,6**	**31,4**		**36,8**
66	РС - Елена	49,0	40,0	26,5	39,5	29,5		36,9
67	**РС - Видин**	**38,8**	**27,9**	**35,0**	**42,3**	**42,2**		**37,3**
68	**РС - Перник**	**48,5**	**44,2**	**35,3**	**32,7**	**27,2**		**37,6**
69	РС - Панагюрище	39,3	35,0	29,0	32,7	53,0		37,8
70	РС - Белоградчик	45,7	37,7	26,0	36,0	45,3		38,1
71	РС - Свиленград	32,7	36,0	40,0	47,7	37,5		38,8
72	РС - Нова Загора	41,3	29,3	27,3	39,0	57,8		38,9
73	**РС - Сливен**	**53,1**	**38,8**	**33,9**	**36,1**	**34,8**		**39,3**
74	**РС - Габрово**	**43,3**	**46,4**	**41,1**	**42,9**	**26,6**		**40,1**
	Средно за РС	**47,4**	**39,6**	**38,9**	**41,0**	**36,8**		**40,8**
75	**РС - Велико Търново**	**62,3**	**41,6**	**37,5**	**33,4**	**29,5**		**40,8**
76	РС - Червен бряг	41,5	32,5	32,0	69,0	33,5		41,7
77	РС - Гоце Делчев	32,7	26,3	43,9	53,5	54,5		42,2
78	РС - Провадия	28,2	46,0	51,0	40,0	46,5		42,3
79	**РС - Хасково**	**48,2**	**37,4**	**34,8**	**41,4**	**50,5**		**42,5**
80	РС - Димитровград	61,3	47,5	30,0	36,0	38,0		42,6
81	**РС - Търговище**	**50,1**	**43,8**	**43,2**	**39,9**	**36,0**		**42,6**
82	РС - Омуртаг	25,7	30,3	42,5	53,0	61,5		42,6
83	**РС - Стара Загора**	**55,9**	**39,9**	**37,1**	**41,0**	**39,8**		**42,7**
84	**РС - Пазарджик**	**63,5**	**42,8**	**37,3**	**34,3**	**36,4**		**42,9**
85	РС - Балчик	46,3	29,5	49,3	38,3	52,5		43,2
86	**РС - Монтана**	**41,4**	**39,3**	**41,0**	**46,2**	**50,4**		**43,7**
87	РС - Сандански	51,5	42,0	45,3	49,8	30,8		43,9
88	РС - Троян	58,0	42,4	39,4	43,4	37,6		44,2
89	РС - Елин Пелин	33,3	37,7	44,7	57,7	50,3		44,7
90	РС - Чепеларе	58,5	29,0	42,0	51,0	44,0		44,9
91	РС - Девин	29,5	39,0	37,5	41,5	79,0		45,3
92	**РС - Плевен**	**55,4**	**41,2**	**40,7**	**48,9**	**41,1**		**45,5**

93	РС - Разлог	46,7	37,6	47,2	56,5	42,3		46,0
94	РС - Самоков	35,4	42,6	41,2	66,6	44,8		46,1
95	**СРС**	**61,5**	**51,2**	**43,4**	**39,4**	**35,0**		**46,1**
96	**РС - Ловеч**	**50,3**	**52,7**	**41,7**	**42,2**	**45,1**		**46,4**
97	**РС - Пловдив**	**56,7**	**52,0**	**39,4**	**44,4**	**42,4**		**47,0**
98	РС - Казанлък	43,0	47,8	47,5	52,1	45,6		47,2
99	**РС - Варна**	**61,5**	**49,7**	**44,0**	**44,3**	**40,5**		**48,0**
100	**РС - Кюстендил**	**43,1**	**38,4**	**47,9**	**62,0**	**49,7**		**48,2**
101	РС - Пирдоп	46,0	49,3	53,0	54,7	39,7		48,5
102	РС - Дупница	62,9	37,5	40,8	63,7	43,5		49,7
103	**РС - Благоевград**	**53,3**	**54,6**	**49,9**	**45,7**	**45,5**		**49,8**
104	РС - Поморие	31,3	27,5	88,7	57,7	51,3		51,3
105	РС - Айтос	53,0	57,5	71,5	50,5	34,3		53,4
106	РС - Ихтиман	58,0	50,0	36,3	74,0	61,8		56,0
107	РС - Берковица	68,0	33,5	44,8	79,0	60,3		57,1
108	РС - Велинград	54,8	47,4	73,3	62,0	48,8		57,3
109	**РС - Бургас**	**64,8**	**60,6**	**59,2**	**63,3**	**53,8**		**60,3**
110	**РС - Кърджали**	**51,6**	**37,9**	**64,6**	**76,0**	**81,9**		**62,4**
111	РС - Момчилград	44,7	43,0	66,7	103,0	70,0		65,5
112	РС - Царево	74,7	69,3	60,3	73,5	73,7		70,3
113	РС - Несебър	68,8	85,7	97,5	119,8	61,6		86,7

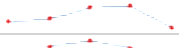
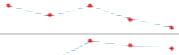
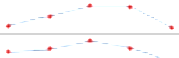
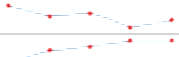
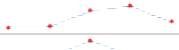
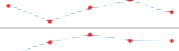
Видно от сравнителния преглед на данните в таблиците за постъпилите и свършени АНХД за периода, не са налице разминавания в ранкирането на районните съдилища.

4.3. Показател „Брой постъпили/свършени ЧНД на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г.“

Като цяло по отношение на постъпилите частни наказателни дела в районните съдилища за периода е налице увеличаване на броят им през 2018 г. с почти 50 % в сравнение с 2014 г. При анализа на данните по отделните районни съдилища по този показател се наблюдават различни тенденции. В петте най-слабо натоварените районни съдилища тенденцията е обратна, тоест е налице намаляване на броя на постъпилите частни наказателни дела. Изключение правят РС Ардино, в който макар и незначително има увеличение на броя дела от този вид и РС Ивайловград, в който не се наблюдава промяна. Най-драстично увеличение на броя частни наказателни дела има при най-натоварения районен съд по този показател, а именно РС Несебър. Данните по показателя са представени в следващата таблица.

Таблица 22 Брой постъпили ЧНД на един магистрат по щат в районните съдилища за 2014 - 2018 г.

№	Районни съдилища	Брой постъпили ЧНД дела на един магистрат					Тенденция	Осреднено за периода
		2014	2015	2016	2017	2018		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	РС - Ивайловград	11,0	11,5	6,5	10,0	11,5		10,1
2	РС - Ардино	10,5	16,5	19,0	19,5	13,0		15,7
3	РС - Трън	23,5	22,0	30,0	15,0	12,0		20,5
4	РС - Златоград	23,5	33,0	31,5	11,0	7,5		21,3
5	РС - Малко Търново	37,5	18,0	33,5	11,0	6,5		21,3
6	РС - Панагюрище	13,3	23,0	26,7	24,7	23,3		22,2
7	РС - Кнежа	28,0	16,7	21,0	27,3	29,7		24,5
8	РС - Омуртаг	28,3	19,3	29,0	33,5	17,0		25,4
9	РС - Тополовград	19,0	25,5	22,5	35,0	28,0		26,0
10	РС - Етрополе	32,0	24,0	36,0	20,0	23,5		27,1
11	РС - Тервел	23,0	34,0	30,0	31,5	18,5		27,4
12	РС - Костинброд	16,4	23,6	49,0	22,2	28,4		27,9
13	РС - Пещера	24,3	19,0	34,8	41,3	27,5		29,4
14	РС - Мездра	17,0	26,5	33,8	32,3	39,7		29,9
15	РС - Берковица	18,8	28,3	29,8	43,3	30,3		30,1
16	РС - Пирдоп	23,0	31,0	31,7	30,3	35,3		30,3
17	РС - Момчилград	22,7	28,3	36,0	32,5	32,0		30,3
18	РС - Карнобат	19,4	22,4	43,8	36,0	35,2		31,4
19	РС - Димитровград	27,2	35,2	34,2	33,7	30,0		32,0
20	РС - Попово	25,0	33,5	33,5	38,5	30,0		32,1
21	РС - Червен бряг	30,8	38,5	32,3	30,5	28,5		32,1
22	РС - Чепеларе	26,5	30,0	36,5	38,5	35,5		33,4
23	**РС - Сливен**	**33,5**	**36,3**	**40,9**	**31,8**	**29,1**		**34,3**
24	РС - Белоградчик	24,0	28,7	44,0	33,0	42,0		34,3
25	РС - Балчик	27,5	34,5	36,5	40,3	35,8		34,9
26	РС - Девня	25,8	32,8	37,3	50,3	29,0		35,0
27	РС - Дулово	37,7	58,3	36,3	26,3	19,7		35,7
28	РС - Крумовград	48,0	29,5	32,0	22,5	46,5		35,7
29	РС - Девин	29,5	33,5	57,5	40,0	19,0		35,9
30	РС - Велинград	20,2	31,2	40,0	59,0	29,2		35,9
31	РС - Исперих	28,0	42,0	37,7	32,7	49,0		37,9
32	РС - Севлиево	25,5	40,3	46,0	35,0	44,2		38,2

33	РС - Гоце Делчев	30,0	43,0	41,4	49,0	31,0		38,9
34	РС - Тетевен	34,0	37,5	53,0	35,5	35,0		39,0
35	РС - Сандански	44,1	46,6	38,9	38,8	31,0		39,9
36	РС - Самоков	29,8	37,2	36,0	56,0	43,8		40,6
37	РС - Лом	50,7	39,9	33,1	44,0	36,3		40,8
38	РС - Кубрат	36,3	26,7	35,7	54,5	58,5		42,3
39	РС - Дряново	30,5	29,5	30,5	36,0	85,5		42,4
40	РС - Свиленград	36,7	40,3	51,3	53,0	31,2		42,5
41	**РС - Русе**	**35,1**	**46,3**	**50,2**	**45,2**	**39,2**		**43,2**
42	РС - Козлодуй	32,0	34,4	59,8	47,6	43,2		43,4
43	РС - Кула	34,0	29,0	74,0	61,5	19,0		43,5
44	РС - Айтос	30,3	38,0	39,0	57,8	54,5		43,9
45	РС - Елин Пелин	19,8	51,3	62,0	55,7	31,7		44,1
46	РС - Брезник	33,0	58,5	61,5	35,5	32,0		44,1
47	РС - Каварна	18,3	41,0	56,0	57,0	49,0		44,3
48	**РС - Разград**	**28,2**	**36,2**	**52,0**	**60,0**	**47,4**		**44,8**
49	**РС - Варна**	**29,5**	**50,5**	**49,4**	**48,3**	**46,7**		**44,9**
50	РС - Мадан	57,5	56,0	49,5	36,5	33,5		46,6
51	РС - Ботевград	48,6	42,7	37,3	40,4	65,4		46,9
52	РС - Бяла	38,4	39,0	45,0	62,0	56,6		48,2
53	РС - Никопол	42,3	42,0	51,0	59,3	47,7		48,5
54	**РС - Добрич**	**52,4**	**48,4**	**52,1**	**46,9**	**43,5**		**48,7**
55	РС - Провадия	35,4	33,4	65,5	58,0	55,0		49,5
56	**РС - Ямбол**	**39,4**	**49,6**	**60,9**	**59,6**	**38,0**		**49,5**
57	РС - Средец	46,5	53,0	70,0	55,0	25,3		50,0
58	**РС - Враца**	**54,9**	**50,3**	**51,5**	**45,3**	**48,5**		**50,1**
59	РС - Раднево	29,8	47,5	53,0	62,0	61,3		50,7
60	**РС - Плевен**	**45,0**	**49,6**	**52,0**	**56,8**	**50,1**		**50,7**
61	РС - Горна Оряховица	39,4	47,9	62,2	58,1	47,1		50,9
62	РС - Разлог	40,9	41,9	60,7	67,3	47,4		51,6
63	РС - Радомир	37,2	48,7	75,0	50,8	48,5		52,0
64	РС - Карлово	34,6	55,5	63,9	45,7	63,6		52,7
65	РС - Генерал Тошево	45,0	28,5	75,3	74,7	40,7		52,8
66	РС - Своге	41,7	48,0	73,7	53,7	47,3		52,9
67	РС - Свищов	39,5	50,5	59,3	62,0	53,3		52,9
68	**СРС**	**31,8**	**65,2**	**62,8**	**48,6**	**56,6**		**53,0**
69	РС - Нова Загора	47,5	55,0	49,5	65,5	51,5		53,8
70	РС - Първомай	42,5	65,0	63,5	36,5	62,0		53,9
71	**РС - Силистра**	**46,0**	**50,8**	**62,6**	**53,0**	**57,9**		**54,0**
72	РС - Луковит	61,3	52,0	60,0	64,7	57,0		59,0
73	РС - Асеновград	24,3	62,3	81,3	65,6	63,3		59,3
74	РС - Поморие	32,0	53,3	73,0	74,0	64,7		59,4
75	РС - Харманли	55,0	59,5	62,8	67,5	59,5		60,9
	Средно за РС	**46,2**	**63,3**	**71,6**	**64,9**	**62,4**		**61,7**
76	РС - Троян	100,0	79,2	49,6	32,6	50,8		62,4
77	РС - Казанлък	38,2	77,7	85,2	62,5	66,3		66,0
78	**РС - Пазарджик**	**48,7**	**83,2**	**78,2**	**65,8**	**58,3**		**66,8**
79	**РС - Видин**	**44,3**	**55,5**	**73,0**	**85,8**	**81,8**		**68,1**
80	РС - Дупница	26,8	46,2	92,7	90,8	84,7		68,3
81	РС - Левски	44,3	52,0	96,7	86,0	64,0		68,6
82	РС - Ихтиман	42,8	78,0	97,3	74,3	60,5		70,6

83	**РС - Търговище**	**55,1**	**72,9**	**93,8**	**64,7**	**67,9**		**70,9**
84	**РС - Пловдив**	**56,2**	**77,1**	**76,4**	**73,2**	**72,0**		**71,0**
85	РС - Бяла Слатина	46,2	75,2	85,8	82,2	71,4		72,2
86	РС - Котел	26,5	98,5	99,5	62,0	81,0		73,5
87	РС - Петрич	81,8	84,3	69,3	65,4	68,4		73,8
88	**РС - Хасково**	**50,4**	**62,9**	**87,6**	**81,8**	**88,4**		**74,2**
89	РС - Нови Пазар	74,3	76,0	95,3	77,8	48,3		74,3
90	РС - Сливница	52,5	99,7	78,6	74,4	72,5		75,5
91	РС - Трявна	73,0	70,5	88,0	75,5	71,0		75,6
92	РС - Чирпан	46,8	82,0	102,3	79,7	72,3		76,6
93	**РС - Перник**	**45,0**	**73,9**	**93,2**	**90,6**	**82,2**		**77,0**
94	РС - Павликени	59,8	107,8	76,0	74,0	70,3		77,6
95	РС - Гълъбово	56,0	62,5	94,0	116,5	66,0		79,0
96	РС - Елхово	54,0	106,8	93,8	76,0	67,8		79,7
97	РС - Велики Преслав	46,0	93,3	89,0	90,3	83,7		80,5
98	**РС - Велико Търново**	**92,9**	**95,6**	**69,9**	**71,2**	**75,9**		**81,1**
99	**РС - Ловеч**	**94,2**	**67,0**	**96,8**	**76,8**	**80,9**		**83,1**
100	**РС - Благоевград**	**49,7**	**86,1**	**85,7**	**101,3**	**110,2**		**86,6**
101	РС - Оряхово	42,3	89,3	92,0	107,3	106,7		87,5
102	**РС - Смолян**	**116,0**	**107,8**	**111,0**	**82,6**	**77,0**		**98,9**
103	**РС - Кърджали**	**92,9**	**80,1**	**139,1**	**107,7**	**83,6**		**100,7**
104	РС - Елена	89,5	79,5	132,5	95,0	107,0		100,7
105	**РС - Кюстендил**	**39,0**	**81,9**	**131,2**	**142,9**	**128,9**		**104,8**
106	**РС - Стара Загора**	**111,9**	**95,6**	**127,9**	**97,4**	**91,3**		**104,8**
107	РС - Тутракан	66,0	74,7	109,7	201,0	82,3		106,7
108	**РС - Бургас**	**91,6**	**101,7**	**137,3**	**107,1**	**96,9**		**106,9**
109	**РС - Габрово**	**82,9**	**100,0**	**149,8**	**113,6**	**113,1**		**111,9**
110	**РС - Монтана**	**72,5**	**117,8**	**131,6**	**142,9**	**127,0**		**118,4**
111	**РС - Шумен**	**98,1**	**111,8**	**134,6**	**136,9**	**153,1**		**126,9**
112	РС - Царево	51,7	202,7	205,3	124,5	144,0		145,6
113	РС - Несебър	35,0	189,3	267,3	321,0	215,1		205,6

В таблицата по-долу са представени резултатите от подреждането на районните съдилища по отношение на свършените частни наказателни дела за изследвания период.

Таблица 23 Брой свършени ЧНД на един магистрат по щат в районните съдилища за 2014 - 2018 г.

№	Районни съдилища	Брой свършени ЧНД дела на един магистрат					Тенденция	Осреднено за периода
		2014	2015	2016	2017	2018		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	РС - Ивайловград	11,0	11,5	7,0	9,5	12,0		10,2
2	РС - Ардино	10,5	14,5	21,0	19,5	13,0		15,7
3	РС - Трън	23,5	22,0	29,5	15,5	12,0		20,5
4	РС - Златоград	23,5	33,0	31,5	10,5	6,5		21,0
5	РС - Малко Търново	38,5	17,5	34,0	10,5	6,5		21,4
6	РС - Панагюрище	14,3	21,7	27,3	24,7	23,7		22,3
7	РС - Кнежа	28,0	17,0	20,7	27,7	29,0		24,5
8	РС - Омуртаг	28,0	20,0	28,5	33,0	15,5		25,0
9	РС - Тополовград	19,0	25,5	22,5	34,0	27,5		25,7
10	РС - Етрополе	32,0	24,5	35,5	20,5	23,0		27,1
11	РС - Тервел	22,5	33,0	31,5	29,5	22,0		27,7
12	РС - Костинброд	16,4	23,4	49,0	21,6	28,6		27,8
13	РС - Пещера	24,3	19,3	34,8	41,0	27,3		29,3
14	РС - Момчилград	22,7	28,0	36,0	33,5	29,0		29,8
15	РС - Мездра	16,6	26,5	34,0	32,3	39,8		29,8
16	РС - Берковица	18,5	28,0	30,3	43,7	29,3		30,0
17	РС - Пирдоп	23,0	30,7	32,0	30,3	35,3		30,3
18	РС - Карнобат	20,0	22,8	42,8	37,2	35,4		31,6
19	РС - Попово	25,0	32,8	34,8	38,0	29,5		32,0
20	РС - Димитровград	27,0	34,8	34,7	34,2	29,5		32,0
21	РС - Червен бряг	32,3	38,0	33,0	30,5	27,0		32,2
22	РС - Чепеларе	25,0	31,5	36,5	38,0	35,5		33,3
23	**РС - Сливен**	**34,8**	**35,8**	**41,4**	**32,3**	**28,2**		**34,5**
24	РС - Белоградчик	25,0	27,7	45,0	32,7	42,3		34,5
25	РС - Девня	26,0	33,2	37,0	49,5	29,0		34,9
26	РС - Балчик	28,3	34,3	36,8	40,3	35,8		35,1
27	РС - Крумовград	47,5	29,5	32,0	23,0	46,0		35,6
28	РС - Девин	29,5	34,0	56,5	41,0	18,5		35,9
29	РС - Велинград	20,2	31,4	39,8	59,5	28,8		35,9
30	РС - Дулово	37,7	59,7	36,0	25,3	21,0		35,9
31	РС - Исперих	28,3	41,7	37,0	33,7	49,0		37,9
32	РС - Севлиево	25,2	40,0	46,5	35,0	43,6		38,1
33	РС - Гоце Делчев	29,7	42,6	41,4	50,0	30,0		38,7
34	РС - Тетевен	34,5	37,0	52,5	35,3	35,5		39,0
35	РС - Сандански	44,1	44,9	40,4	38,9	31,1		39,9
36	РС - Лом	50,0	40,0	32,7	44,9	35,0		40,5
37	РС - Самоков	30,4	35,2	38,8	55,4	42,8		40,5
38	РС - Дряново	30,5	29,0	31,0	36,0	85,0		42,3
39	РС - Кубрат	35,3	26,0	37,0	53,0	60,5		42,4
40	РС - Свиленград	36,7	39,8	51,8	53,2	30,5		42,4
41	**РС - Русе**	**35,2**	**46,6**	**50,2**	**45,2**	**39,2**		**43,3**
42	РС - Козлодуй	31,6	32,8	62,4	47,4	43,0		43,4
43	РС - Кула	34,5	29,0	74,0	61,5	19,0		43,6

44	РС - Айтос	29,3	38,0	39,3	58,3	54,3		43,8
45	РС - Брезник	33,0	58,0	62,0	35,5	31,5		44,0
46	РС - Елин Пелин	20,3	49,7	61,3	57,0	32,0		44,1
47	РС - Каварна	18,3	39,0	57,7	57,7	49,0		44,3
48	**РС - Варна**	**29,9**	**50,2**	**49,3**	**48,5**	**46,5**		**44,9**
49	**РС - Разград**	**28,3**	**36,4**	**52,1**	**59,6**	**48,1**		**44,9**
50	РС - Мадан	57,5	57,0	47,5	38,0	33,0		46,6
51	РС - Ботевград	48,6	42,9	37,3	40,4	65,2		46,9
52	РС - Никопол	41,7	41,0	52,7	59,7	46,7		48,3
53	РС - Бяла	38,8	39,2	45,0	62,5	56,4		48,4
54	**РС - Добрич**	**52,2**	**48,8**	**51,7**	**46,9**	**43,2**		**48,6**
55	РС - Провадия	34,0	33,4	66,3	59,5	54,5		49,5
56	**РС - Ямбол**	**39,7**	**49,6**	**61,3**	**59,9**	**37,4**		**49,6**
57	**РС - Враца**	**54,6**	**50,4**	**51,0**	**45,7**	**48,5**		**50,0**
58	РС - Средец	48,0	52,0	70,7	55,0	25,7		50,3
59	**РС - Плевен**	**44,9**	**49,6**	**52,0**	**57,0**	**49,8**		**50,6**
60	РС - Раднево	28,8	49,0	52,3	62,7	61,3		50,8
61	РС - Горна Оряховица	39,3	47,5	62,6	57,9	47,1		50,9
62	РС - Разлог	41,0	41,7	61,0	66,8	46,9		51,5
63	РС - Радомир	37,7	48,2	75,2	51,2	48,5		52,1
64	РС - Свищов	40,0	50,5	58,5	62,0	52,5		52,7
65	РС - Генерал Тошево	45,0	28,5	75,0	74,7	41,0		52,8
66	РС - Своге	41,3	48,0	73,3	54,7	47,0		52,9
67	РС - Карлово	34,9	55,6	64,1	45,4	64,3		52,9
68	**СРС**	**32,0**	**65,3**	**62,6**	**49,0**	**56,1**		**53,0**
69	РС - Първомай	40,0	66,0	64,5	35,0	61,5		53,4
70	**РС - Силистра**	**45,6**	**50,8**	**61,8**	**53,6**	**57,9**		**53,9**
71	РС - Нова Загора	47,8	56,0	48,3	66,5	52,0		54,1
72	РС - Луковит	60,7	52,3	56,0	68,3	54,7		58,4
73	РС - Асеновград	24,6	62,0	81,1	65,4	63,4		59,3
74	РС - Поморие	31,5	54,0	72,3	72,3	66,3		59,3
75	РС - Харманли	56,3	59,3	63,3	67,3	59,5		61,1
	Средно за РС	**46,3**	**63,2**	**71,6**	**65,1**	**62,2**		**61,7**
76	РС - Троян	101,0	78,2	49,8	33,2	50,8		62,6
77	РС - Казанлък	37,9	77,0	85,1	63,5	65,7		65,8
78	**РС - Пазарджик**	**49,0**	**83,2**	**78,6**	**65,3**	**58,7**		**66,9**
79	**РС - Видин**	**43,6**	**56,1**	**72,6**	**85,8**	**82,1**		**68,0**
80	РС - Дупница	27,3	44,8	93,2	90,9	84,8		68,2
81	РС - Левски	43,8	52,3	96,3	85,3	64,0		68,3
82	РС - Ихтиман	43,0	76,8	99,5	73,3	58,0		70,1
83	**РС - Търговище**	**54,9**	**72,9**	**94,0**	**64,3**	**67,3**		**70,7**
84	**РС - Пловдив**	**56,9**	**76,9**	**76,5**	**73,1**	**72,1**		**71,1**
85	РС - Бяла Слатина	45,4	76,2	84,8	83,4	70,8		72,1
86	РС - Котел	22,0	104,0	100,0	61,5	81,5		73,8
87	РС - Петрич	82,6	83,5	69,5	65,8	68,3		73,9
88	**РС - Хасково**	**50,1**	**63,0**	**88,0**	**82,0**	**88,0**		**74,2**
89	РС - Нови Пазар	73,0	77,8	95,8	78,0	47,5		74,4
90	РС - Сливница	52,3	99,7	77,4	76,4	72,3		75,6

91	РС - Трявна	73,0	70,0	89,0	75,5	71,0		75,7
92	РС - Чирпан	47,5	80,3	103,7	78,7	73,0		76,6
93	**РС - Перник**	**44,8**	**73,7**	**92,8**	**91,2**	**82,2**		**76,9**
94	РС - Павликени	59,3	107,8	76,5	74,0	69,8		77,5
95	РС - Гълъбово	54,0	66,5	92,5	118,5	65,5		79,4
96	РС - Елхово	53,8	105,8	93,8	77,3	68,0		79,7
97	РС - Велики Преслав	46,0	93,3	88,7	90,3	83,0		80,3
98	**РС - Велико Търново**	**92,4**	**96,4**	**69,9**	**71,4**	**75,9**		**81,2**
99	**РС - Ловеч**	**93,8**	**66,9**	**96,4**	**77,3**	**80,7**		**83,0**
100	**РС - Благоевград**	**49,8**	**85,7**	**86,1**	**101,7**	**110,0**		**86,7**
101	РС - Оряхово	43,7	87,3	93,7	106,3	108,0		87,8
102	**РС - Смолян**	**116,0**	**107,8**	**111,4**	**82,2**	**77,4**		**99,0**
103	РС - Елена	89,5	79,5	132,5	95,0	107,5		100,8
104	**РС - Кърджали**	**93,4**	**79,9**	**139,9**	**107,7**	**83,6**		**100,9**
105	**РС - Кюстендил**	**39,5**	**81,7**	**129,2**	**143,1**	**129,8**		**104,7**
106	**РС - Стара Загора**	**111,8**	**95,3**	**128,2**	**97,5**	**91,3**		**104,8**
107	РС - Тутракан	66,7	74,3	108,3	202,3	81,3		106,6
108	**РС - Бургас**	**91,5**	**101,8**	**136,8**	**107,9**	**96,8**		**106,9**
109	**РС - Габрово**	**82,6**	**100,4**	**149,1**	**114,1**	**112,8**		**111,8**
110	**РС - Монтана**	**72,9**	**117,6**	**131,1**	**143,5**	**127,3**		**118,5**
111	**РС - Шумен**	**98,4**	**111,6**	**134,8**	**136,8**	**153,3**		**127,0**
112	РС - Царево	51,0	202,7	205,3	124,3	143,0		145,2
113	РС - Несебър	35,8	189,2	267,8	320,7	214,6		205,6

От сравнителния анализ между броя на постъпилите и свършени частни наказателни дела на един съдия в районните съдилища е видно, че както и за всички останали показатели за натовареност по отношение на наказателните дела и тук не съществуват съществени промени, които да доведат до разместване в класирането по натовареност.

5. Други допълнителни показатели за натовареност

В настоящата част от анализа по критерий „Натовареност“ са представени други допълнителни показатели за натовареност, за които са ползвани данни само за последната 2018 г. и които са предназначени да допълнят анализа на натовареността на районните съдилища по предходните показатели.

5.1.Показател „Брой дела за разглеждане на годишна база, спрямо броя на населението, обхванато от съответния РС“

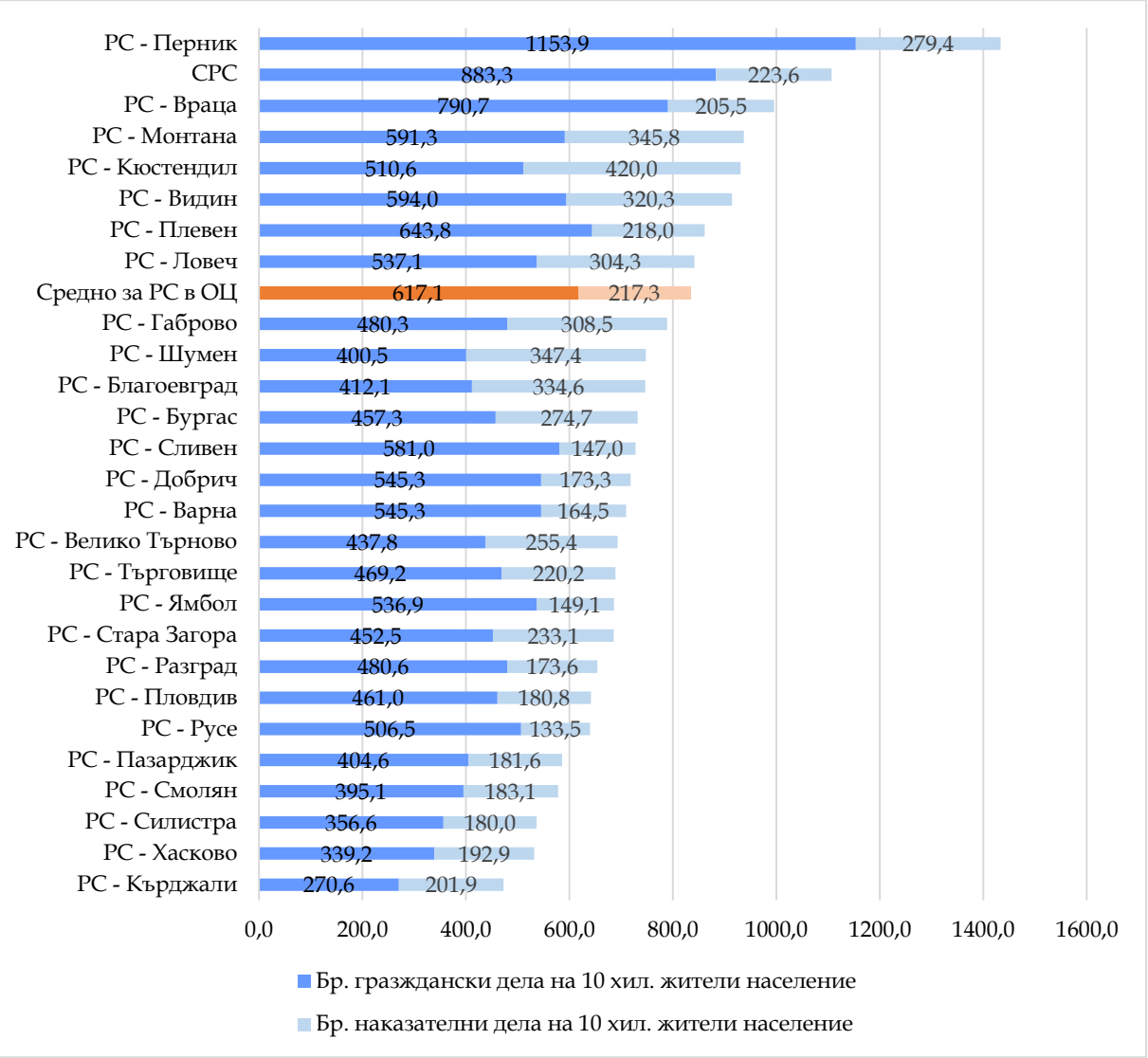
Показателят измерва броя на делата за разглеждане през 2018 г., които се падат на 10 000 жители население, обхванато от съответния районен със. Този показател до голяма степен е обвързан с показателите за натовареност на съответната съдебна структура от гледна точка на генериране на съдебни дела в съответния район, обхванат от нея. При него зависимостта е голяма не само от вътрешните фактори, засягащи или произлизащи пряко от дейността на районния съд, но и от фактори, външни на съдебната система, в т.ч. социално-демографска структура на населението в съответния район (гъстота на населението, възрастова структура, етническа принадлежност, образование, заетост), икономическата активност (брой, големина и секторна принадлежност на бизнес предприятията, организациите в публичния сектор и други юридически лица) и др.

Средният брой разглеждани дела на годишна база, спрямо броя на населението, обхванато от съответния РС общо за страната е **763,7 бр. дела**, от които **554,4 граждански** и **209,3 наказателни дела на 10 000 жители**.

При районните съдилища в областните центрове прави впечатление изключително **големия брой** дела за разглеждане в **РС – Перник.** – общо 1433,3 бр. дела на 10 000 жители. Този районен съд се откроява най-вече с броя на гражданските дела (1153,9) на 10 000 жители. Други РС, при които както **общия брой на делата**, така и **броя на гражданските дела**, които се падат на 10 000 жители са доста над средните стойности за страната са **СРС** и **РС – Враца**. Най-малко граждански дела за разглеждане се падат на 10 000 жители население в: **РС – Кърджали** (270,6 бр. гр. дела на 10 000 жители), **РС – Хасково** (бр. гр. дела на 10 000 жители) и **РС – Силистра** (бр. гр. дела на 10 000 жители).

При **наказателните дела** за разглеждане в районните съдилища в областните центрове, **най-много** са те в: **РС – Кюстендил** (420,0 бр. нак. дела на 10 000 жители), **РС – Шумен** (347,4 бр. нак. дела на 10 000 жители) и **РС – Монтана** (345,8 бр. нак. дела на 10 000 жители), а най-малко в: **РС – Русе** (133,5 бр. нак. дела на 10 000 жители), **РС – Сливен** (147,0 бр. нак. дела на 10 000 жители) и **РС – Ямбол** (149,1 бр. нак. дела на 10 000 жители).

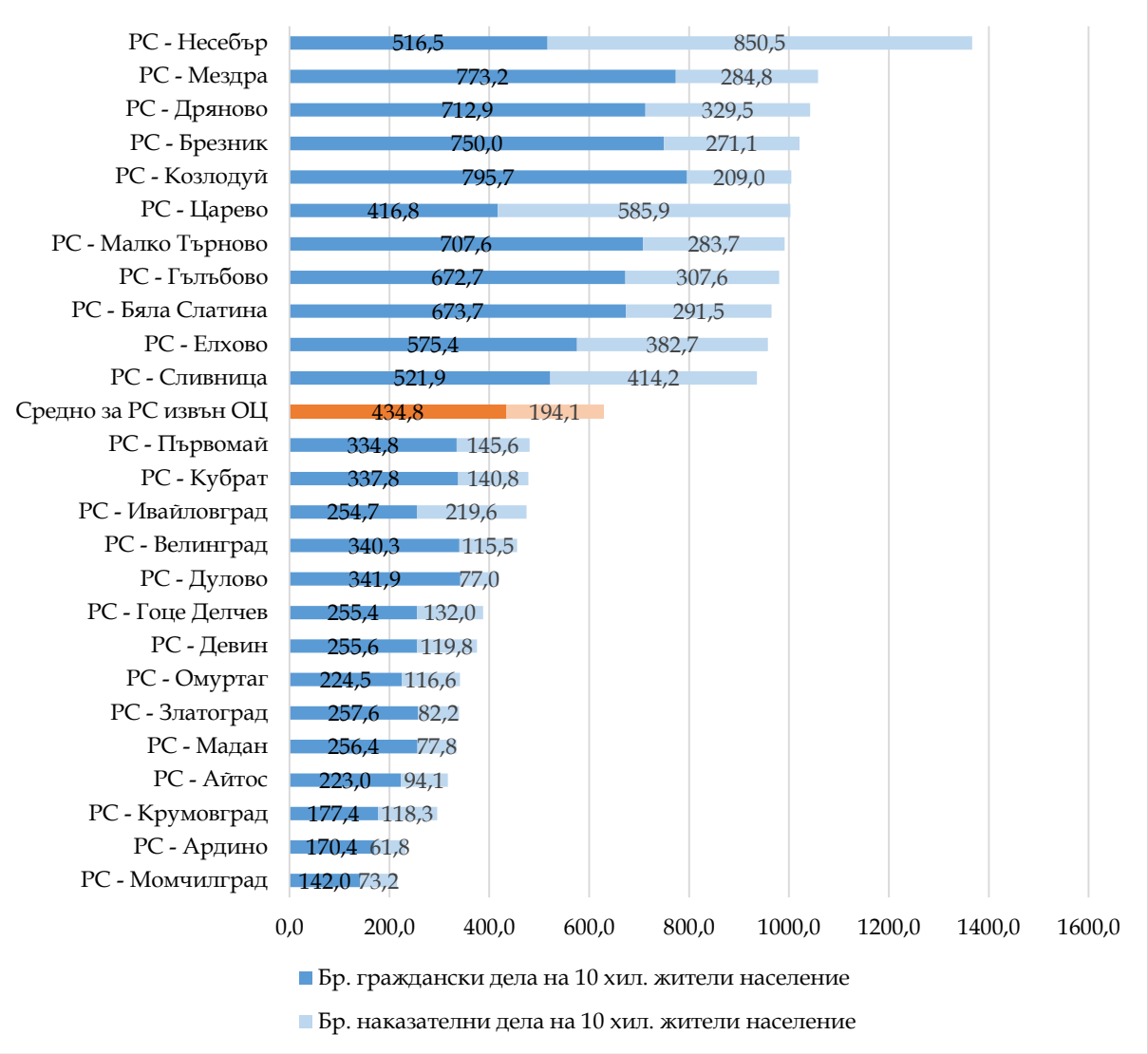
Графика 7 „Брой дела за разглеждане на 10 000 жители население в РС в областните центрове“

При районните съдилища извън областните центрове, с **най-голям** брой общо дела на 10 000 жители се откроява чувствително **РС – Несебър** - 1367,0 бр. дела. В този районен съд е и **най-голям броя на наказателните** дела спрямо броя на населението от всички районни съдилища в страната – цели 850,5 бр. нак. дела на 10 000 жители. **Сравнително голям** е броя на наказателните дела спрямо броя на населението в сравнение със средните стойности за страната и в **РС – Царево** (585,9 бр. нак. дела на 10 000 жители) и **РС – Сливница** (414,2 бр. нак. дела на 10 000 жители). **Най-нисък** е този показател при: **РС – Ардино** (61,8 бр. нак. дела на 10 000 жители), **РС – Момчилград** (73,2 бр. нак. дела на 10 000 жители) и **РС – Дулово** (77,0 бр. нак. дела на 10 000 жители).

По отношение на броя на **гражданските дела** за разглеждане в районните съдилища извън ОЦ пък се открояват: **РС – Козлодуй** със 795,7 бр. гр. дела на 10 000 жители, **РС – Мездра** със 773,2 бр. гр. дела на 10 000 жители и **РС – Брезник** със 750,0 бр. гр. дела на 10 000 жители. Най-малък е броя на гражданските дела за разглеждане спрямо броя на населението пък в: **РС – Момчилград** (142,0 бр. гр. дела на 10 000 жители), **РС – Ардино** (170,4 бр. гр. дела на 10 000 жители) и **РС – Крумовград** (177,4 бр. гр. дела на 10 000 жители).

Графика 8 „Брой дела за разглеждане на 10 000 жители население в РС извън областните центрове“

Заб.: В графиката са показани само тези РС, при които девиацията от средните стойности е най-голяма.

5.2. Показател „Брой дела за разглеждане на годишна база спрямо броя магистрати в РС“

Настоящият показател отразява броя на делата (граждански и наказателни), които се падат за разглеждане средно на 1 магистрат от районен съд. Данните от обобщените статистически таблици на ВСС показват, че за 2018 г. в районните съдилища в страната е имало за разглеждане общо 534 608 бр. дела, от които 388 080 граждански и 146 528 наказателни дела. Това означава, че осреднения брой дела, падащи се на един съдия от районен съд в страната е **534,6 бр.**, от които **388,1 бр. граждански** и **146,5 бр. наказателни** дела.

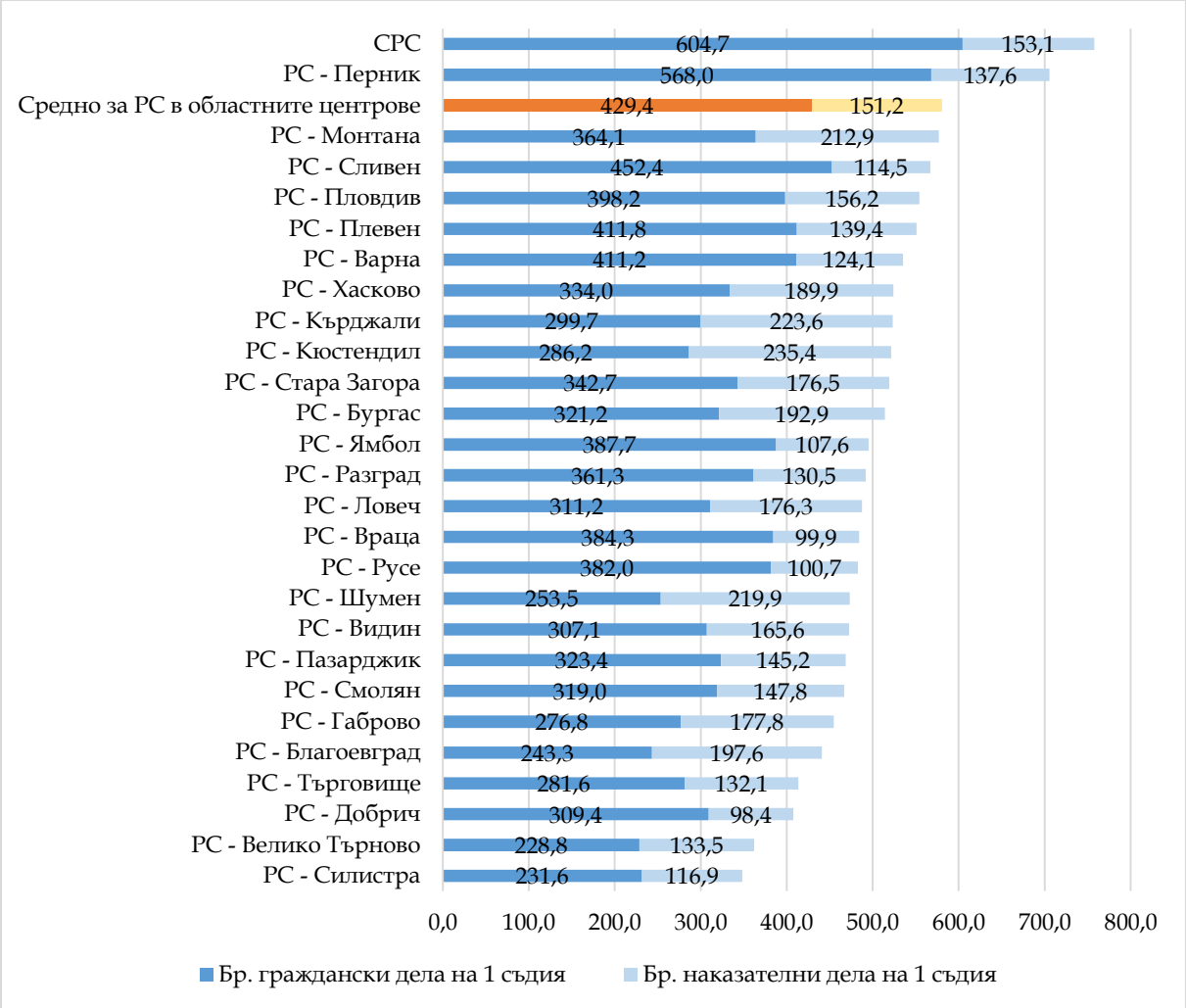
Средните стойности поотделно за областните и извън областните центрове пък са както следва:

- За РС в областните центрове – общо 580,6 бр. дела средно на един съдия, от които 429,4 граждански и 151,2 наказателни дела.
- За РС извън областните центрове – общо 445,4 бр. дела средно на един съдия, от които 307,9 граждански и 137,5 наказателни дела.

Високите средни стойности на показателя при РС в областните центрове, особено по отношение на броя на **гражданските дела**, се дължи най-вече на изключително големия брой такива дела, които се падат на година на един съдия от **Софийския районен съд** (604,7 бр.). Доста над средните стойности е показателят брой граждански дела на един съдия и в **РС – Перник** – 568,0 бр.

По отношение на броя **наказателни дела** на един съдия от РС в областните центрове за разглеждане през 2018 г., прави впечатление, че най-висок е този показател в: **РС - Кюстендил** (235,4 бр.), **РС – Кърджали** (223,6 бр.) и **РС – Шумен** (219,9 бр.). Най-ниски са стойностите на показателя в: **РС – Добрич** (98,4 бр.), **РС – Враца** (99,9 бр.) и **РС – Русе** (100,7 бр.).

Графика 9 „Осреднен брой на разглежданите дела (граждански и наказателни) на годишна база в РС в областните центрове на един съдия“

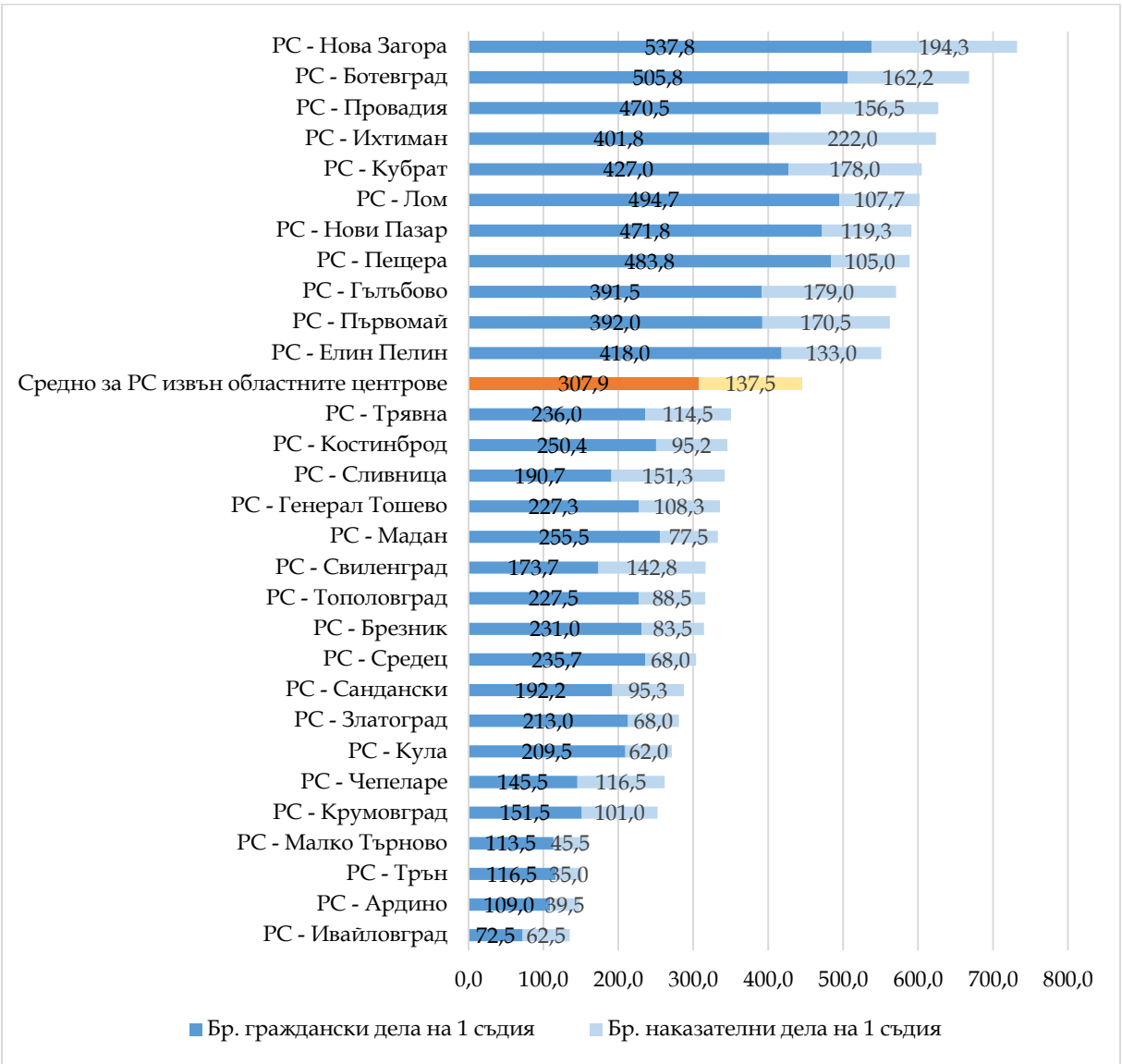

При РС извън областните центрове, разликата в средния брой на разглежданите дела от един съдия за 2018 г. варира повече от шест пъти между районния съд с **най-високи стойности** на показателя - **РС - Нова Загора** (732,0 бр. – стойност доста близка до тази на СРР) и този с **най-ниски стойности** на показателя - **РС – Ивайловград** (135,0 бр.). Други районни съдилища извън ОЦ с общ брой дела за разглеждане на годишна база от 1 съдия чувствително **над средния** са **РС – Ботевград** (668,0 бр.) и **РС – Провадия** (627,0 бр.), а други с **най-малък общ брой** дела за разглеждане на годишна база от 1 съдия – съответно **РС – Ардино** (148,5 бр.) и **РС – Трън** (151,5 бр.).

Разбивката по граждански и наказателни дела при районните съдилища извън областните центрове показва, че при РС извън ОЦ, **най-много граждански дела** се падат на един съдия отново в РС - Нова Загора (537,8 бр.) и РС – Ботевград (505,8 бр.), както и в РС – Лом (494,7 бр.). **Най-малко граждански дела** през 2018 г. е имало за разглеждане от един съдия в РС – Ивайловград (72,5 бр.), РС – Ардино (109,0 бр.) и РС - Малко Търново (113,5 бр.).

Най-много наказателни дела за разглеждане от един съдия през 2018 г. е имало в: РС – Несебър (338,7 бр.), РС - Царево (295,7 бр.) и РС – Ихтиман (222,0 бр.), а най-малко в: РС – Трън (35,0 бр.), РС – Ардино (39,5 бр.) и РС - Малко Търново (45,5 бр.).

Графика 10 „Осреднен брой на разглежданите дела (граждански и наказателни) на годишна база в РС извън областните центрове на един съдия“

Заб.: В графиката са показани само тези РС, при които девиацията от средните стойности е най-голяма.

5.3.Показател „Брой заседания на годишна база спрямо броя магистрати в РС“

Настоящият показател отразява средния брой заседания (съответно по граждански и наказателни дела), в които участва 1 магистрат от районен съд и също до голяма степен е обвързан с показателите за ефективност и натовареност. Данните от

обобщените статистически таблици на ВСС показват, че за 2018 г. в районните съдилища в страната са проведени общо 500 708 бр. заседания, от които 329 245 заседания по граждански и 171 463 по наказателни дела. Това означава, че осреднения брой заседания, падащи се на един съдия от районен съд в страната е **500,7 бр.**, от които **329,2 бр. заседания по граждански** и **171,5 бр. заседания по наказателни** дела.

Средните стойности поотделно за областните и извън областните центрове пък са както следва:

- За РС в областните центрове – общо 475,7 бр. заседания средно на един съдия, от които 318,5 по граждански и 157,2 по наказателни дела.
- За РС извън областните центрове – общо 549,3 бр. заседания средно на един съдия, от които 350,1 по граждански и 199,2 по наказателни дела.

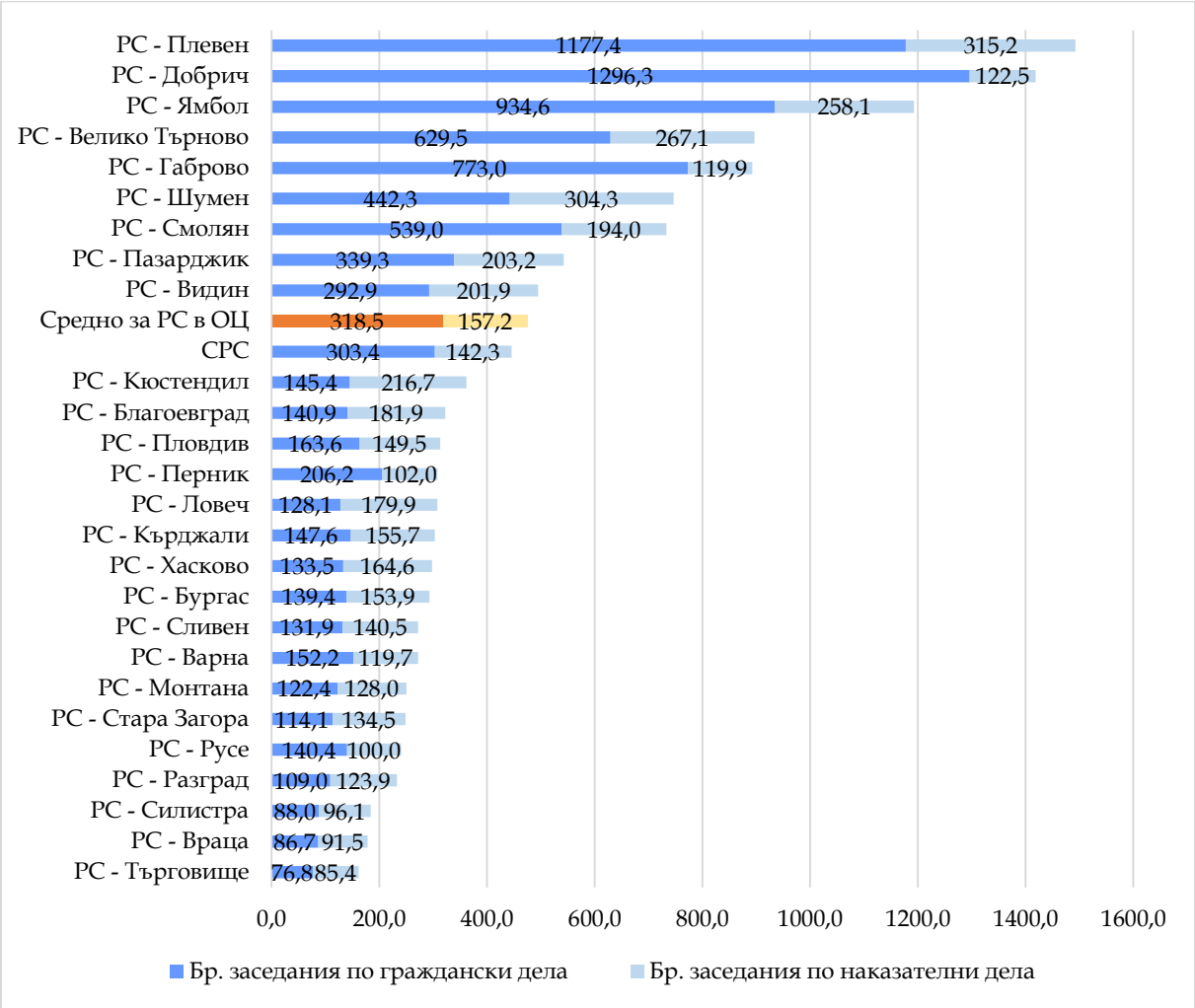
При сравнението между отделните РС прави впечатление, че разликите в най-високите и най-ниските стойности на показателя са повече от десетократни както при РС в областните центрове, така и при РС извън тях.

При РС в областните центрове **най-много** заседания се падат на годишна база на един съдия в: **РС – Плевен** (1492,5 бр.), **РС – Добрич** (1418,8 бр.) и **РС – Ямбол** (1192,7 бр.), а най-малко в: **РС – Търговище** (162,2 бр.), **РС – Враца** (178,2 бр.) и **РС – Силистра** (184,1 бр.).

По отношение на броя заседания **по граждански дела** в районните съдилища в ОЦ, **най-голям** е този брой на един съдия отново в: **РС – Добрич** (1296,3 бр.), **РС - Плевен** (1177,4 бр.) и **РС – Ямбол** (934,6 бр.). Трите РС с най-малък брой заседания по граждански дела на един съдия са отново: **РС – Търговище** (76,8 бр.), **РС – Враца** (86,7 бр.) и **РС – Силистра** (88,0 бр.).

По отношение на броя заседания **по наказателни дела** в районните съдилища в ОЦ, с **най-много** заседания на един съдия са: **РС - Плевен** (315,2 бр.), **РС – Шумен** (304,3 бр.) и **РС - Велико Търново** (267,1 бр.), а с най-малко отново: **РС – Търговище** (85,4 бр.), **РС – Враца** (91,5 бр.) и **РС – Силистра** (96,1 бр.).

Графика 11 „Среден брой на заседанията (по граждански и наказателни дела) на годишна база в РС в областните центрове на един съдия“

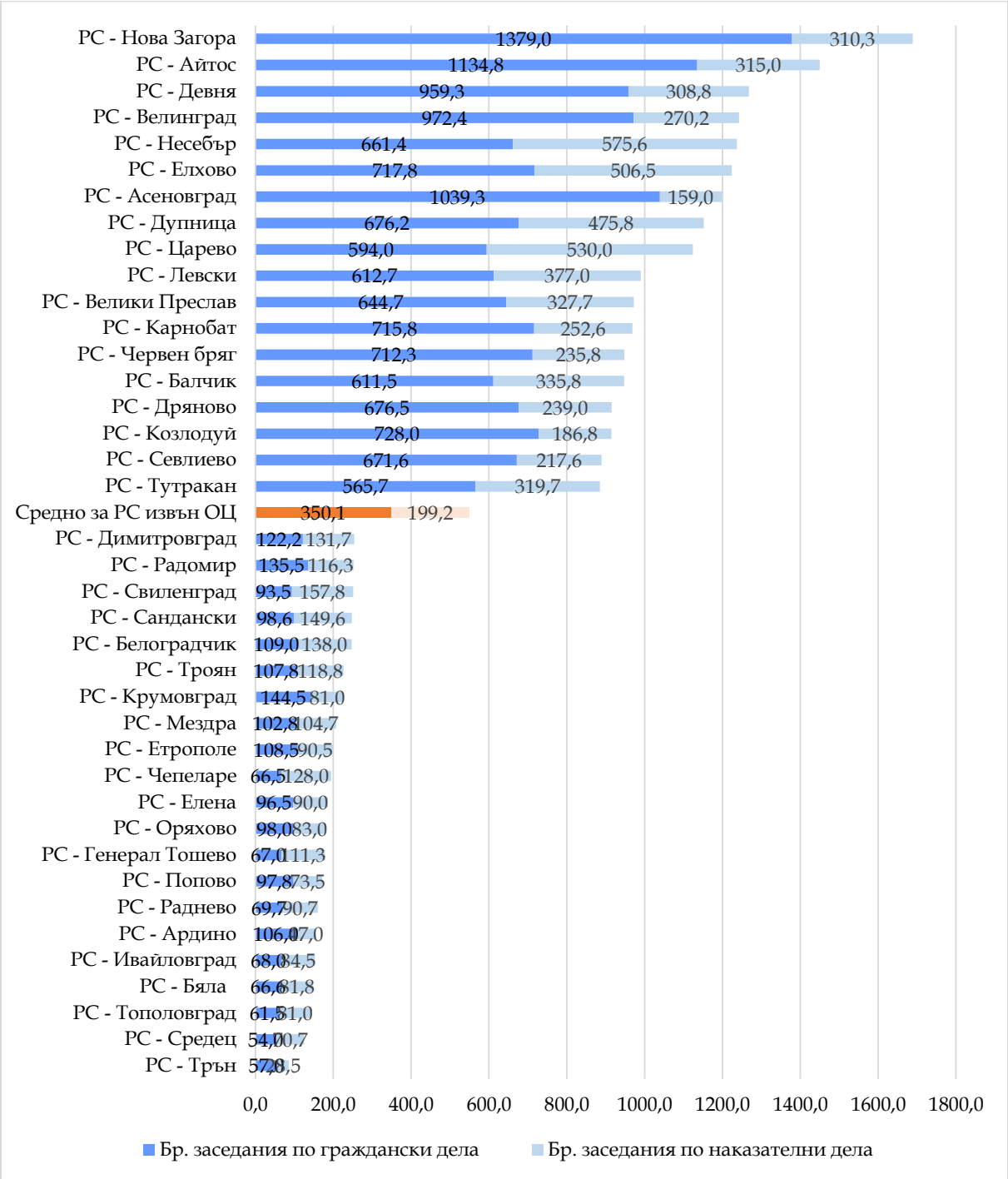

При РС извън областните центрове **най-много** заседания се падат на годишна база на един съдия в: **РС – Нова Загора** (1689,3 бр.), **РС – Айтос** (1449,8 бр.) и **РС – Девня** (1268,0 бр.), а най-малко в: **РС – Трън** (85,5 бр.), **РС – Средец** (124,7 бр.) и **РС – Тополовград** (142,5 бр.).

Разграничението на броя заседания по различните видове дела в РС извън областните центрове, показва, че:

- **Най-много заседания по граждански дела** се падат на един съдия в: РС - Нова Загора (1379,0 бр.), РС – Айтос (1134,8 бр.) и РС – Асеновград (1039,3 бр.), а най-малко в РС – Средец (54,0 бр.), РС – Трън (57,0 бр.) и РС – Тополовград (61,5 бр.):
- **Най-много заседания по наказателни дела** се падат на един съдия в: РС - Несебър (575,6 бр.), РС - Царево (530,0 бр.) и РС – Елхово (506,5 бр.) а най-малко в: РС – Трън (28,5 бр.), РС – Ардино (47,0 бр.) и РС – Дулово (68,7 бр.).

Графика 12 „Среден брой на заседанията (по граждански и наказателни дела) на годишна база в РС извън областните центрове на един съдия“

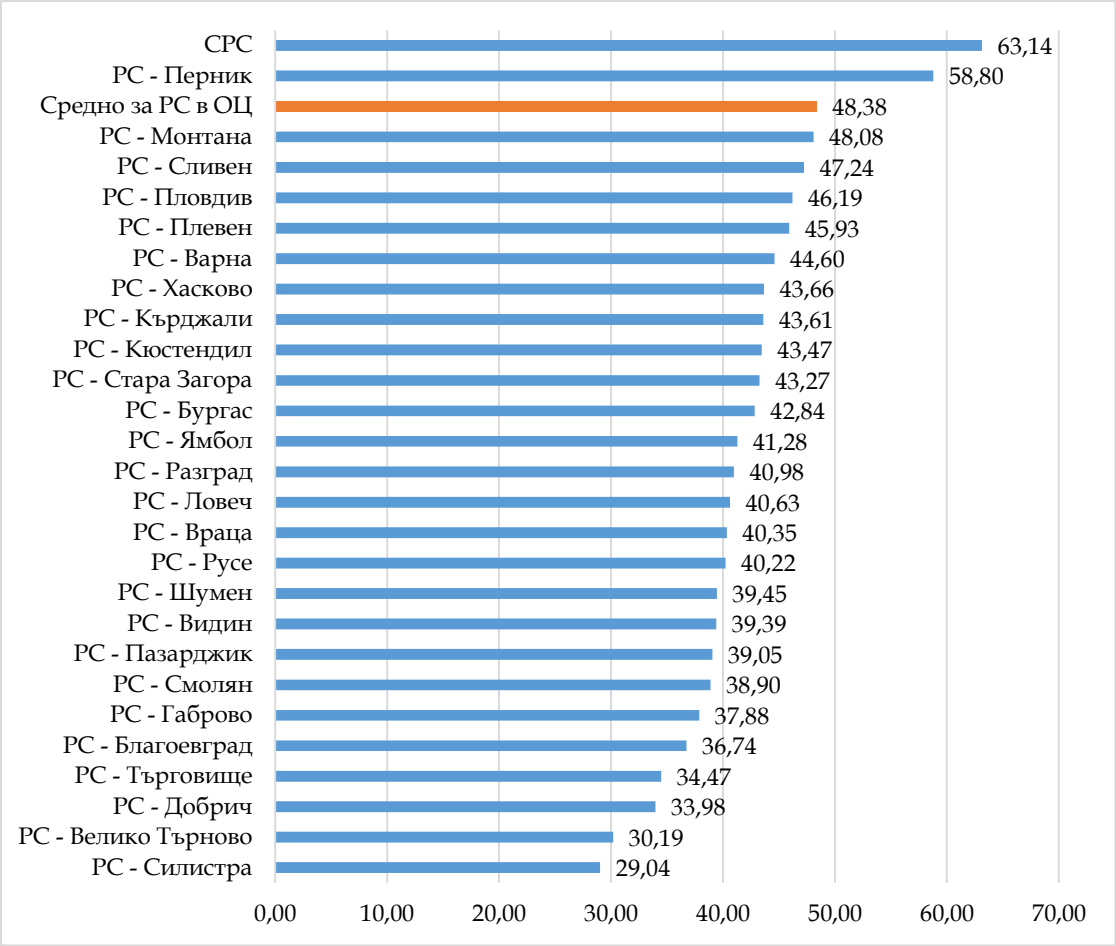

Заб.: В графиката са показани само тези РС, при които девиацията от средните стойности е най-голяма.

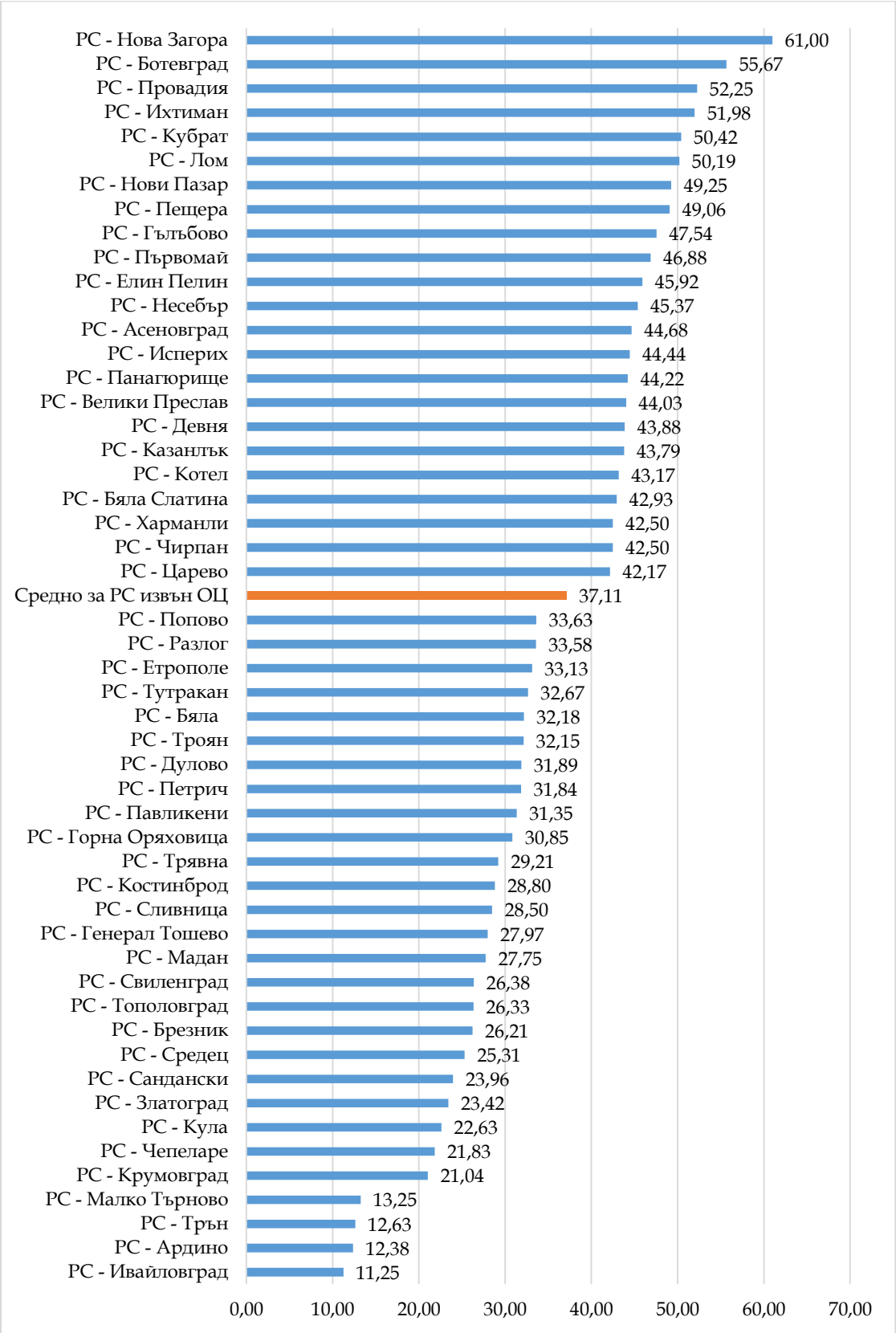
Следващите четири показателя отразяват средната натовареност по щат и действителната натовареност на съдиите от районните съдилища, като отчитат броя дела за разглеждане броя свършени дела месечно на 1 съдия. Тези показатели се базират изцяло на данните и изчисленията от обобщените статистически таблици на ВСС за 2018 г.

5.4. Показател „Брой дела за разглеждане месечно на 1 съдия – натовареност по щат“

Графика 13 „Брой дела за разглеждане месечно на 1 съдия в РС в областните центрове – натовареност по щат“

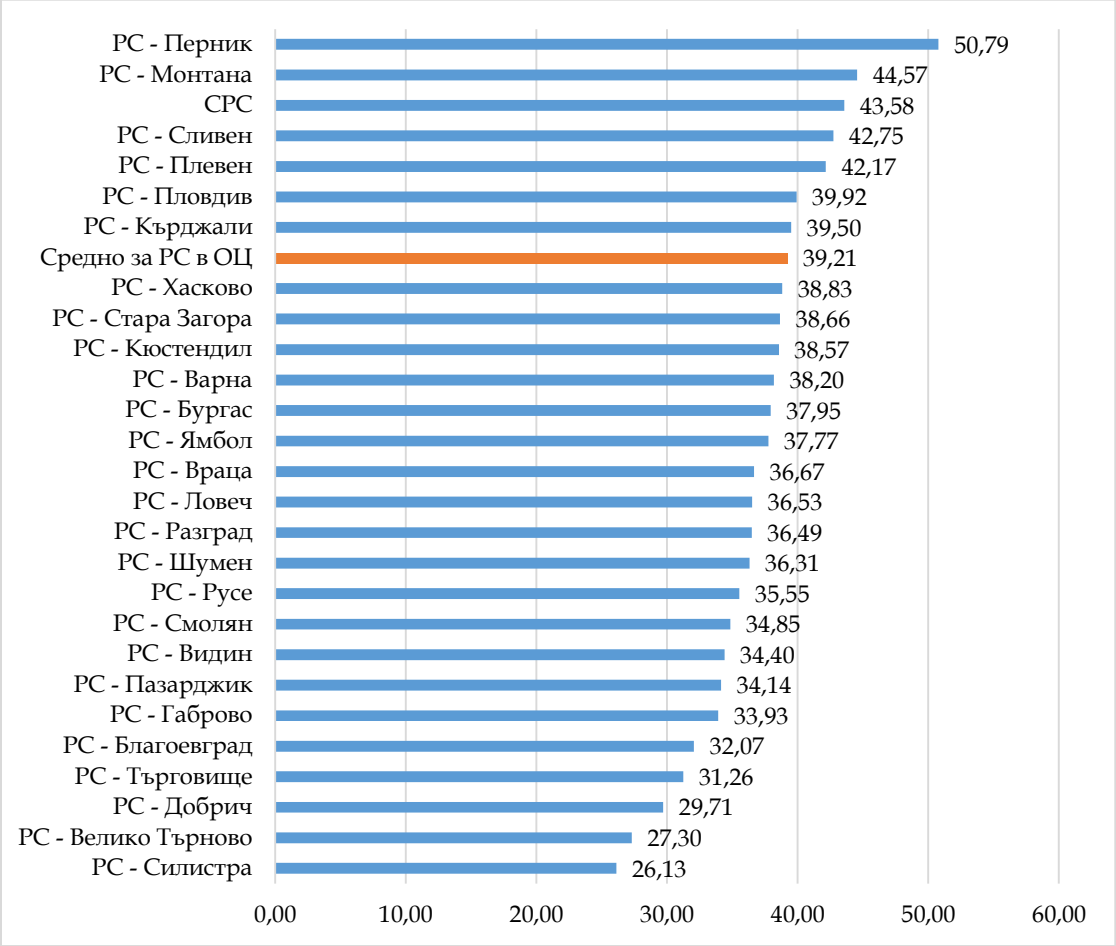
Графика 14 „Брой дела за разглеждане месечно на 1 съдия в РС извън областните центрове – натовареност по щат“

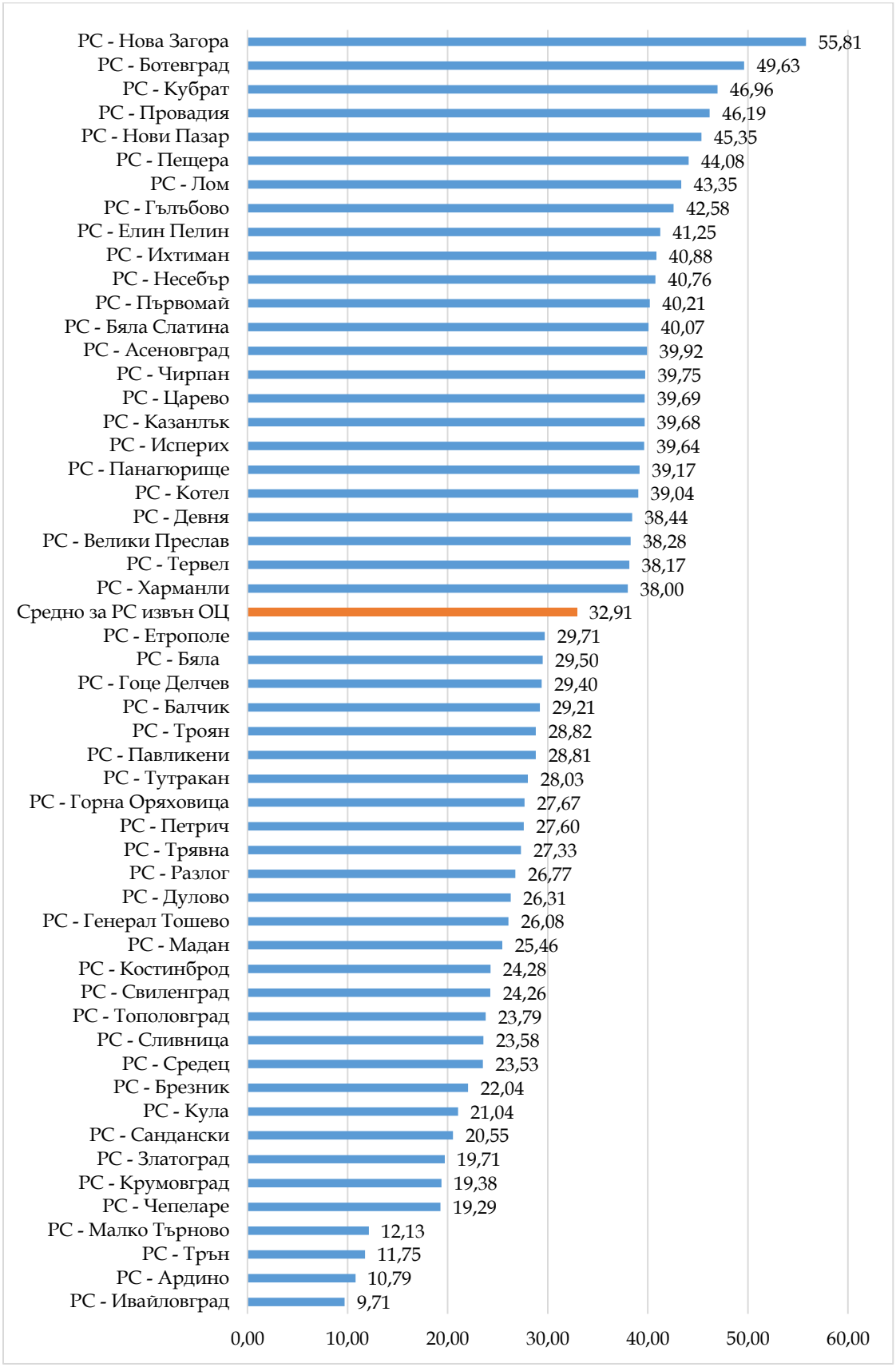
Заб.: В графиката са показани само тези РС, при които девиацията от средните стойности е най-голяма.

5.5. Показател „Брой свършени месечно на 1 съдия – натовареност по щат“

Графика 15 „Брой свършени дела месечно на 1 съдия в РС в областните центрове – натовареност по щат“

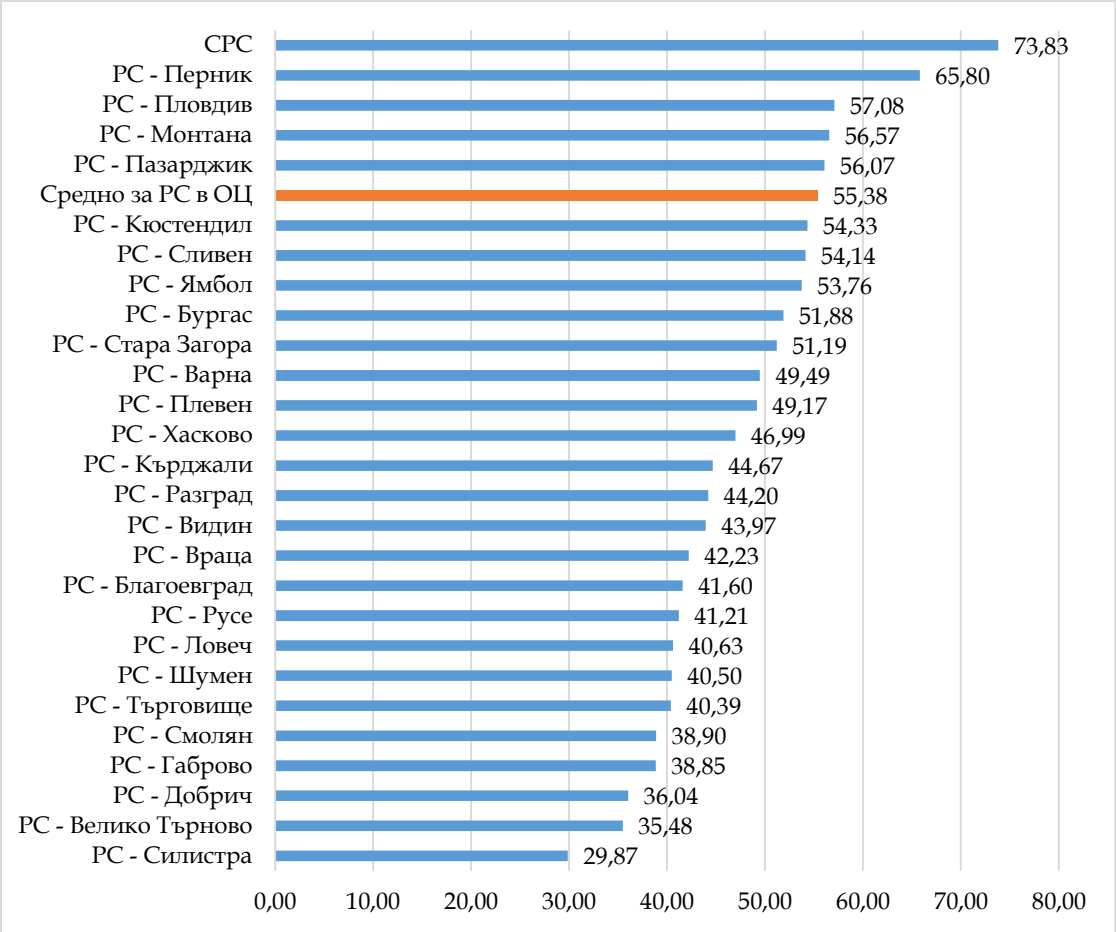
Графика 16 „Брой свършени дела месечно на 1 съдия в РС извън областните центрове – натовареност по щат“

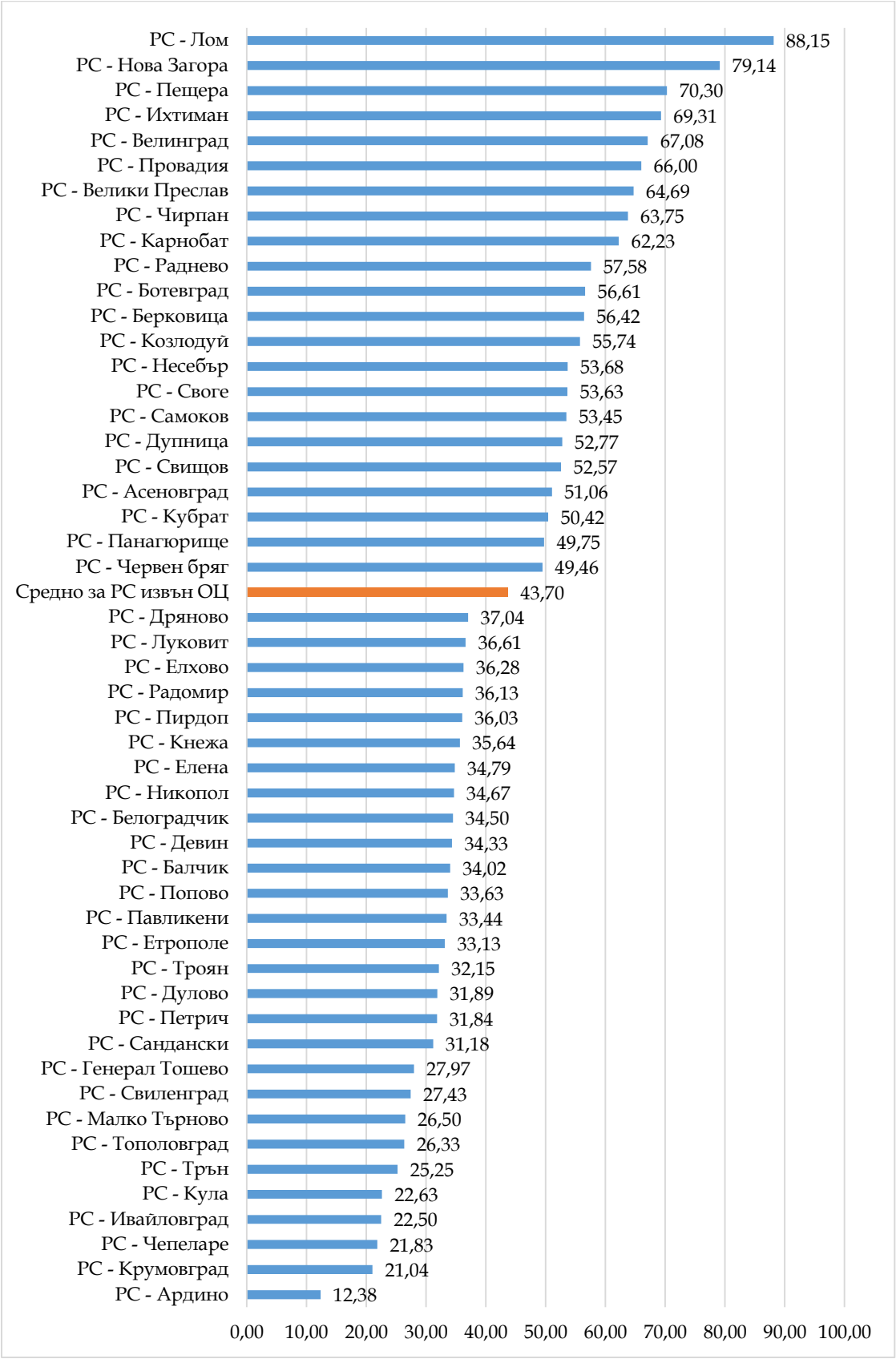
Заб.: В графиката са показани само тези РС, при които девиацията от средните стойности е най-голяма.

5.6. Показател „Брой дела за разглеждане месечно на 1 съдия – действителна натовареност“

Графика 17 „Брой дела за разглеждане месечно на 1 съдия в РС в областните центрове – действителна натовареност“

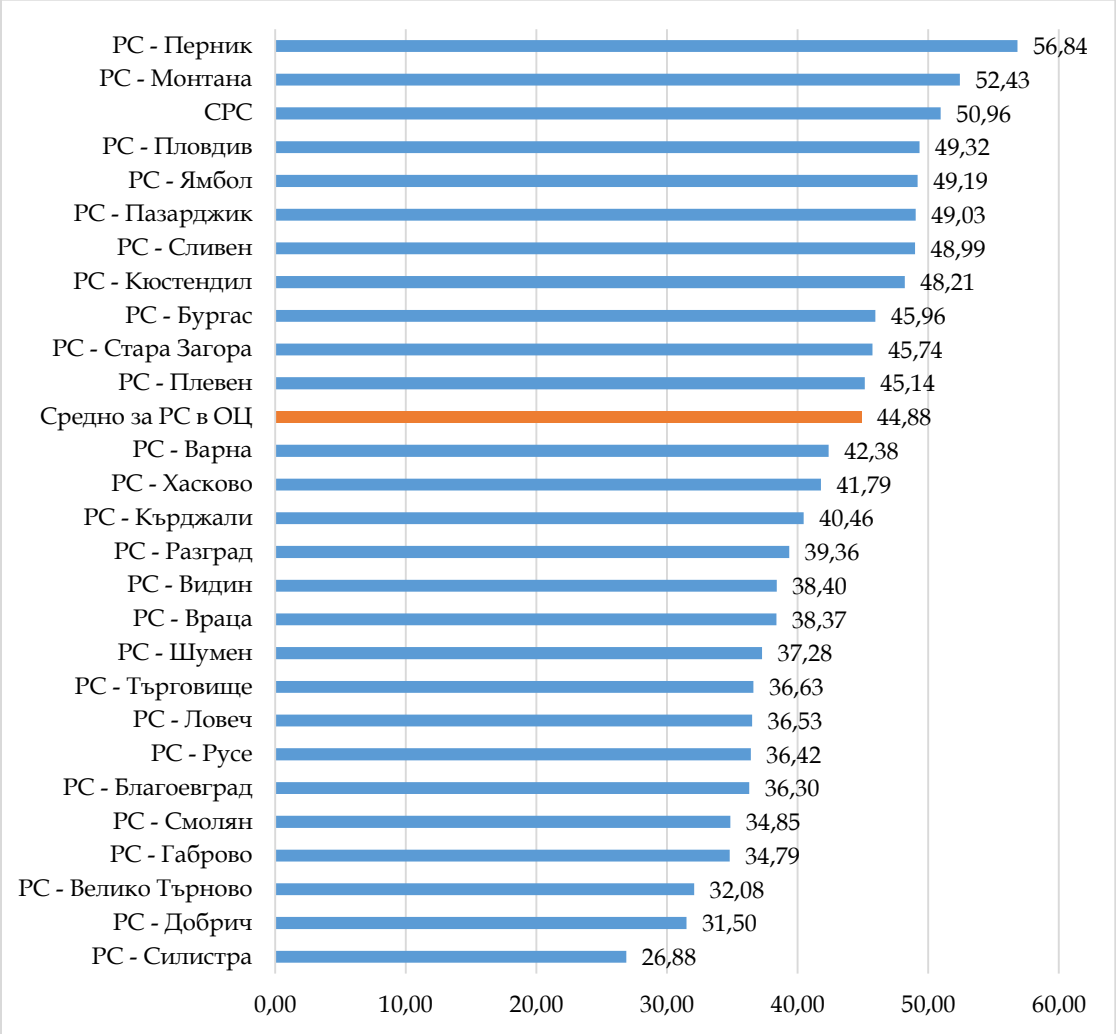
Графика 18 „Брой дела за разглеждане месечно на 1 съдия в РС извън областните центрове – действителна натовареност“

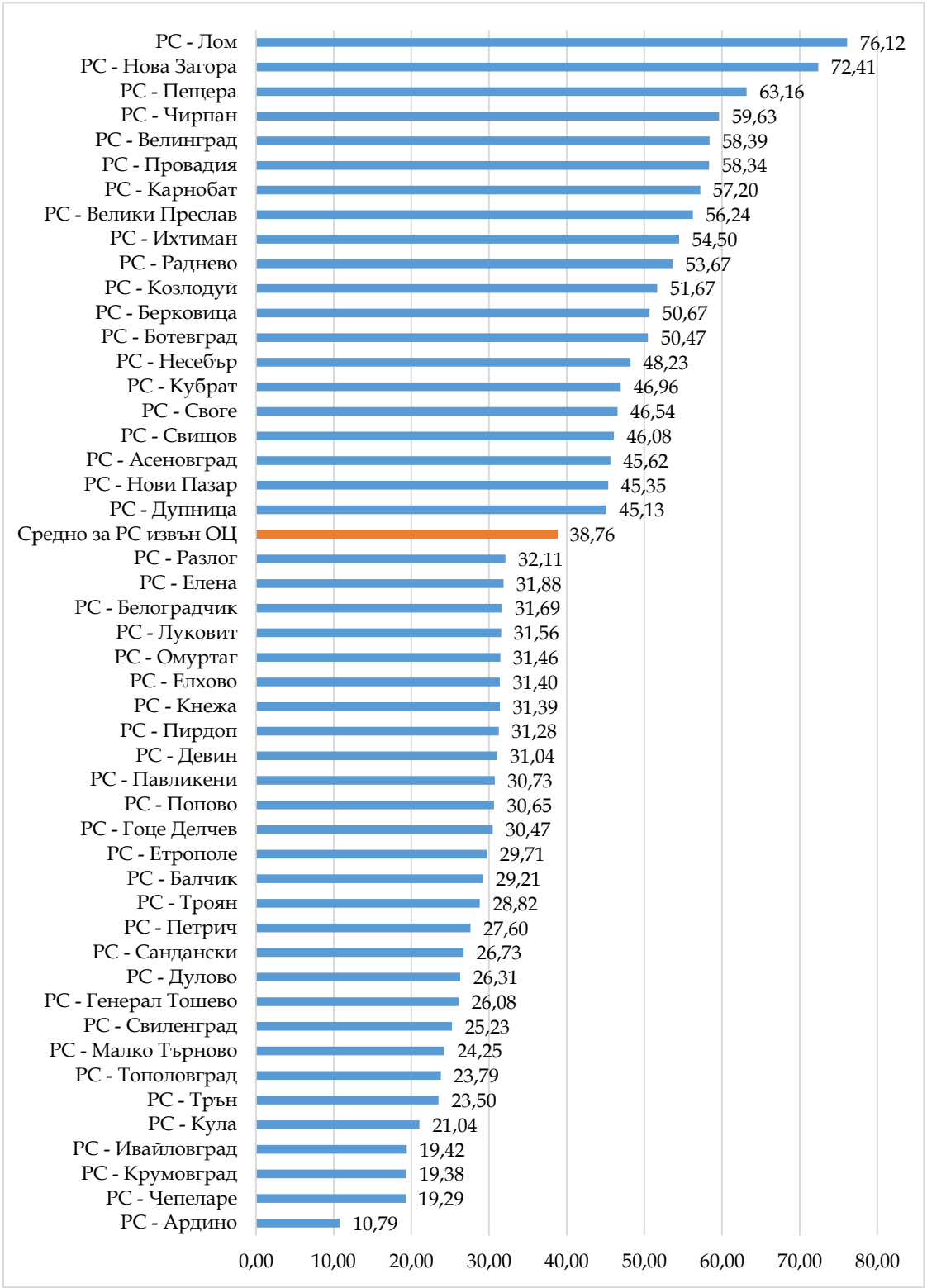
Заб.: В графиката са показани само тези РС, при които девиацията от средните стойности е най-голяма.

5.7. Показател „Брой свършени месечно на 1 съдия – действителна натовареност“

Графика 19 „Брой свършени дела месечно на 1 съдия в РС в областните центрове – действителна натовареност“

Графика 20 „Брой свършени дела месечно на 1 съдия в РС извън областните центрове – действителна натовареност“

Заб.: В графиката са показани само тези РС, при които девиацията от средните стойности е най-голяма.

ВТОРИ РАЗДЕЛ: Анализ на състоянието на районните съдилища по критерии „Административна структура“, „Ефективност“ и „Ефикасност“ и на социално-икономическите и административно-териториални фактори

ПОДРАЗДЕЛ 1: Анализ на състоянието на районните съдилища по критерий „Административна структура“

Както беше установено при извършения преглед и анализ на реализираните през последните 10 години реформи на съдебни карти в държави-членки на ЕС, едни от основните критерии при анализа на състоянието на отделните типове съдебни институции са свързани със структурата на самата съдебна администрация. В тази връзка и за целите на настоящия анализ са дефинирани следните показатели, чрез които да бъде изследвано текущото състояние и да бъде оценена административната структура:

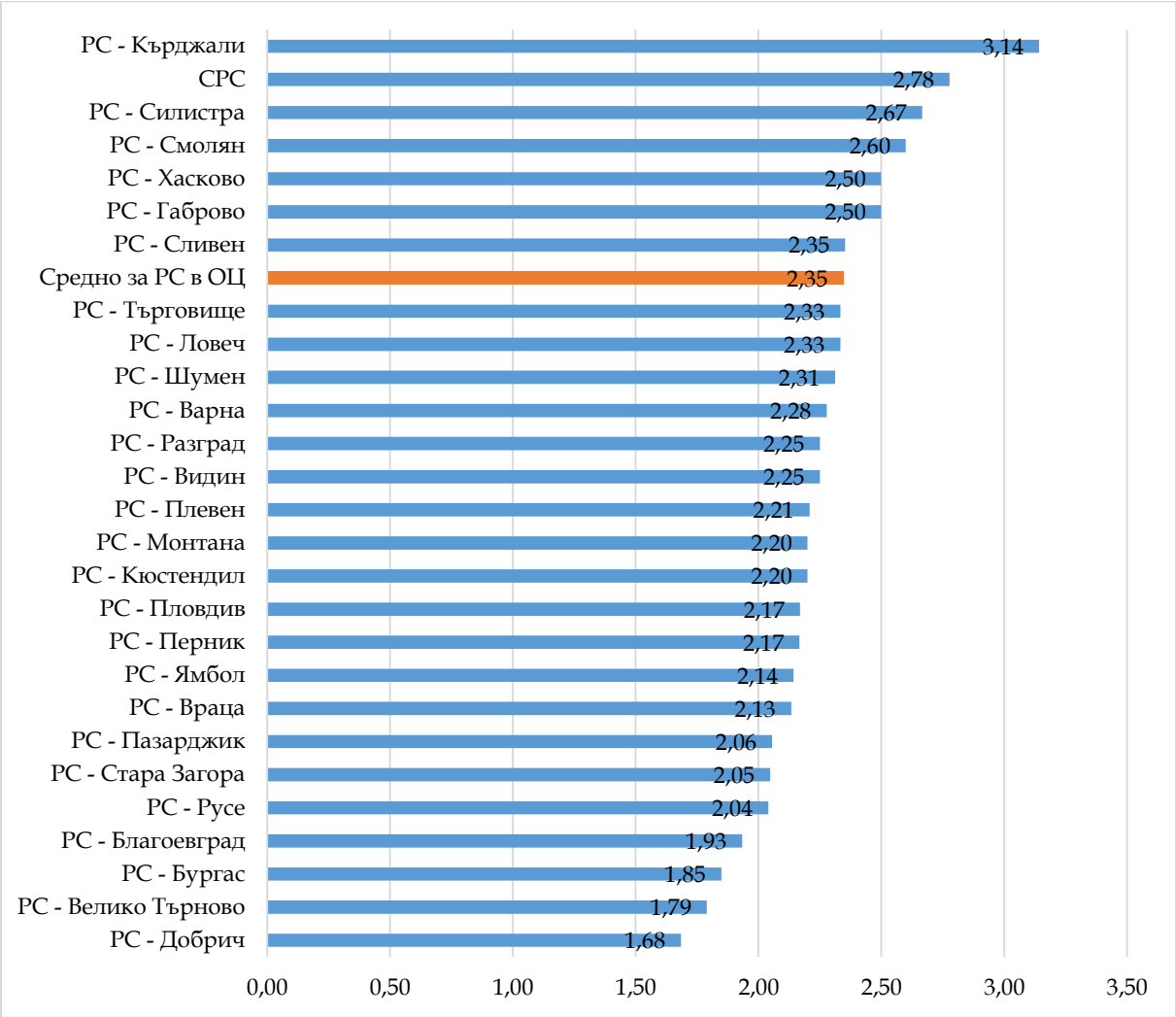
Показател “Численост на администрацията (обща и специализирана) спрямо броя магистрати в районния съд“

Показателят е ключов във връзка с анализа на възможностите за оптимизиране на структурата на районните съдилища. Той отчита съотношението на броя на служителите в администрацията на районния съд, спрямо броя магистрати в съответния съд. Поради различията в дейностите, извършвани от общата и специализираната администрация при РС, а именно че общата администрация обслужва съдът като самостоятелно юридическо лице, а специализираната администрация е предназначена само за специализираната правосъдна дейност, за целите на настоящия показател съотношението магистрати/администрация е разделено на магистрати/обща администрация и магистрати/специализирана администрация.

Средно на 1 съдия от районен съд в областните центрове се падат по **2,35 служители специализирана администрация** и **0,50 служители обща администрация**.

Най-голям е броят на служителите от **специализираната администрация** спрямо броя на магистратите в **РС – Кърджали** (съотношение 3,14:1) и **СРС** (2,78:1), а **най-малко** е това съотношение съответно в **РС – Добрич** (1,68:1) и **РС – Велико Търново** (1,79:1).

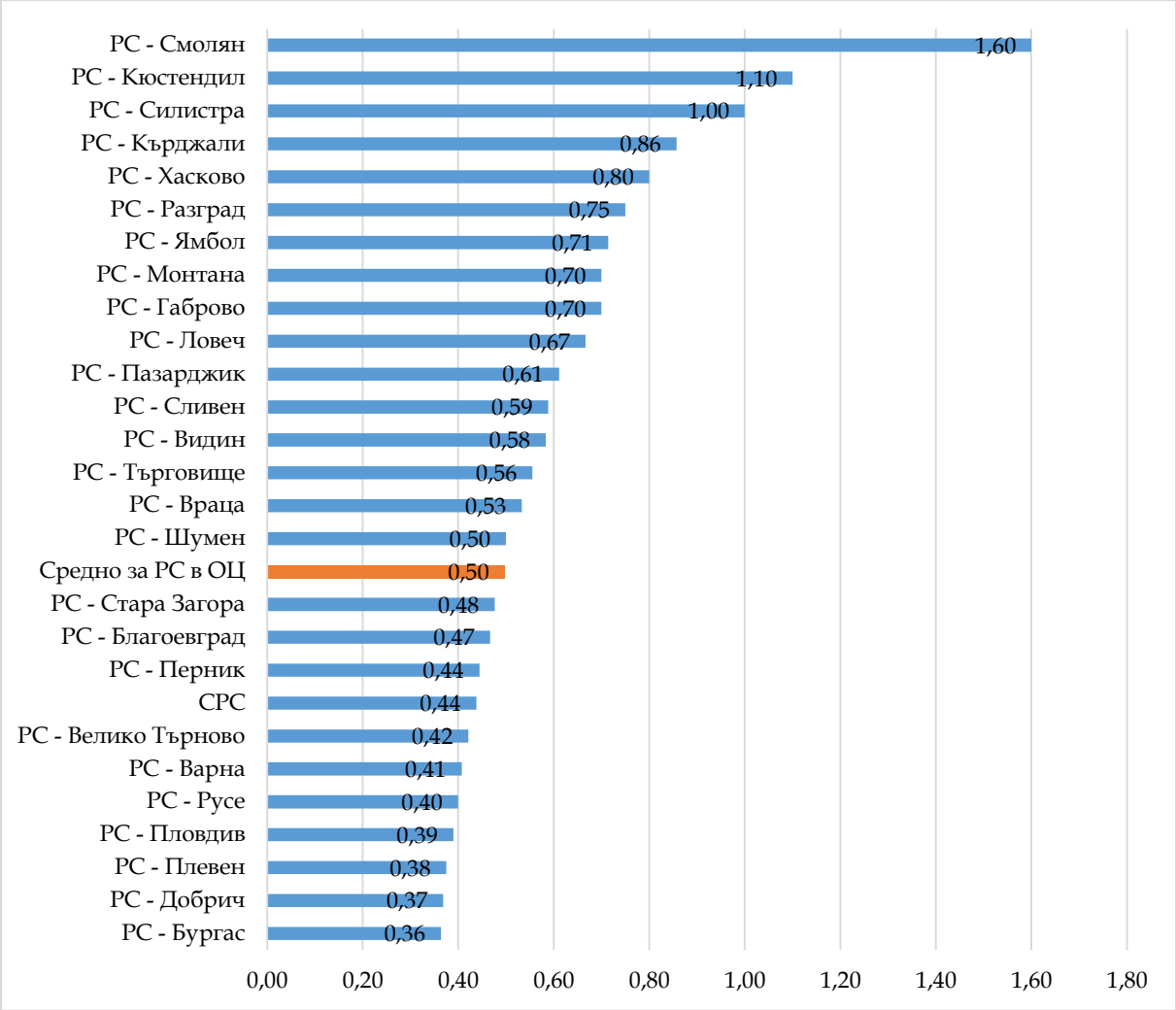
Графика 21 „Брой служители от специализираната администрация на 1 съдия – РС в областните центрове“

По отношение на **общата администрация** в **РС в областните центрове**, **най-голямо** е съотношението обща администрация/магистрати в **РС – Смолян** и **РС – Кюстендил**, където служителите от общата администрация са повече от броя на магистратите в съответния районен съд.

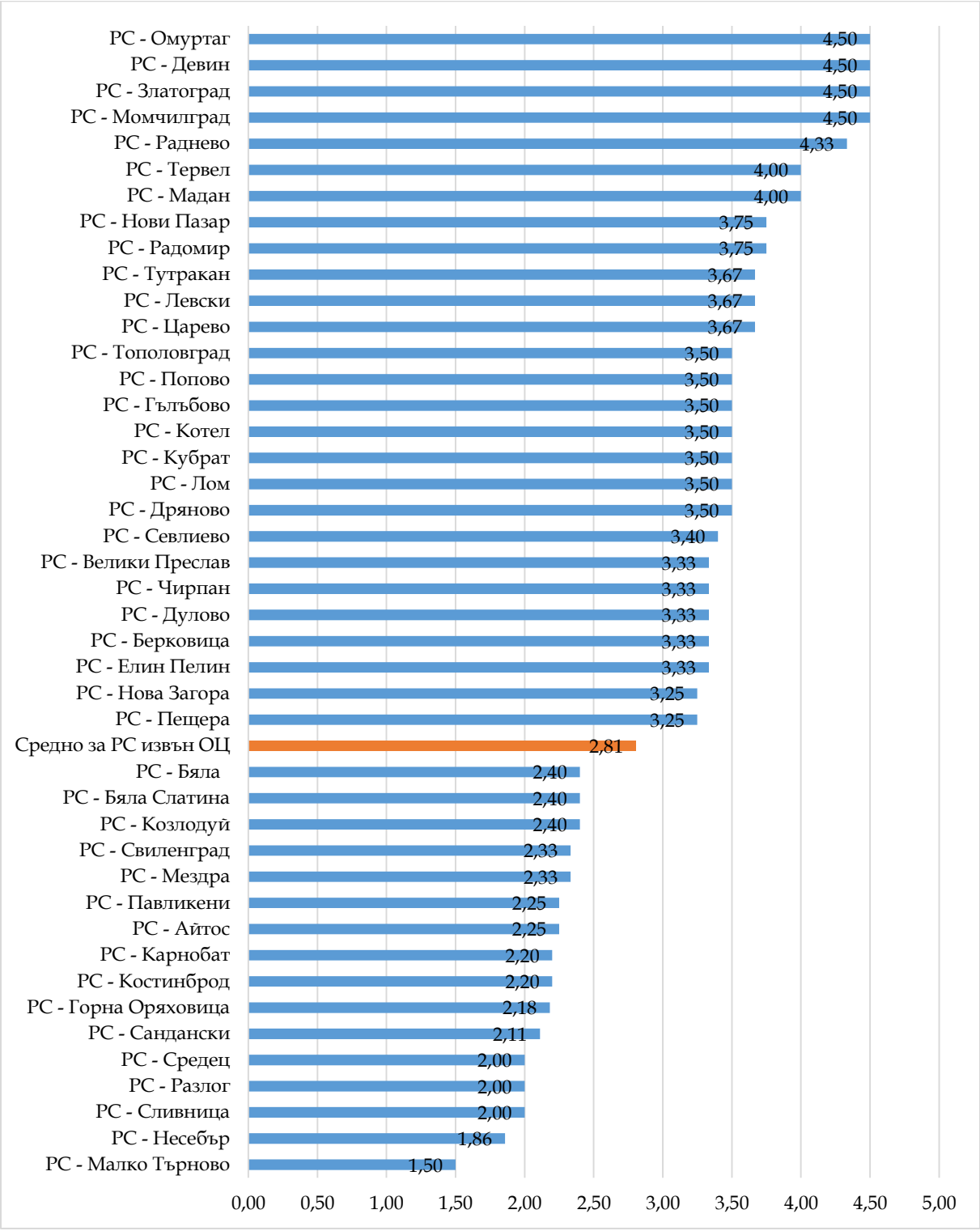
На другия полюс са РС – Бургас, РС – Добрич, РС – Плевен и РС – Пловдив, където съотношението обща администрация/магистрати е значително под средното за страната.

Графика 22 „Брой служители от общата администрация на 1 съдия – РС в областните центрове“

При районните съдилища извън областните центрове, най-голям е броят на служителите от специализираната администрация спрямо броя на магистратите **в РС – Омуртаг, РС – Девин, РС – Златоград** и **РС - Момчилград** (съотношение 4,50:1), а най-малко е това съотношение съответно в **РС – Малко Търново** (1,50:1) и **РС – Несебър** (1,86:1).

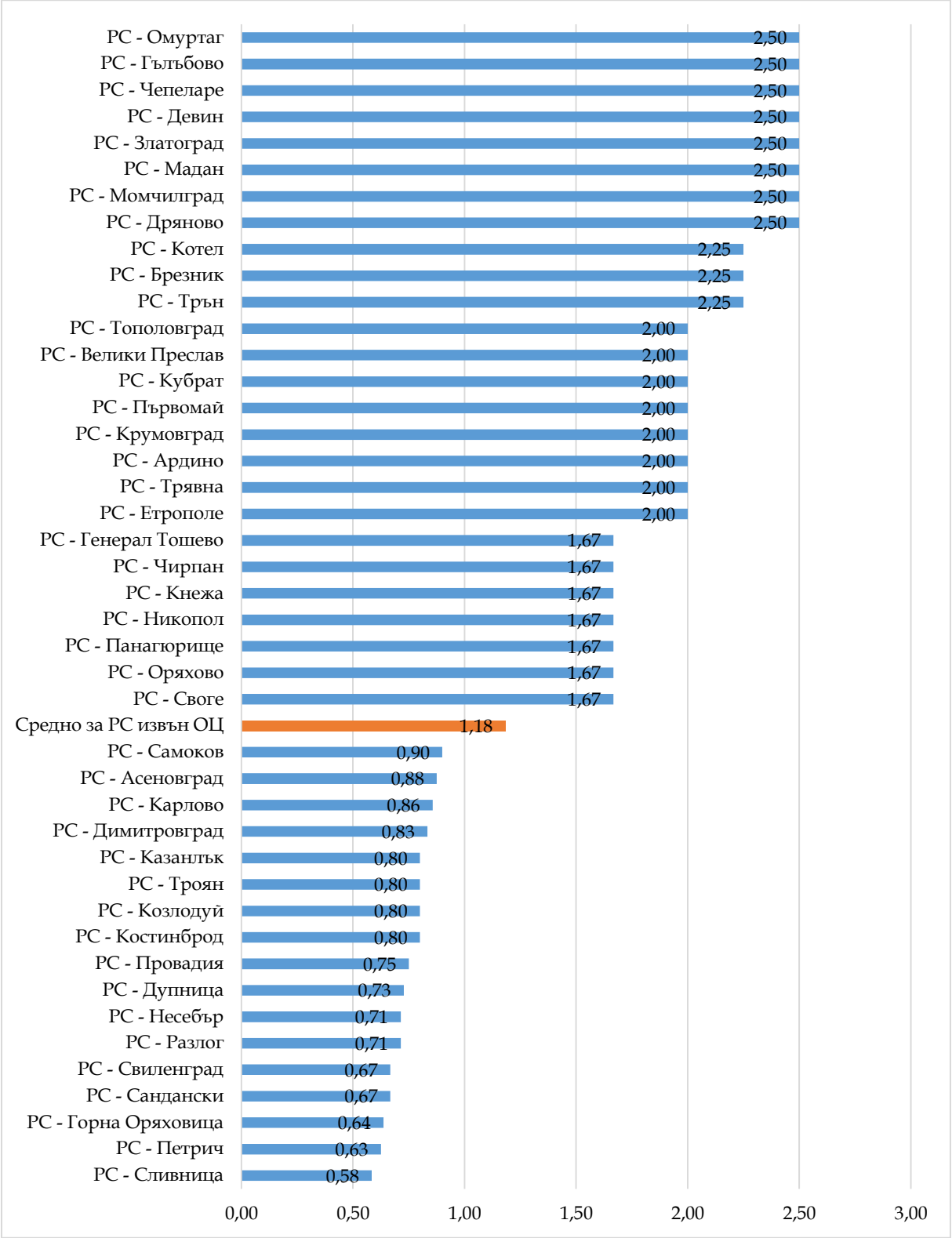
Графика 23 „Брой служители от специализираната администрация на 1 съдия – РС извън областните центрове“

Заб.: В графиката са показани само тези РС, при които девиацията от средните стойности е най-голяма.

По отношение на броя на служителите в общата администрация в РС извън областните центрове, високите стойности на показателя отново в **РС – Омуртаг, РС – Девин, РС Златоград** и **РС – Момчилград**, както и в **РС – Гълъбово, РС – Чепеларе, РС – Мадан** и **РС – Дряново**. Във всяко едно от изброените районни съдилища, на ч магистрат се падат по 2,5 служители от общата администрация.

Графика 24 „Брой служители от общата администрация на 1 съдия – РС извън областните центрове“

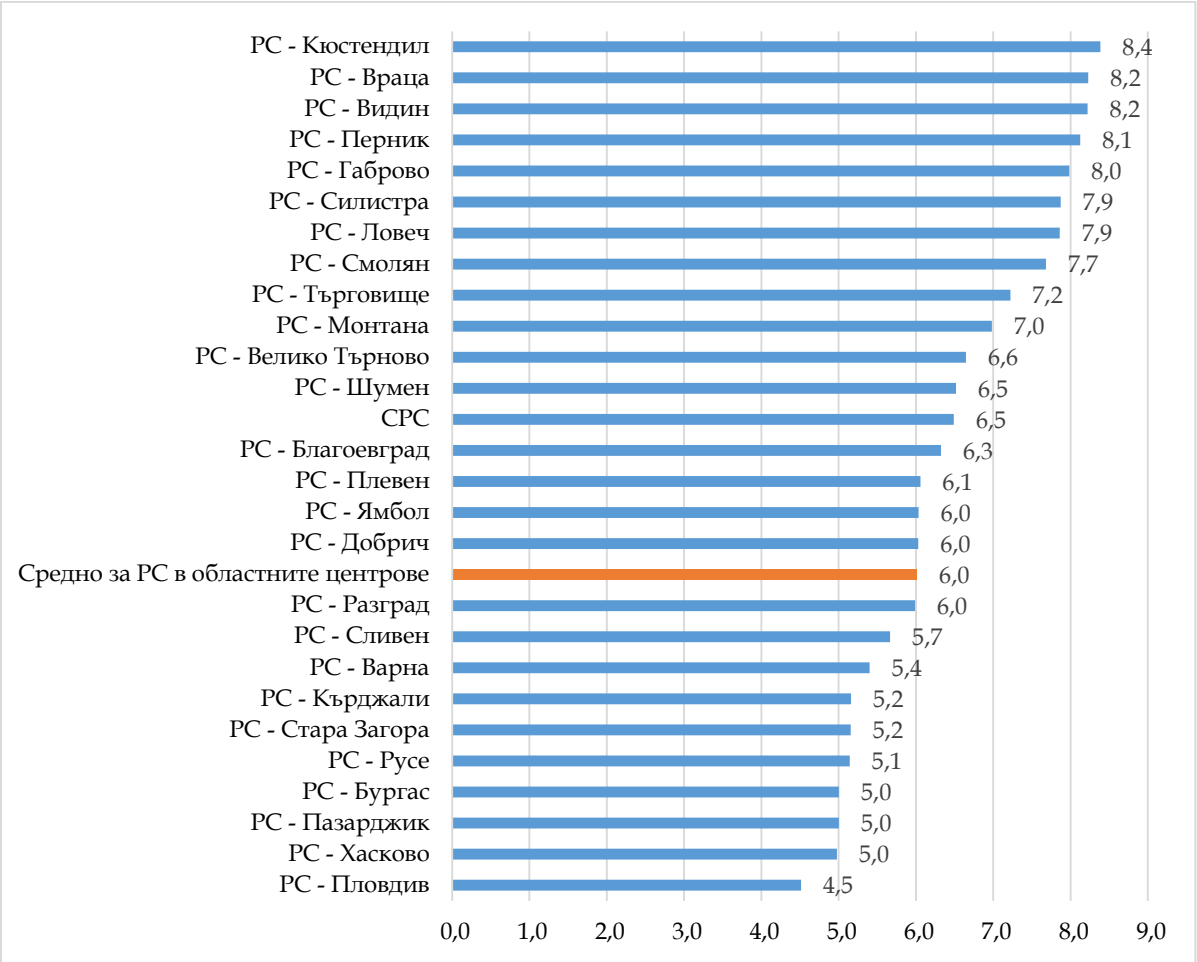
Заб.: В графиката са показани само тези РС, при които девиацията от средните стойности е най-голяма.

Показател „Административен щат спрямо броя на населението, обхванато от съответния районен съд“

Показателят представя щатната численост (обща и щатен брой магистрати) на 10 000 души население, обхванати от съответния районен съд. Колкото по-висок е този коефициент, толкова по-голяма е вероятността да съществува необходимост от реорганизация на конкретните районни съдилища в контекста на цялостна реформа на териториалните структури на съдебната власт.

Средната щатна численост на районните съдилища в страната е **6,6 щ.бр. на 10 000 жители** население. Средната щатна численост на РС в областните центрове е 6,0 щ.бр. на 10 000 жители, а на тези извън областните центрове – 7,9 щ.бр. на 10 000 жители.

Графика 25 „Средна щатна численост на районните съдилища в областните центрове на 10 000 жители население“

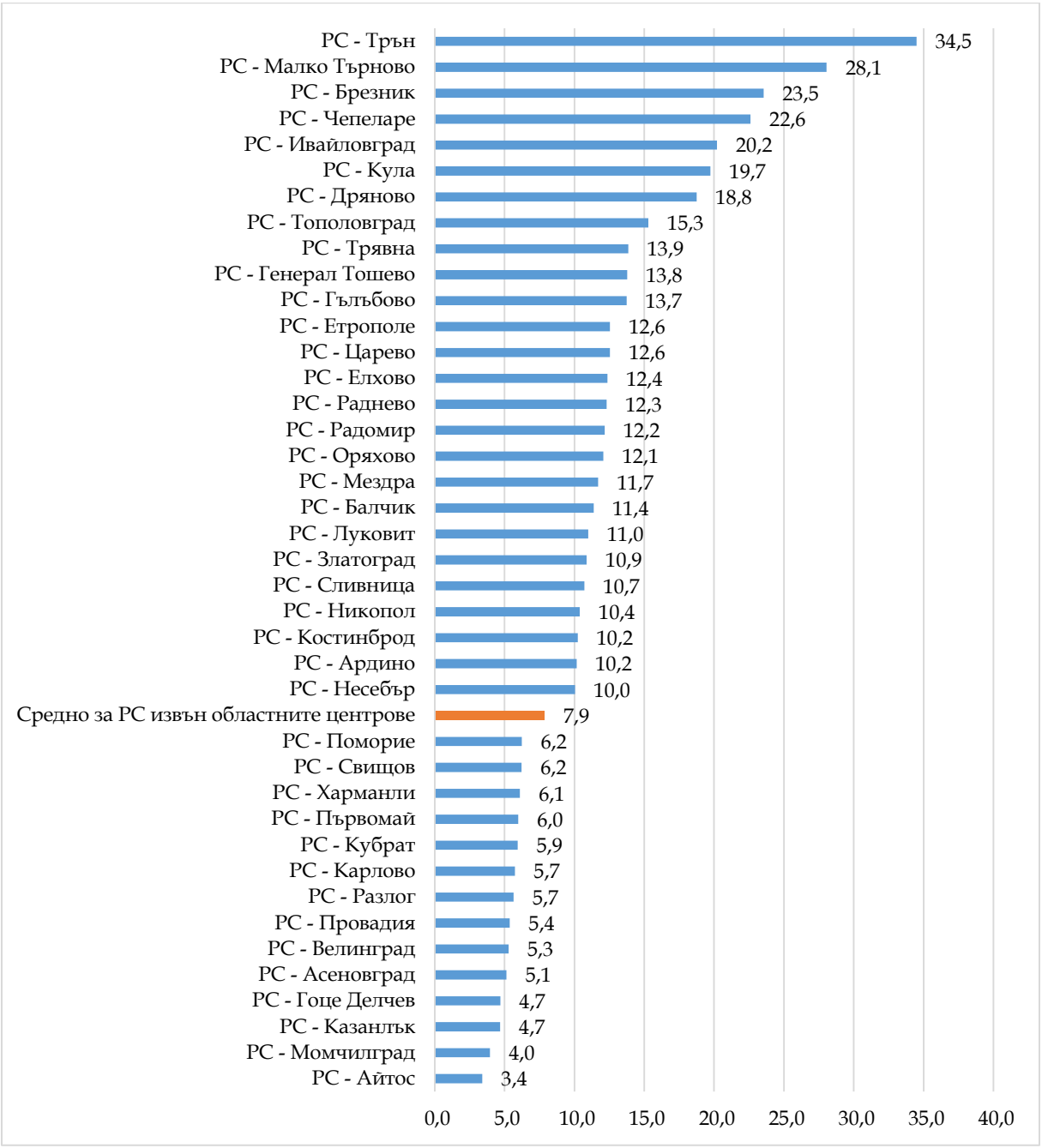

Средната щатна численост на районните съдилища в областните центрове варира от 4,5 бр. на 10 000 жители за **РС – Пловдив**, до 8,4 щ.бр. на 10 000 жители за **РС – Кюстендил**, но в общи линии се движи в приемливи граници спрямо средната за страната.

Много по-големи са различията по отношение на РС извън областните центрове, където разликата между районния съд с **най-голяма** (**РС – Трън**) и този с **най-малка** щатна численост спрямо броя на населението (**РС – Айтос**) е десетократна – съответно 34,5 щ.бр. и 3,4 щ.бр. на 10 000 жители. Изключително голяма е щатната численост спрямо броя обхванати жители и при **РС – Малко Търново** (28,1 щ.бр. на 10 000 жители), **РС – Брезник** (23,5 щ.бр. на 10 000 жители), **РС – Чепеларе** (22,6 щ.бр. на 10

000 жители), **РС – Ивайловград** (20,2 щ.бр. на 10 000 жители), **РС – Кула** (19,7 щ.бр. на 10 000 жители) и **РС – Дряново** (18,8 щ.бр. на 10 000 жители).

Графика 26 „Средна щатна численост на районните съдилища извън областните центрове на 10 000 жители население“

Заб.: В графиката са показани само тези РС, при които девиацията от средните стойности е най-голяма.

Показател „Брой магистрати спрямо броя на населението, обхванато от съответния районен съд“

Докладът „Значението на районните съдилища в структурата на съдебната система. критерии за промяна в съдебната карта на районните съдилища“[5], приет от ВСС с решение по Протокол № 40/15.07.2015 г. препоръчва да се обмисли възможността за

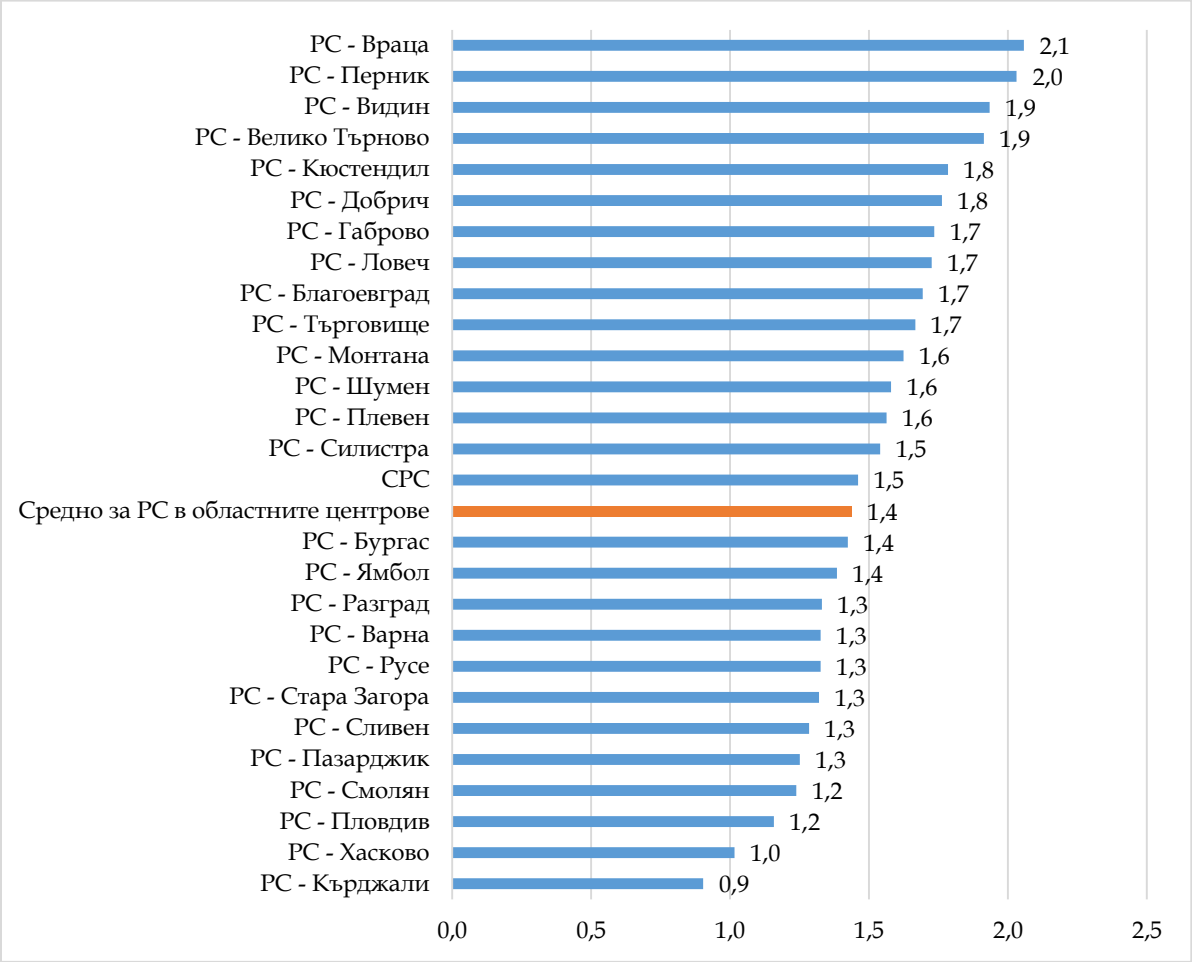
[5] http://www.vss.justice.bg/root/f/uploads/files/Doklad-sadebna-karta[1].pdf

определяне на норма, която да отразява съответствие на определен брой на населението към един брой съдия в районен съд, като предложението е да се определи съотношение на 10 000 души население – 1 съдия. Тази норма, наред с другите критерии, отчитащи спецификите на правораздавателния процес следва да бъде използвана при определяне на броя на съдиите в РС.

Пример за подобен подход при определяне на съотношение между население и щатна единица за служител съществува в чл. 10, ал. 1 от Закона за нотариусите и нотариалната дейност и в чл. 8 от Закона за частните съдебни изпълнители. В чл. 10, ал. 1 от ЗННД се приема, че на 10 000 жители в определен район се открива едно място за нотариус, а в чл. 8 от ЗЧСИ се утвърждава, че в определен район се открива едно място за частен съдебен изпълнител на 30 000 жители.

Към настоящия момент, средния брой магистрати в районните съдилища в страната е **1,4 щ.бр. на 10 000 жители** население. И тук, както и при общата щатна бройка, разликите между РС в областните центрове с най-много и тези с най-малко съдии на 10 000 човека население е около два пъти. **Най-високи** са стойностите на показателя при **РС – Враца** (2,1 магистрати на 10 000 жители) и **РС – Перник** (2,0 магистрати на 10 000 жители), а **най-ниски** при **РС – Кърджали** и **РС – Хасково** – съответно 0,9 и 1,0 магистрати на 10 000 жители.

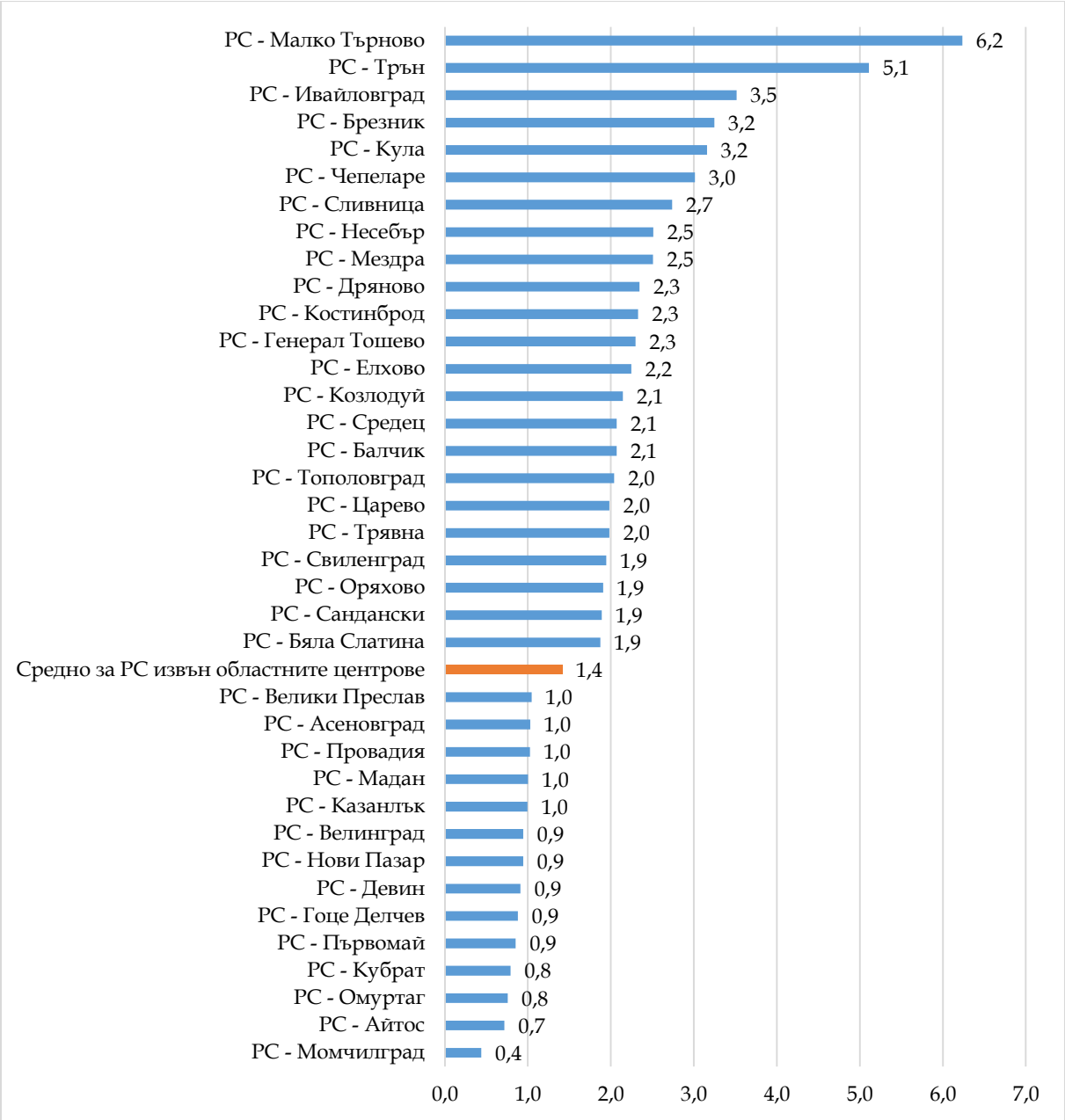
Графика 27 „Брой магистрати на 10 000 жители население - РС в областните центрове“

В районните съдилища извън областните центрове показателят „Брой магистрати на 10 000 жители население варира в доста по-широки граници. **Най-ниски стойности** се забелязват при **РС – Момчилград** (0,4 магистрати на 10 000 жители) и **РС – Айтос** (0,7

магистрати на 10 000 жители), а **най-високи** при **РС – Малко Търново** (6,2 магистрати на 10 000 жители) и **РС – Трън** (5,1 магистрати на 10 000 жители).

Графика 28 „Брой магистрати на 10 000 жители население - РС извън областните центрове“

Заб.: В графиката са показани само тези РС, при които девиацията от средните стойности е най-голяма.

Показател „Брой незаети спрямо общия брой щатни бройки в РС“

Като цяло, прави впечатление изключително ниския дял на незаети щатни бройки в повечето районни съдилища, като в повече от половината от тях (63 от общо 113 РС) няма нито една незаета щатна бройка. **Средният дял на заетите спрямо общия брой щатни бройки за всички районни съдилища в страната е 97,7%**, като този дял е почти равен при РС в областните центрове (97,6%) и тези извън областните центрове (97,8%).

Таблица 24 „Заети/ незаети спрямо общ брой щатни бройки в районните съдилища“

№	РС	Щатна численост към 31.12.2018 г.					Заети щатни бройки към 31.12.2018 г.				Незаети щатни бройки към 31.12.2018 г.			
		Общо	В т.ч.:				Общо	Заети/ общо	В т.ч.:		Общо	Незаети/ общо	В т.ч.:	
			магистрати	ДСИ	съдии по вписвания	служители, общо			магистрати	заети магистрати/ общо			магистрати	незаети магистрати/ общо
1	РС - Трън	**13,5**	2	1	1	**9,5**	**10,5**	77,8%	1	50,0%	**3**	22,2%	**1**	50,0%
2	РС - Средец	**14**	3	1	1	**9**	**12**	85,7%	1	33,3%	**2**	14,3%	**2**	66,7%
3	РС - Кула	**12,5**	2	1	1	**8,5**	**11**	88,0%	2	100,0%	**1,5**	12,0%	**0**	0,0%
4	РС - Своге	**19**	3	1	1	**14**	**17**	89,5%	2	66,7%	**2**	10,5%	**1**	33,3%
5	РС - Лом	**39**	6	2	3	**28**	**35**	89,7%	3	50,0%	**4**	10,3%	**3**	50,0%
6	РС - Ивайловград	**11,5**	2	1	1	**7,5**	**10,5**	91,3%	1	50,0%	**1**	8,7%	**1**	50,0%
7	РС - Елена	**12**	2	1	1	**8**	**11**	91,7%	2	100,0%	**1**	8,3%	**0**	0,0%
8	РС - Трявна	**14**	2	1	1	**10**	**13**	92,9%	1	50,0%	**1**	7,1%	**1**	50,0%
9	РС - Велинград	**28**	5	2	1	**20**	**26**	92,9%	3	60,0%	**2**	7,1%	**2**	40,0%
10	РС - Първомай	**14**	2	1	1	**10**	**13**	92,9%	1	50,0%	**1**	7,1%	**1**	50,0%
11	РС - Сливница	**23,5**	6	1	1	**15,5**	**22**	93,6%	5	83,3%	**1,5**	6,4%	**1**	16,7%
12	РС - Златоград	**18**	2	1	1	**14**	**17**	94,4%	1	50,0%	**1**	5,6%	**1**	50,0%
13	РС - Царево	**19**	3	1	1	**14**	**18**	94,7%	2	66,7%	**1**	5,3%	**1**	33,3%
14	РС - Оряхово	**19**	3	1	1	**14**	**18**	94,7%	3	100,0%	**1**	5,3%	**0**	0,0%
15	РС - Никопол	**19**	3	1	2	**13**	**18**	94,7%	3	100,0%	**1**	5,3%	**0**	0,0%
16	РС - Кърджали	**40**	7	3	2	**28**	**38**	95,0%	6	85,7%	**2**	5,0%	**1**	14,3%
17	РС - Левски	**20**	3	1	1	**15**	**19**	95,0%	3	100,0%	**1**	5,0%	**0**	0,0%
18	РС - Тутракан	**20**	3	1	1	**15**	**19**	95,0%	2	66,7%	**1**	5,0%	**1**	33,3%
19	РС - Провадия	**21**	4	1	1	**15**	**20**	95,2%	3	75,0%	**1**	4,8%	**1**	25,0%
20	РС - Монтана	**43**	10	2	2	**29**	**41**	95,3%	8	80,0%	**2**	4,7%	**2**	20,0%
21	РС - Тетевен	**21,5**	4	1	1	**15,5**	**20,5**	95,3%	3	75,0%	**1**	4,7%	**1**	25,0%
22	РС - Раднево	**22**	3	1	1	**17**	**21**	95,5%	3	100,0%	**1**	4,5%	**0**	0,0%
23	РС - Велики Преслав	**22**	3	2	1	**16**	**21**	95,5%	2	66,7%	**1**	4,5%	**1**	33,3%

24	РС - Горна Оряховица	**46**	11	2	2	**31**	**44**	95,7%	9	81,8%	**2**	4,3%	**2**	18,2%
25	РС - Козлодуй	**23**	5	1	1	**16**	**22**	95,7%	4	80,0%	**1**	4,3%	**1**	20,0%
26	РС - Пазарджик	**72**	18	3	3	**48**	**69**	95,8%	15	83,3%	**3**	4,2%	**3**	16,7%
27	РС - Карнобат	**24**	5	1	2	**16**	**23**	95,8%	4	80,0%	**1**	4,2%	**1**	20,0%
28	РС - Бяла Слатина	**24**	5	1	1	**17**	**23**	95,8%	5	100,0%	**1**	4,2%	**0**	0,0%
29	РС - Бяла	**25**	5	2	1	**17**	**24**	96,0%	4	80,0%	**1**	4,0%	**1**	20,0%
30	**СРС**	**862**	194	21	23	**624**	**828**	96,1%	177	91,2%	**34**	3,9%	**17**	8,8%
31	РС - Несебър	**28**	7	1	2	**18**	**27**	96,4%	6	85,7%	**1**	3,6%	**1**	14,3%
32	РС - Разлог	**29**	7	1	2	**19**	**28**	96,6%	6	85,7%	**1**	3,4%	**1**	14,3%
33	РС - Пловдив	**230**	59	8	12	**151**	**223**	97,0%	53	89,8%	**7**	3,0%	**6**	10,2%
34	РС - Карлово	**33**	7	2	1	**23**	**32**	97,0%	6	85,7%	**1**	3,0%	**1**	14,3%
35	РС - Разград	**36**	8	2	2	**24**	**35**	97,2%	7	87,5%	**1**	2,8%	**1**	12,5%
36	РС - Сандански	**36**	9	1	1	**25**	**35**	97,2%	8	88,9%	**1**	2,8%	**1**	11,1%
37	РС - Търговище	**39**	9	2	2	**26**	**38**	97,4%	9	100,0%	**1**	2,6%	**0**	0,0%
38	РС - Стара Загора	**82**	21	4	4	**53**	**80**	97,6%	19	90,5%	**2**	2,4%	**2**	9,5%
	Районни съдилища в областните центрове	**2762**	**660**	**113**	**113**	**1876**	**2696**	**97,6%**	**621**	**94,1%**	**66**	**2,4%**	**39**	**5,9%**
	Районни съдилища извън областните центрове	**1892,5**	**340**	**98**	**98**	**1357**	**1851**	**97,8%**	**311**	**91,5%**	**41,5**	**2,2%**	**29**	**8,5%**
39	РС - Кюстендил	**47**	10	2	2	**33**	**46**	97,9%	9	90,0%	**1**	2,1%	**1**	10,0%
40	РС - Хасково	**49**	10	3	3	**33**	**48**	98,0%	10	100,0%	**1**	2,0%	**0**	0,0%
41	РС - Дупница	**50**	11	2	1	**36**	**49**	98,0%	10	90,9%	**1**	2,0%	**1**	9,1%
42	РС - Видин	**51**	12	3	2	**34**	**50**	98,0%	12	100,0%	**1**	2,0%	**0**	0,0%
43	РС - Самоков	**25,5**	5	1	1	**18,5**	**25**	98,0%	5	100,0%	**0,5**	2,0%	**0**	0,0%
44	РС - Варна	**220**	54	9	12	**145**	**216**	98,2%	50	92,6%	**4**	1,8%	**4**	7,4%
45	РС - Бургас	**116**	33	4	6	**73**	**114**	98,3%	32	97,0%	**2**	1,7%	**1**	3,0%
46	РС - Враца	**60**	15	3	2	**40**	**59**	98,3%	15	100,0%	**1**	1,7%	**0**	0,0%
47	РС - Ямбол	**61**	14	4	3	**40**	**60**	98,4%	13	92,9%	**1**	1,6%	**1**	7,1%
48	РС - Велико Търново	**66**	19	2	3	**42**	**65**	98,5%	19	100,0%	**1**	1,5%	**0**	0,0%
49	РС - Перник	**72**	18	4	3	**47**	**71**	98,6%	18	100,0%	**1**	1,4%	**0**	0,0%
50	РС - Сливен	**75**	17	5	3	**50**	**74**	98,7%	17	100,0%	**1**	1,3%	**0**	0,0%
51	РС - Благоевград	**56**	15	2	3	**36**	**56**	100,0%	15	100,0%	**0**	0,0%	**0**	0,0%
52	РС - Габрово	**46**	10	2	2	**32**	**46**	100,0%	10	100,0%	**0**	0,0%	**0**	0,0%
53	РС - Ловеч	**41**	9	3	2	**27**	**41**	100,0%	9	100,0%	**0**	0,0%	**0**	0,0%
54	РС - Плевен	**93**	24	3	4	**62**	**93**	100,0%	24	100,0%	**0**	0,0%	**0**	0,0%

55	РС - Русе	**97**	25	7	4	**61**	**97**	100,0%	25	100,0%	**0**	0,0%	**0**	0,0%
56	РС - Силистра	**46**	9	2	2	**33**	**46**	100,0%	9	100,0%	**0**	0,0%	**0**	0,0%
57	РС - Смолян	**31**	5	4	1	**21**	**31**	100,0%	5	100,0%	**0**	0,0%	**0**	0,0%
58	РС - Добрич	**65**	19	3	4	**39**	**65**	100,0%	19	100,0%	**0**	0,0%	**0**	0,0%
59	РС - Шумен	**66**	16	3	2	**45**	**66**	100,0%	16	100,0%	**0**	0,0%	**0**	0,0%
60	РС - Ихтиман	**23**	4	1	1	**17**	**23**	100,0%	4	100,0%	**0**	0,0%	**0**	0,0%
61	РС - Пирдоп	**18,5**	3	1	1	**13,5**	**18,5**	100,0%	3	100,0%	**0**	0,0%	**0**	0,0%
62	РС - Елин Пелин	**19**	3	1	1	**14**	**19**	100,0%	3	100,0%	**0**	0,0%	**0**	0,0%
63	РС - Ботевград	**27**	5	2	1	**19**	**27**	100,0%	5	100,0%	**0**	0,0%	**0**	0,0%
64	РС - Етрополе	**14**	2	1	1	**10**	**14**	100,0%	2	100,0%	**0**	0,0%	**0**	0,0%
65	РС - Костинброд	**22**	5	1	1	**15**	**22**	100,0%	5	100,0%	**0**	0,0%	**0**	0,0%
66	РС - Петрич	**37**	8	1	1	**27**	**37**	100,0%	8	100,0%	**0**	0,0%	**0**	0,0%
67	РС - Гоце Делчев	**32**	6	1	2	**23**	**32**	100,0%	6	100,0%	**0**	0,0%	**0**	0,0%
68	РС - Поморие	**17**	3	1	1	**12**	**17**	100,0%	3	100,0%	**0**	0,0%	**0**	0,0%
69	РС - Айтос	**19**	4	1	1	**13**	**19**	100,0%	4	100,0%	**0**	0,0%	**0**	0,0%
70	РС - Малко Търново	**9**	2	1	1	**5**	**9**	100,0%	2	100,0%	**0**	0,0%	**0**	0,0%
71	РС - Девня	**21**	4	1	1	**15**	**21**	100,0%	4	100,0%	**0**	0,0%	**0**	0,0%
72	РС - Свищов	**22**	4	1	1	**16**	**22**	100,0%	4	100,0%	**0**	0,0%	**0**	0,0%
73	РС - Павликени	**20**	4	1	1	**14**	**20**	100,0%	4	100,0%	**0**	0,0%	**0**	0,0%
74	РС - Белоградчик	**16**	3	1	1	**11**	**16**	100,0%	3	100,0%	**0**	0,0%	**0**	0,0%
75	РС - Мездра	**28**	6	1	1	**20**	**28**	100,0%	6	100,0%	**0**	0,0%	**0**	0,0%
76	РС - Дряново	**16**	2	1	1	**12**	**16**	100,0%	2	100,0%	**0**	0,0%	**0**	0,0%
77	РС - Севлиево	**29**	5	1	1	**22**	**29**	100,0%	5	100,0%	**0**	0,0%	**0**	0,0%
78	РС - Момчилград	**18**	2	1	1	**14**	**18**	100,0%	2	100,0%	**0**	0,0%	**0**	0,0%
79	РС - Ардино	**13**	2	1	1	**9**	**13**	100,0%	2	100,0%	**0**	0,0%	**0**	0,0%
80	РС - Крумовград	**14**	2	1	1	**10**	**14**	100,0%	2	100,0%	**0**	0,0%	**0**	0,0%
81	РС - Троян	**27**	5	1	1	**20**	**27**	100,0%	5	100,0%	**0**	0,0%	**0**	0,0%
82	РС - Луковит	**18**	3	1	1	**13**	**18**	100,0%	3	100,0%	**0**	0,0%	**0**	0,0%
83	РС - Берковица	**19**	3	1	1	**14**	**19**	100,0%	3	100,0%	**0**	0,0%	**0**	0,0%
84	РС - Пещера	**25**	4	1	1	**19**	**25**	100,0%	4	100,0%	**0**	0,0%	**0**	0,0%
85	РС - Панагюрище	**19**	3	1	1	**14**	**19**	100,0%	3	100,0%	**0**	0,0%	**0**	0,0%
86	РС - Радомир	**27**	4	1	1	**21**	**27**	100,0%	4	100,0%	**0**	0,0%	**0**	0,0%
87	РС - Брезник	**14,5**	2	1	1	**10,5**	**14,5**	100,0%	2	100,0%	**0**	0,0%	**0**	0,0%
88	РС - Червен бряг	**21**	4	1	1	**15**	**21**	100,0%	4	100,0%	**0**	0,0%	**0**	0,0%
89	РС - Кнежа	**18**	3	1	1	**13**	**18**	100,0%	3	100,0%	**0**	0,0%	**0**	0,0%

90	РС - Асеновград	**40**	8	2	2	**28**	**40**	100,0%	8	100,0%	**0**	0,0%	**0**	0,0%
91	РС - Кубрат	**15**	2	1	1	**11**	**15**	100,0%	2	100,0%	**0**	0,0%	**0**	0,0%
92	РС - Исперих	**18**	3	1	1	**13**	**18**	100,0%	3	100,0%	**0**	0,0%	**0**	0,0%
93	РС - Дулово	**18**	3	1	1	**13**	**18**	100,0%	3	100,0%	**0**	0,0%	**0**	0,0%
94	РС - Котел	**15,5**	2	1	1	**11,5**	**15,5**	100,0%	2	100,0%	**0**	0,0%	**0**	0,0%
95	РС - Нова Загора	**25**	4	2	1	**18**	**25**	100,0%	4	100,0%	**0**	0,0%	**0**	0,0%
96	РС - Мадан	**17**	2	1	1	**13**	**17**	100,0%	2	100,0%	**0**	0,0%	**0**	0,0%
97	РС - Девин	**18**	2	1	1	**14**	**18**	100,0%	2	100,0%	**0**	0,0%	**0**	0,0%
98	РС - Чепеларе	**15**	2	1	1	**11**	**15**	100,0%	2	100,0%	**0**	0,0%	**0**	0,0%
99	РС - Казанлък	**47**	10	2	2	**33**	**47**	100,0%	10	100,0%	**0**	0,0%	**0**	0,0%
100	РС - Чирпан	**20**	3	1	1	**15**	**20**	100,0%	3	100,0%	**0**	0,0%	**0**	0,0%
101	РС - Гълъбово	**16**	2	1	1	**12**	**16**	100,0%	2	100,0%	**0**	0,0%	**0**	0,0%
102	РС - Каварна	**18**	3	1	2	**12**	**18**	100,0%	3	100,0%	**0**	0,0%	**0**	0,0%
103	РС - Балчик	**22**	4	1	1	**16**	**22**	100,0%	4	100,0%	**0**	0,0%	**0**	0,0%
104	РС - Тервел	**14**	2	1	1	**10**	**14**	100,0%	2	100,0%	**0**	0,0%	**0**	0,0%
105	РС - Генерал Тошево	**18**	3	1	1	**13**	**18**	100,0%	3	100,0%	**0**	0,0%	**0**	0,0%
106	РС - Попово	**25**	4	1	1	**19**	**25**	100,0%	4	100,0%	**0**	0,0%	**0**	0,0%
107	РС - Омуртаг	**18**	2	1	1	**14**	**18**	100,0%	2	100,0%	**0**	0,0%	**0**	0,0%
108	РС - Свиленград	**26**	6	1	1	**18**	**26**	100,0%	6	100,0%	**0**	0,0%	**0**	0,0%
109	РС - Димитровград	**31**	6	2	1	**22**	**31**	100,0%	6	100,0%	**0**	0,0%	**0**	0,0%
110	РС - Харманли	**22**	4	1	1	**16**	**22**	100,0%	4	100,0%	**0**	0,0%	**0**	0,0%
111	РС - Нови Пазар	**28**	4	1	2	**21**	**28**	100,0%	4	100,0%	**0**	0,0%	**0**	0,0%
112	РС - Елхово	**22**	4	1	1	**16**	**22**	100,0%	4	100,0%	**0**	0,0%	**0**	0,0%
113	РС - Тополовград	**15**	2	1	1	**11**	**15**	100,0%	2	100,0%	**0**	0,0%	**0**	0,0%
РС - ОБЩО		**4654,5**	**1000**	**211**	**211**	**3233**	**4547**	**97,7%**	**932**	**93,2%**	**107,5**	**2,3%**	**68**	**6,8%**

Най-голям е делът на незаетите щатни бройки в **РС – Трън** – 3 незаети от общ щат 13,5 или 22,2%. Сравнително висок спрямо средния е делът на незаетите щатни бройки и в **РС – Средец, РС – Кула, РС – Своге** и **РС – Лом**, но това се дължи най-вече на сравнително малката щатна численост на персонала в тези районни съдилища.

По отношение на незаетите щатни бройки само за магистрати може да бъде отбелязано, че техният дял е малко по-висок – **6,8%** общо за всички районните съдилища и съответно 5,9% за РС в областните центрове и 8,5% за тези извън областните центрове. Логично, делът на незаети бройки за магистрати е по-висок в РС, обхващащи по-малките населени места. В **РС – Средец** например, от 3 щатни бройки за магистрати, незаетите са 2 бр. В **РС – Трън, РС – Ивайловград, РС – Трявна, РС – Първомай** и **РС – Златоград** от 2 налични щатни бройки едната е свободна, а в **РС – Лом** има цели 3 незаети от общо 6 щатни бройки за магистрати.

От друга страна, в цели 78 районни съдилища няма незаети щатни бройки за магистрати.

ПОДРАЗДЕЛ 2: Анализ на състоянието на районните съдилища по критерий „Ефективност“

По отношение на понятието „***ефективност***“ световната практика и нормативните актове не предоставят единно тълкуване. Например в Закона за публичните финанси, то е дефинирано като „*постигането на максимални резултати от използваните ресурси при осъществяване дейността на бюджетните организации*“. Според Закона за сметната палата: „***ефективност***“ е „*степента на постигане на целите на одитирания обект при съпоставяне на действителните и очакваните резултати от неговата дейност*“.

В конкретния случай, за целите на анализа на текущото състояние на съдилищата са дефинирани четири показателя, чрез които се цели да бъде изследвана ефективността от дейността им.

Показател „Брой свършени спрямо броя входящи дела на годишна база“

Докладът на Съвета на Европа „Европейски съдебни системи - Ефективност и качество на правосъдието“ от 2018 г.[6] разглежда т.нар. „степен на разчистване“ или на англ. Clearance Rate (CR) като основен показател за ефективност и качество на дейността на съдилищата и прокуратурата в общоевропейски мащаб. Този показател е просто съотношение, получено чрез разделяне на броя на разрешените дела на броя на входящите дела през съответния период, изразено в процент.

$$CR\ (\%) = \frac{\text{Бр. свършени дела през годината}}{\text{Бр. постъпили дела през годината}} \times 100$$

В случаите, когато стойностите на показателя са близки до 100%, това показва способността на съда да разрешава приблизително толкова дела, колкото е броят на входящите дела за дадения период от време. В случаите, при които стойностите на показателя са над 100%, това показва способността на съда да разрешава повече случаи от получените, като по този начин намалява броя на висящите дела в края на периода на измерване.

По същество степента на „разчистване“ показва как съдът или съдебната система се справят с притока на дела. Той позволява сравнения, дори когато параметрите на разглежданите случаи в различните съдилища не са идентични.

[6] https://rm.coe.int/rapport-avec-couv-18-09-2018-en/16808def9c

Таблица 25 „Степен на „разчистване“ (Clearance Rate) на гражданските и наказателни в районните съдилища“

№ по ред	РС	Степен на „разчистване“ (CR)		
		граждански	наказателни	**Общо**
1	РС - Тервел	105,93%	108,88%	**106,51%**
2	РС - Кула	110,14%	87,29%	**104,55%**
3	РС - Мадан	102,19%	110,69%	**104,09%**
4	РС - Царево	102,49%	103,90%	**103,33%**
5	РС - Исперих	102,28%	104,79%	**102,96%**
6	РС - Сливница	104,98%	100,74%	**102,91%**
7	РС - Никопол	103,01%	102,43%	**102,84%**
8	РС - Омуртаг	103,56%	100,77%	**102,58%**
9	РС - Бяла	103,22%	100,00%	**102,37%**
10	РС - Гоце Делчев	100,07%	106,86%	**102,27%**
11	РС - Кубрат	101,02%	104,64%	**102,08%**
12	РС - Карнобат	101,15%	104,58%	**101,99%**
13	РС - Балчик	101,05%	104,06%	**101,96%**
14	РС - Белоградчик	98,97%	106,94%	**101,42%**
15	РС - Силистра	100,33%	102,42%	**101,04%**
16	РС - Свиленград	100,63%	101,40%	**100,98%**
17	РС - Радомир	100,76%	101,49%	**100,94%**
18	РС - Ивайловград	91,67%	113,13%	**100,87%**
19	РС - Мездра	99,35%	104,79%	**100,79%**
20	РС - Генерал Тошево	99,37%	103,33%	**100,64%**
21	РС - Своге	97,41%	108,61%	**100,45%**
22	РС - Трън	98,17%	107,94%	**100,36%**
23	РС - Горна Оряховица	97,69%	105,67%	**100,00%**
24	РС - Дряново	99,65%	100,77%	**100,00%**
25	РС - Чепеларе	101,59%	98,10%	**100,00%**
26	РС - Чирпан	100,52%	98,95%	**100,00%**
27	РС - Панагюрище	99,91%	100,00%	**99,93%**
28	РС - Бяла Слатина	99,11%	101,66%	**99,88%**
29	РС - Айтос	99,12%	101,24%	**99,75%**
30	РС - Нови Пазар	99,09%	101,62%	**99,59%**
31	РС - Тетевен	98,78%	101,64%	**99,56%**
32	РС - Провадия	97,94%	104,77%	**99,55%**
33	РС - Кюстендил	97,30%	102,28%	**99,51%**
34	РС - Елин Пелин	100,69%	95,18%	**99,46%**
35	РС - Ловеч	99,22%	99,86%	**99,45%**
36	РС - Видин	97,19%	103,54%	**99,42%**
37	РС - Пирдоп	98,58%	101,74%	**99,38%**

№ по ред	РС	Степен на „разчистване“ (CR)		
		граждански	наказателни	**Общо**
38	РС - Елена	98,07%	101,32%	**99,35%**
39	РС - Смолян	99,79%	98,41%	**99,33%**
40	РС - Монтана	98,89%	100,05%	**99,33%**
41	РС - Каварна	98,18%	101,99%	**99,27%**
42	РС - Благоевград	99,58%	98,42%	**99,04%**
43	РС - Оряхово	98,68%	99,57%	**99,00%**
44	РС - Козлодуй	99,31%	97,80%	**99,00%**
45	РС - Берковица	100,35%	95,71%	**98,94%**
46	РС - Кърджали	97,33%	100,97%	**98,90%**
47	РС - Левски	97,29%	101,77%	**98,85%**
48	РС - Димитровград	97,19%	104,35%	**98,84%**
49	РС - Първомай	96,06%	105,15%	**98,77%**
50	РС - Ямбол	97,15%	104,51%	**98,65%**
51	РС - Котел	96,45%	103,30%	**98,63%**
52	РС - Казанлък	98,08%	99,79%	**98,59%**
53	РС - Девин	96,91%	102,09%	**98,54%**
54	РС - Дулово	97,17%	104,35%	**98,54%**
55	РС - Пещера	96,02%	111,18%	**98,42%**
56	РС - Троян	97,10%	101,09%	**98,35%**
57	РС - Нова Загора	96,38%	103,64%	**98,20%**
58	РС - Златоград	95,90%	105,17%	**98,13%**
59	РС - Плевен	97,28%	100,68%	**98,13%**
60	РС - Несебър	92,80%	101,23%	**98,11%**
61	РС - Павликени	96,00%	102,17%	**98,02%**
62	РС - Севлиево	97,46%	99,80%	**98,01%**
63	РС - Попово	98,35%	96,82%	**98,00%**
64	РС - Шумен	96,83%	99,26%	**97,99%**
65	РС - Трявна	97,33%	99,09%	**97,91%**
66	РС - Стара Загора	95,53%	102,52%	**97,90%**
67	РС - Русе	97,89%	97,90%	**97,89%**
	Средно за РС в страната:	**97,35%**	**99,14%**	**97,85%**
68	РС - Луковит	98,74%	95,89%	**97,85%**
69	РС - Сандански	93,40%	107,63%	**97,84%**
70	РС - Търговище	96,80%	99,91%	**97,83%**
71	РС - Варна	97,55%	98,56%	**97,78%**
72	РС - Разлог	97,99%	97,44%	**97,78%**
73	РС - Добрич	96,89%	100,49%	**97,73%**
74	РС - Средец	97,92%	96,91%	**97,69%**

№ по ред	РС	Степен на „разчистване“ (CR)		
		граждански	наказателни	**Общо**
75	РС - Елхово	98,84%	95,75%	**97,68%**
76	СРС	98,19%	95,58%	**97,63%**
77	РС - Харманли	98,24%	96,10%	**97,59%**
78	РС - Раднево	96,01%	101,27%	**97,58%**
79	РС - Сливен	96,57%	101,85%	**97,56%**
80	РС - Кнежа	97,57%	96,95%	**97,41%**
81	РС - Малко Търново	98,16%	95,12%	**97,32%**
82	РС - Етрополе	96,10%	102,10%	**97,27%**
83	РС - Карлово	98,11%	95,48%	**97,24%**
84	РС - Велико Търново	95,31%	100,33%	**97,19%**
85	РС - Пазарджик	97,09%	97,37%	**97,18%**
86	РС - Враца	97,40%	96,23%	**97,16%**
87	РС - Асеновград	96,01%	100,62%	**97,14%**
88	РС - Пловдив	96,09%	99,70%	**97,13%**
89	РС - Бургас	95,54%	99,22%	**96,94%**
90	РС - Габрово	94,98%	99,94%	**96,93%**
91	РС - Дупница	94,88%	99,83%	**96,91%**
92	РС - Поморие	91,32%	106,42%	**96,74%**
93	РС - Велинград	96,10%	98,03%	**96,60%**
94	РС - Разград	96,72%	96,19%	**96,58%**
95	РС - Хасково	94,64%	99,77%	**96,52%**
96	РС - Червен бряг	96,59%	96,25%	**96,50%**
97	РС - Гълъбово	95,73%	98,07%	**96,42%**
98	РС - Крумовград	98,25%	93,40%	**96,27%**
99	РС - Костинброд	97,65%	92,42%	**96,24%**
100	РС - Лом	95,54%	96,71%	**95,74%**
101	РС - Ботевград	96,72%	91,87%	**95,57%**
102	РС - Девня	95,18%	96,13%	**95,40%**
103	РС - Петрич	99,16%	89,85%	**94,98%**
104	РС - Велики Преслав	96,92%	90,78%	**94,90%**
105	РС - Самоков	96,14%	91,92%	**94,83%**
106	РС - Тутракан	94,44%	94,75%	**94,56%**
107	РС - Тополовград	98,39%	84,62%	**94,54%**
108	РС - Брезник	96,82%	88,08%	**94,46%**
109	РС - Перник	92,76%	98,91%	**93,97%**
110	РС - Свищов	92,90%	97,10%	**93,94%**
111	РС - Момчилград	91,91%	95,95%	**93,25%**
112	РС - Ардино	91,58%	97,37%	**93,17%**

№ по ред	РС	Степен на „разчистване“ (CR)		
		граждански	наказателни	**Общо**
113	РС - Ихтиман	86,41%	95,90%	**89,47%**

Както е видно от горната таблица, в 22 от 103-те районни съдилища в страната, степента на „разчистване“ общо за гражданските и наказателните дела е по-висока от 100%, т.е. въпросните съдебни структури демонстрират способност да разрешават повече дела от постъпилите. При други четири, степента на „разчистване“ е равна на 100%, т.е. в тях се разрешават приблизително толкова дела, колкото е броят общо на входящите. **Най-голям** е този процент при РС – Тервел, РС – Кула и РС – Мадан, а най-малък съответно при **РС – Ихтиман** (където стойностите на показателя са под 90%)**, РС – Ардино** и **РС – Момчилград**.

Средните стойности на показателя за всички РС в страната е по-висока по отношение на **наказателните дела**, при които се доближава до 100%, отколкото при гражданските. Най-висока е степента на „разчистване“ на наказателни дела в: РС – Ивайловград (113,13%), РС – Пещера (111,18%) и РС – Мадан (110,69%), а най-ниска в: **РС – Тополовград** (84,62%), **РС – Кула** (87,29%) и **РС – Брезник** (88,08%).

По отношение на **гражданските дела**, при средна стойност на показателя 97,35%, най-висок е процента на „разчистване“ при РС – Кула (110,14%), РС – Тервел (105,93%) и РС – Сливница (104,98%), а най-нисък при **РС - Ихтиман** (86,41%), **РС – Поморие** (91,32%) и **РС – Ардино** (91,58%).

Показател „Време за разглеждане на едно дело“

Показателят „Време за разглеждане на едно дело“ измерва теоретичното време, необходимо за решаване на едно дело (гражданско или наказателно) в съда с оглед на текущия темп на работа на районните съдилищата.

Според доклада на Съвета на Европа „Европейски съдебни системи - Ефективност и качество на правосъдието“ от 2018 г., времето за разглеждане /Disposition Time (DT)/ на едно дело се изчислява чрез разделяне на броя на висящите дела в края на наблюдавания период на броя на разрешените дела в същия период, умножен по 365 (дни в годината):

$$\text{DT (дни)} = \frac{\text{Бр. висящи дела в края на годината}}{\text{Бр. свършени дела през годината}} \times 365$$

Преобразуването в дни улеснява проследяването на връзката между висящи и разрешени дела в рамките на даден период, в случая календарна година. Показателят е подходящ за оценка на съдебната ефективност с оглед на установените стандарти за продължителността на съдебни производства.

За отбелязване е, че този показател не изчислява средното време, необходимо за разглеждане на дело, а представя теоретична оценка на времето, необходимо за обработка на висящи дела.

Таблица 26 „Време за разглеждане на едно дело в районните съдилища

№ по ред	РС	Време за разглеждане на едно дело (DT)		
		граждански	наказателни	**Общо**
1	РС - Никопол	14,5	22,7	**16,8**
2	РС - Дряново	20,3	28,0	**22,7**
3	РС - Царево	34,2	15,0	**22,7**

№ по ред	РС	Време за разглеждане на едно дело (DT)		
		граждански	наказателни	**Общо**
4	РС - Трявна	28,3	18,4	**25,0**
5	РС - Чирпан	26,3	23,2	**25,3**
6	РС - Бяла Слатина	28,7	20,3	**26,1**
7	РС - Генерал Тошево	30,8	17,7	**26,4**
8	РС - Раднево	27,5	24,8	**26,6**
9	РС - Кубрат	30,1	19,4	**26,9**
10	РС - Трън	32,4	10,7	**27,2**
11	РС - Кула	15,4	74,4	**27,5**
12	РС - Средец	26,6	31,1	**27,6**
13	РС - Козлодуй	27,1	35,3	**28,8**
14	РС - Монтана	38,2	13,7	**28,8**
15	РС - Оряхово	34,6	19,0	**29,0**
16	РС - Радомир	33,3	17,8	**29,3**
17	РС - Севлиево	30,4	27,9	**29,8**
18	РС - Тервел	31,9	25,8	**30,7**
19	РС - Нови Пазар	31,1	32,5	**31,4**
20	РС - Крумовград	28,6	35,7	**31,4**
21	РС - Шумен	46,2	15,8	**31,5**
22	РС - Свиленград	34,9	28,0	**31,8**
23	РС - Карнобат	32,4	31,3	**32,1**
24	РС - Павликени	37,2	22,5	**32,2**
25	РС - Белоградчик	33,1	30,6	**32,3**
26	РС - Плевен	33,8	29,0	**32,6**
27	РС - Мадан	35,2	25,2	**32,9**
28	РС - Бяла	38,0	19,3	**33,2**
29	РС - Елена	47,8	11,9	**33,4**
30	РС - Малко Търново	24,0	60,8	**33,9**
31	РС - Нова Загора	33,9	33,9	**33,9**
32	РС - Ямбол	32,9	37,7	**33,9**
33	РС - Тетевен	30,3	45,4	**34,5**
34	РС - Айтос	38,0	26,9	**34,6**
35	РС - Левски	31,9	39,8	**34,7**
36	РС - Попово	36,3	32,7	**35,5**
37	РС - Мездра	38,9	27,1	**35,6**
38	РС - Враца	36,0	39,1	**36,7**
39	РС - Търговище	47,9	17,0	**37,5**
40	РС - Казанлък	40,5	31,5	**37,8**
41	РС - Кърджали	47,4	26,0	**38,0**
42	РС - Сливен	35,1	51,6	**38,3**

№ по ред	РС	Време за разглеждане на едно дело (DT)		
		граждански	наказателни	**Общо**
43	РС - Котел	42,7	30,3	**38,6**
44	РС - Девин	43,7	28,4	**38,7**
45	РС - Велико Търново	50,7	19,7	**38,7**
46	РС - Тополовград	23,0	86,8	**39,0**
47	РС - Силистра	46,4	29,6	**40,6**
48	РС - Ловеч	39,1	44,4	**41,0**
49	РС - Димитровград	38,6	49,0	**41,2**
50	РС - Пещера	41,4	40,6	**41,2**
51	РС - Несебър	73,4	24,0	**41,3**
52	РС - Елин Пелин	26,5	95,9	**41,3**
53	РС - Берковица	33,1	61,3	**41,4**
54	РС - Горна Оряховица	46,5	31,3	**41,9**
55	РС - Етрополе	40,6	47,5	**42,0**
56	РС - Троян	44,8	36,8	**42,2**
57	РС - Смолян	47,6	31,7	**42,4**
58	РС - Гълъбово	33,6	63,4	**42,5**
59	РС - Габрово	52,5	28,1	**42,6**
60	РС - Харманли	34,2	64,6	**43,2**
61	РС - Стара Загора	53,3	25,7	**43,5**
62	РС - Асеновград	50,8	21,9	**43,5**
63	РС - Исперих	49,8	29,6	**44,3**
64	РС - Ботевград	36,3	71,6	**44,4**
65	РС - Разград	41,8	53,7	**44,9**
66	РС - Червен бряг	35,1	74,6	**45,0**
67	РС - Хасково	56,4	27,3	**45,4**
68	РС - Кюстендил	49,0	43,2	**46,4**
69	РС - Бургас	57,0	31,5	**47,1**
70	РС - Панагюрище	48,7	42,1	**47,1**
71	РС - Провадия	46,8	51,2	**47,9**
72	РС - Русе	48,8	45,1	**48,0**
73	РС - Чепеларе	49,9	45,8	**48,1**
74	РС - Кнежа	48,4	52,3	**49,4**
75	РС - Каварна	50,0	54,0	**51,2**
76	РС - Свищов	50,6	53,6	**51,4**
77	РС - Девня	45,4	72,7	**51,6**
78	РС - Пазарджик	53,4	50,2	**52,4**
79	РС - Добрич	52,5	52,7	**52,5**
80	РС - Видин	62,9	35,5	**52,9**
81	РС - Благоевград	65,3	39,3	**53,2**

№ по ред	РС	Време за разглеждане на едно дело (DT)		
		граждански	наказателни	**Общо**
82	РС - Ардино	65,1	24,7	**53,6**
83	РС - Велинград	58,5	42,6	**54,4**
84	РС - Велики Преслав	43,6	79,2	**54,8**
85	РС - Карлово	52,3	61,5	**55,3**
86	РС - Пирдоп	62,6	35,0	**55,4**
87	РС - Своге	61,5	41,2	**55,6**
88	РС - Петрич	36,6	82,5	**56,1**
89	РС - Елхово	34,7	94,5	**56,6**
90	РС - Пловдив	65,4	38,3	**57,4**
91	РС - Перник	64,2	32,1	**57,5**
92	РС - Лом	52,9	80,7	**57,7**
93	РС - Ивайловград	72,4	42,4	**58,0**
94	РС - Луковит	47,4	83,4	**58,5**
95	РС - Балчик	46,1	91,3	**60,1**
96	РС - Тутракан	64,5	54,5	**60,4**
97	РС - Първомай	69,2	41,7	**60,5**
98	РС - Сандански	68,4	46,0	**60,7**
99	РС - Варна	63,2	54,8	**61,2**
100	РС - Дупница	51,4	75,8	**61,7**
101	РС - Момчилград	67,6	63,0	**66,0**
102	РС - Костинброд	58,5	94,6	**67,9**
103	РС - Златоград	78,0	41,9	**68,7**
104	РС - Брезник	60,8	93,3	**69,0**
105	РС - Омуртаг	73,1	65,7	**70,6**
	Средно за РС в страната:	**79,8**	**58,2**	**73,7**
106	РС - Сливница	106,8	42,7	**76,1**
107	РС - Поморие	95,2	47,0	**76,2**
108	РС - Дулово	88,0	36,1	**77,5**
109	РС - Самоков	67,8	111,4	**81,0**
110	РС - Гоце Делчев	88,4	92,6	**89,8**
111	РС - Разлог	86,1	104,2	**92,8**
112	РС - Ихтиман	91,8	113,1	**99,2**
113	СРС	168,7	145,4	**163,8**

Тук прави впечатление изключително високите стойности на показателя в **Софийски районен съд**, като това е валидно както за гражданските, така и за наказателните дела. Тези високи стойности могат да се обяснят с големия брой висящи дела в края на 2018 г. в СРС – общо 45 540 бр., от които 37 079 граждански и 8 461 наказателни дела.

Изчисленията показват още, че **най-малко дни** за разглеждане на едно дело са необходими в РС – Никопол, РС – Дряново и РС – Царево, а най-много, освен в СРС, и в **РС – Ихтиман** и **РС – Разлог**.

Изчисленията на показателя по видове дела (граждански и наказателни) показват, че изключвайки СРС, където отклонението от средните стойности е най-голямо:

- **Най-много** време за разглеждане отнемат **гражданските дела** в: **РС – Сливница** (106,8 дни), **РС – Поморие** (95,2 дни) и **РС – Ихтиман** (91,8 дни), а **най-малко** в: РС – Никопол (14,5 дни), РС – Кула (15,4 дни) и РС – Дряново (20,3 дни).
- **Най-много** време за разглеждане отнемат **наказателните дела** в: **РС - Ихтиман** (113,1 дни), **РС – Самоков** (111,4 дни) и **РС – Разлог** (104,2 дни), а най-малко в: РС – Трън (10,7 дни), РС – Елена (11,9 дни) и РС – Монтана (13,7 дни).

Тези стойности обаче не би следвало да се тълкуват еднозначно, тъй като разглежданият показател не отчита разнообразието, концентрацията или сложността на случаите, разглеждани в различните РС. Така например в РС – Трън, по отношение на който е изчислена най-ниска продължителност на разглежданите наказателни дела, следва да се отбележи, че броят на разглежданите подобни дела е най-нисък в страната – едва 68 бр. Въпреки това, представените данни може да бъдат използвани за определяне на прогнозната максимална продължителност на делата в съответните районни съдилища.

Показател, отчитащ броя свършени дела в срок до три месеца спрямо общия брой на делата за разглеждане в РС

Показателят (R3) показва процентното съотношение на броя на делата, приключили в срок до три месеца спрямо общия брой на делата за разглеждане през отчетния период. Изчислява се по формулата:

$$\text{R3 (\%)} = \frac{\text{Бр. свършени дела в срок до три месеца}}{\text{Бр. дела за разглеждане през годината}} \times 100$$

Този показател може да се използва за проследяване на способността на съдебната структура бързо да се справя с постъпилите дела за разглеждане. Той обаче, също както и останалите показатели в част „ефективност“ не би следвало да се разглежда самоцелно и изолирано от останалите, тъй като и той при него не са отчетени редица фактори като: сложност на случаите, концентрация във времето и др.

Таблица 27 „Брой свършени дела в срок до три месеца спрямо общия брой на делата за разглеждане в РС“

№ по ред	РС	Свършени дела в срок до три месеца, %		
		граждански	наказателни	Общо
1	РС - Кула	94,3%	79,8%	**91,0%**
2	РС - Трявна	89,6%	91,3%	**90,2%**
3	РС - Крумовград	90,4%	88,6%	**89,7%**
4	РС - Средец	90,2%	87,3%	**89,6%**
5	РС - Царево	85,4%	92,3%	**89,5%**
6	РС - Никопол	91,2%	83,2%	**88,9%**
7	РС - Севлиево	89,1%	88,4%	**88,9%**
8	РС - Козлодуй	90,8%	80,7%	**88,7%**
9	РС - Раднево	90,7%	83,5%	**88,5%**
10	РС - Чирпан	87,8%	89,0%	**88,2%**
11	РС - Бяла Слатина	89,0%	86,4%	**88,2%**

№ по ред	РС	Свършени дела в срок до три месеца, %		
		граждански	наказателни	Общо
12	РС - Монтана	84,6%	93,7%	**88,0%**
13	РС - Етрополе	87,8%	88,5%	**87,9%**
14	РС - Дряново	89,6%	84,0%	**87,9%**
15	РС - Оряхово	85,7%	90,9%	**87,5%**
16	РС - Малко Търново	91,6%	76,9%	**87,4%**
17	РС - Шумен	83,6%	91,8%	**87,4%**
18	РС - Попово	86,9%	88,5%	**87,3%**
19	РС - Кубрат	88,5%	84,0%	**87,2%**
20	РС - Плевен	87,9%	83,8%	**86,9%**
21	РС - Генерал Тошево	87,4%	85,2%	**86,7%**
22	РС - Враца	87,3%	82,7%	**86,4%**
23	РС - Павликени	87,5%	84,2%	**86,4%**
24	РС - Тополовград	91,4%	71,8%	**85,9%**
25	РС - Белоградчик	88,7%	79,6%	**85,7%**
26	РС - Ямбол	87,7%	77,8%	**85,5%**
27	РС - Трън	83,7%	91,4%	**85,5%**
28	РС - Нови Пазар	86,3%	82,2%	**85,4%**
29	РС - Радомир	85,1%	86,2%	**85,4%**
30	РС - Търговище	82,1%	91,9%	**85,2%**
31	РС - Нова Загора	87,6%	78,1%	**85,1%**
32	РС - Айтос	84,9%	85,5%	**85,1%**
33	РС - Ботевград	89,4%	70,9%	**84,9%**
34	РС - Мездра	85,3%	83,3%	**84,7%**
35	РС - Тетевен	86,6%	78,5%	**84,3%**
36	РС - Карнобат	85,4%	80,2%	**84,1%**
37	РС - Кърджали	82,6%	85,8%	**84,0%**
38	РС - Велико Търново	81,5%	88,0%	**83,9%**
39	РС - Сливен	86,9%	71,4%	**83,8%**
40	РС - Елена	80,9%	88,3%	**83,7%**
41	РС - Ардино	82,6%	86,1%	**83,5%**
42	РС - Котел	84,5%	81,1%	**83,4%**
43	РС - Свиленград	81,4%	85,8%	**83,4%**
44	РС - Червен бряг	87,9%	71,1%	**83,3%**
45	РС - Бяла	81,8%	88,1%	**83,3%**
46	РС - Смолян	81,3%	87,6%	**83,2%**
47	РС - Силистра	81,5%	86,5%	**83,2%**
48	РС - Левски	85,4%	79,2%	**83,1%**
49	РС - Несебър	74,5%	88,3%	**83,1%**
50	РС - Казанлък	83,2%	82,5%	**83,0%**

№ по ред	РС	Свършени дела в срок до три месеца, %		
		граждански	наказателни	Общо
51	РС - Димитровград	84,6%	77,1%	**82,7%**
52	РС - Харманли	87,1%	73,2%	**82,7%**
53	РС - Троян	83,1%	81,7%	**82,7%**
54	РС - Хасково	80,1%	87,1%	**82,7%**
55	РС - Елин Пелин	86,4%	70,9%	**82,6%**
56	РС - Габрово	81,1%	84,1%	**82,3%**
57	РС - Чепеларе	81,4%	82,8%	**82,1%**
58	РС - Асеновград	80,7%	86,1%	**82,0%**
59	РС - Свищов	84,9%	71,8%	**81,5%**
60	РС - Разград	85,6%	70,2%	**81,5%**
61	РС - Гълъбово	87,4%	68,4%	**81,4%**
62	РС - Пещера	84,8%	65,5%	**81,4%**
63	РС - Кнежа	82,8%	74,9%	**80,8%**
64	РС - Горна Оряховица	82,8%	75,4%	**80,6%**
65	РС - Тервел	81,2%	78,2%	**80,6%**
66	РС - Русе	81,4%	76,8%	**80,5%**
67	РС - Бургас	78,8%	83,1%	**80,4%**
68	РС - Исперих	80,0%	80,8%	**80,2%**
69	РС - Стара Загора	78,7%	82,8%	**80,1%**
70	РС - Девин	83,6%	72,6%	**80,1%**
71	РС - Девня	83,4%	69,2%	**80,0%**
72	РС - Мадан	79,1%	82,6%	**79,9%**
73	РС - Ловеч	83,4%	73,1%	**79,7%**
74	РС - Провадия	83,1%	69,0%	**79,6%**
75	РС - Видин	78,6%	78,9%	**78,7%**
76	РС - Карлово	80,1%	75,8%	**78,7%**
77	РС - Берковица	85,4%	63,3%	**78,6%**
78	РС - Пирдоп	78,5%	78,1%	**78,4%**
79	РС - Перник	77,5%	81,9%	**78,4%**
80	РС - Велики Преслав	83,5%	67,9%	**78,3%**
81	РС - Велинград	79,2%	75,5%	**78,3%**
82	РС - Добрич	79,9%	72,9%	**78,2%**
83	РС - Панагюрище	80,5%	70,6%	**78,1%**
84	РС - Пазарджик	79,7%	74,1%	**78,0%**
85	РС - Кюстендил	81,4%	73,4%	**77,8%**
86	РС - Лом	81,1%	61,0%	**77,5%**
87	РС - Момчилград	78,6%	75,1%	**77,4%**
88	РС - Златоград	75,8%	81,6%	**77,2%**
89	РС - Луковит	83,7%	63,0%	**76,9%**

№ по ред	РС	Свършени дела в срок до три месеца, %		
		граждански	наказателни	Общо
90	РС - Петрич	87,0%	64,7%	**76,9%**
91	РС - Пловдив	75,4%	80,3%	**76,8%**
92	РС - Елхово	86,6%	60,5%	**76,2%**
93	РС - Тутракан	76,5%	75,3%	**76,0%**
94	РС - Благоевград	73,5%	79,0%	**76,0%**
95	РС - Сандански	75,1%	75,8%	**75,3%**
96	РС - Дупница	82,2%	64,7%	**74,6%**
97	РС - Варна	75,4%	71,8%	**74,5%**
98	РС - Първомай	76,9%	68,3%	**74,3%**
99	РС - Каварна	77,3%	66,7%	**74,2%**
100	РС - Костинброд	77,8%	62,8%	**73,7%**
101	РС - Своге	76,2%	66,0%	**73,3%**
102	РС - Омуртаг	75,7%	65,9%	**72,4%**
103	РС - Дулово	70,7%	77,7%	**72,0%**
104	РС - Ивайловград	75,2%	65,6%	**70,7%**
105	РС - Балчик	79,6%	52,7%	**70,6%**
106	РС - Брезник	75,5%	56,9%	**70,6%**
	Средно за РС в страната:	**69,9%**	**72,3%**	**70,5%**
107	РС - Ихтиман	78,0%	55,5%	**70,0%**
108	РС - Самоков	77,3%	53,4%	**69,6%**
109	РС - Поморие	69,5%	68,1%	**69,0%**
110	РС - Сливница	60,5%	77,1%	**67,8%**
111	РС - Гоце Делчев	70,7%	57,2%	**66,1%**
112	РС - Разлог	71,2%	54,2%	**64,7%**
113	СРС	43,8%	47,8%	**44,6%**

И тук прави впечатление изключително ниските стойности на показателя при **СРС**. Другите районни съдилища с по-ниски стойности от средните за страната са: **РС – Разлог, РС - Гоце Делчев, РС – Сливница, РС – Поморие, РС – Самоков,** и **РС – Ихтиман**.

При **гражданските дела**, **най-висок** е делът на свършените в срок до три месеца спрямо общия брой дела за разглеждане при: РС – Кула (94,3%), РС - Малко Търново (91,6%) и РС – Тополовград (91,4%), а най-нисък, освен в **СРС**, в **РС – Сливница** (60,5%) и **РС – Поморие** (69,5%), при които стойностите са под средните за страната.

При **наказателните дела** пък, **най-висок** процент се наблюдава при: РС – Монтана (93,7%), РС – Царево (92,3%) и РС – Търговище (91,9%), а **най-нисък**, наред със **СРС**, в: **РС - Балчик** (52,7%), **РС – Самоков** (53,4%) и **РС – Разлог** (54,2%).

Показател, отразяващ процента свършени дела със съдебен акт по същество

Показателят отразява процента на делата, приключили със съдебен акт по същество спрямо общия брой на свършилите дела в съответния районен съд. Изчислява се по формулата:

$$SA\ (\%) = \frac{\text{Бр. свършени дела с акт по същество}}{\text{Общ брой свършени дела}} \times 100$$

При него също не се отчитат съществени елементи като: сложност на делото, причини за прекратяването му и др. и в този смисъл също не би могъл да се разглежда самостоятелно и да бъде сам по себе си основание за вземане на решение за преструктуриране на даден районен съд.

Таблица 28 „Процент свършени дела със съдебен акт по същество“

№ по ред	РС	% свършени дела със съдебен акт по същество		
		граждански	наказателни	**Общо**
1	РС - Дупница	94,4%	81,4%	**88,9%**
2	РС - Козлодуй	92,4%	75,2%	**88,9%**
3	РС - Луковит	92,5%	78,6%	**88,2%**
4	РС - Пещера	90,9%	75,7%	**88,1%**
5	РС - Велики Преслав	90,2%	82,2%	**87,7%**
6	РС - Шумен	86,7%	88,6%	**87,6%**
7	РС - Монтана	88,9%	85,4%	**87,6%**
8	РС - Берковица	90,7%	79,3%	**87,3%**
9	РС - Ботевград	91,0%	74,9%	**87,3%**
10	РС - Провадия	91,7%	73,6%	**87,2%**
11	РС - Габрово	87,9%	85,9%	**87,1%**
12	РС - Казанлък	90,0%	80,2%	**87,0%**
13	РС - Сливен	91,8%	66,2%	**86,8%**
14	РС - Ямбол	90,6%	73,1%	**86,8%**
15	РС - Тервел	88,9%	77,7%	**86,7%**
16	РС - Нови Пазар	90,7%	70,5%	**86,6%**
17	СРС	87,3%	83,8%	**86,6%**
18	РС - Трън	89,3%	77,9%	**86,5%**
19	РС - Дулово	91,5%	66,7%	**86,5%**
20	РС - Кубрат	90,6%	76,6%	**86,4%**
21	РС - Търговище	89,4%	80,5%	**86,4%**
22	РС - Червен бряг	92,5%	68,1%	**86,4%**
23	РС - Левски	88,6%	82,1%	**86,3%**
24	РС - Попово	89,5%	75,2%	**86,3%**
25	РС - Кюстендил	87,7%	84,4%	**86,2%**
26	РС - Пазарджик	89,0%	79,8%	**86,1%**
27	РС - Нова Загора	91,7%	70,6%	**86,1%**
28	РС - Брезник	88,1%	79,7%	**86,0%**
29	РС - Ихтиман	92,9%	72,9%	**86,0%**

№ по ред	РС	% свършени дела със съдебен акт по същество		
		граждански	наказателни	**Общо**
30	РС - Лом	88,7%	72,8%	**86,0%**
31	РС - Девня	90,5%	70,1%	**85,9%**
32	РС - Самоков	89,6%	76,7%	**85,7%**
33	РС - Дряново	87,2%	82,4%	**85,7%**
34	РС - Стара Загора	88,7%	80,1%	**85,6%**
35	РС - Елин Пелин	88,4%	75,3%	**85,6%**
36	РС - Етрополе	88,9%	72,6%	**85,6%**
37	РС - Асеновград	89,2%	74,4%	**85,4%**
38	РС - Видин	86,2%	83,4%	**85,2%**
39	РС - Оряхово	90,2%	76,2%	**85,1%**
40	РС - Разград	86,9%	79,8%	**85,1%**
41	РС - Трявна	86,8%	81,7%	**85,1%**
42	РС - Троян	87,8%	79,1%	**85,0%**
43	РС - Велико Търново	88,4%	79,4%	**84,9%**
44	РС - Севлиево	90,2%	68,2%	**84,9%**
45	РС - Елхово	90,1%	76,0%	**84,9%**
46	РС - Средец	89,1%	70,2%	**84,9%**
47	РС - Кнежа	91,5%	65,4%	**84,9%**
	Средно за РС в страната:	**87,3%**	**78,5%**	**84,8%**
48	РС - Мездра	91,1%	68,1%	**84,8%**
49	РС - Димитровград	89,1%	71,3%	**84,8%**
50	РС - Кърджали	83,1%	86,8%	**84,7%**
51	РС - Пловдив	88,0%	77,0%	**84,7%**
52	РС - Смолян	86,0%	81,8%	**84,6%**
53	РС - Каварна	88,3%	75,7%	**84,6%**
54	РС - Плевен	89,3%	70,6%	**84,6%**
55	РС - Бургас	85,8%	82,6%	**84,5%**
56	РС - Тополовград	87,6%	74,8%	**84,4%**
57	РС - Тетевен	90,8%	67,5%	**84,4%**
58	РС - Ловеч	87,9%	78,0%	**84,3%**
59	РС - Котел	88,5%	76,0%	**84,3%**
60	РС - Русе	87,3%	72,5%	**84,2%**
61	РС - Несебър	79,1%	86,9%	**84,2%**
62	РС - Ардино	88,1%	74,3%	**84,2%**
63	РС - Велинград	88,5%	71,7%	**84,2%**
64	РС - Тутракан	87,2%	79,8%	**84,1%**
65	РС - Карнобат	88,0%	72,1%	**84,0%**
66	РС - Горна Оряховица	86,6%	78,1%	**84,0%**
67	РС - Враца	85,9%	76,3%	**83,9%**

№ по ред	РС	% свършени дела със съдебен акт по същество		
		граждански	наказателни	**Общо**
68	РС - Свищов	85,7%	78,7%	**83,9%**
69	РС - Бяла Слатина	90,6%	68,1%	**83,7%**
70	РС - Варна	86,5%	73,5%	**83,4%**
71	РС - Кула	86,3%	71,8%	**83,4%**
72	РС - Златоград	88,0%	69,7%	**83,3%**
73	РС - Балчик	85,5%	78,2%	**83,2%**
74	РС - Харманли	87,7%	72,7%	**83,2%**
75	РС - Бяла	84,5%	79,1%	**83,1%**
76	РС - Гълъбово	86,6%	74,8%	**83,1%**
77	РС - Хасково	85,6%	78,9%	**83,0%**
78	РС - Павликени	86,7%	75,7%	**83,0%**
79	РС - Девин	84,4%	79,9%	**83,0%**
80	РС - Карлово	88,7%	70,4%	**82,8%**
81	РС - Раднево	86,1%	75,4%	**82,8%**
82	РС - Добрич	85,3%	74,5%	**82,7%**
83	РС - Исперих	89,9%	63,2%	**82,6%**
84	РС - Айтос	86,0%	74,2%	**82,5%**
85	РС - Петрич	88,4%	73,8%	**82,2%**
86	РС - Панагюрище	86,3%	68,6%	**82,1%**
87	РС - Мадан	85,4%	71,0%	**82,0%**
88	РС - Своге	85,3%	73,5%	**81,8%**
89	РС - Малко Търново	93,0%	51,3%	**81,8%**
90	РС - Перник	79,7%	88,3%	**81,5%**
91	РС - Благоевград	78,0%	84,5%	**81,0%**
92	РС - Сандански	80,4%	82,2%	**81,0%**
93	РС - Костинброд	83,4%	73,5%	**80,9%**
94	РС - Чепеларе	84,8%	75,8%	**80,8%**
95	РС - Крумовград	84,7%	74,5%	**80,6%**
96	РС - Момчилград	84,8%	72,5%	**80,6%**
97	РС - Разлог	81,6%	78,6%	**80,5%**
98	РС - Чирпан	84,8%	71,4%	**80,4%**
99	РС - Никопол	85,5%	65,9%	**80,0%**
100	РС - Гоце Делчев	84,3%	70,9%	**79,7%**
101	РС - Елена	84,5%	72,0%	**79,5%**
102	РС - Силистра	83,6%	71,2%	**79,3%**
103	РС - Първомай	85,9%	62,1%	**78,3%**
104	РС - Поморие	79,5%	76,1%	**78,1%**
105	РС - Радомир	78,2%	77,8%	**78,1%**
106	РС - Генерал Тошево	86,8%	60,3%	**78,1%**

№ по ред	РС	% свършени дела със съдебен акт по същество		
		граждански	наказателни	**Общо**
107	РС - Сливница	83,1%	72,4%	**78,0%**
108	РС - Царево	78,5%	77,3%	**77,8%**
109	РС - Белоградчик	80,5%	70,8%	**77,4%**
110	РС - Ивайловград	82,6%	70,5%	**76,8%**
111	РС - Омуртаг	83,0%	63,2%	**76,2%**
112	РС - Свиленград	86,8%	52,5%	**71,2%**
113	РС - Пирдоп	79,1%	47,9%	**71,0%**

Данните от горната таблица показват, че докато разликата между районните съдилища с най-високи стойности на показателя и средните стойности на показателя за страната не е особено голяма – едва 4,1 процентни пункта, то разликата между средните стойности на показателя за страната и съдилищата с най-ниски резултати (**РС – Пирдоп** и **РС - Свиленград**) е чувствителна – близо 14 процентни пункта.

Средния процент на приключилите **граждански дела** със съдебен акт по същество е доста по-висок. В РС – Дупница например, гражданските дела с издаден съдебен акт по същество съставляват цели 94,4% от общо приключените граждански дела. Най-нисък е този процент при **РС – Благоевград** (78,0%), **РС – Радомир** (78,2%) и **РС – Царево** (78,5%).

При **наказателните дела**, **най-висок** процент на приключване със съдебен акт по същество се наблюдава при РС – Шумен (88,6%), а **най-нисък** при **РС - Пирдоп** (47,9%), **РС - Малко Търново** (51,3%) и **РС – Свиленград** (52,5%).

ПОДРАЗДЕЛ 3: Анализ на състоянието на районните съдилища по критерий „Ефикасност“

– В различните нормативни, стратегически и методологически документи няма единно тълкуване за понятието „***ефикасност***“. В Закона за публичните финанси, понятието „***ефикасност***“ е дефинирано като „*постигането на максимални резултати от използваните ресурси при осъществяване дейността на бюджетните организации*“. Според Закона за сметната палата: „ефикасност“ е „*постигането на максимални резултати от използваните ресурси при осъществяване на дейността на одитирания обект*“.

Според Методиката за последваща оценка на програми и нормативни актове[7] на Института по публична администрация: „*Понятието за ефикасност се отнася до връзката между вложените ресурси (входящи) и доставените стоки или услуги (резултат).*

За целите на настоящия анализ, понятието **„ефикасност“** се използва за измерване на съотношението между вложените ресурси и постигнатите резултати от дейността на районните съдилища.

Тук е мястото да се уточни, че показателите за ефикасност следва да се разглеждат с известна доза условност що се отнася до съдебната система като цяло и резултатите от тях не следва да се абсолютизират поради факта, че правосъдието не е типична публична услуга.

Първият елемент от анализа на ефикасността - вложените ресурси обхваща финансовите ресурси.

[7] http://www.ipa.government.bg/bg/metodika-za-posledvashcha-ocenka-na-programi-i-normativni-aktove

Бюджетът на съдебната власт е самостоятелен и е част от държавния бюджет (чл.361 от Закона за съдебната власт). Той се състои от бюджетите на Висшия съдебен съвет, на Инспектората към Висшия съдебен съвет, на органите на съдебната власт, които са юридически лица, и на Националния институт на правосъдието. Бюджетът на съдебната власт включва всички приходи от дейността на органите на съдебната власт и на Националния институт на правосъдието, разходите за издръжка на органите на съдебната власт, на Инспектората към Висшия съдебен съвет и на Националния институт на правосъдието с изключение на разходите, които по силата на този закон се определят по бюджета на Министерството на правосъдието, взаимоотношенията с централния бюджет и други бюджети и финансирането на бюджетното салдо.

Съдилищата, в това число районните са органи на съдебната власт, юридически лица и са определени като второстепенни разпоредители с бюджет към Висшия съдебен съвет.

По данни на Висшия съдебен съвет, към 31.12.2018 г. общата сума на отчетените разходи по бюджетите на районните съдилища е в размер на 157 924 791 лева и представлява 59,55% от сумата на отчетените разходи за съдилищата като цяло, обект на настоящия анализ. От анализа на структурата на бюджета на районните съдилища е видно, че 91,29% от разходите представляват плащания за работни заплати и възнаграждения, включително осигурителни вноски, а с най-малък относителен дял са капиталовите разходи (1,05%).

Към 31.12.2018 г. постъпилите по бюджетите на районните съдилища приходи са в размер на 47 997 264 лева или 30,39% от сумата на разходите, като основната част от тях (88,27%) са приходи от съдебни такси.

Вторият елемент от анализа на ефикасността обхваща постигнатите резултати.

За целите на анализа на ефикасността бе извършен преглед на статистическата информация, която се събира във ВСС за резултатите, чрез които се отчита дейността на съдилищата. На база на извършения преглед, резултатите, които са взети предвид при анализа на ефикасността са „Брой дела за разглеждане“ и „Свършени дела“.

Видно от предоставените от ВСС данни, общият брой дела за разглеждане от районните съдилища през 2018 година е 534 608, а свършените дела, съответно 444 810.

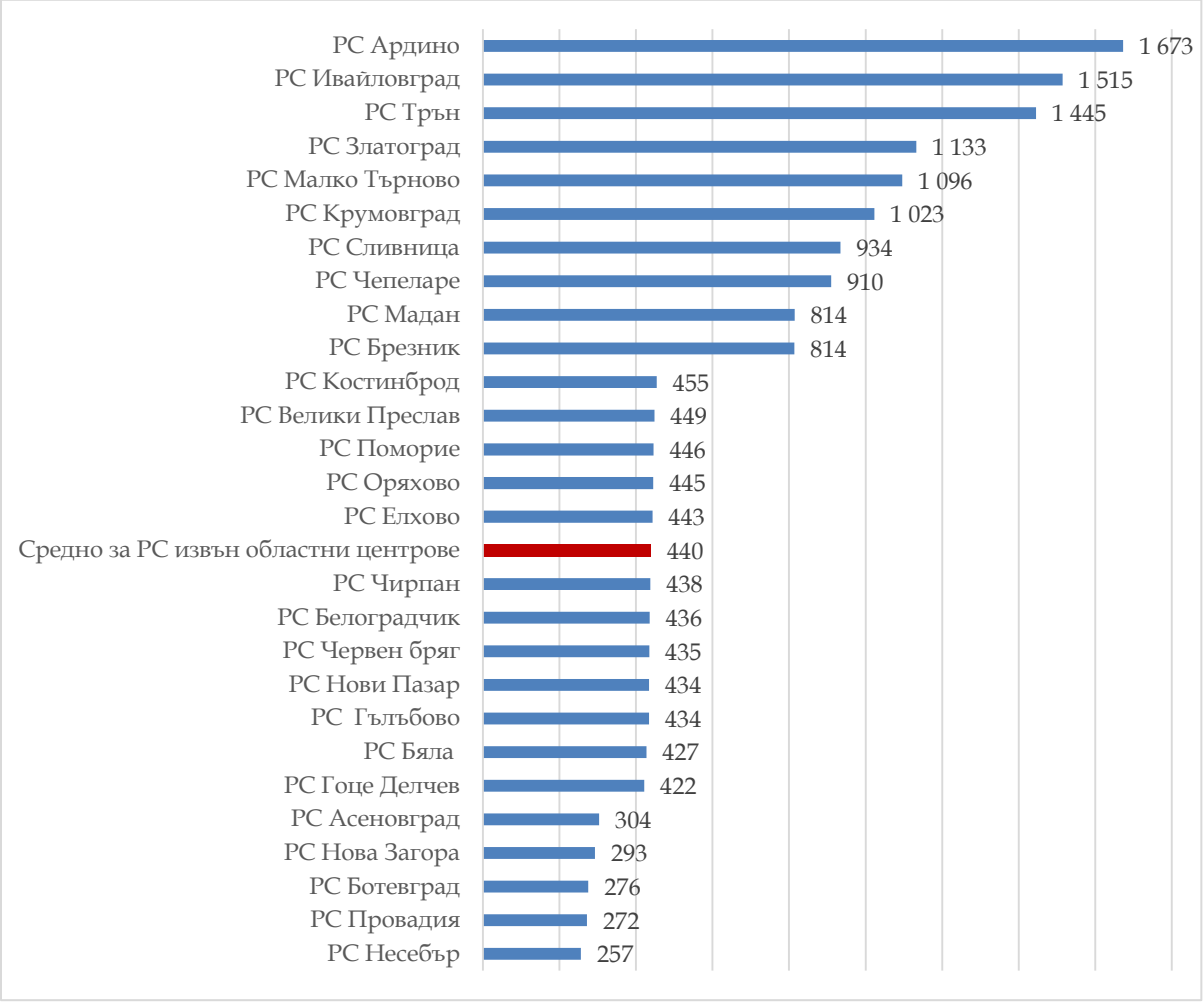
Показател „Стойност на годишните разходи за единица резултат“

Този показател е един от най-съществените показатели за измерване на ефикасността. В конкретния случай, чрез него се цели да бъде определена „цената“ на крайния резултат от дейността на всеки от районните съдилища, а именно броя разглеждани и свършени дела. Показателят е изчислен като сумата на общите отчетени към 31.12.2018 г. разходи е разделена на броя разглеждани/свършени дела.

Средногодишният разход на едно разглеждано дело за районните съдилища извън областните центрове е в размер на 440 лева. При анализа на резултатите по този показател се констатира, че при 37 от изследваните съдилища, показателят е под средната стойност, тоест за тях ефикасността е по-висока. С най-висока ефикасност се отличава РС Несебър, в който за 2018 г. са разгледани общо 3 811 броя дела, а отчетените разходи са в размер на 977 763 лева. За по-голямата част от районните съдилища извън областните центрове (49) средногодишните разходи за едно разглеждано дело са по-високи от средните, като най-ниска ефикасност се наблюдава при РС Ардино. При него броят на разглежданите дела за 2018 г. е 297, а отчетените разходи са в размер на 496 789 лева.

На графиката са показани резултатите за част от районните съдилища, за които стойностите на показателя са в граничните стойности.

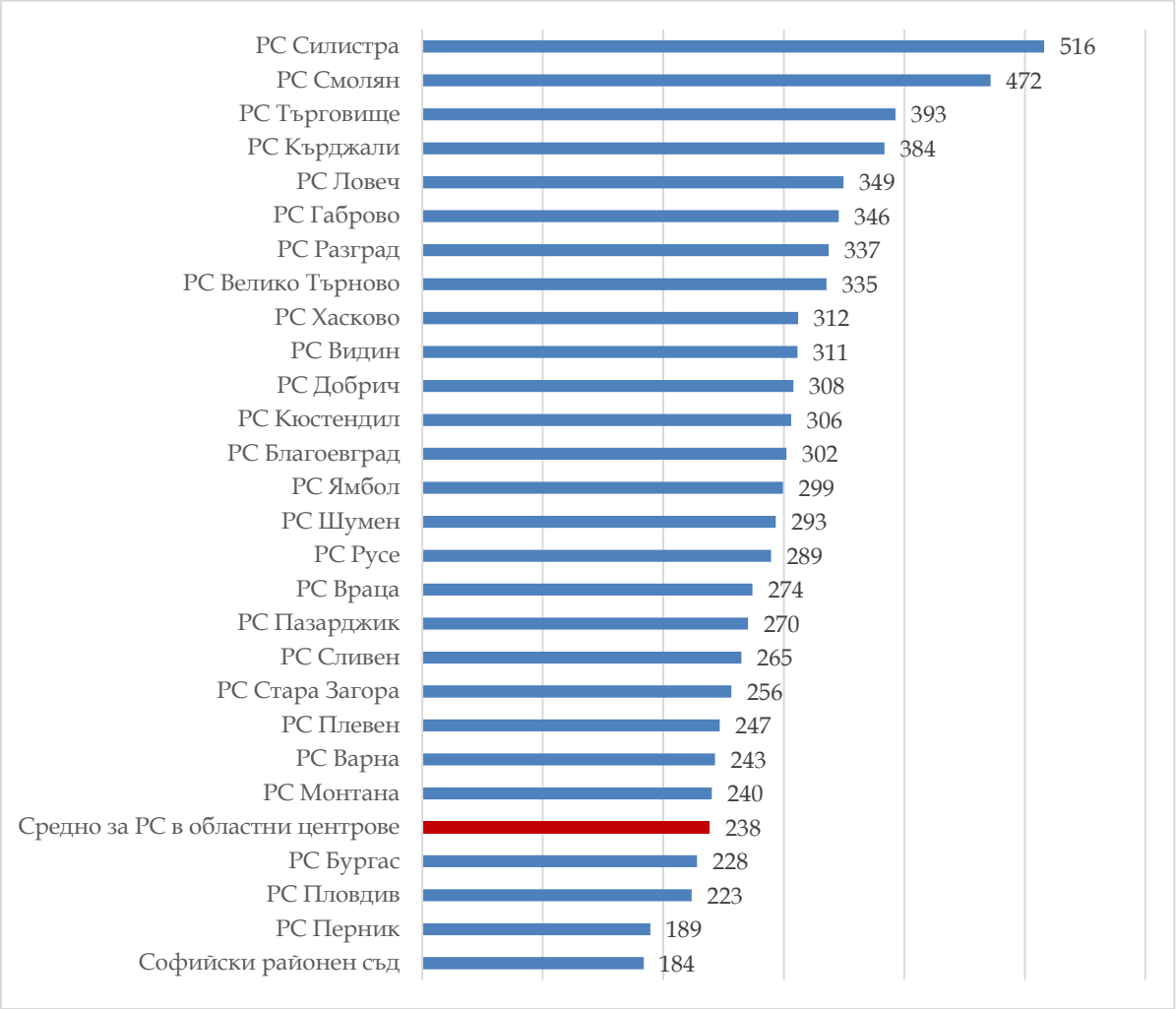
Графика 29 Стойност на годишните разходи за едно разглеждано дело в районните съдилища извън областните центрове

Анализът на ефикасността по този показател е изчислен и по отношение на свършените дела. На база на резултатите от анализа може да се заключи, че ранкирането на изследваните районни съдилища е почти непроменено, като при средногодишен разход за едно свършено дело в размер на 496 лева, най-висока ефикасност отново се наблюдава при РС Несебър (286 лева) и с най-ниска ефикасност се отличава РС Ардино (1 918 лева).

Данните от анализа на показателя по отношение на районните съдилища в областните центрове са представени на следващата графика.

Графика 30 Стойност на годишните разходи за едно разглеждано дело в районните съдилища в областните центрове

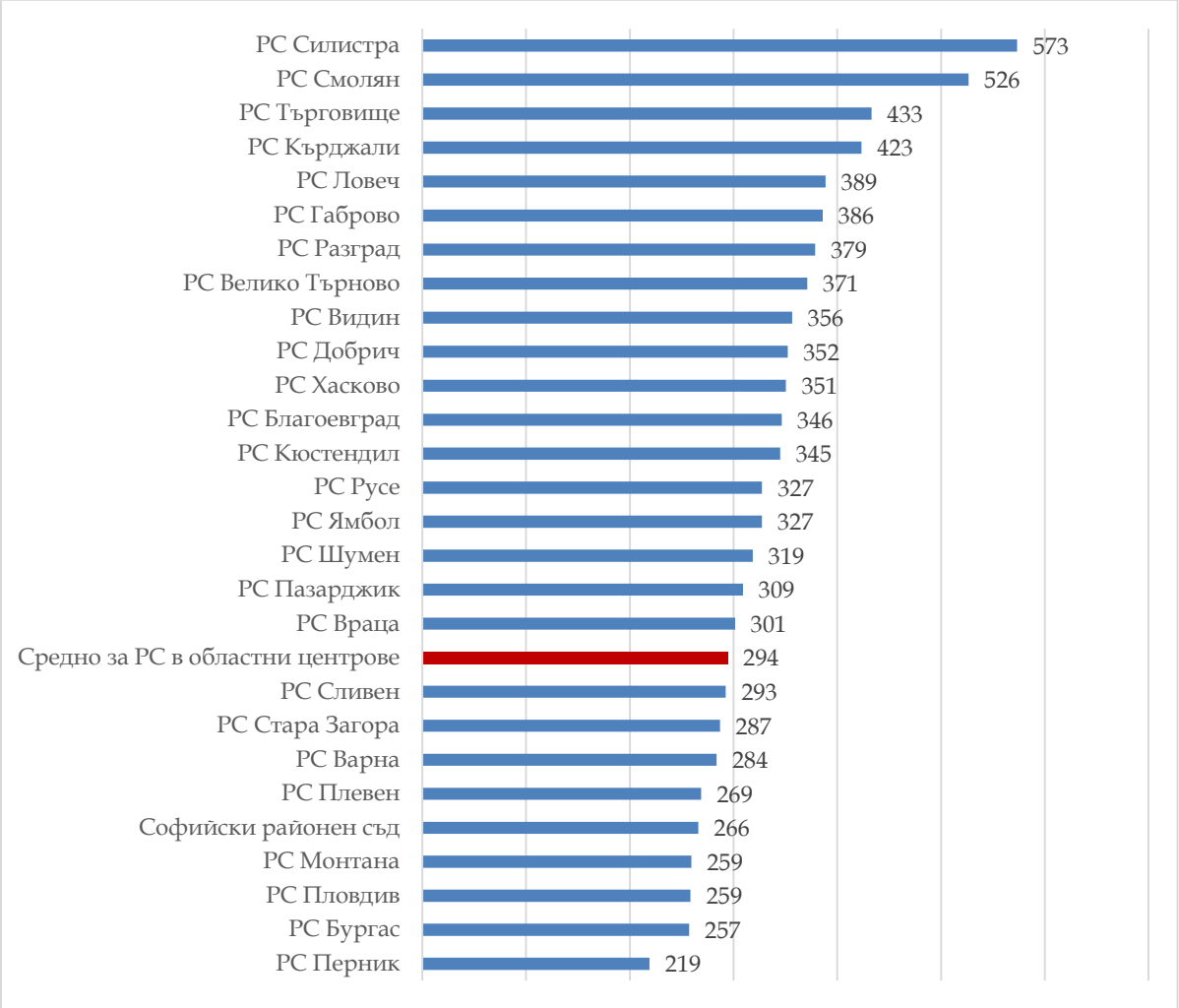

Като цяло, при районните съдилища в областните центрове се наблюдава по-висока ефикасност, като средногодишният разход за едно разглеждано дело за 2018 г. е в размер на 238 лева при 440 лева за районните съдилища извън областните центрове. Това, което прави впечатление при анализа е, че стойността на показателя за преобладаващата част от изследваните съдилища е над средната и едва при четири от общо 27 РС се наблюдава по-висока от средната ефикасност. Най-ниска е стойността на средногодишните разходи за едно разглеждано дело в Софийски районен съд, в който за 2018 г. са постъпили за разглеждане 147 001 броя дела, а отчетените разходи са в размер на малко над 27 млн. лева. Под средната стойност на показателя са РС Пловдив, РС Бургас и РС Перник. Очевидно, най-висока е ефикасността в големите градове, а най-ниска в малките областни центрове. Изключение от тази тенденция е РС Перник, който се нарежда след Софийски районен съд по степен на висока ефикасност. В същото време далеч по-назад остават РС Варна и РС Русе.

За разлика от резултатите при анализа на ефикасността по този показател за районните съдилища извън областните центрове, при районните съдилища в

областните центрове се наблюдават различия в ранкирането по отношение на стойностите на показателя, касаещи разходите за свършени дела.

Графика 31 Стойност на годишните разходи за едно свършено дело в районните съдилища в областните центрове

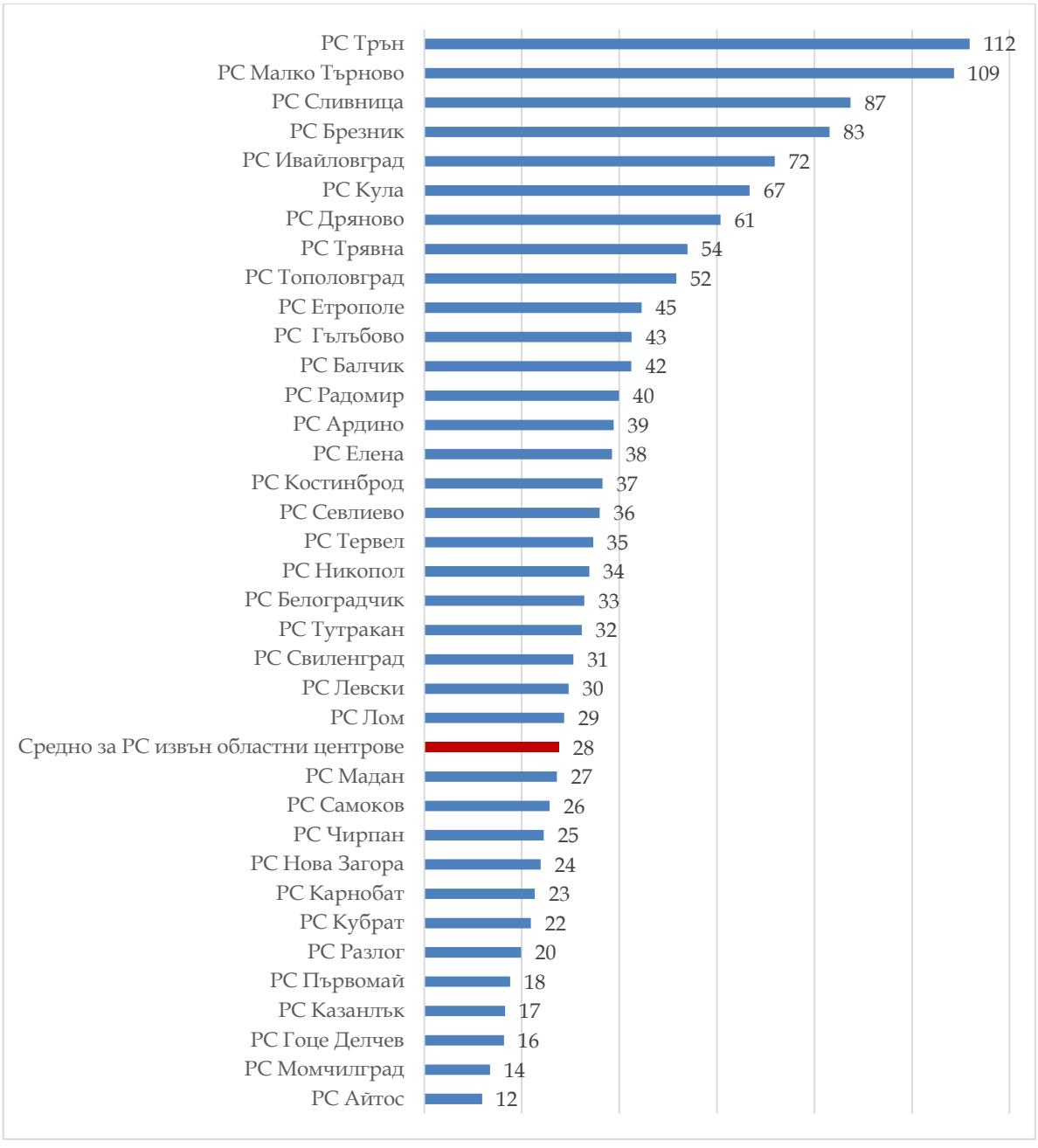
Тук водещо място с най-висока ефикасност заема РС Перник, а Софийски районен съд е изместен от РС Бургас, РС Пловдив и РС Монтана. Друга отличителна особеност е повишаването на ефикасността над средното равнище на пет от районните съдилища. Основната причина за наблюдаваните разместванията в класацията на най-ефикасните районни съдилища в областните центрове се корени в различния процент на свършените спрямо разглежданите дела. Например, в РС Сливен, РС Плевен и РС Монтана процентът на свършени спрямо разглеждани дела е над 90 %, докато за Софийски районен съд процентът е 69 %.

Показател „Стойност на годишните разходи на един жител от населението“

Чрез измерването на този показател се цели определянето на цената за издръжка на районните съдилища спрямо населението, което е обхванато от дадения съдебен район на годишна база. Показателят се изчислява като сумата на отчетените към 31.12.2018 г. разходи за всеки от районните съдилища се раздели на броя на населението в съответния съдебен район. Колкото по-малка е стойността на

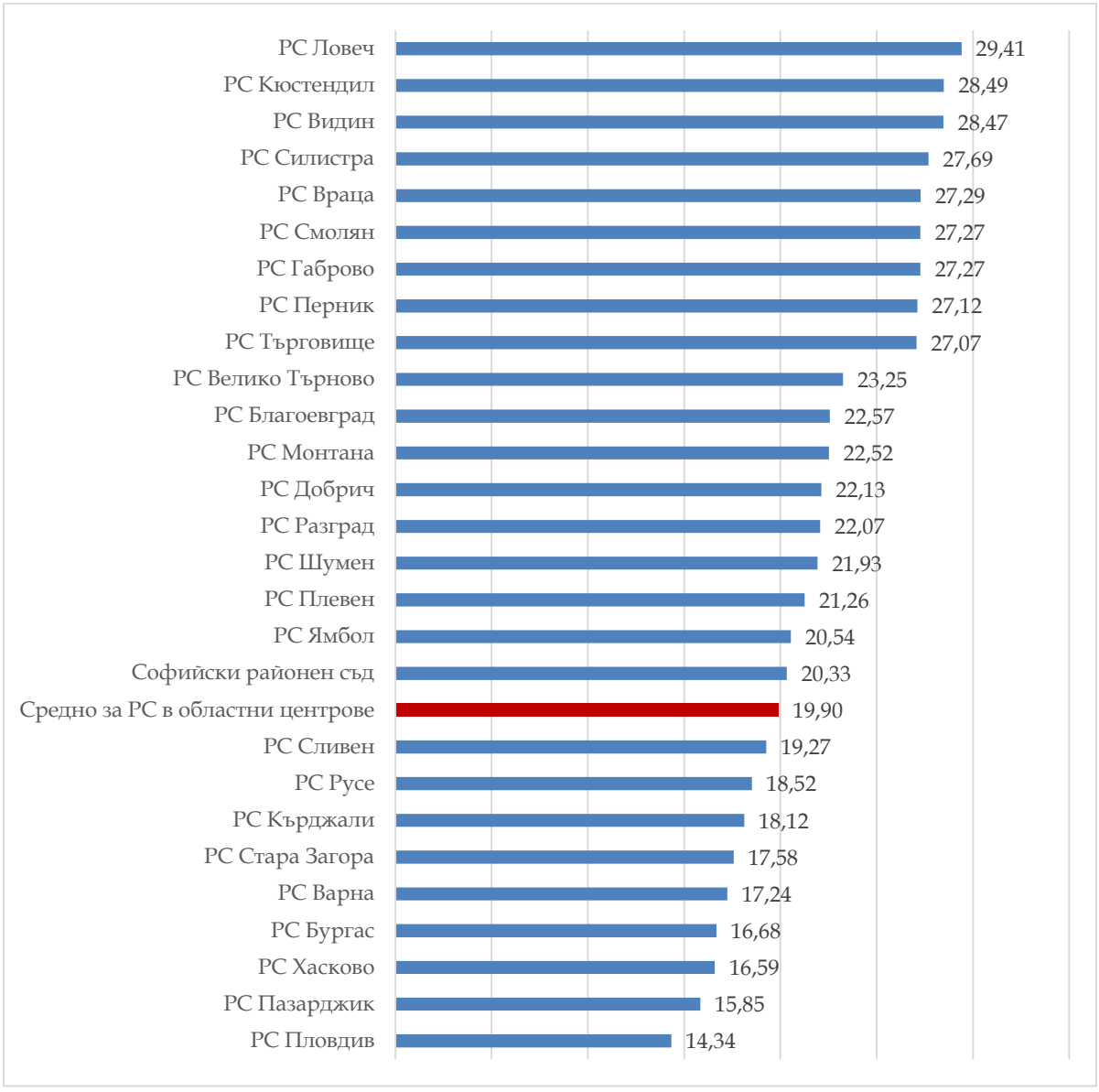
годишните разходи на съда на един жител от населението, толкова дейността на РС е по-ефикасна и обратното. Показателят „Стойност на годишните разходи на един жител от населението“ е предназначен да послужи единствено за ориентир при сравнителния анализ между районните съдилища. Резултатите от него не следва да се разглеждат изолирано от общата система от показатели за ефективност и ефикасност, нито като единствен аргумент при вземането на решения за преструктуриране на районните съдилища. Както вече беше отбелязано, правосъдието и по-специално съдебната система не е типична публична услуга, за която стойността на разходите има ключово значение. Съблюдаването на конституционното право за достъп до правосъдие на гражданите следва да се разглежда с предимство пред ефикасността от дейността на съдилищата.

Графика 32 Стойност на годишните разходи на един жител в съдебните райони на районните съдилища извън областните центрове

Осреднените годишни разходи на всички районни съдилища извън областните центрове за 2018 г. е 28 лева на един жител от населението в съдебните райони. Анализът показва, че издръжката на 34 от районните съдилища извън областните центрове е под средната за един жител, като с най-висока ефикасност по този показател се отличава РС Айтос, разходите за който към 31.12.2018 г. са в размер на 661 892 лева, а броя на населението в съдебния район е 55 695 жители. На другия полюс е РС Трън, в съдебния район на който съд има 14 пъти по-малко жители, докато отчетените за 2018 г. разходи са по-малко едва с около 33 % от тези на РС Айтос. По отношение на този показател, преобладаващата част от районните съдилища (47) се нареждат над средната стойност.

Графика 33 Стойност на годишните разходи на един жител в съдебните райони на районните съдилища в областните центрове

Видно от данните, в районните съдилища в областните центрове като цяло се наблюдава по-високи нива на ефикасност по този показател. Средният годишен разход на един жител е малко под 20 лева, при 28 лева за районните съдилища извън областните центрове. Очевидно, по-голяма тежест при формирането на показателя има величината „брой жители“ пред величината „годишни разходи“. Независимо от

това, показателят за районния съд, чийто съдебен район обхваща най-голям брой население (Софийски районен съд) е дори над средната стойност. Най-висока ефикасност се наблюдава в РС Пловдив, а най- ниска в РС Ловеч.

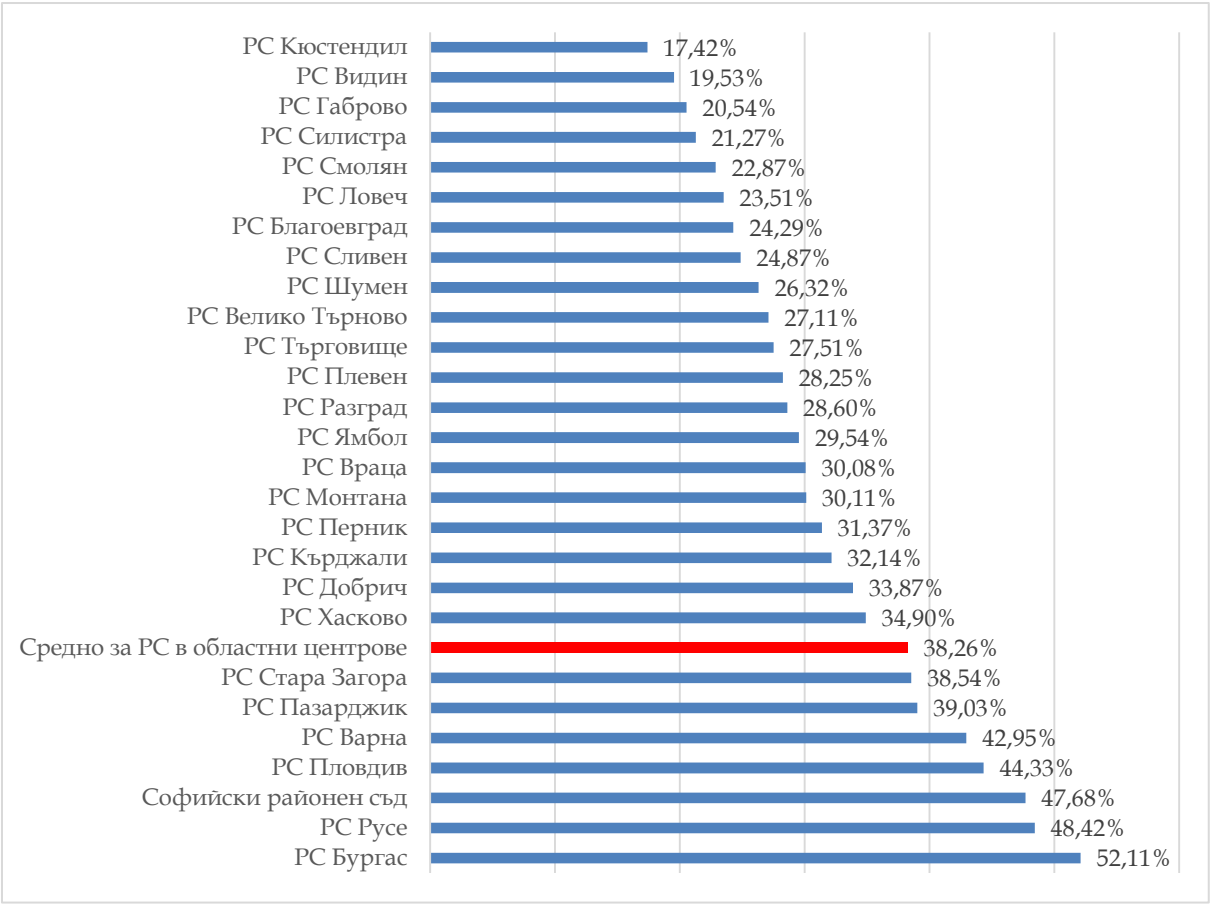
Показател „Съотношение между годишните приходи и разходи“

Този показател, макар и не съвсем типичен при изследване на ефикасността има за цел, макар и косвено да отчете връзката между резултатите от дейността на съдилищата и размера на събраните приходи. Ролята на този показател при оценката на ефикасността е незначителна и резултатите от него не следва да се абсолютизират поради ред причини, основната от които е, че в районните съдилища се предоставят и редица безплатни услуги и съотношението между платените и безплатните услуги е различно във всеки съд. Резултатите по този показател имат по-скоро информационно значение.

Средно за районните съдилища извън областните центрове, общо събраните приходи представляват близо 20 % от сумата на отчетените към 31.12.2018 г. разходи. Резултатите от анализа по този показател показват значителни разлики в стойностите за отделните съдилища – от над 58 % в РС Несебър до по-малко от 5 % в РС Трън. С приходи под 10 % от сумата на разходите след РС Трън се нареждат РС Крумовград, РС Малко Търново, РС Кула, РС Дряново, РС Брезник и РС Сливница.

Значително по-висок относителен дял на приходите, спрямо разходите се наблюдава в районните съдилища в областните центрове. Средният процент за тях е 38 %, като над 90 % от тях се пада на съдебните такси. Друга характерна особеност при анализа на районните съдилища в областните центрове по този показател е отчетливо по-малките различия в стойностите между отделните съдилища – най-висок относителен дял на събраните приходи се наблюдава в РС Бургас – 52 %, а най-нисък в РС Кюстендил – 17 %.

Графика 34 Съотношение между приходите и разходите на районните съдилища в областните центрове за 2018 г.

ПОДРАЗДЕЛ 4: Анализ на социално-икономическите и административно-териториални фактори

Демографска структура на съответния район

По отношение на фактора „Демографска структура“ са анализирани данни към края на 2018 г. за брой население, % население в населеното място на районен съд, както и механичен прираст на населението /разликата между броя на заселените и броя на изселените лица във и от всяко населено място през календарната година[8]/. Част от избраните показатели са обусловени от приетите базови критерии за промяна на съдебната карта на районните съдилища от ВСС[9] и от направените заключения в доклада за значението на районните съдилища в структурата на съдебната система, че „оптималният модел, който обяснява най-добре общия брой дела и може да се използва и за прогнозиране, е съставен от показателите „общ брой население“, „брой кметства в юрисдикцията на съответния РС“ и „дял на населението, което живее в населено място на районен, окръжен или апелативен съд“. Тук следва да се направи

[8] От 2007 година механичното движение на населението включва не само вътрешната миграция, а и движението на лицата към и от страната.

[9] Базовите критерии са приети с Доклад „Значението на районните съдилища в структурата на съдебната система. Критерии за промяна на съдебната карта в районите съдилища.“, приет от ВСС с решение по Протокол № 40/15.07.2015 г.

уточнението, че посочените критерии имат значение, от една страна за прогнозиране на общия брой дела, и от друга за определяне нивото на достъп до правосъдие[10].

По отношение на общия брой население следва да се отбележат две трайни тенденции:

- ✓ постепенно намаляване на населението на страната ни - данните на Националния статистически институт показват, че населението на страната намалява постепенно от 8 948 649 през 1985 г., на 7 928 901 през 2001 г, през 2011 г. е 7 364 570 и намалява средногодишно с 0.6%. Към края на 2018 г. населението вече е 7 000 039, а спрямо предходната година е намаляло с 0.7%;
- ✓ застаряване на населението - в края на 2018 г. лицата на 65 и повече навършени години са 21.0% от населението на страната, като районите със силно влошена възрастовата характеристика на населението са Северозападен район /25,9% от населението е над 65 г./ и Северен централен райони /23.9%/. Най-нисък е делът на възрастното население в областите София /17.2%/ и Варна - /18.6%/.

Видно от представените данни в *Таблица 29* се наблюдават диспропорции по отношение на делът на населението, което живее в областен или общински център, или само в населеното място в юрисдикцията на даден районен съд.

Показани са данни за % население, което живее в областния или общинския център спрямо населението в юрисдикцията на дадения районен съд и отделно за %население в населеното място на районните съдилища с цел да се илюстрира каква част от населението в юрисдикцията на съответния районен съд има по-лесен достъп до правосъдие. Процента население в общински или областен център спрямо населението, живеещо в юрисдикцията на съответния районен съд е показан поради факта, че между административните центрове има по-добра изградена пътна инфраструктура и транспортна мрежа, което предполага също по-улеснен достъп до правосъдие. Но посочените данни следва да се съпоставят с данните от анализираните по-долу показатели, като географска и транспортна структура, гъстота на населението и бизнес среда.

Видно от таблицата по-долу, районните съдилища в Никопол /15,8%/, Разлог /22,3%/, Дулово /23,5%/, Елин Пелин/24,1%/, Велики Преслав /24,8%/, Бяла /24,9%/, Кубрат /25,2%/, Мадан /26,6%/, Нови Пазар /26,7%/, Омуртаг /26,8%/, Гоце Делчев /27%/, Белоградчик /27,3%/, Девин /27,4%/, Оряхово /27,4%/, Крумовград /28,2%/ и Котел /28,6%/ са с най-нисък дял на население в населеното място на съответния РС. В *Приложение* към настоящия анализ е представена таблицата, която съдържа за всеки районен съд и обхванатите общини, за да се представи броя на населението по общини, тъй като то има значение при взимане на решения за евентуална промяна на съдебната карта.

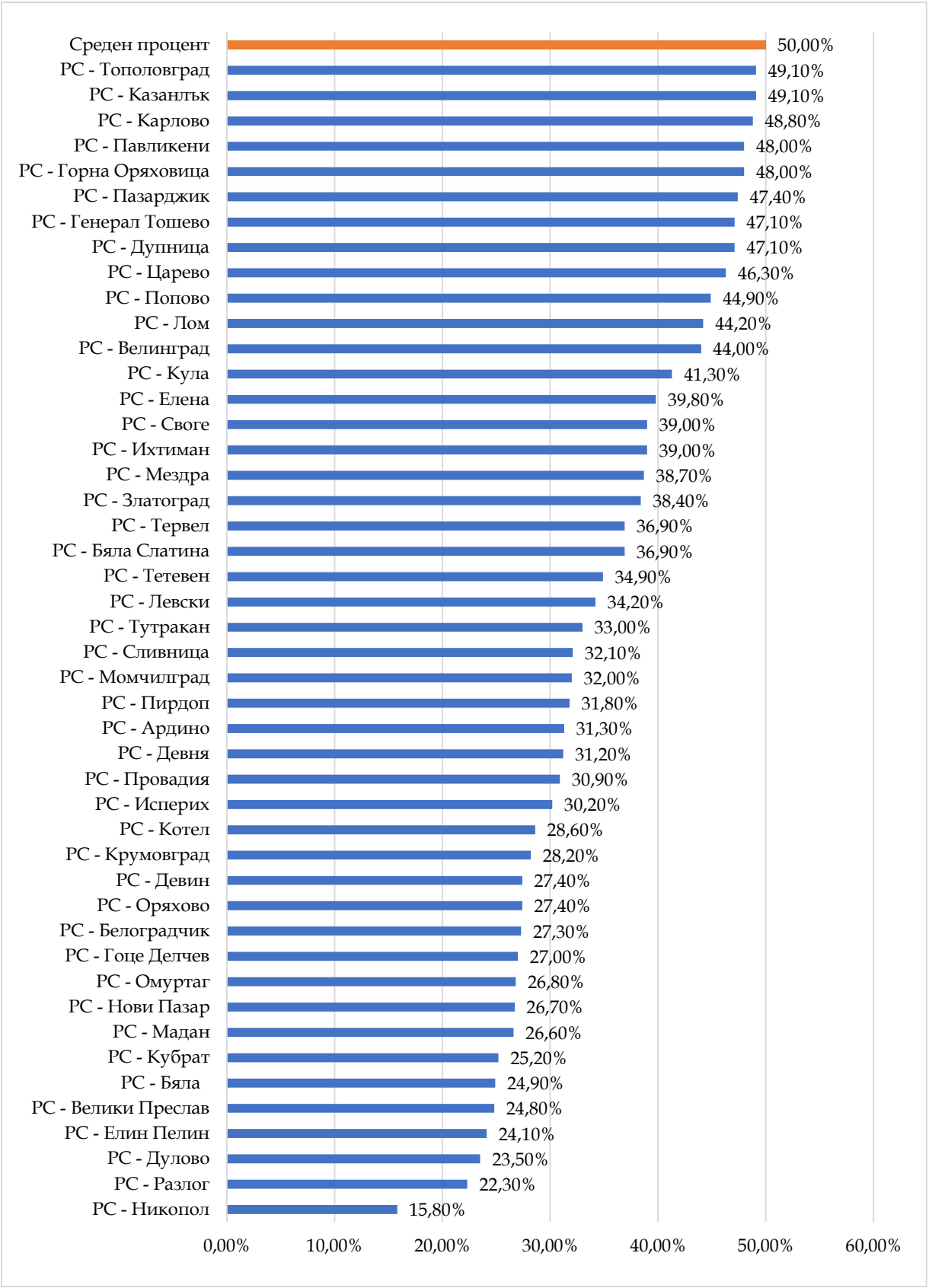
Районните съдилища в ***Елин Пелин, Дулово, Бяла, Крумовград, Котел и Никопол*** *излизат като съдилища с най-влошен достъп до правосъдие и по двата показателя - % население в областен или общински център и % население в населеното място на районен съд.*

[10] Достъп до правосъдие или достъп до съд е понятие, което подробно е развито от Европейския съд по правата на човека в Страсбург в практиката му по приложение на чл. 6, т. 1 от Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи. В делото Голдер9 се приема, че чл. 6 трябва да бъде тълкуван в светлината на следните два правни принципа: принципът, според който трябва да съществува възможност за отнасяне на една гражданска претенция до съдия - един от общопризнатите принципи на правото; и принципът на международното право, който забранява отказ от правосъдие. Правото на достъп до съд традиционно се разглежда от съда в Страсбург в неговите аспекти: достъп до съд – граждански дела, достъп до съд - наказателни дела и достъп до обжалване (достъп до съдебно апелативно производство).

Броят на районните съдилища, в юрисдикциите на които дела на населението, което живее в населеното място на съответния районен съд е по-малък от 50% е 46 /само един от тези РС е в областен център – РС Пазарджик/. Може да се приеме, че за живеещите, в населените места, които тези 46 РС обхващат, достъпът до правосъдие е ограничен.

На графиката по-долу са показани районните съдилища с дял на населението, което живее в населеното място на съответния районен съд по-малък от 50 %.

Графика 35. Районни съдилища с дял на населението, което живее в населеното място на съответния районен съд по-малък от 50 %.

Най-добър е достъпа до правосъдие в юрисдикцията на РС София /95,6%/, Трявна /95,2%/, Габрово /91,2%/, Бургас /88%/, Етрополе /86,3%/, Стара Загора /85,3%/ и Перник /84,8%/.

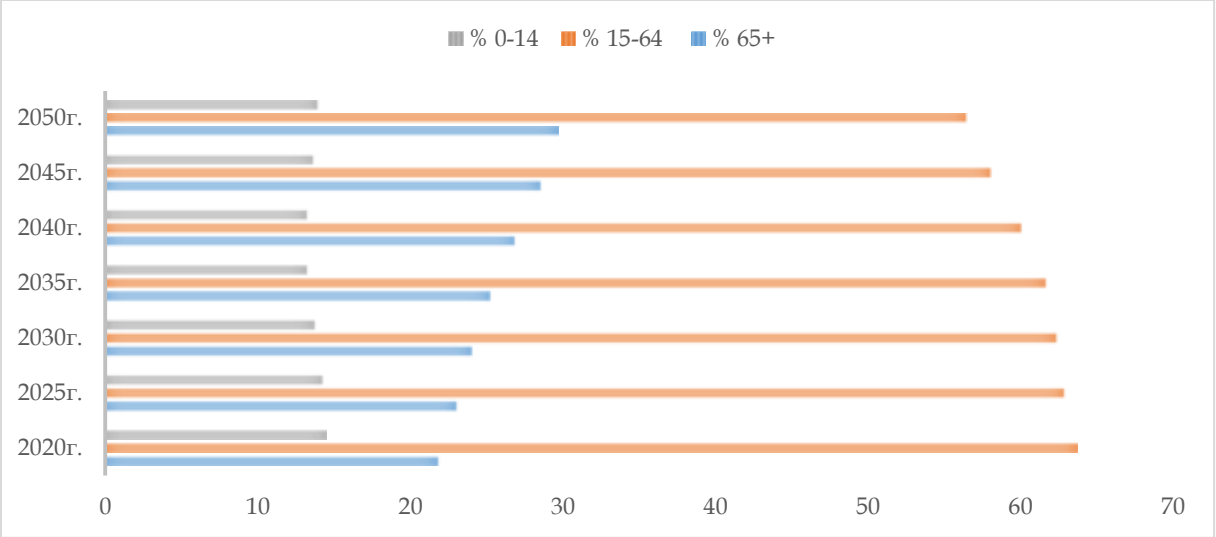
Прогноза за демографско развитие на страната

Националния статистически институт е разработил целева прогноза за демографското развитие на страната в перспектива до 2080 година, съобразена с методологията и количествените хипотези за възпроизводствените процеси на населението на Евростат в следните три варианта:

- ✓ Реалистичен – 5 791 137 души /2050 г./, при който се отчита намаление за прогнозния период с 1 151 005 души, или с 16.6%;
- ✓ Оптимистичен – 6 034 526 души /2050 г./ - намаление за прогнозния период с 918 106 души, или с 13.2 % и
- ✓ Песимистичен – 5 669 528 души /2050 г./ - намаление за прогнозния период съответно с 1 267 695 души или с 18.3%.

И в трите прогнозни варианта по данни на НСИ населението ще намалява и застарява, като абсолютният и относителен дял на населението на възраст над 65 години ще нараства. На графиката по-долу са представени прогнози за възрастовата структура на населението 2020 – 2050 г.

Графика 36. Прогнози за възрастовата структура на населението 2020 – 2050 г.

По отношение на териториалното разпределение ще се задълбочи дисбаланса между населението на Северна и Южна България. В шест области София, Пловдив, Варна, Бургас, Стара Загора и Русе населението е 48.5% от общото за страната, докато през 2050 г. то ще е 51.7%, или нарастването ще бъде с 3.2% процентни пункта. От всичките 28 области населението ще нараства по механичен прираст само в София /столица/ със 7.1%, в останалите области ще продължава да намалява, като най-голямо намаление се очаква да бъде в областите Видин с 42.8%, Враца с 31.3%, Кюстендил с 34.4%, Перник с 30.5%, Силистра с 30.3% и Смолян с 44.3%. Посочените тенденции следва да се имат предвид при взимане на бъдещи решения за преструктуриране на съдебната карта.

Механичен прираст, тенденции

Важно е да се отбележи и влиянието върху броя и структурите на населението в страната на механичният прираст /нетното салдо от външната миграция/. За периода 2011-2018 г. в страната ни се наблюдава отрицателен механичен прираст - минус 33 758 души, което показва запазване на тенденцията за увеличаване на външните миграции. По възрастов профил, страната ни губи млади хора заради емиграцията /всеки втори напуснал страната е на възраст между 20 и 39 години/. През 2018 г. най-

голямо териториално движение има по направлението „град - град“ 42.3%, следва направлението „село - град“ /24.2%/ и „град - село“ /21.5%/. Също през 2018 г. най-голям брой от преселващите се в страната са избрали за ново местоживеене област София /18 286 души/. Областите с най-големи относителни дялове в миграционния поток към област София са областите Софийска /9.9%/, Благоевград /7.0%/ и Пловдив /6.0%/. Втората избрана област е Пловдив, където са се преселили 11 031 души от София /8.9%/, Смолян /5.3%/ и Стара Загора 5.2%. Третата избрана от преселващите се е област Варна, където са се преселили 7 782 души от Добрич /7.9%/, Шумен /7.2%/ и София /6.7%/.

В таблицата са показани отделно и данните за механичния прираст на населението за 2018 г.[11] в рамките на юрисдикциите на районните съдилища. Видно е, че извън юрисдикцията на СРС, РС Пловдив и РС Варна механичния прираст е слаб и може да се използва като показател с по-ниска тежест при евентуална реформа на териториално-функционалната структура на съдебната система.

Таблица 29 Районни съдилища с дял на населението в областни или общински центрове и дял на населението в населеното място на РС

Показатели - демографска структура				
Районен съд	***Общо население в юрисдикцията на районен съд***	***% население в областен или общински център***	***% население в населеното място на районен съд***	***Механичен прираст на населението***
РС - Никопол	18,283	31.60%	15.80%	-54
РС - Разлог	51,326	61.10%	22.30%	-323
РС - Дулово	27,403	23.50%	23.50%	59
РС - Елин Пелин	28,359	24.10%	24.10%	92
РС - Велики Преслав	28,670	48.90%	24.80%	72
РС - Бяла	30,009	43.20%	24.90%	-209
РС - Кубрат	25,283	35.90%	25.20%	-252
РС - Мадан	19,931	43.50%	26.60%	-122
РС - Нови Пазар	42,415	38.60%	26.70%	197
РС - Омуртаг	26,416	32.10%	26.80%	13
РС - Гоце Делчев	68,093	30.60%	27.00%	-249
РС - Белоградчик	16,494	33.60%	27.30%	-184
РС - Оряхово	15,732	44.20%	27.40%	-149
РС - Девин	21,950	36.90%	27.40%	-187
РС - Крумовград	17,081	28.20%	28.20%	214
РС - Котел	18,161	28.60%	28.60%	-78
РС - Исперих	26,812	30.20%	30.20%	-64
РС - Провадия	39,035	42.30%	30.90%	-61
РС - Девня	24,992	60.50%	31.20%	-17
РС - Ардино	12,792	31.30%	31.30%	289
РС - Пирдоп	20,996	63.20%	31.80%	-118
РС - Момчилград	45,482	45.10%	32.00%	806

[11] От 2007 година механичното движение на населението включва не само вътрешната миграция, а и движението на лицата към и от страната.

РС - Сливница	21,920	71.70%	32.10%	102
РС - Тутракан	23,435	38.80%	33.00%	-125
РС - Левски	25,909	61.50%	34.20%	-170
РС - Тетевен	24,840	45.30%	34.90%	-148
РС - Бяла Слатина	26,690	36.90%	36.90%	-313
РС - Тервел	15,228	36.90%	36.90%	-29
РС - Златоград	16,539	61.50%	38.40%	-183
РС - Мездра	23,914	49.30%	38.70%	-271
РС - Ихтиман	32,528	75.30%	39.00%	-196
РС - Своге	19,370	39.00%	39.00%	18
РС - Елена	12,186	56.70%	39.80%	-5
РС - Кула	6,332	61.00%	41.30%	-62
РС - Велинград	52,978	73.40%	44.00%	-225
РС - Лом	44,688	53.30%	44.20%	-305
РС - Попово	31,173	52.90%	44.90%	-250
РС - Царево	15,138	71.80%	46.30%	-86
РС - Дупница	62,992	68.80%	47.10%	-521
РС - Генерал Тошево	13,063	47.10%	47.10%	-89
РС - Пазарджик	143,867	56.80%	47.40%	-557
РС - Горна Оряховица	65,658	65.80%	48.00%	-274
РС - Павликени	23,181	55.00%	48.00%	-60
РС - Карлово	57,478	63.00%	48.80%	-144
РС - Казанлък	100,450	60.00%	49.10%	11
РС - Тополовград	9,801	49.10%	49.10%	-126
РС - Пещера	31,614	70.70%	50.10%	-173
РС - Ботевград	38,178	59.70%	50.30%	-125
РС - Разград	60,134	59.60%	50.80%	-189
РС - Козлодуй	23,300	50.90%	50.90%	-225
РС - Луковит	16,364	50.90%	50.90%	-50
РС - Берковица	23,378	75.10%	51.50%	-219
РС - Кнежа	18,191	67.10%	51.50%	-127
РС - Чирпан	27,352	51.70%	51.70%	-73
РС - Първомай	23,416	51.80%	51.80%	-93
РС - Сандански	47,596	59.60%	52.70%	-209
РС - Елхово	17,796	58.80%	52.70%	26
РС - Костинброд	21,474	71.40%	53.20%	65
РС - Силистра	58,433	56.20%	53.90%	-70
РС - Петрич	49,530	54.60%	54.60%	-329
РС - Харманли	36,073	75.70%	54.70%	274
РС - Кърджали	77,518	55.80%	55.80%	1012
РС - Свиленград	30,830	78.90%	56.30%	-275
РС - Ивайловград	5,692	56.80%	56.80%	-53
РС - Балчик	19,331	57.20%	57.20%	-125
РС - Нова Загора	35,949	57.50%	57.50%	-346
РС - Радомир	22,201	65.00%	58.30%	-63
РС - Каварна	18,387	75.30%	58.60%	-78

РС - Червен бряг	24,492	59.20%	59.20%	-198
РС - Средец	14,495	59.40%	59.40%	-56
РС - Панагюрище	27,020	73.30%	59.40%	-91
РС - Трън	3,915	59.70%	59.70%	-1
РС - Троян	31,516	69.30%	61.40%	-120
РС - Ловеч	52,153	71.30%	62.10%	-316
РС - Асеновград	77,804	68.10%	62.60%	-191
РС - Малко Търново	3,208	62.90%	62.90%	-90
РС - Гълъбово	11,640	63.50%	63.50%	-39
РС - Севлиево	32,155	63.60%	63.60%	-38
РС - Монтана	61,571	68.30%	63.70%	-216
РС - Брезник	6,160	63.80%	63.80%	67
РС - Раднево	17,877	64.80%	64.80%	-121
РС - Плевен	153,505	73.30%	65.20%	-658
РС - Търговище	54,008	65.60%	65.60%	236
РС - Сливен	132,385	73.30%	66.30%	-855
РС - Ямбол	101,101	72.80%	67.30%	-540
РС - Пловдив	509,636	79.30%	68.10%	2475
РС - Смолян	40,365	68.10%	68.10%	-335
РС - Поморие	27,233	68.90%	68.90%	115
РС - Несебър	27,879	68.90%	68.90%	488
РС - Айтос	55,695	34.70%	69.40%	-359
РС - Видин	62,039	73.50%	70.00%	-410
РС - Свищов	35,369	70.90%	70.90%	-904
РС - Кюстендил	56,049	71.20%	71.20%	68
РС - Хасково	98,458	71.50%	71.50%	-547
РС - Самоков	35,063	71.70%	71.70%	-86
РС - Враца	72,913	75.80%	72.20%	-272
РС - Чепеларе	6,636	72.40%	72.40%	-36
РС - Карнобат	34,899	57.90%	73.60%	-35
РС - Шумен	101,270	74.60%	74.60%	437
РС - Димитровград	47,287	74.80%	74.80%	-456
РС - Велико Търново	99,314	79.20%	75.20%	60
РС - Дряново	8,529	76.80%	76.80%	-47
РС - Добрич	107,822	77.50%	77.50%	-378
РС - Русе	188,547	83.60%	77.60%	-422
РС - Благоевград	88,578	85.20%	78.10%	-269
РС - Варна	407,225	89.40%	82.60%	1136
РС - Перник	88,604	84.80%	84.80%	-93
РС - Стара Загора	159,037	85.30%	85.30%	-170
РС - Етрополе	11,153	86.30%	86.30%	-16
РС - Бургас	231,784	92.60%	88.00%	554
РС - Габрово	57,625	90.50%	90.90%	-231
РС - Трявна	10,095	95.20%	95.20%	-91
СРС	1,328,120	95.60%	95.60%	5163

Източник: НСИ

Посочените данни следва да се имат предвид в съвкупност с данните по описаните по-долу социално-икономически и административно-териториални фактори, както и с данните за броя на съдиите в районен съд най-вече ако се възприеме подхода за определяне на норма за брой на населението към един брой съдия /аналогично на подхода в Закона за нотариусите и нотариалната дейност и Закона за частните съдебни изпълнители/.

Гъстота на населението по районни съдилища

В доклада за значението на районните съдилища в структурата на съдебната система, изготвен през 2015 г. е възприето, че на база на резултатите от статистическите анализи за определяне на взаимовръзките между факторите на социално-икономическо развитие и броя и типа дела в районните съдилища, именно общият брой население и площта на географския район, имат най-висока обяснителна сила когато анализът се осъществява в рамките на съществуващото разделение на съдебната география. Поради това „общия брой население“ и „гъстотата на населението“ са възприети като ключови показатели за планиране на бъдещи реформи на структурата на съдебната система. В доклада се възприема, че промяната на общия брой и гъстотата на населението могат да се ползват като ключови показатели за прогнозиране на бъдещата натовареност на съдебните институции, поради което в *таблица 30* е представен общия брой население, територия и гъстота на населението по районни съдилища към края на 2018 г. Следва да се отбележи, че гъстотата на населението се влияе и от процеса на урбанизация в страната. Данните в таблицата показват неравномерно разпределение на гъстотата на ниво районни съдилища в страната. Районните съдилища с най-ниска гъстота са **РС Малко Търново, Трън, Ивайловград, Кула и Белоградчик.** Важно е към момента на взимане на решение за евентуално преструктуриране да се отчете промяна в гъстотата на населението.

Таблица 30 Общ брой население, територия и гъстота на населението по районни съдилища към края на 2018 г.

Районен съд	*Население*	*Територия, км2*	*Гъстота /бр. жители на км2/*
РС - Малко Търново	3,208	784	4.1
РС - Трън	3,915	574	6.8
РС - Ивайловград	5,692	814	7.0
РС - Кула	6,332	642	9.9
РС - Белоградчик	16,494	1373	12.0
РС - Средец	14,495	1150	12.6
РС - Елхово	17,796	1370	13.0
РС - Генерал Тошево	13,063	982	13.3
РС - Елена	12,186	904	13.5
РС - Тополовград	9,801	714	13.7
РС - Брезник	6,160	403	15.3
РС - Чепеларе	6,636	377	17.6
РС - Царево	15,138	802	18.9
РС - Крумовград	17,081	843	20.3
РС - Никопол	18,283	876	20.9
РС - Котел	18,161	858	21.2
РС - Девин	21,950	1030	21.3

РС - Карнобат	34,899	1630	21.4
РС - Своге	19,370	866	22.4
РС - Каварна	18,387	811	22.7
РС - Бяла	30,009	1267	23.7
РС - Радомир	22,201	931	23.8
РС - Пирдоп	20,996	854	24.6
РС - Тутракан	23,435	941	24.9
РС - Чирпан	27,352	1050	26.0
РС - Тервел	15,228	580	26.3
РС - Велики Преслав	28,670	1077	26.6
РС - Тетевен	24,840	901	27.6
РС - Троян	31,516	1127	28.0
РС - Мездра	23,914	821	29.1
РС - Оряхово	15,732	536	29.4
РС - Свиленград	30,830	1045	29.5
РС - Павликени	23,181	780	29.7
РС - Омуртаг	26,416	881	30.0
РС - Пещера	31,614	1043	30.3
РС - Харманли	36,073	1165	31.0
РС - Провадия	39,035	1252	31.2
РС - Попово	31,173	991	31.5
РС - Девня	24,992	789	31.7
РС - Ловеч	52,153	1647	31.7
РС - Кнежа	18,191	562	32.4
РС - Раднево	17,877	545	32.8
РС - Панагюрище	27,020	823	32.8
РС - Лом	44,688	1359	32.9
РС - Берковица	23,378	705	33.2
РС - Севлиево	32,155	964	33.4
РС - Гълъбово	11,640	349	33.4
РС - Сливница	21,920	654	33.5
РС - Кюстендил	56,049	1657	33.8
РС - Кубрат	25,283	744	34.0
РС - Силистра	58,433	1716	34.0
РС - Бяла Слатина	26,690	783	34.1
РС - Дряново	8,529	248	34.3
РС - Смолян	40,365	1145	35.2
РС - Ихтиман	32,528	911	35.7
РС - Луковит	16,364	453	36.1
РС - Балчик	19,331	528	36.6
РС - Нови Пазар	42,415	1151	36.8
РС - Левски	25,909	700	37.0
РС - Ардино	12,792	339	37.8
РС - Елин Пелин	28,359	728	38.9
РС - Монтана	61,571	1564	39.4
РС - Трявна	10,095	255	39.6

РС - Момчилград	45,482	1119	40.7
РС - Нова Загора	35,949	877	41.0
РС - Исперих	26,812	652	41.1
РС - Първомай	23,416	546	42.9
РС - Дупница	62,992	1395	45.2
РС - Велинград	52,978	1162	45.6
РС - Ботевград	38,178	836	45.7
РС - Разград	60,134	1241	48.4
РС - Козлодуй	23,300	474	49.2
РС - Гоце Делчев	68,093	1381	49.3
РС - Червен бряг	24,492	486	50.4
РС - Ямбол	101,101	1986	50.9
РС - Айтос	55,695	1093	51.0
РС - Казанлък	100,450	1931	52.0
РС - Карлово	57,478	1089	52.8
РС - Мадан	19,931	367	54.4
РС - Свищов	35,369	626	56.5
РС - Златоград	16,539	276	60.0
РС - Видин	62,039	1019	60.9
РС - Горна Оряховица	65,658	1004	65.4
РС - Поморие	27,233	413	65.9
РС - Несебър	27,879	420	66.3
РС - Асеновград	77,804	1126	69.1
РС - Добрич	107,822	1514	71.2
РС - Враца	72,913	1007	72.4
РС - Велико Търново	99,314	1350	73.6
РС - Разлог	51,326	696	73.7
РС - Благоевград	88,578	1174	75.5
РС - Плевен	153,505	2033	75.5
РС - Търговище	54,008	689	78.4
РС - Хасково	98,458	1232	79.9
РС - Димитровград	47,287	569	83.1
РС - Кърджали	77,518	902	86.0
РС - Сливен	132,385	1522	87.0
РС - Дулово	27,403	315	87.0
РС - Шумен	101,270	1152	87.9
РС - Пазарджик	143,867	1544	93.2
РС - Етрополе	11,153	119	93.6
РС - Габрово	57,625	556	103.7
РС - Сандански	47,596	439	108.5
РС - Стара Загора	159,037	1277	124.6
РС - Русе	188,547	1325	142.3
РС - Пловдив	509,636	3201	159.2
РС - Бургас	231,784	1455	159.3
РС - Перник	88,604	484	183.1
РС - Костинброд	21,474	98	219.8

РС - Варна	407,225	1744	233.5
РС - Самоков	35,063	129	271.8
РС - Петрич	49,530	80	615.9
СРС	1,328,120	1344	987.9

Източник: НСИ

Икономическо фактори

Индекс на социално-икономическо развитие

За базов критерии за промяна на съдебната карта на районните съдилища от ВСС[12] е приет и индекса на социално-икономическо развитие, като имащ отношение към общото ниво на достъп до правосъдие чрез нивото на социално-икономическо развитие на населените места, попадащи в юрисдикцията на даден районен съд[13]. Хипотезата на индекса е, че по-високата му стойност показва по-големи възможности за достъп до правосъдие на по-голяма част от населението, съответно по-ниските стойности на индекса показват по-малки възможности за достъп до правосъдие и следва да се имат предвид при промяна във функционално-териториалната структура на районните съдилища в страната, тъй като тази промяна може да доведе до потенциален положителен или отрицателен ефект върху социално-икономическото развитие на даден район.

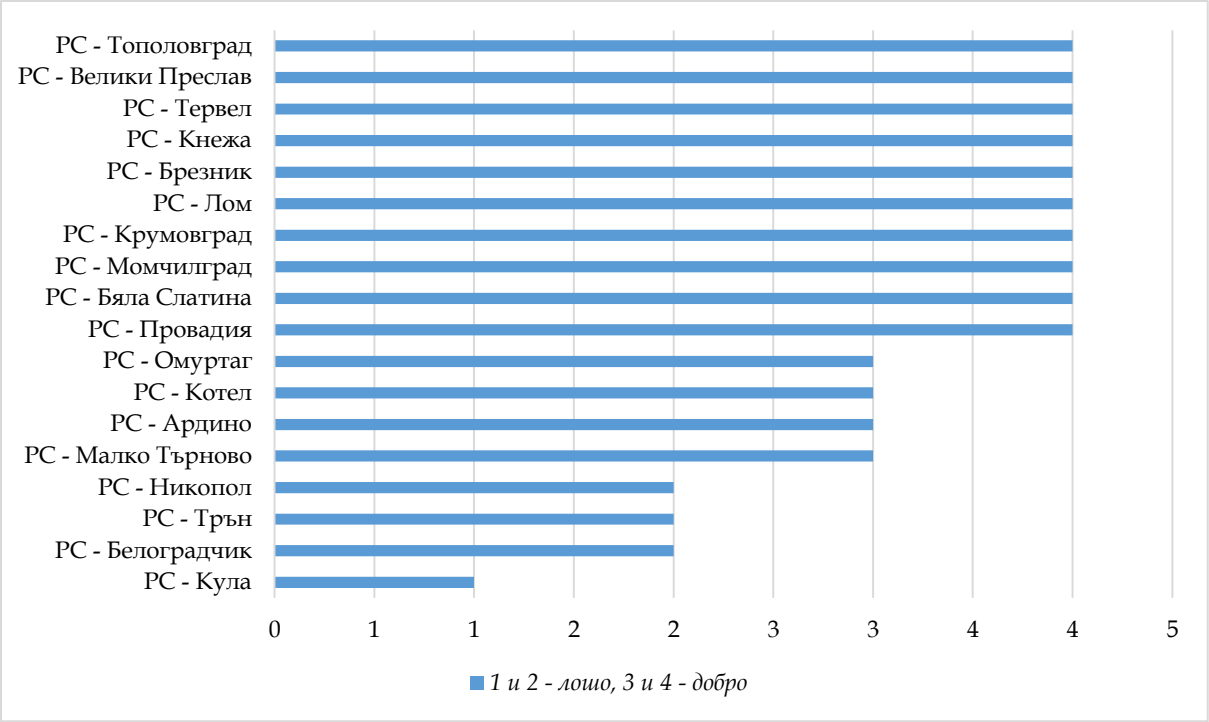
С оглед на това, че в Доклада „Социално-икономически фактори и натовареност на районните съдилища“, където е представен посочения индекс, е установено, че той има влияние върху общия брой дела, но не може да се изследва адекватно на ниво районен съд, същия следва да се има предвид като допълнителен показател, който да се доразвие при изготвяне на детайлни доклади по места за реорганизация и/или обединяване на съдебни структури /предстояща дейност 1.5/.

На графиката по-долу са показани районните съдилища в страната, които по този показател са с най-ниски стойности на посочения индекс, като с лош индекс са четири **РС – Кула, Белоградчик, Трън и Никопол**. С най-висок индекс са **РС София, Бургас, Варна и Несебър**.

Графика 37. Районни съдилища с най-слаб индекс на социално-икономическо развитие

[12] Базовите критерии са приети с Доклад „Значението на районните съдилища в структурата на съдебната система. Критерии за промяна на съдебната карта в районите съдилища.“, приет от ВСС с решение по Протокол № 40/15.07.2015 г.

[13] Индексът за социално-икономическото развитие е изчислен в Доклад „Социално-икономически фактори и натовареност на районните съдилища“, София, януари 2015, Център за изследване на демокрацията, д-р Тодор Галев

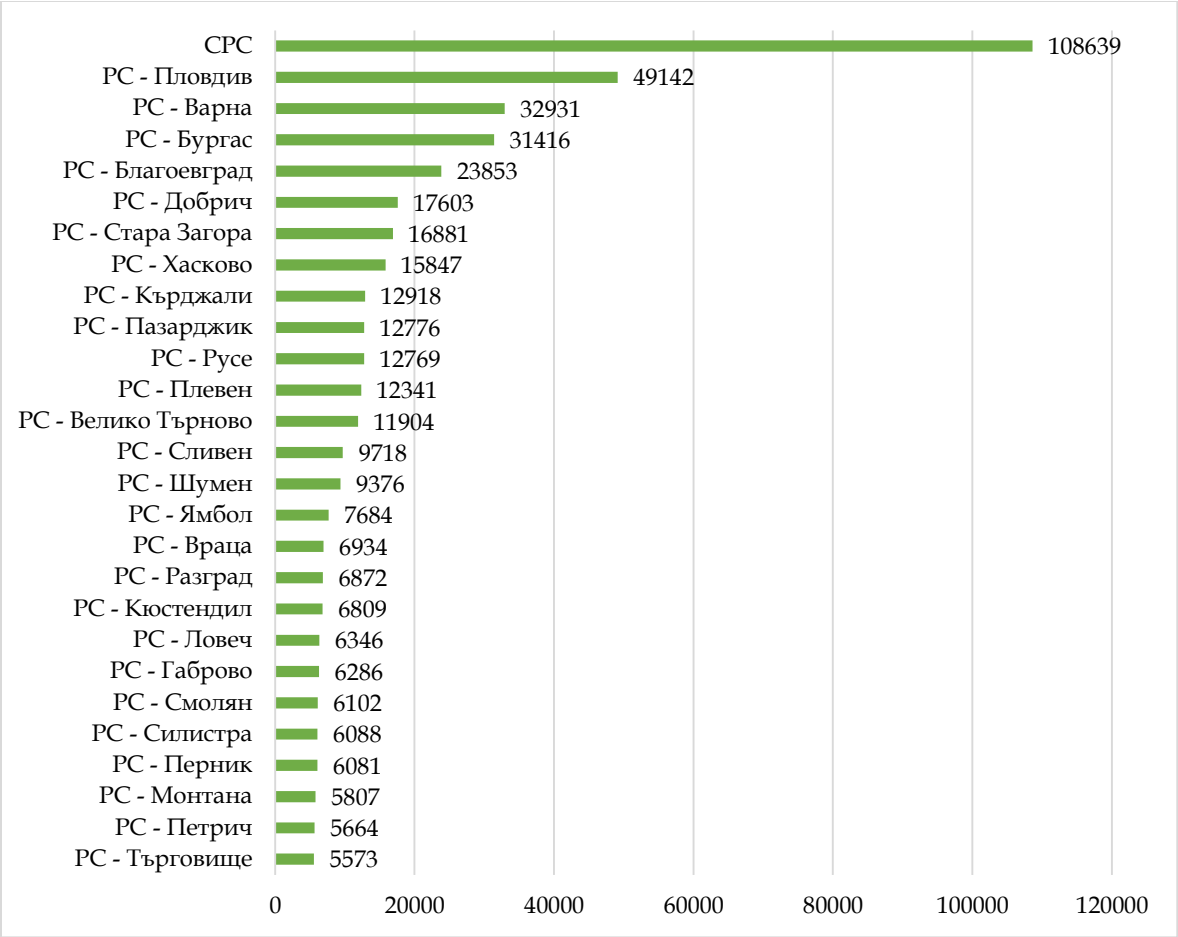
Бизнес среда – брой търговци, предприятия, НПО, кооперации и др., опериращи в съответния район

В допълнение, към така изчисления индекс на социално-икономическо развитие, към икономическите фактори, следва да се вземат предвид и броя на всички активни субекти /търговски дружества, неправителствени организации, кооперации и др./, вписани в регистър Булстат, тъй като по-големият им брой предполага потенциална възможност за по-голям брой дела и би следвало да има тежест при евентуално преструктуриране на съдебната карта.

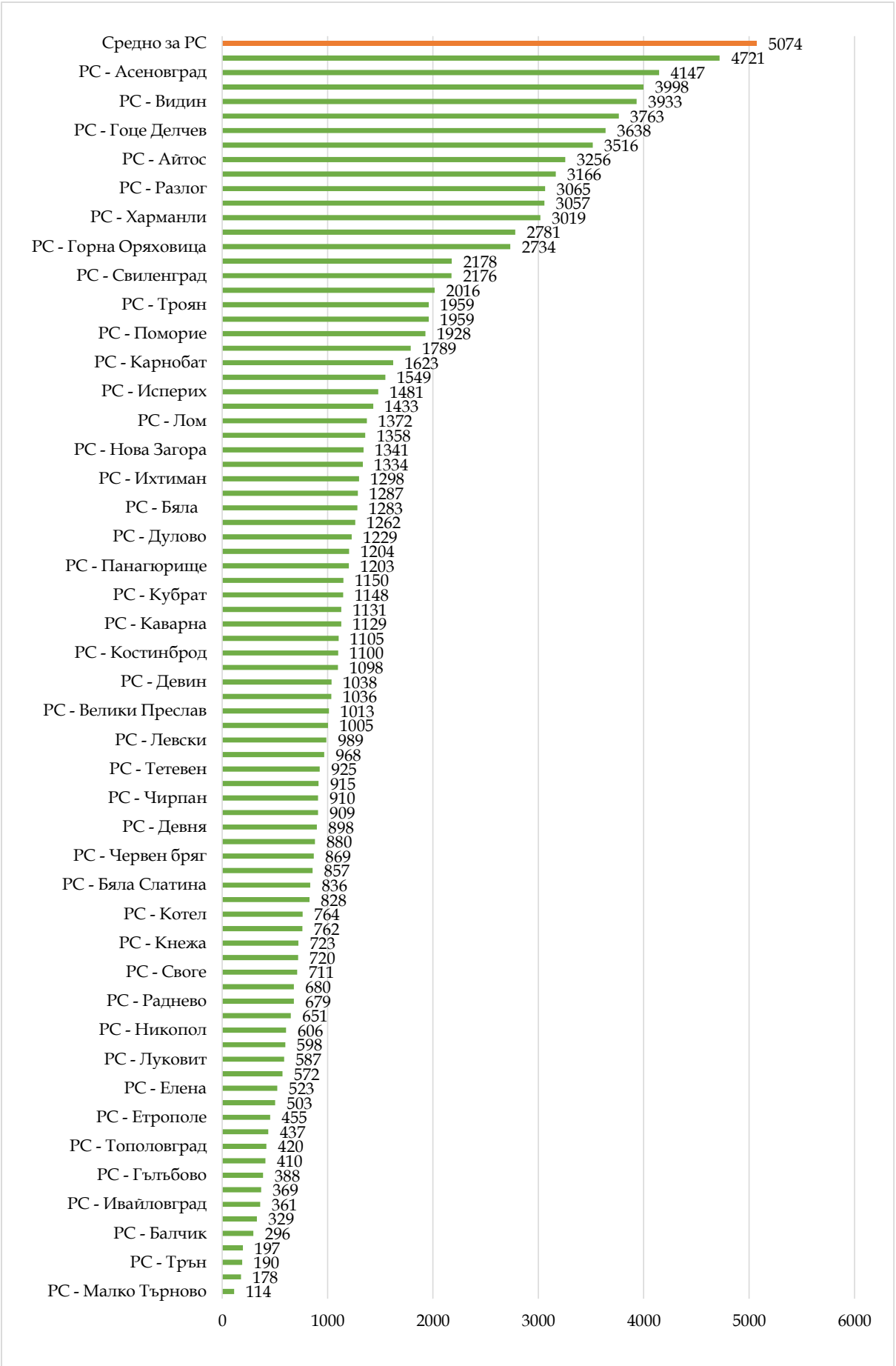
На *графики 3 и 4* по-долу е показан броя на всички активни към момента субекти, вписани в регистър Булстат за всеки районен съд в страната.

Видно от представените данни, районните съдилища с най-малък брой активни субекти в юрисдикцията им са: РС Малко Търново /114/; РС Кула /178/, Трън /190/, РС Севлиево /197/, РС Балчик /296/, РС Брезник /329/, РС Ивайловград /361/, РС Дряново /369/ и РС Гълъбово /388/.

Графика 38. Брой активни субекти в регистър Булстат над средния брой за районен съд

Графика 39. Брой активни субекти в регистър Булстат под средния брой за районен съд

Средно за РС 5074
РС - Асеновград 4721
РС - Видин 4147
РС - Гоце Делчев 3998
РС - Айтос 3933
РС - Разлог 3763
РС - Харманли 3638
РС - Горна Оряховица 3516
РС - Свиленград 3256
РС - Троян 3166
РС - Поморие 3065
РС - Карнобат 3057
РС - Исперих 3019
РС - Лом 2781
РС - Нова Загора 2734
РС - Ихтиман 2178
РС - Бяла 2176
РС - Дулово 2016
РС - Панагюрище 1959
РС - Кубрат 1959
РС - Каварна 1928
РС - Костинброд 1789
РС - Девин 1623
РС - Велики Преслав 1549
РС - Левски 1481
РС - Тетевен 1433
РС - Чирпан 1372
РС - Девня 1358
РС - Червен бряг 1341
РС - Бяла Слатина 1334
РС - Котел 1298
РС - Кнежа 1287
РС - Своге 1283
РС - Раднево 1262
РС - Никопол 1229
РС - Луковит 1204
РС - Елена 1203
РС - Етрополе 1150
РС - Тополовград 1148
РС - Гълъбово 1131
РС - Ивайловград 1129
РС - Балчик 1105
РС - Трън 1100
РС - Малко Търново 1098
1038
1036
1013
1005
989
968
925
915
910
909
898
880
869
857
836
828
764
762
723
720
711
680
679
651
606
598
587
572
523
503
455
437
420
410
388
369
361
329
296
197
190
178
114
0
1000
2000
3000
4000
5000
6000

Туризъм

Към икономическите фактори, следва да се отчетат и данните за сектор туризъм по райони в страната от гледна точка на това, че в регионите с по-голям брой места за настаняване има повече сезонно заети лица, струпване на по-голям брой туристи, включително чужденци и съответно потенциалната възможност за завеждане на по-голям брой дела е по-висока /напр. за трудови и граждански дела/.

На *таблицата* по-долу е показан броя на местата за настаняване, брой легла и брой реализирани нощувки за 2018 г. за всяка област в страната.

Таблица 31 Места за настаняване, леглова база и брой реализирани нощувки към края на 2018 г. по области и статистически райони

Статистически зони Статистически райони Области	***Места за настаняване - брой***	***Легла - брой***	***Реализирани нощувки - брой***	
			общо	***в т.ч. от чужденци***
Общо за страната	***3458***	***335597***	***26845013***	***17748925***
Северозападен район	***185***	***8446***	***545035***	***59851***
Видин	30	870	55168	13259
Враца	27	899	79790	13137
Ловеч	78	4157	259873	12446
Монтана	26	1269	70557	5543
Плевен	24	1251	79647	15466
Северен централен район	***280***	***12385***	***847302***	***196159***
Велико Търново	126	5336	357906	91782
Габрово	73	3691	226328	23220
Разград	16	707	48029	10607
Русе	49	2027	183621	63502
Силистра	16	624	31418	7048
Североизточен район	***729***	***105098***	***8210728***	***6604372***
Варна	467	72143	5744105	4765387
Добрич	174	30532	2341454	1814197
Търговище	19	718	41101	9337
Шумен	69	1705	84068	15451
Югоизточен район	***994***	***136583***	***10188021***	***7871157***
Бургас	848	129865	9717859	7797343
Сливен	67	2226	86777	15056
Стара Загора	55	3735	343667	48518
Ямбол	24	757	39718	10240
Югозападен район	***595***	***42918***	***4409755***	***2410490***
Благоевград	250	18034	1437615	684027
Кюстендил	87	3298	181480	26679
Перник	14	536	30948	6081
София	118	8593	806898	292113
София (столица)	126	12457	1952814	1401590
Южен централен район	***675***	***30167***	***2644172***	***606896***
Кърджали	38	1170	76478	15397

Пазарджик	61	4725	623975	68000
Пловдив	212	10005	1069414	327720
Смолян	330	12748	724056	140151
Хасково	34	1519	150249	55628

Източник: НСИ

Географска и административна структура на съответния район и транспортна свързаност

Съгласно утвърдените базови критерии от ВСС, достъп до правосъдие се разбира и в географския смисъл, с оглед на това, че седалищата на съдилищата следва да са съобразени с възможността на гражданите да посетят сградата на съда при минимум време и пътни разходи. В тази връзка важни показатели, които следва да се имат предвид при бъдещи решения за преструктуриране на съдебната карта са:

- ✓ % население в необлагодетелстван планински район;
- ✓ % население във високопланински район /над 700 м надм. в./;
- ✓ отдалеченост в километри от най-близкия районен съд;
- ✓ наличие на междуградски автобусни линии в юрисдикцията на РС и
- ✓ наличие/липса на ж.п. връзки.

Посочените показатели са представени за всички районни съдилища в таблицата по-долу. Видно от представените данни, районните съдилища с най-нарушен достъп по тези показатели са РС - Ардино, РС - Крумовград, РС - Момчилград, РС - Велинград, РС - Самоков, РС - Трън, РС - Гоце Делчев, РС – Разлог, РС - Чепеларе, РС - Малко Търново, РС - Елена, РС - Тетевен и др.

Таблица 32 Географска структура на съответния район и транспортна свързаност към края на 2018 г.

Районен съд	*% население в необлагодетелстван планински район*	*% население във високопланински район /над 700 м надм. в./*	*Най-близък районен съд*	*Отдалеченост до най-близкия РС в км.*	*Отдалеченост до РС в областния град в км.*	*Наличие на междуградски автобусни линии*	*Наличие на ж.п. връзки*
Апелативен район Бургас							
Окръжен район Бургас							
Айтос	18.6%		Карнобат	24	30	да	да
Бургас			н/п	н/п	н/п	да	да
Карнобат	3.1%		Айтос	24	54	да	да
Малко Търново	100.0%		Царево	56	75	да	не
Несебър			Поморие	19	36	да	не
Поморие			Несебър	19	22	да	не
Средец	7.6%		Бургас	32	32	да	не
Царево	2.3%		Малко Търново	56	66	да	не
Окръжен район Сливен							
Котел	70.2%	0.0%	Омуртаг	36	52	да	не
Нова Загора	21.3%		Раднево	25	38	да	да
Сливен	3.1%		н/п	н/п	н/п	да	да
Окръжен район Ямбол							
Елхово	0.4%		Тополовград	26	37	да	не
Тополовград	2.0%		Елхово	26	64	да	не
Ямбол			н/п	н/п	н/п	да	да
Апелативен район Варна							
Окръжен район Варна							
Варна	0.2%		н/п	н/п	н/п	да	да

Девня			Провадия	18	34	да	да
Провадия			Девня	18	53	да	да
Окръжен район Добрич							
Балчик			Каварна	20	34	да	не
Генерал Тошево			Добрич	24	24	да	да
Добрич			н/п	н/п	н/п	да	да
Каварна	0.1%		Балчик	20	51	да	не
Тервел			Добрич	43	43	да	не
Окръжен район Разград							
Исперих			Разград	35	35	да	да
Кубрат			Исперих	34	37	да	не
Разград			н/п	н/п	н/п	да	да
Окръжен район Силистра							
Дулово			Силистра	44	44	да	да
Силистра			н/п	н/п	н/п	да	да
Тутракан			Кубрат	37	61	да	не
Окръжен район Търговище							
Омуртаг	9.2%		Търговище	24	24	да	не
Попово			Разград	36	37	да	да
Търговище			н/п	н/п	н/п	да	да
Окръжен район Шумен							
Велики Преслав	15.6%		Шумен	20	20	да	не
Нови Пазар			Шумен	26	26	да	не
Шумен			н/п	н/п	н/п	да	да
Апелативен район В. Търново							
Окръжен район В. Търново							
Велико Търново	0.7%		н/п	н/п	н/п	да	да
Горна			Велико	9	9	да	да

Оряховица			Търново				
Елена	73.6%	0.1%	Горна Оряховица	37	41	да	не
Павликени			Левски	22	38	да	да
Свищов			Левски	45	92	да	да
Окръжен район Габрово							
Габрово	3.3%	0.0%	н/п	н/п	н/п	да	да
Дряново	1.6%		Трявна	17	21	да	да
Севлиево	2.9%		Габрово	28	28	да	не
Трявна	18.3%	0.0%	Дряново	17	22	да	да
Окръжен район Ловеч							
Ловеч	6.0%		н/п	н/п	н/п	да	да
Луковит			Червен бряг	13	60	да	не
Тетевен	84.1%	1.1%	Етрополе	37	76	да	не
Троян	85.4%	2.0%	Ловеч	34	34	да	да
Окръжен район Плевен							
Кнежа			Бяла Слатина	30	51	да	не
Левски			Павликени	22	50	да	да
Никопол			Свищов	51	54	да	не
Плевен			н/п	н/п	н/п	да	да
Червен бряг			Луковит	13	59	да	да
Окръжен район Русе							
Бяла			Свищов	47	55	да	да
Русе			н/п	н/п	н/п	да	да
Апелативен район Пловдив							
Окръжен район Кърджали							
Ардино	99.8%	16.9%	Кърджали	31	31	да	не
Крумовград	98.1%		Момчилград	33	48	да	не
Кърджали	99.9%	1.6%	н/п	н/п	н/п	да	да
Момчилград	89.5%	3.8%	Кърджали	15	15	да	да

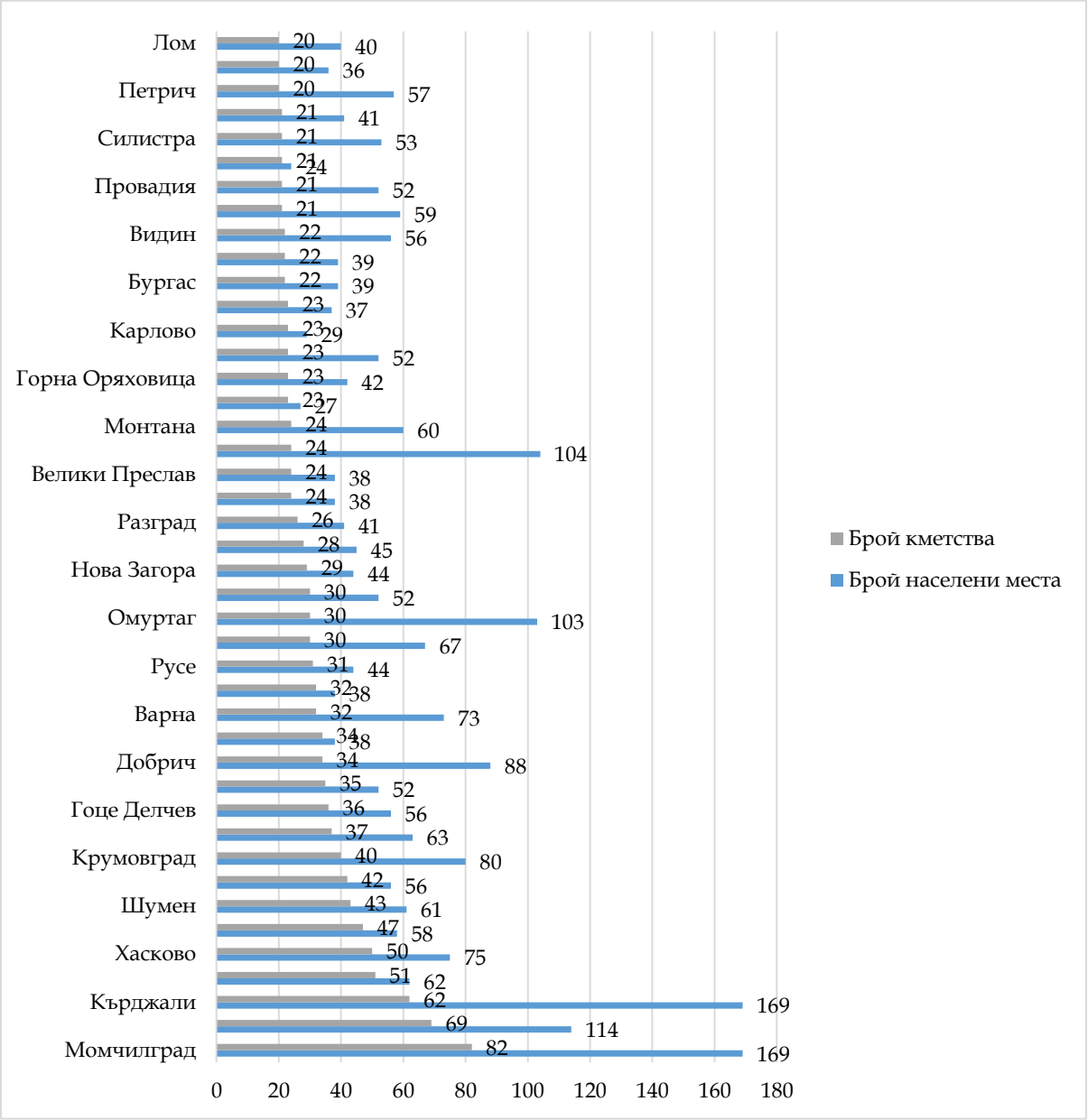
Окръжен район Пазарджик							
Велинград	99.5%	99.5%	Пещера	43	45	да	да
Пазарджик	4.8%		н/п	н/п	н/п	да	да
Панагюрище	95.7%		Пазарджик	44	44	да	да
Пещера	81.4%	19.3%	Пазарджик	24	24	да	да
Окръжен район Пловдив							
Асеновград	9.2%	3.8%	Пловдив	17	17	да	да
Карлово	29.1%		Казанлък	56	60	да	да
Пловдив	3.7%	0.1%	н/п	н/п	н/п	да	да
Първомай			Чирпан	19	46	да	да
Окръжен район Смолян							
Девин	99.8%	98.7%	Чепеларе	44	45	да	не
Златоград	100.0%	21.6%	Мадан	25	56	да	не
Мадан	100.0%	51.1%	Златоград	25	30	да	не
Смолян	100.0%	99.9%	н/п	н/п	н/п	да	не
Чепеларе	100.0%	100.0%	Смолян	27	27	да	не
Окръжен район Стара Загора							
Гълъбово			Раднево	22	44	да	не
Казанлък	15.2%	0.1%	Стара Загора	34	34	да	да
Раднево			Гълъбово	22	33	да	не
Стара Загора	1.0%		н/п	н/п	н/п	да	да
Чирпан	1.0%		Първомай	19	47	да	да
Окръжен район Хасково							
Димитровград			Хасково	17	17	да	да
Ивайловград	18.6%	0.7%	Крумовград	56	118	да	не
Свиленград	6.0%		Харманли	35	71	да	да
Харманли	6.6%		Свиленград	35	36	да	да
Хасково	1.1%		н/п	н/п	н/п	да	да
Апелативен район София							
Окръжен район Благоевград							
Благоевград	98.8%	2.8%	н/п	н/п	н/п	да	да

Гоце Делчев	100.0%	39.8%	Разлог	56	107	да	не
Петрич	15.2%	4.8%	Сандански	29	89	да	да
Разлог	100.0%	98.8%	Гоце Делчев	56	52	да	да
Сандански	30.4%	4.0%	Петрич	29	64	да	да
Окръжен район Видин							
Белоградчик	40.4%		Видин	56	56	да	не
Видин	0.4%		н/п	н/п	н/п	да	да
Кула			Видин	33	33	да	не
Окръжен район Враца							
Бяла Слатина			Кнежа	13	48	да	не
Враца	3.7%		н/п	н/п	н/п	да	да
Козлодуй			Оряхово	32	83	да	не
Мездра	16.3%	0.0%	Враца	18	18	да	да
Оряхово			Кнежа	30	73	да	не
Окръжен район Кюстендил							
Дупница	32.4%	11.4%	Кюстендил	41	41	да	да
Кюстендил	85.7%	6.5%	н/п	н/п	н/п	да	да
Окръжен район Монтана							
Берковица	81.9%		Монтана	25	25	да	да
Лом			Козлодуй	42	51	да	да
Монтана	6.7%		н/п	н/п	н/п	да	да
Окръжен район Перник							
Брезник	37.5%	37.5%	Перник	20	20	да	не
Перник	7.5%	7.5%	н/п	н/п	н/п	да	да
Радомир	23.2%	8.5%	Перник	15	15	да	да
Трън	100.0%	99.7%	Брезник	26	46	да	не
Окръжен район София							
Ботевград	15.3%	0.3%	Етрополе	25	64	да	не
Елин Пелин	15.0%	7.6%	София	25	25	да	да
Етрополе	100.0%	2.8%	Ботевград	25	81	да	не
Ихтиман	84.9%	10.2%	Елин Пелин	39	54	да	да

Костинброд	23.2%	23.2%	София	18	18	да	да
Пирдоп	100.0%	16.9%	Панагюрище	48	80	да	да
Самоков	100.0%	100.0%	Ихтиман	37	61	да	не
Своге	93.8%	19.6%	София	42	42	да	да
Сливница	10.4%	1.9%	Костинброд	22	32	да	да
София	0.3%		н/п	н/п	н/п	да	да

В рамките на фактора „Географска и административна структура на съответния район и транспортна свързаност“ са представени и брой кметства и брой населени места в рамките на всеки районен съд, тъй като показателя брой кметства в юрисдикцията на съответния РС също е възприет като базов критерии, който обяснява общия брой дела и може да се използва за прогнозиране. На *графиката* са представени всички районни съдилища в страната с брой кметства по-висок от средния /последния е изчислен на 18 кметства/. Водещи по този показател са РС - Момчилград, РС - Пловдив, РС - Кърджали, РС - Пазарджик и РС - Хасково.

Графика 40. Районни съдилища с брой кметства в юрисдикцията си, по-висок от средния

Дигитална достъпност

За част от дейностите, които съдебната система извършва, заинтересованите страни могат да получават информация и/или да си взаимодействат със съответния районен съд по електронен път. Поради това, степента на покритие с базисен (2+ mbps) и

високоскоростен (100+ mbps) широколентов интернет (ШЛИ)[14], както и ползването на интернет са сред показателите, определящи степента на достъп по електронен път за съответните групи население.

Осигуряването на модерни широколентови електронни съобщителни мрежи е основна технологична предпоставка за успешното функциониране не само на електронното правителство, но и за предоставяне на услуги на гражданите и бизнеса от страна на съдебната система. Посочените показатели свързаност, човешки капитал, използване на интернет и цифрови обществени услуги се проследяват чрез ежегодните доклади за напредъка на Европа в областта на цифровите технологии чрез индекса за навлизането на цифровите технологии в икономиката и обществото /Digital Economy and Society Index – DESI/ и следва да бъдат отчетени при взимане на решения за преструктуриране на съдебната карта. Съгласно ежегодните доклади за напредъка на Европа в областта на цифровите технологии /EDPR/, в края на 2018 г. България се нарежда на 26-то място по този индекс сред 28 държави-членки на ЕС.

Свързаност и достъп на домакинствата до интернет

По отношение на свързаността, покритието с фиксирани широколентови мрежи в България е 95% за 2018 г., което е малко под средното ниво за ЕС - 97 %. Все още 5% от българските домакинства не са покрити с фиксирани широколентови мрежи, при това едва малко повече от половината 59% от домакинствата сключват абонаменти за фиксиран широколентов достъп до интернет[15].

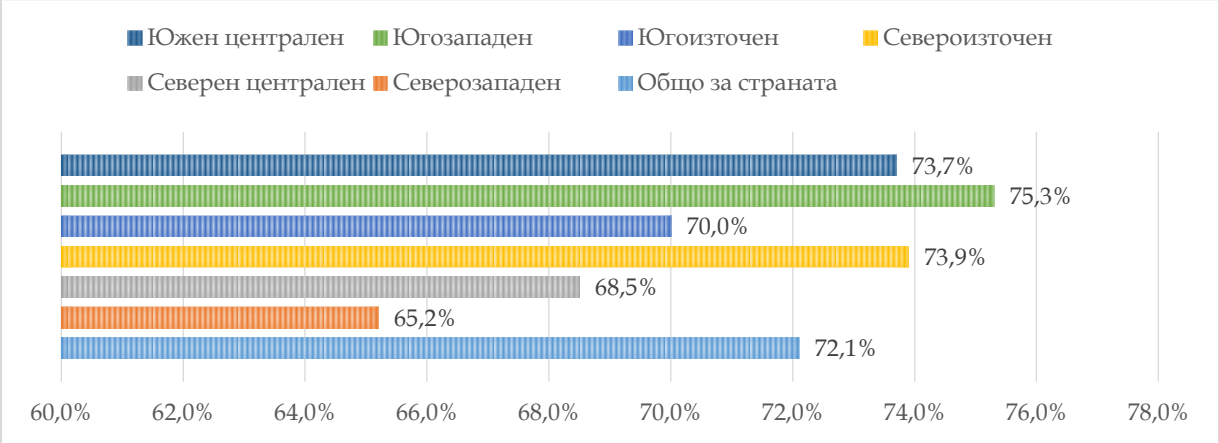
На *графики 7 и 8* е показан относителния дял на достъп на домакинствата до интернет по региони към 07.12.2018 г. и съответно дела на достъп по видове връзки. В настоящия доклад не може да бъде показана картина за свързаността на ниво районен съд, поради това, че не се поддържа информация за свързаността на ниво община, но същата може да се изследва по дейност 1.5 при изготвяне на детайлните доклади по места.

По данни на НСИ от 2018 г., въпреки динамичното развитие на информационните технологии в България 27.9% от домакинствата все още нямат достъп до интернет в домовете си. Като основна причина за това, 17.3% от домакинствата посочват липсата на знания и умения за работа с интернет, 15.7% смятат, че нямат нужда от него (не е полезен, интересен и др.), а според 9.0% от домакинствата оборудването е скъпо.

[14] „Широколентов достъп“ е общоприет термин, чрез който се обозначава високоскоростна връзка с интернет и други технически характеристики, които позволяват достъпа до или предоставянето на ново съдържание, приложения и услуги

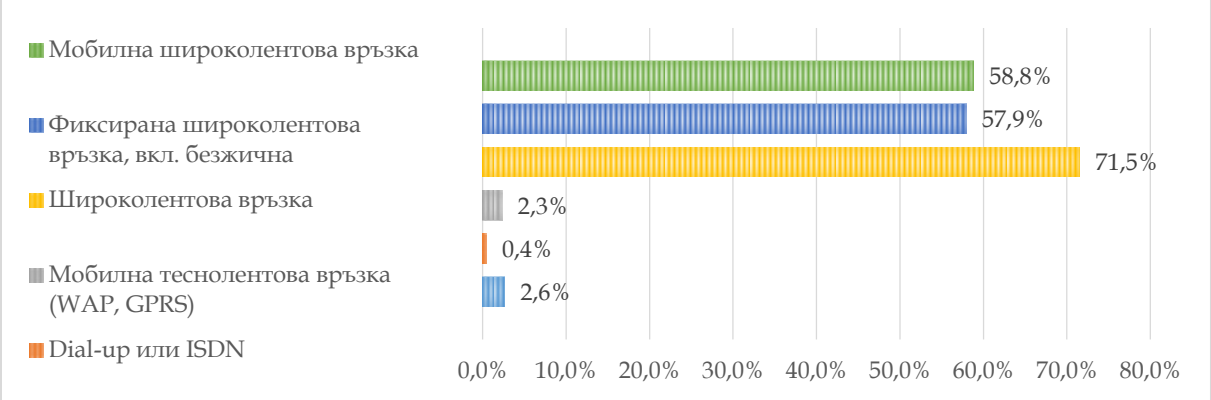
[15] Индекс за навлизането на цифровите технологии в икономиката и обществото (DESI) за 2018 г., Доклад за България

Графика 41. Относителен дял на достъп на домакинствата до интернет по региони към 07.12. 2018 г.

Източник: НСИ[16]

Графика 42. Относителен дял на достъп на домакинствата до видове връзки към 07.12. 2018 г.

Източник: НСИ[17]

Човешки капитал

По отношение на човешкия капитал България отбелязва бавен напредък. Общото равнище на уменията в областта на цифровите технологии е сред най-ниското в ЕС, като то варира в големи граници при различните социално-икономически групи. Въпреки увеличението на броя лица с поне основни умения в областта на цифровите технологии от 26 % през 2017 г. до 29 % през 2018 г. България остава сред държавите в ЕС с най-ниски резултати. Това също така е свързано с ниския брой лица, които използват интернет, съставляващи 62 % от всички лица на възраст 16—74 години.

Използване на интернет

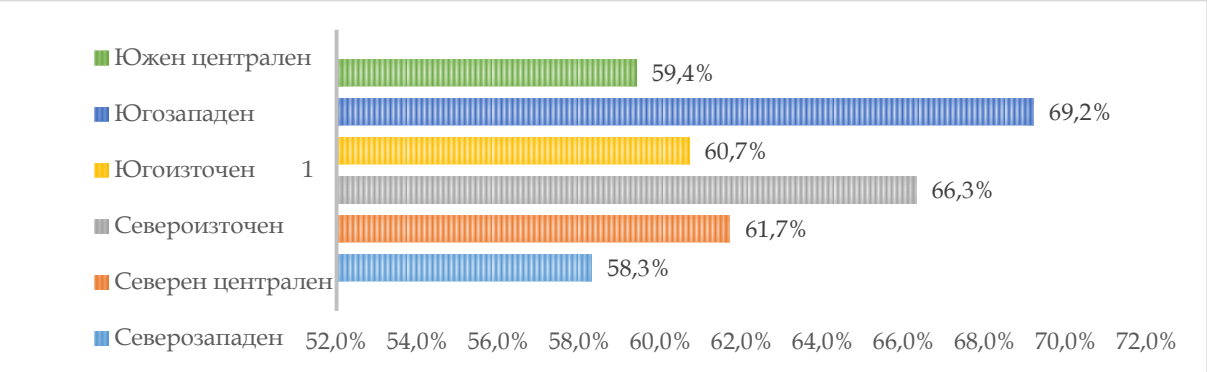
По показателя използване на интернет от индекса DESI, България е на 26-то място за 2018 г., като 41,7% са използвали интернет – в сравнение с 2017г. се наблюдава увеличение на % използвали интернет с 3,1 пункта.

По данни на НСИ, лицата които регулярно /всеки ден или поне веднъж седмично/ използват интернет в страната са общо 63,6%. Значителни са различията при редовно

[16] Относителният дял е изчислен на база генерална съвкупност на населението между 16 и 74 години
[17] Относителният дял е изчислен на база генерална съвкупност на населението между 16 и 74 години

използващите по образование - докато 89.6% от лицата с висше образование използват интернет редовно, то едва 64.6% и 37.7% от лицата с основно или по-ниско образование се възползват от възможностите, които предоставя интернетът. Най-често използват компютри учащите /98.6%/ и заетите лица /80,8%/. Почти половината безработни също използват редовно възможностите на интернет (45.1%). По разрез възраст от редовно използващите интернет най-висок е % на лицата 16-24 г. – 92,2%, 25–34 г. – 86,9% и 35-44 г. – 80,4%. При лицата над 65 г. процентът, използващи редовно интернет спада значително на 17,8%. Делът на лицата, регулярно използващи интернет по статистически региони е представен на *графика 43.*

Графика 43. Лица регулярно използващи интернет по статистически региони

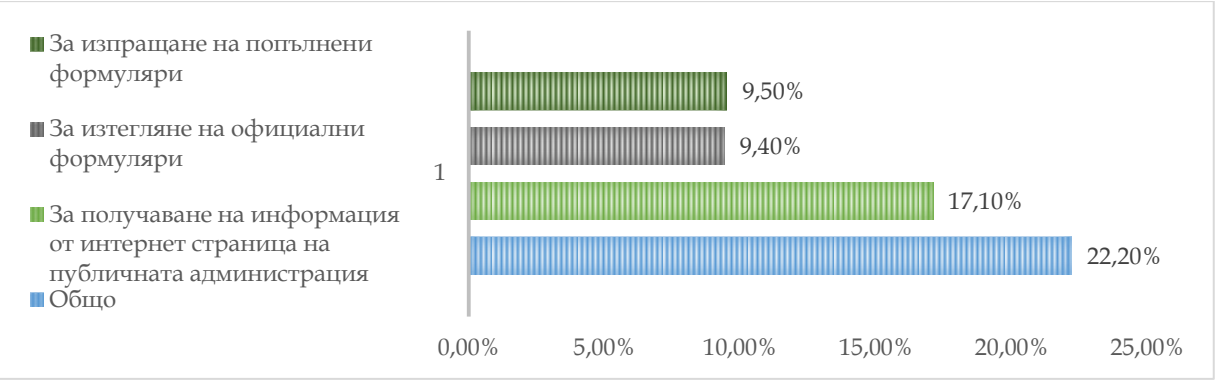
Източник: НСИ[18]

Цифрови обществени услуги

По отношение на цифровите обществени услуги, резултатите на България остават доста под средното ниво на ЕС и тя отстъпва с една позиция — от 22-то място по DESI, 2017 г. на 23-то място по DESI, 2018 г.

По данни на НСИ, през 2018 г., 22% от лицата са използвали глобалната мрежа за взаимодействие с обществени институции. Най-голям е делът на лицата, които са получили информация от уебсайтовете на публичната администрация /17.1%/, следван от дела на лицата, които са подали попълнени формуляри /9.5%/, и тези, които са изтеглили официални формуляри /9.4%/ и тези, през последните дванадесет месеца/*вж. графика 44/.*

Графика 44. Процент на лицата, използващи интернет с цел взаимодействие с обществени институции за последните 12 месеца

Източник: НСИ[19]

[18] Данните са актуални към 07.12.2018 г.
[19] Данните са актуални към 07.12.2018 г.

Разгледаните показатели са важни с оглед на бъдещото развитие на съдебната система и планираното предоставяне на онлайн услуги /напр. заповедното производство по чл.410 от ГПК/ и следва да се имат предвид при бъдещи реформи на съдебната карта. В допълнение, при изготвяне на детайлните анализи в дълбочина на избраните районни съдилища, следва да се отчетат недостатъчните цифрови умения на гражданите, независимо от високата свързаност. Като препоръка, при разширяване на онлайн услугите от страна на съдилищата в страната, е добре да се осигури достатъчно информация и нагледни примери как да се използват новите цифрови услуги.

Наличие на правни и др. консултанти, медиатори

В таблицата по-долу е представена картината за наличието на правни консултанти и медиатори в юрисдикциите на районните съдилища. Въвеждането на алтернативен способи за разрешаване и предотвратяване на спорове и делата е изведено в Доклада по дейност 1.1. като препоръка, реализирането на която ще доведе до намаляване на случаите на сезиране на съдилищата. Развитието на алтернативните способи и в частност медиацията би дало възможност на страните да намерят решения, без да се налага непременно да се обръщат към съда. Наличието на правни консултанти в юрисдикцията на даден районен съд не да бъде квалифицирано еднозначно: от една страна може да допринесе за разрешаването на даден спор извънсъдебно, но от друга да доведе до увеличаване на делата в съда.

Таблица 33 Адвокати, адвокатски дружества/съдружия и медиатори в юрисдикциите на районните съдилища

Районен съд	*Брой адвокати*	*Брой адв. дружества*	*Брой адв. съдружия*	*Брой медиатори*
Апелативен район Бургас				
Окръжен район Бургас				
Айтос	28			10
Бургас	774	21	4	92
Карнобат	28	1		2
Малко Търново	1			
Несебър	53	2	1	1
Поморие	26			7
Средец	6			4
Царево	21			3
Окръжен район Сливен				
Котел	6			1
Нова Загора	21			3
Сливен	228	12		14
Окръжен район Ямбол				
Елхово	15			
Тополовград	8			
Ямбол	185	3	3	11
Апелативен район Варна				
Окръжен район Варна				
Варна	1402	86	26	267

Девня	11			
Провадия	25	1		3
Окръжен район Добрич				
Балчик	27			4
Генерал Тошево	2			
Добрич	233	7	1	28
Каварна	26			4
Тервел	12			1
Окръжен район Разград				
Исперих	17			9
Кубрат	17			2
Разград	149	1		10
Окръжен район Силистра				
Дулово	14			
Силистра	133	4		15
Тутракан	9			3
Окръжен район Търговище				
Омуртаг	34	1		
Попово	28			1
Търговище	130	4		14
Окръжен район Шумен				
Велики Преслав	10			
Нови Пазар	19			3
Шумен	206	19		18
Апелативен район В. Търново				
Окръжен район В. Търново				
Велико Търново	294	15	1	29
Горна Оряховица	49	1		5
Елена	11			1
Павликени	11	1		2
Свищов	22			3
Окръжен район Габрово				
Габрово	161	10		30
Дряново	7			1
Севлиево	34	2		
Трявна	9			1
Окръжен район Ловеч				
Ловеч	145	3		12
Луковит	13			
Тетевен	16			
Троян	38	2		1
Окръжен район Плевен				
Кнежа	10			1
Левски	23	1		
Никопол	6			
Плевен	260	7		19

Червен бряг	14			4
Окръжен район Русе				
Бяла	10			
Русе	432	12		60
Апелативен район Пловдив				
Окръжен район Кърджали				
Ардино	3			
Крумовград	7			
Кърджали	111	2		19
Момчилград	11	1		7
Окръжен район Пазарджик				
Велинград	49			1
Пазарджик	336	12		16
Панагюрище	23			2
Пещера	19			2
Окръжен район Пловдив				
Асеновград	80			8
Карлово	57		1	
Пловдив	1462	45	22	188
Първомай	21			6
Окръжен район Смолян				
Девин	14			8
Златоград	16			3
Мадан	10			
Смолян	155	4	1	13
Чепеларе	10			
Окръжен район Стара Загора				
Гълъбово	10	1		
Казанлък	87	1	2	9
Раднево	9			
Стара Загора	475	19	6	53
Чирпан	17			
Окръжен район Хасково				
Димитровград	62	4	1	7
Ивайловград	2			1
Свиленград	62	1		5
Харманли	40			5
Хасково	400	8	9	24
Апелативен район София				
Окръжен район Благоевград				
Благоевград	467	9	1	48
Гоце Делчев	64			19
Петрич	75	3	1	19
Разлог	57	2		14
Сандански	82	1		15
Окръжен район Видин				

Белоградчик	10			
Видин	181	1	3	22
Кула	4			1
Окръжен район Враца				
Бяла Слатина				1
Враца	207	5	1	19
Козлодуй	12			
Мездра	20	1		1
Оряхово	14			
Окръжен район Кюстендил				
Дупница	101	1		5
Кюстендил	277	5		3
Окръжен район Монтана				
Берковица	30			
Лом	36			10
Монтана	216		1	19
Окръжен район Перник				
Брезник	5			2
Перник	287	4	3	27
Радомир	22			
Трън	4			
Окръжен район София				
Ботевград	38	1		5
Елин Пелин	17			
Етрополе	8			1
Ихтиман	25	1		4
Костинброд	15			4
Пирдоп	20	1		6
Самоков	46	1	2	12
Своге	6			
Сливница	27	2		13
София	5839	383	107	1029

Наличие, капацитет и вид на пенитенциарни заведения и наличие на ГКПП в юрисдикцията на районните съдилища

Други показатели, които имат значение за запазването на седалището на районните съдилища в определено населено място са граничните райони, както и наличието на пенитенциарно заведение. Тези фактори влияят върху натовареността на отделните съдилища, поради което са представени в настоящия анализ и следва да се имат предвид при бъдещото реформиране на картата. В *таблицата* по-долу са представени данни в юрисдикцията на кои районни съдилища в България има наличие на ГКПП и съответно пенитенциарно заведение.

Таблица 34 Наличие на ГКПП и пенитенциарни заведения към юрисдикциите на районните съдилища

Районен съд	***Наличие на ГКПП***	***Наличие на пенитенциарно заведение, капацитет***
РС Русе	ГКПП - Русе	

РС Свищов	ГКПП - Свищов	
РС Силистра	ГКПП - Силистра	
РС Никопол	ГКПП – Сомовит - Никопол	
РС Генерал Тошево	ГКПП - Кардам	
РС Каварна	ГКПП - Дуранкулак	
РС Видин	ГКПП – Видин ГКПП - Брегово	
РС Лом	ГКПП - Лом	
РС Оряхово	ГКПП - Оряхово	
РС Тутракан	ГКПП - Тутракан	
РС Свиленград	ГКПП - Капитан Петко войвода	
РС Ивайловград	ГКПП - Ивайловград	
РС Момчилград	ГКПП - Маказа	
РС Златоград	ГКПП - Златоград	
РС Гоце Делчев	ГКПП - Илинден	
РС Петрич	ГКПП - Кулата	
РС Малко Търново	ГКПП - Малко Търново	
РС Елхово	ГКПП - Лесово	
РС Свиленград	ГКПП - Капитан Андреево	
РС Кула	ГКПП - Връшка Чука	
РС Кюстендил	ГКПП – Олтоманци ГКПП - Гюешево	Затвор Бобов дол /капацитет 550/, ЗО[20] „Самораново“ от преходен тип
РС Сливница	ГКПП - Калотина	
РС Трън	ГКПП - Стрезимировци	
РС Видин	ГКПП - Златарево	
РС Благоевград	ГКПП - Станке Лисичково	
РС Варна	ГКПП - Аерогара Варна ГКПП - Пристанище Варна	Затвор Варна /капацитет 262/, ЗО „Варна” и ЗО „Разделна” и двете от открит тип
РС Бургас	ГКПП - Аерогара Бургас ГКПП - Пристанище Бургас	Затвор Бургас /капацитет 750/, ЗО „Житарово“в с.Ветрен и ЗО „Строител“ от открит тип и ЗО „Дебелт“ /капацитет 450/ от закрит тип
РС София	ГКПП - Аерогара София ГКПП - Калотина	Затвор София /капацитет 1632[21]/, ЗО „Казичане” от открит тип и ЗО Кремиковци” от закрит тип.
РС Пловдив	ГКПП – Аерогара Пловдив	Затвор Пловдив /капацитет 369/, ЗО „Смолян“ /капацитет 169/ и ЗО „Хеброс“ /капацитет 80/ и двете от открит тип
РС Горна Оряховица	ГКПП - Аерогара Горна	

[20] ЗО - Затворническо общежитие

[21] Капацитетът включва и местата за настаняване в ЗО

	Оряховица	
РС Балчик	ГКПП - Пристанище Балчик	
РС Царево	ГКПП - Пристанище Царево	
РС Средец	ПП Странджа	
РС Сливен	-	Затвор Сливен /капацитет 341/, ЗО „Сливен“ и ЗО „Раманyша“ и двете от открит тип, Поправителен дом за непълнолетни девойки /капацитет 31/ и отделение за лишени от свобода - мъже
РС Стара Загора	-	Затвор Стара Загора /капацитет 406/, ЗО от закрит тип “Черна гора” /капацитет 120/, ЗО от открит тип „Стара Загора” /капацитет 88/
РС Смолян	-	ЗО „Смолян“ към Затвор Пловдив
РС Велико Търново	-	ЗО „Велико Търново“ към Затвор Ловеч
РС Пазарджик	-	Затвор Пазарджик /капацитет 457[22]/, ЗО „Пазарджик” и ЗО „Средна гора” – и двете от открит тип, арест /капацитет 35/
РС Дупница	-	ЗО „Самораново“ от преходен тип към Затвор Бобов дол
РС Троян	-	ЗО „Атлант“ в с.Черни Осъм към Затвор Ловеч
РС Враца	-	Затвор Враца /капацитет 336/ Следствен арест и Поправителен дом за непълнолетни младежи
РС Ловеч	-	Затвор Ловеч /капацитет 825[23]/ ЗО „Полигона“, ЗО “Атлант” и ЗО “Велико Търново”, следствен арест /капацитет 24/
РС Плевен	-	Затвор Плевен, ЗО „Вит“ от закрит тип и ЗО „Плевен“ от открит тип; Затвор Белене /капацитет 395/ и ЗО „Белене“ /капацитет 70/ от открит тип

Сграден фонд

Важен фактор при взимането на решение за промяна на съдебната карта е състоянието на сградния фонд на районните съдилища, който включва изследване на въпроса дали ползваните помещения или сгради са собствени или наети, какви са условията за

[22] Капацитетът включва и местата за настаняване в ЗО

[23] Капацитетът включва и местата за настаняване в ЗО

ползване, имат ли нужда от ремонт, колко струва поддръжката на сградния фонд и др. Тъй като този фактор има значение не толкова за взимане на решение за промяна на съдебната карта, а по-скоро след като е взето такова решение и по-конкретно ако е взето решение за зариване/обединяване на районни съдилища, се предвижда детайлен анализ на сградния фонд да бъде извършен в рамките на Дейност 1.5. „Изготвяне на детайлни доклади по места за реорганизация на съдебни структури“ за избраните по Дейност 1.4. пилотни съдилища.

III. Предложения за реорганизация на конкретни районни съдилища

При вземането на решение за реорганизацията на конкретни районни съдилища под внимание следва да бъде взето влиянието на множество фактори и критерии. Такива базови критерии за промяна на съдебната карта на районните съдилища са дефинирани от ВСС в Доклад „Значението на районните съдилища в структурата на съдебната система. Критерии за промяна в съдебната карта на районните съдилища“. Един от ключовите критерии е свързан с изследването на натовареността на районните съдилища за петгодишен период. В настоящия анализ е извършено изследване, както по критерия за натовареност на районните съдилища за периода 2014-2018 г., така и на текущото състояние на районите съдилища към 2018 г. по критериите ефективност и ефикасност. Отделно от това са изведени показателите по социално-икономическите и административно-териториални фактори, които следва да се отчитат при взимане на решения за реорганизация на съдебната карта.

В резултат от извършените анализи, в настоящия раздел са представени обобщените резултати по отделните критерии за ефективност и ефикасност, както и по социално-икономическите и административно-териториални фактори. На тази база, както и на база на резултатите от показателите за натовареност на районните съдилища за петгодишен период са направени предложения за реорганизация на районните съдилища.

Обобщени резултати по критерий „ефективност“

За целите на анализа по критерий „ефективност“ районните съдилища са изследвани по предварително дефинираните четири показателя, подробно представени в т. II.3 от настоящия доклад. На база на получените резултати по всеки от показателите, районните съдилища са ранкирани по степен на ефективност, като подреждането е извършено в низходящ ред, тоест от районните съдилища с най-ниска степен на ефективност до съдилищата с най-висока степен на ефективност. Всяка позиция в листата (номер по ред) е приравнена на съответния брой точки.

Таблица 35 Обобщени резултати от анализа на районните съдилища по критерий „ефективност“

Обобщени показатели по критерий "Ефективност" на районните съдилища								
Номер по ред	Районен съд	Точки	Номер по ред	Районен съд	Точки	Номер по ред	Районен съд	Точки
1	РС - Поморие	44	41	РС - Панагюрище	190	81	РС - Белоградчик	283
2	РС - Момчилград	61	42	РС - Русе	191	82	РС - Сливен	283
3	РС - Костинброд	62	43	РС - Кнежа	192	83	РС - Пещера	285
4	РС - Разлог	64	44	РС - Харманли	193	84	РС - Радомир	289
5	РС - Перник	87	45	РС - Разград	197	85	РС - Търговище	296
6	РС - Петрич	90	46	РС - Луковит	202	86	РС - Плевен	297
7	РС - Ихтиман	95	47	РС - Чепеларе	208	87	РС - Бяла	299
8	РС - Тутракан	97	48	РС - Девин	210	88	РС - Тетевен	300
9	РС - Самоков	102	49	РС - Асеновград	212	89	РС - Генерал Тошево	302
10	РС - Сандански	102	50	РС - Тополовград	223	90	РС - Казанлък	302
11	РС - Първомай	109	51	РС - Стара Загора	226	91	РС - Левски	303
12	РС - Брезник	110	52	РС - Видин	227	92	РС - Нова Загора	310
13	РС - Варна	119	53	РС - Червен бряг	228	93	РС - Попово	315
14	РС - Гоце Делчев	125	54	РС - Несебър	235	94	РС - Мездра	318
15	РС - Сливница	127	55	РС - Исперих	237	95	РС - Карнобат	320
16	РС - Омуртаг	130	56	РС - Габрово	240	96	РС - Средец	320
17	РС - Ивайловград	131	57	РС - Крумовград	240	97	РС - Чирпан	320
18	РС - Карлово	132	58	РС - Малко Търново	240	98	РС - Севлиево	326
19	РС - Златоград	135	59	РС - Ловеч	242	99	РС - Ямбол	334
20	РС - Велинград	136	60	РС - Враца	243	100	РС - Царево	336
21	РС - Пловдив	136	61	РС - Кюстендил	245	101	РС - Бяла Слатина	342
22	СРС	137	62	РС - Силистра	245	102	РС - Никопол	343
23	РС - Добрич	140	63	РС - Велико Търново	246	103	РС - Оряхово	344
24	РС - Пирдоп	142	64	РС - Горна Оряховица	246	104	РС - Трявна	344
25	РС - Свищов	143	65	РС - Елена	248	105	РС - Шумен	348
26	РС - Благоевград	148	66	РС - Ботевград	249	106	РС - Тервел	357
27	РС - Лом	148	67	РС - Троян	249	107	РС - Нови Пазар	363
28	РС - Елхово	155	68	РС - Димитровград	259	108	РС - Кула	371
29	РС - Ардино	159	69	РС - Котел	261	109	РС - Трън	379
30	РС - Своге	159	70	РС - Смолян	262	110	РС - Дряново	382
31	РС - Хасково	163	71	РС - Свиленград	263	111	РС - Монтана	383
32	РС - Гълъбово	164	72	РС - Мадан	267	112	РС - Козлодуй	389
33	РС - Дупница	168	73	РС - Провадия	269	113	РС - Кубрат	397
34	РС - Балчик	170	74	РС - Етрополе	270			
35	РС - Дулово	172	75	РС - Павликени	270			
36	РС - Девня	175	76	РС - Берковица	273			
37	РС - Бургас	176	77	РС - Айтос	277			
38	РС - Велики Преслав	183	78	РС - Елин Пелин	280			
39	РС - Пазарджик	183	79	РС - Раднево	280			
40	РС - Каварна	188	80	РС - Кърджали	282			

Видно от данните с най-ниска ефективност общо по четирите показателя се нареждат РС – Поморие, РС – Момчилград, РС – Костинброд, РС – Разлог и РС – Перник. И петте районни съдилища са в съдебните райони на различни окръжни съдилища, като три от тях са включени в съдебния район на Апелативен съд София.

Обобщени резултати по критерий „ефикасност“

Аналогично на подхода за обобщаване на резултатите от показателите за ефективност, обобщение е извършено и по критерии „ефикасност“.

В таблицата по-долу са представени обединените резултати по четирите показателя от анализа по критерий „ефикасност“, подробно представени в т. II.4 от настоящия доклад. Резултатите са представени отделно за районните съдилища извън областните центрове и районните съдилища в областните центрове.

Таблица 36 Обобщени резултати от анализа на районните съдилища извън областните центрове по критерий „ефикасност“

Районни съдилища извън областните центрове						
Номер по ред	Районен съд	Точки	Номер по ред	Районен съд	Точки	Ном по р
1	РС Трън	8	30	РС Момчилград	71	
2	РС Червен бряг	15	31	РС Дряново	73	
3	РС Оряхово	23	32	РС Раднево	74	
4	РС Каварна	29	33	РС Козлодуй	75	
5	РС Несебър	31	34	РС Ардино	77	
6	РС Етрополе	32	35	РС Елхово	78	
7	РС Луковит	33	36	РС Свиленград	80	
8	РС Дупница	35	37	РС Провадия	82	
9	РС Крумовград	35	38	РС Трявна	86	
10	РС Костинброд	38	39	РС Радомир	86	
11	РС Свищов	40	40	РС Казанлък	87	
12	РС Царево	40	41	РС Белоградчик	87	
13	РС Балчик	44	42	РС Севлиево	92	
14	РС Средец	44	43	РС Мадан	94	
15	РС Девин	47	44	РС Бяла Слатина	95	
16	РС Кнежа	54	45	РС Никопол	98	
17	РС Левски	55	46	РС Берковица	99	
18	РС Елин Пелин	57	47	РС Асеновград	99	
19	РС Попово	57	48	РС Ивайловград	100	
20	РС Дулово	57	49	РС Тетевен	100	
21	РС Чирпан	57	50	РС Нови Пазар	102	
22	РС Тополовград	58	51	РС Първомай	103	
23	РС Карлово	58	52	РС Кула	105	
24	РС Кубрат	59	53	РС Лом	106	
25	РС Нова Загора	59	54	РС Тутракан	107	
26	РС Малко Търново	63	55	РС Исперих	107	
27	РС Брезник	68	56	РС Троян	111	
28	РС Девня	69	57	РС Елена	111	
29	РС Своге	71	58	РС Тервел	112	

Районни съдилища в областните центрове		
Номер по ред	Районен съд	точки
1	РС Силистра	10
2	РС Смолян	15
3	РС Ловеч	17
4	РС Габрово	22
5	РС Видин	24
6	РС Търговище	26
7	РС Кюстендил	28
8	РС Велико Търново	36
9	РС Разград	41
10	РС Благоевград	43
11	РС Кърджали	47
12	РС Добрич	53
13	РС Враца	55
14	РС Шумен	55
15	РС Ямбол	60
16	РС Сливен	65
17	РС Хасково	65
18	РС Плевен	71
19	РС Монтана	75
20	РС Русе	76
21	РС Перник	78
22	РС Пазарджик	83
23	РС Стара Загора	83
24	РС Варна	89
25	Софийски районен съд	93
26	РС Бургас	101
27	РС Пловдив	101

Таблица 37 Обобщени резултати от анализа на районните съдилища в областните центрове по критерий „ефикасност“

Видно от данните, с най-ниска ефикасност в районните съдилища извън областните центрове се отличава РС Трън, следван от РС Червен бряг, РС Оряхово, РС Каварна и РС Несебър. В първите пет районни съдилища в областните центрове с най-ниска ефикасност попадат РС Силистра, РС Смолян, РС Ловеч, РС Габрово и РС Видин.

Характерно за отбелязване е, че всички цитирани по-горе районни съдилища попадат в съдебните райони на отделни окръжни съдилища. По отношение на включването им в обхвата на съдебните райони на апелативните съдилища, анализът показва, че с най-голяма концентрация на районни съдилища с ниска ефикасност са АС София и АС В. Търново.

Резултати по показателите към социално-икономическите и административно-териториалните фактори

Нивото на въздействие е оценено само за показателите, които имат значение за прогнозирането на общия брой дела по районни съдилища и дадената оценка е съобразена с оцененото ниво на въздействие на основата на извършваните анализи от ВСС за значението на районните съдилища в структурата на съдебната система и изготвяните през 2014 и 2015 г. социално-икономически фактори и натовареност на районните съдилища. По отношение на показателите, имащи значение за гарантиране достъпа до правосъдие не е посочено ниво на въздействие, тъй като всеки един от тях има значение с еднаква тежест и би следвало да се преценява при взимане на бъдещи решения за преструктуриране на съдебната карта.

N	*Социално-икономически и административно-териториални фактори и показатели към тях*	*Значение на отделните показатели*	*Ниво на въздействие*	*Резултати на ниво РС*
	Демографска структура на съответния район - показатели			
1.	Общ брой население	Прогнозиране на общ брой дела	силно	СРС, РС - Пловдив, РС - Варна, РС- Бургас и РС - Русе[24] *И петте районни съдилища са в съдебните райони на различни окръжни съдилища, като три от тях са включени в съдебния район на АС - София.*
2.	Механичен прираст на населението	Прогнозиране на общ брой дела	слабо	СРС, РС - Пловдив, РС - Варна, РС- Кърджали и РС - Момчилград[25] *Два от РС попадат в съдебния район на ОС – Кърджали, а три в района на АС – Пловдив.*
3.	Гъстота на населението по районни съдилища	Прогнозиране на общ брой дела	силно	СРС, РС - Петрич, РС - Самоков, РС -Варна, РС-Костинброд[26]

[24] РС с най-голям брой население в юрисдикцията им
[25] РС с най-високи стойности на механичен прираст в юрисдикцията им

				Четири от посочените РС попадат в района на АС - София.
4.	% население в населеното място на районен съд	Достъп до правосъдие	-	РС – Никопол, РС – Разлог, РС – Дулово, РС – Елин Пелин и РС – Велики Преслав[27] *Два от посочените РС попадат в района на АС - София и два в района на АС – Варна.*
5.	% население в областен или общински център	Достъп до правосъдие	-	РС – Дулово, РС – Елин Пелин, РС – Крумовград, РС – Котел, РС – Исперих[28] *Посочените РС попадат в различни окръжни и апелативни райони.*
	Икономически фактори - показатели			
6.	Индекс на социално-икономическо развитие	Достъп до правосъдие	слабо	РС - Кула, РС – Белоградчик, РС – Трън, ПС – Никопол, РС – Малко Търново[29] *Два от посочените РС попадат в района на ОС - Видин и три в района на АС – София.*
7.	Бизнес среда – брой търговци, предприятия, НПО, кооперации и др., опериращи в съответния район	Прогнозиране на общ брой дела	слабо	СРС, РС - Пловдив, РС - Варна, РС- Бургас и РС - Благоевград[30] *Два от посочените РС попадат в района на АС - София. Посочените РС попадат в районите на различни окръжни и апелативни райони.*
8.	Туризъм	Прогнозиране на общ брой дела	слабо	-
	Географска и административна структура на съответния район и транспортна свързаност - показатели			
9.	Брой кметства	Прогнозиране на общ брой дела	силно	РС – Момчилград, ПС – Пловдив, РС – Кърджали, ПС – Пазарджик, РС - Хасково[31] *Два от РС попадат в съдебния район на ОС – Кърджали, а всички РС в района на АС – Пловдив.*
10.	%население в необлагодетелстван планински район	Достъп до правосъдие	-	РС - Малко Търново, РС – Златоград, РС – Мадан, РС – Смолян, РС – Чепеларе, РС - Гоце Делчев, РС – Разлог, РС

[26] РС с най-високи стойности на гъстота на населението в юрисдикцията им
[27] РС с най-нисък % население в населеното място на юрисдикцията им
[28] РС с най-нисък % население в областен или общински център в юрисдикцията им
[29] РС с най-нисък индекс на социално-икономическо развитие
[30] РС с най-висок брой търговци, предприятия, НПО, кооперации и др., опериращи в съответния район
[31] РС с най-голям брой кметства в юрисдикцията им

				– Трън, РС – Етрополе, РС – Пирдоп, РС - Самоков[32] *Четири от РС са в съдебния район на ОС - Смолян, 2 в ОС – Благоевград и 4 в съдебния район на ОС – София, съответно в районите на АС - София и АС - Пловдив.*
11.	% население във високопланински район /над 700 м надм. в./	Достъп до правосъдие	-	РС Чепеларе, РС – Самоков, РС – Смолян, РС – Трън и РС – Велинград[33] *Два от РС попадат в съдебния район на ОС – Смолян.*
12.	Отдалеченост в километри от най-близкия районен съд	Достъп до правосъдие	-	*вж. Таблица 32*
13.	Наличие на междуградски автобусни линии, обслужващи населеното място	Достъп до правосъдие	-	*вж. Таблица 32*
14.	Наличие/липса на ж.п. връзки		-	*вж. Таблица 32*
	Дигитална достъпност - показатели			
15.	Свързаност	Достъп до правосъдие	-	-
16.	Човешки капитал	-	-	-
17.	Използване на интернет	-	-	-
18.	Цифрови обществени услуги	-	-	-
Други				
19.	Наличие на правни и др. консултанти, медиатори	-	-	*вж. Таблица 33*
20.	Наличие, капацитет и вид на пенитенциарни заведения и наличие на ГКПП в юрисдикцията на районните съдилища	-	-	*вж. Таблица 34*

Предложения за реорганизация на конкретни районни съдилища

Като резултат от изследваните критерии, резултатите от показателите по всеки от тях, както и анализа на социално-икономическите и административно-териториалните фактори, са изведени следните предложения за реорганизация на конкретни районни съдилища:

- При вземането на решения за реорганизацията на конкретни районни съдилища/на съдебната карта, резултатите по дефинираните за целите на

[32] РС със 100%население в необлагодетелстван планински район

[33] РС с на-висок % население във високопланински район (>=700 м надм.в.)

анализа показатели по отделните критерии следва да се анализират в съвкупност;

- С най-голяма тежест при определянето на конкретните районни съдилища, в които да бъде извършена реорганизация да бъде определен критерият „Натовареност на районните съдилища“;
- Реорганизацията на конкретни районни съдилища да бъде извършена в рамките на районните съдилища извън областните центрове;
- Решенията на реорганизация на конкретни районни съдилища да бъдат предшествани от извършването на детайлен анализ на подбраните по определени критерии районни съдилища, както и при съблюдаване на резултатите от изследването на показателите по останалите критерии и социално-икономическите и административно-териториалните фактори, представени в настоящия доклад;
- За водещ критерий при предварителния подбор на районните съдилища, за които се предвижда извършването на детайлен анализ да бъдат приети резултатите от измерването на натовареността по показател „Брой постъпили/свършени дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г.“, като в подбора бъдат включени определен брой районни съдилища с най-ниска натовареност и такива с най-висока натовареност;
- На база на резултатите от детайлните анализи на избраните при предварителния подбор районни съдилища да бъде избран подхода и методологията за извършване на реорганизацията.

ПРИЛОЖЕНИЯ

Приложение № 1 - постъпили и свършени граждански дела в районните съдилища по видове за периода 2014-2018 г.

Приложение № 2 - постъпили и свършени наказателни дела в районните съдилища по видове за периода 2014-2018 г.

Приложение № 3 - щатна численост на длъжност „съдия“ в районните съдилища за периода 2014-2018 г.

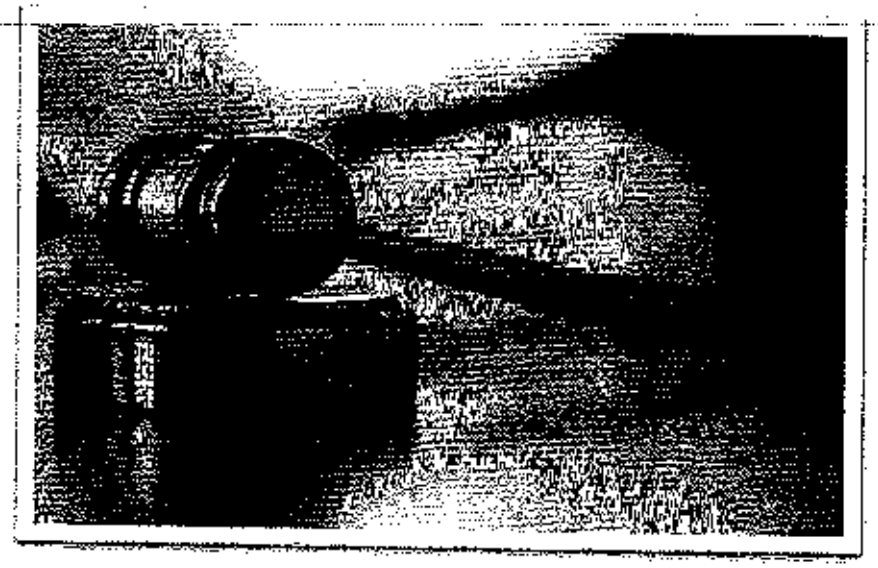
Приложение № 4 – показатели за демографска структура в районните съдилища.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

МЕЖДИНЕН ДОКЛАД

ЗА ПРИКЛЮЧВАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ДЕЙНОСТ 1.3. „АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО НА СЪДИЛИЩАТА И ПРОКУРАТУРИТЕ"

Този документ е изготвен по Договор № ВСС–1212 от 31.01.2019 г. с предмет: „Предоставяне на консултантски услуги за оптимизиране на съдебната карта", във връзка с изпълнението на ДБФП № BG05SFOP001-3.001-0001-C01 „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", финансиран по Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

ВЪВЕДЕНИЕ

Изготвянето на настоящия Доклад е свързано с приключване на изпълнението на Дейност 1.3. „Анализ на състоянието на съдилищата и прокуратурите"

Докладът съдържа резюмирана информация за извършената работа в хода на изпълнение на дейността, постигнатите цели, резултати и индикатори за изпълнението.

Пълната информация от анализа на състоянието на съдилищата и прокуратурите е представена в Докладите от извършения детайлен анализ за текущото състояние на отделните съдебни структури и тяхната ефективност и ефикасност - за районните, окръжните, апелативните съдилища и прокуратури.

ОПИСАТЕЛНА ЧАСТ НА ИЗВЪРШЕНАТА РАБОТА ПО ДЕЙНОСТТА

Дейност 1.3. „Анализ на състоянието на съдилищата и прокуратурите" имаше за цел да анализира и избере критерии за оценка на развитието на съдебните райони и натовареността на съдилищата и прокуратурите на районно, окръжно и апелативно ниво, с оглед вече дефинираните от ВСС базови критерии и изведени нови/допълнителни критерии, специфични за всеки съд/прокуратура, вследствие анализите по Д1.1 и доклада по Д1.2 критерии и препоръки.

Бяха осъществени прегледи и анализи на състоянието на отделните типове съдебни структури по йерархични нива за ефективност и ефикасност (натовареност и разпределение на делата, ефективност на административното и финансово управление, използване на човешки ресурси, работен процес, специализация и мобилност на магистратите и др.), и анализ на взаимовръзките между отделните инстанции.

Бяха изготвени предложения за реорганизация на конкретни районни съдилища и прокуратури в контекста на цялостна реформа на териториалните структури и в следствие прегледа на ефективността и ефикасността на отделните инстанции.

Изпълнението на дейността премина през няколко етапа:

1. Планиране

<u>В анализа за Районните, Окръжните и Апелативните съдилища Изпълнителят в етапа на планиране извърши следното:</u>

- Проучване на дефинираните от ВСС базови критерии за промяна в съдебната карта в Доклад „Значението на районните съдилища в структурата на съдебната система. Критерии за промяна в съдебната карта на районните съдилища и запознаване с причините за избора на тези критерии";

- анализ на препоръките дадени в извършения детайлен преглед и анализ на реализираните през последните 10 години реформи на съдебни карти в държави-членки на ЕС в контекста на тяхната приложимост към българската съдебна система, изготвен в изпълнение на дейност 1.1. „Преглед на практиката на страните членки на ЕС";
- анализ на препоръките, дадени в резултат на проведените срещи и обсъждания на тема проведената съдебна реформа в Република Италия и Република Португалия при осъществените две посещения по дейност 1.2. „Организиране на две посещения за обмен на добри практики";
- формулиране на критериите за оценка на развитието на съдебните райони и натовареността на съдиите от районните, окръжни и апелативни съдилища;
- извеждане на нови /допълнителни/ критерии/фактори/показатели към тях с цел осъществяване на анализ.

<u>В анализа за Районните, Окръжните и Апелативните прокуратури, Изпълнителят в етапи на планиране извърши следното:</u>

- Проучване на дефинираните от ВСС базови критерии за промяна в съдебната карта в Доклад „Значението на районните съдилища в структурата на съдебната система. Критерии за промяна в съдебната карта на районните съдилища и запознаване с причините за избора на тези критерии";
- анализ на препоръките дадени в извършения детайлен преглед и анализ на реализираните през последните 10 години реформи на съдебни карти в държави-членки на ЕС в контекста на тяхната приложимост към българската съдебна система, изготвен в изпълнение на дейност 1.1. „Преглед на практиката на страните членки на ЕС";
- анализ на препоръките, дадени в резултат на проведените срещи и обсъждания на тема проведената съдебна реформа в Република Италия и Република Португалия при осъществените две посещения по дейност 1.2. „Организиране на две посещения за обмен на добри практики";
- формулиране на критериите за оценка на развитието на съдебните райони и натовареността на съдиите от районните, окръжни и апелативни прокуратури;
- извеждане на нови /допълнителни/ критерии/фактори/показатели към тях с цел осъществяване на анализ.

2. Изпълнение

<u>В анализа за Районните съдилища, Изпълнителят в етапа на изпълнение извърши следното:</u>

- ✓ анализ и избор на критерии за оценка развитието на съдебните райони и натовареността на съдилищата на районно ниво, с оглед вече дефинираните от ВСС базови критерии и изведени нови/допълнителни критерии, специфични за всеки съд/прокуратура, в следствие анализите по Д1.1 и доклада по Д1.2 критерии и препоръки, а именно:
  - Анализ по базови критерии/фактори/показатели към тях:
  - Определяне на минимална численост на съдиите в районен съд - от шест/осем съдии в районен съд
  - Натовареност на районните съдилища, изчислена на база на обобщени статистически данни за пет годишен период, както и подробни данни за натовареността по отделните видове граждански и наказателни дела
  - Данни за разпределение на населението по съдебните райони на отделните районни съдилища
  - Географски разстояния и достъпност на обществения транспорт
  - Индекс за социално-икономическото развитие на съдебните райони
  - Съществуване на дигитална достъпност и интернет достъп на гражданите.

  - Анализ по изведени нови /допълнителни/ критерии/фактори/показатели към тях:
    - Бизнес среда – брой търговци, предприятия, НПО, кооперации и др., опериращи в съответния район
    - Туризъм
    - Наличие на правни и др. консултанти, медиатори
    - Наличие, капацитет и вид на пенитенциарни заведения и наличие на ГКПП в юрисдикцията на районните съдилища
    - Показатели за ефективност
    - Показатели за ефикасност.
- ✓ анализ на взаимовръзките между отделните инстанции;
- ✓ изготвяне на предложения за реорганизация на конкретни районни съдилища в контекста на цялостна реформа на териториалните структури и в следствие прегледа на ефективността и ефикасността на отделните инстанции.

<u>В анализи за Окръжните и Апелативните съдилища, Изпълнителят в етапа на изпълнение извършил следното:</u>

- ✓ анализ и избор на критерии за оценка развитието на съдебните райони и натовареността на съдилищата на окръжно и апелативно ниво, с оглед вече дефинираните от ВСС базови критерии и изведени нови/допълнителни критерии, специфични за всеки съд/прокуратура, в следствие анализите по Д1.1 и доклада по Д1.2 критерии и препоръки, а именно:
  - По отношение на самата съдебна администрация – големина на съдебните структури (щатни бройки за съдии/прокурори и служители, брой входящи дела на годишна база, вкл. и по отделни видове дела);
  - Показатели за ефективност на съдилищата/прокуратурите и съдиите/прокурорите – брой висящи, неразрешени дела на година, продължителност на процеса, брой жалби;
  - Показатели за натовареност на съдилищата и съдиите – брой дела които един съдия/прокурор разглежда, вкл. разгледани и по отделни видове;
  - Демографска структура на съответния район – брой население, гъстота, др. специфики, вкл. и динамика - тенденции за обезлюдяване, съответно заселване;
  - Географска структура на съответния район – планински, морски, равнинен и др. специфики по отношение на достъпността до района, както и географска отдалеченост като разстояние и като време между съседните съдебни структури;
  - Налична транспортна инфраструктура в съответния район, вкл. и по отношение на наличен публичен транспорт;
  - Административни структури – брой населени места и кметства в юрисдикциите на районните съдилища;
  - Бизнес среда – брой търговски и др. предприятия, оперирали в съответния район;
  - Туризъм – тенденции и райони в по-високи нива на туризъм в страната;
  - Дигитална достъпност.
- ✓ анализ на взаимовръзките между отделните инстанции;
- ✓ изготвяне на предложения за реорганизация на конкретни районни прокуратури в контекста на цялостна реформа на териториалните структури и в следствие прегледа на ефективността и ефикасността на отделните инстанции.

<u>В анализа за Районните, Окръжните и Апелативните прокуратури, Изпълнителят в етапа на изпълнение извърши следното:</u>

- ✓ анализ и избор на критерии за оценка развитието на съдебните райони и натовареността на прокуратурите на районно, окръжно и апелативно ниво, с оглед вече дефинираните от ВСС базови критерии и изведени нови/допълнителни критерии, специфични за всеки съд/прокуратура, в следствие анализите по Д1.1 и доклада по Д1.2 критерии и препоръки, а именно:
  - По отношение на самата съдебна администрация – големина на съдебните структури (щатни бройки на прокурори и служители, брой наблюдавани преписки, досъдебни производства и дела на годишна база;
  - Показатели за ефективност на прокуратурите и прокурорите – брой решени преписки и досъдебни производства и др.;
  - Показатели за натовареност на прокуратурите и прокурорите – брой преписки, досъдебни производства и дела, които един прокурор разглежда, вкл. разгледани и по отделни видове;
  - Демографска структура на съответния район – брой население, механичен прираст, динамика - тенденции за обезлюдяване, съответно заселване;
  - Криминална активност - данни за брой новообразувани преписки по районни прокуратури и брой новообразувани досъдебни производства;
  - Географска структура на съответния район – планински район и др. специфики по отношение на достъпността до района, както и географска отдалеченост като разстояние между съседните съдебни структури;
  - Налична транспортна инфраструктура в съответния район, вкл. и по отношение на наличен публичен транспорт;
  - Дигитална достъпност;
  - Други фактори – наличие на ГКПП, курортни селища и др.;
  - Туризъм – тенденции и райони в по-високи нива на туризъм в страната.
- ✓ анализ на взаимовръзките между отделните инстанции.

3. *Методология*

Бяха използвани два типа методи – методи за събиране на информация и методи за анализ. При събирането на данни за целите на дейността се използваха следните методи:

- ✓ Кабинетно проучване – методът беше използван за извършването на прегледа и анализа на цялата идентифицирана информация, на релевантните източници на информация и свързаните документи, което създаде основата за формулиране на предложенията;
- ✓ Вторичния анализ на данни беше използван за анализ на статистическите и други данни, предоставени от ВСС за целите на дейност 1.3.;
- ➢ Анализ на ефективността и ефикасността;
  - Анализът на ефективността беше използван за обработката на данни за извеждането на заключения във връзка със съотношението на постигнатите резултати спрямо заложените цели;
  - Анализът на ефикасността беше използван за обработката на данни за извеждането на заключения във връзка с размера на мобилизираните ресурси за акумулиране на определен ефект;
- ➢ Дескриптивна статистика - дескриптивната статистика позволи да се синтезира количествено информацията, което е особено полезно за големи масиви от данни. Получената от дескриптивната статистика информация се представя най-общо в три основни типа техники за анализ и визуализация:
  - Графични методи – хистограми и други графики, описващи разпределението на данните;
  - Оценки на централни тенденции, които позволяват да се оценят типични или средни стойности. Такива оценки са например средната стойност, модата, медианата и други;
  - Оценки на вариацията в извадката, които дават мярка на степента на колебания в рамките на извадката от данни.

- Експертен панел - експертната оценка е техника, която беше използвана за идентифициране на проблемите и формулиране на предложенията и изводите и препоръките.

4. *Документиране на анализа*

В рамките на този заключителен етап от дейността бяха изготвени самите доклади от извършения детайлен преглед и анализ на състоянието на съдилищата и прокуратурите, както следва:

- ✓ Анализ на текущото състояние на районните съдилища;
- ✓ Анализ на текущото състояние на окръжните съдилища;

- ✓ Анализ на текущото състояние на апелативните съдилища;
- ✓ Анализ на текущото състояние на районните прокуратури;
- ✓ Анализ на текущото състояние на окръжните прокуратури;
- ✓ Анализ на текущото състояние на апелативните прокуратури.

ПОСТИГНАТИ ЦЕЛИ ОТ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ДЕЙНОСТТА

Чрез изпълнението на дейност 1.3 „Анализ на състоянието на съдилищата и прокуратурите" се постига заложената в техническата спецификация на дейността цел: да се актуализират и надградят вече предприетите от ВСС стъпки в посока реформа на съдебната карта и да се доразвият и за останалите структури в национален мащаб.

ПОСТИГНАТИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ДЕЙНОСТТА

В резултат от изпълнението на дейността бе постигнат основният резултат, свързан с дейността, а именно изготвен бе детайлен и задълбочен преглед и анализ на състоянието на съдилищата и прокуратурите. Бяха изготвени 6 бр. анализи за текущото състояние на отделните съдебните структури и тяхната ефективност и ефикасност - за районите, окръжните, апелативните съдилища и прокуратури.

Прегледът и анализът, предмет на изпълнената дейност, бе изключително необходим резултат за реализирането на предмета на обществената поръчка като цяло, и за определяне на конкретните насоки за изпълнението на дейност 1.4 „Подбор на пилотни структури и разработка на аналитични инструменти".

ПОСТИГНАТ ИНДИКАТОР ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ ПО ДЕЙНОСТТА

Постигнати са индикаторите за изпълнение на дейността, а именно :

- Подбрани критерии за оценка развитието на съдебните райони на районно, окръжно и апелативно ниво;
- Изготвени 6 бр. анализи за текущото състояние на отделните съдебните структури и тяхната ефективност и ефикасност - за районите, окръжните, апелативните съдилища и прокуратури.

С уважение:

Тодор Тодоров
Изпълнителен директор на
„Глобал Адвайзърс" АД

Този документ е изготвен по Договор № ВСС-1212 от 31.01.2019 г. с предмет: „Предоставяне на консултантски услуги за оптимизиране на съдебната карта", във връзка с изпълнението на ДБФП № BG05SFOP001-3.001-0001-C01 „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", финансиран по Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Детайлен доклад за апелативен район Бургас

в изпълнение на Дейност 1.5. „Изготвяне на детайлни доклади по места за реорганизация на съдебни структури “ по Договор № ВСС–1212 от 31.01.2019 г. с предмет: „Предоставяне на консултантски услуги за оптимизиране на съдебната карта“

София,
март 2020 г.

Global Advisers

Този документ е изготвен по Договор № ВСС–1212 от 31.01.2019 г. с предмет: „Предоставяне на консултантски услуги за оптимизиране на съдебната карта“, във връзка с изпълнението на ДБФП № BG05SFOP001-3.001-0001-C01 „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата”, финансиран по Оперативна програма „Добро управление“ 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Съдържание

I. Въведение 2

II. Обобщена информация и SWOT анализ за РС и РП в рамките на апелативен район Бургас 2

II.1 РС Елхово 2

II.2 РС Тополовград 7

II.3 РП Айтос 12

II.4 РП Карнобат 17

III. Препоръки относно възможностите за тяхната реорганизация и/или обединяване чрез прилагане на изработените аналитични инструменти 21

I. Въведение

Съгласно изискванията на Възложителя, описани в техническата спецификация по настоящата обществена поръчка, Изпълнителят следва в рамките на Дейност 1.5. „Изготвяне на детайлни доклади по места за реорганизация и/или обединяване на съдебни структури“ да приложи аналитичните инструменти, изработени по дейност 1.4 „Подбор на пилотни структури и разработка на аналитични инструменти“ и да изготви детайлни доклади за функционирането на съответните структури.

Данните в настоящия доклад съдържат обобщена информация за избраните РС и РП от апелативен район Бургас, съгласно Протокол 29 от заседанието на Пленума на ВСС, проведено на 05.12.2019 г., както и препоръки относно възможностите за тяхната реорганизация и/или обединяване чрез прилагане на изработените аналитични инструменти.

II. Обобщена информация и SWOT анализ за РС и РП в рамките на апелативен район Бургас

В настоящата точка е представено обобщение на всички показатели и фактори за РС Елхово, РС Тополовград, РП Айтос и РП Карнобат, като същото показва силните и слабите страни по фактори и показатели чрез сравнение в годините или чрез направено сравнение със средните стойности за всички районни съдилища / районни прокуратури за страната по съответния показател за изследвания период 2014-2018 г. или само за 2018 г.

Направеното обобщение е на база прилагане на разработените по дейност 1.4 аналитични инструменти и е основа за изготвяне на модели за оптимизация с обосновка за конкретни реорганизации и/или обединения на РС и РП по места по предстоящата дейност 1.6 „Разработване на предложения за оптимизация на съдебната карта“. В тази връзка, в настоящия доклад е направен и SWOT анализ на силните и слабите страни на потенциални реорганизации и/или обединявания на ниво районен съд/ районна прокуратура.

II.1 РС Елхово

Резултати - РС Елхово		
Социално-икономически и административно-териториални фактори/показатели		
Демографска структура на съответния район		
1.	Население, % население в селата	Видно от представените данни, наблюдава се леко намаление на общия брой население в юрисдикцията на РС Елхово – с 1 342 души по-малко към края на 2018 г., в сравнение с края на 2014 г. Процента на селското население за периода 2014-2017 г. е 42%, а за 2018 г. – 41%.
2.	Безработни лица, коефициент на безработица, сезонна заетост	*Предстои предоставяне на информация за безработни лица и коефициента на безработица в юрисдикцията на РС Елхово.*
3.	Активни стопански субекти	По данни от търговския регистър и регистър Булстат, броя на активните субекти в търговския регистър и регистър Булстат на територията на РС Елхово е 880 или

		много под средния брой за районен съд - 5074.
4.	Индекс на социално-икономическо развитие	Индекса на социално-икономическо развитие за РС Елхово е 5 /добро/ по скала от 1 до 10, като следва да се има предвид, че същия е изчислен към 2015 г.
Географска структура на съответния район, свързаност		
1.	%население в необлагодетелстван планински район; км. до най близкия РС; автобусни линии; ж.п. връзки	▪ 0.4% население в необлагодетелстван планински район ▪ 26 км. отдалеченост до най-близкия РС /Тополовград/ ▪ 37 км. отдалеченост до РС в областния град /Ямбол/ ▪ налични са междуградски автобусни линии ▪ няма ж.п. линии в юрисдикцията на РС
2.	Свързаност	▪ РС Елхово е включен в Единната информационна система за противодействие на престъпността /ЕИСПП/ за обмен на информация между Органите на съдебната власт, Министерството на вътрешните работи, Държавна агенция "Национална сигурност", Министерството на отбраната, Министерството на правосъдието и Министерството на финансите./ ▪ пощенските услуги се предоставят от Български пощи
Криминална активност		
1.	Описание на криминогенните фактори	*Изпратено е писмо до ОД МВР - Ямбол за предоставяне на информация по посочените показатели.*
2.	Брой и вид престъпления	*Изпратено е писмо до ОД МВР - Ямбол за предоставяне на информация по посочените показатели.*
	Други показатели	
1.	Наличие на ГКПП/пенитенциарно заведение в юрисдикцията на РС	В юрисдикцията на РС Елхово има изграден един ГКПП – Лесово. Няма пенитенциарно заведение.
2.	Наличие на правни и др. консултанти, медиатори	В юрисдикцията на РС Елхово има регистрирани 15 адвоката, няма информация за действащи медиатори.
Натовареност		
1.	Общо постъпили дела и щатна численост на магистратите	Предоставените данни показват, че РС Елхово има намаление в годините на общо постъпили дела през изследвания период /от 1 978 през 2014 г. до 1 511 през 2018 г./ при запазване на щата на магистратите през годините – 4-ма магистрати.
2.	Командировани магистрати от и към РС, дежурства и извънреден труд	За изследвания период, включително и през 2019 г. има командировани съдии от РС Елхово, като за периода 2014 – 2018 г. посочените съдии са били командировани с цел обучения, а през 2019 г. има един командирован магистрат в АС за 3 месеца. Дежурства са полагани през 2017, 2018 и 2019 г., а извънреден труд – всяка година, като броя решени дела

		от дежурства е 31 – през 2014 г., 43 – 2015 г, 13 – 2016 г, по 7 през 2017 и 2018 г. и 12 – 2019 г.
3.	Проведени конкурси за назначаване на магистрати за петгодишен период	За периода 2014 – 2018 година не са провеждани конкурсни процедури за назначаване на магистрати в РС Елхово. През 2017 година е проведен един конкурс за назначаване на административен ръководител – председател, поради изтичане мандата на заемащия длъжността магистрат.
4	Съдебни служители	В Районен съд – Елхово работят 16 съдебни служители, от които 3 съдебни служители в обща администрация: 1 брой системен администратор, 1 брой чистач и 1 брой работник, поддръжка сгради/също така изпълнява и дейностите на огняр/; 11 броя в специализирана администрация: 5 броя съдебни деловодители, 5 броя съдебни секретари, 1 брой призовкар и 2 броя лица на ръководни длъжности /1 брой административен секретар и 1 брой главен счетоводител/. До края на 2020 година предстои да се пенсионира един съдебен деловодител, изпълняващ длъжността „деловодител в СИС и Бюро съдимост“. В периода до 2024 година предстои пенсиониране на други 4 съдебни служители /всяка година по един служител/.
5	Съдия по вписванията, държавен съдебен изпълнител /ДСИ/ Нотариуси, частен съдебен изпълнител /ЧСИ/	В Районен съд – Елхово има един Съдия по вписванията и един ДСИ. В град Елхово работят двама нотариуси и един помощник нотариус. Брой ЧСИ – в района на действие работят двама ЧСИ и двама помощник ЧСИ с район на действие Окръжен съд – Ямбол.
6	Съдебни заседатели и вещи лица	За мандат 2014-2019 година за Районен съд – Елхово са положили клетва 30 съдебни заседатели. Платените разходи за съдебни заседатели за периода 2014 – 2019 г. са 33 853 лева, а за вещите лица – 79 045 лева.
7	Бюро „Съдимост“	Работата, извършена от Бюро „Съдимост“ за периода 2014 – 2018 г. е както следва: издадени свидетелства за съдимост – общо 12 597 броя; издадени справки – общо 7 232 броя.
Показатели за натовареност		
1.	Показател „Брой постъпили/свършени дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г.“	Данните за РС Елхово показват тенденция за намаляване на общия брой постъпили дела на един магистрат по щат от 494 общо постъпили дела през 2014 г. на 377 през 2018 г., като средния брой постъпили за периода 391,7 е под средния брой за всички РС в страната /436,4/. Общия брой на свършените дела - РС Елхово е с най-голям брой свършени граждански и наказателни дела на 1 магистрат по щат в рамките на окръжния район и се движи около средния брой свършени дела на 1 магистрат по щат за страната /средно 405.1 дела за РС Елхово срещу средно 433,6 за страната/.
2.	Показател „Относителен дял на гражданските и	Конкретно за РС Елхово данните показват, че се движи в доста по-ниски стойности, в сравнение със стойностите,

	наказателните дела към общо постъпили/свършени на годишна база за периода 2014-2018 г.“	средни за страната /32.1,2% за 2014 г., 45,3% и 46,1% за 2015 и 2016 г., 58,2% за 2017 и 62.6% за 2018 г./ По отношение на гражданските дела към общия брой свършени дела - РС Елхово също се движи в по-ниски проценти – средно за периода за РС Елхово - 48.5% при среден за страната за периода 2014-2018 г. – 69,2%.
3.	Показател „Брой постъпили и свършени граждански дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г.“	За РС Елхово данните показват, че броя на постъпили граждански дела на 1 магистрат по щат се увеличават в годините, но средната стойност за РС Елхово /187.4 постъпили граждански дела на един магистрат/ е доста под средната стойност за районните съдилища /304.8/. По отношение на свършените граждански дела за РС Елхово данните показват аналогични нива като при постъпилите граждански дела – доста под средната стойност за районните съдилища – 188.6 за РС Елхово при средно 300.5 за РС в страната.
3.1	*Показател – постъпили и свършени граждански дела на един магистрат по вид дела*	Настоящия показател показва постъпили и свършени граждански дела по вид – искови, частни и заповедни производства на 1 магистрат по щат. РС Елхово се движи под средните стойности по трите вида граждански дела /постъпили: искови 43,8 дела срещу средна стойност за РС 87,1; ЧГД 21,2 срещу средна стойност 31,1 и ЗП 122,4 срещу средна стойност 186,6; свършени: искови 44,9 срещу средна стойност 84,2, ЧГД 21,2 срещу средна стойност 30.4 и ЗП 122,6 срещу 185,9 средна стойност/.
4.	Показател „Брой постъпили и свършени наказателни дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г.“	За РС Елхово данните показват, че броя на постъпили наказателни дела на 1 магистрат по щат намаляват в годините, но средната стойност за РС Елхово /204,4 постъпили наказателни дела на един магистрат/ е доста над средната стойност за районните съдилища /131,6/. По отношение на свършените наказателни дела за РС Елхово данните показват аналогични нива като при постъпилите наказателни дела – доста над средната стойност за районните съдилища – 216,5 при средно 133,1 за РС в страната.
4.1	*Показател – постъпили и свършени наказателни дела на един магистрат по вид дела*	Настоящия показател показва постъпили и свършени наказателни дела по вид – НОХД и НЧХД, АНХД и ЧНД на 1 магистрат по щат, като данните показват, че РС Елхово се движи около и над средните стойности по трите вида наказателни дела /НОХД и НЧХД 95,8 дела срещу средна стойност за РС 30; АНХД 29,0 под средната стойност 39,9 и ЧНД 79,7 дела – малко над средната стойност 61,7/. По отношение на свършените наказателни дела по вид за РС Елхово данните показват аналогични нива като при постъпилите наказателни дела по вид – при НОХД и НЧХД 107,9 дела – движи се доста над средна стойност за РС 30,7; АНХД 28,9 доста под средната стойност 40,8 и ЧНД 79,7 дела – над средната стойност 61,7/.
Показатели по критерии Административна структура		
1.	Показател “Численост на администрацията (обща и специализирана) спрямо броя магистрати в районния съд“	Средно на 1 съдия от районен съд извън областните центрове се падат по 2,81 служители специализирана администрация и 1,18 служители обща администрация. По този показател РС Елхово е малко под средната

		стойност за районните съдилища извън областните центрове или 2,75 служители в специализираната администрация на 1 съдия и 1,25 служители в обща администрация на един съдия.
2.	Показател „Брой магистрати спрямо броя на населението, обхванато от съответния районен съд“	Към края на 2018 г., средния брой магистрати в районните съдилища в страната е 1,4 щ. бр. на 10 000 жители население. За РС Елхово стойността е 2,2 щ. бр. на 10 000.
Показатели по критерии Ефективност		
1.	Показател „Брой свършени спрямо броя входящи дела на годишна база“	Средно за страната показателя има следните стойности: 97,35% за граждански дела, 99,14% за наказателни дела, 97,85% - общо за всички дела. За ТС Елхово „степента на разчистване“ е 98,84% за граждански дела, 95,75% за наказателни дела, 97,68%- общо за всички дела.
2.	Показател „Време за разглеждане на едно дело“	Средно за страната показателя има следните стойности: 79,8 дни за граждански дела, 58,2 дни за наказателни дела, 73,7 дни - общо за всички дела. За РС Елхово „времето за разглеждане“ е 34,7 дни за граждански дела, 94,5 дни за наказателни дела, 56,6 дни - общо за всички дела.
3.	Показател, отразяващ процента свършени дела със съдебен акт по същество	Средно за страната показателя има следните стойности: 87,3% граждански дела, приключили със съдебен акт по същество, 78,5% наказателни дела, приключили със съдебен акт по същество. За ТС Елхово 90,1%граждански дела, приключили със съдебен акт по същество, 76,0% наказателни дела, приключили със съдебен акт по същество.
Показатели по критерии Ефикасност		
1.	Показател „Стойност на годишните разходи за единица резултат“	Средногодишният разход на едно разглеждано дело за районните съдилища извън областните центрове е в размер на 440 лева. При анализа на резултатите по този показател се констатира, че при 37 от изследваните съдилища, показателят е под средната стойност, тоест за тях ефикасността е по-висока. По този показател РС Елхово е със стойност 443 лева или почти същата като средната за РС в страната. Средногодишният разход на едно свършено дело за районните съдилища извън областните центрове е в размер на 496 лева, като стойността за РС Елхово е 512 лева, или по отношение на този РС се наблюдава малко по-ниска ефикасност.
2.	Показател „Стойност на годишните разходи на един жител от населението“	Осреднените годишни разходи на всички районни съдилища извън областните центрове за 2018 г. е 28 лева на един жител от населението в съдебните райони, стойността по този показател за РС Елхово е 42 или с ниска ефикасност по този показател.
3.	Показател „Съотношение между годишните приходи и разходи“	Средно за районните съдилища извън областните центрове, общо събраните приходи представляват близо 20 % от сумата на отчетените към 31.12.2018 г. разходи. Резултатите от анализа по този показател за РС Елхово показват 15,55% съотношение на приходи спрямо разходи.
4.	Бюджет	Видно от бюджета на РС Елхово, разходите по §2 00

		"Други възнаграждения и плащания на персонала през изследвания период са между 6 и 8% от общия бюджет, а разходите по § 10 00 "Издръжка" – между 5 и 11%.
5.	Разходи за командировки по години	Разходите за командировки през изследвания период са между 2 128 и 2 802 за периода 2015 – 2018 г., а за 2014 г. са 5058 лева.
6.	Разходи за дежурства и извънреден труд	В РС Елхово са направени разходи за дежурства и извънреден труд през изследвания период 2014 – 2018 г. , като разходите за дежурства са през 2017 – 2019 г. и са до 1000 лева годишно, а разходите за извънреден труд са правени всяка година, като най-много средства са изплатени през 2015 г. – 1432,64 лв.
Сграден фонд		
Районен съд - Елхово се помещава в сградата на Съдебна палата в град Елхово, находяща се на ул. „Пирот“ № 2. Сградата е построена през 1930 година в ПИ с идентификатор № 27382.500.1836, актуван с Акт № 1203/11.12.2002 г. и Акт № 3114/01.12.2011 г. на Областен управител град Ямбол за публична държавна собственост, предоставен за управление на Министерство на правосъдието и Районен съд - Елхово. Изразходваните средства за поддръжка на сградния фонд за последните пет години свързани с извършване на текущи ремонти са общо в размер на 28 425,46 лева.		

За идентифицирането на силните и слабите страни на потенциалните реорганизации и/или обединявания на ниво районен съд в рамките на дейността е приложен SWOT анализ.

- **Силни страни –** предимства и ползи на потенциална реорганизация;
- **Слаби страни –** недостатъците, идентифицираните проблеми при потенциална реорганизация.

СИЛНИ СТРАНИ	***СЛАБИ СТРАНИ***
• Изравняване на натовареността сред районните съдилища в страната • Постигане на равномерно натоварване на съдебните служители • По-добри възможности за бързо преодоляване на кризи, в следствие на неявяване на кандидати за магистрати в обявени конкурси • Оптимизиране на средствата за поддръжка на администрацията на съответния районен съд	• Необходимост от време и ресурси за осъществяване на потенциална реорганизация на ниво районен съд: - средства за информиране на обществеността; - време и средства за съставяне на план за реорганизация и изпълнението му; - време и средства за доизграждане на електронни връзки между съдилищата; • Липса на съгласие на заинтересованите страни при потенциална реорганизация

II.2 РС Тополовград

Резултати - РС Тополовград
Социално-икономически и административно-териториални фактори/показатели

	Демографска структура на съответния район	
1.	Население, % население в селата	Характерно за РС Тополовград, е че населението в селата надвишава населението в града и е 51% към края на 2018 г. По отношение на общи брой населението - наблюдава се леко намаление с 771 души по-малко към края на 2018 г. /9801/, в сравнение с края на 2014 г. /10572/.
2.	Безработни лица, коефициент на безработица, сезонна заетост	През последните две изследвани години 2017 и 2018 г. се наблюдава сериозен спад на коефициента безработица в района на РС Тополовград /13,6% през 2017 г. и 10,7% през 2018 г./, в сравнение с 22,44% през 2014 г. Въпреки това, следва да се отбележи, че коефициента на безработица е доста висок, в сравнение със средния за страната към момента – 3,7%. Няма данни за сезонна заетост.
3.	Активни стопански субекти	Активните стопански субекти в юрисдикцията на РС Тополовград са 420, което е доста под средния брой за районен съд /5074/. Структуроопределящи отрасли на местната икономика са селското стопанство и преработващата промишленост.
4.	Индекс на социално-икономическо развитие	Индекса на социално-икономическо развитие за РС Тополовград е 5/добро/, като следва да се има предвид, че същия е изчислен към 2015 г.
	Географска структура на съответния район, свързаност	
1.	▪ %население в необлагодетелстван планински район ▪ км. до най близкия РС ▪ автобусни линии ▪ ж.п. връзки	▪ 2% население в необлагодетелстван планински район ▪ 26 км. отдалеченост до най-близкия РС /Елхово/ ▪ 64 км. отдалеченост до РС в областния град /Ямбол/ ▪ налични са междуградски автобусни линии ▪ няма ж.п. линии в юрисдикцията на РС
2.	Свързаност	▪ липса на електронни връзки между РС Тополовград и други държавни, общински или съдебни институции ▪ пощенските услуги се предоставят от Български пощи
	Криминална активност	
1.	Описание на криминогенните фактори	Безработица, нисък жизнен стандарт, ниска степен на образование и култура, липса на изградени трудови навици, неустойчива ценностна система, употреба на алкохол и др.
2.	Брой и вид престъпления	За периода 2014-2018 г., регистрираните престъпления в юрисдикцията на РС намаляват с около 34% през 2018 г. /102/ спрямо 2014 г. /153 регистрирани престъпления/.
	Други показатели	
1.	Наличие на ГКПП/пенитенциарно заведение в юрисдикцията на РС	В юрисдикцията на РС Тополовград няма ГКПП и съответно пенитенциарно заведение.
2.	Наличие на правни и др. консултанти, медиатори	В юрисдикцията на РС Тополовград има регистрирани 8 адвоката, няма информация за действащи медиатори.
	Натовареност	

1.	Общо постъпили дела и щатна численост на магистратите	Предоставените данни показват, че РС Тополовград има увеличение в годините на общо постъпили дела през изследвания период /от 337 през 2014 г. до 604 през 2018 г./ при запазване на щата на магистратите през годините – 2-ма магистрати.
2.	Командировани магистрати от и към РС, дежурства и извънреден труд	По данни на РС Тополовград за изследвания период няма командировани магистрати от и към РС, също така няма полагани дежурства и извънреден труд.
3.	Проведени конкурси за назначаване на магистрати за петгодишен период	През 2015 г. е проведен конкурс за назначаване на административен ръководител и считано от 14.04.2015 г., съдия Иван Христов е встъпил в длъжност „Председател" на Районен съд – Тополовград. Няма неуспешно проведени конкурси, поради липсата на кандидати.
4	Съдебни служители	В Районен съд – Тополовград работят 12 съдебни служители, от които 4 съдебни служители в обща администрация: главен счетоводител, административен секретар, чистач, работник „Поддръжка сгради" /огняр/ и 6 в специализирана администрация: съдебен деловодител – 3 лица /в т.ч. един съдебен деловодител СИС/, съдебен секретар – 2 лица, призовкар. През м. ноември 2020 г. предстои пенсиониране на съдебния деловодител, който е и служител по сигурността на информацията.
5	Съдия по вписванията, държавен съдебен изпълнител /ДСИ/, нотариуси, ЧСИ	В Районен съд – Тополовград има един Съдия по вписванията и един ДСИ. В района има един действащ ЧСИ, нотариус - не.
7	Съдебни заседатели и вещи лица	Съдебните заседатели за мандат 2016 г. – 2019 г. са 20. Платените разходи за съдебни заседатели за периода 2014 – 2018 г. са 3 072 лева, а за вещите лица – 13 242 лева.
8	Бюро „Съдимост"	Работата, извършена от Бюро „Съдимост" за периода 2014 – 2018 г. е както следва: 7 288 издадени свидетелства за съдимост, 8 119 извършени справки.
Показатели за натовареност		
1.	Показател „Брой постъпили и свършени дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г."	Данните за РС Тополовград показват тенденция за увеличаване на общия брой постъпили дела на един магистрат по щат от 168 общо постъпили дела през 2014 г. на 302 през 2018 г., като средния брой постъпили за периода 237,2 е под средния брой за всички РС в страната /436,4/. В рамките на окръжния район РС Тополовград е с най-малък брой постъпили граждански и наказателни дела на 1 магистрат по щат. Общия брой на свършените дела на един магистрат по щат на годишна база за РС Тополовград следват статистиката на общо постъпилите дела - РС Тополовград е с най-малък брой свършени граждански и наказателни дела на 1 магистрат по щат в рамките на окръжния район и се движи доста под средния брой свършени дела на 1 магистрат по щат за страната /средно 235.8 дела за РС Тополовград срещу средно 433,6 за страната/.
2.	Показател „Относителен	Относителният дял на постъпилите гражданските дела

	дял на гражданските дела към общо постъпили и свършени на годишна база за периода 2014-2018 г.“	спрямо общия брой постъпили дела средно за страната за изследвания период варира в порядъка от 68 до 72 процента. Конкретно за РС Тополовград данните показват, че се движи в процентите, средни за страната /60,2% за 2014, 67% за 2015 и 2016 г., и 72% за 2017 и 2018 г./. По отношение на дела граждански дела към общия брой свършени дела - РС Тополовград също се движи в процентите, средни за страната – средно за периода 67,9% за Тополовград при среден за страната за периода 2014-2018 г. – 69,2%.
3.	Показател „Брой постъпили и свършени граждански дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г.“	За РС Тополовград данните показват, че броя на постъпили граждански дела на 1 магистрат по щат се увеличават в годините, но средната стойност за РС Тополовград /162.6 постъпили граждански дела на един магистрат/ е доста под средната стойност за районните съдилища /308.4/. По отношение на свършените граждански дела за РС Тополовград данните показват аналогични нива като при постъпилите граждански дела – доста под средната стойност за районните съдилища 162 за РС Тополовград при средно 300.5 за РС в страната.
3.1.	*Показател – постъпили и свършени граждански дела на един магистрат по вид дела*	Настоящия показател показва постъпили и свършени граждански дела по вид – искови, частни и заповедни производства на 1 магистрат по щат, като данните показват, че РС Тополовград се движи около половината под средните стойности по трите вида граждански дела /постъпили: искови 39,3 дела срещу средна стойност за РС 87,1; ЧГД 12,7 срещу средна стойност 31,1 и ЗП 110,6 срещу средна стойност 186,6; свършени: искови 38,6 срещу средна стойност 84,2, ЧГД 12.9 срещу средна стойност 30.4 и ЗП 110,5 срещу 185,9 средна стойност/.
4.	Показател „Брой постъпили и свършени наказателни дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г.“	За РС Тополовград данните показват, че броя на постъпили наказателни дела на 1 магистрат по щат се увеличават леко в годините, но средната стойност за РС Тополовград /74,6 постъпили наказателни дела на един магистрат/ е доста под средната стойност за районните съдилища /131,6/. По отношение на свършените наказателни дела за РС Тополовград данните показват аналогични нива като при постъпилите наказателни дела – доста под средната стойност за районните съдилища – 73,8 за РС Тополовград при средно 133,1 за РС в страната.
4.1.	*Показател – постъпили и свършени наказателни дела на един магистрат по вид дела*	Настоящия показател показва постъпили и свършени наказателни дела по вид – НОХД и НЧХД, АНХД и ЧНД на 1 магистрат по щат, като данните показват, че РС Тополовград се движи около и под средните стойности по трите вида наказателни дела /НОХД и НЧХД 29,8 дела срещу средна стойност за РС 30; АНХД 18,8 доста под средната стойност 39,9 и ЧНД 26 дела – доста под средната стойност 61,7/. По отношение на свършените наказателни дела по вид за РС Тополовград данните показват аналогични нива като при постъпилите наказателни дела по вид – при НОХД и

		НЧХД 31,2,8 дела – движи се над средна стойност за РС 30,7; АНХД 16,9 доста под средната стойност 40,8 и ЧНД 25,7 дела – доста под средната стойност 61,7/.
Показатели по критерии Административна структура		
1.	Показател "Численост на администрацията (обща и специализирана) спрямо броя магистрати в районния съд"	Средно на 1 съдия от районен съд извън областните центрове се падат по 2,81 служители специализирана администрация и 1,18 служители обща администрация. По този показател РС Тополовград е над средната стойност за районните съдилища извън областните центрове или 2,81 служители в специализираната администрация на 1 съдия и 1,18 служители в обща администрация на един съдия.
2.	Показател „Брой магистрати спрямо броя на населението, обхванато от съответния районен съд"	Към края на 2018 г., средния брой магистрати в районните съдилища в страната е 1,4 щ. бр. на 10 000 жители население. За РС Тополовград стойността е 2,0 щ. бр. на 10 000.
Показатели по критерии Ефективност		
1.	Показател „Брой свършени спрямо броя входящи дела на годишна база"	Средно за страната показателя има следните стойности: 97,35% за граждански дела, 99,14% за наказателни дела, 97,85% - общо за всички дела. За ТС Тополовград „степента на разчистване" е 98,39% за граждански дела, 84,62% за наказателни дела, 94,54% - общо за всички дела.
2.	Показател „Време за разглеждане на едно дело"	Средно за страната показателя има следните стойности: 79,8 дни за граждански дела, 58,2 дни за наказателни дела, 73,7 дни - общо за всички дела. За ТС Тополовград „времето за разглеждане" е 23 дни за граждански дела, 86 дни за наказателни дела, 39 дни - общо за всички дела.
3.	Показател, отразяващ процента свършени дела със съдебен акт по същество	Средно за страната показателя има следните стойности: 87,3% граждански дела, приключили със съдебен акт по същество, 78,5% наказателни дела, приключили със съдебен акт по същество. За ТС Тополовград 87,6% граждански дела, приключили със съдебен акт по същество, 74,8% наказателни дела, приключили със съдебен акт по същество.
Показатели по критерии Ефикасност		
1.	Показател „Стойност на годишните разходи за единица резултат"	Чрез настоящия показател се цели да бъде определена „цената" на крайния резултат от дейността на всеки от районните съдилища, а именно броя разглеждани и свършени дела. Средногодишният разход на едно разглеждано дело за районните съдилища извън областните центрове е в размер на 440 лева. По този показател РС Тополовград е със стойност 801 лева или същата е почти два пъти над средната за РС в страната, т.е ефикасността на РС Тополовград е по-ниска. Средногодишният разход на едно свършено дело за районните съдилища извън областните центрове е в размер на 496 лева, като стойността за РС Тополовград е 887 лева.
2.	Показател „Стойност на годишните разходи на един жител от населението"	Осреднените годишни разходи на всички районни съдилища извън областните центрове за 2018 г. е 28 лева на един жител от населението в съдебните райони, стойността по този показател за РС Тополовград е 52 или с ниска ефикасност по този показател.

3.	Показател „Съотношение между годишните приходи и разходи“	Средно за районните съдилища извън областните центрове, общо събраните приходи представляват близо 20 % от сумата на отчетените към 31.12.2018 г. разходи. Резултатите от анализа по този показател за РС Тополовград показват 24,95% съотношение на приходи спрямо разходи.
4.	Бюджет	Видно от бюджета на РС Тополовград, разходите по §2 00 "Други възнаграждения и плащания на персонала през 2018 г. са 5,6% от общия бюджет, а разходите по § 10 00 "Издръжка" – 4,6%.
5.	Разходи за командировки по години	РС Тополовград няма командировани съдии и разходи за командировки през изследвания период 2014 г. - 2018 г.
6.	Разходи за дежурства и извънреден труд	РС Тополовград няма разходи за дежурства в празнични и почивни дни, както и положен извънреден труд през изследвания период 2014 г. - 2018 г.
Сграден фонд		
Сградата, в която се помещава РС Тополовград е публична държавна собственост с предоставени права за управление на Пленума на Висш съдебен съвет. Сградата е собственост на РС: година на строителство – 1895 г., реконструирана 1996 г., състоянието на сградата е отлично. През последните пет години няма изразходвани средства за основни или текущи ремонти поради отличното състояние на сградата.		

За идентифицирането на силните и слабите страни на потенциалните реорганизации и/или обединявания на ниво районен съд в рамките на дейността е приложен SWOT анализ.

- **Силни страни –** предимства и ползи на потенциална реорганизация;
- **Слаби страни –** недостатъците, идентифицираните проблеми при потенциална реорганизация.

СИЛНИ СТРАНИ	***СЛАБИ СТРАНИ***
• Изравняване на натовареността сред районните съдилища в страната • Постигане на равномерно натоварване на съдебните служители • По-добри възможности за бързо преодоляване на кризи, в следствие на неявяване на кандидати за магистрати в обявени конкурси • Оптимизиране на средствата за поддръжка на администрацията на съответния районен съд	• Необходимост от време и ресурси за осъществяване на потенциална реорганизация на ниво районен съд: - средства за информиране на обществеността; - време и средства за съставяне на план за реорганизация и изпълнението му; - време и средства за доизграждане на електронни връзки между съдилищата; • Липса на съгласие на заинтересованите страни при потенциална реорганизация

II.3 РП Айтос

Резултати - РП Айтос		
Социално-икономически и административно-териториални фактори/показатели		
Демографска структура на съответния район		
1.	Население, % население в селата	Наблюдава се леко увеличение на общия брой население в юрисдикцията на РП Айтос – с 769 души повече към края на 2018 г. /72 938/, в сравнение с края на 2014 г. /72 169/, като увеличението е по-скоро в броя на населението в селата, което е 66% от населението.
2.	Безработни лица, коефициент на безработица	През последните две изследвани години 2017 и 2018 г. /за 2018 г. безработните лица са 2 208, а за 2017 г. – 2 542/ се наблюдава спад на безработните лица в района на РП Айтос с над 3,6% спрямо 2014 г., когато са регистрирани 3 479 безработни лица. Независимо от спада, коефициента на безработица остава много висок, в сравнение със средния за страната – 3,7% към 14.11.2019 г.[1]
3.	Сезонна заетост	Наблюдава се спад на обявените сезонни работни места за 2018 г. спрямо предходните години – 546 места за 2018 г, 833 – 2017 г. и 674 – през 2016 г.
4.	Активни стопански субекти	Активните стопански субекти в юрисдикцията на РП Айтос са 3 256 или малко под средния брой за районна прокуратура /5074/.
Криминална активност		
1.	Описание на криминогенните фактори	▪ голяма група ромско население; ▪ непостоянната трудова заетост на голяма част от трудоспособното население; ▪ тенденция към масово обедняване на населението, обезлюдяване на част от малките населени места; ▪ през съдебния район преминава целогодишно голям поток от хора; ▪ устойчив криминогенен фактор е злоупотребата с алкохол и наркотици, заживяване на семейни начала на непълнолетни лица; ▪ преобладаващата част на извършителите са безработни, с ниско ниво на образование и грамотност.
2.	Брой и вид престъпления	Най-голям дял имат най-голям дял имат престъпленията по глава XI от НК - общоопасни престъпления, след което престъпленията против собствеността, а данните за извършените престъпления показват леко намаление през 2018 г. спрямо периода 2014 – 2017 г. /средно 644 престъпления през 2014-2017 г. срещу 488 престъпления през 2018 г./, като дела на икономическите престъпления спрямо криминалните е изключително нисък - около 1%.
3.	Наблюдавани ДП	Наблюдаваните ДП в РП Айтос намаляват леко през 2018 г. /405/ спрямо предходните години /2017 г. – 482, 2016 г. – 469, 2015 г. – 533/, като броят им е под средния брой наблюдавани ДП за страната - 1 718.
4.	Наблюдавани преписки	Наблюдаваните преписки в РП Айтос намаляват леко през 2018 г. /806/ спрямо 2015 и 2016 г. и се увеличават спрямо 2017 г. /2017 г. – 788, 2016 г. – 1010, 2015 г. – 929/, като броят им е под средния брой наблюдавани преписки за страната - 1 661.

[1] Данни НСИ

	Географска структура на съответния район, свързаност	
1.	%население в необлагодетелствания планински район; км. до най близка прокуратура; автобусни линии; ж.п. връзки	▪ 18,6% население в необлагодетелстван планински район; ▪ 24 км. отдалеченост до най-близката районна прокуратура /Карнобат/ ▪ 30 км. отдалеченост до районната прокуратура в областния град /Бургас/ ▪ налични са междуградски автобусни линии и ж.п. линии в рамките на районната прокуратура
2.	Свързаност	▪ липса на електронни връзки между институциите */държавни, общински и съдебни/* ▪ пощенските услуги се предоставят от Български пощи въз основа на договор */предстои да бъде преподписан през април 2020 г./*
	Други фактори	
1.	Наличие на ГКПП в юрисдикцията на РП	-
2.	Курортни селища в юрисдикцията на РП	-
	Натовареност	
1.	Брой прокурори по щат и заети към момента. Брой съдебни служители.	Към настоящия момент РП Айтос има на щат 5 прокурори, от които един щат е незает, а един от останалите 4 щата е длъжността административен ръководител. Реално заетите съдебни служители към края на 2018 г. са 6 – 1 обща администрация и 5 специализирана администрация. По данни на РП Айтос не се очакват предстоящи промени в щата поради пенсиониране или друго.
2.	Показател "Брой съдебни служители спрямо броя на прокурорите в съответната РП"	Съотношението на броя реално заети съдебни служители спрямо броя реално заети прокурори в районна прокуратура Айтос е 1,50 при среден коефициент за районните прокуратури в страната 1,38.
3.	Показател „Брой наблюдавани преписки на годишна база, спрямо заетите прокурори в РП"	Данните за 2018 г. за РП Айтос показват, че РП е много малко под средния брой наблюдавани преписки за страната /217,4/, или 201,5 броя наблюдавани преписки на един зает прокурор на година.
4.	Показател „Брой наблюдавани ДП на годишна база, спрямо броя на прокурорите в РП"	РП Айтос се движи под средния брой наблюдавани ДП на един зает прокурор за страната видно от данните за 2018 г., или 186,3 наблюдавани ДП от един зает прокурор на годишна база.
5.	Показател „Брой прокурори спрямо броя на населението, обхванато от съответната	Настоящия показател отразява само броя на прокурорите по щат спрямо общото население, обхванато от съответната районна прокуратура, като средната стойност е 1,49 прокурори на 10 000 жители – по този показател стойността на РП Айтос е 0,9 или под средната стойност. Следва да се има предвид, че показателя е изчислен за всички

	районна прокуратура“	районни прокуратури по данни за население на НСИ, по които към края на 2018 г. населението за РП Айтос е било 55 695 души, или с 17 243 по-малко от информацията за броя население, предоставена от РП Айтос.
6.	Командировани прокурори от и към РП, дежурства и извънреден труд	За последните три изследвани години няма командировани прокурори към или от РП Айтос; дежурства са полагани през 2017 и 2018 г, а извънреден труд в периода 2014-2018 г. – всяка година без 2018 г.
7.	Проведени конкурси за назначаване на магистрати за петгодишен период	По данни на РП Айтос, общия брой проведени конкурси за изследвания период са 2: през 2014 г. /за първоначално назначаване/ е проведен 1 конкурс, приключил с назначаването на 1 магистрат и през 2017 г. също въз основа на проведен конкурс е назначен 1 магистрат. Няма неуспешно проведени конкурси, поради липсата на кандидати.
	Ефективност	
1.	Показател „Дял на решените спрямо наблюдаваните преписки“	Средния коефициент на решените спрямо наблюдавани преписки за страната е 95,8%. По този показател РП Айтос е малко под средния – 92,1%.
2.	Показател „Брой приключени спрямо броя новообразувани ДП на годишна база“	Средно за РП в страната, „степента на разчистване“ с ДП е 108%, т.е. като цяло районните прокуратури успяват да се справят с повече досъдебни производства от новообразуваните. За РП Айтос стойността по този показател е 99,3%.
3.	Показател „Брой решени спрямо броя на наблюдаваните ДП в РП“	РП Айтос по този показател има под средната за районните прокуратури стойност – 70,2% /от 745 наблюдавани ДП през 2018 г са решени 523/. Средната стойност на показателя е 76,3%.
4.	Показател „Брой на прекратените и внесените в съда спрямо общия брой на наблюдаваните ДП в РП“	РП Айтос постига стойност над средната или 37,2% /277 внесени в съда спрямо 745 наблюдавани ДП/. Средната стойност за районните прокуратури в страната 30,4%.
5.	Показател „Дял на досъдебните производства приключени в срок до 8 месеца“	По показателя дял на досъдебните производства, приключени в срок до 8 месеца РП Айтос е със стойност 72,6% или 201 ДП приключени до 8 месеца, или малко под средната стойност за всички районни прокуратури – 74,7%.
6.	Показател „Дял на прекратените досъдебни производства“	Показателят отчита дела на прекратените спрямо приключените ДП. Конкретно за районна прокуратура Айтос стойността на този показател е 30,6%, или 123 прекратени ДП от всички приключени за 2018 г., като Айтос е над средната стойност на показателя – 29,2%.
	Ефикасност	
1.	Показател „Стойност на годишните разходи за една	Средногодишният разход за една решена преписка в районните прокуратури възлиза на 427,60 лева. По този показател РП Айтос е над средната стойност или 506,65 лева.

	решена преписка“	
2.	Показател „Стойност на годишните разходи за едно решено досъдебно производство“	Средногодишният разход за едно решено досъдебно производство в районните прокуратури възлиза на 519,36 лева. За РП Айтос стойността е над средната стойност или 718,80 лева.
3.	Бюджет	Видно от бюджета на РП Айтос, приходите са незначителна част от него, само през 2015 г. са изразходвани средства за текущ ремонт в размер на 32 314 лева, а разходите за други плащания на персонала са до 10% от общия бюджет през изследваните години.
4.	Разходи за командировки по години	Разходите за командировки за периода 2014-2018 г. са изключително ниски или средно по 131 лева на година.
5.	Разходи за дежурства и извънреден труд	Разходи за дежурства в празнични и почивни дни в РП Айтос са направени за 2017 г. - 417,30 лева и 2018 г. - 538,00 лева. Разходи за извънреден труд има за периода 2014 – 2017 г. по 2180 лева на година.
Сграден фонд		
Сградата в която се помещава РП Айтос е частна държавна собственост, предоставена за управление от Министерството на правосъдието на Пленум на Висш съдебен съвет за нуждите на РП Айтос/акт за частна държавна собственост № 3824/2016 г. Сградата е построена през 1979 г., последният извършен текущ ремонт е през 2015 г. Изразходвани са средства в размер на 32 314 лева. През останалите периоди не са изразходвани средства за основни и текущи ремонти. Сградата е в отлично състояние. Налични са две архивни помещения.		

За идентифицирането на силните и слабите страни на потенциалните реорганизации и/или обединявания на ниво районна прокуратура в рамките на дейността е приложен SWOT анализ.

- **Силни страни –** предимства и ползи на потенциална реорганизация;
- **Слаби страни –** недостатъците, идентифицираните проблеми при потенциална реорганизация.

СИЛНИ СТРАНИ	*СЛАБИ СТРАНИ*
• Изравняване на натовареността при районните прокуратури • Постигане на равномерно натоварване на съдебните служители • По-добри възможности за бързо преодоляване на кризи, в следствие на неявяване на конкурси за прокурори • Оптимизиране на средствата за поддръжка на администрацията на прокуратурата	• В съдебния район е съсредоточена голяма група ромско население; непостоянна трудова заетост на голяма част от трудоспособното население; масово обедняване на населението, което може да доведе до увеличаване на нивата на престъпност и оттам натовареността на районната прокуратура • Предвид географското разположение през съдебния район преминава целогодишно голям поток от хора /предпоставка също за евентуална натовареност/ • Необходимост от време и ресурси за осъществяване на потенциална реорганизация • Липса на съгласие на заинтересованите

	страни при потенциална реорганизация

II.4 РП Карнобат

Резултати - РП Карнобат		
Социално-икономически и административно-териториални фактори/показатели		
Демографска структура на съответния район		
1.	Население, % население в селата	Наблюдава се леко намаление на общия брой население в юрисдикцията на РП Карнобат – с 187 души по-малко към края на 2018 г. /40 601/, в сравнение с края на 2014 г. /41 661/,като намалението е по-скоро в броя на населението в селата, което съставлява 40,6% от общия брой население. Данните са за населението по постоянен адрес.
2.	Безработни лица, коефициент на безработица	по отношение на безработицата през последните две изследвани години 2017 и 2018 г. общо за района на прокуратурата се наблюдава спад на регистрираните безработни лица с 1131 лица през 2014 г. спрямо 2018 г. Коефициента на безработица е намалял от 27,72% /2014г./ на 10,87%/2018 г./ в община Сунгурларе и от 8,82% /2014г./ на 4,99%/2018 г./ в община Карнобат.
3.	Сезонна заетост	Не са предоставени данни от РП Карнобат, свързани със сезонната заетост на населението, попадащо в района ѝ.
4.	Активни стопански субекти	Активните субекти в търговския регистър и регистър Булстат на територията на РП Карнобат е 1623 или под средния брой за районна прокуратура /5074/.
Криминална активност		
1.	Описание на криминогенните фактори	▪ ниски доходи и жизнен стандарт на населението ▪ сравнително висок ръст на безработица и непостоянна трудова заетост ▪ концентрация на голям брой малцинствени групи
2.	Брой и вид престъпления	Наблюдава се чувствителен спад в престъпността за изследваната 2018 г. – 674 извършени престъпления, в сравнение с 2014 г. /общ брой извършени престъпления - 1000/. По предоставени данни от РП Карнобат голям дял имат престъпленията по глава XI от НК - общоопасни престъпления, след което престъпленията против собствеността
3.	Образувани ДП	Образуваните досъдебни производства за периода 2015 - 2018 г. намаляват - от 616 през 2015 г. на 440 за 2018 г.
4.	Образувани преписки	Образуваните преписки се наблюдава постоянен спад за целия период - от 703 през 2014 г., 598 през 2016 г. на 554 през 2018 г.

Географска структура на съответния район, свързаност		
1.	%население в необлагодетелстван планински район км. до най близка прокуратура автобусни линии; ж.п. връзки	▪ 3,1% е населението в необлагодетелстван планински район ▪ 24 км. отдалеченост до най-близката районна прокуратура /Айтос/ ▪ 54 км. отдалеченост до районната прокуратура в областния град /Бургас/ ▪ налични са междуградски автобусни линии в рамките на районната прокуратура, както и ж.п. линии
2.	Свързаност	▪ Липса на електронни връзки между институциите ▪ Пощенските услуги се предоставят от „Български пощи“ ЕАД въз основа на договор със срок на действие 1 година
	Други показатели	
1.	Наличие на ГКПП в юрисдикцията на РП	-
2.	Курортни селища в юрисдикцията на РП	-
Натовареност		
1.	Брой прокурори по щат и заети към момента. Брой съдебни служители.	Към настоящия момент РП Карнобат има на щат 5 прокурори, наред с 1 щат, който е незает. Броят на съдебните служители в РП Карнобат към настоящия момент по щат е 6, от които: 1 административен секретар, 1 прокурорски помощник, 1 съдебен деловодител, 2 съдебни секретари и 1 чистач. Целият щат е зает. Четирима от посочените служители, от които 1 административен секретар, 1 съдебен деловодител и 2 съдебни секретари, са подготвени за ползване на УИС в ПРБ. По данни на РП Карнобат се очакват предстоящи промени в щата поради пенсиониране - 1 съдебен секретар през 2020 г. и - 1 прокурорски помощник през 2019 г., на осн. чл. 325, ал. 1, т. 1 от Кодекса на труда.
2.	Показател “Брой съдебни служители спрямо броя на прокурорите в съответната РП“	Съотношението на броя реално заети съдебни служители спрямо броя реално заети прокурори в районна прокуратура Карнобат е 1,50 при среден коефициент за районните прокуратури в страната 1,38.
3.	Показател „Брой наблюдавани преписки на годишна база, спрямо заетите прокурори в РП“	Данните за 2018 г. за РП Карнобат показват, че РП е под средния брой наблюдавани преписки за страната /217,4/ или 157 броя наблюдавани преписки за един зает прокурор на година.
4.	Показател „Брой наблюдавани ДП на годишна база, спрямо броя на прокурорите в РП“	РП Карнобат се движи над средния брой наблюдавани ДП на един прокурор за страната видно от данните за 2018 г., или 261,3 наблюдавани ДП от един зает прокурор на годишна база. Средната стойност, изчислена по настоящия показател е 224,7 наблюдавани ДП на един зает прокурор в страната.
5.	Показател „Брой прокурори спрямо	Настоящият показател отразява само броя на прокурорите по щат спрямо общото население, обхванато от съответната

	броя на населението, обхванато от съответната районна прокуратура“	районна прокуратура, като средната стойност е 1,49 прокурори на 10 000 жители – по този показател стойността на РП Карнобат е 1,43. Следва да се има предвид, че показателя е изчислен за всички районни прокуратури по данни за население на НСИ, по които към края на 2018 г. населението за РП Карнобат е било 34 899 души, или с 5 702 по-малко от информацията за броя население, предоставена от РП Карнобат също към края на 2018 г. /40 601 население по постоянен адрес/.
6.	Командировани прокурори от и към РП, дежурства и извънреден труд	За последните пет изследвани години няма командировани прокурори към или от РП Карнобат. Дежурства са полагани през 2017 и 2018 г., а извънреден труд през целия период 2014-2018 г.
7.	Проведени конкурси за назначаване на магистрати за петгодишен период	По данни на РП Карнобат, общият брой проведени конкурси за изследвания период са 5: през 2014 г. е проведен 1 конкурс , приключил с назначаването на 1 магистрат /прокурор/ и през 2016 г. също въз основа на проведен конкурс е назначен 1 магистрат /административен ръководител/. Има един неуспешно проведен конкурс за една щатна бройка поради неуспешно представяне на кандидатите. Има два неуспешно проведени конкурса поради липсата на кандидати, през 2015 г.
Ефективност		
1.	Показател „Дял на решените спрямо наблюдаваните преписки“	Средният коефициент на решените спрямо наблюдавани преписки е 95,8%. По този показател РП Карнобат е малко под средния – 91,1% /628 наблюдавани преписки от които 572 решени към края на 2018 г./.
2.	Показател „Брой приключени спрямо броя новообразувани ДП на годишна база“	Средно за РП в страната, „степента на разчистване“ с ДП е 108%, т.е., като цяло, районните прокуратури успяват да се справят с повече досъдебни производства от новообразуваните. За РП Карнобат стойността по този показател е 121,1%.
3.	Показател „Брой решени спрямо броя на наблюдаваните ДП в РП“	Прави впечатление, че в РП Карнобат по този показател има по-висока от средната /76,3%/ за районните прокуратури стойност – 83,4% /от 1045 наблюдавани ДП през 2018 г. са решени 872/.
4.	Показател „Брой на прекратените и внесените в съда спрямо общия брой на наблюдаваните ДП в РП“	По този показател РП Карнобат постига стойност, равна на средната, или 30,3% /317 внесени в съда спрямо 1045 наблюдавани ДП/. Средната стойност за районните прокуратури в страната 30,4%.
5.	Показател „Дял на досъдебните производства приключени в срок до 8 месеца“	По показателя дял на досъдебните производства, приключени в срок до 8 месеца РП Карнобат е със стойност 71,0% или 225 ДП приключени до 8 месеца. Това е малко под средната стойност за всички районни прокуратури – 74,7%.
6.	Показател „Дял на прекратените досъдебни производства“	Показателят отчита дела на прекратените спрямо приключените ДП. за районна прокуратура Карнобат стойността на този показател е 28,1%, или 150 прекратени ДП от 533, приключени за 2018 г. РП Карнобат е много малко под средната стойност на показателя за всички РП – 29,2%.
Ефикасност		

1.	Показател „Стойност на годишните разходи за една решена преписка“	Средногодишният разход за една решена преписка в районните прокуратури възлиза на 427,60 лева. По този показател РП Карнобат е над средната стойност или 700,04 лева.
2.	Показател „Стойност на годишните разходи за едно решено досъдебно производство“	Средногодишният разход за едно решено досъдебно производство в районните прокуратури възлиза на 519,36 лева. За РП Карнобат стойността е под средната стойност или 459,20 лева.
3.	Бюджет	Видно от бюджета на РП Карнобат, приходите са незначителна част от него, разходите по §2 00 "Други възнаграждения и плащания на персонала през 2018 г. са 6,5% от общия бюджет, а разходите по § 10 00 "Издръжка" – 4,4%.
4.	Разходи за командировки по години	Разходите за командировки за периода 2014-2018 г. са с голяма амплитуда или между 36,00 и 900,00 лева на година.
5.	Разходи за дежурства и извънреден труд	Разходи за дежурства в празнични и почивни дни в РП Карнобат са направени за 2017 г. – 488,15 лева и 2018 г. – 543,10 лева. Разходи за извънреден труд има за периода 2014 – 2018 г., като най-високата сума за периода е 2958,10 лева за 2016 г., а за 2018 г. сумата е 319,31 лева.
Сграден фонд		
Сградата на Съдебната палата в града, в която се помещава РП Карнобат като ползвател, е собственост на Висш съдебен съвет, стопанисвана от Районен съд Карнобат. Сградата е построена през 2003 г., като не е извършван основен ремонт към настоящия момент. За разглежданите периоди са изразходвани са средства в размер на 5459,23 лева във вр. с текущи ремонтни дейности. Сградата е в много добро състояние. Налични са две архивни помещения, като са необходими същият брой допълнителни архивни помещения за осъществяване на дейността.		

За идентифицирането на силните и слабите страни на потенциалните реорганизации и/или обединявания на ниво районна прокуратура в рамките на дейността е приложен SWOT анализ.

- **Силни страни –** предимства и ползи на потенциална реорганизация;
- **Слаби страни –** недостатъците, идентифицираните проблеми при потенциална реорганизация.

СИЛНИ СТРАНИ	***СЛАБИ СТРАНИ***
• Изравняване на натовареността при районните прокуратури • Постигане на равномерно натоварване на съдебните служители • По-добри възможности за бързо преодоляване на кризи, в следствие на неявяване на конкурси за прокурори /има два неуспешно проведени конкурса поради липсата на кандидати, през 2015 г./ • Оптимизиране на средствата за поддръжка на администрацията на	• Криминогенните фактори в района са: ниски доходи и жизнен стандарт на населението; сравнително висок ръст на безработица и непостоянна трудова заетост; концентрация на голям брой малцинствени групи, което може да доведе до увеличаване на нивата на престъпност и оттам натовареността на районната прокуратура • Необходимост от време и ресурси за осъществяване на потенциална реорганизация

прокуратурата.	• Липса на съгласие на заинтересованите страни при потенциална реорганизация.

III. Препоръки относно възможностите за тяхната реорганизация и/или обединяване чрез прилагане на изработените аналитични инструменти

Препоръките относно възможностите за реорганизация на изследваните РС и РП в апелативен район Бургас /чрез прилагане на разработените аналитични инструменти по дейност 1.4 "Подбор на пилотни структури и разработка на аналитични инструменти"/ са в няколко посоки:

1. Конкретната реорганизация на РС и РП в рамките на апелативен район Бургас да бъдат обсъдени, след като бъдат разработени моделите за реорганизации на съдилищата и обосновката за конкретни реорганизации и/или обединения на РС по предстоящата дейност 1.6 „Разработване на предложения за оптимизация на съдебната карта"[2].
2. За водещи критерий да бъдат приети резултатите от измерването на натовареността по изследваните по горе показатели за РС и съответно за РП, както и ненарушаване достъпа до правосъдие.
3. По отношение на районните прокуратури да бъдат взети предвид решението на Прокурорска колегия за приемането на унифициран модел за оптимизиране на районните прокуратури по чл. 30, ал.2, т.3 от Закона за съдебната власт, както и Решенията на Пленума на ВСС за закриване на районни прокуратури, определяне на съдебните райони на районните прокуратури със седалище в окръжния град и разкриване на териториални отделения към тези районни прокуратури.

[2] Дейност 1.6. Разработване на предложения за оптимизация на съдебната карта. „Разработване на предложения за оптимизация на съдебната карта" въз основа на резултатите от Д1.1–Д1.5 и анализираните пилотни реорганизирани и/или обединени структури ще бъдат изготвени модели за оптимизация с обосновка за конкретни реорганизации и/или обединения на РС и РП по места, вкл. възможността за създаване на т.нар. обединен съд или обединена прокуратура. Всеки модел и прилежащата му рамка на план за реорганизация на съдебните структури на окръжно и апелативно ниво ще бъде оценен по силни и слаби страни; финансови, времеви и човешки ресурси; финансов анализ и прогнозна оценка за влиянието на предложения модел върху бюджета и ефикасността на съдебната система в дългосрочен план; оценка на въздействието на предложената промяна върху дейността на структурите на местно ниво (регионалните и местни власти и представители на други юридически професии).

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Детайлен доклад за апелативен район Варна

в изпълнение на Дейност 1.5. „Изготвяне на детайлни доклади по места за реорганизация на съдебни структури “ по Договор № ВСС–1212 от 31.01.2019 г. с предмет: „Предоставяне на консултантски услуги за оптимизиране на съдебната карта“

София,
март 2020 г.

Global Advisers

Този документ е изготвен по Договор № ВСС–1212 от 31.01.2019 г. с предмет: „Предоставяне на консултантски услуги за оптимизиране на съдебната карта“, във връзка с изпълнението на ДБФП № BG05SFOP001-3.001-0001-C01 „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата”, финансиран по Оперативна програма „Добро управление“ 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Съдържание

I. Въведение 2

II. Обобщена информация и SWOT анализ за РС и РП в рамките на апелативен район Варна 2

II.1 РС Омуртаг 2

II.2 РС Търговище 8

II.3 РП Балчик 13

II.4 РП Каварна 17

III. Препоръки относно възможностите за тяхната реорганизация и/или обединяване чрез прилагане на изработените аналитични инструменти 21

I. Въведение

Съгласно изискванията на Възложителя, описани в техническата спецификация по настоящата обществена поръчка, Изпълнителят следва в рамките на Дейност 1.5. „Изготвяне на детайлни доклади по места за реорганизация и/или обединяване на съдебни структури“ да приложи аналитичните инструменти, изработени по дейност 1.4 „Подбор на пилотни структури и разработка на аналитични инструменти“ и да изготви детайлни доклади за функционирането на съответните структури.

Данните в настоящия доклад съдържат обобщена информация за избраните РС и РП от апелативен район Варна, съгласно Протокол 29 от заседанието на Пленума на ВСС, проведено на 05.12.2019 г., както и препоръки относно възможностите за тяхната реорганизация и/или обединяване чрез прилагане на изработените аналитични инструменти.

II. Обобщена информация и SWOT анализ за РС и РП в рамките на апелативен район Варна

В настоящата точка е представено обобщение на всички показатели и фактори за РС Омуртаг, РС Търговище, РП Балчик и РП Каварна, като същото показва силните и слабите страни по фактори и показатели чрез сравнение в годините или чрез направено сравнение със средните стойности за всички районни съдилища / районни прокуратури за страната по съответния показател за изследвания период 2014-2018 г. или само за 2018 г.

Направеното обобщение е на база прилагане на разработените по дейност 1.4 аналитични инструменти и е основа за изготвяне на модели за оптимизация с обосновка за конкретни реорганизации и/или обединения на РС и РП по места по предстоящата дейност 1.6 „Разработване на предложения за оптимизация на съдебната карта“. В тази връзка, в настоящия доклад е направен и SWOT анализ на силните и слабите страни на потенциални реорганизации и/или обединявания на ниво районен съд/ районна прокуратура.

II.1 РС Омуртаг

Резултати - РС Омуртаг		
Социално-икономически и административно-териториални фактори/показатели		
Демографска структура на съответния район		
1.	Население, % население в селата	В юрисдикцията на РС Омуртаг се наблюдава намаление на общия брой население – с 1285 души към края на 2018 г. /26 416 души население/, в сравнение с 2014 г., когато населението е 27 701. В съдебния район на РС Омуртаг населението в селата възлиза на 68% от общия брой население към края на 2018 г.
2.	Безработни лица, коефициент на безработица, сезонна заетост	*Няма предоставени данни за безработни лица и за коефициента на безработица в юрисдикцията на РС Омуртаг.*
3.	Активни стопански субекти	Активните стопански субекти в юрисдикцията на РС Омуртаг са 941, много под средния брой за районен съд

		/5074/.
4.	Индекс на социално-икономическо развитие	Индекса на социално-икономическо развитие за РС Омуртаг, изчислен по 10-степенната скала е 3. Добро е социално-икономическото развитие, изчислено по 5-степенната скала. Следва да се има предвид, че индексът е изчислен към 2015 г.
Географска структура на съответния район, свързаност		
1.	▪ %население в необлагодетелстван планински район ▪ км. до най близка прокуратура ▪ автобусни линии ▪ ж.п. връзки	▪ 9,2% население в необлагодетелстван планински район; ▪ 24 км. отдалеченост до най-близкия РС /Търговище/; ▪ 24 км. отдалеченост до РС в областния град /Търговище/; ▪ налични са междуградски автобусни линии; ▪ няма ж.п. линии в юрисдикцията на РС.
2.	Свързаност	▪ електронни връзки между РС Омуртаг и други държавни, общински или съдебни институции - има изградена точка за свързване с мрежата на държавната администрация, но съда не е прикачен към тази точка, както и изградена връзка между съдилищата. ▪ има налични пощенски и куриерски услуги.
Криминална активност		
1.	Описание на криминогенните фактори	Безработица, голям брой ромско население в района, голям брой жители с ниско или без образование, голям брой необитаеми жилища в малките населени места, голям брой самотно живеещи възрастни хора, преминаващите през територията на РС главни пътища: София – Варна и Русе – Сливен.
2.	Брой и вид престъпления	За периода от 01.01.2019 г. до 31.12.2019 година в РУ – Омуртаг са регистрирани 472 случаи с данни за извършени престъпления. От тях 402 са криминални случаи, а 70 са икономически.
	Други показатели	
1.	Наличие на ГКПП в юрисдикцията на РП	В юрисдикцията на РС Омуртаг няма ГКПП и съответно пенитенциарно заведение.
2.	Наличие на правни и др. консултанти, медиатори	В юрисдикцията на РС Омуртаг има регистрирани 34 адвоката и 1 адвокатско дружество, няма информация за действащи медиатори.
Натовареност		
1.	Общо постъпили дела и щатна численост на магистратите	Предоставените данни показват, че в РС Омуртаг като цяло за разглеждания период има намаляване на общо постъпилите дела /от 788 през 2014 г. до 736 през 2018 г./. Най-голям брой дела са постъпили през 2017 г. Щатът на магистратите е намален през годините – от 3-ма през 2014 и 2015 г. до 2-ма магистрати през следващите години.
2.	Командировани магистрати от и към РС, дежурства и извънреден труд	Магистрати от РС Омуртаг са командировани единствено във връзка с участие в обучения и семинари. Общо разходите за командировки са в размер на 130,00 лв.
3.	Проведени конкурси за назначаване на магистрати	Проведен е един конкурс за избор на административен ръководител – председател на Районен съд - Омуртаг,

	за петгодишен период	съгласно протокол № 16, т. 2 от заседание на Висшия съдебен съвет, проведено на 01 април 2015 г. Няма неуспешно проведени конкурси, поради липсата на кандидати.
4	Съдебни служители	В Районен съд – Омуртаг работят 13 съдебни служители, от които: • Главен счетоводител – 1 бр.; • Административен секретар - 1 бр.; • Системен администратор - 1 бр.; • Работник поддръжка на сгради, огняр - 1 бр.; • Чистач - 1 бр.; • Призовкар - 1 бр.; • Съдебен секретар - 4 бр.; • Съдебен деловодител – 3 бр. През 2021 г. предстои пенсиониране на един служител.
5	Съдия по вписванията, държавен съдебен изпълнител /ДСИ/, нотариус, ЧСИ	В Районен съд – Омуртаг има Съдия по вписванията и ДСИ. Действащите нотариуси и ЧСИ са както следва: • Брой нотариуси – понастоящем в района на РС – Омуртаг работи един нотариус; • Брой ЧСИ – 1 лице, с район на действие района на Окръжен съд – Търговище.
6	Нотариуси и ЧСИ	Понастоящем в района на РС – Омуртаг работи един нотариус; Един ЧСИ с район на действие района на Окръжен съд – Търговище.
7	Съдебни заседатели и вещи лица	Съдебните заседатели са както следва: в община Омуртаг – 25 бр.; в община Антоново – 5 бр. Платените разходи за съдебни заседатели за периода са 8 138 лева, а за вещите лица – 19 868 лева.
8	Бюро „Съдимост“	Работата, извършена от Бюро „Съдимост“ за периода 2014 – 2018 г. е както следва: издадени свидетелства за съдимост – общо 9 357 броя; издадени справки – общо 8 562 броя.
Показатели за натовареност		
1.	Показател „Брой постъпили и свършени дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г.“	Данните за РС Омуртаг показват тенденция за увеличаване на общия брой постъпили дела на един магистрат по щат от 262,7 общо постъпили дела през 2014 г. до 368 през 2018 г. Трябва да се отбележи, че най-голям брой дела са постъпили през 2017 г. - 433,5. Средният брой постъпили за периода 339 е под средния брой за всички РС в страната /436,4/. В рамките на окръжния район РС Омуртаг е с по-малък брой постъпили граждански и наказателни дела на 1 магистрат по щат в сравнение с РС – Търговище, но с по-голям брой от РС - Попово. Общият брой на свършените дела на един магистрат по щат на годишна база за РС Омуртаг следва статистиката на общо постъпилите дела - РС Омуртаг е с по-малък брой свършени граждански и наказателни дела на 1 магистрат по щат в сравнение с РС – Търговище, но с

		по-голям брой от РС - Попово в рамките на окръжния район и се движи доста под средния брой свършени дела на 1 магистрат по щат за страната /средно 338,4 дела за РС Омуртаг срещу средно 433,6 за страната/.
2.	Показател „Относителен дял на гражданските дела към общо постъпили и свършени на годишна база за периода 2014-2018 г.“	Относителният дял на постъпилите гражданските дела спрямо общия брой постъпили дела средно за страната за изследвания период варира в порядъка от 68 до 72 процента. Конкретно за РС Омуртаг данните показват, че се движи около средните проценти за страната за всички РС /63,8% за 2014, почти 72% за 2015 г. 66-67% през 2016 г. и 2017 и почти 65% през 2018 г./ при среден процент за страната 69,7%. По отношение на свършените граждански дела за РС Омуртаг данните показват аналогични нива като при постъпилите граждански дела – доста под средната стойност за районните съдилища – 226,3 за РС Омуртаг при средно 300,5 за РС в страната.
3.	Показател „Брой постъпили и свършени граждански дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г.“	За РС Омуртаг данните показват, че броят на постъпили граждански дела на 1 магистрат по щат се увеличава в периода 2014 -2017 година. Намалява единствено през 2018 г. спрямо предходната година. Средната стойност за РС Омуртаг /225,9 постъпили граждански дела на един магистрат/ е с около 26% по-ниска от средната стойност за районните съдилища /308,4/. По отношение на свършените граждански дела за РС Омуртаг данните показват аналогични нива като при постъпилите граждански дела – доста под средната стойност за районните съдилища – 220,3 за РС Омуртаг при средно 300,5 за РС в страната.
3.1.	*Показател – постъпили и свършени граждански дела на един магистрат по вид дела*	Настоящия показател показва постъпили и свършени граждански дела по вид – искови, частни и заповедни производства на 1 магистрат по щат, като данните показват, че РС Омуртаг се движи около средните за страната стойности по исковите и частните граждански дела и доста под средната стойност по заповедните производства /<u>постъпили</u>: искови 84,8 дела срещу средна стойност за РС 87,1; ЧГД 31,3 срещу средна стойност 31,1 и ЗП 109,8 срещу средна стойност 186,6; <u>свършени</u>: искови 85,8 срещу средна стойност 84,2, ЧГД 30.8срещу средна стойност 30.4 и ЗП 109,8 срещу 185,9 средна стойност/.
4.	Показател „Брой постъпили и свършени наказателни дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г.“	За РС Омуртаг данните показват, че броят на постъпили наказателни дела на 1 магистрат по щат се увеличава общо за периода, но най-ниската му стойност е през 2015 г., а през 2018 г. се наблюдава спад спрямо предходната. Средната стойност за РС Омуртаг /113,1 постъпили наказателни дела на един магистрат/ е с 14% под средната стойност за районните съдилища /131,6/. По отношение на свършените наказателни дела за РС Омуртаг данните показват аналогични нива като при постъпилите наказателни дела – малко под средната стойност за районните съдилища – 112,1 за РС Омуртаг при средно 133,1 за РС в страната.
4.1.	*Показател – постъпили и*	Настоящия показател показва постъпили и свършени

	свършени наказателни дела на един магистрат по вид дела	наказателни дела по вид – НОХД и НЧХД, АНХД и ЧНД на 1 магистрат по щат, като данните показват, че РС Омуртаг се движи над средните стойности за НОХД и НЧХД и АНХД. Много под средните стойности е по отношение на ЧНД /НОХД и НЧХД 43,1 дела срещу средна стойност за РС 30; АНХД 44,5 при средна стойност 39,9 и ЧНД 25,4 дела – доста под средната стойност 61,7/. По отношение на свършените наказателни дела по вид за РС Омуртаг данните показват аналогични нива като при постъпилите наказателни дела по вид – при НОХД и НЧХД 44,5 дела – движи се над средна стойност за РС 30,7; АНХД 42,6 малко над средната стойност 40,8 и ЧНД 25,0 дела – доста под средната стойност 61,7/.
Показатели по критерии Административна структура		
1.	Показател "Численост на администрацията (обща и специализирана) спрямо броя магистрати в районния съд"	Средно на 1 съдия от районен съд извън областните центрове се падат по 2,81 служители специализирана администрация и 1,18 служители обща администрация. По този показател РС Омуртаг е доста над средната стойност за районните съдилища извън областните центрове със стойности: 4,50 служители в специализираната администрация на 1 съдия и 2,50 служители в обща администрация на един съдия.
2.	Показател „Брой магистрати спрямо броя на населението, обхванато от съответния районен съд"	Към края на 2018 г., средния брой магистрати в районните съдилища в страната е 1,4 щ. бр. на 10 000 жители население. За РС Омуртаг стойността е доста по-ниска - 0,8 щ. бр. на 10 000.
Показатели по критерии Ефективност		
1.	Показател „Брой свършени спрямо броя входящи дела на годишна база"	Средно за страната показателят има следните стойности: 97,35% за граждански дела, 99,14% за наказателни дела, 97,85% - общо за всички дела. За РС Омуртаг „степента на разчистване" е по-висока - 103,56%за граждански дела, 100,77% за наказателни дела, 102,58% - общо за всички дела.
2.	Показател „Време за разглеждане на едно дело"	Средно за страната показателя има следните стойности: 79,8 дни за граждански дела, 58,2 дни за наказателни дела, 73,7 дни - общо за всички дела. За РС Омуртаг „времето за разглеждане" е 73,1 дни за граждански дела, 65,7 дни за наказателни дела, 70,6 дни - общо за всички дела.
3.	Показател, отразяващ процента свършени дела със съдебен акт по същество	Средно за страната показателя има следните стойности: 87,3% граждански дела, приключили със съдебен акт по същество, 78,5% наказателни дела, приключили със съдебен акт по същество. За РС Омуртаг 83,0% граждански дела, приключили със съдебен акт по същество, 63,2% наказателни дела, приключили със съдебен акт по същество.
Показатели по критерии Ефикасност		
1.	Показател „Стойност на годишните разходи за единица резултат"	Чрез настоящия показател се цели да бъде определена „цената" на крайния резултат от дейността на всеки от районните съдилища, а именно броя разглеждани и свършени дела. Средногодишният разход на едно разглеждано дело за районните съдилища извън областните центрове е в размер на 440 лева. При анализа на резултатите по този показател се констатира, че при

		37 от изследваните съдилища, показателят е под средната стойност, тоест за тях ефикасността е по-висока По този показател РС Омуртаг е със стойност 656 лева доста над средната стойност за РС в страната (по-ниска ефикасност). Средногодишният разход на едно свършено дело за районните съдилища извън областните центрове е в размер на 496 лева, като стойността за РС Омуртаг е 782 лева, или по отношение на този показател също се наблюдава по-ниска ефикасност.
2.	Показател „Стойност на годишните разходи на един жител от населението“	Осреднените годишни разходи на всички районни съдилища извън областните центрове за 2018 г. са 28 лева на един жител от населението в съдебните райони, стойността по този показател за РС Омуртаг е 22 лева, т.е. е с по-висока ефикасност по този показател.
3.	Показател „Съотношение между годишните приходи и разходи“	Средно за районните съдилища извън областните центрове, общо събраните приходи представляват близо 20 % от сумата на отчетените към 31.12.2018 г. разходи. Резултатите от анализа по този показател за РС Омуртаг показват по-ниско съотношение - 15,85% на приходи спрямо разходи.
4.	Бюджет	Видно от бюджета на РС Омуртаг, разходите по §2 00 "Други възнаграждения и плащания на персонала през 2018 г. са 7,2% от общия бюджет, а разходите по § 10 00 "Издръжка" – 5,2 %.
5.	Разходи за командировки по години	През изследвания период 2014 г. - 2018 г. от и към РС Омуртаг няма командировани съдии. Магистрати са командировани единствено във връзка с участие в обучения и семинари. Общо разходите за командировки са в размер на 130,00 лв.
6.	Разходи за дежурства и извънреден труд	РП Омуртаг няма разходи за дежурства в празнични и почивни дни, както и за положен извънреден труд през изследвания период 2014 г. - 2018 г.
Сграден фонд		
Сградата, в която се помещава Районен съд – Омуртаг е публична общинска собственост. Състоянието на сградата е добро. През последните пет години няма изразходвани средства за наем. Разходи на обща стойност 7 577 лв. за текущ ремонт са направени през 2018 г.		

За идентифицирането на силните и слабите страни на потенциалните реорганизации и/или обединявания на ниво районен съд в рамките на дейността е приложен SWOT анализ.

- **Силни страни –** предимства и ползи на потенциална реорганизация;
- **Слаби страни –** недостатъците, идентифицираните проблеми при потенциална реорганизация.

СИЛНИ СТРАНИ	*СЛАБИ СТРАНИ*
• Изравняване на натовареността сред районните съдилища в страната • Постигане на равномерно натоварване на съдебните служители • По-добри възможности за бързо	• Необходимост от време и ресурси за осъществяване на потенциална реорганизация на ниво районен съд: - средства за информиране на

преодоляване на кризи, в следствие на неявяване на кандидати за магистрати в обявени конкурси • Оптимизиране на средствата за поддръжка на администрацията на съответния районен съд	обществеността; - време и средства за съставяне на план за реорганизация и изпълнението му; - време и средства за доизграждане на електронни връзки между съдилищата; • Липса на съгласие на заинтересованите страни при потенциална реорганизация

II.2 РС Търговище

Резултати – РС Търговище		
Социално-икономически и административно-териториални фактори/показатели		
Демографска структура на съответния район		
1.	Население, % население в селата	Наблюдава се намаление на общия брой население в юрисдикцията на РС Търговище – с 4 823 по-малко към края на 2018 г. /111597 души население/, в сравнение с 2014 г., когато населението е 116420. В съдебния район на РС Търговище населението в селата възлиза на 46% от общия брой население към края на 2018 г.
2.	Безработни лица, коефициент на безработица, сезонна заетост	*Няма предоставени данни за безработни лица и за коефициента на безработица в юрисдикцията на РС Търговище.*
3.	Активни стопански субекти	Активните стопански субекти в юрисдикцията на РС Търговище са 5573, което е с почти 10 % над средния брой за районен съд /5074/.
4.	Индекс на социално-икономическо развитие	Индекса на социално-икономическо развитие за РС Търговище, изчислен по 10-степенната скала е 6. Следва да се има предвид, че индексът е изчислен към 2015 г.
Географска структура на съответния район, свързаност		
1.	▪ %население в необлагодетелстван планински район ▪ км. до най близкия РС ▪ автобусни линии ▪ ж.п. връзки	▪ няма население в необлагодетелстван планински район ▪ РС Търговище се намира в областния град Търговище; ▪ налични са междуградски автобусни линии; ▪ налични ж.п. линии в юрисдикцията на РС
2.	Свързаност	▪ няма изградени електронни връзки между РС Търговище и други държавни, общински или съдебни институции; ▪ ползвани електронни услуги –НАП и община Търговище; ▪ пощенските услуги се предоставят от Български пощи. Налични са и куриерски услуги.
Криминална активност		
1.	Описание на криминогенните фактори	*Не са предоставени данни от РС Търговище*
2.	Брой и вид престъпления	*Не са предоставени данни от РС Търговище*

	Други показатели	
1.	Наличие на ГКПП, пенитенциарни заведения, РУ на МВР, арести в юрисдикцията на РС	В юрисдикцията на РС Търговище няма ГКПП, съответно пенитенциарно заведение и арест. На територията се намира Районно управление на МВР – Търговище.
2.	Наличие на правни и др. консултанти, медиатори	В юрисдикцията на РС Търговище има регистрирани 130 адвоката и 14 действащи медиатори.
	Натовареност	
1.	Общо постъпили дела и щатна численост на магистратите	Предоставените данни показват, че в периода 2014 – 2018 година, РС Търговище има увеличение на общо постъпили дела през изследвания период /от 3015 през 2014 г. до 3451 през 2018 г./ при запазване на щата на магистратите през годините – 9 магистрата. Лек спад спрямо предходната година се наблюдава единствено през 2016 година.
2.	Командировани магистрати от и към РС, дежурства и извънреден труд	По данни на РС Търговище за изследвания период, от РС Търговище всяка година са били командировани съдии за разглеждане на дела в др. съдилища – за периода 2014 – 2016 г. – по 1 съдия в РС Варна, за периода 2017 – 2018 г. – 2-ма магистрати в РС Варна и ОС Търговище. Дежурства са полагани през 2018 г., а извънреден труд всяка година. Броят на делата, водени при дежурства за периода 2014 – 2019 година е общо 26.
3.	Проведени конкурси за назначаване на магистрати за петгодишен период	През 2014 г. е проведен конкурс за назначаване на административен ръководител в Районен съд – Търговище. Няма неуспешно проведени конкурси, поради липсата на кандидати.
4.	Съдебни служители	В Районен съд - Търговище работят общо 34 съдебни служители, от които 29 съдебни служители в специализирана администрация и 5 съдебни служители в обща администрация. Предстои пенсиониране на един от съдебните секретари.
5	Съдия по вписванията, държавен съдебен изпълнител /ДСИ/, нотариус, ЧСИ	В Районен съд Търговище има Съдия по вписванията и ДСИ. На територията на РС Търговище има 5 нотариуса и 1 ЧСИ.
6	Бюро „Съдимост“	Работата, извършена от Бюро „Съдимост“ за периода 2014 – 2018 г. е както следва: 26 740 издадени свидетелства за съдимост, 5 569 извършени справки.
7	Съдебни заседатели и вещи лица	Съдебните заседатели за мандат 2015 г. – 2019 г. – 32. Разходите за съдебни заседатели за период 2014 – 2018 г. са 12 020 лева. Разходите за вещи лица за период 2014 – 2018 г. са 77 085 лева.
	Показатели за натовареност	
1.	Показател „Брой постъпили и свършени дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г.“	Данните за РС Търговище показват тенденция за увеличаване на общия брой постъпили дела на един магистрат по щат от 335 общо постъпили дела през 2014 г. на 383,4 през 2018 г., като лек спад спрямо предходната година се наблюдава през 2016 г. Средния брой постъпили дела за периода 2014 – 2018 година – 363,3 е с около 16% под средния брой за всички РС в страната /436,4/. В рамките на окръжния район РС Търговище е с

		най-голям среден брой постъпили граждански и наказателни дела на 1 магистрат по щат. Общия брой на свършените дела на един магистрат по щат на годишна база за РС Търговище следват статистиката на общо постъпилите дела - РС Търговище е с най-малък брой свършени граждански и наказателни дела на 1 магистрат по щат в рамките на окръжния район и се движи малко под средния брой свършени дела на 1 магистрат по щат за страната /средно 360,7 дела за РС Търговище срещу средно 433,6 за страната/.
2.	Показател „Относителен дял на гражданските дела към общо постъпили и свършени на годишна база за периода 2014-2018 г.“	Относителният дял на постъпилите гражданските дела спрямо общия брой постъпили дела средно за страната за изследвания период варира в порядъка от 68 до 72 процента. За РС Търговище данните показват, че този дял е по-нисък от процентите, средни за страната /от 54,4% за 2016 г., до 67,1% за 2018 г./ Дела граждански дела към общия брой свършени дела за РС Търговище също е по-нисък от процентите, средни за страната – средно за периода 61,0% за Търговище при среден за страната за периода 2014-2018 г. – 69,2%.
3.	Показател „Брой постъпили и свършени граждански дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г.“	За РС Търговище данните показват, че броя на постъпили граждански дела на 1 магистрат по щат се увеличават в годините (с изключение на 2016 г.), но средната стойност за РС Търговище /222,4 постъпили граждански дела на един магистрат/ е доста под средната стойност за районните съдилища /304,8/. По отношение на свършените граждански дела за РС Търговище данните показват аналогични нива като при постъпилите граждански дела – доста под средната стойност за районните съдилища – 220,3 за РС Търговище при средно 300,5 за РС в страната.
3.1.	*Показател – постъпили и свършени граждански дела на един магистрат по вид дела*	Настоящия показател показва постъпили и свършени граждански дела по вид – искови, частни и заповедни производства на 1 магистрат по щат, като данните показват, че РС Търговище се движи под средните стойности по трите вида граждански дела /постъпили: с около 10 % по малко искови – 75,4 дела срещу средна стойност за РС 87,1; и с около една трета по-малко за ЧГД и ЗП - ЧГД 22,4 срещу средна стойност 31,1 и ЗП 124,6 срещу средна стойност 186,6; Същата тенденция се запазва и при свършените дела: искови 73,5 срещу средна стойност 84,2, ЧГД 22,2 срещу средна стойност 30,4 и ЗП 124,6 срещу 185,9 средна стойност/.
4.	Показател „Брой постъпили и свършени наказателни дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г.“	За РС Търговище данните показват, че броя на постъпили наказателни дела на 1 магистрат по щат се увеличават в периода 2014-2016 година, и намаляват в периода 2017-2018 година. Средната стойност за РС Търговище /140,8 постъпили наказателни дела на един магистрат/ е над средната стойност за районните съдилища /131,6/. По отношение на свършените наказателни дела за РС Търговище данните показват аналогични нива като при постъпилите наказателни дела – над средната стойност за районните съдилища – 140,4 за РС Търговище при

		средно 133,1 за РС в страната.
4.1.	*Показател – постъпили и свършени наказателни дела на един магистрат по вид дела*	Настоящия показател показва постъпили и свършени наказателни дела по вид – НОХД и НЧХД, АНХД и ЧНД на 1 магистрат по щат, като данните показват, че РС Търговище се движи под средната стойност за НОХД и НЧХД и над средните стойности за АНХД и ЧНД /НОХД и НЧХД 27,4 дела срещу средна стойност за РС 30; АНХД 42,5, което е малко над средната стойност 39,9 и ЧНД 70,9 дела – доста над средната стойност 61,7/. По отношение на свършените наказателни дела по вид за РС Търговище данните показват аналогични нива като при постъпилите наказателни дела по вид – при НОХД и НЧХД 27,1 дела – движи се под средна стойност за РС 30,7; АНХД 42,6 над средната стойност 40,8 и ЧНД 70,7 дела – над средната стойност от 61,7 дела/.
Показатели по критерии Административна структура		
1.	Показател "Численост на администрацията (обща и специализирана) спрямо броя магистрати в районния съд"	Средно на 1 съдия от районен съд в областните центрове се падат по 2,35 служители специализирана администрация и 0,50 служители обща администрация. По този показател РС Търговище е около средната стойност за районните съдилища в областните центрове или 2,33 служители в специализираната администрация на 1 съдия и 0,56 служители в обща администрация на един съдия.
2.	Показател „Брой магистрати спрямо броя на населението, обхванато от съответния районен съд"	Към края на 2018 г., средния брой магистрати в районните съдилища в страната е 1,4 щ. бр. на 10 000 жители население. За РС Търговище стойността е над средната за страната - 1,7 щ.бр. на 10 000.
Показатели по критерии Ефективност		
1.	Показател „Брой свършени спрямо броя входящи дела на годишна база"	Средно за страната показателя има следните стойности: 97,35% за граждански дела, 99,14% за наказателни дела, 97,85% - общо за всички дела. За РС Търговище „степента на разчистване" е 96,80% за граждански дела, 99,91% за наказателни дела, 97,83% - общо за всички дела.
2.	Показател „Време за разглеждане на едно дело"	Средно за страната показателя има следните стойности: 79,8 дни за граждански дела, 58,2 дни за наказателни дела, 73,7 дни - общо за всички дела. За ТС Търговище „времето за разглеждане" е доста по-кратко в сравнение със средните стойности за страната 47,9 дни за граждански дела, 17 дни за наказателни дела, 37,5 дни - общо за всички дела.
3.	Показател, отразяващ процента свършени дела със съдебен акт по същество	Средно за страната показателя има следните стойности: 87,3% граждански дела, приключили със съдебен акт по същество, 78,5% наказателни дела, приключили със съдебен акт по същество. За РС Търговище 89,4% граждански дела, приключили със съдебен акт по същество, 80,5% наказателни дела, приключили със съдебен акт по същество.
Показатели по критерии Ефикасност		
1.	Показател „Стойност на годишните разходи за единица резултат"	Чрез настоящия показател се цели да бъде определена „цената" на крайния резултат от дейността на всеки от районните съдилища, а именно броя разглеждани и свършени дела. Средногодишният разход на едно

		разглеждано дело за районните съдилища в областните центрове е в размер на 238 лева. При анализа на резултатите по този показател се констатира, че при 4 от изследваните съдилища, показателят е под средната стойност, тоест за тях ефикасността е по-висока. По този показател РС Търговище е със стойност 393 лева или с около 65 % над средната за РС в страната, т.е. с по-ниска ефикасност. Средногодишният разход на едно свършено дело за районните съдилища в областните центрове е в размер на 294 лева, като стойността за РС Търговище е 433 лева. По отношение на този показател също се наблюдава по-ниска ефикасност.
2.	Показател „Стойност на годишните разходи на един жител от населението“	Осреднените годишни разходи на всички районни съдилища в областните центрове за 2018 г. е 19,90 лева на един жител от населението в съдебните райони, стойността по този показател за РС Търговище е 27,07 лева, т.е. по-ниска ефикасност.
3.	Показател „Съотношение между годишните приходи и разходи“	Средно за районните съдилища в областните центрове, общо събраните приходи представляват 38,26 % от сумата на отчетените към 31.12.2018 г. разходи. Резултатите от анализа по този показател за РС Търговище показват по-нисък относителен дял на събраните приходи - 27,51% съотношение на приходи спрямо разходи.
4.	Бюджет	Видно от бюджета на РС Търговище, разходите за 2018 г. по §2 00 "Други възнаграждения и плащания на персонала през 2018 г. са 4,3 % от общия бюджет, а разходите по § 10 00 "Издръжка" – 4,2%.
5.	Разходи за командировки по години	През изследвания период 2014 г. - 2018 г. от и към РС Търговище има командировани съдии. Общо разходите за командировки са в размер на 9474,27 лв.
6.	Разходи за дежурства и извънреден труд	Общо направените разходи за дежурства и извънредни разходи са 5 128,58 лв. за периода 2014 – 2019 година. Броят на заведените дела от дежурства за периода 2014 – 2019 година е 26.
Сграден фонд		
Сградата, в която се помещава Районен съд – Търговище е публично-държавна собственост. През последните пет години няма изразходвани средства за наем. Разходи на обща стойност 25 342,85 лв. за текущи ремонти са направени в периода 2015 – 2017 г.		

За идентифицирането на силните и слабите страни на потенциалните реорганизации и/или обединявания на ниво районен съд в рамките на дейността е приложен SWOT анализ.

- **Силни страни –** предимства и ползи на потенциална реорганизация;
- **Слаби страни –** недостатъците, идентифицираните проблеми при потенциална реорганизация.

СИЛНИ СТРАНИ	***СЛАБИ СТРАНИ***

• Изравняване на натовареността сред районните съдилища в страната • Постигане на равномерно натоварване на съдебните служители • По-добри възможности за бързо преодоляване на кризи, в следствие на неявяване на кандидати за магистрати в обявени конкурси • Оптимизиране на средствата за поддръжка на администрацията на съответния районен съд	• Необходимост от време и ресурси за осъществяване на потенциална реорганизация на ниво районен съд: - средства за информиране на обществеността; - време и средства за съставяне на план за реорганизация и изпълнението му; - време и средства за доизграждане на електронни връзки между съдилищата; • Липса на съгласие на заинтересованите страни при потенциална реорганизация

II.3 РП Балчик

Резултати - РП Балчик		
Социално-икономически и административно-териториални фактори/показатели		
Демографска структура на съответния район		
1.	Население, % население в селата	Наблюдава се леко намаляване на общия брой население в юрисдикцията на РП Балчик– с 399 души по-малко към края на 2018 г. /21830 души население/ в сравнение с края на 2014 г. /22229 души население/, като намаляването е както в броя на населението в селата, така и в градовете. Населението в селата на община Балчик в юрисдикцията на РП Балчик съставлява почти 39 % от общия брой население през 2014 и 38% през 2018 г.
2.	Безработни лица, коефициент на безработица	През последните две изследвани години 2017 и 2018 г. се наблюдава сериозен спад на безработните лица в района на РП Балчик /5,5% през 2017 г. и 3,8% през 2018 г./, като през 2018 г. почти се достига средния коефициент на безработица за страната към момента – 3,7%.
3.	Сезонна заетост	-
4.	Активни стопански субекти	Активните стопански субекти в юрисдикцията на РП Балчик са 296, което е доста под средния брой за районна прокуратура /5074/.
Криминална активност		
1.	Описание на криминогенните фактори	▪ наличие на морска граница ▪ безработица ▪ голям брой туристи през летния сезон
2.	Брой и вид престъпления	Нивото на престъпност е определено от РП Балчик като ниско. Към този момент не са предоставени данни за видове престъпления.
3.	Образувани ДП	Образуваните досъдебни производства намаляват леко през 2018 г. /432/ спрямо предходните години /2015 г. – 496, 2016 г.

		– 498, 2017 г. – 440/ и по-съществено спрямо 2014 г. /622/
4.	Образувани преписки	Броя образувани преписки се увеличават през 2018 г. /934/ спрямо предходните три години /2015 г. – 883, 2016 г. – 818, 2017 г. – 811/.
Географска структура на съответния район, свързаност		
1.	▪ %население в необлагодетелстван планински район ▪ км. до най близка прокуратура ▪ автобусни линии; ▪ ж.п. връзки	▪ няма население в необлагодетелстван планински район ▪ 20 км. отдалеченост до най-близката районна прокуратура /Каварна/ ▪ 51 км. отдалеченост до районната прокуратура в областния град /Добрич/ ▪ налични са междуградски автобусни линии в рамките на районната прокуратура, но не и ж.п. линии
2.	Свързаност	▪ Добро електронно свързване с телефон, факс и електронна поща. Електронно свързване със сървърите на ПРБ. В системата на ЕИССП има изградена връзка между МВР, РП-Балчик и РС-Балчик ▪ Пощенските услуги се предоставят от Български пощи въз основа на договор със срок на действие 1 година.
	Други показатели	
1.	Наличие на ГКПП в юрисдикцията на РП	ГКПП – Балчик
2.	Курортни селища в юрисдикцията на РП	да[1] В община Балчик има осем вилни зони, две голф игрища и КК „Албена“. През летния сезон многократно се увеличава числеността населението в общината.
Натовареност		
1.	Брой прокурори по щат и заети към момента. Брой съдебни служители.	Към настоящия момент РП Балчик има щат от 3-ма прокурори, като щата е зает изцяло и 4,5 съдебни служители – също зает изцяло. По данни на РП Балчик не се очакват предстоящи промени в щата поради пенсиониране или друго.
2.	Показател “Брой съдебни служители спрямо броя на прокурорите в съответната РП“	Съотношението на броя съдебни служители спрямо броя на прокурорите в районна прокуратура Балчик е 1,50 при среден коефициент за районните прокуратури в страната 1,38 /коефициентите са за реално заети, тъй като в РП Балчик няма незаети длъжности/.
3.	Показател „Брой наблюдавани преписки на годишна база, спрямо заетите прокурори в РП“	Данните за 2018 г. за РП Балчик показват, че РП е под средния брой наблюдавани преписки за страната /217,4/, или 181 броя наблюдавани преписки на един зает прокурор на година.
4.	Показател „Брой наблюдавани ДП на годишна база, спрямо броя на прокурорите в РП“	РП Балчик се движи над средния брой наблюдавани ДП на един прокурор за страната /224,7/, видно от данните за 2018 г., или 263,7 наблюдавани ДП от един зает прокурор на годишна база.

[1] Курортите селища са посочени в РЕШЕНИЕ № 153 ОТ 24 ФЕВРУАРИ 2012 г. на МС за обявяване Списък на курортите в Република България и определяне на техните граници

5.	Показател „Брой прокурори спрямо броя на населението, обхванато от съответната районна прокуратура“	Настоящия показател отразява само броя на прокурорите по щат спрямо общото население, обхванато от съответната районна прокуратура, като средната стойност е 1,49 прокурори на 10 000 жители – по този показател стойността на РП Балчик е 1.55 или малко над средната. Следва да се има предвид, че показателя е изчислен за всички районни прокуратури по данни за население на НСИ, по които към края на 2018 г. населението за РП Балчик е било 19 331 души, или с 2 499 по-малко от информацията за броя население, предоставена от РП Балчик /21 830/.
6.	Командировани прокурори от и към РП, дежурства и извънреден труд	За последните пет изследвани години няма командировани прокурори към или от РП Балчик; дежурства са полагани през 2017 и 2018 г, а извънреден труд в периода 2014-2018 г. – всяка година.
7.	Проведени конкурси за назначаване на магистрати за петгодишен период	По данни на РП Балчик, общия брой проведени конкурси за изследвания период е 1 конкурс, приключил с назначаването на 1 магистрат. Няма неуспешно проведени конкурси, поради липсата на кандидати.
	Ефективност	
1.	Показател „Дял на решените спрямо наблюдаваните преписки“	Средния коефициент на решените спрямо наблюдавани преписки е 95,8%. По този показател РП Балчик е малко над средния – 97,6%.
2.	Показател „Брой приключени спрямо броя новообразувани ДП на годишна база“	Средно за РП в страната, „степента на разчистване“ с ДП е 108%, т.е. като цяло районните прокуратури успяват да се справят с повече досъдебни производства от новообразуваните. За РП Балчик стойността по този показател е 107,8 %.
3.	Показател „Брой решени спрямо броя на наблюдаваните ДП в РП“	РП Балчик по този показател има над средната /76,3%/ за районните прокуратури стойност – 79,5% /от 791 наблюдавани ДП през 2018 г са решени 629/.
4.	Показател „Брой на прекратените и внесените в съда спрямо общия брой на наблюдаваните ДП в РП“	По този показател РП Балчик се доближава до средната стойност или 28,8% /228 внесени в съда спрямо 791 наблюдавани ДП/ при средна стойност за районните прокуратури в страната 30,4%.
5.	Показател „Дял на досъдебните производства приключени в срок до 8 месеца“	По показателя дял на досъдебните производства, приключени в срок до 8 месеца РП Балчик е със стойност 71,1 % или 162 ДП приключени до 8 месеца, или малко под средната стойност за всички районни прокуратури – 74,7 %.
6.	Показател „Дял на прекратените досъдебни производства“	Показателят отчита дела на прекратените спрямо приключените ДП. Конкретно за районна прокуратура Балчик стойността на този показател е 39,2%, или 146 прекратени ДП от всички приключени за 2018 г., като Балчик е над средната стойност на показателя за всички РП – 29,2.
	Ефикасност	
1.	Показател „Стойност на годишните разходи за една решена преписка“	Средногодишният разход за една решена преписка в районните прокуратури възлиза на 427,60 лева. По този показател РП Балчик е малко над средната стойност или 503,33 лева.

2.	Показател „Стойност на годишните разходи за едно решено досъдебно производство“	Средногодишният разход за едно решено досъдебно производство в районните прокуратури възлиза на 519,36 лева. За РП Балчик стойността е под средната стойност или 424,11 лева.
3.	Бюджет	Видно от бюджета на РП Балчик, разходите по §2 00 "Други възнаграждения и плащания на персонала през 2018 г. са 6,5% от общия бюджет, а разходите по § 10 00 "Издръжка" – 4,7%.
4.	Разходи за командировки по години	Разходите за командировки за периода 2014-2018 г. са ниски или между 100 и 300 лева на година.
5.	Разходи за дежурства и извънреден труд	Разходи за дежурства в празнични и почивни дни в РП Балчик са направени за 2017 г. – 560,00 лева и 2018 г. – 557,00 лева. Разходи за извънреден труд има за периода 2014 – 2018 г., като най-високата сума за периода е 3 145 лева за 2016 г, а за 2018 г. сумата е 557 лева.
Сграден фонд		
Сградата в която се помещава РП Балчик до скоро е била частна собственост. През месец декември месец 2019 г. сградата е закупена от Висшия съдебен съвет. Сградата е на 3 етажа всеки етаж е с 15 кабинета, заседателни и конферентни зали, архивни и сервизни помещения. В сградата са настанени Районна прокуратура, Районен съд, Агенция по вписванията, Съдебна охрана. РП Балчик не разполага с информация относно разходи за ремонти през последните 5 години. Сградата е в отлично състояние. Налично е едно архивно помещение.		

За идентифицирането на силните и слабите страни на потенциалните реорганизации и/или обединявания на ниво районна прокуратура в рамките на дейността е приложен SWOT анализ.

- **Силни страни –** предимства и ползи на потенциална реорганизация;
- **Слаби страни –** недостатъците, идентифицираните проблеми при потенциална реорганизация.

СИЛНИ СТРАНИ	*СЛАБИ СТРАНИ*
• Изравняване на натовареността при районните прокуратури • Постигане на равномерно натоварване на съдебните служители • По-добри възможности за бързо преодоляване на кризи, в следствие на неявяване на конкурси за прокурори • Оптимизиране на средствата за поддръжка на администрацията на прокуратурата.	• В съдебния район на РП Балчик има осем вилни зони, две голф игрища и КК „Албена“. През летния сезон многократно се увеличава числеността населението в общината; наличие на морска граница и голям брой туристи през лятото – фактори, които могат да доведат до увеличаване на нивата на престъпност и оттам натовареността на районната прокуратура • Необходимост от време и ресурси за осъществяване на потенциална реорганизация • Липса на съгласие на заинтересованите страни при потенциална реорганизация.

II.4 РП Каварна

Резултати - РП Каварна		
Социално-икономически и административно-териториални фактори/показатели		
Демографска структура на съответния район		
1.	Население, % население в селата	Наблюдава се леко намаляване на общия брой население по настоящ адрес в юрисдикцията на РП Каварна – с 825 души по-малко към края на 2018 г., в сравнение с края на 2014 г., като намалението е свързано с населението в селата. През 2018 г. в градското население на община Каварна се наблюдава леко увеличение, или с 40 души повече в сравнение с 2017 г. Общо в района на РП Каварна населението за 2018 г. по постоянен адрес е 20 613 души, а по настоящ – 20 05. Населението по настоящ адрес в селата на двете общини в юрисдикцията на РП Каварна съставлява 26,6% от общия брой население, а по постоянен 23%.
2.	Безработни лица, коефициент на безработица	Прави впечатление, че безработните лица намаляват през 2018 г. и 2019 г. общо за двете общини, обхванати от района на РП Каварна, в сравнение с периода 2014 – 2016 г. /2014 г. – 1126 безработни в юрисдикцията на РП, 2016 г. – 894 безработни и 2019 г. 679 безработни лица/.
3.	Сезонна заетост	Предоставените данни дават информация относно сезонната заетост на регистрираните безработни лица в общините, попадащи в юрисдикцията на РП, като не се наблюдават значителни промени в годините. Броят на сезонно заетите регистрирани безработни лица за 2019 г. в района на прокуратурата е 593 лица.
4.	Активни стопански субекти	По данни от търговския регистър и регистър Булстат, броя на активните субекти в търговския регистър и регистър Булстат на територията на РП Каварна е 1 129 или малко под средния брой за районна прокуратура /5074/.
Криминална активност		
1.	Описание на криминогенните фактори	▪ наличие на сухоземна граница с Република Румъния и морска граница, явяваща се външна за Европейския съюз ▪ наличие на курортни комплекси, функциониращи предимно през лятото ▪ безработица ▪ концентрация на населението в гр. Каварна и обезлюдяване на малките населени места
2.	Брой и вид престъпления	Не са предоставени данни за брой извършени престъпления. РП Каварна определя „Нивото на престъпност“ като ниско.
3.	Образувани ДП	През 2018 г. броят на досъдебните производства /327/ се увеличава спрямо броя им през 2017 г. /288/ и 2016 г. /270/ и намалява спрямо 2014 г. – 375 и 2015 г. - 345. През 2019 г. се постигат нива под тези за 2016 и 2017 г. или 227 образувани ДП.
4.	Образувани преписки	Броят на образуваните преписки и най-голям през 2019 г. /966/ в сравнение с предходните години.

Географска структура на съответния район, свързаност		
1.	%население в необлагодетелстван планински район км. до най близка прокуратура автобусни линии; ж.п. връзки	▪ 0,1% е населението в необлагодетелстван планински район ▪ 20 км. отдалеченост до най-близката районна прокуратура /Балчик/ ▪ 51 км. отдалеченост до районната прокуратура в областния град /Добрич/ ▪ налични са междуградски автобусни линии в рамките на районната прокуратура, няма изградени ж.п. линии
2.	Свързаност	▪ Добро електронно свързване. Използват се свръзки чрез телефон, факс и електронна поща, има наличие на електронно свързване и със сървърите на ПРБ. В системата на ЕИСПП има изградена връзка между Министерството на вътрешните работи, РС Каварна и РП Каварна ▪ Пощенските услуги се предоставят от „Български пощи“ ЕАД въз основа на договор със срок на действие 1 година
	Други показатели	
1.	Наличие на ГКПП в юрисдикцията на РП	В района на Районна прокуратура Каварна има ГКПП – Дуранкулак.
2.	Курортни селища в юрисдикцията на РП	да[2]
Натовареност		
1.	Брой прокурори по щат и заети към момента. Брой съдебни служители.	Към настоящия момент РП Каварна има на щат 3 прокурори, като целият щат е зает. Броят на съдебните служители в РП Каварна към настоящия момент по щат е 4, от които: 1 главен счетоводител и финансово-административен секретар, 1 съдебен секретар, 1 съдебен деловодител и 1 призовкар. Целият щат е зает. Не се очакват предстоящи промени в щата поради пенсиониране или друго.
2.	Показател “Брой съдебни служители спрямо броя на прокурорите в съответната РП“	Съотношението на броя реално заети съдебни служители спрямо броя реално заети прокурори в районна прокуратура Каварна е 1,33 при среден коефициент за районните прокуратури в страната 1,38 или РП Каварна е малко под средния коефициент за страната.
3.	Показател „Брой наблюдавани преписки на годишна база, спрямо заетите прокурори в РП“	Данните за 2018 г. за РП Каварна показват, че РП е под средния брой наблюдавани преписки за страната /217,4/ или 171 броя наблюдавани преписки за един зает прокурор за годината /513 наблюдавани преписки за 3-ма заети прокурори/.
4.	Показател „Брой наблюдавани ДП на годишна база,	РП Каварна се движи над средния брой наблюдавани ДП на един прокурор за страната, видно от данните за 2018 г., или 231,3 наблюдавани ДП от един зает прокурор на годишна база

[2] Курортите селища са посочени в РЕШЕНИЕ № 153 ОТ 24 ФЕВРУАРИ 2012 г. на МС за обявяване Списък на курортите в Република България и определяне на техните граници

	спрямо броя на прокурорите в РП“	/общо 694 на брой срещу 3 заети прокурори/.
5.	Показател „Брой прокурори спрямо броя на населението, обхванато от съответната районна прокуратура“	Настоящият показател отразява само броя на прокурорите по щат спрямо общото население, обхванато от съответната районна прокуратура, като средната стойност е 1,49 прокурори на 10 000 жители – по този показател стойността на РП Каварна е 1,63 или малко над средния за страната. Важно е да се има предвид, че показателя е изчислен за всички районни прокуратури по данни за население на НСИ, по които към края на 2018 г. населението за РП Каварна е било 18 387 души, или с 2 226 души по-малко от броя население по постоянен адрес, предоставена от РП Каварна /20 613/.
6.	Командировани прокурори от и към РП, дежурства и извънреден труд	За последните пет изследвани години няма направени разходи по командировани прокурори към и от РП Каварна. Дежурства са полагани през целия период 2014-2018 г. Извънреден труд не е полаган за периода.
7.	Проведени конкурси за назначаване на магистрати за петгодишен период	По данни на РП Каварна не са провеждани конкурси за назначаване на магистрати за разглеждания петгодишен период.
Ефективност		
1.	Показател „Дял на решените спрямо наблюдаваните преписки“	Средният коефициент на решените спрямо наблюдавани преписки е 95,8%. По този показател РП Каварна е над средния – 99,6%.
2.	Показател „Брой приключени спрямо броя новообразувани ДП на годишна база“	Средно за РП в страната, „степента на разчистване“ с ДП е 108%, т.е., като цяло, районните прокуратури успяват да се справят с повече досъдебни производства от новообразуваните. За РП Каварна стойността по този показател е 91,1% или по нисък от средния за страната.
3.	Показател „Брой решени спрямо броя на наблюдаваните ДП в РП“	Средната стойност за страната по настоящия показател е 76,3%. Прави впечатление, че в РП Каварна по този показател има по-висока от средната за районните прокуратури стойност или 83,0% - от 694 наблюдавани ДП през 2018 г са решени 576.
4.	Показател „Брой на прекратените и внесените в съда спрямо общия брой на наблюдаваните ДП в РП“	По този показател РП Каварна постига стойност, по-ниска от средната, или 27,5% /191 внесени в съда спрямо 694 наблюдавани ДП/ Средната стойност за районните прокуратури в страната е 30,4%.
5.	Показател „Дял на досъдебните производства приключени в срок до 8 месеца“	По показателя дял на досъдебните производства, приключени в срок до 8 месеца РП Каварна е със стойност 87,4% или 167 ДП, приключени до 8 месеца. Това е над средната стойност за всички районни прокуратури – 74,7%.
6.	Показател „Дял на прекратените досъдебни производства“	Показателят отчита дела на прекратените спрямо приключените ДП. Конкретно за районна прокуратура Каварна стойността на този показател е 33,9%, или 101 прекратени ДП от 298 на брой, приключени за 2018 г., като Каварна е над средната стойност на показателя за всички РП – 29,2%.
Ефикасност		

1.	Показател „Стойност на годишните разходи за една решена преписка“	Средногодишният разход за една решена преписка в районните прокуратури възлиза на 427,60 лева. По този показател РП Каварна е над средната стойност или 574,40 лева.
2.	Показател „Стойност на годишните разходи за едно решено досъдебно производство“	Средногодишният разход за едно решено досъдебно производство в районните прокуратури възлиза на 519,36 лева. За РП Каварна стойността е под средната стойност или 509,58 лева.
3.	Бюджет	Видно от бюджета на РП Каварна, разходите по §2 00 "Други възнаграждения и плащания на персонала през 2018 г. са 5,9% от общия бюджет, а разходите по § 10 00 "Издръжка" – 4,6%.
4.	Разходи за командировки по години	Няма направени разходи за командировки в периода 2014 – 2018 г.
5.	Разходи за дежурства и извънреден труд	Разходи за дежурства в празнични и почивни дни в РП Каварна са направени за целия разглеждан период 2014 – 2018 г., като най-високата сума за периода е 2302,17 лева за 2014 г., а за 2018 г. сумата е 323,05 лева. Няма данни, свързани с разходи за извънреден труд.
Сграден фонд		
Сградата, в която се помещава РП Каварна е частна общинска собственост на община Каварна, отдадена за ползване безвъзмездно от РП Каварна. Сградата е построена през 1994 г., като последният извършен основен ремонт датира от 2017 г. Състоянието ѝ е отлично. Налични са архивни помещения, като не съществува необходимост от допълнителни такива. През 2017 г. са изразходвани средства на стойност 11 170,00 лв. за ремонтни дейности и логистична дейност, свързани с поддръжката на сградния фонд. Начислените разходи за наем на сградата реално се заплащат от ПРБ.		

За идентифицирането на силните и слабите страни на потенциалните реорганизации и/или обединявания на ниво районна прокуратура в рамките на дейността е приложен SWOT анализ.

- **Силни страни –** предимства и ползи на потенциална реорганизация;
- **Слаби страни –** недостатъците, идентифицираните проблеми при потенциална реорганизация.

СИЛНИ СТРАНИ	*СЛАБИ СТРАНИ*
• Изравняване на натовареността при районните прокуратури • Постигане на равномерно натоварване на съдебните служители • По-добри възможности за бързо преодоляване на кризи, в следствие на неявяване на конкурси за прокурори • Оптимизиране на средствата за поддръжка на администрацията на прокуратурата.	• В съдебния район има наличие на сухоземна граница с Република Румъния и морска граница, явяваща се външна за Европейския съюз, наличие на курортни комплекси, функциониращи предимно през лятото, безработица – фактори, които могат да доведат до увеличаване на нивата на престъпност и оттам натовареността на районната прокуратура • В района на Районна прокуратура Каварна има ГКПП – Дуранкулак • Необходимост от време и ресурси за осъществяване на потенциална

	реорганизация • Липса на съгласие на заинтересованите страни при потенциална реорганизация.

III. Препоръки относно възможностите за тяхната реорганизация и/или обединяване чрез прилагане на изработените аналитични инструменти

Препоръките относно възможностите за реорганизация на изследваните РС и РП в апелативен район Варна /чрез прилагане на разработените аналитични инструменти по дейност 1.4 "Подбор на пилотни структури и разработка на аналитични инструменти"/ са в няколко посоки:

1. Конкретната реорганизация на РС и РП в рамките на апелативен район Варна да бъдат обсъдени, след като бъдат разработени моделите за реорганизации на съдилищата и обосновката за конкретни реорганизации и/или обединения на РС по предстоящата дейност 1.6 „Разработване на предложения за оптимизация на съдебната карта"[3].
2. За водещи критерий да бъдат приети резултатите от измерването на натовареността по изследваните по горе показатели за РС и съответно за РП, както и ненарушаване достъпа до правосъдие.
3. По отношение на районните прокуратури да бъдат взети предвид решението на Прокурорска колегия за приемането на унифициран модел за оптимизиране на районните прокуратури по чл. 30, ал.2, т.3 от Закона за съдебната власт, както и Решенията на Пленума на ВСС за закриване на районни прокуратури, определяне на съдебните райони на районните прокуратури със седалище в окръжния град и разкриване на териториални отделения към тези районни прокуратури.

[3] Дейност 1.6. Разработване на предложения за оптимизация на съдебната карта. „Разработване на предложения за оптимизация на съдебната карта" въз основа на резултатите от Д1.1–Д1.5 и анализираните пилотни реорганизирани и/или обединени структури ще бъдат изготвени модели за оптимизация с обосновка за конкретни реорганизации и/или обединения на РС и РП по места, вкл. възможността за създаване на т.нар. обединен съд или обединена прокуратура. Всеки модел и прилежащата му рамка на план за реорганизация на съдебните структури на окръжно и апелативно ниво ще бъде оценен по силни и слаби страни; финансови, времеви и човешки ресурси; финансов анализ и прогнозна оценка за влиянието на предложения модел върху бюджета и ефикасността на съдебната система в дългосрочен план; оценка на въздействието на предложената промяна върху дейността на структурите на местно ниво (регионалните и местни власти и представители на други юридически професии).

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Детайлен доклад за апелативен район Велико Търново

в изпълнение на Дейност 1.5. „Изготвяне на детайлни доклади по места за реорганизация на съдебни структури “ по Договор № ВСС–1212 от 31.01.2019 г. с предмет: „Предоставяне на консултантски услуги за оптимизиране на съдебната карта“

София,
март 2020 г.

Global Advisers

Този документ е изготвен по Договор № ВСС–1212 от 31.01.2019 г. с предмет: „Предоставяне на консултантски услуги за оптимизиране на съдебната карта“, във връзка с изпълнението на ДБФП № BG05SFOP001-3.001-0001-C01 „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата”, финансиран по Оперативна програма „Добро управление“ 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Съдържание

I. Въведение 2

II. Обобщена информация и SWOT анализ за РС и РП в рамките на апелативен район Велико Търново 2

II.1 РС Велико Търново 2

II.2 РС Елена 8

II.3 РП Павликени 13

II.4 РП Севлиево 17

III. Препоръки относно възможностите за тяхната реорганизация и/или обединяване чрез прилагане на изработените аналитични инструменти 21

I. Въведение

Съгласно изискванията на Възложителя, описани в техническата спецификация по настоящата обществена поръчка, Изпълнителят следва в рамките на Дейност 1.5. „Изготвяне на детайлни доклади по места за реорганизация и/или обединяване на съдебни структури“ да приложи аналитичните инструменти, изработени по дейност 1.4 „Подбор на пилотни структури и разработка на аналитични инструменти“ и да изготви детайлни доклади за функционирането на съответните структури.

Данните в настоящия доклад съдържат обобщена информация за избраните РС и РП от апелативен район Велико Търново, съгласно Протокол 29 от заседанието на Пленума на ВСС, проведено на 05.12.2019 г., както и препоръки относно възможностите за тяхната реорганизация и/или обединяване чрез прилагане на изработените аналитични инструменти.

II. Обобщена информация и SWOT анализ за РС и РП в рамките на апелативен район Велико Търново

В настоящата точка е представено обобщение на всички показатели и фактори за РС Велико Търново, РС Елена, РП Павликени и РП Севлиево, като същото показва силните и слабите страни по фактори и показатели чрез сравнение в годините или чрез направено сравнение със средните стойности за всички районни съдилища / районни прокуратури за страната по съответния показател за изследвания период 2014-2018 г. или само за 2018 г.

Направеното обобщение е на база прилагане на разработените по дейност 1.4 аналитични инструменти и е основа за изготвяне на модели за оптимизация с обосновка за конкретни реорганизации и/или обединения на РС и РП по места по предстоящата дейност 1.6 „Разработване на предложения за оптимизация на съдебната карта“. В тази връзка, в настоящия доклад е направен и SWOT анализ на силните и слабите страни на потенциални реорганизации и/или обединявания на ниво районен съд/ районна прокуратура.

II.1 РС Велико Търново

Резултати - РС Велико Търново		
Социално-икономически и административно-териториални фактори/показатели		
Демографска структура на съответния район		
1.	Население, % население в селата	Наблюдава се намаление на общия брой население в юрисдикцията на РС Велико Търново – с 1873 души към края на 2018 г. /99314 души население/, в сравнение с 2014 г., когато населението е 101187. В съдебния район на РС Велико Търново населението в селата възлиза на 20,9% от общия брой население към края на 2018 г.
2.	Безработни лица, коефициент на безработица, сезонна заетост	Предоставени са данни само за регистрираната безработица в бюрата по труда в Северен централен район през 2018 г. - 25 338 средномесечна численост. Броят на регистрираните безработни лица в област Велико Търново е 6 301 лица. По така представените данни не може да бъде

		изведен коефициент на безработица за юрисдикцията на РС Велико Търново и същата да бъде сравнена със средния коефициент за страната. Не са предоставени данни за сезонна заетост.
3.	Активни стопански субекти	броят на активните субекти в общините Велико Търново и Полски Тръмбеш на територията на РС Велико Търново е 11 904 или двойно на средния брой за районен съд в страната – 5074. Към момента на територията на областта функционират 63 фирми, сертифицирани по ISO 9001 като най-много са в сферата на хранителните стоки, напитки и тютюн – 13 фирми, машини и оборудване – 12 фирми. Почти половината от активните фирми в областта – 48,65%, са в сферата на подотрасъл "Търговия и ремонт". На преработващата промишленост се падат 11.71% от фирмите. През последните години ръст бележат операциите с недвижими имоти, наемодателна дейност и бизнес услуги, които се осъществяват от 734 бр. фирми (8,6% от общия брой фирми на територията на областта) и реализира 1,5% от нетните приходи от продажби.
4.	Индекс на социално-икономическо развитие	Индексът на социално-икономическо развитие за РС Велико Търново е 7 по скала от 1 до 10, като следва да се има предвид, че същият е изчислен към 2015 г.
Географска структура на съответния район, свързаност		
1.	▪ %население в необлагодетелстван планински район ▪ км. до най близкия РС ▪ автобусни линии ▪ ж.п. връзки	▪ 0.7% население в необлагодетелстван планински район ▪ налични са междуградски автобусни линии ▪ налични са ж.п. линии в юрисдикцията на РС
2.	Свързаност	▪ електронни връзки между РС Велико Търново и други държавни, общински или съдебни институции - връзка с ЕИСПП; връзка с Единен портал за електронно правосъдие; свързаност на АИС „Бюра съдимост" на всички районни съдилища; единна електронна система за правна помощ между районния съд, адвокатската колегия и Националното бюро за правна помощ; достъп до Регистъра на банковите сметки и сейфове на БНБ; достъп до НАП за наличие на трудови договори; връзка с Национална база данни „Население" ▪ пощенските услуги се предоставят от Български пощи.
Криминална активност		
1.	Описание на криминогенните фактори	*Не са предоставени данни то РС Велико Търново по отношение на криминогенни фактори и нивата на престъпност.*
2.	Брой и вид престъпления	-
	Други показатели	
1.	Наличие на ГКПП в юрисдикцията на РС	В юрисдикцията на РС Велико Търново няма ГКПП, но има налично пенитенциарно заведение - ЗО „Велико Търново" към Затвор Ловеч; 1 арести в гр. Велико Търново;

		РУ на МВР – Велико Търново, РУ на МВР – Горна Оряховица – обслужва и Лясковец, РУ на МВР – Елена – обслужва и Златарица, РУ на МВР – Павликени – обслужва и Сухиндол, РУ на МВР – Полски Тръмбеш, РУ на МВР – Свищов, РУ на МВР – Стражица; Пробационна служба - звено Велико Търново, звено Горна Оряховица, звено Свищов, звено Павликени и звено Елена.
2.	Наличие на правни и др. консултанти, медиатори	В юрисдикцията на РС Велико Търново има регистрирани 294 адвокати, 15 адвокатски дружества, 1 адвокатско съдружие и 29 медиатори.
Натовареност		
1.	Общо постъпили дела и щатна численост на магистратите	РС Велико Търново има намаление в годините на общо постъпили дела през изследвания период /от 7 237 през 2014 г. до 6 404 през 2018 г., като най-малко дела са постъпили през 2016 г. - 5 935/ при увеличаване на щата на магистратите през годините 1 магистрат след 2015 г. /18 магистрати през 2014 и 2015 г. и 19 магистрати от 2016 г./
2.	Командировани магистрати от и към РС, дежурства и извънреден труд	По данни на РС Велико Търново за изследвания период има 1 командирован магистрат от РС през 2014 г. /от 01.01.2014 г. до25.06.2014 г./ и 2-ма от РС Велико Търново през 2018 г. /период от 01.03.2018 г. до настоящия момент/. Няма полагани дежурства през изследвания период, а извънреден труд е полаган всяка година, като броя решени дела от дежурства е 31 – през 2014 г., 54 – 2015 г., 25 – 2016 г., и 30 за 2017 г. и 2018 г.
3.	Проведени конкурси за назначаване на магистрати за петгодишен период	За периода 2014 г. – 2018 г. са проведен 3 конкурса, които са приключили с назначаване на 3 бр. магистрати с преместване на съдия от друг съд. Няма неуспешно проведени конкурси, поради липсата на кандидати.
4	Съдебни служители	В Районен съд – Велико Търново работят 42 съдебни служители, от които 34 служители в специализирана администрация; 6 броя служители в обща администрация и 2 ръководни длъжности. Предстои пенсиониране на 6 служителя както следва: 1 през 2020 г. , 1 през 2021 г. и 4 през 2022 г.
5	Съдия по вписванията, държавен съдебен изпълнител /ДСИ/, нотариус, ЧСИ	В Районен съд Велико Търново съдия по вписванията и ДСИ. Действащите нотариуси в гр. Велико Търново са 10, а ЧСИ - 8.
6	Съдебни заседатели и вещи лица	В община Велико Търново има 30 броя съдебни заседатели, а в община Полски Тръмбеш 4 брой. Платените разходи за съдебни заседатели за периода 2014 – 2018 г. са 44 558 лева, а за вещите лица – 93 254 лева.
7	Бюро „Съдимост“	Работата, извършена от Бюро „Съдимост“ за периода 2017 – 2019 г. е както следва: издадени свидетелства за съдимост – 25 684, издадени справки 8 170.
Показатели за натовареност		
1.	Показател „Брой постъпили и свършени дела на 1 магистрат на	Данните за РС Велико Търново показват тенденция за намаляване на общия брой постъпили дела на един магистрат по щат в периода 2014 – 2018 г., или от 402.1

	годишна база за периода 2014-2018 г.“	общо постъпили дела през 2014 г. до 337.1 през 2018 г., като средният брой постъпили дела - 353,1 е под средния брой за всички РС в страната /436,4/. Характерно за окръжния район е, че всички районни съдилища имат средно сравнително равен брой постъпили граждански и наказателни дела на 1 магистрат по щат. Общия брой на свършените дела на един магистрат по щат на годишна база за РС Велико Търново следват статистиката на общо постъпилите дела - РС Велико Търново е с намаление в общия брой свършени граждански и наказателни дела на 1 магистрат по щат и се движи под средния брой свършени дела на 1 магистрат по щат за страната /средно 355,5 дела за РС Велико Търново срещу средно 433,6 за страната/.
2.	Показател „Относителен дял на гражданските дела към общо постъпили и свършени на годишна база за периода 2014-2018 г.“	Относителният дял на постъпилите гражданските дела спрямо общия брой постъпили дела средно за страната за изследвания период варира в порядъка от 68 до 72 процента. Конкретно за РС Велико Търново данните показват, че се движи под процентите, средни за страната /56,7% за 2014, 57,5% за 2015, 60,8% за 2016, 64,7% за 2017 и 62,6% за 2018 г./. По отношение на дела граждански дела към общия брой свършени дела - РС Велико Търново също се движи в проценти по-ниски от средните за страната – средно за периода 60,1% за Велико Търново при среден за страната за периода 2014-2018 г. – 69,2%.
3.	Показател „Брой постъпили и свършени граждански дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г.“	За РС Велико Търново данните показват, че броят на постъпили граждански дела на 1 магистрат по щат се запазват в границите между 190 и 230 на година. Средната стойност за РС Велико Търново /212,8 постъпили граждански дела на един магистрат/ е доста под средната стойност за районните съдилища /304,8/ и е по-ниска от средните стойности на РС Свищов, РС Горна Оряховица и РС Павликени. По отношение на свършените граждански дела за РС Велико Търново данните показват аналогични нива като при постъпилите граждански дела – под средната стойност за районните съдилища – 212,9 за РС Велико Търново при средно 300,5 за РС в страната.
3.1.	Показател – постъпили и свършени граждански дела на един магистрат по вид дела	Настоящият показател показва постъпили и свършени граждански дела по вид – искови, частни и заповедни производства на 1 магистрат по щат, като данните показват, че РС Велико Търново се движи малко под средните стойности по трите вида граждански дела /постъпили: искови 62,8 дела срещу средна стойност за РС 87,1; ЧГД 28,6 срещу средна стойност 31,1 и ЗП 121,5 срещу средна стойност 186,6; свършени: искови 63,0 срещу средна стойност 84,2, ЧГД 28,5 срещу средна стойност 30.4 и ЗП 121,4 срещу 185,9 средна стойност/.
4.	Показател „Брой постъпили и свършени наказателни дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г.“	За РС Велико Търново данните показват, че броят на постъпили наказателни дела на 1 магистрат по щат средно за периода е 140,3 постъпили наказателни дела на един магистрат, при средната стойност за районните съдилища 131,6. На ниво окръжен район РС Велико Търново е след

		РС Елена по брой постъпили наказателни дела на 1 магистрат по щат и пред останалите РС. По отношение на свършените наказателни дела за РС Велико Търново данните показват аналогични нива като при постъпилите наказателни дела – над средната стойност за районните съдилища – 142,6 за РС Велико Търново при средно 133,1 за РС в страната.
4.1.	Показател – постъпили и свършени наказателни дела на един магистрат по вид дела	Настоящият показател показва постъпили и свършени наказателни дела по вид – НОХД и НЧХД, АНХД и ЧНД на 1 магистрат по щат, като данните показват, че РС Велико Търново се движи около и под средните стойности по вид наказателни дела НОХД и НЧХД, равно на средната стойност за дела АНХД и над средните стойности за дела ЧНД. По отношение на свършените наказателни дела по вид за РС Велико Търново данните показват: НОХД и НЧХД се движат под средната стойност за РС 30,7; АНХД - средната стойност за РС 40,8; при ЧНД –81,2 дела или над средната за РС - 61,7.
Показатели по критерии Административна структура		
1.	Показател "Численост на администрацията (обща и специализирана) спрямо броя магистрати в районния съд"	Средно на 1 съдия от районен съд в областните центрове се падат по 2,53 служители специализирана администрация и 0,50 служители обща администрация. По този показател за РС Велико Търново се наблюдават следните стойности: 1,79 служители в специализираната администрация на 1 съдия и 0,49 служители в обща администрация на един съдия.
2.	Показател „Брой магистрати спрямо броя на населението, обхванато от съответния районен съд"	Към края на 2018 г., средният брой магистрати в районните съдилища в страната е 1,4 щ. бр. на 10 000 жители население. За РС Велико Търново стойността е 1,9 щ. бр. на 10 000.
Показатели по критерии Ефективност		
1.	Показател „Брой свършени спрямо броя входящи дела на годишна база"	Средно за страната показателя има следните стойности: 97,35% за граждански дела, 99,14% за наказателни дела, 97,85% - общо за всички дела. За РС Велико Търново „степента на разчистване" се доближава до средните стойности, или 95,31% за граждански дела, 100,33% за наказателни дела, 97,19%- общо за всички дела.
2.	Показател „Време за разглеждане на едно дело"	Средно за страната показателя има следните стойности: 79,8 дни за граждански дела, 58,2 дни за наказателни дела, 73,7 дни - общо за всички дела. За РС Велико Търново „времето за разглеждане" е под средните стойности, или 50,7 дни за граждански дела, 19,7 дни за наказателни дела, 38,7 дни - общо за всички дела.
3.	Показател, отразяващ процента свършени дела със съдебен акт по същество	Средно за страната показателя има следните стойности: 87,3% граждански дела, приключили със съдебен акт по същество, 78,5% наказателни дела, приключили със съдебен акт по същество. За РС Велико Търново 88,4% граждански дела са приключили със съдебен акт по същество, 79,4% наказателни дела са приключили със съдебен акт по същество, или около и над средните стойности за всички районни съдилища.
Показатели по критерии Ефикасност		

1.	Показател „Стойност на годишните разходи за единица резултат“	Средногодишният разход на едно разглеждано дело за районните съдилища в областните центрове е в размер на 238 лева. По този показател за РС Велико Търново средногодишния разход за едно разглеждано дело е 335 лева. Средногодишния разход за едно свършено дело за районните съдилища в областните центрове е в размер на 294 лева. По този показател за РС Велико Търново средногодишния разход за едно свършено дело е 371 лева.
2.	Показател „Стойност на годишните разходи на един жител от населението“	Осреднените годишни разходи на всички районни съдилища в областните центрове за 2018 г. е 19,90 лева на един жител от населението в съдебните райони, стойността по този показател за РС Велико Търново е 23,25 лева.
3.	Показател „Съотношение между годишните приходи и разходи“	Средно за районните съдилища в областните центрове, общо събраните приходи представляват 38,26 % от сумата на отчетените към 31.12.2018 г. разходи. Резултатите от анализа по този показател за РС Велико Търново показват 27,11%.
4.	Бюджет	Видно от бюджета на РС Велико Търново, разходите по §2 00 "Други възнаграждения и плащания на персонала през изследвания период са между 5,3 и 8,6% от общия бюджет, а разходите по § 10 00 "Издръжка" – между 3,9 и 5,9%.
5.	Разходи за командировки по години	РС Велико Търново е изразходвал 13 378,74 лв. за командировки през 2014 г. и 83 469,78 лв. през 2018 г.
6.	Разходи за дежурства и извънреден труд	РС Велико Търново няма разходи за дежурства в празнични и почивни дни през изследвания период 2014 г. – 2018 г. От предоставените данни е видно, че са разходвани средства за положен извънреден труд през целия изследван период 2014 г. - 2018 г. в рамките от 1 115 до 1 884 лева на година.
Сграден фонд		
Районен съд - Велико Търново се помещава в 2 броя съдебни сгради, стопанисвани от Окръжен съд - Велико Търново. Районен съд - Велико Търново се помещава в съдебната палата на ул. Васил Левски № 16. Площта, която ползва е в размер на 1542 кв.м., в т. ч. общите части, като настанените лица са 59 броя на различни етажи. За осъществяване на правораздавателната си дейност Районен съд - Велико Търново ползва 6 броя съдебни зали. В сграда 2 на ул. "Цанко Церковски " 40 площта, която ползва Районен съд - Велико Търново, е около 57 кв.м., като настанените лица са 7 бр. И в двете съдебни сгради, стопанисвани от Окръжен съд - Велико Търново има настанени: Апелативен съд, Апелативна, окръжна, и районна прокуратури, ОЗ "Охрана“. Няма ангажирани служители с поддръжка на сградата в РС Велико Търново. Изразходвани са средства за ремонт през 2015 г. , съответно - 19 850.02 лв. и през 2016 г. , съответно - 694.32 лв.		

За идентифицирането на силните и слабите страни на потенциалните реорганизации и/или обединявания на ниво районен съд в рамките на дейността е приложен SWOT анализ.

- **Силни страни –** предимства и ползи на потенциална реорганизация;
- **Слаби страни –** недостатъците, идентифицираните проблеми при потенциална реорганизация.

СИЛНИ СТРАНИ	*СЛАБИ СТРАНИ*
• Изравняване на натовареността сред районните съдилища в страната • Постигане на равномерно натоварване на съдебните служители • По-добри възможности за бързо преодоляване на кризи, в следствие на неявяване на кандидати за магистрати в обявени конкурси • Оптимизиране на средствата за поддръжка на администрацията на съответния районен съд	• Необходимост от време и ресурси за осъществяване на потенциална реорганизация на ниво районен съд: - средства за информиране на обществеността; - време и средства за съставяне на план за реорганизация и изпълнението му; - време и средства за доизграждане на електронни връзки между съдилищата; • Липса на съгласие на заинтересованите страни при потенциална реорганизация

II.2 РС Елена

Резултати - РС Елена		
Социално-икономически и административно-териториални фактори/показатели		
Демографска структура на съответния район		
1.	Население, % население в селата	Видно от данните, за РС Елена се наблюдава намаление на общия брой население в юрисдикцията ѝ – с 653 души по-малко към края на 2018 г., в сравнение с края на 2014 г., като намалението е за сметка на броя на населението в селата. В съдебния район на РС Елена населението в селата възлиза на 43% от общия брой население за изследвания период 2014 - 2018 г.
2.	Безработни лица, коефициент на безработица, сезонна заетост	*Няма предоставени данни за брой безработни лица в общините, обхванати от юрисдикцията на РС Елена, както и по отношение на коефициента на безработица.* *Няма данни за сезонна заетост.*
3.	Активни стопански субекти	Активните субекти в общините Елена и Златарица на територията на РС Елена е 523 или много под средния брой за районен съд /5074/.
4.	Индекс на социално-икономическо развитие	Индексът на социално-икономическо развитие за РС Елена е 5 по скала от 1 до 10, като следва да се има предвид, че същият е изчислен към 2015 г.
Географска структура на съответния район, свързаност		
1.	▪ %население в необлагодетелстван планински район ▪ км. до най близкия РС ▪ автобусни линии ▪ ж.п. връзки	▪ 73,6% население в необлагодетелстван планински район ▪ 37 км. отдалеченост до най-близкия РС /Горна Оряховица/ ▪ 41 км. отдалеченост до РС в областния град /Велико Търново/ ▪ налични са междуградски автобусни линии;

		▪ няма ж.п. линии в юрисдикцията на РС
2.	Свързаност	▪ Районен съд Елена е включен в Единния портал за електронно правосъдие; „Информационно-комуникационни и технологични ресурси в сектор „Правосъдие““; АИС „Бюра съдимост“; „ЕИСПП“; НБ „Население“; НАП; НОИ. ▪ пощенските услуги се предоставят от Български пощи - В гр. Елена има офиси на „Български пощи“ ЕАД и „ЕКОНТ“.
	Криминална активност	
1.	Описание на криминогенните фактори	Не са предоставени данни то РС Елена по отношение на криминогенни фактори, нива на престъпност
2.	Брой и вид престъпления	Не са предоставени данни то РС Елена по отношение на брой и вид престъпления.
	Други показатели	
1.	Наличие на ГКПП в юрисдикцията на РС	В юрисдикцията на РС Елена няма ГКПП и пенитенциарно заведение.
2.	Наличие на правни и др. консултанти, медиатори	В юрисдикцията на РС Елена, в община Елена има регистрирани 11 адвокати, както и 1 действащ медиатор. Няма информация за действащи адвокати или медиатори в община Златарица.
	Натовареност	
1.	Общо постъпили дела и щатна численост на магистратите	Предоставените данни показват, че РС Елена има увеличение в годините на общо постъпили дела през изследвания период /от 668 през 2014 г. до 770 през 2018 г./ при запазване на щата на магистратите през годините – 2-ма магистрати.
2.	Командировани магистрати от и към РС, дежурства и извънреден труд	По данни на РС Елена за изследвания период няма командировани магистрати от и към РС. Дежурства са полагани през 2017, 2018 и 2019 г., а извънреден труд – всяка година, като броя решени дела от дежурства е 13 – през 2014 г., 11 – 2015 г, 7 – 2016 г, 2 и 5 през 2017 и 2018 г. и 13 – 2019 г.
3.	Проведени конкурси за назначаване на магистрати за петгодишен период	За периода 2014 – 2018 г. е проведен 1 конкурс за назначаване на административен ръководител и считано от 19.02.2015 г. с Решение на ВСС по протокол № 8, съдия Пейо Иванов Приходков е встъпил в длъжност „Председател” на Районен съд – Елена. Няма неуспешно проведени конкурси, поради липсата на кандидати.
4	Съдебни служители	В Районен съд – Елена работят общо 8 съдебни служители, 6 в специализирана администрация: 3 съдебни деловодители, 2 съдебни секретаря, 1 призовкар; 2-ма служители в обща администрация: 1 главен счетоводител и 1 административен секретар. Не предстоят промени в заетия щат поради пенсиониране или друго.
5	Съдия по вписванията, държавен съдебен изпълнител /ДСИ/	В Районен съд Елена има един съдия по вписванията и един ДСИ.

6	Съдебни заседатели и вещи лица	Мандат на съдебните заседатели 2016 г. – 2020 г. : • община Елена - 5 бр. съдебни заседатели • община Златарица - 3 бр. съдебни заседатели Платените разходи за съдебни заседатели за периода 2014 – 2018 г. са 4 116 лева, а за вещите лица – 9 020 лева.
7	Бюро „Съдимост“	Работата, извършена от Бюро „Съдимост“ за периода 2014 – 2018 г. е както следва: издадени свидетелства за съдимост – 4 896, издадени справки – 1 658.
Показатели за натовареност		
1.	Показател „Брой постъпили и свършени дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г.“	Данните за РС Елена показват тенденция за увеличаване на общия брой постъпили дела на един магистрат по щат в периода 2015 – 2018 г., или от 302 общо постъпили дела до 385, като средният брой постъпили за периода, или 356,1 е под средния брой за всички РС в страната /436,4/. През 2014 г. стойността на общия брой постъпили дела е 334. Характерно за В рамките на окръжния район е, че всички районни съдилища имат сравнително равен брой постъпили РС Елена е с малък брой постъпили граждански и наказателни дела на 1 магистрат по щат. Общия брой на свършените дела на един магистрат по щат на годишна база за РС Елена следват статистиката на общо постъпилите дела - РС Елена е с почти уеднаквен брой свършени граждански и наказателни дела на 1 магистрат по щат в рамките на окръжния район с останалите районни съдилища и се движи под средния брой свършени дела на 1 магистрат по щат за страната /средно 354,4 дела за РС Елена срещу средно 433,6 за страната/.
2.	Показател „Относителен дял на гражданските дела към общо постъпили и свършени на годишна база за периода 2014-2018 г.“	Относителният дял на постъпилите гражданските дела спрямо общия брой постъпили дела средно за страната за изследвания период варира в порядъка от 68 до 72 процента. Конкретно за РС Елена данните показват, че се движи под процентите, средни за страната /44,9% за 2014, 54,3% за 2015, 49,9% за 2016, 59,5% за 2017 и 60,6% за 2018 г./ По отношение на дела граждански дела към общия брой свършени дела - РС Елена също се движи в проценти по-ниски от средните за страната – средно за периода 53,5% за Елена при среден за страната за периода 2014-2018 г. – 69,2%.
3.	Показател „Брой постъпили и свършени граждански дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г.“	За РС Елена данните показват, че броят на постъпили граждански дела на 1 магистрат по щат се увеличава в годините, но средната стойност за РС Елена /192,6 постъпили граждански дела на един магистрат/ е доста под средната стойност за районните съдилища /304,8/. Наблюдаваната стойност е най-ниска в окръжен район Велико Търново. По отношение на свършените граждански дела за РС Елена данните показват аналогични нива като при постъпилите граждански дела – доста под средната стойност за районните съдилища – 190,6 за РС Елена при средно 300,5 за РС в страната.
3.1.	Показател – постъпили и свършени граждански дела	Настоящият показател показва постъпили и свършени граждански дела по вид – искови, частни и заповедни

	на един магистрат по вид дела	производства на 1 магистрат по щат, като данните показват, че РС Елена се движи под средните стойности по трите вида граждански дела /постъпили: искови 57,1 дела срещу средна стойност за РС 87,1; ЧГД 24,5 срещу средна стойност 31,1 и ЗП 111 срещу средна стойност 186,6; свършени: искови 55,4 срещу средна стойност 84,2, ЧГД 24,4 срещу средна стойност 30.4 и ЗП 110,8 срещу 185,9 средна стойност/.
4.	Показател „Брой постъпили и свършени наказателни дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г.“	За РС Елена данните показват, че броят на постъпили наказателни дела на 1 магистрат по щат се намалява леко в периода 2016 – 2018 г., като средната стойност за РС Елена /163,5 постъпили наказателни дела на един магистрат/ се наблюдава над средната стойност за районните съдилища /131,6/. По отношение на свършените наказателни дела за РС Елена данните показват аналогични нива като при постъпилите наказателни дела – над средната стойност за районните съдилища – 163,8 за РС Елена при средно 133,1 за РС в страната.
4.1.	Показател – постъпили и свършени наказателни дела на един магистрат по вид дела	Настоящият показател показва постъпили и свършени наказателни дела по вид – НОХД и НЧХД, АНХД и ЧНД на 1 магистрат по щат, като данните показват, че РС Елена се движи около и над средните стойности по трите вида наказателни дела /НОХД и НЧХД - 26 дела срещу средна стойност за РС 30; АНХД - 36,8, близо до средната стойност 39,9 и ЧНД – 100,7 дела – доста над средната стойност 61,7/. По отношение на свършените наказателни дела по вид за РС Елена данните показват аналогични нива като при постъпилите наказателни дела по вид – при НОХД и НЧХД – 26,1 дела – движи много малко под средната стойност за РС 30,7; АНХД - 36,9 – близка до средната стойност 40,8 и ЧНД – 100,8 дела – чувствително над средната стойност 61,7/.
Показатели по критерии Административна структура		
1.	Показател “Численост на администрацията (обща и специализирана) спрямо броя магистрати в районния съд“	Средно на 1 съдия от районен съд извън областните центрове се падат по 2,81 служители специализирана администрация и 1,18 служители обща администрация. По този показател за РС Елена се наблюдават следните стойности: 3-ма служители в специализираната администрация на 1 съдия и 1 служител в обща администрация на един съдия.
2.	Показател „Брой магистрати спрямо броя на населението, обхванато от съответния районен съд“	Към края на 2018 г., средният брой магистрати в районните съдилища в страната е 1,4 щ. бр. на 10 000 жители население. За РС Елена стойността е 1,6 щ. бр. на 10 000.
Показатели по критерии Ефективност		
1.	Показател „Брой свършени спрямо броя входящи дела на годишна база“	Средно за страната показателя има следните стойности: 97,35% за граждански дела, 99,14% за наказателни дела, 97,85% - общо за всички дела. За РС Елена „степента на разчистване“ се доближава до средните стойности, или 98,07% за граждански дела, 101,32% за наказателни дела, 99,35% - общо за всички дела.

2.	Показател „Време за разглеждане на едно дело“	Средно за страната показателя има следните стойности: 79,8 дни за граждански дела, 58,2 дни за наказателни дела, 73,7 дни - общо за всички дела. За РС Елена „времето за разглеждане“ е под средните стойности, или 47,8 дни за граждански дела, 11,9 дни за наказателни дела, 33,4 дни - общо за всички дела.
3.	Показател, отразяващ процента свършени дела със съдебен акт по същество	Средно за страната показателя има следните стойности: 87,3% граждански дела, приключили със съдебен акт по същество, 78,5% наказателни дела, приключили със съдебен акт по същество. За РС Елена 84,5% граждански дела са приключили със съдебен акт по същество, 72,0% наказателни дела са приключили със съдебен акт по същество, или малко под средните стойности за всички РС.
Показатели по критерии Ефикасност		
1.	Показател „Стойност на годишните разходи за единица резултат“	Средногодишният разход на едно разглеждано дело за районните съдилища извън областните центрове е в размер на 440 лева. При анализа на резултатите по този показател се констатира, че при 37 от изследваните съдилища, показателят е под средната стойност, тоест за тях ефикасността е по-висока. По този показател РС Елена е със стойност 561 лева или 12,5% над средния разход за едно разглеждано дело. Средногодишният разход на едно свършено дело за районните съдилища извън областните центрове е в размер на 496 лева, като стойността за РС Елена е 613 лева, или по отношение на този РС се наблюдава по-ниска ефикасност.
2.	Показател „Стойност на годишните разходи на един жител от населението“	Осреднените годишни разходи на всички районни съдилища извън областните центрове за 2018 г. е 28 лева на един жител от населението в съдебните райони, стойността по този показател за РС Елена е 38 или с по-ниска ефикасност по този показател.
3.	Показател „Съотношение между годишните приходи и разходи“	Средно за районните съдилища извън областните центрове общо събраните приходи представляват близо 20 % от сумата на отчетените към 31.12.2018 г. разходи. Резултатите от анализа по този показател за РС Елена показват 10,39% съотношение на приходи спрямо разходи.
4.	Бюджет	Видно от бюджета на РС Елена, разходите по §2 00 "Други възнаграждения и плащания на персонала през изследвания период са между 6,2 и 6,5% от общия бюджет, а разходите по § 10 00 "Издръжка" – между 7 и 10%.
5.	Разходи за командировки по години	РС Елена няма командировани съдии и разходи за командировани магистрати през изследвания период 2014 г. - 2018 г.
6.	Разходи за дежурства и извънреден труд	РС Елена има разходи за дежурства в празнични и почивни дни, съответно 562,00 лв. за 2017 г. и 557,00 лв. за 2018 г. Разходвани са средства за положен извънреден труд през целия изследвания период 2014 г. - 2018 г. в рамките от 130 до 598 лева на година.
Сграден фонд		
Сградата, в която се помещава Районен съд – Елена е публична държавна собственост /АДС № 5107 от 03.12.2019 г./ с предоставени права за управление на Пленум на Висш съдебен съвет		

по сключен договор за дарение № РД.02.11-24/14.04.2006 г. Сградата е собственост на РС. Декларирана е липса на строителни книжа и не е възможно да се посочи дата и година на строителство. Реконструирана е през 2008 г. /ремонт на покрив/, състоянието на сградата е добро. През последните пет години има изразходвани средства за текущи ремонтни дейности на санитарни възли през 2015 г., възлизащи на обща сума 7996 лв.

За идентифицирането на силните и слабите страни на потенциалните реорганизации и/или обединявания на ниво районен съд в рамките на дейността е приложен SWOT анализ.

- **Силни страни –** предимства и ползи на потенциална реорганизация;
- **Слаби страни –** недостатъците, идентифицираните проблеми при потенциална реорганизация.

СИЛНИ СТРАНИ	*СЛАБИ СТРАНИ*
• Изравняване на натовареността сред районните съдилища в страната • Постигане на равномерно натоварване на съдебните служители • По-добри възможности за бързо преодоляване на кризи, в следствие на неявяване на кандидати за магистрати в обявени конкурси • Оптимизиране на средствата за поддръжка на администрацията на съответния районен съд	• Необходимост от време и ресурси за осъществяване на потенциална реорганизация на ниво районен съд: - средства за информиране на обществеността; - време и средства за съставяне на план за реорганизация и изпълнението му; - време и средства за доизграждане на електронни връзки между съдилищата; • Липса на съгласие на заинтересованите страни при потенциална реорганизация

II.3 РП Павликени

Резултати - РП Павликени		
Социално-икономически и административно-териториални фактори/показатели		
Демографска структура на съответния район		
1.	Население, % население в селата	Наблюдава се намаление на общия брой население в юрисдикцията на РП Павликени – с 1 330 души по-малко към края на 2018 г. /26 407 души население/, в сравнение с края на 2014 г. /27 737/, като намалението е и в броя на населението в селата, и в градовете. Населението в селата на общините Павликени и Сухиндол в юрисдикцията на РП Павликени съставлява 44 % от общия брой население през 2014 и 43% през 2018 г. В Община Павликени механичният прираст е отрицателен, докато този в община Сухиндол е положителен през целия период.
2.	Безработни лица, коефициент на	И в двете общини в юрисдикцията на РП Павликени нивото на безработица е високо, като в Сухиндол през 2015 г. достига най-

	безработица	високите нива от 20,69%. През последната 2018 г. и в двете общини се забелязва спад на търсещите работа, като за Павликени данните са 8,66 %, а за Сухиндол 15,18%. За сравнение средния коефициент на безработица за страната е 3,7% към 14.11.2019 г.[1]
3.	Сезонна заетост	Не са предоставени данни за сезонната заетост, отнасяща се до юрисдикцията на РП Павликени.
4.	Активни стопански субекти	По данни от търговския регистър и регистър Булстат, броя на активните субекти в търговския регистър и регистър Булстат на територията на РП Павликени е 1005, което е доста под средния брой за районна прокуратура /5074/. Най-разпространените икономически дейности в района са свързани с „търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети"- 355 предприятия; селско, горско и рибно стопанство - 147 предприятия.
Криминална активност		
1.	Описание на криминогенните фактори	В съдебния район криминогенните фактори включват: безработица; ниско ниво на заплащане на труда ниско ниво на образованост; нарастване на средната възраст на населението, това особено важи за селата; етнически дисбаланс в много от населените места; наличие на представители на подгрупи на определен етнос, специализирани в извършването на телефонни измами; наличие на представители на подгрупи на определен етнос, специализирани в извършването на джебчийски кражби.
2.	Брой и вид престъпления	Наблюдава се нарастване на регистрираните престъпления от РУ Павликени – от 432 през 2014 г. до 589 през 2018 г. Най-голям брой престъпления са регистрирани по Глава Пета „Престъпления против собствеността" и Глава Единадесета „Общоопасни престъпления".
3.	Образувани ДП	Образуваните досъдебни производства се увеличават през изследвания период, като през 2014 г. са били 290 и към 2018 г. са се увеличили до 462.
4.	Образувани преписки	Броят образувани преписки намалява през 2018 г. - 647, като намалението е спрямо предходните три години /689 за 2015 г., 758 за 2016 г. и 671 за 2017 г./
Географска структура на съответния район, свързаност		
1.	%население в необлагодетелстван планински район км. до най близка прокуратура автобусни линии; ж.п. връзки	▪ няма население в необлагодетелстван планински район ▪ 22 км. отдалеченост до най-близката районна прокуратура /Левски/ ▪ 38 км. отдалеченост до районната прокуратура в областния град /Велико Търново / ▪ налични са междуградски автобусни и ж.п. линии в района на районната прокуратура
2.	Свързаност	▪ липса на електронни връзки между институциите */държавни, общински и съдебни/*; ▪ пощенските услуги се предоставят от Български пощи въз основа на договор № 634/ 31.10.2018 г. за срок 2

[1] Данни НСИ

		години.
	Други показатели	
1.	Наличие на ГКПП в юрисдикцията на РП	не
2.	Курортни селища в юрисдикцията на РП	не
	Натовареност	
1.	Брой прокурори по щат и заети към момента. Брой съдебни служители.	Към настоящия момент РП Павликени има на щат 4-ма прокурори, като 3 щатни бройки са заети и една е свободна. Броят на съдебните служители в РП Павликени към настоящия момент по щат е 5, като е изцяло зает. Заетите позиции са разпределени по следния начин: обща администрация - главен счетоводител; специализирана администрация - двама съдебни секретари, съдебен деловодител и призовкар. Трима от посочените служители са подготвени за ползване на УИС в ПРБ. По данни на РП Павликени не се очакват предстоящи промени в щата поради пенсиониране или друго.
2.	Показател "Брой съдебни служители спрямо броя на прокурорите в съответната РП"	Показателят е ключов във връзка с анализа на възможностите за оптимизиране на структурата на районните прокуратури. Съотношението на броя реално заети съдебни служители спрямо броя реално заети прокурори в районна прокуратура Павликени е малко по-нисък 1,25 от средния коефициент за районните прокуратури в страната 1,38.
3.	Показател „Брой наблюдавани преписки на годишна база, спрямо заетите прокурори в РП"	Данните за 2018 г. за РП Павликени показват, че същата е малко над средния брой наблюдавани преписки за страната /217,4/, или 219,3 броя наблюдавани преписки на един зает прокурор на година /658 наблюдавани преписки за 3-ма заети прокурори за 2018 г./
4.	Показател „Брой наблюдавани ДП на годишна база, спрямо броя на прокурорите в РП"	РП Павликени се движи малко под средния брой наблюдавани ДП на един прокурор за страната видно от данните за 2018 г., или 216,7 наблюдавани ДП от един зает прокурор на годишна база /650 наблюдавани ДП за 2018 г. на 3-ма заети прокурори/.
5.	Показател „Брой прокурори спрямо броя на населението, обхванато от съответната районна прокуратура"	Настоящия показател отразява само броя на прокурорите по щат спрямо общото население, обхванато от съответната районна прокуратура, като средната стойност е 1,49 прокурори на 10 000 жители – по този показател стойността на РП Павликени е малко над средната 1.73. Важно е да се има предвид, че показателя е изчислен за всички районни прокуратури по данни за население на НСИ, по които към края на 2018 г. населението за РП Павликени е било 23 181 души, или с 3 226 по-малко от информацията за броя население, предоставена от РП Павликени.
6.	Командировани прокурори от и към РП, дежурства и извънреден труд	По информация предоставена от РП Павликени през последните пет изследвани години има командировани прокурори към или от РП Павликени: 2016 г. – 1 командирован прокурор в РП Севлиево, считано от 01.03.2016 г.; 2017 г. – 1 командирован прокурор в РП Севлиево, считано до 07.08.2017 г.; От таблицата е видно, че дежурства са полагани през 2017 и

		2018 г, а извънреден труд в периода 2014-2018 г. – всяка година.
7.	Проведени конкурси за назначаване на магистрати за петгодишен период	По данни на РП Павликени няма данни за проведени конкурси за последните пет години.
	Ефективност	
1.	Показател „Дял на решените спрямо наблюдаваните преписки“	Средния коефициент на решените спрямо наблюдавани преписки е 95,8%. По този показател РП Павликени е малко под средния – 89,2%.
2.	Показател „Брой приключени спрямо броя новообразувани ДП на годишна база“	Средно за РП в страната, „степента на разчистване“ с ДП е 108%, т.е. като цяло районните прокуратури успяват да се справят с повече досъдебни производства от новообразуваните. За РП Павликени стойността по този показател е 101,9 %, което е малко под средната.
3.	Показател „Брой решени спрямо броя на наблюдаваните ДП в РП“	Средната за страната стойност по този показател е 76,3%. РП Павликени по този показател има под средната за районните прокуратури стойност – 67,2% /от 650 наблюдавани ДП през 2018 г са решени 437/.
4.	Показател „Брой на прекратените и внесените в съда спрямо общия брой на наблюдаваните ДП в РП“	По този показател РП Павликени е над средната стойност или 40,5% /263 внесени в съда спрямо 650 наблюдавани ДП/ при средна стойност за районните прокуратури в страната 30,4%.
5.	Показател „Дял на досъдебните производства приключени в срок до 8 месеца“	По показателя дял на досъдебните производства, приключени в срок до 8 месеца РП Павликени е със стойност 68,8 % или малко под средната стойност за всички районни прокуратури – 74,7 % /181 ДП приключени до 8 месеца от общо 263 ДП внесени в съда/.
6.	Показател „Дял на прекратените досъдебни производства“	Средната стойност на показателя за 2018 г. е 29,2%. Конкретно за районна прокуратура Павликени стойността на този показател е малко над средния, или 34,2% /161 прекратени ДП от всички 471 приключени за 2018 г./.
	Ефикасност	
1.	Показател „Стойност на годишните разходи за една решена преписка“	Средногодишният разход за една решена преписка в районните прокуратури възлиза на 427,60 лева. По този показател РП Павликени е над средната стойност или 517,31 лева.
2.	Показател „Стойност на годишните разходи за едно решено досъдебно производство“	Средногодишният разход за едно решено досъдебно производство в районните прокуратури възлиза на 519,36 лева. За РП Павликени стойността е доста над средната стойност или 694,87 лева.
3.	Бюджет	Видно от бюджета на РП Павликени, разходите по §2 00 "Други възнаграждения и плащания на персонала през 2018 г. са 6,8%

		от общия бюджет, а разходите по § 10 00 "Издръжка" – 5,7%.
4.	Разходи за командировки по години	Разходите за командировки на РП Павликени са ниски или в диапазона 150- 425 лева на година.
5.	Разходи за дежурства и извънреден труд	Разходи за дежурства са направени през 2017 г.- 575, 20 лв. и 2018 г.-306,16 лв.
Сграден фонд		
Сградата, в която се помещава РП Павликени е собственост на ВСС, годината на строителство е 2010 г., а актът за публично- държавна собственост е № 3562/09.08.2010 г. Състоянието на сградата е отлично и поради тази причина не е било наложително извършването на основен ремонт. Средства за извършване на ремонт не са изразходвани. Налични са 3 архивни помещения. По информация, предоставена от РП Павликени, няма необходимост от допълнителни архивни помещения.		

За идентифицирането на силните и слабите страни на потенциалните реорганизации и/или обединявания на ниво районна прокуратура в рамките на дейността е приложен SWOT анализ.

- **Силни страни –** предимства и ползи на потенциална реорганизация;
- **Слаби страни –** недостатъците, идентифицираните проблеми при потенциална реорганизация.

СИЛНИ СТРАНИ	***СЛАБИ СТРАНИ***
• Изравняване на натовареността при районните прокуратури • Постигане на равномерно натоварване на съдебните служители • По-добри възможности за бързо преодоляване на кризи, в следствие на неявяване на конкурси за прокурори • Оптимизиране на средствата за поддръжка на администрацията на прокуратурата.	• Криминогенните фактори в съдебния район на РП Павликени са: безработица; ниско ниво на заплащане на труда и на образованост; етнически дисбаланс в много от населените места; наличие на представители на подгрупи на определен етнос, специализирани в извършването на телефонни измами и джебчийски кражби - същите могат да доведат до увеличаване на нивата на престъпност и оттам натовареността на районната прокуратура • Необходимост от време и ресурси за осъществяване на потенциална реорганизация • Липса на съгласие на заинтересованите страни при потенциална реорганизация.

II.4 РП Севлиево

Резултати - РП Севлиево		
Социално-икономически и административно-териториални фактори/показатели		
Демографска структура на съответния район		
1.	Население, % население в селата	Наблюдава се леко намаление на общия брой население в юрисдикцията на РП Севлиево – с 1347 души по-малко към края на 2018 г. /38 942 души население/, в сравнение с края на 2014 г. /40 289/. Населението в селата на в юрисдикцията на РП

		Севлиево съставлява 34% от общия брой население.
2.	Безработни лица, коефициент на безработица	От предоставените данни лица, търсещи работа е видно, че същите намаляват – от 719 през 2014 г. на 541 през 2018 г.
3.	Сезонна заетост	-
4.	Активни стопански субекти	Активните стопански субекти в юрисдикцията на РП Севлиево са 197 или много под средния брой за районна прокуратура /5074/.
	Криминална активност	
1.	Описание на криминогенните фактори	▪ функционираща икономика – наличието на Заводи на „Идеал Стандарт Видима" АД, „Хамбергер България" ЕАД, „Паралел продукция" ЕООД и др. ▪ концентрация на преобладаващата част от населението в града и обезлюдяването в селата ▪ нисък социален статус и финансов такъв на голяма част от населението ▪ разположението в непосредствена близост до гр. Севлиево на ГП-I-4 София-Варна ▪ концентрация на население от различни етнически групи
2.	Брой и вид престъпления	От предоставените данни от РП Севлиево и РУ на МВР – Севлиево е видно, че броя престъпления е около 550 на година, докато по отношение на предадените на съд лица се наблюдава увеличение /140 през 2014 г., 155 – 2015 г., 159 – 2016 г., 208 – 2017 г. и 200 през 2018 г./
3.	Образувани ДП	Образуваните досъдебни производства в РП Севлиево се увеличават леко през 2018 г. /462/ спрямо 2015 и 2017 г. /430/ и намаляват леко спрямо 2016 г. /505/.
4.	Образувани преписки	Заведените преписки намаляват леко през 2018 г. /412/ спрямо предходните години /2014 г. – 541, 2015 г. – 429, 2016 г. – 465, 2017 г. – 412/.
	Географска структура на съответния район, свързаност	
1.	▪ %население в необлагодетелстван планински район ▪ км. до най близка прокуратура ▪ автобусни линии; ▪ ж.п. връзки	Района, обслужван от РП Севлиево е най-голям по територия, съпоставен с този на останалите прокуратури в Габровският съдебен окръг. Територията на Община Севлиево възлиза на около 48% от територията на Габровска област или 941.36 km². ▪ 2,9% население в необлагодетелстван планински район ▪ 28 км. отдалеченост до най-близката районна прокуратура /Габрово/ ▪ 28 км. отдалеченост до районната прокуратура в областния град /Габрово/ ▪ налични са междуградски автобусни линии ▪ няма ж.п. линии в рамките на районната прокуратура
2.	Свързаност	▪ липса на електронни връзки между институциите */държавни, общински и съдебни/*; ▪ пощенските услуги се предоставят от Български пощи въз основа на договор от 02.05.2019 г.
	Други показатели	
1.	Наличие на ГКПП в юрисдикцията на РП	-

2.	Брой на курортните селища в юрисдикцията на РП	-
	Натовареност	
1.	Брой прокурори и съдебни служители по щат и заети към момента	Към настоящия момент РП Севлиево има на щат 3-ма прокурори, като щата е зает изцяло. Броят на съдебните служители в РП Севлиево към настоящия момент по щат е 5 служители със следните длъжности – един главен счетоводител /обща администрация/, трима съдебни деловодители и един призовкар /специализирана администрация/, като целия щат е зает. През 2020 г. предстои пенсиониране на един съдебен деловодител.
2.	Командировани прокурори от и към РП, дежурства и извънреден труд	За изследвания период, от РП Севлиево само през 2015 г. са командировани 2-ма младши прокурори; По отношение на командирован в РП Севлиево - 1 командирован прокурор от РП Павликени за периода 01.03.2016г. до 07.08.2017г., като от 07.04.2016г. до 15.11.2017г., командированият прокурор е в отпуск поради временна нетрудоспособност /болничен/ и отпуск поради бременност и раждане.
3.	Проведени конкурси за назначаване на магистрати за петгодишен период	За изследвания период е проведен 1 конкурс, приключил с назначаването на 1 магистрат, назначен на 07.08.2017 г. Няма неуспешно проведени конкурси, поради липсата на кандидати.
4.	Показател "Брой съдебни служители спрямо броя на прокурорите в съответната РП"	Съотношението на броя реално заети съдебни служители спрямо броя реално заети прокурори в районната прокуратура е 1,67 при среден коефициент за районните прокуратури в страната 1,38.
5.	Показател „Брой наблюдавани преписки на годишна база, спрямо заетите прокурори в РП"	Данните за 2018 г. за РП Севлиево показват, че РП е под средния брой наблюдавани преписки за страната /217,4/, или 159 броя наблюдавани преписки на един зает прокурор на година.
6.	Показател „Брой наблюдавани ДП на годишна база, спрямо броя на прокурорите в РП"	РП Севлиево се движи над средния брой /224,7/ наблюдавани ДП на един прокурор за страната видно от данните за 2018 г., или 257 наблюдавани ДП от един зает прокурор на годишна база.
7.	Показател „Брой прокурори спрямо броя на населението, обхванато от съответната районна прокуратура"	Настоящия показател отразява само броя на прокурорите по щат спрямо общото население, обхванато от съответната районна прокуратура, като средната стойност е 1,49 прокурори на 10 000 жители – по този показател стойността на РП Севлиево е 0,93.
	Ефективност	
1.	Показател „Дял на решените спрямо наблюдаваните преписки"	Средния коефициент на решените спрямо наблюдавани преписки е 95,8%. По този показател РП Севлиево е малко под средния – 95,2% /454 решени срещу 477 наблюдавани/.
2.	Показател „Брой	Средно за РП в страната, „степента на разчистване" с ДП е

	приключени спрямо броя новообразувани ДП на годишна база“	108%, т.е. като цяло районните прокуратури успяват да се справят с повече досъдебни производства от новообразуваните. За РП Севлиево стойността по този показател е 98,5 % /462 новообразувани ДП, от които 455 приключени/.
3.	Показател „Брой решени спрямо броя на наблюдаваните ДП в РП“	Средната за страната стойност по този показател е 76,3%. Прави впечатление, че в РП Севлиево по този показател има почти средната за районните прокуратури стойност – 75,7% /от 771 наблюдавани ДП през 2018 г са решени 584/.
4.	Показател „Брой на прекратените и внесените в съда спрямо общия брой на наблюдаваните ДП в РП“	По този показател РП Севлиево е над средната стойност или 38,7% /298 внесени в съда спрямо 771 наблюдавани ДП/ при средна стойност за районните прокуратури в страната 30,4%.
5.	Показател „Дял на досъдебните производства приключени в срок до 8 месеца“	По показателя дял на досъдебните производства, приключени в срок до 8 месеца РП Севлиево е със стойност 81,5 % или 243 ДП приключени до 8 месеца, или над средната стойност за всички районни прокуратури – 74,7 %.
6.	Показател „Дял на прекратените досъдебни производства“	Средната стойност на показателя за 2018 г. е 29,2%. Конкретно за районна прокуратура Севлиево стойността на този показател е 25,5%, или 116 прекратени ДП от всички приключени за 2018 г.
Ефикасност		
1.	Показател „Стойност на годишните разходи за една решена преписка“	Средногодишният разход за една решена преписка в районните прокуратури възлиза на 427,60 лева. По този показател РП Севлиево е над средната стойност или 710,77 лева.
2.	Показател „Стойност на годишните разходи за едно решено досъдебно производство“	Средногодишният разход за едно решено досъдебно производство в районните прокуратури възлиза на 519,36 лева. За РП Севлиево стойността е над средната стойност или 552,55 лева.
3.	Бюджет	Видно от бюджета на РП Севлиево, разходите по §2 00 "Други възнаграждения и плащания на персонала през 2018 г. са 11% от общия бюджет, а разходите по § 10 00 "Издръжка" – 3,5%.
4.	Разходи за командировки по години	Разходите за командировки за периода 2014-2018 г. са изключително ниски – максималната сума е платена през 2017 г. - 500 лева за годината.
5.	Разходи за дежурства и извънреден труд	Разходи за дежурства в празнични и почивни дни в РП Севлиево са направени за 2017 г. – 431,40 лева и 2018 г. – 547,20 лева. Разходи за извънреден труд има за периода 2014 – 2017 г., като същите са в диапазона 1 973 и 3225 лева на година.
Сграден фонд		
Сградата, в която се помещава районна прокуратура Севлиево е собственост на ВСС - със Заповед № ЛС-04-1430/16.10.2015г. на Министъра на правосъдието сградата е предоставена за стопанисване на адм. ръководител и председател на РС Севлиево, със същата заповед са разпределени ползването на помещения в съдебната палата на РП Севлиево и РС Севлиево. Сградата е построена през 1996 г. (Акт за публична държавна собственост № 1788/07.07.2009 г.), последния извършен основен ремонт е през 2016г. /подмяна на дограма/, състоянието на сградата е отлично. Изразходваните средства за поддръжка на сградния фонд за последните		

пет години са в размер на 3 895,68 лв. за помещенията ползвани от прокуратурата. Няма разходи за наем на сградата за последните пет години. Налично е 1 архивно помещение - 36 кв.м.

За идентифицирането на силните и слабите страни на потенциалните реорганизации и/или обединявания на ниво районна прокуратура в рамките на дейността е приложен SWOT анализ.

- **Силни страни –** предимства и ползи на потенциална реорганизация;
- **Слаби страни –** недостатъците, идентифицираните проблеми при потенциална реорганизация.

СИЛНИ СТРАНИ	*СЛАБИ СТРАНИ*
• Изравняване на натовареността при районните прокуратури • Постигане на равномерно натоварване на съдебните служители • По-добри възможности за бързо преодоляване на кризи, в следствие на неявяване на конкурси за прокурори • Оптимизиране на средствата за поддръжка на администрацията на прокуратурата	• Характерни са следните криминогенни фактори: нисък социален статус и финансов такъв на голяма част от населението; разположението в непосредствена близост до гр. Севлиево на ГП-I-4 София-Варна; концентрация на население от различни етнически групи, които могат да доведат до увеличаване на нивата на престъпност и оттам натовареността на районната прокуратура • Необходимост от време и ресурси за осъществяване на потенциална реорганизация • Липса на съгласие на заинтересованите страни при потенциална реорганизация.

III. Препоръки относно възможностите за тяхната реорганизация и/или обединяване чрез прилагане на изработените аналитични инструменти

Препоръките относно възможностите за реорганизация на изследваните РС и РП в апелативен район Велико Търново /чрез прилагане на разработените аналитични инструменти по дейност 1.4 "Подбор на пилотни структури и разработка на аналитични инструменти"/ са в няколко посоки:

1. Конкретната реорганизация на РС и РП в рамките на апелативен район Велико Търново да бъдат обсъдени, след като бъдат разработени моделите за реорганизации на съдилищата и обосновката за конкретни реорганизации и/или обединения на РС по предстоящата дейност 1.6 „Разработване на предложения за оптимизация на съдебната карта"[2].

[2] Дейност 1.6. Разработване на предложения за оптимизация на съдебната карта. „Разработване на предложения за оптимизация на съдебната карта" въз основа на резултатите от Д1.1–Д1.5 и анализираните пилотни реорганизирани и/или обединени структури ще бъдат изготвени модели за оптимизация с обосновка за конкретни реорганизации и/или обединения на РС и РП по места, вкл. възможността за създаване на т.нар. обединен съд или обединена прокуратура. Всеки модел и прилежащата му рамка на план за реорганизация на съдебните структури на окръжно и апелативно ниво ще бъде оценен по силни и слаби страни; финансови, времеви и човешки ресурси; финансов анализ и прогнозна оценка за влиянието на предложения модел върху бюджета и ефикасността на съдебната

2. За водещи критерий да бъдат приети резултатите от измерването на натовареността по изследваните по горе показатели за РС и съответно за РП, както и ненарушаване достъпа до правосъдие.
3. По отношение на районните прокуратури да бъдат взети предвид решението на Прокурорска колегия за приемането на унифициран модел за оптимизиране на районните прокуратури по чл. 30, ал.2, т.3 от Закона за съдебната власт, както и Решенията на Пленума на ВСС за закриване на районни прокуратури, определяне на съдебните райони на районните прокуратури със седалище в окръжния град и разкриване на териториални отделения към тези районни прокуратури.

система в дългосрочен план; оценка на въздействието на предложената промяна върху дейността на структурите на местно ниво (регионалните и местни власти и представители на други юридически професии).

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Детайлен доклад за апелативен район Пловдив

в изпълнение на Дейност 1.5. „Изготвяне на детайлни доклади по места за реорганизация на съдебни структури “ по Договор № ВСС–1212 от 31.01.2019 г. с предмет: „Предоставяне на консултантски услуги за оптимизиране на съдебната карта“

София,
март 2020 г.

Global Advisers

Този документ е изготвен по Договор № ВСС–1212 от 31.01.2019 г. с предмет: „Предоставяне на консултантски услуги за оптимизиране на съдебната карта“, във връзка с изпълнението на ДБФП № BG05SFOP001-3.001-0001-C01 „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата”, финансиран по Оперативна програма „Добро управление“ 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Съдържание

I. Въведение 2

II. Обобщена информация и SWOT анализ за РС и РП в рамките на апелативен район Пловдив 2

II.1 РС Чепеларе 2

II.2 РС Смолян 7

II.3 РП Панагюрище 13

II.4 РП Харманли 17

III. Препоръки относно възможностите за тяхната реорганизация и/или обединяване чрез прилагане на изработените аналитични инструменти 21

I. Въведение

Съгласно изискванията на Възложителя, описани в техническата спецификация по настоящата обществена поръчка, Изпълнителят следва в рамките на Дейност 1.5. „Изготвяне на детайлни доклади по места за реорганизация и/или обединяване на съдебни структури“ да приложи аналитичните инструменти, изработени по дейност 1.4 „Подбор на пилотни структури и разработка на аналитични инструменти“ и да изготви детайлни доклади за функционирането на съответните структури.

Данните в настоящия доклад съдържат обобщена информация за избраните РС и РП от апелативен район Пловдив, съгласно Протокол 29 от заседанието на Пленума на ВСС, проведено на 05.12.2019 г., както и препоръки относно възможностите за тяхната реорганизация и/или обединяване чрез прилагане на изработените аналитични инструменти.

II. Обобщена информация и SWOT анализ за РС и РП в рамките на апелативен район Пловдив

В настоящата точка е представено обобщение на всички показатели и фактори за РС Чепеларе, РС Смолян, РП Панагюрище и РП харманли, като същото показва силните и слабите страни по фактори и показатели чрез сравнение в годините или чрез направено сравнение със средните стойности за всички районни съдилища / районни прокуратури за страната по съответния показател за изследвания период 2014-2018 г. или само за 2018 г.

Направеното обобщение е на база прилагане на разработените по дейност 1.4 аналитични инструменти и е основа за изготвяне на модели за оптимизация с обосновка за конкретни реорганизации и/или обединения на РС и РП по места по предстоящата дейност 1.6 „Разработване на предложения за оптимизация на съдебната карта“. В тази връзка, в настоящия доклад е направен и SWOT анализ на силните и слабите страни на потенциални реорганизации и/или обединявания на ниво районен съд/ районна прокуратура.

II.1 РС Чепеларе

Резултати - Чепеларе		
Социално-икономически и административно-териториални фактори/показатели		
Демографска структура на съответния район		
1.	Население, % население в селата	Наблюдава се леко намаление на общия брой население в юрисдикцията на РС Чепеларе – с 609 души по-малко към края на 2018 г. /6 636 души/, в сравнение с края на 2014 г. /7 245 души/. Процентът на селското население е 28 % към края на 2018 г.
2.	Безработни лица, коефициент на безработица, сезонна заетост	*Няма предоставени данни за безработни лица и за коефициента на безработица в юрисдикцията на РС Чепеларе.*
3.	Активни стопански субекти	Броят на активните субекти в търговския регистър и регистър Булстат на територията на РС Чепеларе е 437 или много под средния брой за районен съд /5074/.

		По данни на РС Чепеларе основните икономически отрасли в община Чепеларе са туризмът и горското стопанство.
4.	Индекс на социално-икономическо развитие	Индексът на социално-икономическо развитие за РС Чепеларе е 6 по скала от 1 до 10.
Географска структура на съответния район, свързаност		
1.	▪ %население в необлагодетелстван планински район ▪ км. до най близкия РС ▪ автобусни линии ▪ ж.п. връзки	▪ 100% население в необлагодетелстван планински район ▪ 27 км. отдалеченост до най-близкия РС /Смолян/ ▪ налични са междуградски автобусни линии; ▪ няма ж.п. линии в юрисдикцията на РС Чепеларе
2.	Свързаност	▪ липса на електронни връзки между РС Чепеларе и други държавни, общински или съдебни институции ▪ Пощенски и куриерски услуги се извършват от: Български пощи" АД, „Еконт", „Спиди"
Криминална активност		
1.	Описание на криминогенните фактори	Криминогенните фактори определящи състоянието на престъпността на територията на област Смолян, а също и в района на РС Чепеларе, са свързани с икономическите характеристики и географските особености на района.
2.	Брой и вид престъпления	Дела характерни за района са престъпления като: извършване на незаконна сеч, кражби, пътно-транспортни произшествия, управление на МПС след употреба на алкохол или други упойващи вещества, притежание на наркотични вещества.
	Други показатели	
1.	Наличие на ГКПП/пенитенциарно заведение в юрисдикцията на РС	не
2.	Наличие на правни и др. консултанти, медиатори	В юрисдикцията на РС Чепеларе има регистрирани 10 адвокати.
Натовареност		
1.	Общо постъпили дела и щатна численост на магистратите	РС Чепеларе се запазва тенденцията на общо постъпили дела през изследвания период /от 478 през 2014 г. до 463 през 2018 г./.
2.	Командировани магистрати от и към РС, дежурства и извънреден труд	Командировани съдии за разглеждане на дела в РС Чепеларе – 1 през 2018 г. /1 ден/, 2-ма през 2015 г. /2 дни/ и 5-ма през 2014 г. /9 месеца и 10 дни общо/. Командировани съдии от РС Чепеларе, за разглеждане на дела в друг съд са 2-ма през 2018 г. /общо 3 дни/ и един през 2017 г. /2,5 месеца/.
3.	Проведени конкурси за назначаване на магистрати за петгодишен период	Един успешно проведен конкурс през 2014 г. с встъпил в длъжност съдия в РС Чепеларе на 16.03.2015 г.
4	Съдебни служители	Общата щатна численост на съдебните служители в Районен съд Чепеларе е 11, от които:

		Администрация: Ръководни длъжности – 2; Специализирана администрация – 6; Обща администрация – 3. По данни на Районен съд – Чепеларе не се очакват промени в списъчния състав поради предстоящо пенсиониране на служители.
5	Съдия по вписванията, държавен съдебен изпълнител /ДСИ/ Нотариуси, частен съдебен изпълнител /ЧСИ/	В съдебен район гр. Чепеларе нотариалната дейност се извършва от двама нотариуси: Христина Даскалова с рег. № 686 и Венцислав Енев с рег.№ 769. Частните съдебни изпълнители с район на действие Окръжен съд Смолян са четирима – Петко Мачкърски с рег. № 881, Соня Димитрова с рег.№ 917, Тодор Витанов с рег. № 918 и Здравка Тонева с рег. № 916. В Районен съд Чепеларе работи 1 държавен съдебен изпълнител и 1 съдия по вписванията.
7	Съдебни заседатели и вещи лица	Съдебните заседатели за мандат 2014 - 2018 г. са 70. Платените разходи за съдебни заседатели за периода 2014 – 2018 г. са 3 647 лева, а за вещите лица – 7 278 лева.
8	Бюро „Съдимост“	Работата, извършена от Бюро „Съдимост“ за периода 2014 – 2018 г. е както следва: 4 272 издадени свидетелства за съдимост и 2 588 издадени справки.
Показатели за натовареност		
1.	Показател „Брой постъпили и свършени дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г.“	Данните за РС Чепеларе показват тенденция за незначително намаляване на общия брой постъпили дела на един магистрат по щат от 239,0 общо постъпили дела през 2014 г. на 231,5 през 2018 г., като средния брой постъпили за периода 227,8 е под средния брой за всички РС в страната /436,4/. На ниво окръжен район РС Чепеларе е с най-нисък среден общ брой постъпили граждански и наказателни дела на един магистрат. Общият брой на свършените дела на един магистрат по щат на годишна база за РС Чепеларе следват статистиката на общо постъпилите дела - РС Чепеларе и тук се наблюдава лек спад от 247,0 свършени дела през 2014г. на 231,5 през 2018 г. и се движи много под средния брой свършени дела на 1 магистрат по щат за страната /средно 227,0 дела за РС Чепеларе срещу средно 433,6 за страната/. На ниво окръжен район РС Чепеларе е с най-нисък среден общ брой свършени граждански и наказателни дела на един магистрат.
2.	Показател „Относителен дял на гражданските дела към общо постъпили и свършени на годишна база за периода 2014-2018 г.“	Конкретно за РС Чепеларе данните показват, че по този показател се движи под средните за страната стойности /57,9% за 2014, 53,5% за 2015, 54,9 % 2016 г., 59,6% за 2017 и 54,4% 2018 г./. Средната стойност за РС Чепеларе е 56,1 % при средно за страната - 69,7%. По отношение на дела граждански дела към общия брой свършени дела - РС Чепеларе се движи отново много под средните проценти за страната – средно за периода 56,5% за Чепеларе при среден за страната за периода 2014-2018 г. – 69,2%.
3.	Показател „Брой постъпили и свършени	За РС Чепеларе данните показват, че броя на постъпили граждански дела на 1 магистрат по щат леко намаляват

	граждански дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г.“	през периода, но средната стойност за РС Чепеларе/128,3 постъпили граждански дела на един магистрат/ е почти два пъти под средната стойност за районните съдилища /304.8/. По отношение на свършените граждански дела за РС Чепеларе данните показват аналогични нива като при постъпилите граждански дела – двойно под средната стойност за районните съдилища – 128,6 за РС Чепеларе при средно 300,5 за РС в страната.
3.1.	Показател – постъпили и свършени граждански дела на един магистрат по вид дела	че РС Чепеларе се движи много под средните стойности по трите вида граждански дела /<u>постъпили:</u> искови 38,8 дела срещу средна стойност за РС 87,1; ЧГД 13,9 срещу средна стойност 31,1 и ЗП 75,6 срещу средна стойност 186,6; <u>свършени:</u> искови 39,1 срещу средна стойност 84,2, ЧГД 13,9 срещу средна стойност 30.4 и ЗП 75,6 срещу 185,9 средна стойност/.
4.	Показател „Брой постъпили и свършени наказателни дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г.“	За РС Чепеларе данните показват, че броя на постъпили наказателни дела на 1 магистрат по щат се запазват през годините, но средната стойност за РС Чепеларе/99,5 постъпили наказателни дела на един магистрат/ е много под средната стойност за районните съдилища /131,6/. В рамките на окръжния район само РС Мадан е с по-малко постъпили наказателни дела на един магистрат. По отношение на свършените наказателни дела за РС Чепеларе данните показват аналогични нива като при постъпилите наказателни дела – отново под средната стойност за районните съдилища – 98,4 за РС Чепеларе при средно 133,1 за РС в страната. В рамките на окръжния район само РС Мадан е с по-малко свършени наказателни дела на един магистрат.
4.1.	Показател – постъпили и свършени наказателни дела на един магистрат по вид дела	РС Чепеларе се движи под средните стойности по трите вида наказателни дела /НОХД и НЧХД 20,5 дела срещу средна стойност за РС 30; изключение прави показателят АНХД 45,6 малко над средната стойност 39,9 и ЧНД 33,4 дела – почти двойно под средната стойност 61,7/. По отношение на свършените наказателни дела по вид за РС Чепеларе данните показват аналогични нива като при постъпилите наказателни дела по вид – при НОХД и НЧХД 20,2 дела – движи се под средна стойност за РС 30,7; АНХД 44,9 или малко над средната стойност 40,8 и ЧНД 33,3 дела – доста под средната стойност 61,7/.
Показатели по критерии Административна структура		
1.	Показател “Численост на администрацията (обща и специализирана) спрямо броя магистрати в районния съд“	Средно на 1 съдия от районен съд извън областните центрове се падат по 2,81 служители специализирана администрация и 1,18 служители обща администрация. По този показател РС Чепеларе е над средната стойност за районните съдилища извън областните центрове или 3,00 служители в специализираната администрация на 1 съдия и 2,50 служители в обща администрация на един съдия.
2.	Показател „Брой магистрати спрямо броя на населението, обхванато от съответния районен съд“	Към края на 2018 г., средния брой магистрати в районните съдилища в страната е 1,4 щ. бр. на 10 000 жители население. За РС Чепеларе стойността е над средната или 3,0 щ. бр. на 10 000.

Показатели по критерии Ефективност		
1.	Показател „Брой свършени спрямо броя входящи дела на годишна база“	За РС Чепеларе „степента на разчистване“ е 101,59 % за граждански дела, 98,10% за наказателни дела, 100% - общо за всички дела.
2.	Показател „Време за разглеждане на едно дело“	Средно за страната показателя има следните стойности: 79,8 дни за граждански дела, 58,2 дни за наказателни дела, 73,7 дни - общо за всички дела. За РС Чепеларе „времето за разглеждане“ е 49,9 дни за граждански дела-45,8 дни за наказателни дела, 48,1 дни - общо за всички дела.
3.	Показател, отразяващ процента свършени дела със съдебен акт по същество	За РС Чепеларе 84,8% граждански дела, приключили със съдебен акт по същество, 75,8% наказателни дела, приключили със съдебен акт по същество.
Показатели по критерии Ефикасност		
1.	Показател „Стойност на годишните разходи за единица резултат“	Средногодишният разход на едно разглеждано дело за районните съдилища извън областните центрове е в размер на 440 лева. При анализа на резултатите по този показател се констатира, че при 37 от изследваните съдилища, показателят е под средната стойност, тоест за тях ефикасността е по-висока. По този показател РС Чепеларе е 910 лева, с което се нарежда на едно от челните позиции по средногодишен разход на едно разглеждано дело. Средногодишният разход на едно свършено дело за районните съдилища извън областните центрове е в размер на 496 лева, като стойността за РС Чепеларе отново е една от най-високите 1030 лева.
2.	Показател „Стойност на годишните разходи на един жител от населението“	Осреднените годишни разходи на всички районни съдилища извън областните центрове за 2018 г. е 28 лева на един жител от населението в съдебните райони, стойността по този показател за РС Чепеларе е много над средната или 72 лева.
3.	Показател „Съотношение между годишните приходи и разходи“	Средно за районните съдилища извън областните центрове, общо събраните приходи представляват близо 20 % от сумата на отчетените към 31.12.2018 г. разходи. Резултатите от анализа по този показател за РС Чепеларе показват 11,51 % или доста под средните за страната.
4.	Бюджет	Разходите по §2 00 "Други възнаграждения и плащания на персонала през 2018 г. от бюджета на РС Чепеларе са 7,7% от общия бюджет, а разходите по § 10 00 "Издръжка" – 5,4%.
5.	Разходи за командировки по години	Разходите за командировки за служители и магистрати общо са между 855 и 2067 лева на година. За 2018 г. разходите са 934 лева.
6.	Разходи за дежурства и извънреден труд	Районен съд Чепеларе не изплаща суми за часовете на разположение в празнични и почивни дни. Изплатените суми са за разглеждане на дела в празнични и почивни дни и действително отработено време от магистратите и съдебните служители. Изплащаните суми са: за 2015 г. – 235 лв., 2016 г. – 210 лв., 2017 г. – 516 лв. и 2018 г. – 505 лв.
Сграден фонд		

През месец юни 2001 г. започва строежа на новата съдебна палата и от месец януари 2003 г. Районният съд, Службата по вписванията, ТО-Чепеларе към Районна прокуратура – Смолян и служителите от ОЗ „Охрана“ – Смолян се помещават в сградата на Районния съд Чепеларе, на ул. Беломорска № 48. Издаден е акт за публична държавна собственост № 3264/23.12.2008 г. с предоставени права за управление на Висшия съдебен съвет. С решение на Пленума на ВСС по протокол № 9/09.03.2017 г. т.36, правото на стопанисване на административната сграда е предоставено на административния ръководител – председател на Районен съд – Чепеларе.

Съдебната палата представлява четириетажна масивна сграда, със застроена площ 343 кв.м., състояща се от сутерен (полуподземен етаж), три етаж и тавански (мансарден) етаж, с обща разгърната застроена площ 1394.97 кв. м. До настоящия момент не се е налагало извършването на дейности по основен ремонт.

За идентифицирането на силните и слабите страни на потенциалните реорганизации и/или обединявания на ниво районен съд в рамките на дейността е приложен SWOT анализ.

- **Силни страни –** предимства и ползи на потенциална реорганизация;
- **Слаби страни –** недостатъците, идентифицираните проблеми при потенциална реорганизация.

СИЛНИ СТРАНИ	*СЛАБИ СТРАНИ*
• Изравняване на натовареността сред районните съдилища в страната • Постигане на равномерно натоварване на съдебните служители • По-добри възможности за бързо преодоляване на кризи, в следствие на неявяване на кандидати за магистрати в обявени конкурси • Оптимизиране на средствата за поддръжка на администрацията на съответния районен съд	• Необходимост от време и ресурси за осъществяване на потенциална реорганизация на ниво районен съд: - средства за информиране на обществеността; - време и средства за съставяне на план за реорганизация и изпълнението му; - време и средства за доизграждане на електронни връзки между съдилищата; • Липса на съгласие на заинтересованите страни при потенциална реорганизация

II.2 РС Смолян

Резултати - РС Смолян		
Социално-икономически и административно-териториални фактори/показатели		
Демографска структура на съответния район		
1.	Население, % население в селата	Наблюдава се намаление на общия брой население в юрисдикцията на РС Смолян – с 3217 души по-малко към края на 2018 г. /40 365 души/, в сравнение с края на 2014 г. /43 582/. Населението в селата е 32% към края на 2018 г.
2.	Безработни лица, коефициент на	*Няма предоставени данни за безработни лица и за коефициента на безработица.*

	безработица, сезонна заетост	
3.	Активни стопански субекти	Броят на активните субекти в търговския регистър и регистър Булстат на територията на РС Смолян е 6102 или малко над средния брой за районен съд /5074/.
4.	Индекс на социално-икономическо развитие	Индексът на социално-икономическо развитие за РС Смолян е 7 по скалата от 1 до 10.
Географска структура на съответния район, свързаност		
1.	▪ %население в необлагодетелстван планински район ▪ км. до най близкия РС ▪ автобусни линии ▪ ж.п. връзки	▪ 100% население в необлагодетелстван планински район; ▪ 30 км. отдалеченост до най-близкия РС /Мадан/; ▪ налични са междуградски автобусни линии; ▪ няма ж.п. линии в юрисдикцията на РС Смолян;
2.	Свързаност	▪ от 2002 г. РС Смолян работи с "АСУД" /Автоматизирана система за управление на делата/.Реална експлоатация на обмена на данни между информационната система на съда АСУД и ядрото на ЕИСПП; ▪ РС Смолян е регистриран като потребител и ползва информация от Регистъра за банкови сметки и сейфове към БНБ във връзка с делата; ▪ по споразумение между НАП и ВСС, съдебни служители са регистрирани като крайни потребители да получават достъп на електронни услуги НАП, за получаване информация необходима във връзка с изпълнение разпоредбата на чл. 47, ал. 3 ГПК; ▪ правят се справки с данни от Регистъра на населението – Национална база данни "Население", на основание чл. 5, ал. 2 от Наредба № 14/18.11.2009 г. за реда и начина за предоставяне достъп на органите на съдебната власт до Регистъра на населението – Национална база данни "Население"; ▪ Пощенски и куриерски услуги се извършват от: Български пощи“ АД, „Еконт“, „Спиди“, „Европът“, „Лео Експрес“, „Рапидо“, M&BM Express“.
Криминална активност		
1.	Описание на криминогенните фактори	-
2.	Брой и вид престъпления	РС Смолян класифицират нивото на престъпност на територията на ОДМВР – Смолян като ниско – едва 0,6 % от регистрираните в страната престъпления, които съотнесени към 100 хил. от населението са 453,5 престъпления при 1 078,4 средно за страната. В структурата на криминалната престъпност доминиращи са общоопасните престъпления, което се превръща в устойчива тенденция за обслужваната територия през последните години. Характера на регистрираната икономическа престъпност -като водещи са документните престъпления (в предходни години

		доминиращи са били престъпленията в горското стопанство). Конвенционалната престъпност е в ниски граници, като за района не са характерни набезите и опустошаването на изоставени жилища и имоти.
	Други показатели	
1.	Наличие на ГКПП, пенитенциарни заведения, РУ на МВР, арести в юрисдикцията на РС	В юрисдикцията на РС Смолян няма ГКПП, но има налична Регионална дирекция „Гранична полиция“,о пенитенциарно заведение - ЗО „Смолян“ към Затвор Пловдив и Областна дирекция на МВР - Смолян.
2.	Наличие на правни и др. консултанти, медиатори	В юрисдикцията на РС Смолян има регистрирани 155 адвоката, 4 адвокатски дружества, 1 адвокатско сдружение и 13 действащи медиатора.
	Натовареност	
1.	Общо постъпили дела и щатна численост на магистратите	Предоставените данни показват, че РС Смолян има леко намаление в годините на общо постъпили дела през изследвания период /от 2312 през 2014 г. до 2105 през 2018 г./.
2.	Командировани магистрати от и към РС, дежурства и извънреден труд	За изследвания период от РС Смолян всяка година са били командировани съдии за разглеждане на дела в др. съдилища. Броят на осъществените командировки е както следва: 2014 г. – 4, 2015 г. – 15, 2016 г. – 6, 2017 г. – 5 и 2018 г. – 6 командировки. По данни на РС Смолян за периода 2014 – 2018г. всяка година е имало командировани съдии с цел семинари и обучения, като през 2014 г. са били командировани 7 съдии, а през следващите години между 1 и 4 съдии.
3.	Проведени конкурси за назначаване на магистрати за петгодишен период	На територията на РС Смолян през последните пет години няма проведени конкурси за назначаване на магистрати.
4	Съдебни служители	В Районен съд - Смолян работят 21 съдебни служители, от които 18 съдебни служители в специализирана администрация и 3 съдебни служители в обща администрация. Не се очакват промени, поради пенсиониране или друго.
5	Съдия по вписванията, държавен съдебен изпълнител /ДСИ/ Нотариуси, частен съдебен изпълнител /ЧСИ/	Районен съд Смолян е предоставил информация за 4 бр. действащи нотариуси в района и 4 действащи ЧСИ.
6	Съдебни заседатели и вещи лица	Броят на съдебните заседатели по предоставени данни от РС Смолян към 17.01.2020 г. за Община Смолян е 20, а за Община Баните – 2. Платените разходи за съдебни заседатели за периода 2014 г. – 2018 г. са 10 001 лева, а за вещите лица – 33 779 лева.
7	Бюро „Съдимост“	Работата, извършена от Бюро „Съдимост“ за периода 2014 – 2018 г. е както следва: Издадени свидетелства за съдимост за периода – общо 23 188 броя. Издадени справки за периода – общо 19 487 броя.
	Показатели за натовареност	

1.	Показател „Брой постъпили и свършени дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г.“	Данните за РС Смолян показват тенденция за увеличаване на общия брой постъпили дела на един магистрат по щат от 385,3 общо постъпили дела през 2014 г. на 421 през 2018 г., като средния брой постъпили за периода 409,3 е малко под средния брой за всички РС в страната /436,4/. На ниво окръжен район РС Смолян е с най-висок среден общ брой постъпили граждански и наказателни дела на един магистрат. Общият брой на свършените дела на един магистрат по щат на годишна база за РС Смолян следват статистиката на общо постъпилите дела - РС Смолян и тук се наблюдава леко увеличение от 389,5 свършени дела през 2014г. на 418,2 през 2018 г. и се движи малко под средния брой свършени дела на 1 магистрат по щат за страната /средно 408,6 дела за РС Смолян срещу средно 433,6 за страната/. На ниво окръжен район РС Смолян е с най-висок среден общ брой свършени граждански и наказателни дела на един магистрат.
2.	Показател „Относителен дял на гражданските дела към общо постъпили и свършени на годишна база за периода 2014-2018 г.“	Конкретно за РС Смолян относителния дял на граждански дела към общо постъпили дела се движи под средните за страната /54,7% за 2014, 55,5% за 2015, 58,7 % 2016 г., 65,3% за 2017 и 67,2% 2018 г./, средно за РС Смолян 60,3 % и средно за страната 69,7%. По отношение на дела граждански дела към общия брой свършени дела - РС Смолян се движи отново под средните проценти за страната – средно за периода 60,2% за Смолян при среден за страната за периода 2014-2018 г. – 69,2%.
3.	Показател „Брой постъпили и свършени граждански дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г.“	За РС Смолян данните показват, че броя на постъпили граждански дела на 1 магистрат по щат се увеличават в годините, но средната стойност за РС Смолян /248,2 постъпили граждански дела на един магистрат/ е под средната стойност за районните съдилища /304.8/. По отношение на свършените граждански дела за РС Смолян данните показват аналогични нива като при постъпилите граждански дела – под средната стойност за районните съдилища – 247,5 за РС Смолян при средно 300,5 за РС в страната.
3.1.	Показател – постъпили и свършени граждански дела на един магистрат по вид дела	Смолян се движи под средните стойности по трите вида граждански дела /<u>постъпили:</u> искови 77,5 дела срещу средна стойност за РС 87,1; ЧГД 32,5 срещу средна стойност 31,1 и ЗП 138,3 срещу средна стойност 186,6; <u>свършени:</u> искови 77,2 срещу средна стойност 84,2, ЧГД 32,0 срещу средна стойност 30.4 и ЗП 138,3 срещу 185,9 средна стойност/.
4.	Показател „Брой постъпили и свършени наказателни дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г.“	За РС Смолян данните показват, че броя на постъпили наказателни дела на 1 магистрат по щат се променя непоследователно в годините, но средната стойност за РС Смолян/161,0 постъпили наказателни дела на един магистрат/ е над средната стойност за районните съдилища /131,6/. По отношение на свършените наказателни дела за РС Смолян данните показват аналогични нива като при постъпилите наказателни дела – доста над средната

		стойност за районните съдилища – 161,1 за РС Смолян при средно 133,1 за РС в страната.
4.1.	Показател – постъпили и свършени наказателни дела на един магистрат по вид дела	РС Смолян се движи под и над средните стойности по трите вида наказателни дела /НОХД и НЧХД 25,5 дела срещу средна стойност за РС 30; АНХД 36,7 малко под средната стойност 39,9 и ЧНД 98,9 дела – над средната стойност 61,7/. По отношение на свършените наказателни дела по вид за РС Смолян данните показват аналогични нива като при постъпилите наказателни дела по вид – при НОХД и НЧХД 25,4 дела – движи се под средна стойност за РС 30,7; АНХД 36,8 малко под средната стойност 40,8 и ЧНД 99,0 дела – над средната стойност 61,7/.
Показатели по критерии Административна структура		
1.	Показател "Численост на администрацията (обща и специализирана) спрямо броя магистрати в районния съд"	Средно на 1 съдия от районен съд в областните центрове се падат по 2,35 служители специализирана администрация и 0,50 служители обща администрация. По този показател РС Смолян е малко над средната стойност за районните съдилища в областните центрове или 2,60 служители в специализираната администрация на 1 съдия и 1,60 служители в обща администрация на един съдия.
2.	Показател „Брой магистрати спрямо броя на населението, обхванато от съответния районен съд"	За РС Смолян стойността е малко под средната или 1,2 щ. бр. на 10 000, при средна за страната 1,4 щ. бр. на 10 000 жители население.
Показатели по критерии Ефективност		
1.	Показател „Брой свършени спрямо броя входящи дела на годишна база"	За РС Смолян „степента на разчистване" е 99,79% за граждански дела, 98,41% за наказателни дела, 99,33% - общо за всички дела. Средно за страната показателя има следните стойности: 97,35% за граждански дела, 99,14% за наказателни дела, 97,85% - общо за всички дела.
2.	Показател „Време за разглеждане на едно дело"	За РС Смолян „времето за разглеждане" е 47,6 дни за граждански дела, 31,7 дни за наказателни дела, 42,4 дни - общо за всички дела. Средно за страната показателя има следните стойности: 79,8 дни за граждански дела, 58,2 дни за наказателни дела, 73,7 дни - общо за всички дела.
3.	Показател, отразяващ процента свършени дела със съдебен акт по същество	За РС Смолян 86,0% граждански дела, приключили със съдебен акт по същество, 81,8% наказателни дела, приключили със съдебен акт по същество. Средно за страната показателя има следните стойности: 87,3% граждански дела, приключили със съдебен акт по същество, 78,5% наказателни дела, приключили със съдебен акт по същество.
Показатели по критерии Ефикасност		
1.	Показател „Стойност на годишните разходи за единица резултат"	Средногодишният разход на едно разглеждано дело за районните съдилища в областните центрове е в размер на 238 лева. По този показател за РС Смолян средногодишния разход за едно разглеждано дело е 472 лева. Средногодишния разход за едно свършено дело за районните съдилища в областните центрове е в размер

		на 294 лева. По този показател за РС Смолян средногодишния разход за едно свършено дело е 526 лева
2.	Показател „Стойност на годишните разходи на един жител от населението“	Осреднените годишни разходи на всички районни съдилища в областните центрове за 2018 г. е 19,90 лева на един жител от населението в съдебните райони, стойността по този показател за РС Смолян е 27,27 лева.
3.	Показател „Съотношение между годишните приходи и разходи“	Средно за районните съдилища в областните центрове, общо събраните приходи представляват 38,26 % от сумата на отчетените към 31.12.2018 г. разходи. Резултатите от анализа по този показател за РС Смолян показват 22,87%.
4.	Бюджет	Видно от бюджета на РС Смолян, разходите по §2 00 "Други възнаграждения и плащания на персонала през изследвания период са между 5 и 6,7% от общия бюджет, а разходите по § 10 00 "Издръжка" – между 4 и 4,8%.
5.	Разходи за командировки по години	Разходите за командировки на РС Смолян през изследвания период са както следва: през 2014 г. те са 2509 лв., 2015 г. 1387 лв., 2016 г.- 1134 лв., увеличение през 2017 г. – 2656 лв. и в края на 2018 г. отново се наблюдава намаляване - 1272 лв.
6.	Разходи за дежурства и извънреден труд	Разходите за дежурства и извънреден труд на РС Смолян се запазват без особени промени за изследвания период, 2014г. 1 307 лв. общо за двете пера, в края на 2018 г. 1 667 лв.
Сграден фонд		
Районен съд - Смолян се помещава в Съдебната палата на гр. Смолян. Разполага с 2 бр. съдебни зали. Помещенията на деловодство са разположени в 3 стаи /гражданко деловодство, наказателно деловодство и съдебно-изпълнително деловодство/ на първия етаж. На първия етаж са стаите на Бюро „Съдимост“, на системния администратор, заедно с този на См. ОС. В стаи на втория етаж се помещават съдиите, адм. секретар и човешки ресурси, главен счетоводител, съдебни секретари, ДСИ. Съдията по вписвания е с изнесено работно място в сградата на Областния управител. Сградата е публична държавна собственост и се стопанисва от Окръжен съд – Смолян. Съгласно решение на ВСС по протокол № 38/14.12.2005 г. за разпределяне плащанията за стопанисване, текущ ремонт и издръжка на съдебните сгради, в които са настанени няколко ОСВ е съставен разпределителен протокол между Окръжен съд – Смолян, Районен съд – Смолян, Окръжна прокуратура – Смолян /и за Районна прокуратура – Смолян/ и Административен съд – Смолян. Сградата се охранява от ОЗ „Охрана“. Към Смолянски окръжен съд действа Програма „Спогодби", която за момента предлага безплатно провеждането на медиация. В Съдебната палата има офис на банка, книжарница, адвокатска стая.		

За идентифицирането на силните и слабите страни на потенциалните реорганизации и/или обединявания на ниво районен съд в рамките на дейността е приложен SWOT анализ.

- **Силни страни –** предимства и ползи на потенциална реорганизация;
- **Слаби страни –** недостатъците, идентифицираните проблеми при потенциална реорганизация.

СИЛНИ СТРАНИ	***СЛАБИ СТРАНИ***

• Изравняване на натовареността сред районните съдилища в страната • Постигане на равномерно натоварване на съдебните служители • По-добри възможности за бързо преодоляване на кризи, в следствие на неявяване на кандидати за магистрати в обявени конкурси • Оптимизиране на средствата за поддръжка на администрацията на съответния районен съд	• Необходимост от време и ресурси за осъществяване на потенциална реорганизация на ниво районен съд: - средства за информиране на обществеността; - време и средства за съставяне на план за реорганизация и изпълнението му; - време и средства за доизграждане на електронни връзки между съдилищата; • Липса на съгласие на заинтересованите страни при потенциална реорганизация

II.3 РП Панагюрище

Резултати - РП Панагюрище		
Социално-икономически и административно-териториални фактори/показатели		
Демографска структура на съответния район		
1.	Население, % население в селата	Наблюдава се леко намаление на общия брой население в юрисдикцията на РП Панагюрище – с 1 373 души по- малко към края на 2018 г. /30 483 души население/, в сравнение с края на 2014 г. /31 856/, като намалението е в броя на населението и в селата и в градовете. Населението в селата на двете общини в юрисдикцията на РП Панагюрище – Панагюрище и Стрелча съставлява 26% от общия брой население.
2.	Безработни лица, коефициент на безработица	-
3.	Сезонна заетост	-
4.	Активни стопански субекти	Активните стопански субекти в юрисдикцията на РП Панагюрище са 1203 или под средния брой за районна прокуратура /5074/.
Криминална активност		
1.	Описание на криминогенните фактори	▪ непостоянната трудова заетост на голяма част от трудоспособното население ▪ тенденция към масово обедняване на населението, обезлюдяване на част от малките населени места ▪ устойчив криминогенен фактор за района е злоупотребата с алкохол и наркотици
2.	Брой и вид престъпления	РП Панагюрище определя нивото на престъпност като ниско.
3.	Образувани ДП	Образуваните досъдебни производства намаляват от 331 през 2014 г. на 285 през 2018 г.
4.	Образувани	Броят на образувани преписки се увеличава на 392 през 2018 г.,

	преписки	спрямо 311 през 2014 г.
Географска структура на съответния район, свързаност		
1.	%население в необлагодетелстван планински район км. до най близка прокуратура автобусни линии; ж.п. връзки	▪ 95,7% население в необлагодетелстван планински район ▪ 44 км. отдалеченост до най-близката районна прокуратура /Пазарджик/ ▪ 44 км. отдалеченост до районната прокуратура в областния град /Пазарджик/ ▪ Налични са междуградски автобусни линии и ж.п. линии в рамките на районната прокуратура
2.	Свързаност	▪ Няма изградени електронни връзки между институциите /*държавни, общински и съдебни*/ ▪ Пощенските услуги се предоставят от Български пощи, въз основа на договор със срок 1 година
	Други показатели	
1.	Наличие на ГКПП в юрисдикцията на РП	-
2.	Брой на курортните селища в юрисдикцията на РП	да[1]
Натовареност		
1.	Брой прокурори и съдебни служители по щат и заети към момента	Към настоящия момент РП Панагюрище има на щат 3 прокурори, от които два заети щата и един незает. От предоставената информация за броя на съдебните служители в РП Панагюрище е видно, че към края на 2018 г. има на щат 5 съдебни служители и целият щат е зает. Двама от служителите са подготвени за ползване на Унифицираната информационна система (УИС) в ПРБ. По данни на РП Панагюрище не се очакват предстоящи промени в щата поради пенсиониране или друго.
2.	Показател "Брой съдебни служители спрямо броя на прокурорите в съответната РП"	Показателят е ключов във връзка с анализа на възможностите за оптимизиране на структурата на районните прокуратури. Съотношението на броя реално заети съдебни служители спрямо броя реално заети прокурори в районна прокуратура Панагюрище е 2,50 при среден коефициент за районните прокуратури в страната 1,38.
3.	Показател „Брой наблюдавани преписки на годишна база, спрямо заетите прокурори в РП"	Данните за 2018 г. за РП Панагюрище показват, че РП е малко под средния брой наблюдавани преписки за страната /217,4/, или 214 броя наблюдавани преписки на един зает прокурор на година /429 наблюдавани преписки за 2-ма заети прокурори за 2018 г./
4.	Показател „Брой наблюдавани ДП на годишна база, спрямо броя на прокурорите в РП"	РП Панагюрище се движи над средния брой наблюдавани ДП на един прокурор за страната видно от данните за 2018 г., или 248 наблюдавани ДП от един зает прокурор на годишна база /496 наблюдавани ДП на 2-ма заети прокурора за 2018 г./

[1] Курортите са посочени съгласно РЕШЕНИЕ № 153 ОТ 24 ФЕВРУАРИ 2012 г. на МС за обявяване Списък на курортите в Република България и определяне на техните граници.

5.	Показател „Брой прокурори спрямо броя на населението, обхванато от съответната районна прокуратура“	по този показател стойността на РП Панагюрище под средната - 1.11, средната за РП е 1,49. Важно е да се има предвид, че показателя е изчислен за всички районни прокуратури по данни за население на НСИ, по които към края на 2018 г. населението за РП Панагюрище е било 27 020 души, или с 3 463 по-малко от информацията за броя население, предоставена от РП Панагюрище /30 483 души население/.
6.	Командировани прокурори от и към РП, дежурства и извънреден труд	За изследваните години, има само един командирован прокурор от РП Панагюрище през 2015 г., като не е посочен период на командироване и от данните за разходи за командировки е видно, че такива за 2015 г. не са извършвани от РП Панагюрище. Дежурства са полагани през 2016, 2017 и 2018 г., а извънреден труд през всичките 5 години - от 2014 до 2018 г.
7.	Проведени конкурси за назначаване на магистрати за петгодишен период	Конкурси за назначаване на магистрати в РП Панагюрище не са провеждани през изследвания период.
Ефективност		
1.	Показател „Дял на решените спрямо наблюдаваните преписки“	По този показател РП Панагюрище е малко над средната стойност за всички РП, или 97,4%. Средния коефициент на решените спрямо наблюдавани преписки е 95,8% /418 решени спрямо 429 наблюдавани преписки за 2018 г./.
2.	Показател „Брой приключени спрямо броя новообразувани ДП на годишна база“	Средно за РП в страната, „степента на разчистване“ с ДП е 108%, т.е. като цяло районните прокуратури успяват да се справят с повече досъдебни производства от новообразуваните. За РП Панагюрище стойността по този показател е 105,3%, или малко под средната стойност.
3.	Показател „Брой решени спрямо броя на наблюдаваните ДП в РП“	Прави впечатление, че в РП Панагюрище по този показател има доста над средната (76,3 %) за районните прокуратури стойност, или 84,9% /от 496 наблюдавани ДП през 2018 г са решени 421/.
4.	Показател „Брой на прекратените и внесените в съда спрямо общия брой на наблюдаваните ДП в РП“	По този показател РП Панагюрище постига по-висока стойност, в сравнение със средната или 53,4% /265 внесени в съда спрямо 496 наблюдавани ДП. Средната стойност за районните прокуратури в страната е 30,4%.
5.	Показател „Дял на досъдебните производства приключени в срок до 8 месеца“	По показателя дял на досъдебните производства, приключени в срок до 8 месеца РП Панагюрище е със стойност 89,8% или 238 ДП приключени до 8 месеца, или значително над средната стойност за всички районни прокуратури – 74,7%.
6.	Показател „Дял на прекратените досъдебни производства“	Районна прокуратура Панагюрище е една от водещите по този показател със стойност 50,3%, или 151 прекратени ДП от всички 300 приключени за 2018 г. Средната стойност на показателя за 2018 г. е 29,2%.
Ефикасност		
1.	Показател „Стойност на годишните	Средногодишният разход за една решена преписка в районните прокуратури възлиза на 427,60 лева. По този

	разходи за една решена преписка“	показател РП Панагюрище е над средната стойност или 648,34 лева.
2.	Показател „Стойност на годишните разходи за едно решено досъдебно производство“	Средногодишният разход за едно решено досъдебно производство в районните прокуратури възлиза на 519,36 лева. За РП Панагюрище стойността е над средната стойност или 643,72 лева.
3.	Разходи за командировки по години	Няма разходи за командировки за периода 2014 г.- 2018 г.
4.	Разходи за дежурства и извънреден труд	Разходи за дежурства през 2014г. и 2015 г. не са правена, а през следващите години, са както следва: 2016 г.- 73 лв., 2017 г.- 496 лв., 2018 г. - 552 лв. Разходите за извънреден труд са по години, както следва: 2014 г.- 2811 лв., и 2015 г. – 4445 лв., 2016 г.- 3133 лв., 2017 г.- 1254 лв., 2018 г.- 266 лв. Видима е тенденцията по намаляване разходите за извънреден труд за периода 2014 г. - 2018 г.
5.	Бюджет	Видно от бюджета на РП Панагюрище, разходите по §2 00 "Други възнаграждения и плащания на персонала през 2018 г. са 7,2% от общия бюджет, а разходите по § 10 00 "Издръжка" – 4,4%.
Сграден фонд		
Сградата в която се помещава РП Панагюрище е собственост на ВСС, предоставена за стопанисване на Районен съд- Панагюрище. По информация подадена от РП Панагюрище в предоставената им за ползване сграда има налично 1 архивно помещение, но необходимостта е от 2 бр. такова.		

За идентифицирането на силните и слабите страни на потенциалните реорганизации и/или обединявания на ниво районна прокуратура в рамките на дейността е приложен SWOT анализ.

- **Силни страни –** предимства и ползи на потенциална реорганизация;
- **Слаби страни –** недостатъците, идентифицираните проблеми при потенциална реорганизация.

СИЛНИ СТРАНИ	*СЛАБИ СТРАНИ*
• Изравняване на натовареността при районните прокуратури • Постигане на равномерно натоварване на съдебните служители • По-добри възможности за бързо преодоляване на кризи, в следствие на неявяване на конкурси за прокурори • Оптимизиране на средствата за поддръжка на администрацията на прокуратурата.	• Криминогенните фактори в съдебния район на РП Панагюрище са: непостоянната трудова заетост на голяма част от трудоспособното население; тенденция към масово обедняване на населението, обезлюдяване на част от малките населени места; злоупотреба с алкохол и наркотици - същите могат да доведат до увеличаване на нивата на престъпност и оттам натовареността на районната прокуратура • Необходимост от време и ресурси за осъществяване на потенциална реорганизация • Липса на съгласие на заинтересованите страни при потенциална реорганизация.

II.4 РП Харманли

Резултати - РП Харманли		
Социално-икономически и административно-териториални фактори/показатели		
Демографска структура на съответния район		
1.	Население, % население в селата	В юрисдикцията на РП Харманли се наблюдава увеличение на населението през изследвания период – 36 073 души през 2018 г., спрямо 34 859 души за 2014 г. , или с 1214 души повече. Населението в селата на трите общини в юрисдикцията на РП Харманли към края на 2018 г. съставлява 24 % от общия брой население.
2.	Безработни лица, коефициент на безработица	По отношение на коефициента на безработица през 2018 г. – от трите общини Харманли поддържа най-ниски нива на незаетите лица /9.4%/ спрямо Симеоновград /16,5%/ и Маджарово /19,22%/. Наблюдава се намаление на незаетите лица спрямо 2014 г., /Харманли 17 %, Симеоновград 25,9% и Маджарово 21.70 %/, но въпреки това коефициента на безработица в юрисдикцията на РП Харманли е много над средния коефициент на безработица за страната към момента – 3,7%[2].
3.	Сезонна заетост	Няма предоставена информация.
4.	Активни стопански субекти	По данни от търговския регистър и регистър Булстат, броя на активните субекти в търговския регистър и регистър Булстат общо на територията на РП Харманли е 3294, което е малко под средния брой за районна прокуратура /5074/.
Криминална активност		
1.	Описание на криминогенните фактори	Структурата и динамиката на престъпността се обуславят и определят от различни фактори, а именно: географското разположение на гр. Харманли; преминаващите през града главни пътища I-8 и E-85 и в непосредствена близост АМ „Марица“ с два входа и изхода за града; географското разположение и отдалечеността на гр. Симеоновград и гр. Маджарово; високото ниво на безработицата в района, обезлюдяването на множество села в района и тяхната значителна отдалеченост от гр. Харманли, която в някои случаи е над 70 км; увеличаващото се присъствие на чужденци (мигранти), както и незаконно преминалите държавната граница на Р. България и пребиваващи в района, както и пребиваващи в изградения в гр. Харманли - Регистрационно-приемателен център при Държавната агенцията за бежанците.
2.	Брой и вид престъпления	РП Харманли са описали нивото на престъпност като „значително високо”. Не са предоставени данни за броя и вида регистрирани престъпления в юрисдикцията на РП Харманли за изследвания период 2014 -2018 г.
3.	Образувани ДП	Образуваните досъдебни производства се увеличават през 2018 г. - 499, в сравнение с 2014 г. - 402.

[2] Данни НСИ към 14.11.2019 г.

4.	Образувани преписки	Броят образувани преписки за 2018 г. са 448, като най-много образувани преписки са видни през 2015 г. – 802, а най-малко през 2018 г. – 448.
Географска структура на съответния район, свързаност		
1.	%население в необлагодетелстван планински район км. до най близка прокуратура автобусни линии; ж.п. връзки	▪ население в необлагодетелстван планински район - 6.6% ▪ 35 км. отдалеченост до най-близката районна прокуратура /Свиленград/ ▪ 36 км. отдалеченост до районната прокуратура в областния град /Хасково/ ▪ налични са междуградски автобусни и ж.п. линии в рамките на районната прокуратура
2.	Свързаност	▪ пощенските услуги се предоставят от Български пощи въз основа на договор от 02.05.2019 г., със срок на действие 1 година ▪ наличен е достъп до ЕИСПП, УИС3
	Други показатели	
1.	Наличие на ГКПП в юрисдикцията на РП	-
2.	Курортни селища в юрисдикцията на РП	-
Натовареност		
1.	Брой прокурори по щат и заети към момента. Брой съдебни служители.	Към настоящия момент РП Харманли има на щат 5-ма прокурори, от който 3-ма заети и 2-ма незаети. Броят на съдебните служители в РП Харманли към настоящия момент по щат е 7, от които: 3 заети щата в общата администрация и 4 заети щата в специализираната администрация.
2.	Показател "Брой съдебни служители спрямо броя на прокурорите в съответната РП"	Съотношението на броя реално заети съдебни служители спрямо броя реално заети прокурори в районна прокуратура Харманли е сравнително висок 3,50 при среден коефициент за районните прокуратури в страната 1,38.
3.	Показател „Брой наблюдавани преписки на годишна база, спрямо заетите прокурори в РП"	Данните за 2018 г. за РП Харманли показват, че РП е над средния брой наблюдавани преписки за страната /217,4/, или 246 броя наблюдавани преписки на един зает прокурор на година /492 наблюдавани преписки на двама заети прокурори към края на 2018 г./
4.	Показател „Брой наблюдавани ДП на годишна база, спрямо броя на прокурорите в РП"	РП Харманли се движи значително над средния брой наблюдавани ДП на един прокурор за страната видно от данните за 2018 г., или 351 наблюдавани ДП от един зает прокурор на годишна база /702 наблюдавани ДП за 2-ма заети прокурори през 2018 г./.
5.	Показател „Брой прокурори спрямо броя на населението, обхванато от съответната районна	Настоящия показател отразява само броя на прокурорите по щат спрямо общото население, обхванато от съответната районна прокуратура, като средната стойност е 1,49 прокурори на 10 000 жители – по този показател стойността на РП Харманли е малко под средната или 1.11.

	прокуратура“	
6.	Командировани прокурори от и към РП, дежурства и извънреден труд	От таблицата е видно, че за последните пет изследвани години командировани прокурори от РП Харманли има само през 2018 г., а в РП Харманли – всяка година с изключение на 2015 г., като през 2014 г. – 1 прокурор за 1 месец, 2016 г. – 1 прокурор за 6 месеца, 2017 г. – 2-ма прокурори за по-малко от 2 месеца и 2018 г. – 3-ма прокурори общо за 5 месеца. Дежурства са полагани всяка година в изследвания период, а извънреден труд не е полаган в периода 2014 г. - 2018 г.
7.	Проведени конкурси за назначаване на магистрати за петгодишен период	Проведените конкурси за назначаване на магистрати са два, през 2014г. - един конкурс, един магистрат встъпил в длъжност на 07.04.2014г., а с Решение по Протокол №5/28.01.2016 г. т.14.2 на ВСС, същият магистрат на осн.чл.160, вр.чл.193 ал.3 от ЗСВ е преместен в РП Хасково, считано от 22.02.2016 г. и през 2016г. - един конкурс, двама магистрати встъпили в длъжност на 16.08.2016г. и на 19.08.2016 г., а с решение по Протокол №27/26.07.2017 г. на Прокурорската колегия към ВСС т.17, на осн.чл.194 ал.2 от ЗСВ единият прокурор е преместен в РП-Казанлък, считано от 16.10.2017 г.
	Ефективност	
1.	Показател „Дял на решените спрямо наблюдаваните преписки“	Годишният доклад за прилагането на закона и за дейността на Прокуратурата и на разследващите органи през 2018 г. отчита трайната тенденция за запазване на много високо ниво на съотношението на решени спрямо наблюдавани преписки общо за всички прокуратури в страната – 95.6% за 2018 г., при 95.9% за 2017 г. и 95.6% за 2016 г. Средния коефициент на решените спрямо наблюдавани преписки е 95,8%. По този показател РП Харманли е малко под средния – 94,9%.
2.	Показател „Брой приключени спрямо броя новообразувани ДП на годишна база“	Средно за РП в страната, „степента на разчистване“ с ДП е 108%, т.е. като цяло районните прокуратури успяват да се справят с повече досъдебни производства от новообразуваните. За РП Харманли стойността по този показател е по-ниска от средната или 93,6 %.
3.	Показател „Брой решени спрямо броя на наблюдаваните ДП в РП“	Средната за страната стойност по този показател е 76,3%. Прави впечатление, че в РП Харманли по този показател има малко под средната за районните прокуратури стойност – 75,1% /от 702 наблюдавани ДП през 2018 г са решени 527/.
4.	Показател „Брой на прекратените и внесените в съда спрямо общия брой на наблюдаваните ДП в РП“	По този показател РП Харманли е над средната стойност или 44,7% /314 ДП внесени в съда спрямо 702 наблюдавани ДП/. Средна стойност за районните прокуратури в страната 30,4%.
5.	Показател „Дял на досъдебните производства приключени в срок до 8 месеца“	По показателя дял на досъдебните производства, приключени в срок до 8 месеца РП Харманли е със стойност 79,9% или 251 ДП приключени до 8 месеца, или малко под средната стойност за всички районни прокуратури – 74,7 %.
6.	Показател „Дял на прекратените досъдебни производства“	Средната стойност на показателя за 2018 г. е 29,2%. Конкретно за районна прокуратура Харманли стойността на този показател е 29,1%, или 136 прекратени ДП от всички 467 приключени ДП за 2018 г, с което много се доближава до

		средната стойност за всички прокуратури.
	Ефикасност	
1.	Показател „Стойност на годишните разходи за една решена преписка“	Средногодишният разход за една решена преписка в районните прокуратури възлиза на 427,60 лева. По този показател РП Харманли е доста над средната стойност или 681,81 лева.
2.	Показател „Стойност на годишните разходи за едно решено досъдебно производство“	Средногодишният разход за едно решено досъдебно производство в районните прокуратури възлиза на 519,36 лева. За РП Харманли стойността е над средната стойност или 604,18 лева.
3.	Бюджет	Разходите по §2 00 "Други възнаграждения и плащания на персонала през 2018 г. са 7,2% от общия бюджет, а разходите по § 10 00 "Издръжка" – 8,1%.
4.	Разходи за командировки по години	РП Харманли има извършени разходи за командировки през изследвания период 2014 г. – 2018 г. – всяка година. Най-големият разход е през 2018 г., или 4 080 лева.
5.	Разходи за дежурства и извънреден труд	РП Харманли има извършени разходи за дежурства в празнични и почивни дни през изследвания период 2014 г. – 2018 г. – всяка година
	Сграден фонд	
Сградата, в която се помещава РП Харманли е публично-държавна собственост. Сградата е наета, като разходи за наем за последните пет години са както следва: 2014 г. - 3721,08 лв., 2015 г. - 3721,08 лв., 2016 г. - 3721,08 лв., 2017 г. - 3721,08 лв., 2018 г. - 3721,08 лв. За разглеждания период са изразходвани средства в размер на 9661,80 лева във връзка с текущи ремонтни дейности. Не са налични архивни помещения, а има нужда от същите.		

За идентифицирането на силните и слабите страни на потенциалните реорганизации и/или обединявания на ниво районна прокуратура в рамките на дейността е приложен SWOT анализ.

- **Силни страни –** предимства и ползи на потенциална реорганизация;
- **Слаби страни –** недостатъците, идентифицираните проблеми при потенциална реорганизация.

СИЛНИ СТРАНИ	***СЛАБИ СТРАНИ***
• Изравняване на натовареността при районните прокуратури • Постигане на равномерно натоварване на съдебните служители • По-добри възможности за бързо преодоляване на кризи, в следствие на неявяване на конкурси за прокурори • Оптимизиране на средствата за поддръжка на администрацията на прокуратурата.	• Криминогенните фактори в съдебния район на РП Харманли са: географското разположение на гр. Харманли; преминаващите през града главни пътища I-8 и Е-85 и в непосредствена близост АМ „Марица“ с два входа и изхода за града; високото ниво на безработицата в района, увеличаващото се присъствие на чужденци (мигранти), както и незаконно преминалите държавната граница на Р. България и пребиваващи в района, както и пребиваващи в изградения в гр. Харманли - Регистрационно-приемателен център при Държавната агенцията за бежанците - същите могат да доведат до увеличаване на нивата на престъпност и оттам натовареността на

	районната прокуратура • Необходимост от време и ресурси за осъществяване на потенциална реорганизация • Липса на съгласие на заинтересованите страни при потенциална реорганизация.

III. Препоръки относно възможностите за тяхната реорганизация и/или обединяване чрез прилагане на изработените аналитични инструменти

Препоръките относно възможностите за реорганизация на изследваните РС и РП в апелативен район Пловдив /чрез прилагане на разработените аналитични инструменти по дейност 1.4 "Подбор на пилотни структури и разработка на аналитични инструменти"/ са в няколко посоки:

1. Конкретната реорганизация на РС и РП в рамките на апелативен район Пловдив да бъдат обсъдени, след като бъдат разработени моделите за реорганизации на съдилищата и обосновката за конкретни реорганизации и/или обединения на РС по предстоящата дейност 1.6 „Разработване на предложения за оптимизация на съдебната карта"[3].
2. За водещи критерий да бъдат приети резултатите от измерването на натовареността по изследваните по горе показатели за РС и съответно за РП, както и ненарушаване достъпа до правосъдие.
3. По отношение на районните прокуратури да бъдат взети предвид решението на Прокурорска колегия за приемането на унифициран модел за оптимизиране на районните прокуратури по чл. 30, ал.2, т.3 от Закона за съдебната власт, както и Решенията на Пленума на ВСС за закриване на районни прокуратури, определяне на съдебните райони на районните прокуратури със седалище в окръжния град и разкриване на териториални отделения към тези районни прокуратури.

[3] Дейност 1.6. Разработване на предложения за оптимизация на съдебната карта. „Разработване на предложения за оптимизация на съдебната карта" въз основа на резултатите от Д1.1–Д1.5 и анализираните пилотни реорганизирани и/или обединени структури ще бъдат изготвени модели за оптимизация с обосновка за конкретни реорганизации и/или обединения на РС и РП по места, вкл. възможността за създаване на т.нар. обединен съд или обединена прокуратура. Всеки модел и прилежащата му рамка на план за реорганизация на съдебните структури на окръжно и апелативно ниво ще бъде оценен по силни и слаби страни; финансови, времеви и човешки ресурси; финансов анализ и прогнозна оценка за влиянието на предложения модел върху бюджета и ефикасността на съдебната система в дългосрочен план; оценка на въздействието на предложената промяна върху дейността на структурите на местно ниво (регионалните и местни власти и представители на други юридически професии).

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Детайлен доклад за апелативен район София

в изпълнение на Дейност 1.5. „Изготвяне на детайлни доклади по места за реорганизация на съдебни структури “ по Договор № ВСС–1212 от 31.01.2019 г. с предмет: „Предоставяне на консултантски услуги за оптимизиране на съдебната карта“

София,
март 2020 г.

Global Advisers

Този документ е изготвен по Договор № ВСС–1212 от 31.01.2019 г. с предмет: „Предоставяне на консултантски услуги за оптимизиране на съдебната карта“, във връзка с изпълнението на ДБФП № BG05SFOP001-3.001-0001-C01 „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата”, финансиран по Оперативна програма „Добро управление“ 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Съдържание

I. Въведение 2

II. Обобщена информация и SWOT анализ за РС и РП в рамките на апелативен район Велико Търново 2

II.1 РС Костинброд 2

II.2 РС Сливница 8

II.3 РП Берковица 14

II.4 РП Мездра 18

III. Препоръки относно възможностите за тяхната реорганизация и/или обединяване чрез прилагане на изработените аналитични инструменти 22

I. Въведение

Съгласно изискванията на Възложителя, описани в техническата спецификация по настоящата обществена поръчка, Изпълнителят следва в рамките на Дейност 1.5. „Изготвяне на детайлни доклади по места за реорганизация и/или обединяване на съдебни структури“ да приложи аналитичните инструменти, изработени по дейност 1.4 „Подбор на пилотни структури и разработка на аналитични инструменти“ и да изготви детайлни доклади за функционирането на съответните структури.

Данните в настоящия доклад съдържат обобщена информация за избраните РС и РП от апелативен район София, съгласно Протокол 29 от заседанието на Пленума на ВСС, проведено на 05.12.2019 г., както и препоръки относно възможностите за тяхната реорганизация и/или обединяване чрез прилагане на изработените аналитични инструменти.

II. Обобщена информация и SWOT анализ за РС и РП в рамките на апелативен район Велико Търново

В настоящата точка е представено обобщение на всички показатели и фактори за РС Костинброд, РС Сливница, РП Берковица и РП Мездра, като същото показва силните и слабите страни по фактори и показатели чрез сравнение в годините или чрез направено сравнение със средните стойности за всички районни съдилища / районни прокуратури за страната по съответния показател за изследвания период 2014-2018 г. или само за 2018 г.

Направеното обобщение е на база прилагане на разработените по дейност 1.4 аналитични инструменти и е основа за изготвяне на модели за оптимизация с обосновка за конкретни реорганизации и/или обединения на РС и РП по места по предстоящата дейност 1.6 „Разработване на предложения за оптимизация на съдебната карта“. В тази връзка, в настоящия доклад е направен и SWOT анализ на силните и слабите страни на потенциални реорганизации и/или обединявания на ниво районен съд/ районна прокуратура.

II.1 РС Костинброд

Резултати – РС Костинброд		
Социално-икономически и административно-териториални фактори/показатели		
Демографска структура на съответния район		
1.	Население, % население в селата	Видно от представените данни, наблюдава се намаление на общия брой население в юрисдикцията на РС Костинброд – със 773 души по-малко към края на 2018 г. /21474/, в сравнение с края на 2014 г. /22247/, като намалението е по-голямо в броя на населението в градовете. В съдебния район на РС Костинброд населението в селата възлиза на 28,8% от общия брой население за изследвания период 2014 - 2018 г.
2.	Безработни лица, коефициент на безработица, сезонна заетост	Няма предоставени данни за брой безработни лица в общините, обхванати от юрисдикцията на РС Костинброд. По отношение на коефициента на безработица, той е 4,29% за община Костинброд и съответно 7,76% за община Годеч

		към месец януари 2020 г. Няма данни за сезонна заетост.
3.	Активни стопански субекти	По данни от търговския регистър и регистър Булстат, броят на активните субекти в общините Костинброд и Годеч на територията на РС Костинброд е 1100 или много под средния брой за районен съд - 5074. Водещ отрасъл в общинската икономика е хранително-вкусовата промишленост, която е и най-старият отрасъл на територията на общината. Добре развити са производството на текстил, изделия от текстил и облекло, производство на хартия, картони и изделия от тях, както и производството на химични продукти и изделия от пластмаси.
4.	Индекс на социално-икономическо развитие	Индексът на социално-икономическо развитие за РС Костинброд е 7 по скала от 1 до 10, като следва да се има предвид, че същият е изчислен към 2015 г.
Географска структура на съответния район, свързаност		
1.	▪ %население в необлагодетелстван планински район ▪ км. до най близкия РС ▪ автобусни линии ▪ ж.п. връзки	▪ 23.2% население в необлагодетелстван планински район ▪ 18 км. отдалеченост до най-близкия РС /София/ ▪ 18 км. отдалеченост до РС в областния град /София/ ▪ налични са междуградски автобусни линии ▪ налични са ж.п. линии в юрисдикцията на РС
2.	Свързаност	▪ липса на електронни връзки между РС Костинброд и други държавни, общински или съдебни институции - информация за предоставяне на административни услуги по електронен път и осигурен публичен онлайн достъп до шаблони на електронни формуляри е достъпна чрез сайта на РС Костинброд – https://kostinbrod-rs.justice.bg. Двустранна комуникация с други институции се осъществява, чрез e-mail пощата на съда – rsk@rs-kostinbrod.org ▪ пощенските услуги се предоставят от Български пощи и всички куриерски услуги - На територията на съдебния район на съд има Български пощи „ЕАД“, а съдът се обслужва и от всички куриерски услуги
Криминална активност		
1.	Описание на криминогенните фактори	Близкото географско положение на района до град София
2.	Брой и вид престъпления	Предоставени са данни за нивото на престъпност и извършване на престъпления против личността, което се повишава за 2019 г. с 12%. Налице е увеличаване на посегателствата срещу имуществото на физическите лица около 91 %, а престъпленията срещу селскостопанската продукция са се повишили с около 31 %. Престъпленията против държавните и общински органи, както и срещу реда и спокойствието са се увеличили с 27 %.
	Други показатели	
1.	Наличие на ГКПП в юрисдикцията на РС	В юрисдикцията на РС Костинброд няма ГКПП и съответно пенитенциарно заведение.

2.	Наличие на правни и др. консултанти, медиатори	В юрисдикцията на РС Костинброд има регистрирани 15 адвокати и съответно 4 действащи медиатори.
	Натовареност	
1.	Общо постъпили дела и щатна численост на магистратите	Предоставените данни показват, че РС Костинброд има увеличение в годините на общо постъпили дела през изследвания период /от 1242 през 2014 г. до 1514 през 2018 г./ при запазване на щата на магистратите през годините – 5-ма магистрати.
2.	Командировани магистрати от и към РС, дежурства и извънреден труд	За изследвания период 2014 – 2018 г. има по двама командировани магистрати през всяка година от РС Костинброд. Дежурства са полагани през 2017 и 2018 г., а извънреден труд – всяка година без 2015 г., като броят решени дела от дежурства е 1 – през 2014 г., 11 – 2016 г., 3 – 2017 г. и 3 през 2018 г.
3.	Проведени конкурси за назначаване на магистрати за петгодишен период	През 2015 г. е проведен един конкурс за назначаване на административен ръководител като конкурса завършва с назначаването на такъв. За разглеждания период 2014 – 2018 г. не са провеждани конкурси, завършили неуспешно, поради липсата на кандидати.
4	Съдебни служители	В Районен съд Костинброд заетият щат е 17 бр. съдебни служители, от които 2 съдебни служители на ръководни длъжности: главен счетоводител и административен секретар, и 13 в специализирана администрация: 4 съдебни деловодители, 3 съдебни секретари, 1 съдебен секретар - ДСИ, 1 съдебен архивар, 2 призовкари, и в обща администрация - 1 системен администратор и 1 чистач. През 2021 г. предстои пенсиониране на административния секретар и 1 съдебен деловодител.
5	Съдия по вписванията, държавен съдебен изпълнител /ДСИ/, нотариуси, ЧСИ	В Районен съд – Костинброд има един Съдия по вписванията и един ДСИ. В района има двама действащи нотариуси и един ЧСИ.
7	Съдебни заседатели и вещи лица	Съдебните заседатели са 13 за мандат 2015 г. – 2019 г. Платените разходи за съдебни заседатели за периода 2014 – 2018 г. са 9 154 лева, а за вещите лица – 42 486 лева.
8	Бюро „Съдимост“	Работата, извършена от Бюро „Съдимост“ за периода 2014 – 2018 г. е както следва: издадени свидетелства за съдимост – общо 11 207 броя; издадени справки – общо 1 819 броя.
	Показатели за натовареност	
1.	Показател „Брой постъпили и свършени дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г.“	Данните за РС Костинброд показват тенденция за увеличаване на общия брой постъпили дела на един магистрат по щат от 248,4 общо постъпили дела през 2014 г. на 302,8 през 2018 г., като средният брой постъпили за периода /277,5/ е под средния брой за всички РС в страната /436,4/. В рамките на окръжния район РС Костинброд е с най-малък брой постъпили граждански и наказателни дела на 1 магистрат по щат. Общият брой на свършените дела на един магистрат по щат на годишна база за РС Костинброд следват статистиката на общо постъпилите дела - РС Костинброд е с най-малък брой свършени граждански и наказателни

		дела на 1 магистрат по щат в рамките на окръжния район и се движи доста под средния брой свършени дела на 1 магистрат по щат за страната /средно 272,8 дела за РС Костинброд срещу средно 433,6 за страната/.
2.	Показател „Относителен дял на гражданските дела към общо постъпили и свършени на годишна база за периода 2014-2018 г.“	Относителният дял на постъпилите гражданските дела спрямо общия брой постъпили дела средно за страната за изследвания период варира в порядъка от 68 до 72 процента. В следващата таблица е показан този относителен дял на ниво окръжен район София. Конкретно за РС Костинброд данните показват, че се движи в процентите, близки до средните за страната /74,0% за 2014, 64,4% за 2015, 64,1% за 2016 г., 79,5% за 2017 и 73,0% за 2018 г./. По отношение на дела граждански дела към общия брой свършени дела - РС Костинброд също се движи в процентите, средни за страната – средно за периода 71,2% за Костинброд при среден за страната за периода 2014-2018 г. – 69,2%.
3.	Показател „Брой постъпили и свършени граждански дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г.“	За РС Костинброд данните показват, че броят на постъпили граждански дела на 1 магистрат по щат се увеличават в периода от 2015 до 2017 г., но средната стойност за РС Костинброд /197,6 постъпили граждански дела на един магистрат/ е доста под средната стойност за районните съдилища /304,8/. По отношение на свършените граждански дела за РС Костинброд данните показват аналогични нива като при постъпилите граждански дела – доста под средната стойност за районните съдилища – 194,9 за РС Костинброд при средно 300,5 за РС в страната.
3.1.	*Показател – постъпили и свършени граждански дела на един магистрат по вид дела*	Настоящият показател показва постъпили и свършени граждански дела по вид – искови, частни и заповедни производства на 1 магистрат по щат, като данните показват, че РС Костинброд се движи под средните стойности по трите вида граждански дела /постъпили: искови 70,8 дела срещу средна стойност за РС 87,1; ЧГД – 10,5 срещу средна стойност 31,1 и ЗП – 116,3 срещу средна стойност 186,6; свършени: искови 68,2 срещу средна стойност 84,2, ЧГД – 10,4 срещу средна стойност 30,4 и ЗП – 116,3 срещу 185,9 средна стойност/.
4.	Показател „Брой постъпили и свършени наказателни дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г.“	Настоящият показател отразява общия брой постъпили и свършени наказателни дела, които се падат на един магистрат по щат от РС, като е разгледана тенденцията за петгодишен период (2014-2018 г.). За РС Костинброд данните показват, че броят на постъпили наказателни дела на 1 магистрат по щат има променливи стойности с годините, но средната стойност за РС Костинброд /79,9 постъпили наказателни дела на един магистрат/ е доста под средната стойност за районните съдилища /131,6/. В рамките на окръжния район РС Костинброд е с най-малък брой постъпили наказателни дела на 1 магистрат по щат. По отношение на свършените наказателни дела за РС Костинброд данните показват аналогични нива като при постъпилите наказателни дела – доста под средната стойност за районните съдилища – 77,9 за РС Костинброд

		при средно 133,1 за РС в страната.
4.1.	*Показател – постъпили и свършени наказателни дела на един магистрат по вид дела*	Настоящият показател показва постъпили и свършени наказателни дела по вид – НОХД и НЧХД, АНХД и ЧНД на 1 магистрат по щат, като данните показват, че РС Костинброд се движи около и под средните стойности по трите вида наказателни дела /НОХД и НЧХД 26,7 дела срещу средна стойност за РС 30,0; АНХД - 25,2 дела, което е доста под средната стойност 39,9 и ЧНД - 27,9 дела – доста под средната стойност 61,7/. По отношение на свършените наказателни дела по вид за РС Костинброд данните показват аналогични нива като при постъпилите наказателни дела по вид – при НОХД и НЧХД 26,6 дела – движи се под средна стойност за РС 30,7; АНХД - 23,4, което е доста под средната стойност 40,8 и ЧНД - 27,8 дела – доста под средната стойност 61,7/.
Показатели по критерии Административна структура		
1.	Показател "Численост на администрацията (обща и специализирана) спрямо броя магистрати в районния съд"	Средно на 1 съдия от районен съд извън областните центрове се падат по 2,81 служители специализирана администрация и 1,18 служители обща администрация. По този показател РС Костинброд е над средната стойност за районните съдилища извън областните центрове или 2,20 служители в специализираната администрация на 1 съдия и под средната стойност за районните съдилища извън областните центрове 0,80 служители в обща администрация на 1 съдия.
2.	Показател „Брой магистрати спрямо броя на населението, обхванато от съответния районен съд"	Към края на 2018 г., средния брой магистрати в районните съдилища в страната е 1,4 щ. бр. на 10 000 жители население. За РС Костинброд стойността е 2,3 щ. бр. на 10 000.
Показатели по критерии Ефективност		
1.	Показател „Брой свършени спрямо броя входящи дела на годишна база"	Средно за страната показателя има следните стойности: 97,35% за граждански дела, 99,14% за наказателни дела, 97,85% - общо за всички дела. За РС Костинброд „степента на разчистване" е 97,65% за граждански дела, 92,42% за наказателни дела, 96,24% - общо за всички дела.
2.	Показател „Време за разглеждане на едно дело"	Средно за страната показателя има следните стойности: 79,8 дни за граждански дела, 58,2 дни за наказателни дела, 73,7 дни - общо за всички дела. За РС Костинброд „времето за разглеждане" е 58,5 дни за граждански дела, 94,6 дни за наказателни дела, 67,9 дни - общо за всички дела.
3.	Показател, отразяващ процента свършени дела със съдебен акт по същество	Средно за страната показателя има следните стойности: 87,3% граждански дела, приключили със съдебен акт по същество, 78,5% наказателни дела, приключили със съдебен акт по същество. За РС Костинброд 83,4% граждански дела са приключили със съдебен акт по същество, наред с 73,5% наказателни дела, приключили със съдебен акт по същество.
Показатели по критерии Ефикасност		
1.	Показател „Стойност на годишните разходи за единица резултат"	Средногодишният разход на едно разглеждано дело за районните съдилища извън областните центрове е в размер на 440 лева. При анализа на резултатите по този показател се констатира, че при 37 от изследваните

		съдилища, показателят е под средната стойност, тоест за тях ефикасността е по-висока. По този показател РС Костинброд е със стойност 455 лева или същата е почти уеднаквена със средната за РС в страната. Средногодишният разход на едно свършено дело за районните съдилища извън областните центрове е в размер на 496 лева, като стойността за РС Костинброд е 539 лева, или по отношение на този РС се наблюдава по-ниска ефикасност.
2.	Показател „Стойност на годишните разходи на един жител от населението“	Осреднените годишни разходи на всички районни съдилища извън областните центрове за 2018 г. е 28 лева на един жител от населението в съдебните райони, стойността по този показател за РС Костинброд е 37 или с ниска ефикасност по този показател.
3.	Показател „Съотношение между годишните приходи и разходи“	Средно за районните съдилища извън областните центрове, общо събраните приходи представляват близо 20 % от сумата на отчетените към 31.12.2018 г. разходи. Резултатите от анализа по този показател за РС Костинброд показват 21,14% съотношение на приходи спрямо разходи.
4.	Бюджет	Видно от бюджета на РС Костинброд, разходите по §2 00 "Други възнаграждения и плащания на персонала през 2018 г. са 6,2% от общия бюджет, а разходите по § 10 00 "Издръжка" – 7,1%.
5.	Разходи за командировки по години	РС Костинброд има 3 на брой командировани съдии и разходи за командировки през изследвания период 2014 г. - 2018 г., както следва: 2014 г. – 11 505 лева, 2015 г. – 8 669 лева, 2016 г. – 13 144 лева, 2017 г. – 16 067 лева и 2018 г. – 18 211 лева.
6.	Разходи за дежурства и извънреден труд	Както е видно, РС Костинброд има направени разходи за дежурства в празнични и почивни дни, съответно 158,40 лв. за 2017 г. и 816,00 лв. За 2018 г. От предоставените данни е видно, че са разходвани средства за положен извънреден труд през целия изследван период 2014 г. - 2018 г., с изключение на 2015 г., в рамките от 140,00 до 960,00 лева на година.
Сграден фонд		
Сградата, в която се помещава Районен съд – Костинброд е публична държавна собственост с предоставено право на ползване чрез безвъзмездно сключен договор между Община – Костинброд и Висш съдебен съвет. Разгънатата площ на сградата е 480 кв.м. Годините на нейното строителство са 2002 - 2004 г., а състоянието ѝ към момента е много добро. Наличните разходи за текущи ремонти, изчислени за 2018 г., са на стойност 15 838,75 лв.	

За идентифицирането на силните и слабите страни на потенциалните реорганизации и/или обединявания на ниво районен съд в рамките на дейността е приложен SWOT анализ.

- **Силни страни –** предимства и ползи на потенциална реорганизация;
- **Слаби страни –** недостатъците, идентифицираните проблеми при потенциална реорганизация.

СИЛНИ СТРАНИ	*СЛАБИ СТРАНИ*

• Изравняване на натовареността сред районните съдилища в страната • Постигане на равномерно натоварване на съдебните служители • По-добри възможности за бързо преодоляване на кризи, в следствие на неявяване на кандидати за магистрати в обявени конкурси • Оптимизиране на средствата за поддръжка на администрацията на съответния районен съд	• Необходимост от време и ресурси за осъществяване на потенциална реорганизация на ниво районен съд: - средства за информиране на обществеността; - време и средства за съставяне на план за реорганизация и изпълнението му; - време и средства за доизграждане на електронни връзки между съдилищата; • Липса на съгласие на заинтересованите страни при потенциална реорганизация

II.2 РС Сливница

Резултати - РС Сливница		
Социално-икономически и административно-териториални фактори/показатели		
Демографска структура на съответния район		
1.	Население, % население в селата	Населението в селата е 28,8% от общото население на РС Сливница. По отношение на общия брой население - наблюдава се леко намаление със 755 души по-малко към края на 2018 г. /21920/, в сравнение с края на 2014 г. /22675/.
2.	Безработни лица, коефициент на безработица, сезонна заетост	Данните за безработицата в юрисдикцията на РС Сливница показват, че най-висок процент на безработица в изследвания период 2014 г. - 2018 г. се наблюдават за община Драгоман през 2014 г. /8,28%/, следвана от община Сливница /7,09%/ и община Божурище /3,54%/. По-сериозен спад в коефициента на безработица за трите населени места се забелязва през 2018 г. – с 3,07% за Сливница, с 4,77% за Драгоман и с 2,07% за Божурище спрямо 2014 г. /4,02% за Сливница, 3,51% за Драгоман и 1,47% за Божурище/. Следва да се отбележи, че коефициентът на безработица в юрисдикцията на РС е малко по-висок от средния за страната към момента – 3,7% .
3.	Активни стопански субекти	Активните стопански субекти в юрисдикцията на РС Сливница са 1105, което е много под средния брой за районен съд /5074/.
4.	Индекс на социално-икономическо развитие	Индексът на социално-икономическо развитие за РС Сливница е 6 по скалата от 1 до 10, като следва да се има предвид, че същият е изчислен към 2015 г.
Географска структура на съответния район, свързаност		
1.	▪ %население в необлагодетелстван планински район	▪ 10,4% население в необлагодетелстван планински район ▪ 22 км. отдаленост до най-близкия РС

	▪ км. до най близкия РС ▪ автобусни линии ▪ ж.п. връзки	/Костинброд/ ▪ 32 км. отдалеченост до РС в областния град /София/ ▪ налични са междуградски автобусни линии; ▪ налични са ж.п. линии в юрисдикцията на РС Сливница
2.	Свързаност	▪ налични са Единна информационна система между съдебните институции, електронна връзка със САК, Електронна връзка между Бюра „Съдимост“; ▪ пощенски/куриерски услуги - през 2017 г. Районен съд Сливница е оборудван с IP – телефонна централа. На територията на град Сливница има пощенска станция на „Български пощи“ ЕАД и офис на куриерска фирма „Еконт“. Територията се обслужва и от други куриерски фирми.
Криминална активност		
1.	Описание на криминогенните фактори	*Няма предоставени данни за криминогенните фактори.*
2.	Брой и вид престъпления	*Няма предоставени данни за брой и вид престъпления.*
	Други показатели	
1.	Наличие на ГКПП, пенитенциарни заведения, РУ на МВР, арести в юрисдикцията на РС	В юрисдикцията на РС Сливница има ГКПП – Калотина, няма пенитенциарно заведение. На територията на град Сливница съществува Районно управление на МВР и арест за полицейско задържане за срок от 24 часа.
2.	Наличие на правни и др. консултанти, медиатори	В юрисдикцията на РС Сливница има регистрирани 27 адвокати и 13 действащи медиатори.
Натовареност		
1.	Общо постъпили дела	В РС Сливница има леко увеличение в годините на общо постъпили дела през изследвания период от 1574 през 2014 г. до 1650 през 2018 г., като най-високи нива на постъпили дела са видни през 2015 г. /2030 бр./.
2.	Численост на магистратите	Щатът на магистратите в РС Сливница през годините 2016 и 2017 г. е бил намален с 1 бройка /от 6 на 5/, но след това през 2018 г. отново е бил увеличен с един магистрат и към настоящия момент наброява 6-ма магистрати.
3.	Командировани магистрати от и към РС, дежурства и извънреден труд	През изследвания период има командировани магистрати в друг ОСВ – всяка година /2014 г. – 4, 2015 г. – 3, 2016 г. 2, 2017 г. – 1 и 2018 г. – 2/, както и командировани магистрати в РС Сливница – всяка година, с изключение на 2016 г. /2014 г. – 4, 2015 г. – 2, 2017 г. – 2 и 2018 г. – 1/. За последните пет изследвани години дежурства са полагани през 2017 г. и 2018 г., а извънреден труд през всяка една година от периода 2014-2018 г. Броя гледани дела от дежурства са: 2014 г. – 16, 2015 г. – 76, 2016 г. - 59, 2017 г. – 28 и 2018 г. – 6.

4	Проведени конкурси за назначаване на магистрати за петгодишен период	В Районен съд – Сливница са проведени два конкурса, приключили с назначаване на административен ръководител, а именно: един през 2014 г. и един през 2019 г. Няма неуспешно проведени конкурси, поради липсата на кандидати.
5	Съдебни служители	В Районен съд - Сливница работят 15 съдебни служители (зает щат към 31.12.2018 г.), от които 12 съдебни служители в специализирана администрация и 3 съдебни служители в обща администрация. Не се очакват промени поради пенсиониране или поради друга причина на съдебни служители.
6.	Съдия по вписванията, държавен съдебен изпълнител /ДСИ/, нотариус, ЧСИ	В Районен съд – Сливница има един Съдия по вписванията и един ДСИ. В юрисдикцията на РС Сливница извършват дейност 3 нотариуси /мястоизпълнение на работата на двама от тях е в гр. Божурище./, както и 1 ЧСИ.
7.	Съдебни заседатели и вещи лица	Броят на съдебните заседатели по предоставени данни за РС Сливница е 27, както следва: община Сливница - 15, община Драгоман – 5 и община Божурище - 7. Платените разходи за съдебни заседатели за периода 2014 – 2018 г. са 32 292 лева, а за вещите лица – 24 463 лева.
8.	Бюро „Съдимост“	Работата, извършена от Бюро „Съдимост“ за периода 2014 – 2018 г. е както следва: издадени свидетелства за съдимост – общо 10 107 броя; издадени справки – общо 3 164 броя.
	Показатели	
1.	Показател „Брой постъпили/свършени дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г.“	Данните за РС Сливница показват леко увеличаване на общия брой постъпили дела на един магистрат по щат от 262,3 общо постъпили дела през 2014 г. на 275,0 през 2018 г., като средният брой постъпили за периода - 306,9, е под средния брой за всички РС в страната /436,4/. Броят свършени граждански и наказателни дела на 1 магистрат по щат в рамките на окръжния район и се движи доста под средния брой свършени дела на 1 магистрат по щат за страната /средно 303,6 дела за РС Сливница срещу средно 433,6 за страната/.
2.	Показател „Относителен дял на гражданските и наказателните дела към общо постъпили/свършени на годишна база за периода 2014-2018 г.“	Относителният дял на постъпилите гражданските дела спрямо общия брой постъпили дела средно за страната за изследвания период варира в порядъка от 68 до 72 процента. Конкретно за РС Сливница данните показват, че се движи доста под процентите, средни за страната /44,5% за 2014 г., 37,9% за 2015 г., 42,9% за 2016 г., 52,9% за 2017 г. и 51,1% 2018 г./. В рамките на окръжния район РС Сливница е с най-малък дял на граждански към общо постъпилите дела на годишна база /45,9%/. По отношение на дела граждански дела към общия брой свършени дела - РС Сливница също е под стойностите, средни за страната – средно за периода - 45,4% за Сливница при среден за страната за периода 2014-2018 г. – 69,2%. В рамките на окръжния район РС Сливница е с най-малък дял на граждански към общо

		свършените дела на годишна база /45,4%/.
3.	Показател „Брой постъпили/свършени граждански дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г.“	Общият брой постъпили граждански дела на 1 магистрат по щат се увеличават до 2017 г., като средната стойност за РС Сливница /140,5 постъпили граждански дела на един магистрат/ е доста под средната стойност за районните съдилища /304,8/. В рамките на окръжния район, РС Сливница е с най-нисък показател на постъпили граждански дела на един магистрат по щат /140,5/. По отношение на свършените граждански дела за РС Сливница данните показват аналогични нива като при постъпилите граждански дела – доста под средната стойност за районните съдилища – 137,7 за РС Сливница при средно 300,5 за РС в страната. В рамките на окръжния район, РС Сливница е с най-нисък показател на свършени граждански дела на един магистрат по щат /137,7/.
3.1.	Показател – постъпили и свършени граждански дела на един магистрат по вид дела	РС Сливница се движи чувствително под средните стойности по трите вида граждански дела /постъпили: искови - 51,6 дела срещу средна стойност за РС 87,1; ЧГД - 8,1 срещу средна стойност 31,1 и ЗП - 80,8 срещу средна стойност 186,6; свършени: искови - 51,4 срещу средна стойност 84,2, ЧГД - 8,0 срещу средна стойност 30,4 и ЗП - 78,2 срещу 185,9 средна стойност/.
4.	Показател „Брой постъпили и свършени наказателни дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г.“	Настоящият показател отразява общия брой постъпили и свършени наказателни дела, които се падат на един магистрат по щат от РС, като е разгледана тенденцията за петгодишен период (2014-2018 г.). За РС Сливница данните показват, че броят на постъпили наказателни дела на 1 магистрат по щат се намаляват в периода от 2015 г. до 2018 г., но средната стойност за РС Сливница /166,4 постъпили наказателни дела на един магистрат/ е малко над средната стойност за районните съдилища /131,6/. По отношение на свършените наказателни дела за РС Сливница данните показват аналогични нива като при постъпилите наказателни дела – над средната стойност за районните съдилища – 165,9 за РС Сливница при средно 133,1 за РС в страната.
4.1.	Показател – постъпили и свършени наказателни дела на един магистрат по вид дела	РС Сливница се движи около и над средните стойности по трите вида наказателни дела /НОХД и НЧХД - 62,4 дела срещу средна стойност за РС /30,0/; АНХД - 28,5, което е малко под средната стойност /39,9/ и ЧНД - 75,5 дела – над средната стойност /61,7/. По отношение на свършените наказателни дела по вид за РС Сливница данните показват аналогични нива като при постъпилите наказателни дела по вид – при НОХД и НЧХД - 62,5 дела – движи се доста над средна стойност за РС /30,7/; АНХД - 27,9, което е малко под средната стойност /40,8/ и ЧНД - 75,6 дела – над средната стойност /61,7/.

Показатели по критерии Административна структура		
1.	Показател "Численост на администрацията (обща и специализирана) спрямо броя магистрати в районния съд"	Средно на 1 съдия от районен съд извън областните центрове се падат по 2,81 служители специализирана администрация и 1,18 служители обща администрация. По този показател РС Сливница е под средната стойност за районните съдилища извън областните центрове или 2,00 служители в специализираната администрация на 1 съдия и 0,58 служители в обща администрация на един съдия.
2.	Показател „Брой магистрати спрямо броя на населението, обхванато от съответния районен съд"	Към края на 2018 г., средния брой магистрати в районните съдилища в страната е 1,4 щ. бр. на 10 000 жители население. За РС Сливница стойността е 2,7 щ. бр. на 10 000.
Показатели по критерии Ефективност		
1.	Показател „Брой свършени спрямо броя входящи дела на годишна база"	За РС Сливница „степента на разчистване" е 104,98% за граждански дела /една от трите най-високи стойности за страната, 100,74% за наказателни дела, 102,91% - общо за всички дела.
2.	Показател „Време за разглеждане на едно дело"	За РС Сливница „времето за разглеждане" е 106,8 дни за граждански дела, 42,7 дни за наказателни дела, 76,1 дни - общо за всички дела /стойност, най-близка до средната за страната/. Средно за страната показателя има следните стойности: 79,8 дни за граждански дела, 58,2 дни за наказателни дела, 73,7 дни - общо за всички дела.
3.	Показател, отразяващ процента свършени дела със съдебен акт по същество	Средно за страната показателя има следните стойности: 87,3% граждански дела, приключили със съдебен акт по същество, 78,5% наказателни дела, приключили със съдебен акт по същество. За РС Сливница 83,1% граждански дела, приключили със съдебен акт по същество, наред със 72,4% наказателни дела, приключили със съдебен акт по същество.
Показатели по критерии Ефикасност		
1.	Показател „Стойност на годишните разходи за единица резултат"	Средногодишният разход на едно разглеждано дело за районните съдилища извън областните центрове е в размер на 440 лева. При анализа на резултатите по този показател се констатира, че при 37 от изследваните съдилища, показателят е под средната стойност, тоест за тях ефикасността е по-висока. По този показател РС Сливница е със стойност 934 лева или същата е над два пъти над средната за РС в страната. Средногодишният разход на едно свършено дело за районните съдилища извън областните центрове е в размер на 496 лева, като стойността за РС Сливница е 1129 лева, или по отношение на този РС се наблюдава много ниска ефикасност.
2.	Показател „Стойност на годишните разходи на един жител от населението"	Осреднените годишни разходи на всички районни съдилища извън областните центрове за 2018 г. е 28 лева на един жител от населението в съдебните райони, стойността по този показател за РС Сливница е 87 или с много ниска ефикасност по този показател.

3.	Показател „Съотношение между годишните приходи и разходи“	Резултатите от анализа по този показател за РС Сливница показват 9,92% съотношение на приходи спрямо разходи. Средно за районните съдилища извън областните центрове, общо събраните приходи представляват близо 20 % от сумата на отчетените към 31.12.2018 г. разходи.
4.	Бюджет	Видно от бюджета на РС Сливница, разходите по §2 00 "Други възнаграждения и плащания на персонала през 2018 г. са 3,5% от общия бюджет, а разходите по § 10 00 "Издръжка" – 2,9%.
5.	Разходи за командировки по години	РС Сливница има разходи за командировки по години през изследвания период, с изключение на 2016 г., както следва: 6445,00 лв. за 2014 г., 1211,00 лв. за 2015 г., 4958,00 лв. за 2017 г. и 1566,00 лв. за 2018 г. Разходите за разлика в заплатата за командировани магистрати в друг ОСВ са: 2014 г. – 16616 лева, 2015 г. – 10567, 2016 г. – 8216, 2017 г. – 6385 и 2018 г. – 8071 лева.
6.	Разходи за дежурства и извънреден труд	РС Сливница има разходи за дежурства в празнични и почивни дни през 2017 г. /719,00 лв./ и 2018 г. /870,00 лв./, както и разходи за положен извънреден труд през изследвания период 2014 г. - 2018 г. – всяка година, както следва: 554,00 лв. за 2014 г., 1887,00 лв. за 2015 г., 2898,00 лв. за 2016 г., 1548,00 лв. за 2017 г. и 962,00 лв. за 2018 г.
Сграден фонд		
Районен съд - Сливница се помещава на четвъртия етаж в четириетажната административна сграда на Община Сливница, на адрес: гр. Сливница - 2200, пл. ”Съединение” 1, ет. 4., като на същия етаж е разположена и Районна прокуратура - Сливница. Съдът разполага с единадесет стаи и две заседателни зали. Частта от недвижимото имущество е собственост на Висш съдебен съвет. Съгласно Заповед № 75/22.02.1990 г. на Общински народен съвет - Сливница е отстъпено възмездно право на строеж на ОбС на БКП – построяване IV етаж и надстройка на сградата на Об НС Сливница, с разгърната застроена площ общо от 710 кв.м. Четвъртият етаж и надстройката му са актувани като публична държавна собственост с АДС № 5041/17.11.2015 г., актуализиран през 2016 г. /АДС № 5169/21.10.2016 г./.		

За идентифицирането на силните и слабите страни на потенциалните реорганизации и/или обединявания на ниво районен съд в рамките на дейността е приложен SWOT анализ.

- **Силни страни –** предимства и ползи на потенциална реорганизация;
- **Слаби страни –** недостатъците, идентифицираните проблеми при потенциална реорганизация.

СИЛНИ СТРАНИ	***СЛАБИ СТРАНИ***
• Изравняване на натовареността сред районните съдилища в страната • Постигане на равномерно натоварване на съдебните служители • По-добри възможности за бързо преодоляване на кризи, в следствие на неявяване на кандидати за магистрати в	• Необходимост от време и ресурси за осъществяване на потенциална реорганизация на ниво районен съд: - средства за информиране на обществеността; - време и средства за съставяне на план

обявени конкурси • Оптимизиране на средствата за поддръжка на администрацията на съответния районен съд	за реорганизация и изпълнението му; - време и средства за доизграждане на електронни връзки между съдилищата; • Липса на съгласие на заинтересованите страни при потенциална реорганизация

II.3 РП Берковица

Резултати - РП Берковица		
Социално-икономически и административно-териториални фактори/показатели		
Демографска структура на съответния район		
1.	Население, % население в селата	Наблюдава се голям брой намаление на общия брой население в юрисдикцията на РП Берковица по постоянен адрес – с 3573 души по-малко към края на 2018 г., в сравнение с края на 2014 г., като намалението е повече в броя на населението в градовете /3479 души/, отколкото в селата /94 души/. По данните предоставени от РП Берковица за общия брой жители по настоящ адрес се наблюдава спад в населението с 1373 души по-малко в сравнение с 2014 г., като тук може да бъде определен като балансиран спад, тъй като в градовете населението е намаляло с 680 души, а в селата с 693 души. Населението в селата на община Берковица и община Вършец в юрисдикцията на РП Берковица съставлява 28 % от общия брой население през 2014 и 33% през 2018 г.
2.	Безработни лица, коефициент на безработица	Наблюдава се спад на безработните лица в района на РП Берковица с 3,4 % през 2018 г. спрямо 2017 г. и с 9,6% през 2018 г. спрямо 2014 г. Независимо от спада, РП Берковица /12,8% към 2018 г./ е доста над средния коефициент на безработица за страната към момента – 3,7%.
3.	Сезонна заетост	РП Берковица са предоставили данни за процент на регистрираните безработни лица, устроени на свободни работни места за временна заетост, от които е видно намаление на временно заетите с 5,8 % през 2018 г. спрямо 2017 г.
4.	Активни стопански субекти	По данни от на РП Берковица, за община Берковица броя на действащите предприятия подали отчет за 2018 г. е 566, а за Община Вършец 224. По данни на търговския регистър и Регистър Булстат, броя на активните субекти на територията на РП Берковица е 657 което е доста под средния брой за районна прокуратура, /5074/.
Криминална активност		
1.	Описание на криминогенните фактори	През последните пет години в района на РП Берковица най-висок дял в общата престъпност заемат общоопасните престъпления - повече от половината от образуваните - 52%. Сред тях преобладават престъпленията по чл. 343б - управление на МПС след употреба на алкохол и тези по чл. 345, ал.2 от НК - управление на МПС, без надлежна регистрация.

		Следват престъпленията, свързани с държане на наркотични вещества /354а НК/ и незаконно оръжие /339, ал.1 НК/. На следващо място са престъпленията против собствеността /20%/. Преобладаващ брой от тях се пада на кражбите /чл.194-195 от НК/, а на следващо място – увреждането на чуждо имущество /чл.216 НК/. На трето място са престъпленията против личността, които са изместили тези против стопанството /от предходните години/. Криминогенните фактори, които въздействат върху вида престъпност са: ▪ Липсата на образование сред ромската общност ▪ Нисък жизнен стандарт, безработица, лоши битови условия ▪ Живот на ромската общност в отделена среда, която има свои традиции и те са в разрез с правните норми ▪ Деформация на ценностите, съпроводени с ценностни модели, които толерират агресията и насилието; ▪ Участие в групи и ситуации с повишен криминогенен риск - такива в които се употребяват наркотици и алкохол ▪ Негативни модели на поведение в семейната среда, свързани с насилие, липса на родителски контрол и др.
2.	Брой и вид престъпления	РП Берковица определя нивото на престъпността като променливо. Най-малко престъпления са регистрирани през 2018 година /238 престъпления/, а най-много през 2017 година /общо 360 престъпления/. През 2018 г. се наблюдава спад на регистрираните престъпления спрямо 2017 г. Процента разкриваемост се увеличава от 66% през 2014 г. на 68% през 2016 г. и 73% през 2019 г. и намалява само през 2015 г./58%/ и 2017 г. /57%/.
3.	Образувани ДП	Образуваните досъдебни производства намаляват през 2018 г. /299/ спрямо предходните години и по-съществено спрямо 2017 г. /457/. Най-висок брой образувани ДП има през 2017 г. .
4.	Образувани преписки	Броя на образуваните преписки в РП Берковица се увеличава през 2018 година /1133/ спрямо предходните изследвани години.
Географска структура на съответния район, свързаност		
1.	▪ %население в необлагодетелстван планински район ▪ км. до най близка прокуратура ▪ автобусни линии; ▪ ж.п. връзки	▪ 81,9 % от населението е в необлагодетелстван планински район ▪ 25 км. отдалеченост до най-близката районна прокуратура /Монтана/ ▪ 25 км. отдалеченост до районната прокуратура в областния град /Монтана/ ▪ налични са междуградски автобусни линии в рамките на районната прокуратура, но не и ж.п. линии
2.	Свързаност	▪ наличие на електронен документооборот с всички прокуратури, ЕИСПП няма изградени електронни връзки с други институции ▪ пощенските услуги се предоставят от Български пощи въз основа на договор със срок на действие 1 година

		/до 30.04.2020 г./, както и от СП ИМС/БУЛПОСТ, договор до 28.05.2020 г.
	Други показатели	
1.	Наличие на ГКПП в юрисдикцията на РП	не
2.	Курортни селища в юрисдикцията на РП	да[1] В община юрисдикцията на РП Берковица има два балнео лечебни курорта от национално значение, както и климатичен планински курорт от местно значение.
	Натовареност	
1.	Брой прокурори по щат и заети към момента. Брой съдебни служители.	Към настоящия момент РП Берковица има щат от 4-ма прокурори, като щата е зает изцяло и 4 съдебни служители – също зает изцяло. По данни на РП Берковица се очаква пенсионирането на един прокурор през м. март 2020 г.
2.	Показател "Брой съдебни служители спрямо броя на прокурорите в съответната РП"	По този показател се наблюдава равен брой служители спрямо броя на прокурорите в РП Берковица. Съотношението на броя реално заети съдебни служители спрямо броя реално заети прокурори в районна прокуратура Берковица е 1,00 при среден коефициент за районните прокуратури в страната 1,38.
3.	Показател „Брой наблюдавани преписки на годишна база, спрямо заетите прокурори в РП"	Данните за 2018 г. за РП Берковица показват, че РП е над средния брой наблюдавани преписки за страната /217,4/, или 288,5 броя наблюдавани преписки на един зает прокурор на година.
4.	Показател „Брой наблюдавани ДП на годишна база, спрямо броя на прокурорите в РП"	РП Берковица се движи под средния брой наблюдавани ДП на един прокурор за страната /224,7/, видно от данните за 2018 г., или 130,5 наблюдавани ДП от един зает прокурор на годишна база.
5.	Показател „Брой прокурори спрямо броя на населението, обхванато от съответната районна прокуратура"	Настоящия показател отразява само броя на прокурорите по щат спрямо общото население, обхванато от съответната районна прокуратура, като средната стойност е 1,49 прокурори на 10 000 жители - по този показател стойността на РП Берковица е 1.71. Следва да се има предвид, че показателя е изчислен за всички районни прокуратури по данни за население на НСИ, по които към края на 2018 г. населението за РП Берковица е било 23 378 души, или с 4 079 по-малко от предоставената информация за броя население по постоянен адрес, предоставена от РП Павликени или 27 475.
6.	Командировани прокурори от и към РП, дежурства и извънреден труд	За последните пет изследвани години, само през 2016 г. е имало командирован прокурор в РП Берковица за една седмица, като няма решени дела с краен прокурорски акт. Дежурства са полагани в периода 2014-2018 г. – всяка година, както и извънреден труд в периода 2014-2018 г. – всяка година.
7.	Проведени конкурси за назначаване на магистрати за	В РП Берковица не са провеждани конкурси за назначаване на магистрати през последните 5 години.

[1] Курортите селища са посочени в РЕШЕНИЕ № 153 ОТ 24 ФЕВРУАРИ 2012 г. на МС за обявяване Списък на курортите в Република България и определяне на техните граници

	петгодишен период	
		Ефективност
1.	Показател „Дял на решените спрямо наблюдаваните преписки“	Средния коефициент за страната на решените спрямо наблюдавани преписки е 95,8%. По този показател РП Берковица е малко над средния – 97,2%.
2.	Показател „Брой приключени спрямо броя новообразувани ДП на годишна база“	Средно за РП в страната, „степента на разчистване“ с ДП е 108%, т.е. като цяло районните прокуратури успяват да се справят с повече досъдебни производства от новообразуваните. За РП Берковица стойността по този показател е 117,4%, или над средния за страната.
3.	Показател „Брой решени спрямо броя на наблюдаваните ДП в РП“	РП Берковица по този показател има малко над средната за районните прокуратури стойност – 77 % /от 522 наблюдавани ДП през 2018 г са решени 402/.
4.	Показател „Брой на прекратените и внесените в съда спрямо общия брой на наблюдаваните ДП в РП“	По този показател РП Берковица е доста над средната стойност или 54,6% /285 внесени в съда спрямо 522 наблюдавани ДП/ Средната стойност за районните прокуратури в страната е 30,4%.
5.	Показател „Дял на досъдебните производства приключени в срок до 8 месеца“	По показателя дял на досъдебните производства, приключени в срок до 8 месеца РП Берковица е със стойност 83,9 % или 239 ДП приключени до 8 месеца, или над средната стойност за всички районни прокуратури – 74,7 %.
6.	Показател „Дял на прекратените досъдебни производства“	Показателят отчита дела на прекратените спрямо приключените ДП. Конкретно за районна прокуратура Берковица стойността на този показател е 50,4%, или 177 прекратени ДП от всички приключени за 2018 г.
		Ефикасност
1.	Показател „Стойност на годишните разходи за една решена преписка“	Средногодишният разход за една решена преписка в районните прокуратури възлиза на 427,60 лева. По този показател РП Берковица е малко под средната стойност или 303,14 лева.
2.	Показател „Стойност на годишните разходи за едно решено досъдебно производство“	Средногодишният разход за едно решено досъдебно производство в районните прокуратури възлиза на 519,36 лева. За РП Берковица стойността е доста над средната стойност или 846,08 лева
3.	Бюджет	Видно от бюджета на РП Берковица, разходите по §2 00 "Други възнаграждения и плащания на персонала през 2018 г. са 6,6% от общия бюджет, а разходите по § 10 00 "Издръжка" – 2,6%.
4.	Разходи за командировки по години	няма
5.	Разходи за дежурства и извънреден труд	Разходи за дежурства в празнични и почивни дни в РП Берковица за 2018 г. са 551,40 лева. За периода 2014-2017 г. не са предоставени данни, въпреки, че са описали броя на дежурствата през отчетния период. Разходи за извънреден труд има за периода 2014 – 2018 г., като

		най-високата сума за периода е 3 599 лева за 2015 г, а за 2018 г. сумата е 146,67 лева.
Сграден фонд		
Сградата в която се помещава РП Берковица е собственост на Висшия съдебен съвет. Сградата е построена през 1970 г., а годината на последния извършен основен ремонт е 2019 г. Ремонтът е извършен по проект „Повишаване енергийна ефективност обществена сграда на общинската и държавната администрация, находяща се в гр. Берковица, пл. Йордан Радичков № 4 по ОПРР 2014-2020 г.“ Сградата е в отлично състояние. Налично е едно архивно помещение.		

За идентифицирането на силните и слабите страни на потенциалните реорганизации и/или обединявания на ниво районна прокуратура в рамките на дейността е приложен SWOT анализ.

- **Силни страни –** предимства и ползи на потенциална реорганизация;
- **Слаби страни –** недостатъците, идентифицираните проблеми при потенциална реорганизация.

СИЛНИ СТРАНИ	***СЛАБИ СТРАНИ***
• Изравняване на натовареността при районните прокуратури • Постигане на равномерно натоварване на съдебните служители • По-добри възможности за бързо преодоляване на кризи, в следствие на неявяване на конкурси за прокурори • Оптимизиране на средствата за поддръжка на администрацията на прокуратурата	• 81,9 % от населението е в необлагодетелстван планински район • Липсата на образование сред ромската общност; нисък жизнен стандарт, безработица /12,8% към края на 2018 г./- фактори, които могат да доведе до увеличаване на нивата на престъпност и оттам натовареността на районната прокуратура • Необходимост от време и ресурси за осъществяване на потенциална реорганизация • Липса на съгласие на заинтересованите страни при потенциална реорганизация

II.4 РП Мездра

Резултати - РП Мездра		
Социално-икономически и административно-териториални фактори/показатели		
Демографска структура на съответния район		
1.	Население, % население в селата	Наблюдава се намаление на общия брой население в юрисдикцията на РП Мездра – с 2 047 души по-малко към края на 2018 г., в сравнение с края на 2014 г., като намаляването е по-голямо в броя на населението в селата. Населението в селата на двете общини в юрисдикцията на РП Мездра към края на 2018 г. е 51,4% от общия брой население
2.	Безработни лица, коефициент на безработица	По отношение на коефициента на безработица през 2018 г. – наблюдава се разлика в коефициента за общините Мездра и Роман, обхванати от района на РП Мездра. Безработицата в община Мездра е 6,23%, а тази в община Роман е с коефициент

		23,29%, което е много над средния коефициент на безработица за страната към момента – 3,7%.
3.	Сезонна заетост	Не са предоставени данни за сезонна заетост за общините в района на РП Мездра.
4.	Активни стопански субекти	Активните стопански субекти в юрисдикцията на РП Мездра са 753 или под средния брой за районна прокуратура /5074/.
	Криминална активност	
1.	Описание на криминогенните фактори	▪ ниски доходи и жизнен стандарт на населението ▪ сравнително висок ръст на безработица ▪ обезлюдяване на села вследствие на миграционни процеси ▪ изградена широка пътна мрежа; ▪ географското разположение на съдебния район и изградената пътна инфраструктура /в т.ч. главният път Е-79, вкл. и международен ЖП възел/
2.	Брой и вид престъпления	По предоставени данни от РП Мездра, голям дял имат престъпленията по глава XI от НК - общоопасни престъпления, след което престъпленията против собствеността и транспортните престъпления, като не са предоставени данни за брой и вид престъпления за изследвания период.
3.	Образувани ДП	Образуваните досъдебни производства за 2018 г. са 381, а наблюдаваните 920.
4.	Образувани преписки	Броя образувани преписки през 2018 г. наброяват 1 177, наблюдаваните преписки за същата година са 1 215.
	Географска структура на съответния район, свързаност	
1.	%население в необлагодетелстван планински район км. до най близка прокуратура автобусни линии; ж.п. връзки	▪ 16,3% е населението в необлагодетелстван планински район ▪ 18 км. отдалеченост до най-близката районна прокуратура /Враца/ ▪ 18 км. отдалеченост до районната прокуратура в областния град /Враца/ ▪ налични са междуградски автобусни линии в рамките на районната прокуратура, както и ж.п. линии
2.	Свързаност	▪ Добро електронно свързване, като за осигуряване на свързаност към Единната електронно съобщителна мрежа в общините Мездра и Роман са издадени 2 бр. опорни възли и съответно 21 бр. възли за достъп ▪ Пощенските услуги се предоставят от „Български пощи“ ЕАД въз основа на договор с № ДР-724/10.06.2019 г., със срок на действие 1 година
	Други показатели	
1.	Наличие на ГКПП в юрисдикцията на РП	-
2.	Курортни селища в юрисдикцията на РП	-
	Натовареност	
1.	Брой прокурори по щат и заети към	РП Мездра има на щат 8 прокурори, от които 1 е незает. Броят на съдебните служители в РП Мездра към настоящия

	момента. Брой съдебни служители.	момент по щат е 8, от които: /обща администрация/ 1 главен счетоводител и 1 главен специалист-административна дейност, /специализирана администрация/ 1 служител, завеждащ служба „Регистратура и деловодство“, 1 съдебен секретар, 3 съдебни деловодители и 1 призовкар. Целият щат е зает. Петима служители, от които завеждащ служба „Регистратура и деловодство“, 1 съдебен секретар и 3 съдебни деловодители, са подготвени за ползване на УИС в ПРБ. По данни на РП Мездра се очакват предстоящи промени в щата поради пенсиониране на 1 съдебен служител.
2.	Показател “Брой съдебни служители спрямо броя на прокурорите в съответната РП“	Съотношението на броя реално заети съдебни служители спрямо броя реално заети прокурори в районна прокуратура Мездра е 1,00 при среден коефициент за районните прокуратури в страната 1,38.
3.	Показател „Брой наблюдавани преписки на годишна база, спрямо заетите прокурори в РП“	РП Мездра показват, че РП е под средния брой наблюдавани преписки за страната или 173,6 броя наблюдавани преписки за един прокурор на година. Средния брой за всички районни прокуратури в страната е 217,4.
4.	Показател „Брой наблюдавани ДП на годишна база, спрямо броя на прокурорите в РП“	Средната стойност, изчислена по настоящия показател е 224,7 наблюдавани ДП на един зает прокурор в страната /общо 194 172 наблюдавани ДП срещу 864 заети прокурори в страната/. РП Мездра се движи под средния брой наблюдавани ДП на един прокурор за страната, видно от данните за 2018 г., или 131,4 наблюдавани ДП от един зает прокурор на годишна база /общо 920 на брой срещу 7 заети прокурори/.
5.	Показател „Брой прокурори спрямо броя на населението, обхванато от съответната районна прокуратура“	Настоящият показател отразява само броя на прокурорите по щат спрямо общото население, обхванато от съответната районна прокуратура, като средната стойност е 1,49 прокурори на 10 000 жители – по този показател стойността на РП Мездра е над средната - 3,35.
6.	Командировани прокурори от и към РП, дежурства и извънреден труд	За последните пет изследвани години няма командировани прокурори към РП Мездра. Седем на брой са командированите прокурори от РП Мездра към РП Оряхово, видно от получената информация – 3 за 2015 г. и 4 за 2016 г. Дежурства са полагани през 2017 г. и 2018 г., а извънреден труд през целия период 2014-2018 г.
7.	Проведени конкурси за назначаване на магистрати за петгодишен период	По данни на РП Мездра, общият брой проведени конкурси за изследвания период са 2, приключили с назначаването на 2-ма административни ръководители. Няма данни за неуспешно проведени конкурси поради липсата на кандидати.
	Ефективност	
1.	Показател „Дял на решените спрямо наблюдаваните преписки“	Средният коефициент на решените спрямо наблюдавани преписки е 95,8%. По този показател РП Мездра е над средния – 98,3%.
2.	Показател „Брой приключени спрямо броя новообразувани ДП на годишна база“	Средно за РП в страната, „степента на разчистване“ с ДП е 108%, т.е., като цяло, районните прокуратури успяват да се справят с повече досъдебни производства от новообразуваните. За РП Мездра стойността по този показател е 121,3%.

3.	Показател „Брой решени спрямо броя на наблюдаваните ДП в РП“	РП Мездра по този показател има много по-висока от средната /76,3%/ за районните прокуратури стойност – 92,2% /от 920 наблюдавани ДП през 2018 г са решени 848/.
4.	Показател „Брой на прекратените и внесените в съда спрямо общия брой на наблюдаваните ДП в РП“	По този показател РП Мездра постига стойност, по-висока от средната, или 37,4% /344 внесени в съда спрямо 920 наблюдавани ДП/ при средна стойност за районните прокуратури в страната 30,4%.
5.	Показател „Дял на досъдебните производства приключени в срок до 8 месеца“	По показателя дял на досъдебните производства, приключени в срок до 8 месеца РП Мездра е със стойност 95,1% или 327 ДП, приключени до 8 месеца. Това е много над средната стойност за всички районни прокуратури, която е 74,7%.
6.	Показател „Дял на прекратените досъдебни производства“	Конкретно за районна прокуратура Мездра стойността на този показател е 28,4%, или 131 прекратени ДП от 462 на брой, приключени за 2018 г. Мездра е малко под средната стойност на показателя за всички РП – 29,2%.
Ефикасност		
1.	Показател „Стойност на годишните разходи за една решена преписка“	Средногодишният разход за една решена преписка в районните прокуратури възлиза на 427,60 лева. По този показател РП Мездра е над средната стойност или 511,26 лева.
2.	Показател „Стойност на годишните разходи за едно решено досъдебно производство“	Средногодишният разход за едно решено досъдебно производство в районните прокуратури възлиза на 519,36 лева. За РП Мездра стойността е под средната стойност или 719,86 лева.
3.	Бюджет	Предоставени са данни за общо приходи за периода 2014 – 2018 г. – 4 140 лева, разходи по §2 00 "Други възнаграждения и плащания на персонала" – 189 067,38 лева и разходи по § 10 00 "Издръжка" – 66 803,64 лева.
4.	Разходи за командировки по години	Разходите за командировки за периода 2014-2018 г. са ниски или между 198,00 и 300,00 лева на година.
5.	Разходи за дежурства и извънреден труд	Разходи за дежурства в празнични и почивни дни в РП Мездра са направени за 2017 г. – 555,90 лева и 2018 г. – 556,31 лева. Разходи за извънреден труд има за периода 2014 – 2018 г., като най-високата сума за периода е 2662,68 лева за 2016 г, а за 2018 г. сумата е 488,05 лева.
Сграден фонд		
Сградата, в която се помещава РП Мездра е частна държавна собственост. Сградата е наета, като разходи за наем за последните пет години не са посочени. За разглеждания период са изразходвани средства в размер на 1984,66 лева във вр. с текущи ремонтни дейности. Налично е едно архивно помещение, като не е предоставена информация за необходимост от допълнителни помещения със същата функция.		

За идентифицирането на силните и слабите страни на потенциалните реорганизации и/или обединявания на ниво районна прокуратура в рамките на дейността е приложен SWOT анализ.

- **Силни страни –** предимства и ползи на потенциална реорганизация;
- **Слаби страни –** недостатъците, идентифицираните проблеми при потенциална реорганизация.

СИЛНИ СТРАНИ	*СЛАБИ СТРАНИ*
• Изравняване на натовареността при районните прокуратури • Постигане на равномерно натоварване на съдебните служители • По-добри възможности за бързо преодоляване на кризи, в следствие на неявяване на конкурси за прокурори • Оптимизиране на средствата за поддръжка на администрацията на прокуратурата	• В съдебния район на РП Мездра се наблюдават следните криминогенни фактори - ниски доходи и жизнен стандарт на населението; сравнително висок ръст на безработица; обезлюдяване на села вследствие на миграционни процеси; изградена широка пътна мрежа; географското разположение на съдебния район и изградената пътна инфраструктура /в т.ч. главният път Е-79, вкл. и международен ЖП възел/ - същите могат да доведат до увеличаване на нивата на престъпност и оттам натовареността на районната прокуратура • Необходимост от време и ресурси за осъществяване на потенциална реорганизация • Липса на съгласие на заинтересованите страни при потенциална реорганизация

III. Препоръки относно възможностите за тяхната реорганизация и/или обединяване чрез прилагане на изработените аналитични инструменти

Препоръките относно възможностите за реорганизация на изследваните РС и РП в апелативен район София /чрез прилагане на разработените аналитични инструменти по дейност 1.4 "Подбор на пилотни структури и разработка на аналитични инструменти"/ са в няколко посоки:

1. Конкретната реорганизация на РС и РП в рамките на апелативен район София да бъдат обсъдени, след като бъдат разработени моделите за реорганизации на съдилищата и обосновката за конкретни реорганизации и/или обединения на РС по предстоящата дейност 1.6 „Разработване на предложения за оптимизация на съдебната карта"[2].

[2] Дейност 1.6. Разработване на предложения за оптимизация на съдебната карта. „Разработване на предложения за оптимизация на съдебната карта" въз основа на резултатите от Д1.1–Д1.5 и анализираните пилотни реорганизирани и/или обединени структури ще бъдат изготвени модели за оптимизация с обосновка за конкретни реорганизации и/или обединения на РС и РП по места, вкл. възможността за създаване на т.нар. обединен съд или обединена прокуратура. Всеки модел и прилежащата му рамка на план за реорганизация на съдебните структури на окръжно и апелативно ниво ще бъде оценен по силни и слаби страни; финансови, времеви и човешки ресурси; финансов анализ и прогнозна оценка за влиянието на предложения модел върху бюджета и ефикасността на съдебната система в дългосрочен план; оценка на въздействието на предложената промяна върху дейността на структурите на местно ниво (регионалните и местни власти и представители на други юридически професии).

2. За водещи критерий да бъдат приети резултатите от измерването на натовареността по изследваните по горе показатели за РС и съответно за РП, както и ненарушаване достъпа до правосъдие.
3. По отношение на районните прокуратури да бъдат взети предвид решението на Прокурорска колегия за приемането на унифициран модел за оптимизиране на районните прокуратури по чл. 30, ал.2, т.3 от Закона за съдебната власт, както и Решенията на Пленума на ВСС за закриване на районни прокуратури, определяне на съдебните райони на районните прокуратури със седалище в окръжния град и разкриване на териториални отделения към тези районни прокуратури.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Доклад за районен съд Велико Търново

в изпълнение на Дейност 1.5. „Изготвяне на детайлни доклади по места за реорганизация на съдебни структури " по Договор № ВСС-1212 от 31.01.2019 г. с предмет: „Предоставяне на консултантски услуги за оптимизиране на съдебната карта"

София,
март 2020 г.

Global Advisers

Този документ е изготвен по Договор № ВСС–1212 от 31.01.2019 г. с предмет: „Предоставяне на консултантски услуги за оптимизиране на съдебната карта", във връзка с изпълнението на ДБФП № BG05SFOP001-3.001-0001-C01 „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", финансиран по Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Съдържание

I. Въведение 2
II. Социално-икономически и административно-териториални показатели/фактори 2
II.1. Демографска структура 2
II.2. Социална и икономическа активност на гражданите и стопанските субекти 3
II.3. Географска структура на съответния район, свързаност 5
II.4. Криминогенни фактори, нива на престъпност 5
II.5. Други 5
III. Показатели за натовареност 6
IV. Показатели по критерии „Административна структура" 14
V. Показатели за ефективност 15
VI. Показатели за ефикасност 16
VII. Бюджет 17
VIII. Сграден фонд 18
IX. Обобщение, SWOT анализ, препоръки 18
Приложения 25

I. Въведение

Съгласно изискванията на Възложителя, описани в техническата спецификация по настоящата обществена поръчка, Изпълнителят следва в рамките на Дейност 1.5. „Изготвяне на детайлни доклади по места за реорганизация и/или обединяване на съдебни структури" да приложи аналитичните инструменти, изработени по дейност 1.4 „Подбор на пилотни структури и разработка на аналитични инструменти" и да изготви детайлни доклади за функционирането на съответните структури.

Данните в настоящия доклад съдържат информация от дефинираните и изследвани показатели в рамките на дейност 1.3. по проекта: „Анализ на състоянието на съдилищата и прокуратурите", както и допълнителна информация, извлечена чрез прилагане на аналитичните инструменти, разработени и тествани по дейност 1.4 за периода 2014-2018 г.

За идентифицирането на силните и слабите страни на потенциалните реорганизации и/или обединявания на ниво районен съд, в рамките на дейността, е приложен SWOT анализ.

Като резултат от изпълнението на Дейност 1.5. е предвидено да бъдат изработени детайлни доклади за функционирането на реорганизираните и/или обединените структури – 10 пилотни районни съдилища и съответните им 10 районни прокуратури.

Настоящият анализ представя текущото състояние на районен съд Велико Търново.

II. Социално-икономически и административно-териториални показатели/фактори

II.1. Демографска структура

По отношение на фактора „Демографска структура" са анализирани данни за петгодишен период 2014 - 2018 г. за брой население, % население в селата, както и механичен прираст на населението /разликата между броя на заселените и броя на изселените лица във и от всяко населено място през календарната година[1]/ или миграция. Част от избраните показатели са обусловени от приетите базови критерии за промяна на съдебната карта на районните съдилища от ВСС[2] и от направените заключения в доклада за значението на районните съдилища в структурата на съдебната система, а именно: „оптималният модел, който обяснява най-добре общия брой дела и може да се използва и за прогнозиране, е съставен от показателите „общ брой население", „брой кметства в юрисдикцията на съответния РС" и „дял на населението, което живее в населено място на районен, окръжен или апелативен съд". Тук следва да се направи уточнението, че посочените критерии имат значение, от една страна за прогнозиране на общия брой дела, и от друга за определяне нивото на достъп до правосъдие[3].

---

[1] От 2007 година механичното движение на населението включва не само вътрешната миграция, а и движението на лицата към и от страната.

[2] Базовите критерии са приети с Доклад „Значението на районните съдилища в структурата на съдебната система. Критерии за промяна на съдебната карта в районите съдилища.", приет от ВСС с решение по Протокол № 40/15.07.2015 г.

[3] Достъп до правосъдие или достъп до съд е понятие, което подробно е развито от Европейския съд по правата на човека в Страсбург в практиката му по приложение на чл. 6, т. 1 от Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи. В делото Голдер9 се приема, че чл. 6 трябва да бъде тълкуван в светлината на следните два правни принципа: принципът, според който трябва да съществува възможност за отнасяне на една гражданска претенция до съдия - един от общопризнатите принципи на

Данните за населението в юрисдикцията на РС Велико Търново, която обхваща общините Велико Търново и Полски Тръмбеш, за изследвания период са представени в таблицата по-долу:

Година		Показатели - демографска структура				
	Обхванати общини	Население				Механичен прираст на населението
		Общо	в градовете	в селата	% насел. в селата	
2014	Велико Търново	87771	74818	12953		-193
	Полски Тръмбеш	13416	4106	9310	22%	-65
Общо		*101187*				
2015	Велико Търново	87259	74372	12887		-160
	Полски Тръмбеш	13295	4057	9238	22 %	93
Общо		*100554*				
2016	Велико Търново	87181	74469	12712		201
	Полски Тръмбеш	13054	4015	9039	21,7%	-59
Общо		*100235*				
2017	Велико Търново	87111	74711	12400		270
	Полски Тръмбеш	12787	3985	8802	21,3%	-37
Общо		*99898*				
2018	Велико Търново	86833	74721	12112		137
	Полски Тръмбеш	12481	3905	8576		-77
Общо		*99314*			*20,9%*	

Източник: НСИ

Видно от данните, за РС Велико Търново се наблюдава намаление на общия брой население в юрисдикцията – с 1873 души към края на 2018 г. /99314 души население/, в сравнение с 2014 г., когато населението е 101187.

В съдебния район на РС Велико Търново населението в селата възлиза на 20,9% от общия брой население към края на 2018 г.

II.2. Социална и икономическа активност на гражданите и стопанските субекти

Информацията по настоящия показател включва броя безработни лица и коефициент на безработица, обявени сезонни работни места, броя на активните субекти /търговски дружества, неправителствени организации, кооперации и др./, брой осигурени лица и др.

Безработни лица и коефициент на безработица

Предоставени са данни само за регистрираната безработица в бюрата по труда в Северен централен район през 2018 г. - 25 338 средномесечна численост. Броят на регистрираните безработни лица в област Велико Търново е 6 301 лица. По така

правото; и принципът на международното право, който забранява отказ от правосъдие. Правото на достъп до съд традиционно се разглежда от съда в Страсбург в неговите аспекти: достъп до съд - граждански дела, достъп до съд - наказателни дела и достъп до обжалване (достъп до съдебно апелативно производство).

представените данни не може да бъде изведен коефициент на безработица за юрисдикцията на РС Велико Търново и същата да бъде сравнена със средния коефициент за страната.

Стопански субекти – брой и вид дейност, осигурени лица

По данни от търговския регистър и регистър Булстат, броят на активните субекти в общините Велико Търново и Полски Тръмбеш на територията на РС Велико Търново е 11 904 или двойно на средния брой за районен съд в страната - 5074. На таблицата са показани данни за брой активни субекти по брой осигурени от тях лица.

Общини	до 10 осигурени лица	11-20 осигурени лица	20-50 осигурени лица	50-100 осигурени лица	над 100 осигурени лица	Общо активни субекти
Велико Търново	10286	547	391	148	101	11473
Полски Тръмбеш	399	23	7	1	1	431
Общо	**10 685**	**570**	**398**	**149**	**102**	**11904**

Източник: търговски регистър и регистър Булстат

По данни на РС Велико Търново, към момента на територията на областта функционират 63 фирми, сертифицирани по ISO 9001 като най-много са в сферата на хранителните стоки, напитки и тютюн – 13 фирми, машини и оборудване – 12 фирми. Почти половината от активните фирми в областта – 48,65%, са в сферата на подотрасъл "Търговия и ремонт". На преработващата промишленост се падат 11.71% от фирмите. През последните години ръст бележат операциите с недвижими имоти, наемодателна дейност и бизнес услуги, които се осъществяват от 734 бр. фирми (8,6% от общия брой фирми на територията на областта) и реализира 1,5% от нетните приходи от продажби.

Индекс на социално-икономическо развитие

За базов критерии за промяна на съдебната карта на районните съдилища от ВСС[4] е приет и индекса на социално-икономическо развитие, като имащ отношение към общото ниво на достъп до правосъдие чрез нивото на социално-икономическо развитие на населените места, попадащи в юрисдикцията на даден районен съд[5]. Хипотезата на индекса е, че по-високата му стойност показва по-големи възможности за достъп до правосъдие на по-голяма част от населението, съответно по-ниските стойности на индекса показват по-малки възможности за достъп до правосъдие и следва да се имат предвид при промяна във функционално-териториалната структура на районните съдилища в страната, тъй като тази промяна може да доведе до потенциален положителен или отрицателен ефект върху социално-икономическото развитие на даден район. . Индексът на социално-икономическо развитие за РС Велико Търново е 7 по скала от 1 до 10, като следва да се има предвид, че същият е изчислен към 2015 г.

[4] Базовите критерии са приети с Доклад „Значението на районните съдилища в структурата на съдебната система. Критерии за промяна на съдебната карта в районите съдилища.", приет от ВСС с решение по Протокол № 40/15.07.2015 г.

[5] Индексът за социално-икономическото развитие е изчислен в Доклад „Социално-икономически фактори и натовареност на районните съдилища", София, януари 2015, Център за изследване на демокрацията, д-р Тодор Галев

II.3. Географска структура на съответния район, свързаност

Съгласно утвърдените базови критерии от ВСС, достъп до правосъдие се разбира и в географския смисъл, с оглед на това, че седалищата на съдилищата следва да са съобразени с възможността на гражданите да посетят сградата на съда при минимум време и пътни разходи.

Данните по отношение на тези показатели за РС Велико Търново са следните:

- 0.7% население в необлагодетелстван планински район;
- налични са междуградски автобусни линии;
- налични са ж.п. линии в юрисдикцията на РС;
- електронни връзки между *РС Велико Търново и други държавни, общински или съдебни институции* - връзка с ЕИСПП; връзка с Единен портал за електронно правосъдие; свързаност на АИС „Бюра съдимост" на всички районни съдилища; единна електронна система за правна помощ между районния съд, адвокатската колегия и Националното бюро за правна помощ; достъп до Регистъра на банковите сметки и сейфове на БНБ; достъп до НАП за наличие на трудови договори; връзка с Национална база данни „Население".
- пощенските услуги се предоставят от Български пощи.

II.4. Криминогенни фактори, нива на престъпност

Отношение към натовареността на съдилищата имат и криминогенните фактори и нивата на престъпност в юрисдикцията на районния съд. Не са предоставени данни от РС Велико Търново по отношение на криминогенните фактори в района и нивата на престъпност.

II.5. Други

Наличие на правни и др. консултанти, медиатори

Въвеждането на алтернативен способи за разрешаване и предотвратяване на спорове и делата е изведено в Доклада по дейност 1.1. като препоръка, реализирането на която ще доведе до намаляване на случаите на сезиране на съдилищата. Развитието на алтернативните способи и в частност медиацията би дало възможност на страните да намерят решения, без да се налага непременно да се обръщат към съда. Наличието на правни консултанти в юрисдикцията на даден районен съд не може да бъде квалифицирано еднозначно: от една страна може да допринесе за разрешаването на даден спор извънсъдебно, но от друга да доведе до увеличаване на делата в съда.

В юрисдикцията на РС Велико Търново има регистрирани 294 адвокати, 15 адвокатски дружества, 1 адвокатско съдружие и 29 медиатори.

Районен съд	Обхванати общини	Достъп до правна помощ и алтернативни способи за разрешаване на спорове			
		Брой адвокати	Брой адв. дружества	Брой адв. съдружия	Брой медиатори
РС Велико Търново	Велико Търново	292	15	1	29
	Полски Тръмбеш	2			
Общо		294	15	1	29

Наличие, капацитет и вид на пенитенциарни заведения и наличие на ГКПП в юрисдикцията на районния съд

Други показатели, които имат значение за запазването на седалището на районните съдилища в определено населено място са граничните райони, както и наличието на пенитенциарно заведение. Тези фактори влияят върху натовареността на отделните съдилища.

В юрисдикцията на РС Велико Търново няма ГКПП, но има налично пенитенциарно заведение - ЗО „Велико Търново" към Затвор Ловеч; 1 арести в гр. Велико Търново; РУ на МВР – Велико Търново, РУ на МВР – Горна Оряховица – обслужва и Лясковец, РУ на МВР – Елена – обслужва и Златарица, РУ на МВР – Павликени – обслужва и Сухиндол, РУ на МВР – Полски Тръмбеш, РУ на МВР – Свищов, РУ на МВР – Стражица; Пробационна служба - звено Велико Търново, звено Горна Оряховица, звено Свищов, звено Павликени и звено Елена.

III. Показатели за натовареност

За базов критерии за промяна на съдебната карта на районните съдилища, приет от ВСС[6] е и натовареността на районните съдилища, изчислена на база на обобщени статистически данни за пет годишен период и на база данни за натовареност по отделни видове граждански и наказателни дела.

Показателите по критерият за натовареност на районните съдилища са изчислени в доклада по дейност 1.3 „Анализ на състоянието на съдилищата и прокуратурите" на база обобщена статистическа информация за петгодишен период (2014 г.-2018 г.) за следните два основни елемента, чрез съпоставянето на които са формирани показателите:

- брой на постъпилите и свършени дела по видове граждански и наказателни дела;
- щатна численост на магистратите.

Общо постъпили дела

Предоставените данни показват, че РС Велико Търново има намаление в годините на общо постъпили дела през изследвания период /от 7 237 през 2014 г. до 6 404 през 2018 г., като най-малко дела са постъпили през 2016 г. -5 935/ при увеличаване на щата на магистратите през годините 1 магистрат след 2015 г.

Районни съдилища в окръжен район Велико Търново	Общ брой постъпили граждански и наказателни дела				
	2014	2015	2016	2017	2018
РС – Велико Търново	7,237	6,642	5,935	6,559	6,404
РС - Елена	668	604	752	767	770
РС – Горна Оряховица	3,179	3,194	3,417	3,923	3,653
РС - Павликени	1,256	1,161	1,365	1,460	1,411

[6] Базовите критерии са приети с Доклад „Значението на районните съдилища в структурата на съдебната система. Критерии за промяна на съдебната карта в районите съдилища.", приет от ВСС с решение по Протокол № 40/15.07.2015 г.

РС - Свищов	1,367	1,437	1,497	1,776	1,815

Численост на магистратите

Видно от данните, за РС Велико Търново щата на магистратите през годините се е увеличил с 1 брой.

Районни съдилища в окръжен район Велико Търново	Численост на магистратите				
	2014	2015	2016	2017	2018
РС – Велико Търново	18	18	19	19	19
РС - Елена	2	2	2	2	2
РС – Горна Оряховица	10	10	9	9	11
РС - Павликени	4	4	4	4	4
РС - Свищов	4	4	4	4	4

Командировани магистрати от и към РС, дежурства и извънреден труд

	Командировани магистрати					
	2014 г.	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.
Командировани магистрати от РС Велико Търново	1 бр. от 01.01.2014 г. до25.06.2014 г.				2 бр. от 01.03.2018 г. до настоящия момент	-

По данни на РС Велико Търново за изследвания период има 1 командирован магистрат от РС през 2014 г. /от 01.01.2014 г. до25.06.2014 г./ и 2-ма от РС Велико Търново през 2018 г. /период от 01.03.2018 г. до настоящия момент/.

Няма полагани дежурства през изследвания период, а извънреден труд – всяка година, като броя решени дела от дежурства е 31 – през 2014 г., 54 – 2015 г., 25 – 2016 г., и 30 за 2017 г. и 2018 г.

	Дежурства и извънреден труд				
	2014 г.	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.
Разходи за дежурства в празнични и почивни дни	-	-	-	-	-
Разходи за извънреден труд	да	да	да	да	да
Брой дела от дежурства	31 бр.	54 бр.	25 бр.	30 бр.	30 бр.

Проведени конкурси за назначаване на магистрати за петгодишен период

За периода 2014 г. – 2018 г. са проведен 3 конкурса, които са приключили с назначаване на 3 бр. магистрати с преместване на съдия от друг съд. Няма неуспешно проведени конкурси, поради липса на кандидати.

Съдебни служители

В Районен съд – Велико Търново работят 42 съдебни служители, от които 34 служители в специализирана администрация; 6 броя служители в обща администрация и 2 ръководни длъжности, както следва:

Ръководни длъжности:

Съдебен администратор и главен счетоводител.

Специализирана администрация:

- Служба „Съдебно деловодство" – 9 съдебни деловодители; 1 завеждащ служба „съдебно деловодство" , той и съдебен деловодител и статистик;
- Служба „Съдебни секретари" – 14 съдебни секретари; 1 завеждащ служба „Съдебни секретари", той и съдебен секретар и включва още;
- Регистратура – съдебни деловодители – 2 щатни бройки;
- Държавно съдебно изпълнение – 2 щатни бройки съдебен деловодител ДСИ;
- Съдебен деловодител бюро съдимост – 1 щатна бройка;
- Архивар – 1 брой;
- Призовкари – 3 щатни бройки.

Обща администрация:

- Експертни длъжности – 3 щатни бройки: системен администратор, човешки ресурси и счетоводител, той и касиер.
- Технически длъжности – 3 щатни бройки: домакин, той е и шофьор – 1 брой, чистач – 2 броя.

Предстои пенсиониране на 6 служителя както следва: 1 през 2020 г. , 1 през 2021 г. и 4 през 2022 г.

Съдия по вписванията, държавен съдебен изпълнител /ДСИ/

В Районен съд Велико Търново съдия по вписванията и ДСИ. Действащите нотариуси в гр. Велико Търново са 10, а ЧСИ - 8.

Бюро „Съдимост":

Работата, извършена от Бюро „Съдимост" за периода 2017 – 2019 г. е както следва:

- Брой издадени свидетелства за съдимост за 2019 г. - 6 876 броя, за 2018 г. – 8 449 броя и за 2017 г. - 10 359 броя.

- Брой издадени справки за 2019 г. - 2 615 броя, за 2018 г. - 3 143 броя, за 2017 г. - 2 412 броя.

Съдебни заседатели и вещи лица:

В община Велико Търново има 30 броя съдебни заседатели, а в община Полски Тръмбеш 4 брой.

Платените разходи за съдебни заседатели, включително и пътни разноски за 5-годишен период са както следва:

	2014	2015	2016	2017	2018

Разходи за съдебни заседатели	6 276.14 лв.	5 484.40 лв.	7 321.63 лв.	12 539.19 лв.	12 937.46 лв.

Платени разходи за вещи лица:

	2014	2015	2016	2017	2018
Разходи за ВЛ	15 740.00 лв.	14 146.34 лв.	19 990.75 лв.	23 784.25 лв.	19 594.70 лв.
ВЛ §02	3 635.00 лв.	3 515.00 лв.	5 100.76 лв.	7 010.75 лв.	4 287.00 лв.
ВЛ §10	12 105.00 лв.	10 631.34 лв.	14 889.99 лв.	16 773.50 лв.	15 307.70 лв.

1. Показател „Брой постъпили и свършени дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г."

В първия от показателите за натовареност на районните съдилища е изчислен общия брой на постъпилите дела (граждански и наказателни) на един магистрат по щат за изследвания период. Данните за РС Велико Търново показват тенденция за намаляване на общия брой постъпили дела на един магистрат по щат в периода 2014 – 2018 г., или от 402.1 общо постъпили дела през 2014 г. до 337.1 през 2018 г., като средният брой постъпили дела - 353,1 е под средния брой за всички РС в страната /436,4/. Характерно за окръжния район е, че всички районни съдилища имат средно сравнително равен брой постъпили граждански и наказателни дела на 1 магистрат по щат.

Районни съдилища в окръжен район Велико Търново	Общ брой постъпили граждански и наказателни дела на 1 магистрат по щат					
	2014	2015	2016	2017	2018	средно
РС – Велико Търново	402.1	369.0	312.4	345.2	337.1	353.1
РС - Елена	334.0	302.0	376.0	383.5	385.0	356.1
РС – Горна Оряховица	317.9	319.4	379.7	435.9	332.1	357.0
РС - Павликени	314.0	365.3	341.3	365.0	352.8	347.7
РС - Свищов	341.8	359.3	374.3	444.0	453.8	394.6
Средно за всички РС в страната	**393.7**	**425.3**	**430.8**	**477.5**	**454.6**	**436.4**

Общия брой на свършените дела на един магистрат по щат на годишна база за РС Велико Търново следват статистиката на общо постъпилите дела - РС Велико Търново е с намаление в общия брой свършени граждански и наказателни дела на 1 магистрат по щат и се движи под средния брой свършени дела на 1 магистрат по щат за страната /средно 355,5 дела за РС Велико Търново срещу средно 433,6 за страната/.

Районни съдилища в окръжен район Велико Търново	Общ брой свършени граждански и наказателни дела на 1 магистрат по щат					
	2014	2015	2016	2017	2018	средно
РС – Велико Търново	410,7	377,4	318,1	343,9	327,6	355,5

РС - Елена	315,5	321,0	375,0	378,0	382,5	354,4
РС – Горна Оряховица	322,3	319,8	376,6	431,6	332,1	356,5
РС - Павликени	319,5	367,3	344,0	364,0	345,8	348,1
РС - Свищов	349,5	340,8	371,0	464,0	426,3	390,3
Средно за всички РС в страната	**403,9**	**424,4**	**425,9**	**469,2**	**444,8**	**433,6**

2. Показател „Относителен дял на гражданските дела към общо постъпили и свършени на годишна база за периода 2014-2018 г."

Относителният дял на постъпилите граждански дела спрямо общия брой постъпили дела средно за страната за изследвания период варира в порядъка от 68 до 72 процента. В следващата таблица е показан този относителен дял на ниво окръжен район Велико Търново. Конкретно за РС Велико Търново данните показват, че се движи под процентите, средни за страната /56,7% за 2014, 57,5% за 2015, 60,8% за 2016, 64,7% за 2017 и 62,6% за 2018 г./. Средния процент за всички РС в страната е 69,7%.

Районни съдилища в окръжен район Велико Търново	**Дял на гражданските дела към общо постъпилите**					
	2014	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС – Велико Търново	**56.7%**	**57.5%**	**60.8%**	**64.7%**	**62.6%**	**60.4%**
РС - Елена	44.9%	54.3%	49.9%	59.5%	60.6%	53.8%
РС – Горна Оряховица	67.4%	68.3%	68.4%	70.5%	71.0%	69.1%
РС - Павликени	64.1%	59.3%	67.1%	68.6%	67.4%	65.3%
РС - Свищов	69.1%	67.8%	68.2%	73.0%	75.3%	70.7%
Средно за всички РС в страната	**68.6%**	**69.0%**	**67.1%**	**72.0%**	**72.0%**	**69.7%**

По отношение на дела граждански дела към общия брой свършени дела - РС Велико Търново също се движи в проценти по-ниски от средните за страната – средно за периода 60,1% за Велико Търново при среден за страната за периода 2014-2018 г. – 69,2%.

Районни съдилища в окръжен район Велико Търново	**Дял на гражданските дела към общо свършените**					
	2014	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС – Велико Търново	**56.4%**	**57.8%**	**60.2%**	**64.7%**	**61.3%**	**60.1%**
РС - Елена	45.6%	53.7%	49.5%	58.7%	59.9%	53.5%
РС – Горна Оряховица	67.2%	69.8%	67.9%	71.0%	69.4%	69.0%
РС - Павликени	64.2%	59.6%	66.6%	69.5%	66.0%	65.2%
РС - Свищов	67.5%	68.6%	66.4%	74.1%	74.4%	70.2%
Средно за всички РС в страната	**68.4%**	**68.4%**	**66.6%**	**71.2%**	**71.6%**	**69.2%**

3. Показател „Брой постъпили и свършени граждански дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г."

Настоящият показател отразява общия брой постъпили и свършени граждански дела, които се падат на един магистрат по щат от РС, като е разгледана тенденцията за

петгодишен период (2014-2018 г.). За РС Велико Търново данните показват, че броят на постъпили граждански дела на 1 магистрат по щат се запазват в границите между 190 и 230 на година. Средната стойност за РС Велико Търново /212,8 постъпили граждански дела на един магистрат/ е доста под средната стойност за районните съдилища /304,8/ и е по-ниска от средните стойности на РС Свищов, РС Горна Оряховица и РС Павликени.

Районни съдилища в окръжен район Велико Търново	Брой постъпили граждански дела (общо) на 1 магистрат по щат					
	2014	2015	2016	2017	2018	средно
РС – Велико Търново	227.8	212.0	189.9	223.5	210.8	212.8
РС - Елена	150.0	164.0	187.5	228.0	233.5	192.6
РС – Горна Оряховица	214.3	218.1	259.6	307.4	235.9	247.1
РС - Павликени	201.3	216.5	229.0	250.5	237.8	227.0
РС - Свищов	236.0	243.8	255.3	324.3	341.5	280.2
Средно за всички РС в страната	**270.2**	**293.3**	**289.2**	**344.0**	**327.1**	**304.8**

По отношение на свършените граждански дела за РС Велико Търново данните показват аналогични нива като при постъпилите граждански дела – доста под средната стойност за районните съдилища – 212,9 за РС Велико Търново при средно 300,5 за РС в страната.

Районни съдилища в окръжен район Велико Търново	Брой свършени граждански дела (общо) на 1 магистрат по щат					
	2014	2015	2016	2017	2018	средно
РС – Велико Търново	231.4	218.1	191.4	222.6	200.9	212.9
РС - Елена	144.0	172.5	185.5	222.0	229.0	190.6
РС – Горна Оряховица	216.5	223.1	255.6	306.6	230.5	246.4
РС - Павликени	205.3	218.8	229.0	253.0	228.3	226.9
РС - Свищов	236.0	233.8	246.3	343.8	317.3	275.4
Средно за всички РС в страната	**276.1**	**290.5**	**283.5**	**334.2**	**318.4**	**300.5**

3.1. Показател – постъпили и свършени граждански дела на един магистрат по вид дела за РС Велико Търново

Настоящият показател показва постъпили и свършени граждански дела по вид – искови, частни и заповедни производства на 1 магистрат по щат, като данните показват, че РС Велико Търново се движи малко под средните стойности по трите вида граждански дела /постъпили: искови 62,8 дела срещу средна стойност за РС 87,1; ЧГД 28,6 срещу средна стойност 31,1 и ЗП 121,5 срещу средна стойност 186,6; свършени: искови 63,0 срещу средна стойност 84,2, ЧГД 28,5 срещу средна стойност 30.4 и ЗП 121,4 срещу 185,9 средна стойност/.

Вид граждански дела	Брой постъпили граждански дела по вид на 1 магистрат по щат за РС Велико Търново

	2014	2015	2016	2017	2018	средно
Искови производства	68,5	63,1	56,3	55,2	70,8	62,8
Средно искови производства	**86,6**	**85,3**	**80,8**	**82,2**	**100,7**	**87,1**
Частни граждански дела /ЧГД/	27,2	26,5	24,5	33,3	31,5	28,6
Средно ЧГД	**23.8**	**26.1**	**30.1**	**39.8**	**35.5**	**31,1**
Заповедни производства /ЗП/	132,1	122,4	109,2	135,1	108,6	121,5
Средно ЗП	**159,8**	**181,8**	**178,3**	**222,0**	**191,0**	**186,6**

Вид граждански дела	Брой свършени граждански дела по вид на 1 магистрат по щат за РС Велико Търново					
	2014	2015	2016	2017	2018	средно
Искови производства	71,8	69,7	57,5	54,5	61,4	63,0
Средно искови производства	**90,7**	**85,2**	**77,2**	**77,1**	**90,9**	**84,2**
Частни граждански дела /ЧГД/	27,3	26,3	24,3	33,3	31,4	28,5
Средно ЧГД	**23.7**	**25.0**	**29.2**	**38.8**	**35.5**	**30.4**
Заповедни производства /ЗП/	132,3	122,1	109,7	134,8	108,2	121,4
Средно ЗП	**161,6**	**180,3**	**177,1**	**218,3**	**192,1**	**185,9**

4. Показател „Брой постъпили и свършени наказателни дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г."

Настоящият показател отразява общия брой постъпили и свършени наказателни дела, които се падат на един магистрат по щат от РС, като е разгледана тенденцията за петгодишен период (2014-2018 г.). За РС Велико Търново данните показват, че броят на постъпили наказателни дела на 1 магистрат по щат средно за периода е 140,3 постъпили наказателни дела на един магистрат, при средната стойност за районните съдилища 131,6. На ниво окръжен район РС Велико Търново е след РС Елена по брой постъпили наказателни дела на 1 магистрат по щат и пред останалите РС.

Районни съдилища в окръжен район Велико Търново	Брой постъпили наказателни дела (общо) на 1 магистрат по щат					
	2014	2015	2016	2017	2018	средно
РС – Велико Търново	174.2	157.0	122.4	121.7	126.2	140.3
РС - Елена	184.0	138.0	188.5	155.5	151.5	163.5
РС – Горна Оряховица	103.6	101.3	120.1	128.4	96.2	109.9
РС - Павликени	112.8	148.8	112.3	114.5	115.0	120.7
РС - Свищов	105.8	115.5	119.0	119.8	112.3	114.5
Средно за всички РС в страната	**123.6**	**132.0**	**141.5**	**133.5**	**127.5**	**131.6**

По отношение на свършените наказателни дела за РС Велико Търново данните показват аналогични нива като при постъпилите наказателни дела – над средната стойност за районните съдилища – 142,6 за РС Велико Търново при средно 133,1 за РС в страната.

Районни съдилища в окръжен район Велико Търново	Брой свършени наказателни дела (общо) на 1 магистрат по щат					
	2014	2015	2016	2017	2018	средно
РС – Велико Търново	179,2	159,3	126,6	121,3	126,6	142,6
РС - Елена	171,5	148,5	189,5	156,0	153,5	163,8
РС – Горна Оряховица	105,8	96,7	121,0	125,0	101,6	110,0
РС - Павликени	114,3	148,5	115,0	111,0	117,5	121,3
РС - Свищов	113,5	107,0	124,8	120,3	109,0	114,9
Средно за всички РС в страната	**127,8**	**133,9**	**142,4**	**135,0**	**126,4**	**133,1**

4.1. Показател – постъпили и свършени наказателни дела на един магистрат по вид дела

Настоящият показател показва постъпили и свършени наказателни дела по вид - НОХД и НЧХД, АНХД и ЧНД на 1 магистрат по щат, като данните показват, че РС Велико Търново се движи около и под средните стойности по вид наказателни дела НОХД и НЧХД, равно на средната стойност за дела АНХД и над средните стойности за дела ЧНД.

Виднаказателни дела	Брой постъпили наказателни дела по видна 1 магистрат по щат за РС Велико Търново					
	2014	2015	2016	2017	2018	средно
НОХД и НЧХД	22,8	21,3	18,5	16,8	20,7	20,0
Средно НОХД и НЧХД	**33,1**	**30,4**	**31,4**	**28,3**	**27,0**	**30,0**
АНХД	58,4	40,1	33,9	33,7	29,6	39,2
Средно АНХД	**44,3**	**38,4**	**38,5**	**40,4**	**38,1**	**39,9**
ЧНД	92,9	95,6	69,9	71,2	75,9	81,1
Средно ЧНД	**46,2**	**63,3**	**71,6**	**64,9**	**62,4**	**61,7**

По отношение на свършените наказателни дела по вид за РС Велико Търново данните показват: НОХД и НЧХД се движат под средната стойност за РС 30,7; АНХД - средната стойност за РС 40,8; при ЧНД –81,2 дела или над средната за РС - 61,7.

Вид наказателни дела	Брой свършени наказателни дела по вид на 1 магистрат по щат за РС Велико Търново					
	2014	2015	2016	2017	2018	средно
НОХД и НЧХД	24,5	21,3	19,2	16,5	21,3	20,6
Средно НОХД и НЧХД	**34,1**	**31,1**	**31,9**	**28,8**	**27,4**	**30,7**
АНХД	62,3	41,6	37,5	33,4	29,5	40,8
Средно АНХД	**47,4**	**39,6**	**38,9**	**41,0**	**36,8**	**40,8**
ЧНД	92,4	96,4	69,9	71,4	75,9	81,2
Средно ЧНД	**46,3**	**63,2**	**71,6**	**65,1**	**62,2**	**61,7**

IV. Показатели по критерии „Административна структура"

При извършения преглед и анализ на реализираните през последните 10 години реформи на съдебни карти в държави-членки на ЕС, едни от основните критерии при анализа на състоянието на отделните типове съдебни институции са свързани със структурата на самата съдебна администрация. В тази връзка, за целите на анализа по дейност 1.3 бяха дефинирани няколко показатели, чрез които да бъде изследвано текущото състояние и да бъде оценена административната структура. Данните за показателите са към 31.12.2018 г.

1. Показател "Численост на администрацията (обща и специализирана) спрямо броя магистрати в районния съд"

Показателят е ключов във връзка с анализа на възможностите за оптимизиране на структурата на районните съдилища. Той отчита съотношението на броя на служителите в администрацията на районния съд, спрямо броя магистрати в съответния съд.

Поради различията в дейностите, извършвани от общата и специализираната администрация при РС, а именно че общата администрация обслужва съдът като самостоятелно юридическо лице, а специализираната администрация е предназначена само за специализираната правосъдна дейност, за целите на настоящия показател съотношението магистрати/администрация е разделено на магистрати/обща администрация и магистрати/специализирана администрация.

Средно на 1 съдия от районен съд в областните центрове се падат по 2,53 служители специализирана администрация и 0,50 служители обща администрация. По този показател за РС Велико Търново се наблюдават следните стойности: 1,79 служители в специализираната администрация на 1 съдия и 0,49 служители в обща администрация на един съдия.

2. Показател „Брой магистрати спрямо брой на населението, обхващано от съответния районен съд"

Докладът „Значението на районните съдилища в структурата на съдебната система. критерии за промяна в съдебната карта на районните съдилища"[7], приет от ВСС с решение по Протокол № 40/15.07.2015 г. препоръчва да се обмисли възможността за определяне на норма, която да отразява съответствие на определен брой на населението към един брой съдия в районен съд, като предложението е да се определи съотношение на 10 000 души население – 1 съдия. Тази норма, наред с другите критерии, отчитащи спецификите на правораздавателния процес следва да бъде използвана при определяне на броя на съдиите в РС.

Пример за подобен подход при определяне на съотношение между население и щатна единица за служител съществува в чл. 10, ал. 1 от Закона за нотариусите и нотариалната дейност и в чл. 8 от Закона за частните съдебни изпълнители. В чл. 10, ал. 1 от ЗННД се приема, че на 10 000 жители в определен район се открива едно място за нотариус, а в чл. 8 от ЗЧСИ се утвърждава, че в определен район се открива едно място за частен съдебен изпълнител на 30 000 жители.

[7] http://www.vss.justice.bg/root/f/uploads/files/Doklad-sadebna-karta[1].pdf

V. Показатели за ефективност

Показателите за ефективност, по които в настоящия доклад са представени данни за РС Велико Търново са разработени в изпълнение на анализите по дейност 1.3. от проекта и се базират на данни към 31.12.2018 г.

1. Показател „Брой свършени спрямо броя входящи дела на годишна база"

Докладът на Съвета на Европа „Европейски съдебни системи - Ефективност и качество на правосъдието" от 2018 г.[8] разглежда т.нар. „степен на разчистване" или на англ. Clearance Rate (CR) като основен показател за ефективност и качество на дейността на съдилищата и прокуратурата в общоевропейски мащаб. Този показател е просто съотношение, получено чрез разделяне на броя на разрешените дела на броя на входящите дела през съответния период, изразено в процент.

$$CR\ (\%) = \frac{\text{Бр. свършени дела през годината}}{\text{Бр. постъпили дела през годината}} \times 100$$

В случаите, когато стойностите на показателя са близки до 100%, това показва способността на съда да разрешава приблизително толкова дела, колкото е броят на входящите дела за дадения период от време. В случаите, при които стойностите на показателя са над 100%, това показва способността на съда да разрешава повече случаи от получените, като по този начин намалява броя на висящите дела в края на периода на измерване.

По същество степента на „разчистване" показва как съдът или съдебната система се справят с притока на дела. Той позволява сравнения, дори когато параметрите на разглежданите случаи в различните съдилища не са идентични.

Средно за страната показателя има следните стойности: 97,35% за граждански дела, 99,14% за наказателни дела, 97,85% - общо за всички дела. За РС Велико Търново „степента на разчистване" се доближава до средните стойности, или 95,31% за граждански дела, 100,33% за наказателни дела, 97,19%- общо за всички дела.

2. Показател „Време за разглеждане на едно дело"

Показателят „Време за разглеждане на едно дело" измерва теоретичното време, необходимо за решаване на едно дело (гражданско или наказателно) в съда с оглед на текущия темп на работа на районните съдилищата.

Според доклада на Съвета на Европа „Европейски съдебни системи - Ефективност и качество на правосъдието" от 2018 г., времето за разглеждане /Disposition Time (DT)/ на едно дело се изчислява чрез разделяне на броя на висящите дела в края на наблюдавания период на броя на разрешените дела в същия период, умножен по 365 (дни в годината):

$$\text{DT (дни)} = \frac{\text{Бр. висящи дела в края на годината}}{\text{Бр. свършени дела през годината}} \times 365$$

[8] https://rm.coe.int/rapport-avec-couv-18-09-2018-en/16808def9c

Преобразуването в дни улеснява проследяването на връзката между висящи и разрешени дела в рамките на даден период, в случая календарна година. Показателят е подходящ за оценка на съдебната ефективност с оглед на установените стандарти за продължителността на съдебни производства.

За отбелязване е, че този показател не изчислява средното време, необходимо за разглеждане на дело, а представя теоретична оценка на времето, необходимо за обработка на висящи дела.

Средно за страната показателя има следните стойности: 79,8 дни за граждански дела, 58,2 дни за наказателни дела, 73,7 дни - общо за всички дела. За РС Велико Търново „времето за разглеждане" е под средните стойности, или 50,7 дни за граждански дела, 19,7 дни за наказателни дела, 38,7 дни - общо за всички дела.

3. Показател, отразяващ процента свършени дела със съдебен акт по същество

Показателят отразява процента на делата, приключили със съдебен акт по същество спрямо общия брой на свършилите дела в съответния районен съд. Изчислява се по формулата:

$$SA\ (\%) = \frac{\text{Бр. свършени дела с акт по същество}}{\text{Общ брой свършени дела}} \times 100$$

При него също не се отчитат съществени елементи като: сложност на делото, причини за прекратяването му и др. и в този смисъл също не би могъл да се разглежда самостоятелно и да бъде сам по себе си основание за вземане на решение за преструктуриране на даден районен съд.

Средно за страната показателя има следните стойности: 87,3% граждански дела, приключили със съдебен акт по същество, 78,5% наказателни дела, приключили със съдебен акт по същество. За РС Велико Търново 88,4% граждански дела са приключили със съдебен акт по същество, 79,4% наказателни дела са приключили със съдебен акт по същество, или около и над средните стойности за всички районни съдилища.

VI. Показатели за ефикасност

За целите на анализа по дейност 1.3, понятието „ефикасност" се използва за измерване на съотношението между вложените ресурси и постигнатите резултати от дейността на районните съдилища, като показателите за ефикасност, по които в настоящия доклад са представени данни за РС са разработени в изпълнение на посочената дейност от проекта и се базират на данни към 31.12.2018 г.

Важно е да се уточни, че показателите за ефикасност следва да се разглеждат с известна доза условност що се отнася до съдебната система като цяло и резултатите от тях не следва да се абсолютизират поради факта, че правосъдието не е типична публична услуга.

1. Показател „Стойности на годишните разходи за единица резултат"

Чрез настоящия показател се цели да бъде определена „цената" на крайния резултат от дейността на всеки от районните съдилища, а именно броя разглеждани и свършени дела. Показателят е изчислен като сумата на общите отчетени към 31.12.2018 г. разходи е разделена на броя разглеждани/свършени дела.

Средногодишният разход на едно разглеждано дело за районните съдилища в областните центрове е в размер на 238 лева. По този показател за РС Велико Търново средногодишния разход за едно разглеждано дело е 335 лева.

Средногодишния разход за едно свършено дело за районните съдилища в областните центрове е в размер на 294 лева. По този показател за РС Велико Търново средногодишния разход за едно свършено дело е 371 лева.

2. Показател „Стойност на годишните разходи на един жител от населението"

Чрез измерването на този показател се цели определянето на цената за издръжка на районните съдилища спрямо населението, което е обхванато от дадения съдебен район на годишна база. Показателят се изчислява като сумата на отчетените към 31.12.2018 г. разходи за всеки от районните съдилища се раздели на броя на населението в съответния съдебен район. Колкото по-малка е стойността на годишните разходи на съда на един жител от населението, толкова дейността на РС е по-ефикасна и обратното. Показателят „Стойност на годишните разходи на един жител от населението" е предназначен да послужи единствено за ориентир при сравнителния анализ между районните съдилища. Резултатите от него не следва да се разглеждат изолирано от общата система от показатели за ефективност и ефикасност.

Осредните годишни разходи на всички районни съдилища в областните центрове за 2018 г. е 19,90 лева на един жител от населението в съдебните райони, стойността по този показател за РС Велико Търново е 23,25 лева.

3. Показател „Съотношение между годишните приходи и разходи"

Този показател, макар и не съвсем типичен при изследване на ефикасността има за цел, макар и косвено да отчете връзката между резултатите от дейността на съдилищата и размера на събраните приходи. Ролята на този показател при оценката на ефикасността е незначителна. Средно за районните съдилища в областните центрове, общо събраните приходи представляват 38,26 % от сумата на отчетените към 31.12.2018 г. разходи. Резултатите от анализа по този показател за РС Велико Търново показват 27,11%.

VII. Бюджет

Видно от бюджета на РС Велико Търново, разходите по §2 00 "Други възнаграждения и плащания на персонала през изследвания период са между 5,3 и 8,6% от общия бюджет, а разходите по § 10 00 "Издръжка" – между 3,9 и 5,9%.

Приходи/Разходи	2014	2015	2016	2017	2018
Общ бюджет	2500859,6	2578597,6	2584926,8	2997820,8	2934986,4
Общо разходи	1624 347.15	1697 293.31	1956251.83	2280 978.88	2308996.42
Общо приходи	876512.55	881304.68	628675.06	716842.08	625990.07
в т.ч. съдебни такси в лв.	845024.15	847700.31	586953.86	635546.66	500100.06
Разходи по §2 00 "Други възнаграждения и плащания на персонала":	133000.67	152871.76	174843.98	258810.79	184414.99
Разходи по § 10 00 "Издръжка":	98439.82	153507.80	113572.78	128758.10	130461.41

Разходи за командировки по години

РС Велико Търново е изразходвал 13 378,74 лв. за командировки през 2014 г. и 83 469,78 лв. през 2018 г.

	2014	2015	2016	2017	2018
Разходи за командировки на съдии	13 378.74	-	-	-	83 469.78

Разходи за дежурства и извънреден труд

	2014	2015	2016	2017	2018
Дежурства в празнични и почивни дни	-	-	-	-	-
Извънреден труд	1 116.34	1 884.33	1 182.10	1 316.25	1 115.73
Тотал разходи	**1 116.34**	**1 884.33**	**1 182.10**	**1 316.25**	**1 115.73**
Брой дела от дежурства	**31 бр.**	**54 бр.**	**25 бр.**	**30 бр.**	**30 бр.**

РС Велико Търново няма разходи за дежурства в празнични и почивни дни през изследвания период 2014 г. – 2018 г. От предоставените данни е видно, че са разходвани средства за положен извънреден труд през целия изследван период 2014 г. - 2018 г. в рамките от 1 115 до 1 884 лева на година.

VIII. Сграден фонд

Районен съд - Велико Търново се помещева в 2 броя съдебни сгради, стопанисвани от Окръжен съд - Велико Търново. Районен съд - Велико Търново се помещава в съдебната палата на ул. Васил Левски № 16. Площта, която ползва е в размер на 1542 кв.м., в т. ч. общите части, като настанените лица са 59 броя на различни етажи. За осъществяване на правораздавателната си дейност, Районен съд - Велико Търново ползва 6 броя съдебни зали. В сграда 2 на ул. "Цанко Церковски" 40 площта, която ползва Районен съд - Велико Търново, е около 57 кв.м., като настанените лица са 7 бр.

И в двете съдебни сгради, стопанисвани от Окръжен съд - Велико Търново има настанени: Апелативен съд, Апелативна, окръжна, и районна прокуратури, ОЗ "Охрана". Няма ангажирани служители с поддръжка на сградата в РС Велико Търново.

Изразходвани са средства за ремонт през 2015 г. , съответно - 19 850.02 лв. и през 2016 г. , съответно - 694.32 лв.

IX. Обобщение, SWOT анализ, препоръки

В настоящата точка е представено обобщение на всички показатели и фактори за РС Велико Търново, като същото показва силните и слабите страни по фактори и показатели чрез сравнение в годините или чрез направено сравнение със средните стойности за всички районни съдилища за страната по съответния показател за изследвания период 2014-2018 г. или само за 2018 г.

Направеното обобщение е на база прилагане на разработените по дейност 1.4 аналитични инструменти и е основа за изготвяне на модели за оптимизация с

обосновка за конкретни реорганизации и/или обединения на РС по места по предстоящата дейност 1.6 „Разработване на предложения за оптимизация на съдебната карта". В тази връзка, в настоящия доклад е направен SWOT анализ на силните и слабите страни на потенциални реорганизации и/или обединявания на ниво районен съд.

Задачата, да бъдат подробно изготвени предложения за оптимизиране на съдебната карта, в т.ч. предложения и обосновка за конкретни реорганизации и/или обединения по места е предмет на следващата дейност 1.6.[9]

Резултати - РС Велико Търново		
Социално-икономически и административно-териториални фактори/показатели		
Демографска структура на съответния район		
1.	Население, % население в селата	Наблюдава се намаление на общия брой население в юрисдикцията на РС Велико Търново – с 1873 души към края на 2018 г. /99314 души население/, в сравнение с 2014 г., когато населението е 101187. В съдебния район на РС Велико Търново населението в селата възлиза на 20,9% от общия брой население към края на 2018 г.
2.	Безработни лица, коефициент на безработица, сезонна заетост	Предоставени са данни само за регистрираната безработица в бюрата по труда в Северен централен район през 2018 г. - 25 338 средномесечна численост. Броят на регистрираните безработни лица в област Велико Търново е 6 301 лица. По така представените данни не може да бъде изведен коефициент на безработица за юрисдикцията на РС Велико Търново и същата да бъде сравнена със средния коефициент за страната. Не са предоставени данни за сезонна заетост.
3.	Активни стопански субекти	броят на активните субекти в общините Велико Търново и Полски Тръмбеш на територията на РС Велико Търново е 11 904 или двойно на средния брой за районен съд в страната – 5074.
		Към момента на територията на областта функционират 63 фирми, сертифицирани по ISO 9001 като най-много са в сферата на хранителните стоки, напитки и тютюн – 13 фирми, машини и оборудване – 12 фирми. Почти половината от активните фирми в областта – 48,65%, са в сферата на подотрасъл "Търговия и ремонт". На преработващата промишленост се падат 11.71% от фирмите. През последните години ръст бележат

[9] Дейност 1.6. Разработване на предложения за оптимизация на съдебната карта. „Разработване на предложения за оптимизация на съдебната карта" въз основа на резултатите от Д1.1-Д1.5 и анализираните пилотни реорганизирани и/или обединени структури ще бъдат изготвени модели за оптимизация с обосновка за конкретни реорганизации и/или обединения на РС и РП по места, вкл. възможността за създаване на т.нар. обединен съд или обединена прокуратура. Всеки модел и прилежащата му рамка на план за реорганизация на съдебните структури на окръжно и апелативно ниво ще бъде оценен по силни и слаби страни; финансови, времеви и човешки ресурси; финансов анализ и прогнозна оценка за влиянието на предложения модел върху бюджета и ефикасността на съдебната система в дългосрочен план; оценка на въздействието на предложената промяна върху дейността на структурите на местно ниво (регионалните и местни власти и представители на други юридически професии).

		операциите с недвижими имоти, наемодателна дейност и бизнес услуги, които се осъществяват от 734 бр. фирми (8,6% от общия брой фирми на територията на областта) и реализира 1,5% от нетните приходи от продажби.
4.	Индекс на социално-икономическо развитие	Индексът на социално-икономическо развитие за РС Велико Търново е 7 по скала от 1 до 10, като следва да се има предвид, че същият е изчислен към 2015 г.
	Географска структура на съответния район, свързаност	
1.	▪ %население в необлагодетелстван планински район ▪ км. до най близкия РС ▪ автобусни линии ▪ ж.п. връзки	▪ 0.7% население в необлагодетелстван планински район ▪ налични са междуградски автобусни линии ▪ налични са ж.п. линии в юрисдикцията на РС
2.	Свързаност	▪ електронни връзки между РС Велико Търново и други държавни, общински или съдебни институции - връзка с ЕИСПП; връзка с Единен портал за електронно правосъдие; свързаност на АИС „Бюра съдимост" на всички районни съдилища; единна електронна система за правна помощ между районния съд, адвокатската колегия и Националното бюро за правна помощ; достъп до Регистъра на банковите сметки и сейфове на БНБ; достъп до НАП за наличие на трудови договори; връзка с Национална база данни „Население" ▪ пощенските услуги се предоставят от Български пощи.
	Криминална активност	
1.	Описание на криминогенните фактори	*Не са предоставени данни по РС Велико Търново по отношение на криминогенни фактори и нивата на престъпност.*
2.	Брой и вид престъпления	-
	Други показатели	
1.	Наличие на ГКПП в юрисдикцията на РС	В юрисдикцията на РС Велико Търново няма ГКПП, но има налично пенитенциарно заведение - ЗО „Велико Търново" към Затвор Ловеч; 1 арести в гр. Велико Търново; РУ на МВР – Велико Търново, РУ на МВР – Горна Оряховица – обслужва и Лясковец, РУ на МВР – Елена – обслужва и Златарица, РУ на МВР – Павликени – обслужва и Сухиндол, РУ на МВР – Полски Тръмбеш, РУ на МВР – Свищов, РУ на МВР – Стражица; Пробационна служба - звено Велико Търново, звено Горна Оряховица, звено Свищов, звено Павликени и звено Елена.
2.	Наличие на правни и др. консултанти, медиатори	В юрисдикцията на РС Велико Търново има регистрирани 294 адвокати, 15 адвокатски дружества, 1 адвокатско сдружие и 29 медиатори.
	Натовареност	
1.	Общо постъпили дела и щатна численост на магистратите	РС Велико Търново има намаление в годините на общо постъпили дела през изследвания период /от 7 237 през 2014 г. до 6 404 през 2018 г., като най-малко дела са постъпили през 2016 г. - 5 935/ при увеличаване на щата на магистратите през годините 1 магистрат след 2015 г.

		/18 магистрати през 2014 и 2015 г. и 19 магистрати от 2016 г./
2.	Командировани магистрати от и към РС, дежурства и извънреден труд	По данни на РС Велико Търново за изследвания период има 1 командирован магистрат от РС през 2014 г. /от 01.01.2014 г. до25.06.2014 г./ и 2-ма от РС Велико Търново през 2018 г. /период от 01.03.2018 г. до настоящия момент/. Няма полагани дежурства през изследвания период, а извънреден труд е полаган всяка година, като броя решени дела от дежурства е 31 – през 2014 г., 54 – 2015 г., 25 – 2016 г., и 30 за 2017 г. и 2018 г.
3.	Проведени конкурси за назначаване на магистрати за петгодишен период	За периода 2014 г. – 2018 г. са проведен 3 конкурса, които са приключили с назначаване на 3 бр. магистрати с преместване на съдия от друг съд. Няма неуспешно проведени конкурси, поради липсата на кандидати.
4	Съдебни служители	В Районен съд – Велико Търново работят 42 съдебни служители, от които 34 служители в специализирана администрация; 6 броя служители в обща администрация и 2 ръководни длъжности. Предстои пенсиониране на 6 служителя както следва: 1 през 2020 г. , 1 през 2021 г. и 4 през 2022 г.
5	Съдия по вписванията, държавен съдебен изпълнител /ДСИ/, нотариус, ЧСИ	В Районен съд Велико Търново съдия по вписванията и ДСИ. Действащите нотариуси в гр. Велико Търново са 10, а ЧСИ - 8.
6	Съдебни заседатели и вещи лица	В община Велико Търново има 30 броя съдебни заседатели, а в община Полски Тръмбеш 4 брой. Платените разходи за съдебни заседатели за периода 2014 – 2018 г. са 44 558 лева, а за вещите лица – 93 254 лева.
7	Бюро „Съдимост"	Работата, извършена от Бюро „Съдимост" за периода 2017 – 2019 г. е както следва: издадени свидетелства за съдимост – 25 684, издадени справки 8 170.
	Показатели за натовареност	
1.	Показател „Брой постъпили и свършени дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г."	Данните за РС Велико Търново показват тенденция за намаляване на общия брой постъпили дела на един магистрат по щат в периода 2014 – 2018 г., или от 402.1 общо постъпили дела през 2014 г. до 337.1 през 2018 г., като средният брой постъпили дела - 353,1 е под средния брой за всички РС в страната /436,4/. Характерно за окръжния район е, че всички районни съдилища имат средно сравнително равен брой постъпили граждански и наказателни дела на 1 магистрат по щат. Общия брой на свършените дела на един магистрат по щат на годишна база за РС Велико Търново следват статистиката на общо постъпилите дела - РС Велико Търново е с намаление в общия брой свършени граждански и наказателни дела на 1 магистрат по щат и се движи под средния брой свършени дела на 1 магистрат по щат за страната /средно 355,5 дела за РС Велико Търново срещу средно 433,6 за страната/.
2.	Показател „Относителен дял на гражданските дела	Относителният дял на постъпилите граждански дела спрямо общия брой постъпили дела средно за страната за

	към общо постъпили и свършени на годишна база за периода 2014-2018 г."	изследвания период варира в порядъка от 68 до 72 процента. Конкретно за РС Велико Търново данните показват, че се движи под процентите, средни за страната /56,7% за 2014, 57,5% за 2015, 60,8% за 2016, 64,7% за 2017 и 62,6% за 2018 г./. По отношение на дела граждански дела към общия брой свършени дела - РС Велико Търново също се движи в проценти по-ниски от средните за страната – средно за периода 60,1% за Велико Търново при среден за страната за периода 2014-2018 г. – 69,2%.
3.	Показател „Брой постъпили и свършени граждански дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г."	За РС Велико Търново данните показват, че броят на постъпили граждански дела на 1 магистрат по щат се запазват в границите между 190 и 230 на година. Средната стойност за РС Велико Търново /212,8 постъпили граждански дела на един магистрат/ е доста под средната стойност за районните съдилища /304,8/ и е по-ниска от средните стойности на РС Свищов, РС Горна Оряховица и РС Павликени. По отношение на свършените граждански дела за РС Велико Търново данните показват аналогични нива като при постъпилите граждански дела – под средната стойност за районните съдилища – 212,9 за РС Велико Търново при средно 300,5 за РС в страната.
3.1.	Показател – постъпили и свършени граждански дела на един магистрат по вид дела	Настоящият показател показва постъпили и свършени граждански дела по вид – искови, частни и заповедни производства на 1 магистрат по щат, като данните показват, че РС Велико Търново се движи малко под средните стойности по трите вида граждански дела /постъпили: искови 62,8 дела срещу средна стойност за РС 87,1; ЧГД 28,6 срещу средна стойност 31,1 и ЗП 121,5 срещу средна стойност 186,6; свършени: искови 63,0 срещу средна стойност 84,2, ЧГД 28,5 срещу средна стойност 30,4 и ЗП 121,4 срещу 185,9 средна стойност/.
4.	Показател „Брой постъпили и свършени наказателни дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г."	За РС Велико Търново данните показват, че броят на постъпили наказателни дела на 1 магистрат по щат средно за периода е 140,3 постъпили наказателни дела на един магистрат, при средната стойност за районните съдилища 131,6. На ниво окръжен район РС Велико Търново е след РС Елена по брой постъпили наказателни дела на 1 магистрат по щат и пред останалите РС. По отношение на свършените наказателни дела за РС Велико Търново данните показват аналогични нива като при постъпилите наказателни дела – над средната стойност за районните съдилища – 142,6 за РС Велико Търново при средно 133,1 за РС в страната.
4.1.	Показател – постъпили и свършени наказателни дела на един магистрат по вид дела	Настоящият показател показва постъпили и свършени наказателни дела по вид – НОХД и НЧХД, АНХД и ЧНД на 1 магистрат по щат, като данните показват, че РС Велико Търново се движи около и под средните стойности по вид наказателни дела НОХД и НЧХД, равно на средната стойност за дела АНХД и над средните стойности за дела ЧНД. По отношение на свършените наказателни дела по вид за РС Велико Търново данните показват: НОХД и НЧХД се

		движат под средната стойност за РС 30,7; АНХД - средната стойност за РС 40,8; при ЧНД –81,2 дела или над средната за РС - 61,7.
Показатели по критерии Административна структура		
1.	Показател "Численост на администрацията (обща и специализирана) спрямо броя магистрати в районния съд"	Средно на 1 съдия от районен съд в областните центрове се падат по 2,53 служители специализирана администрация и 0,50 служители обща администрация. По този показател за РС Велико Търново се наблюдават следните стойности: 1,79 служители в специализираната администрация на 1 съдия и 0,49 служители в обща администрация на един съдия.
2.	Показател „Брой магистрати спрямо броя на населението, обхванато от съответния районен съд"	Към края на 2018 г., средният брой магистрати в районните съдилища в страната е 1,4 щ. бр. на 10 000 жители население. За РС Велико Търново стойността е 1,9 щ. бр. на 10 000.
Показатели по критерии Ефективност		
1.	Показател „Брой свършени спрямо броя входящи дела на годишна база"	Средно за страната показателя има следните стойности: 97,35% за граждански дела, 99,14% за наказателни дела, 97,85% - общо за всички дела. За РС Велико Търново „степента на разчистване" се доближава до средните стойности, или 95,31% за граждански дела, 100,33% за наказателни дела, 97,19%- общо за всички дела.
2.	Показател „Време за разглеждане на едно дело"	Средно за страната показателя има следните стойности: 79,8 дни за граждански дела, 58,2 дни за наказателни дела, 73,7 дни - общо за всички дела. За РС Велико Търново „времето за разглеждане" е под средните стойности, или 50,7 дни за граждански дела, 19,7 дни за наказателни дела, 38,7 дни - общо за всички дела.
3.	Показател, отразяващ процента свършени дела със съдебен акт по същество	Средно за страната показателя има следните стойности: 87,3% граждански дела, приключили със съдебен акт по същество, 78,5% наказателни дела, приключили със съдебен акт по същество. За РС Велико Търново 88,4% граждански дела са приключили със съдебен акт по същество, 79,4% наказателни дела са приключили със съдебен акт по същество, или около и над средните стойности за всички районни съдилища.
Показатели по критерии Ефикасност		
1.	Показател „Стойност на годишните разходи за единица резултат"	Средногодишният разход на едно разглеждано дело за районните съдилища в областните центрове е в размер на 238 лева. По този показател за РС Велико Търново средногодишния разход за едно разглеждано дело е 335 лева. Средногодишния разход за едно свършено дело за районните съдилища в областните центрове е в размер на 294 лева. По този показател за РС Велико Търново средногодишния разход за едно свършено дело е 371 лева.
2.	Показател „Стойност на годишните разходи на един жител от населението"	Осреднените годишни разходи на всички районни съдилища в областните центрове за 2018 г. е 19,90 лева на един жител от населението в съдебните райони, стойността по този показател за РС Велико Търново е 23,25 лева.
3.	Показател „Съотношение между годишните приходи	Средно за районните съдилища в областните центрове, общо събраните приходи представляват 38,26 % от сумата

	и разходи"	на отчетените към 31.12.2018 г. разходи. Резултатите от анализа по този показател за РС Велико Търново показват 27,11%.
4.	Бюджет	Видно от бюджета на РС Велико Търново, разходите по §2 00 "Други възнаграждения и плащания на персонала през изследвания период са между 5,3 и 8,6% от общия бюджет, а разходите по § 10 00 "Издръжка" – между 3,9 и 5,9%.
5.	Разходи за командировки по години	РС Велико Търново е изразходвал 13 378,74 лв. за командировки през 2014 г. и 83 469,78 лв. през 2018 г.
6.	Разходи за дежурства и извънреден труд	РС Велико Търново няма разходи за дежурства в празнични и почивни дни през изследвания период 2014 г. – 2018 г. От предоставените данни е видно, че са разходвани средства за положен извънреден труд през целия изследван период 2014 г. - 2018 г. в рамките от 1 115 до 1 884 лева на година.

Сграден фонд

Районен съд - Велико Търново се помещава в 2 броя съдебни сгради, стопанисвани от Окръжен съд - Велико Търново. Районен съд - Велико Търново се помещава в съдебната палата на ул. Васил Левски № 16. Площта, която ползва е в размер на 1542 кв.м., в т. ч. общите части, като настанените лица са 59 броя на различни етажи. За осъществяване на правораздавателната си дейност Районен съд - Велико Търново ползва 6 броя съдебни зали. В сграда 2 на ул. "Цанко Церковски " 40 площта, която ползва Районен съд - Велико Търново, е около 57 кв.м., като настанените лица са 7 бр.

И в двете съдебни сгради, стопанисвани от Окръжен съд - Велико Търново има настанени: Апелативен съд, Апелативна, окръжна, и районна прокуратури, ОЗ "Охрана". Няма ангажирани служители с поддръжка на сградата в РС Велико Търново.

Изразходвани са средства за ремонт през 2015 г. , съответно - 19 850.02 лв. и през 2016 г. , съответно - 694.32 лв.

За идентифицирането на силните и слабите страни на потенциалните реорганизации и/или обединявания на ниво районен съд в рамките на дейността е приложен SWOT анализ.

- Силни страни – предимства и ползи на потенциална реорганизация;
- Слаби страни – недостатъците, идентифицираните проблеми при потенциална реорганизация.

СИЛНИ СТРАНИ	*СЛАБИ СТРАНИ*
• Изравняване на натовареността сред районните съдилища в страната • Постигане на равномерно натоварване на съдебните служители • По-добри възможности за бързо преодоляване на кризи, в следствие на неявяване на кандидати за магистрати в обявени конкурси • Оптимизиране на средствата за поддръжка на администрацията на съответния районен съд	• Необходимост от време и ресурси за осъществяване на потенциална реорганизация на ниво районен съд: - средства за информиране на обществеността; - време и средства за съставяне на план за реорганизация и изпълнението му; - време и средства за доизграждане на електронни връзки между съдилищата; • Липса на съгласие на заинтересованите страни при потенциална реорганизация

Препоръката, въз основа на настоящия доклад, е бъдеща реорганизация на РС Велико Търново да бъде обсъдена, след като бъдат разработени моделите за реорганизации на съдилищата и обосновката за конкретни реорганизации и/или обединения на РС по предстоящата дейност 1.6 „Разработване на предложения за оптимизация на съдебната карта".

Приложения

Попълнен въпросник от РС Велико Търново

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Доклад за районен съд Елена

в изпълнение на Дейност 1.5. „Изготвяне на детайлни доклади по места за реорганизация на съдебни структури " по Договор № ВСС–1212 от 31.01.2019 г. с предмет: „Предоставяне на консултантски услуги за оптимизиране на съдебната карта"

София,
март 2020 г.

Global Advisers

Този документ е изготвен по Договор № ВСС–1212 от 31.01.2019 г. с предмет: „Предоставяне на консултантски услуги за оптимизиране на съдебната карта", във връзка с изпълнението на ДБФП № BG05SFOP001-3.001-0001-C01 „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", финансиран по Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Съдържание

I.Въведение 2
II. Социално-икономически и административно-териториални показатели/фактори 2
II.1. Исторически данни 2
II.2. Демографска структура 2
II.3. Социална и икономическа активност на гражданите и стопанските субекти 4
II.5. Криминогенни фактори, нива на престъпност 5
II.6. Други 5
III. Показатели за натовареност 6
IV. Показатели по критерии „Административна структура" 13
V. Показатели за ефективност 14
VI. Показатели за ефикасност 15
VII. Бюджет 17
VIII. Сграден фонд 18
IX. Обобщение, SWOT анализ, препоръки 18
Приложения 24

I.Въведение

Съгласно изискванията на Възложителя, описани в техническата спецификация по настоящата обществена поръчка, Изпълнителят следва в рамките на Дейност 1.5. „Изготвяне на детайлни доклади по места за реорганизация и/или обединяване на съдебни структури" да приложи аналитичните инструменти, изработени по дейност 1.4 „Подбор на пилотни структури и разработка на аналитични инструменти" и да изготви детайлни доклади за функционирането на съответните структури.

Данните в настоящия доклад съдържат информация от дефинираните и изследвани показатели в рамките на дейност 1.3. по проекта: „Анализ на състоянието на съдилищата и прокуратурите", както и допълнителна информация, извлечена чрез прилагане на аналитичните инструменти, разработени и тествани по дейност 1.4 за периода 2014-2018 г.

За идентифицирането на силните и слабите страни на потенциалните реорганизации и/или обединявания на ниво районен съд, в рамките на дейността, е приложен SWOT анализ.

Като резултат от изпълнението на Дейност 1.5. е предвидено да бъдат изработени детайлни доклади за функционирането на реорганизираните и/или обединените структури – 10 пилотни районни съдилища и съответните им 10 районни прокуратури.

Настоящият анализ представя текущото състояние на районен съд Елена.

II. Социално-икономически и административно-териториални показатели/фактори

II.1. Исторически данни

Съдът в гр. Елена е създаден непосредствено след освобождението на България от османска власт. Район на действие бил бившата Еленска околия. Наричал се е Еленско мирово съдилище. Мировият съд е бил най-ниската степен в съдебната система. Той се е състоял само от един съдия. Компетентността му е била много ограничена. Разглеждани са и решавани наказателни дела за по-леки престъпления, като главната му функция е била да помирява страните. Това в най-голяма степен е съответствало на наименованието мирови съд.

Подсъдни на този съд са били всички граждански дела, образувани по искове за суми, за собственост и владение на недвижими имоти, за съдебни делби и др. В нотариалната служба са били издавани нотариални актове за собственост на недвижими имоти, за покупко-продажби и др., а съдебно-изпълнителната служба е изпълнявала влезлите в законна сила съдебни актове.

От 1 ноември 1934 г. съдът е преименуван на Еленски околийски съд със седалище гр. Елена и район на действие Еленска околия. Компетентността му се увеличила със Закона за устройство на съдилищата, действащ по това време.
От 1 ноември 1952 г. е преименуван на Народен съд, а от 28 юни 1971 г. на Районен съд гр. Елена. Съгласно изменението на Закона за устройство на съдилищата част от наказателните и гражданските дела, подсъдни до тогава на окръжен съд, са преминали в районния съд.

II.2. Демографска структура

По отношение на фактора „Демографска структура" са анализирани данни за петгодишен период 2014 - 2018 г. за брой население, % население в селата, както и

механичен прираст на населението /разликата между броя на заселените и броя на изселените лица във и от всяко населено място през календарната година[1]/ или миграция. Част от избраните показатели са обусловени от приетите базови критерии за промяна на съдебната карта на районните съдилища от ВСС[2] и от направените заключения в доклада за значението на районните съдилища в структурата на съдебната система, а именно: „оптималният модел, който обяснява най-добре общия брой дела и може да се използва и за прогнозиране, е съставен от показателите „общ брой население", „брой кметства в юрисдикцията на съответния РС" и „дял на населението, което живее в населено място на районен, окръжен или апелативен съд". Тук следва да се направи уточнението, че посочените критерии имат значение, от една страна за прогнозиране на общия брой дела, и от друга за определяне нивото на достъп до правосъдие[3].

Данните за населението в юрисдикцията на РС Елена, която обхваща общините Елена и Златарица, за изследвания период са представени в таблицата по-долу:

Година		Показатели - демографска структура				
	Обхванати общини	Население				Механичен прираст на населението
		Общо	в градовете	в селата	% насел. в селата	
2014	Елена	8988	5212	3776		-24
	Златарица	3851	2093	1758		18
Общо		12839			43%	
2015	Елена	8878	5122	3756		-20
	Златарица	3841	2105	1736		38
Общо		12719			43%	
2016	Елена	8798	5054	3744		-2
	Златарица	3799	2101	1698		9
Общо		12597			43%	
2017	Елена	8615	4945	3670		-64
	Златарица	3742	2088	1654		2
Общо		12357			43%	
2018	Елена	8503	4848	3655		5
	Златарица	3683	2067	1616		-10

[1] От 2007 година механичното движение на населението включва не само вътрешната миграция, а и движението на лицата към и от страната.

[2] Базовите критерии са приети с Доклад „Значението на районните съдилища в структурата на съдебната система. Критерии за промяна на съдебната карта в районните съдилища.", приет от ВСС с решение по Протокол № 40/15.07.2015 г.

[3] Достъп до правосъдие или достъп до съд е понятие, което подробно е развито от Европейския съд по правата на човека в Страсбург в практиката му по приложение на чл. 6, т. 1 от Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи. В делото Голдер9 се приема, че чл. 6 трябва да бъде тълкуван в светлината на следните два правни принципа: принципът, според който трябва да съществува възможност за отнасяне на една гражданска претенция до съдия - един от общопризнатите принципи на правото; и принципът на международното право, който забранява отказ от правосъдие. Правото на достъп до съд традиционно се разглежда от съда в Страсбург в неговите аспекти: достъп до съд – граждански дела, достъп до съд - наказателни дела и достъп до обжалване (достъп до съдебно апелативно производство).

Общо	12186	43%

Източник: НСИ

Видно от данните, за РС Елена се наблюдава намаление на общия брой население в юрисдикцията ѝ – с 653 души по-малко към края на 2018 г., в сравнение с края на 2014 г., като намалението е за сметка на броя на населението в селата.

В съдебния район на РС Елена населението в селата възлиза на 43% от общия брой население за изследвания период 2014 - 2018 г.

II.3. Социална и икономическа активност на гражданите и стопанските субекти

Информацията по настоящия показател включва броя безработни лица и коефициент на безработица, обявени сезонни работни места, броя на активните субекти /търговски дружества, неправителствени организации, кооперации и др./, брой осигурени лица и др.

Безработни лица и коефициент на безработица

Няма предоставени данни за брой безработни лица в общините, обхванати от юрисдикцията на РС Елена, както и по отношение на коефициента на безработица.

Стопански субекти – брой и вид дейности, осигурени лица

По данни от търговския регистър и регистър Булстат, броят на активните субекти в общините Елена и Златарица на територията на РС Елена е 523 или много под средния брой за районен съд /5074/. На таблицата са показани данни за брой активни субекти по брой осигурени от тях лица.

Общини	до 10 осигурени лица	11-20 осигурени лица	20-50 осигурени лица	50-100 осигурени лица	над 100 осигурени лица	Общо активни субекти
Елена	313	34	9	5	1	362
Златарица	153	5	2	0	1	161
Общо	**466**	**39**	**11**	**5**	**2**	**523**

Източник: търговски регистър и регистър Булстат

Няма предоставени данни за структуроопределящи отрасли на местната икономика в съдебния район на РС Елена.

Индекс на социално-икономическо развитие

За базов критерии за промяна на съдебната карта на районните съдилища от ВСС[4] е приет и индекса на социално-икономическо развитие, като имащ отношение към общото ниво на достъп до правосъдие чрез нивото на социално-икономическо развитие на населените места, попадащи в юрисдикцията на даден районен съд[5]. Хипотезата на индекса е, че по-високата му стойност показва по-големи възможности за достъп до правосъдие на по-голяма част от населението, съответно по-ниските стойности на индекса показват по-малки възможности за достъп до правосъдие и

[4] Базовите критерии са приети с Доклад „Значението на районните съдилища в структурата на съдебната система. Критерии за промяна на съдебната карта в районите съдилища.", приет от ВСС с решение по Протокол № 40/15.07.2015 г.

[5] Индексът за социално-икономическото развитие е изчислен в Доклад „Социално-икономически фактори и натовареност на районните съдилища", София, януари 2015, Център за изследване на демокрацията, д-р Тодор Галев

следва да се имат предвид при промяна във функционално-териториалната структура на районните съдилища в страната, тъй като тази промяна може да доведе до потенциален положителен или отрицателен ефект върху социално-икономическото развитие на даден район. . Индексът на социално-икономическо развитие за РС Елена е 5 по скала от 1 до 10, като следва да се има предвид, че същият е изчислен към 2015 г.

II.4. Географска структура на съответния район и транспортна свързаност

Съгласно утвърдените базови критерии от ВСС, достъп до правосъдие се разбира и в географския смисъл, с оглед на това, че седалищата на съдилищата следва да са съобразени с възможността на гражданите да посетят сградата на съда при минимум време и пътни разходи.

Данните по отношение на тези показатели за РС Елена са следните:

- 73,6% население в необлагодетелстван планински район;
- 37 км. отдалеченост до най-близкия РС /Горна Оряховица/;
- 41 км. отдалеченост до РС в областния град /Велико Търново/;
- налични са междуградски автобусни линии;
- няма ж.п. линии в юрисдикцията на РС;
- електронни връзки между *РС Елена и други държавни, общински или съдебни институции* - Районен съд Елена е включен в Единния портал за електронно правосъдие; „Информационно-комуникационни и технологични ресурси в сектор „Правосъдие""; АИС „Бюра съдимост"; „ЕИСПП"; НБ „Население"; НАП; НОИ;
- пощенските услуги се предоставят от Български пощи - в гр. Елена има офиси на „Български пощи" ЕАД и „ЕКОНТ".

II.5. Криминогенни фактори, нива на престъпност

Отношение към натовареността на съдилищата имат и криминогенните фактори и нивата на престъпност в юрисдикцията на районния съд. Не са предоставени данни от РС Елена по отношение на криминогенни фактори и нива на престъпност.

II.6. Други

Наличие на правни и др. консултанти, медиатори

Въвеждането на алтернативен способи за разрешаване и предотвратяване на спорове и делата е изведено в Доклада по дейност 1.1. като препоръка, реализирането на която ще доведе до намаляване на случаите на сезиране на съдилищата. Развитието на алтернативните способи и в частност медиацията би дало възможност на страните да намерят решения, без да се налага непременно да се обръщат към съда. Наличието на правни консултанти в юрисдикцията на даден районен съд не може да бъде квалифицирано еднозначно: от една страна може да допринесе за разрешаването на даден спор извънсъдебно, но от друга да доведе до увеличаване на делата в съда.

В юрисдикцията на РС Елена, в община Елена има регистрирани 11 адвокати, както и 1 действащ медиатор. Няма информация за действащи адвокати или медиатори в община Златарица.

Наличие, капацитет и вид на пенитенциарни заведения и наличие на ГКПП в юрисдикцията на районния съд

Други показатели, които имат значение за запазването на седалището на районните съдилища в определено населено място са граничните райони, както и наличието на

пенитенциарно заведение. Тези фактори влияят върху натовареността на отделните съдилища. В юрисдикцията на РС Елена няма ГКПП и пенитенциарно заведение.

III. Показатели за натовареност

За базов критерии за промяна на съдебната карта на районните съдилища, приет от ВСС[6] е и натовареността на районните съдилища, изчислена на база на обобщени статистически данни за пет годишен период и на база данни за натовареност по отделни видове граждански и наказателни дела.

Показателите по критерият за натовареност на районните съдилища са изчислени в доклада по дейност 1.3 „Анализ на състоянието на съдилищата и прокуратурите" на база обобщена статистическа информация за петгодишен период (2014 г.-2018 г.) за следните два основни елемента, чрез съпоставянето на които са формирани показателите:

- брой на постъпилите и свършени дела по видове граждански и наказателни дела;
- щатна численост на магистратите.

Общо постъпили дела

Предоставените данни показват, че РС Елена има увеличение в годините на общо постъпили дела през изследвания период /от 668 през 2014 г. до 770 през 2018 г./ при запазване на щата на магистратите през годините – 2-ма магистрати.

Районни съдилища в окръжен район Велико Търново	Общ брой постъпили граждански и наказателни дела				
	2014	2015	2016	2017	2018
РС - Елена	668	604	752	767	770
РС – Велико Търново	7,237	6,642	5,935	6,559	6,404
РС – Горна Оряховица	3,179	3,194	3,417	3,923	3,653
РС - Павликени	1,256	1,461	1,365	1,460	1,411
РС - Свищов	1,367	1,437	1,497	1,776	1,815

Численост на магистратите

Видно от данните, за РС Елена се запазва щата на магистратите през годините – 2-ма магистрати.

Районни съдилища в окръжен район Велико Търново	Численост на магистратите				
	2014	2015	2016	2017	2018
РС - Елена	2	2	2	2	2
РС – Велико Търново	18	18	19	19	19
РС – Горна Оряховица	10	10	9	9	11

[6] Базовите критерии са приети с Доклад „Значението на районните съдилища в структурата на съдебната система. Критерии за промяна на съдебната карта в районите съдилища.", приет от ВСС с решение по Протокол № 40/15.07.2015 г.

РС - Павликени	4	4	4	4	4
РС - Свищов	4	4	4	4	4

Командировани магистрати от и към РС, дежурства и извънреден труд

По данни на РС Елена за изследвания период няма командировани магистрати от и към РС.

Дежурства са полагани през 2017, 2018 и 2019 г., а извънреден труд – всяка година, като броя решени дела от дежурства е 13 – през 2014 г., 11 – 2015 г, 7 – 2016 г, 2 и 5 през 2017 и 2018 г. и 13 – 2019 г.

	Дежурства и извънреден труд					
	2014 г.	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.
Разходи за дежурства в празнични и почивни дни	-	-	-	да	да	да
Разходи за извънреден труд	да	да	да	да	да	да
Брой дела от дежурства	13 бр.	11 бр.	7 бр.	2 бр.	5 бр.	13 бр.

Проведени конкурси за назначаване на магистрати за петгодишен период

За периода 2014 – 2018 г. е проведен 1 конкурс за назначаване на административен ръководител и считано от 19.02.2015 г. с Решение на ВСС по протокол № 8, съдия Пейо Иванов Приходков е встъпил в длъжност „Председател" на Районен съд – Елена. Няма неуспешно проведени конкурси, поради липсата на кандидати.

Съдебни служители

В Районен съд – Елена работят 8 съдебни служители, от които 6 служители в специализирана администрация: 3 съдебни деловодители, 2 съдебни секретаря и 1 призовкар; 2-ма служители на ръководни длъжности: 1 главен счетоводител и 1 административен секретар. Служители „Обща администрация" няма.

Не се очакват промени в заетия щат поради пенсиониране или друго.

Един от съдебните деловодители изпълнява и функциите на архивар. Друг служител, заемащ длъжността „Съдебен деловодител", изпълнява функциите на „Бюро съдимост". Третият съдебен деловодител е лице, изпълняващо функциите по регистратура и статистика. Единственият административен секретар е и служител па сигурността на информацията. Призовкарят изпълнява функциите на хигиенист.

Съдия по вписванията, държавен съдебен изпълнител /ДСИ/

В Районен съд Елена има един съдия по вписванията и един ДСИ.

Бюро „Съдимост"

Брой издадени свидетелства за съдимост за периода 2014 – 2018 г.

2014 г.	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.
803	1053	1199	1120	721

Брой издадени справки от бюро „Съдимост" за периода 2014 – 2018 г.

2014 г.	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.
327	320	334	350	327

Съдебни заседатели и вещи лица:

Брой съдебни заседатели по общини:

Мандат 2011 г. – 2015 г.:

- община Елена - 15 бр. съдебни заседатели;
- община Златарица - 3 бр. съдебни заседатели;

Мандат 2016 г. – 2020 г. :

- община Елена - 5 бр. съдебни заседатели;
- община Златарица - 3 бр. съдебни заседатели.

Платените разходи за съдебни заседатели, включително и пътни разноски за 5-годишен период са както следва:

	2014 г.	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.
Разходи за възнаграждения на съд. заседатели	392	737	537	892	1312
Разходи за пътни разноски	75	35	58	29	49
Тотал разходи	**467**	**772**	**595**	**921**	**1361**

Платените разходи за вещи лица са както следва:

	2014 г.	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.
Разходи за възнаграждения вещи лица	1908	1483	1470	1751	2408

1. Показател „Брой постъпили и свършени дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г."

В първия от показателите за натовареност на районните съдилища е изчислен общия брой на постъпилите дела (граждански и наказателни) на един магистрат по щат за изследвания период. Данните за РС Елена показват тенденция за увеличаване на общия брой постъпили дела на един магистрат по щат в периода 2015 – 2018 г., или от 302 общо постъпили дела до 385, като средният брой постъпили за периода, или 356,1 е под средния брой за всички РС в страната /436,4/. През 2014 г. общия брой постъпили дела е 334. Характерно за окръжния район е, че всички районни съдилища имат сравнително равен брой постъпили граждански и наказателни дела на 1 магистрат по щат.

Районни съдилища в окръжен район Велико Търново	Общ брой постъпили граждански и наказателни дела на 1 магистрат по щат					
	2014	2015	2016	2017	2018	средно
РС - Елена	334.0	302.0	376.0	383.5	385.0	356.1
РС – Велико Търново	402.1	369.0	312.4	345.2	337.1	353.1
РС – Горна Оряховица	317.9	319.4	379.7	435.9	332.1	357.0
РС - Павликени	314.0	365.3	341.3	365.0	352.8	347.7
РС - Свищов	341.8	359.3	374.3	444.0	453.8	394.6
Средно за всички РС в страната	**393.7**	**425.3**	**430.8**	**477.5**	**454.6**	**436.4**

Общия брой на свършените дела на един магистрат по щат на годишна база за РС Елена следват статистиката на общо постъпилите дела - РС Елена е с почти уеднаквен брой свършени граждански и наказателни дела на 1 магистрат по щат в рамките на окръжния район с останалите районни съдилища и се движи под средния брой свършени дела на 1 магистрат по щат за страната /средно 354,4 дела за РС Елена срещу средно 433,6 за страната/.

Районни съдилища в окръжен район Велико Търново	Общ брой свършени граждански и наказателни дела на 1 магистрат по щат					
	2014	2015	2016	2017	2018	средно
РС - Елена	315,5	321,0	375,0	378,0	382,5	354,4
РС – Велико Търново	410,7	377,4	318,1	343,9	327,6	355,5
РС – Горна Оряховица	322,3	319,8	376,6	431,6	332,1	356,5
РС - Павликени	319,5	367,3	344,0	364,0	345,8	348,1
РС - Свищов	349,5	340,8	371,0	464,0	426,3	390,3
Средно за всички РС в страната	**403,9**	**424,4**	**425,9**	**469,2**	**444,8**	**433,6**

2. Показател „Относителен дял на гражданските дела към общо постъпили и свършени на годишна база за периода 2014-2018 г."

Относителният дял на постъпилите граждански дела спрямо общия брой постъпили дела средно за страната за изследвания период варира в порядъка от 68 до 72 процента. В следващата таблица е показан този относителен дял на ниво окръжен район Велико Търново. Конкретно за РС Елена данните показват, че се движи под процентите, средни за страната /44,9% за 2014, 54,3% за 2015, 49,9% за 2016, 59,5% за 2017 и 60,6% за 2018 г./.

Районни съдилища в окръжен район Велико Търново	Дял на гражданските дела към общо постъпилите					
	2014	2015	2016	2017	2018	средно
РС - Елена	44.9%	54.3%	49.9%	59.5%	60.6%	53.8%
РС – Велико Търново	56.7%	57.5%	60.8%	64.7%	62.6%	60.4%
РС – Горна Оряховица	67.4%	68.3%	68.4%	70.5%	71.0%	69.1%
РС - Павликени	64.1%	59.3%	67.1%	68.6%	67.4%	65.3%

РС - Свищов	69.1%	67.8%	68.2%	73.0%	75.3%	70.7%
Средно за всички РС в страната	**68.6%**	**69.0%**	**67.1%**	**72.0%**	**72.0%**	**69.7%**

По отношение на дела граждански дела към общия брой свършени дела - РС Елена също се движи в проценти по-ниски от средните за страната – средно за периода 53,5% за Елена при среден за страната за периода 2014-2018 г. – 69,2%.

Районни съдилища в окръжен район Велико Търново	**Дял на гражданските дела към общо свършените**					
	2014	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Елена	**45.6%**	**53.7%**	**49.5%**	**58.7%**	**59.9%**	**53.5%**
РС – Велико Търново	56.4%	57.8%	60.2%	64.7%	61.3%	60.1%
РС – Горна Оряховица	67.2%	69.8%	67.9%	71.0%	69.4%	69.0%
РС - Павликени	64.2%	59.6%	66.6%	69.5%	66.0%	65.2%
РС - Свищов	67.5%	68.6%	66.4%	74.1%	74.4%	70.2%
Средно за всички РС в страната	**68.4%**	**68.4%**	**66.6%**	**71.2%**	**71.6%**	**69.2%**

3. Показател „Брой постъпили и свършени граждански дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г."

Настоящият показател отразява общия брой постъпили и свършени граждански дела, които се падат на един магистрат по щат от РС, като е разгледана тенденцията за петгодишен период (2014-2018 г.). За РС Елена данните показват, че броят на постъпили граждански дела на 1 магистрат по щат се увеличава в годините, но средната стойност за РС Елена /192,6 постъпили граждански дела на един магистрат/ е доста под средната стойност за районните съдилища /304,8/ и най-ниска в рамките на окръжния район Велико Търново.

Районни съдилища в окръжен район Велико Търново	**Брой постъпили граждански дела (общо) на 1 магистрат по щат**					
	2014	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Елена	**150.0**	**164.0**	**187.5**	**228.0**	**233.5**	**192.6**
РС – Велико Търново	227.8	212.0	189.9	223.5	210.8	212.8
РС – Горна Оряховица	214.3	218.1	259.6	307.4	235.9	247.1
РС - Павликени	201.3	216.5	229.0	250.5	237.8	227.0
РС - Свищов	236.0	243.8	255.3	324.3	341.5	280.2
Средно за всички РС в страната	**270.2**	**293.3**	**289.2**	**344.0**	**327.1**	**304.8**

По отношение на свършените граждански дела за РС Елена данните показват аналогични нива като при постъпилите граждански дела – доста под средната стойност за районните съдилища – 190,6 за РС Елена при средно 300,5 за РС в страната.

Районни съдилища в окръжен район Велико Търново	**Брой свършени граждански дела (общо) на 1 магистрат по щат**

	2014	2015	2016	2017	2018	средно
РС - Елена	144.0	172.5	185.5	222.0	229.0	190.6
РС – Велико Търново	231.4	218.1	191.4	222.6	200.9	212.9
РС – Горна Оряховица	216.5	223.1	255.6	306.6	230.5	246.4
РС - Павликени	205.3	218.8	229.0	253.0	228.3	226.9
РС - Свищов	236.0	233.8	246.3	343.8	317.3	275.4
Средно за всички РС в страната	**276.1**	**290.5**	**283.5**	**334.2**	**318.4**	**300.5**

3.1. Показател – постъпили и свършени граждански дела на един магистрат по вид дела за РС Елена

Настоящият показател показва постъпили и свършени граждански дела по вид – искови, частни и заповедни производства на 1 магистрат по щат, като данните показват, че РС Елена се движи под средните стойности по трите вида граждански дела /постъпили: искови 57,1 дела срещу средна стойност за РС 87,1; ЧГД 24,5 срещу средна стойност 31,1 и ЗП 111 срещу средна стойност 186,6; свършени: искови 55,4 срещу средна стойност 84,2, ЧГД 24,4 срещу средна стойност 30.4 и ЗП 110,8 срещу 185,9 средна стойност/.

Вид граждански дела	Брой постъпили граждански дела по видна 1 магистрат по щат за РС Елена					
	2014	2015	2016	2017	2018	средно
Искови производства	60.5	49.5	52.5	55.5	67.5	57.1
Средно искови производства	**86,6**	**85,3**	**80,8**	**82,2**	**100,7**	**87,1**
Частни граждански дела /ЧГД/	18.0	25.5	25.0	27.5	26.5	24.5
Средно ЧГД	**23.8**	**26.1**	**30.1**	**39.8**	**35.5**	**31.1**
Заповедни производства /ЗП/	71.5	89.0	110.0	145.0	139.5	111.0
Средно ЗП	**159,8**	**181,8**	**178,3**	**222,0**	**191,0**	**186,6**

Вид граждански дела	Брой свършени граждански дела по вид на 1 магистрат по щат за РС Елена					
	2014	2015	2016	2017	2018	средно
Искови производства	55.5	59.0	49.0	50.0	63.5	55.4
Средно искови производства	**90,7**	**85,2**	**77,2**	**77,1**	**90,9**	**84,2**
Частни граждански дела /ЧГД/	17.0	25.5	25.5	27.0	27.0	24.4
Средно ЧГД	**23.7**	**25.0**	**29.2**	**38.8**	**35.5**	**30.4**
Заповедни производства /ЗП/	71.5	88.0	111.0	145.0	138.5	110.8
Средно ЗП	**161,6**	**180,3**	**177,1**	**218,3**	**192,1**	**185,9**

4. Показател „Брой постъпили и свършени наказателни дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г."

Настоящият показател отразява общия брой постъпили и свършени наказателни дела, които се падат на един магистрат по щат от РС, като е разгледана тенденцията за петгодишен период (2014-2018 г.). За РС Елена данните показват, че броят на постъпили наказателни дела на 1 магистрат по щат се намалява леко в периода 2016 –

2018 г., като средната стойност за РС Елена /163,5 постъпили наказателни дела на един магистрат/ се наблюдава над средната стойност за районните съдилища /131,6/.

Районни съдилища в окръжен район Велико Търново	Брой постъпили наказателни дела (общо) на 1 магистрат по щат					
	2014	2015	2016	2017	2018	средно
РС - Елена	**184.0**	**138.0**	**188.5**	**155.5**	**151.5**	**163.5**
РС – Велико Търново	174.2	157.0	122.4	121.7	126.2	140.3
РС – Горна Оряховица	103.6	101.3	120.1	128.4	96.2	109.9
РС - Павликени	112.8	148.8	112.3	114.5	115.0	120.7
РС - Свищов	105.8	115.5	119.0	119.8	112.3	114.5
Средно за всички РС в страната	**123.6**	**132.0**	**141.5**	**133.5**	**127.5**	**131.6**

По отношение на свършените наказателни дела за РС Елена данните показват аналогични нива като при постъпилите наказателни дела – над средната стойност за районните съдилища – 163,8 за РС Елена при средно 133,1 за РС в страната.

Районни съдилища в окръжен район Велико Търново	Брой свършени наказателни дела (общо) на 1 магистрат по щат					
	2014	2015	2016	2017	2018	средно
РС - Елена	**171,5**	**148,5**	**189,5**	**156,0**	**153,5**	**163,8**
РС – Велико Търново	179,2	159,3	126,6	121,3	126,6	142,6
РС – Горна Оряховица	105,8	96,7	121,0	125,0	101,6	110,0
РС - Павликени	114,3	148,5	115,0	111,0	117,5	121,3
РС - Свищов	113,5	107,0	124,8	120,3	109,0	114,9
Средно за всички РС в страната	**127,8**	**133,9**	**142,4**	**135,0**	**126,4**	**133,1**

4.1. Показател – постъпили и свършени наказателни дела на един магистрат по вид дела

Настоящият показател показва постъпили и свършени наказателни дела по вид – НОХД и НЧХД, АНХД и ЧНД на 1 магистрат по щат, като данните показват, че РС Елена се движи около и над средните стойности по трите вида наказателни дела /НОХД и НЧХД - 26 дела срещу средна стойност за РС 30; АНХД - 36,8, близо до средната стойност 39,9 и ЧНД – 100,7 дела – доста над средната стойност 61,7/.

Вид наказателни дела	Брой постъпили наказателни дела по вид на 1 магистрат по щат за РС Елена					
	2014	2015	2016	2017	2018	средно
НОХД и НЧХД	35,5	28,0	27,5	23,0	16,0	26,0
Средно НОХД и НЧХД	**33,1**	**30,4**	**31,4**	**28,3**	**27,0**	**30,0**
АНХД	59,0	30,5	28,5	37,5	28,5	36,8
Средно АНХД	**44,3**	**38,4**	**38,5**	**40,4**	**38,1**	**39,9**
ЧНД	89,5	79,5	132,5	95,0	107,0	100,7
Средно ЧНД	**46,2**	**63,3**	**71,6**	**64,9**	**62,4**	**61,7**

По отношение на свършените наказателни дела по вид за РС Елена данните показват аналогични нива като при постъпилите наказателни дела по вид – при НОХД и НЧХД – 26,1 дела – движи много малко под средната стойност за РС 30,7; АНХД - 36,9 – близка до средната стойност 40,8 и ЧНД – 100,8 дела – чувствително над средната стойност 61,7/.

Вид наказателни дела	Брой свършени наказателни дела по вид на 1 магистрат по щат за РС Елена					
	2014	2015	2016	2017	2018	средно
НОХД и НЧХД	33,0	29,0	30,5	21,5	16,5	26,1
Средно НОХД и НЧХД	**34,1**	**31,1**	**31,9**	**28,8**	**27,4**	**30,7**
АНХД	49,0	40,0	26,5	39,5	29,5	36,9
Средно АНХД	**47,4**	**39,6**	**38,9**	**41,0**	**36,8**	**40,8**
ЧНД	89,5	79,5	132,5	95,0	107,5	100,8
Средно ЧНД	**46,3**	**63,2**	**71,6**	**65,1**	**62,2**	**61,7**

IV. Показатели по критерии „Административна структура"

При извършения преглед и анализ на реализираните през последните 10 години реформи на съдебни карти в държави-членки на ЕС, едни от основните критерии при анализа на състоянието на отделните типове съдебни институции са свързани със структурата на самата съдебна администрация. В тази връзка, за целите на анализа по дейност 1.3 бяха дефинирани няколко показатели, чрез които да бъде изследвано текущото състояние и да бъде оценена административната структура. Данните за показателите са към 31.12.2018 г.

1. Показател "Численост на администрацията (обща и специализирана) спрямо брой магистрати в районния съд"

Показателят е ключов във връзка с анализа на възможностите за оптимизиране на структурата на районните съдилища. Той отчита съотношението на броя на служителите в администрацията на районния съд, спрямо броя магистрати в съответния съд.

Поради различията в дейностите, извършвани от общата и специализираната администрация при РС, а именно че общата администрация обслужва съдът като самостоятелно юридическо лице, а специализираната администрация е предназначена само за специализираната правосъдна дейност, за целите на настоящия показател съотношението магистрати/администрация е разделено на магистрати/обща администрация и магистрати/специализирана администрация.

Средно на 1 съдия от районен съд извън областните центрове се падат по 2,81 служители специализирана администрация и 1,18 служители обща администрация. По този показател за РС Елена се наблюдават следните стойности: 3-ма служители в специализираната администрация на 1 съдия и 1 служители в обща администрация на един съдия.

2. Показател „Брой магистрати спрямо броя на населението, обхванато от съответния районен съд"

Докладът „Значението на районните съдилища в структурата на съдебната система. критерии за промяна в съдебната карта на районните съдилища"[7] приет от ВСС с решение по Протокол № 40/15.07.2015 г. препоръчва да се обмисли възможността за определяне на норма, която да отразява съответствие на определен брой на населението към един брой съдия в районен съд, като предложението е да се определи съотношение на 10 000 души население – 1 съдия. Тази норма, наред с другите критерии, отчитащи спецификите на правораздавателния процес следва да бъде използвана при определяне на броя на съдиите в РС.

Пример за подобен подход при определяне на съотношение между население и щатна единица за служител съществува в чл. 10, ал. 1 от Закона за нотариусите и нотариалната дейност и в чл. 8 от Закона за частните съдебни изпълнители. В чл. 10, ал. 1 от ЗННД се приема, че на 10 000 жители в определен район се открива едно място за нотариус, а в чл. 8 от ЗЧСИ се утвърждава, че в определен район се открива едно място за частен съдебен изпълнител на 30 000 жители.

Към края на 2018 г., средният брой магистрати в районните съдилища в страната е 1,4 щ. бр. на 10 000 жители население. За РС Елена стойността е 1,6 щ. бр. на 10 000.

V. Показатели за ефективност

Показателите за ефективност, по които в настоящия доклад са представени данни за РС Елена са разработени в изпълнение на анализите по дейност 1.3. от проекта и се базират на данни към 31.12.2018 г.

1. Показател „Брой свършени спрямо брой входящи дела на годишна база"

Докладът на Съвета на Европа „Европейски съдебни системи - Ефективност и качество на правосъдието" от 2018 г.[8] разглежда т.нар. „степен на разчистване" или на англ. Clearance Rate (CR) като основен показател за ефективност и качество на дейността на съдилищата и прокуратурата в общоевропейски мащаб. Този показател е просто съотношение, получено чрез разделяне на броя на разрешените дела на броя на входящите дела през съответния период, изразено в процент.

$$CR\ (\%) = \frac{\text{Бр. свършени дела през годината}}{\text{Бр. постъпили дела през годината}} \times 100$$

В случаите, когато стойностите на показателя са близки до 100%, това показва способността на съда да разрешава приблизително толкова дела, колкото е броят на входящите дела за дадения период от време. В случаите, при които стойностите на показателя са над 100%, това показва способността на съда да разрешава повече случаи от получените, като по този начин намалява броя на висящите дела в края на периода на измерване.

По същество степента на „разчистване" показва как съдът или съдебната система се справят с притока на дела. Той позволява сравнения, дори когато параметрите на разглежданите случаи в различните съдилища не са идентични.

Средно за страната показателя има следните стойности: 97,35% за граждански дела, 99,14% за наказателни дела, 97,85% - общо за всички дела. За РС Елена „степента на разчистване" се доближава до средните стойности, или 98,07% за граждански дела, 101,32% за наказателни дела, 99,35% - общо за всички дела.

[7] http://www.vss.justice.bg/root/f/uploads/files/Doklad-sadebna-karta[1].pdf
[8] https://rm.coe.int/rapport-avec-couv-18-09-2018-en/16808def9c

2. Показател „Време за разглеждане на едно дело"

Показателят „Време за разглеждане на едно дело" измерва теоретичното време, необходимо за решаване на едно дело (гражданско или наказателно) в съда с оглед на текущия темп на работа на районните съдилищата.

Според доклада на Съвета на Европа „Европейски съдебни системи - Ефективност и качество на правосъдието" от 2018 г., времето за разглеждане /Disposition Time (DT)/ на едно дело се изчислява чрез разделяне на броя на висящите дела в края на наблюдавания период на броя на разрешените дела в същия период, умножен по 365 (дни в годината):

$$\text{DT (дни)} = \frac{\text{Бр. висящи дела в края на годината}}{\text{Бр. свършени дела през годината}} \times 365$$

Преобразуването в дни улеснява проследяването на връзката между висящи и разрешени дела в рамките на даден период, в случая календарна година. Показателят е подходящ за оценка на съдебната ефективност с оглед на установените стандарти за продължителността на съдебни производства.

За отбелязване е, че този показател не изчислява средното време, необходимо за разглеждане на дело, а представя теоретична оценка на времето, необходимо за обработка на висящи дела.

Средно за страната показателя има следните стойности: 79,8 дни за граждански дела, 58,2 дни за наказателни дела, 73,7 дни - общо за всички дела. За РС Елена „времето за разглеждане" е под средните стойности, или 47,8 дни за граждански дела, 11,9 дни за наказателни дела, 33,4 дни - общо за всички дела.

3. Показател, отразяващ процента свършени дела със съдебен акт по същество

Показателят отразява процента на делата, приключили със съдебен акт по същество спрямо общия брой на свършилите дела в съответния районен съд. Изчислява се по формулата:

$$SA\ (\%) = \frac{\text{Бр. свършени дела с акт по същество}}{\text{Общ брой свършени дела}} \times 100$$

При него също не се отчитат съществени елементи като: сложност на делото, причини за прекратяването му и др. и в този смисъл също не би могъл да се разглежда самостоятелно и да бъде сам по себе си основание за вземане на решение за преструктуриране на даден районен съд.

Средно за страната показателя има следните стойности: 87,3% граждански дела, приключили със съдебен акт по същество, 78,5% наказателни дела, приключили със съдебен акт по същество. За РС Елена 84,5% граждански дела са приключили със съдебен акт по същество, 72,0% наказателни дела са приключили със съдебен акт по същество, или малко под средните стойности за всички районни съдилища.

VI. Показатели за ефикасност

За целите на анализа по дейност 1.3, понятието „ефикасност" се използва за измерване на съотношението между вложените ресурси и постигнатите резултати от дейността на районните съдилища, като показателите за ефикасност, по които в настоящия доклад са представени данни за РС са разработени в изпълнение на посочената дейност от проекта и се базират на данни към 31.12.2018 г.

Важно е да се уточни, че показателите за ефикасност следва да се разглеждат с известна доза условност що се отнася до съдебната система като цяло и резултатите от тях не следва да се абсолютизират поради факта, че правосъдието не е типична публична услуга.

1. Показател „Стойности на годишните разходи за единица резултат"

Чрез настоящия показател се цели да бъде определена „цената" на крайния резултат от дейността на всеки от районните съдилища, а именно броя разглеждани и свършени дела. Показателят е изчислен като сумата на общите отчетени към 31.12.2018 г. разходи е разделена на броя разглеждани/свършени дела.

Средногодишният разход на едно разглеждано дело за районните съдилища извън областните центрове е в размер на 440 лева. При анализа на резултатите по този показател се констатира, че при 37 от изследваните съдилища, показателят е под средната стойност, тоест за тях ефикасността е по-висока. По този показател РС Елена е със стойност 561 лева или същата е 12,5% над средния разход за едно разглеждано дело.

Средногодишният разход на едно свършено дело за районните съдилища извън областните центрове е в размер на 496 лева, като стойността за РС Елена е 613 лева, или по отношение на този РС се наблюдава по-ниска ефикасност.

2. Показател „Стойности на годишните разходи на един жител от населението"

Чрез измерването на този показател се цели определянето на цената за издръжка на районните съдилища спрямо населението, което е обхванато от дадения съдебен район на годишна база. Показателят се изчислява като сумата на отчетените към 31.12.2018 г. разходи за всеки от районните съдилища се раздели на броя на населението в съответния съдебен район. Колкото по-малка е стойността на годишните разходи на съда на един жител от населението, толкова дейността на РС е по-ефикасна и обратното. Показателят „Стойност на годишните разходи на един жител от населението" е предназначен да послужи единствено за ориентир при сравнителния анализ между районните съдилища. Резултатите от него не следва да се разглеждат изолирано от общата система от показатели за ефективност и ефикасност.

Осреднените годишни разходи на всички районни съдилища извън областните центрове за 2018 г. е 28 лева на един жител от населението в съдебните райони, стойността по този показател за РС Елена е 38 или с по-ниска ефикасност по този показател.

3. Показател „Съотношение между годишните приходи и разходи"

Този показател, макар и не съвсем типичен при изследване на ефикасността има за цел, макар и косвено да отчете връзката между резултатите от дейността на съдилищата и размера на събраните приходи. Ролята на този показател при оценката на ефикасността е незначителна. Средно за районните съдилища извън областните центрове общо събраните приходи представляват близо 20 % от сумата на отчетените към 31.12.2018 г. разходи. Резултатите от анализа по този показател за РС Елена показват 10,39% съотношение на приходи спрямо разходи.

VII. Бюджет

Видно от бюджета на РС Елена, разходите по §2 00 "Други възнаграждения и плащания на персонала през изследвания период са между 6,2 и 6,5% от общия бюджет, а разходите по § 10 00 "Издръжка" – между 7 и 10%.

Приходи/Разходи	2014	2015	2016	2017	2018
Общ бюджет	**396633**	**449845**	**446329**	**494372**	**517544**
Общо разходи	348017	383246	402993	426021	468849
Общо приходи	48616	66599	43336	68351	48695
в т.ч. съдебни такси в лв.	43319	64261	37830	50093	35210
Разходи по §2 00 "Други възнаграждения и плащания на персонала":	**25646**	**30087**	**29009**	**30975**	**33784**
02-02 – персонал по извънтрудови правоотношения	1247	1598	1149	1508	2242
02-05 – СБКО и облекло	24060	27276	27216	28377	30017
02-09 – болнични от работодател	339	1213	644	1090	1525
Разходи по § 10 00 "Издръжка":	**32859**	**46390**	**40098**	**34807**	**38067**
10-14 – правна литература	0	0	48	59	0
10-15 - материали	4311	7841	8819	5609	6824
10-16 – вода, горива и енергия	6979	8365	7898	6630	6942
10-20 – външни услуги	20684	20923	21950	21585	23847
10-30 – текущ ремонт	174	7996	0	0	0
10-51 - командировки	711	1265	971	966	331
10-92 – съд. разноски и др.	0	0	254	-254	1
10-98 – други разходи	0	0	158	212	122

Разходи за командировки по години

РС Елена няма командировани съдии и разходи за командировани магистрати през изследвания период 2014 г. - 2018 г.

Разходи за дежурства и извънреден труд

	2014	2015	2016	2017	2018
Дежурства в празнични и почивни дни	-	-	-	562	557
Извънреден труд	465	598	440	130	377
Тотал разходи	**465**	**598**	**440**	**692**	**934**
Брой дела от дежурства	**13 бр.**	**11 бр.**	**7 бр.**	**2 бр.**	**5 бр.**

РС Елена има разходи за дежурства в празнични и почивни дни, съответно 562,00 лв. за 2017 г. и 557,00 лв. за 2018 г. От предоставените данни е видно, че са разходвани средства за положен извънреден труд през целия изследван период 2014 г. - 2018 г. в рамките от 130 до 598 лева на година.

VIII. Сграден фонд

Сградата, в която се помещава Районен съд – Елена е публична държавна собственост /АДС № 5107 от 03.12.2019 г./ с предоставени права за управление на Пленум на Висш съдебен съвет по сключен договор за дарение № РД.02.11-24/14.04.2006 г. Сградата е собственост на РС. Декларирана е липса на строителни книжа и не е възможно да се посочи дата и година на строителство. Реконструирана е през 2008 г. /ремонт на покрив/, състоянието на сградата е добро. През последните пет години има изразходвани средства за текущи ремонтни дейности на санитарни възли през 2015 г., възлизащи на обща сума 7996 лв.

Брой помещения, квадратура, предназначения на помещенията със съответния брой настанени лица в тях:

Помещения, ползващи от Районен съд – Елена:

- 18 бр. – кабинети, канцеларии и архив с обща площ – 459,90 кв. м. – 2 бр. съдии, 1 бр. ДСИ, 1 бр. Съдия по вписванията, 8 бр. служители;
- 3 бр. – съдебни зали–213,09 кв.м.;
- 1 бр. – сървърно помещение – 13,64 кв.м.;
- 3 бр. – складови помещения – 141,27 кв.м.;
- 2 бр. – санитарни помещения – 20,46 кв.м.;
- 3 бр. – гаражни клетки – 73 кв.м.

Помещения, ползвани от Районна прокуратура гр. Велико Търново, ТО – Елена:

- 10 бр. – кабинети, канцеларии и архив с обща площ – 296,32 кв.м. – 2 бр. прокурори, 5 бр. служители;
- 1 бр. – складово помещение – 108,03 кв.м.;
- 1 бр. – санитарно помещения – 6,82 кв.м.

Помещения ползвани от Служба по вписванията - гр. Елена:2 бр. – канцелария и архив – 64,50 кв.м. 1 бр. служител;

Помещения ползвани от РД „Охрана" гр. В. Търново:2 бр. – канцелария и стая за арестанти – 52,10 кв.м. – 2 бр. служители

РС Елена няма щатна бройка за служител за поддръжка на сградата.

IX. Обобщение, SWOT анализ, препоръки

В настоящата точка е представено обобщение на всички показатели и фактори за РС Елена, като същото показва силните и слабите страни по фактори и показатели чрез сравнение в годините или чрез направено сравнение със средните стойности за всички районни съдилища за страната по съответния показател за изследвания период 2014-2018 г. или само за 2018 г.

Направеното обобщение е на база прилагане на разработените по дейност 1.4 аналитични инструменти и е основа за изготвяне на модели за оптимизация с обосновка за конкретни реорганизации и/или обединения на РС по места по предстоящата дейност 1.6 „Разработване на предложения за оптимизация на съдебната карта". В тази връзка, в настоящия доклад е направен SWOT анализ на силните и слабите страни на потенциални реорганизации и/или обединявания на ниво районен съд.

Задачата, да бъдат подробно изготвени предложения за оптимизиране на съдебната карта, в т.ч. предложения и обосновка за конкретни реорганизации и/или обединения по места е предмет на следващата дейност 1.6.[9]

Резултати - РС Елена		
Социално-икономически и административно-териториални фактори/показатели		
Демографска структура на съответния район		
1.	Население, % население в селата	Видно от данните, за РС Елена се наблюдава намаление на общия брой население в юрисдикцията ѝ – с 653 души по-малко към края на 2018 г., в сравнение с края на 2014 г., като намалението е за сметка на броя на населението в селата. В съдебния район на РС Елена населението в селата възлиза на 43% от общия брой население за изследвания период 2014 - 2018 г.
2.	Безработни лица, коефициент на безработица, сезонна заетост	*Няма предоставени данни за брой безработни лица в общините, обхванати от юрисдикцията на РС Елена, както и по отношение на коефициента на безработица.* *Няма данни за сезонна заетост.*
3.	Активни стопански субекти	Активните субекти в общините Елена и Златарица на територията на РС Елена е 523 или много под средния брой за районен съд /5074/.
4.	Индекс на социално-икономическо развитие	Индексът на социално-икономическо развитие за РС Елена е 5 по скала от 1 до 10, като следва да се има предвид, че същият е изчислен към 2015 г.
Географска структура на съответния район, свързаност		
1.	▪ %население в необлагодетелстван планински район ▪ км. до най близкия РС ▪ автобусни линии ▪ ж.п. връзки	▪ 73,6% население в необлагодетелстван планински район ▪ 37 км. отдалеченост до най-близкия РС /Горна Оряховица/ ▪ 41 км. отдалеченост до РС в областния град /Велико Търново/ ▪ налични са междуградски автобусни линии; ▪ няма ж.п. линии в юрисдикцията на РС
2.	Свързаност	▪ Районен съд Елена е включен в Единния портал за електронно правосъдие; „Информационно-комуникационни и технологични ресурси в сектор „Правосъдие""; АИС „Бюра съдимост"; „ЕИСПП"; НБ „Население"; НАП; НОИ.

[9] Дейност 1.6. Разработване на предложения за оптимизация на съдебната карта. „Разработване на предложения за оптимизация на съдебната карта" въз основа на резултатите от Д1.1-Д1.5 и анализираните пилотни реорганизирани и/или обединени структури ще бъдат изготвени модели за оптимизация с обосновка за конкретни реорганизации и/или обединения на РС и РП по места, вкл. възможността за създаване на т.нар. обединен съд или обединена прокуратура. Всеки модел и прилежащата му рамка на план за реорганизация на съдебните структури на окръжно и апелативно ниво ще бъде оценен по силни и слаби страни; финансови, времеви и човешки ресурси; финансов анализ и прогнозна оценка за влиянието на предложения модел върху бюджета и ефикасността на съдебната система в дългосрочен план; оценка на въздействието на предложената промяна върху дейността на структурите на местно ниво (регионалните и местни власти и представители на други юридически професии).

		• пощенските услуги се предоставят от Български пощи - В гр. Елена има офиси на „Български пощи" ЕАД и „ЕКОНТ".
	Криминална активност	
1.	Описание на криминогенните фактори	Не са предоставени данни то РС Елена по отношение на криминогенни фактори, нива на престъпност
2.	Брой и вид престъпления	Не са предоставени данни то РС Елена по отношение на брой и вид престъпления.
	Други показатели	
1.	Наличие на ГКПП в юрисдикцията на РС	В юрисдикцията на РС Елена няма ГКПП и пенитенциарно заведение.
2.	Наличие на правни и др. консултанти, медиатори	В юрисдикцията на РС Елена, в община Елена има регистрирани 11 адвокати, както и 1 действащ медиатор. Няма информация за действащи адвокати или медиатори в община Златарица.
	Натовареност	
1.	Общо постъпили дела и щатна численост на магистратите	Предоставените данни показват, че РС Елена има увеличение в годините на общо постъпили дела през изследвания период /от 668 през 2014 г. до 770 през 2018 г./ при запазване на щата на магистратите през годините – 2-ма магистрати.
2.	Командировани магистрати от и към РС, дежурства и извънреден труд	По данни на РС Елена за изследвания период няма командировани магистрати от и към РС. Дежурства са полагани през 2017, 2018 и 2019 г., а извънреден труд – всяка година, като броя решени дела от дежурства е 13 – през 2014 г., 11 – 2015 г, 7 – 2016 г, 2 и 5 през 2017 и 2018 г. и 13 – 2019 г.
3.	Проведени конкурси за назначаване на магистрати за петгодишен период	За периода 2014 – 2018 г. е проведен 1 конкурс за назначаване на административен ръководител и считано от 19.02.2015 г. с Решение на ВСС по протокол № 8, съдия Пейо Иванов Приходков е встъпил в длъжност „Председател" на Районен съд – Елена. Няма неуспешно проведени конкурси, поради липсата на кандидати.
4	Съдебни служители	В Районен съд – Елена работят 8 съдебни служители, от които 6 служители в специализирана администрация: 3 съдебни деловодители, 2 съдебни секретаря и 1 призовкар; 2-ма служители на ръководни длъжности: 1 главен счетоводител и 1 административен секретар. Служители „Обща администрация" няма. Не предстоят промени в заетия щат поради пенсиониране или друго.
5	Съдия по вписванията, държавен съдебен изпълнител /ДСИ/	В Районен съд Елена има един съдия по вписванията и един ДСИ.
6	Съдебни заседатели и вещи лица	Мандат на съдебните заседатели 2016 г. – 2020 г. : ▪ община Елена - 5 бр. съдебни заседатели ▪ община Златарица - 3 бр. съдебни заседатели Платените разходи за съдебни заседатели за периода 2014 – 2018 г. са 4 116 лева, а за вещите лица – 9 020 лева.
7	Бюро „Съдимост"	Работата, извършена от Бюро „Съдимост" за периода 2014 – 2018 г. е както следва: издадени свидетелства за съдимост

		– 4 896, издадени справки – 1 658.
	Показатели за натовареност	
1.	Показател „Брой постъпили и свършени дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г."	Данните за РС Елена показват тенденция за увеличаване на общия брой постъпили дела на един магистрат по щат в периода 2015 – 2018 г., или от 302 общо постъпили дела до 385, като средният брой постъпили за периода, или 356,1 е под средния брой за всички РС в страната /436,4/. През 2014 г. стойността на общия брой постъпили дела е 334. Характерно за В рамките на окръжния район е, че всички районни съдилища имат сравнително равен брой постъпили РС Елена е с малък брой постъпили граждански и наказателни дела на 1 магистрат по щат. Общия брой на свършените дела на един магистрат по щат на годишна база за РС Елена следват статистиката на общо постъпилите дела - РС Елена е с почти еднаквен брой свършени граждански и наказателни дела на 1 магистрат по щат в рамките на окръжния район с останалите районни съдилища и се движи под средния брой свършени дела на 1 магистрат по щат за страната /средно 354,4 дела за РС Елена срещу средно 433,6 за страната/.
2.	Показател „Относителен дял на гражданските дела към общо постъпили и свършени на годишна база за периода 2014-2018 г."	Относителният дял на постъпилите граждански дела спрямо общия брой постъпили дела средно за страната за изследвания период варира в порядъка от 68 до 72 процента. Конкретно за РС Елена данните показват, че се движи под процентите, средни за страната /44,9% за 2014, 54,3% за 2015, 49,9% за 2016, 59,5% за 2017 и 60,6% за 2018 г./ По отношение на дела граждански дела към общия брой свършени дела - РС Елена също се движи в проценти по-ниски от средните за страната – средно за периода 53,5% за Елена при среден за страната за периода 2014-2018 г. – 69,2%.
3.	Показател „Брой постъпили и свършени граждански дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г."	За РС Елена данните показват, че броят на постъпили граждански дела на 1 магистрат по щат се увеличава в годините, но средната стойност за РС Елена /192,6 постъпили граждански дела на един магистрат/ е доста под средната стойност за районните съдилища /304,8/. Наблюдаваната стойност е най-ниска в окръжен район Велико Търново. По отношение на свършените граждански дела за РС Елена данните показват аналогични нива като при постъпилите граждански дела – доста под средната стойност за районните съдилища – 190,6 за РС Елена при средно 300,5 за РС в страната.
3.1.	Показател – постъпили и свършени граждански дела на един магистрат по вид дела	Настоящият показател показва постъпили и свършени граждански дела по вид – искови, частни и заповедни производства на 1 магистрат по щат, като данните показват, че РС Елена се движи под средните стойности по трите вида граждански дела /постъпили: искови 57,1 дела срещу средна стойност за РС 87,1; ЧГД 24,5 срещу средна стойност 31,1 и ЗП 111 срещу средна стойност 186,6; свършени: искови 55,4 срещу средна стойност 84,2, ЧГД 24,4 срещу средна стойност 30.4 и ЗП 110,8 срещу 185,9

		средна стойност/.
4.	Показател „Брой постъпили и свършени наказателни дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г."	За РС Елена данните показват, че броят на постъпили наказателни дела на 1 магистрат по щат се намалява леко в периода 2016 – 2018 г., като средната стойност за РС Елена /163,5 постъпили наказателни дела на един магистрат/ се наблюдава над средната стойност за районните съдилища /131,6/. По отношение на свършените наказателни дела за РС Елена данните показват аналогични нива като при постъпилите наказателни дела – над средната стойност за районните съдилища – 163,8 за РС Елена при средно 133,1 за РС в страната.
4.1.	Показател – постъпили и свършени наказателни дела на един магистрат по вид дела	Настоящият показател показва постъпили и свършени наказателни дела по вид – НОХД и НЧХД, АНХД и ЧНД на 1 магистрат по щат, като данните показват, че РС Елена се движи около и над средните стойности по трите вида наказателни дела /НОХД и НЧХД - 26 дела срещу средна стойност за РС 30; АНХД - 36,8, близо до средната стойност 39,9 и ЧНД – 100,7 дела – доста над средната стойност 61,7/. По отношение на свършените наказателни дела по вид за РС Елена данните показват аналогични нива като при постъпилите наказателни дела по вид – при НОХД и НЧХД – 26,1 дела – движи много малко под средната стойност за РС 30,7; АНХД - 36,9 – близка до средната стойност 40,8 и ЧНД – 100,8 дела – чувствително над средната стойност 61,7/.
Показатели по критерии Административна структура		
1.	Показател "Численост на администрацията (обща и специализирана) спрямо броя магистрати в районния съд"	Средно на 1 съдия от районен съд извън областните центрове се падат по 2,81 служители специализирана администрация и 1,18 служители обща администрация. По този показател за РС Елена се наблюдават следните стойности: 3-ма служители в специализираната администрация на 1 съдия и 1 служител в обща администрация на един съдия.
2.	Показател „Брой магистрати спрямо броя на населението, обхванато от съответния районен съд"	Към края на 2018 г., средният брой магистрати в районните съдилища в страната е 1,4 щ. бр. на 10 000 жители население. За РС Елена стойността е 1,6 щ. бр. на 10 000.
Показатели по критерии Ефективност		
1.	Показател „Брой свършени спрямо броя входящи дела на годишна база"	Средно за страната показателя има следните стойности: 97,35% за граждански дела, 99,14% за наказателни дела, 97,85% - общо за всички дела. За РС Елена „степента на разчистване" се доближава до средните стойности, или 98,07% за граждански дела, 101,32% за наказателни дела, 99,35% - общо за всички дела.
2.	Показател „Време за разглеждане на едно дело"	Средно за страната показателя има следните стойности: 79,8 дни за граждански дела, 58,2 дни за наказателни дела, 73,7 дни - общо за всички дела. За РС Елена „времето за разглеждане" е под средните стойности, или 47,8 дни за граждански дела, 11,9 дни за наказателни дела, 33,4 дни - общо за всички дела.
3.	Показател, отразяващ	Средно за страната показателя има следните стойности:

	процента свършени дела със съдебен акт по същество	87,3% граждански дела, приключили със съдебен акт по същество, 78,5% наказателни дела, приключили със съдебен акт по същество. За РС Елена 84,5% граждански дела са приключили със съдебен акт по същество, 72,0% наказателни дела са приключили със съдебен акт по същество, или малко под средните стойности за всички РС.
	Показатели по критерии Ефикасност	
1.	Показател „Стойност на годишните разходи за единица резултат"	Средногодишният разход на едно разглеждано дело за районните съдилища извън областните центрове е в размер на 440 лева. При анализа на резултатите по този показател се констатира, че при 37 от изследваните съдилища, показателят е под средната стойност, тоест за тях ефикасността е по-висока. По този показател РС Елена е със стойност 561 лева или 12,5% над средния разход за едно разглеждано дело. Средногодишният разход на едно свършено дело за районните съдилища извън областните центрове е в размер на 496 лева, като стойността за РС Елена е 613 лева, или по отношение на този РС се наблюдава по-ниска ефикасност.
2.	Показател „Стойност на годишните разходи на един жител от населението"	Осредните годишни разходи на всички районни съдилища извън областните центрове за 2018 г. е 28 лева на един жител от населението в съдебните райони, стойността по този показател за РС Елена е 38 или с по-ниска ефикасност по този показател.
3.	Показател „Съотношение между годишните приходи и разходи"	Средно за районните съдилища извън областните центрове общо събраните приходи представляват близо 20 % от сумата на отчетените към 31.12.2018 г. разходи. Резултатите от анализа по този показател за РС Елена показват 10,39% съотношение на приходи спрямо разходи.
4.	Бюджет	Видно от бюджета на РС Елена, разходите по §2 00 "Други възнаграждения и плащания на персонала през изследвания период са между 6,2 и 6,5% от общия бюджет, а разходите по § 10 00 "Издръжка" – между 7 и 10%.
5.	Разходи за командировки по години	РС Елена няма командировани съдии и разходи за командировани магистрати през изследвания период 2014 г. - 2018 г.
6.	Разходи за дежурства и извънреден труд	РС Елена има разходи за дежурства в празнични и почивни дни, съответно 562,00 лв. за 2017 г. и 557,00 лв. за 2018 г. Разходвани са средства за положен извънреден труд през целия изследвания период 2014 г. - 2018 г. в рамките от 130 до 598 лева на година.
	Сграден фонд	
Сградата, в която се помещава Районен съд – Елена е публична държавна собственост /АДС № 5107 от 03.12.2019 г./ с предоставени права за управление на Пленум на Висш съдебен съвет по сключен договор за дарение № РД.02.11-24/14.04.2006 г. Сградата е собственост на РС. Декларирана е липса на строителни книжа и не е възможно да се посочи дата и година на строителство. Реконструирана е през 2008 г. /ремонт на покрив/, състоянието на сградата е добро. През последните пет години има изразходвани средства за текущи ремонтни дейности на санитарни възли през 2015 г., възлизащи на обща сума 7996 лв.		

За идентифицирането на силните и слабите страни на потенциалните реорганизации и/или обединявания на ниво районен съд в рамките на дейността е приложен SWOT анализ.

- **Силни страни** – предимства и ползи на потенциална реорганизация;
- **Слаби страни** – недостатъците, идентифицираните проблеми при потенциална реорганизация.

СИЛНИ СТРАНИ	*СЛАБИ СТРАНИ*
• Изравняване на натовареността сред районните съдилища в страната • Постигане на равномерно натоварване на съдебните служители • По-добри възможности за бързо преодоляване на кризи, в следствие на неявяване на кандидати за магистрати в обявени конкурси • Оптимизиране на средствата за поддръжка на администрацията на съответния районен съд	• Необходимост от време и ресурси за осъществяване на потенциална реорганизация на ниво районен съд: - средства за информиране на обществеността; - време и средства за съставяне на план за реорганизация и изпълнението му; - време и средства за доизграждане на електронни връзки между съдилищата; • Липса на съгласие на заинтересованите страни при потенциална реорганизация

Препоръката, въз основа на настоящия доклад, е бъдеща реорганизация на РС Елена да бъде обсъдена, след като бъдат разработени моделите за реорганизации на съдилищата и обосновката за конкретни реорганизации и/или обединения на РС по предстоящата дейност 1.6 „Разработване на предложения за оптимизация на съдебната карта".

Приложения

Попълнен въпросник от РС Елена

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Доклад за районен съд

Елхово

в изпълнение на Дейност 1.5. „Изготвяне на детайлни доклади по места за реорганизация на съдебни структури " по Договор № ВСС–1212 от 31.01.2019 г. с предмет: „Предоставяне на консултантски услуги за оптимизиране на съдебната карта"

София,
март 2020 г.

Global Advisers

Този документ е изготвен по Договор № ВСС–1212 от 31.01.2019 г. с предмет: „Предоставяне на консултантски услуги за оптимизиране на съдебната карта", във връзка с изпълнението на ДБФП № BG05SFOP001-3.001-0001-C01 „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата", финансиран по Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Съдържание

I. Въведение 2
II. Социално-икономически и административно-териториални показатели/фактори 2
II.1. Исторически данни 2
II.2. Демографска структура 2
II.3. Социална и икономическа активност на гражданите и стопанските субекти 4
II.4. Географска структура на съответния район и транспортна свързаност 5
II.5. Криминогенни фактори, нива на престъпност 6
II.6. Други 6
III. Показатели за натовареност 6
IV. Показатели по критерии „Административна структура" 13
V. Показатели за ефективност 14
VI. Показатели за ефикасност 16
VII. Бюджет 17
VIII. Сграден фонд 18
IX. Обобщение, SWOT анализ, препоръки 19
Приложение 25

I. Въведение

Съгласно изискванията на Възложителя, описани в техническата спецификация по настоящата обществена поръчка, Изпълнителят следва в рамките на Дейност 1.5. „Изготвяне на детайлни доклади по места за реорганизация и/или обединяване на съдебни структури" да приложи аналитичните инструменти, изработени по дейност 1.4 „Подбор на пилотни структури и разработка на аналитични инструменти" и да изготви детайлни доклади за функционирането на съответните структури.

Данните в настоящия доклад съдържат информация от дефинираните и изследвани показатели в рамките на дейност 1.3. по проекта: „Анализ на състоянието на съдилищата и прокуратурите", както и допълнителна информация, извлечена чрез прилагане на аналитичните инструменти, разработени и тествани по дейност 1.4 за периода 2014-2018 г.

За идентифицирането на силните и слабите страни на потенциалните реорганизации и/или обединявания на ниво районен съд, в рамките на дейността, е приложен SWOT анализ.

Като резултат от изпълнението на Дейност 1.5. е предвидено да бъдат изработени детайлни доклади за функционирането на реорганизираните и/или обединените структури – 10 пилотни районни съдилища и съответните им 10 районни прокуратури.

Настоящият анализ представя текущото състояние на районен съд Елхово.

II. Социално-икономически и административно-териториални показатели/фактори

II.1. Исторически данни

По данни на Държавна агенция „Архиви" - Ямбол за първи път се създава Околийски съд – Елхово, който функционира в периода 1881 – 1944 година. В периода 1944 – 1996 година функционира Народен съд – Елхово, а от 1996 година до момента наименованието на съда е Районен съд – Елхово. Районен съд Елхово обслужва населението на общините Елхово и Болярово.

II.2. Демографска структура

По отношение на фактора „Демографска структура" са анализирани данни за петгодишен период 2014 - 2018 г. за брой население, % население в селата, както и механичен прираст на населението /разликата между броя на заселените и броя на изселените лица във и от всяко населено място през календарната година[1]/ или миграция. Част от избраните показатели са обусловени от приетите базови критерии за промяна на съдебната карта на районните съдилища от ВСС[2] и от направените заключения в доклада за значението на районните съдилища в структурата на съдебната система, а именно: „оптималният модел, който обяснява най-добре общия брой дела и може да се използва и за прогнозиране, е съставен от показателите „общ брой население", „брой кметства в юрисдикцията на съответния РС" и „дял на населението, което живее в населено място на районен, окръжен или апелативен съд". Тук следва да се направи уточнението, че посочените критерии имат значение, от една

[1] От 2007 година механичното движение на населението включва не само вътрешната миграция, а и движението на лицата към и от страната.

[2] Базовите критерии са приети с Доклад „Значението на районните съдилища в структурата на съдебната система. Критерии за промяна на съдебната карта в районите съдилища.", приет от ВСС с решение по Протокол № 40/15.07.2015 г.

страна за прогнозиране на общия брой дела, и от друга за определяне нивото на достъп до правосъдие[3].

Община Елхово включва град Елхово и прилежащите двадесет и едно села. Община Болярово се състои от 20 населени места, в т.ч. един град - общинският център и 19 села.

Данните за населението в юрисдикцията на РС Елхово за изследвания период са представени в таблицата по-долу, като е използвана информация от НСИ[4]

Година		Показатели - демографска структура				
	Обхванати общини	Население				Механично движение на населението
		Общо	в градовете	в селата	% насел. в селата	
2014	Елхово	15293	9978	5315		-79
	Болярово	3845	1156	2689		-20
Общо		19138			42 %	
2015	Елхово	14956	9786	5170		-148
	Болярово	3764	1139	2625		19
Общо		18720			42%	
2016	Елхово	14724	9618	5106		-94
	Болярово	3709	1132	2577		31
Общо		18433			42%	
2017	Елхово	14384	9413	4971		-140
	Болярово	3615	1095	2520		0
Общо		17999			42 %	
2018	Елхово	14234	9373	4861		-4
	Болярово	3562	1099	2463		30
Общо		17796			41 %	

Източник: предоставени данни от НСИ

Видно от представените данни, наблюдава се леко намаление на общия брой население в юрисдикцията на РС Елхово – с 1 342 души по-малко към края на 2018 г., в сравнение с края на 2014 г.

Процента на селското население за периода 2014-2017 г. е 42%, а за 2018 г. – 41%.

---

[3] Достъп до правосъдие или достъп до съд е понятие, което подробно е развито от Европейския съд по правата на човека в Страсбург в практиката му по приложение на чл. 6, т. 1 от Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи. В делото Голдер9 се приема, че чл. 6 трябва да бъде тълкуван в светлината на следните два правни принципа: принципът, според който трябва да съществува възможност за отнасяне на една гражданска претенция до съдия - един от общопризнатите принципи на правото; и принципът на международното право, който забранява отказ от правосъдие. Правото на достъп до съд традиционно се разглежда от съда в Страсбург в неговите аспекти: достъп до съд – граждански дела, достъп до съд - наказателни дела и достъп до обжалване (достъп до съдебно апелативно производство).

[4] РС Елхово е изпратил писмо до ТСБ – Югоизток, Отдел „Статистически изследвания – Ямбол" за предоставяне на информация за населението, като към момента на съставяне на доклада информацията все още не е получена.

II.3. Социална и икономическа активност на гражданите и стопанските субекти

Информацията по настоящия показател включва броя безработни лица и коефициент на безработица, обявени сезонни работни места, броя на активните субекти /търговски дружества, неправителствени организации, кооперации и др./, брой осигурени лица и др.

Безработни лица и коефициент на безработица

	Община	2014	2015	2016	2017	2018
Брой безработни лица	Елхово	-	-	-	-	-
Коефициент на безработица	Елхово	-	-	-	-	-

Не е предоставена нужната информация относно безработни лица и коефициент на безработица, изпратено е писмо до ТСБ – Югоизток, Отдел „Статистически изследвания – Ямбол" за предоставяне на информация по посочените показатели.

Стопански субекти – брой и вид дейности, осигурени лица

По данни от търговския регистър и регистър Булстат, броя на активните субекти на територията на РС Елхово е 880 или много под средния брой за районен съд /5074/. На таблицата са показани данни за брой активни субекти по брой осигурени от тях лица.

Общини	до 10 осигурени лица	11-20 осигурени лица	20-50 осигурени лица	50-100 осигурени лица	над 100 осигурени лица	Общо активни субекти
Елхово	663	26	17	6	2	714
Болярово	159	4	2	0	1	166
Общо	822	30	19	6	3	880

Източник: търговски регистър и регистър Булстат

Структуроопределящи отрасли на местната икономика са селското стопанство и преработващата промишленост. Основни подотрасли на преработващата промишленост в общината са машиностроителната, шивашката и хранително-вкусовата промишлености (хлебопроизводство и сладкарство). Добре развити са секторът на търговията и услугите, хотелиерството и ресторантьорството.

Индекс на социално-икономическо развитие

За базов критерии за промяна на съдебната карта на районните съдилища от ВСС[5] е приет и индекса на социално-икономическо развитие, като имащ отношение към общото ниво на достъп до правосъдие чрез нивото на социално-икономическо развитие на населените места, попадащи в юрисдикцията на даден районен съд[6].

[5] Базовите критерии са приети с Доклад „Значението на районните съдилища в структурата на съдебната система. Критерии за промяна на съдебната карта в районите съдилища.", приет от ВСС с решение по Протокол № 40/15.07.2015 г.

[6] Индексът за социално-икономическото развитие е изчислен в Доклад „Социално-икономически фактори и натовареност на районните съдилища", София, януари 2015, Център за изследване на демокрацията, д-р Тодор Галев

Хипотезата на индекса е, че по-високата му стойност показва по-големи възможности за достъп до правосъдие на по-голяма част от населението, съответно по-ниските стойности на индекса показват по-малки възможности за достъп до правосъдие и следва да се имат предвид при промяна във функционално-териториалната структура на районните съдилища в страната, тъй като тази промяна може да доведе до потенциален положителен или отрицателен ефект върху социално-икономическото развитие на даден район. Индексът на социално-икономическо развитие за РС Елхово е 5 по скала от 1 до 10, като следва да се има предвид, че същия е изчислен към 2015 г.

II.4. Географска структура на съответния район и транспортна свързаност

Съгласно утвърдените базови критерии от ВСС, достъп до правосъдие се разбира и в географския смисъл, с оглед на това, че седалищата на съдилищата следва да са съобразени с възможността на гражданите да посетят страдата на съда при минимум време и пътни разходи.

Данните по отношение на тези показатели за РС Елхово са следните:

- 0.4%население в необлагодетелстван планински район;
- 26 км. отдалеченост до най-близкия РС /Тополовград/;
- 37 км. отдалеченост до РС в областния град /Ямбол/;
- налични са междуградски автобусни линии;
- няма ж.п. линии в юрисдикцията на РС;
- наличие на електронни връзки между РС Елхово и други държавни, общински или съдебни институции - РС Елхово е включен в Единната информационна система за противодействие на престъпността /ЕИСПП/ за обмен на информация между Органите на съдебната власт, Министерството на вътрешните работи, Държавна агенция "Национална сигурност", Министерството на отбраната, Министерството на правосъдието и Министерството на финансите.
- пощенските услуги се предоставят от Български пощи[7]

Територията на община Елхово е разположена в Югоизточната, периферна част на страната. В административно отношение тя е част от област с център град Ямбол и попада в Югоизточния район за планиране. Територията на община Елхово заема най-южната част на Ямболска област и включва земите от средното течение на р. Тунджа. На север административната граница я отделя от територията на община Тунджа, на северозапад има малка контактна зона с община Стралджа, а на изток граничи с община Болярово. Западната граница се отличава с това, че по-голямата част преминава по долината на р. Тунджа и я отделя от община Тополовград, а по-малка част южно от селата – Изгрев, Пчела и Малък манастир е сухоземна. Южната граница на община Елхово съвпада с държавната граница на страната с Република Турция. В тези граници, площта на общината е 702 кв. км, което съставлява 20,9% от територията на областта и 4,8% от Югоизточния район за планиране.

[7] Пощенските услуги на територията на община Елхово се извършват от Районна пощенска служба към "Български пощи" ЕАД – София, покриващи всички населени места. В общината освен пощата в Елхово, обслужвана чрез междуселищни пощальони селата Изгрев и Трънково, има и 13 пощенски станции в селата: Граитово - с междуселищен пощальон в с. Вълча Поляна, Мелница – обслужващи Малко Кирилово, Лесово, Добрич, Маломирово–обслужващи селата Черноземи Сливенково, Раздел, Лалково, Голям Дервент, Пчела, Малък Манастир, Кирилово, Жребино и Бояново – обслужващи – Борисово и Стройно.

II.5. Криминогенни фактори, нива на престъпност

Изпратено е писмо до ОД МВР - Ямбол за предоставяне на информация по посочените показатели.

II.6. Други

Наличие на правни и др. консултанти, медиатори

Въвеждането на алтернативен способи за разрешаване и предотвратяване на спорове и делата е изведено в Доклада по дейност 1.1. като препоръка, реализирането на която ще доведе до намаляване на случаите на сезиране на съдилищата. Развитието на алтернативните способи и в частност медиацията би дало възможност на страните да намерят решения, без да се налага непременно да се обръщат към съда. Наличието на правни консултанти в юрисдикцията на даден районен съд не може да бъде квалифицирано еднозначно: от една страна може да допринесе за разрешаването на даден спор извънсъдебно, но от друга да доведе до увеличаване на делата в съда.

В юрисдикцията на РС Елхово има регистрирани 15 адвоката, няма информация за действащи медиатори.

Наличие, капацитет и вид на пенитенциарни заведения и наличие на ГКПП в юрисдикцията на районния съд

Други показатели, които имат значение за запазването на седалището на районните съдилища в определено населено място са граничните райони, както и наличието на пенитенциарно заведение. Тези фактори влияят върху натовареността на отделните съдилища. В юрисдикцията на РС Елхово има изграден един ГКПП – Лесово. Няма налично пенитенциарно заведение.

III. Показатели за натовареност

За базов критерии за промяна на съдебната карта на районните съдилища, приет от ВСС[8] е и натовареността на районните съдилища, изчислена на база на обобщени статистически данни за пет годишен период и на база данни за натовареност по отделни видове граждански и наказателни дела.

Показателите по критерият за натовареност на районните съдилища са изчислени в доклада по дейност 1.3 „Анализ на състоянието на съдилищата и прокуратурите" на база обобщена статистическа информация за петгодишен период (2014 г.-2018 г.) за следните два основни елемента, чрез съпоставянето на които са формирани показателите:

- брой на постъпилите и свършени дела по видове граждански и наказателни дела;
- щатна численост на магистратите.

Общо постъпили дела

Предоставените данни показват, че РС Елхово има намаление в годините на общо постъпили дела през изследвания период /от 1 978 през 2014 г. до 1 511 през 2018 г./ при запазване на щата на магистратите през годините – 4-ма магистрати.

Районни съдилища в окръжен район Ямбол	Общ брой постъпили граждански и наказателни дела				
	2014	2015	2016	2017	2018
РС - Тополовград	337	443	455	533	604
РС - Елхово	1,978	1,556	1,337	1,452	1,511
РС - Ямбол	4,861	4,827	5,366	6,561	6,432

Численост на магистратите

Видно от данните, за РС Елхово се запазва щата на магистратите през годините – 4-ма магистрати.

Районни съдилища в окръжен район Ямбол	Численост на магистратите				
	2014	2015	2016	2017	2018
РС - Тополовград	2	2	2	2	2
РС - Елхово	4	4	4	4	4
РС - Ямбол	14	14	14	14	14

Командировани магистрати от и към РС, дежурства и извънреден труд

	Брой командировани съдии					
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Брой командировани съдии от РС Елхово	2	3	4	4	4	3

За изследвания период, включително и през 2019 г. има командировани съдии от РС Елхово, като за периода 2014 – 2018 г. посочените съдии са били командировани с цел обучения, а през 2019 г. има един командирован магистрат в АС за 3 месеца. Дежурства са полагани през 2017, 2018 и 2019 г., а извънреден труд – всяка година, като броя решени дела от дежурства е 31 – през 2014 г., 43 – 2015 г, 13 – 2016 г, по 7 през 2017 и 2018 г. и 12 – 2019 г.

	Дежурства и извънреден труд					
	2014 г.	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.
Разходи за дежурства в празнични и почивни дни	-	-	-	да	да	да
Разходи за извънреден труд	да	да	да	да	да	да
Брой дела от дежурства	31	43	13	7	7	12

Проведени конкурси за назначаване на магистрати за петгодишен период

За периода 2014 – 2018 година не са провеждани конкурсни процедури за назначаване на магистрати в РС Елхово. През 2017 година е проведен един конкурс за назначаване на административен ръководител – председател, поради изтичане мандата на заемащия длъжността магистрат.

Съдебни служители

В Районен съд – Елхово работят 16 съдебни служители, от които:

- 3 съдебни служители в обща администрация: 1 брой системен администратор, 1 брой чистач и 1 брой работник, поддръжка сгради/също така изпълнява и дейностите на огняр/;
- 11 броя в специализирана администрация: 5 броя съдебни деловодители, 5 броя съдебни секретари, 1 брой призовкар и
- 2 броя лица на ръководни длъжности /1 брой административен секретар и 1 брой главен счетоводител/.

До края на 2020 година предстои да се пенсионира един съдебен деловодител, изпълняващ длъжността „деловодител в СИС и Бюро съдимост". В периода до 2024 година предстои пенсиониране на други 4 съдебни служители /всяка година по един служител/.

Административният секретар изпълнява и функциите на служба „Регистратура", на касиер, на статистик, личен състав. Замества при отсъствие деловодителя, изпълняващ функциите на „Бюро съдимост". Единият съдебен деловодител изпълнява функциите и на „Бюро съдимост" и на служба „Архив", извършва необходимите справки в ГРАО и НАП. Другият съдебен секретар е и служител по сигурността на информацията. Съдебният деловодител в Съдебно-изпълнителна служба изпълнява функциите на домакин, води книгата за приемане и отказ от наследство и книгата за веществени доказателства по делата.

Съдия по вписванията, държавен съдебен изпълнител /ДСИ/, нотариуси, ЧСИ

В Районен съд – Елхово има един Съдия по вписванията и един ДСИ.

В град Елхово работят двама нотариуси и един помощник нотариус.

Брой ЧСИ – в района на действие работят двама ЧСИ и двама помощник ЧСИ с район на действие Окръжен съд – Ямбол.

Бюро „Съдимост"

Брой издадени свидетелства за съдимост:

2014 година – 2 561 броя

2015 година – 2 437 броя

2016 година – 2 084 броя

2017 година – 2 434 броя

2018 година – 1 706 броя

2019 година – 1 375 броя

Брой издадени справки:

2014 година – 2 752 броя

2015 година – 1 099 броя

2016 година – 903 броя
2017 година – 696 броя
2018 година – 875 броя
2019 година – 907 броя

Съдебни заседатели и вещи лица:

За мандат 2014-2019 година за Районен съд – Елхово са положили клетва 30 съдебни заседатели.

За мандат 2019-2023 година след проведена първа процедура за подбор на съдебни заседатели са положили клетва 28 души. Към момента е приключило подаването на документи на кандидати за съдебни заседатели по допълнително обявена втората процедура. Предстои одобрението им от Общото събрание на съдиите на Окръжен съд – Ямбол и полагането на клетва.

	2014 г.	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.
Брой съдебни заседатели по общини, в т.ч.	30	30	30	30	18	14
Община Елхово	18	18	18	18	13	12
Община Болярово	12	12	12	12	5	2
Разходи за съдебни заседатели, включително и пътни разноски	1 758,55 лева	1 787,46 лева	2 121,38 лева	7 909,84 лева	10 467,31 лева	9 808,48 лева
Разходи за вещи лица, преводачи и особен представител, включително и	14 791,57 лева	9 565,75 лева	6 689,37 лева	12 308,50 лева	7 927,42 лева	27 762,53 лева

Платени разходи за вещи лица:

1. Показател „Брой постъпили и свършени дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г."

В първия от показателите за натовареност на районните съдилища е изчислен общия брой на постъпилите дела (граждански и наказателни) на един магистрат по щат за изследвания период. Данните за РС Елхово показват тенденция за намаляване на общия брой постъпили дела на един магистрат по щат от 494 общо постъпили дела през 2014 г. на 377 през 2018 г., като средния брой постъпили за периода 391,7 е под средния брой за всички РС в страната /436,4/.

Районни съдилища в окръжен район Ямбол	Общ брой постъпили граждански и наказателни дела на 1 магистрат по щат					
	2014	2015	2016	2017	2018	средно

РС - Тополовград	168.5	221.5	227.5	266.5	302.0	237.2
РС - Елхово	494.5	389.0	334.3	363.0	377.8	391.7
РС - Ямбол	347.2	344.8	383.3	468.6	459.4	400.7
Средно за всички РС в страната	**393.7**	**425.3**	**430.8**	**477.5**	**454.6**	**436.4**

Общия брой на свършените дела на един магистрат по щат на годишна база за РС Елхово - РС е с най-голям брой свършени граждански и наказателни дела на 1 магистрат по щат в рамките на окръжния район и се движи около средния брой свършени дела на 1 магистрат по щат за страната /средно 405.1 дела за РС Елхово срещу средно 433,6 за страната/.

Районни съдилища в окръжен район Ямбол	**Общ брой свършени граждански и наказателни дела на 1 магистрат по щат**					
	2014	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Тополовград	181.5	216.5	228.5	267.0	285.5	235.8
РС - Елхово	564.3	395.3	337.8	359.0	369.0	405.1
РС - Ямбол	350.7	349.3	379.5	468.9	453.2	400.3
Средно за всички РС в страната	**403,9**	**424,1**	**425,9**	**469,2**	**444,8**	**433,6**

2. Показател „Относителен дял на гражданските дела към общо постъпили и свършени на годишна база за периода 2014-2018 г."

Относителният дял на постъпилите гражданските дела спрямо общия брой постъпили дела средно за страната за изследвания период варира в порядъка от 68 до 72 процента. В следващата таблица е показан този относителен дял на ниво окръжен район Ямбол. Конкретно за РС Елхово данните показват, че се движи в доста по-ниски стойности, в сравнение със стойностите, средни за страната /32.1,2% за 2014 г., 45,3% и 46,1% за 2015 и 2016 г., 58,2% за 2017 и 62.6% за 2018 г./

Районни съдилища в окръжен район Ямбол	**Дял на гражданските дела към общо постъпилите дела**					
	2014	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Тополовград	60.2%	67.9%	67.3%	71.5%	72.0%	67.8%
РС - Елхово	32.1%	45.3%	46.1%	58.2%	62.6%	48.9%
РС - Ямбол	70.7%	70.9%	69.4%	74.3%	79.7%	73.0%
Средно за всички РС в страната	**68.6%**	**69.0%**	**67.1%**	**72.0%**	**72.0%**	**69.7%**

По отношение на гражданските дела към общия брой свършени дела - РС Елхово също се движи в по-ниски проценти – средно за периода за РС Елхово - 48.5% при среден за страната за периода 2014-2018 г. – 69,2%.

Районни съдилища в окръжен район Ямбол	**Дял на гражданските дела към общо свършените дела**					
	2014	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Тополовград	58.4%	67.7%	67.6%	70.8%	75.0%	67.9%

РС - Елхово	29.2%	45.0%	46.2%	58.6%	63.3%	48.5%
РС - Ямбол	70.3%	71.1%	69.8%	74.3%	78.5%	72.8%
Средно за всички РС в страната	**68.4%**	**68.4%**	**66.6%**	**71.2%**	**71.6%**	**69.2%**

3. Показател „Брой постъпили и свършени граждански дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г."

Настоящият показател отразява общия брой постъпили и свършени граждански дела, които се падат на един магистрат по щат от РС, като е разгледана тенденцията за петгодишен период (2014-2018 г.). За РС Елхово данните показват, че броя на постъпили граждански дела на 1 магистрат по щат се увеличават в годините, но средната стойност за РС Елхово /187.4 постъпили граждански дела на един магистрат/ е доста под средната стойност за районните съдилища /304.8/.

Районни съдилища в окръжен район Ямбол	**Брой постъпили граждански дела (общо) на 1 магистрат по щат**					
	2014	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Тополовград	101.5	150.5	153.0	190.5	217.5	162.6
РС - Елхово	**158.5**	**176.3**	**154.3**	**211.3**	**236.5**	**187.4**
РС - Ямбол	245.4	244.6	266.1	348.0	366.1	294.0
Средно за всички РС в страната	**270.2**	**293.3**	**289.2**	**344.0**	**327.1**	**304.8**

По отношение на свършените граждански дела за РС Елхово данните показват аналогични нива като при постъпилите граждански дела – доста под средната стойност за районните съдилища – 188.6 за РС Елхово при средно 300.5 за РС в страната.

Районни съдилища в окръжен район Ямбол	**Брой свършени граждански дела (общо) на 1 магистрат по щат**					
	2014	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**средно**
РС - Тополовград	106.0	146.5	154.5	189.0	214.0	162.0
РС - Елхово	165.0	177.8	156.0	210.5	233.8	188.6
РС - Ямбол	246.4	248.5	264.9	348.4	355.6	292.8
Средно за всички РС в страната	**276.1**	**290.5**	**283.5**	**334.2**	**318.4**	**300.5**

3.1. Показател – постъпили и свършени граждански дела на един магистрат по вид дела за РС Елхово

Настоящия показател показва постъпили и свършени граждански дела по вид – искови, частни и заповедни производства на 1 магистрат по щат. РС Елхово се движи под средните стойности по трите вида граждански дела /постъпили: искови 43,8 дела срещу средна стойност за РС 87,1; ЧГД 21,2 срещу средна стойност 31,1 и ЗП 122,4 срещу средна стойност 186,6; свършени: искови 44,9 срещу средна стойност 84,2, ЧГД 21,2 срещу средна стойност 30.4 и ЗП 122,6 срещу 185,9 средна стойност/.

Вид граждански дела	**Брой постъпили граждански дела по вид на 1 магистрат по щат за РС Елхово**

	2014	2015	2016	2017	2018	средно
Искови производства	39,5	42,3	34,0	39,8	63,3	43,8
Средно искови производства	86,6	85,3	80,8	82,2	100,7	87,1
Частни граждански дела /ЧГД/	20,5	20,5	24,5	22,5	18,0	21,2
Средно ЧГД	23.8	26.1	30.1	39.8	35.5	31.1
Заповедни производства /ЗП/	98,5	113,5	95,8	149,0	155,3	122,4
Средно ЗП	159,8	181,8	178,3	222,0	191,0	186,6

Вид граждански дела	Брой свършени граждански дела по вид на 1 магистрат по щат за РС Елхово					
	2014	2015	2016	2017	2018	средно
Искови производства	45,5	43,5	35,3	38,5	61,5	44,9
Средно искови производства	90,7	85,2	77,2	77,1	90,9	84,2
Частни граждански дела /ЧГД/	19,5	21,3	24,8	22,5	18,0	21,2
Средно ЧГД	23.7	25.0	29.2	38.8	35.5	30.4
Заповедни производства /ЗП/	100,0	113,0	96,0	149,5	154,3	122,6
Средно ЗП	161,6	180,3	177,1	218,3	192,1	185,9

4. Показател „Брой постъпили и свършени наказателни дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г."

Настоящият показател отразява общия брой постъпили и свършени наказателни дела, които се падат на един магистрат по щат от РС, като е разгледана тенденцията за петгодишен период (2014-2018 г.). За РС Елхово данните показват, че броя на постъпили наказателни дела на 1 магистрат по щат намаляват в годините, но средната стойност за РС Елхово /204,4 постъпили наказателни дела на един магистрат/ е доста над средната стойност за районните съдилища /131,6/.

Районни съдилища в окръжен район Ямбол	Брой постъпили наказателни дела (общо) на 1 магистрат по щат					
	2014	2015	2016	2017	2018	средно
РС - Тополовград	67.0	71.0	74.5	76.0	84.5	74.6
РС - Ямбол	101.8	100.2	117.2	120.6	93.4	106.6
Средно за всички РС в страната	123.6	132.0	141.5	133.5	127.5	131.6
РС - Елхово	336.0	212.8	180.0	151.8	141.3	204.4

По отношение на свършените наказателни дела за РС Елхово данните показват аналогични нива като при постъпилите наказателни дела – доста над средната стойност за районните съдилища – 216,5 за РС Елхово при средно 133,1 за РС в страната.

Районни съдилища в окръжен район Ямбол	Брой свършени наказателни дела (общо) на 1 магистрат по щат

	2014	2015	2016	2017	2018	средно
РС - Тополовград	75,5	70,0	74,0	78,0	71,5	73,8
РС - Елхово	**399,3**	**217,5**	**181,8**	**148,5**	**135,3**	**216,5**
РС - Ямбол	104,3	100,8	114,6	120,6	97,6	107,6
Средно за всички РС в страната	**127,8**	**133,9**	**142,4**	**135,0**	**126,4**	**133,1**

4.1. Показател – постъпили и свършени наказателни дела на един магистрат по вид дело

Настоящия показател показва постъпили и свършени наказателни дела по вид – НОХД и НЧХД, АНХД и ЧНД на 1 магистрат по щат, като данните показват, че РС Елхово се движи около и над средните стойности по трите вида наказателни дела /НОХД и НЧХД 95,8 дела срещу средна стойност за РС 30; АНХД 29,0 под средната стойност 39,9 и ЧНД 79,7 дела – малко над средната стойност 61,7/.

Вид наказателни дела	Брой постъпили наказателни дела по вид на 1 магистрат по щат за РС Елхово					
	2014	2015	2016	2017	2018	средно
НОХД и НЧХД	258,5	79,3	57,3	44,5	39,3	95,8
Средно НОХД и НЧХД	**33,1**	**30,4**	**31,4**	**28,3**	**27,0**	**30,0**
АНХД	23,5	26,8	29,0	31,3	34,3	29,0
Средно АНХД	**44,3**	**38,4**	**38,5**	**40,4**	**38,1**	**39,9**
ЧНД	54,0	106,8	93,8	76,0	67,8	79,7
Средно ЧНД	**46,2**	**63,3**	**71,6**	**64,9**	**62,4**	**61,7**

По отношение на свършените наказателни дела по вид за РС Елхово данните показват аналогични нива като при постъпилите наказателни дела по вид – при НОХД и НЧХД 107,9 дела – движи се доста над средна стойност за РС 30,7; АНХД 28,9 доста под средната стойност 40,8 и ЧНД 79,7 дела – над средната стойност 61,7/.

Вид наказателни дела	Брой свършени наказателни дела по вид на 1 магистрат по щат за РС Елхово					
	2014	2015	2016	2017	2018	средно
НОХД и НЧХД	317,0	89,3	55,0	41,5	36,5	107,9
Средно НОХД и НЧХД	**34,1**	**31,1**	**31,9**	**28,8**	**27,4**	**30,7**
АНХД	28,5	22,5	33,0	29,8	30,8	28,9
Средно АНХД	**47,4**	**39,6**	**38,9**	**41,0**	**36,8**	**40,8**
ЧНД	53,8	105,8	93,8	77,3	68,0	79,7
Средно ЧНД	**46,3**	**63,2**	**71,6**	**65,1**	**62,2**	**61,7**

IV. Показатели по критерии „Административна структура"

При извършения преглед и анализ на реализираните през последните 10 години реформи на съдебни карти в държави-членки на ЕС, едни от основните критерии при анализа на състоянието на отделните типове съдебни институции са свързани със структурата на самата съдебна администрация. В тази връзка, за целите на анализа по дейност 1.3 бяха дефинирани няколко показатели, чрез които да бъде изследвано

текущото състояние и да бъде оценена административната структура. Данните за показателите са към 31.12.2018 г.

1. Показател "Численост на администрацията (обща и специализирана) спрямо броя магистрати в районния съд"

Показателят е ключов във връзка с анализа на възможностите за оптимизиране на структурата на районните съдилища. Той отчита съотношението на броя на служителите в администрацията на районния съд, спрямо броя магистрати в съответния съд.

Поради различията в дейностите, извършвани от общата и специализираната администрация при РС, а именно че общата администрация обслужва съдът като самостоятелно юридическо лице, а специализираната администрация е предназначена само за специализираната правосъдна дейност, за целите на настоящия показател съотношението магистрати/администрация е разделено на магистрати/обща администрация и магистрати/специализирана администрация.

Средно на 1 съдия от районен съд извън областните центрове се падат по 2,81 служители специализирана администрация и 1,18 служители обща администрация. По този показател РС Елхово е малко под средната стойност за районните съдилища извън областните центрове или 2,75 служители в специализираната администрация на 1 съдия и 1,25 служители в обща администрация на 1 съдия.

2. Показател „Брой магистрати спрямо броя на населението, обхванато от съответния районен съд"

Докладът „Значението на районните съдилища в структурата на съдебната система. критерии за промяна в съдебната карта на районните съдилища"[9] приет от ВСС с решение по Протокол № 40/15.07.2015 г. препоръчва да се обмисли възможността за определяне на норма, която да отразява съответствие на определен брой на населението към един брой съдия в районен съд, като предложението е да се определи съотношение на 10 000 души население – 1 съдия. Тази норма, наред с другите критерии, отчитащи спецификите на правораздавателния процес следва да бъде използвана при определяне на броя на съдиите в РС.

Пример за подобен подход при определяне на съотношение между население и щатна единица за служител съществува в чл. 10, ал. 1 от Закона за нотариусите и нотариалната дейност и в чл. 8 от Закона за частните съдебни изпълнители. В чл. 10, ал. 1 от ЗННД се приема, че на 10 000 жители в определен район се открива едно място за нотариус, а в чл. 8 от ЗЧСИ се утвърждава, че в определен район се открива едно място за частен съдебен изпълнител на 30 000 жители.

Към края на 2018 г., средния брой магистрати в районните съдилища в страната е 1,4 щ. бр. на 10 000 жители население. За РС Елхово стойността е 2,2 щ. бр. на 10 000.

V. Показатели за ефективност

Показателите за ефективност, по които в настоящия доклад са представени данни за РС Елхово са разработени в изпълнение на анализите по дейност 1.3. от проекта и се базират на данни към 31.12.2018 г.

[9] http://www.vss.justice.bg/root/f/uploads/files/Doklad-sadebna-karta[1].pdf

1. Показател „Брой свършени спрямо броя входящи дела на годишна база"

Докладът на Съвета на Европа „Европейски съдебни системи - Ефективност и качество на правосъдието" от 2018 г.[10] разглежда т.нар. „степен на разчистване" или на англ. Clearance Rate (CR) като основен показател за ефективност и качество на дейността на съдилищата и прокуратурата в общоевропейски мащаб. Този показател е просто съотношение, получено чрез разделяне на броя на разрешените дела на броя на входящите дела през съответния период, изразено в процент.

$$CR\ (\%) = \frac{\text{Бр. свършени дела през годината}}{\text{Бр. постъпили дела през годината}} \times 100$$

В случаите, когато стойностите на показателя са близки до 100%, това показва способността на съда да разрешава приблизително толкова дела, колкото е броят на входящите дела за дадения период от време. В случаите, при които стойностите на показателя са над 100%, това показва способността на съда да разрешава повече случаи от получените, като по този начин намалява броя на висящите дела в края на периода на измерване.

По същество степента на „разчистване" показва как съдът или съдебната система се справят с притока на дела. Той позволява сравнения, дори когато параметрите на разглежданите случаи в различните съдилища не са идентични.

Средно за страната показателя има следните стойности: 97,35% за граждански дела, 99,14% за наказателни дела, 97,85% - общо за всички дела. За РС Елхово „степента на разчистване" е 98,84% за граждански дела, 95,75% за наказателни дела, 97,68%- общо за всички дела.

2. Показател „Време за разглеждане на едно дело"

Показателят „Време за разглеждане на едно дело" измерва теоретичното време, необходимо за решаване на едно дело (гражданско или наказателно) в съда с оглед на текущия темп на работа на районните съдилищата.

Според доклада на Съвета на Европа „Европейски съдебни системи - Ефективност и качество на правосъдието" от 2018 г., времето за разглеждане /Disposition Time (DT)/ на едно дело се изчислява чрез разделяне на броя на висящите дела в края на наблюдавания период на броя на разрешените дела в същия период, умножен по 365 (дни в годината):

$$\text{DT (дни)} = \frac{\text{Бр. висящи дела в края на годината}}{\text{Бр. свършени дела през годината}} \times 365$$

Преобразуването в дни улеснява проследяването на връзката между висящи и разрешени дела в рамките на даден период, в случая календарна година. Показателят е подходящ за оценка на съдебната ефективност с оглед на установените стандарти за продължителността на съдебни производства.

За отбелязване е, че този показател не изчислява средното време, необходимо за разглеждане на дело, а представя теоретична оценка на времето, необходимо за обработка на висящи дела.

Средно за страната показателя има следните стойности: 79,8 дни за граждански дела, 58,2 дни за наказателни дела, 73,7 дни - общо за всички дела. За РС Елхово „времето за разглеждане" е 34,7 дни за граждански дела, 94,5 дни за наказателни дела, 56,6 дни - общо за всички дела.

[10] https://rm.coe.int/rapport-avec-couv-18-09-2018-en/16808def9c

3. Показател, отразяващ процента свършени дела със съдебен акт по същество

Показателят отразява процента на делата, приключили със съдебен акт по същество спрямо общия брой на свършилите дела в съответния районен съд. Изчислява се по формулата:

$$SA\ (\%) = \frac{\text{Бр. свършени дела с акт по същество}}{\text{Общ брой свършени дела}} \times 100$$

При него също не се отчитат съществени елементи като: сложност на делото, причини за прекратяването му и др. и в този смисъл също не би могъл да се разглежда самостоятелно и да бъде сам по себе си основание за вземане на решение за преструктуриране на даден районен съд.

Средно за страната показателя има следните стойности: 87,3% граждански дела, приключили със съдебен акт по същество, 78,5% наказателни дела, приключили със съдебен акт по същество. За ТС Елхово 90,1%граждански дела, приключили със съдебен акт по същество, 76,0% наказателни дела, приключили със съдебен акт по същество.

VI. Показатели за ефикасност

За целите на анализа по дейност 1.3, понятието „ефикасност" се използва за измерване на съотношението между вложените ресурси и постигнатите резултати от дейността на районните съдилища, като показателите за ефикасност, по които в настоящия доклад са представени данни за РС са разработени в изпълнение на посочената дейност от проекта и се базират на данни към 31.12.2018 г.

Важно е да се уточни, че показателите за ефикасност следва да се разглеждат с известна доза условност що се отнася до съдебната система като цяло и резултатите от тях не следва да се абсолютизират поради факта, че правосъдието не е типична публична услуга.

1. Показател „Стойности на годишните разходи за единица резултат"

Чрез настоящия показател се цели да бъде определена „цената" на крайния резултат от дейността на всеки от районните съдилища, а именно броя разглеждани и свършени дела. Показателят е изчислен като сумата на общите отчетени към 31.12.2018 г. разходи е разделена на броя разглеждани/свършени дела.

Средногодишният разход на едно разглеждано дело за районните съдилища извън областните центрове е в размер на 440 лева. При анализа на резултатите по този показател се констатира, че при 37 от изследваните съдилища, показателят е под средната стойност, тоест за тях ефикасността е по-висока. По този показател РС Елхово е със стойност 443 лева или почти същата като средната за РС в страната.

Средногодишният разход на едно свършено дело за районните съдилища извън областните центрове е в размер на 496 лева, като стойността за РС Елхово е 512 лева, или по отношение на този РС се наблюдава по-ниска ефикасност.

2. Показател „Стойности на годишните разходи на един жител от населението"

Чрез измерването на този показател се цели определянето на цената за издръжка на районните съдилища спрямо населението, което е обхванато от дадения съдебен район на годишна база. Показателят се изчислява като сумата на отчетените към 31.12.2018 г. разходи за всеки от районните съдилища се раздели на броя на

населението в съответния съдебен район. Колкото по-малка е стойността на годишните разходи на съда на един жител от населението, толкова дейността на РС е по-ефикасна и обратното. Показателят „Стойност на годишните разходи на един жител от населението" е предназначен да послужи единствено за ориентир при сравнителния анализ между районните съдилища. Резултатите от него не следва да се разглеждат изолирано от общата система от показатели за ефективност и ефикасност.

Осреднените годишни разходи на всички районни съдилища извън областните центрове за 2018 г. е 28 лева на един жител от населението в съдебните райони, стойността по този показател за РС Елхово е 42 или с по-ниска ефикасност по този показател.

3. Показател „Съотношение между годишните приходи и разходи"

Този показател, макар и не съвсем типичен при изследване на ефикасността има за цел, макар и косвено да отчете връзката между резултатите от дейността на съдилищата и размера на събраните приходи. Ролята на този показател при оценката на ефикасността е незначителна. Средно за районните съдилища извън областните центрове, общо събраните приходи представляват близо 20 % от сумата на отчетените към 31.12.2018 г. разходи. Резултатите от анализа по този показател за РС Елхово показват 15,55% съотношение на приходи спрямо разходи.

VII. Бюджет

Видно от бюджета на РС Елхово, разходите по §2 00 "Други възнаграждения и плащания на персонала през изследвания период са между 6 и 8% от общия бюджет, а разходите по § 10 00 "Издръжка" – между 5 и 11%.

Приходи/Разходи	2014	2015	2016	2017	2018
Общ бюджет	**711 627**	**736 313**	**743 831**	**913 354**	**873 399**
Приходи общо	**89 943**	**95 560**	**83 326**	**174 303**	**117 544**
Разходи общо	**621,684**	**640,753**	**660,505**	**739,051**	**755,855**
Разходи по §2 00 "Други възнаграждения и плащания на персонала":	40 598	57 353	49 457	75 941	68 934
Разходи по § 10 00 "Издръжка"	60 849	81 125	61 037	51 245	46 678

Разходи за командировки по години

	2014	2015	2016	2017	2018
Разходи за командировани магистрати и служители общо	5058	2802	2128	2641	2546

Източник: ВСС

Разходите за командировки през изследвания период са между 2 128 и 2 802 за периода 2015 – 2018 г., а за 2014 г. са 5058 лева.

Разходи за дежурства и извънреден труд

	Дежурства и извънреден труд					
	2014 г.	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.
Разходи за дежурства в празнични и почивни дни				997,46 лева	826,30 лева	926,50 лева
Разходи за извънреден труд	750,62 лева	1 432,64 лева	587,56 лева	619,60 лева	615,89 лева	475,01 лева
Общо разходи	**750,62 лева**	**1 432,64 лева**	**587,56 лева**	**1 617,06 лева**	**1 442,19 лева**	**1 401,51 лева**

Както е видно от гореизложените данни, в РС Елхово са направени разходи за дежурства и извънреден труд през изследвания период 2014 – 2018 г. , като разходите за дежурства са през 2017 – 2019 г. и са до 1000 лева годишно, а разходите за извънреден труд са правени всяка година, като най-много средства са изплатени през 2015 г. – 1432,64 лв.

VIII. Сграден фонд

Районен съд - Елхово се помещава в сградата на Съдебна палата в град Елхово, находяща се на ул. „Пирот" № 2. Сградата е построена през 1930 година в ПИ с идентификатор № 27382.500.1836, актуван с Акт № 1203/11.12.2002 г. и Акт № 3114/01.12.2011 г. на Областен управител град Ямбол за публична държавна собственост, предоставен за управление на Министерство на правосъдието и Районен съд - Елхово.

Изразходваните средства за поддръжка на сградния фонд за последните пет години свързани с извършване на текущи ремонти са както следва:

	2014	2015	2016	2017	2018
Средства за поддръжка на сградния фонд	-	14 167,04	9 230,84	2 299,98	2 727,60

Сградата е двуетажна, като в нея освен Районен съд - Елхово, се помещават ТО – Елхово към Районна прокуратура - Ямбол - 3 бр. кабинети на втория етаж, Служба по вписванията към Агенция по вписванията - 2 бр. кабинети на втория етаж и ОЗ „Охрана" Ямбол - фоайе.

Брой помещения, квадратура, предназначения на помещенията със съответния брой настанени лица в тях:

<u>Първи етаж:</u>

1. Стая № 101 – 2 съдебни служители
2. Стая № 102 „Деловодство" РС-Елхово – 4 съдебни деловодители и 1 призовкар
3. Стая № 103 –кабинет на съдията по вписвания и държавен съдебен изпълнител
4. Стая № 104 „Заседателна зала"
5. Стая № 105 „Заседателна зала"
6. Стая № 106 „Съдебни секретари" – 4 съдебни секретари
7. Коридорът на първия етаж - Дежурен пост на ОЗ „Охрана" Елхово
8. Сервизни помещения

Помещения на втори етаж:

1. Стая № 201 – кабинет 1 районен съдия
2. Стая № 202 - кабинет на ТО – Елхово към Районна прокуратура – Ямбол, 1 районен прокурор
3. Стая № 203 - кабинет на Административния ръководител на РС-Елхово
4. Стая № 204 – кабинет 1 районен съдия
5. Стая № 205 – 1 съдебен секретар „Съдебно – изпълнителна служба", 1 съдебен деловодител „СИС"/деловодител „Бюро съдимост" и 1 системен администратор
6. Стая № 206 – „Деловодство" ТО – Елхово към Районна прокуратура – Ямбол, 3 служители
7. Стая № 207 - Агенция по вписванията, 1 служител на Агенция по вписванията
8. Стая № 208 – кабинет ТО – Елхово към Районна прокуратура – Ямбол
9. Стая № 209 – кабинет 1 районен съдия
10. Стая № 210 - Регистратура на класифицираната информация на РС-Елхово
11. Стая за отдих
12. Помещение за банков офис

Мазе:

1. Помещение за парен котел – 2 служителя - работник, поддръжка сгради, той и огняр и чистач
2. Помещение за резервоара за гориво на отоплителната инсталация
3. Архивно помещение на Районен съд – Елхово
4. Помещение за съхранение на веществени доказателства
5. Архивно помещение на ТО – Елхово към Районна прокуратура – Ямбол
6. Помещение за временен престой и изолация на конвоирани лица.

IX. Обобщение, SWOT анализ, препоръки

В настоящата точка е представено обобщение на всички показатели и фактори за РС Елхово, като същото показва силните и слабите страни по фактори и показатели чрез сравнение в годините или чрез направено сравнение със средните стойности за всички районни съдилища за страната по съответния показател за изследвания период 2014-2018 г. или само за 2018 г.

Направеното обобщение е на база прилагане на разработените по дейност 1.4 аналитични инструменти и е основа за изготвяне на модели за оптимизация с обосновка за конкретни реорганизации и/или обединения на РС по места по предстоящата дейност 1.6 „Разработване на предложения за оптимизация на съдебната карта". В тази връзка, в настоящия доклад е направен SWOT анализ на силните и слабите страни на потенциални реорганизации и/или обединявания на ниво районен съд.

Задачата, да бъдат подробно изготвени предложения за оптимизиране на съдебната карта, в т.ч. предложения и обосновка за конкретни реорганизации и/или обединения по места е предмет на следващата дейност 1.6.[11]

	Резултати - РС Елхово	
	Социално-икономически и административно-териториални фактори/показатели	
	Демографска структура на съответния район	
1.	Население, % население в селата	Видно от представените данни, наблюдава се леко намаление на общия брой население в юрисдикцията на РС Елхово – с 1 342 души по-малко към края на 2018 г., в сравнение с края на 2014 г. Процента на селското население за периода 2014-2017 г. е 42%, а за 2018 г. – 41%.
2.	Безработни лица, коефициент на безработица, сезонна заетост	*Предстои предоставяне на информация за безработни лица и коефициента на безработица в юрисдикцията на РС Елхово.*
3.	Активни стопански субекти	По данни от търговския регистър и регистър Булстат, броя на активните субекти в търговския регистър и регистър Булстат на територията на РС Елхово е 880 или много под средния брой за районен съд - 5074.
4.	Индекс на социално-икономическо развитие	Индекса на социално-икономическо развитие за РС Елхово е 5 /добро/ по скала от 1 до 10, като следва да се има предвид, че същия е изчислен към 2015 г.
	Географска структура на съответния район, свързаност	
1.	%население в необлагодетелстван планински район; км. до най близкия РС; автобусни линии; ж.п. връзки	• 0.4% население в необлагодетелстван планински район ▪ 26 км. отдалеченост до най-близкия РС /Тополовград/ ▪ 37 км. отдалеченост до РС в областния град /Ямбол/ ▪ налични са междуградски автобусни линии ▪ няма ж.п. линии в юрисдикцията на РС
2.	Свързаност	▪ РС Елхово е включен в Единната информационна система за противодействие на престъпността /ЕИСПП/ за обмен на информация между Органите на съдебната власт, Министерството на вътрешните работи, Държавна агенция "Национална

[11] Дейност 1.6. Разработване на предложения за оптимизация на съдебната карта. „Разработване на предложения за оптимизация на съдебната карта" въз основа на резултатите от Д1.1-Д1.5 и анализираните пилотни реорганизирани и/или обединени структури ще бъдат изготвени модели за оптимизация с обосновка за конкретни реорганизации и/или обединения на РС и РП по места, вкл. възможността за създаване на т.нар. обединен съд или обединена прокуратура. Всеки модел и прилежащата му рамка на план за реорганизация на съдебните структури на окръжно и апелативно ниво ще бъде оценен по силни и слаби страни; финансови, времеви и човешки ресурси; финансов анализ и прогнозна оценка за влиянието на предложения модел върху бюджета и ефикасността на съдебната система в дългосрочен план; оценка на въздействието на предложената промяна върху дейността на структурите на местно ниво (регионалните и местни власти и представители на други юридически професии).

		сигурност", Министерството на отбраната, Министерството на правосъдието и Министерството на финансите./ ▪ пощенските услуги се предоставят от Български пощи
		Криминална активност
1.	Описание на криминогенните фактори	*Изпратено е писмо до ОД МВР - Ямбол за предоставяне на информация по посочените показатели.*
2.	Брой и вид престъпления	*Изпратено е писмо до ОД МВР - Ямбол за предоставяне на информация по посочените показатели.*
		Други показатели
1.	Наличие на ГКПП/пенитенциарно заведение в юрисдикцията на РС	В юрисдикцията на РС Елхово има изграден един ГКПП – Лесово. Няма пенитенциарно заведение.
2.	Наличие на правни и др. консултанти, медиатори	В юрисдикцията на РС Елхово има регистрирани 15 адвоката, няма информация за действащи медиатори.
		Натовареност
1.	Общо постъпили дела и щатна численост на магистратите	Предоставените данни показват, че РС Елхово има намаление в годините на общо постъпили дела през изследвания период /от 1 978 през 2014 г. до 1 511 през 2018 г./ при запазване на щата на магистратите през годините – 4-ма магистрати.
2.	Командировани магистрати от и към РС, дежурства и извънреден труд	За изследвания период, включително и през 2019 г. има командировани съдии от РС Елхово, като за периода 2014 – 2018 г. посочените съдии са били командировани с цел обучения, а през 2019 г. има един командирован магистрат в АС за 3 месеца. Дежурства са полагани през 2017, 2018 и 2019 г., а извънреден труд – всяка година, като броя решени дела от дежурства е 31 – през 2014 г., 43 – 2015 г, 13 – 2016 г, по 7 през 2017 и 2018 г. и 12 – 2019 г.
3.	Проведени конкурси за назначаване на магистрати за петгодишен период	За периода 2014 – 2018 година не са провеждани конкурсни процедури за назначаване на магистрати в РС Елхово. През 2017 година е проведен един конкурс за назначаване на административен ръководител – председател, поради изтичане мандата на заемащия длъжността магистрат.
4	Съдебни служители	В Районен съд – Елхово работят 16 съдебни служители, от които 3 съдебни служители в обща администрация: 1 брой системен администратор, 1 брой чистач и 1 брой работник, поддръжка сгради/също така изпълнява и дейностите на огняр/; 11 броя в специализирана администрация: 5 броя съдебни деловодители, 5 броя съдебни секретари, 1 брой призовкар и 2 броя лица на ръководни длъжности /1 брой административен секретар и 1 брой главен счетоводител/. До края на 2020 година предстои да се пенсионира един съдебен деловодител, изпълняващ длъжността „деловодител в СИС и Бюро съдимост". В периода до 2024 година предстои пенсиониране на други 4

		съдебни служители /всяка година по един служител/.
5	Съдия по вписванията, държавен съдебен изпълнител /ДСИ/ Нотариуси, частен съдебен изпълнител /ЧСИ/	В Районен съд – Елхово има един Съдия по вписванията и един ДСИ. В град Елхово работят двама нотариуси и един помощник нотариус. Брой ЧСИ – в района на действие работят двама ЧСИ и двама помощник ЧСИ с район на действие Окръжен съд – Ямбол.
6	Съдебни заседатели и вещи лица	За мандат 2014-2019 година за Районен съд – Елхово са положили клетва 30 съдебни заседатели. Платените разходи за съдебни заседатели за периода 2014 – 2019 г. са 33 853 лева, а за вещите лица – 79 045 лева.
7	Бюро „Съдимост"	Работата, извършена от Бюро „Съдимост" за периода 2014 – 2018 г. е както следва: издадени свидетелства за съдимост – общо 12 597 броя; издадени справки – общо 7 232 броя.
	Показатели за натовареност	
1.	Показател „Брой постъпили/свършени дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г."	Данните за РС Елхово показват тенденция за намаляване на общия брой постъпили дела на един магистрат по щат от 494 общо постъпили дела през 2014 г. на 377 през 2018 г., като средния брой постъпили за периода 391,7 е под средния брой за всички РС в страната /436,4/. Общия брой на свършените дела - РС Елхово е с най-голям брой свършени граждански и наказателни дела на 1 магистрат по щат в рамките на окръжния район и се движи около средния брой свършени дела на 1 магистрат по щат за страната /средно 405.1 дела за РС Елхово срещу средно 433,6 за страната/.
2.	Показател „Относителен дял на гражданските и наказателните дела към общо постъпили/свършени на годишна база за периода 2014-2018 г."	Конкретно за РС Елхово данните показват, че се движи в доста по-ниски стойности, в сравнение със стойностите, средни за страната /32.1,2% за 2014 г., 45,3% и 46,1% за 2015 и 2016 г., 58,2% за 2017 и 62.6% за 2018 г./ По отношение на гражданските дела към общия брой свършени дела - РС Елхово също се движи в по-ниски проценти – средно за периода за РС Елхово - 48.5% при среден за страната за периода 2014-2018 г. – 69,2%.
3.	Показател „Брой постъпили и свършени граждански дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г."	За РС Елхово данните показват, че броя на постъпили граждански дела на 1 магистрат по щат се увеличават в годините, но средната стойност за РС Елхово /187.4 постъпили граждански дела на един магистрат/ е доста под средната стойност за районните съдилища /304.8/. По отношение на свършените граждански дела за РС Елхово данните показват аналогични нива като при постъпилите граждански дела – доста под средната стойност за районните съдилища – 188.6 за РС Елхово при средно 300.5 за РС в страната.
3.1	*Показател – постъпили и*	Настоящия показател показва постъпили и свършени

	свършени граждански дела на един магистрат по вид дела	граждански дела по вид – искови, частни и заповедни производства на 1 магистрат по щат. РС Елхово се движи под средните стойности по трите вида граждански дела /постъпили: искови 43,8 дела срещу средна стойност за РС 87,1; ЧГД 21,2 срещу средна стойност 31,1 и ЗП 122,4 срещу средна стойност 186,6; свършени: искови 44,9 срещу средна стойност 84,2, ЧГД 21,2 срещу средна стойност 30.4 и ЗП 122,6 срещу 185,9 средна стойност/.
4.	Показател „Брой постъпили и свършени наказателни дела на 1 магистрат на годишна база за периода 2014-2018 г."	За РС Елхово данните показват, че броя на постъпили наказателни дела на 1 магистрат по щат намаляват в годините, но средната стойност за РС Елхово /204,4 постъпили наказателни дела на един магистрат/ е доста над средната стойност за районните съдилища /131,6/. По отношение на свършените наказателни дела за РС Елхово данните показват аналогични нива като при постъпилите наказателни дела – доста над средната стойност за районните съдилища – 216,5 при средно 133,1 за РС в страната.
4.1	*Показател – постъпили и свършени наказателни дела на един магистрат по вид дела*	Настоящия показател показва постъпили и свършени наказателни дела по вид – НОХД и НЧХД, АНХД и ЧНД на 1 магистрат по щат, като данните показват, че РС Елхово се движи около и над средните стойности по трите вида наказателни дела /НОХД и НЧХД 95,8 дела срещу средна стойност за РС 30; АНХД 29,0 под средната стойност 39,9 и ЧНД 79,7 дела – малко над средната стойност 61,7/. По отношение на свършените наказателни дела по вид за РС Елхово данните показват аналогични нива като при постъпилите наказателни дела по вид – при НОХД и НЧХД 107,9 дела – движи се доста над средна стойност за РС 30,7; АНХД 28,9 доста под средната стойност 40,8 и ЧНД 79,7 дела – над средната стойност 61,7/.
Показатели по критерии Административна структура		
1.	Показател "Численост на администрацията (обща и специализирана) спрямо броя магистрати в районния съд"	Средно на 1 съдия от районен съд извън областните центрове се падат по 2,81 служители специализирана администрация и 1,18 служители обща администрация. По този показател РС Елхово е малко под средната стойност за районните съдилища извън областните центрове или 2,75 служители в специализираната администрация на 1 съдия и 1,25 служители в обща администрация на един съдия.
2.	Показател „Брой магистрати спрямо броя на населението, обхванато от съответния районен съд"	Към края на 2018 г., средния брой магистрати в районните съдилища в страната е 1,4 щ. бр. на 10 000 жители население. За РС Елхово стойността е 2,2 щ. бр. на 10 000.
Показатели по критерии Ефективност		
1.	Показател „Брой свършени спрямо броя входящи дела на годишна база"	Средно за страната показателя има следните стойности: 97,35% за граждански дела, 99,14% за наказателни дела, 97,85% - общо за всички дела. За ТС Елхово „степента на разчистване" е 98,84% за граждански дела, 95,75% за наказателни дела, 97,68% общо за всички дела.
2.	Показател „Време за	Средно за страната показателя има следните

	разглеждане на едно дело"	стойности: 79,8 дни за граждански дела, 58,2 дни за наказателни дела, 73,7 дни - общо за всички дела. За РС Елхово „времето за разглеждане" е 34,7 дни за граждански дела, 94,5 дни за наказателни дела, 56,6 дни - общо за всички дела.
3.	Показател, отразяващ процента свършени дела със съдебен акт по същество	Средно за страната показателя има следните стойности: 87,3% граждански дела, приключили със съдебен акт по същество, 78,5% наказателни дела, приключили със съдебен акт по същество. За ТС Елхово 90,1%граждански дела, приключили със съдебен акт по същество, 76,0% наказателни дела, приключили със съдебен акт по същество.
	Показатели по критерии Ефикасност	
1.	Показател „Стойност на годишните разходи за единица резултат"	Средногодишният разход на едно разглеждано дело за районните съдилища извън областните центрове е в размер на 440 лева. При анализа на резултатите по този показател се констатира, че при 37 от изследваните съдилища, показателят е под средната стойност, тоест за тях ефикасността е по-висока. По този показател РС Елхово е със стойност 443 лева или почти същата като средната за РС в страната. Средногодишният разход на едно свършено дело за районните съдилища извън областните центрове е в размер на 496 лева, като стойността за РС Елхово е 512 лева, или по отношение на този РС се наблюдава малко по-ниска ефикасност.
2.	Показател „Стойност на годишните разходи на един жител от населението"	Осреднените годишни разходи на всички районни съдилища извън областните центрове за 2018 г. е 28 лева на един жител от населението в съдебните райони, стойността по този показател за РС Елхово е 42 или с ниска ефикасност по този показател.
3.	Показател „Съотношение между годишните приходи и разходи"	Средно за районните съдилища извън областните центрове, общо събраните приходи представляват близо 20 % от сумата на отчетените към 31.12.2018 г. разходи. Резултатите от анализа по този показател за РС Елхово показват 15,55% съотношение на приходи спрямо разходи.
4.	Бюджет	Видно от бюджета на РС Елхово, разходите по §2 00 "Други възнаграждения и плащания на персонала през изследвания период са между 6 и 8% от общия бюджет, а разходите по § 10 00 "Издръжка" – между 5 и 11%.
5.	Разходи за командировки по години	Разходите за командировки през изследвания период са между 2 128 и 2 802 за периода 2015 – 2018 г., а за 2014 г. са 5058 лева.
6.	Разходи за дежурства и извънреден труд	В РС Елхово са направени разходи за дежурства и извънреден труд през изследвания период 2014 – 2018 г. , като разходите за дежурства са през 2017 – 2019 г. и са до 1000 лева годишно, а разходите за извънреден труд са правени всяка година, като най-много средства са изплатени през 2015 г. – 1432,64 лв.
	Сграден фонд	
Районен съд - Елхово се помещава в сградата на Съдебна палата в град Елхово, находяща се		

на ул. „Пирот" № 2. Сградата е построена през 1930 година в ПИ с идентификатор № 27382.500.1836, актуван с Акт № 1203/11.12.2002 г. и Акт № 3114/01.12.2011 г. на Областен управител град Ямбол за публична държавна собственост, предоставен за управление на Министерство на правосъдието и Районен съд - Елхово.

Изразходваните средства за поддръжка на сградния фонд за последните пет години свързани с извършване на текущи ремонти са общо в размер на 28 425,46 лева.

За идентифицирането на силните и слабите страни на потенциалните реорганизации и/или обединявания на ниво районен съд в рамките на дейността е приложен SWOT анализ.

- Силни страни – предимства и ползи на потенциална реорганизация;
- Слаби страни – недостатъците, идентифицираните проблеми при потенциална реорганизация.

СИЛНИ СТРАНИ	*СЛАБИ СТРАНИ*
• Изравняване на натовареността сред районните съдилища в страната • Постигане на равномерно натоварване на съдебните служители • По-добри възможности за бързо преодоляване на кризи, в следствие на неявяване на кандидати за магистрати в обявени конкурси • Оптимизиране на средствата за поддръжка на администрацията на съответния районен съд	• Необходимост от време и ресурси за осъществяване на потенциална реорганизация на ниво районен съд: - средства за информиране на обществеността; - време и средства за съставяне на план за реорганизация и изпълнението му; - време и средства за доизграждане на електронни връзки между съдилищата; • Липса на съгласие на заинтересованите страни при потенциална реорганизация

Препоръката, въз основа на настоящия доклад, е бъдеща реорганизация на РС Елхово да бъде обсъдена, след като бъдат разработени моделите за реорганизации на съдилищата и обосновката за конкретни реорганизации и/или обединения на РС по предстоящата дейност 1.6 „Разработване на предложения за оптимизация на съдебната карта".

Приложение

Попълнен въпросник от РС Елхово с приложен бюджет

Списък на входирани резултати по дейностите в изпълнение на Договор № ВСС-1212/31.01.2019 г., сключен между Висшия съдебен съвет и „Глобал Адвайзърс“ АД във връзка с изпълнение на проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата“ по Оперативна програма "Добро управление" 2014 – 2020

Общо изготвени:

1 встъпителен доклад;

5 междинни доклада;

2 технически отчета;

36 аналитични доклада

10 резюмета от проведени обществени обсъждания.

Дейности	Доклади
Встъпителен доклад	1. Встъпителен доклад.
Дейност 1.1. „Преглед на практиката на страните членки на ЕС“	1. Доклад за изготвен детайлен преглед и анализ на реализираните през последните 10 години реформи на съдебни карти в държави-членки на ЕС в контекста на тяхната приложимост към българската съдебна система. 2. Междинен доклад за приключване на изпълнението на дейност 1.1.
Дейност 1.2. „Организиране на две посещения за обмен на добри практики“	1. Технически отчет от първото посещение за обмен на добри практики, проведено в периода 02.06.–06.06.2019 г., в град Рим, Република Италия. 2. Технически отчет от второто посещение за обмен на добри практики, проведено в периода 18.06.–22.06.2019 г., в град Лисабон, Република Португалия. 3. Доклад с конкретни предложения и формулирани препоръки за използване и адаптиране на добрите европейски практики в България. 4. Междинен доклад /обобщен отчет/ от проведените посещения за обмен на фобри практики в държави – членки на ЕС.
Дейност 1.3. „Анализ на състоянието на съдилищата и прокуратурите“	1. Изготвени 6 броя анализи за текущото състояние на отделните съдебните структури и тяхната ефективност и ефикасност - за районните, окръжните, апелативните съдилища и прокуратури, както следва: • Анализ на текущото състояние на апелативните прокуратури; • Анализ на текущото състояние на апелативните

	съдилища; • Анлиз на текущото състояние на окръжните прокуратури; • Анлиз на текущото състояние на окръжни съдилища; • Анализ на текущото състояние на районните прокуратури; • Анализ на текущото състояние на районните съдилища. 2. Междинен доклад за приключване на изпълнението на дейност 1.3.
Дейност 1.4. „Подбор на пилотни структури и разработка на аналитични инструменти“	-
Дейност 1.5. „Изготвяне на детайлни доклади по места за реорганизация и/или обединяване на съдебни структури“	1. **10 броя детайлни доклади за следните районни прокуратури:** • Доклад за районна прокуратура Айтос; • Доклад за районна прокуратура Карнобат; • Доклад за районна прокуратура Балчик; • Доклад за районна прокуратура Каварна; • Доклад за районна прокуратура Севлиево; • Доклад за районна прокуратура Павликени; • Доклад за районна прокуратура Панагюрище; • Доклад за районна прокуратура Харманли; • Доклад за районна прокуратура Берковица; • Доклад за районна прокуратура Мездра. 2. **10 бр. детайлни доклади за следните районни съдилища:** • Доклад за районен съд Елхово; • Доклад за районен съд Тополовград; • Доклад за районен съд Омуртаг; • Доклад за районен съд Търговище; • Доклад за районен съд Велико Търново; • Доклад за районен съд Елена; • Доклад за районен съд Чепеларе; • Доклад за районен съд Смолян; • Доклад за районен съд Костинброд; • Доклад за районен съд Сливница. 3**. 5 броя доклади по апелативни райони, обобщаващи детайлните доклади за групите пилотни съдилища и**

	пилотни прокуратури в рамките на един апелативен район, както следва: • Детайлен доклад за апелативен район Бургас; • Детайлен доклад за апелативен район Варна; • Детайлен доклад за апелативен район Велико Търново; • Детайлен доклад за апелативен район Пловдив; • Детайлен доклад за апелативен район София. /Детайлните доклади за апелативните райони обобщават детайлните доклади за групите пилотни съдилища и пилотни прокуратури в рамките на всеки от апелативните райони/. 4. Междинен доклад за приключване на изпълнението на дейност 1.5.
Дейност 1.6. „Разработване на предложения за оптимизация на съдебната карта“	1. **Изготвени 2 броя доклади, както следва:** • Доклад – предложения за оптимизация на съдилища; • Доклад – предложения за оптимизация на прокуратури. 2. Междинен доклад за приключване на изпълнението на дейност 1.6.
Дейност 1.7. „Избор на модел за оптимизация на съдебната карта“	1. **5 броя резюмета от проведените обществени обсъждания на разработените модели за оптимизация на Районните прокуратури, както следва:** • Резюме от проведено публично обсъждане за апелативен район Бургас; • Резюме от проведено публично обсъждане за апелативен район Варна; • Резюме от проведено публично обсъждане за апелативен район Велико Търново; • Резюме от проведено публично обсъждане за апелативен район Пловдив; • Резюме от проведено публично обсъждане за апелативен район София. 2. **5 броя резюмета от проведените обществени обсъждания на разработените модели за оптимизация за Районните съдилища, както следва:** • Резюме от проведено публично обсъждане за апелативен район Бургас; • Резюме от проведено публично обсъждане за апелативен район Варна; • Резюме от проведено публично обсъждане за апелативен район Велико Търново;

	• Резюме от проведено публично обсъждане за апелативен район Пловдив; • Резюме от проведено публично обсъждане за апелативен район София.
Дейност 1.8. „Изготвяне на пакет от предложения за изменение и допълнение на действащото законодателство за въвеждане на оптимизирана съдебна карта“	1. Предложения за изменение и допълнение на действащото законодателство за въвеждане на оптимизирана съдебна карта, с включени мотиви за целите на общественото обсъждане. 2. Пакет от предложения за изменение и допълнение на действащото законодателство за въвеждане на оптимизирана съдебна карта с включени мотиви и оценка на въздействието.